

FECHENHEIMSKÁ

- DRBNA

č. 1-13/93

[18 roč.]

+ 1č./[90]

(volné, nestrankované

listy, prosím nepomíchat)

FECHENHEIMSKÁ DRBNA

FECHENHEIMER KLATSCHBASE

**Nezávislý literární občasník pro kulturu a jiné
zbytečnosti**

Založeno a. D. 1976

Vydavatel

Běžná stolice svobodné vesnice Fechenheim

Der absolute Hammer

KDO ČTE-TEN VÍ.

LESEN LOHNT SICH.

Rendez-vous v roce nula

Ríká, že má rád cmundu, že za největší odměnu považuje, když si sedne na kraj jeviště a v pološeru vidí druhou třetí řadu, jak si potichoune zpívá s ním. Ríká, že ho baví dávat lidem radost a že je rád, že neprožil válku. Ríká též, že je ze Žižkova a že má rád Werichův humor. Ríká, že ho zlobí lidská hloupost, závist a malost. Ríká, že nicého, co kdy dělal, nelituje a že člověk nemá zoufat nad osudem, protože ho sám drží ve vlastních rukou. Přiznává, že zpívání je droga a že psaní básniček už má dávno za sebou. Vypráví o šestnáctiletém synovi téhož jména i o svém vztahu k Čapkově, Hrabalovi, Saroyanovi a Wildovi. Sedí, upije zvolna kávu, v modrých očích má hřejivé plamínky. Většinou se tváří vážně, ale já vím, že každou chvíli vyprskne smíčky. Je bezprostřední, svojský. Od padesátin ho dělí pouhé tři roky, teď celý inventuru pětadvaceti let s mikrofonem v ruce. Na otázku, kde bere VÁCLAV NECKÁŘ stále tolik energie, s úsměvem rošťáka, který napjatě čeká, kdy si paní učitelka sedne na podstrčenou mokrou houbu, vyjekne a začne řešit dilema, zda nejprve sušit sukni nebo hledat viníka, odpoví spiklenecky: »Protože jsem ve skutečnosti jako každé chlapě linej, žádnou energii nemám. To se vám jenom zdá. Úspěšně ji předstírám.«

Právě za sebou má premiéru pořadu Časy se mění v pražské Podolí, po letech působnosti pod Krajským kulturním střediskem v Ústí nad Labem jste se se svojí doprovodem, (uvolnovanou skupinou Bacily (na snímku zleva: Jan Neckář, Pavel Spáček, Ota Petřina, Joža Barchánek, Zuzana Barchánková) vedenou bratrem Janem, vrátili do německé Pragokonzerty, z níž jste se vrátili vlastně dvakrát. Časy se mění, takže uvidíme, jestli nastane období, kdy povedete, řečeno ústří Neckáře Jana »sákopovou válku« z Ústí do třetice. Snad bylo vaše rozhodnutí moudré. Můžeme nám říci, proč k té situaci vůbec došlo?

»Dobrovolný exil jsme v roce 1981 zvolili poté, co se vedoucím agentážního oddělení na Pražském kulturním středisku stal člověk, který mne předtím vysílal ve svém sídle v Bartolomějské ulici. To je celé, nechci se o tom dále rozšiřovat. Jsem už ve věku, kdy si můžu dovolit psát paměti. Už jsem je rozepsal. Knížka se bude jmenovat Moje soukromá válka. Nehodlám si hrát na spisovatele, ani se za něj vydávat. Chci pouze zaznamenat věci a děje, o nichž jsem přesvědčen že za to stojí.«

Za čtvrt století pěvecké dráhy jste, pokud jsem to dobře poslézla, naspíval jen doma 118 singlů a 21 LP, natočil jste 13 filmů (např. Ostře sledované vlaky, Skřivanci na niti), měl jste osm samostatných pořadů v televizi, z televizních filmů připomeni třeba Revue pro následníka, tránu nebo postava učitele Havránek v Příliš krásná dívka. Záhlední jste se mnoha významných mezinárodních festivalů, a Golden Kida (Neckář, Kubišová, Vondráčková) jste byli našimi prvními umělci hostujícími měsíce v pařížské Olympii, vy sám jste držitelem mnoha ocenění — od Zlatých desek přes stříbrné a bronzové slavičky... Včít by to byl předlouhý, takže ještě připomeni aspoň hudební projekty poslední doby: Atlantida 98, Planatárium, Pod komandem lásky — a pořád je to jen zlomeček toho, čím jste nám, svým věrným posluchačům, udělal radost. Zdá se, že jak vy, tak vlastně celý váš tým, s nímž už léta pracujete (Petřina, Rytíř, Kráčmar, Jan Neckář), jste neodolatelní. Můžeme si sávrpomenat, jak to všechno začalo?

»Mý jsme s bráchou vyrůstali z kull-

sami ústecké opery. Maminka byla její hospodářskou vedoucí, otec byl činoherec. Honza znal všechny klavíry v divadle. To, co já se pracně učil čtyři roky, on zvládl za tři měsíce! To mě děsně štvalo, takže jsem snažení v tomto směru zanechal. Já vím, že to není právě ten nejlepší přístup, ale jak byste reagovala vy, kdybyste se s něčím tak dlouho morduvala, a pak někdo přišel a zahrál to hned? Bylo mi deset, když v Ústí nastudovali Verdiho Otella. A v něm, v druhém dějství, zpívá dětský sbor. Protože víc dětí nesehnali, zpíval jsem celý sbor sám. To mi zůstalo. Patrně od té doby jsem sólistou.«

Stal se z vás profesionál každým kolem. Kdybyste se měl znovu v životě rozhodovat, jak by to dopadlo?

»Já si myslím, že bych nebyl ničím jiným. Ze i kdybych se snažil, jak bych se snažil, zase bych nejspíš skončil na jevišti.«

Jaké písničky zpíváte nejraději?

»Bylo by jich moc, za všechny, když opomenu přeložené balady, které zpívám velice rád jako Kdo vchází do tvých snů, má lásko nebo Suzanne, jsou to Václavák, Perla, Nautilus, ale zároveň všechny písničky z Atlantidy, kterou napsal brácha už na hotové texty Z. Rytíře a M. Horáčka.«

Pokuste se o vlastní charakteristiku. Jaký jste?

»Určitě nejsem obchodník, což je v nastupujícím tržním hospodářství veliká nevýhoda, protože moje profese se musí dělat se zájmem dobrých manažerů, a tady u nás se celých těch 25 let, to zpívám, až do letošního roku de facto pojem manažer nesměl objevit. Bylo to téměř kacířství a vždycky se to nahrazovalo něčím jiným. Legálně takhle kolonka neexistovala.«

Je toho víc, co jsme postrádali. Co vám dle nejvíce vám?

»Moc věcí. Podívejte se, teď si všichni stěžují na všechno, takže bych to nerad rozváděl. Víím, že když je něčeho moc, tak je toho příliš. Raději o tom budu vyprávět v té knížce. Momentálně panuje v této republice jakýsi infarktový stav. Dnes spolu hovoříme a nevím, jestli nám republika vydrží vcelku nebo ne. Když jsme se sešli, mluvili jsme tady o tom, že lidé nechodí do divadel, do kin. Ze část populace hitá informace, část zase hledá původní majetnické listy od domů, které měl dědeček, část lidí zase přemýšlí, jak to udělat, aby mohli koupit tu masnu na rohu. Myslím si, že je to naprosto normální a že se tomu nelze divit. Pověřoval bych však za katastrofu, kdyby to převládlo nad zájmem o kulturu. Kdyby duchovno bylo takřka-jíc odejito na úkor materiálna.«

Čeho je sám, podle vašeho názoru, v této rozklávané době nejvíce třeba?

»Já si myslím, že lásky a tolerance. A že oběmu se musíme učít, aby slova nebyla jen slovy, ale aby měla obsah. Donniová se že toleranci naše společnost moc „neumí“ také proto, že mladé lidi k ní nikdo nikdy nevychoval, stejně jako k rétorice, což se projevuje například i při jednání parlamentu. Lidé se neumějí jasně a pregnantně vyjadřovat, vysio-vovat své záměry a postoje, nechápu, že tolerance je také schopnost akceptovat názory druhého člověka. Kdesi jsem četl, že někdo navrhuje zrušit občanskou výchovu: To nechápu. Myslím, že právě v těchto hodinách by se tomu, o čem jsem právě hovořil, mohli lidé naučit. Například bychom nemuseli být svědky trapných extempore některých poslanců, proti nimž

třeba stojí jasně, zřetelně a cílevědomě vyjadřování pana Hrušínského. V jedné jeho větě je obsaženo vše, co mu leží na srdci, zatímco v jiných případech jde o pouhé mlácení slámy.«

Co vás teď nejvíce zlobí?

»Zlobí... To je slabé slovo, protože mě to přímo štve! Myslím tu momentální česko-slovenskou situaci. Mám na Slovensku spousty kamarádů a kamarádek, rád jsem tam jezdil na koncerty, vždycky to bylo moc fajn. A teď? Před dvěma lety jsem byl na koncertu svého kamaráda Petra Nagy v Lucerně se svým tehdy čtrnáctiletým synem. Ceilá Lucerna, včetně našeho Vaška, zpívala s Petrem slovensky. Tři tisíce lidí. Vůbec mne to nepfekvapilo, tím méně jsem se cítil ublížený. Myslím si neopak, že tak to má být, že tak je to bezvadné a že to o něčem svědčí. Ve chvíli, kdy někdo říká, že se cítí ublížený, myslím, že nemá pravdu. Vždyť mimo jiné právě naše písničky dokazují, jak si přesně oba národy rozumějí. Taký mě trápí jiná věc. Listopadem jsme se všichni, alespoň podle mého názoru, ocitli v roce nula. A z toho musíme vycházet. Samozřejmě že s tím, co má člověk za sebou, ale především s pohledem do budoucnosti. Musíme začít znovu, od malíčkosti a ve všem. Už nikdy by nemělo dojít k situaci, aby se člověk musel stydět za to, že je odtud. Neříkám určitě nic nového, řekl to už jiní, že totalitu si nosíme každý v sobě a že se s ní musíme umět vypořádat. Spousta lidí by hned zítra chtěla žít jako v kapitalismu, ale s tím, že by se i nadále pracovalo jako v socialismu. To přece nejde dohromady!«

Své soukromí si chráníte. Můžeme na vás prozradit pouze to, že jste se s chutí Jarkou seznámil ještě v Písní, v době působnosti v divadelku Alfa. Tehdy byla jako primabalerína na výsluní slávy, zatímco vaše jméno ještě nikomu nic neřikalo. Právě proto ať jí říkáte, hovoříte a potřebné věci mezi dvěma lidmi, o naprosté otevřenosti, s úsměvem jste přiznal, že by se tu našla i její, jak říkal krásně Jan Werich, »podpantoflišace«. Nechce to být a zároveň to odjít. Kdy jste byl nejvíce šťastný a kdy nešťastný a proč?

»Štěstí má mnoho různých podob. Jedna z nich je nebýt se, že když něco řeknu, může to být, jak říká právníci, použito proti mně. Jsem rád, že jsem se této doby dožil, a je mi líto, že se jí už nedočkali někteří mí kamarádi, mezi nimi například můj manažer Hanuš Bunzel. Bez něho bych asi sotva byl tím, kým jsem dnes. Jako dítě prožil Terezín a stejně jako tehdy i dávno před listopadem říkal: „Já musím přežít, musím přežít.“ Bohužel, nepovedlo se to. Zemřel 20. března 1986. Za další nešťastný den ve svém životě považuji 21. srpen 1986, kdy jsem se ráno ve stanu na Kavkaze při natáčení filmu Kolonie Lanžler, dva tisíce metrů nad mořem, dověděl se svým přítelem Litevcem Jozsem Budrajtsem z rádia zprávu o vstupu voják do Československa. Seděli jsme tam oba jako přikovaní, oba jsme brečeli, a on mi říkal: Víš, to je přesně jako u nás, v devětatřicátém... A tak už to bude pořád... Dodnes neumím popsat ten pocit ubohosti, bezmocnosti a porážky. Naštěstí je to všechno už pryč.«

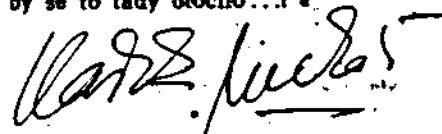
Slyšela jsem, že nemáte rád Švejka. Proč?

»Proti Haškovi nic nemám. Napsal to bohužel až moc dobře a myslím, že výborně vykreslil to, co se mi protiví a co bych nechtěl, aby se vrátilo. Někdy mám totiž pocit, že Češi si opravdu neumějí vládn-

nout. Je nad sebou pořád potřebují karabáč, že rádi ochotně ohybají hrbety a leští křilky na úkor vlastního rozhodování a odpovědnosti. To není knížka, nad kterou bych se dokázal jenom smát.»

Asi máte pravdu. Souvisí s tím ostatně i má poslední otázka. Co říkáte objevivším se snahám kdekohe kdekomu nasadit psí hlavu?

»Víte, já jsem se nikdy nesešel s Pavlem Tigridem, on je jiná generace než já, navíc tu nežije, ale v souvislosti s tím, navíc jste se ptala, bych doporučoval všem, aby si přečetli jeho Průvodce inteligentní ženy po vlastním osudu a aby si zvlášť pečlivě prostudovali pasáž v závěru knihy, kdy říká Lucince: „A představte si, že by se to tady otočilo...!“

KDO BY TO DO NĚHO ŘEKL?

Smála agentů sovětské KGB

Oficiálně sovětská představitelka sice prohlásí, že nastal konec «studené války», ale činnost sovětské zpravodajské služby KGB v západní Evropě, a Spojených státech vůči Západu podstatně zintenzivněla.

Holandská vláda nyní oznámila, že v nejbližších dnech bude muset zemi opustit 30 aktivních spolupracovníků sovětské zpravodajské služby KGB. Podle ministryně vnitra I. Dalesové se jedná o agenty KGB, kteří svou činnost v Holandsku maskovali zaměstnáním v sovětské letecké společnosti Aeroflot jako novináři, nebo jde o akreditované diplomaty. Součástí sítě sovětské špiónáže je také na sto holandských státních příslušníků. Ministryně vnitra potvrdila, že asi 25 Holanďanů dostává za svou činnost pro Sověty pravidelný «honorář».

Podle zjištění holandských bezpečnostních orgánů se činnost sovětské zpravodajské služby v posledních měsících podstatně přeorientovala. Hlavní pozornost je nyní soustředěna na získávání informací z oblasti průmyslu, především v oblasti raketové a computerové techniky a letecké průmyslu. Do pozadí poněkud ustoupil zájem o vojenskou problematiku.

Téměř současně se zprávou o odhalení skupiny sovětských agentů v Holandsku bylo v Bonn oznámeno zatčení agenta sovětské zpravodajské služby KGB v Postupimi. Šlo o sovětského občana, majora KGB, který byl přistižen při konspiračním schůzce se svým německým informátorem. Zásah v Postupimi, jak informovaly německé bezpečnostní složky, je dalším důkazem, že KGB v Německu nadále účinně pracuje.

Zajímavá je i třetí informace z oblasti zpravodajských služeb. Nynější bulharský ministr zahraničních věcí Luben Gozov veřejně doznal, že v 80. letech, kdy působil v centrále OSN v New Yorku, pracoval pro bulharskou zpravodajskou službu. V Sofii se proslýchá, že po tomto doznání bude muset Gozov v nejbližší době podat demisi.

Dva velkopříměrové vrty k odvětrání silničního tunelu u města Weinheim v SRN provedl za tři měsíce Závod důlní průzkum a bezpečnost z Paskova u Ostravy. Kvalitu a rychlost práce oceňují nejen tamní tunelářští odborníci, ale i státní báňský dozor SRN.

Licenční výroba obuvi PUMA zahájili v Botaně Skuteč. Do konce roku chtějí východočeští ševci zhotovit deset tisíc párů těchto sportovek pro tenis a basketbal.

BAGDÁD: Bývalý boxerský šampion Muhammad Ali (Cassius Clay) se přidal k dlouhé řadě návštěvníků přicházejících do Iráku ve snaze odvézt si nějaká rukojmí. V neděli se měl setkat i se S. Husajnem. Jejich setkání však bylo iráckou stranou bez vysvětlení zrušeno a jeho případně nové datum nebylo stanoveno.

DAMÁSEK: Přes 4500 Iráčanů bylo nedávno v Iráku uvězněno za neshody s politikou S. Husajna a za rozšiřování protivládních letáků. Oznámila to syrská agentura SANA s odvoláním na irácké opoziční exilové zdroje, podle nichž hrozí uvězněným trest smrti.

Prezident ČSFR Václav Havel přijal na Pražském hradeč s rukou předsedy Nadace Lusy Weissové cenu pojmenovanou po této významné francouzské novinářce. Cena se každoročně uděluje tomu, kdo se zasloužil o mír a zlepšování mezilidských vztahů.

● Podle průzkumu veřejného mínění se ztráty zaměstnání v blízké budoucnosti bojí téměř 15 procent Bulharů. Přes 44 procent dotázaných počítá s určitou pravděpodobností, že o něj přijde, 35 procent se toho vůbec neobává, zatímco zhruba šest procent již bez práce je.

K vyhoštění dvou občanů turecké národnosti došlo na hraničním přechodu v Cínovci. Byli předáni německým orgánům jako nežádoucí osoby v souvislosti s vydíráním a převáděním Kurdů přes hranice do SRN.

Cenné varhany ze 17. století, které byly postaveny pro chrám minoritů v Mostě a po jeho zbourání téměř dvacet let rozebrány mčely, se ve čtvrtek opět rozeznaly v kostele sv. Jiří v Českých Zlatnících na Mostecku.

Aktiová společnost Dinka pro přestavbu Karfína bude mít za úkol mj. rekonstrukci území mezi ulicemi Pobřežní, Sokolovská a Negrelliho viaduktem, regeneraci území od Sokolovské ulice po ulici Za Poffčskou branou.

DOLOŽKA VÝHOD ZNOVU PLATÍ

Od roku 1951 neposkytovaly USA Československu doložku nejvyšších výhod a Československo její poskytování USA rovněž zrušilo. Dnem 17. listopadu 1980 začaly Spojené státy americké a ČSFR opět vzájemně uplatňovat doložku nejvyšších výhod. Celní správy ČSFR a v USA začaly tímto dnem na zboží z druhé země vyměřovat clo podle smluvních celních sazeb místo celních sazeb všeobecných. Pro ilustraci uvedme alespoň několik sazeb podle celních sazebníků obou zemí, které jsou v platnosti v r. 1980. První celní sazba je vždy smluvní, druhá je všeobecná. U dovozů do ČSFR: pšenice 7,3% — 30%, léky obsahující peniciliny nebo jejich deriváty 3,8% — 10%, čisticové prostředky 3% — 10%, analogové nebo hybridní stroje pro automatické zpracování dat 1,5% — 6%, osobní automobily 19% — 38%, tenisové rakety 10% — 70%. U dovozů do

● Sovětská vláda včera úspěšně vyzkoušela nový způsob dopravy materiálu z orbitálního komplexu Mir na Zem. Součástí automatické nákladní lodi Progress M5, která se dnes oddělila od kom-

Skoda-Arbeiter favorisieren VW

Etwa 1100 Beschäftigte des CSFR-Autoherstellers Skoda drohen mit Streik. Falls sich das Unternehmen gegen eine Zusammenarbeit mit Volkswagen entscheidet. Die Belegschaft verspricht sich von den Deutschen eine sozialverträglichere Lösung. Als weiterer Partner hat sich die französisch-schwedische Gruppierung Renault/Volvo beworben. Die Regierung in Prag will ihre Entscheidung am 11. Dezember bekanntgeben.

● Západoněmecká automobilka Volkswagen — vážný «nápadník» mladoboleslavské Škodovky — je největším výrobcem osobních automobilů v Evropě. Loni sjelo z výrobních pásů celého koncernu 2,947 miliónu automobilů a prodáno jich bylo 2,94 miliónu.

Návštěvníkům Vídně

{fk}: Rakouské hlavní město Vídeň očekává v předvánočním období opět zvýšený příliv návštěvníků z Československa. Připravilo pro ně v češtině a slovenštině psaný leták s praktickými radami pro řidiče osobních aut i autobusů spolu s mapkou. Leták bude rozdáván zdarma na hraničních přechodech Hatě, Hevlín, Mikulov, Petřažka a Jaroslavce již tuto sobotu 24. 11. a pak každou sobotu až do vánoc, kromě 8. 12., kdy je v Rakousku svátek a obchody jsou uzavřeny. Leták seznamuje s tím, kde jsou nevhodnější parkoviště, kolik se za ně platí, kde jsou informační střediska s prodejem jízdenek městské dopravy, kolik stojí lístek na tramvaj a jak se vyhnout dopravním přestupkům, za něž se platí citelné pokuty.

Prag will Energieverbrauch drosseln

Die Tschechoslowakei hat die Energiepreise für Großverbraucher deutlich erhöht. Kohle und Koks werden um fast die Hälfte, Strom um 53 Prozent, Erdgas um 65 und Heizungswärme um 74 Prozent teurer. Auf diese Weise will die Regierung den überdurchschnittlich hohen Verbrauch reduzieren. Private Haushalte müssen vorerst nicht mehr löhnen.

...A TO BY MĚLY!

USA: pivo vyrobené ze sladu 1 litr 1,8 Kč — 13,2 c, dopravníkové pásy z vulkanizovaného kaučuku 4,2% — 25%, pneumatiky pro osobní auta 4% — 10%, stolní a domácí sklo z olovnatého křemíku 8% až 20 — podle hodnoty jednoho kusu — 60%, sušicí stroje pro sušení zemědělských výrobků 7,4% — 32%. Celní sazby uvedené v procentech se vyměřují v obou zemích z celní hodnoty, tj. v podstatě z fakturované ceny.

Nezbývá než věřit, že doložka nejvyšších výhod začne působit ve velmi krátkém čase, že její výhody využijí podnikatelé v obou zemích skutečně široce. O tom, že v ČSFR je a bude zájem o výrobky z USA, nelze pochybovat, a stejně tak je jisté, že v USA se může dosavadní okruh zákazníků pro zboží z ČSFR zmnohonásobit.

plexu, byl zvláštní kontejner. Zatímco loď Progress M5 po sestupu do hustých vrstev atmosféry zanikla, tento kontejner se od ní ve stanovené výšce odpojil a měkce přistál.

RAUL WALLENBERG

Píše se leden roku 1945. Přes houževnatý odpor německých vojsk si předsunuté jednotky Rudé armády kleslí cestu od Debrecína k Budapešti. Německý generál Schmidhuber podepisuje rozkaz zlikvidovat budapešťské židovské ghetto. Tu vrazí do generálovy pracovny udýchaný mladý muž: »Jestli rozkaz ihned nezrušíte, zasadím se osobně o to, aby vás Rusové pověsili!« Němec je vztekem bez sebe nad touhle troufalostí, ale dokáže se ovládnout. Z dálky je totiž slyšet hřmění děl, temné detonace rozrážejí mrazivý lednový vzduch. Generál Schmidhuber náhle před mladým civilistou kapituluje: rozkaz odvolává. Ghetto tedy nebude zničeno a tisíce lidí budou zachráněny.

Mladý muž je Němcům znám. Je to švédský konzul a jmenuje se Raul Wallenberg. Má pověst přítele Židů, i když sám Žid není — naopak, patří k vyvolené nordické, „stoprocentně árijské rase“. Ale koluje o něm, že tisíce Židů zachránil před plynovými komorami. Sám Adolf Eichmann, pověšený výkonem »konečného řešení židovské otázky«, by se nepřijemného diplomata rád zbavil. Ale jak? Nachystal mu černé lečky, ale Wallenberg vždy závčas vytušil nebezpečí a v žádné neuvízl. Eichmann Švéda přímo fyzicky zničit nemůže. Což Führer nevydal striktní příkaz nepodnikat nic, co by narušilo neutrální vztahy mezi Berlinem a Stockholmem? Adolf Hitler už asi sám nespolehá na »záračnou zbraň«, jejíž vyvinutí mu slíbili němečtí atomoví fyzici: válka se chýlí ke konci, Rusové překročili Odru, západní spojenci se tlačí na Rýn.

Raul Wallenberg pocházel ze zámožné bankéřské rodiny. V mládí hodně cestoval po zemích Blízkého východu a navštívil také Spojené státy. Pak se dal na obchod a řídil jednu švédskou vývozní firmu. V jejích službách často navštěvoval Maďarsko. V roce 1944 bylo v Maďarsku na 800 000 Židů. Za proněmeckého režimu »admirála« Horthyho žila židovská kolonie poměrně v klidu. Ale jakmile byl Horthy nucen odstoupit a správu nad zemí převzaly německé okupační úřady, situace se radikálně změnila.

Z Maďarska putovaly dlouhé nákladní vlaky, jejich dobytí vagóny byly přečpány příslušníky »nižší rasy«; některé směřovaly do »říše«, aby tam mladší a fyzicky schopní Židé pracovali v takzvaném totálním nasažení, jinými slovy dělali ve zbrojnách továrnách reichu za sotva postačující životní minimum; cílovou stanicí jiných, a těch je mnohem víc, jsou Osvětim, Majdanek, Treblinka.

Amerika reaguje a politicky vlivný židovský kongres vyrozumí prezidenta Roosevelta. Ten pověřuje svého velvyslance ve Stockholmu, aby od vlády Švédska, jakožto neutrálního státu, vynutil intervenci ve prospěch maďarských Židů. Velvyslanec Johnson se setkává s pochopením: Stockholmská delegace do Budapešti zná maďarských poměrů — mladého a dynamického Wallenberga.

Do maďarského hlavního města přijíždí Wallenberg ve funkci konzula počátkem července roku 1944. Jeho diplomatické zavazadlo je doslova napěchováno čistými švédskými pasy a devizovými akreditivami tajného účtu stockholmské banky, který americká organizace pro pomoc uprchlíkům — »American Aid for Refugees« — dotovála vysokou dolarovou částkou.

Wallenberg se ihned dává do vyčerpávající a rovněž nebezpečné práce. Vydává stovky a tisíce takzvaných »prozatímních pasů« Židům, jimž bezprostředně hrozí odsun. Držiteli těchto dokumentů jsou nyní pod švédskou ochranou. Wallenberg proná-

jí má v Budapešti dvacet tisíc budov, do nichž doslova naspává tisíce svých chráněnců. Ve spolupráci se švýcarskými diplomaty a s papežským nunciem se stará, jak to jen při striktním přídělovém systému jde, o stravování až 13 000 lidí najednou. Nedopřává si odpočinku, pracuje až dvacet hodin denně. Vystavuje falešné dokumenty, vyjednává, přemlouvá, podplácí okupační úředníky, a když to jinak nejde, vyhrožuje. Očel světlé prostředky — a účelem je přece zachránit před deportací a jistou smrtí co nejvíce pronásledovaných. A Wallenberg ví, že mu jde o krk: jediný chybný krok, přístížení při činu, usvědčení... a je ztracen.

Dva nákladňáky zastavují před hlavním budapešťským nádražím, na korbách jsou jako slaneční směstnaní Židé určeni k deportaci. Bůhvíjak se o tom Wallenberg dozvěděl, ale náhle je tu, odstrkuje strážce, kleslí si cestu mezi německými důstojníky. »Halt« pro něho nepatí. »Kdo má švédský pas, ať sestoupí!« vykřikne. Asi deset lidí váhavě seskakuje z kamiónu. Wallenberg postoupí kupředu, aby mu Němci neviděli do tváře, a výzvu opakuje, přitom spiklenecky zamrká očima. Pochopili. Další muži opouštějí nákladňáky. »Passevorweisen! Pasy!« řvou vojáci. Wallenberg posbírá od Židů kdejaký papír, kteří ti chudáci vyloví z kapsy — řidičáky, očkovačí průkazy, povolení k pobytu, předplatní legitimace na autobus. Němci nedůvěřivě krouží hlavou, ale tu se Wallenberg rozčílí: »Což neumíte číst? To jsou přece švédské pasy vystavené v maďarštině... aha, vy maďarsky neumíte...« A už si skupinku odvádí stranou. Ale jsou tu ještě další, podání se stejná lest, aby je vyvrval z náruči smrti?

Rudá armáda se valí k Budapešti. Patnáctého ledna 1945 stráví Wallenberg celý den ve sklepě, protože bombardování je velmi intenzivní. Šestnáctého ledna opouští kryt. Žádá představitele Mezinárodního červeného kříže György Gergelyho o pomoc, aby mohl opustit obležené město, projít německou obranou a osobně intervenovat u maršála Malinovského v zájmu svých chráněnců.

Dne 17. ledna jsou Wallenbergovi představení tři muži. Jsou to právě agenti sovětské tajné policie, kteří ho přes frontu převedou a k Malinovskému doprovodí. Wallenberg chvíli váhá, pak souhlasí. »Jdu s nimi. Nevím však, jestli jako přítel anebo jejich zajatec,« stačí šeptnout do ucha svému spolupracovníku, než se za ním zavrou dveře...

Od této chvíle už Raula Wallenberga nikdo nespapřil. Švédský diplomat, zachránce desetitisíců, zmizel, jako by se po něm země slehla.

Uplynulo několik měsíců. Válka skončila, vítězné mocnosti protihitlerovské koalice podle jaltských dohod obsadily příslušné zóny v poraženém Německu. Švédská vláda žádá o navrácení Wallen-

soustavně narážel na neochotu sovětských úředů zabývat se Wallenbergovým případem. V létě 1946 navštívil Moskvu švédský ministr Soderbom a mluvil se Stalinem, od něhož obdržel ujištění, že průd dá celý případ přetřást. Trvalo to rok. Dne 16. srpna 1947 ministr zahraničních věcí Vyšinakin oznámil, že Wallenberg patrně zbyhnu v bujích o Budapešti někdy po 17. lednu 1945, zavrždili ho zřejmě maďarští fašisté nebo samo gestapo.

Milule léta. S čím se záhadných okolností zemřel a měl poměrně pohob, Berrijo a velitele rozvědky »Smera« Abakumova del Chruščov popřevit. V Moskvě se konal p. 20. ledna 1953. sjezd KSSS, kult osobnosti byl odmítnut a kritizován, Nikita

těchto »zrádců« amerických peněz a falešných dokumentů? Obvinění bylo tedy nebludná. A ještě jedna okolnost udělala Wallenberga »podezřelou« osobou: fáma. Pověst, že »admirál« Horthy hledal průd spo-letlivou osobu, která by mu za zády Něm-ců zprostředkovala kontakty se západními spojenci. Tuto osobu průd maďarský dikta- tor našel ve Wallenbergovi.

Mnoho okolností nasvědčuje i jiné do-mněnce: Wallenberg se stal obětí německé pomsty, konkrétně Eichmannovy. Než Ruso-vé obsadili Budapešť, gestapo průd narušilo ve svých archívech »průkazný mate-riál« o Wallenbergově »špiónáži« činnosti.

Tak či onak. Ale švédská vláda se ne-vzdávala právního svého diplomatu, který se stal národním brádnou. Stockholm však

17. ledna Wallenberga »doprovázeli«, byli agenti speciální rozvědky NKVD zvané »Smert« — a to je zkratka slov »Smrt« špiónem«. Jejím úkolem je likvidovat vše-mi prostředky — tedy i vraždami a únosy — údajně nepřátelské špiónské svazu v zahraničí. Rozvědce veit Berijov přítel a spolupracovník generál Abakumov.

Proč sovětská tajná služba Wallenberga odvíklat? Jaký zájem mohla mít na švéd-ském diplomatu?

Wallenberg nezachraňoval z nacistických spárů pouze Židy. Mezi jeho chráněnci byli též četní uprchlíci ruští zajatci a dezertéři. Což však veliký Stalin neviděl: »U nás všichni zajatci nejsou, jsou jen zrádci!«

A což Wallenberg nepoužíval na záchranu svých chráněnců?

berga: což sovětské velitelství nedalo už 17. ledna Švédům na vědomí, že diplomat »bere pod svoji ochranu«?

Jeze situace se mezitím změnila. Bo- věti nyní tvrdí, že Wallenberg byl německý špión. A brzy obvinění upřesňují — byl to ameriko-sionistický špión!

Maďarští uprchlíci ve Švédsku vypoví- deli, že sovětská tajná policie NKVD věz- nila Wallenberga nejdříve v Rábu, potom ho převezla do zajateckého tábora v mo- davecké Foscani. Podle jiných informací byl diplomat 31. ledna 1945 spáčen v cele číslo 123 proslulého moskevského vězení Lubjanka.

A tedy stopa končí.

Končí? Ano, ale na čas. Švédská vláda zjišťuje, že ti tři muži, kteří osudného

Chrusčov převlel cestu postupně testovat.

Na jaře 1958 navštívuje Sovětský svaz švédský ministerský předseda Tage Erlander. A znovu padne Wallenbergovo jméno. A znovu sliby. A zase trvá skoro rok, než Moskva ústy náměstka ministra zahraničních věcí formuluje novou verzi: Vlnu na všem nese stalinská epocha: Raul Wallenberg zemřel na ardeční mrtvici dne 17. července roku 1947 ve vězení Lubjanka a jeho tělo bylo z hygienických důvodů spáleno...

Švédská vláda může tudíž »případ Wallenberg« odložit ad acta. Skutečně tak čini, ale jen nakrátko. Mnozí se totiž nepotvrzené zprávy, že Wallenberg mrtev není, že žije někde jako vězeň v přízračném sovětském gulagu. A že se tudíž sovětské tvrzení o Švédově úmrtí nezakládá na pravdě.

Případ Wallenberg je znovu na přetřesu.

Širáká strana mája radnája... Širák, velmi široký je také sovětský gulag. To ještě Solženicyn nenapeal svoje dokumentární dílo, ale moskevské špičky této budoucí zkratce dobře rozuměly. Je to »Vládní správa táborů«. A Wallenberg je »sk«, což v překladu do českého žargonu znamená »mukl«.

Gulag se prostírá od tichomofských břehů až k esatelitním státům ve východní Evropě, od mrazivých tunder do vyprahlé stepi Kazachstánu, prostě všude tam, kam dosáhá moc sovětského impéria. Kdo se do gulagu propadne, mizí v něm beze stopy.

Srovnáme-li různé výpovědi někdejších Wallenbergových spoluvězňů, které se pochopitelně vždycky nekryjí jen v datech, ale ani v lokalizaci, zjistíme, že švédský diplomat nedobrovolně zcestoval pěknou část »souostroví«.

Postupujme chronologicky.

Andrej Simkiewicz — to jméno zní nápadně polsky — je bývalý vězeň sovětských lágrů. Dnes žije ve Francii. Prohlásil, že s Wallenbergem strávil dva dny v této cele na Lubjance, a to v prosinci 1947.

Podle Kremle měl však být Wallenberg už pět měsíců »úředně« mrtev.

Bývalý sovětský důstojník Gennadij Kuprianov světuje jisté osobě — anonymní, z pochopitelných důvodů — a ta o tom podává zprávu známému »lovcí nacistů« Simonu Wiesenthalovi do Vídně, že prý se s Wallenbergem setkal v různých věznicích mezi lety 1953 a 1956.

Sovětský disident Avram Kalinskij potvrzuje, že Wallenberga viděl v roce 1959 ve vladimírském vězení. Další dva svědci, jejichž jména zůstala rovněž z bezpečnostních důvodů utajena, vypovídají, že Wallenberg byl prý v letech 1973 až 1974 v Irkutsku, pak v oblasti Gorského a konečně opět v Moskvě, než ho údajně převzeli do žaláře v Leningradu.

Disidenta Jana Kaplana zatklí v roce 1975, údajně za »černý obchod s devizami«. Prováděl »change« s dolary, franky, librami? Zdá se, že si Kaplan odseděl svá léta za mřížemi za to, že se odvážil požádat o emigraci do Izraele. Když se Kaplan dostává na svobodu, vypovídá, že se s Wallenbergem setkal na Butyrce.

V lednu roku 1981 se Wallenbergovo jméno objevuje na stránkách ilegálního bulletinu sovětské disidentské skupiny »Výbory proti zneužívání psychiatrie k politickým účelům«. Podle této tiskoviny, jejíž výtisk

je dostal na Západ, »překřídil švéd« bvi v roce 1978 spálen v psychiatrickém útulku Blagoveščensk na sovětském Dálném východě.

Květen 1979. Nejmenovaný plukovník KGB, když si prý napřed pořádně přihnul vodky, se před skupinou spoluobčanů židovského původu žádajících o vystěhování do Izraele, vytahuje: »Žádné hlouposti, hoši, nebo... Mám ve své kartotéce jednoho švédského diplomata zabísnutého už pětatřicet let...«

Jedno z nejpodrobnějších a nejzajímavějších svědectví o Wallenbergovi uveřejňuje v květnu 1980 dánský deník Berlingske Tidende. Pochází od čtyřiapadesátiletého bývalého obyvatele gulagu Izáka Abramoviče Mulera. Viděl Wallenberga několikrát od února 1947 do srpna 1953, a to v různých táborech: nejprve to bylo na Pečofe, asi tisíc kilometrů severně od Leningradu, potom v Salegradu v poličí sibiřské řeky Ob, konečně v Komsomolsku poblíž čínských hranic. Trestem za spor, který měl Wallenberg s velitelstvem tábora na Pečofe, byl Švéd na nějakou dobu uvřazen do samoty; jeden čtvereční metr pro veškerý fyzický pohyb, kůly zapuštěné do podlahy špičkou navrch, aby se vězeň nemohl posadit, natož si lehnout; v zimě mrzne, »mukl« má jen lehounký plátěný oděv táborových trestanců. Každé tři hodiny kontrola. Zjistil-li, že vězeň mezitím ztratil vědomí, polilí ho studenou vodou, a jakmile přijde k sobě, strčí ho zpátky do samoty. A strava? 450 gramů komisarůka a kousíček ryby denně.

V roce 1949, vypovídá Miller, utrpěl Wallenberg omrzliny třetího stupně, takže mu museli amputovat část paty a dva prsty jedné nohy. To mu také znemožnilo účastnit se pokusu o útek skupiny asi 150 vězňů... ale možná mu to zachránilo život, protože většinu uprchlíků dopadli a postříleli...

Wallenberg — dále hovoří Miller — už v té době mluvil slušně rusky. Pod pravým uchem měl viditelnou jizvu, patrně od rány při výslechu... »Měl jsem ho všichni rádi. Hodně mi pomohl. Pomáhal, jak to jen bylo v daných podmínkách možné, snažil se například dostat přilisi zasláblé nebo nemocné vězně do takzvaných oddílů O. P., kde byli ušetřeni každodenní roboty... Když jsem se s Wallenbergem setkal napole, to bylo v Moskvě, odevzdal mi nějaký dopis a poprosil mne, abych ho někdy doručil. Ale před propuštěním mne vysvětlil, spálili mě vězeňská šaty a s nimi i dopis, který jsem v nich ukryl. Adresu si, bohužel, nepamatuji...«

Ale je tu ještě jedna převděpodobná odpověď na naše PROČ. Uveřejnil ji v srpnu 1981 švédský večerník Aftenbladet na základě výpovědi bývalého velitele praporu 18. ukrajinské armády Jakova Leonoviče Lachotského-Menakera, židovského původu, jemuž se v roce 1979 podařilo za Sovětského svazu emigrovat. Podle jeho svědectví o Wallenbergově zatčení rozhodl v lednu 1945... Leonid Brežněv, v té době plukovník a politický komisař 18. ukrajinského frontu, právě toho, který osvoobil Budapešť od Němců, jedním z hlavních politických úkolů plukovníka Brežněva bylo zajistit všechny »špióny« a »kolaboranty« v Maďarsku. A to je také důvod — uzavírá švédský Aftenbladet — proč Moskva o Wallenbergově případu tak diskretně mlčí...

Počátkem osmdesátých let se ve Švédsku, v Dánsku, ve Spojených státech a mnoha

dalších západních zemích vytvořily výbory pro osvobození Raula Wallenberga. Ve spolupráci s Mezinárodním červeným křížem jim pomohl i Simon Wiesenthal a Vídně. V lednu 1981 se ve Stockholmu konal »Hearing Raul Wallenberg«. Sovětská agentura TASS ovšem označila tuto akci za protisovětskou propagandu, jejímž cílem je poškodit vztahy »dobrého sousedství« mezi Švédskem a Sovětským svazem a »zostřit protisovětské citění na Západě...«

skutčně je, opravdu zaslužil. Za lidskost, za úctu k životu, za humánní ideály. Wallenberg byl a ještě je, jak to řekl kdýs bývalý izraelský ministerský předseda Menachem Begin, »největším bratrem židů...«

skutčně je, opravdu zaslužil. Za lidskost, za úctu k životu, za humánní ideály. Wallenberg byl a ještě je, jak to řekl kdýs bývalý izraelský ministerský předseda Menachem Begin, »největším bratrem židů...«

skutčně je, opravdu zaslužil. Za lidskost, za úctu k životu, za humánní ideály. Wallenberg byl a ještě je, jak to řekl kdýs bývalý izraelský ministerský předseda Menachem Begin, »největším bratrem židů...«

Kolik lidí vyval Wallenberg odcitlivým plynovým komorám? Ani zde se děje zcela nekryjí. Většina historiků moderních dějin klade počet zachráněných mezi 20 000 až 30 000 lidí, jiní však soudí, že jich bylo daleko víc, možná až 100 000. Tak či onak, všechny tyto odhady mají společného jmenovatele: bylo jich hodně. Wallenberg je skutečný hrdina: šel do nebezpečí a neptal

Kolik lidí vyval Wallenberg odcitlivým plynovým komorám? Ani zde se děje zcela nekryjí. Většina historiků moderních dějin klade počet zachráněných mezi 20 000 až 30 000 lidí, jiní však soudí, že jich bylo daleko víc, možná až 100 000. Tak či onak, všechny tyto odhady mají společného jmenovatele: bylo jich hodně. Wallenberg je skutečný hrdina: šel do nebezpečí a neptal

Kolik lidí vyval Wallenberg odcitlivým plynovým komorám? Ani zde se děje zcela nekryjí. Většina historiků moderních dějin klade počet zachráněných mezi 20 000 až 30 000 lidí, jiní však soudí, že jich bylo daleko víc, možná až 100 000. Tak či onak, všechny tyto odhady mají společného jmenovatele: bylo jich hodně. Wallenberg je skutečný hrdina: šel do nebezpečí a neptal

Kolik lidí vyval Wallenberg odcitlivým plynovým komorám? Ani zde se děje zcela nekryjí. Většina historiků moderních dějin klade počet zachráněných mezi 20 000 až 30 000 lidí, jiní však soudí, že jich bylo daleko víc, možná až 100 000. Tak či onak, všechny tyto odhady mají společného jmenovatele: bylo jich hodně. Wallenberg je skutečný hrdina: šel do nebezpečí a neptal

»Ždímání« místo obchodu

Padesát let trvalo Sovětskému svazu, než v rámci »glasnosti« přiznal svoji odpovědnost za vyvraždění 15 000 polských důstojníků a vojáků na jaře 1940, z nichž většina dostala kuuku do týlu v Katynském lese u Smolenska.

Kolik roků ještě uplyne, než se Moskva k Wallenbergovu případu jednoznačně vyjádří?

Náznyky dobré vůle tu jsou. Za prvé: sovětská místa souhlasí s tím, aby byl Wallenbergův případ přešetřen. To znamená, že netrvají na dosud oficiálním stanovisku, podle kterého švédský diplomat zemřel na mrtvici v roce 1947 v Lubjance. Za druhé: Sověti se vůbec poprvé účastní vyšetřovací komise, k níž do své smrti v prosinci 1987 náležel i Andrej Sacharov a jeho ještě žijící manželka Jelena Bonnerová. Za třetí: sovětský novinář Alexej Kartsev už rok pátrá po Wallenbergovi. Oznamoval, že má dva — zatím nejmenované — svědky, kteří prý spatřili Wallenberga živého ještě v roce 1987.

Kartsev dodal, že speciální rozvědka Směrš byla rozpuštěna v roce 1947, tedy ve stejné době — kdy — oficiálně — se Wallenbergovy dny naplnily, ale že její archívy stále přístupné nejsou.

Co se v nich skrývá? Jak se připravovaly monstrprocesy? Jak Stalin zorganizoval vraždu Trockého? Směrš byla sice formálně rozpuštěna, ale fungovala ještě léta. Jak vůbec zemřel Stalin? Co předcházelo opravě Beriji a jeho zločineckých spolupracovníků? Jistě je v nějakém trezoru také »případ Wallenberga«. Směrš nešla pouze po špióních a nepřátelích Sovětského svazu, ale po všech, doma i v zahraničí. Byla významnou převodovou pákou v kolotoči politického režimu. Byla smetánkou NKVD — pozdější KGB — elitní složkou, jejíž dlouhé prsty, a zejména dlouhé uši, se vetřely všude a vždycky.

Vyšetřovací komise stále naráží na neochotu úřadů. Všechny stopy se stýkají v KGB, ale tajné archívy jsou pod zámekem: obyvatelé gulagu jsou prostě anonymní, mají falešná jména nebo jsou evidováni pod registračními čísly: »Chceme vědět víc,« říká členové komise, »ale kam se obrátit?« Také se jim nezdá předšpionáž. Že KGB před rokem »náhodou« objevila Wallenbergovy osobní svršky, několik mincí ve tvrdé valutě v kapsách, jeho pas a vězeňskou »legitimaci«.

Podzřelá. Léčka pro mezinárodní veřejné mínění? Hlazení vlastních stop?

Lions Club nemocným

(Čtk): Přenosový přístroj EKG Siemens třísvodový a vzácné nedostatkové léky převzali na interní nemocnici v Karlových Varech. Věnoval jim je Lions Club v Tirschenreuthu a další Lions Cluby z Bavorska. Jsou určeny především pacientům na lůžku a odborným ambulančním. Postačí asi na dva roky. »Není to poslední přísun léků pro karlovarskou nemocnici,« zdůraznil RNDr. B. Viliša. »Na cestě je dodávka antibiotik v ceně 100 000 marek.« Lions Club je dobrovolná organizace a sdružuje 1,5 mil. členů ve 40 000 klubech v různých částech světa. Pomáhá tam, kde je pomoc státu a společnosti nedostatečná. Lions Club v Tirschenreuthu už částkou 12 000 marek financoval obnovu železitého pramene u obchodní akademie v Karlových Varech.

Před delším časem jsem při studiu spisů z Kanceláře prezidenta republiky našel zcela náhodou koncept smlouvy mezi Československem a Sovětským svazem o těžbě uranové rudy, tuším, že z roku 1946. Několikastránkový návrh opravoval na některých místech vlastnoručně prezident Beneš. Pokud se pamatuji, byly to většinou doplňky nepřiléhavě důležité. Archív prezidentské kanceláře přenesli tehdy do Ústavu dějin KSC, kde se přísně evidoval předmět studia, a tak se ani uvedený dokument nedal ofotografovat...

Ve smlouvě se ani slovem nehovořilo o konkrétních hospodářských podmínkách a cenách; byla to na první pohled dohoda nerovnoprávná, která měla Stalinovu Sovětskému svazu zajistit naprostou suverénitu, a níž mohl využívat uranovou rudu na jáchymovsku a určovat Československu podmínky jako náježnicko-poraženému a okupovanému státu. [Takových »dohod« vynucených sovětskou stranou bylo po válce mnohem víc; vzpomeňme jen tzv. smlouvu z podzimu 1945, kdy si dal Stalin »legalizovat« odtržení Podkarpatské Rusi od naší republiky.]

Československo patřilo po druhé světové válce k několika málo evropským zemím, které ničivé válečné tažení v podstatě vážně nepoškodilo. Podařilo se nám v cizině uchránit část zlatého pokladu, i pro nás byl určen Marshallův plán, který by tvořil jeden ze základů poválečné obnovy hospodářství. Ale hlavně: měli jsme bohatá ložiska uranové rudy, a tak jsme šli na dosah velké perspektivy — stát se bohatým a prosperujícím státem, dokonce i kdyby se provedly některé ztuzrodňující procesy při zachování značné privatizace, jak se plánovalo v prvních letech po květnu 1945.

Doklady o těžbě uranové rudy na jáchymovsku a Příbramsku hovoří o společném spiknutí sovětských a československých komunistů. Za neuvěřitelných nelidských podmínek těžili rudu političtí vězni, jejichž stavy se dokonce rok co rok »plánovitě« doplňovaly. Pracovalo se bez ochrany před radioaktivním zářením, vězňové vdechovali smrtenosný prach. Se studenty, duchovními, inteligencí, rolníky, dělníky a živnostníky, kteří tvořili jádro táborů, jednalo se ještě hůř než se nacisty. Sonderbehandlung (»zvláštní zacházení«) a Rückkehr unerwünscht (»návrat nežádoucí«) byly heslem i tohoto ničícího lidí. To vše za dozoru sovětských »odborníků« a orgánů NKVD.

Československé státní orgány nepodaly dodnes zprávu o těžbě uranové rudy a jejích podmínkách, o způsobech, jak byli vězňové vykořisťováni, o cenách za uranovou rudu, které měl Sovětský svaz platit. Jen občas proskočily ze svědeckých výpovědí údaje o nelidskosti v jáchymovských dolech a nic víc. Měli pochopitelně také sovětské partnery...

Není to jediné mlčení, které se rozléhá po naší zemi. Nikdy jsme nedostali odpověď na otázku, co se stalo se zlatým pokladem v roce 1988, který shromáždil prostí lidé ze svých úspor a rodinných šperků ve prospěch obrozující se republiky. »Husákovci« nevydali nikdy také výčet, jak naložili se zlatem, které nám vrátili — jak se dnes zdá bohužel předčasně — Spojené státy. Stihají se drobní podvodníci, ale vykrádači národního bohatství ve velkém mají zůstat stranou a nepotrestáni? To není hospodářská kriminalita, na kterou má generální prokuratura jedno velké oddělení? A jak se postupně prosustrovaly různé zahraniční půjčky,

o tom také ani slovo.

Nedávno přineslo vysílání Svobodné Evropy doklady, které tam uvedl inženýr František Šedivý. Vypočítával, oč nás Sovětský svaz připravil:

- 1 kg uranové rudy stál po válce ve světových cenách 8000 amerických dolarů,
- vytěžilo se průměrně 360 tun za den,
- za jeden den přinesla tedy těžba 2 miliardy 880 mil. dolarů,
- za rok se tím vytvořila částka 720 miliard amerických dolarů (v této částce není započtena částka za těžbu tzv. chudé rudy — asi 36 miliard amerických dolarů ročně),
- celková částka za rok je 756 miliard amerických dolarů.

Za patnáct let těžby to prý činí dohromady: 11 biliónů 340 miliard amerických dolarů! Možná i více, možná méně, kdo ví. [Oficiální údaje se nám zřítit nepodařilo. Zatím rostávají státním tajemstvím,« píše k tomuto problému 25. září 1990 Svobodné slovo.]

Dostali jsme tuto částku od Sovětského svazu? Samozřejmě že nikdy ne, to bychom byli bohatší než Kuvajti. Náš účet je tedy otevřený. Kolik SSSR za uranovou rudu zaplatil? A nejen to: lze vůbec kdy splatit a poskytnout »náhradu« za zničené zdraví, za likvidaci tisíců vězňů, za nelidskost tvář i tvář Evropanů osvobozené od totalitního nacismu, pohrdající všakerými právy na život a svobodu? Za likvidované krajinu, zpusťované lesy a louky i vody?

V září 1990 sdělil sovětský ústřední orgán, moskevská Pravda, že prý »jen v letech 1971—1980 dosáhly dotace SSSR šesti východoevropským socialistickým zemím, vytvořené vývozem paliv a surovin za ceny podstatně nižší než světové, 75,5 miliardy dolarů, přičemž hlavními příjemci byli NDR, Československo a Polsko... Je s podivem, proč se o tom v uvedených zemích mluví?«

Na otázku Pravdy už reagovaly polské listy. Gazeta Wyborcza napsala, že »SSSR přinesl do země na bodících systém, z něhož se dodnes nemůžeme vzpamatovat. Nikdy se nedobrodíme s lidmi, kteří považují východoevropské země za válečnou kolíat a z tohoto titulu si činí nárok diktovat politiku jiným národům výměnou za jejich »osvobození«. Základní slovo bychom rádi uslyšeli i od československých ekonomů, z út ministrů financí, mohli by o tom podat svědectví i další ministři, kteří do tajemství uranové těžby nahlédli, hlavně by však měli být ke slovu přivedeni političtí činivitelé odpovědní za toto všestranné plundrování naší republiky od roku 1945. Jednání se Sovětským svazem o vyrovnání jeho velkých dluhů vůči naší republice jen z poslední doby [dosahující prý několik set miliónů dolarů] navědlo dosud k čili.

A co dlemi Podkarpatské Rusi, které nám SSSR protiprávně odebral v roce 1945, aniž — »přirozeně« — uhradil alespoň něco z toho, co tam první re-

publika za dvacet let investovala, co tam postavovala a postavila? Proste obsadili bez jakychkoliv kompenzaci nasilne cast nasi republiky — a byla v tom i male cast slovenskeho uzemi —, jako by slo o nepatelsky stat!

Stale treba platit usneseni vlady a usifedniho vboru KSSS vydané za Chruscova na podzim roku 1958 pved ozbrojenym prepadem Madarska. V navalu litostive sebekritiky a snad i ve snaze zastavit vyvoj v Madarsku a Polsku se zcela jasne v tomto prohlášení hovori o nerovnoprávných vztazích mezi velmocenským postojem SSSR a podřizenými tzv. socialistickými zeměmi. Uvádějí se konkrétní příklady z oblasti politické, ale zejména hospodářské, kdy Sověti donucovali své satality, aby jim dodávaly za směšné ceny suroviny (Poláci například černé katovické uhlí nebo lodě, Maďaři maso a zemědělské produkty, ČSR a NDR stroje, lokomotivy, zařízení celých továren).

Zvláště československá podřizenost vždy bila do očí. Z Krivého Rogu jsme dostávali nekvalitní železnou rudu, za složitých podmínek jsme ji museli na hranicích překládat na naši úzkokolejnou železnici, pak ji ve Vítkovicích rozmarzovat a nakonec, aby se z toho dala vytavit kvalitnější ocel, museli jsme krivorožské bláto obhacovat švédskou nebo brazilskou rudou, dovezenou za tvrdou měnu. Co jsme pak vyrobili — například v Košicích, kde jsme nové továrny museli postavit především kvůli sovětským zájmům, šlo zpět a s prodávkou do SSSR. To se týká i nejbližší minulosti, kdy Československo budovalo v Sovětském svazu celá města, nemocnice, školy a silnice kolem nových továren na těžbu železné rudy. Kdo o všem podal zprávu? Neslyšeli jsme ji ani z Moskvy od prezidenta Gorbačova, ani od jeho nedávných dolistopadových partnerů ve vládě a KSC. Stejně tak jsme se nedověděli, kolik ropy dostáváme za to, že našim územím vedou tranzitní ropovody na Západ, a jak se v minulosti konkrétně projevovaly změny ve světových cenách ropy na našich nákupech.

Některé ekonomové namítnou, že z vyprázdněné sovětské peněženky stejně nemůžeme nic dostat. Ono to s tou prázdnotí nebude tak absolutní, jak potvrzují i tendence Moskvy nakupovat za tvrdou měnu kvalitnější zboží na Západě. Naše hospodářské vztahy s SSSR však nekonečně listopadem 1989, i když z bezvýhradné orientace se postupně přejde na běžná ekonomická obchody bez ideologického nátlaku a poručnickování. A právě proto by se na počátku těchto nových partnerských vztahů měl vydat účet o dosavadním hospodářském spojitosti, zjistit, zač by nám měla sovětská strana zaplatit, projednat znovu uranové obchody i další objekty hospodářských vztahů. Jistě by z toho nevznikl slav, že »nula od nuly pojde«.

Nejsme v situaci, že bychom mohli nebo hodlali nafilzovat a diktovat; naše ekonomika o to neustíjí. Chceme-li však dojít k dobrým vztahům — vzájemně výhodným — oběma stranám, jak se donedávna nazývaly nerovnoprávné tzv. dohody —, pak to nejde udělat bez seriózního rozkladu a vyrovnání všeho, co má být vyrovnáno jak z morálního, tak především z ekonomického hlediska. »Dobré účty — dobří přátelé« platí mezi jednotlivci, tím spíš by to mělo platit mezi státy.

Zahl der Aussiedler wieder gestiegen
GÖTTINGEN, 3. Dezember (dpa). Nach einem Rückgang in den vergangenen Wochen hat die Zahl der Aussiedler aus Osteuropa wieder zugenommen. In Friedland und in den Außenstellen Bramsche und Osnabrück wurden vergangene Woche 1 818 Aussiedler aufgenommen.

U labutích zámku.

Zámky Neuschwanstein (snímek vlevo) a Hohenschwangau stojí za zhlédnutí v každém ročním období, v době jarního probouzení, v červencovém záru, ve zlatavém říjnu i překryté sněhovou pokrývkou. Leží u bavorského Füssenu, nedaleko známého alpského střediska Garmisch-Partenkirchen, téměř na hranici s Rakouskem, a jsou pro nás milou připomínkou, že Německo netvoří jenom Mnichov a Norimberk s obchody nepřehlednými zbožím.

K Neuschwansteinu, který bývá nazýván nejkrásnějším německým zámkem, vede lesem mírně stoupající cesta. Mnozí turisté tudy projíždějí najatou koňskou drozkou, ti chudší se musí spolehnout na vlastní nohy. Chůze však netrvá příliš dlouho, navíc každou chvíli vykoukne mezi větvemi stromů bílá silueta, slibující v cíli zajímavý zážitek. Neuschwanstein dal ve druhé polovině minulého století postavit na místě starého palorozbořeného hradu král Ludvík II. Bavorský. V květnu 1868, rok před položením základního kamene, se král, inspirovaný vzhledem středověkých rytířských hradů, v dopise adresovaném hudebnímu skladateli Richardu Wagnerovi, seřazuje s úmyslem vybudovat zámek podle svých představ a vybrané místo popisuje jako »jedno z nejkrásnějších, jaké lze najít«. Chtěl nechtěl musíme dát romantickému králi za pravdu. Paní Příroda tady totiž ze svých dary opravdu nešetřila a na malý kousek země, kde je skoro všechno pojmenováno po labutích (něm. schwan), utvářela husté lesy, mohutné horské štíty i modravá jezera.

U červené zámecké brány je český turista postaven před obyčejný problém, zda se dostatečně vyplatí obětovat několik marek a prohlédnout si interiér. Ukrývají se zde přepychové s německou důkladností zařízené královské pokoje, trůnní sál s mozaikovou podlahou střeženou z více než dvou miliónů kamenů, kaple i na minulý století velice moderní kuchyně. Za zinkou stojí i pěvecký sál s úbornou akustikou, který nebyl za vlády Ludvíka II. vůbec použit. Až ve 30. letech našeho století v něm začaly být pořádány různé koncerty, v roce 1933 hudební slavnost k 50. výročí úmrtí Richarda Wagnera, kdy byl sál osvětlen září 600 svíců.

Kousek od zámku mohou turisté objevit ještě jednu atrakci: úzký most, postavený v polovině minulého století, pojmenovaný po Ludvíkově matce královně Marii, který ve výšce kolem devadesátí metrů přetíná hlubokou, romantickou roklinu s vodopádem. Od jeho zábradlí se otevírá krásný výhled na Neuschwanstein a blízké okolí, což vyvolává u nadšených návštěvníků přímo fotografickou horečku. Zámek se svou spoustou věžiček, ochozů a cimbuří vypadá až pohádkově neskutečně a za slunečného počasí, s pohlednicově modrým nebem v pozadí má mnohem blíž ke křivočertému obrazu než bývalému královskému sídlu.

Hohenschwangau na protějším menším kopci je podstatně starší. Není tak vyumělkovaný a jeho námloutlé září jsou stále jakoby ve stínu svého pyšného díleho souseda. Také turistů k němu proudí o něco méně, přitom však jde o skvělé dílo německé architektury.

Hrad postavili rytíři ze Schwangau a svůj vrchol prožil krátce po svém založení ve 12. století, kdy se stal centrem minnesängerů. Od 16. století Hohenschwangau chátral, za napoleonských válek byl silně poškozen. Až Maximilián II., otec již zmíněného Ludvíka II., jej dal v první polovině minulého století zrestaurovat. Na oltřní výzdobě se tehdy podílelo množství vynikajících umělců. Čtrnáct pokojů z tohoto období se díky jim zachovalo dodnes. Turisté si tak mohou prohlédnout komnaty královniny Marie, mlsta, kde strážil 17 let v dětství a mládí její syn Ludvík, i pokoj, v němž v pozdějším období přijímal Richarda Wagnera. Klavír, na němž slavný skladatel přehrával panovníkovi, mimochodem také úbornému klavíristovi, ukázky svých děl, je zajímavým exponátem této místnosti.

Pod zámeckými okny se rozprostírá pečlivě upravené nápoří a zahrada s květinovými záhony a fontánami. Od malé kašny s obrazem Panny Marie, kolem níž řada návštěvníků pospěchalých pokladně u vchodu do zámku proběhne téměř bez postřmnutí, je krásný výhled na okolní přírodu. Místo jako stočené pro malou zastávku a krátké zamyšlení. Možná právě tady se před více než sto lety loučil se svým »labutím krajem« i Ludvík II. V roce 1886 jej totiž komise poslaná z Mnichova shledala neschopným vládnout a odvezla ho do hradu Berg u Starnberského jezera. Nešťastného krále tehdy čekala brzká záhadná smrt. Před českým turistou se dnes konečně otevírá celý svět. Jen by měl umět chvillemi přestat počítat, ať už peníze nebo čas, zastavit se a dívat, aby pro samý shon nepropásal to, co už třeba nikdy neupadl.

Here für SSSR.

Von den Paketen aus Deutschland haben auch die Kinder in russischen Waisenhäusern gehört. Was wünschen sich die Kinder von Rusa (80 km von Moskau) zu Weihnachten. Nadja (7) mit großen Augen: „Kartoffeln.“

Valerij (8): „Rote Rüben.“ Dann fällt Aljoscha (7) ein: „Vielleicht Zucker?“ Und noch leiser: „Oder sogar Schokolade?“ Er wird ganz aufgeregter, seine Augen glänzen.

163 Kinder leben in dem Waisenhaus im

Zentrum von Rusa. Direktor Oleg Wlassow: „Es wird immer schlimmer. Die Kinder bekommen nur noch Brot und Graupen.“

Bitterste Not herrscht auch in den Dörfern rund um Kaluga, 50 Kilometer südlich von Moskau. In zugigen Katen hausen 58 Familien. Die größte mit neun, die kleinste mit vier Kindern. Früher konnten sich die Kinder wenigstens in den Kindertagen sattessen. Heute gibt es dort nur Brot und Suppe.

In Leningrad und zwei

weiteren Großstädten wurden Lebensmittelkarten eingeführt. Darauf kam es zu Panikläufen.

Die Verteilung der Spenden aus Deutschland löste bei älteren Russen in Leningrad auch Bitterkeit aus. Rentnerin Marja Tichomirova (79): „Ich habe im zweiten Weltkrieg 900 Tage Belagerung durch die Deutschen erlebt. Alle meine Kinder kamen um, aber wir dachten, das sei für eine bessere Zukunft. Jetzt erhalte ich Wohltaten von denen, die wir besiegt haben.“

▲ Střelba ze samopalu vyvrcholila do centra Nitry, kde obrožoval samopalem dalšího občana a pokoušel se získat auto od skupiny bulharských občanů. Naštěstí byl brzy díky pohotovosti policistů zadržen a odzbrojen.
P. Lacinu. Potom z místa činu uprchl

LEGENDY A PRAVDA O BOLŠEVICKÉ REVOLUCI

Milióny pro Lenina

Historická pravda byla pro komunisty vždy neznámým pojmem. Dějiny měly sloužit zájmům strany. Bylo tomu i v případě komunistického výkladu o vzniku a průběhu bolševické revoluce v říjnu 1917. A ještě více zamlčovali komunističtí historikové a politici události v předvečer revoluce. Ale do nekonečna se pravda zamlčet nedá...

V Dějinách Vsesvazové komunistické strany (bolševiků) Stalin napsal: »Byla pocítována nepřítomnost vůdce strany — Lenina. 18. dubna roku 1917 po dlouhé době, kterou byl nucen prožít jako exulant, se Lenin vrátil do Ruska. Jeho příjezd měl obrovský význam pro stranu a pro revoluci. Už ze Švýcarska, jakmile obdržel první zprávy o revoluci, v Dopisech z daleka psal Lenin straně a dělnické třídě Ruska: „Dělniči! Předvedli jste divy proletářského lidového hrdinství v občanské válce proti carismu. Můžete vykonat divy v organizování proletariátu a všeho lidu, abyste připravili své vítězství v druhé etapě revoluce...“

Tak jako Stalin, zamlčují všichni jeho nástupci v čele sovětských komunistů — ať už Chruščov, Brežněv nebo Gorbačov — a také všichni komunističtí historici, že Lenin a jeho bolševická strana by nikdy nemohla vyvíjet svou činnost za první světové války, nebýt obrovské finanční podpory, kterou jim poskytovalo císařské Německo. Dodnes je historie finanční podpory Berlína Leninovi a bolševikům zamlčována, popírána a falšována.

Koncem října 1918 obdržel major císařské německé zpravodajské služby Friedrich Gempp, šéf zpravodajské služby německé východní armády, zprávu, které zpočátku nechtěl věřit. Kapitán Peters, zpravodajský důstojník na středním úseku východní fronty, hlásil, že řada zajatých ruských vojáků sdělila pro další průběh války možná rozhodující novinu: U ruských jednotek vypukly vojenské vzpoury! Konkrétně kapitán Peters uvedl tři ruské divize, kde ke vzpouře došlo.

O několik týdnů později — začátkem roku 1917 — byl Gempp náčelníkem vojenské zpravodajské služby Walterem Nicolajem povolán do zpravodajské centrály císařské armády v hornoslezském městě Pless. Jeho úkolem bylo urychlit rozklad ruské armády a využít ve prospěch císařského Německa revoluční náladu, která zachvátila tisíce ruských vojáků. Nicolaj, zkušený zpravodajský důstojník, tušil, že jeho chvíle se blíží, že setba, kterou zaslala německá zpravodajská služba již před lety mezi ruskými revolučními emigranty, přinese brzy ovoce...

Začalo to už na přelomu století. Německo, se stalo zemí, kde nacházelo domov mnoho radikálně socialistických exulantů z Ruska. Tři z nich, Polka Rosa Luxemburgová, její krajan Karel Radek a Rus Alexander Helphand, který se nazýval »Parvus«, si zajistili klíčová posazení v tisku německé sociální demokracie. Zvlášť zajímavou postavou byl Alexander Helphand-Parvus. Narodil se v roce 1867 nedaleko Minska, studoval později na univerzitě v Basileji a přesto, že stejně jako jeho přítel Trockij hlásal »teorii o permanentní revoluci«, stal se šéfredaktorem několika německých sociálnědemokratických listů.

V roce 1900 bydlel Helphand-Parvus v mnichovské čtvrti Schwabingu. V září k němu přijela návštěva z Ruska — Lenin, který měl právě za sebou tři roky vyhnanství na Sibiři a kterého za svého politického vůdce považovala hrstka asi dvaceti ruských extrémních socialistů, z Ruska uprchl a chtěl ve své politické práci pokračovat v západní Evropě.

Lenin dobře věděl, že Helphand-Parvus nikdy emigrantovi v nouzi pomoc neod-

mitl. Zeptal se ho, zda by nemohl obstarat nějaký starý rozmnožovací stroj a dodat papír. Helphand mu skutečně pomohl a na stroji, který obdržel od vedení sociální demokracie v Berlíně, bylo rozmnoženo první číslo Leninova časopisu Iskra. Německý sociálnědemokratický nakladatel Dietz pak — ostatně i o tom komunističtí historikové mlčí — organizoval pašování Iskry do carského Ruska.

V dubnu roku 1902 se Lenin usídlil ve Švýcarsku. Jen o několik měsíců později opustil Německo také Helphand-Parvus. Jeho radikální názory byly trnem v očích císařské tajné policie, která mu »doporučila«, aby užas — nechce-li být zatčen — z Německa odešel...

Roky ubíhaly... Lenin žil ve Švýcarsku, po Helphandovi-Parvusovi, jako by se slehla země...

V létě 1914 vypukla první světová válka. 17. srpna 1914 vyšel v berlínském listě »Welt am Montag« článek německého levicového liberála Helmuta von Gerlacha, který navrhal, aby Německo ve svém boji proti carskému Rusku využilo národnostního napětí a rozporů v Rusku a podporovalo snahy po samostatnosti Fínů, Ukrajinců, Poláků, národů na Kavkaze i v baltské oblasti. Důsledkem těchto snah má být rozpad carského Ruska a posílení německé pozice na Východě.

Von Gerlach nebyl sám, kdo vyslovil takový názor. Nebylo proto divu, že podobné myšlenky musely dříve či později nalézt ohlas také ve vládních kruzích. Píšeji jako první státní podtajemník na berlínském ministerstvu zahraničí Arthur Zimmermann s konkrétním plánem, jak nápadu publicistů o rozkladu Ruska, uvést do praxe. Při ministerstvu zahraničí byla zřízena zvláštní sekce, která dostala krycí označení »P«. Do jejího čela byl postaven znalec ruských poměrů legační rada Rudolf Nadolny.

Nadolny nelenil. Jezdil po zajatých táborech, hovořil se zajatými ruskými důstojníky, získával informace o činnosti ruských socialistických emigrantů v zahraničí. Do akcí »sekce P« byla zapojena celá řada německých diplomatů: vyslanci ve Švýcarsku, v Dánsku, ve Švédsku a velvyslanec v Turecku.

Vyslanec von Romberg byl v Bernu dostova obklopen celou plejádou ruských emigrantů nejrozumnějších politických směrů. K jeho nejčastějším hostům patřili estonský bolševik Alexander Kesküla a jeho soudruh Arthur Siefert. Brzy hlásil von Romberg do Berlína, že na jeho »výplatní listině« je také Vladimír Iljič Lenin, který od něho prostřednictvím Sieferta obdržel několik tisíc rublů.

Vedoucí »sekce P« tehdy vkládal největší naděje do aktivity německého velvyslance v Cařihradě von Wangenheimu. Ten oznámil, že se mu podařilo prostřednictvím anonymního spolupracovníka navázat spojení s celou řadou emigrantů z Ruska, kteří jsou ochotni se nechat tajně dopravit zpět do vlasti a vyprovokovat ozbrojené povstání několika národnostních skupin, především na Kavkaze a na Krymu. V nejbližší době bude vyslána první skupina, hlásil diplomat.

K plánovanému vyvolání v Rusku však nedošlo. O akci se dověděla turecká vláda a turecký ministr války Enver Paša intervenoval v Berlíně, kde žádal odložit

ni záměru do doby, než se turecká armáda připraví k útoku na Rusko.

Teprve poté, co Berlin doslova v poslední chvíli odložil tuto akci na neurčito, vyšla najevo také skutečná identita tajuplného organizátora povstání: nebyl jím nikdo jiný než Alexander Helphand-Parvus. Žil již několik let v Turecku a věnoval se lukrativnímu obchodu se dřevem, železem, obilím a strojírenskými výrobky. Socialista Helphand projevll neobyčejný obchodní talent a brzy se stal milionářem, který měl úzké styky i s nejvyššími představiteli tehdejší Osmanské říše. Hlásal v Cařihradě teorii, že carské Rusko mohou porazit »pruské bajonety a ruské dělnické pěsti«. A 7. ledna 1915 navrhl v delším rozhovoru velvyslanec von Wangenheimovi spojení mezi německým císařem a ruskými revolucionáři. Zájem německé vlády, argumentoval Helphand-Parvus, jsou totožné se zájmy ruských revolucionářů. Obě strany usilují o rozbití carismu!

Von Wangenheim byl natolik nadšen, že doporučil německé vládě, aby Helphand-Parvuse pozval do Berlína. V únoru 1916 došel do Cařihradu telegram německého ministerstva zahraničních věcí. Socialista Alexander Helphand-Parvus se měl na německé útraty co nejdříve dostavit do Berlína...

Koncem února a skoro po celý březen 1915 se konaly v Berlíně porady mezi oficiálními představiteli císařského Německa a socialistou Alexandrem Helphandem-Parvusem. Výsledkem mnohahodinových rozhovorů byl plán, jak získat a využít ruských politických emigrantů na západě k rozkladu carského Ruska a k vyvolání nepokojů v nejrůznějších částech samodržavi. Konkrétní opatření byla shrnuta v programu, který měl jedenáct bodů. Rozhodující bod pak zněl: »Finanční podpora sociálnědemokratické ruské většinové skupině — bolševikům — která vede všemi prostředky boj proti carské vládě. S vůdci strany, kteří žijí ve Švýcarsku bude jednáno...«

Na podplacení revolucionářů v exilu dostal Helphand-Parvus první splátku — jeden milión zlatých německých marek. Nejvíce měl z těchto peněz těžit muž, který se jmenoval... Vladimír Iljič Lenin...

Koncem března 1916 obdržel německý socialista dr. Helphand Parvus od berlínského císařského ministerstva zahraničních věcí první milión zlatých německých marek. Peníze měly být použity k financování ruských revolucionářů a jejich podvratné činnosti proti carskému Rusku. Koncem května 1916 se Helphand Parvus toržal do Bernu. Zde tehdy žil vůdce ruských bolševiků Vladimír Iljanov, zvaný Lenin

Pokrač. ve
příští stránce.

Ke schůzce mezi Helphandem-Parvusem a Leninem došlo v malé studentské hospůdce. Rozmluva trvala několik hodin. Poté Lenin hostovi z Berlína navrhl, aby s ním zašel do Distelwegu, kde měl pronajatý nevelký pokoj.

K dohodě mezi pověřencem císařské německé vlády a Leninem však tehdy nedošlo. Lenin odmítl peníze z Berlína přijmout. Oficiální historie bolševické strany se jen málokdy o této schůzce Lenina s Helphandem-Parvusem zmiňuje. A když, tak se tvrdí, že byl Lenin návrhem, aby přijal carské peníze, »rozhořčen«.

Skutečný důvod, proč Lenin tehdy ještě Helphanda-Parvuse odmítl, byl však daleko prozaičtější než údajné »morální zábrany. Lenin totiž věděl, že je v Bernu pod stálým dohledem kapitána Borise Liškovského, agenta carské tajné služby »Ochrana«. Navíc ho sledoval také pařížský soukromý detektiv Henry Blin, kterého zřejmě najali Leninovi ruští političtí odpůrci.

Brzy po schůzce v Bernu se Lenin přestěhoval do Curychu. Odtud jeho styky s Helphandem-Parvusem pokračovaly. A nejen to: jen několik týdnů po bernském jednání vyslal do Kodaně, tehdejšího oficiálního Helphandova sídla, jako svého pověřence a důvěrníka polského bolševika Jakoba Fürstenberga-Haneckého.

X X X

Necelý rok po prvních konkrétních jednáních mezi Leninem a Helphandem-Parvusem se situace v Evropě změnila. V Petrohradu byl svržen demokratickou revolucí car a nastolena demokratická vláda, která se rozhodla pokračovat ve válce proti Německu spolu s Velikou Británií a Francií.

V Berlíně si ministerstvo války a ministerstvo zahraničních věcí čím dál víc uvědomovalo, že německé odhady bude možno z východní fronty stáhnout a použít na Západě proti Francii jen tehdy, když Rusko jako věličící mocnost odpadne. Jedinou politickou stranou, které se po několikrát denním váhání vyslovila pro skončení války a uzavření míru s císařským Německem, byli ruští bolševici. Na ně nyní Berlín vsadil...

Trumfem měl být návrat Lenina a jeho nejbližších spolupracovníků do Ruska, kde měli vyvolat proti vládě, která byla rozhodnuta pokračovat ve válce s Německem a Rakousko-Uherskem, revoluci.

X X X

19. března 1917 se Vladimír Iljič Uljanov-Lenin poprvé konkrétně zmiňuje o možnosti svého návratu do Ruska — vlakem přes Německo. Je to obsaženo v dopise, který napsal své tehdejší důvěrníci a milence Inesse Armandové. A není jisté náhodné, že zde jmenuje jako svou první zastávku na této cestě Kodaně, kde měl sídlo Helphand-Parvus.

Lenin měl nyní životní zájem, aby své styky s Helphandem-Parvusem zintenzívněl. Opět je ale příliš opatrný, než aby se s Helphandem-Parvusem spojil sám. Žádá Zinověva — pozdější obět stalináckého teroru —, který žije v Bernu, aby přes Fürstenberga-Haneckého uvědomil Helphanda-Parvuse, že je o modalitách svého návratu do Ruska ochoten jednat.

Leninova situace a ani situace jeho soudruhů nebyla tehdy jednoduchá. Ministr spravedlnosti petrohradské Frozatimní vlády Kerenský veřejně vyhlásil, že každý ruský emigrant, který se vrátí do vlasti přes Německo, bude okamžitě zatčen jako agent císařského Německa. Také výkonný výbor petrohradského Sovětu — nejvyššího orgánu revolučních sil — se vyslovil proti tomu, aby se emigranti vraceli domů přes Německo, které bylo stále ještě ve válce s Ruskem.

Bolševici v Rusku však byli ve svízelné situaci. Šlapnikov, člen bolševického

ustředního výboru, pověřeny styky se zahraničím, zaslal z Petrohradu do Švýcarska zoufalý telegram. »Uljanov se musí okamžitě vrátit,« žádá, vědom si toho, že bolševici v Petrohradu jsou prakticky bez vůdčí osobnosti.

Také v Berlíně si stále více uvědomovali, že Lenin je zřejmě jedinou osobností, která může v Rusku vyvolat druhou revoluci, jež by rozvrátila dosavadní řád a pomohla císařskému Německu k vítězství ve válce na východě.

X X X

Zájem Lenina a císařského Německa byly v březnu 1917 prakticky totožné: šlo jim o rozvrát demokratického systému v Rusku, který — kdyby se upevnil — by znamenal pokračování války s Německem a pro Lenina a bolševiky s definitivní platností ztrátu nadeje na bolševický puč a uchopení moci...

V Berlíně nechtěli ztrácet čas. Už to nebyl pouze Helphand-Parvus, který měl jednat s Leninem. S tajemným posláním byl za ním vyslán Paul Lévi, německý socialista, člen organizace Spartakovců, předchůdkyně Německé komunistické strany. Ve Švýcarsku se Lévi setkal s Leninem a jeho důvěrníkem Karlem Radkem. Zdá se, že tato rozmluva probíhala v podstatě pro plány Berlína příznivě, protože Lévi navrhl, aby se s Leninem nyní spojil přímo německý císařský vyslanec ve Švýcarsku Romberg.

23. března 1917 zaslal Romberg ministerstvu zahraničních věcí v Berlíně šifrovaný telegram, v němž doslova píše, že »vynikající ruští emigranti vyjádřili přání vrátit se přes Německo do Ruska...« Ještě týž den se vyslovil státní tajemník v ministerstvu zahraničních věcí v Berlíně Zimmermann pro uskutečnění tohoto plánu. Zimmermann napsal, že »podporuje tento plán, jelikož máme zájem, aby vliv radikálních kruhů v Rusku získal převahu«.

Ani ministerstvo zahraničí však nechtělo samo o tak důležité věci rozhodnout. Žádalo, aby se k plánu dopravil Lenin a jeho druhý přes Německo do Ruska vyslovily i nejvyšší kruby císařské armády. Poslední instancí mělo být vrchní vojenské velení.

Odpověď na dotaz, zda generálové souhlasí s přepravou Lenina do Ruska, došla 25. března 1917. Telefonicky. Byl to sám Erich Ludendorff, vedle Hindenburga nejvýznamnější německý vojenský představitel, který po poradě s náčelníkem štábu východní fronty, generálem Hoffmannem, Leninovu cestu do Ruska schválil.

X X X

Proč generál Hoffmann s návrhem vyslat Lenina přes Německo do Ruska souhlasil, zdůvodnil později velmi výstižně: »Samozřejmě jsme měli zájem pomoci propagandy urychlit rozklad ruské armády, který byl způsoben revolucí. Kdosi v Berlíně, kdo měl styk s ruskými revolucionáři, žijícími v exilu ve Švýcarsku, přišel s návrhem, využít některé z nich k tomu, aby ještě rychleji rozložili morálku ruských armád, ještě rychleji je morálně otrávil... Stejným právem, s jakým jsem dal rozkaz nepřátelské zákopý zasypat dělostřeleckou palbou nebo proti nim použít otravného plynu, stejným právem jsem mohl proti ruským vojákům nasadit jed bolševické propagandy...«

Ale čas k odjezdu ještě nenastal. Ještě musely být vyřešeny některé formalities. Jako prostředník mezi Leninem a německým císařským vyslancem ve Švýcarsku Rombergem nyní působil švýcarský socialistický funkcionář Fritz Plattne. On to byl, kdo vyjednal všechny modalities průjezdu ruských emigrantů v čele s Leninem ze Švýcarska vlakem přes Německo.

Nicméně začátkem dubna 1917 bylo již pouze otázkou času, kdy Lenin opustí svůj švýcarský exil a vrátí se do vlasti. Zpráva o tom, že se Lenin chystá vrátit přes

Německo do Ruska, se však přes veškeré snahy utajit nedala. Brzy o ní věděla veřejnost nejen ve Švýcarsku, ale také ve Francii. Mezi mnoha socialisty vyvolala značnou kritiku okolností, že Lenin trval na průjezdu Německem přes výslovný zákaz petrohradského Sovětu. A tak se Lenin pokusil udělat z nouze čtnost.

6. dubna 1917 — jen několik dnů před stanoveným odjezdem — zaslal francouzskému socialistovi Henri Guilbeauxovi, který tehdy žil ve Švýcarsku, telegram s prosbou, aby přiměl známého francouzského spisovatele a pacifistu Romaina Rollanda, aby přišel v den jeho odjezdu z Curychu na nádraží a tam se s ním rozloučil. Lenin věděl, že Rolland, jehož morální autorita v socialistické veřejnosti byla obrovská, by tak do značné míry pomohl ospravedlnit jeho postup. Ale Rolland odmítl.

»Máte-li nějaký vliv na Lenina,« řekl Rolland Guilbeauxovi, »tak ho od jeho plánu jet přes Německo odvráťte. Způsobí tím mírovému hnutí velkou škodu...« Načež Rolland svému příteli připomněl Lunáčarského charakteristiku Lenina. Lunáčarský, významný ruský socialistický teoretik umění, krátce předtím Lenina veřejně označil za »nebezpečného a cynického dobrodruha«.

Veškerá kritika Leninových plánů však byla marná. Vladimír Iljič Uljanov-Lenin a jeho bolševičtí soudruzi byli ochotni využít každého prostředku, který by jim umožnil návrat domů do Ruska. Výstižně tehdejší atmosféru charakterizuje Lenina va oficiální družka Naděžda Krupská ve svých Vzpomínkách: »Když z Bernu přišel dopis, že je věc vyřízena a že je možno se odtud vydat do Německa, řekl Iljič: Jedeme prvním vlakem. Do odjezdu zbývaly dvě hodiny. Pochybovala jsem, že to stihneme... Jed sám, já pojedou zítřít — Ne, pojedeme spolu! Domácnost byla zlikvidována, knihy uloženy, dopisy zničeny, vybrali jsme nejnutnější oblečení a věci a odjeli prvním vlakem...«

V pondělí 9. dubna 1917 v půl třetí odpoledne vešlo do haly hlavního nádraží v Curychu 31 mužů a žen. Uvítal je pískot a volání několika Darebčů Němečtí agentie... Většina demonstrantů byli Rusové, stejné jako přichozí — mezi nimi bylo 19 členů bolševické strany včetně Vladimíra Lenina. Jeho družky Naděžda Krupská a Leninovy milenkyně Inesse Armandové. Ale také několik desítek švýcarských a italských dělníků, členů sociálně demokratické strany, přišlo protestovat proti Leninovu paktování s císařským Německem. Skupina zmizela rychle — za zpěvu Internacionály, která měla přehlušit protestní hlasy — ve dvou vagonech třetí třídy, které byly připojeny k rychlíku Curych — Schaffhausen. Lenin otevřel okno, chtěl něco říci, ale byl umlčen rozváňanými dělníky. Chystal se vyjít na nástupiště, ale v tom mu zabránili Zinověv a

příjezdu do Gottmadingenu je uvítali dva němečtí zpravodajští důstojníci, kteří je měli doprovázet po celou cestu. Ale zpráva o průjezdu ruských revolucionářů Německem se nedala utajit. Ve Frankfurtu se pokusila skupina německých vojáků navázat s nimi kontakt; také ve Stuttgartu chtělo několik německých sociálních demokratů hovořit s Leninem. Ke styku však nedošlo. Jak Lenin, tak důstojníci, kteří transport doprovázeli, neměli na setkání zájem.

Ale nejen v Německu se vědělo, že se Lenin vrací z emigrace do Ruska. Řídící důstojník britské zpravodajské služby na vyslanectví v Petrohradě major Stephan Ailey byl o Leninově cestě rovněž zpraven. Ihned informoval ministerstvo zahraničních věcí ruské prozatímní vlády. Vláda rozhodla, že mají být učiněny kroky, aby Leninovi — jako německému agentovi — byl zakázán vstup na ruské území. Ale když informovala o svém rozhodnutí petrohradský Sovět, dočkala se zklamání. Sovět, který ještě před několika dny zastával názor, že každý emigrant, který se vrací do vlasti přes Německo, nebo za pomoci německých úřadů, je zrádce, své stanovisko náhle změnil. Většinu Sovětu tvořili menševici a eserí. Právě jejich hlasy rozhodly, že Leninovi a jeho soudruhům má být návrat do Petrohradu povolen. Rozhodnutí, jež většina členů Sovětu jistě o několik týdnů později litovala...

13. dubna 1917 — bylo to v pátek — krátce po šesté hodině večer, přibyla skupina ruských emigrantů do Trelleborgu. Za několik hodin dorazil pak Lenin a ostatní do Stockholmu. Lenin navrhl, aby zde učinili menší přestávku. Důvod, proč budoucí vůdce bolševické revoluce chtěl několik hodin pobýt ve Stockholmu, byl prozaický: chtěl si zde koupit šaty a nové boty!

Když se vydal Lenin a jeho druhové na další cestu — jeden muž z jeho skupiny chyběl. Byl to cestující, který měl pas na smyšlené jméno Aisenhud...

V oficiálních dějinách bolševické revoluce se o poslání, kterým Aisenhuda ve Švédsku pověřil Lenin, dodnes mluví. Neboť pravda o něm je pro komunisty více než nepřijemná.

Kdo byl Aisenhud? Kdo se skrýval za tímto falešným jménem? Byl to jeden z nejbližších Leninových spolupracovníků Karel Radek. Ale ani Radek není pravé jméno muže, který se ve třicátých letech stal obětí stalinského teroru.

Muž, který si pro svou ilegální činnost zvolil jméno polské románové postavy »Radek«, se ve skutečnosti jmenoval Karl Sobiesohn, narodil se v Haliči — byl tedy oficiálně rakousko-uherským státním příslušníkem — a byl pokládán za jednoho z nejschopnějších socialistických novinařů své doby. Radek, který se oženil s německou lékařkou z Poznaň, měl rovněž vynikající znalosti německé literatury a filozofie.

Jeho úkol ve Stockholmu, jak mu ho uložil Lenin, byl však daleko důležitější, než zabývat se novinářskou literaturou a filozofií. Radek měl udržovat tajný kontakt s německým císařským agentem Helphandem-Parvusem.

Ještě týž den — 13. dubna — kdy Lenin, Radek a ostatní přijeli do Stockholmu, se Radek s Helphandem-Parvusem tajně setkal. Tématem rozhovoru byla spolupráce bolševiků s berlínskou císařskou vládou. Podrobnosti o tom, co se na setkání ujednalo, nejsou dodnes zcela objasněny. Jisté je, že Helphand-Parvus odjel již druhého dne do Berlína, aby o rozhovoru s Radkem informoval představitel ministerstva zahraničních věcí. O tom, jak britským bylo Helphandovo sdělení, svědčí,

že Berlín zakázal, aby se o nich učinil jakýkoliv písemný záznam.

Přesto je si možno domyslet, oč šlo. Po návratu Helphand-Parvus Radkovi oznamuje, že Berlín je ochoten poskytnout bolševikům značnou finanční podporu.

Leninova cesta ze Stockholmu do Petrohradu probíhala bez zvláštních událostí. Jen na švédsko-ruské hranici, v pohraniční stanici Tornea, se museli bolševici včetně Lenina podrobit důkladné kontrole, kterou prováděli britští důstojníci. Ale pak nestálo již nic v cestě pro návrat do Petrohradu.

Na Finské nádraží v Petrohradu dorazil Lenin a jeho druhové v podvečer 18. dubna 1917. Očekávali ho zde nejen zástupci bolševiků, ale také členové výkonného výboru petrohradského Sovětu. Lenin promluvil krátký projev, který zakončil zvoláním »At žije světová socialistická revoluce!«

Bylo to patetické zvolání, neboť Lenin věděl, že zatím nejsou splněny předpoklady ani k provedení revoluce tak, jak si jí představoval on v Rusku. Byl ale přesvědčen, že už v příštích dnech bude splněn jeden z nejdůležitějších předpokladů k přípravě úspěšné revoluce — dostatek finančních prostředků. O ty se měl postarat Radek ve Stockholmu, dodat peníze mělo císařské Německo.

17. dubna 1917 zaslal představitel německé císařské zpravodajské služby ve Stockholmu, který byl zpraven o Leninově příjezdu do Petrohradu a znal i obsah jeho projevu na Finském nádraží, své centrále do Berlína telegram tohoto znění: »Leninův příjezd do Ruska se zdaří. Pracuje zcela podle našeho přání!«

Telegram ze Stockholmu byl záračným klíčem, který Leninovi otevřel trezory císařského ministerstva zahraničních věcí. Ovšem přeprava peněz do Petrohradu si vyžádala určitý čas. Lenin byl netrpělivý a 25. dubna 1917 zaslal Radkovi do Stockholmu dopis, v němž si stěžoval, že ještě neobdržel ani jediný rubl. Ale už o dva dny později byly první částky v Petrohradě. Lenin si v dalším dopise Radkovi pochvaloval, že první peníze obdržel. Proud rublů začal plynout...

Lenin věděl velmi dobře, že bez finanční podpory Berlína mají jeho plány na uskutečnění revoluce malou naději na úspěch. Bolševická strana měla v dubnu 1917 v celém Rusku pouhých 24 tisíc členů. Bolševici měli k dispozici pouze jediný tiskový orgán — Pravdu, kterou řídil Vjačeslav Molotov. Stranické organizace byly pouze v Petrohradě, Moskvě a několika málo větších městech.

To vše se mělo brzy změnit. Dodnes je tato změna oficiálně připisována Leninově genialitě. Její skutečnou příčinou jsou však velkorosé finanční injekce z Berlína.

Náhle měli bolševici dostatek peněz, jejich agitační návštěvy všechna větší města a hlavně průmyslová centra, kde zakládali bolševické buňky. Tajná memorandum berlínskému ministerstvu zahraničních věcí k tomu poznamenává: »Teprve prostředky, které plynuly nejdráhovějšími kanály a pod nejrůznějšími etiketami z naší strany do pokladny bolševiků, jim umožnily, aby se z počátku nepatrná báze jejich strany rychle rozšířovala...«

Nejmen zakládání nových stranických organizací použili Lenin a jeho soudruzi peněz z Berlína. Na jejich žádost jim zaslal Berlín značnou částku na financování výzbroje pro bolševické ozbrojené jednotky Rudé gardy — předchůdce Rudé armády.

Třetím objektem císařské finanční pomoci byla bolševická propaganda. Německé peníze — »císařovy milióny« — umož-

nily rozšiřování Pravdy a modernizaci její tiskárny, založení tiskového byra, jehož řízením byl pověřen Molotov, a především založení bolševických tiskových orgánů v ruských provinciích. Během několika týdnů po Leninově návratu do Ruska tak bylo bolševiky založeno 41 nových novot a časopisů.

Den po Leninově návratu z emigrace, 17. dubna 1917, se v Tauridském paláci v Petrohradě konala schůze bolševických delegátů Všeruské porady sovětu dělnických a vojenských zástupců. Hlavní projev měl Lenin. Proszoval — jak to žádal Berlín — vyslovení nedůvěry Prozatímní vládě. Žádal, aby jí byla odeprána jakákoliv podpora. Volal — opět ve smyslu instrukcí Berlína — po skončení »imperialistické války«. Vyslovil požadavek svolat sjezd strany, zrevizovat její program a změnit její názv: na Komunistickou stranu sovětského Ruska.

Milióny německého císaře Viléma II. byly — jak se zdálo — dobře investovány...

ALE BYL TO BUTERANG!

Teurer Katzenprung

SCHWANDORF, 30. November (dpa). Der kraftvolle Sprung eines Katers von der Garage auf ein Autodach kommt die Haftpflichtversicherung einer Tierliebhaberin aus dem bayerischen Nittenau teuer zu stehen. Die Versicherung muß dem Fahrzeugbesitzer 800 Mark für sechs Delen bezahlen, die der sechs Kilogramm schwere Kater »Moritz« laut einer Entscheidung des Schwandorfer Amtsgerichts durch die unsanfte Landung auf dem Dach verursacht haben soll.

Die Versicherung der Tierhalterin hatte es ursprünglich abgelehnt, den Schaden zu bezahlen, den der Fahrzeughalter auf 1400 Mark bezifferte. Grund ihrer Weigerung war die Zahl der Beulen. Die Versicherung fragte, wie eine Katze mit ihren vier Pfoten sechs Druckstellen im Wagenblech hinterlassen kann. Nach zweiwöchiger Bedenkzeit akzeptierte das Unternehmen am Donnerstag aber den Vergleichsvorschlag der Richterinnen auf Zahlung von 800 Mark.

Anderenfalls hätte durch richterliche Verfügung das Münchner Max-Planck-Institut klären müssen, ob ein Katzenprung sechs Beulen verursachen kann.

ALE NA' OCAS A HLAVU...

Nobel, nobel

STOCKHOLM, 3. Dezember (Reuter). Neben der Ehre erwartet die Nobelpreisträger des nächsten Jahres voraussichtlich erstmals ein Preisgeld von über einer Million US-Dollar — dank der glücklichen Hand, die die Nobel-Stiftung bei der Verwaltung ihres Vermögens hat. Bis Ende 1909 sei ihr Kapital auf 301 Millionen Dollar angestiegen, sagte der Direktor der Stiftung, Stig Ramel, am Montag in Stockholm. Er erwartet eine Anhebung des Preisgeldes von jeweils vier Millionen Schwedische Kronen (700 000 Dollar) auf umgerechnet über eine Million Dollar im nächsten Jahr.

SNÍŽENÍ CEN KÁVY

{čtk}: S účinností od 1. prosince se snižují ceny kávy: Standard směr zrnk. 75 g — z 18,— na 13,50 Kčs, Standard směr zrnk. 100 g — z 24,— na 17,— Kčs, Extra speciál zrnk. 50 g — z 13,50 na 11,50 Kčs, Extra speciál mletá 250 g — z 70,— na 57,— Kčs, Columbia zrnková 50 g — z 14,50 na 11,50 Kčs, Fénix mletá 50 g — z 14,50 na 12,— Kčs, Káva bez kofeinu zrnk. 50 g — z 14,50 na 10,50 Kčs.

V NAŠÍ KANCELÁŘI JE DO 30. KÁVY VÁŽEN...

Ergebnis Bundestagswahl (Wahlbereich Ost)

Das vorläufige amtliche Wahlergebnis der Bundestagswahl im Wahlbereich West lautet:

Wahlberechtigte	8 430 171	74,5	(93,8)
Wahlbeteiligte	8 302 024		
Gültige Stimmen			
CDU	3 658 986 / 3 599 708	43,4	(42,7)
SPD	2 026 734 / 1 982 824	23,6	(20,8)
PDS	850 177 / 824 050	9,9	(15,2)
DSU	126 787 / 84 512	1,0	(6,8)
FDP	992 833 / 1 110 417	13,4	(5,5)
B'90/Gr	541 877 / 492 438	5,9	(4,5)
BSA	174 / 878	0,0	
Liga	5 185 / 13 990	0,2	(0,1)
Die Grauen	19 360 / 67 485	0,8	
Mübu	/ 491	0,0	
REP	5 277 / 104 350	1,3	
KPD	/ 1 231	0,0	(0,1)
NPD	24 024 / 22 399	0,3	
ÖPD	/ 13 103	0,2	
Patrioten	/ 613	0,0	
SpAD	/ 1 403	0,0	(0,0)
VAA	309 / 2 232	0,0	(0,0)

Die Ergebnisse in Klammern beziehen sich auf die Volkskammerwahl 1990 (ohne Ost-Berlin).

Ergebnis der Bundestagswahl

Das vorläufige amtliche Endergebnis der Bundestagswahl 1990 im gesamten Deutschland lautet (Zweitstimmen):

Wahlberechtigte	60 373 753	
Wahlbeteiligung	46 996 733	77,8%
Gültige Stimmen	46 444 058	
	Stimmen	%
CDU	17 051 128	36,7
SPD	15 539 877	33,5
FDP	5 123 936	11,0
CSU	3 301 239	7,1
Grüne	1 788 214	3,9
PDS	1 129 290	2,4
DSU	89 340	0,2
B'90/Gr	558 552	1,2
BP	31 442	0,1
DDD	1 005	0,0
BSA	840	0,0
Liga	39 709	0,1
CM	36 787	0,1
Öko Union	4 681	0,0
Die Grauen	386 699	0,8
Mübu	491	0,0
REP	965 557	2,1
Frauen	12 110	0,0
KPD	1 588	0,0
NPD	145 895	0,3
ÖDP	204 813	0,4
Patrioten	4 707	0,0
SpAD	1 593	0,0
VAA	4 485	0,0

Ergebnis Bundestagswahl (Wahlbereich West)

Das vorläufige amtliche Wahlergebnis der Bundestagswahl im Wahlbereich West lautet:

Wahlberechtigte	46 533 270	78,5	(84,3)
Wahlbeteiligte	36 516 687		
Gültige Stimmen	36 022 840		
SPD	13 594 818 / 12 964 288	35,9	(37,0)
CDU	13 241 440 / 12 661 092	35,0	(34,5)
CSU	3 422 188 / 3 301 239	9,1	(9,8)
FDP	2 449 047 / 3 827 080	10,6	(9,1)
Grüne	1 954 139 / 1 708 801	4,7	(8,3)
PDS	185 / 109 294	0,3	
BP	10 825 / 31 442	0,1	(0,1)
BSA	40 /		
Liga	3 480 / 25 719	0,1	
CM	9 834 / 36 767	0,1	
Öko Union	1 106 / 4 681	0,0	
Die Grauen	179 594 / 0,8		
REP	711 815 / 832 070	2,3	
EFP266 / Frauen	1 433 / 12 110	0,0	(0,2)
NPD	164 009 / 121 285	0,3	(0,6)
ÖPD	236 915 / 180 044	0,5	(0,3)
Patrioten	742 / 3 989	0,0	(0,1)
SpAD	124 /		
VAA	380 / 1 823	0,0	
Übrige	38 622 / 39 978		(0,1)

In dem Ergebnis ist West-Berlin nicht enthalten.

War Mozarts Frau untreu?

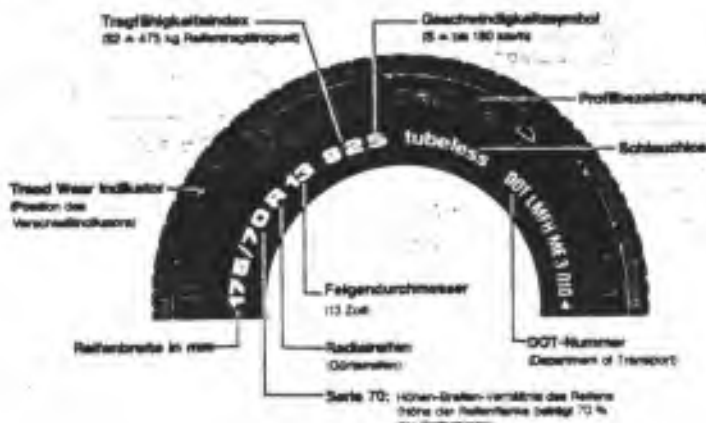
SYDNEY, 30. November (AFP). Mit neuen Computer-Analysen will ein australischer Professor den geheimen Liebchaften der Constanze Weber, der Frau von Wolfgang Amadeus Mozart, auf die Spur kommen. Robert Parfitt will die Briefe, die Mozart an sein geliebtes „Stanzerl“ geschrieben hatte und die später von Constanzes zweitem Mann, Nikolaus von Nissen retuschiert worden waren, entschlüsseln. In einem dieser Briefe schreibt Mozart an Constanze: „Paß auf, was du mit ~~xxxxxx~~ machst.“

Den Angaben des Universitätsprofessors zufolge bereiteten nicht nur Geldprobleme, sondern auch die Seitensprünge „Stanzerls“ dem Komponisten Kopfzerbrechen. Es ist erwiesen, so der Forscher, daß die aus Mannheim stammende Frau öfters bei ihren Thermalkuren in Baden mit einem oder mehreren Männern intim zusammen war. Die Namen der geheimen Liebhaber sollen nun nach 200 Jahren herausgefunden werden...

WŁOBYT OM BTL TAKY „FURIOSO“...

PRAG, 30. November (AP). In den nächsten drei Jahren müssen in der Tschechoslowakei mehr als 130 000 vergiftete Kühe notgeschlachtet und verbrannt werden. Wie die Zeitung „Prace“ am Freitag unter Berufung auf einen Experten des Umweltministeriums meldete, enthalten Fleisch und Milch dieser Tiere zu große Mengen der krebserregenden polychlorierten Biphenyle (PCB). Angaben über das genaue Ausmaß wurden allerdings nicht gemacht. PCB war in Farbe enthalten, die in der CSFR für landwirtschaftliche Geräte und Maschinen verwendet wurde. Es gelangte über den Anstrich von Futtersilos in die Tiere, wie der Fachmann erläuterte. Die Herstellung von PCB wurde 1984 in der Tschechoslowakei eingestellt, der Gebrauch aber erst 1986 verboten.

HOU, HOU, KRAVY ŽOU,
NEBOU HLINO POD VODOU,
ATA NAŽE ŽALOVICKA
UBOŽINO KOSTELICKA...

Ein Blick auf die Reifenflanke lohnt sich. Hier finden sich Angaben zum Reifen wie Reifengröße, Felgendurchmesser und Geschwindigkeitsklasse. Eine Verschleißanzeige warnt vor zu wenig Profil.

• Tokio se dostalo na první příčku nejdražších měst světa pro cizince. V přehledu 89 měst připraveném švýcarskou společností Corporate Resources Group se Praha s 56 body ocitla na předposledním 88. místě.

KOSTELÍK SE BOJÍ, MÁ PRAVĚNKA HOŘÍ (NEBO KOUŘÍ?)

KNIHA VE ŽLUTÉ VAZBĚ

Sialo se to před čtyřiceti lety, uprosřed jarní noci ze 14. na 15. dubna 1950. Dnes toto datum většinou lidí ani nic neříká. Přesto je významné. Tehdy stalinistické vedení KSČ dalo rozkaz k nejrozsáhlejšímu útoku proti církvím po únorovém puči v roce 1948. Jestliže později vytvořili komunisté proti vlastním lidem systém tzv. bezpečnostních trojek či pětiek, pak proti vědcům už na počátku roku 1950 vytvořili «círke» ní šestku» v čele se samotným generálním tajemníkem ÚV KSČ Rudolffem Slánským. Byl to také on, kdo už v lednu 1950 dal pokyn k dubnové akci, jejímž cílem byla likvidace mužských řeholnických řádů. Přes dva tisíce řeholníků (192) si mohlo vzít jen nejnutnější věci (ostatně jiné ani neměli) a nasadnout do přistavených automobilů, aby pod «ochranou» příslušníků SNB byli dopraveni do «centralizačních klášterů» (např. v Bohosudově, Broumově a Králíkách). Jejich představení (bylo jich 175) byli internováni — a to je velice slušné slovo — v Želivě a Bělči. Na podzim 1950 byla podobná razie podniknuta proti řeholnicím, kterých bylo tehdy v Československu téměř iwančí tisíc.

To byl však pouhý předzámek — to hlavní mělo teprve přijít. Vypovídá o tom kniha ve žluté vazbě, vydaná v roce 1950 ministerstvem spravedlnosti, pod názvem Proces proti vatikánským agentům v Československu. Obsahuje podrobný záznam jednoho z prvních vykonstruovaných politických procesů padesátých let. Připomínáme obžalované, kteří 21. listopadu 1950 stanuli před petičním senátem státního soudu: Byli to ThDr. Stanislav Zeis, světský biskup a generální vikář arcidiecéze olomoucké; Jan Opesek, opat břevnovského kláštera benediktinů; ThDr. Stanislav Jerolímek, opat premonstrátského kláštera na Strahově; ThDr. Josef Čihák, prelat arcijáhen metropolitní kapituly u sv. Víta; ThDr. Otakar Švec, papežský prelat a metropolitní kanovník u sv. Víta; ThDr. Jaroslav Kulač, kanovník u sv. Víta, ředitel mistijního svazu duchovenstva; ThDr. Antonín Mandl, ředitel; ThDr. Jan Boukal, první sekretář arcibiskupství; Václav Mrtvý, řeholní kněz kongregace salesiánů.

Obžaloba je vinila z velezrady, špionáže a dalších zločinů. Citujeme doslova: «Zločinná činnost obžalovaných, zejména jejich funkce v odhaleném vatikánském podzemí u nás, ukazuje, že obžalovaní spolu s ostatní vysokou hierarchií jsou předními účastníky komplotu mezinárodní reakce proti světové frontě míru a pokroku a proti šťastné socialistické budoucnosti pracujícího lidu a že jsou ochotni tyto zločinné cíle prosazovat všemi prostředky, i napomáháním v případech imperialistické války proti vlastnímu národu.»

Úspěšná jednání s finanční velmocí

Berna, hlavní město Švýcarska, čtvrteční ráno. Padá sněh. Švýcaři se radují, protože pro ně sněh znamená peníze z turistického ruchu. Čs. prezident V. Havel se svým doprovodem zabýváje rátný den. Posdravil se s A. Kollerem, který je ve švýcarském rotačním systému pro tento rok pověřen nejvyšší státní funkcí. Rozhovor probíhající mezi čtyřma očima je srdečný a přátelský. Důvody jsou nasnadě.

Obě země mají mnoho společného. Problémy konfederálního soužití, jak řešit otázku uprchlíků, správné ekonomické řešení našich problémů a budoucnost společného domu Evropy a naší role v ní.

Co je třeba říct s odstupem čtyřiceti let na paměť? Průdevším fakt, že šlo o první poúnorový politický proces proti římskokatolické církvi, který měl nejen ukázat, že je součástí jakéhosi mezinárodního spiknutí proti míru, ale i její spojitost s tehdy tak populární jugoslávskou stopou. Mimo jiné o tom svědčí i slova s obžaloby, v nichž je činnost neprávem obviněných charakterizována jako «součást velkého spikleneckého plánu imperialistických mocností, Vatikánu a zločinné fašistické bandy Tilovy proti zemím lidové demokracie...»

Ze zachovaných dokumentů je zřejmé i technologické přípravy procesu, zejména předem připravené výpovědi (v budoucnu se tato praxe StB stala běžnou), které obžalovaní byli donuceni odříkat před tribunálem. Historik K. Kaplan v této souvislosti napsal, že na «tuto skutečnost dokonce už tehdy ne přímo poukazovaly rezoluce z různých míst, vyslovující souhlas s potrestáním, ale podivující se zároveň nad terminologií souzených, která se zdála být u církevních hodnostářů nepřirozená. Jaké asi muselo být fyzické a duševní utrpení obviněných, když např. ThDr. Stanislav Jerolímek byl donucen k této výpovědi: «Jestliže osudy církve katolické a jejího kněžstva by se spojily s osudy kapitalismu, byla by to katastrofa, neboť kapitalismus je v podstatě pohanský, je to kult zlatého teletu a je to tedy vlastně modlářství proti křesťanství. Je třeba z toho vyvodit důsledky. Bylo by nejvyšší na čase, aby činitelé katolické církve na celém světě se odhodlali alespoň v této poslední chvíli vystoupit do popředí obránců pravého a trvalého míru mezi národy na základech křesťanské spravedlnosti a lásky. Toto své prohlášení činím u vědomí, že nechci ovlivňovat rozsudek státního soudu.» Podobných krkolomných a netypických formulací pro vyjadřování církevních hodnostářů zazněla před soudem celá řada.

Procesu, jehož smutné výročí si v tomto měsíci připomínáme a v němž byli obžalováni odsouzeni k vysokým trestům odnětí svobody (od 10 do 25 let), byla v tehdejší tisku věnována značná pozornost. Šlo zejména o to ukázat římskokatolickou církev jako součást mezinárodního spiknutí proti míru a nepříteli lidu. Charakteristické — a to je vlastně každé totalitě — bylo také to, že obžalovaní byli označováni za zrádce ještě dříve, než stanuli před soudem. Byl to jeden z prvních vykonstruovaných politických procesů v poválečném Československu, které směřovaly proti odpárcům jakékoliv totality. Jen znovu potvrdil, co dějiny už mnohokrát prokázaly, že každá strana či hnutí, které se už dopředu považuje za neomylné a jedině správné, vždy zákonitě sáhne k represím. V první řadě proti odpárcům,

kteří je kritizují a jsou nad nimi z hlediska mravního. A hned poté proti lidem, které vyvrhne ze svého středu. Jde o charakteristickou vlastnost každé nastupující a upevňující se totality. Zkušenosti dvacátého století to potvrzují. Doufejme, že se podaří dosáhnout toho, že už v žádné zemi světa se něco podobného, byť v sebe-skrýtajší podobě, nebude opakovat.

nistů J. Dienstbier a V. Klaus podepsali důležité dokumenty. Uvěřili bychom od Švýcarů překlenovací půjčku, které by pomohla v situaci, do které jsme se dostali. Důvody jsou jasné — Zálib, sovětské ropu a ztráta dosavadních odbytových trhů. Zatím si vezme ze Švýcarska šek na 18,8 miliónu švýcarských franků, kterými budeme řešit naše ekologické problémy, zpracování odpadu, částečnou komputerizaci apod. Je to první krok, za kterým budou následovat další, ale od bank. Švýcarská vláda naše zájmy podporí u všech ekonomicky důležitých, světových institucí.

Na otázku, co říká V. Havel čerstvé zprávě z Londýna, že premiérka M. Thatcherová podala demisi, odpověděl, že se necítí kompetentním se míchat do vnitřních záležitostí anglických politických stran. «Jsem rád, že se k situaci staví sportovně. V tom je síla demokracie. Jsem-li prezidentem z vůle lidu dnes, nemusím jít být z vůle téhož lidu již zítra. Podobně sportovní stanovisko by bylo i mně vlastně,» řekl V. Havel.

Francouzský novinář se zajímal o postavení Československa mezi neutrálními evropskými zeměmi Švýcarskem a Rakouskem po pařížském summitu. V. Havel odpověděl, že v rozhovoru se švýcarským prezidentem se dotkl i tohoto problému a shodil se, že v nové Evropě nebude hrát vůbec roli, zda ta či ona země se neutrálně projevuje v tom. Či onom paktu. Neutrální bude vlastně celá Evropa. «Odpověď na by! V. Havel přivítán v Curychu našimi krajaney, kterých žije ve Švýcarsku okolo 16000. V podvečer se vypravil do Rüschlikonu za Curychem, kde mu byla v Gottlieb-Durrweilerově institutu udělena cena jako prvním zahraničnímu nositeli za jeho podíl na boji za svobodu a demokracii v ČSFR. Dnes odléhá V. Havel se svým doprovodem do Ženevy a večer se vrací do Prahy.

Ivan Lendl se jen výjimečně vyjadřuje o soupeřích. A pokud ano, tak pouze o jejich hře. Vzácnou výjimečku udělal neddo-

Co nechápe Ivan Lendl

no na adresu vítěze US Open Pete Samprase a Andre Agassiho. Lendl vyjádřil nadsíl, že usorem mldže se stane Sampras, a nikoli Agassi. «Představuji rozdílné životní nástory,» řekl LENDL. «Nechápu, jak někdo může obdivovat Agassiho. Jeho zjev a chování jsou příkladem pro děti, které rebelují proti svým rodičům a myslí si, že všechno vědí lip. Douám, že Pete bude hodně vyhrávat a usorem pro mládež se stane on.» Skutečné hodnoty pro Lendla představují Ederberg a Sampras. «Snad se podat na kurtě co nejlepší výkon. Usmívej se, a když prohraješ, podaj soupeři ruku. Takový má být sport. Smutné je, že divák přichází do hlediště hlavně proto, aby viděl, jak John McEnroe křičí, plivá, nadává a odmítá podat

roztřípkový ruku. Je to tak, na jakéj zase chodí polovina dětí. Šuk jen kuřlí roačkám, a vlastně hra jim nic neříká. KDO HO VIDĚL SHÁTIE MŮ MĚ?

Calfa will Schlußstrich ziehen

Differenzen bei Treffen mit Sudetendeutschen in München

MÜNCHEN, 30. November (dpa). Der tschechoslowakische Ministerpräsident Marian Calfa ist in München erstmals mit dem Sprecher der Sudetendeutschen Landsmannschaft, Franz Neubauer, zusammengetroffen. Bei dem einstündigen Gespräch machte Calfa deutlich, daß alle Fragen nach Erdschädigungsforderungen der Sudetendeutschen in dem von Prag und Bonn angestrebten Generalvertrag abschließend beantwortet werden sollen. Neubauer sagte, die Sudetendeutschen strebten eine Lösung an, der beide Seiten „frei zustimmen“ könnten.

Aus Teilnehmerkreisen hieß es, Calfa sei über die Forderungen der Vertriebenen „erzürnt“ gewesen. Die Vertriebenen hätten damit gedroht, Wirtschafts- und Finanzhilfen zu verhindern, wenn ihre Erdschädigungsforderungen nicht erfüllt würden. Ein Sprecher der Landsmannschaft wies dies zurück. Er meinte aber, sollte der Rahmenvertrag festliegen, daß den Vertriebenen Entschädigungen „maßgeblich versagt“ bleiben, würden „passive Unternehmer“ wenig begeistert sein, in der CSFR zu investieren.

Bei einem anschließenden Treffen mit Bayerns Ministerpräsident Max Streibl verriet Calfa: „Wir wollen so schnell wie möglich einen Schlußstrich unter die Vergangenheit ziehen und uns mit der Zukunft beschäftigen.“ Streibl sagte, das Gespräch mit Neubauer wäre sicher „etwas anders verlaufen, wenn ich dabei gewesen wäre“. Neubauer stimme im Grunde genommen mit ihm überein, „daß wir in die Zukunft schauen müssen“. Die

Deutschen müßten „drüben um Vergütung bitten und auch selbst vergeben“. Streibl betonte, daß die Sudetendeutschen in die Neuordnung der Beziehungen zwischen Prag und der Bundesrepublik mit einbezogen werden müßten.

Bayern übt für die rund zwei Millionen in den bisherigen Bundesländern und die 700 000 in der ehemaligen DDR lebenden Sudetendeutschen die Schirmherrschaft aus. In der CSFR leben nach Angaben der Landsmannschaft noch etwa 100 000 Sudetendeutsche. Bei der letzten Volkszählung bekannten sich 80 000 zu ihrer deutschen Herkunft.

Streibl unterstrich, München und Prag würden nun ganz konkrete Wirtschafts-, Verkehrs- und Schulprojekte vereinbaren. In Brüssel wolle Bayern gern der Anwalt seines Nachbarn sein. „Wir gehen einem Europa der vollen Freizügigkeit entgegen.“ Irgendwann werde jeder frei entscheiden können, „wo er leben will“. Zusätzlich zu den bestehenden fünf Grenzübergängen Bayerns zur CSFR wurden kürzlich bereits weitere sieben eröffnet.

Mit dem Besuch in München, bei dem Calfa auch mit Wirtschaftsvertretern zusammentraf, schloß der tschechoslowakische Regierungschef seinen zweitägigen Besuch der Bundesrepublik ab. In Bonn hatte Calfa über einen Milliardenkredit mit Bundeskanzler Helmut Kohl gesprochen. Kohl betonte, diese Summe könne nicht allein von Bonn aufgebracht werden. Man müsse vielmehr über eine multilaterale Finanzkooperation nachdenken.

Nejistá budoucnost knihy

(Č): Budoucnost naší knihy je nejistá. Už od letošního června je patrna určitá krize, konstatoval včera na tiskové besedě ředitel n. p. Knižní velkoobchod V. Eminger. Zatímco v dubnu žádali knihkupci zvýšené dodávky, v červnu již je odmítali přebírat. Z pultů zmizel Tankový prapor, Černí baroni a Černá kniha. Ostatní „zakázaná“ literatura je na skladě a trh se zdá být přesycen. Knižní velkoobchod již nemá monopolní postavení v distribuci. Přibýlo šest dalších organizací zabývajících se odbytem literatury. Hovořilo se rovněž o zvyšování cen. Pokud bude na knihu „uvalena“ daň z obrátu, stoupne její cena o 22 procent, připočtou-li se zvýšené polygrafické náklady a zdražení papíru, zaplatí čtenář v příštím roce dvojnásobek. Pro náš „čtivý“ národ bude příští rok zřejmě těžkou zkouškou.

Změny jen minimální 29. 11. 90

(Č): Od zítřka platný turistický kursovní lístek přináší ve srovnání se svým předchůdcem z minulého týdne (uvádíme v závorce) opět jen minimální zvýšení či snížení kursů námi sledovaných zahraničních měn.

Francouzský frank	0,47 Kčs	(0,48)
1000 Italských lir	29,10 Kčs	(29,02)
Rakouský šilling	3,10 Kčs	(3,11)
Německá marka	21,53 Kčs	(21,88)
Švýcarský frank	25,78 Kčs	(25,88)
Americký dolar	32,46 Kčs	(32,23)
Britská libra	63,95 Kčs	(63,48)

Chceme obnovit slávu Karlových Varů

Karlovy Vary kdysi prosluly jako světové lázně. Měly bohatou a válecnou klientelu, a tak není divu, že vykvetly do krásné podoby secesního dorta. Jezdilo sem mnoho slavných osobností a důlno podotknout, že nejen kvůli léčivým pramenům. Mnoho znamenala také neopakovatelná atmosféra města. Zdejší architektura byla jedinečná — do té doby, než ji minulý režim začal „normalizovat“, a tak se bouraly historicky i stavebně hodnotné lázeňské domy a vily, které ten typicky lázeňský kolorit vytvářely, a místo nich se stavěla neuvěřitelně nákladná železobetonová monstra.

V Karlových Varech vznikly už dávno před volbami různé iniciativy a seskupení lidí, kterým osud jejich města není lhostejný, jak vidí jeho současnost a budoucnost Čs. strana lidová, která je v koalici čtyř stran jako demokratická unie?

Ing. LUKÁŠ PETERKA, člen ČSL, momentálně ve funkci tajemníka městského národního výboru:

„Pokud by Karlovy Vary měly být prosperující městem, musejí si zachovat svůj starobylý ráz. Takový secesní dům je pro lázeňského hosta a západního turistu mnohem zajímavější nežli objekt typu Thermal... Jsem zásadně proti bourání starých domů. Jsem stavební inženýr a dobře vím, že se dá zrekonstruovat opravdu všechno, i když je to hodně náročné. Momentálně je naše město plné proluk — tam, kde jsou, dříve stávaly pěkné a cenově objekty. Jednu demolici se nám teď právě podařilo odvrátit: v Blahoslavově ulici mělo být zbouráno asi dvanáct domů... v Dimitrovově ulici už jsou asi pět let vyklizené objekty, které měly zmizet, a na jejich místě by měl stát nový obchodní dům. Nejsem proti zkvallitění obchodní sítě, ale v těchto rekonstruovaných objektech přece mohou být menší prodejny.“

Podle mého názoru bude privatizace městu velmi prospěšná. I v lázeňství lze, myslím, zpracovat takový systém, který by dovolil maximální míru privatizace. Objekty se dělí do tří základních sfér lázeňského podnikání: ubytovací část — tato

oblast se dá ideálně celá privatizovat, pak kombinované provozy, kde by to do jisté míry také šlo. Potom balneoprovozy — ty byly v minulosti vždycky majetkem obce, která je pronajímala. A nato bychom měli navázat. Městu by měl zůstat ten majetek, který mělo před válkou. To ostatní může patřit v podstatě komukoliv — nebudeme se bránit ani prodeji zahraničním zájemcům, zejména pokud jde o objekty, jež potřebují rekonstrukci. Úkolem nového obecního zastupitelstva bude především specifikovat statut města a vytvořit nový územní plán. Ten, co dosud platí, je z roku 1964.“

JANA SIZLINGOVÁ, Elenka OV ČSL, zaměstnaná jako hospodářka SOU Hotely a restaurace:

„Nejsou volné byty, ale když si někdo sám nějaký prázdný vytipuje, jde na národní výbor, kde už má třeba pár let podanou žádost, tak si může být předeem jistý, že ten byt stejně nedostane. Přitom jsou tu lidé, kteří mají dva i tři byty, a zároveň pěti- a šestičlenné rodiny, které se těsní ve dvou malých místnostech...“

V centru Karlových Varů je špatná obchodní síť. Obchody se základními potravinami, restaurace nižších cenových skupin — to je, co tu postrádáme.

Bude se muset také zlepšit ovzduší — je prokázáno, že se moc neliší od ovzduší průmyslových měst. Jdou sem totiž exhaláty od Mostu, z Tušimic i od Sokolova, z Vřesové. A ještě k tomu máme upro-

Naděje pro Adélku?

Pracovníci obchodní akademie v Klatovech se obrátili na své spoluobčany i širší veřejnost s výzvou: Pomozte čtyřleté Adélce. Narodila se s těžkou a neobvyklou srdeční vadou a naši lékaři nedávají naději na záchranu. Mimořádně složitou operaci jsou ochotni provést zdarma na specializované klinice v Mnichově; po operační léčbě však bude stát asi 25 tisíc marek, což přesahuje možnosti čtyřčlenné učitelské rodiny s jedním příjmem. V klatovské komerční bance je založeno devizové konto č. 34278—73350—351 a korunové konto č. 39240—351.

„Republikaner“ steigen aus

BONN, 3. Dezember (dpa). Die von Franz Schönhuber geführten rechtsextremen „Republikaner“ wollen die Fraktion der europäischen Rechten im Europaparlament verlassen. Schönhuber sagte am Montag in Bonn, seine Partei könne nicht „mit Neonazis, Rassisten und Extremisten“ in einer Fraktion sitzen. Ausdrücklich nannte er dabei seinen früheren „Kronprinzen“ Harald Neubauer, der ebenfalls Europaabgeordneter ist.

Im Juni 1989 waren die „Republikaner“ mit sechs Abgeordneten in das Straßburger Parlament eingezogen und hatten sich dort der von dem französischen Nationalisten Jean-Marie Le Pen geführten Fraktion angeschlossen. Fünf der sechs „Republikaner“ waren im September 1990 nach Querelen bis auf weiteres von ihren Parteipflichten entbunden worden.

střed města teplárna.

Karlovy Vary byly kdysi bohatým a krásným městem. Ale se schopnými odborníky v čele by si město mohlo získat zpátky ztracenou slávu.

Ukradená revoluce

Jan Hřebejk je jedním z vysokoškolských studentů, kteří podepsali dnes již slavné prohlášení o ukradené revoluci. Je jedním z těch, co nechtějí 17. listopadu kráčet po Národní třídě mezi starými nomenklaturními kádry nadšeně třepetajícími mávátky. Má 23 let, je z Řeporyjí a studuje čtvrtý ročník filmové a televizní fakulty AMU, obor scénaristika a dramaturgie. Jak dnes charakterizuje svůj život před sametovou revolucí?

»Mám pocit, že se nijak zásadně od toho dnešního nelišil. K některým knihám a filmům se člověk jen těžko dostával a při jednání s některými lidmi si připadal jak v bláznovci. Myslí si však, že jsem vzhledem ke svému věku ještě nebyl raněný onou schizofrenií, kterou byla raněna starší generace. Na fakultě nás učil ředitel Československého filmu Jiří Purš, který byl členem OV KSČ, a přítom také Mikal: „Oni...“ Jinak se obecná schizofrenie projevila u mé maminky. Poznám jsem to loni, když jsme se vraceli z půlnoční mše domů. Říkala: za normálních okolností by toho Lojzika Kánského zavřeli. S brůzou jsem si avědomil, co jsou pro ni normální okolnosti... Mám-li tedy charakterizovat svůj život do revoluce, tak jsem žil v takové nenormální normě. Jako většina lidí v této zemi, pokud nevystoupili v ostré konfrontaci s komunistickou mocí. Na druhé straně v okamžiku, kdy jsem začal brát rozum, snažil jsem se této nenormálnosti vzpírat. Nakonec sabotérem byl vlastně každý, kdo se choval čestně nebo tvořivě, nejenom ten, kdo přímo vystupoval proti komunistům. Každý vdařilý tvůrčí čin jejich moc demontoval.«

Jinak řečeno, snažil ses dostat za úzké hranice nenormálnosti...

»Spíš je nebrat jako normu, nerespektovat je. Neopíjám třeba cizími jazyky a jako tozený pecivál jsem nijak netoužil jezdit ven. Nikdy jsem se tak nedostal do konfrontace s pasovými úřady, vybýbal jsem se tomu už proto, že fronty a dotazníky mě přímo děsí.«

Jak jsi vlastně prožíval loňský 17. listopad?

»Velice dobře. Celý den jsme na vojenské katedře prodiskutovali, někdo se dokonce omluvil, že musí jít malovat transparent na povolenou demonstraci. Na samotném Albertově mě překvapilo, kolik lidí se sešlo. A samotný průběh byl úžasné euforický. Proud se valil Prahou a mě snad nejvíce uchvátila komunikace s lidmi v oknech. Volali jsme „Masaryk“ a „jakeše do koše“ a jedna babička v okně nad námi plakala dojetím. A teď si představte, že ty tisíce lidí začaly skandovat: „Ať žije babička!“ Nějaké cikánské děti koukaly na paviáči, a my, jak jsme je viděli, začali jsme volat: „Pod stromček demisi!“ Těžko se v tu chvíli dalo předpokládat, že události vezmou tak rychlý spád, ale lidé něco tušili a volali: „Už se vezou.“ Byl to velkolepý pocit... Polícejní zásah jsem načekal až do okamžiku, kdy nastal. Zpětně si však uvědomuji, že v momentě, kdy na Národní třídě nastala ta hrůza, šilena tlačenice a zoufalství, říkal jsem si v duchu: „Tímto končí, padesáté výročí 17. listopadu si připomenout stejným způsobem, to je váš konec.“ Barétáci byli úplně tišení, já byl naštěstí na té straně, co stáli mladíci s plastickými štíty, někteří z nich dokonce brečeli... Pak jsem se odamtud nějak dostal a potkal jsem kamaráda z DAMU Pavla Lagnera, který mluvil o nutnosti stávky a o tom, že půjde do Divadla Na zábradlí požádat herce o podporu. Šel jsem s ním... Tou nocí jedno končilo a druhé začínalo. Finálním pocitem byla radost, že jsem všechno pře-

žil bez úhony, a zároveň, že protistrana vše přepískla natolik, že se to již nedá jen tak přejít. I když druhý den noviny zásah přehly anebo uveřejnily zprávu ČTK o výtržnicích, Lidová demokracie napsala, že pořádkové síly „tvrdě zasáhly“. Bylo to pro mě potvrzením faktu, že se něco hnulo...«

Jaký je tvůj názor na Národní třídu dnes? Dohady jsou všelijaké...

»Myslím si, že to byl výsledek určitého boje na OV KSČ, jsem přesvědčen o tom, že určitý podíl na tom měli Rusové, leccos signalizoval fakt, že Gorbačov v létě Jakeše nepřijal. Myslím si však, že nikdo nepočítal s tak rychlým zformováním protikomunistické opozice, která získá ohromnou podporu. S uspokojením jsem rekrut sledoval Jakešův projev v televizi. On snad vůbec nechápal, že právě korunoval svou neschopnost. Ti vychytrali nahoře jistě už věděli, že by byl nesmysl držet neudržitelné, vládnout zdevastované zemi, která k žádné prosperitě nespěje. Řekli si prostě, že dál to už nejde, a nakonec mohli být spokojeni. Odpovědnost za osud země na sebe vzal někdo jiný. Nevěřím tomu, že všechno, co se od toho sedmnáctého stalo, byl důmyslný plán části komunistických představitelů, na to by zřejmě jejich mentalita vůbec nestačila. Jinou věcí je, že zločiny, co tady napáchali, by z nich nikdo snímat neměl, a měl by se za ně dostat před soud...«

Proč si myslíš, že souzený byl s té elity zatím pouze Štěpán?

»To je vlastně jeden z důvodů, proč jsme s našim prohlášením vyrukovali. Snažil jsem se to sám sobě vysvětlit a nepřišel jsem na nic lepšího, než jsem našel v úvahách Ferdinanda Peroutky o české humanitě: Píše se tam: „Dostojevskij, jeden z nejzářivějších zjevů ruské humanitě, se chopil pera, aby protestoval proti humanitě ruských porot. Je pozoruhodno — píše — že naši porotci neodsuzují, nýbrž napořád osvobozují... V Anglii např. porotce chápe, že není toliko cizí člověk s jasným srdcem, nýbrž přetvářivým občan, že projevuje mínění celé země, a proto čestěji odsoudí, chápe, že je to jeho povinnost, aby v Anglii se ještě špatnost nazývala špatností. Ale u nás — jak se mají porotci sedící čístiti občany? Vždyť ta občanská práva našeho člověka náhle šňůry spadla... Nikoliv, není to pouze soucinnost a slabost srdce! To je sama moc tato hrozná! Poděšila nás tato hrozná moc nad osudem lidským... a než dorosteme k nášemu občanství, zatím milujeme. Myslíme si: jsme lepší než obžalovaný? Kdo ví, jak bychom jednali na jeho místě... Ale nemáme napořád osvobozovat. Zlo nutno vždy nazvat zlem... Když jsem četl, že u nás jsou osvobozování zřejmí zločinci, měl jsem dojem téměř urážlivý; Rusko se mi zdálo bahnem, na němž kdosi vystavěl palác...«

Myslím si, že ani dnes to není nějakými přímými vazbami, i když u některých lidí mohou brát roli vzpomínky na mládí v modrých košilích. Je v tom spíše určitá linie táhnoucí se už od revoluce. Vzpomínám, jak na mě zapůsobila řeč tak

uchvatného člověka, jakým byl pan doktor Zvěřina, který říkal: „Nenapadejte v prohlášeních konkrétní lidi, vždyť to jsou chudáci, úplně duševní mrzáci.“ I když ho zavírali, měl nad nimi obrovskou morální a mentální převahu. Nějakou takovou převahu cítil i pan Havel, z čehož pramení onen jeho generální pardon. Jenže já si myslím, že to správné není.

Jeden z nejhezčích ohlasů na naše prohlášení jsme dostali od jedné starší paní. Dopis končil slovy — i zdražování lidí nakonec pochopí, ale nikdy vláde neodpustí nepotrestání jednotlivých komunistických funkcionářů za porušování zákonosti. Forť nespravedlnosti lidí uraží. Někdo ukradne nějakou drobnost a ide za mříže, a někdo nakrade statisíce, zdevastuje republiku a žije si v pohodě. S tímto vědomím nemůže být řeč o budování právního státu.«

V prohlášení jste požadovali očistu od starých zraněných kádrů a potrestání korzárních viníků. Jak to ale udělat, kdy se nepřekročila určitá hranice?

»To je samozřejmě problematické. Začít se však musí seshora. Vláda musí jít příkladem očistou v centrálních úřadech, už konečně musí skoncovat s kryptokomunismem, a pak to teprve žádat po lidech dole. Chápeme, že třeba ministerstvo zahraničního obchodu je doslova prolezlé starými strukturami, a když se všichni vyhájí, tak si pfišti týden možná nekupíme ani rajče. Jde však o to, zbavit se evidentních donašců a stalinistů. Když Martin Mejstřík pracoval v komisi pro revizi majetku SSM, zjistil, že ještě než se na něčem dohodli, už to měl Ulčák a Mohorita na stole. Jsou s tím velké těžkosti. Chodí nám i ohlasy: proč podryváte autoritu vlády neúvěrou? Jenže my jsme tyto lidi zvolili a nikdo nám přece nemůže brát právo je kritizovat. Národ upadá do naprosté apatie a s tou se žádná reforma dít nedá. Chtěli jsme jen upozornit na myšlenky obvyklých lidí, aby i oni měli pocit, že někdo o jejich trápení ví.«

V čelných funkcích stojí mnozí reformní komunisté z osmdesátých. Vy jste v prohlášení vyřvali ty, kteří se stali brádem, aby odstoupili. Mysleli jste někoho konkrétního?

„Když jsme to prohlášení dávali dohromady, měli jsme různé názory. Třeba Igor Volný bouchal do stolu a tvrdil: „Mužové Ledna jsou mužové Února.“ Je otázka, kam až člověk má zajít v posuzování správnosti s komunismem. Konkrétní lidé jsme neprodiskutovali, zajedno jsme však byli v tom, že některé zdržovačky a podivnosti, třeba otálení s uznáním třetího odboje, nebo s navrácením majetku církvím, je dílem právě těchto lidí. Copak by se jinak mohlo debatovat o vrácení ukradeného nebo o uznání boje proti zločinné moci? Mám pocit, že také ve zdravotní ekonomické reformy se projevuje podíl na moci lidí, pro které jsou podobné otázky etickým problémem, vyrovnávají se s vlastním svědomím. Dost se diskutuje o panu Čalfovi. Je to bývalý komunist, vysoce postavený v komunistické vládě, kde měl na starosti úřednou legislativu, ale na druhé straně dostal na Slovensku ve volbách obrovské množství preferenčních hlasů. To je pak těžké!«

Jaký je tvůj názor na působení Občanského fóra?

„Občanské fórum mělo jednu výhodu, a zároveň nevýhodu, která nutně svádí. Nechci nijak eliminovat křesťanské strany, ale volby byly v podstatě referendem mezi bolševiky a největšími protikomunistickou silou s největším potenciálem osobností — Občanským fórem. To nyní logicky prodělává obrovskou diferenciaci.

Druhým základním problémem je fakt, že špičkoví politici odešli do vlády, a když si uvědomíte, že fórum vzešlo z elitní skupiny, na kterou se nabíhali ostatní občané, že je to rychle vykvetlá rostlina bez pořádného základu, tak to nemůže dělat dobrotu. Dole se mnohdy vyskytují lidé, kteří do OF přišli z kariérismu, což ostatní vycítí, jinde nemají tolik sil a zkušeností, aby rozbili silné místní mafie. Je to vlastně jakási hlava bez těla.

Nemínám jsme se ještě o nějakém závažném záporu současnosti, který bys rád vypíchl?

»Nesouvisí to přímo s děním po 17. listopadu, spíše s tím, co si lidé odnesli z předchozí doby. Vidím totiž analogii se situací po roce 1918, s tím, o čem zpíval Karel Hašler: „Ať žije naše republika, voláme stále z plných plic, cítíme a vážíme si Masaryka, ale sami neděláme nic.“ V dalších slokách se zpívá, jak se každý snaží urvat co největší kus rakouských peněz a podobně. Jako dnes. Jen pořádně uštědaná ekonomická reforma naučí lidi dělat, zatím podléhají představa, že se dá socialisticky pracovat a kapitalisticky žít. Za největší průšvih považují to, že komunisté porušili rodinné tradice. Kdo byl ševcem za Rakouska, byl jím i za republiky. Jenže tady je všechno pokroucené, v obchodu a službách chybí spousta pracovníků. Dalším problémem, který vypěstovali bolševici, je zavisť. Končí to vyloučením oken a posiláním udání na soukromníky. Vláda však mnohé dělá polovičatě, a to jsou již její vlastní chyby, nejde o převzaté smutné dědictví. Říká se třeba, že pan prezident prosadil přijatelný název republiky. Jenže podle mne to žádný přijatelný název nebyl. Pak si vzal na summit do New Yorku dvě děti – jedno české a jedno slovenské – a předstíhal tak všechny mnohonárodnostní státy. Šlo o trapas, kterému zatleskali jen separatisti a vyrukovali s dalšími požadavky... Další chybou bylo to, že nedokázal sám říci, jak probíhalo jednání s panem Bartončíkem. Takovýmto jednáním vlastně nic neřeší, jen rozjítí...»

Myslí si asi tady, že by měl věci občas rozsekávat...

»Nevím. Je otázkou, zda prezidentovi přislouží takové věci rozsekávat. To si skutečně netroufnu říci... Na druhé straně mě štví, že poslanci, když se jedná třeba o té pomoci, cítí se být na koni, každý si myslí, že tomu rozumí, snaží se ukázat před svými voliči. A pak klidně odhlásí nějaký nedokonalý ekonomický zákon, protože tomu nerozumí... Ale abych se ještě vrátil ke zmíněnému odvolávání nomenklaturních kádrů. Nejen, že to jsou komunisti, ale jsou prostě nemocní. Vzbuzují náladu proti rozprodávání národního majetku, proti tomu, aby nás zabranění podnikatelé okrádali, a ti pak odjíždějí podrždění a znechucení. Říkají: „Nedopusíme, aby zahraniční kapitál zneužíval našť levně pracovní síly.“ Ale vždyť je to v podstatě jedno z mála, co máme. Vezměte si to v mé profesi. Za scénář tady dostanu nějakých šedesát tisíc korun, i s autorskými právy. Německý producent by mi za stejný scénář zaplatil takových třicet tisíc. Ale marek. Německému scenáristovi by sice dal třeba šedesát tisíc, ale i takto budeme spokojeni oba. Někteří naši lidé si myslí, že když sem přijde nějaký pan Sony a koupí Teslu, že bude dělníky vykořisťovat. Jenže oni za dobře odvedenou práci dostanou zapláceno mnohem víc, než by dostali za současných podmínek. Takto se musí uvažovat, svůj vztah k Západu musíme změnit...»

Co bys lidem vzkázal ohledně vzpomínkových akcí na 17. listopad?

»Aby si tento den nepřipomínali jako den, kdy jsme dostali pár facek a ran obuškem (i když někteří hodně), ale především jako den vzácně se k roku 1939. Jako Mezinárodní den studentstva. Nemělo by se prostě zapomenout na Jana Opletala a všechny lidi, kteří za svobody bojovali a třeba i zemřeli. Neříkám, že loňský 17. listopad se nezapsal do historie, ale prostě není možné pro jedno zapomenat na druhé. Neměl by to být ani den falešně přepjaté oslavy, ani den tůžny, ale spíš den k zamyšlení nad věcmi obecnými i nad sebou samými...»

Vykrádači kostelů

(čf): Koncem minulého týdne byly policii na území ČR ohlášeny loupeže v kostelích ve Vernerovicích, Martinkovicích, v Očihově, Hojovicích, Kostelci a Lindavě. Ztratily se sochy, obrazy a další cennosti v celkové hodnotě zhruba 226 tisíc korun.

(X) **neni vyšetřující parlamentní komise, protože se chci dozvědět pravdu. A tu pravdu lidem sdělit. Na to máme všichni právo.**

Chartista J. Cuhra k Senzačnímu odhalení 17. listopad byl připraven

Zřejmě toho měli za sebou tolik, že už ho nebylo. Byla v ní většina konspirátorů. Z tohoto důvodu Chartě také bývali političtí vězni příliš nevěřili.

A lze věřit údajně spolupráci disidentů s tajnými službami?

Do toho sotva kdo vidí, většinou nic nelze dokázat. O zapojení cizích rozvědek nepochybují. Byly by to špatné tajné služby, když se takových událostí neúčastní. Nepochybují o tom, že 17. listopad byl rozehraný v mezinárodním měřítku. Od vrcholné školy Američanů se Sověty na Malé bylo stále zřejmější, jak se události ve střední a východní Evropě začínají rozlébat. Některým konkrétním faktům v článku M. Dolejšího věřím, např. pokud se jedná o financování disidentů. Činosti, protože jsem to viděl na vlastní oči. Ovšem řada tvrzení bude zřejmě vykonstruovaná. Domnívám se, že do tejných příprav 17. listopadu museli být zapojeni přední aktivisté Charty, protože se s nimi prostě muselo počítat jako s významnou politickou silou.

Když jsem šel ve středu 22. listopadu 1989 na manifestaci, viděl jsem na smíchovské straně Vitavy obrovské souřadění policie a vojenství. Stoučím jen dát rozkaz a lidé na Václavském náměstí by byli rozehnaní. Nestalo se však vůbec nic. Z toho vyplývá, že se změnou moci bylo nějakým způsobem počítáno.

Saňteží uvedené fakta výsmaž opozici?

Rozhodně nel jestli je tu něco špatného, pak skutečnosti, že se nefekne pravda. Přistoupil jsem na návrh, abych se stal členem...

Je otázkou, zda členek a přírůstek názvem Senzační odhalení přinesl ve středo-českém expresu to, se sliboval. Že však vyvolal šok ve společnosti a puté šouflovce a rozprápnice reakce, je nepřipravitelné. Jak se na faktu, uváděná autorem článku Miroslavem Dolejším a Konferenci politikůch věrně, divě signatář Charty 77, věřít člověk, čím vyšetřovací komise FS a událostem 17. listopadu? O rozhovor jsem požádal Ing. Jaroslava Cuhru, pozice FS za KDU.

Domníváte se, že údaje, jež přinesl Expres, lze považovat za pravdivé?

Podle mého soudu je tam řada věcí pravdivých, i když se to možná mnohdy líbit nebude. Měl jsem možnost prospektivně sledovat počátky Charty a vím, jak byly krušné. Samozřejmě, jak se vyvíjela mezinárodní situace, musela vládnoucí moc měnit přístup k disidentům a rozhodně si nedovolila použít ořisných prostředků, jež v 50. letech byly naprosto běžné. Může se to dokonce jevit i jako určité soužití s touto mocí. Skutečně určitě symbióza Charty jako nejvýznamnější opoziční síly ve státě nakonec nastala. V posledních letech se například uskutečnilo několik tajných symposií, o nichž bezpečnostní vědci a bylo v jejich sítích jim zabránit. Ale komunisté už nemají morální sílu vzdorovat zejména tlaku demokratických institucí a osobnosti ze zahraničí, a proto museli ustoupit, autorita sídla byla už příliš na mezinárodním poli oifensna. Byla zde však také řada charakteristických, mezi něž se počítám i já, kteří to brali idealisticky od počátku do konce, bez kompromisů.

Co říkáte reakci na Senzační odhalení?

Nesouhlasím s tím, co se proti M. Dolejšímu...

To se nedoumívám. Měl jsem možnost hovořit s autorem článku a on takový úmysl rozhodně neměl. Snad se za tím dá tušit snaha upozornit na hrůzné poměry padesátých let, kdy se nepohodlní lidé vraždili, mučili, bezúčinně věznili. Něm se teď stálo poděšové, že v listopadu 17. listopad mohli být jen díky opozici posledních 20 let, a to, co bylo před rokem 1989, jako by nebylo důležité, nestálo za řeč...

Je však stále třeba připomínat, že v ob-čanských iniciativách byli mnozí, kteří v padesátých letech hráli roli obránců, velmi neblahou. Jestliže chceme spravedlivý a věrný pohled na minulost, musíme vidět celých 42 let. Řada těch, kteří vystupují jako nejlépejší opoziční síla minulých let, na to nemá právo.

Vězní a padesátých let v Chartě 77 nebyli?

Charta 77 byla založena v roce 1977, tedy v době, kdy byli mnozí lidé již v Chartě 77. Charta 77 byla založena v roce 1977, tedy v době, kdy byli mnozí lidé již v Chartě 77.

Do světa za marky

(JLa): Cestovní kancelář Fischer Reisen uspořádala včera tiskovou konferenci u příležitosti otevření své pobočky v Praze. Jak informoval novináře majitel firmy Ing. V. Fischer, budou mít naši občané v příštím roce možnost navštívit s touto společností atraktivní oblasti cestovního ruchu – Španělsko, Portugalsko, Maltu, Rakko, Turecko, Kypr, Egypt a Dominikánskou republiku, dále pak ostrov Mauritius, Seychely, Réunion i Keňu. Ceny těchto zájezdů jsou pouze v markách. Ovšem speciálně pro Čs. trh je připravena zvláštní nabídka na ostrovy Malorka, Gran Canaria a Lanzarote. Cena těchto zájezdů se skládá ze základu, který se bude hradit v naší měně, tj. 3000 Kčs, a z doplatku v markách. Prodej bude zahájen 14. prosince.

Charta 77 byla založena v roce 1977, tedy v době, kdy byli mnozí lidé již v Chartě 77. Charta 77 byla založena v roce 1977, tedy v době, kdy byli mnozí lidé již v Chartě 77.

Charta 77 byla založena v roce 1977, tedy v době, kdy byli mnozí lidé již v Chartě 77. Charta 77 byla založena v roce 1977, tedy v době, kdy byli mnozí lidé již v Chartě 77.

Das Prager Zentrum für europäische Studien

Um die Bedeutung des Anlasses zu unterstreichen, war die neue tschechoslowakische Führungselite in einer Zusammensetzung in das schmucke Barockschlößchen Stirin 25 Kilometer südlich von Prag gekommen, wie sie seit der Übernahme der Regierungsverantwortung durch die ehemaligen Dissidenten selten geworden ist. Zur Eröffnungszereimonie des „Zentrums für europäische Studien“, das begleitend zur Einrichtung des Sekretariats zur Sicherheit und Zusammenarbeit in Europa (KSZE) in Prag ein Forum des Erfahrungsaustausches über die Reformen im früheren „Ostblock“ dienen soll, hatte Staatspräsident Vaclav Havel seinen Außenminister Jiri Dienstbier, den Ministerpräsidenten der tschechischen Republik, Petr Pitthart, und den Vize-Regierungschef der Slowakei, Jan Carnogursky, mitgebracht. Und ein sichtlich müder Vaclav Havel stellte dem neuen Institut auch gleich die erste, wenn auch nicht ganz ernst gemeinte Aufgabe. Obwohl er Tag und Nacht arbeite, vermisse er die Früchte seiner Arbeit, meinte der Staatspräsident. Die Wissenschaftler sollten sich daran machen, ein Rezept gegen „das erstickende Gefühl der Unsichtbarkeit von Arbeitsergebnissen“ zu finden.

Bei aller Neigung zum Sarkasmus ließ Havel aber auch keinen Zweifel daran, daß sich die neue Elite der Tschechoslowakei viel von dem neuen Zentrum erwartet, das die CSFR gemeinsam mit dem New Yorker Institut für Ost-West-Sicherheitsstudien (IEWSS) eingerichtet hat. Er deutete die Neugründung vor den Toren der Hauptstadt Böhmens, wo sich seit Jahrhunderten europäische Ideen, aber auch Armeen begegnet seien, als Ausdruck des Interesses und der Hilfsbereitschaft der Vereinigten Staaten und Westeuropas angesichts der schweren Zeiten, die den östlichen Nachbarn bevorstünden.

Ziel des Zentrums sei es, Entscheidungsträger Ost-Europas, die sich mit den Problemen „des Überlebens in der Marktwirtschaft, dem Aufkommen nationalistischer Bewegungen, Antisemitismus und der Angst vor der Dominanz des wiedervereinigten Deutschland herumschlagen müssen“, zum Erfahrungsaustausch anzuregen und mit Informationen zu versorgen — so hat IEWSS-Präsident John E. Mroz die Intentionen seiner 1981 in Manhattan gegründeten Organisation in der „New York Times“ beschrieben. Dem möglichen Vorwurf, über das von US-Stiftungen (so auch der Mac-Arthur-Foundation in Chicago) mit Millionen Dollar unterstützte Projekt die Ideologie der Vereinigten Staaten exportieren zu wollen, begegnen die IEWSS-Verantwortlichen mit dem Hinweis, der Beirat ihrer regierungsunabhängigen Organisation bestehe schließlich schon seit Jahren zu zwei Dritteln aus Europäern — viele von ihnen aus Ost-Europa.

Tatsächlich verfügt das neue Zentrum bereits beim Start über ausgezeichnete Verbindungen in die reformorientierten Verwaltungen der osteuropäischen Länder hinein. Neben Regierungsvertretern aus Polen, Ungarn und Rumänien waren vor allem auch Politiker zur Eröffnungstagung „Die Revolutionen von 1989 — ein Jahr später“ nach Prag gekommen, die sich größere Selbständigkeit für ihre Länder nach dem Zerfall der Zentralstaaten stalinistischer Prägung erst noch erhoffen. Dazu gehörten neben Regierungsberatern der jugoslawischen Teilrepubliken Slowenien und Kroatien die Außenminister Rußlands, Weiß-Rußlands und der Ukraine. Der Außenminister der russischen Föderation, Andrei Kozyrev, be-

grüßte ausdrücklich auch im Namen seiner Kollegen die Gründung des Studienzentrums. Man sei auf solche Initiativen besonders angewiesen, seit der „von Michail Gorbatschow angeregte Demokratisierungsprozeß nun auch die Russische Föderation erreicht hat“, meinte der Minister in vornehmer Untertreibung der Konflikte zwischen dem Staatschef der UdSSR und dem weitaus radikaleren russischen Präsidenten Boris Jelzin.

Keine Frage, daß die Blicke der Reformen in Ost-Europa sich besonders auf das wiedervereinigte Deutschland richten — bei manchen mit Unbehagen, bei den meisten aber wohl mit Bewunderung für den wirtschaftlichen Erfolg und großen Interesse am ausgeprägten Föderalismus der Bundesrepublik. Bundestagspräsidentin Rita Süßmuth, die als Mitglied des IEWSS-Beirates ebenfalls nach Störn gekommen war, unterstrich denn auch, wie wichtig die politischen Strukturen auf lokaler und regionaler Ebene seien, um weder abgehobene Bürokratie noch Nationalismus entstehen zu lassen. Für Ängste in anderen europäischen Ländern vor dem erstärkten Deutschland zeigte sie Verständnis. Um so wichtiger sei es, nun auch mit den östlichen Nachbarn Freundschaftsverträge auf neuer Basis zu schließen, wie es mit Polen geschehen ist und beispielsweise mit der CSFR vorbereitet werde.

Dem tschechoslowakischen Außenminister Dienstbier war es schließlich vorbehalten, die Festtagstimmung der Versammlung kauzig zu beenden. „Wir haben in unserem Land 40 Jahre Reden gehört, wir haben jetzt eine Stunde geredet, laßt uns rausgehen und unser Business machen“, meinte er mit gutem Gespür für die Mentalität der Mehrheit von US-Politikern und Journalisten unter den Zuhörern. Viel mehr als Worte wird das Studienzentrum den Reformern der Warschauer-Pakt-Staaten nicht zu bieten haben. Aber mit dem Nutzen der Beharrlichkeit von Worten — das zeigt das Beispiel Vaclav Havel's — haben sie ja gute Erfahrungen gemacht.

HAVEL TAKA DEN I NOC,
KIDBU HU NEJDE NA POHOC!

Holzkopf mit inneren Werten

MOSKAU, 29. November (dpa). Der sowjetische Präsident Michail Gorbatschow in Gestalt einer traditionellen russischen Holzpuppe („Matroscha“) als Touristenattraktion — das war zuviel für die Behörden. Der 23jährige Elchan Antipow war im Juni 1990 beim Versuch festgenommen worden, an US-Touristen für 60 Dollar eine Puppe mit Gorbatschow-Antlitz zu verkaufen. In der folgenden Gerichtsverhandlung forderte Staatsanwalt Waleri Kruglow jetzt die Verurteilung des Angeklagten wegen Beleidigung Gorbatschows.

Wie die Parlamentszeitung „Iswestija“ berichtete, erinnerte Kruglow an Erfahrungen seiner Kindheit: „Es war nicht üblich, Sport mit dem Namen des Dorfpopen zu treiben, selbst wenn dieser sich erlaubte, etwas zuviel zu trinken.“ Laut Kruglow hatte es die Puppe in sich. „In einem entfernt an Michail Sergejewitsch (Gorbatschow) erinnernden Gesicht steckten in chronologischer Reihenfolge die ‚Genossen‘ Breschnew, Chruschtschow, Stalin und Lenin“, berichtete er empört.

Das Gericht mochte seiner Argumentation zwar nicht folgen, verurteilte Antipow dennoch, weil er Dollar kassieren wollte — zu einer dreijährigen Freiheitsstrafe, die für zwei Jahre zur Bewahrung ausgesetzt wurde.

A VLEMIROVI CÍSAŘ WILHELM...
DORUČITEL LEHNA DO RUKA!

Geiseln sprechen Kohl Verdienst für Freilassung ab

Viele der zurückgekehrten deutschen Irak-Geiseln haben sich empört über eine Wahlwerbung der CDU geäußert. Darin wird ihre Freilassung als „großer Erfolg der konsequenten Friedenspolitik“ von Bundeskanzler Helmut Kohl dargestellt. „Wir protestieren gegen den Versuch Ihrer Partei, im Wahlkampf die erfolgreiche Mission von Willy Brandt nachträglich als eigenen Erfolg darzustellen“, hieß es in einem am Donnerstag in Bonn veröffentlichten offenen Brief an Kohl.

Die rund 60 Unterzeichner — ehemalige Geiseln sowie deren Angehörige — sowie eine Reihe anderer, die mit Rücksicht auf ihre Betriebszugehörigkeit anonym bleiben wollten, werfen dem Kanzler vor, „nichts für unsere Freilassung getan“ und die Initiative des SPD-Ehrenvorsitzenden behindert zu haben. Der Kanzler habe schließlich noch Ende Oktober im Fernsehen erklärt, er sei strikt gegen die Brandt-Mission. „Seien Sie doch ehrlich, Herr Kohl“, heißt es in dem Schreiben.

„A JE TO TAK!“

Das Care-Paket

Jedes der CARE-Pakete für die Menschen in der Sowjetunion wiegt 11,5 Kilogramm und kostet 50 Mark. Es enthält:

Kaffee	1 kg	
Kakaopulver	0,5 kg	2355 kcal
Schokolade	0,2 kg	1200 kcal
Zucker	1 kg	3940 kcal
Reis	1 kg	3690 kcal
Voilmilchpulver	2 kg	9820 kcal
Pflanzenmargarine	1 kg	7200 kcal
Haferflocken	1 kg	4050 kcal
Schmalzfleisch	0,9 kg	4850 kcal
Dauerwurst	0,5 kg	2500 kcal
Thunfisch in Öl	0,3 kg	900 kcal
Käse	0,5 kg	1300 kcal
Dosenobst	1 kg	770 kcal
Salz	0,5 kg	
Seife	0,1 kg	
Gesamt	11,5 kg	42 375 kcal (AP)

DRBNA POŽLE...

Prag bittet Bundesregierung um einen Milliardenkredit

BONN, 29. November (AFP). Die Tschechoslowakei hat die Bundesrepublik um einen Kredit von einer Milliarde Mark gebeten, um ihre Wirtschaftsreform vorantreiben zu können. Dies teilte Ministerpräsident Marian Calfa am Donnerstag in Bonn nach Gesprächen mit Bundeskanzler Helmut Kohl mit. Calfa sagte, die CSFR habe durch die deutsche Wirtschafts- und Währungsunion Einbußen in Höhe von rund 500 Millionen Transferrubel hinnehmen müssen. Kohl habe zugesagt, über die Gewährung eines mittelfristigen Kredits „nachzudenken“.

Prag hoffe zudem, daß der angestrebte Vertrag über gute Nachbarschaft und Zusammenarbeit noch in der ersten Hälfte des nächsten Jahres unterzeichnet werde.

KDY BUDE NÁSLEDOVAT
„KNIEFALL“?

Eis gegen Krebs

Chicago — Chirurg Dr. Gary Onik vom Presbyterianer-Krankenhaus in Pittsburg hat ein neues Verfahren gegen Leberkrebs entwickelt: Vereisung. Über eine Sonde wird Flüssigstickstoff an den Tumor geleitet, die Geschwulst „erfriert“.

• Za 495 000 liber, což je 910 000 dolarů, byla včera v londýnském aukční síni Sotheby's prodána kniha Pflisovi, kterou neposl mizozemský humanistický filozof Erasmus Rotterdamský.

na základě zrušení rozsudku městského soudu ze dne 10. října 1977. Proč ale až tuhle nyní? PŘČO?

Trestal etňňňň zastavil včera městský soud v Praze u obžalovaných V. Havla, O. Ornesta, J. Ledoreta a dr. D. Pavlička

Seznam K. Gottwalde bylo včera na bratislavském náměstí Svobody demonstrováno za pomoci plastické trhavy Denu-bit. „A OSTATNÍ MO DÍT DO ZADKU“

Arabic Corps letí do války?

S plnou pomí do Saúdské Arábie ● Speciální čs. vojenská jednotka připravena ● Co a jak bude působit na psychiku

Speciální čs. vojenská jednotka, která je již vycvičena a vyzbrojena, čeká ve Slaném na rozkaz k odletu do Saúdské Arábie. Vojíci základní služby, rotmistři, praporčíci a důstojníci se k tomuto «válečnému tažení» přihlásili zcela dobrovolně. Dlouhé čekání na odlet však není k zamyšlení, zda vynaložené úsilí bude mít nakonec ještě nějaký smysl. Právě neobvyklý návrat rekognoskační skupiny ze Saúdské Arábie působí na napjaté nervy jako blesk.

Začátkem listopadu, v sobotu ráno, se na ruzyňském letišti zvedl «speciální TU 154 a zamířil přímo do Saúdské Arábie. Let, který trval šest hodin, dopravil do Rijádu speciální rekognoskační skupinu. Po přiletu si museli všichni nejprve posunout hodinky o dvě hodiny kupředu a vyknout si, že v této zemi je letopočet proti evropskému kalendáři o 580 roků pozadu, neboť v Saúdské Arábii se letos teprve píše rok 1411.

«Překrásné moderní letiště, přiletová hala, množství zeleně, jezírka a fontány, to vše nás po přiletu příjemně překvapilo.« Píká jeden z účastníků. «Ve městě jsme se podívali husté automobilové dopravy a bohaté sítě bezvadných komunikací. Zeleň nás provázela na každém kroku, v hotelích, na ulicích, ve státních budovách i obchodech. Je prý chloubou zdejších obyvatel. Ulice lemují uměle zavlažované palmy, ve městě je spousta parků, pestře kvetoucích keřů a krásné zelené stromy.»

Naši odborníci byli ubytováni na náklady hostitelské strany v luxusním hotelu. Také tam bylo plno zeleně, moderní nábytek, drahé koberce, obrazy, klimatizace, koupelna, televize a telefon. Při prohlídce města je zaujala výstavnost Rijádu, budovy, na jejichž stavbě se podílely přední evropské a japonské firmy. A zase všude palmy, keře, zeleň — a čistota!

«Z počátku bylo pro nás Evropany velmi obtížné poznat mentalitu místních obyvatel, které sjednocuje islám. Tímto náboženstvím se lidé pečlivě řídí, mnohdy až fanaticky. Díky neznalosti zdejších zvyků zažili i různé situace. Tak například po příchodu hotelového sluhu do našeho pokoje, jeden z nás pozdravil pokojského jako první. Tím se ale v jeho očích ponížil — ukázal prý, že je méně než onen sluha a ten mu potom přestal uklízet a vynášet odpadky!»

Při rokování a velením saúdskoarabských ozbrojených sil a po přijetí ko-

runním princem Chalídem, který je současně vrchním velitelem všech spojených vojsk na území Saúdské Arábie, se rozhodlo, že naše delegace navštíví místo našeho příštího nasazení. Cesta k tomuto cíli proběhla za dosti dramatických okolností. Letadlo, do kterého naši vojíci nastoupili, pro poruchu motoru a hydrauliky hned po startu nadobrovolně přistálo. Chvilku trvalo, než přistavili jiné, které je potom bez problémů dopravilo 700 km na sever od Rijádu, do Jovenského královského města, vzdáleného asi jen 180 km od iráckých hranic. V jeho blízkosti se táhne ropovod, který vojíci steží. Ve městě je několik mešit, vojenská nemocnice, vysoká vojenská škola technického směru, obchody, hotely, restaurace, kina a zábavní podniky. V okolí jsou rozmístěny francouzské, syrské, libyjské a také americké vojenské jednotky. Chybí zde však protichemický útvar, a proto sem bude nasazena speciální čs. protichemická jednotka.

Krajina není příliš vábná. Je zde tvrdá, kamenitá, prašná poušť v mírném subtropickém pásmu, kde teploty v současné době dosahují přes den 20 až 25 stupňů Celsia, v noci však klesají až na bod mrazu. Pobyt v rovinaté poušti bude určitě z počátku negativně působit na psychiku každého vojáka. Ale budou i další překážky: neznalost angličtiny, neznalost muslimských zvyků a ještě jedna «malíčkovost»: všechna vojenská technika má zde pískovou barvu, včetně maskovacích štítů. Jenomže my máme vše sytě zelené, a tak zde budeme asi působit jako pěst na oko.

«Saúdská Arábie nás potřebuje,« řekl po přiletu zpět do Prahy jeden z členů skupiny. «Proto také hraje cestu i pobyt celé naší jednotky. Dokonce techniku, kterou s sebou povežeme, po deseti měsících, kdy náš pobyt v Saúdské Arábii by měl skončit, odkoupí.»

PRO EVROPSKÁ STUDIA

(čtk): Za účasti předsedy vlády ČR P. Pitharta zahájilo včera na zámku Sítina u Prahy svou činnost Středisko pro evropská studia newyorského Institutu pro studia bezpečnosti Východ—Západ. Podle sdělení ředitele J. Mroze jde o středisko výzkumné. Prezident USA G. Bush označil při své návštěvě u nás IEWSS jako příspěvek k «partnerství intelektuálů» Evropy a Severní Ameriky. Slavnostní zahájení střediska, v jehož čele bude stát paní M. Lavineová z pařížské Sorbonny, proběhne dnes večer za účasti prezidenta ČSFR V. Havla.

V. Havel před komisí

(čtk): Před parlamentní komisí k vyšetření události ze 17. listopadu 1989 budou vypovídat také prezident republiky Václav Havel a další osobnosti předlistopadové opozice. V odpovědi na dotaz zpravodaje ČTK to v Praze na setkání s novináři sdělil mluvčí komise P. Toman. Komise vyslyší dříveho čs. ministra zahraničních věcí B. Chásoupka a M. Jakeše mladšího, kteří jsou nyní obe ve vyšetřovací vazbě. Jejich výslechy jsou zaměřeny na 17. listopad 1989 a na tehdejší vztahy uvnitř KSČ. Na otázku, co dělal 17. listopadu 1989 večer, odpověděl M. Jakeš ml. komisi, že oslavoval narozeniny své dcery, ale nemohl si vzpomenout, zda u sebe doma, nebo u otce. V současné době jsou průběžně vyslyšeni členové předcházející parlamentní komise včetně jejího předsedy, místopředsedy FS J. Stanka i studentů. Setkání se týká i toho, jak se do komise dostal. V prvním týdnu činnosti má komise pouze některé indicie či jen směry, jimiž by se měla ubírat. V plánu je rovněž výjezd k velitelství Západního vojenského okruhu v Táboře. Důvod, proč se tam poslanci chystají, však není znám. K podílu KGB a StB na listopadovém scénáři není komise zatím ani o krok dále než předcházející parlamentní komise. K materiálům otištěným ve Středoevropském Expressu uvedl P. Toman, že ho členové komise znají a prověřují jeho autorem, neboť existuje podezření, že ho sepsal někdo jiný než M. Dolejší.

Kein Bett in der Zelle? 225 Mark Entschädigung pro Nacht

New York - Verbrechen in New York kann sich auszahlen: Wenn die Gefängnisverwaltung dort einem neuen Häftling in 24 Stunden kein Bett in einer Zelle anbieten kann, stehen dem Häftling künftig 225 Mark pro Nacht zu. Für je 12 Stunden, die er in einer großen Sammelzelle oder in einer

Gefängnisturnhalle zubringen muß, bekommt er weitere 150 Mark „Schmerzensgeld“. Bundesrichter Morris Lasker will mit seiner Anordnung die Stadt zwingen, die Überfüllung der Gefängnisse abzubauen. Vergangenen Mittwoch saßen 20 974 Menschen in Stadtgefängnissen — eine

103prozentige Belegung. Und täglich kommen im Durchschnitt 1300 neue Häftlinge dazu. Für den Fall, daß die Haftgeld-Regelung nichts bewirkt, droht der Richter mit einer neuen Verfügung: Dann sind alle überzähligen Gefangenen freizulassen.

Nástupci Nikoly Šuhaje

DŮBOROD: Požadavek na obnovení autonomní republiky Podkarpatská Rus, která byla v roce 1919 uznaná mírovou smlouvou ze St. Germaina za součást Československé republiky a zrušena o 27 let později z rozhodnutí Nejvyššího sovětu SSSR, znovu zazněl v deklaraci Společnosti karpatských Rusinů, kterou uveřejnil oficiální tisk ZAKARPATSKÁ PRAVDA, orgán vládního sovětu a KS Ukrajiny, otiskla výzvu prezidenta Gorbačovovi a sovětskému parlamentu, aby byl zrušen výnos z ledna 1948 a znovu vytvořena autonomní republika Podkarpatská Rus.

NA KONFERENCI O BEZPEČNOSTI a spolupráci v Evropě se čs. prezident V. Havel velice zasažoval o přijetí baltických republik do KBSE, což rozčílilo pana Gorbačova do té míry, že zrušil předem dohodnuté dvoustranné jednání. Zkrátka i glasnost má své hranice. Což bylo vidět i na utulání absence našeho premiéra M. Čižky na oficiální večeri. Zašel si raději s osmi svými spolupracovníky do slavného pařížského kabaretu LIDO. Naštěstí tam nebyl z účastníků sám. Turecký prezident měl tentýž večer stejný nápad a revue sledoval s patnácti svými spolupracovníky.

Poštovní banka

(av): Podepsáním zakladatelské smlouvy byl včera odpoledne uveden v život nový finanční ústav s celorepublikovou působností — Poštovní banka, akciová společnost se zahraniční účastí. Zatím jediným účastníkem je PSK — Österreichische Postkasse Wien. Poštovní banka navazuje na tradici bývalé Poštovní spořitelny. V nelehké konkurenci nynějších i budoucích finančních ústavů se chce prosadit poskytováním nových moderních peněžních služeb prostřednictvím rozsáhlé poštovní sítě, která na území republiky představuje více než 5200 provozoven.

»ČERNÍ ŠERIFOVÉ« JSOU CVIČENÍ V SRN

»Pravděpodobně jsem byl za ministra vnitra SR jmenován z dobrovolnosti, neboť zatím mám jen hodnost podplukovníka.« komentoval své »posazení« do křesla ministra vnitra SR Ladislav Pittner. Na sobotní tiskové besedě zdůraznil, že především chce zaktivizovat služební výkonnost příslušníků Bezpečnosti, vněst do práce tohoto resortu určitou systematictíčnost a napomoci také funovování státní správy, aby se na úřadech lidé setkávali s úředníky, kteří jim chtějí sloužit, a ne panovat.

Novináři chtěli mj. vědět, kdo jsou příslušníci Bezpečnosti v civilu nazýváni »černí šerifové«. Podle ministra Pittnera také v Bratislavě, podobně jako např. v Karlových Varech, zřídili tzv. »vouto civilní službu na ochranu určitých objektů, především vybraných hospo-

lů. Jde většinou o občany ČSFR vycvičené odborníky ze SRN. »Takovéto složky jsou i v jiných státech, nechal jsem však prozkoumat také jejich výzbroj. Černí šerifové nejsou tedy protizákonné složky, jde jen o to, aby splňovaly všechny zákonné předpoklady včetně výzbroje.« uvedl ministr.

Když hovoří o bezpečnostní situaci, uvedl, že právě příslušníci StB propuštění ze služeb Bezpečnosti jsou často zaměstnáváni cizími zpravodajskými službami. Například za noční pozorování

osob politického nebo bezpečnostního aparátu dostávají 100-150 marek. Jsou k dispozici informace o tom, že tyto cizí zpravodajské služby mají zájem na určité destabilizaci poměrů u nás, a to ani ne z politických nebo mocenských, ale hospodářsko-strategických důvodů. Jde o to, že »odshnáním zahraničního kapitálu chtějí získat větší prostor s cílem levně se dostat k akcím při velké privatizaci a podnikání v tržním hospodářství. Blíže však tyto cizí zpravodajské služby nechtěl Ladislav Pittner specifikovat. (čt)

PhDr. Devider Galák, CSc., předseda Rady židovských náboženských obcí v České republice, zemřel dne 24. listopadu v Praze. Do své funkce byl povolán po loňském listopadu, když předtím účinně podporoval vydávání samizdatové literatury a pracoval v mezinárodních židovských a židovsko-křesťanských společnostech.

Parkhäuser geöffnet

Frankfurt - Das Parkhaus „Konstabler“ ist an drei Sonntagen vor Weihnachten (2., 9., 16. 12.) geöffnet (14-22 Uhr). Auch offen: „Am Theater“ (14-1 Uhr), „Konrad-Adenauer-Straße“ und „Walter-Kolb-Straße“ (durchgehend).

Bludné kořeny

Když jsem byl malý, krkonošská babička mi vyprávěla pohádky, v nichž nejednou hrál hlavní roli bludný kořen. Je prý jich na horách rozsedlo, a když je překročíš, zabloodíš. Ponechme stranou fakt, že imisemi oholené vrcholy už strátou orientace nehroší, bludné kořeny jako by zůstaly. Tedy, mezi námi. Tak trochu k nim vedou i spory kolem tranzitního plynovodu. Už jsme o tom psali, expertní komise už k jeho dělení zpracovala stanovisko. V čem je jádro pudla? Federální vláda navrhuje vytvoření mezinárodní akciové společnosti. Je to pochopitelné. Plynovod je hospodářsky strategická záležitost, křehká ve svých mezinárodních souvislostech (partneři mohou volit jiné cesty, jiný transit). Naproti tomu slovenská strana navrhuje zřízení dvou národních společností, eventuelně propojených formou holdingu. Důvody?

Až 72 procent základních fondů je na Slovensku, dělení zisku 1:1 je prý proto slovenskou stranou nepřijatelné. Na poměry by se měla proto stavět odečítací stanice (náklad 200 mil. Kčs by označen za přehnaný, snad jde jen asi o 3 procenta ze zisku slovenské strany). Ale nakonec by prý mohl všechno spravit jen prostý odečet. Už vidím početné kontrolní útvary. A tak jednala komise expertů. Odjání už jen o problémech technického charakteru. Bezvýsledně. Podle přízvuka federace o transit přijde. Badiš. Ale napadá řada jiných analogií. Blitnikárne v Žiaru stávkovala, chtěla 500 miliónů. Narentabilní Cigef fedruje druhé kuli dál. Konverze zbrojního průmyslu. Následky minulosti jsou kruté. Ale měli bychom je nést společně. Snaha vydělat na druhém, tedy myšleno na společném, je také takový bludný kořen. Než přece připustit monopoli jednoho nad druhým. Pak bychom mohli třeba počítat poplatky za spoje, přesuny, dopravu a cokoli jiného, co vede opačným směrem. Ze západu na východ. A také nastavit dílané. Tohle myšlné v myšlení sak by bylo s bludných kořenů tím největším ...

(mj): V Londýnské ulici v Praze na Vinohradech byla v sobotu otevřena nová modlitebna církve adventistů sedmého dne, v pořadí již třetí v Praze. Budova, kterou adventisté zakoupili před šedesáti lety, jim byla v roce 1952 komunistickým režimem zabavena. Teprve před pět lety ji směli odkoupit zpět a nyní ji své pomocí, nákladem asi tří miliónů korun, rekonstroovali. Moderně pojatá sakrální stavba, navržená arch. Langem, bude používána kromě sobotních bohoslužeb také ke konání biblických kursů, přednášek, k vyučování dětí a pořádání seminářů. Církve adventistů sedmého dne byla založena v roce 1863 a má dnes do celém světě 6,5 miliónu členů. V ČSFR mají 150 sborů s osmi tisíci věřícími, kteří jsou známí zdravým způsobem života. Jejich věrouka zakazuje požívání alkoholu i kouření. Vliv na mladé lidi je nesporný.

Postgiroamt Köln
Konto-Nr. 988-500
BLZ 370 100 50
Stichwort:
„Herz für Rußland“

Sie lächelt wie Mona Lisa. Ihre Augen strahlen. Die Haare sind mit einer Perlenkette geschmückt. So blickt Clara Schumann von dem neuen Hundert-Mark-Scheinen. Die Kölner Autorin Eva Weissweiler glaubt zu wissen, warum die Ehefrau von Komponist Robert Schumann so glücklich lächelt. Sie behauptet: Die schöne Frankfurterin betrog ihren Mann, hatte sich gerade frisch in den großen Johannes Brahms verliebt.

Ein richtiges Ekel soll sie gewesen sein, die „große Persönlichkeit des 19. Jahrhunderts“ (so der offizielle Text der Bundesbank). Eva Weissweiler recherchierte für eine neue Biographie (Hoffmann & Campe, 38 Mark): Schon der Vater von Clara Wieck (ihr Geburtsname) nannte sie „grob, ungeheuer, faul und herrisch“. Andere Studien ergaben: Von der sanft blickenden Clara bleibt nicht viel übrig.

Von ehelicher Treue soll sie nicht viel gehalten haben. Gatte Robert Schumann ahnte lange nichts von der Liaison seiner Frau mit Brahms, bekam aber immerzu vorgeworfen: „Du behinderst meine Karriere.“ Von 1878 bis 1892 war Clara Klavier-Lehrerin am Hochschen Konservatorium in Frankfurt.

Zum Schluß forderte sie von Schumann (laut der Autorin): „Mach den Weg für Johannes frei!“ Er starb wenig später (1856) im Irrenhaus.

Clara Schumann gab nur noch selten Konzerte, starb mit 77 in ihrer Wohnung Myliusstraße 32 (Westend). Die Mutter von acht Kindern wurde neben ihrem Mann in Bonn beerdigt.

Odhad volebních výsledků^{26.11.90}

(čre): Odhad volebních výsledků v ČR byl zpracován podle definitivních výsledků v reprezentativním vzorku 300 volebních okrsků, tedy zhruba ve dvou procentech. Podle odhadu se voleb zúčastnilo 74,8 proc. voličů. Celkové svtivnosti OF s 33,4 proc., na druhém místě je KSCM se 17,4 proc. a třetí ČSL s 12,1 proc. V Čechách má OF předběžně 48,2 proc., KSCM 17,8 proc. a ČSL 8,8 proc., na Moravě OF 27,9 proc., ČSL 17,2 proc. a KSCM 17,1. V malých obcích svtivnosti nezavíslí kandidáti 38,9 proc., OF má 24,1 proc. a ČSL 18,8 proc. Ve velkých městech vede výrazně OF před KSCM.

Slovensko: Vítězí KDH^{26.11.90}

(čre): Z 56 politických stran a hnutí, zaregistrovaných do komunálních voleb

V Bratislavě jen 44,54 proc.

(čtk): Z celkového počtu 3 061 717 zapsaných voličů v Slovenské republice se komunálních voleb zúčastnilo jen 63,75 procenta. Největší část na volbách byla v hlavním městě SR, kde volilo jen 44,54 procenta. Přibližně stejný stav byl v Košicích, kde přišlo odevzdat své hlasy jen 40,53 procenta voličů.

v SR získali nejvíce poslaneckých křesel, 27,4 proc. (10 504 poslanců), kandidáti se KDH. Na druhém místě se umístila VPM s 20,4 proc. a třetí nejúspěšnější byla KSS s 13,8 proc. Voleb se zúčastnilo jen 63,75 proc. oprávněných voličů. Novým primátorem Bratislavy byl zvolen Peter Kresánek, kandidát koalice VPM - KDH - DS - SZ. Ze 13 městských částí hl. m. SR budou ve třech starosty ženy.

Novotná s Mandlikovou za stolem i na kurtě Domluví se profesionálky?

FERROV (St): Před tenisovou exhibicí v Pterově zasedly Jana Novotná a trenérka Hana Mandliková ke stolu a světovaly se novinářům. K rozchodu s Helenou Sukovou Novotná řekla:

«Děkuji Heleně za ochromenou publicitu, kterou mi udělala svým vystoupením na tenisové a v televizním studiu Kontakt. Já a Helena jsme profesionálky a myslím si, že jsme si celou záležitost ohledně rozchodu mohly vyříkat mezi sebou. Po telefonátu, kdy mi Helena odmlá, že se mnou nechce hrát, jsem její nabídku na projednání této, pro nás nepříjemné záležitosti přijetí den krátce odmítla, protože jsem již měla dohodnata i jiné jednání s mými agenty. Proto jsem Heleně nabídla, že si všechno vyjasníme až v Praze.»

K tomu trenérka Jana Mandliková dodala: «Sdělení Heleny bylo pro Jana docela šokem a pro mne smad ještě větší. Na otázku, zda má zájem ještě hrát s Helenou a příštím roce čtyřhra, Novotná odpověděla: «Kontakt přerušila Helena, a nikoliv já. Proto by to měla být ona, která by měla přijít první s situací vyjasnit. Já

v roce 1991 budu hrát čtyřhra s Američankou Gigi Fernandezovou. Patří k nejlepšímu hráčům čtyřhry, a protože byla volná, domluvila jsem se s ní na sezónu 1991, a nikoliv za oznámení v olympijském roce 1992, jak oznámila Helena. K Feháru federace chce M. C. C., že se bude hrát se dlouhou dobu, a doufám, že se naše vztahy do té doby snad urovnají, protože dobrý debí se nedá hrát bez vzájemných sympatií.»

K letošní sezóně Jana Novotná řekla: «Za svůj největší úspěch považuji semifinále v Paříži. V současné době jsem 13. mám kolem sebe výborný realizační tým v čele s Hankou Mandlikovou a doufám, že se mi v příštím roce nejen podaří dostat do první desítky, ale abci se v ní udržet déle než dva.»

Výsledek exhibice: Novotná—Mandliková 7:6 (7:5), 6:3.

PROFESIONÁLKÝ?

• **Téměř 84 miliard rublů** dosáhl deficit státního rozpočtu SSSR jen za deset měsíců tohoto roku. Sdělit to poslanec A. Orlov v rozhovoru pro deník RABOČAJA TRIBUNA.

KDO NAS CHTĚL POUČOVAT.

Nemilé překvapení, které čekalo členy Klubu čtenářů Odeonu, když zjistili, že na r. 1991 je ohlášen titul Josefa Hotmara 1918 aneb zrození republiky, je zažehnáno. Kniha nevyjde. Místo ní si můžeme objednat monografii Jiřího Kovtuna Masarykův triumf. Že se to dozvídáme až nyní, se zbytečným zpožděním, je jinde věc. Nám se jedná o autora.

To, že J. Hotmar neodbytně prosazoval vydání nového plagátu i po změně politického klimatu vůbec nepřekvapilo ty, kteří ho znali z minulosti. Každý, kdo se mnou o J. Hotmarovi hovořil, včetně dřívějšího šéfredaktora Odeonu J. Simona, používal výrazu arogantní chovně.

Politickou kariéru začal J. Hotmar koncem padesátých let, kdy byl prvním tajemníkem obvodního výboru ČSM na Praze L. Musel bít již tehdy spolehlivým soudruhům, protože v tomto obvodu bylo nutné hlídat především studenty a inteligenci. Poté se stal J. Hotmar důležitým úředníkem na jinan zbytečném Grohmannově Čs. ústředí knižní kultury, jehož hlavním posláním bylo bdít nad nakladatelstvími. Byl jedním z kulturtrágrů šedesátých a sedmdesátých let, byl jedním z těch, kteří dali slovu kultuře až pejorativní nádech.

Zřejmě ovlivem mocných ochránců se z referenta stal v šedesátých letech zpravodajem Čs. rozhlasu v Paříži. Z jeho pozdějších knih o Francii (Hovory nad Seinou at.) číší ohromné sebevědomí. Autor všem problémům země rozumí, je

SSSR pomoc nepotřebuje?

WASHINGTON: Potravinová pomoc pro SSSR není podle údajů spolupracovníků amerického ministerstva zahraničí v tomto roce tak nutná, jak se obecně soudí. V SSSR byla letos nadprůměrná sklizeň obilí, na rekordní úrovni je produkce mléka a také výroba masa bude ve srovnání s loňským rokem pravděpodobně překročena. Američané kritizují nabídku potravinové pomoci, s kterou přišel H. Kohl, neboť Němci tak vytvářejí tlak na další země, aby učinily to samé. So-

mu však úplně nepochopitelné, že neupřel Picassa. Tím si mistr jistě prodloužil život. Po návratu z Francie se Hotmar stal poradcem předsedy vlády Štrougalova a «spisoval» dál. Pak se dostal nečekaný pád. Po nástupu Adamae Hotmarova velká kariéra skončila.

Ale vraťme se k jeho literární tvorbě. Hotmarova geneze ozniku ČSR nevyjde, na základě negatvních posudků dvou historiků, pro odbornou nedostatečnost, což je řečeno velmi mírně. Z posudků vyplyvá, že jednou z mnoha chyb a omylů obsáhlého rukopisu byla nevyjasněnost skutečné přičiny vzniku ČSR, vltězství Dohody ve válce, a také značná proporcionalní nevyváženost: téměř polovinu textu zabírají životopisy T. G. Masaryka, B. Beneše, M. R. Štefánika a zbytečný Smeralův, který republiku nezakládá. Vedle jiných hodnotných monografií, zpracovaných historiky, by Hotmarova publikace nemohla na trhu obstát. Omyly a nepřesnosti, které potvrdzují neznalost elementárních historických faktů, se rukopis jen hemžil je tu např. nesmyslné tvrzení, že Masaryk byl «Čech povahou a Slovák jazykem...» nebo že rakouští policajti stáli nejen mraně vjř, ale i rozhledem a znalostmi převyšovali průměr středoškolských profesorů. U autora více knih také překvapuje, že si plete významy slov, či často opakuje slova stejná.

Jak vlastně J. Hotmar psal? Nakladatelství Práce z příkazu «vyšší moci» mu

větí si však musí svůj problém vyřešit sami, nepodnikají k tomu ovšem potřebné kroky». Potravinový jeon podle amerických zdrojů zejména na venkově a ve venkovských městech k dispozici v dostatečném množství. V Moskvě a Leninogradu jich sice není přebytku, ale jeon. Problémy spočívají v tom, že někteří lidé si vzhledem ke svým nízkým příjmům nemohou dovolit nakupovat na soukromém trhu.

.. ASIANO!

Za pouěkud dramatického ozvuční přijalo Federální shromáždění předtým dnem zákon, kterým se majetek KSC vrací lidu této země, resp. se předává státu, aby tento návrat uskutečnil. Měhl spatřit světlo světa už v první polovině roku, ale při požárceně pověsti parlamentu byl lektary volně oohoten svým poslancům zatlekat přes toto spždění: Ukradený majetek se vrací tomu, kdo byl okraden. Potud je vše v pořádku, nebýt konsta-

KSC rozdávala i... KC OF

tování jednoho z komunistických poslanců (jehož si říká jaksi nepovými), že KSC v průběhu tohoto roku (kromě vracení majetku přímo ukradeným, jako Lidový dům Soc. dem. straně) obdarovala štědrě z nakradeného i KC OF bezplatným převodem nakladatelství PANORAMA. Pomineme-li spekulativní úvahy o politickém postati převodního jednání, nezá pomí- nout šokující fakt, že KC OF se bez jakýchkoliv skrupulí nechá obdarovat z nakradeného, aniž mu vadí, že v oblasti trestně právní je a fyzických osob takové počínání kvalifikováno zcela jednoznačně. Jsme však v době, kdy o šoky není nouze, a těšíme se na to, že přijde další: Že KC OF formou účinné lítosti chybe uzná a PANORAMU bezplatně převede na stát, takže i tento bývalý komunistický majetek se konečně vrátí tam, kam patří.

Silber umweltfreundlich putzen, geht ganz einfach. Das Silber auf Alufolie legen, mit heißem Salzwasser begießen, 10 Minuten einwirken lassen, gut abspülen, mit weichem Tuch abwischen. So sparen Sie nicht nur Geld, sondern vor allem Putzmittel, die krebserdchtige Stoffe enthalten können.

Proti pornografii

(Čik): Místopředseda vlády ČSFR J. Mikloško obdržel žádost o výř než 3300 podpisů z ČR, aby byl u nás regulován prodej tisku a výrobků, které mají pornografickou povahu. Kromě toho došlo 3940 protestů ze Slovenska, proti komercializaci sexu protestovala také 700 léka. ú.

seio v roce 1964 vydat jeho pokus o román Přišel jst zemřít o emigrantství a «rozoraceí republiky». Není jím nikdo jiný, než profesor Eduard Goldstücker. Tento rádobý román je urážkou naší kulturní emigrace. Zůstal «leťákem», ale je třeba dodat, že ho nenapsal J. Hotmar. Neuměl to a neměl na to čas. Nádrty a podklady dodal nešťastný redaktorce dr. Glnette Štofesová, která se musela tohoto ponížujícího díla ujmout. Nedostala však honorář ani jeho část a nebyla uvedena ani jako spoluautorka. Vytouženou odměnou pro ni bylo poolení nadvštvy jejích dvou dět z emigrace. Tato úděsná příhoda charakterizuje nejen dobu, ale i morálku J. Hotmara. Podobná je geneze jeho románu Nebe bez mračien (1986), který musel od zakladu předat redaktor Práce dr. Drápal.

«Potřebujeme přece kritické zrcadlo i v literatuře faktu, aby se její pečlivě vyčistilo od kalu pokleslých a rafinovaných ukrytých projevů všeelijakých neumětelů, kteří se lepi na každé literární stráně. To napsal J. Hotmar v Rudém právu 18. 5. 1987. Aniž to věděl, charakterizoval sám sebe.

Na Hotmarově příkladu můžeme demonstrovat jednání prospěcháře a snázivého služebníka normalizace i předchozího období, který hledá, jak by se uplatnil v publikační oblasti i po listopadu 1989. Mějme se na pozoru před takovými nebezpečnými poučovatelii.

DALŠÍ OCENĚNÍ

KIM: Paní Olga Havlová převzala včera na Minském Kapitole v zastoupení prezidenta ČSFR cenu, kterou mezinárodní nadace Společně za mír udělila Václavu Havlovi. Cenu jí předala předsedkyně nadace Mariapia Fanfaniová. Ocenění nazvané Muž míru bylo Václavu Havlovi uděleno za to, že «vždy s velkou odvahou a důstojností hájil lidská práva i za cenu své osobní svobody a stal se zářným příkladem člověka, který se dobrovolně obětoval za ideály solidarity a bratrství».

Pistole není pro každého

„K TOMU ROZHODNUTÍ“ došlo poté, co jsme dohrály náš poslední společný zápas proti Medvedevové a Meschlerové. Najednou se to ve mně vzbouřilo, všechna jsem si v hlavě probrala, uvědomila si Janina přístup ke čtyřtřetí v poslední době, její vystupování, chování... To všechno vedlo k tomu, že jsem si

Vážené dámy,

nejednou řekla, až toho mám dost, ještě večer jsem Janě zavolala a svoje rozhodnutí jí řekla. Potom jsem jí dva dny na to křikovala. Myslela jsem si, že bychom si to měly vyříkat z očí do očí. Janina reakce byla, že nemá čas...

(čtk): O tom, že někteří zaměstnanci nebudou moci nosit zbraň, rozhodla direktivní agentura VIDOQ v Rychnově nad Kněžnou. Okresní občanská komise totiž odhalila, že firma zaměstnává bývalé příslušníky SNB, kteří neprošli prověrkami. Jeden zaměstnanec rychnovské pobočky agentury spolupracoval určitou dobu s StB, druhý odešel z řad VB krátce před prověrkami. Agentura VIDOQ původně podala žádost o hromadný zbrojní páh, po zásahu občanské komise však ze seznamu pro jistotu tyto pracovníky vyřadila.

To jsou slova HELENY SUKOVÉ, tak komentovala skutečnost, že nejlepší deblový ženský pár světa Jana Novotná-Helena Suková už neexistuje. Zajímalo nás, zda H. Suková může nějak upřesnit, v čem se její partnerka najejnou tak změnila. Zdálo se nám totiž logičtější, nejdřív si vše vyříkat a teprve pak udělat závazné roz-

hodnutí. Co na to SUKOVÁ?
 „Kdybyste byl na mém místě, řekli byste to stejně. Atmosféra mezi námi poslední tři měsíce nebyla nejlepší. Myslela jsem si, že se to zlepší a bude to přechodné...“
 Na včerejší pražské tiskovce ve filmovém klubu už v té době pozorně poslouchala i trenérka No-

ho rozporu ve vyjádření obou stran. Suková totiž jako jeden důvod rozchodu s partnerkou uvedla, že se dozvěděla o její domluvě s Fernandezovou na spolupráci v roce 1992. Dobrot se toho, proč Suková po prohře v New Yorku se sovětskou dvojicí zvedla v noci telefon a Novotná sdělila Konděme, zřejmě nebude možné. I při tiskovce obě strany (vedle Sukové také její trenér dr. Jirák) často mluvily v náznicích, veřejně se hádaly o maličkosti, třeba kdo řekl to a kdy to vlastně bylo.

Smutné je, že z nechtuné přestřelky vyplynulo, že Suková s Novotnou se asi už těžko někdy dají dohromady, což pro reprezentaci není příjemné zjištění. Suková si totiž myslí, že Novotná jistou nabídku na smír odmítla. Její včerejší „mluvčí“ Mandlíková ovšem tvrdí, že to tak nebylo,

aspoň slušně!

votné HANA MANDLÍKOVÁ. A její reakce na vyjádření Sukové?
 „Všechno, co zde Helena vykládala, je moc pěkné. Když jsem se dozvěděla o těchto tiskových konferencích, rozhodla jsem se na ni přijít. Věděla jsem, že asi takhle zareaguje a bude chtít mít první slovo. Všechno, co tady řekla, je neuvěřitelné lež! To říkám na rovinu. Hlavně zděrazňuji, že Helena se domlouvala na útrati s Gigi Fernandezovou dřív, než sdělila svoje rozhodnutí Janě.“
 A zde jsme zřejmě u podstatné-

že její světenkyně řekla, že si o všem promluví v klidu až teď v Praze.
 Ještě neutichla aféra rozhodčí Čáp versus trenér Pála a už má náš tenis druhou. Kluci se do krve poperou, třeba si ve sprše dají pár pohlavků, ale druhý den už zase váli spolu na stejné straně dvorce či v jednom fotbalovém dresu. Ženy tohle prostě neumějí, a když si vjedou do vlasů, stojí to za to. Vážené dámy, když už, tak aspoň slušně!

- Konečné pořadí šebříčka mužů:
 1. Edberg 3889 b., 2. Becker 3523,
 3. LENDL 2581, 4. Agassi 2398, 5. Sampras 1888.
 Výše přijímá po masters: 1. Edberg 1995 901 dolarů, 2. Agassi 1741 382,
 3. Becker 1587 502, 4. LENDL 1145 742.
 Konečná body žen: 1. Grafová 5630, 2. Selešová 4443, 3. NAVRÁTILOVÁ 3570, 4. Sabatiniová 3465,
 5. Fernandezová 2710, 6. Garrisonová 2537, 7. K. Malisevová 2360,
 8. Sanchezová 2239, 9. M. Malisevová 2113, 10. NOVOTNÁ 1800, 11. SUKOVÁ 1796.
 Příjmy žen: 1. Grafová 1 307 070 dolarů, 2. Selešová 1 206 874, 3. NAVRÁTILOVÁ 1 079 880, 4. Sabatiniová 852 533, 5. NOVOTNÁ 569 882, 6. Garrisonová 550 968, 7. Fernandezová 518 366, 8. SUKOVÁ 515 684, 9. Sanchezová 479 749, 10. Zverevová 433 813.

● Sekretariát Světové odborové federace (SOF) vyjádřil protest prezidentu ČSFR V. Havlovi ohledně záměru čs. vlády zrušit sídlo SOF v Praze. Oznamila to včera sovětská informační agentura Novosti [JAN].

▲ Kde byla policie? V noci na neděli na Václavském náměstí v Praze se do prodejny BIG-BOSS vloupal dosud nezjištěný pachatel. Rozbil skleněnou výlohu a odcizil kožené oděvy v hodnotě asi 250 000 Kčs.

Polen darf auf Schuldenerlaß hoffen
 Die USA wollen Polen einen Teil seiner rund 4,5 Milliarden Mark Schulden erlassen, sofern auch andere westliche Gläubiger zu einem solchen Schritt bereit sind. Polen hat Auslandsschulden von umgerechnet knapp 60 Milliarden Mark.

Tokio bleibt teuerste Metropole Prag gilt als preiswert

GENÈ, 28. November (AP). Deutschlands Metropolen sind nicht Spitze — was die Lebenshaltungskosten angeht. München, Düsseldorf, Frankfurt und Hamburg rangieren einträchtig im vorderen Mittelfeld der Liste der teuersten Städte der Welt, die alle halbe Jahre von einer Genfer Unternehmensberaterfirma erstellt wird. Tokio bleibt unangefochten Nummer eins, gefolgt von Osaka.
 Als Maß aller Dinge dient New York. Die Lebenshaltungskosten dort wurden von der Corporate Resources Group mit 100 Prozent gleichgesetzt. Berechnet werden sie nach den Preisen von 151 Waren und Dienstleistungen. Wohnungsmieten gehören nicht zu diesem Korb. Die Liste soll Unternehmen als Hilfe bei der Stafelung von Zulagen für ihre im Ausland tätigen Mitarbeiter dienen.
 Teuerste deutsche Städte sind danach

Berlin mit 110 Prozent auf Platz 30, München mit 109 Prozent auf Platz 31, dann Düsseldorf und Frankfurt, die sich mit Melbourne und Peking den 32. Platz teilen (alle vier 106 Prozent). Unmittelbar darauf folgt Hamburg auf Platz 36 mit 105 Prozent. Leipzig liegt gleichauf mit Manama im Ölemirat Bahrein auf Platz 43 (99 Prozent) gleich hinter New York, das gemeinsam mit Athen (ebenfalls 100 Prozent) Platz 41 besetzt.
 Abgesehen von Prag (Platz 88, gefolgt nur noch vom Schlußlicht Quito), Budapest (78.) Istanbul (67.), Lissabon (60.) sowie Athen und Amsterdam (38.) gelten alle aufgeführten europäischen Städte als teurer denn deutsche Metropolen. Auf Rang vier bis zehn liegen (mit 144 bis 131 Prozent) Oslo, Helsinki, Zürich, Genf, Stockholm und Kopenhagen.
 Zu den teuersten gehören, gleich hinter

Tokio (170 Prozent) und Osaka (153 Prozent) zwei afrikanische Städte: Libreville in Gabun mit 147 Prozent auf Platz drei und Brazzaville in Kongo mit 144 Prozent auf Platz vier (zusammen mit Oslo).

Der Prophet ist tabu

ISLAMABAD, 28. November (idea). Wer in Pakistan den Propheten Mohammed verächtlich macht, wird künftig mit dem Tode bestraft. Eine Strafminderung ist ausgeschlossen. Dies hat das Oberste Scharia-Gericht des Landes verfügt. In Pakistan ist der Islam Staatsreligion. Bisher konnte für diesen Strafbestand außer der Todesstrafe auch eine Freiheitsstrafe von 25 Jahren bis lebenslänglich verhängt werden. Diese Möglichkeit wurde nun aus dem Strafgesetzbuch gestrichen.

Bulgariens Ex-Staatschef: 30 Jahre sündhaftes System

Sofia — „Über 30 Jahre habe ich ein sündhaftes System geleitet“, gestand erstmals der vor einem Jahr gestürzte bulgarische Staats- und Parteichef Todor Schiwkow (79). „Natürlich übernehme ich dafür die politische Verantwortung.“
 Schiwkow steht unter Hausarrest, wartet auf seinen Prozeß.

Gebäude radioaktiv verseucht

PRAG, 28. November (AFP). Rund 6000 Wohnungen und 60 Schulen und Kindergärten im tschechischen Teil der CSFR sind durch das Austreten von Radon aus den Baumaterialien verseucht. Wie die Zeitung „Svobodne Slovo“ jetzt meldete, war die hohe Konzentration des radioaktiven Gases durch das Forschungsinstitut für Lackharze und Harze in Pardubice entdeckt worden.

Die Auswirkungen des Edelgases auf den menschlichen Körper seien noch nicht gänzlich erforscht, schreibt die Zeitung. Eine ganze Reihe von Häusern und Wohnungen in der CSFR wurden mit billigen Baumaterialien erstellt, die Asche aus Wärmekraftwerken enthalten.

Kälte fordert Opfer

In Frankfurt sind dieser Tage zwei Obdachlose, die im Freien übernachtet haben, an den Folgen von Unterkühlungen gestorben.

Wiesbaden — Die Einheit wurde im Oktober in den alten Bundesländern kräftig begossen. Die Brauereien verkauften 9,1 Millionen Hektoliter Bier, 28,4 Prozent mehr als im Oktober

Ausgerechnet Bananen

WUPPERTAL, 28. November (AP). Die Polizei hat am Dienstagabend im Büro der SPD-Wählerinitiative in Solingen 137 Plakate beschlagnahmt, auf denen die Bundesflagge mit Bananen verziert war. Ein Sprecher der Polizei in Wuppertal begründete die Aktion am Mittwoch mit einem Durchsuchungsbeschluss des Amtsgerichtes Solingen. Es laufe ein Strafverfahren wegen Verunglimpfung des Staates und seiner Symbole gegen die sozialdemokratische Bundestags-Wählerinitiative „Stimmen für Hans Werner Bertsch“.

London — In London wurde die erste Flirt-Schule Englands eröffnet. Ein Wochenendkursus „Flirten für Anfänger“ kostet 220 Mark.

Im Westteil Berlins waren es sogar plus 57,8 Prozent.

Die tägliche Entwürdigung der Moskauer

Das Jelissejew-Delikatessengeschäft im Moskauer Stadtzentrum, unweit des Kreml und gegenüber dem Stadtsowjet gelegen war vor nicht allzulanger Zeit das Geschäft Nummer eins in Rußland. Heute ist es ein Ort der grenzenlosen Entwürdigung des Menschen. Die Käufer stehen Schlange von acht Uhr morgens bis zehn Uhr abends, zu Tausenden. Sie warten, harren darauf, daß der LKW mit den Wodka-Kisten endlich kommt.

Eine alte Frau weint, nicht aus Trauer über den Tod ihres Mannes, sondern weil sie trotz Gutscheins ihre zwei Flaschen Wodka nicht kaufen kann, mit denen sie die Trauergäste, eine alte Sitte in Rußland, nach dem Begräbnis bewirten will.

Im Selbstbedienungsladen in der Großen Grusinischen Straße gibt es leere Wände, leere Regale und leere Kisten. Zwei Stückchen ausgetrockneter Schafskäse liegen auf dem Verkaufstresen, in einem Karton stehen einige Saftflaschen. Im Laden drängen und schubsen sich Dutzende von überwiegend älteren Käufern. Es ist Mittag. Seit vier Stunden warten sie auf Warenlieferungen. „Was gibt man uns?“ ist die ewige Frage. „Gar nichts“, lautet die resignierte Antwort.

Im Haushaltswarenladen in der Dorogomilow-Straße haben mürrische Verkäuferinnen die Regale mit Pappkartons vollgestellt. Einsame Kochtöpfe, Gummimatten und Gardinenstangen machen den Mangel nur noch unerträglicher. Neben im sowjetisch-schweizerischen Joint-Venture-Laden „Sadko“, einem Supermarkt mit schweizerischen, deutschen, französischen und italienischen Delikatessen, stehen die Käufer bis weit auf die Straße Schlange: Ausländer, vor allem aber die neuen Reichen der sowjetischen Mangelgesellschaft, stopfen sich hier die Plastiktüten voll, gegen Devisen oder auf Kreditkarte, Geschäftsleute, Künstler und Journalisten mit Westkonto, Zuhälter, Spekulanten, Nutten mit ihren westlichen „Gönnern“ ...

Für den sowjetischen Normalverbraucher, sagt ein verbitterter Moskower, sei es, als führe man „mit uns wieder einmal ein weitflächiges Experiment durch: wie überleben wir unter den Bedingungen des totalen Verschwindens aller Lebensmittel aus den Geschäften?“

In Moskau, wo nach den chronischen Defiziten und akuten Versorgungsmängeln wie bei Salz, Eiern, Butter und Streichhölzern nun auch die Milch ausgeht, spricht sich jeder zweite Bürger für die Rationierung aller Waren aus. In Leningrad ließ der Stadtsowjet schon Lebensmittelmarken drucken: pro Bewohner anderthalb Kilo Fleisch im Monat, zehn Eier, ein Kilo Wurst. Nun fragen alle: Sind die Marken auch mit Produkten gedeckt? Leningrader, die einst die 800 Tage der Blockade durch Hitlers Wehrmacht erlebt haben, schätzen heute die Versorgungslage schlimmer ein als im Jahre 1941.

Sowjetische Zeitungen drucken täglich Alarmberichte. „Was werden wir im Winter essen?“ fragte die Gewerkschaftszeitung *Trud* am Wochenende und kommentierte bissig: „Der Löwenanteil der Devisen, die es gelingt, im Westen zu erbitten, geht für den Kauf von Lebensmitteln drauf. Man braucht Zeit, bis unsere Kurier im Ausland diese Waren finden, Verträge abschließen, bis die Schiffe und Container entladen sind. Und wir warten und gedulden uns, nur — wie lange noch?“

Wo die Regale leer sind, blühen Schwarzhandel und Spekulation. Das russische Statistikamt ermittelte, daß gegenwärtig in Rußland Kaviar illegal zu Prei-

sen gehandelt wird, die siebenmal über den staatlich festgelegten liegen. Fleisch ist viermal teurer, Wurst und Wein dreimal, Damen-Winterstiefel und Winterschuhe 3,7mal, Bettwäsche viermal, Autos der Marke „Shiguli“ 3,7mal. Bestimmte Medikamente werden gar 14mal teurer gehandelt.

Weil in Staatsläden und zu Staatspreisen kaum noch etwas zu bekommen ist, decken sich immer mehr Sowjetbürger auf dem Schwarzmarkt mit Bedarfsgütern ein. Um die überhöhten Preise dort bezahlen zu können, sind immer mehr Bürger selbst auf krumme Geschäfte angewiesen. Die Schattenwirtschaft und die Spekulation wachsen sprunghaft. Sie sollen, so wollen es Präsident Michail Gorbatschow und der Oberste Sowjet der UdSSR, mit neuen, strengen Gesetzen statt mit Maßnahmen zur Gesundung des Verbrauchermarkts und Handels bekämpft werden.

Wenn diese Gesetze greifen, schrieben drei Anwälte aus der Militär-Hauptprokuratur in Moskau jetzt in der Regierungszeitung *Iswestija*, „werden Hunderttausende ihrer Freiheit beraubt. Auch wer zufällig Schwarzgeschäfte tätigt, wandert dann ab in die Straflager. Dort raus kommt er als Berufsverbrecher. Und das Problem der Versorgung des Volkes mit Waren wird damit auch nicht gelöst.“

Während Ministerpräsident Nikolaj Ryschkow vor diesem düsteren Hintergrund immer noch fest davon überzeugt ist, daß er und sein Kabinett „dem Volk nutzen“, wundert sich der Vize-Chef der Nahrungsmittelkommission der Regierung, Wjatscheslaw Tschernowanow, daß trotz der Rekordernte von 240 Millionen Tonnen Getreide — „eine solche Ernte hatten wir in der ganzen Geschichte unseres Landes noch nicht“ — die Brotläden leer sind und — so die Wochenschrift *Sojus* — „der Hunger an die Tür klopft“.

Der Agrarwissenschaftler und radikaldemokratische Abgeordnete Wladimir Tichonow berichtete jetzt, daß es in einigen Regionen der UdSSR bereits Hunger gebe. Der russische Präsident Boris Jelzin hatte das kürzlich konkretisiert: Von Hunger und — wegen mangelhafter Ernährung — Krankheitsepidemien bedroht sind die russische Provinz sowie Industriemetropolen wie Leningrad, Moskau, Swerdlowsk und Tscheljabinsk. In diesem Jahr, klagt Tichonow, habe man über 60 Prozent der Gemüseernte verloren, „eine schreckliche Zahl“.

Der Wissenschaftler ist davon überzeugt, daß — wie 1921 bei der Hungersnot an der Wolga und 1932/33 beim Massen hunger in der Ukraine, als deren Folge viele Menschen starben — so auch heute in der UdSSR nicht die Nahrungsmittelknappheit schuld am Hunger ist, sondern das politische System. „Wir haben alle Voraussetzungen dafür, daß es in einzelnen Regionen physischen Hunger geben wird. Der Präsident, das Parlament und wir alle haben Grund, darüber nachzudenken.“

Sowjetbürger können sich über die westliche „Hungerhilfe“, im 73. Jahr des realen Sozialismus, nicht freuen. Ihnen ist diese Hilfe peinlich, für viele ist sie entwürdigend. So mancher wundert sich darüber, daß die Russisch-Orthodoxe Kirche sich so passiv verhält in der Frage der humanitären Hilfe. Die Kirchen in der UdSSR haben bisher keinerlei Unterstützung bei der Linderung der Versorgungskrise angeboten.

Einige Menschen, wie die Mitglieder der medizinischen Kooperative „Ars“ in Moskau, sind spontan bereit, die Vertei-

lung der Hilfsgüter zu organisieren und persönlich ausländischen Spendern gegenüber dafür zu haften, daß die Medikamente, Kleidung und Nahrung direkt an Bedürftige gegeben werden — Invaliden, Rentner, kinderreiche Familien. Wer heute Hilfslieferungen offiziellen Instanzen zustellt, kann man derzeit in Moskau immer wieder hören, hilft damit dem Schwarzmarkt, der Nomenklatura.

„Es ist absurd, daß der Westen denkt, er könne mit Care-Paketen ein 300-Millionen-Volk durch den Winter bringen“, meint ein junger Moskauer Arzt, „mit dieser Hilfe wird die Agonie des alten Systems nur verlängert, und im nächsten Winter ist die Lage doppelt so schlimm.“ Dennoch will er persönlich „aus humanitären Gründen“ mithelfen, die Waren „gerecht und kontrolliert“ zu verteilen. Doch die UdSSR müsse ihre Wirtschaftskrise selbst bewältigen. „Gebt den Bauern Privatland, den Unternehmern Freiheit und dem Präsidenten und seinem Premier den Abschied“; erst dann habe die UdSSR Chancen, nicht in die Katastrophe und eine „faschistische Diktatur“ zu schlittern.

Harte Worte. Aber in der Bevölkerung finden sie einen großen Widerhall.

Aukce starých tisků

(JL): Komanditní společnost Agnesa spolu s Antikvářem Galérie Mústek prodala včera v Praze novinářům informace k 1. veřejné aukci starých knih, grafik a fotografií. Aukční katalog obsahuje 485 položek, z nichž nejpozoruhodnější je č. 42, tzn. GEILER V. KAISERSBERG, 1. vydání z roku 1508 s vyvolávací cenou 124 000 Kčs. Po skončení aukce musí vydražitel kupní cenu zaplatit. Knihy, které nebudou ihned uhrazeny, se draží znovu. Nezaplacená včs se nepovažuje za vydraženou. Aukce se bude konat ve dnech 24. a 25. listopadu t. r. v prostorách Rapid Expo centra v ulici 28. Mjna v Praze.

Marx/Engels bleiben Kapital

MÜNCHEN, 27. November (dpa). Das Marx-Engels-Denkmal vor dem ehemaligen „Palast der Republik“ ist für über zwei Drittel (68 Prozent) der Ost-Berliner ein erhaltenswertes Dokument der eigenen Geschichte. Das ergab eine repräsentative Umfrage des Sample-Instituts (Möln) im Auftrag der Kunstzeitschrift „Pan“ (München). Obwohl das Denkmal der großen Mehrheit (81 Prozent) nicht gefällt und es nicht für ein Kunstwerk gehalten wird (77 Prozent), würden es dennoch nur 23 Prozent der Befragten sofort abreißen lassen.

Der Regierende Bürgermeister Berlins, Walter Momper (SPD), will die Entscheidung über die Zukunft DDR-Denkmalen nicht den Politikern allein überlassen, wie er der Zeitschrift sagte. Er regte eine öffentliche Diskussion an.

Rien ne va plus

NIZZA, 27. November (dpa). „Nichts geht mehr“, heißt es im Spielcasino Ruhi im südfranzösischen Nizza. Aus Protest gegen „eine Einkommensenkung von 40 Prozent“ haben zahlreiche Croupiers am Montagabend kurz nach Spielbeginn die Roulette-Tische verlassen und einen unbefristeten Streik begonnen. Zu der Aktion hatte die Gewerkschaft Force Ouvriere aufgerufen, weil „immer mehr Kunden nur noch an Automaten spielen“. Das Trinkgeld an Roulette- oder Black-

Paris - Zum besten französischen Film des Jahres wurde „Kinder der Olymp“ (1944) gewählt. Regisseur Marcel Carné (81) hatte den Film 1944 mit Aletty und Jean-Louis Barrault in den Hauptrollen gedreht.

Wienbuden - In Deutschlands Küchen wird wieder kräftig gebacken. 1969 wurden allein in den allen Bundesländern 8790 Tonnen Backpulver verbraucht - das sind 676 Millionen Teelöffel zu je 10 Gramm.

Teaköl - rama asi tjem millionum bulgarických, kufeků, zasaclilo včerejší sbruba dvojnásobně zdražení cigarety.

Jack-Tischen mache jedoch 70 Prozent des Einkommens der Croupiers aus.

Dojde na »nevysvětlitelný« majetek?

(titul): Počátečně zavést milionářskou daň naznačil v posledních měsících vícekrát — hovořil se o něm ve Federálním shromáždění i na sjednání některých politických stran.

Ti, kteří tento krok podporují, argumentují jednoznačně: Kdo mohl v uplynulých desetiletích v Československu získat milióny? Pouze »obchodníci v čerenském sektoru« (veksláři) a výšoci funkcionáři. Podle některých údajů je v Československu asi 50 tisíc multimilionářů. Na otázku: Jak se ze uzákonění miliónářské daně díváte vy? odpovídá mj.:

Za KSČS tiskový mluvčí J. Hora: »Odpověď na tuto otázku souvisí s koncepcí naší budoucí daňové soustavy. V souladu s naším volebním programem podporujeme progresivní zdanění vysokých příjmů a v této souvislosti považujeme vyšší zdanění příjmů a majetku milionářů

Schweizer Männerbasion fällt

LAUSANNE, 27. November (AP). Die letzte politische Männerbasion der Schweiz ist gefallen: Das Bundesgericht hat am Dienstag in Lausanne entschieden, daß der Kanton Appenzell-Außers Rhoden aufgrund des Gleichheitsartikels der Bundesverfassung ab sofort den Frauen das Stimmrecht sowie das aktive und passive Wahlrecht gewähren muß.

Der Beschluß fiel einstimmig. Er hat zur Folge, daß die Frauen nicht nur an der nächsten Landsgemeindewahl teilnehmen können, sondern ab sofort auch bei Abstimmungen und Wahlen auf Gemeinde- und Bezirksebene. Die sechs Richter und eine Richterin des Bundesgerichts begründeten ihr Urteil mit dem Gleichbehandlungsgebot in der Bundesverfassung.

London - Englands zurückgetretene Premierministerin Maggie Thatcher ist auf der Insel zur Zeit der Verkaufsschlager - als Gartenzweig mit drohendem Zeigefinger. Die 15 Zentimeter große bemalte Stein-Figur und kostet 11,95 Mark.

za sociálně spravedlivé.
 Za HSD—SMS tiskový mluvčí Z. Vyhřibádal: »S návrhem na zavedení miliónářské daně souhlasíme. Ůcelem tohoto opatření by mohlo být především postihnout všechny, kteří parazitovali na předchozím režimu.«

Za ČSL tiskový mluvčí V. Ellis: »Je zřejmé, že vedle lidí, kteří se svého ekonomického postavení domohli poctivě, existuje značné množství občanů vlastních nemalý majetek „nevysvětlitelného“ původu. ČSL proto podporuje myšlenku miliónářské daně nebo nějakého obdobného opatření, postihujícího nepoctivě nabytý majetek. Domníváme se, že by každý občan mohl provést přiznání majetku. Toto by se srovnalo s legálními příjmy (mzda podle daňových přiznání, dědictví, atd.) a přebývající část by podléhala progresivnímu zdanění. Následnou dlouhodobou kontrolou by mohl být provedl poctivě přiznání majetku, by s ním nikdy v budoucnu nemohl legálně nakládat. Samozřejmě si uvědomujeme i stinné momenty takového řešení a velice obáváme za nutné i v této oblasti povážujeme za nutné se pokusit o uplatnění spravedlnosti a rovných možností pro všechny.«

Za OF tiskový mluvčí V. Zelenský: »Se zavedením miliónářské daně nesoouhlasíme. V našem právním řádu však máme cestu, jak postihnout majetek, který byl nabyt nezákonně (řeba v rámci funkcionářského postavení). Takový majetek může a měl by být zabaven právní cestou — soudně.«

Die Reichsbahn...

...befördert täglich 900 000 Tonnen Güter

Anteil am Güterverkehr in den fünf neuen Bundesländern: 71%

...befördert täglich 1,6 Millionen Personen

Anteil am Personenverkehr: 71%

Paris - Eine waschechte Pariserin hat einen neuen Waffe gegen Aids erfunden: den Latex-Slip mit Kondom-Stulpen. Die hautenge Hose schützt besser als Kondome, weil sie mehr infektionsgefährdete Flächen abdeckt, sagt die Tüftlerin.

Frankfurt - Die längste Lichterkette Frankfurts läßt ab Samstag die Untere Berger Straße im vorweihnachtlichen Glanz erstrahlen: 100 Geschäftsleute haben dort auf zwei Kilometer Länge insgesamt 10 000 Glühbirnen installiert.

Do Vysocan již metrem

Zítřka dostane Praha dárek — další trasu metra a z ne stanicemi Křížkova, Lavallidova, Palmovka a Ceekomoravská. Spojí centrum města s Karlínem. Libní i Vysocany a prodlouží síť pražské podzemní dráhy o dalších čtyři a půl kilometru. Spolu s již začleštěním sloužit i nové tramvajové trať Olšanka—Palmovka.

O stavbě metra a vůbec dodavatelském řízení na této trase jsme hovořili s vedoucím investorské správy pro výstavbu pražského metra Dr. investora dopravních staveb, K. Fiserem. Řekl nám: »Změna politické struktury u nás měla dopad i na dodavatelské organizace, které metru stále větší podílky se začaly rozpadat, jiné se privatizovaly. To se projevilo při výstavbě — zpretrhávaly se dodavatelské vztahy, některé organizace — jako například Kladlo — získaly možnost prodávat své výrobky v zahraničí. Dodávky potřebné k zprovoznění trase nám dlouho dlužil rumunský dodavatel. Byli pořízeni čerpacími stanicemi ze Sigmey Lutín, takže a některými dodávkami z MR a NDR. Když se to dohromady sečetlo, začalo sponžování nerbstat. Hlavní dodavatelé — Metrostav a ČKD — pak na sebe museli brát úkoly svých subdodavatelů. Proto jsme začali hledat na trase ověřovací provoz o něco později — 29. října.«

Kolik bude trasa B2 stát? Podstatné na metru máklady?

»Círceme stavět metru dlejší a účelovější, používat levnější materiály. Náklady podstatně neklesají, protože vzrostly ceny. Má by se zjednodušit ochranný systém metra. Rozhodnutí má padnout ještě letos. Celkové investiční náklady na tuto trasu člní zhruba 3,8 mld. korun.

Úsek mezi stanicemi Fionora a Křížkova razil speciální razicí štít a frézou na výložník. Vzhledem k tomu, že zdejší geologické podmínky jsou zvláštní — do 11 metrů hloubky majdeme především písek, pod ním však jednolitou skálu —, tak značně tvrdost horniny údajně postup ze-

slavila. Byl demontován a na dalších úsecích razba pokračovala klasickým způsobem...

»Není tomu tak,« řekl nám asistent hlavního inženýra výstavby z Metrostavu D. Tomášek. »Na trase B2 jsme jen ověřovali jeho funkčnost, byl zde nasazen zkušební přípravní jsmo jej hlavně pro trasu B 4 směrem na Černý Most.«

Máště představit jednatlivé stanice?

»Tři jsou ražené, jedna — Palmovka — hloubená z povrchu. Křížkova má jeden povrchový vestibul v Thármovské ulici. Je obložena lepeným sklem Conex hmoždučová barvy. Jeden povrchový vestibul je též u stanice Lavallidova. Vzhledem k tomu, že se nachází v zátopové oblasti Vltavy, je vůči komunikaci posazen asi o 1,2 metru výše. Má také ocelové protizáplavové uzávěry. Když náhodou přišla soletá voda, tyto ocelové štíty by se zvedly, utěsnily, a stanice by se přealala na čas pro cestující provozovat. A jak je barový ledáně? Najde tu bílé sklo Conex. Na Palmovce jsou dva vestibuly obložené mramorem. K výzdobě stanice postoužilo opět bílé sklo, tentokrát kombinované s tmavohnědou keramikou. Cestující zde mohou přestupovat na tramvaje i autobusy. Ceekomoravská i její vestibul jsou obloženy šedobílou keramikou z moravské Poštorné. Mezi jejími obchody najdeme jednu zařímavost — pekárnu, která bude vybavena špičkovým technologickým zařízením z Francie.«

Kam půjde, až trasa dokončí?

»Na trasu B5, která vede z litových Buvovic do Zličína.«

Spolu se zitra otevřenou trasou bude mít již pražské metro více než 40 podzemních kilometrů a 41 stanic. Je potěšitelné, že se podzemní dráhy již dočkaly i průmyslové obvodý našeho hlavního města. I nadále bude její výstavba pokračovat tempein dva kilometry ročně. V r. 1993 by měli cestující poznat trasu B 5 do Zličína, v r. 1995 B 4 na Černý Most. Ještě v letošním roce by mohla trasa C 4 přejít z Hořavovic Vltavu směrem na sever. Právě. Není však jisté, zda jí opět »nepředěbá» jiná linka metra — tentokrát D 1 Záměstí Míru.

St. Paul - Zwei Sowjets und zwei amerikanische Brüder reisten in acht Monaten 20 897 Kilometer um die Welt - auf dem Fahrrad. Sie sind auch die ersten, die auf zwei Rädern die gesamte UdSSR durchquerten - Guinnessbuch-Eintrag.

Zuflanzhilfe portofrei
Frankfurt - Bislang schreckte viele das Porto, ein Paket für Rußland zu packen. Deshalb gibt's beim Arbeiter-Samariter-Bund zwei Paket-Sammelstellen: ● Hanauer Landstraße 191 und ● Eschersheimer Landstraße 405 (9 - 16 Uhr).

Hamburg - Nirgendwo in Deutschland ist Aids so weit verbreitet wie im Westen Berlins. Dort gibt es 1110 Aids-Fälle, nicht das Bundesgesundheitsamt

Gorbi erzählt einen Witz

Moskau - Staatschef Michail Gorbatschow überraschte Angeordnete und Journalisten im Kreml mit einem Witz - obwohl „ich ihn nicht erzählen kann, wenn Damen anwesend sind“. Darauf Politikerinnen: „Erzählen Sie schon!“ Er grinste: „Man sagt, daß Mitterrand 100 Freundinnen hat. Eine hat Aids, aber er weiß nicht welche. Bush hat 100 Leibwächter. Einer ist Terrorist, aber er weiß nicht welcher. Gorbatschow hat 100 Wirtschaftsberater. Einer ist geistreich, aber er weiß nicht welcher.“

»... und wenn dann die Amerikaner aus der Mondfähre steigen, kommt der Genosse Sergewitsch langsam hinter einem Felsen hervor!«

JEŠTĚ ŽE STARÝCH PRAZASOB...

Russisch ist Nr. 1

Darmstadt - Die Lichtenbergschule führt ab 1. August 1991 Russisch als erste Fremdsprache ein. Diesen fünfjährigen Schultest genehmigte jetzt Kultusminister Wagner. Zur Zeit haben 3 200 Schüler in Hessen Russisch-Unterricht.

schlußfreudige Offiziere, sondern erweisen sich als Bedenkenträger. Die Luftwaffenflugzeuge hätten andere wichtige Aufgaben, sagen sie. Und: Transallmaschinen könne man nicht einsetzen, weil auf den Flughäfen der Sowjetunion Enteisungsanlagen fehlen könnten.

Die Einwände der militärischen Bedenkenträger sind lächerlich. Wollen oder können diese Luftwaffengeneräle nicht begreifen, daß es hier um einen beispiellosen Friedenseinsatz ihrer Flugzeuge mit dem Balkenkreuz geht?

Vor fast 50 Jahren waren es deutsche Flugzeuge mit dem Balkenkreuz, die über Rußlands Erde Tod und Verderben verbreiteten - die Bundesluftwaffe hat jetzt die einmalige Chance, diese für viele Russen schrecklichen Erinnerungen durch tatkräftigen Einsatz zu löschen.

Bedenken und Einwände auch bei der Generalität des Heeres. Die Heeresverbände sollen 1100 Lkw bereitstellen, um Hilfsgüter im Kolonnenverkehr in die Sowjetunion zu bringen. Heeresinspekteur General von Ondarza sollte schnell ein Machtwort sprechen. Die Bundeswehrkolonnen mit Lebensmitteln und Ver-

sorgungsgütern müssen rollen, um die beim ersten Kälteeinbruch in den Städten und Dörfern der Sowjetunion entstehende Versorgungsnot zu lindern.

Löbliche Ausnahme: die Seestreitkräfte der Bundeswehr. Der Befehlshaber der Marine hat klargestellt, daß die Kriegsschiffe der Bundeswehr jederzeit zum Anlaufen der sowjetischen Ostseehäfen zur Verfügung stehen.

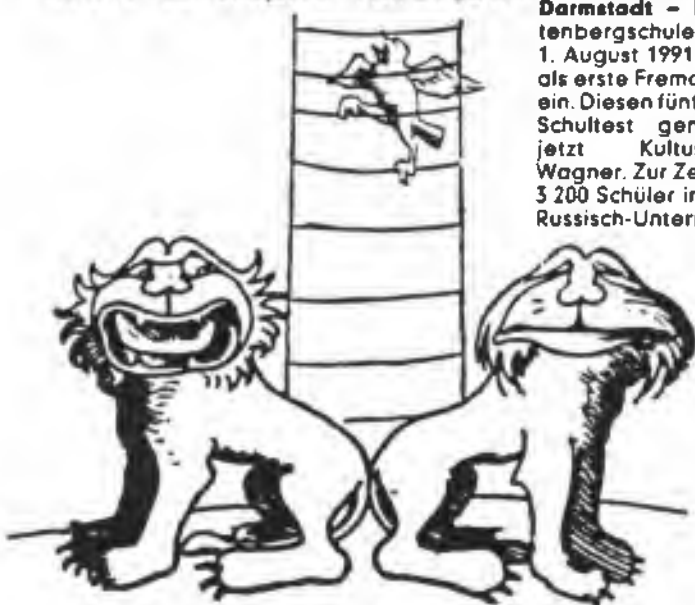
Der Auftrag für die Bundeswehr ist gestellt: Zu tun, was nötig ist - und nicht nur, was möglich scheint. Falls der Riesenapparat der Bundeswehr sich nicht in der Lage sieht, den wichtigsten humanitären Friedensauftrag unserer Tage zuverlässig mit

militärischer Präzision zu erfüllen, darf sich niemand wundern, wenn beim Steuerzahler das Verständnis für den Milliardenhaushalt des Ministers Stoltenberg sinkt.

Spenden Sie bitte bei der Aktion „Ein Herz für Rußland“. BILD und die fleißigen Helfer vom Deutschen Roten Kreuz haben dafür ein gemeinsames Spendenkonto eingerichtet:

Postgiroamt Köln
Konto-Nummer: 988-500
BLZ 370 100 50
Stichwort: „Herz für Rußland“

Berlin - Arnold Marquais (69), der „König der Synchronsprecher“, ist tot. Der Schauspieler ließ seine markant rauchige Stimme Stars wie John Wayne, Kirk Douglas, Richard Widmark, Lee Marvin, Robert Mitchum und Yves Montand im TV-Spielfilm Marquais u. a. in „Drei Damen vom Grill“ mit-

Die Lerche in die Lüfte steigt,
Der Löwe brüllt, wenn er nicht schweigt.

Pakettlawine gegen den Hunger in Russland

Die Bundesluftwaffe verfügt über mehr als 100 Transportflugzeuge. Zu ihrem Flugzeugpark zählen:

80 zweimotorige Transportmaschinen vom Typ Transall.

Vier viermotorige Düsentflugzeuge vom Typ Boeing 707.

Etwa 20 Transportflugzeuge sowjetischer Bauart aus dem Bestand der ehemaligen DDR-Luftwaffe.

Ein Großteil dieser Maschinen soll für die Lebensmittel-Luftbrücke nach Kiew, Leningrad und Moskau starten - aber viele Luftwaffengeneräle mauern und mauern. Sie handeln nicht wie ent-

Die Kommunalwahlen in der CSFR endeten mit einer erstaunlichen Wiederkehr der Kommunisten

Der Sprecher des tschechoslowakischen Präsidentsamtes, Michael Zantovsky, bemühte sich nicht, die Enttäuschung von CSFR-Präsident Vaclav Havel und seiner unmittelbaren Umgebung über den Ausgang der Kommunalwahlen in der Tschechischen Republik und der Slowakei zu leugnen. „Ich verhehle nicht, daß wir von dem Wahlergebnis der Kommunisten unangenehm überrascht sind“, räumte er auf der wöchentlichen Pressekonferenz auf der Prager Burg ein. Zwar sei die Zahl der Stimmen für die Kommunistische Partei (KP) im Vergleich zur Parlamentswahl vom Juni wegen der am vergangenen Wochenende geringeren Wahlbeteiligung kaum gestiegen. Aber das Resultat beweise doch, daß das dicht geknüpfte Netz örtlicher KP-Organisationen noch funktioniere. Überlegungen seien notwendig, was mit den beträchtlichen Finanzmitteln und der technischen Ausstattung der Kommunisten zu geschehen habe.

Tatsächlich haben die Kommunisten in der CSFR eine Woche nach dem Jahrestag der „sanften Revolution“ erstaunlich gut abgeschnitten. Einen Triumph feierten sie vor allem bei der Wahl der Bürgermeister in der Slowakei, wo die Chefs der Gemeindeverwaltungen im Gegensatz zum Verfahren in der Tschechischen Republik direkt bestimmt werden.

Knapp ein Viertel der Bürgermeister-Posten blieb bei dieser Abstimmung, die als Untermauerung der Demokratie durch das Aufbrechen verkrusteter Strukturen in den Kommunen gedacht war, in kommunistischer Hand. Erst auf den zweiten Platz kamen mit knapp 20 Prozent die Christdemokraten (KDH), gefolgt von der „Öffentlichkeit gegen Gewalt“ (VPN), der Schwesterorganisation von Präsident Havels „Bürgerforum“ (OF), das nur knapp 17 Prozent der Bürgermeister stellt. Auch bei der Zahl der Abgeordneten mußte die VPN, die im Juni in der Slowakei noch stärkste Kraft geworden war, die Christdemokraten vorbeziehen lassen. Nach dem Endergebnis in der Slowakei kamen KDH auf 27,4, VPN auf 20,4, die KSS auf 13,6 und unabhängige Kandidaten auf 12,8 Prozent.

In der Tschechischen Republik konnte das „Bürgerforum“ zwar seine Spitzenstellung behaupten, büßte aber verglichen mit den Parlamentswahlen 13,5 Prozent der Stimmen ein. Das amtliche Endergebnis lautet hier 38 Prozent für das Bürgerforum und 17,2 Prozent für die KP, die dabei um rund vier Prozent zulegte. Unabhängige Kandidaten kamen auf 10,8 Prozent.

Nur in der Landeshauptstadt Prag konnte das „Bürgerforum“ zufrieden sein, weil die Kommunalwahl am Wochenende eine absolute Mehrheit und damit wohl eine Wiederwahl von Oberbürgermeister Jaroslav Koran bringen wird. Unter allen Parteien, die unter „ferner liefen“ geführt werden müssen, sind neben Sozialisten und Sozialdemokraten auch bei den Kommunalwahlen wieder die Grünen, die in beiden Republiken nicht über drei Prozent der Stimmen hinaus kamen. Einen Achtungserfolg erzielten sie allerdings in Sokolov mitten im Braunkohlerevier Nordwestböhmens mit seinen verheerenden Umweltschäden. Ihre Koalition mit dem „Bürgerforum“ erhielt hier 50 Prozent der Stimmen.

Vor allem die Kommunisten in der Slowakei waren natürlich mit dem Wahlausgang hoch zufrieden. Ihr Parteiführer Peter Weiss führte den Erfolg auf den ausgeprägten Persönlichkeitsaspekt der Kommunalwahl zurück, der tatsächlich den alteingesessenen Bürgermeistern vor allem in den ländlichen Gemeinden zugute gekommen sein dürfte. Die Resultate

zeigten aber auch, daß die demokratischen Kommunisten im politischen Pluralismus der CSFR einen festen Platz haben könnten, meinte Weiss.

Ähnlich argumentiert auch das frühere KP-Organ *Rude Pravo*, das inzwischen die Bezeichnung „Blatt der Linken“ im Untertitel führt. OF und KP hätten sich als die beiden Kräfte an der Spitze der politischen Stufenleiter herauskristallisiert, hieß es da unter dem Titel „Zeit der Koalitionen“. Die Kommunisten hoffen offensichtlich, ein Jahr nach der Abgabe der Macht und einer gründlichen Revision der Parteilinie wieder hoffähig zu werden. *Rude Pravo* ging auch auf des Präsidentsprechers Wink mit dem Zaunpfahl betreffs des Vermögens der KP ein. Man hoffe, daß die „Jagd auf Feinde“ mit diesem Wahlergebnis vorbei sei, eröffnete das kommunistische Blatt die Gegenkampagne.

Insgesamt reagierte die tschechoslowakische Öffentlichkeit allerdings gelassen auf die Resultate der Kommunisten, die zudem noch auf die Wahlbeteiligung von 75 Prozent in der Tschechischen Republik und 85 Prozent in der Slowakei zurückgeführt wurde. Die Erleichterung über diese Zahlen in den Prager Zeitungen beweist, daß viele Journalisten angesichts der zunehmenden Verdrossenheit in der tschechoslowakischen Bevölkerung über den zähen Reformprozeß und wegen des komplizierten Wahlsystems ein weit geringeres Interesse bis hin zu blamablen Zahlen befürchtet hatten. In vielen Gemeinden war es wegen der Kürze der Zeit nach Verabschiedung des Wahlgesetzes nicht einmal gelungen, rechtzeitig Wahllisten aufzustellen, so daß in knapp hundert Kommunen Nachwahlen erforderlich sind. Sie sollen vermutlich in der zweiten Januarhälfte stattfinden.

Die traditionsreiche und erst seit kurz nach dem Umsturz vom vergangenen November wieder legal erscheinende Zeitung *Lidove Noviny* konstatierte denn auch, die meisten Bürger hätten diesem als Schlußpunkt der „samtenen Revolution“ gedachten Votum mit höflichem Desinteresse gegenübergestanden. Umso erfreulicher sei, daß vor allem in der böhmischen und mährischen Provinz, wo häufiger als in der Anonymität der Trabantenstädte und Zentren unabhängige Kandidaten zum Zug gekommen seien, ein frischer Wind wehe. Im übrigen halte die Wahlbeteiligung durchaus einen Vergleich mit Kommunalwahlen in westlichen Demokratien aus. Insofern habe das Votum vom Wochenende gezeigt, daß sich die tschechoslowakische Gesellschaft in einem Stadium „hoffnungsvoller Rekonvaleszenz“ befinde.

Für diese Diagnose spricht auch, daß sich die tschechoslowakischen Nationalisten, denen verschiedentlich ein durchschlagender Erfolg bei den Kommunalwahlen prophezeit worden war, nicht durchsetzen konnten. Mit lediglich drei Prozent mußten sie einen tiefen Einbruch hinnehmen. So ließ denn das Parlament in der slowakischen Hauptstadt Bratislava, wo sich übrigens bei einer Wahlbeteiligung von nur 44 Prozent der VPN-Kandidat durchsetzte, bereits zwei Tage nach der Kommunalwahl dem Bürgervotum Taten folgen. Mit deutlicher Mehrheit wurde der Abgeordnete Vitazoslav Moric von der „Slowakischen Nationalpartei“ aus dem Parlamentspräsidium hinausgeworfen. Er hatte bei einer Massendemonstration aus Protest gegen das neue slowakische Sprachengesetz, das auch der ungarischen Minderheit das Recht auf Benutzung der eigenen Sprache in Amtsstuben zuilligt, zum zivilen Ungehorsam

aufgerufen.

Mit diesem Rauswurf ist ein Signal gesetzt: Viele Tschechen, aber auch Slowaken hoffen, daß der Streit um die slowakische Unabhängigkeit — auch als Ergebnis dieser Kommunalwahl — nun abklingt, damit sich Tschechen und Slowaken mit aller Kraft den bevorstehenden schwierigen und politischen Reformen widmen können.

Die neue B 3 zwischen den Böschungen am Ostrand von Berkersheim.

Die fette Skizzenlinie verdeutlicht den Verlauf der Umgehungsstraße

zwischen Kloppenheim und der A 661.

• Kommunistische většina v ukrajinském budou mít přístup pouze přesně stanovenému parlamentu plánuje blokádu ukrajinské ně osoby. Zároveň počítá s vojenskou televizí a rozhlasu s tím, že k vysílání ochrannou televizi.

Ein sowjetischer Diplomat erzählt

Wladimir Romanowskij (44) ist ein Dissident: 17 Jahre lang arbeitete er im Außenministerium der UdSSR, kurz genannt „MID“, 15 Jahre war er Mitglied der KPdSU. Dann verließ er beide Institutionen. Heute ist er arbeitslos. Als Diplomat schickte man ihn nach Kongo, nach Ruanda, er arbeitete im zentralen Apparat des Außenministeriums. Spezialgebiet: Skandinavien. Drei Jahre war er sowjetischer Konsul in Brno (Brünn) in der CSFR. Romanowskij absolvierte das Moskauer Institut für Internationale Beziehungen und die Diplomatenaakademie, beide sind dem MID unterstellt.

Aus dem Innenleben des MID berichtete Romanowskij Anfang November der beliebten *Komsomolskaja Prawda*; zu seinen Aussagen steht er weiterhin, auch wenn er ahnt, daß der Schatten des MID, der ihn verfolgt, weit reicht. Auf die Frage, weshalb er den in der UdSSR in hohem Ansehen stehenden Beruf eines Diplomaten aufgab, antwortet er bestimmt: „Wie sagt man — der Mensch lebt nicht vom Brot allein. Ich handelte nach langem Nachdenken und aus dem Bewußtsein heraus, mich bisher prostituiert zu haben: ich wollte mich nicht weiter für mein Gehalt verkaufen.“ Er habe genug gehabt vom Lügen und der Unterordnung unter ein Feudalsystem. „Das MID ist auch nach Gromyko dasselbe geblieben, es hat bürokratische Details vereinfacht, aber sein Wesen nicht verändert.“

Als „moralisch verlogen“ bezeichnet Romanowskij die Tatsache, daß ein Diplomat, der langfristig im Ausland eingesetzt wird, verheiratet sein muß. Mehr noch: „Das Gesetz verbietet Scheidungen nicht, doch ein MID-Mitarbeiter, der ledig ist oder geschieden wird, gilt als amoralisch und hat kaum Chancen, ins Ausland zu kommen. Deshalb sind viele Ehen fiktiv und haben nur ein Ziel: den Auslandsaufenthalt.“

Romanowskij's „Karriereknick“ erfolgte, als seine erste Frau, lange Jahre von ihm geschieden, einen Skandinavier heiratete, mit ihm nach Schweden ging und die Tochter, die sie mit Romanowskij hatte, mitnahm. „Von da an galt ich als Diplomat zweiter Klasse“ und hatte nur noch Chancen, in einem unserer sozialistischen Bruderländer zu arbeiten. Man schickte mich als Konsul nach Brno, von da aus waren Treffen mit meiner Tochter nicht möglich.“

Auch im sechsten Jahr der Perestroika und trotz Streichung der KPdSU-Vorherrschaft aus der Verfassung könne, meint Romanowskij, keiner im MID arbeiten, der nicht Mitglied zunächst des Jugendverbandes „Komsomol“ und dann der KPdSU geworden sei. Von den „vielen tausend“ Angestellten des MID kenne er nur zwei, die nicht der KPdSU angehören: der eine arbeite im Archiv, der andere in einer Forschungsabteilung. „Weshalb gibt es im MID keine Mitglieder anderer Parteien? Es scheint, als solle die Monopolstruktur nicht angetastet werden.“

Wer im MID Karriere als Diplomat macht, hat ausgesorgt, „wenn er das Mäntelchen nach dem Wind hängt“: Der Botschafter ist buchstäblich ein Zar oder Gott, personifiziert Sowjetmacht und -gesetz im Ausland. Entsprechend den Regeln für Sowjetbürger im Ausland kann er binnen 24 Stunden jeden beliebigen Sowjetbürger ohne stichhaltige Begründung nach Hause schicken, diese „Regeln“ hängen wie ein Damoklesschwert über jedem seiner Mitarbeiter.“

Scharf kritisiert Romanowskij auch die Praxis, keine Berufsdiplomaten auf hohe Diplomat-Posten zu entsenden: der Autor Tschingis Aitmatow wurde kürz-

lich zum Botschafter der UdSSR in Luxemburg ernannt; der Leiter der Presseabteilung des MID, Gennadij Gerassimow, ein Journalist, soll Botschafter in Portugal werden; ein Vize-Chef der internationalen ZK-Abteilung der KPdSU ist neuer Botschafter in Namibia; Georgij Rasumowskij, Ex-Kader-Chef der KPdSU, ist Generalkonsul in Schanghai geworden.

Laut Romanowskij ist das sowjetische Außenministerium, dessen Chef Eduard Schewardnadse wie einst der langstehende Außenminister der UdSSR, Andrej Gromyko, im Sonderfahrstuhl in sein Büro in der 7. Etage im Stalin-Prachtbau am Smolensker Platz fährt und der außer seinem Beraterstab niemanden in seine Nähe läßt, keine selbständige Organisation: „Das MID trifft keine Entscheidungen, sondern erörtert lediglich Fragen der Außenpolitik.“

Der Informationsfluß verläuft von den Botschaften im Ausland in den zentralen Apparat des MID, von dort bisweilen „modisch frisiert“ oder „was die Reaktionen auf unsere Friedensinitiativen betrifft, verfälscht“ ins KPdSU-Zentralkomitee. Bis heute, meint Romanowskij, sei die „Küche der großen Politik“ den Augen der Öffentlichkeit verborgen. Im Fall der sowjetischen Afghanistan-Politik sei das Ziel der sowjetischen „Hilfe“ für dieses Land die Fortsetzung der Breschnew-Linie, denn „man darf nicht vergessen, daß die Leute aus dem Kommando Breschnew in unserer außenpolitischen Behörde längst noch nicht den letzten Platz einnehmen.“

Wegen „Unprofessionalität“ und „Ideologisierung“ des MID, so die These Romanowskij's, sei die UdSSR völlig von dem „Prager Herbst“ 1989 überrascht worden. Nicht die „Kunst der Diplomatie“, sondern der katastrophale Zustand der sowjetischen Wirtschaft habe dazu geführt, daß man auch die außenpolitische Lage des Landes mehr oder weniger nüchtern betrachtet habe, das heißt, die Außenpolitik weitgehend entideologisierte. Dennoch: „Wir sprechen viel von der Perestroika unserer Außenpolitik, vom Primat der Moral, aber fallen diese Versicherungen immer mit unseren realen Taten zusammen? Nehmen wir etwa das hartnäckige Bemühen, zum beliebigen Preis die Hilfe für Afghanistan fortzusetzen, das sichtbare Vermeiden einer direkten moralischen Bewertung der Ereignisse auf dem Tian'anmen-Platz (wo die chinesische Armee im vorigen Jahr die Demokratiebewegung liquidierte; d. Red.), den klaren Wunsch, sich bei Entscheidungen im Konflikt am Persischen Golf beim UN-Sicherheitsrat Rückendeckung zu holen...“

Er sei, sagt Romanowskij, davon überzeugt, daß man den Apparat des MID um 70 Prozent kürzen müsse und daß man vom gegenwärtigen Außenministerium nichts erwarten könne an Veränderungen, denn es sei ein Wesensbestandteil des politischen Systems der UdSSR. „Gerade deshalb habe ich diese Behörde verlassen.“

V galérii Platfz jsou vystaveny ukázky čekáren, orientačních tabulí, telefonních automatů atd., kterými německá firma Dambach oživí pražské ulice, a to za velmi výhodných podmínek pro naše hlavní město.

• Starostové Vídně, Prahy a Budapešti — H. Zlik, J. Kofán a G. Demšy — včera v vídeňské radnici společně vyzvali „všechna města, regiony, státy a mezinárodní organizace“, aby účinně pomohly řešit citlivý problém přistěhovalectví.

Obchodovat za rubly

BERLÍN: Již ze 1500 východoněmeckých výrobců oficiálně požádalo spolkové ministerstvo hospodářství o povolení vyvážet zboží do států RVHP za převoditelné rubly. Tyto obchody byly po odhalení finančních machinací některých firem bývalé NDR zakázány. Úřady SRN tímto opatřením chtěly zabránit dalšímu fiktivnímu vývozu za přepočtovou jednotku zemí východního bloku. Smlouva SRN—NDR o vytvoření hospodářské a měnové unie s června letošního roku totiž umožňovala východoněmeckým podnikům pokračovat v exportu do států RVHP s tím, že banka zahraničního obchodu získá přepočte ve výhodném poměru (2,34 marky za jeden převoditelný rubl) na německou měnu. Celková hodnota zboží, které nyní chtějí podniky vyvézt, činí čtyři miliardy převoditelných rublů, což by po převodu zisku na tvrdou měnu bylo asi 3,3 miliardy marek. Čtrnáct miliard marek banka tímto způsobem již přepočítala ještě před zakázem vývozu. Spolkové ministerstvo financí a hospodářství se v zásadě dohodlo, že vývozy za převoditelné rubly hodlají výjimečně povolit, jestliže takový obchod bude mít zvláštní ekonomický význam. Podniky, které se do této kategorie výrobců nedostanou, stojí s velké částí před uzavřením.

UŽ NA NĚ DOŠLO !!!

Armáda spásy se vrátila

(ml): Z pětadvaceti důstojníků Armády spásy, této církevní a duchovní organizace, která působila v Československu před rokem 1950, než ji komunisté zakázali, žijí dnes již jen čtyři, všichni ve věku 80—92 let. „Je nás méně než apoštolů,“ řekl na slavnostním shromáždění v Praze Holanďan major William van der Harst, pověřený vedením Armády spásy v 94. zemi světa — v Československu. Slavnostní inaugurace nového velitele se konala v kostele sv. Klimenta v Praze a koncertoval při ní duchovní orchestr Armády spásy ve svých charakteristických stejnojmenných — dámy v černých kloboucích se širokou stuhou, podvázanou pod bradou a muži v „důstojnických“ uniformách. Ostatně Pražané se měli možnost s tímto hudebním tělesem seznámit již v sobotu na páří zóně.

Rozpad ve Slušovicích

(čtk): Další družstvo s názvem Družstevní agrokombinát Slušovice I vzniká ve Slušovicích. Rozhodlo se je založit 14. listopadu 30 dosavadních členů. Chtějí najít východisko ze situace, kdy se z původního podniku odtrhují jednotlivé celky. Téměř celá současná vedení DAK Slušovice představuje budoucí vedení nezávisle vzniklého DAK MOVA, zakládají se přípravné výbory družstevníků v oblasti Vizovic, Zádveřic a Želechovic. DAK Slušovice I je určen hlavně pro členy ze Slušovicicka.

»ROLANDE, KDE MÁM ŽIDLI?« sykl prezident hostitelského státu KBSE F. Mitterrand na svého ministra zahraničí Dumase, když zjistil, že si po přednesení slavnostního úvodního projevu nemá kam sednout. Horší nehoda se přihodila choti německého kancléře H. Kohla. Při fotografování pro tisk před slavnostním obědem pro manželky účastníků celých představitelů ji horlivý francouzský reportér udeřil svou kamerou zadou do šíje. Parí

SEBĚT DOHA
MÁ
KOHLOVÁ přijala jeho omítku, ale za okamžik se vzdala, aby si nechala ránu ušestřit.

Was soll nun aus Maggie Thatcher werden?

Pub, liegt nicht weit entfernt. Wirt und Stammgäste dort bereiten schon einen kleinen, festlichen Empfang für die neuen Nachbarn vor.

Viele Briten bewegt indes die bange Frage, was denn nun, nach ihrer abrupten Pensionierung als Premierministerin, aus Margaret Thatcher werden soll. Wird die hyperaktive Ex-Regierungschefin sich künftig Denis zugesellen, um kleine weiße Bälle in Löchern zu befördern? Das steht kaum zu erwarten, seit sie einmal, zu Besuch auf einem Golfplatz, bekannt hat: „Ich schau mir diesen Ball an und denke: Nein, auf dich verschwende ich keine Energie.“ Wird sie sich einem anderen Stockenpferd widmen, wie einst Churchill der Maler, wie Edward Heath dem Segeln und dem Dirigieren?

Auch das ist eher unwahrscheinlich. Zeitliebens hat sie Hobbies eine ange Zeitverschwendung gefunden, hat sich der Arbeit mit einer Ausschließlichkeit gewidmet, die an Manie grenzte. Nun, ihrer Arbeit beraubt, und ohne Übung

nen Mark erworben. Es ist ein modernes, komfortables englisches Heim, erbaut freilich im neoklassizistischen Stil, als die getreue Kopie eines georgianischen Herrenhauses.

Nicht wenige namhafte britische Architekten, die das Haus unter die Lupe nahmen, fanden es so ähnlich „scheulich“ und sahen darin ein Symbol der Thatcher-Ara selbst — die krampfhaft Bemühung, mit neuem Geld die glorreichen alten Tage des Empires wiederzubeleben, statt zur Jahrtausendwende mal etwas Neues, Phantasievolles und Umweltfreundliches zu konstruieren.

Aber Margaret und Denis Thatcher dürfte vernichtende Kulturkritik dieser Art kaum interessieren. Vor allem Denis ist, wie man hört, mit dem Umzug von Nr.10 Downing Street nach Nr.11 Dulwich Gate sehr zufrieden. Künftig hat er es nicht mehr so weit zu seinen geliebten achtzehn Löchern: Der Golfplatz grenzt gleich an den Garten. Auch das „neunzehnte Loch“, das örtliche

Am Montag rollte vor Nr. 10 Downing Street der Möbelwagen vor. Für Denis und Margaret Hilda Thatcher läuft diese Woche, elfenhalb Jahre nach ihrem Triumphzug durch die berühmteste Tür im Königreich, der Mietvertrag ab. Mit Wehmüt verlassen die Thatchers ihren Wohnsitz in Whitehall und ziehen um in eine Villa im Süd-Londoner Stadtteil Dulwich.

Viel Umstände verursacht der Umzug nicht. „Hauptsächlich Kleider und Krimskrams aus aller Welt, der sich so im Laufe der Jahre angesammelt hat“, setzen zu transportieren, sagt Spediteur Michael Gejson, ein alter Parteifreund der Premierministerin. „Dafür reicht ein einziger Möbelwagen.“ Der Rest ist Inventar: Der nächste Premierminister Großbritanniens — Michael Heseltine, John Major oder Douglas Hurd — wird sich wieder in demselben antiken Ambiente einrichten, das britische Tradition den Regierungschefs der Insel hinterlassen hat.

Das Haus, in das die Thatchers nun ziehen, haben sie 1983 in Dulwich, in einem vornehmen und gut gesicherten Prominentenviertel, für etwa 1,2 Millionen Goldkrone vergrößert US-Defizit

Die US-Regierung hat den Oktober, den ersten Monat des Haushaltsjahres 1990/91, mit einem Defizit von 31,5 Milliarden Dollar abgeschlossen. Das Budgetloch ist damit 21 Prozent größer als im Vorjahresmonat. Besonders stark stiegen die Verteidigungsausgaben um knapp fünf Milliarden auf 24,1 Milliarden Dollar.

Gallenblasen-Operation durchs Endoskop

Der relativ jungen Operationstechnik der endoskopischen Entfernung der Gallenblase galt kürzlich ein Symposium der Deutschen Gesellschaft für Chirurgie in Frankfurt (Main). Auf dem Programm standen unter anderem Live-Übertragungen von Operationen, bei denen dem Patienten durch kleine Schnitte in der Bauchdecke etwa ein Zentimeter dicke

Röhre mit Kamera und winzige kleinen Operationsgeräten an der Spitze in den Körper eingeführt wurden. Dieses mikrochirurgische Verfahren sei ebenso wie bereits bei anderen endoskopischen Operationen etwa am Blinddarm kein bloßer „modischer Trend“, sondern werde immer mehr eine „Operation der Zukunft“, meinte Tagungsorganisator Prof. Hermann Bockhorn vom Frankfurter Nordwest-Krankenhaus.

Auf einem Bildschirm sieht der Chirurg, wie er die kranke Gallenblase

Mehr Abtreibungen in USA

WASHINGTON, 26. November (epd). In den USA ist die Zahl der registrierten Schwangerschaftsabbrüche 1988 um 1,3 Prozent auf 1.371.285 angestiegen. Im selben Jahr wurden in den USA 2.923.000 Kinder geboren. Wie das Gesundheitsministerium in Washington am Wochenende mitteilte, entschieden sich überwiegend weiße, unverheiratete Frauen unter 25 Jahren zur Abtreibung. Trotz des Anstiegs im Jahr 1988 ist die Zahl der Schwangerschaftsabbrüche seit 1980 jedoch relativ konstant geblieben. Abtreibungen wurden in den USA 1973 legalisiert.

greifen, mit Schere oder Laser herauslösen und schließlich durch einen nur zwei Zentimeter großen Schnitt in der Bauchdecke entfernen kann, erläuterte Oberarzt Dieter Schröter. Das neue Verfahren, das nach Schröters Darstellung erstmalig in einer Klinik im französischen Lyon vor drei Jahren erprobt wurde und an den Frankfurter Krankenhaus seit einigen Monaten eingesetzt wird, erspart dem Patienten mit Leiden an der Gallenblase oder Blasensteinen einen großen Schnitt in der Bauchdecke, wie er bei herkömmlichen Operationen üblich ist. Der Patient erhole sich schneller und könne früher nach Hause.

Nach Darstellung des Frankfurter Arztes wird das neue Verfahren, das aus der bereits seit längerem bekannten Methode der Bauchhöhlenspiegelung entwickelt und mit der Entwicklung verfeinerter Mini-Instrumente möglich wurde, in Deutschland bereits in etwa 20 Kliniken bei Gallenblasen-Entfernung benutzt. Die Operation dauert knapp zwei Stunden.

im Entspannen, steht ihr, wie britische Psychologen besorgt vermelden, „ein schwieriger Lebensabschnitt“ bevor.

Margaret Thatcher, verruchten ihre Freunde, ist dieser Idee durchaus nicht abgeneigt. Das Gerücht, daß sie in naher Zukunft EG-Präsidentin werden und so ihre Rache an Europa nehmen wollte, klingt zwar eher nach bösen Labour-Zungen. Aber andere Jobs, als Weltbankpräsidentin beispielsweise, dürften durchaus auf ihrer Wunschliste stehen. Eine Anhängerin, die den Sturz ihres Idols noch immer nicht verschmerzt hat, rief ihr dieser Tage, die amerikanische Staatsbürgerschaft anzunehmen und es „allen zu zeigen“ — als Kandidatin für die US-Präsidentschaft 1992.

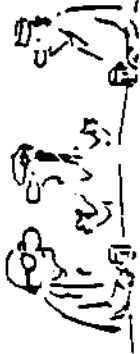
Etwas näher liegt für die Krümers-tochter aus dem mittellänglichen Grantham die Frage, ob sie weiter an der britischen Tagespolitik teilhaben will, diesmal auf den hinteren Plätzen des Unterhauses, oder ob sie bereit wäre, aus Königin Elizabeths Händen einen Adelsstiel zu empfangen und ins friedlichere Oberhaus abzuwandern. Als ehemaliger Regierungschefin stünde ihr immerhin, meinen die Experten, der Erbtitel einer Duchess, einer Herzogin, zu. Da dies ihren Gemahl nicht automatisch in den Rang eines Herzogs erheben, sondern im bürgerlichen Stand zu belassen würde, wären in einem solchen Fall die Thatchers, wie die „Times“ süssig kommentierte, „künftig drunten in Dulwich als Denis und die Duchess bekannt“.

In Grantham, ihrem Geburtsort, sind sich die Stadtväter und -mütter indes noch nicht ganz einig darüber, wieviel Ehre ihrer zu Prominenz gelangten Tochter gebührt. Die konservativen Stadträte Granthams wollen zumindest den Sankt-Peters-Hügel der kleinen Stadt in Margaret-Thatcher-Platz umbenennen. Hingegen findet Bürgermeister Eric Asquith von der Labour Party, das ein berühmter Sohn der Stadt mehr Respekt verdient hätte als die „berüchtigte“ Tochter. „Ich finde, die Stadt sollte lieber Sir Isaac Newton ehren, dem die Welt sehr viel mehr zu verdanken hat als Frau Thatcher.“

Abtreibung, ein Thema, das in den USA immer noch sehr kontrovers diskutiert wird.

Abtreibung, ein Thema, das in den USA immer noch sehr kontrovers diskutiert wird.

Abtreibung, ein Thema, das in den USA immer noch sehr kontrovers diskutiert wird.

SONDERANZEIGEN

PRODEJ SIVOCNA...

810 SOV. RUBLO po 3 Kčs, 1 čest. Tol 25.20.14. Zn.: Prod4m — LD-9084.

Ploche obrazovky, v Československém podniku Testa Rožnov začali z dílů dodaných japonskou firmou Toshiba montovat ploché televizní obrazovky s ostrými rohy. V roce 1993 už by měly dodávat 800 000 takových obrazovek. Polovina z nich bude určena na export.

Wětšina lidí v Čechách si utváří představu o dění na Slovensku a především v Bratislavě z denního tisku a televizního zpravodajství. Zatímco západní žurnalisté, fascinováni fenoménem nacionalismu, pobývají na Slovensku celé týdny a podrobně studují problematiku, čeští novináři se omezují pouze na interpretaci některých faktů nebo na laciné invectivy.

Bratislava v obklíčení

V Čechách tak vznikla domněnka, že se Slovensko zmítá v nacionalistických vášních, že soužití Maďarů a Slováků ve smíšených oblastech je na pokraji otevřeného střetu. Skutečnost je trochu jiná. Národnostní problémy na Slovensku hrají a vždycky budou hrát velkou roli, ale to, čeho byla Bratislava svědkem v uplynulých týdnech, nebyl jen zápas o přijetí „matičného návrhu“ jazykového zákona. Byl to klasický, dlouho připravovaný, nacionalisticky motivovaný pokus opozice o vyšachování zákonné vlády a o převzetí moci.

První náznaky nacionalistické kampaně se objevily už krátce po listopadu 1989. Nikdo jim však nevěnoval příliš velkou pozornost. Obrat nastal v srpnu při hlnkovských oslavách v Ružomberoku, kdy se některé strany Národního bloku pokusily vyhlásit samostatný Slovenský stát. Především Slovenské národní straně se povedlo zneužít této kulturní slavnosti pro vlastní politické cíle.

Je dobré si uvědomit, že pozdější kampaně kolem přijetí jazykového zákona byla pouze zámkou: cílem je destabilizace poměrů na Slovensku. Skupina lidí z Národního bloku, SNS a Matice slovenské se pokusila strhnout na sebe moc. Užila k tomu známých metod a prostředků: povzbuzovala hysterii, vyvolávala pocit národního ohrožení, zpochybovala - půl roku po svolování volbách - legitimitu SNR, manipulovala sdělovacími prostředky, pracovala s dezinformací. Aby působila co nejspontánněji, snažila se na svou stranu získat mladé lidi. Je pravděpodobně, že značná část struktury státní bezpečnosti, která nebyla na Slovensku dostatečně odhalena (tj. včetně členů i metod), hladce přešla do nových nacionalistických hnutí. Jsou známy případy, kdy byli novináři přemlouváni ke spolupráci, někteří křiklouni na manifestacích se netají tím, že za svou špinavou práci berou peníze apod.

Strany a hnutí, které celou kampaně vyvolaly, tentokrát přecenily svoje síly. Někteří slovenstí intelektuálové soudí, že Slovensko má nyní to nejhroší za sebou. Spíše však převládá názor, že šlo o první vlnu a že při nejbližší příležitosti (např. při přijímání republikových ústav) vypukne nátlak znovu a s plnou silou. Jediná naděje spočívá v tom, že demokraticky smýšlející část veřejnosti snad bude již lépe připravena.

Slovenská národní strana měla ještě nedávno naději stát se stranou nejoblíbenější. Po nedávném ostudném jednání jejich představitelů (především pana Monice) začíná poněkud ztrácet. Vedení SNS najednou prohlašuje, že chce svých cílů dosáhnout pouze ústavní cestou. Toto klíčkové vzbuzuje obavy: je podobnost nových prohlášení SNS a KDH čistě náhodná, nebo hrozí nebezpečí, že vznikne nová koalice? A jak jdou dohromady její zbrusu nová prohlášení a odhlasování důvěry předsedovi Moricovi? SNS nijak nepospělo, že po nedávných událostech vyšel na světlo mocenský boj, který se uvnitř strany rozpoutal. Členové vedení nyní proti sobě vystupují dokonce v tisku. Strana si však do budoucna nese určitou výhodu. Nemí vládní stranou, tudíž se proti ní neobrátili výhrady veřejnosti, až se začnou projevat sociální dopady reformy. Na nedávný dotaz redaktora ČST, jaký je ekonomický program SNS, pan Monic odpověděl, že deset nejlepších ekonomů celého Slovenska pracuje na ekonomickém programu samostatného státu. „Kteří jsou to

ekonomové?“ ceptal se redaktor. „Nejpreji si, aby jejich jména byla zveřejněna,“ zněla odpověď.

Kromě SNS na Slovensku existuje ještě několik extrémně nacionalisticky a fašisticky orientovaných stran, sdružených v Národním bloku: Hnutie za nezávislost Slovenska, Fronta národnej záchran, Štúrova spoločnosť, Spoločnosť slovenskej inteligencie-Korene. Mají sice jen stovky, někde pouze desítky členů, jejich falangy však provokují, svolávají další a další manifestace, zaměřené často fašisticky a antisemitsky.

V Čechách je hlavním tématem dne především ekonomická reforma, na Slovensku se však probírají otázky národnostní. Jsou pro Slováků opravdu tím nejdůležitějším? Komunisté, které jinak není příliš vidět ani slyšet, zdůrazňují loajalitu federaci a nedávne události na Slovensku odsuzují. Protiže sociální dopady reformy slovenské občany jistě hroší překvapí, je pravděpodobné, že toho KSS-SDL využije.

Velmi významnou roli hraje Matice slovenská. Kdyby byla pro Slováků téměř posvátná: je smutné, že je dnes její význam zneužíván. Z vedení Matice nyní odešla řada lidí, kteří měli upřímný zájem působit v tomto ještě nedávno nadstranickém spolku kulturně. Nynější předseda Jozef Markuš je podle slov bývalých kolegů (mj. i Fedora Gála) schopný ekonom a prognostik, ale o národní otázky se prý nikdy nezajímal. On sám se sice od současných nátlakových akcí navenek distancuje, zároveň objíždí vysokoskolské koleje a snaží se získávat na svou stranu studenty.

(Dez)informovanost

Při nedávných bratislavských událostech se většina sdělovacích prostředků postavila na stranu nacionalistů. Média začala jako na povel podporovat „matičný návrh zákona“; pár dní po přijetí knaichní verze většinou zase otočila. Některé týdeníky, např. fašistický „Nový život“ nebo populární a šovinistickému vkusu se podobající „Zmena“ se chovaly zcela zuřivě. Vydatně jim pomáhaly deník mladých „Smena“ a odborářský deník „Práca“. Nacionalistický charakter má bohužel i Literární týždenník, na jehož stránkách se různí ľudáci historikové předhánějí v důkazech o slovenské výjimečnosti. Studentské „Echo“, „Kulturný život“, objektivní vládní deník „Národná obroda“ a deník VPN „Veřejnost“ dnes jako jediné nabízejí platformu rozumně smýšlející veřejnosti. Na stranu nacionalistů se postavila i televize, kde dosud neproběhla žádná výměna zkompromitovaných osob (ze 3.000 zaměstnanců je údajně 1.200 přívrženců SNS). Vzniká tak závažný precedens.

Jak se zachovají sdělovací prostředky při další krizi?

Znovu jako v listopadu

Ti, kteří stáli v listopadu 89 u zrodu VPN, podcenili nebezpečí plynoucí z činnosti nacionalistických a mocnických klik. Protože jde většinou o intelektuály, nesnížili se k polemice s vulgárními fašistickými křiklouny. Jako studená sprcha na ně proto zapůsobilo, když si uvědomili, že věci se dostaly až příliš daleko, že demokracie je ohrožena.

Jako v listopadu, spontánně, na základě telefonátů, bez uveřejnění výzvy v masmédiích, vzniklo nové hnutí Demokratická platforma. (V minulém čísle jsme otiskli jeho provolání „Občania Slovenska!“). Je příznačné, že slovenská televize výzvu uveřejnila, ale vypustila poslední větu s kontaktní adresou.) V sobotu 27. října se v budově Umělecké besedy, kde byla založena i VPN, sešlo 700 lidí, kteří formulovali základní problémy současné slovenské situace. Druhého dne zaplnilo hlediště Malé scény na tisíc lidí. Iniciativa se rozrůstá, sbírají se podpisy. Aktivně pracuje i skupina studentů, která vytvořila Iniciativu na obranu demokracie.

Tato hnutí bychom měli podpořit i my - ať už se na budoucnost federace díváme jakkoli. Na Slovensku totiž stále hrozí nebezpečí nacionalistického puče a dochází tam k různým excesům (např. předtýdnem kdosi zdemoloval židovský hřbitov v Nitře). Považujeme-li se za demokraty, neradi bychom tomu nečinně přihlíželi.

Namur - Der Brüsseler Austernhändler Olivier Namur (26) hat einen neuen Weltrekord im Austernöffnen aufgestellt - er knackte in einer Stunde die Schalen von 1191 dieser Meeresmuscheln. Die Zuschauer durften den Inhalt ausschöpfen.

Výsledky průzkumu veřejného mínění před komunálními volbami na Slovensku

Padesát procent oprávněných voličů je už dnes rozhodnuto účastnit se voleb, třicet procent ještě neví, ale vyjadřují se, že asi ano. Pouze pět procent se určité neúčastní. Velká část populace však nemá zájem veřejně se angažovat v místě bydliště.

Podle výzkumu by měly o tom, koho si občané Slovenské republiky zvolí do místních samospráv, rozhodovat: organizační schopnosti, slušné vystupování, obětavost a nezištnost kandidáta a program který předloží. Faktory jako náboženská příslušnost a známosti na vyšších místech by rozhodovat neměly a překvapující je, že významnou roli nehraje dokonce ani politická příslušnost.

Třicet čtyři procent respondentů neumí odpovědět na otázku „Která politická strana anebo hnutí má v jejich obci, městě či obvodu největší vliv“. 28% občanů se domnívá, že je to KDH, 25% VPN. KSS, Együttélés a SNS má podle občanů největší vliv jen v nepatrném zlomku obcí a měst (KSS-5,9%, Együttélés-4,8%, SNS-3,4%). To potvrzuje i hodnocení aktivity a činnosti jednotlivých stran a hnutí v místě bydliště.

Alarmující je, že přes 50% občanů Slovenské republiky nepřipisuje komunálním volbám příliš velký význam. Pouze 9% respondentů vkládá „velkou“ a 27% „dost velkou“ naději, že se po volbách podaří vyřešit problémy, které trápí jejich obec, město nebo městský obvod.

Ještě k lustracím

Koncem října jednalo FS a ČNR o lustracích kandidátů do komunálních voleb a Česká volební komise vyjádřila s lustracemi nesouhlas (25.10.1990). Argumentovala: „Již nyní se vyskytují případy, kdy kandidáti nabízejí svou rezignaci v důsledku obecných výhrad k usnesení FS.“

Každý kandidát nabízející rezignaci si musí být vědom, že jeho „obecným vyhradám“ nikdo neuvěří. Veřejnost jej nutně bude považovat za konfidenta StB, který místo přiznání uvádí „obecné výhrady“, aby rezignaci zdůvodnil. Kandidát, který nebyl konfidentem StB, rozhodně rezignovat nebude.

FS i ČNR rozhodly, že jména kandidátů odhaleny lustracemi jako konfidenti StB nebudou zveřejněna, nýbrž budou „státním tajemstvím“ (pí Kantůrková za ČNR). K tomu druhá poznámka: každý s bývalých konfidentů StB se může snadno vyhnout prozrazení, když nebude kandidovat. Má-li přesto tu drzost, měl by ho stihnout trest, tzv. zveřejnění jména.

Logické závěry obou poznámek: 1) Pokud ČVK 13. listopadu definitivně odmítne lustrace, prosadí tím de facto konfidenty StB do komunálních voleb, 2) FS a ČNR svým rozhodnutím o anonymitě kryjí a ochraňují i ty nejdrzejší konfidenty StB.

Vorhut der Arbeiterklasse

LONDON, 26. November (dpa). Großbritannien hat noch eine Arbeiterklasse. Zu diesem Urteil kam am Montag ein Londoner Richter, der den Streit zwischen zwei Multimillionären über diese Frage zu schlichten hatte.

Die reiche Lady Porter, Stadtratsvorsitzende des Londoner Stadtteils Westminster, wollte gerichtlich feststellen lassen, daß es keine Arbeiterklasse mehr gibt. Damit wäre sie frei gewesen, 532 Wohnungen zu verkaufen, die ein Vorfahr ihres Widersachers, des Herzogs von Westminster, dem Stadtrat 1937 unter der Bedingung für 999 Jahre überlassen hatte, daß sie ausschließlich als Wohnraum für Arbeiter genutzt werden.

Der heutige Herzog von Westminster, der reichste Mann Großbritanniens mit großem sozialem Engagement, hatte sich geweigert, diese Bedingung in dem Pacht-Vertrag zu streichen. Der Stadtrat von Westminster muß nun außerdem die Gerichtskosten in Höhe von 50 000 Pfund (rund 150 000 Mark) zahlen.

JEDINEC ZA DESET TISÍC

ČESKÝ
ŠENHÜBR!
SCHÖNBRÄUER?

Začneme od toho posledního, co se o vás v tisku objevilo. Tiskový mluvčí prezidenta republiky pan Žantovský pravil, že vaše prohlášení spadají spíše do sféry psychiatrie než do politiky...

Vycházím z toho, že žádný člověk nemůže o sobě tvrdit, že je normální, protože hranice normality jsou velmi mlhové. On se spíše pozná blázen podle toho, když to vykládá o druhém. Mám ohlasy, že si to lidi domýšleli dobře a řekli si: 'No jo, zase ten Žantovský.' Trochu se to obrátilo proti němu.

Máme pocit, že i novináři vás pasovali na figurku. Prý novináři nemáte rad.

Styk se sdělovacími prostředky samozřejmě potřebujeme, ale tak, aby tlumočily naše názory. Většina z novinářů si k tomu ovšem přida ještě svoje názory a pak to vyjde zkreslené. Největší ničemové jsou z foristických tiskovin, protože ti vezmou jednu větu moji, dají za ni tři věty svoje a nakonec z toho vyjde úplně něco jiného. A to není jen v Československu — minulý týden o mně vyšel dezinformační článek v Timesech. Navíc u nás není klima pro odlišné názory. Je tu silná snaha nositele jiných názorů zdiskreditovat.

Souvisí to i s tím, co jste řekl o 17. listopadu, že to bylo sehra-
né loutkové divadlo mezi KSČ a disidenty?

Kdyby platilo, že nová revoluce přinesla demokracii, tak by přece nebyly snahy umlčet jiné názory než ty, které má vládnoucí strana. Štěstím nás, republikánů, je i vědomí, že lidé jsou tady navykli na to, že to, co každou oficiální sdělovací prostředky, si stejně polovina lidí přebere úplně jinak. A z druhého konce — viděl už někdo zápisy z jednání u kulatého stolu, když se vyráběl samet? Důkazy, které máme a které svědčí o tom, že to bylo divadýlko, budeme na pokračování tisknout v našem týdeníku Republika.

Dobrá reklama. Vy ovšem máte jen osm tisíc členů a jako republikáni musíte počítat i s tím, že v naší zemi nemá pravicově orientace velkou tradici a záze-
mi...

U nás to bylo tradičně vždycky doleva a tihlo se k tomu, aby všichni měli víceméně stejné. Ale i tak jsem se sto tisíc hlasů ve volbách spokojen. Napoprvé je to slušné a své místo na politické scéně máme.

Kromě jiného vám bude nahrávat do karet i to, že při snižování životní úrovně dojde k radikalizaci občanstva...

Zájem o nás roste a já doufám, že se to už projeví nyní, v komunálních volbách. Ptáte se v této souvislosti, s kým jsme ochotni jít do koalice? Se zelenými, národními socialisty, lidovci. Nikdy ne ovšem s komunisty, které stavíme mimo zákon.

A co Občanské fórum?

To je vůbec zvláštně vedená parta. Problem u nich je ten, že oni žádné členy nemají, je to jakýsi podivný konglomerát. Ale v menších městech nebo vesnicích jdeme do koalice i s nimi, protože tam skutečně byvají i slušní lidé a ne ničemové jako v koordinačních centrech. Když jsem byl nedavno na jednom mítinku ve vesničce Výsluní v Krušných horách, tak mi místní foristi řikali: 'Vidíte, vy jako předseda Republikánské strany přijedete až z Prahy a náš placený funkcionář z KC v Chomutově, který to má dvacet kilometrů, tak ten nepřijede.' Mám pocit, že nyní, v komunálních volbách, už jim ani moc nepomůže, když různí pohla-
vaři budou před volbami objíždět republiku a dělat OF reklamu. Myslíte si, že říkanky typu Langoš-Hároš, kterých jste užil, patří do politikova slovníku? A když k tomu připočteme vaši výtku, jak by se neměla paní Vašáryová oblékat, napadá nás, zda to není jen prostředek, jak na sebe upozornit...

To s tím Langošem jsem řekl mimo soutěž, to je běžný vtip — Víte, jak se řekne maďarsky československý ministr vnitra? Langoš Hároš. Jako soukromník ať si běhá pan ministr třeba natřený nazeleno, ale když reprezentuje stát, učesat by se měl. Co se týče paní Vašáryové, i my vycházíme z křesťanských principů morálky a musíme zopakovat, že nereprezentuje dobře náš stát velvyslankyně, která běhá do půl těla naha. Uvádějete si, že ohledně těch dlouhých vlasů volíte obdobné argumenty — žák reprezentuje školu — jako před několika lety volili odpůrci dlouhých

vlasu z jiných sfér?

Ja sám jsem nosil dlouhé vlasy a měl jsem s tím také problémy. Ale opravdu bych striktně rozhodoval, pokud jde o soukromou osobu a reprezentaci státu.

Domníváte se, že kdyby v případě federálního ministra vnitra nebo velvyslankyně ČSFR ve Vídni došlo k žalobě na vaši osobu, že by to vaši stranu poškodilo? Nebo by jí to prospělo?

Já si myslím, že jsem neřekl nic žalovatelného — a pokud někdo bude žalovat za politický vtip, rád se zúčastním. Naopak by bylo v pořádku, kdyby nás žalovali bývalí komuniste pro naše všelijaké výroky na jejich adresu, takový proces bych uvítal — na jedné straně třeba paní Klimová, velvyslankyně v USA, bývalá komunistka, která coby členka akčního výboru vyhazovala v padesátých letech studenty ze školy, zastupovat by jí mohl JUDr. Monsport, který má na svědomí Pavla Wonku a na druhé straně my, kteří hlásáme, že komuniste, byť vyloučení, nepatří do vedení státu. To nás má opravdu z katastrofálního stavu vyvádět Marian Čalfa, který byl mistopředsedou federální vlády za Husaka? Vždyť je to výsměch!

Pana doktore, není vám líto, že vás ještě nikdo nezažaloval?

Tady jde o princip, pánové. Jestli se chceme vyrovnat s minulostí, tak ne sametem. V Norimberku se také nesoudili řadoví členové, ale zločinecká organizace, zločinecká ideologie a její pohla-
vaři. Kdežto u nás, ti, kteří se podíleli na zverstvech, a sedmdesátá léta byla čajíčkem proti padesátým, zastávají vysoké funkce. Oni totiž, kdyby je Jakeš v roce 1969—1970 nevyhodil — Dubčeka, Dienstbiera, Pitharta a spol. — sloužili by jistě režimu dál a průkazku by zahodili až v únoru 1990, kdy se sestavovala kandidátka OF.

Ale odvahu nechat zaregistrovat Republikánskou stranu před 17. listopadem byste neměl...

Co by ne, ale o to nešlo. Víte, tenkrát koloval takový vtip, jaký je rozdíl mezi pesimisty, optimisty a realisty. Pesimisti se učí rusky, optimisti anglicky a realisté štrilet. Já tehdy založil stranu optimistických realistů, ale bylo nás jen pět, víc jsem nesehnal. Dovedete odhadnout, kolik lidí by se asi do Republikánské strany před listopadem přihlásilo.

Jak se vám dařilo v sobě turtlat svou minulost?

Proč se pořád dívat do minulosti? Udělejte čaru a koukejme co bude zitra.

Tak jinak. Kdy jste zjistil, pane doktore, že ve vás dřímá pravicově republikánství, zvláště pak v milieu silně levicovém?

Já si myslím, že chlap je od toho, aby dělal a nestěžoval si. Mezi námi — já vydával samizdat v době, kdy ti tzv. disidenti, kteří dnes vládnou, byli všichni ještě

ve vysokých komunistických funkcích. To mi bylo 17—18 let. Dienstbier byl zpravodajem Rudého práva v Londýně, Dubček byl generálním tajemníkem a ve svém samizdatu jsem tiskl rozhovor s katolickým farářem o pronásledování kněží v padesátých letech.

Ovšem, pane doktore, bylo to hrdinství vydávat v roce 1968 samizdat?

Samizdat je to, co si člověk sám vydává, já nemluvim o hrdinství.

Vraťme se k tomu, jak se z vás vykuřil republikán.

Jak se tehdy říkalo, primitivně jsem baštil USA. Vždycky jsem obdivoval J. F. Kennedyho, i když to byl demokrat, R. Reagana, zkratka Ameriku. A nemyslete, já měl taky problémy s režimem, ale nikdy jsem o tom nemluvil, protože jsem to nepovažoval za důležité. Treba jsem byl bez práce přes půl roku na zakrok snachy Vasila Bifaka. Já nedostával podporu z nadací jako disidenti, dokonce jsem se živil jako komparista na Barrandově, tančil jsem v Jedově číši shimmy. A to v době, kdy trpěl pan Dienstbier tak, že jeho dítě muselo studovat ve Vídni.

Vy jste před chvílí řekl, že chlap si nemá stěžovat a přitom máme pocit, že si stěžujete...

To jsou takové legrace. Co je na tom špatného, když tvrdíme, že KSČ a její ideologie by měla být postavena mimo zákon? Co je na tom špatného, že by její pohla-
vaři měli být postaveni před soud? A je občas žehrák, jaké máme problémy? Podívejte, když OF chtělo mít své noviny, tak jednoduše zabavilo Svobodu, deník střeďočaskeho KV KSČ a tisklo se. To pak není problém dělat noviny.

Hodně cestujete. Jak jste pochopil na Podkarpatské Rusi, kde jste po čtyři dny šířil republikánské myšlenky a v Mukače-
vu dokonce vztýčil československou vlajku?

Máme tam své organizace. Na hranicích jsem sovětským pohraničnickům řekl, že tam nemají co dělat, ať se odstěhují dál, protože jsou na právoplatném území Československa. Říkal jsem jim, ať si balí kufry už teď, aby se potom nevymítouvali, že nemají ubytování. Oni sice koukali dost tupě, ale na aktivní odpor se nezmohli.

Jste tvrdý. Tvrdý na všechny okolo. Jste tak tvrdý i sám na sebe?

Dělám sedm dní v týdnu od rána od šesti do půlnoci. Hodný na sebe rozhodně nejsem. Už proto, že když po někom chci hodně práce, sám pak musím zabrat ještě víc.

Takže Sládek je jenom jeden, ale musí vydat nejméně za dva. Je to tak?

Po desetiletí jsme si zvykli na to, že osobnosti neexistují. Hlav-

...dinci. Jedinců, kteří vydají i za deset tisíc.
...ně, že jsou masý spokojené. Historie je ovšem věcí osobnosti. Je-

Ein Brief aus Prag

Liebe Leute,

deutsche Maschinen, deutsches Material und das „goldene tschechische Händchen“ — das ist das Erfolgsrezept der Zukunft, meinte Mirek. Wenn mein erster Eindruck nicht trügt, könnte er recht behalten. Mirek, Petr, und Tomáš — allesamt waschechte Tschechen — haben den Umzug des Ehepaars Glauber von Frankfurt nach Prag bewerkstelligt, von wo ich ab jetzt für Sie berichten werde. Und ich muß schon sagen, das ganze Unternehmen hat prima geklappt. Auch wenn zu dem deutschen Material, das da von einer tschechischen Maschine älteren Baujahres rund 350 Kilometer nach Osten bewegt werden mußte, so einige japanische Technik kam, was Fernsehapparat, Radiogerät und vor allem Schreibcomputer betrifft, alles ist gut angekommen. Wie sollte ich Ihnen sonst auch diesen Brief schrei-

„Wenn Petr chauffiert, macht der Bus 80 Sachen, wenn ich fahre, schafft er 100, und wenn wir beide zusammen am Steuer sitzen, kommt er auf 180“, hatte uns Mirek vorgerechnet, als wir einen Zeitpunkt verabredeten, zu dem wir uns am Abend an der Grenze zur Erledigung der Zollformalitäten treffen wollten. Auf der Rückfahrt haben wohl beide gleichzeitig auf die Tube gedrückt, denn als wir zur verabredeten Uhrzeit mit unserem Personenwagen am Schlagbaum anlangten, grienten unsere Möbelspediteure uns Yoghurt löffelnd an: „Wir sind schon lange da“

Auch am nächsten Morgen waren Mirek & Co. ausgesprochen pünktlich vor unserem neuen Domizil in Prag-Smichov, obwohl sie nach ihrem 36-Stunden-Trip nur eine Mütze voll Schlaf genommen haben konnten. Ich werde so bald nicht vergessen, wie sie die Waschmaschine oder die schwere Schlafcouch und anschließend sich selbst in den Aufzug zwängten, während sie das Schild, das die maximale Belastbarkeit des Lifts mit 250 Kilogramm angab, routiniert ignorierten.

Als alle Kisten und Kästchen in der neuen Wohnung verstaut waren, zeigte uns Mirek, was die „goldenen tschechischen Händchen“ (pardon: von slowakischen hat er nun mal nicht gesprochen) sonst noch alles können. Ohne lange zu fackeln, schnappte er sich den Korkenzieher und öffnete eine der beiden Flaschen mit Wein

aus dem südbadischen Markgräflerland, die sich während der Umzugshektik in die Lebensmittelkiste verirrt hatten. Und während der Bus unten die enge Straße versperrte und Lieferwagenfahrer fluchend ihre Last um das Hindernis herumschleppten, öffnete Mirek die andere „Flaschka“ — mit der Bemerkung, ob ich nicht eine Arbeit in Deutschland für ihn und seine Crew wisse, er könne alles. Gut gelaunt verlangte er dann nach Papier und Filzstift und zeichnete uns gratis ein Andenken an diesen Tag mit dem Titel „domu???“ („nach Hause???“). Die Karikatur seht Ihr hier abgebildet, und ich versichere Euch, er hat es gut getroffen.

Als in der zweiten Flasche nur noch ein Anstandsrest war, verabschiedeten sich Mirek und Kollegen, so wie ich mich jetzt von Euch, mit dem hier üblichen

tak aboj

*Fine
Mirek Petr*

Zahranitní obchod. V první polovině roku 1990 obrát československého zahraničního obchodu klesl o 5,9 %. Obrát se zeměmi vzájemně hospodářské pomoci a staly socialistické orientace klesl o 13,3 %, obchod s vyspělými státy s tržní ekonomikou a s rozvojovými zeměmi vzrostl o 6,1 %.

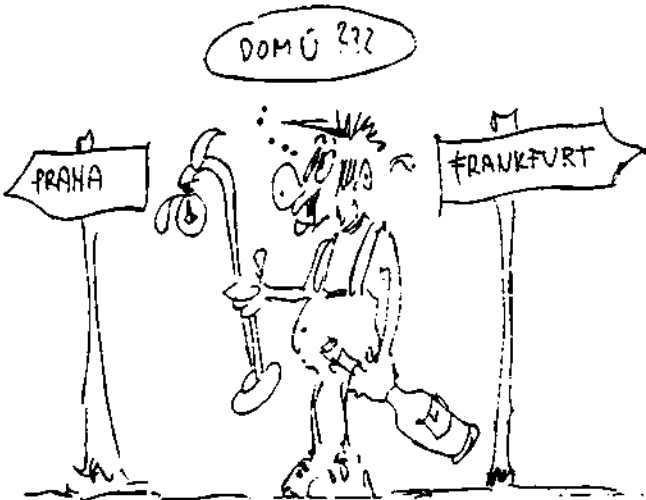
Bez asbestu. Československý podnik Osinek Kostelec nad Orlicí má připraven projekt výroby bezasbestových materiálů, zejména brzdového a spojového obložení. Nový provoz si vyžádá náklad 135 milionů Kčs. ČSFR tak bude moci splnit závazek plynoucí z mezinárodní úmluvy a výrobu asbestových třecích materiálů zcela zastavit.

Zákon o tzv. malé privatizaci byl dne 23. října schválen na společné schůzi obou sněmoven federálního shromáždění a vstupuje v platnost dne 1. prosince 1990. Po delších diskusích a polemikách byl v delimitovaném znění skromitější podnikůvých o vyhodněných podnikářůvých došavavimůvých pravozovatelůvých obtochůvých a živnosti.

Turistický ruch. V prvním pololetí roku 1990 navštívilo ČSFR 17,5 milionů osob ze zahraničí. V tomto úhrnu bylo 6,5 milionů cestujících z Rakouska a ze Spolkové republiky Německo. Proti předchozímu roku počet návštěvníků značně vzrostl.

Protrpěl se k atamanství

ceny za literaturu, autora epopeje Tichy Don a dalších literárních děl o donských kozácích. Obasnitel sledzu schvátili program a stanovy Svezu donských kozáků, Donu zvolen plukovník M. Solochov, syn FAKT TĚL ŽONAVU MAPČALŽ. ruského spisovatele a nositele Nobelovy

ben? Mit dem Füllfederhalter in der Hand etwa?

Zugegeben, als ich im nebligen November-Morgengrauen den zum Umzugs-Laster umgebauten Prager Bus mit meinem Wagen von der Frankfurter Stadtgrenze zur Wohnung im Nordend schleuste, kamen mir doch gewisse Zweifel. Ein Gefährt, das während einer durchschnittlichen westeuropäischen Ampelphase von Null auf Schrittempo beschleunigt, ist nicht gerade eine vertrauensbildende Maßnahme. Aber wer unter dem Vorwand spart, die ersten tschechoslowakischen selbständigen Unternehmer unterstützen zu wollen, sollte dem Gaul, den er mit billigen CSFR-Kronen bezahlt hat, nicht allzu tief ins Maul schauen.

Meine Bedenken schwanden im übrigen mit der gleichen Schnelligkeit, wie unsere Möbel durch die Heckklappe des Busses verladen wurden, die der besseren Zugänglichkeit halber für die herausgeschweißte Rückwand eingesetzt war. Die Jungs aus Prag hielten sich nicht lange beim Frühstück auf, sondern packten ordentlich zu. Zwei Stunden später waren sie bereits auf dem Weg zum nächsten Einkaufszentrum, um en passant Waschpulver und Haarspray für die Ehefrau und Spielzeug für die Kinder zu besorgen.

VÝSLEDKY NEPO TĚČILY.

Zpráva Federálního statistického úřadu o ekonomickém a sociálním rozvoji ČSFR v prvním až třetím čtvrtletí letošního roku nás rozhodně nepotěšila. Fotověděla jen, že náš přechod k demokratickému a tržně orientovanému uspořádání společenského a hospodářského života bude bolestný. Nejde však jen o dlouhí zminulosti. Naše ekonomika, která prochází systémovou i strukturální přestavbou, a je tudíž velmi zranitelná, musí čelit i řadě nepřímých vlivů — rozpada se RVHP a snížení dodávek ropy ze SSSR, ekonomickým důsledkům sjednocení Německa i krize v Perském zálivu. Proto není divu, že výkonnost řady výrobních odvětví poklesla a disproporce mezi nabídkou a poptávkou se ještě více prohloubila. Objem průmyslové výroby se snížil o 3,7 procenta, ještě větší pokles zaznamenalo stavebnictví, zhruba o 3,8 procenta má být snížení ve zpracování a ložstevní, i zemědělské produkce. Podle předběžných odhadů se letos, před minulého roku, sníží fyzický objem spotřeby o 3,5 procenta, výroba spotřeby o 2,7, a co je nejpodstatnější — vytvoření národního důchodu o 3,5 procenta. Tyto výsledky naší ekonomiky se nyní musely promítnout do životní úrovně. Dá se předpokládat, že v uspokojování rostoucí poptávky obyvatelstva na vnitřním trhu, hladina maloobchodních cen a služeb se zvýší proti stejnému období loňského roku o 7,2 procenta. Průměrná měsíční mzda hrubcovská zůstane a deflačního sektoru sice asi o tři procenta vzroste na 3285 Kčs, reálná mzda se však sníží a reálné peněžní příjmy obyvatelstva v důsledku růstu životních nákladů zůstanou na stejné úrovni. Zvlášť nepřijemné je, že zvýšení maloobchodních cen ovlivilo růst životních nákladů a domácího důchodu a rodina s více dětmi a nižšími příjmy. Co nás čeká v příštím roce?

Dva transporty, každý sestávající z 35 vagónů plně naložených bojovou technikou motostřeleckého pluku Irkutsko-pinské divize, odjely včera z Komárna směrem na východ. Z území ČSFR odjela již asi 62 procenta sovětských vojáků a důstojníků.

CSFR schaltet Kohlekraftwerke wegen der Luftverschmutzung ab

Prag setzt auf Atomstrom / Fast 10 000 werden arbeitslos

Von unserem Redaktionsmitglied Ulrich Glauber

PRAG, 23. November. Die Tschechoslowakei will im Kampf gegen Luftverschmutzung und sauren Regen bis Mitte des Jahrzehnts ihre Energiegewinnung aus Kohle um rund neun Prozent einschränken und nach einer Übergangszeit durch Atomenergie ersetzen. Das sagte der Energieexperte des CSFR-Wirtschaftsministeriums, Jaroslav Neuzil, der FR am Freitag.

Wirtschaftsminister Vladimír Dlouhý hatte am Donnerstagabend im Anschluß an eine Sitzung des tschechoslowakischen Kabinetts in Prag angekündigt, in den drei nordböhmischen Kohlekraftwerk-Standorten Prácheň, Tusišice und Tisová sollten bis Jahresende zunächst insgesamt sieben Blöcke mit einer Leistung von zusammen 750 Megawatt abgeschaltet werden. Diese Kapazität entspricht ungefähr sechs Prozent der gesamten tschechoslowakischen Energieerzeugung aus Kohle.

Wirtschaftsminister Dlouhý hatte auch bekanntgegeben, daß die CSFR-Regierung innerhalb der nächsten zwei Jahre

aus Rationalisierungsgründen elf staatliche Kohlegruben schließen will. Damit werden knapp 10 000 Bergleute arbeitslos. Lediglich für 3500 von ihnen kann die tschechoslowakische Regierung nach Dlouhýs Worten Ersatz-Arbeitsplätze zur Verfügung stellen. In Nordmähren haben die Bergleute einen Streik angekündigt, falls die Regierung keine Verhandlungen über einen Plan, der unter anderem Frühpensionierungen vorsieht, mit ihnen aufnimmt. CSFR-Sozialminister Petr Miller sagte nach einem Bericht in der Freitagsausgabe der KP-Zeitung „Rude Právo“, er lasse sich nicht mit Streikdrohungen erpressen.

Die Verantwortlichen in Prag haben sich dazu entschlossen, Kohlekraftwerk-Blöcke abzuschalten, obwohl gegenwärtig kein Ersatz für den Ausfall in der Energieproduktion verfügbar ist. „Wir stehen vor dem Problem, daß wir keine zusätzlichen Quellen haben“, sagte Energieexperte Neuzil. „Aber wir geben in diesem Fall den Umweltfragen vor den ökonomischen Fragen den Vorrang.“

Drei Jahre sollen mit Energiesparen überbrückt werden

Nach Neuzils Worten wird ein Atomkraftwerk im slowakischen Mochovce, das ursprünglich bereits 1989 fertiggestellt werden sollte, erst im Dezember 1993 Strom erzeugen. Ein weiteres Atomkraftwerk im tschechischen Temelin bei Ceske Budejovice (Budweis), das ab 1992 Strom produzieren sollte, könne vermutlich erst im Mai 1994 ans Netz gehen.

Vor allem die Regierung im benachbarten Österreich hatte im vergangenen Sommer scharf gegen den Weiterbetrieb der tschechoslowakischen Atomkraftwerke protestiert und von groben Sicherheitsmängeln gesprochen. Prag sagte eine Überprüfung zu, die noch nicht abgeschlossen ist.

Die CSFR, die nach diesen Angaben im vergangenen Jahr 27,5 Prozent ihrer Energie in den beiden bisherigen Atomkraftwerks-Standorten Jaslovské Bohunice und Dukovany produzierte, müsse die kommenden drei Jahre mit Einsparun-

gen überbrücken, erläuterte Neuzil. Die Experten rechnen ohnehin mit einem Rückgang des Verbrauchs in der Wirtschaft um zwei bis drei Prozent. Der Rest müsse durch Umstrukturierung in der Industrie und von den privaten Haushalten eingespart werden. Außerdem soll ein Erdgas-Kraftwerk im ostslowakischen Vojanov, das bereits eingemottet war, vorübergehend wieder in Betrieb genommen werden.

Als weiteres Problem bezeichnete es der Experte, daß auch das ursprünglich mit Ungarn gemeinsam geplante Donau-Kraftwerk Gabčíkovo-Nagymaros keinen Strom produziert. Nachdem Budapest das Projekt im ungarischen Nagymaros zum Schutz der Donauauen eingestellt hat, soll das Kraftwerk im slowakischen Gabčíkovo, dessen Betrieb bereits für Sommer 1993 eingeplant war, ab Sommer 1993 in eingeschränkter Form Energie liefern.

genüber Prag noch selbstbewußter auftretenden Slowakei unterstreicht. Daß die Kommunisten auch künftig die meisten slowakischen Bürgermeister stellen werden, ist wohl eher auf den Bonus für seit Jahren im Amt befindlichen Gemeindefunktionäre zurückzuführen als auf die Sehnsucht nach Wiedereinführung des früheren Systems.

In der Tschechischen Republik konnte sich das Bürgerforum von Staatspräsident Václav Havel trotz hoher Stimmeneinbußen als stärkste Gruppierung behaupten. Auch hier legten die Kommunisten zu, wohl eine Folge der niedrigeren Wahlbeteiligung. Von Wahlverdrossenheit wie in Ungarn, wo zuletzt noch nicht einmal ein Viertel der Bürger zur Urne ging, kann in der CSFR angesichts der Tatsache, daß in der Tschechischen Republik drei Viertel und in der Slowakei zwei Drittel der Bürger ihre Stimme abgaben, jedoch keine Rede sein.

Na náměstí SNP v Bratislavě se večera v podvečer shromáždilo několik tisíc lidí na mítinku, který pořádal Hnutí za nezávislé Slovensko. Byl zde přečten otevřený dopis HZNS Františku kardínálu máškoví v souvislosti s jeho kritikou bládivky za jazykový zákon. Autoři dopisu ho prosí, aby nezasahoval do věci Slovenska.

Příprava na zimu

MOSKVA: Leningradský starosta A. Sobčak požádal Západ o náležitou pomoc, která by Sovětskému svazu umožnila předjet hřadu a masovým projevům ne-spokojenosti. V rozhovoru pro americkou tiskovou agenturu AP varoval, že nedostatek potravin by v nadcházejícím zimním období mohl vyvolat širokou opozici proti reformní politice M. Gorbačova. „Lidé se ptají: „K čemu potřebují takovou demokracii, když nemám co jíst?““ řekl bez obalu Sobčak, jehož výzva byla uznána za první veřejnou žádost o západní potravinovou pomoc z let vysokého sovětského činitele.

Procent) státní KP-Kandidaten durch, in 541 Kommunen (19 Prozent) stehen Christdemokraten und in 478 Gemeinden (16,7 Prozent) VPn-Mitglieder an der Spitze der Verwaltung. In der Hauptstadt Bratislava (Preßburg) konnte sich der VPn-Kandidat durchsetzen.

In der Tschechischen Republik büßte das „Bürgerforum“, gemessen an der Wahl im Juni, viel an Zustimmung ein und bekam mit rund 30 Prozent der Stimmen über 15 Prozent weniger als im Sommer. Unabhängige Bewerber errangen nach einer repräsentativen Auswahl von Wahlkreisen 25 Prozent der Abgeordnetensitze, während die Kommunisten 15 Prozent der Mandate erzielten. In der Hauptstadt Prag hat das „Bürgerforum“ mit 50,3 Prozent der Stimmen die absolute Mehrheit. Damit durfte Bürgermeister Jaroslav Koran im Amt bestätigt werden.

Kommunisten schneiden gut ab

Havels „Bürgerforum“ büßt bei Kommunalwahlen Stimmen ein

PRAG, 26. November. Bei der Kommunalwahl in der Tschechoslowakei hat das „Bürgerforum“ (OF) von Staatspräsident Václav Havel und seine slowakische Schwesterorganisation „Öffentlichkeit gegen Gewalt“ (VPn) hohe Stimmeneinbußen hinnehmen müssen. Die Kommunisten konnten zulegen. Nach vorläufigen Ergebnissen vom Montag konnte sich das OF in der Tschechischen Republik mit rund 30 Prozent der Stimmen jedoch als stärkste Gruppierung behaupten.

In der Slowakei zog die Christlich-Demokratische Bewegung (KDH) an ihrem Koalitionspartner VPn vorbei, der bei den Wahlen zu National- und Landesparlamenten im Juni noch das beste Ergebnis

... NAHE SUIČKY A ZAS SUIČKY A K TOMU JACHTLI ZA PALČK...

Stabilisiert

Die zweite pluralistische Wahl in der CSFR in einem halben Jahr hat bei aller Vorläufigkeit des Ergebnisses gezeigt, daß sich der Demokratisierungsprozeß stabilisiert hat. Die Träger der Revolution vom vorigen November, „Bürgerforum“ und „Öffentlichkeit gegen Gewalt“, mußten bei der Kommunalwahl vergleichen mit der Parlamentswahl im Juni hohe Stimmenverluste hinnehmen. Das war nach ihrem Wandel von der Oppositionsbewegung zur Partei vorauszusehen. Eine Radikalisierung ist mit der Abwendung von den Autoritäten der „sanften Revolution“ jedoch nicht verbunden.

Inbesondere die Slowaken haben — wie das schwache Abschneiden der Nationalpartei zeigt — radikalen Unabhängigkeitsbestrebungen eine Absage erteilt. Allerdings hat die Christdemokratische Bewegung die „Öffentlichkeit gegen Gewalt“ als stärkste Partei abgelöst, was den Wunsch der Wähler nach einer ge-

CHURATOVEI TRULOVITI

BOLEVNICI ŽU VILKANI VOLIT, NEŠPOKOJEVANI S OF ŽOSTALI DONA!

Ohne das Gute im Menschen

Jiri Menzel entdeckt in Prag Havels „Gauerneroper“

PRAG. Zum schnellen Geld kommen, das möchten in dem seit einem Jahr freien Land viele, über die Grundlagen länger anhaltender Produktivität oder sogar über die gesellschaftliche Moral nachdenken, nur wenige. Ein absurder Aufbruch in die Freiheit? Nachdenken über die letzte Kategorie ist einem Dramatiker eigen, der deswegen Präsident werden mußte. Ein überarbeiteter Präsident, aber ein glücklicher Autor, denn die Realität hat sich bisher immer beeilt, seine Absurdität einzuholen.

Vor der Sommerpause fand noch schnell die Premiere statt; die Stimmung war ausgelassen, die Wahlkampfhektik vorbei. Jiri Menzel präsentiert die „Gauerneroper“ von Vaclav Havel im Theater „Cinoherni klub“. Die Stimmung am Theater reflektiert die Situation der Gesellschaft. Die Diskussionsabende der Revolutionszeit waren vorbei; es kam wieder die Zeit der Arbeit. Und Menzels Inszenierung ist wirklich erarbeitet. „Cinoherni Klub“ ist beherrscht von starken Schauspielereigenschaften, deren komödiantische Leistung auch dann für den Erfolg sorgte, als fast alles verboten war. Und nun wollte Menzel präzise Regie führen, wie es bei Havels Stücken auch nicht anders geht.

Das Stück: Durch die bekannte „Bettleroper“ von John Gay, ein satirisch-kritisches Werk des 18. Jahrhunderts inspiriert, entstand „ein typischer Havel“. Lachend sagte der Autor nach der Premiere: „Das habe ich 1972 wirklich geschrieben.“ Und in seinem Kommentar zum Bändchen „Stücke der Verbotenheit“ bemerkt er: „... ich sehe nicht einmal in diesem Stück eine Lösung für die Zukunft.“ Das Stück ist alles andere, als eine der vielen Adaptationen von Gays Vorbild. Es ist auch keine Variante auf die Dreigroschenoper von Brecht, in der vielleicht noch Gebrauchsanweisungen für die Zukunft enthalten sind, oder zumindest gefunden wurden. Das Gute im Menschen ist bei Havel verlorengegangen. Die einzige positive Erscheinung des Stücks ist der Taschendieb Filch, der auch für seine Ehrlichkeit (ausgekochteren Kollegen gegenüber) hingerrichtet wird. Niemand ist schuld an gesellschaftlichen Deformationen — jeder kultiviert jedoch seine eigene. Dies geschieht mit Begründungen, die das Premierenpublikum an die nun vergangene Zeit erinnern. Ein zeitkritisches Stück also? Eines, das geschrieben wurde nur für die Zeit, in der es nicht gespielt werden durfte? Hat es ausgedient, noch bevor es bekannt wurde?

Nach der Sommerpause wurde die Eigendynamik des Ensembles von „Cinoherni Klub“ sichtbar. Die Rollen arbeiten in ihren Darstellern weiter. Auch aus den Reaktionen des Publikums, die an ein Varieté, oder eben an eine Oper er-

innerten, wurden komödiantische Reaktionen abgeleitet, und schließlich — die politische Situation im Lande hat die Zuschauer davon überzeugt, daß es sich bei der „Gauerneroper“ keineswegs um ein Stück nur über die kommunistische Vergangenheit handelt. Das „Menschlein“ in Zeiten ohne einen moralischen Halt ist allgemein.

Nur, Menzel rannte aus der ersten Vorstellung, die er zum Beginn der neuen Spielzeit sah, wütend heraus: „Eine Katastrophe.“ Er hat es sicher nicht für sich behalten. Gleich die zweite Vorstellung war dann eine gelungene Synthese des Regiekonzepts und der Darstellerlust gewesen. Die Darsteller, die in Deutschland nur aus diversen Fernsehshows und aus einigen Menzel-Filmen bekannt sind, spielen am heimischen Theater fast immer in einer unerwartet orgiastischen Art. So genossen sie sichtlich, aber erst nach vielen anfänglichen Problemen und Diskussionen, die opernartige Textur des Stückes. Im Konzept Menzels wurden regelrechte Arien herausgespielt. Die ohnehin in Prag übliche Art, ins Publikum zu spielen, erinnert an die Comedia dell'arte, an Nestroy, wird aber — vielleicht deshalb — auch Havels Opernstück gerecht. In einem Zirkelschluß zum Anfang der Erwägung führend — erzeugt diese Art der Hinwendung die typische starke Wechselwirkung mit dem Publikum und — Abweichungen vom Regiekonzept. Bei Havels „Gauerneroper“ mag diese landestypische vom Texte ausgehende Verknüpfung der Inszenierung, Interpretation und Rezeption eine der Ursachen sein, warum „Cinoherni Klub“ hier einen Hit landete, während in Deutschland (mit Ausnahme des Schlosstheaters Celle) das Stück bisher weitgehend unbekannt ist.

Brechts appellative Variante des Themas tut das ihre. Sie ist der deutschen Theaterlandschaft angepaßter und — zusammen mit Weills Musik schon nur durch die normative Kraft des Existierenden bevorzugt. Hier sei nur noch gesagt: Es sind keine Alternativen desselben Themas. Beide Werke negieren einfach den Standpunkt des jeweils anderen. Diese Diskussion sollte man auch an deutschen Theatern führen.

Warum gibt es zur Oper keine Musik? Es wäre naheliegend, Havels Text als ein Libretto aufzufassen; geeignete Form hat es. Es fehlt nur noch ein Komponist. Weit schwierigeres ist jedoch geplant. Der Goldene Bär 1990 Jiri Menzel will das Stück verfilmen. Es ist sicher schon der Gedanke problematisch: Arienhafte Textpassagen — Monologe: Havels bedeutungsvolle Wiederholungen, Zitationen unter den Personen; kein Publikum. Es ist ... wie Hrabals Texte zu verfilmen. Und das ist ein besonderes Hobby von Menzel.

A „MUTNÁROV DÍTĚ“ OD RAUPACHA NEUVĚDOU...

„Los Angeles Times“. Nach Angaben des Paläontologen Paul Sereno von der Universität von Chicago lebte der Vogel in einer Übergangsperiode, in der sich die Vögel aus Dinosauriern zu Lebewesen heutiger Art entwickelt haben.

Das Vogelskelett ist etwa zehn Millionen Jahre jünger als das Fossil des Urvogels Archaeopteryx. Dieser taubengroße Vogel mit Zähnen im Schnabel lebte meist auf dem Boden und kletterte vermutlich auch auf Bäume. Ein geschickter Flieger ist er nicht gewesen. Der neue Fund zeigt jedoch laut Sereno, daß Vögel

Bleifrei in der CSFR

In den Ländern Osteuropas hält die westliche Technologie Einzug. Der Fahrzeugsektor bildet da keine Ausnahme. Darauf müssen sich auch die Anbieter von Treibstoffen einstellen. In der Tschechoslowakei hofft man, ab 1992 rund 80 Prozent des Benzinbedarfs durch unbleibten Treibstoff decken zu können. Dazu soll eine Produktionsanlage für Additive mit einer Jahreskapazität von 250 000 Tonnen gebaut werden, die Anfang 1992 in Betrieb gehen soll. Die Anlage für Antiklopf-Komponenten wird von den japanischen Unternehmen C. Itoh & Co. und Chisso Engineering Co. gebaut, die, wie „The Japan Economic Journal“ schreibt, die Konkurrenten Vost-Alpine und Mannesmann AG ausstechen könnten, weil sie eine frühere Fertigstellung garantierten.

Die Erlösung kam zum Geburtstag

Von Geburt an leidet Jason an einer Krankheit, die bisher nur bei ihm auftrat: Er ist extrem allergisch gegen alle Eiweißstoffe (Aminosäuren). Und diese Eiweißstoffe sind nun mal in allen Lebensmitteln enthalten — ob Reis, Gemüse, Fleisch oder Brot. Die Folgen des sogenannten „polypeptiden Syndroms“: Jasons Verdauungsorgane spielen verrückt. Ein Bissen, ein Schluck Saft — schon setzen in seinem Magen- und Darmtrakt unerträglich schmerzhaft Krämpfe ein.

Bereits als Baby „schrie er wie am Spieß“, wenn seine Mutter ihm das Fläschchen geben wollte. Jason mußte zur Überwachung ins Krankenhaus und blieb dort — elf lange Jahre. Bettlägrig, hilflos, ständig am Tropf.

Die Erlösung für ihn kam an seinem 13. Geburtstag. Dr. Stanley Judrick pflanzte seinem Schützling einen Katheter in die Brust. Durch diesen Plastikschlauch fließen täglich zwei Liter Nahrung mit lebenswichtigen Mineralien und Vitaminen ins Blut. Die Pumpe kam Jason auf dem Rücken tragen — in einem schwarzen, sechs Kilo schweren Rucksack. Jason: „Endlich durfte ich aufstehen. Nie werde ich vergessen, wie ich das erste Mal über die Straße ging, einen Fahrstuhl benutzte.“

Gestern feierte Jason (inzwischen 1,80 Meter groß und 90 Kilo schwer) seinen 20. Geburtstag. Nächstes Frühjahr will der Junge mit Intelligenzquotient 127 (der Durchschnitt liegt bei 100) seinen Schulabschluss machen, dann auf ein technisches College.

VermiBter denn nicht manchmal Essen und Trinken? Jason: „Nein, ich weiß doch gar nicht, was Hunger und Durst sind.“

— A NEHUSÍ SI PUCOVAT ZURŮ... —

Mehr Urlauber in Österreich

Der Sommertourismus in Österreich hat dieses Jahr erneut zulegt. Zwischen Mai und September wurden in dem Alpenland 74 Millionen Übernachtungen und damit 2,6 Prozent mehr als im Vorjahr gezählt. Die ausländischen Gäste brachten rund 8,9 Milliarden Mark (plus 11,9 Prozent) Deviseneinnahmen.

— A NA WC ŠLI BILIONKRAŤ... —

mit guten Flugfähigkeiten viel früher gelebt haben, als man bisher angenommen hatte. Viele Experten vermuteten, daß Vögel zu dieser Zeit ihre Flügel höchstens benutzten, um von Bäumen auf den Boden zu gleiten. Das kleine Vogel-Fossil, das noch keinen Namen hat, wurde in der Provinz Liaoning im Nordosten Chinas gefunden. Die Knochen sind fast vollständig erhalten.

Pro vysoké rychlosti. Československý strojírenský podnik Skoda. Pížeň vyvíjí elektrickou lokomotivu pro zvlášť rychlé vlaky. Siroj Skoda 100 E má dosahout hodinové rychlosti 230 až 240 km za hodinu.

SPANĚLSKY PRAPTAZEN...

←

Spatzengroßer Urvogel entdeckt

Ein 135 Millionen Jahre altes Fossil, das 1987 in China entdeckt wurde, hat sich nach eingehenden Untersuchungen als großer Fund erwiesen: Es ist das älteste Skelett eines Vogels, der bereits gut fliegen konnte und in Bäumen lebte. Das Tier von der Größe eines Spatzes hat aber noch einige Merkmale von Sauriern wie drei Krallen an jedem Flügel. Das berichtete jetzt die amerikanische Zeitung

Alexandr Vondra se obhajuje

Při rozhovoru se Sašou Vondrou, po-
radcem prezidenta pro zahraniční politiku,
kde otázky, jsme narazili na problematiku,
jíž jsme se už v našem listě zabývali (Fó-
rum č. 30/1990, str. 5, Alexandr Vondra
uvatuje o ekonomice).

Jaký je váš osobní názor na Klausův
návrh privatizace, který byl nedávno
předložen parlamentu?

Slyšel jsem, že i váš týdeník publikoval
překlad článku amerického novináře ma-
Street Journalu. Rád bych k tomu uvedl
následující. Uvedení novinář mne navští-
vil na Hradě někdy v červenci a první
otázka, kterou mi položil, byla, zda existu-
je spor mezi Hradem a Václavem Klaus-
sem. Já jsem mu asi půl hodiny vysvětlil,
že zásadní spor neexistuje, že ovšem
celá problematika našeho hospodářství je
nesmírně složitá, a tedy samozřejmě v ně-

ktých dílech všech se názory liší, ale
ne pouze mezi Hradem a ministerstvem
financí, ale i mezi jednotlivými těbory
ekonomů. Když jsem si pak článek pře-
četl, nevěřil jsem svým očím. Vyplynulo
z něj, že jsem v zásadě proti privatizaci,
vyhráží nebezpečím nezaměstnanosti
atd. To samozřejmě vůbec není pravda,
od začátku až do konce je to samé věz, re-
spektivně dezinterpretace. Musím s polito-
váním konstatovat, že žádného z českých
žurnalistů nenapadlo zatelefonovat a ze-
ptat se, co jsem z toho tvrdil a co ne. Je to
klasický příklad toho, že sem přijede novi-
nár, který má předem určeno několik ška-
tulek a jeho jedinou snahou je zařadit si
do nich jednotlivé lidi.

Reknete nám tedy, jaký je váš skutečný
názor na postup ministra Klause?

Já znovu zdurazňuji, že nejsem eko-

nom, a proto se k celé věci můžu vyjádřit
spíše v rovině obecně politické. Zdá se mi,
že privatizace by měla probíhat poněkud
kombinovaněji, než jak ukazuje plán, kte-
rý vznikl na ministerstvu financí. Obdobně
si nedovedu představit, jak lidé, kteří jsou
čtyřicet let zvyklí žít v neekonomickém
prostředí, kteří jsou zvyklí jen dostávat
a ne dávat, neumí podnikat, riskovat, jak
se budou chovat, když každý z nich dosta-
ne papírek, na kterém bude napsáno
100 000. Myslím, že existují jiné možno-
sti, s nimiž by bylo možné tuto kuponovou
variantu kombinovat, podle toho, kde se
privatizace bude provádět. Někde lze uva-
žovat o časově limitovaném pronájmu,
jinde lze počítat s účastí zahraničního ka-
pitálu. Uvedu příklad v domě, kde byd-
lím, žije asi dvacet lidí. Každý z nich ob-
drží od úředníka z ministerstva financí
papírek, kde bude napsáno 100 000. Ne-

dovedu si představit, co s tím budou dělat.
Paní G., které je asi 90 let, položí ten pa-
pírek někam na prádelník a zitra za ni
přijde někdo z Václavů a zepřít se jí
na ten papírek. Ona odpoví: «Jo, tumbile
někde to leží.» «Babi, vy si za to něco
koupíte.» «Já nevím, asi ne, já nevím co
s tím.» «Tak víte co? Já vám dám dvě
stovky, za to si koupíte nákup na týden
a vymčíte to za ten papírek.» Možná,
že tento příklad není úplně přesný, jenom
tím chci upozornit na to, že celá věc není
tak jednoduchá.

Zároveň jsem ovšem rád, že se s touto
privatizací už konečně něco konkrétního
dělá. Je to v životním zájmu celé této ze-
mě. Je třeba také už konečně vsadit na
jednu kartu, protože dlat už se o tom dís-
kutovat nedá. A ať to uděláme tak nebo
tak, je už třeba začít. Je fakt, že ministr
Klaus je člověk, který o tom fakticky kon-
krétní představu má, čili si myslím, že by
se mělo vsadit na něj, ale jeho plán by se
měl ještě více precizovat.

Praha centrem helsinské konference 19. 11. 90

Oficiální rozhovory naší a americké
delegace zahájili prezident G. Bush a
V. Havel, kteří se sešli k asi čtvrthod-
novému rozhovoru. Podle tiskového
mluvčího M. Zantovského projednali dva
okruhy otázek — naše hospodářské pro-
blémy a potíže s ropou a situací na
Blízkém východě. V. Havel uvedl, že
současné problémy jsou způsobeny pře-
chodem na tržní hospodářství a zhroute-
ním obchodním vztahů se SSSR a ostat-
ními zeměmi RVHP. Zdůraznil, že potře-
bujeme od Západu hospodářskou pomoc,
jinak bude naše situace velice obtížná.
G. Bush řekl, že USA doufají, že svým
politickým vlivem urychlí pomoc ve výši
8 miliard dolarů, které MMF připravuje
na pomoc střední a východní Evropě,
a prosadí další pomoc ve výši 5 miliard
dolarů.

Hovořilo se i o politické situaci u nás.
V. Havel informoval o národnostním pro-
blému a zdůraznil, že všichni — až na
malé skupinky nacionalistů — chtějí za-
chování federace. Prezident G. Bush zdů-
raznil potřebu silné federální vlády pro
udržení vnější i vnitřní stability země.
K situaci na Blízkém východě G. Bush
řekl, že stále ještě doufá, že si Saddám
Husajn uvědomí, že musí z Kuvajtu ode-
jít, aby došlo k urovnání situace. V. Ha-
vel se zmínil o naší podpoře rezoluci
Rady bezpečnosti a o vyslání jednotky
protichemické obrany do Saudské Ará-
bie, což G. Bush velmi ocenil.

Půlhodinové jednání G. Bushe s čs.
premiérem M. Calfou se podle slov ve-
doucího kanceláře předsedy vlády I. Prů-
ši soustředilo na ekonomickou situaci.
Americký prezident potvrdil, že podniky
v USA mají zájem na čs. trhu.

Za účasti obou prezidentů pak došlo
k oficiálním jednáním, jichž se za naši
stranu zúčastnili i místopředseda vlády
a ministr zahraničních věcí J. Dienst-
bier, kancléř K. Schwarzenberg a po-
radci A. Vondra a R. Wagner. USA za-
stoupovali S. Templeová-Blacková, perso-
nální šéf Bílého domu J. Sununu a po-
radce pro otázky národní bezpečnosti
B. Scowcroft. Hovořilo se o nutnosti za-
bránit v budoucnosti jednostranné ho-
spodářské závislosti na SSSR. Jedná se
o výstavbu nového ropovodu, který by
nás spojil se západoevropským systé-
mem.

Prezident G. Bush uvítal naše kontak-
ty s NATO a zajímal se o náš názor na
budoucnost helsinského procesu. Prezi-
dent V. Havel sdělil, že bychom uvítali,
kdyby helsinský proces přešel od dopo-
ručování k formě smluvních závazků me-
zi zúčastněnými státy. NATO označil za
pilíř evropské bezpečnosti. G. Bush pod-
pořil myšlenku, aby stálý sekretariát
helsinské konference měl své sídlo v Pra-
ze.

V rozhovorech s předsedkyní ČNR
D. Burešovou a předsedou České vlády
P. Pithartem ujistil G. Bush oba před-
stavitelky, že zahraničí «je zvědavé na
stabilitu Československa, které se nehá-
dá». Při setkání se slovenskou repre-
ntací — předsedou SNR F. Mikloškem
a premiérem V. Mečlarem — jednal
G. Bush o možnostech trhu, pro nějž je
Slovensko otevřené. Zdůraznil, že pro
Evropu je důležité, aby Československo
zůstalo federativním státem dvou národů
s jednotnou koncepcí a ekonomikou, Slo-
venští představitelé vyjádřili radost nad
tím, že brzy bude v Bratislavě obnoven
generální konzulát USA.

Investice barometrem

Praha (lvs) — Na závěr po-
bitu amerického prezidenta Geo-
xe Bushe v Praze jsme se zeptali
ministra zahraničních věcí ČSPR
Jirho Dienstbiera, v čem podle
jeho názoru spočívá význam ná-
střevy. Pan ministr řekl:

«Už to, že si prezident Bush
vybral na své cestě do Evropy
právě Československo aby tu
střed evropského kontinentu a

bude mít i řadu praktických dů-
sledků. Rád bych upozornil ještě
na jedno. Prezident Bush nako-
likrát zdůraznil, že podstatná ne-
ní jen ekonomická situace, ale i
politická stabilita v této zemi.
Investoři chtějí vědět, kam in-
vestují, jaké jsou šance na ú-
spěch, zda investice nejsou příliš
riskantní. To se samozřejmě od-
tá celého obrazu Československa
ve světě. Investice však uvítí

prvním barometrem. Republikové
vlády přilily jeho posebiství o dů-
ležitosti politické stability velice
pozitivně a jejich představitelé vy-
jádřili uspokojení, že jsme se by-
li schopni dohodnout na kompo-
zicích. Sumitná průstřeba eko-
nomiky nebudou letitká a nomá
smysl komplikovat si ji spory.»

Darmträghet Kaffee wirkt in 4 Minuten

Darmträghet läßt sich oft
mit einer Tasse Kaffee
besehen, die man morgens
auf nüchternen Magen
trinkt — entdeckten Medizi-
ner des Royal Hallamsnire
Hospital in Sheffield. Bei
Menschen, die darauf an-
sprechen, setzt der Drang
zur Toilette schon nach vier
Minuten ein. Dabei ist es
gleichgültig, ob man den
Kaffee schwarz oder mit
Milch und Zucker trinkt. Und
auch koffeinfreier Kaffee
bringt den Darm auf Trab. □

chcete koupit? kolik dáte?

Už jste někdy viděli známku za milion korun československých? Já poprvé a asi naposledy na Jarní aukci poštovních známek v pražském Paláci kultury. Pořádalo ji tam spotřební družstvo Profil Praha. Jednalo se — odborně řečeno — o ministerský aršík Vseruské filatelistické výstavy v Moskvě, která se konala roku 1932. Vyvolávací cena byla „pouhých“ sto dvacet tisíc korun, ale dva neúnavní, kteří nevěděli zřejmě co s penězi, drželi krok. Jeden přihazoval za druhým a téměř hodinu nebylo jasno. Zvítězil poslední návrh — milion sto deset tisíc korun! Proslýchá se, že aršík (bylo jich vydáno dvacet pět kusů a zachovalo se pouhých deset) je reprezentačním darem samotného generalissima Stalina. Z dnešního pohledu tedy musíme konstatovat, že i masový vrah uměl být štedrý...

Družstvo Profil, které má sídlo v průchodu pod bankou Na příkopě, může ale nabídnout ještě jednu raritu spojenou se jménem Stalina. Do jeho epochy patří totiž Leninův rád, který se tu objevil ve výloze. Jedná se o nejvyšší vyznamenání SSSR, kterým supervůdce odměňoval ty, kdo se nějakým výjimečným způsobem zasloužili o socialismus. A ohle — tady, na rušné pražské třídě, je k máni za necelých osmнат tisíc korun (přesně 17 998). Že se nejedná o podvrh, o tom svědčí registrační číslo na rubu — 252534; atest provedla Státní zkušebna drahých kovů Praha. Rád, to je totiž třicet gramů ryziho zlata a platiny... Kdo si to asi přivydělává k penzi?

A do třetice všeho dobrého. Na dlani mi leží malíčká, droboučká penízek. Je to československý pětihaléř z roku 1924. Na první pohled nic zvláštního, ale pouze na první pohled! Takovýchto mincí totiž existuje jenom deset. V uvedeném roce zkoušeli raznici pětihaléře, ale pak zjistili, že je těchto mincí dostatek. Vyrobených deset kousků výrobci lhostejně přehodili na hromadu řadových pětníků. Právě hodnoty exponátů této minisérie si však byli dobře vědomi pokladníci. Projevila se u nich obdoba zlaté horečky a následující dny, týdny a někteří dokonce roky přehrabovali hromady mincí ve snaze originální pětihaléře najít. V osmi případech se to skutečně povedlo. V prodávěné družstva Profil nabízejí tuto minci za pakatel — pouhých třicet tisíc korun! A před několika lety se dokonce objevil v tisku inzerát, v němž zoufalý sběratel nabízel za

tuto numismatickou lahůdku osobní automobil. Podotýkám, že se jedná o tzv. plebejskou minci — v odborném jazyce to znamená, že nejde o uměle vytvořenou raritu. Pro vás je důležité, že najdete-li ji doma, budete se mít jako pán!

Bundeswehr muß 2927 Panzer verschrotten

Von den 1084 Kampfflugzeugen darf die Bundeswehr weiter 900 fliegen, muß also auf 184 Maschinen verzichten. Bei den Kampfubschraubern müssen die Streitkräfte von 357 auf 306 heruntergehen.

Bundeskanzler Helmut Kohl hatte dem sowjetischen Staatschef Michail Gorbatschow zugesagt, die Mannschaftstärke der Bundeswehr bis Ende 1994 von 525.000 auf 370.000 Soldaten zu senken. Die endgültigen Zahlen sollen aber erst noch ausgehandelt werden.

An gepanzerten Fahrzeugen — Schützenpanzern, Jagdpanzern und Mannschaftstransportfahrzeugen — verfügt die Bundeswehr zur Zeit über 9508. Die Höchststärke ist in Zukunft nur 3446; es müssen also 6152 Panzerwagen abgeschafft werden.

Die deutschen Streitkräfte haben 4844 Artilleriegeschütze, Mehrfachraketenwerfer, Kanonen, Haubitzen und Mörser. Sie müssen auf 1955 davon verzichten, weil ihre Stärke nur noch 2809 betragen darf.

Der in Paris im Rahmen des KSZE-Gipfeltreffens unterzeichnete „Vertrag über konventionelle Streitkräfte in Europa“ (KSE) fordert auch von der Bundeswehr einen Abrüstungsschritt. Sie muß unter anderem 2927 Kampfpanzer verschrotten.

Wie das Bonner Verteidigungsministerium am Montag erläuterte, besitzt die Bundeswehr einschließlich des Bestandes der früheren Nationalen Volksarmee (NVA) gegenwärtig 7093 Panzer. Nach dem Abrüstungsvertrag darf sie aber nur 4166 behalten.

TO BUDE ŽELFZAVYCH VEDELI!

OSN A MY

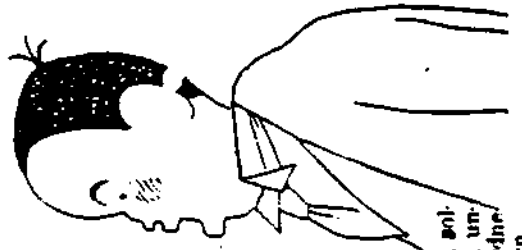
Československo patří k zakládajícím členům Spojených národů. Na historické konferenci v San Francisku v roce 1945 nás zastupoval ministr zahraničí Jan Masaryk, který byl i jednou z osobností navrhovaných na prvního generálního tajemníka OSN. Po roce 1948 hrála naše země často trapnou roli poslušného pomocníka Moskvy. I ořský listopad umožnil hrát ČSFR znovu aktivní a užitečnou úlohu. Kontakty se světovou organizací se zintenzivnily a to na nejvyšší úrovni: prezident V. Havel navštívil letos v únoru sídlo OSN a naopak Javier Pérez de Cuellar zavítal v květnu do našich republik. Při těchto příležitostech jsme požádali, aby se ráhla stala sídlem některé z mezinárodních organizací přidružených k OSN, jako jsou například již Videaň, Paříž či Řím. Mýšlenky OSN v naší zemi propaguje Československé sdružení pro Spojené národy. V Praze rovněž působí Informační středisko OSN, zřízené už v roce 1947, hrad mezi prvními deseti na světě v jeho knihovně je bohatství dokumentů ve všech úředních jazycích OSN, odborných studií a publikací, vydávaných všemi jejími organizacemi. Fond, který je neustále doplňován a aktualizován, je zdarma přístupný každému zájemci, institucím i jednotlivcům.

Aufgespießt,

Der Fraktionschef der Grünen im Baden-Württembergischen Landtag, Rezzo Schlauch, über anderer Leute durchs Feuer zu reienden Hans Peter Sthli, die Subventionen für die Hauern drastisch zu kürzen.

„Es ist immer einfach, mit dem Arsch den Vorschlag des Dittl-Verzitt.“

Karel Čapek v kresbě Aloisla Hoffmeistera

KEINE STEUER-ERHÖHUNGEN

ABER ABGABEN ERHÖHUNGEN

KOHLONISMUS...

Zutreffendes bitte ankreuzen

BERN, 23. November (dpa). Bei Armeegegnern handelt es sich nach Ansicht des Schweizer militärischen Sicherheitsdienstes unter anderem um Terroristen, Separatisten, Öko-Militante, Anarchisten, Rocker, Diebe, Lausbuben. Frustrierte

Spray verrät Drogensucht

Amerikanische Eltern, die ihre Kinder in Verdacht haben, heimlich Drogen zu nehmen, können sich jetzt mit einem Spray (Drug Alert) Gewißheit verschaffen. Im Zimmer der Jugendlichen besprüht man damit Gegenstände wie Tisch oder Stuhl und wischt sie mit einem weißen Papiertuch ab. Gibt es Drogenspuren, verfärbt sich das Tuch: Bei Kokain wird es türkis, bei Haschisch oder Marihuana rotbraun.

und Gestesgebürte. So jedenfalls lauten die Kategorien in einem Formular, mit dem Verdächtige weitergemeldet werden. Eine Parlamentarier-Kommission, die die Schweizer Geheimdienste durch-

Autentické výpovědi byly věrně zaznamenány v polovině ledna 1990 v areálu pohotovostního pluku VB ČSR. Unikátní snímky pocházejí ze zničeného fotoarchivu téže jednotky.

Velitel čety: Kdo to vlastně zkonstruoval? Kdo nás obětoval? Kdo všechno zaviniil?!

Ta otázka je stará téměř rok. Právě rok čekáme na odpověď.

(důstojník štábu) Sedmnáctého listopadu jsme měli za úkol vytvořit uzávěry. Místo určovali funkcionáři městské správy VB. Na Národní třídě jsme stáli přesně na hranici ulic Na Perštýně a Spálené. Dlouho jsme vůbec nevěděli, že proti nám postupuje jiná jednotka od Národního divadla. Zpočátku jsme nechápali, co se vlastně děje. Taktika uzavření davu nebyla totiž náš vynález a nás by opravdu zajímalo, kdo na ni už v lednu přišel. Takovou věc žádná slušná policie na celém světě nedělá. To je zrůdnost a nemá to logiku. Výsledkem jakéhokoli zásahu mělo být vždy vytlačení davu z určitého místa a jeho rozptýlení. Pokud možno technickými prostředky, aby nedošlo k přímému kontaktu příslušníků zásahové jednotky s demonstranty. Vždycky jsme se chtěli vyhnout „boji muže proti muži“.

(frekvantant) Kdo měl majora, tak tam řval a velel. Veleli i lidi v civilu, estébáci, ani jsme je neznali.

(velitel čety) Můžu vám říci, že Bečvář, to nebylo normální, co ten tam udělal . . . Když někoho viděl na zemi, tak vytrh třeba klukovi obušek a už ho mydlil hlava nehlava. Byl samozřejmě v civilu. Nebo mu alespoň, když ho dva vedli, dal pěsti a nebo ho aspoň nakop. Choval se jako zvíře.

(frekvantant) Činnost zásahové jednotky jsme jezdili nacvičovat do Kbel na letiště. Měli jsme tam vytyčený celý náměstí i s přilehlými ulicemi: Vodíčkova, Štěpánská, Jindřišská . . . Třeba jsme měli přestávku a stáli jsme na tom tréninkovém Václaváku a kouřili jsme, a když okolo nás šel nějaký velitel, tak jen tak ze srandy říkáme nahlas, aby to slyšel: „Co kdybysme šli tady za roh do Krakovský na pivo . . .“ A jiný fórký. Někteří nás seřval a někteří se smáli. Přišlo na to, jaký to byl člověk.

(frekvantant) Jednou se kluci, co dělali demonstranty, na to opravdu připravili a přinesli si prapory s husitskými kalichy. Dvakrát s nimi zamávali a celá akce se přerušila a politruk pluku na ně řval: „Jak si můžete dovolit jít na demonstraci s takovými prapory? Copak vám nic neříkají bojové tradice? Vždyť je to symbol . . .“

(velitel čety) Dvacet let se nic nedělo . . . Až teď najednou.

(frekvantant) Lidi utekli do metra. Přišel Carda a řekl: „Všechny lidi vyžeňte z metra . . .“ „Proč . . .?“ „Vyžeňte je ven a zkropte je!“ Vyhnali jsme je ven a zkopili je.

(frekvantant) Nesměli jsme chodit s tričkama a mikinama s nápisem. Jak tam byla písmena, tak to bylo špatný, i když tam třeba bylo napsáno jen I love

you.

(důstojník ze štábu pluku) Vždycky jsme pouze sestavili jednotku a vyslali ji do města. Podléhala i s velitelem buď velení městské správy VB Praha, nebo krajské správy ŠvB Prahy a Středočeského kraje. Trmuli jsme, co se semele. Protože nám bylo jasné už v lednu, že nasazením represivního aparátu se situace nevyřeší. Navrhovali jsme politické řešení. Nikdo nás neposlouchal.

(frekvantant) Prej se tady učíme jen samý smrtelný údery. Věříte tomu?

(frekvantant) Dva pankáči chtěli jednou vlít tady vedle přes plot do zeměměřičské školy a místo toho přeskočili plot k nám. Uviděli, jak tady pět set policajtů na buzerplacce nacvičuje přísahu. Normálně se chytli za hlavu a začali brečet . . .

(důstojník štábu) Moje žena řekla: „Ten sedmnáctej listopad už měl přijít před deseti lety.“ Je ráda, že jsem teď daleko víc doma než předtím. Čtyři volný vikendy do měsíce. No to je úžasný!

(frekvantant) Pamatuju se na jednoho řidiče autobusu, co vozil lidi za Prahu. Přijel zpátky a zdvih nad hlavu takhle tlustej svazek tkaniček. Chlubil se: „To všechno jsme jim sebrali, než jsme je vyhnali do lesa.“

(velitel čety) Říkali mi lidi doma, že převlíkám kabát. Řekl jsem jim: blbečkové, já chráním zákony, který schválilo Federální shromáždění. Mě nezajímá, jestli tam nahoře sedí komunistka nebo někdo jiný. Budu klidně sloužit i za Havla. Já se řídím zákonem, a až poslanci zákon změni, tak ho budu chránit zas. Vždyť mě za to platí!

(frekvantant) Chtěli jsme jít na Letnou, ale nepustili nás. Politruk řekl, že bysme tam udělali výtržnost.

(velitel čety) Jednou jsme stáli osm hodin před Hradem. Dostali jsme informaci, že se na nás valí dav. A nakonec nepřišel nikdo.

(frekvantant) Jeden taxikář nám řekl na Václaváku večer: „Počkejte si na antona, vy blbci . . .“

(frekvantant) Kdybychom to neudělali, tak nás vodepsali taky. Neměli jsme na vybranou.

(velitel čety) Kdo za to může? Byli na chatě. Říkají, že byli nemocní. Vždyť nám po každém zásahu tlučovali poděkování za profesionální postup přímo z ÚV KSČ . . . Jak nám asi je, když potom v televizi . . . Ani ministr vnitra by si nedovolil udělat něco bez jejich vědomí a souhlasu. Byli to lidi, který řídili celej stát . . . A bez nich, vždyť to přeci všichni víme, by nefoukal snad ani vítr . . .

„...a nejvíc podezřelý mi bylo, když u sousedky začala po dvaceti letech vzrát postel!“

New York - Amerikaner haben eine Alternative zum Steak entdeckt: Straubenfleisch. Es schmeckt wie zartes, mageres Rindfleisch und hat weniger Fett als Hühnchen. Ein Vogel (rund 100 Kilo) liefert rund 50 Kilo Fleisch. Ein Pfund kostet in den USA 14 Mark.

bisher geltende Ausreisebeschränkungen aufgehoben werden sollten. Nur noch geringfügige Detailfragen seien offen.

Nach dem Entwurf wurden sowjetische Bürger automatisch das Recht auf einen Paß mit fünfjähriger Gültigkeit haben der danach verlängert werden kann. Derzeit bekommen die Sowjetbürger ab 16 Jahren lediglich einen sogenannten Inlandspaß, während Auslandsreise-Erlaubnisse nur äußerst restriktiv vergeben werden.

Reisepaße für Sowjetbürger

MOSKAU, 23. November (Reuter). Die Einwohner der UdSSR werden voraussichtlich schon bald das Recht auf einen Reisepaß und damit die Möglichkeit zur freien Ausreise bekommen. Nikolai Netland, Mitglied des außenpolitischen Ausschusses beim Obersten Sowjet (Parlament), teilte am Freitag in Moskau mit, voraussichtlich innerhalb der nächsten drei Wochen werde das Parlament die entsprechende Novelle beraten, mit der

KAM UPRCHL Z LANDSHUTU bývalý trenér českého původu?

Společně s přáteli objevil úkryt zločinců ■ Odměna se octla v nedohlednu ■ Důstojník bundeswehru volil sebevraždu jako jediné možné východisko ■ Josef C. neměl zcela čistou pověst ■ Věřitelé už odmítli čekat ■ Poprvé chtěl získat peníze přepadením banky, podruhé raději zmizel ■ Skrývá se Josef C. v Československu?

Německo má nový skandál. Ze stránek zdejších deníků a večerníků křičí polcové titulky Hokejový trenér zmizel, Řešil díhu po smém, Kde se schovává před věhitelem? Neuvěřitelná aféra je spojena se jménem Josefa C. (45), pocházejícího z Československa, dlouholetého trenéra hokejového dorosteneckého mužstva EV Landshut, úspěšného účastníka spolkové ligy.

Před dvěma lety Josef C., jehož snímek pfinášíme, společně se svým přítelem důstojníkem bundeswehru Herbertem L. (47) a jeho manželkou Johannou přivedli policii v SRN na stopu nebezpečných pachatelů. Objevili tajný úkryt, v němž trojice německých zločinců uschovala svůj lup — více než dva a půl miliónu DM. Jak se později ukázalo, byli to tři členové ozbrojeného dopravního pancéřového vozu, přepravujícího zásilku peněz. Povedení trojice financovali přepadení pancéřového auta, avšak z miliónů se neřešil dlouho.

Na Josefa C., Herberta a jeho choť se tak usmálo štěstí. Deutsche Lloyd, německá pojišťovna, jim měla po právu vyplácet velkou odměnu. Všichni začali žít na velké noze. Trojice pachatelů se však proti rozsudku soudu v Landshutu v Dolním Bavorsku odvolala a odměna pro Josefa a manželku L. byla napadena v nedohlednu.

Herbert L. se octl v takových dluzích, že neviděl jiné východisko, než skoncovat se svým životem. Loni v prosinci se oběsil ve službě v kasárnách. O moc lépe se nevedlo ani Josefu C. Jeho věhitelem byli už také netrpěliví. Ostatně, Josef neměl pověst zcela čistou. Značné díhu měl jako úspěšný trenér EV Landshut již v roce 1982. Tehdy potřeboval peníze za stýj co stýj, a teď přepadl banku. Skončil s nepodmíněným trestem ve vězňbě. Jen proto, že byl opravdu nadáým trenérem, mohl po návratu z vězení opět působit v roli kouče dorosteneckého landshutského mužstva.

V poslední době se finanční potíže Josefa C. začaly stupňovat. Na splacení jeho dluhů už nestačila ani dlouho očekávaná odměna pojišťovny 125 000 DM. Věřitelé po něm žádali vyrovnání dalších pohledávek nejméně ve výši 200 000 DM. Aféra se začala rozrůstat, byla ohrožena i pověst hokejového oddílu EV Landshut. Vedení EV Josefa nakonec vyhodilo. V uplynulých dnech Josef C. zahradně zmizel. O místě jeho současného pobytu neví nic ani jeho nejbližší známí a sousedníci pár přátel. Na nekdějšího úspěšného trenéra českého původu byl vydán zatykač. Německá policie navrhuje, že se Josef C. skrývá ve své vlasti, v Československu. Pátrání pokračuje.

• „Ruče vzhůru“, „Státě a další příkazy se zřejmě budou muset brzy naučit rákoušit policisté v češtině, poštštině, rumunštině či srbochorvatštině. Důvodem je rostoucí zločinnost návštěvníků z východoevropských zemí po otevření hranic.

Ponorková válka

STOCKHOLM: Sovětský svaz byl v roce 1981 připraven napadnout Švédsko v případě, že by mu navrátilo vojenskou ponorku U 137, která se octila ve švédských výsostných vodách. Tvrdí to v nedělním vydání listu DAGENS NYHETER V. Baseldin, který byl jedním z důstojníků na palubě zmíněné ponorky. Opakuje také oficiální vysvětlení Moskvy, že ponorka se do švédských vod dostala omylem, což vysvětluje především nízkou úrovní jejich navigačních přístrojů.

ČÁST Z DLUHÉHO ČLÁNKU:

Místopředseda federální vlády P. Ryčetský pak zdůvodnil vládní návrh ústavního zákona o navrácení komunistického majetku lidu ČSFR. Připomněl, že v souladu se zákonným opatřením předsednictva FS byla provedena důkladná prověrka majetku politických stran a hnutí. Ministerstvo státní kontroly zjistilo, že KSČS získala jen za uplynulých 20 let na přímých dotacích přes 5 miliard korun a na nepřímých dotacích zhruba 26 miliard. Návrh zákona nemá být odplatou, ani konfiskací, ale napravením majetkových poměrů. Předlohu projednaly a doporučily také CNR, SNR a výbory FS. P. Kanis upozornil na prohlášení poslaneckého klubu KSČS, které bylo předáno prezidentovi republiky, předsedovi FS, federální vlády i představitelům stran a hnutí, v němž se navrhuje, aby se majetkové vyrovnání uskutečnilo na základě jednání. Navrhované řešení zákonem je protivistavní. J. Bakšay vyslovil názor, že komunisté měli 12 měsíců čas na vrácení toho, co ukradli. Teď ještě okrádají parlament o čas, jenž by měl věnovat schvalování důležitějších ekonomických zákonů. J. Lux, jako předseda poslaneckého klubu, vystoupil s tím, že KDU vládou návrh zákona podporuje. Totéž ihned učinily kluby hnutí za samosprávnou demokracii a Slovenské národní strany. Doplněný vládní návrh pak obě sněmovny schválily, podobně jako později i ústavní zákon o vrácení majetku SSM.

[čtk]: Pražští lupiči zpestřili také návštěvu hl. města 30leté britské turistice v pátek odpoledne, když v pochodu u Muzea čekala na uvolnění telefonního automatu. Utrpěla škodu asi za 82 tis. Kčs.

stovek občanů podpisem vyjadruje žádost o pomoc řešení situace, které jim již delší dobu ztrpčují život.

Polskému velvyslanectví, Kanceláři před-sedy vlády ČR, Českým energetickým závodům a Výstavbě elektrárny Temelín byla proto zaslána petice, v níž nákolik

problémy způsobují ubytoven. I rušení nočního klidu, problémy způsobují ubytoven. I jeřinců, kteří ničt zatřásní ubytoven.

Mám rád, nemám rád...

PRAHA [dol] — Jestliže chápeme „mít někomu rád“ ve smyslu důvěry, pak důvěra k prezidentu republiky v měsíci listopadu je vyjádřena 78 procenty za celou ČSFR, 84 v ČR a 64 procenty v SR. Tak to představují věkazy Institutu pro výzkum veřejného mínění podle reprezentativního vzorku 715 občanů. Rubem důvěry je nedůvěra, kterou k prezidentu republiky chová v celém státě 20, v ČR 14, v SR 34 procenta. Z politických osobností největší důvěru získal v ČR V. Havel (54), na Slovensku 24 procenta.

Železářny akciovkou

PRAHA [dk] — Federální vláda schválila přeměnu státního podniku Východoslovenské železářny Košice na akciovou společnost. Ministr hospodářství V. Plochá, bý to označil za jeden z prvních příkladů výraznějšího odstátění významného podniku. VSŽ nyní zaměstnávají 27 tisíc pracovníků. Roční objem výroby je 19 miliard korun. V současných ekonomických podmínkách jsou nejrentabilnějším hutnickým podnikem s vyváženou tvorbou zisku. Odborníci odhadují, že i po přechodu na světové ceny by se ekonomika podniku neměla zhoršit. Zvýšení efektivity má přínést využití moderních technologií, racionalizace spotřeby a větší podnikatelská kapacita. Kmenový majetek VSŽ je 12,5 miliardy korun. Základní kapitál Východoslovenských železáren a. s. Košice bude rozdělen na 12 500 akcií na jméno s nominální hodnotou po jednom miliónu korun.

Rekordy v Kotvě

„JSOU TO stále stejní lidé, kteří se ženou po eskalátorech do oddělení kobereců, k televizorům i ledničkám.“ řekl mi můj informátor z obchodního domu Kotva. „Hoiky z elektrárny spouští, za jak dlouho to k nim od ustupních dveří zvládnou. Rekord minulého týdne byl 16 sekund, tento týden je to neuvěřitelných 11.“ Li-

OSKLIVOU vzpomínkou jistě po dlouhou dobu zůstane nedělní ráno pro železného muže z Prahy. Naplánoval si noc plnou lásky, namísto ní ho však žena posvěná do jeho bytu důkladně oplla. Muž sladce usnul a šikovná žena pobrala le špurky, video a hodinky — vsu v hodnotě 62 000 Kčs.

BOHATĚHO nezaměstnaného dlouhletě tím neznámá pobertová na parkovišti v Ostrově v neděli večer přišedli 40 letého osobního auta, kde mu následně odčítali 300 000 Kčs v hotovosti a nábytkem přibírají i zlaté hodinky.

dě musejí chodit do Kotvy denně, protože denně je nové zboží. Závodníci se mezi sebou i hádají; mladší poražený nevěří, že mohl uhrát a být u putru jako první prošetřivěš bedesdník. Mladík prý běhá stouku za dvacet, staršího tam listě někdo pustil zadním vchodem a o zboží si to rozdají na rovině. Rekordy lámou i pokladny. Denní tržba 12 miliónů korun zahrábte všechny minulé úspěšně udnoční přímty. Inu, však také lidé ani někdy nevědí, co vlastně koupili, jako nedávno zákazník, který zultězil v ranním běhu a kdž zaplatil, tácal se, zda si koupil lednici či mrazák. Když jsme u rekordů, arži je i prodavačky tohoto pražského obchodního domu. Smluvají hčhu minulosti — pomalost a nevlidnost. Obě vyjučuje pracovní uypěť...

spotřební zboží. Tento čin byl ohlášen 10. listopadu, ale podle soudního lékaře se stal v rozmezí tří dnů před oznámením. Oběť měla v ústech kapesník převázaný kravatou a přešlepený páskou, svázané ruče a nohy, byla uskrčena a navíc ji pachatel bodl do břicha. OS VB ve Zlíně očekává příjezd specialisty z velvyslanectví Vietnamu v ČSFR. „Po Hynové vraždě Vietnamky ve Zlíně je to podobný případ. Proto by vietnamští občané měli více dbát na to, aby tam, kde žijí, pobývali jen ti, kdo v daném místě mají práci,“ uvedl k této události kpt. S. Dočkal.

KDO ZAVRAZDIL VIETNAMCE

[čtk]: Kriminalisté ve Zlíně vyšetřují surovou vraždu 42letého Vietnamce, který byl znám svým obchodováním. Ještě před 14 dny měl u sebe 40 tisíc Kčs a různé

Ztrpčují jim život

[čtk]: V Týně nad Vltavou mají problémy s občany polské národnosti, kteří pracují na výstavbě elektrárny Temelín a jejich je ve městě ubytováno přes 800. Dochází ke krádežím v obchodech, ničení veřejného majetku i k fyzickému napadení místních lidí. Častým jevem je

Pižduchové v rozhlase?

„Když potřet uje pižduch vědět, co má dělat, vezme te eton a zavola vyššího pižducha, a ten mu to řekne. Když pižduch potřebuje, aby někdo udělal to, co mu vyšší pižduch řekl, že má udělat, vezme telefon a zavola nižšího pižducha a řekne mu, že to má udělat.“

Václav Havel: Pižduchové

Piždušší pohádka Václava Havla je jako ušita na míru pro vyprávění o současném dění v Čs. rozhlase. Snad bude ještě příležitostí se k tomuto novodobému skvostu pohadkařství vrátit podrobněji, třeba i na tuhle notu: „... Druhý pižduch si pozval k sobě do kanceláře třetího pižducha, chvíli s ním jen tak klábosil a pak mu řekl, že by měli společně odstranit prvního pižducha, protože se příliš povyšuje nad ostatní pižduchy a nedá se to s ním dál vydržet. Třetí pižduch s tím souhlasil a slíbil druhému pižduchovi, že mu bude při odstraňování prvního pižducha pomáhat.“

I v tomto duchu se jede a naplno, jako kdysi „za starých dobých časů“, které dnešní čtyřicátníci a mladší nemohou pamatovat...

Osvědčení navrátilci z roku 1968 drží klíčové funkce v Čs. rozhlase. Brání se označení reformní komuniste. Budiž. Když některé z nejvýznamnějších veličin toho roku nedavno přispěchaly s tvrzením, že

Pražským jarem vlatně sledovaly přechod k tržnímu hospodářství západního typu plus demokracii západního typu, bylo to pro mnohé obyčejné — s obyčejným seiským rozumem — velkým překvapením. Cože tak pozdě objasnily svoje „skutečné“ záměry, když ještě před málo týdny házely polena pod nohy těm, kteří prosazovali radikální ekonomickou reformu vedoucí k tržnímu hospodářství...

Bude to asi tím, že staré manýry si zachovali mnozí osmašedesátníci již z padesátých let a že už z nich nikdo nevykoření sklonů k patentu na pravdu, pletičkám, intrikám. Prostě ducha exkomunismu. Volme tedy přesnější termín. Exkomunisté.

Poslední říjnový den proběhlo další shromáždění odborářů Čs. rozhlasu na Hajnovce. Účast ústředního ředitele zajištěna, hlásala odborářská pozvánka. A tahle účast stala opravdu zato! Spíše se hovořilo o iniciativní skupině 17. listopadu, jejíž výzvu odsuzující dosavadní direktivní způsoby řízení práce podepsalo na 300 pracovníků rozhlasu (staršími emisary jsou kolísaví přesvědčováni, že je to výzva sekretářek, uklízeček a bývalých agresivních komunistů). Střílelo se od pasu, udílely se rány pod pas, jen tomu hlavnímu se „zásadní“ projevy jaksi vyhýbaly. Otevřenému dialogu o budoucnosti rozhlasu, dialogu o zavedení takových kontrolních mechanismů, které by

zabranily tune centralizaci, direktive a cenzuře.

Zazněla i tato věta, kterou tak nežně hned za titulem Nejsnazší je být radikalem, citoval deník Práce 1. 11. 1990: „Zadny z lidí, kteří se po nucené odmice vratili na svá bývalá pracoviště do Čs. rozhlasu, nemusi skládat účty nikomu z těch, kdo jsou radikaly v posledních jedenacti a možná méně měsících.“ Nikdo to po nich v rozhlase nechce, však kdyby se skládaly účty i za dobu přesahující posledních dvaadvacet let, byli by mnozí velmi překvapeni. Tak raději ne.

Iniciativní skupina 17. listopadu v Čs. rozhlase ovšem zcela po právu žádá, aby ti, kdož se v posledních jedenacti a možná méně měsících navrátili, skládali účty za svoji práci, za svoje přehmaty, za svoji nekompetentnost ve funkcích, do nichž se s troubením přihnali. A v tomtož článku v deníku Práce se čtenář dozví ústy odborářského šéfa rozhlasu Jana Fuchse (jeden z těch, kteří nemusejí skládat účty), že „pokud dnes má někdo nějakou funkci, tak do ní byl zvolen proto...“ Stop. Do žádné z vedoucích a fidicích funkcí v rozhlase nebyl nikdo zvolen. To je jen optický „odborářský“ klam. Každý byl dosazen, bez vědomí řadových rozhlasáků. Vznikla homogenní neprůstředná skupina o několika lidech, kteří rozhodují o všem a nemusejí skládat účty. A ti, co byli navrženi kdysi OF do funkcí, až na nejpzácnější výjimky, byli nedavno „odejiti“, protože na jejich místa přišli ti s plackou Neskládáme účty!

po 2 Fr. Za stržené devisy se mají nakoupit zahraniční investory: šikovní umístění radu s pry 22 měsíc vyděla až jeden milion Kčs, hlavní p. nu zahraničních turistech, kteří nepři zvykli na nízké limity rychlosti na Čs. smazích.

Soudruzi, obušky docházejí!

Milicionáři v sibiřském městě Čitě stojí před závažným problémem. Docházejí jim totiž gumové obušky. Podle zprávy listu Komsomolská pravda se tak seznam nedostatkového zboží v SSSR rozšířil o další položku. Nedostatek je o to vážnější, že demonstraci v SSSR je stále víc a policisté mají tedy doslova plné ruce práce.

Nedostatek obušků je způsobem především jejich nízkou kvalitou. Policisté z Čity říkají, že se obušky lámou, a dobrý obušek se stal velkou vzácností.

S velkými obavami očekávají také zimní měsíce, kdy tu teploty klesají hluboko pod nulu. V extrémních přírodních podmínkách ztrácí guma řadu ze svých přirozených vlastností a díky tomu podléhá zkáze. Jednoduše řečeno, obušky toho v mrazech moc nevydrží. Podle policistů je situace v Čitě alarmující a je nutné ji ihned řešit.

o pohodlí a výnosne bydlo, projektují neobyčejnou čipernost, jen aby prokázali svoji nepostradatelnost a nemuseli se přeskolovat na zedníky či instalatery. Jak se dozvídáme, snaží se nyní příslušníci bezpečnosti zbavit se nadměrných zásob pendreků, pout a revolverů prodejem za devisy. Pistolka 9mm značky CZ má stát asi 200 Fr., želízka 10 Fr., pendreků bratru

...a pak jsem takhle stáhnul branky, a ona vyskočila z okna??

Katova zpověď

„Poprvé jsem popravil člověka 4. července roku 1922. Byli hned dva — viníci vraždy přestárých rolníků,“ uvádí ve své knize Černý deník bývalý státní kat francouzské republiky André Aubrecht. Kat zemřel před pěti lety, jeho deník byl však zveřejněn teprve nedavno a přispěl k polemice o účelnosti trestu smrti, která byla ve Francii podobná jako v dalších evropských zemích opět rozvířena.

„Často se mě ptali, zda mě nikdy netrápilo svědomí,“ píše Aubrecht. „Odpovídal jsem: Ne. Nelituji ničeho. Žiji s vědomím, že svou práci přináším lidem dobro. Je pravda, že v dobách okupace docházelo k obldným popravám z politických příčin. Těch jsem se ale neúčastnil a raději odešel na čas ze služby. Politicky motivované popravy skutečné nastolují otázku

oprávněnosti trestu smrti,“ domnívá se kat, ale zůstává jednoznačným zastáncem nejvyššího potrestání.

„Ve společnosti zmlitané rozporů představuje trest smrti neoddelitelné a nutné spojení agresivity se strachem. Toto spojení se prolíná do všeho lidského konání, je všudypřítomné. Lidé nad sebou cítí neustálou hrozbu a existence trestu smrti jim díky své hrůznosti dodává trochu klidu. Každý cítí, že ostatní se smrti bojí stejně jako on, a ohrožení ostatních ho ochraňuje. Jde pochopitelně o iluzorní ochranu, podobnou strachu dítěte, které se bojí vyjít v noci do tmy...“

Jsem přesvědčen, že poté, co nepotrestáme dostatečný počet vražd, spojí se tito vrazi jedné noci dohromady a uspořádají svou krvavou lázeň. Pak teprve začneme znovu hovořit o potřebě trestu smrti,“ varuje Andre Aubrecht.

Rückrufaktion für Zigaretten

BREMEN, 25. November (dpa). Der Bremer Tabakkonzern Martin Brinkmann AG, der in den fünf neuen Bundesländern die Marke „Golden American“ vertreibt, will einen Teil dieser Zigarettens vom Markt zurückziehen. Ein Mitglied der Geschäftsführung bestätigte einen entsprechenden Bericht der in Berlin erscheinenden „tageszeitung“.

Anlaß für die Rückholaktion ist die mögliche Beifügung des in der Bundesrepublik für Aromazwecke verbotenen Stoffes Cumarin, der laut „Römpf-Chemieflexikon“ in größeren Dosen unter anderem zu Kopfschmerzen und Erbrechen sowie Leber- und Nierenschäden führen kann. Laut „faz“ haben Analysen des Bundesgesundheitsamtes ergeben, daß Cumarin Gallengangsveränderungen und Lebertumore auslösen kann.

Wie der Firmen-Sprecher mitteilte, sollen „Golden American“-Packungen mit dem Aufdruck „Made in the Netherlands“ aus dem Handel gezogen werden.

KADAR ZA PENDEKRY

Naši strážci pořádku, tani i veřejni, nejsou tak nedůvtupní, jak bývali líčení v oblibených anekdotách. Právě naopak: když jim jde

Lupiči jezdí na jih

Noční vlaky, směřující ze západní Evropy na jih, se staly v poslední době terčem útoků organizovaných band. Podle svědků jsou tyto bandy složeny výhradně z jugoslávských občanů. Zločinci nastupují do vlaků ve Frankfurtu, Basileji či ve švýcarském Erstfeldu a na svou příležitost čekají ve vlacích až do Gotthardského tunelu, kde zvuk projíždějícího vlaku přehluší jakékoliv volání o pomoc. Operují většinou ve třech. Dva drží v šachu průvodčího a třetí si otevře kupé a okradá nic netušící spící pasažery.

Bandité jednají bez skrupulí. Na konci letošního června byl přepaden ve vlaku z Bruselu do Milana belgický průvodčí. Zločinci jej svazali, přelepili mu oči, paskovali pasku oči a usta a na hlavu mu navlekli igelitový sáček. Přes okradli tři cestující, které také svázali. Jedmu z nich se podařilo pout zbavit a vyvolat poplach, pachatele však přesto unikli. Průvodčí mezitím zemřel. Průvodčí si stěžují především na skutečnost, že systém komunikace mezi posádkami vlaků je stejný, jako v dobách před sto lety. Strojvůdci sice mají pomoci vysílaček kontakt s jednotlivými stanicemi, ale průvodčí nemá přístup do lokomotivy a jediná možnost, jak upozornit strojvůdce, je při zastávkách na jednotlivých nadrahách. Ve Švýcarsku se sice pokusily dráhy nasadit do vlaků soukromou ochranu, ale bez většího úspěchu.

Rádění jugoslávských band se stala obtížným problémem. Podle průvodčích není vlak, ve kterém by neoperovaly. Nejohroženější je údajně linka Dortmund – Řím. Nicméně policie vykrádání vlaků za tak závažně nepovažuje. Podle slov mluvčího Spolkového kriminálního úřadu pana Fundermanna to není záležitost, kterou by se musel zabývat Interpol.

Co za to mají?

Akademik Vasilij Mišin, bývalý hlavní konstruktér raketové a kosmické techniky SSSR hovoří o tom, o čem se ještě nedávno povinně mlčelo.

Chruščov záhy pochopil, že sovětské úspěchy v kosmonautice lze využít pro politické cíle. Proto žádal hned po vypuštění prvního satelitu od hlavního konstruktéra Koroljova nové úspěchy. Poručil například: „K oslavám VŘSR vystřelíte psal!“ Anglická společnost pro ochranu zvířat tehdy protestovala; v SSSR se totiž nepočítalo s návratem Lajky na Zem...

První skupinový let byl vlastně podvod: vesmírná loď se 24 hodin po startu ocitne opět nad Bajkonurem, a když se v té chvíli vystřelí další loď, poletí pak obě v kosmu vedle sebe. 11. srpna 1962 byla tedy vypuštěna loď s Nikolajevem a 12. srpna s Popovičem. Lodi v kosmu dělily jen pět kilometrů...

Jakmile se Chruščov dovedl, že Američané stavějí dvoumístnou loď Gemini, prikázal, že Koroljov musí vypustit tři kosmonauty v jedné lodi. Jenže nacpat tři muže ve skafandrech do kabiny Vostoku prostě nešlo. Takže — skafandry dolů! Technicky nešlo udělat ani tři otvory pro katapulty. Letělo se tedy bez katapultážního zařízení. V podstatě šlo o cirkusové číslo, protože ti tři namáhli v kosmu ani dost dobře sedět, natož vykonávat nějakou práci. Celý let byl jeden velký hazard. Západ však usoudil, že SSSR má k dispozici mnohamístnou loď...

„Zmíněné triky vytvářely dojem, že se řídíme konceptním rozvojem kosmonautiky. Nic takovéhohr neexistovalo.“ říká akademik Mišin. „Nepamatuji dobu, v níž bychom pracovali v klidu, bez pohanění shora. Pologramotní státníci se domnívají, že plní své povinnosti, ječí-li na uděně odborníky bez konce: dávaj, dávaj... Kdybych dnes zodpovídal za sovětskou kosmonautiku, zapojil bych do práce také ekonomy, historiky a filozofy. Nechal bych zpracovat nový program a dal o něm diskutovat. Nový náčelník Hlavní správy pro osvojení kosmu Du-nejev obhajuje pilotovaný let na Mars, ale má taková akce cenu? Bude stát obrovskou spoustu peněz. A co získáme náhradou? Ale Hlavní správa už se rozhodla... Experti v USA vypočetli, že SSSR vynaložil v roce 1987 na kosmonautiku 30 miliard dolarů, což je víc než všechny ostatní země světa dohromady. A co za to máme?“, uzavírá svou úvahu akademik Mišin.

Císař Mitsubishi

Pátek co pátek se scházejí prezident a generální ředitelé devěadvaceti hlavních společností japonské firmy Mitsubishi v nejvyšším poschodí podnikového sídla uprostřed rozlehlého parku císařského paláce v Tokiu. „Informa-tivní setkání“ šéfů v týdenních intervalech nahradilo nepružnou vertikální organizací obřího konglomerátu z doby předválečné.

Mitsubishi Corporation představuje dnes nejsilnější průmyslovou skupinu japonského soustroví. Jde o souhvězdí 160 podniků s přibližně 300 000 zaměstnanci a obratem kolem 40 000 miliard japonských jenů. Kromě obchodního domu Mitsubishi, jehož světová informační síť plní v jistém smyslu úlohu očí a uší celého japonského císařství, je podniková banka jednou z klíčových finančních institucí říše vycházejícího slunce. Od japonských superrychlých expresů po pivo, od automobilů po výrobky chemického průmyslu, od polovodičů po distribuci kávy, od hi-fi přístrojů po vesmírné družice — takový je záběr firmy se třemi diamanty ve znaku.

Podnik zrozený z odzbrojení japonských samurajů, kteří po roce 1860 vyměnili své válečné meče za dobovačnou obchodní politiku, je řízen placenými manažery vybranými z japonské intelektuální elity na nejlepších univerzitách.

Jako památku na zakladatelský rod Iwasaki udržuje společnost Mitsubishi ve vzorném stavu vzacnou sbírku starého jmení Japonska a Dalného výtvaru, kterou shromáždil původní majitel firmy.

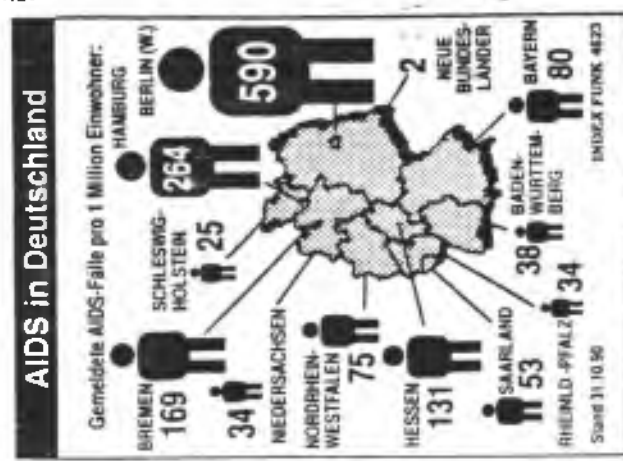
Lamači rekordů

Moc si to nechceme připustit, ale je to tak. Natolik výrazné osobnosti, jakými jsou oba hlavní protagonisté současné F1, dějiny automobilových bitev prostě nepamatují a jména jako Jim Clark, Jackie Stewart, Juan Manuel Fangio, Stirling Moss či Niki Lauda v jejich zari at chceme nebo nechceme blednou.

Znovu se to ostatně potvrdilo ve 498 závodě MS — letošní Velké ceně Španělska, při jejímž tréninku prodělal v lotosu desupulturní havárie 25letý Ir Martin Donnelly. Alain Prost si v Jerazu na konto připsal už 44 GP vítězství své kariéry, takže v historických tabulkách jich má o 17 (!) víc než dosud druhý Stewart a Ayrton Senna, jenž tentokrát na výhru pro poruchu chladiče nemohl dosáhnout (byla by to jeho 27., čímž by se na Stewarta dotáhl), ve Španělsku oslavil své jubilejní, 50. Pole Position. Tedy nejlepší tréninkový čas, který o rychlosti jezdce i vozu napovídá mnohem víc než samotný závod, a proto je u odborníků tak mimořádně ceněn. Abychom si uvědomili, co Brazílcovo jubileum znamená, připomeňme si, že v tomto směru v historických tabulkách dosud druhý J. Clark dokázal být v tréninku nejrychlejší 33krát a potřeboval na to víc jak 6 sezón, v nichž Lotus GP světa vládí.

36letý Senna, žijící v Monte Carlu, naproti tomu své první Pole Position získal v GP Portugalska před 5 lety (tehdy také s Lotusem) a v dalších 92 závodech to dokázal zopakovat 49krát! Kombinace zkušenosti, instinktu, odhadu a agresivity vedle samotného umění z něho víc než v každém druhém závodě udělaly nejrychlejšího pilota startovního pole s mimořádnou schopností vyladit vůz, což je fenomenální. A tak není divu, že úměrně k tomu vyroste na automobilové burze i jeho cena. Dá-li se věřit řečem, pak prodloužení jeho kontraktu přišlo červenobílý tým McLarenu na rekordní sumu 120 000 000 franc. franků!

Kamenné struktury. Jsou v ČSFR podniky /můžeme je jmenovat/, kde na 1000 zaměstnanců připadá 100 lidí (někdy se říká pracovníků) v hospodářském úseku a 40 lidí v osobním odvětví. Zbyvajících 860 zaměstnanců musí udržovat toto břemeno - není pak div, že režijní náklady dosahují zhrátou výšku až 1000 %. Počítáme s tím: při průměrné mzdě kolem 20 Kčs za hodinu se pak navenek musí účtovat kolem 200 Kčs. Za těchto podmínek může být podnik těžko rentabilní a stát na něj doplácejí - jak dlouho ještě? Pro porovnání: jak to vypadá v kapitalistickém Švýcarsku? V automobilovém oboru, nepočítaje prosperující, se při průměrné mzdě 25 Fr/hod. účtuje pracovní hodina kolem 75 Fr. Režijní náklady jsou tedy plus 200 %, pětkrát mížší než v ČSFR. To vše bude třeba jednou odhodnotit - kdo ale pohne s těmito zabýdřenými strukturami? Na to by asi nestačil ani sám Ačtnles, který se tak tak dobře osvědčil u pana Augliše...

JE TO KATASTROFA! ORGANIZACE ZEMÍ VYVÁŽÍJÍCÍCH PIVO SE ROZHOPLA
ZVÍŘET ČENŮ O 45 CÉNTŮ ZA BAREL!

Ročník XIX.

č. 1 - 13

(1993).

První schůze Poslanecké sněmovny českého parlamentu
na Pražském hradě

Slavnostní vykročení republiky

(rš): Státní hymnou České republiky v podání hudby Hradní stráže začala v pátek 1. ledna první, slavnostní schůze Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Její předseda Milan Uhde (ODS) přivítal ve Vladislavském sále Pražského hradu představitele zahraničních diplomatických misí, členy vlády, zhruba 80 poslanců bývalé české části FS a hosty, mezi nimiž byli mj. pražský arcibiskup Miloslav Vlk, bývalý čs. prezí-

dent Václav Havel a bývalá předsedkyně ČNR Dagmar Burešová. Slavnostního zasedání se nezúčastnili poslanci Sládkova SPR-RSČ.

Po projevech M. Uhdeho a premiéra Václava Klause přečetl předseda poslanecké sněmovny Prohlášení ČNR k parlamentům a národům světa, přijaté plénem českého sněmu 17. prosince 1992. Po skončení slavnostní schůze se M. Uhde a V. Klaus setkali na

Pražském hradě se členy pražského diplomatického sboru. Předseda české vlády je ujistil o zájmu samostatné ČR rozvíjet spolupráci se všemi zeměmi, jež diplomaté zastupují.

Členové sněmovny a hosté si dále prohlédli české korunovační klenoty, vystavené ve Svatováclavské kapli chrámu sv. Víta. V téže katedrále se poté konala ekumenická bohoslužba ke zrodu českého státu.

Ve večerních hodinách prvního dne samostatné existence české republiky uvedl orchestr České filharmonie pod taktovkou Libora Peška cyklus symfonických básní Má vlast Bedřicha Smetany.

Dnes v 15:00 bude čs. vysílání Svobodné Evropy rozděleno v poměru 2:1. To znamená, že Čechů bude čtyřicet, Slováků dvacet, že se denně bude vysílat osm hodin česky a čtyři slovensky. V obou řečech budou relace vysílat všechny středovlnné vysílače: Mělník, Litomyšl, Brno, Ostrava, Velké Koutolany, Poprad a Prešov. »Množství posluchačů v posledním roce opět stoupl. Je nejvyšší ze všech tříadvaceti jazykových oddělení Svobodné Evropy a Radia Svoboda. V Čechách a na Moravě to představovalo mezi dospělou populací 45 % a na Slovensku 38 % obyvatel.«

Slavnostní schůze poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, která se uskutečnila na Nový rok ve Vladislavském sále na Pražském hradě.

Námětem první české známky 3 Kčs je malý státní znak ČR, v němž je stříbrný dvouocasý lev ve skoku se zlatou zbrojí. Znak je ozdoben lipovými ratolestmi spojenými trikolorou a doplněn heslem PRAVDA VITĚZÍ. Tisk známky o rozměrech 33 x 33 mm zahájila 5. ledna Poštovní tiskárna cenin, a. s., v Praze a vydá ji dne 20. ledna 1993 ministerstvo hospodářství České republiky.

ropské dohody o přidružení ČR k ES a k postupně připravě České republiky na plné členství ve Společenství.

Nové ceny pohonných hmot

Benzin Speciál stojí 18,10 Kč, Super 19 Kč, Natural 18,40 Kč, benzín Super plus 21,40 Kč a nafta 15,40 Kč.

Nový stát - minuta první

Byl to zvláštní Silvestr. Neskonal jím jenom jeden rok, ale také jedna republika. Byl to zvláštní Nový rok. Nezačalo jím pouze dalších 365 dnů, ale byl počátek nového státu.

Na dlužbě Václavského náměstí zůstalo po té noci mnoho střeptů. Prý nosí stávají šišti...

Prag beantragt Aufnahme in die UN

NEW YORK, 5. Januar (AFP). Die Tschechische und die Slowakische Republik haben offiziell ihre Aufnahme in die Vereinten Nationen beantragt. Wenn die UN-Gremien den beiden Aufnahmegegesuchen zustimmen, wird die Weltorganisation 181 Mitgliedsstaaten haben.

ny na sklonku loňského roku, se oficiálně ujmou svého úřadu dnes. V. Klaus vyjadřuje potěšení nad tím, že komisi ES bude ve vztahu k Evropě reprezentovat politik s liberálním národním vztahům Společenství. Nová funkce sira Britiana podle předsedání premiéra Klause nepychobné přispěje k dynamickému rozvoji vztahů mezi Českou republikou a ES. Především k hladkému jednání Ev-

Kdyby navštívil Prahu na přelomu roku 1992 a 1993 nevidomý Jugoslavec, nejspíš by hledal krytí. Naštěstí nás rozchod skutečně neprobíhal »balkánský« a rachot způsobily jenom impotentní bratřiči granátů a neplodné sestříčky raket - silvestrovské rachetjile a dělobuchy.

Kůň vévody Václava byl obsypán mládými lidmi. O půlnoci z 31. 12. 1992 na 1. 1. 1993 zvedli české vlajky a skandovali »Ať žijí Čechy!«. Pokus zapět hymnu zapadl v rachotu kolem.

Množství lidí kolem sochy patrona české země bylo posíleno také cizinci. Zejména Němci byli nejspíš zvědaví na svého bezprostředního souseda v okamžiku 0 a člověka maně napadlo, že by se právě na tomto místě mohli zavázat, že nám vrátí oněch 500 hriven stříbra a 120 volů, které vyplácel římskému císaři kníže Václav jako tributum pacis - poplatek za mír. Houěné tu bylo také Italů, kteří nenápadně sondovali, co jsou vlastně zač ti Češi, bez nichž by v roce 1158 odlihl císař Rudovous od bran Miládu na nejspíš s nepořízenou. Vždyť právě bojovníci krále Vratislava překročili řeku Adúu a ztekli hradby pyšného italského města.

Na Václavském náměstí se v okamžiku prvních minut českého státu sešli lidé, z nichž - slovy písničkáře - »nikdo neplakal, nikdo neřhtoval... Nelze ovšem proto zapomenout mnohých, kterým bylo za Československem smutno.

Poselství Brittanovi

BRUSEL: Poselství předsedy vlády České republiky V. Klause sirovi L. Brittanovi věra v Bruselu v komisi Evropského společenství předala mise ČR při ES. Český premiér v něm britskému politikovi blahopřeje k jeho nové funkci v komisi Evropského společenství, v níž bude mimo jiné pověřen ekonomickými vztahy se zeměmi střední a východní Evropy včetně nové vzniklé České republiky. Sir L. Brittan a celá komise ES, jejíž nové funkce byly rozděle-

Do rodiny vyspělých demokracií

Z prohlášení České národní rady k parlamentům a národům světa

Stejně jako demokratické státy celého světa Česká republika ve své vnitřní i zahraniční politice bude vycházet z bezvýhradné úcty k lidským právům a základním svobodám, ze zásad důsledné demokracie a právního státu, jejichž důsledné naplňování tvoří základ svobody, spravedlnosti a míru. Česká republika vyjadřuje svůj zájem stát se co nejdříve členem Rady Evropy a smluvní stranou Evropské úmluvy o lidských právech a bude v souladu s mezinárodními standardy respektovat práva a plnit závazky týkající se národnostních menšin.

Česká republika se bude řídit v mezinárodních vztazích pravidly mezinárodního práva, jakož i cílly a zásadami zakotvenými v Chartě OSN, v helmském Závěrečném aktu a v navazujících dokumentech. Jako jeden z právních nástupců původního a zakládajícího člena Organizace spojených národů Česká republika potvrzuje své rozhodnutí respektovat zásady této organizace a hodlá v je-

jších rámci pokračovat v úsilí o upevnění míru a bezpečnosti a pokojné řešení konfliktů a civilizačních problémů mezinárodního dosahu.

V prohlášení se dále praví, že ČR bude důsledně plnit závazky týkající se snížení ozbrojených sil a výzbroje na úrovni dostatečnou pro obranu a bude se zasazovat o posílení důvěry a stability na mnohostranném a dvoustranném základě. Bude vytvářet politické, ekonomické, smluvní a legislativní podmínky pro postupné zapojení a budoucí členství v hlavních evropských politických, hospodářských a dalších organizacích.

V souladu s platnými zásadami mezinárodního práva a v rozsahu jím stanoveném se Česká republika bude od 1. ledna 1993 považovat za vázánou mnohostrannými i dvoustrannými smlouvami a dohodami, jejichž stranou byla k témuž datu ČSFR. Je připravena navázat s druhými státy diplomatické styky a rozvíjet s nimi vztahy na zásadách svrchované rovnosti.

nevměšování do vnitřních záležitostí, respektování územní a politické nezávislosti a neporušitelnosti hranic. Převzeme svůj podíl na finančních závazcích ČSFR vůči třetím státům a mezinárodním organizacím, podle příslušného ústavního zákona a Smlouvy uzavřené mezi ČR a SR o dělení majetku federace.

Česká republika bude věnovat zvláštní pozornost vztahům se Slovenskou republikou. Smlouvy a dohody sjednané mezi oběma republikami umožní, aby byla zachována taková míra spolupráce a koordinace ve vzájemných vztazích, která přispěje ke vzájemným vztahům mezi oběma státy ku prospěchu jejich občanům.

Česká republika se hlasy poslanců svého zákonodárného sboru zavázala v ústavě rozvíjet se jako součástí rodiny evropských a světových demokracií a tento závazek chápe jako obecný cíl své, vnitropolitického i zahraničněpolitického uslo-

Vyšší platy poslancům

(rč): Vedle zákona o státním rozpočtu schválila CNR v sobotu rovněž úpravy platů a dalších požitků ústavních činitelů a některých pracovních ústředních orgánů státní správy.

Základní měsíční plat poslance bude činit 13 000 korun namísto dosavadních sedmi tisíc. Výše funkčního příplatku např. předsedy parlamentu bude 18 000 korun. Tak se jeho měsíční plat vyrovná s platem českého premiéra (31 000 Kčs). Pausální náhrada věcných nákladů spojených s výkonem poslancecké funkce se zvyšuje na 7 000 korun, měsíční diety mimopražských poslanců na 4 000 korun.

Předseda vlády ČR bude pobírat

31 tisíc korun měsíčně, paušální náhrada výdajů spojených s výkonem jeho funkce byla stanovena ve výši 10 000 korun (u místopředsedy vlády 9 000 a u ministrů 8 000 korun). Základní měsíční plat vicepremiéra byl schválen ve výši 29 000 korun a ministra 25 000 korun.

Prezident ČR bude pobírat 85 000 korun měsíčně a k tomu 90 000 korun jako náhradu výdajů spojených s výkonem funkce. Základní prezidentský plat se tedy zvýší o 5 000 korun oproti platu prezidenta ČSFR, výše náhrad zůstává stejná.

Občanem ČR za dva tisíce

NAHLÉDNUTÍ DO NOVÉHO ZÁKONA O SPRÁVNÍCH POPLATCÍCH

Od 1. ledna nabyt účinnosti zákon ČNR č. 368 ze dne 5. května 1992 o správních poplatcích, vybraných správních orgánů ČR, kterým se ruší vyhláška 570 z roku 1992. Ve většině poplatků zůstává jejich výše zachována, pouze u některých se mění jak směrem dolů, tak i nahoru.

Zásadní novinkou je zavedení poplatku za podání žádosti u ústředních orgánů ve výši 200 korun, u obecních úřadů a jiných než ústředních orgánů pak v hodnotě 100 korun. V obou případech však pouze, směruje-li podaná žádost k vydání rozhodnutí a nejde-li

o úkon uvedený v ostatních položkách sazebníku.

Vyhledali jsme pro vás některé změny sazeb poplatků, které by vás mohly zajímat: za udělení státního občanství se dnes platí dva tisíce korun (dříve 700); za propuštění ze státního svazku ČR se rovněž tak jako dříve platí 2 000 Kčs. Nahlednutí do matrik stálo dříve 10 korun, dnes už dvakrát tolik, avšak za nahlednutí do živnostenského rejstříku se platí nyní méně — oproti dřívějším 50 Kčs pouze 20 korun. Ke změně poplatku dochází i za povolení ke kácení stromů rostoucích mimo les, které stálo fyzické osoby 50 Kčs a právnické

500 Kčs. Nový zákon tento poplatek sjednotil na 100 korun. Poplatek za povolení stavební změny (s výjimkou drobných úprav) se zdvojnásobil na 100 korun. Stejně tak se zdvojnásobil poplatek za lovecký lístek s roční platností — za jeho tříletou platnost vydají občané 150 korun (dříve 120). Pro cizince se sazba poplatku nemění — na rok 5 000 korun, na měsíc 1 500. Poplatky za rybářský lístek se pro tuzemce nemění (roční 30 Kčs, tříletý 50 Kčs, děti do 15 let 10 Kčs). Cizinci si nově mohou opatřit rybářský lístek nikoliv už jen na rok za 3 000 Kčs, ale i na dobu kratší za 500 korun. Ke změně

dochází i u povolení ke stavbě garáže — s jedním nebo dvěma stánkami se dnes platí 300 korun (dříve 100), za každé další stání 150 korun navíc. K největšímu nárůstu poplatků došlo za povolení provozování digitálních a světelných přístrojů, brajících automatů a dalších zařízení lidové zábavy (kolotoče, houpačky, střelnice apod.). Dříve se za každé jednotlivé zařízení platilo za rok 1 000 korun, dnes již 2 400, tj. 200 Kčs za každý započatý měsíc.

Notenaustausch vor der Teilung

Tschechische Republik und Slowakei nehmen Beziehungen auf

PRAG/BRATISLAVA, 29. Dezember (dpa/AP/ug). Die mit der Auflösung der Tschechoslowakei zum Jahresende verbundenen diplomatischen Aktivitäten gehen in die Endphase. Am Dienstag ersuchte die Tschechische Republik die Slowakei um die Aufnahme diplomatischer Beziehungen. Beide Staaten werden vom 1. Januar 1993 an unabhängig sein.

Wie das Prager Außenministerium bekanntgab, werden der tschechische Außenminister Josef Zieleniec und sein slowakischer Amtskollege Milan Knazko Noten austauschen, die die Aufnahme diplomatischer Beziehungen zwischen Prag und Bratislava (Preßburg) zum 1. Januar 1993 vorsehen. Damit werde die Etappe des Zusammenlebens beider Völker in

einem Staat beendet und eine neue Phase eingeleitet, sagte Zieleniec.

Die Slowakei wurde inzwischen von 13 Staaten anerkannt. Entsprechende diplomatische Noten seien in den vergangenen Tagen unter anderem von Polen, China, Japan, Bulgarien, der Ukraine und Italien eingegangen, teilte das slowakische Außenministerium in Bratislava mit. Der russischen Nachrichtenagentur Itar-Tass zufolge erkannte am Dienstag auch Rußland die Slowakische und die Tschechische Republik als selbständige Staaten an. Die Tschechische Republik ist nach Angaben des Prager Außenministeriums bislang von 24 Staaten anerkannt worden. Laut CSFR-Presse hat der Bau erster Zollämter an der tschechisch-

slowakischen Grenze begonnen. Die Kontrollstellen werden den Warenaustausch zwischen beiden Staaten überwachen und Steuern einziehen. Es sollen 18 Kontrollstellen errichtet werden. Vor der Teilung gibt es einen Ansturm auf tschechische Pässe. Laut Zeitungen stellen durchschnittlich 3000 Slowaken pro Tag einen Antrag.

Bez čestné vojenské jednotky

Ve čtvrtek navštívil Prahu delegace Národní rady Slovenské republiky vedená jejím předsedou Ivanem Gašparovičem. Několikahodinová oficiální návštěva na pozvání předsedy Poslanecké sněmovny Milana Uhého bude prvním setkáním představitelů českého a slovenského parlamentu po osamostatnění obou republik i. ledna tohoto roku.

Ivan Gašparovičovi se při oficiální návštěvě dostane stejných poct jako předsedovi parlamentu cizí země. Ještě předtím ČTK vedoucí oddělení protokolů Kanceláře Poslanecké sněmovny Hynek Krátký. Na ploše ruzyňského letiště, kde budou vyvěšeny státní vlajky obou zemí, ho uvítá místopředseda Poslanecké

S Maďarskem je to lepší

BRATISLAVA/PRAHA: Nevýhnutelnost rozpadu ČSFR se podle ředitele Tiskové agentury Slovenské republiky Dušana Kleimana »markantně« projevila při dělení bývalé Československé tiskové kanceláře. »Ředitel České tiskové kanceláře zakázal poskytovat TA SR jakékoli informace,« uvedl D. Kleiman na pondělním setkání slovenských politiků a novinářů a představiteli italského měsíčníku a vydavatelství Il Pungolo v Bratislavě. ČTK získala tuto informaci z magnetofonového záznamu z tohoto setkání od kolegů novinářů.

S Maďarskem, se kterým jsou, jak řekl, »velmi napjaté vztahy, má TA SR perfektní a kolegiální vztahy«. Poznamenal, že toho nebyli schopni čeští kolegové, a proto 31. prosince 1992 spolupráce mezi TA SR a ČTK skončila. »ČTK zůstalo 22 zahraničních zpravodajů a jedna perfektně technicky vybavená budova,« dodal Kleiman.

»Tvrzení pana Kleimana se nezákládá na pravdě, žádný takový zákaz jsem nevydal,« sdělil generální ředitel ČTK Tomáš Koptíva. Dodal, že v průběhu dělení ČSTK a její delimitace na republikové agentury existovala pouze ústní dohoda mezi ním a generálním ředitelem Dušanem Kleimanem, že veškeré pracovní návštěvy budou předem dohodnuty generálními řediteli. »Dohodu jsme oba dodržovali,« zdůraznil T. Koptíva.

K ukončení spolupráce mezi ČTK a TA SR k 1. lednu 1993 došlo podle Tomáše Koptívy proto, že se ne-

podářilo uzavřít obchodní smlouvu.

Tvrzení, že ČTK zůstalo 22 zahraničních zpravodajů a jedna perfektně technicky vybavená budova, je podle generálního ředitele ČTK rovněž nepravdivá. Uvedl, že Česká tisková kancelář má nyní 17 zahraničních odboček s 18 stálými zpravodaji. »Perfektní technické vybavení ČTK je nadsázkou, přestože ve srovnání s rokem 1989 je rozdíl markantní,« řekl T. Koptíva.

Dále sdělil, že ČTK má nyní na Slovensku osm stálých zpravodajů — slovenských státních příslušníků, jejichž předností je dokonalá znalost problematiky. Informace, které poskytují, jsou podle jeho slov objektivní, faktické a podložené a odpovídají všem zásadám agenturního zpravodajství.

Trestanci na Slovensko

(nka): O přesunu asi 1 600 odsouzených Slováků z českých věznic do slovenských a zhruba dvou set Čechů v opačném směru budou zítra jednat zástupci českého Shoru nápravné výchovy a slovenské Vězeňské služby.

Přesun vězňů mezi Českou a Slovenskou republikou se uskutečňuje na základě paragrafu 31 smlouvy o právní pomoci, kterou obě republiky uzavřely koncem loňského roku. Na čtvrteční schůzce by si čeští a slovenští vězeňští odborníci měli vyjasnit některé z diskutabilních bodů — například, zda přemístění odsouzených z Čech na Slovensko bude skutečně podmíněno souhlasem

samotných vězňů. Možnost, že by se odsouzení bránili přesunu změnou občanství však nepřipadá v úvahu, neboť o změnu může požádat pouze občan s čistým trestním rejstříkem.

Český Shor nápravné výchovy vidí pochopitelně ve výměně vězňů možnost zlepšit svou ekonomickou situaci. Slovenská Vězeňská služba, které 1 600 odsouzených deliktentů

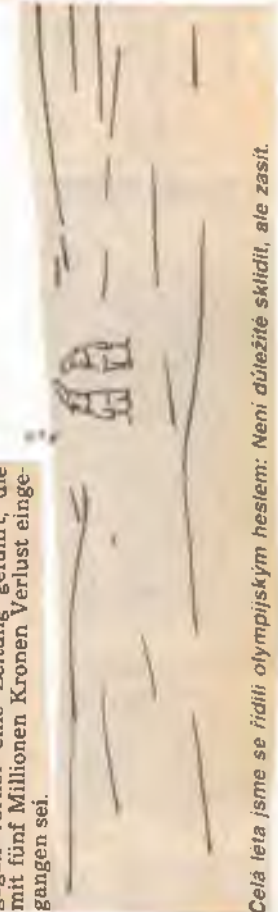
naopak přibude, bude podle názoru tiskového mluvčího Shoru nápravné výchovy Eduarda Vacka zřejmě nucena zmenšit prostor 3,5 metru čtverečního, vymezený pro jednoho vězně.

Delimitace nemocných vězňů byla ukončena již 29. prosince minulého roku, kdy bylo z vězeňské nemocnice v Trenčíně převezeno osm Čechů do Břma-Bohunic v opačném směru pak tři Slováci.

Slowakei löst Chefredakteur ab

BRATISLAVA, 5. Januar (dpa). Nur wenige Tage nach der slowakischen Unabhängigkeit hat die Regierung in Bratislava Karol Jezik, Chefredakteur der einzi-

gabe. Die neue Chefredakteurin habe dagegen vorher eine Zeitung geführt, die mit fünf Millionen Kronen Verlust eingegangen sei.

Cela leta jsme se řídili olympijským heslem: Není důležitější sklídit, ale zasít.

gen als regierungskritisch geltenden Tageszeitung des Landes, der Smena, abberufen. Jezik teilte mit, die Leitung eines von der Regierung neu gegründeten Verlages habe ihn entlassen. Laut Verlagsleitung ist Jezik aus »ökonomischen Gründen« abberufen worden. Das kann die Redaktion nicht verstehen, da die Zeitung in 1992 mit sieben Millionen Kronen (rund 410 000 Mark) einen überdurchschnittlichen Gewinn erzielt

Krátce před vánocemi nám někteří bratislavští politici vyčetli, že si český stát neprávem přisvojil vlajku zanikajícího Československa, chtějí prý exploatovat výhody jejího mezinárodního renomé. Pan poslanec Prokeš nadto vyvodil pregnantní závěr, že Češi nzenají své historické symboly, a kromě toho on, nebo kdosi jiný, odhalil v této recepci vlajky s modrou složkou utajené přiznání se ke slovanství, jehož je ta modrá údajně signifikantním rysem. Snad. Polsko si ce modrou na vlajce nemá, Bulharsko také ne, zato mezi nimi situované Rumunsko ano. Modrou má pak i Norsko, Lichtenštejnsko, Nizozemí, Andorra, Francie i Velká Británie. Je milé se takto dozvědět, že Evropa je vlastně plná tajných Slovanů od Uralu až po Island, jehož vlajka je - jak potvrdí znalci národních symbolik - měřeno počtem čtverečních centimetrů převážně modrá.

Nemohu polemizovat - tomuto nacionálnímu kolorismu prostě nerozumím. Osobně si myslím, že vlajka jakkoliv účtyhodná je už svým původem především vnější rozlišovací prostředek a jako takový není, ani nemůže být, apriorně zdrojem cti nebo dokonce výhod. Naopak vlajka má jen tolik cti a dobrého jména, kolik jí ho dává mravní hodnota a kvalita činů lidí, kteří jí nad sebou rozvinuli. To se nestanovuje zákonem jednorázově, to se musí dlouhá léta každodenně osvědčovat. Ale třeba se mylím.

Zato zcela neomylně zní názor pana doktora Gašparoviče: Převzetí československé vlajky je konečný důkaz, že Češi považovali ČR za svůj stát, za svou věc.

Souhlasím. Už proto, že jinak ani nemohli. Po roce 1918 měly historické země přes 90 % veškeré průmyslové výroby nového státu, Slovensko s Podkarpatskou Rusí 8,5 %. Slovensku chybělo nejen vysoké, ale i střední školství. Ze 3 862 obecných škol na Slovensku bylo v r. 1914 už jenom 344 slovenských, ze 40 000 učitelů na Slovensku udalo jen 664 mateřskou řeč slovenskou a ze 30 000 úředníků státní správy se jich ke slovenské národnosti hlásily pouhé 2000. Když se školský referát pokoušel po převratu obnovit slovenské gymnázia, sehnal všeho všudy

kněz a poslanec ľudové strany Ferdiš Juriga (F. Peroutka, Budování státu II., str. 783). Stačí trochu číst.

»Česká republika a České království měly své vlajky a měly při nich zůstat,« uvažuje doktor Gašparovič dále (LN, 28. XII. 1992 s. 8) a dodává, že symbolizuje-li česká vlajka něco dobrého, tak má na ni podle jeho názoru stejný nárok Slovensko, protože i ono pro to dobré v rámci Československa něco udělalo. Ano, udělalo. Dokonce mnozí Slováci pro ten společný sen položili život.

Jedno jméno za všechny - Jozef Gabčík. Ale postupme od logiky vnitřních vazeb k časové posloupnosti. Český stát československou

vlajku neuzurpoval. Pouze jí zvedl, když jí slovenská reprezentace za potlesku mnohých národovců štítivě odhodila. V posledním půlstoletí podruhé. Co máme, nevíme, až když to ztratíme. Stává se i v lásce, že opustíme ženu jako nenesitelnou a všimneme si jejího půvabu, teprve až jí ruku a srdce nabídne někdo jiný.

Bylo by proto asi nejužitečnější, nemluvě o vkusu, kdyby pan doktor namísto vyprávění o tom, co šlovně udělat měl nebo neměl, začal se jako význačný politik energicky přičiňovat o to, aby kříž, který Slovensko tak nadšeně vepsalo na svůj prapor, mohli Slováci hrdatě a s uspokojením nosit vždy už jen na hrudi v rytířském zápolení na sportovních kolbištích a nemuseli ho jednoho dne vléci na zádech cestou kalvárie.

A když to ztratíme...

dvacet profesorů, kteří byli s to hovořit jakž takž slovensky. Zbývajících 500 musely dodat české země.

Šli. Převážná většina naplněná mladistvým republikánským idealismem. Mnozí sotva svlékli uniformu, v níž do léta 1919 vyháněli ze Slovenska divize Bély Kuna. Československá republika byla věc jejich srdce, uskutečnění staletého snu o nezávislosti, který byli připraveni ochotně a s láskou sdílet s bratrským národem.

»Děkujeme srdečně tým českým úředníkům. Oni zaslouží na veky vdaku a věčnou pamiatku od slovenského národa, lebo bez českého úředníka Slovensko nielen že by bolo ostalo v maďarskom jarme, ale vraždy, anarchie, žhárstvo byly by tam na dennom poriadku.« To nenapsal Šrobár, Dérer nebo Markovič ani jiný podobný »pochybný« Slováček, to pronesl v parlamentu zcela nepochybný

Král na bankovce

»Na české bankovce bude i slovenský král Svätopluk. Schválne říkám, že slovenský, protože Velkomoravská říše dostala jméno až dodatečně od byzantského císaře. Například římský papežové v dopisech netitulovali Svätopluka jako krále Velké Moravy, ale Svätopluk, král slovienský. Existují i jiné písemnosti, které potvrzují, že říše zvaná Velkomoravská se nejprve jmenovala Slovenčina.« (M. Tkáč na tiskové konferenci 22. 12. 1992).

Hořejší odstavec obsahuje jeden doložený fakt — název Velká Morava použil poprvé císař Konstantin VII. Porfyrogennétos kolem r. 850 — obklopený výmysly z doby, která ještě nedokázala rozlišit pojmy Slovan a Slovák. A není to ani tak zábavné, jak to prezentuje v článku Tradice Jiří Hanák (LN, 28. 12. 1992 s. 8.) To si autor dostatečně uvědomil a — aby neurazil — s pit-hartovským sebestmračením dal

honem k lepšímu, že »... my Češi jsme jiní kabráčci než Slováci, kteří si slavnou minulost jen vymyšlejí, zatímco my jsme si kdysi ... vyrobili rovnou dokumenty!«

My? Pan Václav Hanka a přátelé. Nebo snad ne? Nemám rád tenhle blahosklonně paskvilní tón, jaký si ve vztahu k národu zvykla používat část mudrujících vzdělanců najmé z řad OH. A to jen jako úvod k útoku na nejmenovaného poslance vládní koalice, který prohlásil, že Česká republika naváže na tradice českého státu, počínajíc českým státem předbělohorským. Tomu poslanci nasazuje pan autor psí hlavu, zkouší ho z dějepisu, které tradice to měl vlastně na mysli. A pohořelě sype z rukávu všechna kormutlivá období našich dějin v selekci nekompromisní jak na osvětivské rampě. V jeho podání je naše historie jeden svrab a neštovice. Ale co když pan poslanec mvs-

lel na dobu »vlády krále holce, kdy byla — jak známo — za groš ovce?«

Pan autor samozřejmě ví, že literární podvrhy patří do dětského věku národů, a stejně ví, že slovo »tradice« je dnes inflační. Není neštěstí, když se uřekne poslanec. Je však na pováženou, když v politicky vypjaté době šermuje nacionálními podněty muž s vážností viceguvernera SBČS, který by se asi podivil, až by se z jeho iniciativy urodila na Slovensku nějaká ostuda, jako byly u nás Rukopisy. A stejně na pováženou je, když publicista úroveň vzdělanosti po čtyřicetiletí nejedlovského školství pohazuje historickými pojmy beze slova vysvětlení, neboť bez uvedení do souvislosti je každý historický fakt pouhá polopravda.

Už Kramerius věděl, že noviny nejen informují a komentují, ale také vzdělávají.

Slováci předběhli

(jh): Slovensko uvítalo první den republiky tiskovým listem nové známky s obrazem státního slovenského znaku a v hodnotě 8. Součas-

ně používala pošta Bratislava i příležitostně razítko, které bylo zároveň i razítkem prvního dne vydání. 2. ledna vyšla druhá známka se známkou v hodnotě 3. Obě první známky Slovenska vytiskla pražská tiskárna poštovních cenin. V České republice připravována známka se státním znakem zatím nevyšla. Nepodařilo se prý vyřešit včas některé nejasnosti kolem názvu státu na známkách i jiné otázky. (Na naší reprodukci je bratislavské razítko z 1. ledna).

Noví Češi

PRAHA: Ministerstvo vnitra České republiky registruje nyní více než 30 000 žádostí Slováků o udělení českého státního občanství. Denně jich přibývá okolo 3000. V minulých letech se ročně vyřizovalo v průměru pět žádostí slovenských občanů o udělení českého občanství. Tři pracovníci MV ČR jsou nyní schopni vyhovět okolo stovky žádostí o občanství denně. 28. 12. 92.

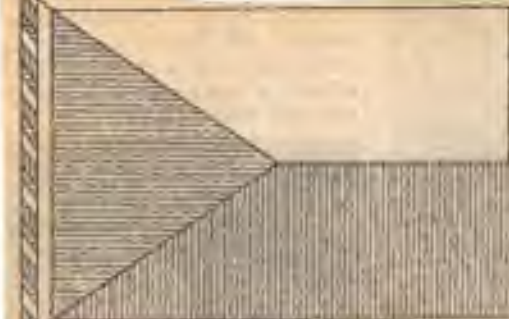

Ně, pane Pecháček. Televize funguje. Tentokrát vysadil manžel.

OSUDY

ČESKOSLOVENSKÉ

VLAJKY

Československá vlajka, dva pruhy, bílý a červený, spojené modrým klínem, stala se součástí našich dějin a provázela nás ve dnech radostných i ve chvílích tragických. V říjnu roku 1937 do ní zahálili rakev prezidenta Osvoboditele, po šesti letech nacistické okupace zavlála opět na jaře roku 1945, později prožila

své ponížení, když vedle ní vlála povinně rudá barva se srpem a kladivem. Bylo to v době orlů, která nařídila hrát naše hymny na konci rozhlasového vysílání současně se sovětskou. Přišel rok 1968. Prahou šel průvod mladých, kteří nesli vlajku zbrocenou krví jednoho ze svých kamarádů. Po temných letech druhé okupace se nad našimi hlavami rozvlnila opět svobodná vlajka v listopadu 1989. Je něco víc než jen soulad barev, znamená nám víc než symbol, je doslova náš osud.

Zákonem ze dne 30. března 1920 vstoupila státní vlajka Československé republiky v život a s ní i státní znaky a pečeti. V prvním paragrafu ústavního zákona se pravilo: »Vlajka státní (národní) skládá se ze spodního pole červeného a vrchního bílého, mezi něž jest vsunut modrý klín od žerdi do středu vlajky. Poměr vlajkové šířky k délce její jako 2:3. Délka klínu rovná se polovině délky vlajkové.« Důvodová zpráva k zákonu vysvětlovala, proč trvalo tak dlouho, než se o vlajce rozhodlo. Čekalo se na ústavu, na níž pracovali politici až do prvních měsíců dvacátého roku. »Státní vlajka«, pravilo se ve zprávě, »má obsahovati ony barvy, které jsou oficiálně uznány za barvy státní, tudíž barvy ony, které přicházejí v malém znaku státním. Poněvadž pak naše ústavní listina v § 5 prohlásila za barvy republiky bílou, červenou a modrou, bylo tím již dáno základní složení vlajky státní.«

Stojí za to citovat i další stanovisko týkající se podrobné práce znakové komise. »Po četných pokusech odporučila znaková komise ve své schůzi konané dne 24. ledna jednomyslně, aby modrá barva byla na vlajce umístěna v podobě klínu, jehož základnu by tvořila celá šířka

vlajky při žerdi, jehož výše by se pak rovnala polovině délky vlajky. Výhody řešení tohoto jsou tyto:

a) ono jediné ze všech zkoušených variant umožňuje, aby všechny barvy splyvaly v organický celek, takže již vlajka znázorňuje nedílnot našeho státu;

b) vlajka tato vyhovuje zcela estetickému principu vláni a směru;

c) modrý klín vyznačuje ideové tři pahorky ve slovenském znaku;

d) klín jest jednou z nejstarších figur české heraldiky.«

Zajímavé bylo jednání o státních znacích republiky. »Malý znak jest: Na červeném štítě stříbrný dvouocasý lev ve skoku vpravo hledící, úst rozžhavených, s jazykem vyplazitým, drápy s členkou, vše zlaté barvy, nesoucí na svých prsou červený štítek s třemi modrými vrchy, z nichž na prostředním vyšším vztyčen jest stříbrný kříž patriaršský.« určuje zákon.

Ani toto zdánlivě jednoduché řešení nebylo snadné, jak dosvědčuje důvodová zpráva: »Za malý znak státní byl původně navrhován znak království Českého, jenž byl současně symbolem celého státu českého... Později... se zdálo záhodným i v malém znaku symbolicky naznačiti, že základ republiky Československé tvoří organické splynutí historických zemí českého státu a Slovenska... Vhodné rozřešení otázky této bylo velmi obtížné, neboť bylo nebezpečností, aby znak tento nestal se jakousi obdobou dualistického znaku Rakousko-Uherska... Znak tento má tvořiti český lev, tudíž znak historického státu českého, jenž na srdci svém, tudíž na místě nejčestnější, chová znak slovenský.«

O středním znaku uváděl zákon, že má dva štíty, přední a zadní. »Na předním jest znak český: Na červeném štítě stříbrný dvouocasý lev ve skoku vpravo hledící, úst rozžhavených, s jazykem vyplazitým, drápy a členkou, vše zlaté barvy. Zadní štít je čtvercový. V jeho horním pravém poli jest znak slovenský: Na červeném štítě tři modré vrchy, z nichž na prostředním vyšším vzty-

čen jest stříbrný kříž patriaršský. V levém horním poli znak Podkarpatské Rusi: Štít na zdel rozdělený; v pravém modrém poli tři zlatá břevna, v levém, stříbrném poli stojící červený medvěd vpravo hledící. V pravém spodním poli znak moravský, na modrém štítě vpravo hledící orlice s členkou, stříbrně a červeně šachovaná. V levém posledním poli znak slezský: Na zlatém štítě vpravo hledící černá orlice s členkou, o červené zbroji, se stříbrnou pružinou na prsou, zakončenou jetelovými trojlístky a uprostřed zdobenou křížkem.«

V odůvodnění čteme: »Znak Slovenska jest podle běžného učení heraldického vlastně znak starých Uher vyňatý z někdejšího znaku uherského, a teprve v posledních dobách pozměněný tím, že tři vrchy původně zelené dostaly barvu modrou... Nově musil být utvořen znak Podkarpatské Rusi, který byl postaven na místo druhé, aby tím jaksi bylo dáno najevo význačné státoprávní postavení země této.«

A konečně velký státní znak. Uprostřed jsou český lev, slovenský kříž, podkarpatský medvěd, pod nimi moravská orlice, slezská orlice, těšínská orlice a znaky Opavska a Ratibořska. Po obou stranách stojí zlatý lev a pod štítem se vine stuha s heslem Pravda vítězí. »Jest to heslo.« uvádí důvodová zpráva, »pod nímž poselství husitské táhlo k sněmu basilejskému, kterého užíval národní král slavné paměti, Jiří z Poděbrad.«

Od prvního ledna roku 1993 vstoupíme v Čechách a na Moravě do nového života české republiky. Ohlížíme-li se dnes na tradice od přemyslovského státu až po období, kdy jsme se konečně v roce 1989 zbavili cizího jha, je to proto, abychom v této minulosti, z jejich omylů i vítězství, nalezní sílu budovat a žít svou novou existenci v duchu humanismu a svobody. Česká státnost se nezrodí jen z úmyslů, předsevzetí a teoretických rozprav, nýbrž z činů, jež položí její pevné a nezníčitelné základy. Tato činorodost, i v letech nejživějších, nebyla našemu národu nikdy cizí, tím spíše dnes, kdy otvíráme novou kapitolu svých dějin, bohá šťastných a svobod-

عطاءات

مؤسسة الرعاية الاجتماعية بالفيوم

تعليق عن طرح مناقصة توريد الاغذية لعام ١٩٩٢ وتحدد لفتح المظاريف يوم الاربعاء ١٩٩٢/١٢/٩ الساعة ١٢ ظهرا وتطلب كراسة الشروط من المؤسسة بالحاقه مقابل ١٠ ج ويرفق بالعطاء ٢٠ تأمين ابتدائي يكمل الي ٥٠ عند رسو العطاء والمؤسسة الحق في قبول او رفض اى عطاء دون ابداء الاسباب والله الموفق.

وزارة الاشغال العامة والموارد المائية

الإدارة العامة لرى أسوان

تعليق الادارة عن مناقصة العمليات الآتية :-

(١) توريد وتركيب بوابات حديدية عادية لأفهام وقناطر وحجوزات على الفروع والترع المختلفة بدائرة تفتيش رى القليم كوم امبو عام ١٩٩٢/٩٢

(٢) توريد وتركيب بوابات حديدية طراز لهي حنين وعادية لأفهام وقناطر وحجوزات على الفروع والترع المختلفة بدائرة القليم ادفو عام ١٩٩٢/٩٢

جلسة السبت الموافق ١٩٩٢/١٢/١٢

وذلك في تمام الساعة الثانية عشرة ظهرا بمبنى الادارة العامة لرى أسوان بالخزان غرب وتطلب الشروط والمواصفات كمل ريقة تفتة نفة ٧٠٠ مليم (سبعون قرشا لاغير) وقيمة العقد ٥٠ جنينها (خمسين جنينها لاغير) و٥٠٧٠٠٠ خمسون جنينها وسبعون قرشا في حالة طلب العقد

بالبريد برسم السيد المهندس مدير عام رى أسوان - بريد الخزان شرق

واى عطاء غير مصحوب بتأمين ابتدائي مرقم ١ / واحد في المائة

من قيمة العطاء المقاولين بالهيئات العامة وشركات القطاع العام واى عطاء يخالف ذلك لايلتقت اليه وان يكون اسعار العطاء وقيمة كل عطاء غير مشروطة باى شرط او قيود وغير مرتبطة باى اعمال اخرى او مناطق اخرى وكل عطاء يخالف ذلك يكون للمصلحة الحق في استبعاده وعدم الالتفات اليه ويتقتضى تقديم البطاقة الضريبية وبطاقة لمقاولات وسابقة الاعمال ٩٢/١٠٨٠

Překlad z anglicky o FA...

Přes čtyři století starý anglický zákon přikazuje obyvatelům Spojeného království, že 25. prosince musejí navštívit vánoční bohoslužby a do kostela se musejí dostavit vyhradně pěšky. Pokud někdo použije dopravní prostředek, policie ho smí zabavit a prod. Odhalil to ve své nové knize o vánočních zvycích v Británii spisovatel Desmond Morris.

Malý a střední znak Československa

Veliký znak. Byl vetkán také do standardy prezidenta

Historie české státnosti sahá až do 9. století. Původní Přemyslovské knížectví se v dalších stoletích rozrostlo ve významný středoevropský stát, který se mnohokrát stal průsečíkem moderních evropských dějin.

Historie našeho státu

Prvním státním útvarem byla Velkomoravská říše (830 - 908), která zahrnovala Moravu, Čechy, Slovensko, Slezsko a část dnešního Polska a Maďarska. Jejím rozpadem se slovenský národ dostal pod nadvládu uherského státu, český národ si vytvářel svůj vlastní stát. Ten byl vytvořen za vlády knížecího rodu Přemyslovců (9. století - 1306). V roce 1212 byl českému panovníkovi přiznán Zlatou bulou sicilskou dědičný královský titul a Přemyslovců si zajistili i polskou korunu a usilovali o korunu maďarskou.

K největšímu politickému, hospodářskému a kulturnímu rozvoji země došlo po nástupu dynastie Lucemburků (1310 - 1437). K českým zemím bylo připojeno Slezsko, Dolní Lužice a Braniborsko a český král Karel IV. získal i titul německého císaře. Husitské revoluční hnutí (1419 - 1437) znamenalo ochromení nadvlády katolicismu a posílilo české národní sebevědomí. Po porážce husitů se český stát znovu upevnil za vlády Jiřího z Poděbrad (1458 - 1471), který přešel svou dobu návrhem mírové unie evropských panovníků (1464). Za panování krále Jiřího a poté polského rodu Jagellovců (1471 - 1526) se stal pražský královský dvůr střediskem inocenských a diplomatických jednání. V roce 1526 hyl na český trůn zvolen Ferdinand I. Habsburský, pod jehož vládou vzniklo ve střední Evropě nové velké soustátí.

V mnohonárodnostní habsburské monarchii (1526 - 1918) byla zpočátku respektována samostatnost původních státních celků, avšak narůstající rozpory mezi centralistickými zájmy panovníka a zájmy jednotlivých zemí vedly k vyhrocování vnitropolitických konfliktů a k četným povstáním. Nejzávažnějším bylo české stavovské povstání (1618 - 1620), jehož porážka v bitvě na Bílé hoře (8. listopadu 1620) znamenala konec samostatnosti tehdejšího českého státu, násilnou rekatolizaci a germanizaci českých zemí a upevnění centralistické formy vlády. Porážka povstání, které se stalo podnětem ke třicetileté válce, zahájila 300leté období temna - doby národního útlaku příslušníků českého národa. Světlejší etapou se stala pouze léta národního obrození (1781 - 1848), kdy spolu s průmyslovým pokrokem a s přílivem českého obyvatelstva do měst nastal i rozmach českého jazyka a kultury vůbec. Ve druhé polovině 19. století zaznamenaly země koruny české další hospo-

dářský rozvoj a období po rakousko-uherském vyrovnání (1867) je zstihlo jako ekonomicky nejrozvinutější součást habsburské monarchie.

První světová válka znovu důrazně nastolila otázku, zda je Rakousko-Uhersko vhodným státním rámcem jak pro český, tak i pro slovenský národ. Proti-habsburský odboj byl zpočátku zaměřen na podstatnou přestavbu Rakousko-Uherska, později už na jeho rozbití. Radikální cíl prosazoval zejména český a slovenský zahraniční odboj, jehož hlavním představitelem byl T.G. Masaryk. Samostatnost historických zemí a spojení českého a slovenského národa ve federativním svazku požadovali zástupci Čechů a Slováků v zahraničí již v roce 1915.

Česká státnost - ovšem v rámci Československa - byla obnovena už v říjnu 1918. Prozatímní vláda vyhlásila samostatnost Československa 18. října 1918 ve Washingtonu (tzv. Washingtonská deklarace). V Praze pak definitivně vyhlásil samostatnost Československé republiky Národní výbor 28. října 1918. O dva dny později se Martinskou deklarací k Československu přihlásilo Slovensko.

1. ledna 1993 začala pak kapitola zcela nová...

Im Hintergrund: Tschechien oder Tschechien?

Ein Problem für die Deutschen

Zwei neue Staaten haben sich am Neujahrstag friedlich und ohne größere Probleme für ihre Nachbarn unter die europäischen Nationen eingereiht: Die Nachfolgestaaten der ehemaligen CSFR. Doch nun gibt es in einer Zeit, in der griffige Kurzformeln gefragt sind, zumindest für die Deutschen Probleme mit der Bezeichnung des unmittelbar an Deutschland angrenzenden Staates. Den östlichen der beiden CSFR-Nachfolgestaaten kurz und bündig Slowakei zu nennen, wird den Deutschen niemand in dem jungen selbständigen Staat verübeln. Wie aber sollen die wiederereinigten Deutschen angesichts der dunklen Abschnitte der deutsch-tschechischen Geschichte die Tschechische Republik ähnlich kurz bezeichnen, ohne geschichtsbewußte Tschechen zu verletzen?

Die tschechischen Länder verwendeten Ausdrücke wie „Tschechien“ oder „Tschechien“ sind im allgemeinen Sprachgebrauch schwer durchzusetzen lassen.

Zu welchem Schluß die Tschechen selbst auch immer kommen, den deutschsprachigen Nachbarn bleiben die Alternativen Tschechien, Tschechien und Tschechienland. Angesichts dieser Wahlmöglichkeiten herrscht unter den Prager Korrespondenten der deutschen Medien doch einige Ratlosigkeit. Die schlechtesten Chancen hat dabei offensichtlich das Kunstwort Tschechienland.

Die einfachste Lösung wäre es zweifellos, in den deutschsprachigen Nachbarländern für das Land der Böhmen, Mähren und Schlesien den im allgemeinen Sprachgebrauch eingeschlifften Ausdruck „Tschechien“ zu verwenden. Doch die gedankenlose Verwendung dieser Bezeichnung verrät wenig Sensibilität. Denn vor allem ältere Böhmen und Mähren assoziieren mit „Tschechien“ die brutalen Gewaltakte, die von Deutschen im „Protektorat Böhmen und Mähren“ an der tschechischen Bevölkerung begangen wurden.

In der tschechischen Öffentlichkeit wird aufmerksam beobachtet, welche Sprachregelung sich bei den deutschsprachigen Nachbarn im Umgang mit dem jungen Nachbarstaat einbürgert. Die Urteilsfindung wird dabei dadurch erschwert, daß die Tschechen selber noch nach einer passenden Kurzbezeichnung für ihre selbständige Republik suchen. Denn daß die Böhmen die Bezeichnung „Tschechien“ für ihre Heimat benutzen, meist kurzerhand auf die gesamte Republik anwenden, stoßt bei Mähren und Schlesien auf hartes Schlug. Die Zeitung *Střevotín* Slovo schlug deshalb vor, den bereits im vergangenen Jahrhundert für die tsche-

Lichtenštejnsko hrozí

VÍDEŇ: Lichtenštejnsko pohrozilo České republice, že bude hlasovat proti jejímu přijetí do Rady Evropy, jestliže pražská vláda neuzná majetkové nároky Lichtenštejnského knížectví v Čechách a na Moravě. Informovala o tom rakouská tisková agentura APA s odvoláním na české diplomatické zdroje. Agentura zdůrazňuje, že lichtenštejnský zástupce na nedávném zasedání ministrů zahraničí zemi KBSE ve Stockholmu opakovaně vyzval, aby uvažovala o tom, jak se vyjádřit k nárokům na oprávněné nároky Vajduza na zkonfiskované zámkové a jiné majetky na území České republiky. Vyhlášený před rokem 1948.

ČEŠE JE HOŘILIZOVÁVAT...

das den meisten befragten Kollegen fast ein wenig lächerlich im Ohr klingt. Klare Verhältnisse schuf der Österreichische Rundfunk (ORF), wo durchgehend Tschechien benutzt wird.

Niemals werde sich dieses ungebräuchliche Wort durchsetzen lassen, argumentieren andere. Da sei es schon besser, sich mit dem weit verbreiteten „Tschechei“ abzufinden. Schließlich sei das Wort älter als sein Mißbrauch durch die Nazis, und seine Ächtung zugunsten weltfremder Konstruktionen würde deshalb lediglich einen späten Sieg der NS-Reichsschriftums-Kammer bedeuten. Bewußt soll nach dieser Argumentation dem Ausdruck Tschechei eine zukunftsweisende Bedeutung gegeben werden.

Offizielle Hilfestellung aus Prag können die Deutschen kaum erwarten. Mit diesem Dilemma müßten sie schon selbst fertig werden, antwortete jüngst der tschechische Außenminister Josef Zieleniec auf eine entsprechende Frage eines deutschen Zeitungskorrespondenten. So wird es wohl zumindest in der ersten Zeit beim umständlichen Ausdruck Tschechische Republik und bei der Kurzformel CR bleiben.

Vor Zuzug der Slowaken gewarnt

Tschechische Republik fürchtet nach CSFR-Ende „Asylproblem“

PRAG, 3. Januar (dpa/AFP/Reuter). Als Asylproblem Nummer eins hat der tschechische Ministerpräsident Vaclav Klaus die Zuwanderung von Tausenden von Slowaken bezeichnet. Im ARD-TV (Tagesgespräch 1 plus), das am heutigen Montag ausgestrahlt wird, sagte Klaus, daß der deutsche Asylkompromiß auf sein Land Auswirkungen haben werde. Das Problem sei auf Polen, die Tschechische Republik und Österreich abgewälzt worden. Sein Land könne sich zur Zeit eine größere Anzahl an Asylbewerbern nicht leisten. Der Zuzug von Slowaken werde „in nächster Zeit für uns das schlimmste Asylproblem“.

Die Tschechen müßten keine Angst vor Deutschland haben, sagte er. Es sei der größte und wichtigste Nachbar der Tschechischen Republik, mit dem diese in allen Bereichen eng zusammenarbeiten möchte. Zwar mache der in Deutschland aufkeimende Neofaschismus Angst, aber er wolle das nicht von außen kritisieren. Außerdem habe die Tschechische Republik zur Zeit ihre eigenen mit der Auflö-

sung der CSFR verbundenen Probleme. Klaus betonte, seine Republik habe im Ausland nie um Finanzhilfe gebeten. In dieser Beziehung benötige die Tschechische Republik keine Unterstützung. Was sie wirklich dringend brauche, sei die Öffnung der Grenzen für ihre Waren.

Die USA erkannten am Samstag die beiden neuen Republiken der Tschechen sowie Slowaken an und boten volle diplomatische Beziehungen an. Die USA strebten „volle und gegenseitig produktive Beziehungen“ zu den beiden Staaten an, denen Lob gebühre für die friedliche Art und Weise der Aufspaltung der CSFR, hieß es.

Auf einen der neu eingerichteten Grenzposten zwischen der Tschechischen Republik und der Slowakei wurde ein Anschlag verübt, bei dem leichter Sachschaden entstand. Wie die Nachrichtenagentur CTK am Samstag meldete, warf am Vorabend ein Unbekannter einen Sprengsatz durch ein Fenster des tschechischen Zollgebäudes in Stary Hrozenkov (Mähren).

Mittwoch berichtete, soll einer der Gewalttäter nach der Tat zu seinem Opfer gesagt haben: „Du Ausländer, wir Skins.“ Von den Tätern fehle noch jede Spur.

Slovensko na samostatné ceste

(rč): Ještě před zahájením oslav vstupu Slovenska do rodiny samostatných států vydala Národní rada SR prohlášení, v němž jasně stanoví, že SR navazuje na demokratické tradice a humanistický odkaz předků, rozhodnutí žít v pluralitní demokracii a respektování lidských práv a svobod.

Minutu před silvestrovskou půlnocí byla na Bratislavském hrádě spuštěna československá státní vlajka a poté vztyčena vlajka samostatné Slovenské republiky. Oslavy se pak uskutečnily za účasti deseti tisíc občanů na bratislavském náměstí SNP. Opět byla vztyčena vlajka SR a vyslán televizní projev předsedy NR I. Gašparoviče, promítaný na velkoplošnou obrazovku, žel bez ozvučení. Se slovy, že Bratislava je nejmladším hlavním městem ve světě, pozdravil občany slovenský premiér V. Mečiar. Distancoval se od těch, kteří přišli na náměstí s rakví pro «mrtvou federaci» a s obrázky Josefa Tisa, Andreje Hlinky a M.R. Štefánika. Několik desítek lidí se svíčkami se sešlo u sochy česko-slo-

venské vzájemnosti na Vajanského nábřeží.

Na Nový rok se uskutečnilo slavnostní zasedání Národní rady a vlády SR, kde promluvil její předseda I. Gašparovič a premiér V. Mečiar. Ten mj. připomněl «konec podepisování zákonů z Prahy, konec vykávaní na to, co se v Praze řekne». I. Gašparovič přečetl Prohlášení ke vzniku nezávislé SR. V. Mečiar přednesl také novoroční televizní projev, v němž řekl, že na Slovensku je nutné udělat tlustou čáru za minulostí, že vypořádání se s ní musí mít charakter usmíření, které však neznamená zapomenutí. Zanikl ČSFR označil za souhrn geopolitických změn ve světě, rozdílného ekonomického, sociálního a politického

vývoje v obou částech dnes již bývalého Československa. Ke vzniku samostatného Slovenska však dochází v období ekonomického útlumu, je o to těžší. Právní řád nové republiky bude podle premiéra muset být přizpůsoben «novým společenským podmínkám».

První den samostatného slovenského státu pokračoval tiskovou konferencí, na níž M. Kňazko označil mj. za prioritní spolupráci s ČR, kulturně společenským setkáním se zahraničními Slováky, koncertem v bratislavské Redutě, slavnostním Te Deum v Dómu sv. Martina a setkáním s diplomatickým sborem. Na tiskové konferenci se zahraničními novináři odmítl V. Mečiar paralelu mezi vznikem SR a tzv. Slovenským státem a uvedl, že bude-li v ČR u moci «pragmatické Klausové křídlo», vztahy mezi oběma republikami budou stabilní.

Das Elsaß hat seit dem deutsch-französischen Krieg von 1870 viermal die Staatszugehörigkeit gewechselt. Seit dem Zweiten Weltkrieg ist es französisch. Viele Bürger geben nach wie vor Elsässisch, einem deutschen Dialekt, den Vorzug.

Skins raubten Slowaken aus

ERFURT, 6. Januar (dpa). Rechtsgerichtete Skinheads haben in Erfurt einen 19-jährigen Slowaken zusammengeschlagen. Anschließend raubten sie ihm 20 Mark, tschechische Kronen sowie eine Schachtel Zigaretten. Wie die Polizei am

Trable s prezidentem

Jedním z nejzávažnějších problémů předvánoční slovenské politické scény je výběr vhodných kandidátů na funkci prezidenta Slovenské republiky. Zatímco strana demokratické levice věří v možnost prosazení jiného kandidáta než toho, kterého určí politické gremium HZDS, respektive všemocný Vladimír Mečiar, Křesťanskodemokratické hnutí je v této otázce realističtější, a tedy skeptičtější. Jak nedávno uvedl jeho předseda Ján Čarnogurský, poslanci z KDH v NR SR nebudou zřejmě hlasovat pro žádného z dosud známých kandidátů a svého kandidáta do prvního kola prezidentské volby nepostaví.

Vratme se ale ještě k aktivitě Weissovy SDL. Rozruch mezi slovenskou veřejností vzbudila zpráva, že SDL požádala o kandidaturu na post prvního slovenského prezidenta spisovatele Ladislava Ťažkého. Taktické pozadí tohoto kroku je v celku jasné. Ladislav Ťažký je všeobecně uznávaný intelektuál, není členem žádné politické strany a byl to právě on, koho požádala rodina Alexandra Dubčeka o pronesení smutečního proslovu nad jeho hrobem. Ladislav Ťažký je dlouholetým generacním i ideovým soupeřem zesnulého Alexandra Dubčeka a SDL zřejmě doufá, že mu to dodá v očích slovenské veřejnosti rozhodující vž-

nost a úctu. Tato myšlenka je podpořena skutečností, že velká část občanů Slovenska cítí v těchto dnech nejistotu a obavy z nově získané státní samostatnosti a blízké se hospodářské krize a mohla by tedy dát svůj hlas L. Ťažkému jednak jako opožděný projev úcty k Alexandru Dubčekovi, jednak jako určitý projev protestu proti silici politické mašinérii HZDS. Určitý pocit ulehčení, který se projevil na Slovensku po uvedení oznámení SDL, zmrazil však J. Čarnogurský, který připomněl, že spisovatel L. Ťažký byl v letech 1952–1958 pracovníkem ÚV KSS, kde pracoval v odhru umění. Podílel se tedy na slavně proslušeném uvádění socialistického realismu do praxe, fungování cenzury a likvidaci umělců z politických důvodů. Jak dále řekl Ján Čarnogurský, podle názoru KDH by budoucí slovenský prezident neměl být zapojen, a to ani nepřímou, do perzekucí komunistické moci. Bude-li prvním slovenským prezidentem bývalý komunistka nebo ne, o tom již rozhodnou Slováci sami. Z našeho pohledu by však zatím vše nasvědčovalo spíše tomu, že o tom tak jako tak rozhodne jejich premiér za ně. A ten bude možná uvažovat sice o podobně sporných osobnostech, nicméně rozhodně z řad HZDS.

Deutsches im Elsaß offiziell

STRASSBURG, 8. Januar (Reuter). Deutsch ist von der französischen Regierung als offizielle Sprache im Elsaß anerkannt worden und wird künftig an Volksschulen gemeinsam mit Französisch gelehrt.

Úrokové novinky

(kč): V návaznosti na vývoj tržních podmínek mění Česká spořitelna, a. s., od 1. ledna 1993 úrokové sazby. U vkladů fyzických osob garantuje došed platné úrokové sazby jako minimální pro rok 1993 a u některých je o 1 až 2 % vyšší. Nově zavádí úrokovou bonifikaci u vkladních knížek s roční a dvouletou výpovědní lhůtou, u kterých zůstatky po celý rok neklesnou pod 100 000 Kčs. U takových vklad-

ních knížek s roční výpovědní lhůtou bude celková sazba s úrokovou bonifikací 11 %, u vkladních knížek s dvouletou výpovědní lhůtou 13,2 %. Úrokové sa zůstatky nad 10 000 Kčs.

„Hoffentlich bringen Scherben Glück“

„Es gibt nichts zu feiern, und weinen ist überflüssig“, hatte der Kommentator Jiri Hanak in der Silvesterausgabe der Prager Tageszeitung *Lidove noviny* zur CSFR-Teilung und Gründung zweier unabhängiger Nachfolgestaaten geschrieben. Die Stimmung zumindest seiner tschechischen Landsleute scheint er damit getroffen zu haben. Zwar sind zur historischen Stunde, als um Mitternacht mit dem Beginn des Jahres 1993 die Selbstständigkeit der Tschechischen Republik zur Realität wurde, Tausende auf den Prager Wenzelsplatz geströmt. Aber gegenüber den ausländischen Touristen scheinen die Einheimischen eher in der Minderheit zu sein. Nichts mehr von der ausgelassenen Stimmung der Jahreswende 1989/90 ist zu spüren, als die Wahl Vaclav Havel zum tschechoslowakischen Präsidenten die Hoffnungen der Prager auf eine bessere Zukunft beflügelte. Auch für Trauer über das Verschwinden der 74jährigen Tschechoslowakei ist im ohrenbetäubenden Lärm der Raketen und Böller kein Platz. The same procedure as every year, alles wie gehabt, steht als Motto über dieser gar nicht so außergewöhnlichen Silvesternacht in Prag.

Auf dem Sockel des Denkmals für den böhmischen Nationalheiligen Wenzel immerhin drängt sich ein Grüppchen Jugendlicher, einer von ihnen schwenkt wie wild die CSFR-Flagge, die nun die Fahne der Tschechischen Republik ist. Die aktuellere Symbolik ist heute wohl gemeint. „Havel auf die Burg“, „Die Tschechen sollen leben“, lauten die Sprechchöre des weinseligen Häufleins, aber der Funke springt nicht auf die Umstehenden über. „Und wenn ich jetzt die Slowakei hochleben lasse...“, raunt ein junger Mann seinem Freund zu. „Laß das lieber!“ ist die Antwort. Eine halbe Stunde nach Mitternacht lichten sich die Reihen bereits wieder. Zurück bleibt ein Scherbenhaufen zersplitterter Sektflaschen. „Hoffentlich bringen Scherben Glück“, meint eine Frau skeptisch.

Da wird die Stunde der slowakischen Selbstständigkeit in Bratislava (Preßburg) doch etwas anders begangen. 25 Millionen Kronen (rund 1,5 Millionen Mark) hat die slowakische Regierung zur Feier spendiert. Zwar sind kurz vor Mitternacht die meisten Straßen der slowakischen Hauptstadt wie ausgestorben, nichts deutet auf spontane Freudenbekundungen der Bevölkerung über die nun errungene Unabhängigkeit von der „pragozentristischen“ Föderation hin. Zur zentralen Festveranstaltung versammeln sich jedoch mehrere tausend Menschen vor dem in der Nationalfarbe Blau gehaltenen Podium auf dem „Platz des Slowakischen Nationalaufstands“. Sekt und Würstchen gibt es umsonst.

Kurz vor Mitternacht beginnen die Glocken zu läuten. „Es ist ein so glücklicher Moment für mich. Endlich können wir selbst über uns bestimmen. Wir haben die Chance, die Schweiz Mitteleuropas zu werden“, begeistert sich eine Lehrerin, die mit der ganzen Familie aus einem Provinzstädtchen angereist ist. Eine Ehrenreife der neu entstandenen slowakischen Armee holt um Mitternacht die CSFR-Fahne ein, und statt dessen steigt die slowakische Flagge empor. Artilleriesalven mischen sich mit dem Krachen des Feuerwerks.

Der slowakische Ministerpräsident Vladimir Meciar begrüßt die Einwohner von Bratislava als der „jüngsten Hauptstadt der Welt“, die sich nun „unter die europäischen Metropolen einreicht“. Parlamentspräsident Ivan Gasparovic bemüht sich in der ersten Stunde der slowakischen Unabhängigkeit um versöhnliche Töne in Richtung Prag, schließlich han-

delt es sich um eine friedliche Scheidung: „Ich möchte das Allerbeste auch der Tschechischen Republik wünschen. Vergessen wir nicht all das Gute, das uns verbindet.“ Nicht alle haben die Botschaft verstanden. Die Feierstunde geht mit den Klängen der Melodie „An der schönen blauen Donau“ zu Ende, die Kundgebungsteilnehmer tanzen Walzer. Danach findet die Mitarbeiterin einer Rundfunkanstalt ihren Wagen, der ein Prager Kennzeichen hat, mit einem zerstochnen Reifen vor. Die Frau ist übrigens gebürtige Slowakin.

Bereits einige Minuten vor Mitternacht haben sich die führenden Repräsentanten der aufgelösten Föderation im tschechoslowakischen Fernsehkanal von den Zuschauern verabschiedet. Auch hier dominiert der Aufruf zur Zusammenarbeit zwischen den beiden CSFR-Nachfolgestaaten. Aus den an ihn gerichteten Briefen wisse er, daß viele Bürger nicht mit der Auflösung des gemeinsamen Staates der Tschechen und Slowaken einverstanden seien, räumt CSFR-Premier Jan Strasky ein. Die Föderation habe jedoch ihre historische Aufgabe erfüllt. Die friedliche Teilung sei ein würdiger Schlußpunkt. „Aber die Tschechoslowakei verschwindet nicht ganz, wenn beide neuen Staaten auf ihre Traditionen aufbauen und auf den demokratischen Prinzipien beharren. Für unsere beide Völker wäre es schwer, wenn es — aus welchen Gründen auch immer — anders käme.“

Optimistisch äußert sich wenig später CSFR-Parlamentspräsident Michal Kovac: „Die tschecho-slowakische Gemeinschaft lebt, sie wird sich weiterhin vertiefen und entwickeln, weil sie einen neuen Rahmen und neue Impulse bekommen hat.“ Dann erklingt zum letzten Mal die tschechoslowakische Nationalhymne. Um punkt null Uhr stellt der zweisprachige Fernsehsender, in dem streng darauf geachtet wurde, daß selbst Übertragungen von Fußballspielen genau zur Hälfte in tschechischer und zur Hälfte in slowakischer Sprache kommentiert wurden, ebenso wie der föderale Rundfunksender seinen Betrieb ein.

Am Neujahrstag melden sich dann die beiden Regierungschefs der neuen Republiken zu Wort. Beide scheinen zu wissen, daß die Teilung im auf Integration bedachten europäischen Ausland nicht auf viel Verständnis stößt und ernsthafter Schaden für das internationale Renommee der Nachfolgestaaten nur vermieden werden konnte, weil mit der geregelten Aufspaltung „jugoslawische Verhältnisse“ verhindert wurden.

Vor allem der slowakische Premier Meciar läßt es sich in seiner Fernsehsprache angelegen sein, mögliche Vorbehalte und Vorurteile gegen die nun unabhängige Slowakei zu entkräften. Einzelnen zählt er gleich in der Anrede sämtliche Minderheiten der Republik auf, die sich im neuen Staat mit seinen fünf Millionen Einwohnern repräsentiert sehen sollen. Er betont den festen Willen seiner Regierung zur pluralistischen Demokratie, würdigt allerdings auch die Leistungen, die während der kommunistischen Phase in der Slowakei vollbracht worden seien.

Meciar läßt keinen Zweifel daran, daß die Slowakei die Vollmitgliedschaft in der Europäischen Gemeinschaft anstrebt, unterstreicht allerdings im gleichen Atemzug die Bedeutung, die enge wirtschaftliche Beziehungen zum Nachbarland Ukraine und den anderen Staaten der ehemaligen Sowjetunion für sein Land haben.

Auch der tschechische Ministerpräsident Vaclav Klaus widmet am Nachmittag weite Strecken seiner Rede während

der Feierstunde im gotischen Vladislav-Saal der Prager Burg den Beziehungen zu den Nachbarstaaten — allen voran der Slowakei. „Ich will nicht behaupten, daß unsere Beziehungen zur Slowakei völlig konfliktlos sein werden. Aber unser erstes politisches Interesse ist es, daß die Slowakische Republik ökonomisch prosperiert und daß dort die politische Pluralität erhalten bleibt“, verspricht Klaus Partnerschaft, ohne zu beschönigen. Auch er unterstreicht, daß die Teilung auf keinen Fall den Prozeß der europäischen Integration der beiden neuen Staaten stören darf.

Der Anfang ist für die beiden jüngsten Staaten Mitteleuropas bereits gemacht. Eine ganze Reihe von europäischen Staaten hat mit beiden CSFR-Nachfolgerepubliken bereits diplomatische Beziehungen aufgenommen, darunter die Bundesrepublik Deutschland, die ihr bisheriges Generalkonsulat in Bratislava zur Botschaft aufwertet. „Wir strecken beiden neuen Staaten die Hand entgegen, um ihnen beim gemeinsamen Eintritt in die Europäische Gemeinschaft zu helfen“, sicherte Bundesaußenminister Klaus Kinkel zu. Bedeutsamer als solche Willenserklärungen ist für die beiden Reformländer vielleicht, daß auch für ihre Mitgliedschaft im internationalen Währungsfond schon eine Regelung gefunden werden konnte.

In der Festrede des tschechischen Parlamentspräsidenten Milan Uhde, von der Schriftstellerei zur Politik gelangt, klingt dann noch einmal so etwas wie Vergangenheitsbewältigung auf. Er spricht diejenigen seiner Mitbürger an, die in der aufgelösten Tschechoslowakei als Ganzem und nicht in einer der Nachfolgerepubliken ihre Heimat sehen. Man habe sich in dieser Stunde vor den Gründern des gemeinsamen Staates zu verantworten, meint Uhde, und dabei müsse man sich eingestehen, daß in dem Auseinanderbrechen der Föderation auch ein Scheitern liege. Aus diesem Grund sei der 1. Januar 1993 kein Tag der Freude, stellt der Parlamentsvorsitzende vor der Festversammlung im Vladislav-Saal fest. Wie gesagt: Grund zum Feiern gibt es nicht, und weinen ändert nun auch nichts mehr.

Příliš málo paláců

BRATISLAVA: Po silvestrovsko-vlastenecké enufri se samostatná Slovenská republika probudila do reality. Zrod nového slovenského štátu je provázen nejrůznějšími nepřijemnostmi a těžkosti. Jedním z nejpálčivějších problémů slovenské politiky je kromě ekonomických a sociálních nedostatků také dosažení důstojné úrovně reprezentace Slovenska v oblasti zahraniční politiky.

Hlavní město Slovenské republiky Bratislava je jedním z nejvýmluvnějších památkově komunistické děsivých sídel v Evropě. Bratislava nesplňuje podmínky pro metropoli evropského státu. První trapné nehody nastaly již při zřívání stíla budoucího slovenského prezidenta. V prostorách Bratislavského hradu sídlí totiž Slovenské národní muzeum se svými sbírkami značné materiální, ale zejména kulturní hodnoty. Bude-li z hradu vypovězeno, což je velice pravděpodobné,

→ str. 9
měla v Bratislavě vzniknout v nejbližší době. Reprézentačních paláců nebo alespoň zčásti vyhovujících vil je málo. Obyvatelé historického centra města, kteří mají většinou tyto nemovitosti, nemají námitky, pokud by mě uloženo ve veřejnosti nepřístupných skladech a depozitářích. Podobné problémy provázejí také zřívání více než 50 velvyslanectví, která by

nená nejmenší šanci na přidělení jiných odpovídajících prostor, a to, čím by se Slováci mohli před zahraničními

Střelba na čáře

(čre): Hlídice Celní stráže z varnsdorfské celnice hodlal ujet 20letý řidič ze SRN. Po znamení červeným světlem zastavil, vzápětí však srazil jednoho člena hlídky na kapotu a vezl jej asi 50 metrů. Na varovné výstřely nereagoval, takže motorizovaná hlídka byla nucena použít zbraně k jeho zastavení, což se asi po 800 metrech jízdy podařilo. Při střelbě byla 19letá německá spolujezdkyně vážně zraněna a na místě zemřela. Celnové hlídky oblečené v uniformách byli osvětleni reflektory služebního vozu, takže nemohlo dojít k omylu. Navíc byli k zášahu oprávněni, neboť vůz se pohyboval v celním pásmu.

Čínští vojáci vzhodili včera do povětří horu a zničili tak ofrey, které pocítili obyvatelé Hongkongu a Macau. Včerejší výbuch byl největší nejadernou explozí na světě. Pomocí 12 tisíc tun dynamitu strhali Číňané se zemi horu Pchao-ťchaj, aby vytvořili prostor pro rozšíření letiště ve zvláštní ekonomické zóně na jihu Číny. Hongkongští seizmologové tvrdili, že ofrey odpovídaly zeměměření o síle 3,4 stupně Richterovy stupnice.

Pohádky nad Dunajem

Včera se v Bratislavě v budově úřadu vlády Slovenské republiky uskutečnilo setkání slovenského premiéra Vladimíra Mečiara s velvyslancem USA v ČSFR Adrianem Basorou.

S napětím se očekávalo, že po ukončení schůzky, která se konala za zavřenými dveřmi, bude odpovídajícím způsobem oznámeno veřejnosti zásadní stanovisko obouúčastněných státníků ke skandálu s odposlouchávacími zařízeními ve slovenském hlavním městě. Americký velvyslanec však diplomaticky odmítl odpovědět na otázky související s uvedeným skandálem zřejmě v naději, že Vladimír Mečiar teď již konečně sám sdělí novinářům celou pravdu. To se však sarkasticky nestalo. Slovenský premiér se záviděníhodnou suverenitou překvapením žurnalistům oznámil, že podle jeho názoru »jsou tyto otázky již vysvětlené a není třeba je dále komentovat«. Každěmu, kdo sleduje byt jen zpovzdálí vývoj událostí kolem »štěnicové« aféry, se muselo zdát, že špatně slyšel. Chvilí trapného mlčení však přerušil slovenský premiér s razancí jemu vlastní a využil této příležitosti k další

ze svých slovních provokací přesně podle příslovi, že nejlepší obrana je útok. Terčem včerejšího Mečiarova útoku se stal článek v týdeníku Respekti zabývající se aférou s odposlouchy. Vladimír Mečiar začal, jak se říká, od lesa: »Je jedna literátka v Čechách, které si nesmírně vážím. Je to Božena Němcová. Psala habiččiny pohádky. Ale to, co se teď píše v Respektu, to by se dalo nazvat pohádkami nezodpovědných redaktorů. Jinak to komentovat nemohu.« Těžko lze vyčítat premiérovi cizího státu ne právě suverénní orientaci v české literatuře. Co mu však vyčítat lze, to jsou nestáde se opakující »bytčičné urážky České republiky a českého národa. Posuďte sami: »Takové kydání z Prahy by už mohlo skončit. Je to nemoderní a nekulturní. No, a když se tak na to dívám, co mají v Čechách, tak když si začnu všimnout svých vlastních poměrů, budou mít co dělat, aby se nám vyrovnali« — rozváděl se slovenský premiér. »Ale ne v tom negativním, ale v tom pozitivním.« dodal Vladimír Mečiar na vysvětlenou, aby si to náhodou nikdo nevyšvětil po svém.

Ukradli tři krále

(US): Jako křidelní hodnost končí roční policijské na jihu Čech. Klid a pohoda se bohužel nedotýká zlodějů. Poslední noc roku 1992 navštívili neznámí pachatelé koselický sv. Víta ve Zbystru na Prachaticku a odcizili sochu Jezulátka, sv. Jana Křtitele, Pražského Jezulátka a další sošky z beléme včetně Ježíška a kletčích králů. Škoda se odhaduje na 90 000 korun.

DALŠÍ ÚZ. ADRESY: ...

افلام تسجيلية صربية شبكة الاخبار الاوربية

حكاية اوز وعم لوز

★ از اوز و عم لوز هو عنوان مسلسل لتجديد الذي يتم تصويره الاسبوع القادم وتدير احداثه في (٣٠) حلقة تعرض على لقناة الثانية خلال شهر رمضان لبقيل لمسلسل تاليف طارق محمد مندور واخراج حسن عبدالغنى وتتناول حلقاته حكاية الطفل از اوز، القادم من الغضاء مع عم لوز المتكف الذي يسكن الارض من خلال مغامرات تتناول العديد من الاكتشافات العلمية.

★ لشبكة الاخبار الاوربية ارسل التلفزيون ١٥ ساعة من الاعمال التسجيلية والدرامية، والتي تبث ارسالها الى محطات الدول الاوربية باللغات الانجليزية والالمانية والفرنسية والاسبانية تتضمن الاعمال الافلام التسجيلية (سيناء ارض الفيروز) و (رشيد الاسكندرية) (الفن الجمال) (العلمين) (جزيرة النياتات) (معبد ابوسمبل) (وادي الملوك) (حارة نجيب محفوظ) (عاشق لروح) (الاقفاص) (توافل لحصار) (صيد لعصاري) (الازهر الشريف) (خان الخليلي) (معبد الكرنك).

الزلازل

في فيلم تسجيلي

★ حول انتاج فيلم تسجيلي عن الزلازل الذي وقع يوم ١٢ اكتوبر الماضي، تدور المناقشات حاليا بجور على الفوزول نائب رئيس قطاع الانتاج والمسئول عن الافلام التسجيلية وللخرج يوسف ابوسيف لتكليف بتصوير هذا العمل.

Woher hat der Januar seinen Namen?

Der Name kommt von Janus dem »zwei Gesichtsigen Schutzgott der Türen und Tore, der zwei Gesichter hat, um zu sehen, was ankommen und was gehen geschien. Janus galt auch als Gott des Anfangs: Das alte Gesicht blickt in die Vergangenheit, das junge Gesicht schaut in die Zukunft.

Uzdravit českou zem

Realizaci ekonomické reformy a uskutečněnou obnovu politické plurality, jež je založena na soupeření a spolupráci politických stran, označil Václav Klaus ve svém projevu ke sněmovně parlamentu ČR za dva ze tří momentů, které budou předurčovat budoucnost ČR. Jako třetí uvedl duchovní obrodu české společnosti, její návrat ke kořenům české národní a státní existence a k evropským tradicím.

»Musíme stabilizovat a kultivovat politický systém, musíme se vyrovnat s dědictvím totalitní minulosti, ale i s nedořešenými problémy postpadového období. To je společný úkol pro všechny české státoporné síly a neuspějeme v něm, pokud ho nevezme za svůj vládní koalice i opozice. Musíme společně usilovat o vytvoření takového státu, který dá občanům nejen svobodu a příležitost, ale i pocit jistoty a bezpečí pro jejich každodenní život,« řekl.

Předpokladem toho je vedle otázek bezpečnosti občana zejména stabilizace v hospodářské a sociální oblasti. Pokud jde o sociální politiku konstatoval Václav Klaus, že »stát bude garantem životních jistot minimálních, jistot, které si naše společnost může vzhledem k prostředkům, jež má k dispozici, dovolit a které proto bude poskytovat jen těm občanům, kteří je skutečně potřebují«.

V části projevu věnované zahraniční politice premiér zdůraznil upevňování vazeb spojující Českou republiku s jejími nejbližšími sousedy, k nimž, jak uvedl, nyní v první řadě náleží Slovensko. »Nechci tvrdit, že naše vztahy se Slovenskem budou ve všem hládké a zcela bezkonfliktní, ale našim prvořadým politickým zájmem je, aby Slovensko ekonomicky prosperovalo a aby se tam udržela politická pluralita,« prohlásil.

V. Klaus se zmínil i o dalším posilování vztahů České republiky k Německu, Rakousku, Polsku a Maďarsku, o nichž hovořil jako o bezprostředních sousedech ČR. »Všechno toto bude opřeno o zá-

kladní trend naší zahraniční politiky, o politiku evropské integrace a evropské spolupráce a o spolupráci s dalšími klíčovými zeměmi světa, především se Spojenými státy americkými,« uvedl v závěru zahraničněpolitického pasáže svého projevu.

V. Klaus se zmínil i o rozdělení Československa. Uvedl, že loňské parlamentní volby rozhodovaly nejen o rozložení politických sil v zá-

konodárných sborech, ale také a především o možnostech a formách česko-slovenských vztahů. Jejich výsledky především na Slovensku daly jednoznačnou odpověď, dodal. Předseada vlády současně vyzdvihl přípravu řady smluv, které zajistí jak pokojné rozdělení státu, tak oboustranně výhodnou spolupráci ČR a SR v příštích letech. Upozornil na výhodnost zachování vazeb, které se během více než sedmdesátileté existence čs. státu vytvořily.

»Takový pozitivní postup má význam pro Českou republiku, pro její vnitřní stabilitu i pro její hospodářskou prosperitu, ale i pro celou středoevropskou oblast a vůbec pro celou postkomunistickou východní Evropu, která se nyní tak těžce a často i za cenu krvavých konfliktů zbavuje tíživého dědictví minulosti,« řekl Václav Klaus. V závěru pak dodal: »Budeme potřebovat všechnu svou moudrost, rozvahu, schopnosti i rozum, abychom obstáli, abychom tuto krásnou, ale posledními desetiletími tolik poškozovanou zemi uzdravili a udělali z ní zemi normální, vyspělou, kulturní, fungující.«

Předseda ČNR Milan Uhde ve

JSME SVĚTOVÍ!

BRNO - V významném ocenění se maďarského Záhřebskeho vrátil za stupe Federálního výboru myslivectvých svazů (pro 1. řadu Československa myslivectví jednou a Slovenské pololetní sváz). V Maďarsku zasedla Mezinárodní myslivectví rada (CIC), která hodnotila »nové nečinnostní rotyje« na světě. Vynikl mezi nimi osmiletý muflon, který byl skoten na Záhřebské 9. září. Získal 257,4% CIC, což je o sedm více než nejvíce ceněný kus doposud. Třetí na světě byl označen daně z obory v Prácheň na Znojensku a mezi nejvíce na světě je toze srnec který byl stelen na Přibramsku 18. května.

0141 X

svém projevu velmi emotivně a osobitě laděným mj. řekl:

»Tři roky po listopadu 1989 se ukázalo, že pokus našich národů o společnou existenci, několikrát v minulosti ohrožovaný převážně z vnějšku, neobstál v podmínkách, kdy byl ponechán jen sobě samému a své svobodě. Nebylo v silách politiků zabránit rozpadu; probíhal znatelně po celé polistopadové období. Byl jsem jeho přímým svědkem a dovtvrzuji, že se stalo, co se stát muselo. Politické dohody letos v létě a na podzim umožnily zavřít rozchod včasnými a uvážlivými činy respektujícími cizí touhu po nezávislosti a prokazujícími vlastní zralost. Samostatný český stát se obnovuje ve znamení pravdy, která zůstala. Prý je to pramalý důvod k jásotu. Je to však dobrý důvod k naději, že pravdivý základ dá vyrůst donovu, který bude k radosti těm, kdo jej sdílejí, a obstojí před blízkými i vzdálenými sousedy, před celým světem jako přirozená složka jeho stability.«

Ist die Yucca eine Palmenart?

Nein. Obwohl ihr Aussehen den Namen Palmlilie oder Yuccapalme rechtfertigt, ist die Yucca keine echte Palme. Sie gehört vielmehr zur Familie der Lilien-gewächse, was an den cremefarbenen Blütenständen zu erkennen ist. Die Yucca ist außerordentlich pflegeleicht und deshalb als Zimmerpflanze sehr beliebt.

Vymývání může začít

Vladimír Mečiar navštívil Kutuzovovy kasárny, budovací sídlo ministerstva obrany SR. »Armáda nás musí bránit,« řekl. Češi zmudli Slovensku veľvyslanectvím ve Washingtonu. V Tichomoří uží tajfun. Etiopané krvavě protestují proti OSN. Ve světě se stříli a vraždí, japonská loď převádí navzdory protestům radioaktivní plutonium.

Zato na Slovensku je dobře. Samostatná republika má celých osm procent celosvětových zásob magne-

zitu, v továrnách lidé radostně pracují. Dokonce ani s viditelností v zahraničí to už není tak špatné. Zem navštívila skupina italských novinářů, sice jen studentů vydávajících měsíčník v Palermu, ale zato přesvědčených, že se o Slovensku lže. Ti už si pořádek ve všelijakých Time-sech udělají.

Takový obraz poskytla v pondělí v jediném celorepublikovém zpravodajském pořadu Slovenská televize. Nikoli poprvé. Schéma si totiž přišel vymyslet nemusela. Podobá se až příliš nápadně tomu, co ve svém zpravodajství předkládala Čs. televize let sedmdesátých a osmdesátých — odpovědní politikové brání svou vlast, lid pracuje s písní na rtech. Cizinou zatím ztváří mordu, války a živelné pohromy. Stejně jako v letech minulých nemají už Slováci také kromě přeladění na zahraniční stanice žádnou možnost předkládat informace korigovat. Spolu se zánikem federálního televizního vysílání byl zatnut i tipce i hlavnímu opozičnímu listu — deníku *Smena* — kterému Nový rok přinesl výměnu šéfredaktora. Důkladné vymytí mozku může začít...

Peněz stále přibývá

(Štp): Hradní stráž ve spolupráci s Kanceláří prezidenta republiky a za sponzorské účasti firmy Unii a reklamní kanceláře Vera postavila na nádvoří Pražského hradu vánoční strom. Od 6. prosince se v pokladničce pod zelenými větvemi objevilo 787626 korun a věčný dar, zlatý náramek v ceně 20.000 Kčs. Humanitární sbírka je určena třem vesničkám SOS na opravy a dostavbu. Protože celá akce má velkou odezvu mezi návštěvníky, kteří denně prokazují svou štedrost, máme my všichni příležitost přispět na dobrou věc ještě do 3. ledna příštího roku.

MIROSLAV SLÁDEK KANDIDUJE NA PREZIDENTA ČR

„Celý rok jsme sledovali tisk jak se snažil vytvořit z nul něco, ale když je něco nula, tak je to nula“, prohlásil na předvánoční tiskovce v pražském Belvederu vedoucí právnické republikánské Miroslav Sládek. Omeš se o „pidistrány“, které mají v novinách neuvěřitelný prostor, a označil to za plynutí časem, prostorem a penězi.

Nikdo neupírá jeho republikánům právo na prezidentské ideje i plány a žádný by si netroufnil zpochybňovat štedrost strany - tu čtyřicet tisíc na dárky do nemocnic a domovů, tam sto tisíc na rychnovskou nemocnici a infuzní jednotku v Pelhřimově.

Co tedy tak popouzí na osobě pana Sládka? Především si myslím, že jeho nebetyčná arogance, se kterou si osobuje právo na rozhodování co je a není dobře. A že není dobře nic, všude z jeho mnohých veřejných vystoupení. Sládkovi poslanci nehlasovali pro českou ústavu a měli na to právo. Jsou proti přesunu poslanců z Federálního shromáždění do Senátu a nikdo jim neupírá tento názor.

Vadí mi však laciná dryáčnická rétorika, která má občas úspěch na mítincích - „ten, no, jak se jmenuje, jo Gavel - tak ten chce být taky prezidentem“. Nebo: „Kotas? Odevšud ho vyhodili, co ten má do toho co mluvit?“

M. Sládek se už těší

(Šeb): Miroslav Sládek si pochvaloval, že jeho strana je jediná spokojená s vývojem v české politice. Prohlásil, že federální poslance je třeba rozpráší, protože si odhlasovali zánik federace a tím i svých mandátů, takže jejich touha uplatnit se v dalším politickém životě je nehoráznost.

Jako prezidentský kandidát má Miroslav Sládek naprosto jasno v tom, co by se mělo dělat. Jeho slovník neuplývá laskavostí a některé jeho výroky jsou nepublikovatelné. Odsuzuje všechno a všechny: Nadace žebrají peníze na lidech a pak z cizích rozdávat — Senát je nesvéprávné odkladiště nesvéprávných lidí a ODA je proti němu jen proto, že tam pánové Bratinka a Kroupa nemají mandát — Vedení republiky je třeba vymést a mezi lidmi je dost těch, kteří by je naházeli do Vltavy - Peníze z drog jsou i v Čechách.

Je charakteristické, že Miroslav Sládek nemá slovo uznání pro nikoho a nic, všechno v jeho očích je špatné. Tradičně zahájil tiskovku útokem na sdělovací prostředky, které věnují pozornost všem pidistráním i bludnému Holanďanovi Kotasovi i jakémusi Havlovi. Pochválil si, že když republikáni měli tiskovku v Bratislavě, konečně se dostali do televize. Mnohé slovní obraty jsou známé z předchozích vystoupení, takže celá tiskovka měla nádech reпрízy. Diváci se dívali, Mistr hrál...

„An dem ist Hopfen und Malz verloren“ - woher kommt das?

Bereits um das Jahr 800 galten in Deutschland Hopfen und Malz als feste Bestandteile des Bieres. Früher brauten Hausfrauen selber Bier für den eigenen Bedarf. Wenn der Trunk trotz vieler Mühen mißlungen war, dann waren eben Hopfen und Malz verloren. Heute bedeutet diese Redensart, daß alle Mühe vergeblich ist und aus dem-jenigen nichts mehr wird.

Der legendäre DDR-Kleinwagen Trabant soll 1994 in Venezuela wieder vom Band laufen. Die Treuhandanstalt bestellte einen entsprechenden Bericht des Magazins *Capital*, demzufolge venezolanische Investoren jährlich 30.000 Lizenzen für VW-Polo-Motoren produzieren wollen. Das Investitionsvolumen betrage 70 Millionen Mark.

Stilgeber des Bebops entwickelte, erlag im Krankenhaus von Englewood im US-Staat New Jersey einem Krebsleiden an der Bauchspeicheldrüse.

...Bůh ví, že v této branži se nemluví vždycky spisovně a novináři mají dost ostrý jazyk na to, aby komentovali vystoupení politiků. Panu Sládkovi se stala nemilá věc - jeho slova už ani nestojí novinářům za pár řádek.

Před několika hodinami jsme se dozvěděli, že republikánské poslanci ho navrhnou za prezidentského kandidáta. Každý máme svou představu o tom, jaký by měl být prezident. Měli bychom si však uvědomit, že nestačí jen slibovat. Je třeba taky vědět, jak dané sliby splnit. Jak krásně se poslouchají řeči o tom, že je možné z

dne na den zlikvidovat nezaměstnanost, zbavit se neschopných úředníků a špatné politiky naházet do Vltavy! Miroslav Sládek kdysi prohlásil, že pro něj neexistuje rómská otázka, protože všechny Cikány pošle za hranice. Zapomněl dodat, kdo by je přijal.

Fajn. Pan Sládek je první na světě, který dokáže řešit problémy ruky mávnutím. Je mi líto lidí, kteří se k němu upínají jako ke spáse. Nedohlédají na konce svých nosů a kdyby se pan Sládek stal prezidentem, oni první by zaplakali. O jejich rozumu by i pan Sládek zapochyboval.

Není nic snadnějšího, než slibovat...slibovat...slibovat...

Millionen Sowjetbürger fielen

MOSKAU, 29. Dezember (dpa). Das russische Verteidigungsministerium hat erstmals offizielle Statistiken über die Verluste der sowjetischen Armee seit 1918 in einem Buch veröffentlicht. Wie die Nachrichtenagentur Itar-Tass am Dienstag berichtete, kamen allein während des Großen Vaterländischen Krieges (Zweiter Weltkrieg) 8 509 000 Soldaten der Armee und der Flotte, über 97 000 Soldaten der Truppen des Innenministeriums sowie mehr als 60 000 der Grenzeinheiten und der Truppen des staatlichen Sicherheitsdienstes ums Leben. Insgesamt sind laut diesen Angaben während des Zweiten Weltkrieges fast 27 Millionen Bürger der UdSSR ums Leben gekommen.

Nach 1945 sind den Berichten zufolge 16 000 Soldaten „bei Aktionen internationaler und militärisch-technischer Hilfe“ getötet worden. 14 453 Militärangehörige haben im Afghanistankrieg von 1979 bis 1989 ihr Leben verloren, darunter 13 833 Soldaten der Armee, 572 KGB-Mitglieder und 28 Soldaten der Truppen des Innen-

Theo Sommer in einer Betrachtung über Europa zum Jahreswechsel in der Zeit.

Dizzy Gillespie gestorben

ENGLEWOOD, 6. Januar (AP). Der legendäre Jazz-Trompeter Dizzy Gillespie ist am Mittwoch im Alter von 75 Jahren gestorben. Der schwarze Musiker, der sich in den 40er Jahren zum führenden

ministeriums, 417 Armeeingehörige gerieten in Gefangenschaft. Von ihnen sind 119 befreit worden.

Aufgespießt

„Jedenfalls hat der Kollaps des Kommunismus manche dunkle Seite des menschlichen Wesens wieder freigelegt, die besser verschüttet geblieben wäre.“

PODLE ALFRÉDOVA GUSTA

Před jedenáctou hodinou dopolední se první na hladině Vltavy vydali na Štěpána policisté pořádní oddílů a za bí muží z Vodní záchranné služby ATMS (dříve členové ČCK), aby jistili devět desítek plavců-otužilců při 46. ročníku Memoriálu Alfréda Nikodéma.

»Je to počasí akorát, snad mělo být alespoň trochu sněhu. Poplavu pomalu, abych to pořádně vychutnal. Proč jsme se nevydali pod Niagarské vodopády zdolat řeku Svatého Vavřínce? Cukli nám sponzoři, bez peněz jsme nemohli odjet. Ale máme to naplánované na duben.« řekl nám FRANTIŠEK VENCLOVSKÝ, ještě než vstoupil do třístupňové Vltavy. Teplota vzduchu byla v té době minus sedm. Většina otužilců si teploturu pochvalovala, přý to bylo přesně podle Alfrédova gusta (mínili A. Nikodéma).

A přece byly výjimky. Šestadvacetiletá učitelka zvláštní školy ze Znojma HANA KLOUDOVÁ se vyznała: »Otužování provozuji šest let, tady jsem potřetí, vždycky plavu tu delší trať. Podle mého gusta je trochu zima. Mohlo by být tepleji. Tím myslím vzduch, tak pět šest stupňů nad nulou by bylo akorát...«

Další ze čtrnácti otužilků, kterou jsme zpovídali, byla šestapadesátiletá úřednice JAROSLAVA JENÍKOVÁ z pořadající TJ Hostivař, která po opuštění vody rozdávala úsměvy. »Otužování se věnuji dvaadvacet let, trénuji celoročně jednou až dvakrát týdně. Ne, ostatní z ro-

diny jsem pro tuto svoji činnost nezískala. Ani se mnou nikdo nepřišel. Jsou v teplotku, bojí se, aby nenastydli,« prohlásila.

IRENA PILÍKOVÁ, co doprovázela svého manžela až na nástupní plato a měla pro něj připraveny svrsky, se rozesmála: »Já a otužování? Mám ráda teplo a dnes mi vyhovuje můj kožíšek. Manžel se otužování věnuje deset let, přemlouval mě, ale mám se ráda... Mit otužilce je dobré, protože ušetříte na teplé vodě. Trénuje i doma ve vaně...«

Šestačtyřicátého ročníku Nikodémova memoriálu se zúčastnil menší počet otužilců než v minulosti. Důvodem byl nedostatek finančních prostředků. Přesto přijeli plavci z pětadvaceti oddílů Čech a Německa, symbolickou účast Slovenska zabraňovala jediná plavkyně z Bratislavy. Nejstarším mezi otužilci byl devětatasedesátiletý dr. ing. Ladislav Nícek z Olomouce. Na stometrovou trať se vydalo 59 a na třístovku 31 plavců. Potřinácté se této akce zúčastnili František Venclovský a ředitel závodu Štefan Polák.

Závěrem slova dalšího čs. rekordmana v dálkovém plavání JANA NOVÁKA: »Kromě zdolání řeky Sv. Vavřínce se chceme vydat v příštím roce v rakousko-francouzsko-německé společnosti potápěčů na expedici do vod severně od Grónska.«

Seiters-Plan irititert Prag

FRANKFURT A. M., 6. Januar (dpa/Reuter). Das Vorhaben von Bundesinnenminister Rudolf Seiters (CDU), die deutsch-tschechische Grenze mit technischem Gerät wie Radar verstärkt gegen das Eindringen illegaler Einwanderer zu sichern, hat in Prag für Irritation gesorgt. Presseberichten zufolge sagte der tschechische Innenminister Jan Ruml, der deutsche Plan sei nicht mit Prag abgeprochen worden.

Das Gutachten der „fünf Weisen“

Pražský loket zmizel

v deskách zemských v roce 1541. Podle Simona Podolského se pražský loket dělí na 24 palců a měří 59,389 cm. Tyto míry byly kůly umístěné i na Staroměstské radnici a na Novoměstské až do doby její současné rekonstrukce.

Délka loktů byla v různých městech jiná. Z toho také vzniklo přisloví »měří dvojměr loktem«. Po obnově Novoměstské radnice však v Praze již nenajdeme ani jeden, neboť i ten poslední zmizel. Věříme, že tato jedinečná pozůstatnost neskončila ve starém železe a že se znovu objeví.

Novoměstská radnice na Karlově náměstí se po mnoha letech pomalu vypulpuje z lešení. Z budovy však zmizela stará středověká míra - tzv. »pražský loket«. Bývala to železná tyč na obou koncích výrazně zakončená, která byla pevně zapuštěna do zdi Novoměstské radnice tak »aby každý máje k tomu přístup volný, jestou míru toho lokte pražského sobě vzítí mohl«.

Pražský loket stanovil dle nřízení zemského sněmu v roce 1615 tehdejší měřič český Simon Podolský z Podolí, neboť veškeré doklady o mírách z doby Přemysla II., zdo-konalčné za Karla IV., shoděly

Na procházku starou Prahou se 22. prosince vydal britský princ Charles, který zde pobývá na soukromé návštěvě, jejímž cílem je napomoci ochranné a restaurační práce památek. Na čistou pražských ulic však princ zřejmě nebude mít nejlepší vzpomínky...

U Kolowratů hořelo

(jop): Do základů vyhořel první lednový den dřevěný zámeček, zajímavá památka z první poloviny 19. století, v Černé Vodě u česko-polských hranic. Zámeček patřil Kryštofu Kolowratovi, majiteli více než 5000 ha lesa v Orlických horách. »Požár vznikl na Nový rok o půl deváté večer. Důvodem byla pravděpodobně neopatrnost zahraničních turistů, kteří ponechali šatstvo na akumulčních kamnech. Vzhledem k tomu, že se zmíněný zámeček nacházel v nepřístupném terénu, přijeli jsme na místo pozdě. Navíc panoval 18stupňový mráz a chyběla voda. Oheň zdolávali hasiči z Rychnova nad Kněžnou, Žamberka a Dobrušky. Předběžná škoda, kterou utrpěl majitel, přesněji firma Kolowratské lesy, činí 1,5 miliónu korun.« sdělil vědci zpravodaj L.D. Zdeněk Obemitter, vedoucí směny hasičů v Rychnově nad Kněžnou.

Čeká se hospodářské oživení

PRAHA: »Československé federaci se zdařilo zahájit ekonomickou transformaci, která Českou i Slovenskou republiku posunula o velký kus k tržnímu hospodářství«, odpověděl na otázku ČTK, co se čs. federaci za tři roky z ekonomického hlediska podařilo, předseda české vlády Václav Klaus.

Za úspěch premiér rovněž považuje. Že se podařilo liberalizovat téměř všechny ceny a přitom se vyhnout nekontrolované inflaci, byl zahájen rozsáhlý proces privatizace a podařilo se vytvořit dobré podmínky pro rozvoj soukromého podnikání. Podle V. Klause se naopak nepodařilo dosud překonat hospodářský pokles, vyvolaný do značné míry vnějšími vlivy. »Rovněž podniky se zatím nechovají skutečně tržně, ale toho zřejmě nelze dosáhnout bez jejich úplné privatizace,« soudí předseda české vlády.

Hospodářskou pozici České republiky hodnotí premiér jako zdravou. »rozhodně zdravější, než byla

pozice federace. Máme stabilní měnu, liberalizované tržní hospodářství, slibně se rozvíjející soukromý sektor. Máme značný ekonomický potenciál, který dosud plně nevyužíváme, ale hospodářské

oživení se s velkou pravděpodobností již v roce 1993 dostaví.« uvedl V. Klaus.

Mezi hlavní úkoly pro rok 1993 zařadil druhou vlnu privatizace, zvládnutí náběhu nové daňové soustavy a rozvoj trhu cenných papírů. Nemałym úkolem však také bude podle jeho názoru udržení dosavadních obchodních styků se Slovenskou republikou v rámci vznikající celní unie.

Aufgespießt

„Es traut sich ja heute niemand mehr zu sagen, daß Frauen auf bestimmten Gebieten einfach nicht in der Lage sind, Großes zu leisten. Es hat in der Geschichte keine Frau gegeben, die eine Oper komponiert hat. Frauen können nicht bildhauern und keine Dramen schreiben... In Deutschland sind Literatinnen doch nur verhuschte Wesen, die ständig in Ohnmacht fallen und Lyrisch-Märchenhaftes von sich geben. Gräßlich!“

Der Literaturkritiker Marcel Reich-Ranicki, zitiert im Springerblatt Bild

Pijácká píseň

V době první světové války studoval na pražské konzervatoři žák Eman Fiala. Když zůstal ve třídě sám, přehrával si místo povinného cvičení rozmarný šanson, který se tenkrát zpíval v pražských kabaretech. Pojednou se otevřou dveře, v nich se objeví profesor Jaroslav Kříčka, dojde ke klavíru, vezme do ruky noty, pokývá hlavou a odloží je se slovy: »Šansony. Ty máte jistě od toho kabaretiéra Futuristy, vašeho bratra, nemýlím-li se?« Žák provini- »Pamatujte si. Fialo, že tady je místo jen pro umění. A to se s tímhle... a ukázal na noty na klavíru, »nesnáší. Buď to vezmete laskavě na vědomí, nebo...« A Eman Fiala měl potom u pana profesora vojnu. »A tak jsem šel po absolvování konzervatoře do kabaretu.« vyprávěl mi. »Za několik let po tomto rozhovoru jsem hrál v Červené sedmce na klavír Kříčkovu Pijáckou píseň. Když dozněly její tóny a potlesk obecenstva, přišel ke mně profesor Kříčka a vše mi děkoval za pročitěný přednes své skladby. A mne, svého bývalého žáka, poznal, až když jsem mu připomenul onu historku z konzervatoře.«

Pampeliška

Pampeliška, žádné smutky!
Květen tvůj je plevel -
Ale květy čmelákovy voní jenom medem.
Žlutá hlava roztrépaná, starostmi se zabělá,
příští rok však kvete znova.
nic si z toho nedělá.

Schwanzspitze des Bundesadlers anzu- bringen. Dabei ist darauf zu achten, daß die Buchstaben „oi“ des Wortes „Bahnpolizei“ genau unter die Schwanzspitze des Bundesadlers plaziert werden.“ Nun werde klar, kommentiert das Blatt, „was unser Bundeskanzler meinte, als er den epochemachenden Spruch erfand.“ Entscheidend ist, was hinten rauskommt.“

Exakt unter dem Adlerschwanz

KÖLN, 30. Dezember (dpa). In einer zweiseitigen Anleitung wird den Bahnpolizisten, die seit einigen Monaten zum Bundesgrenzschutz gehören, genau vorgeschrieben, an welcher Stelle ihrer Uniform sie das Emblem „Bahnpolizei“ aufnähen sollen. Wie die Monatszeitschrift der Gewerkschaft der Polizei am Mittwoch zitierte, „ist der Aufnäher „Bahnpolizei“ zwei Zentimeter unterhalb der

Vodu dezinfikuje slunce

HAVANA: Každodenní osmi- a vícehodinová přerušování v dodávce elektrického proudu na Kubě mají negativní vliv na kvalitu vody stejně tak jako nedostatek chlóru. Je proto nutné tuto závadnou vodu převařovat nejméně 10 minut. Problém je však v tom, že v domácnostech většinou není elektřina, plyn, kerosin ani podobné provizorní prostředky k vaření, a proto Správa pro hygienu a epidemiologii v provincii Havana poradila obyvatelům, aby alespoň

závadnou vodu vystavili v poledne po dvě hodiny silnému slunečnímu záření.

Kromě těchto metod uvádějí kubánské sdělovací prostředky rovněž možnost přidávat na 10 litrů vody 20 kapek 2,5procentního roztoku hydroxidu sodného či čtyři kapky jodové tinktury do každého litru vody. Hygienici zvláště zdůrazňují potřebu důsledného desinfikování vody v domácnostech s dětmi mladšími pěti let.

Nedostatek ropy a ropných produktů vyvolal v posledních týdnech kolaps kubánské energetiky přízpůsobené na spalování těchto surovin. V současné době je dodávka elektrického proudu přerušována nejméně na osm hodin denně, podle neoficiálních údajů však je pravděpodobné další prodloužení těchto intervallů až na 12 či 14 hodin denně.

Lyžařská nehoda kněžny

VÍDEŇ: Podle zpráv včerejšího rakouského tisku utrpěla kněžna T. Schwarzenbergová, manželka bývalého čs. kancléře K. Schwarzenberga, zlomeninu krční páteře s následným ochrnutím. K úrazu došlo již minulý podněl při lyžování v Korutanec. Jedenapadesátiletá kněžna, rozená hraběnka Theresia z Hardeggu, by podle údajů lékařů mohla zůstat ochrnutá natrvalo. Z Korutan byla zraněná převezena do kantonální nemocnice v St. Gallenu ve východním Švýcarsku, kde jí v neděli navštívil K. Schwarzenberg. Podle jeho slov je minimální naděje na zlepšení jejího stavu.

OSTRAVA: Ceny za ubytování služby zatím zůstávají ve většině hotelů a ubytovacích zařízení na severní Moravě a ve Slezsku stejné pro Čechy i Slováky. Ředitel hotelu Tatra v Koprivnici Roman Pančocha řekl, že občané ze Slovenské republiky tvoří asi 30 procent klientely.

Za stejný peníz

„V tomto roce určité rozdíly dělat nebudeme.“ V ostravském hotelu Atom nebudou dělat cenový rozdíl mezi ubytovanými českými a slovenskými občany nejméně půl roku, sdělil ředitel Vladislav Babovka. Ředitelka hotelu Palace v Ostravě Miluše Věčtová uvedla, že o různých cenových relacích se uvažuje výhledově, doposud budou pro Slováky platit »české ceny«.

A právě tak mu škodí odmítání národnosti ve jménu jakéhosi vyššího »evropanství«.

Jako všechno složitě nesnáší jednoduše odpovídl a názory.

»Kč by nám to vlastněčení z huby do rukou přejít ráčilo,« řekl K. H. Borovský. Svádí to k její citovat a pak se vyjádřil podobně opovržlivě i o rubu mince - zásadním nevládněctví. Jenomže to by bylo zjednodušení. Ostatně není čas na citáty. Casu je málo a voda kolem stoupá.

Když dva starokomici - Bohdalo a Dvořák - přivedli v posledním Televizním účinkující na kraj rampy a na protest proti rozbuřlosti nečeských písní v rozhlasu a televizi zapělí Hašlerův song, přešel člověku až mráz po zádech. Zvlášť v souvislosti s představou, že za pár dní budou země Koruny české táhnout svůj vozík samostatně.

Obav z výronu možného jedu českého nacionalismu zazněly už z mnoha stran. Jenomže hra na češtví se stává v poslední době velkou módou. Podlehtí jí nebo ji obrátne využívá i racionalistický friedmanovec Václav Klaus, z jednoho některých posledních projevu třetí obrozenecká šamara.

Písnička česká

Skeptici na rodici se české uvědomění odpovídají jednoduše. Nad »zlatými českými ručičkami« mávnou rukou a poukážou na stav hospodářství. Po zmínce o tom, že co Čech, to muzikant, oddechají, falešně si popiskujíc Beatlesy. A při notě o českých panenkách, »kdo by je neměl rád«, probouří cosi o zástupcích českých děv podél silnice u Dubí.

Ani oni, zaštitující se sebevíc evropo- a světoobčanstvím, ovšem nemají pravdu. Jejich snadná odsouzení projevů »českosti« jsou právě tak nebezpečné jednoduška jako probouzení primitivního národního uvědomění.

Vznik státu je proces nadmíru složitý. Zvlášť uvědomíme-li si, že musíme konstitovat co nejrychleji, než nám do stavby začnou přitřís vlezle zasahovat cizí mistry. České území je stále dost sladký bombónek.

Budování středněvelkého státu uprostřed Evropy nejspíš nesnese ani české oblíbené přesvědčení, že zase tvoříme cosi nového, před čím si svět sedne na zadek, ani stejně oblíbené české sebemrskáctví, spojené s pliváním do vlastní tváře.

Budování státu je, jak už bylo řečeno, záležitost velmi složitá. Proto se k němu nehodí fanflegkářství druhu »Čechy Čechům« a »Co je české, to je hezké«.

Glorias Abschlußplan im Visier

REGENSBURG, 10. Januar (dpa). Mit Unterschriftenaktionen und der Mobilisierung der Öffentlichkeit will eine Regensburger Bürgerinitiative den von Fürstin Gloria verfügbaren Abschluß des gesamten Hirschbestands im Fürstlichen Thiergarten Thurn und Taxis bei Donaustauf verhindern. Am 14. und 18. Januar sind nach Mitteilung der Aktionsgemeinschaft im 2250 Hektar großen Wildgehege öst-

lich von Regensburg erste Großjagden mit 75 Jägern zur Dezimierung der auf 250 Tiere geschätzten Rotwildpopulation geplant.

Um die Rentabilität der Holzproduktion zu erhöhen und den Wildverbiß zu reduzieren, plant die fürstliche Verwaltung den Abschluß des gesamten Hirsch- und Mufflonbestands. Die hohen Verbißschäden im fürstlichen Wald seien in erster Linie durch Monokultur und den Einsatz schwerer Holzbearbeitungsmaschinen hausgemacht, behauptet dagegen Bürgerinitiativ-Sprecher Walter Häring.

URALTER DINOSAURIER ENTDECKT: Wissenschaftler haben das Skelett des bislang primitivsten Dinosauriers entdeckt, der vor 225 Millionen Jahren lebte. Der hundgroße „Eoraptor“ kommt dem vermuteten gemeinsamen Urahnen aller Dinosaurier so nah wie kein anderer, berichtete jetzt in Washington ein Team um Paul Sereno von der Universität von Chicago und Alfredo Monetta von

wollten. Ihnen gehe es nur um eine „diskrettere“ Erscheinung des Mausoleums, schrieben die Parlamentarier.

Die beiden Wachposten widersprachen der „Logik des gegenwärtigen entideologischen Regimes“ und stifteten daher nur Verwirrung.

Ruhe auf den hinteren Plätzen

MOSKAU, 10. Januar (AP). Eine Gruppe russischer „Einkaufstouristen“ hat

der Universität von San Juan in Argentinien. Die Überreste waren im Oktober 1991 im argentinischen Ischigualasto Tal gefunden worden. „Eoraptor“ war einen Meter lang, wog gut zehn Kilogramm, lief aufrecht, hatte einen langen, kräftigen Hals und fraß Fleisch. Er hatte zwei kurze, aber kräftige dreifingerige Vorderpfoten, mit denen er vermutlich seine Opfer fing, um sie in den Mund zu stecken.

sich vom Herztod eines ihrer Mitreisenden nicht von ihrem Reiseplan abbringen lassen und mit der Leiche auf dem Rücksitz ihres Busses die Fahrt nach Polen und zurück absolvierte. Das meldete die Moskauer Nachrichtenagentur Itar-Tass am Sonntag. Sie zitierte einen Bericht der Nowgoroder Zeitung *Swesda*, die Reisegruppe habe versucht, den Mann in Polen zu begraben, was die dortigen Behörden aber verboten hätten. Mehrere Tage habe die Leiche im Bus gelegen, bis die

der mit krummen Zähnen ausgerüstet war. „Eoraptor“ soll nur rund fünf bis zehn Millionen Jahre nach dem mutmaßlichen Ur-Dinosaurier gelebt haben, von dem vermutlich alle Dinosaurier abstammen. Experten sprachen von einer „ungeheuerlichen Entdeckung“. Dinosaurier verschwand vor rund 65 Millionen Jahren von der Erde. Die Entdeckung gibt den Forschern eine bessere Vorstellung,

Gruppe — nach einigen Schwierigkeiten an der Grenze — nach Nowgorod zurückgekehrt sei. Die „Einkaufstouristen“ dekten sich im benachbarten Polen mit zu Hause unerschwinglichen Waren für den Eigenbedarf oder Weiterverkauf ein.

Podraz

Vy sudičky zlomyslné
snad mne rády nemáte
když mi dáte lásku k hudbě
- hudební sluch nedáte.

wie die ersten Dinosaurier ausgesehen und sich entwickelt haben. „Eoraptor“ war allerdings nicht groß genug, um die Reptilien je-ner Zeit zu fangen. So habe er möglicherweise kleine Tiere gefressen und die Jungen der Größeren gestohlen, hieß es. Die beiden AP-Fotos zeigen den gefundenen Schädel und eine Skizze, wie die Dinosaurier ausgesehen haben könnten.

JAKÝ JE KURS?

Britanie	1 GBP	46,09	(46,37)
Francie	1 FRF	5,37	(5,38)
Itálie	1000 ITL	19,90	(19,65)
Rakousko	1 ATS	2,58	(2,59)
SRN	1 DEM	18,19	(18,25)
Švýcarsko	1 CHF	19,95	(20,02)
USA	1 USD	29,89	(29,04)

Zdravotní stav se zhoršuje

(čr): V České republice zemřelo v roce 1991 podle právě vydané Zdravotnické ročenky 34.421 mužů a 37.975 žen na nemoci oběhové soustavy (z toho na ischemickou chorobu srdeční 18.473 mužů a 16.173 žen) a 15.904 mužů a 12.530 žen na novotvary (z toho na rakovinu dýchacího ústrojí 4979 mužů a 851 žen). Sebevraždu a sebe-poškozením zemřelo 1434 mužů a 563 žen.

Všechna tato čísla jsou vyšší než

předěšlého roku. Jak se konstatuje v ročence, kterou vydal Ústav zdravotnických informací a statistiky, zdravotní stav obyvatel ČR se v roce 1991 dále zhoršil. Údaje za rok 1992 nejsou dosud k dispozici.

V důsledku rostoucího procenta podchyčených případů se neustále zvyšuje počet evidovaných diabetiků, přičemž nemocnost žen je o 25 procent dlouhodobě vyšší než nemocnost mužů.

Také výskyt vrozených vad u dě-

tí má rostoucí trend a jejich výskyt je u chlapců výrazně vyšší než u dívek. Nejčastějšími vadami jsou srdeční vady. V roce 1991 bylo na 10.000 živě narozených hlášeno 221.1 případů vrozených vad.

V roce 1991 se narodilo 129.399 dětí. Novorozenecká úmrtnost se snížila na 7,0 promile a kojenecká úmrtnost se snížila na 10,4 promile. 103.124 těhotenství bylo ukončeno potratem, z toho 8836 potratů bylo provedeno ze zdravotních dů-

Dražší svezení taxíkem

Bez ostychu nahlížejme pod stromečky!

Vzhledem ke zvýšení ceny benzínu a zavedení silniční daně, kterou platí všichni, kdo užívají vozidlo k podnikatelské činnosti, vydal finanční odbor Magistrálního úřadu hl. města Prahy nový výměr, který s účinností od 1. ledna upravuje cenu jízdného při použití vozu taxi na území Prahy z 8 na 10 korun za kilometr jízdy.

Jak jsme se dozvěděli na živnostenském odboru MÚP od JUDr. E. Novákové, byly požadavky na zvýšení tarifu jízdného od taxikářských společenstev mnohem vyšší. Výjimku tvořil pouze Cech taxi Praha, který byl ochoten jezdit

za starou cenu. Sdružení provozovatelů taxislužby navrhovalo cenu od 16 do 20 korun se zohledněním obsahu váleč. Unie taxi, sousředující taxikáře převážně z nejlukrativnějších stanovišť v centru Prahy, požadovalo dokonce více než 20 korun za kilometr a základní sazbu zvýšit ze 6 korun na třicet! Takové návrhy našliští neprošly. A tak i nadále zůstává zachována jak jedna koruna za jednu minutu čekání, tak i tzv. »vlezná« na šesti korunách, které jsou účtovány při zapnutí taxametru. Málokdo možná ví, že tato cena zahrnuje nejen úhradu za pronájem vozidla, ale i za pomoc při nástupu a výstupu zákazníka, za uložení a vyložení zavazadel, za podání informací, týkajících se cen i trasy jízdného a za vystavení účtenky.

Stejně tak málokdo ví o svém právu, že odmítne-li mu řidič stvrzenku vystavit, nebo neobsahuje-li všechny správné údaje (název a sídlo provozovatele, SPZ vozidla, číslo koncese, datum, výchozí a cílové místo přepravy, zaplacenou částku, podpis řidiče), není povinen jízdné zaplatit. A ještě jednu radu závěrem: vzhledem k tomu, že cena jízdného mi-

no území hlavního města není regulována a řidiči si ji stanoví sami dle svého uvážení, vyplatí se zkontrolovat, zda řidič při započítání jízdy nastavil správnou sazbu, tj. zda v pravé části taxametru svítí jednička. Pozor — v mnoha případech je tato část taxametru zakryta delikátně voňavým stromečkem či jiným prostředkem k matení zákazníka. Pak ovšem stud a ohledy stranou, jinak byste se při placení mohli dočkat nepřijemného překvapení. Pozdě byste lamentovali na vlastní důvěřivost.

NÁZORY VŮDCE MIROSLAVA

Předseda republikánů přešel dalky plot při cestě za svou identitou. Redaktoři Týdeníku Politika podle něj nechtějí nic jiného, než že říkají svůj názor. Sice to pry občas přeženou, ale „nárok“ mají. Pokud někdo považuje za nador zveřejnění se-naměť židovského či „mšeneckého“ pávodu, vystavuje si v hitlerovském Německu. Týdeník Politika kráčí úspěšně v jeho stopách. Nyní získal vlivného advokáta, Miroslav Sládek, zdá se, poté, co zveřejnil své teze o „vyřešení“ romské otázky. chystá i řešení problému židovského. Ono se to ostatně při jeho politické polemice dala očekávat.

Ceny vepřového udělaly po Novém roce opět pořádný skok nahoru, dvojnásobně a trojnásobně větší než by odpovídalo pětiprocentní dani z přidané hodnoty. Kýtu bez kosti dnes koupíte za více než sto korun, podobně jsou nasazeny ceny za kilogram dalších druhů vepřového i hovězího masa. Není třeba pochybovat o tom, že je to i důsledek naprosto nekompetentního rozhodnutí vlády, jež zavedla v předvánočním období cenovou regulaci a maximální rabat.

Maso, etika, prosperita

Rozhodnutí ministra financí I. Kočárnika a ministra zemědělství J. Luxe jsme už v LD odsoudili jako protitržní, nevhodné a zpozdilé. Teď bychom se mohli opět zeptat, jakého kladného účinku přechodným zmrazením cen a dovozem 2 tisíc tun masa vlastně dosáhli. Snad jen vánoční trh se podařilo krátkodobě uklidnit, o to prudší reakce, zejména v obchodu, nyní následuje.

Často se hovořilo o neschopnosti zemědělců, ale především řezníků, přizpůsobit se tržním podmínkám hospodářství a chovat se »mravně«. Zdá se však, že to byla především vláda, jež nezvládla svoji roli v ekonomice, osvobozené od státního plánování a centrálních zásahů. Od podnikatelů nemůžeme čekat, že dají přednost etickým zásadám před snahou dosahovat co největších zisků. Bylo by to naivní. Od státu však žádáme, aby vytvořil v tržním prostředí takové podmínky, za nichž by výrobci a prodejci nespěli k bankrotům. K nim mohou dojít rychleji při vysokých cenách masa, neboť poptávka a s ní i zisky, poklesnou.

Vláda má dostatek nepřímých

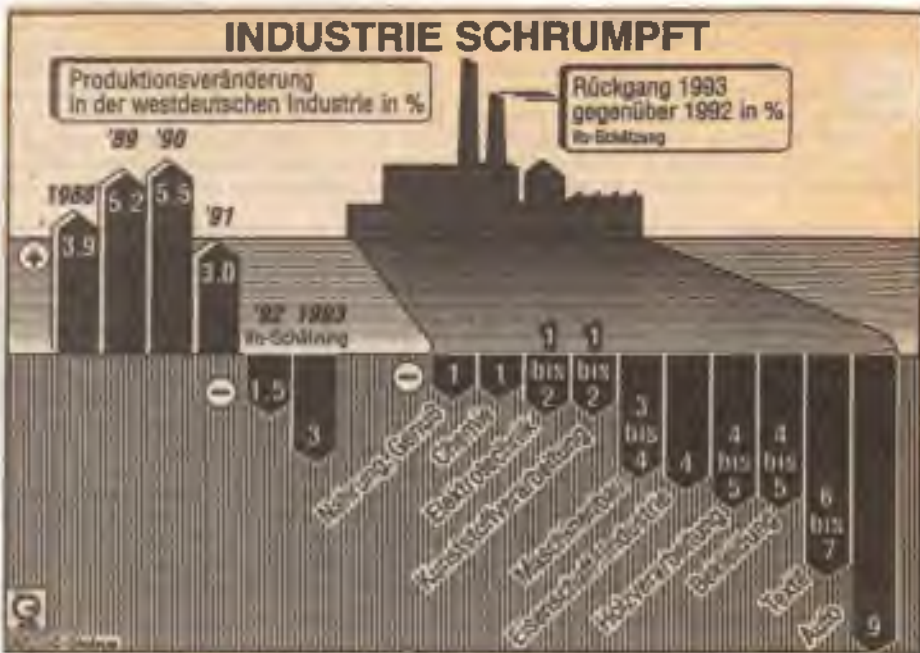
nástrojů, aby takovým skandálům, jako s vepřovým, předcházela. Musí však s nimi umět pracovat účinně a včas. Dělat z nouze ctnost není řešení. Toho jsme právě svědky.

Zednícií Ukrajinci

Č. BUDĚJOVICE (IS) — Značný zájem o pracovní povolení v jižních Čechách projevují Ukrajinci. Jak nás informovali na Úřadu práce v Českých Budějovicích, vydali zde jen za druhé poloviny loňského roku 379 pracovních povolení cizincům, z nichž 206 dostali ukrajinskí zedníci. Na druhém místě v počtu povolení následují Poláci. Úbytek kvalifikovaných řemeslníků zaznamenávají i slavné firmy v souvislosti s odchodem Čechů za prací do zahraničí.

Unikátní letadlo předvedli včera poprvé leteckým odborníkům i veřejnosti zkušební piloti a. s. Let v Kunovicích. Letadlo kategorie L 610 G pro přepravu 40 osob na vzdálenost až 1000 km se spokojí i s nezapověněnou dráhou dlouhou 1100 metrů.

NÁKUPY V EVROPĚ

■ V tomto případě mluvíme Evropou Evropské společnosti, a to po 1. lednu 1993. Jaká pravidla platí pro obyčejného spotřebitele-turistu, chce-li nakoupit za hranicemi, a nákup si odváží domů? Shrňme krátkou větou: obzor nebude mít hranice.

■ Do 1. ledna 1993 směli občané členských zemí ES při každé návštěvě jiné členské země přivážet zboží v hodnotě 600 ECU (to je asi 420 liber šterlinků čili zhruba 1000 marek nebo 3500 francouzských franků). Z hodnoty tuto částku přesahující mohli celníci v zemi určení vyžadovat daň z přidané hodnoty.

■ Množstevní omezení platila u cigaret a alkoholu zakoupených v běžné obchodní síti. Byl dovolen dovoz 300 cigaret, 5 litrů vína (6,6 láhve), 1,5 litru lihovin a 3,1 litru alkoholizovaného vína nebo jiných aperitivů. Na pivo limit stanoven nebyl, Velká Británie si jej však stanovila na 50 litrů.

■ Všechna tato omezení 31. prosince 1992 padla. Občané členských zemí ES mohou v těchto zemích nakupovat zcela podle svého gusta (a ovšem kapsy).

■ Funkcionáři Společenství, k nimž dlouhá léta doléhaly stížnosti na celní byrokracii, však poukazují i na méně zřejmé výhody. Například manželské páry, jež měly svatbu v jiné zemi a vracejí se do jiné obtěžkány dary, už nebudou obtěžovány dodatečným zdaněním nebo jiným papírováním. U osobních věcí stěhovaných z jedné země do druhé, anebo věcí zděděných neexistují už rovněž žádné celní formalty.

■ Nicméně zůstává několik výstrah - daní z přidané hodnoty budou i nadále podléhat auta, lodí a letadla. Země s vysokými spotřebními daněmi jako Dánsko nebo Velká Británie se obávají, že bude přiváženo mnoho zboží, jež budou navrátilci doma rozprodávat, takže maloobchod bude připraven o odbyt a stát o daně. Aby se tomu předešlo, shodly se země ES na »indikativním množství« cigaret a alkoholu, jež smí být převáženo pro osobní potřebu. Kdo by si převážel množství větší, musí prokázat, že není určeno k dalšímu prodeji. Množství takového zboží - jak jsme řekli, limit je »indikativní« - bylo stanoveno u cigaret na 800 kusů, u vína na 90 litrů (220 lahví, 10 krabic), 60 litrů šampaňského (80 lahví), 10 litrů whisky, 20 litrů alkoholizovaného vína a 110 litrů piva.

■ Bruselská komise tvrdí, že tyto limity nepředstavují omezení v tradičním slova smyslu (nepřičít se proto zásadě volného obchodu). »Pokud si například přivážíte na svou svatbu spoustu šampaňského a zastaví vás policie, stačí, když ukážete svatební oznámení a dokážete tím, že víno je určeno k osobní spotřebě,« tekla mluvčí Komise. Pokud jde o tabák, připustila, že to je případ obtížnější: »Vždycky můžete ukázat rentgenový snímek svých plic.«

■ V praxi ovšem bude možnost úřadů turistu zastavit značně omezena, protože na hranicích už nebude celní kontrola. Vzhledem k tomu, kolik například Angličan ušetří nákupem ve velkém francouzském nebo belgickém supermarketu, přestanou být pro něj přitažlivé bezcelní nákupy v bezcelních anglických pásmech. Dosud platné hranice takových nákupů - 200 cigaret, 2 litry vína, litr whisky, 2 litry alkoholizovaného vína - zůstanou beztak v platnosti jen do 30. června 1999. Potom totiž budou zrušeny i bezcelní zóny. Možná se teď čtenář zeptá, kdy do této Evropy dospějeme i my. Odpověď mu v Čechách sotva kdo dá. a

známě přispět k »léčení otevřené rány uprosřed Evropy«, prohlásil ve čtvrtek večer v rámci své přednášky o budoucnosti Evropy v Saeburku český premiér V. Klaus. Tyto země by podle něj mohly vytvořit »účinný filtr« proti nepřítivým vlivům z vý-

→ 5 str.
16

»Euroskeptik«
Klaus
VIDEŇ: Česká republika, Polsko, Maďarsko a Slovinsko by mohly vy-

Ruml odmítá spekulace

PRAHA: Ministr vnitra ČR Jan Ruml včera odmítl prostřednictvím prohlášení mluvčího ministerstva vnitra Jana Šuberta úvahy některých sdě-

lovacích prostředků o tom, že by ve funkci náměstka ministra vnitra ČEiR nezabezpečil důsledně demontáž odposlouchávacích zařízení, instalovaných bývalou StB v budovách velvyslanectví. Jan Ruml byl náměstkem FMV od dubna 1990 do července 1992. Podle Jana Šuberta bylo na přímý

rozkaz Jana Rumla specialisty prohlednuto 20 budov, ve kterých našli přes 160 odposlouchávacích mikrofonů. Prohlídky se uskutečnily v budovách německé, rakouské a britské mise, v bytech diplomatů a pracovníků zmíněných velvyslanectví a v úřadovnách některých zahraničních firem. Napří-

klad v prostorách německého velvyslanectví v Praze bylo odhaleno a postupně odstraněno 72 mikrofonů. Velká část listinných záznamů a nákrešů byla v listopadu 1989 skartována na rozkaz tehdejšího náměstka ministra vnitra ČSSR Alojeze Lorence. Podle existující dokumentace se tech-

níkům bývalé StB, kteří přístroje instalovali, nikdy nepodařilo proniknout do budovy amerického velvyslanectví a do rezidence USA v Praze, sdělil Jan Šubert ve zprávě, kterou poskytl ČTK.

Vergiß
mein Liebstes
nicht

4711

Edel Kölnisch Wasser

chodu a jihovýchodu Evropy. K tomu je však zapotřebí pomoci Západu, uvedl. Budoucnost Evropy je podle jeho slov třeba odlišovat od budoucnosti evropských institucí. O budoucnost starého kontinentu předseda české vlády strach nemá, pokud však jde o »různé ambiciózní projekty evropské integrace«, má určitě pochyby. V souvislosti s některými maastrihtskými dohodami Evropského společenství se V. Klaus označil za »euroskeptika«. Český premiér dále varoval před přehnaně rychlým krokem do Evropy a upozornil na potřebu existence hranic.

Havel odpovídá Kotasovi

PRAHA (nka) – Strach z odkrývání osobních slabín je podle jednoho z kandidátů na funkci prezidenta ČR Jiřího Včeláře Kotasě důvodem zamatavého postoje Václava Havla k vzájemné diskusi na televizní obrazovce. „Václav Havel vystoupení v televizi odmítl především proto, že stejně jako pan Kotas není oficiálním kandidátem na funkci prezidenta,“ sdělil nám včera v této souvislosti tiskový mluvčí V. Havla Ladislav Špaček. „Nejsme v Americe, prezident není šéfem exekutivy, který je povinen mít kompletní politický program, podle něž si jej voliči vybírají,“ napsal Václav Havel J. V. Kotasovi v osobním dopise, jímž odpověděl na jeho „výzvu“. Dále v dopise uvedl, že s politickými programy vstupují do voleb pouze politické strany. Ony potom navrhnou kandidáta na funkci prezidenta, jenž může podat občanům výklad „okolí“ které mu přisuzuje ústava, nikoli však vystoupit s vlastním politickým programem. Podle Ladislava Špačka je tedy poněkud zarážející, že J. V. Kotas prezentuje například návrhy na úpravu daňové soustavy.

Dva

Ona je žena
já jsem chlap.
Ona je anděl
já jsem ďábel.
Ona je krásná večer i k ránu
ona je motýlek
a já
slon v porcelánu.

Vyryté mládí

Když z nebe spustí proudy vody
a spíchnou špinu ze všech lavíček
jsou na nich vidět, lidé moji,
starosti mládí,
spousty srdíček.

již znamená věčnost, ale také nyní o naši federaci. Ovšem je omlouvá, že už dávno citovaného vydání veřejného telefonního seznamu byla již 31. července 1991 a tehdy ještě situace nebyla tak jasná jako teď. Snad bychom jim pro příští mohli navrhnout jiný přiléhavý název už transformovaných družstev, například družstvo vlastníků čechsko-gruzinské mafie. Ale pokud nechcejí, nemusí brát! Jistě se najde mnoho skutečných perel z bohaté studnice revolučních tradic.

Jak vidno, kádry rozhodují stále o všem a jsou na svých místech. A vlastní pozemků? Jen ať vědí, kterému čertu upsali svůj podíl! Na věčné časy a nikdy jinak.

Na věčné časy

Zdá se, že je snadnější přijít o Slovensko než o torza soudružského koloniu. O tom vás ujistí telefonní seznam na léta 1992-1993, jenž vydala oblastní správa telekomunikací Pardubice. Dříve než v něm najdete číslo zemědělského družstva Horní Bradlo na Chrudimsku 97 282, neunikne vaši pozornosti jeho hravý titul: Rudý říjen. V Taněchodcích na stejnému okrese si zase ponechali název Vítězný únor. Proti gusiu žádány důpatí! To háře jsou na tom, soudruzi družstevníci v Jenišovicích a Šmolovech. Stále se sice považují za podniky Čs.-sovětského přátelství, ale už přišli nejen o »zemi, kde žít

Lid nechtěl být okraden o deset dní

O pohádce má, neprchej... zpívá Princ hledě poprvé do divukrásné bílé tváře Rusalčiny. Stejně jako jini, i on si v závratné chvíli štěstí uvědomil s plnou naléhavostí pomijivost všeho časného. Na čase a jeho měření závisí život společenosti. Proto se všechny jen trochu vyspěle národy opřely o pravidelné, periodicky se opakující a všude pozorovatelné pohyby astronomických těles - proto lze tento čas nazvat astronomický.

Základními pohyby jsou jedno otocení Země kolem její osy, oběh Měsíce kolem Země a Země kolem Slunce. Tak lidé získali jednotku času - den, měsíc, rok a sestavili kalendáře. Jenže, protože jde o pohyby kosmických těles na sobě nezávislé, nezapadají do sebe beze zbytku, a tudíž bylo třeba vztahy mezi nimi různě upravovat... S tím samozřejmě vyvstala nutnost určit přesné hranice dnů a pak i ty členit na kratší úseky

KDYŽ SE RODILY KALENDÁŘE

Pokud žily národy oddělené, užívaly kalendáře svého. Vznik velkých říší vedl k zavedení jednoho - celofíšského. Společné východisko v pohybu astronomických těles a vzájemné kulturní působení - to jsou základní příčiny podivuhodné jednoty vývoje kalendářů. Ten nás, například, má mnoho rysů, jež pocházejí od dávných civilizací Blízkého východu. K nejstaršímu kalendáři - slunečnímu - dospěl jeho tvůrce, Egypťan, neobvyklým způsobem. Zemědělství této země záviselo na nilských záplavách a kněží potřebovali určit jejich počátek. Snad již ve 4. století př. Kr. si všimli, že zpravidla začínají onoho jarního dne, kdy se shodí východ hvězdy Siria s východem Slunce. A jelikož se tento okamžik opakoval jednou za 365 dní, zavedli takto dlouhý rok o 12 měsících a 30 dnech ve třech dekádách. Zbývajících pět dní přidávali ke konci roku.

Kněží Staré Babylónie vytvořili kalendář o něco později - ve 3. století př. Kr. I oni dělili rok na 12 měsíců, ovšem lunárních, začínajících novoluním. Podle měsíčních fází měly čtyři týdny po sedmi dnech. To se pak rozšířilo po celém světě. Protože veškeré dění vztahovali k nebeským tělesům, každý den týdně připsali jedné z planet, jež v něm měla vládnout, a to v pořadí podle jejich vzdálenosti od Země - od nejvzdálenější k nejbližší. Mezi ně řadili i Měsíc a Slunce. Kalendáře jednotlivých měst sjednotil velký zákonodárce Chamurapi, a tak jej poznali i Židé, když je roku 586 př. Kr. odvěkl do »babylónského zajetí«

novobabylónský král Nabukadnezar, a v podstatě jej přejali. Židovský rok, trvající 353 až 355 dní, se rovněž dělil na 12 měsíců a po sedmi letech se prodloužil o další měsíc. Sedmidennímu týdnu dali ovšem výklad vlastní: Bůh v průběhu šesti dnů stvořil postupně svět a všechny tvory a sedmého dne odpočíval. Tento sedmý den - sobota - se tak stal dnem svátečním s přísným dodržováním pracovního klidu.

REFORMÁTORI POMPILIO A CAESAR

Složitost a zajímavost vývoje říše římské vedla badatele k tomu, že se římským kalendářem zabývali velice podrobně. Navíc jeho poslední vývojová fáze se stala základem kalendáře křesťanského. I římský rok byl lunární - dělil se na 355 dnů a 12 měsíců, přičemž kněží původně řešili odchylku od roku solárního rovněž vsunutím dalšího měsíce.

Neznali pravidelný sváteční den a vynahrazovali si jej množstvím svátků, jejichž zavedení připisovali králi Numovi Pompiliově. Původně neznali ani rozdělení na týdny, a proto se při určování data řídili podle pevných dnů, jimiž byly kalendy (odtud i název kalendář), nony a idy. Kalendy připadaly na první den v měsíci, nony většinou na pátý, ale v březnu, květnu, červenci a říjnu na den sedmý, a posleze idy, což byl zase většinou den třináctý, avšak ve vyjmenovaných měsících den patnáctý. Římský rok začínal ještě dlouho v době republikánské 1. března. Svědčí o tom i některé názvy měsíců: září, později měsíc devátý se nazývá september - sedmý. Další měsíce se jmenovaly podle bohů.

První velkou reformu kalendáře uskutečnili Římané roku 153 př. Kr. Právě tehdy přesunuli počátek roku na 1. leden, kdy nastupovali do úřadu konzulové. I nadále si ponechali původní názvy měsíců odvozené od čísel. Iniciátorem reformy mnohem dalekosáhlejší se stal válečník a politik G. J. Caesar. Protože kněží uvedli různým vsouváním dalších dnů kalendář do velkého nepořádku, rozhodl se na radu alexandrijského matematika Sosigena postavit jej na roce solární, majícím 365 dnů; diferencí čtvrtiny dne vyřešil zavedením přestupného roku jednou po čtyřech letech. Tak vznikl tzv. juliánský kalendář. Na svou dobu překvapuje dokonalostí, ale původně nepatrná odchylka - zpoždění o 11 minut 14 vteřin za rok - způsobila po staletích přece jen velké obtíže.

Jak říše římská rozšiřovala ve 2. a 1. století př. Kr. své panství ve vy-

chodním Středomoří, pronikaly odtud do Itálie a do Říma samého orientální kultury. S nimi i původně semitský sedmidenní týden, jež také roku 321 po Kr. císař Konstantin uznal etédně.

ZPOŽDĚNÉ REVOLUCE

S latinou a dalšími pozůstatky jejich civilizace převzali křesťané od Římanů i juliánský kalendář a sedmidenní týden. Místo židovské soboty však jako den sváteční světili neděli, den zmrtvýchvstání Páně.

S postupem času se musel křesťanský svět vyrovnat s původně nepatrnou úchytkou tohoto kalendáře od tzv. siderického roku, která ovšem po staledích činila deset dnů. Na základě práce odborné komise ji roku 1582 odstranil papež Řehoř XIII.; proto se nový kalendář nazývá gregoriánský. Reforma proběhla tak, že ještě téhož roku měl po 4. říjnu nastat 15. říjen a propříté měl za přestupný rok platit jen ten rok končící na 00, jenž je dělitelný 400. Odchylka tohoto dodnes platného kalendáře od siderického roku představuje 26 vteřin. Přestože vzdělaná veřejnost potřebovala reformy všeobecně uznávaná, přece Řehořovo rozhodnutí narazilo na odpor. Lid se bouřil, neboť nechtěl být okraden o 10 dní života. Zatímco však je země katolické či katolickými panovníky ovládané (mezi nimi i habsburské soustátí) přijaly okamžitě, ve státech protestantských a pravoslavných se prosazovalo daleko obtížněji. Anglie nový kalendář zavedla až roku 1752, Švédsko 1753 a carské Rusko je neuznalo vůbec. Gregoriánský kalendář tu zavedli až bolševici roku 1918. Protože za ona více než tři staletí odchylka vzrostla ještě o tři další dny, únorová revoluce proběhla až v březnu a říjnová začala až 7. listopadu. Pravoslavná církev však zůstává při juliánském kalendáři doposud, a proto slaví svátky jindy než ostatní křesťané. V tom tkví jedna z drobných, ale přece citelných překážek ekumenických snah.

CÍRKEVNÍ NEBOLI LITURGICKÝ

Pro své potřeby si církev vypracovala kalendář vlastní - církevní neboli liturgický, který se od běžně užívaného liší již svým počátkem. Začíná první nedělí adventní, tedy čtyři týdny před vánoci, což bývá mezi 27. listopadem a 3. prosincem. Jeho základem jsou dva cykly, připomínající události Kristova života: jeho narození a smrt a zmrtvýchvstání - tedy vánoce a velikonoce. Období adventu představuje přípravu na příchod Ježíše Krista. A protože v Novém zákoně nenajdeme přesné určení času, kdy se Ježíš narodil (podle toho, že pastýři dleli se stády venku a v noci byla ještě zima, soudí se spíše na jaro nebo na podzim), dala církev více na ohledy vnější. Narození se nejprve slavilo 6. ledna, později 25. prosince; v čase blízkém zimnímu slunovratu mělo nahradit pohanský svátek Zrození nepřemožitelného Slunce.

A LÉTA PLYNOU...

Stále akutněji vyvstávala potřeba orientovat se v delších časových údobích života společnosti, než je jeden rok. Vyžadovalo to najít v minulosti nějakou událost, mýtickou či skutečnou, kterou by bylo možno vzít za počátek letopočtu. Židé počítali od stvoření světa, což se mělo udát roku 3761 př. Kr. Řekové našli tento výchozí bod v údajném konání první olympiády - roku 776 př. Kr. Římané počítali od založení Říma - 753 př. Kr. Všechny tyto letopočty ale zastínil letopočet křesťanský, za nějž vědčím mnichovi Dionysiovi Exiguovi, žijícímu v VI. století. Tomu se podařilo vypočítat - pouze

Jedna paní si vybírá v obchodě husu. Každou kriticky prohlédne a zase odloží. Když odloží už desátou, prodáváčka ironicky řekla: „Paní, kdyby si váš manžel takhle vybíral před svatbou, tak ještě dnes běháte po světě svobodně!“

Podle starého římského kalendáře:

4. března = a. d. IV. Non. Mart

11. září = ante diem III. Idus Septembris

25. list. = a. d. Kal. (Kalendas) Dec. (December)

4. února = pridie Nonas Februarias

18. června = a. d. XIV. Kalendas Junii

3. května = a. d. V. Nonas Maias

»Všeckož na světě jen na obrátku a život lidský jako sen.« Jenže život lidský není sen, prožíváme jej huboce a často i bolestně, a jde v něm o závažné osudové věci - o to, abychom žili v duchu křesťanského učení, abychom správně pomáhali druhým a ukázali se hodnými mí spásy a nikoli zatracení. Osvědčit se můžeme jen v onom krátkém úseku času, jenž je nám vymezen.

s odchylkou několika málo let - rok Kristova narození. Od té doby se postupně zavádějí číselníky od narození Krista. Křesťanský letopočet »ovládá« celý svět, a dnes má jediného vážného konkurenta v letopočtu islámském, jehož počátkem je odchod Mohameda z Mekky do Mediny roku 622, tzv. hidžra. ... verši Jaroslava Kvapila jsme začali, verši K. J. Erbena o zamyšlení nad časem a jeho měřením můžeme uzavřít. ▼ básní Stědřý den říká:

Po nás potopa

PRAHA (iCh): Zlepšující se trend v hodnocení vlastního života občanů ČR zaznamenali pracovníci Institutu pro výzkum veřejného mínění v roce 1992 oproti předšedesátému roku. Například v osobních předsevzetích pro nadcházející období dochází k ústupu od postoje „udržet si práci“ ve prospěch „získat si lepší práci“. Informovali o tom na včerejší tiskové besedě zástupci IVVM.

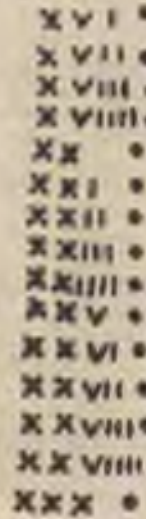
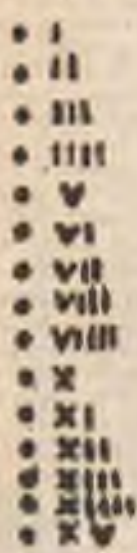
Nejvyšší prioritou je pro naše občany zdraví (29 %) a následuje rodinná pohoda (23 %). „Existenciální“ hodnoty - zdraví (96 %) a zajištění zdroje obživy (47 %) - jsou ještě důležitější pro slovenské sousedy.

Zhruba 60 % obyvatelstva ČR v podstatě podporuje ekonomickou reformu. Proti se staví asi 25 % a 17 % je nerozhodných. Tato čísla vykazovala stabilitu v celém loňském roce. Naproti tomu ve společnosti existuje nespokojenost (71 %) s hodnocením politické situace.

V názorech na životní prostředí se projevuje „rozpolcenost“. Pro „průměrného“ českého občana je sice životní prostředí velmi vysoká hodnota a pociťuje o něm nedostatek informací, avšak sám o sobě tvrdí, že se chová způsobem „po nás potopa“, ačkoli je přesvědčen, že životní prostředí závisí i na něm samotném.

Babička si kupuje čaj.
„A jaký chcete? Ruský, čínský, indický, vietnamský, anglický?“
ptá se prodavačka.
„Mně je to jedno, já se do politiky nepletu...“

několika hodin znenadání předložen výpis z obchodního rejstříku, v němž je tato společnost registrována dnem 1. 1. 1993, překvapuje, že se tak stalo v den pracovního volna. Ten platil i pro Obchodní soud Bratislava I.

Mocenský zásah proti Smene odsoudili kromě žurnalistů i předseda SDĽ Peter Weiss a předseda KDH Ján Carnogurský. Ten komentoval celou záležitost slovy: „Takové kroky známe ze začátku sedmdesátých let, tehdy se tomu říká normalizační politika. Normalizace komunizující ztroskotala po necelých dvaceti letech. Kolik k tomu potřebuje současná slovenská vláda.“

Rimský kalendář, kde měsíc a den se označovaly zasunutím kuličky

Bavorská Vltava monopolní?

PRAHA (nka) - Téměř 20 titulů regionálního tisku v západních a jižních Čechách skoupila společnost s ručením omezeným Vltava, která je filiálkou bavorského vydavatelství Die Neue Passauer Presse. Při prodeji regionálních listů Vltavě byly podle předběžné informace o šetření porušena pravidla hospodářské soutěže. Zprávu o vyšetřování předal v úterý ministr pro hospodářskou soutěž ČR Stanislav Bělehrádek premiéru Václavu Klausovi.

Společnost Vltava založil německý státní občan s trvalým bydlištěm v bavorském Pasově. Již v roce 1990 oslovila společnost Obvodní úřad v Klatovech a uza-

vřela s ním smlouvu, na jejímž základě převzala titul a redakci novin za finanční náhradu. Vzápětí vydavatelství Die Neue Passauer Presse publikovalo mapu Československa, na níž byly zakresleny oblasti jeho zájmu - především západní, jižní, ale i východní Čechy.

„K prodeji novin si okresní úřady nevyžádaly souhlas ministerstva, proto by podle zákona o ochraně hospodářské soutěže bylo lze prohlásit jejich smlouvy se společností Vltava za neplatné,“ řekl nám včera tiskový mluvčí ministerstva pro hospodářskou soutěž Jaromír Blažke. „Ministerstvo vnitra by mělo k prodeji těchto titulů vypsát novou veřejnou

soutěž. Odlišná je však situace u tiskovin, které původně náležely KSČ - na ně se vztahuje zákon o navrácení majetku KSČ a bývalého SSM lidu ČSFR.“

Šetření ve věci prodeje regionálních periodik společností Vltava pokračuje, ministerstvo pro hospodářskou soutěž hodlá zmapovat i novinářskou konkurenci v oblastech, do kterých Vltava pronikla. Ministerstvo rovněž prověřuje okolnosti, za nichž získala švýcarská společnost Ringier několik moravských okresních novin. „Jde zřejmě o analogickou situaci jako v případě společnosti Vltava,“ uvedl včera Jaromír Blažke

Mečiar ke Smene

BRATISLAVA (mz): Slovenský premiér Vladimír Mečiar odmítl včera jménem vlády SR odpovědnost za odvolání vedení deníku Smeňa. Jak informoval Slovenský rozhlas, premiér uvedl, že se o této záležitosti dozvěděl z tisku jako každý občan. „Hledat za vším vládu a její nekvalitní praktiky je přinejmenším neseriózní,“ zdůraznil.

Odvolení šéfredaktora Smeny Karola Ježika nicméně dál vzrušuje slovenskou veřejnost. Pozoruhodné je, že nová akciová společnost, pod jejíž hlavičkou se odvolání uskutečnilo a jejímž jediným akcionářem je stát, nebyla v době zásahu právo-
platně registrována. Přestože po zájmu redaktorů Smeny byl během

V uplynulém týdnu se doba dotkla mnoha politiků. Někteří se hluboce, někdy až bolestně dotkli ji. Jedno ze jmen, které zaznělo, je Václav Havel. Nejde ani tak o četnost výskytu, jako o význam souvislost, které s ním lze spojovat. Samozřejmější jsou rozbohy, které tu fundovaněji zjišťují, zda se hodí na prezidenta nového státu. Je normální, že jedni politici tvrdí, jak je Václav Havel ten jediný pravý otevřený kandidát, a druzí naopak projevují obavy, kam by nás „doprezidentoval...“ To všechno je součástí běžné politiky a ten, kdo se rozhodl ucházet se o tak významné místo, s tím musí počítat. Je osobou veřejnou.

Václav Havel

Smutné ovšem je, jaká špina se na něj občas lije. Ti, kdo byli ještě před dvěma lety ochotni servitivnost před ním „pobit hlavou o zem...“ se nyní předhánějí v kritice, která padá hluboko pod hranu urážek. Chovají se tak někteří politici, kupříkladu republikáni, hloupě sprostoty vykládají i „občané“ v hospodách nižších sort.

Před několika měsíci to vyjádřil Jan Ruml: „Nejvíce mě šve, že se vzdýcky všichni vrhnou na slušné lidi. Havel je toho příkladem.“ Tragikomické je, že se těchto „jrdimství“ dopouštějí zejména ti, kdo v minulém režimu byli schopni vypravit dětský policajský vup jenom v koupelně s puštěnou sprchou a ještě sami sobě. Svádělo by to k přehovření cosi a malé české „pudodvazce... Nejsme v tom ale náššší sami.“

V Athénách, jak známo, vyhlašovali nepřijemné spoloobčany pomocí ostrakismu. Stačilo, když rozhodující část Athéňanů napsala na hliněnou střepinu jméno jejuného člověka, a on neodvolatelně šel. V 5. století tu žil muž jménem Aristieidés. Vyznamenal se v bitvě u Marathónu a prošel svou mírnou povahou a poctivostí. V den ostrakismu jej na ulici požádal ngramomný občan, aby mu na střepinu napsal jméno Aristieidés. Udílal to a zeptal se, co onen muž proti Aristieidovi má. „Celkem nic,“ řekl Athéňan, „jen se mi nelíbí, když se o něm říká, že je tak spravedlivý...“

Takže už staří Řekové. Pro spravedlnost třeba dodat, že Aristieidés byl později povolán zpět, vyznamenal se u Salaminy a velel Athéňským v jejich největší bitvě u Plataj.

Nejde o to, zda bude Václav Havel prezidentem či ne. O tom rozhodnou povolání. Důležitější je, že se čím dál tím víc slavá lakmusovým papírkem naší slušnosti.

Připravuje se odluka měny

Zakryje kolek na pětisetkoruně partyzány nebo Děvín?

PRAHA - Kolky se znakem České republiky začali ve středu na československé bankovky lepit pracovníci Komerční banky. De facto tak začal první krok k oddělení české a slovenské měny. Potvrdil nám to včera tiskový mluvčí České národní banky Martin Švehla. „Nikdy jsme se netajili tím, že se na případ oddělení obou měn připravujeme.“ řekl.

„V této fázi bude okolkováno deset až dvacet miliard korun, tedy 10 až 20 procent finanční hotovosti. Okolkované bankovky ale do oběhu nepůjdou, zůstanou v pohotovosti pro případ, že by měnová unie se Slovenskem nevydržela do okamžiku, kdy budou k dispozici bankovky nové,“ sdělil Martin Švehla. Tiskový mluvčí ČNB nám zároveň odmítl ukázat, jak okolkovaná bankovka vypadá. Podle jeho slov jde o opatření, které má znemožnit případným padělatelům, aby se na okolkované bankovky předem připravili.

Samolepící kolky na bankovky byly vyrobeny v Německu, mají rozměr větší poštovní známky a údajně nejdou odlepit bez poškození bankovky. V těchto dnech jsou lepeny na bankovky v nominální hodnotě 1000 a 500 korun, přičemž samolepka nezakrývá ochranné prvky oběziva. Podle našich zjištění tak kolek může zakrývat na pětisetkoruně obrázek partyzánů SNP nebo hrad Děvín, na tisícikoruně Vyšehrad nebo obličej Bedřicha Smetany.

Jak včera uvedly Lidové noviny, proces kolkování několik týdnů zkoušeli v České národní bance, přičemž se ukázalo, že vyškolená pracovníce dokáže za směnu takto označit až 5000 bankovek. Od víkendu by se podle stejného zdroje mělo do kolkování zapojit několik tisícovek pracovníků Komerční banky. „Tuto informaci zatím nejsem

připraven komentovat.“ řekl nám včera vrchní tajemník Komerční banky Jan Fejfar. Informaci nicméně nevyvrátil.

repro foto

Výměna československých bankovek za české by měla probíhat postupně podle volebních seznamů, občanům nehrozí žádná ztráta. Zvláště zpočátku však nebudou vyměněny velké hotovosti a pro občany bude výhodnější velké částky uložit do bank. Nemělo by tedy dojít k situaci, jaká nastala při kolkování bankovek v roce 1919. První československý ministr financí

Alois Rašín připravoval odluku měny tajně - na noc 25. února svolal zasedání Národního shromáždění, které okamžitě přijalo zákon o osamostatnění československé měny. Následující den obsadila vojska všechny hranice nové republiky a byl znemožněn telefonický i písemný styk s cizinou. Následovala vyhlášení v kostelích a vyhubno-

včera primátoru hlavního města Milanu Kondrovi oficiálně oznámil vedoucí České komise pro spolupráci s UNESCO ing. Petr Pomezný.

Definitivní rozhodnutí o přijetí Prahy do „výbrané společnosti“ padlo už v prosinci loňského roku na XVI. zasedání Mezivládního výboru pro světové dědictví v Santa Fe (USA). Praha tak společně s Českým Krumlovem a Telčiči rozšířila přehled 358 památek tvořících dosud Světové kulturní a přírodní dědictví. Všechna tři města zároveň mají při-

Praha patří světu

Historické jádro města se dostalo na Seznam UNESCO

Historické jádro Prahy bylo zapsáno do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. V Brožíkově síni Staroměstské radnice to

koli ve smyslu studu, ale z pohledu barvy blízké mud. Zamýšleli se nad svými slovy, možná, že by se jeho zčervenání mělo obrátit v první význam tohoto slova.

Jak se vymění peníze

PRAHA — „Očekáváme, že v příštích týdnech proběhne po přijetí příslušného rozhodnutí Měnového výboru výměna bankovek a v souladu s pokyny ČNB pro tuto výměnu připravujeme určité množství oběziva.“ řekl nám včera vrchní tajemník Komerční banky Jan Fejfar.

Jak jsme již uvedli, od středy kolkují vybraní zaměstnanci poboček Komerční banky tisícikorunové a pětisetkorunové československé bankovky. Jde o předběžnou přípravu na situaci, kdyby se česká a slovenská měna musela oddělit dříve, než budou k dispozici nové bankovky, objednané v domácích a zahraničních tiskárnách cenin.

Okolkované bankovky by přišly ke slovu po politickém rozhodnutí, které by musela učinit česká či slovenská vláda, pokud by ekonomické výsledky jedné z republik ohrožovaly stabilitu měny. O odluce měn by musela zvláštním zákonem rozhodnout Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR. Ta by zároveň stanovila, kolik bude moci občan

vyměnit v první lázi peněz. Rádově by mělo jít o tisíce. Desetitisíce či statisíce korun bude možné vyměnit až poté, co budou připraveny další okolkované bankovky. Občanům nehrozí žádná ztráta, technicky pro ně ale bude mnohem jednodušší, kdyby si peníze uložili u některého bankovního ústavu. V takovém případě budou československé koruny automaticky přeměněny na české.

Měnová odluka by měla proběhnout další sobotu a neděli po politickém rozhodnutí. „Rozhodnutí o technice provádění výměny oběziva, i když se o něm již uvažovalo, ještě nepadlo,“ řekl v této souvislosti mluvčí České národní banky Martin Švehla. Dostup-

né zprávy hovoří o tom, že by se výměna uskutečnila podle volebních seznamů v místech trvalého bydliště.

Podstatně jednodušší techniku zvolí zřejmě Slovenská republika. Ačkoli ani tam není dosud definitivně jasno, zřejmě by si občané SR peníze kolkovali sami. Tuto nezvyklou důvěru v občana umožňuje fakt, že o slovenské koruny pravděpodobně nebude tak akutní zájem jako o české, i to, že podle slov tiskového tajemníka ministerstva financí SR M. Poláčka „zamezí machinacím omezený počet kolků na jednoho občana“. Jak včera řekl V. Mečiar, měna by nedevalvovala.

Ani jedna z republik nepočítá s dramatickým uzavřením hranic, jak tomu bylo při výměně peněz v roce 1919, bankovky nižších nominálních hodnot by dokonce mohly být jen ozaitkovány.

Červená se Trnka

Někdy se člověk odhalí jedinou větou. Naposled pan František Trnka, předseda LSU. Na účet prezidentské kandidatury Václava Havla pronesl: „Kdybych řekl, že ho budu podporovat, zemědělci mne asi roznesou na kopytech.“ Nejde teď o názor Největšího zemědělce a jeho stráničky na to, zda by měl být Václav Havel prezidentem či ne. Žijeme ostatně v demokracii.

Problém je, jak lehce se František Trnka opřel o zemědělce jako „trídu“. Měl by si spočítat, kolik procent zemědělská strana získala ve volbách a kolik je obyvatel vesnice. Hausirovat s pojmy jako „zemědělci“ připomíná prouluou „podporu dělnické třídy a všeho pracujícího lidu“.

Kdyby byl pan Trnka přesnější, řekl by spíše, že by ho na kopytech roznesli bývalí funkcionáři JZD a státních statků, případně příslušníci jejich lobby.

Lehkost, s níž se předseda Zemědělské strany vydává za zástupce všech lidí, kteří pracují „na hroudě“, ho definitivně vybarvuje. Trnka se červená ni-

Historické jádro Prahy je identické s hranicí Pražské památkové rezervace. Patří do něj Vyšehrad, Pražský hrad, Staré Město včetně Josefova, Malá Strana, Hradčany a Nové Město. Jde o území o rozloze 866 hektarů. „Tato oblast představuje celé gotické město Karla IV., Praha se tedy společně s Istanbulem a Římem stala jednou z největších světových památek,“ řekl nám ing. arch. Aleš Vošahlík, vědecký pracovník, který se zúčastnil některých jednání UNESCO. Rozhodnutí o zařazení Prahy do Seznamu bylo podle jeho slov sponzátní. Navíc Praha obdržela známku 6 v ideovém hodnocení, což znamená, že byla zařazena do nejvyšší kategorie jako jedno z hlavních center duchovních myšlenek.

Pražský primátor M. Kondr při veřejném setkání mimo jiné řekl, že hlavní město předpokládá další rozvoj turistického ruchu. Jeho negativním vlivům by však měly zabránit legislativní normy, jež jsou pro tento případ připravovány.

Zdevastovaný dům v Pštrossově ulici v Praze 1.

Neue konservative Partei in Slowakei

BRATISLAVA, 11. Januar (dpa). In der Slowakei haben sich mehrere vorwiegend konservative Parteien zu einem „Demokratischen Block“ (DB) zusammengeschlossen. Die amtliche slowakische Nachrichtenagentur TASR meldete, der DB wolle für Demokratie und Minderheiten sowie für ein gutes Verhältnis mit den Tschechen eintreten.

ROZCHOD A LAK NA RAKVE

»Víte, co je hlavní? Že jsme se rozešli v dobrém.«

Lehce »owhiskovaný« mladý muž se potácí středem Vítězného náměstí v Praze 6 a pokouší si vyhrnout levý rukáv pěřové bundy. Při té příležitosti mu z pravé ruky vyklouzne poloprázdná láhev whisky a rozlítšit se o dlažbu. Mladík jen mávne rukou a konečně se mu podaří obnažit hodinky na levém zápěstí. »Teda, teprve se rozejdeme, že?« Spiklenecky na mne mrkne, za několik vteřin však následuje láhev skotské. A tak se nedozvím, zda hovořil o dívce či o federaci.

Je 31. prosince 1992, 20 hodin 8 minut. Za necelé čtyři hodiny se po více než třiasedmdesáti letech rozejdeme.

BERÁNKOVA OSVĚŽOVNA

»Fuck off Mečiar! Ideme do Evropy, či nie?« usklíbne se vousatý muž a usrkne z malé bachraté skleničky.

V Beránkově osvěžovně u Vltavy se sešli vesměs intelektuálové — redaktori seriálních listů. Vulgární vousáč ze Slovenska však sedí mimo tuto společnost.

»Vy jste z Bratislavy?«

»Hej!«

»A proč neslavíte tam?«

»A čo tam mám slavít?«

»Silvestra. Dnes je poslední den roku.«

»A zajtra prvý deň Slovenského štátu. Živili!« pozvedne skleničku. »To sa hovorilo v Juhoslávii. Ešte pred vojnou.«

»Co pijete?«

»Fernet. Co iné?«

TRAMVAJ ČÍSLO 9

Drobná, prošeďivělá žena svírá oběma rukama přečpanou síťovku. Co chvíli otočí hlavu k zamželému okénku. Tramvaj číslo 9 je plná opilců, ač je teprve devět hodin večer. Ženy si nikdo nevsímá.

»Sedněte si,« uvolním jí místo.

»Děkuju vám, slečno, moc vám děkuju. Víte, jedu k dceři, bydlí tady na Smíchově. Já se narodila v Trenčíně, ale . . . neztobte se, nechci vás ohtěžovat.«

Zmlkne. Malou dlaní přejeđe po okénku . . .

U VLADAŘE

»Pracoval jsem za Slováků, budu pracovat i po nich,« pokrčí rameny pan Vladař, majitel luxusního podniku na Maltézském náměstí v Praze 1. »Já tedy proti nim nikdy nic neměl, ale když ti nahoře rozhodli, že se rozdělíme, nedá se nic dělat. Třeba se teď my, Češi, opravdu budeme mít líp.«

Nad vchodem do malostranské restaurace září nápis „Silvestrovské menu 2 000,-“. Na Silvestra se u nás hosté mohou kvalitně najíst a napít a příjemně, decentně pobavit, « říká pan Vladař. V „nejelitnější“ části jeho podniku — sklepním klubu vyhrává Charles Bridge Dixieland, ve vinnárně harmonikář a zatoužil-li po hudbě hosté restaurace, musí na okamžik změnit lokál.

Názor hostů pana Vladaře na rozdělení Československa je poněkud rozpačitý, neboť jsou většinou italské, francouzské či německé ná-

rodností. Jeden z mála Čechů v lokálu mě osloví, když odcházíme: »Nenapijete se s námi? Dneska jedně fernet. I když obvykle piju skotskou.«

JAN HUS

»Československo už není. No a co?« ujistil nás muž středního věku a mrštil prázdnou láhví od šampaňského směrem k pomníku Jana Husa. Staroměstské náměstí ozářila světlice. Hodiny na Orloji ukazují za pět minut dvanáct.

SVATÝ VÁCLAV

»Sarajevo, Sarajevo!« Zoufalé výkřiky se na Václavském náměstí zintenzivňovaly s blížící se půlnocí. Světlice a dělhuchy zamořily celý prostor od Můstku až k soše svatého Václava. Policisté bezmocně přeshlapují, v lepším případě bezradně popocházejí. Prodavači čepic a matryšok mají v posledním den Československa zlatý dál — své obvyklé zboží zaměnili za zábavné pyrotechnické pomůcky. Není síly, která by silvestrovskému Václavskému náměstí pomohla od hřmění a výbuchů . . .

U sochy svatého Václava je hrozen více než deseti tisíc lidí. Odhila půlnoc a dav skanduje: »Čechy, Čechy!« Někteří se pokoušejí zpívat českou hymnu, ovšem neúspěšně.

»Čechy Čechům!« Mladíček skinhead roztrfí láhev šampaňského o hlavu snědého cizince. Jiného zahraničního návštěvníka snědé pleti vláčí skupina skinheadů po zemi poseté střepey z rozbitých láhví. Přítomní Němci nechápavě kroutí hlavami, někteří snědší Italové se dávají na útěk. Začal rok 1993, který Organizace spojených národů vyhlásila Rokem původního obyvatelstva.

Slowakei erhält Kredit für Telefonnetz

Zum Aufbau eines 570 Millionen Dollar teuren Glasfaser-Telefonnetzes winkt der Slowakei ein Kredit über 257 Millionen Dollar. Eine Entscheidung über die Vergabe der Mittel würden die Gläubiger Europäische Investitionsbank, Weltbank und Europäische Bank für Wiederaufbau und Entwicklung im Februar fällen, heißt es in Bratislava. Ausgezahlt werde das Geld voraussichtlich Anfang April.

TAKY PRAHY NÍ
A KREDIT TO RAKU...
SARAJE I SARAJE
TRAVY...

V restauracích nižších cenových skupin se fernetu říká lak na rakve.
Je 1. ledna 1993, 3 hodiny 49 minut. Československá federace je již pohřbena a odpočívá ve své rakvi. Před necelými čtyřmi hodinami houchaly v Bratislavě zátky českého šampaňského značky Bohemia. Rozešli jsme se v dobrém.

KLUB 01

»Čechy už jsou naše,« ubezpečí mě jeden z hostů Klubu 01 v Praze na Strahově. »Dřív jsem se bál říct „český pivo“ nebo „český holky“, abych třeba urážlivě neopomněl naše bratry. Teď už bude ve všem pořádek. Co je český, to je hezký.«
U vedlejšího stolu jedna z dívek loktem zavádí u skleničku fernetu. Nahnedlá tekutina se rozlévá po stole.

neodradila od konzumace téměř nikoho, včetně Hany Zagorové a jejích přátel.

»Dost bylo Prahy. Nech žije Slovensko,« špitne nesměle přítomný Slovák a vytlče si skleničku šampaňského do klína. »Přecťo som radšej nešiel domov?«
»Napíjete se s námi.« Dva čeští — stá-
le ještě — federalističtější láhev fernetu. Slovák je okázale ignoruje, po chvíli vrávoravě vstane a odpočívá se na zá-
chod. Češi cinknou dvěma skleničkami.

EUROCLUB

»Prý se Slovenskem,« vykřikne redaktor českého týdeníku a zakusne se do pravé části perníčku ve tvaru bývalého Československa. S očividním požitkem potom schroupne slovenský stát.
Cukroví dnes již víceméně ve tvaru relikvie však nebylo jedinou kuriozitou silvestrovských oslav v Euroclubu v Praze 1. Mezi další patří například plizenecí sekt za 200 korun . . . Tato cena však

008. 04 08. 34

Hana Zagorová se svými blízkými, 1. 1. 1993, Euroclub Praha, 3.00 hodin

KDYŽ JE TAK VIDĚL ZAKRZ...

CO UDĚLALA POLICIE

Vezmeme postup policie v časové posloupnosti, tak jak jej přibližoval na svých stránkách tisk. Osmého prosince bylo oznámeno, že kriminalisté dokončili ohledání místa činu. Desátého zástupci policie novinářům sdělili, že se podařilo nalézt hodně indicií k masce, kterou pachatel na místě činu ztratil. Jde o typ prodáváný poprvé v obchodech zhruba před čtyřmi lety. Název zní vzhledem k události poněkud absurdně - „Veselý tanečník“. Jedenáctého prosince nevyloučil ředitel Policie České republiky I. Vyleta politickou motivací útoku. Pracovnice tiskového odboru MV ČR B. Berníková zároveň uvedla, že motivů existuje víc - například osobní a finanční. Tehdejší tiskový mluvčí MV ČR B. Ventura dokonce prohlásil, že

hev vodky na hlavě zadržného zanechat. Místo ni však na hlavě Petra Wohlmuta našel policejní

Usvědčujícím důkazem mohla být rána na hlavě, kterou by jistě musela plnou silou roztržiténá lá-

Tanec okolo „Veselého tanečníka“

Útok na J. Svobodu přináší až příliš mnoho dohadů

Na mikulášskou Prahu se snesl soumrak. Sváteční atmosféru ulic města oživují rachtotem řetězů a hudebním mírně podnapilí čerti, andělé a Mikuláši s bílými vatovými vousy. Ačkoli v žižkovské ulici Na Balkáně je klid, těžko by za této situace mohl někoho překvapit asi 180 centimetrů vysoký muž, který si právě nasadil na tvář žertovnou masku a zvoní u jednoho z řadových domků.

Vtip to ovšem není. Rozhodně ne pro Jarmilu Svobodovou, dceru předsedy KSČM, která vyhlédne z okna přes záclonu a ve tmě před brankou rozeznává postavu mávající jakousi obálkou. Upozorní svého otce Jiřího, že zřejmě dostal poštu. Ten přestane číst a jde otevřít. Místo telegramu má však muž s maskou „Veselý tanečník“ v ruce vystřelovací nůž. „Ty hajzle,“ vykřikne.

V úzké uličce mezi brankou a dveřmi domu se vedle dvou popelnic odehraje krátký zápas. Zhruba o dvacet centimetrů menší Jiří Svoboda sice nůž zachytí do dlaně, ale dvěma ranám, jedné do hrudníku u srdce a druhé do jater, nezabrání. V ten okamžik už do boje o život zasáhne dcera Jarmila, která se nepřestala dívat z okna. Keramickým hrníčkem, který v chvatu chytla, zaútočí na atentátníka. Chytí ho za vlasy a strhne mu masku. Pak také ona pocítí ostří nože.

V tom okamžiku se již Jiřímu Svobodovi podaří stáhnout útočníka na zem, do hry zasahuje také manželka Milena Svobodová. Poloprázdnou lahví vodky udeří

útočníka ležícího na jejím muži plnou silou do temene hlavy. Atentátník přesto po ráně vyskakuje a utíká. Druhá dcera J. Svobody Gábina vytáčí tísňové číslo policie 158.

Zakrvácený předseda komunistů zůstává s těžkým zraněním ležet na zemi. Jedno je jasné. Ať už útočil kdokoli, jde o první politický atentát, který zažila Praha od dob útoku čs. parašutistů na říšského protektora Heydricha, první atentát na českého politika od dob dokonané vraždy Aloise Rašína.

ČESKÁ TRADICE ATENTÁTU

V českých zemích nemají až na krátké období po vzniku republiky v roce 1918 politické atentáty tradici. Navíc, atentát na Jiřího Svobodu postrádá základní logiku útoku na vysokého politického činitele. Kdyby byl pokus o vraždu opravdu dokonán, nemohlo by dojít k výrazné politické změně nebo posunu celkové orientace vývoje po roce 1989. Tím by mohl být nanejvýš útok na Václava Havla, nebo Václava Klause...

Touhu odstranit liberálního předsedu KSČM mohl mít tedy

na jedné straně zcela tupý zastánce krajní pravice, kterému by nešlo ani tak o Jiřího Svobodu, jako o to, že napadl známého komunistu.

Druhou možností, která by napověděla, kde hledat atentátníka, je varianta útočícího psychopata, kterému bylo v zásadě jedno, koho vlastně bodá. Tomu by nasvědčovala také skutečnost, že podle vyjádření expertů byl útok veden zcela neprofesionálně a atentátník tedy neprodělal žádný speciální výcvik.

Z třetího úhlu pohledu mohl o život bývalého filmového režiséra usilovat zastánce ultralevého stalinského křídla, které bezesporu ve Svobodově straně je. První komentáře, které dávaly atentát do souvislosti s brzkým II. sjezdem KSČM, však zřejmě nebyly příliš blízko pravdy. Svobodova pozice se naopak upevnila. Navíc by právě v tomto případě zřejmě zaútočil profesionál.

Policie České republiky však nezvolila žádnou z těchto variant. V jejích sítích uvízl anarchista, tedy člověk, který by určitě viděl raději místo předsedy KSČM na marách předsedu České vlády.

potvrzovaly policii informace z agenturní sítě i z rodiny Jiřího Svobody, podle nichž by útočníkem mohl být 19letý student filozofické fakulty UK Petr Wohlmut. Indicie však neznamenal nic víc, než že podezřelý má stejný typ vlasů a stejnou krevní skupinu, jako ty z místa činu. Ve stejném srovnání by ovšem u nás obstály statisíce lidí.

drženého otiskla i jeho fotografie. pocházející z vyšetřovacího spisu. Bezprecedentní únik informací z policie začal.

PŘILÍŠ MNOHO „NAHOD“?
Již první zprávy obsahovaly v podstatě zřejmě všechny indicie, které svědčí proti vyšetřovanému. Odebrané vzorky vlasů, krve a pachové stopy zčásti

jde o běžný kriminální delikt. Pak jakoby vše utichlo. Policie zveřejnila jen popis a identifikát útočníka.

Ráno 23. prosince přinesly všechny deníky v republice senační zprávu. Provážely jí titulky typu „Veselý tanečník zadržén policií“ či „Podezřelý z útoku - anarchista“. Mladá fronta Dnes dokonce kromě plného jména za-

lékař šest dní po atentátu jen zavrhlý strop nad uchem, který zřejmě pocházel z rozškrábnutého pupínku. Problematický byl i výsledek pachové zkoušky, při níž pes vyčichal P. Wohlmutha v řadě figurantů. Pro policisty naneštěstí jen jednou...

Poměrně zarážející je i skutečnost, že se vyšetřující nepostarali o žádnou konfrontaci podezřelého s rodinou J. Svobody. Vysvětlují to již zveřejněnou fotografií, kterou však zřejmě sami poskytli předem tisku.

Mezi tím se P. Wohlmuth však již nacházel ve vyšetřovací vazbě, kterou na něj na základě obavy „z maření vyšetřování či vyhýbání se stíhání“ uvalil soudce Jiří Podlipný. Dohadům, že v případě hraje roli politika, nasměďuje i průběh prohlídek provedených policisty v redakci časopisu A-kontra, jejímž byl pod pseudonymem Černej Petr P. Wohlmuth členem, a v bytě rodiny zadržného. Jak šéfredaktor zmíněného anarchického časopisu J. Polák, tak i otec zadržného se shodují v tvrzení, že policii daleko více než osobní věci - například boty - zajímaly spisy s anarchickou tematikou.

Jako značně podivná náhoda pak zapůsobila již uvedená zpráva, že se Petr Wohlmuth k činu přiznal. Teprve druhý den ji musel rázně dementovat až právní zástupce podezřelého. Otec P. Wohlmutha dokonce v této souvislosti vyjádřil obavu, že mohlo jít o předehru k tomu, aby jeho syna našli po blížících se vánočních oběšeného v cele. Protože podvržené přiznání Petra Wohlmutha vložil nejmenovaný policijní důstojník dokonce do informační svodky, není vyloučeno, že 19letého anarchistu opravdu zachránilo jen to, že jeho matka je soudkyní Obchodního soudu.

ÚTOK NA JANA RUMLA?

Značně podivné jednání policijních úředníků může mít nejruznější motivaci. Možná šlo pouze o to, že na ně byl bezesporu vyvíjen tlak, aby v tomto politicky velmi citlivém případě co nejrychleji pachatele odhalili. Nelze vyloučit ani to, že některý horlivý úředník vyšetřovatelům „naznačil“, že pachatel by měl být nalezen raději v levicových než pravicových kruzích. Tato možnost se dává do souvislosti zejména se jménem dnes již odvolaného tiskového mluvčího ministra J. Rumla Bohuslava

Ventury, proslulého primitivně pravicovými postoji.

Reálná je také další varianta. Vyšetřování útoku na J. Svobodu se stalo novou příležitostí k podkopání pozice ministra vnitra ČR Jana Rumla. Poté, co jej nesmetl ani zásadní přehmat jeho podřízených při zásahu proti demonstrantům při Velké pardubické, kumulovaný nedůsledným vyšetřováním protiprávních aktů zasahujících policistů, mohly některé policejní kruhy schválně vyvolat dojem, že případ Jiřího Svobody slouží vedení ministerstva k vlastním politickým ambicím. Komentátoři levicového tisku se ostatně již v tomto duchu nechali slyšet.

Vyloučíme-li ovšem rejdy pohrobků StB v policejních kruzích, nabízí se ještě jeden výklad podivného policejního vyšetřování. Stejně případy se totiž staly i při dalších atentátech. Tentokrát při těch, které otráslы světem.

SVOBODA NENÍ KENNEDY

Johna Fitzgeralda Kennedyho zastřelili v Dallasu 22. listopadu 1963 třemi ranami puškou s optickým zaměřovačem. Za necelých 100 minut zatkla policie na jiném místě Lee Harvey Oswald. Za dva dny je mrtev i on. Jack Ruby jej střelil do břicha koltem ráže 38 přímo před objektivy televizních kamer. Ačkoli se Amerika k činu snad usložit vrátila v nejruznějších Warrenových komisích, spekulacích, knihách a filmech, dodnes není jasné, kdo vlastně na Kennedyho v Dallasu vystřelil.

Také v případě Olofa Palmeho, švédského ministerského předsedy, zastřeleného na rušné stockholmské ulici Sveavagen 28. února 1986 byl tentokrát po průtazích zadržován až v prosinci 1988 Karl-Gustav Pettersson. I v tomto případě šlo o úlitbu nespokojené veřejnosti, protože zadržovaný musel být za rok pro nedostatek důkazů osvobozen.

Politicky motivovaný atentát, pokud není útočník chycen hned při činu a nebo pokud se někde „nepochlubí“, se totiž bez ohledu na profesionalitu atentátníka vyšetřuje mimořádně obtížně. Mimořádně velký je také tlak veřejného mínění. Jak nám ostatně den po činu přiznal i ošetřující lékař Jiřího Svobody, jednodušší je starat se o „desítky pacientů, než o jednoho politika“.

Policie České republiky je dnes v situaci stejná. Petr Wohlmuth byl rozhodnutím trestního

senátu propuštěn z vazby, neboť důvody k jejímu uvalení se tvářily v tvář zákonu ukázaly jako slabé. Vyšetřování má pokračovat „na svobodě“. Ředitel pražského úřadu vyšetřování si mnoho slibuje od genetické analýzy vlasů, o jejíž provedení požádali naši policisté své kolegy ve Wiesbadenu. Tato zkouška má podle dostupných informací stejnou váhu jako daktyloskopický rozbor.

Závěrem by se možná slušelo podotknout, že Petr W. má na inkriminovanou dobu vražedného útoku alibi. To sice potvrzují jen rodinní příslušníci, ale i jejich svědectví svou hodnotu má.

Grund für Alzheimer entdeckt?

LONDON, 11. Januar (dpa). Britische Mediziner glauben die Ursache der bislang unheilbaren Alzheimer-Krankheit entdeckt zu haben. Die Erkrankung entsteht demnach bei der Erneuerung von Verbindungen zwischen Gehirn-Nerven, wie sie jeder im Alter um 55 bis 60 Jahre erlebt. Die Patienten leiden unter geistigem Verfall, der häufig um das 50. Lebensjahr beginnt.

„Das Hirn wehrt sich gegen den Alterungsprozess durch eine zweite Wachstumsphase, aber das geht nicht bei jedem gut“, stellte Gareth Roberts vom Forschungsteam des Londoner Krankenhauses St. Mary's in der Fachzeitschrift *Neuroreport* vom Montag fest. „Nach unserer Überzeugung vertragen bestimmte Menschen die zusätzlich erzeugte Menge von Protein (Eiweiß) nicht, die mit diesem Erneuerungsprozess einhergeht.“

Die Forscher fanden heraus, daß Gehirnzellen in einer bestimmten Region der Gehirnrinde erhebliche Mengen einer Eiweiß-Substanz enthalten, deren Überproduktion offenbar Alzheimer auslöst. Die Menge von „Beta-Amyloid Precursor Protein“ (BAPP) in diesen Zellen war wesentlich größer als in den Gehirnrindenzellen gesunder Menschen.

Atombunker in der Eifel

DÜSSELDORF, 12. Januar. Die nordrhein-westfälische Landesregierung will sich nicht mehr wie bislang geplant im Fall eines Atomkrieges in einem Bunker in der Eifel verkriechen. Der 1962 für rund zehn Millionen Mark gebaute Bunker in der Eifel soll vielmehr künftig als Archiv oder zu anderen Zwecken genutzt werden.

Alle Landesregierungen in den alten Bundesländern verfügen über solche Regierungsbunker. Ihre genaue Lage und ihre Ausstattung gelten als „geheim“. Obwohl bereits in den zurückliegenden Jahren teure Fernmelde-Standleitungen abgeschaltet und die dort gelagerte Verpflegung nicht mehr regelmäßig ausgewechselt wurde, verschlang der Atombunker jährliche Unterhaltskosten von rund einer Million Mark. Heute verfügt der Regierungsbunker nach Informationen der FR nur noch über eine ganz gewöhnliche Telefonleitung „nach draußen“.

Neben den Landesregierungen haben auch die meisten Regierungspräsidenten und Oberkreisdirektoren eigene Ausweichquartiere für den Kriegsfall. Nach Ansicht von Innenminister Herbert Schnoor fehlt zumindest für die Regierungsbunker ein „Bedrohungsszenario“.

Stäbe hätten nämlich im Notfall Platz in dem Bunker gefunden. Rau hätte wählen müssen, wer im Kriegsfall rein durfte und wer hätte draußen bleiben müssen.

Dorfbewohner hatten nichts von der Existenz des Regierungsbunkers gewußt, weil dessen Einfahrt durch die Garage eines Privathauses getarnt war.

Ministerpräsident Johannes Rau ist durch die Aufgabe des Bunkers um eine mögliche — Sorge ärmer. Nicht alle Regierungsmitglieder und ihre engsten

genen Druckerei auch das Studio für einen Radiosender. Für den wiederum lag schon ein Musikband mit Trauermelodien parat. Das besonders idyllisch gelegene Eifelörtchen Kall hatte man als Standort für den Bunker gewählt, weil hier keine Bomben und keine Flüchtlingstrucks im Fall des Falles zu erwarten gewesen wären. Selbst die meisten

das solchen Aufwand rechtfertigen könnte. Bei dem Bau des Bunkers in der Eifel waren die Planer noch davon ausgegangen, daß die Landesregierung bis zu 30 Tage lang tief unter der Erde ausbarren müsse, um die Geschichte des Landes im Kriegsfall zu lenken. Zu der Ausstattung gehörten neben Lebensmittelvorräten, einem eigenen Tiefbrunnen und einer ei-

Kormorane — erst geschützt, nun eine Plage?

In den siebziger Jahren zog die Rarität zahlreiche Vogelfreunde in das Naturschutzgebiet Taubergessen, in ein Altrheingebiet südlich von Straßburg auf der badischen Seite des Stroms: Dort konnten besonders im Herbst und Winter noch Kormorane beobachtet und fotografiert werden, eine Gattung, die vom Verschwinden bedroht war. In ganz Europa zählte man Ende der siebziger Jahre nur noch rund 4000 Paare, weswegen die Kormorane zur geschützten Art erklärt wurden. Mittlerweile freilich sind die Vögel zu einer Plage geworden — und zwar für die Fischer und Angler im südlichen Elsaß, wo Massen von Kormoranen in diesen Wochen wieder Seen, Teiche und Flüsse auf der Nahrungssuche plündern.

Das Schutzprogramm für den Kormoran war überaus erfolgreich: Inzwischen wird die Zahl der Paare in Europa auf rund 27000 geschätzt. Die Kormorane nisten in den warmen Jahres-

zeiten vor allem in Holland und Dänemark. Im Winter jedoch zieht es die Vögel in wärmere Gefilde nach Süden. Und dabei fallen Massen von Kormoranen auch ins südliche Elsaß ein, um dort ihr Winterquartier aufzuschlagen. Die pflügigen Vögel haben entdeckt, daß es in dieser Ecke im Oberrheingebiet im Winter meist gar nicht mehr so kalt ist und daß im Oberrhein fette Weidgründe im Wasser locken: Die rund 20000 oberelsässischen Angler unterhalten fast in jedem Dorf einen Fischteich, und zudem werden im Umfeld des Sundgaus unweit der Schweizer Grenze zahlreiche Fischzuchten betrieben — in dieser Region gilt beispielsweise der Karpfen als besondere Spezialität und auch touristische Attraktion.

Für die Fischer- und Anglervereineigung hat sich der Kormoran zu einem wahrhaften Konkurrenten, zu einem regelrechten Alptraum entwickelt. Immerhin frißt ein solcher Vogel im Durch-

schnitt rund 400 Gramm Fisch am Tag. Bei der Nahrungssuche sind die Kormorane äußerst effektiv, sie jagen in ganzen Gruppen, verfolgen ihre Beute auch unter Wasser und verletzen obendrein Fische, die sie gar nicht fressen. Die Angler-Assoziation befürchtet langfristige Schäden. In manchen Fischzuchten schnappt sich die Kormorane bis zu 90 Prozent des Fischbestands. In einzelnen Teichen im Sundgau, in denen sich normalerweise die Karpfen in Massen drängen, blieben nur wenige Exemplare übrig.

Und noch eine Sorge plagt die Angler: Demnächst soll im südlichen Oberrhein der Lachs wieder angesiedelt werden, indem mehrere Millionen Sämlinge ausgesetzt werden — ein Projekt, das durch die gefräßigen Kormorane in Gefahr geraten könnte. Schon jetzt tummeln sich viele dieser Vögel an oberelsässischen Lachslachgewässern.

Die Fischer- und Anglervereineigung

Roma in Tschechischer Republik fürchten „staatlichen Rassismus“

Prager Generalstaatsanwalt will Einwanderung verhindern und Menschenrechte aussetzen / Sonderrechte für Polizei geplant

PRAG, 12. Januar. Unter den Roma in der Tschechischen Republik wächst die Angst, ihre Bevölkerungsgruppe könnte Opfer der Folgen der CSFR-Teilung werden. Jüngster Anlaß für die Befürchtungen ist ein umstrittener Gesetzesvorschlag des tschechischen Generalstaatsanwalts Jiri Setina, der zur Abwehr eines verstärkten Zuzugs von Roma aus der Slowakei die Menschenrechte zeitweise außer Kraft setzen soll. Die Bürgerinitiative der Roma (ROI) nannte jetzt den Entwurf, den Setina dem tschechischen Parlament vorgelegt hat, verfassungswidrig. Sollte sich die Prager Regierung nicht umgehend von den Anzeichen „staatlichen Rassismus“ distanzieren, will die ROI ihre Mitglieder zum bürgerlichen Ungehorsam aufrufen.

Nach den Plänen des Generalstaatsanwalts sollen an Orten, die „von Migration bedroht“ sind, Behörden und Polizei auf bestimmte Zeit Sonderrechte erhalten. Unter anderem wären sie dann befugt, je-

derzeit Wohnungen und Häuser zu kontrollieren, ob sich darin „nicht angemessene und unerwünschte Personen“ aufhalten. Besucher, die mit ihren Gastgebern nicht verward sind, müßten für ihre Visite eine Genehmigung des zuständigen Einwohnermeldeamtes erhalten. Zudem soll die Aufenthaltsdauer nach Setinas Vorstellungen auf fünf Tage beschränkt werden, für jeden weiteren Tag wäre eine Gebühr von zehn Kronen (umgerechnet rund 55 Pfennig) zu bezahlen. Bei Verstoß gegen die Vorschriften sind in dem Entwurf hohe Haftstrafen oder Geldbußen vorgesehen. Der Entwurf soll ähnlich lautende Erlasse von Kommunalverwaltungen in Nordböhmen legalisieren, wo überdurchschnittlich viele der schätzungsweise 300000 Roma der Tschechischen Republik leben.

In den tschechischen Medien stießen die Pläne des obersten Staatsanwalts der Republik allerdings auf einhellige Kritik. Mit der Argumentation, die dem Gesetz-

will nun in Gesprächen mit der oberelsässischen Präfektin Helene Blanc nach Auswegen suchen, die aber schwer zu finden sein dürften. Zwar gelten die Kormorane mittlerweile nicht mehr als eine vorrangig zu schützende, weil vom Aussterben bedrohte Art. Doch im Oberrhein dürfen die Vögel nicht geschossen werden, da sie nicht als schädlich eingestuft sind. Und selbst wenn die Jagd auf Kormorane in Ausnahmefällen, so die Wildereien in den Fischbeständen gar zu schlimm sind, gestattet würde, wäre das grundlegende Problem angesichts der großen Zahl der Wintergäste nicht gelöst. Aus Sicht der Anglerverbände ist dem Übel nur an der Wurzel beizukommen — nämlich durch eine „Geburtenkontrolle“ an den sommerlichen Nistplätzen. Da müßte dann aber erst einmal in Holland und Dänemark die erforderliche Überzeugungsarbeit geleistet werden.

entwurf zugrunde liege, könne auch die Ära des Kommunismus elegant als „zeitlich und örtlich begrenzte Aussetzung der Menschenrechte“ bezeichnet werden, schrieb die rechte Prager Tageszeitung *Telegraf* und sprach von einem „unglaublichen Fehler“ des Generalstaatsanwalts. Dessen Kollegen von der Prager Staatsanwaltschaft nannten den Entwurf rechtlich „völlig unqualifiziert“ und „Zeugnis von der Ignoranz der geltenden Rechtsnormen“. Der Vorsitzende des Verfassungsausschusses im tschechischen Parlament stufte den Entwurf als rassistisch ein.

Bei aller Ablehnung des konkreten Vorgehens des Generalstaatsanwalts klingt in vielen Kommentaren und Stellungnahmen jedoch Verständnis für den Wunsch nach Ruhe und Sicherheit münde bei vielen sonst rechtsschaffenen Menschen in den Tschechien. *„Zigeuner raus“* schreibt die liberale Tageszeitung *Lidové noviny*. Deshalb müsse die Initiative des Generalstaats-

antritt als Anregung verstanden werden, eine Antwort auf die „Roma-Frage“ zu finden. Dazu reichten jedoch die bestehenden Gesetze aus.

Angesichts solcher zweideutigen Äußerungen fordert die Roma-Initiative ROI jetzt eine klare Stellungnahme der tschechischen Regierung. „Wir waren immer loyal gegenüber der Regierung, aber wenn sie nicht gemeinsam mit dem Parlament rechtzeitig reagiert, werden wir über Schritte bürgerlichen Ungehorsams nachdenken“, sagte die stellvertretende ROI-Vorsitzende Klara Samkova.

Der ROI-Vorsitzende Emil Scuka fügte hinzu, die Regierung sehe der weiteren Entwicklung des Problems tatenlos zu und lasse dabei die rechte Organisation Klub der engagierten Parteilosen (KAN) gewähren, deren Untergliederung im westböhmisches Rokycany zur Bildung einer „Heimwehr“ zum Kampf gegen Roma-Kriminalität durch Selbstjustiz aufgerufen hatte.

Romové proti rasismu

PRAHA (pet): „ROI vyhláše své nejhlušší znepokojení nad současným vývojem v oblasti dodržování lidských práv v nově vzniklé České republice.“ uvádí prohlášení ROI. Jde hlavně o znění nové ústavy, vyhlášky obecních zastupitelstev v některých městech (Jirkov, Chomutov, Ústí nad Labem)

Brand in tschechischem AKW

PRAG, 12. Januar (AFP). Bei einem Brand in dem tschechischen Atomkraftwerk von Dukovany ist am Montagabend ein Arbeiter verletzt worden. Radioaktive Strahlung sei nicht ausgetreten, berichtete am Dienstag die Nachrichtenagentur CTK. Der Brand habe sich an mehreren Wasserstoffflaschen außerhalb des Reaktorbereiches entzündet. Der Arbeiter wurde den Angaben zufolge mit

Verbrennungen in ein Krankenhaus gebracht. Eine Spezialeinheit des Werkes und Feuerwehren aus der Umgebung hätten das Feuer innerhalb einer Stunde unter Kontrolle gebracht.

Aufgespießt

„Nurejew aber war auch ein ein Weltmeister des Unbeherrschten. Einmal trat er, auf offener Bühne, einer Tänzerin in einen Körper, den sie dort offiziell gar nicht besitzt: in den Hintern.“

Das Nachrichtenmagazin *Der Spiegel* über den verstorbenen Tänzer Rudolf Nurejew.

Uslýšíme bít srdce českých firem?

Koncem 70. let se dostala americká firma General Motors pod největší tlak japonských automobilových výrobců. Aby přesvědčila zákazníky, že americká auta jsou rychlejší, bezpečnější a mají nižší spotřebu, založila svoji reklamní kampaň na jedné větě. Na obrazovce se objevily jedoucí vůz, přičemž obraz doprovázel zvuk tlukoucího srdce. „Poslouchejte, jak bije srdce...“ opakoval dvakrát mužský hlas. Teprve po třech dnech ono magické slovo: „Ameriky“. Následkem kampaně se prodej amerických vozů zvýšil. Tehdy nešlo, jak se u nás občas uvádí, o jakousi oficiální snahu oživit prodej amerických vozů, nýbrž o geniální tah reklamního agenta firmy GM, který, jen aby se zbavil konkurence, použil dokonalou znalost mentality svého zákazníka. Patriotismus vstoupil do výroby a obchodu již dříve. Během 2. světové války se stal klíčem k většině tvrdě komerčních kampaní, a ani my jsme díky předprotektorátnímu heslu Češi nakupují v Čechách nezabírali fenoménu bojko tu trhu uštěnění. Právě před týdnem opět zazněl v televizi apel na občany, aby kupovali české zboží. Tentokrát jde však o výzvu mimo prostor a čas. Naši výrobci lze mnohde přirovnat spíše ke stavu poválečného a o boji dvou vyspělých ekonomik typu USA v. Japon. sko také řeč není. Přiblížit se jim lze vzhledem k naší situaci i mentálně předně prostřednictvím za-

DEBATA: neomalenost a obrana

Ve včerejším televizním pořadu DEBATA se dopustil předseda Demokratické strany Sudety pan Jaroslav Blühmel neomalenosti. Přirovnal problém Sudet k situaci jižního Tyrolska, kde, jak řekl, vyházeli irredentisté do povětří sloupce vysokého napětí. Hovořil v této souvislosti o historickém připojení tohoto území k Itálii a dlouhodobému neřešení bolavé causy.

Jižní Tyroly skutečně muselo Rakousko odstoupit Itálii. Stalo se tak na základě saint-germainské smlouvy, která byla součástí versailleského systému. O „přesunu“ území s italsky a německy mluvícím obyvatelstvem bylo rozhodnuto 10. září 1919.

Toto srovnání ovšem muselo urazit každého občana země Koruny čes-

hraničních investic u nás, na rozdíl příkladně od Tchaj-wanu, kde se o totež pokoušejí vlasití prací. Před odmlkou v závěru loňského roku, tedy do konce září, dosáhly přímé zahraniční investice v ČSFR 46 605,1 mil. Kčs, tj. 1725 mil. USD, z čehož asi 92 % bylo realizováno v ČR. Dominoval kapitál firmy Philip Morris z USA, které byl prodán kontrolní balík akcií a s. Tabák. Převážně americkými se tak staly cigarety Sparta, Petra či Start, stejně jako Tix nebo Jar, „české“ výrobky americké Procter and Gamble a USA snížily náskok Němeč u nás na méně než 40 % podílu investic. Jediným případem zahraniční investice vyšší než 10 mlrd. Kčs zůstal případ Volkswagen—Škoda, a. s. Do skla u nás mimo jiné investoval belgický Glaverbel, když koupil 67 % teplického Glussonu, přičemž 76 % Glaverbelu vlastní japonský Asahi Glass. Spolujajitelem Českobudějovických papíren (JIP), převážně ovládaných náš trh, je rakouský Duropack. Do bavlínského gigantu s. p. Perla vstupuje kapitál italský Vítanu Byšice koupila norská firma Rieher and Son a za své konkurenty u nás považuje firmy Knorr, Maggi a Unilever, zatímco Nestlé, podle jejich zástupců, u nás konkurují Tchibo, Douwe Egberts, Knorr a Vítana (!). Zákazník si tedy v jistých odvětvích český výrobek už koupit nemůže, i kdyby chtěl. Nutno říci, že francouzská

impenovce a politické soutěkníky pa-ny Kováče, předsedu Matice slovenské J. Markuse a předsedu Slovenské národní strany J. Prokeše. Jak mimo jiné vyšlo najevo, všichni přítomní prezidentští kandidáti podpojnají trest smrti. Zabolovali si své názory na něj do frázi populisticky či pragmatičticky laděných, ale více než 70 procent Slováků, kteří jako křesťané tento trest ze zásady odmítají, se však asi nestučilo divit. Předseda SNS Jozef Prokeš poznamenal, že amnestie prezidenta

Znovu nucené práce?

Neuvážené výroky některých předních slovenských politiků šokují slovenskou veřejnost co chvilí. Nej- inak tomu bylo v vícejším diskusním pořadu Slovenské televize Kroký. Moderátoři pořadu, kteří se nikterak netají svým zřetelně pro- vládním postojem, pozvali tentokrát do studia navíc něho v barvách slovenské mlkolbry čtyři kandidá- tů na post slovenského prezidenta:

ké. Sudety přece nebyly nikomu přiděleny. Byly po staletí součástí českého státu. Jemu byly pouze na sedm let ukradeny v roce 1938. O odsunu a jeho způsobu můžeme diskutovat dlouho. I o jeho příčinách a přičínách těchto příčin.

Leč bylo by dobře, aby druhá strana vzala na vědomí, že toto území bylo historicky české. Vzhledem k tomu, že to panu Blühmelovi nedokázal říci ani jeden z českých zástupců v televizním studiu, včetně obou moderátorů pořadu, paní Petrové a pana Dvořáka, bylo by asi vhodné, abychom to pro jistotu vzali na vědomí i my, čeští občané.

Je nikotin z cigaret Mars dle varování ministra zdravotnictví původu českého, zatímco rakovina je americká?

Foto: LD — Marcela Dvořáková

byl dosud nedostatečný, další se nyní očekává. Naš zákazník prokázal, že od trhu žádá jako kdokoli jiný kvalitní a cenově výhodný výrobek. Jiný, byť český, bude bojkotovat. Skutečný patriot nechtí tedy vyhlásit výzvu: Češi začněte produkovat. Výrobky a služby vhodné, a přitom srovnatelné s konkurenčními. A dejte o tom jako Američané prostřednictvím profesionální kampaně vědět.

L'Oréal nerada slyší o výměně akcií se švýcarskou Nestlé, jež se tím od roku 1980 stala výrobcem „francouzské“ kosmetiky. Ostatně bitva mezi Nestlé a americkou Anglo-Swiss Co. trvala 39 let. Teprve pak slabší Nestlé podlehl a došlo k fúzi, jejíž podmínkou bylo zachování názvu Nestlé. Světový kapitál, výroba i obchod jsou propojeny a spíše záleží na vybudování pozice značky, než kdo je majitelem. Příliv kapitálu k nám

zbledl i sami moderátoři pořadu. Prezidentská volební kampaně založená na morálce návratu k pracovním lágrům a trestu smrti je v demokracické Evropě koncem 20. století práce jen těžko přijatelná.

Už je v tom

BRATISLAVA (om): Slovenský deník Smena už je v tom. Včera vyšel poprvé ve své normalizované podobě pod vedením nově šéfredaktor-

ky paní Gabriely Baranovičové. Na úvodní straně hraje prím palcový titul „Žádná potopa ani potupa“. Autoři článku, kteří se podepsali jako „kolektiv zůstávajících redaktorů“, se rozezpívají ve velice emotivním duchu o tom, jak je nespravedlivé, že veřejnost je považuje za normalizátory. Údajně pouze zůstali solidární s deníkem Smena a chtějí dále pokračovat v objektivním informování občanů Slovenské republiky. Je pozoruhodné, jak rychle se „kolektiv zůstávajících redaktorů“ převlékl do kabátů, kte-

rým už jen zbývá připnout na klopu odznak s emblémem HZDS. Jejich bývalí kolegové, vedeni bývalým šéfredaktorem Karolem Ježíkem, se rozhodli založit nový, na slovenské státní moci nezávislý deník, který by měl začít vycházet od února pod symbolickým názvem „Sme“. O tom, podaří-li se v rámci demokracie slovenského typu tento záměr uskutečnit, vás budeme informovat.

Auskunft über neue Postleitzahlen ab 1. Februar

MÜNCHEN, 13. Januar (dpa). Sie gelten erst ab 1. Juli, sind aber schon ab 1. Februar telefonisch zu erfragen: die neuen fünfstelligen Postleitzahlen. Laut Oberpostdirektion München vom Mittwoch werden die neuen Zahlen am 29. Januar erstmals bekanntgegeben. An diesem Stichtag werden in fast 400 Orten

mit großen Zustellämtern den jeweiligen Stadtoberhäuptern Urkunden mit „ihren“ Postleitzahlen überreicht.

Ab 1. Februar kann sich jeder unter der bundesweit einheitlichen Rufnummer 0130-55555 kostenlos nach der künftig fünf- statt bisher vierstelligen Postleitzahl erkundigen. Diese frühe Information ist vor allem für Firmen und Selbständige wichtig, die neue Briefbögen und Stempel in Auftrag geben müssen. Im

Kdo se bojí, nemá nic

„Jedu teď v levotě, nebudu ti to snad ani říkat.“ řekl jen tak mezi řečí pan X. „Paděláme peníze. ale ne abys o tom někam psal.“ Pak mi sdělil, jak pomáhá svému rodinnému rozpočtu. První pan X. vloží do kopírky tisícikorunovou bankovku, na papír s falešným vodoznakem ji pomocí modrého nasvícení přetiskne a za několik vteřin drží v rukou zbrusu novou bankovku. Druhý pan X. si pak vyhledá vhodného stánkaře a koupí si u něj (v rukavicích) krabičku cigaret. Zbude něco málo pod tisíc korun — pravých. Všechno se dá stihnout s velmi omezeným počtem lidí ani ne za hodinu.

Podle § 140 trestního zákoníku o padělání a pozměňování peněz se jedná o čin s vysokou společenskou závažností. „Myslím, že můžu dostat nejvíc pět let, ale to by mě při tom museli chytit. Udělám vyděšený obličej a nějakou vý-

mluvu si najdu vždycky.“ Pan X. pak vytáhl dvě bankovky a zeptal se mne, která je falešná. Ukázal jsem na jednu z nich — vypadala novější. Nestrefil jsem se. „Takhle se dají vydělat tři tisíce za den, když nemáš strach. Ale v Praze, když máš strach, tak nemáš nic, jenom ten strach. Hodně lidí by taky na to nemělo nervy, já je mám a mám taky peníze. Všechno se má brát s humorem. Kdyby mě chytili, nosila by mi manželka do kriminálu pomeranče koupené za falešné peníze.“

Jak jsme zjistili ve Státní zkušební platidel České banky, za minulý rok zkoumal tento ústav celkem 10 921 padělaných bankovek. Z této sumy bylo 3 300 zfalšovaných bankovek československé měny. I když při padělání stále převládají staré postupy (tzv. tisk z plochy nebo ojedinelá ruční kresba), na váž-

nosti začínají nabírat i postupy nové, tedy kopírování peněz na barevných kopírkách. Je jen otázkou měsíců, kdy se tento postup stane dominantní, protože kopírky jsou lidem dostupné stále více. Znamená to však výrazný posun k amatérismu. Dříve bylo padělání peněz polo-profesionální záležitostí tiskařů, kteří si budovali vlastní dílny. Teď si může bankovku zkopírovat skoro každý, koho to jen napadne. Tím více se ale znesnadňuje odhalování pachatelů. Tito amatéři se ani nenamáhají s doplňováním vodoznaků a jiných ochranných prvků. Na 120 padělaných bankovek připadá jedna s falešným vodoznakem. Na ochranné prvky si ale prodávající začínají dávat pozor. „Do obchodu s tímhle nesmím. Daleko bych neutekl,“ řekl pan X. Když odcházal, zastavil se u stánku a koupil si cigarety ...

Maí werden die neuen Postleitzahl-Verzeichnisse im DIN-A4-Format mit rund 1000 Seiten Umfang kostenlos zugestellt. Mit einer Auflage von rund 40 Millionen Exemplaren handelt es sich um einen der größten Druckaufträge in der Geschichte der Bundesrepublik. Über 200 deutsche Städte haben künftig mehr als eine Postleitzahl. Hinzu kommen überall noch eigene Postleitzahlen für Postfächer und Großkunden. So sind etwa für München 73 verschiedene Postleitzahlen vorgesehen.

Neutrální jen těžko

VIDEŇ: „Prioritu v naší zahraničně politické koncepci mají bilaterální vztahy se sousedními státy,“ prohlásil český premiér V. Klaus během své návštěvy Salcburku v rozhovoru pro rakouskou agenturu APA. Otázka členství v Evropském společenství a NATO je podle jeho slov jen dlouhodobým cílem a nemá bezprostřední vliv na současnou situaci. Neutralitu České republiky si předseda české vlády nedovede představit. „Poslední vývoj, jako například rozpad Sovětského svazu a z toho vyplývající odstředění velké hrozby, znamenají úplnou změnu bezpečnostní politiky. Některé staré pojmy tím ztratily na významu a podobným pojmem, alespoň pro mne, je slovo neutralita,“ vysvětlil

svůj postoj V. Klaus. „Pro mne je neutralita prázdným pojmem, který v dnešní době již nemá žádný význam. Pro mne patří tento pojem do oblasti třetích cest, a jak všichni víme, ty nikam nevedou,“ prohlásil český premiér. K obviněním rakouských Zelených, že Praha financuje půjčkami Světové banky výstavbu jaderné elektrárny Temelín, V. Klaus řekl: „To je naprostý nesmysl. Světová banka bude financovat projekt odsíření hnědohelných elektráren v severních Čechách. Ten je však třeba nejprve vypracovat, což si ještě nějakou dobu vyžádá. Pokud Zelení mají odvahu jednat proti největšímu ekologickému projektu České republiky, pak je to zcela směšné a naivní.“

S nejrychlejším řidičem

Nedá nám, abychom se se čtenáři nepodělili o svou neblahou zkušenost a abychom se nepokusili je varovat před nezodpovědností, nepoctivostí a nehorázným jednáním cestovní kanceláře C. K. Cour se sídlem Zlámalova 33, s prodejem jízdenek v podchodu metra Opatov. Před časem jsme si zakoupili jízdenky (320,- Kčs) na jednodenní zájezd do Passau (odjezd v 5.30 hod.). V den odjezdu jsme přišli na zastávku autobusu deset minut předem a čekali jsme do 6.30 hod. Jak se ukázalo, bylo nás nešťastníků víc. Náš autobus se neobjevil. Zmrzli a otrávení jsme se to dopoledne obrátili s žádostí o vysvětlení na pracovníci v prodejní jízdenek. Ta na naše dotazy odpověděla v tom smyslu, že zájezd se uskutečnil a řidič odjel patrně »o něco« dřív. Podotýkáme, že řidič měl k dispozici jmenovitý seznam účastníků zájezdu. Pan vedoucí nám přislíbil, že celou záležitost do druhého dne prošetří. Bohužel, druhý den jsme zjistili, že k naší stížnosti změnil postoj. Rezolutně prohlásil, že nic zjišťovat nebude, protože je to pro něho práce navíc a že mu na nás jakožto zákazníků vůbec nezáleží, protože k vlastnímu užití má zákazníků dost. A pokud jde o toho řidiče, těší se jeho důvěře, neboť je prý nejrychlejší. Nad tímto »argumentem« jsme se pozastavili a dost dobře nepochopili, jak to souvisí s tím, že nám prostě a sprostě ujel. Vůbec se nedivíme, že

agentur Neues China am Donnerstag. Die weitaus meisten Autos in China gehören Behörden oder staatlichen Unternehmen, die sie hochrangigen Mitarbeitern auch als Statussymbol zur Verfügung stellen. Ein in China gefertigtes Auto würde einen durchschnittlichen Arbeiter ohnehin laufenden Ausgaben rund 64 000 Mark kosten, das sind 100 Jahreslöhne. Mit den Wirtschaftsreformen im Lande sind nun offenbar 37 000 Menschen reich genug dafür geworden.

37 000 chinesische Autobesitzer
PEKING, 14. Januar (Reuter). Unter den rund 1,1 Milliarden Chinesen gibt es derzeit 37 000 private Autobesitzer. Diese Zahl meldete die amtliche Nachrichten-

budi dojem nejrychlejšího, když si o své vůli přizpůsobuje jízdní řád. Divíme se jen, že jemu a hlavně jeho zaměstnavateli nevádí, že je to za cenu okradání zákazníků. Dále nám p. vedoucí »poradil« abychom, pokud budeme trvat na přešetření této záležitosti, podali písemnou žádost a přiložili 1000,-Kčs »na výlohy«. Zajímavé je, že jak jsme se dozvěděli, nejsme jedni, od koho byla tato částka za prošetření tohoto případu

Novotný usvědčuje

Kdo by čekal, že se v knize Rudolfa Černého Pozdní obhajoba (nakladatelství Kiezier) potká s novým svědectvím o Antonínu Novotném, bude zklamán. Černý, někdejší autor pamfletu o kontrarevoluci v roce 1968, jen dokreslil portrét dogmatika komunistické ideologie neschopného vývoje, který stál v čele republiky přes deset let a rozhodoval o jejích osudech s politikou podobného kalibru. Podává se tu ovšem i portrét politické strany, která dovedla ze svých řad vyprodukovat právě takové symboly průměrnosti a pověřovat je nejvyšší mocí. Kromě intrik, vzájemných podrazů, nenávisť a společného podílu na nelidských zločinech nedokázali tito „představi-

telé lidu“ vytvořit nic pozitivního a přínosného pro společnost. A tak budou zřejmě vypadat i slibované paměti A. Novotného Exprezident, které se chystají a které Husák zakázal vydat. Jediný nový pohled podal Novotný v pasáži o únoru 1948 a mocenském zásahu SSSR do vnitřních záležitostí Československa. Komunistický výklad tvrdil, že se SSSR držel zpátky a že Zorin přijel do Prahy jen na zdvořilostní návštěvu. Novotný však dosvědčuje, že „v kritických únorových dnech se sovětská armáda hnula z Berlína do Vídně a přes Prahu. Tato demonstrace síly hovořila otevřeně, že to Moskva myslí vážně. Kyvadlová doprava sovětských vojsk mezi Betlí-

nem a Vídní probíhala po celý únor... Díky tomu mohl Gottwald řešit domácí záležitosti domácími prostředky.“ Pěkně „domácí prostředky“, když mu za zády pendluje sprátené vojsko v plné zbroji.

Černí baroni v čele

PRAHA: Čtyři snímky českých režisérů prorazily hegemonii americké filmové tvorby a umislily se v žebříčku deseti nejnavštěvovanějších filmů promítaných loni v Praze. Jasně vede Sivového snímek Černí baroni, který v roce 1992 v Praze zhlédlo téměř 171 000 diváků. Jako druhý se umístil Verhoevenův erotický thriller Základní instinkty (122 272 diváků). Bronzovou příčku obsadil další český film – Soukupův Kamarád do destě II (111 000 diváků). Stejně pořadí je i v tržbách když Černí baroni „vydělali“ 3 134 164, Základní instinkty 3 081 069 a Kamarád do destě II 2 134 967 korun.

Nicht mehr viel, meint Englands öffentliche Meinung. „Das“, hieß es am Mittwoch in der Sun, der auflagenstärksten Zeitung des Landes, „könnte Charles den Thron kosten.“ Konservative Abgeordnete brummeln vor sich hin, Diana habe sich schon mit ihrem unentschuldbaren Verhalten um die Krone gebracht. Daß die Prinzessin von Wales bei der Veröffentlichung ihrer Version der Ehekrise im vorigen Jahr die Finger im Spiel hatte, war zwar nicht gerade ein Staatsgeheimnis gewesen. Doch die jüngste Enthüllung darüber, wie ak-

Englands Royalisten bleibt auch nichts erspart

letzen Jahres die Lawine ins Rollen. Es charakterisierte Charles als gefühllosen Gatten und zweifelhaften Vater und Diana als Opfer einer lieblosen Ehe, gefangen hinter goldenen Gitterstäben. Getrübt wurde das Bild allerdings ein wenig durch die für Diana peinliche Publikation der Tonbandaufnahme eines privaten Telefongesprächs mit einem Freund aus dem Winter 1989, bei dem, alles in allem, durch die Gitterstäbe hindurch recht vertraulich getuschelt wurde. Auch setzten sich Charles' Freunde und Vertraute gegen Dianas Version zur Wehr – freilich diskreter als die Prinzessin und ihr Kreis, und offenbar ermahnt vom Prinzen, sich aller Kritik an seiner Frau strikt zu enthalten.

Mitterweile steht indes nicht nur die Prinzessin von Wales am Pranger, der Mortons Buch brachte im Sommer sie selbst an der Informations-Streuung mitgewirkt, wie zielstrebig sie sich der Medien benutzt hatte, stieß vielen Briten bitter auf.

Andrew Mortons Vorjahres-Bestseller „Diana: Ihre wahre Geschichte“ beispielsweise, an dem mitgewirkt zu haben ist die Prinzessin hartnäckig leugnete, ist neuesten Erkenntnissen zufolge von ihr nicht nur gebilligt, sondern wohl auch angeregt worden. Ihr Freundeskreis hatte ausdrückliche „Erlaubnis“, sich gegenüber Morton zu äußern, und zwecks Absegnung der Veröffentlichung wurden Fotografien der Boulevardpresse zu einem speziellen Fototermin eingeladen, bei dem sich Diana mit der Hauptzeugin des Buches, ihrer besten Freundin Carolyn Bartholomew, präsentierte.

Politiker in Westminster ihre gegen den Kronprinzen gerichteten „Machenschaften hinter den Kulissen“ zutiefst übernahmen. Auch Charles verließ zunehmend Freunde und Unterstützung im Königreich. Gerade als sich das Sympathie-Zünglein an der Rivalitäten-Waage zu seinen Gunsten neigte, mußte der Prinz sich unter einem unerwarteten Schlag ducken. Auch Charles war durch den Mitschnitt eines Telefongesprächs vom selben Winter vor drei Jahren, „in flagrantem“ ertappt worden.

Gesprächspartnerin des Prinzen war seine langjährige Freundin und Jugendliebe Camilla Parker-Bowles, selbst ordentlich verheiratet mittlerweile, mit der Charles in einer kalten Dezembernacht 1989 in einem Telefonat von Bett zu Bett allerlei leidenschaftliches Liebesgeflüster austauschte. So leidenschaftlich waren die Liebeschwüre und erotischen Anspielungen des Telefongesprächs in der Tat, daß sich Britanniens verlegene gewordene Verleger darauf einigten, ihren Lesern „das Schlimmste“ einzuweisen vorzuenthalten – obwohl der Rest der Welt über die nächtlichen Gelüste und Phantasien des Prinzen zu diesem Zeitpunkt längst informiert war.

Was von dem Telefonat in Britannien bekannt wurde, reichte allerdings, Charles' Aktien in den Keller purzeln zu lassen. Daß der Thronfolger sich mit der Frau eines Freundes in einem Liebesnest zum heimlichen Rendezvous verabredete, nahmen die königstreuen Briten mit ungläubigem Entsetzen auf. An der Echtheit des Mitschnitts schien derweil niemand zu zweifeln – wohl aber am gesunden Menschenverstand des Prinzen-Paares, das die Monarchie durch seinen Ehekrieg und seine außerehelichen Aktivitäten immer mehr in Bedrängnis bringt.

PRUNEROV: Japonské firmy Mitsubishi Heavy Industries Ltd. a Mitsubishi Corp. zvítězily v konkursu vypsané českou vládou na montáž odsiřovacího zařízení na elektrárně v severočeském Prunčovicích. Oznamují to v úterý představitelé firmy Mitsubishi. Projekt montáže pěti zařízení by měl být ukončen v červenci 1996. Příslušná smlouva v hodnotě 17 miliard jenů bude podepsána v průběhu ledna, oznamila větra japonská agentura KJODO.

Siemens und Skoda wieder an einem Tisch

ERLANGEN (dpa/FR). Siemens und der tschechische Konzern Skoda (Pilsen) sind bemüht, ihr gespanntes Verhältnis in Ordnung zu bringen. Mit diesem Ziel wurden jetzt in Erlangen die Verhandlungen über eine Zusammenarbeit wieder aufgenommen. Wie es in einer gemeinsamen Stellungnahme dazu heißt, stand bei den Gesprächen „in konstruktiver Atmosphäre“ verabredungsgemäß nur das Gemeinschaftsunternehmen Skoda Transport unter Einbindung der deutschen Partnerfirmen im Mittelpunkt. Bei den genannten Partnern im Schienenfahrzeugbau handelt es sich um die einschlägigen Siemens-Beteiligungen (Krauss-Maffei und Krupp Verkehrstechnik sowie Duewag).

Beide Seiten seien übereingekommen, die Verhandlungen fortzusetzen. In den kommenden Wochen sollen strittige Punkte aufgearbeitet werden. „An Spekulationen über den Ausgang dieser Verhandlungen wollen sich weder Skoda noch Siemens beteiligen.“ Mit Rücksicht auf die schwierigen Gespräche sei Stillschweigen über Einzelheiten verabredet worden. Mit am Tisch auf tschechischer Seite saßen Banken.

Siemens verhandelt seit Herbst 1991 mit dem größten Maschinenbau- und Kraftwerksbaukonzern der tschechischen Republik über zwei Gemeinschaftsunternehmen – Skoda Transport und Skoda Energo – wobei die Deutschen jeweils die Mehrheit übernehmen wollen.

KOMISE NÁS BERE NA VĚDOMÍ

BRUSEL: Komise ES v úterý stále mísi České republiky při ES v Bruselu sdělila obsah dopisu, jímž van den Broek odpovídá na deklaraci České republiky z loňského prosince o jejím převzetí Prozatímní dohody o obchodu a otázkách s obchodem souvisejících. V odpověď ES potvrzuje přijetí zmíněné deklarace s tím, že bere na vědomí, že Česká republika hodlá převzít všechny závazky plynoucí z dohod sjednaných mezi bývalým Československem a ES. Pokud jde o Prozatímní dohodu o obchodu, Společenství předpokládá, že k potvrzení převzetí této dohody Českou republikou navrhne v brzké době výměnu dopisů. Jak sdělil chargé d'affaires stále mise ČR při ES Pavel Telička, úterní informace bruselské komise je zatím neoficiální. Předpokládá se, že příslušný dopis v nejbližších dnech oficiálně předá v Praze velvyslanec komise ES v České republice L. Giunti.

Mjartan do Prahy

BRATISLAVA: Vláda Slovenské republiky schválila na včerejším zasedání velvyslance v ČR, kterým je dosavadní státní tajemník ministerstva kultury SR Ivan Mjartan.

■ Československá strana socialistická vítá prohlášení předsedy vlády ČR V. Klause, že vláda nehodlá jednat o dalších restitučních nárocích sudetských Němců. CSS totiž považuje otázku odsunu sudetských Němců za vyřešenou, řekl na včerejší

ší tiskové konferenci strany její předseda Ladislav Dvořák.

Kdo se nebojí, půjde do vězení

V souvislosti s článkem »Kdo se bojí, nemá nic« nás zajímalo, jak vypadá situace s paděláním peněz z pohledu odborníků.

»Většinou padělků čs. měny, které dostáváme k expertize, jsou velice snadno rozpoznatelné i pro laiky. Hlavně v posledním roce se však výrazně pozvedla kvalita, a to díky užívání barevných kopírek. Stejně se však stále pohybují v průměru,« řekl Jaroslav Moravec ze Státní zkušebny platidel České národní banky. I když současná emise bankovek (byla připravována v sedmdesátých letech) nemá zvláštní ochranné prvky, několik záchytných bodů přece jen existuje. V bankovkovém papíře jsou vytištěny střídavě pětice hvězdy a lipové listy. Pouhý pohled na bankovku proti světlé odhalí padělek. Vodoznaky většinou neexistují vůbec, nebo jsou nezřetelné a neuměle provedené. Důležitým prvkem je také risková technika. Většinou portréty jsou tištěny hlubotiskem, a proto jsou plastické. »Hlavní ochranou proti pa-

dělkům je pořádně si prohlédnout bankovky pravě. Ani papír v falešných totiž není bankovkový. Často je to papír obyčejný,« řekl Jaroslav Moravec. Postižený bude totiž právě ten, kdo falešnou bankovku dostane. Bude mu zabavena a to bez náhrady. »Na našem území se vyrobí asi jen 10 % falešných bankovek, zbytek v zahraničí. U nás padělají hlavně lidé s nižší inteligencí, kteří si chtějí rychle opadřit peníze například na alkohol. Prokazování skutkové podstaty u padělaných peněz je ale velice složité. Nemůžeme tedy vykazovat tak vysoké procento objasněností jako třeba u vražd,« řekl J. Procházka ze sekce hospodářské kriminálky policie Hlavního města Prahy. Podle § 140 trestního zákona může ten, kdo padělá nebo pozmění peníze vyšší hodnoty, být potrestán odnětím svobody na pět až deset let. Pokud spáchá tento čin jako člen organizované skupiny, nebo ve značném rozsahu, může být, potrestán trestem odnětí svobody až na patnáct let.

Rakety za banány

TOKIO - Filipinská vláda se začala zabývat možností, že se stane odběratelem ruských zbraní, a že za ně bude do Moskvy posílat — banány. Např. psal to v úterý japonský list Mainichi Šimbu, jehož zpráva cituje ruská agentura ITAR-TASS. Podle těchto informací se nový filipínský velvyslanec v Rusku R. On koncem minulého týdne sešel s prezidentem F. Ramosem. Při rozhovoru s hlavou státu prý upozornil na to, že „v Rusku pociťují nedostatek tropického ovoce, zatímco na Filipínách je ho přebytek“. Moskevské vedení by proto podle jeho názoru mohlo uvítat banány jako protihodnotu za relativně levné ruské zbraně, o něž má naopak zájem Manila.

Stěhování vězňů začíná

PRAHA (mik): Koncem týdne bude z České republiky předáno na Slovensko 107 odsouzených slovenské národnosti, kteří si v současné době odpykávají svůj trest na území ČR. Opačným směrem se do českých nápravných ústavů chystá přibližně 80 vězňů. Podle informací, které jsme včera získali od náměstka ředitele Vězeňské služby Jiřího Malého, je česká strana na akt výměny plně připravena, strana slovenská však zatím nesdělila datum přesunu. Podle dohod mezi představiteli českého a slovenského vězeňství se přesun uskuteční do konce týdne.

Okradený F. L. Věk

DOBRUŠKA: Do rodného domu F. L. Věka v Dobrušce se v prvních lednových dnech vloupal zatím neznámý pachatel. Podle informací policie v Rychnově nad Kněžnou odcizil pachatel z domu, připomínajícího výraznou osobnost českého obrozeneckého hnutí, housle, violu, umělecké a další předměty z 19. století. Škoda se odhaduje na 10 000 korun.

Menší kancelář

Praha - Kancelář prezidenta ČR (KPR) bude mít asi o 160 zaměstnanců méně než Kancelář prezidenta ČSFR. Snížení počtu pracovníků si podle vedoucího KPR Luboše Dobrovského vyžádají ústavou nově definované prezidentské kompetence a rozpočet ČR, který stanovil počet pracovníků Kanceláře na 400 pracovníků.

Koridor 7. ledna 1993

ZAMYSLÉNIE IMRICH KRUŽLIAKA

„Pod cudzou zástavou“

Otázka české zástavy bude ešte dlho zamestnávať politikov, historikov, novinárov i občanov ČR a SR. To nie je vec obchodného triku, ani emociálneho politického vzťahu k štátu, ktorý sme obojstranne zákonom o zániku česko-slovenskej federácie uložili do archívov. To je vec politickej múdrosti a zodpovedného politického rozhodovania.

Na slovenský modrý klín, ktorý v bývalej česko-slovenskej zástave spájali Slovensko s českou bielo-červenou zástavou, nová ČR nemá historický nárok. Tento modrý klín, ak si ho ČR neuvážene a aj nelogicky podrží v novej českej zástave, bude vždy znamenať, že ČR tu stojí „pod cudzou vlajkou“.

ČSR (ČSSR, ČSFR) bol náš spoločný štát. S tým sme sa legálne a dôstojne rozlúčili ako s historickým prežitkom. To nebolo rozbitie Česko-Slovenska, to bola potreba budovania novej Európy. Slováci nikdy nemôžu akceptovať výčitku, že „rozbili republiku“. Republika sa rozpadla ako štát preto, že nevládala za 68 rokov vyriešiť historické ambície Slovákov po ich štátnopolitickom uplatnení. Nový európsky zjednocovací proces sa deje na platforme národných štátov. Vraciame sa vlastne tam, kde sme mali začať vo vzniku ČSR, to jest k politickej sebarealizácii národov.

Tým nepesťujeme a nehľadáme nacionalizmus, naopak, národnej politike dávame šance na jej plné demokratické uplatnenie. Novou štátnopolitickou realitou sú tu ČR a SR. Každá má právo na svoje štátne symboly. Opakujem - na svoje symboly. Česi na staré české historické symboly, vrátane bielo-červenej zástavy. Slováci zas na svoju starú bielo-modro-červenú zástavu ešte z 19. storočia. Stará česká bielo-červená zástava je symbolom českých dejín, ktoré trvajú dlhšie ako ČSR, a 68 rokov spoločného česko-slovenského spoluzitia.

Českí politickí predstavitelia, ale nielen oni, by si mali preto vážne premyslieť otázku českej zástavy a vrátiť sa k tra-

dičnej zástave českého štátu. Modrý klín nebude ČR symbolicky spájať so SR. Naopak, bude nám stále pripomínať, že sa tu česká strana operila niečím, čo jej nepatrí. Je vecou vážnej úvahy českého politického myslenia či chce, aby ČR ako nový štát stála pred svetom „pod cudzou zástavou“. ČSR už neexistuje v žiadnej podobe. Bolo by preto pomýlené chcieť ju znovu obnoviť pomocou slovenského modrého klínu. A nič iné za tým nie je, iba utvrdenie českej pamäti, že Československo bolo českým štátom. Bolo, ale 1. januára 1993 ním prestalo byť. Začali sme novú kapitolu českých i slovenských dejín. Mali by sme ju začať dôstojne aj novými štátnymi symbolmi. Som presvedčený, že k upevneniu hrdosti a vedomia českej štátnosti bieločervená zástava Čechom postačuje a že slovenský modrý klín v nej nepotrebuje. Aj tak by im bol len pripomienkou starej a nie vždy múdrej československej politiky.

O bezpečnosti severu vláda nejednala

NOVÍ DRŽITELÉ KLÍČŮ OD ČESKÝCH KORUNOVACNÍCH KLENOTŮ

Praha (tk) - Vláda se včera podle premiéra Václava Klause nezabývala bezpečnostní situací v severních Čechách, protože jí nebyl dodán písemný podklad. "Považujeme to nicméně za velmi aktuální problém a příští středa je krajním termínem jeho projednání," uvedl V. Klaus na včerejší tiskové konferenci po zasedání svého kabinetu. Pondělního jednání starostů a primátorů ze severočeských regionů se za vládu zúčastnil ministr vnitra Jan Ruml a ministr spravedlnosti Jiří Novák.

Vláda naopak rozhodla o držitelích klíčů od českých ko-

runovačnických klenotů. První bude v držení prezidenta republiky, druhý v rukou předstevní vlády, třetí případně pražskému arcibiskupovi, čtvrtý předsedovi poslanecké sněmovny, pátý předsedovi senátu, šestý Metropolitní kapitule chrámu sv. Víta a sedmý klíč bude mít pražský primátor.

Slovensku česká vláda nabídne na výběr tři objekty pro jeho zastupitelský úřad v Praze. Je to budova Institutu dětí a mládeže v Grébovce, objekt Školní inspekce ministerstva školství nedaleko Pražského hradu a dům v Nerudově ulici číslo 15.

První deportovaní Romové v Michalovcích bez šance

městského úřadu nemá rodina Rudolfa Kancího v nejbližších pěti letech naději na přidělení bytu, spravovaného městem. Nejlacnější družstevní byt je v Michalovcích přístupnost k máni za 130 tisíc korun. Ředitel úřadu Jozef Semerš se k zaměstnanecké perspektivě rodiny vyjádřil jasně: "Jsou bez šance."

předměstí. Z michalovského nádraží přivedl 24letý otec svou rodinu do stísněného garsoniery své matky.

"Zitra, pozítří musím si jít na úřad pro práci a být," konstatoval Rudolf Kancí. V jedné místnosti se třemi postelkami až do jejich příjezdu přespávali už čtyři dospělí a tři děti.

Podle informací z bytového referátu Michalovce (pso) - S posledními 40 korunami v kapse vystoupila v Michalovcích včera ráno z vlaku čtyřlidská rodina Kancího, kterou v úterý vystěhovala městská policie v Ústí nad Labem. Ani po téměř ročním pobytu na severu Čech neměl žádný z rodičů práci a se dvěma malými dětmi bydlieli s další rodinou ve zdevastovaném 1 + 1 na ústeckém

„Honecker ohne Zwischenfälle umgestiegen“

Absurdes Medien-Theater bei der Ausreise des prominenten Ex-Angeklagten

Gab es in Moabit — als Abschiedsessen — Hackbraten (*Deutsche Presse-Agentur*) oder panierten Bratfisch (*Bildzeitung*)? Und als Sättigungsbeilage Petersilienkartoffeln oder Curry-Kraut (dito)? War es ein Käseschnittchen (*Agence France Presse*) oder ein Käsebrötchen (*Reuters*), in das der alte Mann gegen 21 Uhr sichtlich bemüht biß, und trank er tatsächlich schwarzen Kaffee (diverse Quellen — unter Berufung auf die LH-Stewardessen Inge Fischer und Manuela Tilling)?

Oder schaffte es Erich Honecker vielleicht doch, in einem unbeobachteten Augenblick (?) — irgendwo im gesamtdeutschen Luftraum zwischen Berlin-Tegel und Frankfurt-Rhein-Main — Milch in sein lufthanseatisches Täschchen zu kippen? Und vor allem: Hat eine solche Ernährung Auswirkungen (wenn ja, welche) auf den Gesundheitszustand des „Staatschefs, Staatsfeindes, Staatshäftlings“ (*dpa*) E. H., dessen mutmaßlich letzte Stunden in und über Deutschland und auf dem Weg nach Chile zum Gegenstand umfassendster journalistischer Bemühungen wurden?

Fragen über Fragen, und letztlich kaum genaue Antworten, obwohl die Nachrichten-Agenturen, die Fernseh- und Hörfunksender, die Zeitungs-, Magazin- und Illustrierten-Reporter doch rund um die Uhr arbeiteten, die Fernschreiber eine „Dringend/Eil/Vorrang“-Meldung nach der nächsten ausspuckten und die sprichwörtlichen Warnglocken und -lampen ohne Unterlaß bimmelten beziehungsweise blinkten. Widersprüchliche oder auch schlicht falsche Meldungen lösten sich einen ganzen Tag lang in schöner Regelmäßigkeit ab, zumal die Berliner Sicherheitsbehörden mit Fleiß (und ziemlich erfolgreich) an der Verwirrung der Medien arbeiteten.

So wurde der prominente Ex-Häftling und Noch-nicht-Passagier mit Blaulicht-Begleitung und Sirenengeheul aus der Haftanstalt Moabit in die Polizeikaserne Schulzendorf (und nicht, wie auch von der *Frankfurter Rundschau* gemeldet, direkt nach Te-

gel) gebracht, wo er auf den Abflug nach Westen wartete. Auf dem Airport im Berliner-Norden spielten sich sodann, wie am Abend in dankenswerter Selbstironie *AFP* berichtete, ziemlich tragikomische Szenen ab. So bekniete gleich ein Dutzend Journalisten den Kapitän einer startbereiten Lufthansa-Maschine mit Ziel Paris, sie wieder herausklettern zu lassen, weil entgegen ihrer Passagierlisten-Recherche Honecker nicht daran dachte, zum Umsteigen an die Seine zu fliegen. Die Agentur lapidar: „Etwa zehn weitere Korrespondenten und Fotografen, die fest an ihre Theorie glaubten, blieben sitzen — und starteten ohne Honecker nach Paris.“ (Viele Spesen — kaum was gewesen!)

Als wahrer Fels in solch unsicherer Nachrichtenbrandung wirkte (der unbestechliche Ticker zeigte als Uhrzeit 21.58 Uhr) die Meldung: *Honecker ohne Zwischenfälle umgestiegen*, ebenfalls von *AFP*. Doch schon die Frage, auf welchem Sitz und in welcher Klasse sich Erich Honecker dem Chefsteward mit den Worten anvertraute „Ich freue mich auf den Sommer in Chile“ (*dpa*, 22.06 Uhr), blieb am Abend heftig umstritten. Saß er nach 169 Tagen Untersuchungshaft 1. Klasse (*Bild*), Business (verschiedene Agenturen) oder „zweite Klasse“ (*Reuters*), vielleicht auch Economy (*AFP*)? Oder behielt ein *FR*-Informant recht, der schon am Nachmittag haargenau wußte, daß der Platz 7K in dem noch nicht umgebauten Airbus „Rothenburg“ ob der Tauber am Fenster in der ersten Reihe „Business“ hinter der alten, seit Oktober 1992 aber innerdeutsch abgeschafften 1. Klasse angesiedelt ist?

Die gut unterrichteten *Luftfahrtkreise* sollten allerdings erst zur Geisterstunde auf dem Frankfurter Rhein-Main-Flughafen ihre Hochform erreichen. Knappe drei Stunden lang war von der Besucherterrasse aus mit bloßem Auge (also ohne Nachtsichtgerät und Teleskop) nichts zu sehen — außer einer ankommenden Lufthansa-, einer verspätet abrollenden Varig-Maschine und etlichen dazwischen emsig herumwuselnden Vor-

feld-Fahrzeugen. Der belustigte *FR*-Reporter angesichts eines am Donnerstag veröffentlichten Fotos, das bei lupenverstärktem Hinsehen den Schemen eines alten Mannes mit Hut vermuten läßt: „Genausogut hätte man da ein Klavier reintragen können.“

Aber die Ticker sollten — wie E. H. auch — noch nicht zur Ruhe kommen. 23.46 Uhr: *Nach Auskunft der Flughafenleitung sind die Türen geschlossen und die Positionslichter eingeschaltet.* (*AFP*) 23.50 Uhr: *Die Maschine... befindet sich auf dem Weg zur Startbahn.* (*dpa*) 23.53: *Um 23.50 Uhr rollte die Maschine... zum Vorfeld, wie der Verkehrsleiter vom Dienst am Frankfurter Flughafen auf Anfrage berichtete.* (*AP*)

Mit der Priorität „Dringend/Eil/Vorrang“, Glockengeläut, Signallampe und vollkommen übereinstimmend meldeten dann um 23.58 Uhr (*AFP*, *Reuters*), 0 Uhr (*AP*) und 0.02 Uhr (*dpa*), daß Erich Honecker um 23.57 Uhr „Deutschland (deutschen Boden) verlassen hat“ respektive „Aus Deutschland abgeflogen ist“.

Der nächtliche redaktionelle Stoßseufzer, der diesem bunten Meldungsstrauß am frühen Donnerstagmorgen folgte, wurde nur Stunden später vom Schreckenschrei des Diensthabenden übertönt. Denn natürlich war es, wie *AP* um 14.41 Uhr aus Sao Paulo meldete, nur für Erich Honecker, *den einstmals mächtigsten Mann Ostdeutschlands, ein Flug ohne Wiederkehr*, aber nicht für die weltumspannende Neuigkeiten-Industrie.

Der inständige, aus Santiago übermittelte Wunsch seiner Frau Margot um Schonung ihres krebserkrankten Gatten durch die Medien verhallte ungehört: *Er probierte ein bißchen von den Kanapees mit Langustenfleisch, ein kleines Spinatpastetchen, etwas Fisch und dazu Tee ohne Zitrone*, wußte *Associated Press*. Na also: Es ist ein weiter Weg von Moabit nach Santiago, aber er führt immerhin vom Hackbraten (oder... vielleicht war es doch ein Bratfisch... in Spinatpastetchen.

Honecker-Prozeß wegen eines Formfehlers noch nicht beendet

BERLIN, 14. Januar (*dpa*). Der „Fall Honecker“ läßt die Berliner Justiz nicht ruhen: Der Prozeß wegen der Tötung an der Mauer ist formal wegen eines Verfahrensfehlers noch nicht beendet. Justizsprecher Bruno Rautenberg teilte am Donnerstag mit, das Kammergericht habe die Einstellung des Verfahrens gegen den Ex-DDR-Staatschef bereits am Mittwoch nachmittags — als Honecker aus der Haft entlassen wurde — wiederaufgehoben.

Das Kammergericht habe die Entscheidung damit begründet, das Verfahren hätte nicht außerhalb der Hauptverhandlung eingestellt werden dürfen. Dies heißt aber auch nicht, daß der Prozeß in Abswesenheit Honeckers weiterlaufen müsse, sagte Rautenberg. Wie die 27. Große Strafkammer des Landgerichts nun reagiert, sei ungewiß.

Hanns-Ekkehard Nebenklägeranwalt Ploger will beantragen, den Prozeß in Abswesenheit Honeckers fortzusetzen. Honecker habe sich schuldhaft und vorsätzlich in eine Verhandlungsunfähigkeit begeben, meinte Ploger. In Justizkreisen wurden die Erfolgsaussichten des Antrags bezweifelt.

Inzwischen hat die Staatsanwaltschaft auch Beschwerde gegen die Entscheidung des Landgerichts eingelegt, den zweiten Haftbefehl gegen Honecker wegen Untreue aufzuheben.

Havel vede

Praha (van) - Podle průzkumu veřejného mínění, který provedl IVVM v první polovině prosince, by V. Havel podporoval 45% občanů ČR. Pro V. Klause se vyjádřilo 3% z dotázaných, stejně tak pro M. Sládka. J. Sráského by na funkci prezidenta ČR doporučilo 2% z dotázaných občanů.

Sedivý velvyslanec

Praha (frk) - Hlavním kandidátem na funkci velvyslance České republiky na Slovensku je bývalý 1. místopředseda Federálního shromáždění Filip Sedivý (ODS). Na včerejší listkové konferenci ODS to potvrdil výkonný místopředseda ODS Petr Čermák.

ODS má na tuto funkci ještě náhradního kandidáta, který by přicházel v úvahu v případě, že by F. Sedivý nabídku nepřijal. Jeho jméno však P. Čermák odmítl oznámit.

Währungunion wird beendet

PRAG/BRATISLAVA, 15. Januar (*dpa*). Die tschechisch-slowakische Währungsunion wird voraussichtlich schon im Februar aufgelöst. Dies berichtete die Prager Tageszeitung *Rude pravo* am Freitag unter Berufung auf den slowakischen Re-

zbytečně snažit se o vstup do NATO, když jsou jasné signály, že NATO nemá o členství SR zájem. Proto se SR bude snažit o účast na všech bezpečnostních systémech v Evropě.

ministra obrany Imricha An-drejčka, který v současnosti působí jako poradce premiéra SR pro otázky bezpečnosti, je Vladimír Mečiar toho názoru, že pro Slovensko je

Slovensko ne do NATO Bratislava (kw) - Podle bývalého federálního

A KOLIK PRACUJE STAŽ A KOLIK STAŽU TĚCH 109 000, CO BYL E.N. KOKLOVŮV PŘEDNĚH? ODKRÁJ: 20 MIL. 000.

Svět se chystá na rozdělení naší měny

Kontrola peněz při vývozu

Praha - Generální ředitelství cel ministerstva financí ČR upozorňuje všechny osoby, které v těchto dnech vstoupí do České republiky, nebo z ní chtějí vyjet do Rakouska, Německa a Polska, na zpřísněnou kontrolu při vývozu a dovozu řs. měny. Tam, kde budou závažné důvody, budou prováděny osobní prohlídky. Občan České republiky může vyvézt maximálně 1.000 Kčs. Jiná osoba než občan České republiky může dovést a vyvézt pouze 100 Kčs.

Bonn - Přední německé peněžní ústavy Deutsche Bank a Dresdner Bank přestaly vzhledem k nejistotě československé měny přijímat její platidla.

Do doby, než se podle mluvčího měnová situace mezi Českou a Slovenskou republikou vyřeší, nebude Deutsche Bank dále čs. měnu kupovat. Dojde-li k okolování dosavadních bankovek, nenajdou tak neozačnené peníze v Německu uplatnění.

15.1.93

gierungschef Vladimír Meciár. Als Hauptgrund nannte Meciár die „ungünstige Devisenentwicklung“ seines Landes. Er betonte der slowakischen Nachrichtenagentur zufolge erneut, daß es „wahrscheinlich in den nächsten Wochen“ zur Teilung der Währung kommen werde.

Jen Češi hrají na hokejovém MS

SLOVENSKO MÁ JEŠTĚ NADĚJI NA SKUPINU C, NEBO DOKONCE B

Hokejový tým České republiky bude hrát ve skupině A mistrovství světa 1993. To je definitivní rozhodnutí předsednictva Mezinárodní hokejové federace IIHF, ke kterému došlo včera v Curychu.

„Protestní dopis Čs. hokejové federace měl každý člen předsednictva ve své složce a k celé věci hovořil především předseda IIHF Sabetzki,“ řekl v telefonickém rozhovoru pro MČ DNES Miroslav Šubrt, místopředseda IIHF. „Opakoval již známé stanovisko, že po rozpadu státní federace nemůže existovat federace hokejová. Nástupnictví České republiky bylo zdůvodněno pravidlem o majoritě hráčů v mužstvu za poslední čtyři roky. Jak známo, v našem týmu hrálo daleko víc Čechů. Rozhodnutí bylo po několika otázkách jednomyslně přijato.“

A jak dopadlo Slovensko?

„Na základě slovenské žádosti budeme zkoumat možnost, zda by nemohlo hrát buď ve skupině C, nebo dokonce B. Výsledek zatím odhadovat nechci.“

Máme zprávu, že předseda Slovenského svazu Mitošinka odjel do Curychu.

„Nikde jsem ho neviděl, o jeho pobytu zde mi není nic známo.“

Zúčastnil se jednání také předseda Českého svazu Vladimír Šubrt?

„Byl přizván až na druhý den jednání, kdy se bude rokovat za přítomnosti předsedů svazů Ruska, Finska, Švédska, Německa a České republiky o vztazích mezi evropským hokejem a NHL. Zatím jsme jednali především o hospodářských problémech.“

Slovenský denník 7. ledna 1993

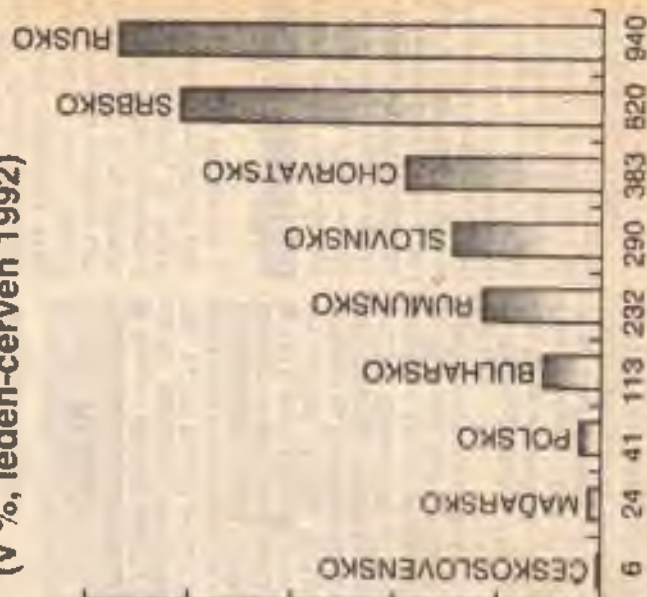
Ne sudetským požadavkům!

Praha (jpš, ag) - Za nepřijatelné pro vládu ČR označil premiér Václav Klaus názory předsedy přípravného výboru dosud nezaregistrované Demokratické strany Sudety Jaroslava Blühmela. Ten minulý týden vyslovil mj. požadavek na zrušení tzv. Benešových dekretů. „Vláda vychází z toho, že stav, který se za souhlasu vítězných velmocí vytvořil po druhé světové válce a upevnil během dalších bezmála padesáti let, nelze měnit, aniž by byla narušena základní práva nynějších občanů ČR, ořezány právní jistoty a v důsledku toho podstatným způsobem destabilizována politická situace v ČR. Vláda je vázána platnými zákonnými normami, především restitučními zákony a svým prohlášením z července minulého roku, v němž se zavázala nepřipustit změnu zákonem stanovené hranice pro restituce,“ uvádí se v odpovědi Václava Klause na požadavky Dem. strany Sudety.

● Bývalá ruská manželka Petra II. Petrohrad se již připravuje na pietní obřezání tělesných ostatků posledního cara Mikuláše II. a členů jeho rodiny. Pohřeb by se měl uskutečnit 17. června, v den 75. výročí jejich zavraždění.

● Nicu Ceaușescu, mladší syn bývalého rumunského diktátorského páru, požádal v těchto dnech o povolení převézt ostatky svých rodičů z bukureštského hřbitova Ghencea do rodinné hrobky v obci Scornicești, odkud rodina pochází.

Míra inflace (v %, leden-červen 1992)

Pramen: Videňský ústav pro mezinárodní hospodářský rozvoj.

Aufgespießt

„Ja wir, die wie kollektiv zu Trotteln erklärt werden, warum machen wir denn eigentlich Politik? Ganz einfach: Weil die, die uns zu Trotteln erklären, es auch nicht besser können als wir, denn sonst würden sie es ja machen.“

Der CDU-Landesvorsitzende und Bundesarbeitsminister Norbert Blüm in seiner Eröffnungsrede vor dem Parteitag der nordrhein-westfälischen CDU in Neuss.

Ein Brief über Prag-matismus nach dem Ende der CSFR

Liebe Leute,

„Na, wie geht's Dir denn in Deiner geteilten Republik, Du Zweiländer-Korrespondent?“ Diese oder ähnliche Fragen bekomme ich seit dem Neujahrstag bei Anrufen von Kollegen und Freunden aus Deutschland serienweise zu hören. Je nach Temperament und Charakter ist Neugier, Ironie und zuweilen auch Besorgnis herauszuhören, ob ich denn nach der Scheidung der Tschechen und Slowaken nun mit Schwierigkeiten bei der Berufsausübung rechnen muß. Die Besorgten möchte ich beruhigen und die Spöttischen ermahnen, erst einmal zusammenwachsen zu lassen, was zusammengehört, bevor man über die Zerwürfnisse anderer witzelt. Die Neugierigen muß ich enttäuschen. Zumindest was meine Arbeit betrifft, bleibt erst einmal alles beim alten.

Denn schließlich ist es ja nicht so, daß unsereins die Slowakei erst am 1. Januar 1993 auf der Landkarte entdeckt hat. Schon zu Zeiten der nun verblichene CSFR gebot es die Chronistenpflicht ganz selbstverständlich, sich nicht vom Glanz des (übrigens nicht immer und überall) „Goldenen Prag“ blenden zu lassen und darüber das ferne Bratislava zu vergessen. Ganz zu schweigen davon, daß die Slowakei — die Bewohner im östlichen Landesteil legen Wert auf Beachtung dieser Tatsache — nun mal nicht nur aus ihrer zu deutsch Preßburg genannten Hauptstadt besteht, sondern sich zwischen Donau und Hoher Tatra bis an die Ukraine erstreckt.

Die Slowaken — das sei hier einmal dankbar angemerkt — machen den Zugang leicht. Gastfreundlich sind sie, haben Geschmack und Sinn für die schönen Seiten des Lebens, leibliche Genüsse eingeschlossen. Bei aller Sympathie kann das nun wiederum nicht bedeuten, daß sich die Welt künftig — slowakische Selbständigkeit hin, berechtigtes Emanzipationsbedürfnis her — plötzlich um die Burg von Bratislava dreht. Auch wenn slowakische Empfindlichkeit das nicht gerne wahrhaben will, dem Wettbewerb mit der Metropole Prag ist das beschauliche Preßburg nicht gewachsen. So werde ich weiterhin in der böhmischen Hauptstadt wohnen bleiben, und da befinde ich mich in zahlreicher Gesellschaft. Die meisten meiner hiesigen Kollegen von der deutschen Medienzunft werden die Slowakei auch künftig lediglich als Berufspendler besuchen.

Unter den Diplomaten gibt es ebenfalls nur verhaltene Umzugspläne. Länder wie die USA und Deutschland haben ihre Generalkonsulate in Bratislava zwar umgehend zu Botschaften umgewandelt. Kleinere Staaten scheinen sich den Aufwand nicht leisten zu wollen. Hinter den Kulissen sind einige in Bratislava vielleicht gar nicht so böse darüber. Denn in einer 440 000-Einwohner-Stadt ist es schwie-

rig genug, denjenigen Staaten, die das wünschen, von jetzt auf gleich repräsentative Gebäude für ihre diplomatischen Vertretungen anzubieten.

Mit dem Informationsfluß zwischen den zwei Republiken — auch dies sicher ein wichtiger Faktor bei der Entfremdung der beiden Nationalitäten — hat es schon vor der Teilung gehapert. Die Aufspaltung des föderalen Fernsehprogramms, das angesichts der Ähnlichkeit beider Sprachen im sympathischen Tschechisch-Slowakisch-Mix gesendet wurde, hat die Situation nicht verbessert.

Offensichtlich wegen einer Reihe von Zuschauerprotesten haben auch die Medienfürsten in Bratislava ihre Kritik am „Pragozentrismus“ im Föderalfernsehen überdacht und übernehmen zumindest die Hauptnachrichtensendung des tschechischen Fernsehkanals im slowakischen TV. Umgekehrt kann ich im tschechischen Fernsehen die slowakischen „Aktuality“ anschauen.

„Business as usual“ also, Geschäftsgang wie gehabt? So möchte ich es denn doch nicht verstanden wissen. Denn es geht ja nicht nur um einen Job. Auch Gefühle — unter uns kann ich es ja mal zugeben — spielen da eine Rolle. Die Tränen beim letzten Anhören der tschechoslowakischen Nationalhymne in der Silvesternacht habe ich zwar meiner Frau überlassen. Sie ist in Nordböhmen aufgewachsen und bezeichnet sich auch jetzt noch uneinsichtig als „Tschechoslowakin“, obwohl — oder gerade weil sie zwischen 20 Jahren im deutschen Exil gelebt hat. Aber auch ich habe an diesem gemeinsamen Land der Tschechen und Slowaken gehangen, die sich aus der Distanz eines Ausländers wie mir betrachtet nicht nur wegen ihrer geographischen Nachbarschaft näherstehen, als sie es unter sich wahrhaben wollen.

So wird es schon ein merkwürdiges Gefühl sein, auf der Autobahnbrücke über den Grenzfluß Morava, die ich bisher auf meinem Weg von Prag nach Bratislava immer mit der zulässigen Höchstgeschwindigkeit von 110 Stundenkilometern (plus zehn bis 20 Prozent Zuschlag für selbsternannte rasende Reporter) passieren konnte, künftig an einer Zollbaracke zu stoppen. Aber schließlich — man sieht es andernorts in Europa — hätte es auch schlimmer kommen können. So werde ich mich denn mit dem Pragmatismus wappnen, der hier in Prag der großen Aufbruchstimmung vom November 1989 gefolgt ist. Vielleicht ist Pragmatismus angesichts der Lage der Dinge gar keine schlechte Methode, damit auf dem Umweg über die europäische Integration zwischen Erzgebirge und Donau wieder zusammenwächst, was nach 74 Jahren nicht mehr zusammengehören wollte.

Miloslav Pávek

PRAHA — Volbu generálního vikáře pražské arcidiecéze biskupa Jaroslava Škarvady proboštem metropolitní kapituly u svatého Víta potvrdil včera arcibiskup Miloslav Vlk. Ten také uvede nového představeného do jeho úřadu, a to při ranní mši ve Svatovítské katedrále v neděli 24. ledna. Po zvolení probošta má nyní Svatovítská kapitula plný stav šesti kněží. Kněz Jaroslav Škarvada, jemuž je 69 let, byl v šedesátých letech sekretářem kardinála Berana. Po jeho smrti byl jmenován varikánským delegátem pro duchovní správu českých emigrantů a v roce 1983 se stal titulárním biskupem litomyšlským — biskupem pro Čechy a zahraničí.

Příležitost je zde pro každého

otázka státní formy ČR, řešení v minulosti vzniklých problémů v oblasti průmyslu, energie a hospodářství, představení jednotlivých regionů ČR včetně Prahy i podniků, které mají ve své šanci zůstat symbolem nové republiky — Skoda, Budvar, Motokov, Svit, Vítkovice, Preciosa.

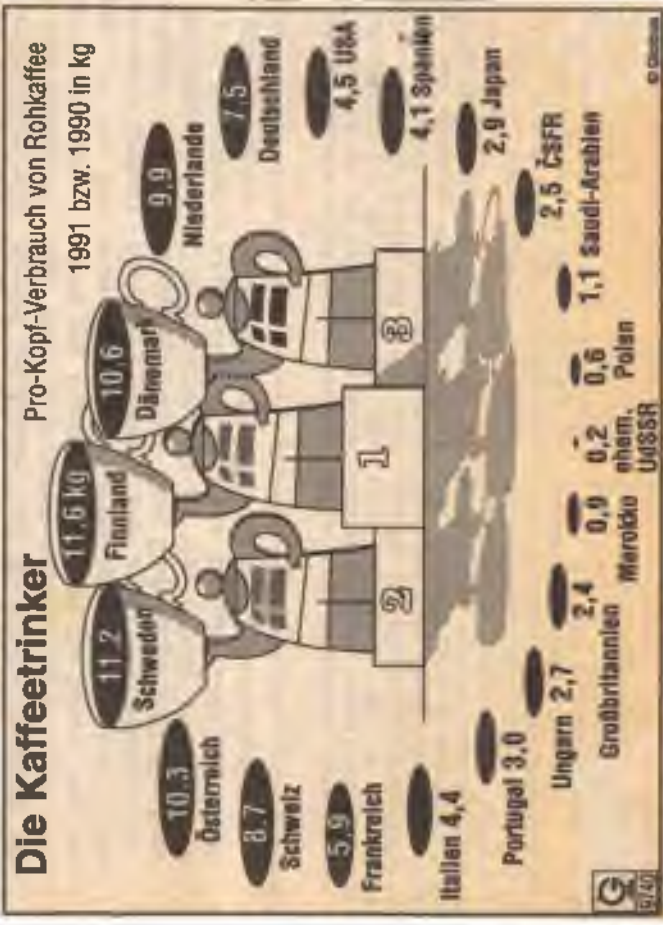
A jakou roli by podle V. Klause měla hrát v budoucnosti ČR? „Česká republika bude demokratickou, normálně fungující tržní ekonomikou a chce být rovnocenným partnerem ostatním zemím Evropy. Nedělíme Evropu na západní, střední a východní; nežijeme v zajetí starých mýtů o tvoreni mostů mezi Východem a Západem.“

listu Financial Times tohoto druhu poprvé po více než pětileté nabití svým čtenářům formou rozhovoru — s premiérem V. Klausem o plánech jeho vlády, s ministrem zahraničí J. Ziehlencem o české diplomacii, zamýšlencem o české ekonomii, V. Havla o historii, grafu klíčových ukazatelů ekonomiky země s nejvyšší inflací v zemích někdejšího socialistického tábora, bichlancí malé privatizace, zahraničních investic a turistického ruchu u nás v historii, současnosti i budoucnosti České republiky. Komplexní přehled o nás zahrnuje dále prohlášení České národní rady k parlamentům a národům celého světa, nejdůležitější okamžiky politopadového vývoje.

Témto slovy z rozhovoru s premiérem Václavem Klausem začíná veřejný speciální příloha listu Financial Times, věnovaná České republice.

Představení nového státu na mapě Evropy v tak previtním londýnském deníku s nákladem téměř 300 tisíc výtisků, pouhých 11 dní od začátku jeho faktické existence na politické scéně tohoto kontinentu, zajišťovala agentura Hill & Knowlton a sponzorovalo ministerstvo zahraničních věcí ČR ve spolupráci s Nadací Boheimie, soustředící prostředky na podporu dobrého jména České republiky ve světě (předsedou nadace byl nedávno zvolen Tomáš Bata).

Dvynáctistránková barevná přílo-

Polský a maďarský tisk k výrookům Václava Klause

Pod titulkem Zrada Čechů se včera nejrozšířenější maďarský list Népszabadság v komentáři vrátil k výrookům českého premiéra Václava Klause, který se minulý pátek v interview pro francouzský Le Figaro vyjádřil v tom smyslu, že visegrádská skupina je výtvozem Západu a Prahy se netýká.

Népszabadság ve svém komentáři tvrdí, že v Klausově prohlášení se projevila „česká namyšlenost“. Současně však připouští, že si podle několika ekonomických ukazatelů ČR stojí lépe než Maďarsko, Polsko nebo „odvržené“ Slovensko. Na druhé straně však podle Népszabadságu při vytváření právního a strukturálního rámce tržní ekonomiky ČR ještě dost zaostává za Maďarskem. A to i přes to, že Západ už cítí, že politické ovzduší v Čechách je vyrovnanější než u východních sousedů a Praha se zdá být přijatelnějším a pružnějším středoevropským centrem než konkurenční hlavní města.

Podle Népszabadságu jde tedy ve skutečnosti o to, kdo z bývalých komunistických zemí získá lepší pozice ve vztahu k Západu. V letech 1988-91 Budapešť ne-

měla konkurenci, nyní však hodnověrně signály naznačují, že Praha jí přerůstá.

„Varšava a Budapešť bagatelizují význam výroků českého premiéra Václava Klause, zpochybňují jejich smysl spolupráce ve visegrádské skupině. Ta podle jejich názoru usnadňuje vstup do sjednocené Evropy. Zdá se, že Klaus by tam raději vstoupil sám,“ napsal včera polský list

nistr financí se mnohokrát kriticky či přímo zlehčujícím způsobem vyslovoval o polských reformách. Tyto výroky sice zhoršovaly ovzduší, ale neznemožnily spolupráci. Jako český premiér nadále zastává názor, že Čechy rychleji dorazí do Evropy samy“.

„Je to o to podivnější, že Čechy a Slovensko musí po rozpadu ČSFR od počátku vyjednávat o přidružení k ES, zatímco Polsko a Maďarsko čekají jen na ratifikaci asocičních dohod. Varšava a Budapešť zůstávají klidné. Soudí, že jako dosud jsou Klausova slova jen slovy. Ale teď jde o slova premiéra a vůdce vládnoucí strany,“ zdůrazňuje polský deník.

V dalším článku, v zahraničněpolitické rubrice. Gazeta Wyborcza píše, že „premiér Klaus v Le Figaro upřesnil jen to, co dříve naznačoval - není ochoten spolupracovat ve visegrádské skupině. Odedávna projevoval obrovskou rezervovanost vůči spolupráci s Polskem. Hlavně jeho vinou se tak dlouho ulřžovala ‚malá železná opona‘ mezi našimi zeměmi.“ A vypočítává všechny Klausovy výroky proti visegrádské spolupráci.

Zrada Čechů?

Gazeta Wyborcza v komentáři na titulní straně: „Nedomníváme se, že by se Čechy měly zřeknout regionální spolupráce s Polskem, Slovenskem a Maďarskem,“ řekl listu mluvčí polského ministerstva zahraničí. Podle Grzegorza Dziemidowicze vznik visegrádské skupiny vyplýval ze společných zájmů jejich členů.

Gazeta Wyborcza současně poznamenává, že nejde o první Klausovo vyjádření nechuti ke spolupráci ve visegrádské skupině a zvláště s Polskem. „Jako čs. mi-

noucí strany,“ zdůrazňuje polský deník.

V dalším článku, v zahraničněpolitické rubrice. Gazeta Wyborcza píše, že „premiér Klaus v Le Figaro upřesnil jen to, co dříve naznačoval - není ochoten spolupracovat ve visegrádské skupině. Odedávna projevoval obrovskou rezervovanost vůči spolupráci s Polskem. Hlavně jeho vinou se tak dlouho ulřžovala ‚malá železná opona‘ mezi našimi zeměmi.“ A vypočítává všechny Klausovy výroky proti visegrádské spolupráci.

funkci prezidenta předsedu své strany. Ale samotný M. Sládek si kandidaturu ještě rozmyslí. Chce-li by se totiž sákat v dlehu pouze s Václavem Havlem. M. Sládek porovná předvolební úmysl své strany zakázat činnost komunistů. »Chceme zároveň podat návrh na zákaz komunistické strany a ODS,« sdělí.

dá mítink v Chánově. »Někdo s tím lidem musí promluvit, aby věděli, v jakém žijí státě a co se od nich požaduje. Aby se to nedoživali zprostředkovaně od nějakého cíkauského krále,« řekl M. Sládek. Republikánský klub v Poslanecké sněmovně je připraven nominovat na

Snahy o informační blokádu Slovenska

Od začátku roku je Slovenská republika samostatným státem, který své první kroky směrem ke svobodě tisku a demokracii udělal zvláště svérázně. Během prvního týdne samostatnosti byl odvolán šéfredaktor deníku Smena Karol Ježík, Tlačová agentura Slovenské republiky (TA SR) se prohlásila za jediného dodavatele agenturních zpráv na Slovensku a premiér Mečiar na setkání s představiteli Sdružení slovenských novinářů (provládní organizace novinářů, v minulém roce zvaná Za pravdivý obraz Slovenska) vyzval, aby ze svých řad navrhli kandidáty pro tiskové tajemníky slovenských ambasad.

Odvolání šéfredaktora deníku Smena vyvolalo hromadný odchod redaktorů tohoto velice oblíbeného listu (odešly asi dvě třetiny všech redaktorů), kteří se pokoušejí založit si nový deník. Je potřeba, aby jednali rychle a ob-

řů a nehodlá se zatím kontaktovat s daleko početnějším Syndikátem novinářů, už snad ani nepřekvapilo. Slovy Vladimíra Mečiara je vlastně rozhodnuto, že i ve světě budou obraz Slovenska vylepšovat pouze novináři z této organizace. Protože „národně orientovaní“ slovenští kolegové zasednou na posty tiskových tajemníků slovenských ambasad ve světě a budou konečně šířit jen pravdivý obraz Slovenska... Představitelka této organizace Emilia Boldišová se sice ohradila proti kvalifikaci svého Sdružení jako politické organizace, ale zároveň dala jasně najevo podporu ideám svrchovanosti a suverenity Slovenska a doslova uvedla: „Nadále míníme zůstat žičlivě proslovenští, ale konstruktivně kritičtí...“

V takto zpracované atmosféře prvních dnů slovenské samostatnosti vůbec nepřekvapilo, že na prvním mítinku HZDS s občany odzněla v bratislavském PKO i otázka z pléna: „Kdy už přestane stanice Svobodná Evropa štvát proti Slovensku?“ Na tuto - z minulosti velice povědomou formulaci - odpověděl ten nejpovolanejší z přítomných představitelů HZDS - ministr kultury Dušan Slobodník: „V demokracii nemůžeme Svobodné Evropě zakázat vysílat to, co vysílá. Ředitel slovenského vysílání SE mne však ujistil, že tato stanice se bude chovat korektně. Když však budou vysílat jako doposud, určitě budu o tom informovat americkou stranu. Vypadá to tak, že tento vysílač nemá zájem o objektivní zpravodajství a ke svému mikrofonu připouští pouze politické zkrachovance...“ Jak bylo vidět z nadšené reakce publika, informační masáž mozků už začíná působit.

PRAHA (čh): Klub SPR-RSC v Poslanecké sněmovně předložil vlastní návrh zákona na řešení krizové situace v místech zvýšeného výskytu migrujícího obyvatelstva. Oznamují to předseda strany Miroslav Sládek na věřejší tiskové konferenci. Zároveň sdělil, že v pondělí pořá-

Opět štvavé vysílače...

jevili se na slovenském trhu co nejdříve, a nenechali tak slovenské čtenáře ovlivňovat jen z jedné strany. Nově jmenovaná šéfredaktorka Smeny Gabriela Baranovičová už hlásá se svými věrnými úplně jinou „pravdu“ v deníku, který nezměnil název ani grafickou úpravu. Počítá zřejmě s tím, že lidé si časem zvyknou a ani jim už nepříjde, že čtou další vládní list.

Tisková agentura TA SR přerušila po novém roce veškeré kontakty s ČTK a jen postupně se daří navazovat vztahy se zahraničními agenturami. Výsledkem takového postupu je opožděné zpravodajství z domova i ze světa a skoro úplná ignorace existence České republiky. Zprávy z ČR se neobjevovaly v nabídce TA SR první dny roku 1993 vůbec a po třech dnech mlčení oznámila agentura, že někde u Brna havarovala cisterna plná benzínu a hrozí ekologická katastrofa... Zdá se, že informace na nejvyšší místa docházejí už zkreslené, protože premiér Vladimír Mečiar na střetnutí s ředitelem TA SR Dušanem Kleimanem vyzdvihl, že je chvályhodné, když TA SR je mnohy až o hodinu a půl rychlejší než ČTK či jiné agentury v předávání zpráv. Že je tomu zcela opačně, mě dnes a denně upozorňují kolegové ze slovenských novin, kteří často beznadějně čekají na zprávu od TA SR do svých redakčních uzávěrek. Jednou už v naší historii doplatili nejvyšší představitelé státu na mylné a zkreslené informace od svých podřízených. A historie se dost často opakuje.

To, že si premiér SR v této situaci pozval na pracovní setkání novináře pouze ze Sdružení slovenských novinářů

L. Klausová v registru

PLZEŇ (pk): Premiéra Klause doprovázela při jeho čtvrtletní návštěvě v Plzni manželka Lívie. Zatímco předseda vlády diskutoval s vedením Škodovky, navštívila paní Klausová jednotku intenzivní péče hematologického oddělení I. interní kliniky Fakultní nemocnice na Lochotíně. Na tomto špičkovém lékařském pracovišti se mimo jiné provádějí náročné transplantace kostní dřeně, které mohou zachránit život například pacientům se zhoubnou leukémií. Právě v těchto dnech zde čeká na transplantaci šestnáctiletý mládenec...

Paní Lívie se sama rozhodla stát

se dárkyní kostní dřeně. Nedostane ji sice tolik potřebný Pavel, (má už jiného dárce), ale podle výsledků rozboru krve, která jí zde byla odebrána, jí zařadili do registru dárců kostní dřeně, v němž mají zatím uloženo asi tisíc jmen dobrovolníků. Jak nás informoval primář hematologie MUDr. Vladimír Koza, zdejší odborníci usilují o to, aby v registru byl co největší počet potenciálních dárců. Pravděpodobnost vhodnosti dárce mezi nepřibuznými je totiž 1:1000 až 1 miliónu. Transplantace kostní dřeně se v naší republice provádějí pouze na třech pracovištích - dvě jsou v Praze, jedno v Plzni.

KSČM a ODS na mušce

Od ledna bez velbloudů?

Zákon o omezení reklamy (§ 20 ze sbírky zákonů č. 634/1992) vstoupil v platnost 1. ledna 1993. Reklama podle odstavce 1 nesmí obsahovat cokoli, co by uráželo národnostní nebo náboženské citění, vulgárnosti, propagace násilí, nebo výrobků ohrožující zdraví či život (i když by byla škodlivost v reklamě prokazatelně uvedena)... Odstavec 2 přímo zakazuje reklamu tabákových výrobků. „Podle mého názoru se jedná o proklamativní prohlášení, protože dosud podle našich informací nebyl ustaven orgán, který by případně porušování tohoto zákona postihoval. Je však možné, že na posledním jednání tento orgán již byl schválen, ale zatím o tom nemáme žádné informace. Snad jen na Slovensku je odkaz na ústavu, z kterého vyplývá, že to bude sledovat Slovenská národní rada. Spíše si však myslím, že je na

Příliš mnoho lékařů?

PRAHA: „Myslím si, že většina mých spolužáků také místo nemá, i když určité hledají jako já,“ řekl nám na Úřadu práce v Praze 5 absolvent fakulty všeobecného lékařství. Jenom tento úřad v loňském roce vyřizoval žádosti o umístění devatenácti mladých lékařům. Pět z nich po zjištění zoufalé situace okamžitě odešlo, deseti dalším se podařilo vyjednat termínované smlouvy. Nemocnice v celé České republice nemají pro nové pracovní síly potřebné finance.

V současnosti u nás pracuje přes 38 tisíc lékařů. Jeden tak připadá na 270 obyvatel, zatímco například ve Švýcarsku má na starosti 680, v Norsku 450, v Polsku 510 a ve Francii 310 obyvatel. Naše lékařská fakulta přitom ročně chrčí více než tisíc absolventů. V době, kdy střední školáci podávají přihlášky k dalšímu studiu, nás zajímalo, zda se počítá s redukcí přijímaných studentů.

Na ministerstvu školství nám M. Černá z odboru univerzit sdělila, že o žádném omezení neuvažují. Své rozhodnutí objasňují autonomií fakult, k nimž má ministerstvo pouze „vyživovací“ povinnost. Domnívají se, že problematika lékařského vzdělávání spadá do pravomoci ministerstva zdravotnictví. Na sedmi lékařských fakultách naší republiky studují 9583 studenti, z nichž 1441

je v prvním ročníku. Na plzeňské fakultě nám sdělili, že se sice tento týden konalo kolegium děkana, ale o počtu nově přijímaných studentů zatím nejednali. Brněnská fakulta loni přijala 300 studentů, což je asi o 60 více než uvádějí směrná čísla. Pro letošní rok ovšem se žádnou redukcí nepočítají. Financování škol závisí na počtu studentů, v zájmu fakult zřejmě bude kapacity zcela naplnit. Nadměrnou produkcí lékařů se už ovšem na svém čtvrtletním zasedání zabývala Rada vysokých škol a očekáváme, že mezi oběma zainteresovanými ministerstvy dojde k jednáním.

Ke korunovačním klenotům zřejmě s pakličem

Alexander Dubček pravděpodobně ztratil či nepředal jeden ze sedmi klíčů, které otevírají klenotnici v chrámu svatého Víta na Pražském hradě, kde jsou uloženy korunovační klenoty. Při slavnostní schůzi Poslanecké sněmovny na Nový rok byl posledním ze sedmi zámků klenotnice zřejmě otevřen pakličem.

Bývalý předseda Federálního shromáždění Michal Kováč, který

měl klíč obdržet od Alexandra Dubčka poté, co ho vystřídal ve funkci předsedy.

„V souvislosti se zánikem Federálního shromáždění jsem pana Kováče vyzval, aby klíč předal prezidentské kanceláři. Dostalo se mi odpovědi, že mu klíč nebyl předán.“

Řekl Luboš Dobrovský. „Existuje však doklad o tom, že klíč svého času převzal někdejší předseda Fede-

rálního shromáždění Alexander Dubček. On jej tedy zřejmě nepředal poté, co ho pan Kováč vystřídal ve funkci předsedy. Pevně věřím, že klíč se najde v některém z trezorů ve Federálním shromáždění. Na Nový rok jsem klenotnici otevřel způsobem, jaký stanovil zákon.“

Uvedl Luboš Dobrovský. Pokud jeden z klíčů skutečně scházel, nelze tedy zřejmě vyloučit, že bylo použito pakličů či byl zámek vypitován.

„Sedm klíčů ke korunovačním klenotům bude podle rozhodnutí české vlády nově rozděleno. Klíče zůstanou v držení pražského arcibiskupa, primátora hlavního města

Tramvaje s nápisy Marlboro, Camel a Test The West z našich ulic brzy zmizí.
FOTO: M. Matějček

Slovensku situace obdobná, jako u nás. Porušení zákona je možné pokutovat 500 tisíci korunami. Při opakovaném porušování v průběhu jednoho roku však jen do výše jednoho milionu.“ řekl jeden z pracovníků legislativně-právního úseku ministerstva hospodářství ČR. Pokud by

však byl tento orgán ustaven, postihoval by přetvoření zákona i se zpětnou platností.

Havel jediným kandidátem na prezidenta

PRAHA: Jediným kandidátem na prezidenta je pro českou veřejnost Václav Havel. V první potovině proslavil se tak vyjádřilo 45 procent ze 645 dotázaných občanů ČR pro Institut pro výzkum veřejného mínění. Respondenti odpovídali na otázku: Kdo by měl být českým prezidentem? Čtyřicet pět procent se jich

vyjádřilo pro Václava Havla, tři procenta shodně pro Václava Klause a pro Miroslava Sládka, dvě procenta pro Jana Stráského, Mírně — na 25 procent — se zvýšil počet těch, kteří neví, kdo by měl být českým prezidentem.

Kdo by měl být českým prezidentem (průzkum v měsících červenci,

Měsíc:	7.	9.	10.	11.	12.
1. V. Havel	60	51	57	51	45
2. M. Sládek	3	3	3	4	3
3. V. Klaus	4	2	4	3	3
4. J. Stráský	-	-	-	-	2
jiné odpovědi	15	18	20	18	22
Neví	18	21	16	23	25

Angeschmittener

Schinken bleibt länger frisch, wenn man die Schnittfläche mit Speiseöl einreibt.
(U. Herzog, Bielefeld)

Nagellack, gut verschlossen, bleibt im Külschrank länger haltbar.
(Sabine Förster, Hopfen)

Milch brennt beim Kochen nicht an, wenn man ein Stück Würfelzucker mitkocht.
(Karlja Behrens, Kassel)

Edelstahltopfe mit hässlichen Flecken werden mit

Essig wieder blitzblank.
(Ute Möller, Bad Herfeld)

Hackfleischgerichte bleiben schön locker, wenn ein Schuß Mineralwasser an den Teig gegeben wird.
(Gertrud Marten, Kiel)

Teppiche werden wieder hell: großzügig mit Salz bestreuen, eine Stunde einwirken lassen, absaugen — fertig.
(Hertrud Wessling)

Lippen, die bei Käire etwas rau und rissig werden, einfach mit etwas Honig bestreichen.

Základ propagace tabákových výrobků již nelze obejít jako dřívě, kdy byla zakázána propagace kouření jakýchkoli tabákových a to pouze v hromadných sdělovacích prostředcích. Nemohou se vést spory, zda tramvaje a velkoplošné plakátové plochy jsou či nejsou hromadné sdělovací prostředky. Ovšem budou se muset řešit jiné spory, které vzniknou při financování městské hromadné dopravy. Krytí nákladů na provoz tramvají vydatě pomáhají právě peníze vydělané na reklamách.

Z kin budou muset také zmizet oni ošlehaní chlapičci kouřící cigarety s velbloudem, kteří na platinu stejně nepatří. Vysílání reklam na tabákové výrobky bylo zákonné pouze v televizi, kde využívalo skoro nebylo.

Rok nula, měsíc jedna

Kratochvilný kalendář 1. měsíce českého státu

Stále výraznější politické bory šumí roztdovitou píseň o tom, jak bezbolestně, rychle a pro všechny přijatelně vyřídí otázku druhé poslancecké komory a kterak zvolit prvního českého prezidenta. Je to pohled pro Boly sledoval sebevzdomec hochy i děvčata z ČNR, kteří se stali shodou štastných náhod a popletenou kompetenční předehrou z druholigového týmu bez vlastního přičinění špičkovým manašfem politické extraligy a dávají to značně horké spatat svým dříve nedostupným federálním spoluhračům. Nic se nekouká na příslušnost i partajní disciplína a příslušníci tzv. poslanecké komory ČNR se skřipěním zubů přiznávají jen velmi ztuba každé senátorské křeslo emeritně federálním poslanecským kolegům. Přitom, ruku na srdce, oč větší je mandát členů republikové směrnovny? Dnes suverénně rozhodují o zahraniční politice, obchodu, ar-

Zástupce podnikatelů sice prohlášují, že přimutí své ovečky k rozumnému stupni shrabování obězva, mám však vážné pochyby o reálnosti podobných předsevzetí. Aniž to lid obchodnický tuší, vážně narušil přístovečný sociální smír a čili odbráší bossové dostali šanci zastoupit si nemalé výdětky. Proto jen velmi obřížně balancuje mimisur financí v jediném spolku zvaném tripartita a jeho výtoky nejvíce připomínají středověké hádání duše s tělem. Ceny aczregulovat, pomoci tak trhu a ublížit zakazníkovi, či sáhnout k represii a vsloužit si na konto svobody podnikání potlesk odborových generálů bez vojska i levicových tiskovňů? Otázka přímo hamletovská. Z podobného soudu je i dotaz mnoha známých, proč vlastně vydavatel ČD tak ostře vyjádří proti bohuňubým podnikatelským aktivitám pana Macka a dvoos zcela rozdílných telegrafických společností. Pokud je to přes otevřenost názoru pana Kudláčka stále ještě nejasně, poe vím to po lopatě, se zrakem upřeným na titulak Škoda Plzeň oddlužená. Telegraf, Český deník, Rudé právo a jiné tiskoviny jsou vyráběny v České typografii, a. s. Zatímco telegrafičtí výtečníci klidně nasekali v tiskárně desetimilionové dluhy, platby od ČD chodí řádně a bez průtahů. Protože jsou to vzácné, skutečné peníze, tiskárna z nich kupuje papír, barvy atd., aby

madě a bezpečnosti, tedy o oborech, na něž mohli v době své inronizace pouze nábožně zírat. Ke komičnu nemá daleko situace např. mezi úřadovny lidu KSCM. Soudruzi z vedení naší zločinecké partaje v přemítě stranického pikletní neopatrně nalezli do federální pasu a zvolení vesměs za členy FS se náhle ocitli, i když se slušným odstupným, na politické dlažbě. A právě dobrodinci z ČNR, kteří byli do Sněmovny ulice zhusta přesunuti pro netaninost vsitčicného jednání, zapřeklost a mítký dojem, s úpomostí mistivého sprafka odmítají přiznat spolusoudruhům nárok na státem honorované korýtko. Nedělají ostatně nic nového, jen se drží věky prověřených stranických manýr. Aby si věci v klidu vyřikali, konají během víkendů svůj sněm, kde prý podle náznaků probíhá boj mezi názorovými proudy konzervativců a pokrokovců. Jednání je tajemné

dál vyráběla celý sortiment, tedy včetně výplodů bankrotářských spolků pana místopředsedy vlády. Dvite se pak zivotem v emigraci zchoulostivěmu podnikateli, když ho rozčuluje, že se stal dlouhodobě nedobrovolným sponzorem konkurzních listů. Teď to chce jediné - odkluzit Typografii jako Škodovku a knuž je uzavřeno. Ještě to někdo nechápe? Ale vzhůru k něčemu zajímavějšímu. Akcie Václava Havla jako prezidenta jdou nadále směrem dolů. Osudovou ranou pro něj určité je zpochybnění podpory od zarputile českostovenských C.SSD(b). Prý je kandidatura dramatikova pouhým osobním názorem profesorovým. Jiří Horačk sklízí ovoce svých snah ve formě naprosté neřiditelných ambicí a vnitřní anarchie ve straně Lidového domu. Miloš Zeman, zašitěn imaginámi pražským členstvem partaje, bude prosazovat na únorovém sjezdu dáti historii její pojmenování sociální demokracie. Treba je to moudré, a po návratu reformního socialismu v zemi podumajské to bude výrazem cílu a snah C.SSD(b). Mírně mrazení v zádech postihne asi kohokoliv z nás, slyší li v televizi nejméně dvakrát za den, že předseda pravových Moravanů vyhrožoval, kterak po neukojení nároků jeho markrabství dojde k vývoji jako v severním Irsku. Jeližkož jsem dlouholetý členář a částečný odborník na dílo Jaroslava Haška,

jako hrad v Karpatech, a tak se s rudými brachy rozložíme zertem z dob podzemních bojů polské Solidarity. Tam na jednom tajném jednání tvrdili konzervativci, že je komunisté pochytají a pěšky poženou na Sibíř. Progresivní křídlo však hlásalo, že je na dalekou cestu vezmou vlakem. Pochod k zapomnění a politické bezvýznamnosti zřejmě nastoupili věrní a nezlovní vůdci Občanského hnutí. Soudím tak ze zpráv na poslední tiskovce kdysi slavného křídla OF. Exminisur Diensbier ve všeobjímají kritice vlády neopomněl zdůraznit, jak jsou kritéria výběru diplomatického sboru České republiky poplatná známostem s vedením ODS a naopak, kamarádošfí se ním jako vyšším federálním šéfem zahraniční politiky. Zní to dobře, pokud bychom však neznali tragické slav personální i morální úrovně týmu, jenž pan Diensbier přes dva roky kočiroval. Stejně důrazně a věrohodně začínají kritická slova od exministra vnitřa Sokola na adresu generálního prokurátora ČR v cause tzv. imigračního zákona. „Za vaší bezpečnost ručím já.“ Vrtil tento pán kdysi hrde do předvolání kamery. Kdyby ho volební úspěch milovaného hnutí nevyvymel z úřadu, mám neodvratný dojem, že na ulicích by dnes vládla jistota texaského městečka roku 1870 či Chebu v létě 1945. Stranické hemžení zatím nijak ne-

chová velkou slabost pro rozličné stranické činitelce, předsedy národních spolků, krajan-ských sdružení i všelikých jednot - pokud ovšem nepokoušou přivolanou policii, jak tomu bylo v případě lidra holešovických anarchistů. Irské vyhrožování pana Bílého je však i na tolerantního narodopisce poněkud silná káva. Účinnost cikorky má vedle zmíněných nacionalistů prohlášeje jedné z romských organizací, jež vyhrožuje v souvislosti se situací v severních Čechách nátlakovými akcemi, které mohou nabýt podoby občanské neposlušnosti. Inicialitvnt místopředsedkyně ROI zřejmě vychází z předpokladu, že dosavadní působení romského etnika na našem území je v zorech občanské poslušnosti a přímého dodržování právního řádu. Jen těžko si pak umím představit, jak to bude v Čechách vyhlížet, až budou cikáni neposlušni. Na závěr má vždy zazníť pokroková úsměvné sdělení. Proto slyšte zprávu, že Česká republika má dnes nejméněš míru nezaměstnanosti v Evropě, a zatímco 62 tisíc lidí pobírá podporu, ke shodnému datu mají úřady práce k dispozici více než 79 tisíc volných pracovních míst. Asi bude nejlpe, když nad českým nemluvnětem po vzoru mé babičky pouze zašepláme: „Pán Bůh požehnej.“

Rohuslav Ventura

Präsidentenskandidat für Slowakei

PRAG, 18. Januar (AP). Die slowakische Regierungspartei Bewegung für eine Demokratische Slowakei hat den stellvertretenden Ministerpräsidenten Roman Kovac als Kandidaten für das Amt des Staatspräsidenten nominiert. Die Präsidentenwahl soll am 28. Januar stattfinden.

vybočuje ze zavedených kolejí. Rodověrní Moravané se přetahují s rudověrnými, ministři křídlo odmítá liberální sktony HSDMS a prohlašuje ústy svého vůdce, že společná kandidátka v lotyšských volbách byla sřatkem z rozumu a spolupráce nikdy nestála za nic. Nejsem zlomyslný, ale ztroskotat tohle moravské manželství o pár měsíců dřív, mohli jsme mít všichni svatý pokoj a manžele se dnes důstojně fackovali, tu v Brně, tam v Ostravě či Olomouci. Demokracii by zmíněný druh zába- vý jenom prospěl. Když už jsem se posunul směrem k východním hranicím našeho státu, krátce se zmíním o zajímavé machinácii televize z dosud pomyslými hranicemi meznřků. Noční zprávy na ČTV I čte jeden z přírůstků české zpravodajské stáje a hned dodává, že je to hoch značně nedoškolený. Polyká koncovky, špatně dýchá, dikce maličko ukrajinská. Co však mě udeřilo do uší, bylo dělení je- nám vykládat, jak na Slovensku probíhá druhá vlna privatizace. Osobně se domnívám, že to druhé kolo proběhne v zemi podtatranskou formou vracení majetku do rukou státních podniků, ale proč nás, už značně rozčepalé, takhle leká a sřraší, skutečně nevím. Ze by se někteří soudruzi z ČTV cítili na Slovensku více doma?

Rok nula, měsíc jedna

Kratochvilný kalendář 1. měsíce českého státu

Jelikož začínám přes vrozený optimismus a funkční slepotu při pohledu na kalendář chápat, jakou křmí jsem si dobrovolným postsocialistickým závazkem skrze zedpřítomnou rubriku nadrobil, zvolim dle receptu praktikujících maratónců nejprve obříbenou část každodenní útržinky. Skočíme tedy na chvilku do Hybernské ulice mezi spřátenými kolektivními sociálními demokrati. Co platilo včera, je dnes naopak - zni základní postulat v učení mudrců z Lidového domu. ČSSD(b) podporuje na prezidentském stolci Václava Havla. Stať se tak při zasedání členů předsednictva ÚV a pravým důvodem změny stanovisek je zajistění snaha zabránit štvavým žurnalistickým a přízemních poukazech na názorový boj uvnitř strany. Pan Havel tuto pružnost jistě ocení a po své imatrikulaci do úřadu i odmění teplymi hraďmi sinekurami. Událost daleko závažnější než navykly koruhvíčkové přesuny politických vůdců ČSSD(b) je skryta v třířádkovém sdělení, že 20. ledna se v Lidovém domě otevře kulturní středisko USA. Opět jednou zvítězila práce - nebo přímo dolary - nad právem a pravdou. Mnoho městů věnoval tým Asociace sociál-

ních demokratů, v němž jsem bral nemalou účast, kauze protiprávního převodu majetku v Hybernské ulici do rukou komunistů a poté jeho zašantročení via narudlá partaj sociálně demokratická. Celý materiál převzato ministerstva kontroly ČR, kde byl podle prověřených informací dopracován do podoby, z níž neodvratně trojí Horákovým polosoudruhům vystěhování a propadnutí neprávem drženého zlatého dolu. Stačí, aby o komplex budov žádal Obvodní úřad v Praze I. Po četných urgencech u MK ČR byl termín zahájení operace s více či méně nezapnými výmluvami odsouván, aby se nad ním nakonec uzavřely vody. Vůbec si nemyslím, že složka leží zaprášená ve skřini. Naopak, je zřejmě funkčně využívána a slouží jako kulturní revolvent, přiložený na opozičně sociálně demokratické skráň. Jen tak lze vysvětlit náhle záblesky konstruktivismu a rozumného uvažování v nejdůležitějších okamžicích konstituování českého státu. A nedobrovolní Baitětkovi zbrojíři jsou jako správní mouřeníni přesunutí na smetliště dějin. Vede mě k tomu realizovaný projekt Američanů, kteří byli po prvních informacích vakuu

Připadám si sice jako Harpagon, přesto však musím zabít opět u předmětů nízkých a malicherných, jež se zovou peníze. Naši i civilizatorští zpravodajové nám předvedli dlouhatánské hady čekajících slovenských občanů, kteří spěchali do milovaného peněžního ústava vložit své úspory. Nestalo se tak z čistě lásky k vládě-osvoboditelce, ale po nenápadně bublím z úst viceguvernéra Národní banky SR M. Tkáče. Ten samozřejmě potvrdil směnu oběti tím, že 20. ledna se v Lidovém domě otevře kulturní středisko USA. Opět jednou zvítězila práce - nebo přímo dolary - nad právem a pravdou. Mnoho městů věnoval tým Asociace sociál-

nající celou škálu klasických antických tragédií. Frekventovaným tématem je drama ne-hodného syna. V občanském demokratickém souboru se konečně rozhodli, že obětují podnikatele, jež stejně obrátě jako slovy narábá stráníc. Na televizní obrazovce bylo věrně dokumentováno, jak směšné levnými prostředky lze pohybovat s desítkami miliónů. Kdyby se celá kauza Macek & spol. odehrála v dobách totalit, věděli bych odborně poradit. Geniální řešení mi včera v metru sdělil známý, jenž byl v posledních desetiletích pákrát za mřížemi, ovšem jako poctivý zloděj, násilník a defraudant. Teď se prý rozhodl zažádat o rehabilitaci. Jednou na něj totiž spadla klec v okamžiku zcela vážně tvrdí, že zmíněnou činnost je možno kvalifikovat jako vydávání samizdatu, a známý loupežník se tím dle vlastních slov zadíval mezi aktivní odporce totality. Už se těší, až bude zasedat mezi zasloužilými třetídobojáři. Pevně věřím, že tuto chápou má slova jako nemístnou srandu recidivistu a nezahmou redakci výhrůžnými listy. Naopak, pro kouzelní-

ve věci Lidový díln upřímně zděšení a práce na mnoho měsíců přeměšili. Musela to být sakra šarže, která jim zavazně slibila, že legislativní pistole nespustí a stěhování se odkládá na neurčito. U zbrani ještě chvíli setrvujeme. Ministr obrany ČR na setkání s představiteli vojenského velitelství Střed označil současnou strukturu armády a generálního štábu za nevyhovující. Dojde prý k personálním změnám v klíčových funkcích ACR. Jistě nemůžeme pán Baudyšovi radit, ale připomeňme zavědovou praxi ve vojsku demokratických států, kde velení až do nejvyšších stupňů mají v rukou profesionálně vzdělaní a hlávně mladí odborníci. Ti procházejí nejen přísnými atestacemi teoretickými, musí splnit i nemalé fyzické nároky a předpoklady. Jádro bojového kolektivu našeho ozbrojeného tělesa tvoří zasloužilí válečníci a ještě zasloužilejší polepšenci z let šedesátých. Rozdíly je pouze v tom, že jedni přišli ke svému umění v 50. letech, ti druzí se zokonalovali ve štábních kursech sovětských věd kontinálně a nepřetržitě. Obě party mají cosi společného - jsou nepoužitelné. Sice jsme se dozvěděli, kolik máme v armádě Slováků, zamavější by však bylo sdělení, jaký je věk a bojové zásluhy velitelských kádrů. Takže, pane ministře, větším nehezpečím než nacionalistické jsou pro nás všechny tuší internacionalistické. Což takhle nazvat tuto historickou operaci osvědčeným NO PASSARAN? Tohle heslo vykřikl v kultivované podobě Václav Klaus, když označil za nepřijatelné názory předsedy

přípravného výboru dosud neregistrované Demokratické strany Sudety J. Blümmela. Po city z této iniciativy jsou více než rozpatřité. Jen malinko ubahy ohně, jež v pohraničí rozfoukává a ve vztahu k Němcům a jejich majetku levitace a na ni závislé tiskové orgány, sotva se douhajících spálenišť podotáhlo očistit před ohňostrují z blízkého zahraničí, objeví se zde skupina lidí, kteří přilévají na uhliký olej a živí plameny poukazy na Benešovy dekrety a naši nepřijatelnost pro západní podnikatele. Každý soudný spolutobčan, který v těchto měsících sleduje rozkvívání dějinné úlohy posledního předtotalitního prezidenta, už dnes ví, že Benešovy legislativní skvosty jsou právní zmetky poplatné době a situaci vzniku. Známi dosti důvěrně prostředí krajanských sružení soudetských Němců a vážně pochybuji, že počet majetkových restitučních z přestárlých spolků byl větší než pár desítek. Posunout však kvůli nápravě nikým nezpochybnované krivdy turistice restituci by znamenalo právní katastrofu a propletenc poválečných záborů, konfiskací, něna. Máme ostatně dost práce s navrácením majetku rozkradeného po vítězném únoru. Restituční bojště se přesouvá na církevní půdu a křesťanský orientované současně vládní koalici se vidí v prosazení zákona lakmoušových papírek dět, že avizované stětnímu skončí rozumným kompromisem a zákon, řešící staré krivdy, projde, aniž by zapřičinil nová bezpráví.

Bohuslav Ventura

Mačka je výsledek pozitivní, ale lavina průšvihů byla tak rozjetá, že by šikovného dentistu smetla dřive či později. Aniž beru v úvahu nemalé příspěvky k vlastní obživě, kladu vydavatelé ČD na křk věnc, který je oceněním tvrdohlavostí a nesmiřitelností, s níž nakonec sestřelil projekt dosavadního způsobu privatizace PNS. I když by pánovec z některých tiskovních rádi změnili bobkový list za kopernou oprátku, zůstává nám naděje, že po polepšeni na mě ze stánku trafikantky bude zirat nejen zasloužilá členka uličního výboru, Rudé právo v oběti se Špiglem a Haló novinami, ale škála tiskovín, které chci koupit. Vyhne se pak přemáhání infarktů nad stránkami rudoého čtuva a proklínání ramího válčení v posteli. Na druhé straně jsem nucen dodat, že existují typy a situace, na nichž si vyhláme zuby a zluptí pero seobeobratnější novinář. Už klasik pravil, že jsou v životě lidském chvíle, kdy je člověk ke všemu hlučej a slepej. Na neustupného hostinského si v těchto dnech hraji naši lidovci, kteří s přehledem thostejného tlustožozce odhánějí mouchy skandálů jistého zloděje církevních památek; Podobně zatvrzelou náladu má i šéf strany

ky s krycím lakem, kteří se zmíněnou práci začínají dostatečně dlouho, má lenhle nápad cenu zlata. Daleko razanější se s rozkolnicky a příliš řečnými jedinci zachází mezi československými socialisty. Politický tajemník Jurkovič byl na základě informací, které poskytl minulý týden Českému deníku, odvolán ze své funkce. Na členy vedení byla uvalena tisková kuratela a prohlášení může poskytovat pouze úzký okruh omezených osob, pardon, omezení okruh osob. Pánové Dvořák a Hrušák v praxi dokumentují, jak vypadá posun strany k liberalismu a pravicevěji zaměřený politický střed. Když by náhodou potřebovali poradit, je rozhodnuto, že ambasadorem SR se stane Ivan Mjartan. Ten jistě ví, kterak zregulovat informaci bez toho, aby jejich tlumočnick musel být dodatečně vyregulován z tepleto partajního postu. Nejsm jistě sám, koho občas předpadne o nápravu věci obecných. Tuhle chorobu však společně ovládneme při pohledu na aktivitu, kterými náš list zasáhl do zdánlivě nezvrátého koloběhu politického i hospodářského. Několik bytelných hřebců do politické rakve pana

Mačka je výsledek pozitivní, ale lavina průšvihů byla tak rozjetá, že by šikovného dentistu smetla dřive či později. Aniž beru v úvahu nemalé příspěvky k vlastní obživě, kladu vydavatelé ČD na křk věnc, který je oceněním tvrdohlavostí a nesmiřitelností, s níž nakonec sestřelil projekt dosavadního způsobu privatizace PNS. I když by pánovec z některých tiskovních rádi změnili bobkový list za kopernou oprátku, zůstává nám naděje, že po polepšeni na mě ze stánku trafikantky bude zirat nejen zasloužilá členka uličního výboru, Rudé právo v oběti se Špiglem a Haló novinami, ale škála tiskovín, které chci koupit. Vyhne se pak přemáhání infarktů nad stránkami rudoého čtuva a proklínání ramího válčení v posteli. Na druhé straně jsem nucen dodat, že existují typy a situace, na nichž si vyhláme zuby a zluptí pero seobeobratnější novinář. Už klasik pravil, že jsou v životě lidském chvíle, kdy je člověk ke všemu hlučej a slepej. Na neustupného hostinského si v těchto dnech hraji naši lidovci, kteří s přehledem thostejného tlustožozce odhánějí mouchy skandálů jistého zloděje církevních památek; Podobně zatvrzelou náladu má i šéf strany

Připadám si sice jako Harpagon, přesto však musím zabít opět u předmětů nízkých a malicherných, jež se zovou peníze. Naši i civilizatorští zpravodajové nám předvedli dlouhatánské hady čekajících slovenských občanů, kteří spěchali do milovaného peněžního ústava vložit své úspory. Nestalo se tak z čistě lásky k vládě-osvoboditelce, ale po nenápadně bublím z úst viceguvernéra Národní banky SR M. Tkáče. Ten samozřejmě potvrdil směnu oběti tím, že 20. ledna se v Lidovém domě otevře kulturní středisko USA. Opět jednou zvítězila práce - nebo přímo dolary - nad právem a pravdou. Mnoho městů věnoval tým Asociace sociál-

→ STR. 35

a ministr zemědělství, jenž si vzal do hlavy, že pracovat s náměstkem Tlustým ho prostě nebaví. A tak rozhodl se hned... ale stop, tahle písnička je už poněkud ohraná. Stejně omšely je nápad soudruhů z KSČM, kteří prý splodí v historicky krátkém termínu stínový kabinet. Na výstavbu vládní politické stělnice už před nimi aspirovali hoši z ČSSD(b). Ti dokonce nechávali některé stinné typy školit v zahraničí a snad už dlouho, alespoň podle řeči, si vládní a kabinetní práci trenují v nedozrálých prostorách Lidového domu. Být ministrem-suplentem je určitě zajímavé, a pokud si naši vůdcové zločinecké party budou takhle hrát, jsou podob dohledem a škody nenadělají. Jen ať je, proboha, k ničemu nepouštějí. Gagarin byl také původně náhradník, a jak to s ním dopadlo. Než soudruzi spláší celý odborný tým spolupracujících poraděnků, mohli by ti, kteří o počtě nejvyšší už vědí, zahájit příhodně vysvětlenou hladovku. Metrakový stínový politik působí totiž trochu nezvykle a ještě by si z něj mohli nepřející pravičáci dělat hloupou legraci.

Bohuslav Ventura

stavách Janka Hůsa nebo Jána Žiezky. Ale teď honem do Čech. Čím dál tím stejná je situace v České televizi. Nejdůležitější informační prostředek zůstává v pilných rukou zasloužilých a prověřených demisoudruhů - tenhle výraz jsem stvořil nad polosuchým šampaňským. Programová skladba je tak šťastná a plánovitá, že nutí spousty bývalých obrazkových maniaků k návratu do říše skutečných hodnot, ke stránkám knih a vyprávění u hořícího krbu. OHnutí politikové lezou na obrazovky stejně úporně jako karbanik do hospody a využívají k tomu i tak obskurní pořady, jakým byl např. sestřih besedy o znásilnění v provedení kolektivu levicově orientovaných spasitelek. Dámy prominou, ale trošičku to připomínalo vyprávění fotbalových internacionálů, co už třicet let nehyli na hřišti - a před tím většinou seděli na lavičce. Každý novinař se zbytkem sebevědomí kouká budovu na Kavčích horách kruhem obejít a výsledkem je každodenní zpravodajský koktail, jenž může mít stejně následky jako směs piva a smetany. Trhák v podobě rudostínového vládního kabinetu na-

Friedhof in Böhmen geschändet

PRAG, 18. Januar (dpa). Ein zur Jüdischen Gemeinde Prag gehörender Friedhof in der mittelböhmischem Kleinstadt Golcuv Jenikov (Golttsch-Jenikau) ist von unbekanntem Tätern geschändet worden. Die tschechische Nachrichtenagentur CTK meldete am Montag, 62 Grabsteine seien umgestürzt worden, sieben seien zerbrochen. Die Polizei habe die Ermittlungen aufgenommen.

stavitel Komerční banky T. Doležal. »bankomaty KB budou fungovat v každém případě«. Totéž není ovšem jasné u bankovních automatů České spořitelny, a. s.

Rok nula, měsíc jedna

Kratochvilný kalendář 1. měsíce českého státu

Přestože se ve své lednové kronice držím prověřeného hesla, že co je české, to je hezké, z důvodů objektivity a rozhledu přístičích dějepisců se přece jenom musíme občas podívat za hranice, abychom spokojeně mohli konstatovat, že tohle se u nás nemůže stát. V Zálivu začala znovu válka. Spojenci se rozhodli, že číše provokací Husajnova režimu přetekla a iráckého diktátora čeká operace, již se hezky česky říká dostat přes držku. Výkon této exekuce je chvályhodný a prospěšný na všech kontinentech a přispívá vhodně k rovnováze mezi bílostí a lidstvist. Zatímco pouštní šakalové jsou potírání, pár stovek kilometrů na jih od našeho bezpečí se rozkládá rudá říše srbských nacionalistů, kteří za přihlížení impotentního Evropského společenství bolševicko genocidou likvidují plnoprávné národy. Namísto pěsti však neúčinně hrozí inkoustem potřísněný ukazovák. Při návratu z truchlivého výletu můžeme spatřit, kterak v letadle do Jižní Ameriky mizí bývalý nejvyšší dederonský komunista a v ruce třímá vedle letenky i poukaz na poslední a konečnou rekreaci. Právní stát v civilizované podobě do krajnosti vyčerpal možnosti sankcí a nemocný stařec s černým svědomím byl propuštěn k dožití pozemských dnů. Snad této lhůty využije ke zpytování hříšné duše, a to i přes známý fakt, že pravý soudruh podobným psychickým finesám nikdy nepodlehne. Zatímco se někdo snaží na minulost úporně zapomenout, jsou lidé, společností i státy, kteří slavnou minulost exhumují a oprašují i za tu cenu, že ji musí sami vytvořit. V třicetiletých letech němečtí archeologové najednou objevovali spousty rasově čistých lebek, odkrývali základy teutonských hradů v místech, kde dosud žádná civilizace stop nezanechala a germánský mýtus utěšeně rostl a zkvětal. V minulém roce jeden blízký soused přišel na to, že Velkomoravská říše byla vlastně říší Velkoslovenskou. Svatopluk byl Slovák a první čestný předseda Matice. Dnes se obzory poznání rozšiřují a dle zaručených pomluv chystá se vydání drobných mincí, na nichž vedle velkomoravského kříže bude strašit i útlá postavička Věstonické venuše. Říše se nám utěšeně rozrůstá nejen na západ, ale i do minulosti a jistě není daleko doba, kdy historikové vykopou třeba první mamuti farmu nedaleko Trenčínské skály či základy SFPK čili Slovenské fabriky na pěstní klíny. Než se tak stane, doporučuji využít typických tradic středověké národní obrody v po-

hradil omšely seriál o zdravotním stavu propíchnutého předsedy KSČM a nic se při tom nebdá na zděšenou reakci ostatních opozičních partají. „Tohle nám ještě scházelo,“ pravila maminka záhadně nakaženému tatínkovi a synek - či ČTV - pak hlásal ve škole, že nyní rodině k dokonalosti už nic nechýbí. Pohled veřejnosti se přesouvá do severočeského regionu. Tam vzali místní radní neudržitelnou situaci do svých rukou a bez ohledu na blábolivé ochránce lidských práv, kteří se v bezpečných úkrytech zděšeně ovívají různými listinami a deklaracemi, klopotně řeší konflikt mezi občanskou slušností a vpádem balkánské rozpinavosti. Policie posílá své řady a přesouvá síly do míst střetu, to vše na úkor teritorií, jejichž obyvatelé hloupě dodržují zákon a pořádek. Připomeňme znovu nedávno vyřčenou pravdu, že i nejdemokratičtější státy Evropy považují za základní právo obyvatel nárok rozhodnout, s kým chci nebo odmítám v obci žít, zda vezmu pod vládním slibem pomoci na bedra břímež spolužití s neadaptovanou skupinou. Když tenhle kříž zkrátka odmítnu, nikdo mi není oprávněn nadávat do rasistů. Jestliže si generální prokurátor ČR za poctivé úsilí léčit nehojící se vřed vysloužil z mnoha stran toto označení, vzel na sebe dobrovolně úkol z nejtěžších, a jistě se pod nápoem lichoetek hned tak nezhroutí. Kritika je v rodícím se českém státě zaručeně nejmasovější zábavou a koho by snad příliš bolela, ať si šeptá slova jednoho světového rokové muzikanta: „Umiš-li hrát, hrej. Když to nezvládneš, zpívej. Pokud neudržíš notu, řvi. A když už neumíš ani řvát - pak mě kritizuj.“

Bohuslav Ventura

Bulhaři ve skřini

BRNO: Brněnskou policii dnes ráno někdo anonymně telefonicky informoval, že do jednoho z bytů v Pekařské ulici vnikla skupina neznámých osob. Policisté našli v 8.45 hodin v bytě, který měl vypáčené dveře, pět bulharských státních příslušníků a jejich tři děti ve věku 14, 15 a 16 let. Bulhaři se před policií pokoušeli skrýt ve skřiních. Majitel bytu je v současné době mimo bydlíšti.

Bulharským občanům byl ukončen pobyt na území ČR, které musejí opustit do 15. ledna. Do ČR nebudou smět přicestovat do roku 1996.

Rakousko: Čs. koruna nežadoucí

Znemožní okolkovaná měna práci bankomatů?

stavití nákup čs. korun největší rakouská banka Bank Austria. Jestliže odpoledne ostatní banky pouze potvrdily zvýšený zájem klientů o výměnu korun za šilinky, s blížícím se večerem však došlo ke zlomu a příklad Bank Austria následovaly také další bankovní ústavy. Před zavírací hodinou už čs. koruny přijímala pouhá druhá největší rakouská banka Creditanstalt, i ta však jen v omezeném množství pro turistické účely. Roubína došlo k zastavení náku-
Podle mluvčího Bank Austria H. Ing. Ondřej Kvaček z ČNB včera na dotaz uvedl, že by zahraniční

Většina bankovních ústav v Rakousku včera zastavila nákup českých slovenských korun. Stalo se tak v souvislosti s nejistotou vyvolanou kolkováním československé měny a zvýšením zájmu slovenských občanů uložiti peníze v Rakousku. Jak nám včera odpoledne sdělil Ing. Ondřej Kvaček z tiskového odboru České národní banky (ČNB), zatím nejsoú žádné signály, že by k podobnému opatření přikročily i banky v dalších zemích. Jako první se včera rozhodla za-

banky skutečně mohly mít při výměně nekolkované hotovosti určité problémy. Jednoznačně však poptel, že by cizí banky o něco přišly. »Jde výhradně o technický problém,« řekl. Tiskový mluvčí ČNB M. Svehla včera sdělil, že kolkování peněz bude probíhat ještě celý tento týden a že práce se dostaly do své druhé poloviny. Podle informace mluvčího Národní banky SR I. Paška bylo kolkování peněz ve Slovenské republice již také zahájeno. Martin Svehla včera zároveň prohlásil, že při případném používání okolkovaných peněz by mohlo dojít k určitým problémům u bankovních automatů a bankovních počítačů peněz, neboť bankovky s kolikem jsou dvakrát silnější. Jak však uvedl před-

Telefonieren – wie teuer?

Nájemné podle požadavků trhu

nájmů budou některé potřebné městské služby (kulturní a zdravotnická zařízení, kanceláře policie) dotovány z městského rozpočtu. Bylo uvolněno i 10 milionů korun pro nákup zdravotnického zařízení pro některé neměstské nemocnice. Například vybavení laboratoře EEG za 3,5 milionu korun pro Neurologickou kliniku Královské Vinohrady. Zařízení bude do vlastnictví nemocnic pouze za půjčeno z vlastnictví města.

PRAHA (peř): »Ceny nájemného v nebytových prostor jsme přenechali zcela v kompetenci jednotlivých městských částí. To znamená, že nájem je zcela liberalizován a bude se regulovat jen podle požadavků trhu.« sdělil primátor hlavního města Prahy Milan Konečný. Výjimkou zůstávají jen Praha 5 a 8. Zastupitelstvo rozhodlo o tom, že při placení

● **Bud si dnes ponecháme svou nezávislost a státní celistvost i těsném spojení s Rumunskem, nebo se otočíme ke svým bratrům zády a uspořádáme referendum o tom, že se s Rumunskem nechceme sjednotit. Tyto dvě alternativy dalšího vývoje v Moldávsku naznačil ve věrejší vydání listu Cara předseda moldavského parlamentu A. Moșanu.**

Smutná bilance nehodovosti

PRAHA (peř) — Za minulý rok se stalo na území České republiky 125 599 nehod při kterých bylo 1 395 osob usmrceno, 5 429 těžce a 26 708 osob lehce zraněno. Hmotná škoda na vozidlech, jejich nákladu a zařízení komunikací činí asi 1,79 miliardy korun. „Ve všech ukazatelích jsme zaznamenali prudký vzestup. Bylo zlomeno i několik rekordů. Například poslední prázdninovou sobotu přišlo na silnicích o život 15 osob. Nejvíce nehod v minulém roce zavini-li řidiči motorových vozidel (89,4 %), nejčastějšími příčinami byl s 54,3 % nesprávný způsob jízdy a s 24,2 % nepřiměřená rychlost,“ řekl maj. Josef Tesařík z do-

pravní služby Policie ČR. Tato čísla nás stavějí na jedno z předních míst v Evropě. I Praha má své prvenství. Na jejím území se stala přibližně každá pátá nehoda — celkem 26 570 nehod. „Hodláme v rámci čtrnáctidenní kampaně apelovat na řidiče, aby se vzpamatovali a začali se řídit dopravními předpisy. V této kampani se chceme zaměřit hlavně na řidiče s malou praxí, alkohol za volantem a nehodovost cizinců. Pak po určité době budeme uplatňovat vůči řidičům sankce v maximální možné výši, aby se situace uklidnila. Jen za 13 dní nového roku jsme totiž opět zaznamenali 5 245 nehod,“ řekl maj. Jiří Konečný.

Panika v bankách dosud nenastala, skromné fronty ukládajících občanů se však v ČR tvoří

KDO TĚ MŮŽE TAK MĚCHAT RYCHLE ODMĚNOVAT, SÍMÁK ŽYJTE!

Miliardy na hranicích?

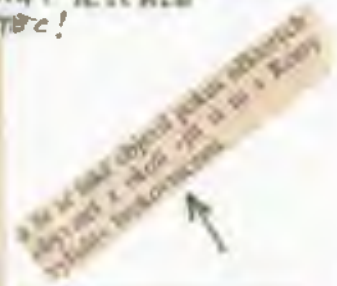
PRAHA (nka, mam): Miliardy čs. korun se v těchto dnech snaží ilegálně dopravit do České republiky banky některých evropských států. Sdílel to včera náměstek českého ministra financí Miroslav Téra. Mluvíč české národní banky M. Švehla však v rozhovoru s LD tuto informaci popřel.

Na náš věrejší dotaz ohledně zvýšeného pašování čs. bankovek dovnitř a vně státu odpověděli pracovníci Ústřední celní správy ČR, že zatím žádný mimořádný pohyb nezaznamenali. Devizová kontrola pohybu měny je však od středy zpřísněna. Jak jsme informovali, podle platných zákonů může občan ČR vyvézt do ciziny nanejvýše 1000 Kčs, cizinec může dovézt jen 100 Kčs. V této souvislosti se očekávají poměrně rozsáhlé ztráty zahraničních bank, které do tohoto týdne ve vlastním kursu vyměňovaly nesměnitelné čs. koruny. Zatím však nedochází k žádnému enormnímu přelévání

měny ze Slovenska do Čech a zpět. Podle věrejších informací by tento pohyb mohl nastat až po odluce měn u kovových mincí, které nejdou okolkovat. Vzhledem k rozdílným kursům české a slovenské měny by se jejich přesun ze Slovenska do Čech stal finančně zajímavou operací. Jak včera uvedl náměstek Téra, mince se proto po odluce zřejmě budou urychleně stahovat z oběhu. Podle jiných bankovních zdrojů jde však jen o spekulaci — dosud nebylo nic rozhodnuto. Pokud by ke stažení mincí došlo, byla by znemožněna práce řady mincovních automatů včetně veřejných telefonů.

Tolerance proti rasismu

PRAHA: »Jirkovskou« vyhlášku a návrh tzv. migračního zákona, vypracovaného generálním prokurátorem, pokládá nově založená nadace Tolerance za nebezpečné pokusy o zrušení rovnosti občanů před zákonem. Uvádí to v prohlášení, které ČTK poskytl člen nadace Milan Pospíšil. »Právní předpisy, které, byť skryté, omezují práva skupiny lidí, určené především etnickými nebo rasovými znaky, se v ČR nesmějí uplatnit, jinak bychom byli na cestě k novým norimberským procesům,« konstatuje se v prohlášení. Iniciátory nadace Tolerance, zaregistrované v lednu 1993, jsou někteří z bývalých chartistů, např. H. Klímová, R. Battěk a J. Vohryzek. Tolerance připravuje projekty, které by měly napomoci vzájemnému poznání a pochope-ní přirozené mezilidské různosti etnické, kulturní, národnostní, rasové či jakékoli jiné.

bude muset z města odejít. Příčinou je zvýšení zločinnosti v okolí táborů a obavy, že to vyvolá nežádoucí reakci obyvatel. Početní omezení pro obyvatele táborů má být doprovázeno opatřeními k sociální integraci těch, kdo zůstanou, a také zvýšenou kontrolou nad dojížděním nynějším rozhodnutí. Představitelé městské správy uvedli, že atmosféry, která se kolem táborů vytvořila, se snaží využít extremistické politické síly

Adresa: Nadace Tolerance, Senovážné náměstí 2, 110 00 Praha 1.

JAKÝ JE KURS?

Británie	1 GBP	46.40	(46.58)
Francie	1 FRF	5.41	(5.40)
Itálie	1000 ITL	19.92	(20.15)
Rakousko	1 ATS	2.59	(2.59)
SRN	1 DEM	18.26	(18.25)
Švýcarsko	1 CHF	19.92	(20.03)
USA	1 USD	29.79	(29.79)

Romové jdou z Milána

RÍM: Milánská radnice rozhodla, že v táborech, které na periférii zřídila pro romské kočovníky, bude moci zůstat jen 700 Romů. Další asi 1 600, kteří se do táborů vzdor jejich omezené kapacity nastěhovali,

Je tomu v těchto dnech sedmdesát roků, kdy náš národ — zdrčen hrůzou činu — s úzkostí sledoval marný boj o život svého velkého hrdiny, tvůrce hospodářské politiky nového Československa — Aloise Rašína.

Stalo se to 5. ledna 1923. Když vycházel po ránu ze svého bytu v Žitné ulici v Praze, byl úkladně střelen do zad devatenáctiletým mladíkem. Kulka uvízla v páteři, poranila míchu a po osmi týdnech — 18. února 1923 Rašín atentátu podlehl.

Tiži tragédie tehdy vystihl náš druhý velký představitel finanční a měnové politiky profesor Karel Engliš, když v nekrologu napsal: »Rašín nasadil směle svůj život za český národní ideál v Rakousku, byl odsouzen k smrti, vyvázl životem, který zachoval proto, aby po čtyři roky pracoval pro dobro republiky a aby byl za to v osvobozené vlasti zavražděn Čechem. Nezralý mladík zabil národu Rašína, velkého ministra a státníka. Hrůza musí pojmut každého Čecha, hrůza o osud národa, který takovým způsobem zachází se svými nejlepšími syny.«

Často se diskutuje otázka, jak dalece velké osobnosti utvářejí velkou dobu, či naopak, jak velké doby utvářejí velké osobnosti. Život Aloise Rašína však potvrzuje obojí. Jako člověk mimořádného intelektu a charakteru zasáhl pronikavě do osudu naší země v době, které sama umožnila a uspišila uskutečnění jeho ideálů a plánů.

V době svých právnických studií vstoupil odvážně do politického dění, jehož cílem bylo plné uznání státního práva českého národu v rakousko-uherské monarchii. Využíval aktivitu, která nemohla uniknout pozornosti úřadů a policie, když radikalismus studentstva a mládeže vůbec nabíral na síle a stával se hnutím, které se dostalo do otevřeného konfliktu s vídeňskou vládou v roce 1893. S hlavními představiteli tohoto hnutí byl zahájen soudní proces, známý jako proces s Omladinou. Po velmi pohnutém přelíčení, které trvalo šest týdnů, byl v únoru 1894 vynesena rozsudek: pro velezradu bylo odsouzeno 68 obžalovaných k různým trestům vězení. Byl mezi nimi i Rašín jako jeden z intelektuálních vůdců — s trestem dvou roků žaláře. Odpykal si tento trest až na několik dní — na Borech u Plzně, když dostal i s jinými — bez žádosti — počátkem listopadu 1895 amnestii.

Po vypuknutí světové války v roce 1914 se Rašín neohroženě zafadil mezi zásadní odpůrce rakousko-uherské monarchie, zejména spojené s organizací pojmenované »Matfie«. V červnu 1915 byl zatčen a odvezen do vídeňského vojenského vězení. Společně s Karlem Kramářem a dalšími byl obžalován z velezrady. Vyšetřovací vazba trvala včetně procesu od prosince 1915 do května 1916. I přes energickou a promyšlenou Rašínovu obhajobu byl 3. června 1916 vynesena — vůči všem —

rozsudek smrti (s důvody v rozsahu 634 stran). Přijal ho s ledovým klidem. Po smrti císaře Františka Josefa I. změnil nový císař Karel II. v lednu 1917 rozsudek smrti v žalář, který si pak Rašín odpykával v Möllersdorfu. Ale i tehdy zů-

šrobárem — v čele revolučního Národního výboru, který byl skutečnou naší první vládou na troskách rakousko-uherské monarchie a který vyhlásil 28. října 1918 československou samostatnost. Z Rašínova pera vyšel první manifest

Velké dílo — tragický konec

ALOIS RAŠÍN

stal nezlomen; věnoval dny nucené nečinnosti studiu a promyšlení ústavy a uspořádání budoucího svobodného českého státu, ve který pevně věřil.

Po amnestii v červenci 1917 — o kterou nežádal — se vrátil do Prahy, aby se znovu neohroženě zapojil do všech příprav konečného vítězství. Byl duší veškeré činnosti a stál — společně s Antonínem Švehlou, Jiřím Stříbrným, Františkem Soukupem a Vavro

a zákon Československé republiky. Tímto zákonem převzal Národní výbor svrchovanou moc na území nového státu. V Ženevě už tehdy jednal Karel Kramář s představiteli zahraničního odboje.

Rašín — určený původně za organizátora státní správy a tedy do funkce ministra vnitra — se však rozhodl jinak. Vzal na sebe nejdůležitější, ale i nejobtížnější úkol: položit základy peněžního a finančního uspořádání státu. Byl

jmenován v první vládě ministrem financí a jeho působení v této funkci se stalo slavnou dobou republiky. Veškerou svou energii zaměřil na překonání poválečného hospodářského, finančního a peněžního chaosu — na překonání hrožící inflace, na ochranu před vlivem rozvratu, k němuž došlo ve všech sousedních zemích, a na rychlé uvedení národního hospodářství do plynulého chodu.

Dal si úkol vpravdě historický: po dosažení politické samostatnosti vytvořit co nejdříve samostatnou měnu, dát jí pevný základ a určit hlavní směr příští měnové politiky. Stav rakousko-uherské měny byl po skončení války skutečně dezo-

látní a nový československý stát byl v důsledku přetrvávajícího peněžního propojení zavlékán do katastrofálního hospodářského vývoje. V únoru 1919 rakousko-uherské oběživo dosahovalo už patnáctinásobku předválečného stavu.

Prvním krokem k řešení této situace měla být odluka peněžního oběhu na území nového státu od ostatního světa a zároveň provedení restrikce oběživa tak, aby nová československá měna zvýšila svou kupní sílu, stala se vzácnější.

Postup k realizaci tohoto plánu byl velmi rychlý až razantní. Od-poutání rakousko-uherské měny mělo být provedeno okolkováním určité části obíhajících bankovek, aby jen okolkované peníze byly uznány jako zákonné platidlo. Už v lednu 1919 byly objednány potřebné tiskopisy, vytištěny kolky (v Praze), připraveny potřebné zákonné návrhy a propracována celá organizace peněžní reformy — to všechno tak diskrétně, že na veřejnost nepronikl nejmenší náznak chystaných opatření. Rašín sám osobně řídil všechny práce, nic nemohlo uniknout jeho pozornosti. Vlastní rukou připravil i návrh zmocňovacího zákona a teprve v době od 17. do 24. února 1919 se zabýval přípravou reformy v důvěrných poradách finanční výboru Národního shromáždění.

Peněžní reforma byla uzákoněna v tajné noční schůzi Národního shromáždění 25. února 1919. Hned nato byly obsazeny vojskem celé státní hranice, zastavena přeprava osob i zboží přes hranice a veškerý poštovní styk s cizinou. Po republice byly rozvezeny vyhlášky, tiskopisy a kolky. Obyvatelstvo bylo vyzoomněno tiskem a ústními sděleními ve všech školách, kostelích a vyhubnováním s prodloužením o tři dny.

Z předložených hotovostí se okolkovala a do oběhu vrátila občanům polovina; druhá polovina byla zadržena a byly na ni vydány

jednoprocentní nezczitelné vládní dluhopisy, kterými se později mohla splácet mimořádná dávka z majetku. Plně byly okolkovány hotovostí státních pokladen a částky potřebné k výplatám mezd. Celkem bylo předloženo k okolkování 7 157 mld K.

K samotné organizaci této velké a nesporné obdivuhodné akce, zejména se zřetelem k tehdejšímu technickým možnostem: Kolků bylo potřeba 244 miliónů (mimoto přes dva a půl miliónu tisícikorunových bankovek bylo urazitkováno jako kolek přímo na bankovkách); nekolkovaly se jedno a dvoukorunové bankovky. Hodnota kolků se rovnala jednomu procentu hodnoty bankovky. Aparát, který kolkovací akci provedl, se skládal ze 13 hlavních a 410 okresních státních komisariátů s přibližně 1 500 sběrnami.

Na tomto základě byl o měsíc později — v dubnu — přijat zákon, kterým byl zavedena jako měnová jednotka »koruna československá — Kč« a určeno, že »jedna koruna československá se počítá za jednu korunu rakousko-uherskou«. Tento kurs se však rychle změnil, československá koruna se stala suverénní a žádanou měnou.

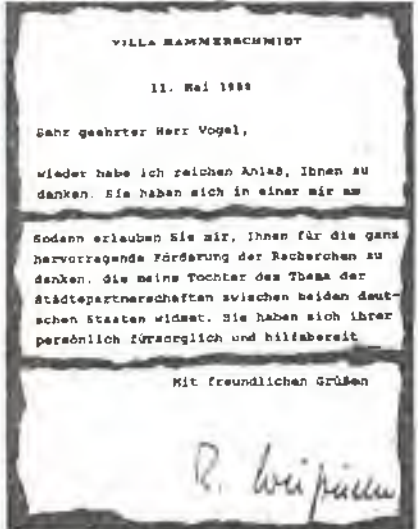
Byl vytvořen základ, na němž se budovalo dál — vydáváním vlastních československých peněz, vytvářením jejich zlatého krytí, novou organizací řízení peněžního oběhu a tomu odpovídající rozpočtovou a devizovou politikou. Československo se stalo ostrovem měnového a finančního pořádku v rozvrácené Evropě. Na tom měl Rašín svůj rozhodující podíl. Byl i jako ministr financí proslulý svou šetrností a tvrdou rozpočtovou politikou. Byl ovšem v těžké pozici, když uspořádání hospodářských poměrů v novém státě musilo být spojeno s řadou nepopulárních opatření. Přišly nové daně, přicházely mzdové požadavky z nejrůznějších stran a Rašín se stával terčem útoků, obecným hromosvodem nářků a kritiky, když se začalo vytrácet nadšení prvních poválečných měsíců. Mnoho nepřátel si také vytvořil, když nekompromisně vystupoval proti zneužívání výhod, proti nekonečným požadavkům na »uznání zásluh« a na »odměny za zásluhy«.

V této atmosféře došlo k vražednému atentátu. Bylo by znesvěcením Rašínovy památky připomínat jméno vraha. Stačí dodat, že při soudním výsledku prohlásil, že svým činem prospěl proletariátu, poněvadž zastrašil reakci. A když byl dotázán na svůj poměr ke komunistické straně, dodal, že sice byl jejím členem, ale že ze strany vystoupil. Byl odsouzen na osmáct roků. Po skončení druhé světové války zažádal, aby jeho příjmení bylo změněno na »Dněprostroj«.

SED half bei Doktorarbeit

Bundespräsident Richard von Weizsäcker (72, CDU) soll den damaligen Staats- und Parteichef der DDR, Erich Honecker, um Hilfe für die Doktorarbeit seiner Tochter Beatrice (33) gebeten haben.

Im Februar 1988 erhielt der damalige DDR-Unterhändler und Honecker-Vertraute, Wolfgang Vogel (67), eine Einladung in das Bonner Bundespräsidialamt. Bei Tisch kam Gastgeber Weizsäcker auf sein Anliegen zu sprechen:

„Villa Hammerschmidt“: Ausriese aus dem Dankeschreiben des Bundespräsidenten an den Honecker-Vertrauten Vogel.

Seine Tochter schreibe eine Doktorarbeit über „Die Städtepartnerschaften zwischen beiden deutschen Staaten“. Dafür brauche sie die Unterstützung eines Experten aus der DDR. Ob es denn möglich wäre, daß Vogel dieses „nicht sich aufrägende Anliegen“ Honecker vortragen könne.

Für normale Studenten damals undenkbar

Rechtsanwalt Vogel leitete Weizsäckers Anliegen sofort schriftlich an den Parteichef weiter, die Bitte des prominenten westdeutschen Politikers wurde prompt erfüllt. Beatrice von Weizsäcker konnte sich mehrmals mit einem Professor der Akademie für Staats- und Rechtswissenschaften der DDR in Potsdam-Babelsberg, die Elite-Hochschule der SED, treffen — für normale Studenten damals undenkbar. Bundespräsident Richard von Weizsäcker bedankte sich schriftlich (Briefkopf: „Villa Hammerschmidt“) bei Honeckers Vertrautem Vogel: „Sie haben sich ihrer (Weizsäckers Tochter, Anmerkung d. Red.) persönlich fürsorglich und hilfsbereit angenommen... Auch auf diesem Gebiet haben Sie also wieder einmal Gutes bewirkt.“

PS. Die Berliner Staatsanwaltschaft ermittelt gegen Wolfgang Vogel wegen des Verdachts der Nötigung und Erpressung von ausreisewilligen Mandanten. Bis Ende März wird über eine Anklageerhebung entschieden.

Weizsäcker klopfte in DDR an

Präsident verhalf seiner Tochter zu Recherche für Doktorarbeit

BONN, 18. Januar (Reuter/FR). Bundespräsident Richard von Weizsäcker hat sich persönlich dafür eingesetzt, daß seiner Tochter Beatrice Recherchen in der DDR für ihre Doktorarbeit möglich wurden. In einem in Bonn veröffentlichten Brief an den Herausgeber des Hamburger Nachrichtenmagazins *Der Spiegel*, Rudolf Augstein, schrieb Weizsäcker: „Ich tat dies, indem ich mich an Rechtsanwalt Professor Wolfgang Vogel wandte, überdies mit Hilfe der einzigen mir in Bonn für meine private Post zur Verfügung stehenden Adresse „Villa Hammerschmidt“.“

Seine Tochter, deren Dissertation über Städtepartnerschaften im geteilten Deutschland 1990 unter dem Titel „Verschwisterung im Bruderland“ in Buchform erschien, erhielt nach dem Brief an Vogel die Möglichkeit zu Gesprächen mit Professor Joachim Misselwitz von der Akademie für Staats- und Rechtswissenschaft der DDR. *Der Spiegel* hatte die Hilfestellung von Weizsäckers am Montag gemeldet und darauf hingewiesen, daß anderen Studenten „der Zugang zu solchen Geistesgrößen der damaligen

DDR“ in der Regel versperrt gewesen sei. Weizsäcker schrieb an Augstein weiter, bei dem Gedanken, daß seine Tochter diese Arbeit geschrieben und ihr noch zur Zeit der Teilung den Titel gegeben habe, fühle er sich sehr wohl. „Ich freue mich, daß ich ihr an einer Stelle zur Realisierung verhelfen konnte, so wie ich auch allen anderen gern geholfen habe, die meine Unterstützung für deutschlandpolitische Informationen in Ost und West erbitten haben“, schrieb er.

Eine Meldung der *Bild*-Zeitung, wonach er sich für seine Tochter um die Unterstützung Erich Honeckers bemüht habe, wies Weizsäcker als falsch zurück. Adressat des Wunsches sei „einzig und allein Vogel“ gewesen, erklärte das Bundespräsidialamt. *Bild* beruft sich auf einen „Vermerk“ Vogels, in dem es heißt, anläßlich einer Begegnung in Bonn habe Weizsäcker ihn gebeten, einige „sich nicht aufrägende“ Anliegen zu überprüfen und, „wenn ich es verantworten könnte, E. H. vorzutragen“, auch den Gesprächswunsch der Tochter. Eine Stellungnahme Vogels gab es zunächst nicht.

Obě strany mlčí

V úterý 12. ledna 1993 byly v Erlangenu (SRN) opět zahájeny rozhovory o vytvoření společných podniků mezi firmami Škoda Plzeň a Siemens. Jak sdělil ředitel Škodovky Jaroslav Hudec, podle dohody se v tomto kole rozhovorů jednalo pouze o společném podniku Škoda Transport, a to za účasti německých partnerských firem, které se zabývají výrobou kolejových vozidel. Rozhovory probíhaly v konstruktivní atmosféře v duchu

oboustranného přání, aby se zcela otevřeně zjistilo, zda i nadále existuje společný zájem na vytvoření Škody Transport. Obě strany se dohodly, že jednání budou pokračovat. V následujících týdnech dojde k projednání sporných bodů na úrovni expertů. Výsledky těchto jednání nechce předvídat ani Škoda Plzeň, ani firma Siemens. S ohledem na obtížnost jednání se obě strany také dohodly, že v průběhu jednání zachovávají mlčenlivost.

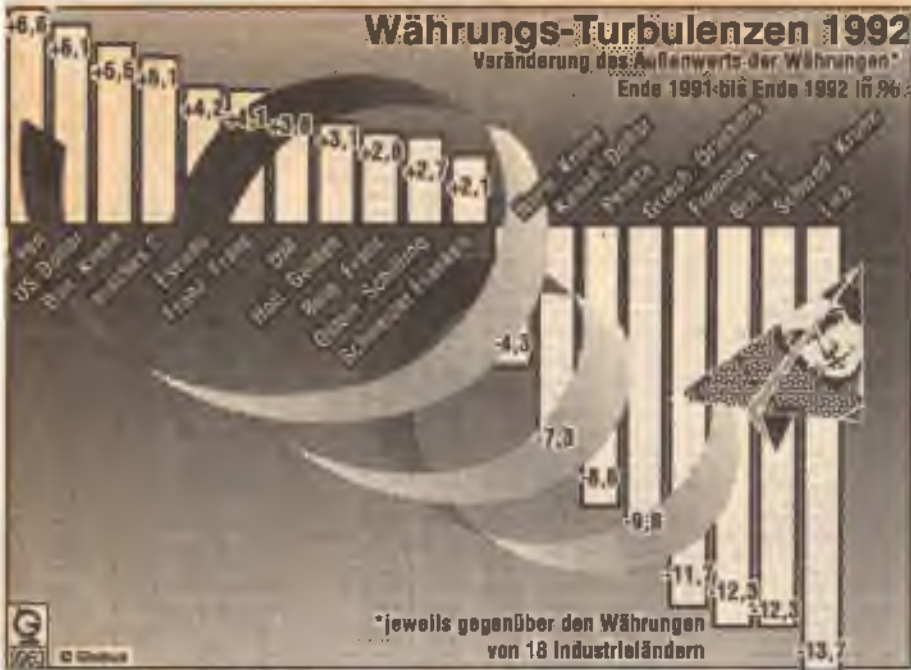
● Ekonomické analýzy, hodnotící šance na přežití socialismu na Kubě, slyšně konstatují, že rok 1993 bude rozhodujícím a dá definitivní odpověď na to, zda se tento politicko-ekonomický model podaří udržet. Sám nejvyšší kubánský představitel Fidel Castro v závěru roku 1992 vyzval obyvatele, aby se připravili na další oběti.

BONN/BERLÍN/PRAHA (dra): Německá pohraniční ochrana počítá s nasazením elektronických systémů ke sledování »zelené« hranice SRN s Českou republikou a Polskem až koncem února. Mluvčí Prezidia spolkové ochrany hranic pan Fuchs v rozhovoru pro LD odhadl dobu trvání zkoušek na čtyři měsíce.

**Elektronika
proti »ilegálům«**

Währungs-Turbulenzen 1992

Veränderung des Außenwerts der Währungen
Ende 1991 bis Ende 1992 in %

Praha zahájila plesovou sezónu v Berlíně České dívky, pivo a kuchyně

»Udělejte místo, chci tancovat!« Těmito slovy otextoval loni berlínský deník Kurier snímek prezidenta Richarda von Weiszäckera rozrážejícího dav tanečnicků na plese německých sdělovacích prostředků v berlínském kongresovém centru. Stejně jako loni mají i tento týden německé sdělovací prostředky atraktivní téma. Sobotní ples německého tisku, který se letos uskutečnil pod mottem My v Evropě, okamžitě zhodnotily německé nedělníky, zatímco pro ostatní se tato prestižní akce stala opět soustem na celý týden. Událost, již je v Německu tradičně zahajována plesová sezóna a které se každoročně účastní osoby prominentní, byla tentokrát zajímavá i ve vztahu k nám. Čestným hostem byla totiž letos zvolena Praha jako hlavní město České republiky, reprezentovaná ČSA, pražským hotelem Praha a Staropramenem.

Již podle prvních ohlasů se Čechám podařilo v Berlíně předvést skutečně to nejlepší, co můžeme nabídnout: českou kuchyni a pivo, českou hudbu a nechyběly ani české dívky. Osmnáct letušek v uniformách ČSA vítalo od sedmé hodiny večerní na pět tisíc plesových hostů a u hlavního vchodu do kongresového centra každého dívky obdarovaly marcipánovým srdcem převázaným trikolórou. K tomu současně hrála pražská lidová kapela Vasika. Samotný ples pak v devět hodin zahájil spolkový prezident Weiszäcker společně s prezidentem Svazu novinářů SRN Herzem. Pokračování bylo opět naše, neboť vzápětí zazněla předehra ke Smetanově Prodané nevěstě a árie Kecalá s Jeníkem v provedení pražského FOK pod řízením dirigenta Petra Altrichiera. Až do půlnoci poslouchali hosté náladovou hudbu Sukova komorního orchestru, a jak hraje jazz předvedla skupina Hotline Jazz.

O půlnoci vyprodáno

O prezentaci české kuchyně se postaral třináctičlenný kolektiv pražského hotelu Praha, který byl organizátorem plesu doporučen pražskou reprezentací banky Landesbank Berlin. Z hotelem navržené nabídky jídel akceptoval pořadatel krkonošskou bramboračku, dršťkovou, zelenu polévku s klobásou, pečenou kachnu s červeným zelím, moravského vrabce, svíčkovou a telecí ký-

tu po karlovarsku. Z cukrářských výrobků si vybral jablkový a makový závin a české vdolky s povidly a tvarohem. Aby Němci poznali českou kuchyni se všim všudy, připravili kuchaři hotelu Praha teplý bufet, kde nabízeli vařené hovězí a každý z hostů si mohl vybrat některou z typických českých omáček — houbovou, koprovou, křenovou a rajskou. Česká kuchyně zaznamenala v Berlíně úspěch. Naše nabídka byla vyprodaná ještě před půlnocí, přičemž jako první »zmizela« pečená kachna s červeným zelím, hned za ní moravští vrabci a pečená telecí kýta po karlovarsku. Mezi omáčkami sklídily největší uznání koprová a křenová. Úspěchu relativně nejmenšího se naopak dočkala svíčková, přestože podle tvrzení přítomných znalců z Čech byla špičková. V deset hodin večer se pak konala premiéra. Nový produkt, černé pivo Zlatá Praha, zde poprvé představilo vedení Pražských pivovarů, a. s.

Ve velkém stylu

Společenské akce tohoto druhu nebývají obvykle jednoúčelové. Jejich prostřednictvím se veřejně prezentují firmy, pro něž událost znamená reklamu, eventuálně nové obchodní kontakty. V Berlíně se tak každoročně děje pomocí tomboly, jejíž výtěžek přijde na humanitární účely, letos mimo jiné na pomoc Bosně. Bohaté německé společnosti se v darech do tomboly předhánějí a nám se

o akci této úrovně může prozatím stále jen zdát. U příležitosti sobotního plesu bylo vydáno 36 tisíc losů. Na tři tisíce z nich vyhrávali od jedné hodiny hosté mimo jiné devět osobních vozů a jednu motorku BMW. První cena automobil Opel Cabrio měla hodnotu 42 tisíce marek. Pro ty, kteří v tombole neuspěli, bylo připraveno ještě prémiové slosování s cenami neméně atraktivními: dámské hodinky v ceně 40 tisíc marek, přívěsek z osmnáctikarátového zlata posázený 150 brilianty za 38 tisíc marek, čtrnáctidenní pobyt v Pekingu nebo okružní cesta po Spojených státech amerických. Němečtí finančníci do tomboly vložili vkladové listy, akcie a spořitelni knížky. Ani my jsme jako hosté nepřijeli z prázdnou. ČSA spolu s hotelem Praha darovaly letenku na víkendový pobyt v Praze v době Pražského jara. Ten, kdo v sobotu získal v tombole lustr z českého křišťálu, mohl se v plesovém almanachu dočíst, že jde o dar pražského primátora Milana Kondra.

Osoby a obsazení

Kancléř Helmut Kohl s manželkou Hannelore se letos plesu nezúčastnil. Důvodem jejich nepřítomnosti bylo zaneprázdnění a kancléřovy státnické starosti. Zaneprázdněn byl i Václav Havel, který se také omluvil. A tak se hlavním německým hostem stal spolkový prezident s manželkou Marianne, českým pak pražský primátor se svojí ženou. Čestným hostem německého svazu novinářů byl předseda OH Jiří Dienstbier. Ten přijel do Berlína již o den dříve, aby zde v pátek v podvečer přednesl před desítkami novinářů svoji přednášku o polistopadovém vývoji u nás, rozdělení ČSFR na dva státy a mezinárodní politice. Zastoupena byla v sobotu v Berlíně i ODS osobou svého výkonného místopředsedy a exministra Petra Čermáka s manželkou. Plesovní hosté se mohli při tanci setkat s ministrem vnitra SRN Rudolfem Seiterem, bývalým spolkovým prezidentem Walterem

Podle saského ministra vnitra Heinze Eggerta budou u Pírny a Schwandorfu na německo-české hranici a u Frankfurtu nad Odrou na německo-polské hranici použity mikrobuse s radarovými a infračervenými přístroji schopné zaznamenávat pohybující se automobily na vzdálenost deseti kilometrů a osoby na čtyři kilometry. Každý takový automobil stojí 1,4 milionu marek.

Ministr vnitra SRN Rudolf Seiters srovnává parametry techniky s parametry zařízení, která se používají v Rakousku nebo ve Spojených státech.

Ministr vnitra Seiters zdůvodňuje zavedení elektronické ostrahy hranic nutností střežit hranice Evropských společenství, která od letošního roku zavedla jednotný vnitřní trh bez celních kontrol. Minulý rok bylo na německo-české hranici zadrženo 21 863 narušitelů. Z Polska se »přes čá-

Jemu je šedesát, již dvacet a po-
mýšlejí na svatbu. Kamarádi mu to
rozmlouvají: „Člověče, uvědomujes
si, že až ti bude osmdesát, tak jí bu-
de čtyřicet. A co potom?“ „No co,
co? Tak se rozvedu a vezmu si
mladší.“

tu« pokusilo do Německa ilegálně

přijít 18 981 lidí.
Rudolf Seiters odmítá kritiku bra-
niborského premiéra Manfreda Stol-
peho, že Polská vláda nebyla o zave-
zení elektronické ochrany hranic in-
formována. Podle prohlášení, které
poskytl ministerstvo vnitra LD,
o tomto opatření polská vláda vědě-
la již od loňského léta, kdy Rudolf
Seiters ve Varšavě jednal se svými
resortními kolegy.

Představili se poprvé

Ples se sice odbyval v duchu Pra-
hy jako hosta, ale sobotní příležitos-
tí využili také Berlínčané. Představili
totož své město jako uchazeče o titul
Olympijské město roku 2000. Podle
neoficiálních názorů byla úroveň
a organizace tak dokonalá, že si jen
málokdo dokáže jako příštího pořá-
datele olympiády představit jiné
město než právě Berlín.

Hansem-Dieterichem

Gieschberem nebo starostou Berlína
Diepken. Protože německé sdělová-
cí prostředky spolu nevedou trapně
zabývat války, jako se děje u nás,
objevili se zde vedle sebe všichni
šéfredaktori deníků a ostatních peri-
odik spolu s populárními televizními
a rozhlasovými moderátory, reporté-
ry a komentátory. Samozřejmě ne-
chyběla řada modelů a manekýnek
světových jmen.

ČSFR – Scheidung wider Willen

samer und von tieferen Spannungen begleitet sein wird. Daraus folgt auch, daß die Slowakische Republik die Bedingungen für eine Mitgliedschaft in der Europäischen Gemeinschaft voraussichtlich später als die Tschechische Republik erfüllen wird. Es wäre verheerend – auch für das Verhältnis zwischen den Tschechen und Slowaken – wenn die Grenze zwischen der Tschechischen und

Slowakischen Republik auch die Ostgrenze der Europäischen Gemeinschaft wäre, wenn sich gar die Slowakei von Europa abkoppeln würde.

Die Experten des tschechoslowakischen Gewerkschaftsbundes haben im Sommer 1992 eine düstere Prognose gestellt. Sie befürchteten, daß die Trennung sogar zum wirtschaftlichen Kollaps führen könnte. Schließlich vollzieht sich die Teilung inmitten einer tiefen wirtschaftlichen Umgestaltungsphase.

So ging von Januar 1991 bis Januar 1992 die Industrieproduktion in Böhmen und Mähren um 31 Prozent, in der Slowakei sogar um 47 Prozent zurück. Bereits dieser Vergleich läßt ahnen, daß die wirtschaftliche Lage der Slowakei schwieriger ist. Ein grundsätzliches Handicap stellt die Industriestruktur dar. Praktisch die gesamte Rüstungsindustrie und ein gewaltiger Teil der Stahlindustrie sind auf slowakischem Gebiet angesiedelt – jene Wirtschaftsbereiche also, die heute überall auf Absatzschwierigkeiten stoßen. Auch das Tempo des strukturellen Umbaus der Wirtschaft in der Slowakei ist zu langsam: Während es Ende des ersten Quartals 1992 in der tschechischen Republik bereits über eine Million Selbständige gab, waren es in der Slowakei nur 300 000.

Hätte jemand Tschechen und Slowaken vor zwei Jahren gefragt, ob sie sich die Teilung wünschten, so hätte man ihn für verrückt erklärt. Mit der Forderung eines selbständigen slowakischen Staates trat damals nur eine kleine Gruppe von Slowakische Nationalpartei auf. Dem politischen Bewußtsein der Tschechen war die Trennung absolut fremd. Jetzt aber existieren zwei selbständige Nationalstaaten, obwohl die Mehrheit sowohl der Tschechen als auch der Slowaken mit der Teilung nicht einverstanden waren. Wie konnte es dennoch passieren? Blanka Baumann über die Entwicklung in ihrem Heimatland.

Und lag der Anteil des Privatsektors in den tschechischen Ländern bei immerhin 10 Prozent der Beschäftigten, so waren es in der Slowakei nur rund 4 Prozent.

Ein anderer Faktor: die tschechische Republik hatte im vorigen Jahr bereits 74 Prozent ihrer Ausfuhr in Länder mit entwickelter Marktwirtschaft abgesetzt. Die Slowakei dagegen lieferte noch 43 Prozent in die GUS. Diese Abhängigkeit der slowakischen Betriebe von osteuropäischen Märkten wird sicher dazu führen, daß die Slowakei stärker von der Trennung betroffen sein wird. Hinzu kommt, daß in den vergangenen Jahrzehnten die Slowakei durch Investitionen überproportional gestützt wurde. Die aus dem Staatsbudget in die Slowakei transferierten Zahlungen stellten nicht unerhebliche Summen dar: in den 50er Jahren waren es ungefähr 48 Milliarden Kronen, in den 60er Jahren 80 Milliarden, in den 70er Jahren 124 Milliarden und in den 80er Jahren bis zum Jahre 1989 86 Milliarden. Diese Zahlungen, die zur Angleichung des Lebensniveaus der Slowaken an das der Tschechen geführt haben, werden nun ausbleiben. Besorgniserregend ist darüber hinaus die Arbeitslosenquote in der Slowakei von derzeit etwa 12 Prozent.

Aus diesen Daten läßt sich der Schluß ziehen, daß der wirtschaftliche Umbauprozess in der Slowakei schwieriger, lang-

„Až v předvečer svatby se matka odhodlala odhalit dceri tajemství manželského života. Nakonec řekla: „Myslím, že ti musím říci i tohle: za devět měsíců se pravděpodobně staneš matkou...“
„Za šest, maminko, za šest!“ odvětila dcera.

ein einheitlicher zentralistischer Staat. Auch die 1968 gebildete Föderation trug noch wesentlich diese Züge, zusätzlich wurde sie noch durch die kommunistischen zentralistischen Elemente deformiert. Nach der sanften Revolution im Jahre 1989 mündeten die Emanzipationsvorstellungen der Slowaken in der Forderung nach einem Staat konföderativen Typs, während die Tschechen weiterhin eine föderative Staatsordnung bevorzugten.

Diese Unterschiede führten zum Scheitern aller Versuche, eine neue Verfassung auszuarbeiten. Hoffnungen, daß man doch zu einem Kompromiß gelangen könnte, haben sich nach den Parlamentswahlen im Juni 1992 zerschlagen. In Böhmen und Mähren gewannen rechtskonservative, in der Slowakei linksorientierte Parteien. Somit wurde der nationale Konflikt durch eine Art Systemkonflikt weiter verschärft.

Einer der entscheidendsten Faktoren für

Die Teilung läßt sich nur durch einen historischen Rückblick verstehen. Die Tschechoslowakei zählte nach ihrer Gründung im Jahre 1918 zu den industriell entwickelten Ländern. Doch das größte Industriepotential war im tschechischen Teil, dem ehemaligen wirtschaftlichen Zentrum der Habsburger Monarchie, konzentriert. Die Slowakei dagegen war ein wirtschaftlich unterentwickeltes, vornehmlich auf die Landwirtschaft ausgerichtetes Land. Die Gründung der Tschechoslowakei wurde mit der Theorie des Tschechoslowakismus begleitet, in der die nationale Eigentümlichkeit der Slowaken geleugnet wurde. Dies – und die durch soziale Unterschiede bedingten Spannungen – erleichterten es Hitler, nach dem Einmarsch der Wehrmacht in die Tschechoslowakei am 15. März 1939 einen selbständigen slowakischen Staat faschistischer Prägung von seinen Gnaden auszurufen.

Nach dem zweiten Weltkrieg entstand die Tschechoslowakei, trotz bestimmter Autonomieansätze für die Slowaken, erneut als

die Trennung des Staates waren unterschiedliche Vorstellungen zur Wirtschaftsreform. Zwar bekennen sich praktisch alle Parteien zur Marktwirtschaft, doch in der Frage der Ausgestaltung und des Tempos lassen sich Grundrichtungen unterscheiden. Die eine Richtung, die eher »Marktwirtschaft ohne Wenn und Aber« verlangt, beherrscht die politische Bühne im tschechischen Teil des Landes. Die andere Richtung, die eine stärkere soziale Absicherung und ein langsames Vorgehen fordert, ist wiederum in der Slowakei mehrheitlich vertreten. Es war die Unfähigkeit der siegreichen politischen Kräfte in beiden Teilstaaten, den Scharten ihrer kurzatmigen politischen Ziele zu überspringen, die nun zur Trennung führte.

Eine Reihe historischer und aktueller Faktoren lassen befürchten, daß der Zerfall dieses relativ hochzivilisierten Staates in zwei kleine Nationalstaaten überwiegend negative politische und wirtschaftliche Folgen nach sich ziehen wird. Während sich die politischen Konsequenzen nur abstrakt darstellen, sind die wirtschaftlichen Folgen konkret und überschaubar. Die angestrebte wirtschaftliche Selbständigkeit beider Republiken könnte zur Unterbindung und Zerschlagung der beiderseitigen vorteilhaften Verbindungen führen.

Viktor Hugo byl na celnici tážán:
„Vaše povolání?“
„Píši.“
„To je vaše věc, pane,“ pravil úředník vyplňující dotazník, „já se vás ptám, čím se živíte, jak si získáváte prostředky k obživě.“
„Perem,“ odpověděl spisovatel.
„Tak vidíte, že jsme se nakonec domluvili,“ prohlásil celník a napsal: „Viktor Hugo, obchodník psacímí potřebami.“

Kteréhoši večera zavolał telefonic-ky Miroslav Horníček svého kolegu herce Miloše Kopeckého. Kopecký se mu ozval do telefonu - sluchátka - noblesně: „Tady je nejlepší komik republiky.“
Horníčka to niktak nepřivedlo z míry. Okamžitě zareagoval: „O, pardon! To je omyl! Zřejmě jsem vytvořil vlastní číslo!“

Jistá hraběnka požádala jednou Casanovu, pýříc se ohnivě, aby jí vyprávěl své nejkrásnější milostné dobrodružství. Casanova odpověděl pohotově: „Jak bych mohl, madam, když nás oba teprve čeká!“

MONTE CARLO neznámé (1.)

Asi po třech měsících jsme hráli přátelský zápas proti mužstvu pařížských kuchařů. Svaz francouzských kuchařů měl dvě stě osmdesát tisíc členů a také šestnáct fotbalových mužstev. V tomto zápase naše mužstvo vyhrálo 3:1 a já francouzským kuchařům vsílil dva góly. Po zápase se francouzští vedoucí velmi zajímali o tohoto centra, a když se dozvěděli, že jsem kuchař, tak jsem se šel do české restaurace navrátit. Nejdříve jsem — na otrkání — nastoupil v největším podniku La Coupole, kde vařilo osmdesát kuchařů a kde jsem se kuchařem učil podruhé. Ovšem na to, co jsem zažil již první den, nikdy nezapomenu. Monsieur Šéfkuchař mne vzal za ruku, odvedl mne do skladu, kde bylo šest velikých košíků a v nich dvacet želvových, asi desetikilových želv, a řekl: »Ty želvy kartáčem vydrbeš, uvaříš v kotli, čistě maso vybereš a v kameninových nádobách ho potom v lednici uložíš.« V tomto okamžiku jsem na tom byl hůře než ty želvy v koši, protože jsem ještě nikdy živoce želvu neviděl a nyní jsem jich měl dvacet uvařit. Naštěstí byli v této partě dva kuchaři-fotbalisté a podle jejich precizních pokynů bylo všechno želví maso ve večer v lednici. Později dva kuchaři tohoto podniku — Gilet a Menjos — odjížděli na sezónu do luxusního hotelu PARIS v Monte Carlo. Dozvěděl jsem se, že v tomto hotelu potřebují kuchaře studené kuchyně — a tak jsem jel s nimi. V tomto luxusním hotelu se mi velice líbilo již proto, že kuchyně byla vzorně vybavena, měli tu čtrnáct prostorových ledniček, každou na jiný druh surovin. Ovšem, když jsem si později přečetl menu studené kuchyně, zamrazilo mě. Kromě několika druhů exotických salátů, speciálních druhů krevet, osmi druhů galantín a paštik, mnoho ústředových cocktailů jsem také spatřil OEUFS d'AUTRUCHE — což znamená pětistvo vejce. Znamenalo pro mne pořádnou tajeňku. Naštěstí jsem tuto tajeňku s pomocí kolegů brzy vyřešil. Autorem pětistvo vajec byl jeden kuchař až z Austrálie a připravoval je z vajec slepičích. Nu, dělal jsem to také tak. Do studené vody jsme namočili několik skopových a vepřových měchýřů. Žlutky z třiceti pět vajec jsme osolili, okořenili bílým pepřem, rozšlehali a procedili do malého kulatého skopového měchýře. Pevně jsme jej zavázali a vařili asi dvacet pět minut a pak jsme jej ve studené vodě vychladili. Bílky jsme osolili, lehce promíchali a nalili do vepřového měchýře, který měl tvar vejce. Nyní jsme doprostřed těchto bílků posadili uvařený žlutek, měchýř jsme pečlivě zaslili, pak jsme celé vejce ve vařící vodě uvařili (za stálého obracení zůstal superžlutek uprostřed vejce). Uvařené vejce se ve studené vodě vychladilo, pak se zbavilo měchýře, a na délku se slabým ocelovým drátem přepálilo. Pak se nakrájelo na porce, na míse se každá přelila smetanovou majonézou a obložila se šampaňským rosolem. Toto hotové vejce vážilo přes jeden a půl kila.

Ovšem nepřítel překvapení pro mě bylo, když jsem zjistil, jací hosté byli v tomto superhotelu ubytováni. Slavné filmové hvězdy Greta Garbo, Marlene Dietrich, Nelson Eddy a také britský premiér Winston Churchill. Tento světový diplomat byl v jídle velice vybiřavý a někdy trvalo celou hodinu, než si vybral »svůj« pokrm podle chuti. Velice rád měl mozeček. Nebylo nám nic platné, že jsme dokázali připravovat mozeček asi na dvacet způsobů, stejně mu žádný nikdy nechutnal. Až přišel

den, když sama jeho manželka přinesla »jeho domácí« předpis. Dva vepřové mozečky jsme namočili do studené vody, odbílili a překrájeli. V míse jsme k nim přidali sůl, bílý pepř, lžici hladké mouky, dvě lžice strouhaného ementálu a dvě rozšlehané vejce. Po promíchání jsme na pánvi na másle utvořili lžici malé placičky, které jsme po zapečení obrátili a dosmazili. Příloha: pažitkové drambory a okurkový salát se smetanou. Ano, i tak je možné hostům vyhověti!

MONTE CARLO neznámé (2.)

V době, kdy jsem pracoval jako kuchař v hotelu PARIS v Monte Carlu, byla v tomto hotelu hostem slavná filmová herečka Greta Garbo. Předem je důležito poznamenat, že všechny zhýčkané filmové hvězdy si nikdy nevybírají své pokrmy podle jídelního lístku, ani ty nejdražší, nejchutnější nebo nejluxusnější, ale nejradyji si pochutnávají na pokrmech své nezměrné fantazie. Ano, zažil jsem to v tomto hotelu několikrát. Sama Greta Garbo si pozvala na vybranou hostinu tři velmi významné filmové magnáty a nám do kuchyně poslala svoji sekretářku s objednávkou na tuto hostinu.

Předkrm: Zlatý kaviár Oscieetre
Polévka: Krém z artyčoků
Teplý předkrm: Langusta v mušli
První mezichod: Canneloni italské
Hlavní chod: Slepice v kalhotkách se zlatými nudlemi
Dezert: Broskve v ořechovém krému
Datlová zmrzlina se závojem
Ovoce—sýr—mokka

Tak prosím — jako hlavní chod měla být slepice v kalhotkách, byl to zřejmě pokrm filmových herců z Los Angeles. Ihned jsme velice slušnou formou požádali sekretářku Greta Garbo o předpis na tento prapodivný pokrm, ale bylo nám sděleno, že tak vynikající kuchyně, jakou má takový luxusní hotel, by si měla i s tímto pokrmem lehce poradit, i když je to jídlo neznámé. Nu, nezbylo nám nic jiného než si sami poradit, vymodelovat z těsta kalhotky a pak je uvařit, event. upéct. Připravil slepici ze zlatými nudlemi pro nás nebyl žádný problém, ovšem zhotovit kalhotky, jako byl požadovaný model vzor Saint Tropez, to by mělo být umělecké dílo. Náš šéfkuchař vybral šest kuchařů, kteří byli schopni vymodelovat z těsta malé kalhotky. Hotové se na míse navléknou na uvařenou slepici. Po větších útrapách, když bylo všech šest kalhotek zhotoveno, byl jako nejlepší uznán model P. Rongera, který při modelování postupoval takto: Velký syrový celer oloupl a nožem vymodeloval tak, že vznikl předek slepice. Nyní dole na obou stranách vyhloubil dvě díry a do každé vsunul jednu střední syrovou oskrábanou mrkev, což představovalo obě nohy. Nyní celý model potřel olejem. Pak si ze ságové mouky, vajec, soli a másla připravil tužší těsto, které po částech nanášel na zeleninový model. Nyní na pekáč nasypal vrstvu hrubé soli, na ni posadil svůj model, ještě jej potřel rozšlehanými vejci a na tomto koberci kalhotky do růžova upékl. Později po částečném vychlazení jsme kalhotky za velkého jádru všech kuchařů z modelu sejmuli a udržovali v teple. Když se měl tento kuriózní chod podávat, slepice se celá rozčtvrtila, na polohtuboké míse se zlatým lemováním se opět zformovala v celek, nyní se navlékly kalhotky, celá slepice se bohatě posypala zlatými nudlemi

a vše ještě přelilo vařící slepičí polévkou. Na oba konce jsme ještě umístili dvě krásné kylice zelené třebule. Nyní vrchní číšník přikryl na svém vozíčku slepici poklopem a v okamžiku se pak objevila na stole překvapených hostů. Podle sdělení číšníků chutnala slepice v kalhotkách znamenitě a všichni hosté při tomto pokrmu se doslova vyřádili. Po této gastronomické »atrakci« si všichni kuchaři konečně oddechli, ale jen nakrátko. Když sousední zvědaví hosté v šedelně tento fantastický pokrm uviděli a když pak sledovali, s jakou chutí zmizel ze stolu, ihned po konzultaci s vrchním si na druhý den také objednali stejný chod. A tak ještě ten večer jsme měli v kuchyni objednávkou na osm porcí Slepice v kalhotkách se zlatými nudlemi. Nu, a do třetice všeho zlého — do kuchyně se vřítli sám ředitel hotelu, který byl také tímto báječným pokrmem překvapen, a objednal si ho pro svoji vzácnou společnost šestkrát. Od této chutle byl pro všechny kuchaře v kuchyni smích — z a k á z á n í »šily« se kalhotky.

MONTE CARLO neznámé (3.)

Monte Carlo a jeho kasino — dvě slova, které zná celý svět. I já jsem měl nesmlícnou touhu poznat vše, co s hernou v tomto kasinu souvisí. Brzy jsem však poznal, co umí taková ruleta s hráčem-laikem provádět, ale také jsem zjistil, že existují i hráči profesionálové, kteří pravidelně vyhrávají! V každodenním bláznivém dění, jež v naší kuchyni panovalo, nám z kasina přišla zpráva o prazvláštní události, která se jedné noci stala v kasinu. Každý večer se v herně kasina točí kolem tohoto velkého nočního »divadla« spousta lidíček, co ani nehrají, ani nesázejí, a přece jsou velmi dobře živi. Téměř všichni hráči jsou pověřiví, a tak této jejich slabé stránky dlouhá léta využíval malý hrbatý človíček, známý v kasinu pod jménem »petit bossu« — hrbáček. Každý večer se před zahájením šikovně postavil přímdu u dveří herny a každému nabízel svůj hrb pro štěstí. Měl to dobře vymyšlené a také organizačně zajištěné. V herně měl »spolupracovníka« a ten bedlivě sledoval, který z hráčů vyhrál. Když šťastný výherce vycházel, dal spolupracovník hrbáčkovi znamení. Ten se rychle objevil a důrazně připomínal šťastím opojenému výherci, že jen a jen sáhnutí na jeho hrb mu přineslo toto velké štěstí. Hrbáček a jeho spolupracovník nikdy nepříšli krátká. Tato scéna se opakovala během noci několikrát, jedna však byla pro hrbáčka tou poslední a osudnou. Tuto noc, jako každý večer, stál mrzáček u vchodu, zdravil své hosty a nabízel svůj zázračný hrb. K ránu dostal zprávu, že jistý cizinec odchází s tučnou výhrou. Ihned zaujal svou pozici. Naneštěstí byl tento výherce sledován rozruženým Brazilcem, který o všechno přišel. Při pohledu na hrbáčka si vzpomněl, že to byl právě on a hlavně jeho hrb, který mu přinesl smůlu. Bez dlouhých cavyků popadl hrbáčka, zvedl ho do výše a dvakrát s ním surově praštil o zem — až mu zůstal jeho hrb v ruce! Byl falešný! Mrzáček z toho měl zlomenou pánev a levoú ruku. Hrbáčka jsme navštívili v nemocnici a on přisahal, že už nikdy falešný hrb neoblékne a najde si méně nebezpečné zaměstnání. Hrbáček navíc níjak chudý nebyl, v Monaku měl krásnou vltu a dvě luxusní auta. Štěstí je vrtkavá paní!

Náš druhý vzácný host, Marlene Dietrichová, měla od jiných filmových hvězd úplně odlišný jídelníček. Podle rady své osobní lékařky byla přesvědčena, že jejím hlavním denním pokrmem musí být vždy ryba. Jako předkrm měla ráda pěnu z raků. Šlo vždy

o pokrmy velice kvalitní a velmi chutné. Navíc slavná Marlene nejedla jen jeden rybí pokrm, ale celou sestavu těchto jídel — například: ¼ porce mořského jazyka na šampaňském víně, ¼ porce úhoře po námořnicku, ¼ porce kamenáče na bylinkách, ¼ porce lososa na grilu atd. Všechny tyto pokrmy byly podávány na malých miskách, velmi elegantně urovnané na krásnou kulatou mísu a odborně ozdobené. Marlene Dietrichová si také nechala připravit ROUGETS (žlutice) bez kostí, plněné žampionovou pěnou a udušené na portském víně, ROUGETS jsou menší ryby zlaté barvy a odborníci je považují za nejkvalitnější ryby všech moří. Ovšem pokrm, který měla Marlene Dietrichová nejraději, bylo lososové uzené mlíčí uvařené v kokosovém mléce a protkané pistáciemi. Když měl někdo z nás možnost spatřit tuto herečku na monacké promenádě, jistě dal za pravdu její lékařce, co všechno dokáže pouhá ryba — na vzhledu, původu, štiřlosti, jemné pleti a vzezření této překrásné ženy. Dokázaly by mnoho dobrého i s námi.

MONTE CARLO neznámé (4.)

Anabaze českého kuchaře
v zahraničí

V naší kuchyni hotelu PARIS nebyla téměř nikdy klidná pohoda. Jednou přišel do hotelu kabelogram: — přijedu v pondělí Aristoteles Onassis. Když tato zpráva pronikla až do kuchyně, všem kuchařům se rozklepala kolena. Důvod k těmto nepřijemným pocitům byl namísto — zmíněný řecký lodářský multimilionář byl totiž velmi vybraný laubovník, který sice perfektně ovládal gastronomickou abecedu, ale na kuchaře byl hotový pedant. Dokázal vrátit i čtyři jídla za sebou.

Jeho počinání bylo někdy až nesnesitelné, a tak jsme se ho jednou pokusili doslova «dobežnout», když jsme pro něho připravili jako čtvrtý chod lukulský závin. Je to plát z krůtích prsíček, slině naklepaný, pak naplněný kohoutími hřebínky, kaštany, telecím brzlíkem, vše uvařené v bylinkovém vývaru a pak spojené jáší z kufecího masa s koňákem a lanýží. Nu a pak jsme celý rozčilení pod plátky tohoto závinu nasypali přímo na mísu lžičku cayenského pepře, který samozřejmě do tohoto pokrmu nepatřil. Všichni jsme pak ve strachu očekávali, jak to dopadne. Tu však k našemu velkému překvapení zfalšovaný pokrm nevrátil, ale celý jej snědl, a dokonce nás pochválil! Ovšem již druhého dne bylo všechno úplně jinak, neboť jako druhý mezichod měl A. Onassis Timbal-Montglas, což jsou lehce ledvinky, vypeckované žluté olivy, rači ocásky, krůtí nohy a také bílé hříbky. Vše je spojeno velmi kvalitní omáčkou madeira a vrch je zdobený taveným sýrem Gruyéra. Onassis, aniž by celý pokrm jen ochutnal, jej rezolutně vrátil s připomínkou, že omáčka tohoto pokrmu je příliš bledá!

Ovšem za tuto nehoráznost se velmi brzy A. Onassis potrestal sám, a to pořádně. Každý týden vyjížděl s přáteli svojí luxusní jachtou na volné moře lovit ryby a koryže a vždy po lovu si nechal v naší kuchyni připravit pro sebe a své přátele jen velmi kvalitní ryby. Ostatní vždy daroval chudobincům pro děti v Nice. Při posledním lovu na moři si přinesl velmi kvalitní úlovek — mladou asi tříkilovou chobotnici — a sám se s touto trofej přišel pochválit do kuchyně. K tomu nám ještě řekl: «Těsně před večerem si přijdu sám tuto chobotnici uvařit po řecku, neboť takový předpis tady ještě neznáte!» Pro význam svého počinání si pak od jednoho kuchaře vypůjčil usokou čepici a již měl v ruce ostrý

nůž. Nejprve ušekl chapáda, která u mladé chobotnice nemá vůbec žádné maso. Pak velmi správně odstranil oči, odborné chobotnici vykuchal, vypral pod tekoucí vodou, v kastrole ji zalil studenou vodou, přidal sůl, bílé víno, cibuli, křen, olivy a také «bouquet garnis». Potom postavil kastrol na plotnu a hřádal až k bodu naru, pak krátce povaril a stáhl na okraj plotny. A už spěchal do jídelny, kde se už jeho přátelé těšili na vynikající předkrm. Ovšem my v kuchyni jsme po několika minutách chobotnici v kastrole již vůbec neviděli, vývar úplně zžernal a celá chobotnice měla černošedou barvu. Navíc byla hořká jak pelyněk! Náš vrchní okamžitě vyrozuměl A. Onassise, který při přípravě chobotnice zapomněl to nejdůležitější. Chobotnice má na konci břicha mezi silnými svaly vřáček s tekutinou (řinkturou), který je také nutno při kuchání odstranit, jinak je pokrm zničen. Když je chobotnice v nebezpečí života, vypustí z tohoto vřáčku černou tekutinu a kolem jejího těla tak vznikne neprůhledný prostor.

Pro A. Onassise to byl neomluvitelný trapas, a tak vše opět zachránili kuchaři, když v několika minutách připravili jiný předkrm — humří krokety. Nu, a od tohoto večera jsme A. Onassise v naší kuchyni neviděli.

MONTE CARLO neznámé (5.)

Anabaze českého kuchaře
v zahraničí

Jednou brzy ráno nás v kuchyni informoval vrchní číšník, že Aristoteles Onassis má na večer pozvány tři významné hosty a požaduje asi šest chodů s eventuálním jedním chodem zvěřiny. Ihned jsme zajeli autem do blízké vesnice Digne, kde měl speciální drůbeží farmu jistý monsieur Pernet, a ještě dopoledne jsme měli o hlavní chod postaráno. Na stole ležely čtyři pintade-faisan (perlička-bažant). Jak k tomu došlo? Monsieur Pernet je v chování drůbeže vynikajícím odborníkem a zaměřil se na speciální chov. Drůbež krmí potravou, v níž je přimícháno různé koření: safrán, karl anebo zázvor. Po upečení má taková drůbež vešlejnou chuť a také báječnou vůni.

Monsieur Pernet choval v jedné voliáře perličky-liliputky a ve druhé voliáře měl chov bažantů. Shodou okolností se v jedné voliáře vyskytl otvor a po krátkém čase perlička-liliputka přivedla na svět devět sice malých, ale rozkošných kuřátek-kříženců, která, když dospěla, byla jen o trochu větší než holub. Je samozřejmě, že i sám chovatel tím byl velice překvapen a na poradu si zašel ke známému kuchaři, který sice bydlel ve stejné vesnici, ale pracoval jako kuchař v hotelu PARIS. Když se tuto skutečnost dozvěděl náš šéfkuchař, vyžádal si na zkoušku tyto dva křížence a výsledek byl až ohromující. Ovšem i cena byla ohromující — sto osmdesát franků za oškubaný kus! Jednoho křížence jsme připravili po studenu, vykostili jsme jej. Pak jsme z telecího masa, husích jater, žloutků a koření připravili jemnou fáš s koňákem a lanýží, křížence jsme naplnili, zašili bílou nítí, osolili a na telecím loji upekli. Druhý den jsme jej zbavili nítí, nakrájeli na plátky, obložili rosolem madeira a ochutnali s kouskem pečiva. Předně nás udivila vůně a nevidaná křehkost tohoto masíčka. Potom ihned náš ředitel sepsal s tímto chovatelem smlouvu, že jen hotel PARIS bude jediným odběratelem tohoto druhu drůbeže a že se v žádném případě neobjeví takovéto maso v prodeji. Druhého křížence jsme připravili jako teplý chod, a to tak, že jsme jej také vykostili a připravili náplň — jemně jsme umleli krůtí maso, přidal sůl, bílý pepř, trochu páleného těsta, na kostičky nakrájený uvaře-

ný uzený jazyk a také trochu mladé uvařené kukufice. Křížence jsme naplnili touto fáší, zašili bílou nítí, osolili, osmahli v kastrole na másle se šalotkou, zalili bílým vínem Marsaila, přiklopili a do měkka udušili. Po určité době jsme stávu zahustili moučným máslem, povarili a procedili. Jako přílohu jsme zkusili rýžové nudle. Je velice nesnadné vyjádřit pocit samotné kvality tohoto křížence, neboť samo slovo «excellément» je ještě nedostačující!

A to už jsme měli v kuchyni před sebou Onassissovu objednávku na tuto večer!

Kaviár Osciétre
Polévka želvi
Humr Thermidor
Pintade-faisan
Artičoky plněné bílými hříbky
Kaštanový pudink s příchutí whisky
Čajová zmrzlina
Moka — ovoce — sýry.

Nu a zde je příprava čtyř kříženců na tuto večer! Křížence jsme vykostili a slabě potřeli ostrou paprikovou fáší, pak jsme ukrojili na každý kus jeden řez telecí panenské, naklepalí, slabě osolili a položili na křížence. Poté jsme si připravili jemnou fáš z vepřového masa s chutí jalovce, křížence jsme naplnili, zašili, osolili. Pak jsme jej na pánvi na másle osmahli jen do růžova, tuk jsme slili do kastrolu, přidal drobně krájenou cibul a slaninu, vše jsme do růžova zasmahli, zalili červeným vínem a maso udušili do měkka. Potom jsme je zbavili nítí, omáčku jsme zahustili maiznou, povarili a procedili a jako doplněk jsme podávali žloutkové nudle. Byl to pokrm opravdu pro multimilionáře.

MONTE CARLO neznámé (6.)

Vločky opražíme na pánvi, přidáme strouhané sušenky, jemně nakrájenou kandovanou pomerančovou kůru, sorbit, smetanu a rum. Vidličkou nebo lžící vypracujeme v míse těsto. Uděláme rukama kuličku, do které vložíme lískový, oříšek. Obalíme ve strouhané čokoládě nebo kakau.

V Monte Carlu v hotelu PARIS, jak jsem už psal, bydlel také známý řecký magnát A. Onassis. Připravovali jsme pro něj do malých vkusných krabiček mnoho druhů sendvičů a i jiných dobrot. Bral si je se svou společností na moře. Velice žádaný, hodnotný a také velmi chutný byl sendvič bookmaker, který jsme připravovali takto: Řez ze svíčkové asi 300 g (chateaubriand) jsme zploštili, osolili, pak jsme jej na pánvi na oleji do růžova opékali, nechali vychladnout a pak v lednici vychladil. Druhý den jsme jej vložili do speciálního lisu, který jsme každou půlhodinu přitahovali tak dlouho, až jsme měli placku asi 5 mm silnou. Z této placky jsme pak nakrájeli čtverce trochu menší než je půdorys toastu. Nyní jsme dva toasty (krajce toastového chleba) potřeli máslem a smetanovou hořčicí, mezi ně jsme vložili maso, slepili k sobě a ještě jsme odřízli kůrky. Takto připravené sendviče jsme uzavřeli do krabiček s ubrousky. Ovšem bylo také nutné připravit chutný moučník, a tím byl vždy «pozdrav» z Prahy — jablka v županu. Připravoval jsem jich vždy kolem šedesáti kusů, a někdy i více. Použil jsem polomáslové listové těsto (ne máslové). Z oloupaného jablka jsem vypíchl jádérník, pak jsem jablko nakrájel na čtyři kolečka, na ně jsem nanesl višňovou zavařeninu. Pak jsem jablka opět zformoval do celku (tvárů). Vnitřek jablka jsem naplnil ořechy, nasekanými oloupanými mandlemi, skořicí a cukrem, poté upekli a pocukroval. Místní spravedlivě přiznal, že se A. Onassis se svojí společností, která vyjížděla luxusní jachtou na lov ryb, pravidelně vracel s bohatým úlovkem. Dvacetkilový elektrický

rejnok toho byl dokladem. V každém úlovku se nepočítaly ryby podřadné, jako makrela, sjeď, dorado, treska, limande a jiné. A. Onassis a jeho přátelé se postarali jen o velmi kvalitní ryby. Byly to většinou kamenáče, mořské jazyky (sole), kambaly a žlutice (rouget).

Ze všech ulovených ryb měl A. Onassis nejraději žlutice a úhoře. Toho jsme připravovali počecku jako studený předkrm. Staženého úhoře jsme vykuchali, vykostili, nakrájeli na menší dílce, pak v kastrolu zalili kvalitním kyseleým bílým vínem, přidali jsme sůl, hořčičné semínko, bobkový list, rajčatový protlak, trochu oleje, velmi malé oloupané cibulky, vyprané velmi malé hlavičky žampionů, oloupaná, vymačkaná a překrájená rajčata. Nyní se vše velmi mírně 25 minut povařilo, nechalo se vystydnout a pak v lednici vychladilo. Druhý den se hotový předkrm jen lehce promíchal, poté se na hluboké míse posypal sekanou zelenou petrželkou a s pečivem se podával. Všichni kuchaři tento předkrm nazvali — Předkrm extra!

A. Onassis byl sám velice překvapen návštěvou čtyř lodí, magnátů až z Portugalska, a přestože bylo na jídelním lístku více než dvacet znamenitých pokrmů, objednal si na tuto společnou večeři ještě jiné vybrané jídlo. Posuďte sami: Vejce Alexander — dýňová polévka — telecí paupiety — černý kofen na smetaně — zaječí kotletky na portském víně — dušené jeřábinky — rýžové noky — Soufflé Grand Marnier — pomerančová pěna — moka — ovoce — sýry. Při této hostině lodářských magnátů se stal doslova zázrak. Aristoteles Onassis totiž nevrátil ani jeden pokrm. Jeho hosté každý pokrm vychvalovali takovým způsobem, že si netroufli vznášet své tradiční připomínky na špatnou kvalitu pokrmů. Celý pořad jídel byl vyhodnocen na velikou jedničku. Po této hostině přišel k nám do kuchyně jeden člen této společnosti a lánanou francouzštinou a velmi slušnou formou žádal o předpis na rýžové noky. Nazval tento pokrm gastronomickou pohádkou. A ještě nám řekl: U nás v Portugalsku jsem jedl celé desítky pokrmů z rýže, ale něco podobného ještě nikdy!

A jak jsme noky připravovali? Nejdříve jsme si v troubě udušili dva šálky rýže a pak jsme ji umieli. V kastrole jsme přivedli do varu litr mléka, přidali jsme sůl, kousek másla a vařečkou jsme zamíchali ½ kg hrubé mouky. Těsto jsme ještě na plotně trochu vypracovali a pak, mimo plotnu, jsme jedno po druhém zamíchali dvanáct vajec a umletou rýží. Do vařící slané vody jsme lžící vkládali noky, které jsme nechali táhnout na 90 °C asi osm minut. Nesmí se vařit! Pak jsme je cedili a ihned podávali. A byla to pohádka!

MONTE CARLO neznámé (7.)

Legenda našeho gastronomického času AUGUSTE ESCOFFIER, dlouholetý vrchní kuchař u anglického královského dvora, kdysi napsal, že gastronomie ani zdaleka nedosáhla vrcholu. Sám Aristoteles Onassis se přesvědčil o tom, jak je někdy velmi obtížné vyhovět svým zvyčkaným hostům, které si pozval. Pořad jídel byl následující: Jitátka lososa s estragonem — polévka — kedlubnový krém — holubí golan — salát — oříšky z jehněčí kýty se šafránovým přelivem — žampionové krokety — salát — mangový krém se závojem — pohárový sorbet — moka — ovoce — sýr. Při společné večeři kuchařů s námi jedla také vrchní pokojská madame Gafrie, která měla na starosti celé apartmá A. Onassis. Po velmi lahodném dezertu nám vy-

právěla tuto pikantní příhodu, která se té to noci udála

Zcela neočekávaně přijela milenka Aris totela Onassise, královna krásy Mexičan ka Inés Esperanza a v žádném případě se nechtěla v apartmá A. Onassise spokojit s přítomností japonské krásy K. Naširo. V tomto okamžiku již všichni kuchaři doslova lásalí v domnění, že A. Onassis bude kvůli tomuto trapasu nucen náš hotel opustit. Tak bychom se zbavili našeho »pedanta« a dalšího sekýrování. Ovšem nic takového se nestalo a ještě dopoledne Aristoteles Onassis vše velmi elegantně a různě vyřešil. Každou milenku obdaroval bankovním šekem, kde vedle kulaté číslice bylo ještě pět nul! Nu, a obě neposlušné pávabné ženy se rázem proměnily v rozumné divenky a obě ihned odjely. Japonská kráska se svým luxusním autem do Saint Tropez a krásku mexickou vzal se svým jaguárem sám ředitel do Cannes.

Nazítří odpoledne jsme měli v našem hotelu nečekanou návštěvu, kterou jsme ovšem velice uvítali. Představil se nám monsieur R. Bigot, toho času krupiéř kasina. Při tomto setkání nás samozřejmě napadla jako první otázka, zda je skutečně možné u rulety vyhrát.

»Ano,« řekl nám krupiéř, »ale jen za určitých okolností. Hrajete li ruletu jen na čísla, pak je vyhrát veliké štěstí. Hrajete-li na barvy (nebo na sudá a lichá), je možné pravidelně vyhrávat, a to jenom v případě, že si počkáte, až v ruletě vyjde například černá barva pět- nebo šestkrát za sebou, a ihned vsadíte na větší obnos barvu červenou. Musíte ovšem několik hodin bedlivě sledovat ruletu, než něco vsadíte. Pak vás některý z krupiéřů vyzve, abyste toto místo uvolnil jinému hráči, který hraje. Ovšem když vás krupiéř nechá celou noc sledovat hru, tak potom určitě vyhrajet!«

Při této příležitosti jsme také »okoukli« zvláštní oblečení pana Bigota a zjistili jsme, že jeho sako nemá vůbec žádné kapsy a kalhoty také ne a že jeho ponožky jsou úplně průsvitné. Navíc nesmí nosit ani opasek, ale jen šle!

Každý večer sleduje ruletu mnoho hostů. Nezasvěceným by se zdálo, že jsou vlastně pro podnik nežádoucí, neboť nesázejí. Je tomu ovšem jinak. Jelikož nehrají, mají dosti času k tomu, aby odešli od rulety a zakousli nějaký sendvič anebo se napili. Pijí likéry a také destiláty, takže noční tržba od těchto diváků je více než slušná. Ovšem jeden večer se pěti jihoameričanům, kteří navštívili tuto hernu, napoprvé nijak nedarilo. Všichni se však přímo »zakousli« do rulety, tak se jim to zalíbilo. Jeden z nich měl to štěstí, že vyhrál celkem slušnou sumu a pak se všichni radostně obřímali. Výherce, aniž se dříve informoval o cenách v herně, poručil pro všechny přátele vybranou večeři s destiláty a šampaňským. Později, když vrchní číšník předložil účet, nastalo »zemětřesení«, neboť jejich obnos nestačil ani na předkrmy a mezičoch. Ano, bylo to kruté vystřízlivění a následoval neslavný pochod na police.

Ještě tento den jsme pro A. Onassise a jeho hosty připravovali taštičky dle jeho předpisu: Postupovali jsme takto: Z 500 g hladké mouky, 120 g másla, 2 vajec, soli a trochu vlažné vody jsme si připravili těsto, které jsme nechali v lednici odpočinout. Mezitím jsme si nasekali 200 g pečeného nepřeváženého masa, 100 g šunky, kousek cibule, trochu zelené petrželky, pepř, špetku soli a 2 vejce, vše jsme promíchali jako náplň. Nyní jsme těsto vyválili na tenkou placku a vykrajeli čtverce 6 x 6 cm, které jsme naplnili nádivkou. Jejich kraje jsme potřeli vejcem, přeložili do tvaru taštičky a na oleji osmazili. Nebo jsme taštičky urovnali na pomáštěný plech, potvili rozšlehaným vejcem, posypali strouhaným ementálem a dozlatova upekli. Byly velmi lahodné. Dokázaly zahnat i vrásky po prohrě v ruletě

MONTE CARLO neznámé (8.)

V době, kdy jsem vařil jako kuchař v hotelu PARIS v Monte Carlu, přinesl jeden z našich kuchařů do kuchyně deník NICE MATIN, kde byl zajímavý článek pro motoristy a také foto nejnovějšího krásného modelu CADILLAC automobilky Ford. Jako na zavolanou k nám do hotelu přijela sama majitelka tohoto světového koncernu Clay Fordová se svou sekretářkou.

Clay Fordová byla v našem hotelu každoročním hostem, ale tentokrát nás v kuchyni nečekaně překvapila. Obě dámy byly v loňské sezóně několik dnů na ostrově Korsika a tam si také obříbily některé korsické pokrmy. Proto přišla do naší kanceláře sama sekretářka na pohovor a s naším šéfkuchařem navrhla pro obě dámy některé korsické speciality a velmi chutné pokrmy, které jsme měli v naší kuchyni postupně připravit. Nebyl to pro nás vůbec žádný problém, neboť zástupce našeho šéfkuchaře monsieur A. Mathis se jako rodilý Korsičan vyučil v luxusním hotelu v Ajaccio, a tak jsme již na první večeři připravili právě korsické menu, do kterého patřil hlavně olivy, česnek, cibule, rajčata, kaštany, pórek a ořechy. Při této příležitosti jsme se od kuchaře dozvěděli, proč jsou na Korsice jen prvotřídní uzeniny a korsická sušená šunka nemá nikde na světě konkurenci. Je to tím, že samotný chov vepřů je daleko od měst, obydli a komunikací, vepřů žijí přímo ve volné přírodě. Nejsou přikrmováni a tím je jejich maso velmi jemné, daleko chutnější než obvykle.

Po celou dobu dovolené paní Fordové jsem v kuchyni sledoval přehlídku velmi kvalitní korsické kuchyně. Když si Clay Fordová pozvala i další hosty, vybral jsem jako první pokrm nazvaný STUFATU. Jeden kilogram odblaněné svíčkové jsme nakrájeli na kostky, k němu také 1 kg vepřové mletý pepř, zázvor a nakonec také maso. kýty (ořech), pak jsme na pánev na oleji obě masa dozlatova osmahli. Olej sílil do kastrolu, přidali jsme 400 g drobně nakrájené cibule a také hrst nakrájené slaniny. Cibuli jsme dozlatva osmazili a rozdělili do dvou menších kastrolků. Do každého jsme přidali dvě lžice hladké mouky, tu jsme trochu zasmahli, zalili červeným korsickým vínem na řídkou omáčku, přidali jsme sůl. Pokrm jsme povařili, přiklopili a v troubě obě masa doměkka podušili. Hotové se pak vybralo do jiných nádob a omáčka se procedila. Mezitím jsme si připravili domácí nudle, uvařili jsme je ve slané vodě a scedili. Stufatu se podává tak, že do velké, hluboké, nahřáté mísy dáme naběračku masa, pak naběračku nudlí, tuto vrstvu ihned posypeme nastrohaným ementálem. Potom opět střídáme maso-nudle-sýr a tak dál. Jako pokrm to je — báseň!

Jelikož byly obě dámy prvním korsickým pokrmem na výsost spokojeny, připravili jsme další pochoutku — LA PIPERADE. Celé papriky jsme vyprali, přepůlili, zbavili stopek a zrníček a nakrájeli na nudličky. Rajčata jsme oloupali, přepůlili, vymačkali a překrájeli. Česnek jsme nastrohali. V kastrole jsme rozpustili kousek másla, vložili papriky, rajčata a česnek, přidali sůl, trochu pálinky papriky a asi 25 minut jsme vše podušili. Mezitím jsme si připravili míchaná vejčeka s trochou smetany, a až těsně před podáváním jsme na pánev na másle osmahli plátky šunky (2 plátky na 1 osobu). To jsme naplnili zeleninou, zavlnili do ročky a položili na talíř. Ročku jsme vrchem nožem narezali a do tohoto otvoru vložili lžičku míchaných vajčeka. Pokrm jsme podávali s pečivem nebo s vařenými brambory.

Na Korsice ovšem se také připravují vel-

mi chutné moučníky. Pro obě dámy jsme tedy připravili »korsické švestky«. Velmi kvalitní suché švestky jsme vařili v červeném víně s cukrem, scedili a z každé švestky jsme vymáčkli pecku, kterou jsme nahradili oloupanou mandlí. Nyní jsme z bílků ušlechtili pevný sníh, zašlehali cukr, přidali žloutky a hladkou mouku a pak jsme těsto lehce zamíchali. V tomto připraveném těstě jsme švestky namáčeli, pak je lžící vybírali a smažili na oleji. Švestky se podávaly vlažné, pocukrovaly se cukrem se skořicí. Po tomto úspěchu se švestkami jsme také připravili »korsické koláčky«. Kyselá jablka jsme oloupali, zbavili jaderníku, nakrájeli je na malé kostičky a k nim jsme ještě vmíchali hrozinky a nasekané ořechy. Nyní jsme připravili z mléka, vajec, cukru a hladké mouky řídké těsto s přidáním žloutků a trochy rumu. Na plotně jsme si rozložili velmi malé pánevčky (průměr ne větší než 8 cm) a je také možno použít vlnaveňák. Každou pánevčku jsme dost pomíastili máslem, pak jsme nalili velmi tenkou vrstvu těsta a na to jsme navršili plnou lžící jablka. Koláček jsme nechali trochu zapécti, pak jsme přidali trochu těsta na doplnění koláčku, ihned jsme jej obrátili a dozlatova dopekli. Koláčky se podávaly vlažné, pocukrované cukrem se skořicí.

MONTE CARLO neznámé 9.

Jednoho rána nás v kuchyni v hotelu PARIS v Monte Carlu doslova vyburcovala sekretárka Clay Fordové, neboť bylo nutné okamžitě sestavit pořad jídel pro její hosty a ředitele automobilky Chrysler pana A. Kreena. Podmínkou bylo, že opět připravíme originální korsické pokrmy známé BIGOS SUBRIC. Tento pokrm byl velice chutný a měl také správný vz. Připravili jsme jej tak, že jsme vepřové řízky naklepali, pak naplnili jást z vepřového a jehněčího masa, zavinuli do rolky, převázali a podusili na cibulce. Hotové jsme zbavili nití, pak zavinuli do uvařených vinných listů a ještě s bobulemi černých hroznů podusili. Jako přílohu jsme podávali krupicové noky.

Naše velmi atraktivní dáma Clay Fordová ani na dovolené nezapřela svůj obchodní talent a po přjezdu několika automobilových průmyslníků z Japonska je neprodleně pozvala na vybranou večeři. Jako hlavní chod jsme chystali... co jiného než »korsickou husu«. Celé menu vypadalo takto:

Studený předkrm: Raci v mušli
Polévka: Krém z bílého špenátu
I. mezichod: Šunkové ravioli
Hlavní chod: Korsická husa
Dezert: Mandarínkové košíčky
Šampaňská zmrzlina
Mocca—ovoce—sýry

Jak jsme připravovali korsickou husu? Den předem jsme si namočili bílé fazole, které jsme s cibulí a česnekem osolené uvařili. Pěknou masitou husu jsme vykostili, přepálili, osolili a opepřili a s malými cibulkami na husím sádle jsme ji dozlatova upekli. Pak jsme ji nakrájeli na porce. Uvařené fazole jsme scedili, smísili se šťávou na pekáči a přidali rajčatový protlak. Na větší ohnivzdorné mísy jsme rozložili porce husy, pokryli jsme je fazolemi a navrch jsme ještě rozložili plátky vepřových uzených oloupaných klobás. Takto připravený pokrm jsme v troubě zapékali. Je ovšem nutno přiznat, že vzhled tohoto pokrmu byl velmi pohledný a sama vůně více než lákavá. Proto nám po této »korsické« večeři madame Clay Fordová poslala do kuchyně celou basu obřích lahví červeného šampaňského. Chválili nás doslova »vymetené« mísy od tohoto pokrmu. Nikdo se nedivil, když

všichni kuchaři jedním chorem zapěli: »VI-VE CORSICA.«

Mezi kuchaři je velmi dobře známo, že husu připravují v mnoha státech a na mnoho způsobů. Ve Francii dělají plněnou husu pečenou bez kostí a podávají ji jako teplou nebo studenou. V Anglii husu naplní celými jablky a pak ji upečou (příloha jablková kaše). Ve Švýcarsku husu uvaří a studenou zalijí vinným rosolem. V Turecku připravují z husy pilav s rýží. V Číně husu opékají nad ohněm, ovšem tak neodborným způsobem, že vyháčkují jen střeva a pak husu pečou se zobákem, s ořechy, s hřtanem, s jícem a plněm žaludkem a s játry, i se žlučí! V Itálii plní husu ochucenými uvařenými špagetami, pak ji upečou nebo uvaří v buřtů. V Japonsku dusí husu s mořskými řasami. Ve Španělsku dělají husu na cibuli, s česnekem, s rajčaty a zelenými lusky. V Řecku dusí husu na šalotce a jako hlavní přílohu podávají zelené, žluté a černé olivy. V severních státech připravují nejvíce husu upečenou a zalitou v sádle. V Alsasku dělají z husy tlačěnku. V Austrálii připravují husu na víně s bílou omáčkou a natvrdo uvařenými vejci. V Maďarsku ji připravují na paprice s kyselým zelím.

Nu, a na jaké huse a také na jaké právě si nejvíce pochutnáme? To je velmi těžké určit. Vzpomínám si, když jsem jako kuchař vařil ještě před válkou v pražském hotelu Beránek, tak že jsme tam denně pekli 80 husí. Podávaly se s kynutým knedlíkem a keřloubným zelím nebo s knedlíkem bramborovým a zelím vodnicovým! Ano, to bylo nějaké pochutnání!!! Ovšem to není vše. V Rakousku jsem viděl připravovat husu velice zvláštním způsobem. Říkalo se mu GANSEKLEIN. Obištěnou husu kuchaři zalili vodou a bílým kyselým vínem v poměru půl na půl, přidali sůl, květ, cibuli a zeleninu. Husu uvařili, pak si připravili máslovou jíšku a tu zalili vývarem. Omáčku vypařili, pak ji zjemnili žloutky a smetanou a procedili. Husu nasekali na porce, odstranili kosti, maso vložili do omáčky a pak ještě přidali nakrájenou uvařenou zeleninu. Jako přílohu podávali žloutkové nudle nebo rýži. Takovou husu jsme připravovali také v Monte Carlu, ovšem s tím rozdílem, že jsme husu za syrova vykostili a jako přílohu jsme podávali rýžové noky. Na tomto pokrmu si také často pochutnával náš host z USA — americký továrník, odborník na šicí stroje E. Singer, který jako pruní na světě vynalezl kulatý člunek.

MONTE CARLO neznámé (10.)

V Monaku je 1. říjen tradičně nazýván dnem D'escargots. Ano, je to den hlemýžďů. Ráno tohoto dne, když jsem přišel do skladu doplnit naše zásoby speciálního kofení, byl jsem velmi překvapen, že mne sám gardemanger upozornil na několik dirkovaných kartonů s nápisem Envoyé de Prague. Ano, tyto kartony plné živých šneků byly odeslány od nás.

Přijemcem byla společnost La société des escargots — Monte Carlo a právě tato společnost měla v našem hotelu objednanou ochutnávku hlemýžďů. Později se tato ochutnávka změnila na šnekovou hostinu. Měl jsem za úkol pro tyto »gourmets« připravit šneky na tyto způsoby: brochette-coquille, vin blanc, bourguignonne, dijonnaise. Jeden předpis pro jeden den. Nejdříve jsme šneky vyprali ve vlažné vodě, pak jsme je hodili do vařící vody a po pěti minutách jsme je ocedili. Nyní jsme tělíčka šneků vybrali větší jehlou z ulit ven, oddělili jsme maso od vnitřností, pak jsme je posypali hrubou solí, v mise je rukama zpracovali, znovu vyprali, v hnci ve studené vodě jsme je zalili vodou a kyselým

bílým vínem (½ na ½), přidali jsme sůl, bobkový list, cibuli, celer a vařili do měkka asi 3 hodiny. Uvařené tělíčka jsme nechali ve vývaru v lednici a podle potřeby jsme je brali k přípravě.

Šneci-brochette se připravují tak, že se střídavě napichují na kovovou jehlici s kousky šunky, pak se vše obalí v mouce, rozšlehaných vejcích a ve strouhance. Nyní se na oleji usmaží a podávají se s pečivem a křenovou majonézovou omáčkou. Šneky-coquille jsme dělali tak, že jsme tělíčka na páneví na másle slabě osmažili, pak jsme je vložili do ulit a doplnili je šnečím máslem. [Máslo: sůl, pepř, sekaná zelená petrželka, citronová šťáva.] Nyní se šneci urovňají na šnekovou pánev (pánev, která má šest malých důlků) a v troubě se deset minut zapékají. [Pozn.: v případě, že nevládníte tuto pánev, je nutno na normální pánev nasypat vrstvu hrubé soli, na tuto vrstvu šneky narovnat a pak zapécti.]

Ovšem stalo se něco, co z nás někdo vůbec nečekal. Tato ochutnávka šneků se v několika dnech stala nekonečnou hostinou, a tak jsme jednoho večera neměli pro hosty již žádné připravené šneky. Velmi nám pomohla čírou náhodou vzniklá situace. Dva dny předem jsem na přání našeho šéfkuchaře připravil také naše šneky po pražsku, které byly ještě před zapéčením v lednici. Tuto zprávu okamžitě využil náš vrchní číšník a nabídl je dalším hostům. Všechny porce šneků byly v krátkém čase zapečené a podány jako neznámý pokrm dalším hostům k jejich spokojenosti. Vůbec jsem nepochyboval na to, že takto připravené šneci budou »extra« pokrmem, ale všechno bylo úplně jinak. Asi za půl hodiny přišel vrchní opět do kuchyně, do ruky mi vrazil stovku, zavolal si ještě šéfkuchaře a řekl: »Na zitra objednáвам osmnáct porcí šneků po pražsku.« Přítom jsem také spatřil velmi laskavý pohled ze přítomného ředitele hotelu a dokončení tohoto šnekového večera jsem ještě zjistil až při výplatě. Dostal jsem přidáno 300 franků!

Šneci po pražsku: 20 již uvařených tělíček šneků umeleme. Půl večky oloupáme, pak v mléce namočíme, vymáčkáme, přidáme sůl, pepř, 4 rozdrčená očka, 150 g másla, 2 vejce, lžici nasekané zelené petrželky, půl dl madeirý a strouhanku. Nasekané šneky s touto masou promícháme a utvoříme si 20 stejných pramének, které vsuneme do ulit a pak po čtyřech kusech urovňáme na ohnivzdorné mísy. V troubě asi 15 minut zapékáme a podáváme v této nádobě. Šneky nelze přenášet na talíře. Zapijíme bílým studeným vínem.

Ano, naši šneci po pražsku byli pro monacké zhyčkané labužníky velice překvapení, jaké někdo z kuchařů nečekal, a sám šéfkuchař s obdivem uznal, že i Československo je velmoci hlemýžďů! Celá tato monacká ochutnávka skončila tím, že si všichni hosté doslova vynutili připravit také šnekový dezert! Uvařené tělíčka šneků jsme jemně nasekali, na páneví jsme si připravili karamel, pak jsme vložili šneky a ještě trochu osmažili. Poté se karamel vyli na plech a studený se na vále rozdrtil. Nyní jsme si připravili velmi kvalitní těsto na palačinky, přidali karamel a na másle na velmi malých pánevčkách jsme si upekli palačinky. Ty jsme potřeli pomerančovým džemem s koňakem. Do uvařeného studeného žloutkového krému jsme vmíchali nasekané upražené mandle a tímto jsme palačinky doplnili. Podávaly se přeložené do záteček.

Zákonitě i tato superochutnávka skončila. Šneci jsou pokrmem ryze podzimním, a když v zimě labužníci požadovali svojí pochoutku, kuchaři, nemajíce již žádné šneky ani v konzervě, použili vždy jehněčí nebo skopové ledvinky. Žádný z hostů nic nepoznal a ještě pochválil: Mais c'est très bon!

MONTE CARLO neznámé (11.)

Na den státního svátku knížectví MONACO jsme do kuchyně hotelu PARIS dostali zcela výjimečnou objednávku. Velký ctitel a obdivovatel tohoto malého státu G. Madarai z Rangúnu, majitel několika světových luxusních hotelů, který byl naším hostem, uspořádal významnou hostinu pro své nerozlučné přátele. G. Madarai byl v Monte Carlu znám jako diplomatem gastronomie, nikdy nebyl konzumentem velkého sousta, ale jen vychutnávačem všech exotických pokrmů.

V sestavě jídel někdy převládaly pokrmy z Indie. Jako první pokrm jsme připravovali PILAV DILLI. Byly to nakrájené proužky odblaněné svíčkové, prudce na pánvi na oleji osmažené i se šalotkou, pak se v kastrole zalily drůbežím vývarem a po půl hodině dušení se přidalo na proužky nakrájené osmažené jehněčí maso. Později jsme přidali sůl, zázvor, na másle osmažené malé cibulky a hlavičky žampionů. Nyní jsme pokrm zahustili kukuričnou moukou a ještě podusili. Mezitím jsme udusili červenou rýži, kterou jsme před podáváním napěchovali do plechového tvořítka tvaru věnce, rýži jsme vyklopili na kulatou mísu, doprostřed věnce jsme navršili udušené maso, které se ještě posypalo nasekanými upraženými oříšky kešu.

Jako další chod jsme také připravili pokrm z Barmy — BITOKES. Odblaněné krůtí a slepičí maso (1/2 na 1/2) bez kůže jsme umleli s cibulí a česnekem, přidali sůl, bílý pepř, květ, vejce, kukuričnou mouku a trochu uvařeného rýže. Vše se promíchalo a pak jsme z masa utvořili šišku, kterou jsme zabalili do mokrého ubrousku, konce zavázali a v hovězím bujónu jsme uvařili. Při podávání se šiška nakrájela na plátky, přelila se žlutkovou omáčkou a podávala se s čočkovou kaší.

Nu a již druhý den jsme připravovali lehký mezichod z telecího masa — OUSEUM KEHAD. Bylo to čisté odblaněné telecí maso osmažené na oleji a připravené jako ragú se šalotkou, kapary a rajčaty. Tento pokrm se podával s rýžovými nudlemi. Také pokrm POOLOOT má zcela neobvyklou přípravu. Uvařená skopové plecko se nakrájí na úhledné plátky, které se na pánvi na oleji do růžova osmažou. Při podávání se na mísu navrší dušená rýže se šafránem, přes se kladou plátky masa a vše se ještě přelije přírodní rajčatovou omáčkou se skořicí.

Velmi půvabná manželka M. Madarai si nejraději pochutnávala na vzorně připravené rýži, a tak s sebou vozila mnoho vlastních předpisů. Také nám do kuchyně poslala jeden z nich, ale v rodném jazyce. Nu, četli jsme to ze všech stran, ale nikdo z kuchařů nic nevyuštěl, a tak nám pomohl sám tajemník této krásky monsieur R. Mimbhu. Ráno jsme velmi kvalitní rýži vyprali ve vlažné vodě, v kastrole dostatečně zalili studenou vodou a osolili. Večer jsme rýži scedili a smísili s jemně nastrohanou cibulí, pak vložili do plátěného sáčku, zavázali a v pásku asi osm minut vařili. Poté jsme v kastrolku do rýže vmíchali kousek másla a — podávali.

U nás v kuchyni nebyla nikdy o překvapení nouze, a tak ještě tento večer přijela další sultá z Rangúnu. Hned další den nám vedoucí člen této společnosti přinesl seznam pokrmů příští hostiny: Ústřicový koktajl — Plněné pomeranče — Lososová pěna — Jehněčí kotletky — Kukuričné krokety — Salát — Flambované banány s čokoládou — Fíková zmrzlina — Mocca — Ovoce — Sýry.

V celém tomto pořadí jídel nebyl pro nás žádný pokrm neznámý. Chtěl bych se však zmínit o studeném předkrmu »plněné pomeranče«, neboť je to předkrm jako

hromi středně velké a stejné pomerance jsme přepůlili a ostrou lžičkou vydlabali vnitřek. V hrnci se studenou vodou jsme rozmíchali trochu kyseliny citrónové a pomeranče jsme asi na tři hodiny namočili. Pak jsme je na ubrousku osušili. Očištěný celer, mrkev a dýně jsme uvařili ve slané vodě, ocedili a nakrájeli na kostičky. Také jsme oloupali a nakrájeli jednu salátovou okurku. Stejnou váhu, jako má tato zelenina, mělo maso uzeného kuřete, které jsme nakrájeli na kostičky. V míse jsme rozmíchali majonézu se šlehačkou, přidali jsme sůl, málo cukru, hořčici, páliovou papriku a citrónovou šťávu. Nyní se vše lehce promíchalo a suché půlky pomerančů se naplnily a v lednici vychladily. Pak se pomeranče ozdoby kornoutkem uzeného lososa, galantinou, plátkem úhoře, kostičkou sýra, malým válečkem šunky, olivou, očkem a vše se ještě přizdobilo ozdobnou trubičkou paštikové pěny. Takto ozdobené půlky se přelily hustým vlahým rosolem a pak na míse se přizdobily řezy říků a třešní. Při pohledu na tuto mísu je to přesně to, co by se velice líbilo na každé gastronomické výstavě!

MONTE CARLO neznámé (12.)

V našem hotelu PARIS v Monte Carlu se ubytoval také slavný americký herec NELSON EDDY, nezapomenutelný představitel v slavné operetě Rudolfa Frimla ROSE MARY. Byl to slavný film, neboť byl promítán ve 136 státech světa. Nelson Eddy byl se svojí manželkou a dvěma syny — dvojčaty — našim stálým každoročním hostem. Nejoblíbenějším pokrmem této rodiny byl domácí krátek, a tak jsme již druhý den připravili domácího králíka plněného pečeného bez kostí. Pěkný zadek králíka jsme vykostili. Vepřové plecko jsme nasekali nahrubo s cibulí, přidali jsme sůl, pepř, zázvor, vejce a trochu hladké mouky. Tuto náplň jsme promíchali, naplnili jí králíka. Bílou reznou nití jsme jej zafilil, osolili a na másle s olejem dozlatova upekli. Štávu na pekáči jsme zalili šálkem studené vody, mírně zahustili kukuričnou moukou, povařili a přecedili. Králík se pak nakrájel na úhledné plátky a jako přílohu jsme podávali kvěťákovou pěnu a řeřichový salát.

Kolotoč dění se v naší kuchyni vůbec nikdy nezastavil. Opět po čase se ozvala Clay Fordova. Pro její hosty jsme měli připravit jako vždycky korsické menu. ANOHOYACE jsou tousty zdobené sardelkami, olivami, řezy humra, kaviárem a pěnou z husích jater. Polévka SARTÉNE je zahuštěná polévka s houbami s chutí křenu. Dále jsme předkládali čejčí vejce v rosolu, játrovou galantinu, korsickou šunku v těstě, špenát na smetaně, divokou korsickou kachnu. To je vykostěná, naporcovaná kachna, v kastrole flambovaná a dušená na cibuli s bylinkami, rajčaty, olivami a rebarborou. Pak si hosté pochutnali na jahodových košíčkách, banánové zmrzlině a na závěr jako tradičně: mocco-ovoce-sýr.

V naší kuchyni se kuchaři velmi často divili, proč mnozí hosté před odjezdem požadují přesný recept na salát NICOLSE [podle města NICE]. Je to salát, který najdete na listku světových hotelů. Připravuje se ze salátové okurky, nakrájených natvrdo uvařených vajec, oček, rajčat — spařených, oloupaných a vymačkaných, ředkviček, jemně nakrájených paprik, vypeckovaných překrájených oliv a srdíček hlávkového salátu. Vše se spojí octovou omáčkou: smícháme uvařený ocet, sůl, pepř, hořčici, pak zašleháme dostatek oleje a přidáme dvě lžičky majonézy. Přidáme-li do salátu nakrájenou šunku, je to hodnotný

pokrm.

V den výročí monackého knížectví jsme se v kuchyni dozvěděli až neuvěřitelnou zprávu. Dnes se v kasinu nehraje ruleta! Později nám sám ředitel hotelu sdělil, proč tomu tak je. Stůl rulety má otvor na každodenní napasování tohoto stroje a je vyztužen velice měkkým, drahým a také citlivým dřevem. Toto dřevo tlumí všechny vibrace při chodu rulety. Každou noc, když se hra ukončí, přijde mechanik a také ředitel herny, stroj se ze stolu vymontuje a do druhého dne se uchová v trezoru hotelu. Každý večer přijde opět mechanik, ředitel herny a policejní úředník a pod jejich dozorem se stroj opět do stolu pomocí elektrické rovnováhy zamontuje, aby neměl sklon k žádné straně. Ovšem tentokrát se stalo něco nepředvídaného. Mechanik se spojil se dvěma velmi protřelými profesionálními hráči. Dohodli se, že mechanik v určitý den namontuje stroj rulety tak, že bude mít sklon jen k jedné straně, a tím vznikne možnost zahrát několik čísel jdoucích za sebou. Nu, pro tohoto mechanika to byla velká příležitost, jak si finančně zajistit budoucnost, a tak jen na zkoušku vychýlil jeden večer stroj rulety asi o 70 procent. Tito dva hráči celou noc bedlivě sledovali, co vychýlení s ruletou provede. Zkouška dopadla perfektně! Ovšem za tři dny se jelo již »naostro« a vyneslo to asi 960 000 franků. Od této chvíle se sám mechanik stal pokladníkem této společnosti. První dělení sumy na tři díly nikoho neuspokojilo, a tak za necelý týden se ruleta opět vychýlila a tentokrát to dalo »jen« něco přes dva milióny. Ovšem naneštěstí jsou u rulety také hráči velmi obezřetní, kteří si zapisují všechna čísla, jež večer co večer vycházejí. A tak baronka Elsa Maxwellová jedné noci zjistila, že čísla 28 a 29 vyšla během dvou hodin sedmkrát a čísla 27 a 30 pětkrát. S tímto zjištěním se pochlubila ředitel herny a neštěstí pro tyto hráče bylo na světě. Jeden večer pro ně byl osudný. Oba hráči zcela normálně vyhrávali, ale ještě před půlnocí byli monackou policií zatčeni a usvědčeni. Ovšem jejich mechanik-pokladník byl již na útěku — i s penězi!

MONTE CARLO neznámé (13.)

Po tradičním koncilii loďařů v Cannes pozval fecký rejauf, multimilionář A. Onassis všech jedenáct členů koncilie na společnou vybranou večeři po italsku do našeho hotelu. Po této zprávě bylo v naší kuchyni velice »živno«, neboť tento labužník a pedant všech kuchařů nám v kuchyni řikal vždy pořádně »zabrat«. Nu, a již tu byl jeho tajemník a nadiktoval nám tento pořad pokrmů »po italsku«: Rolky z mořského jazyka — Polévka italská — Vejce CONTI — Telecí ledvinky Berrichonne — Pečená krůta italská — Salátové růžice — Pohár Adelina — Meruňkové lodičky — Mocca — ovoce — sýr.

Bez emocí je možno říci, že všichni italské hosté byli spokojeni, ovšem náš »pedant« Onassis na nás poslal všechny hromy a blesky, a to proto, že telecí ledvinky byly připraveny na víně Madeira, místo vína Porto. K této stížnosti se sám šéfkuchař vyjádřil, že je skutečně možné, že jak v Řecku, tak v Portugalsku na tyto ledvinky kuchaři používají víno Porto, ale tato značka má několik druhů a chutí. Je také známo, že některé tyto druhy jsou chutí nasládlé, a proto se na přípravu ledvinek nehodí tak dobře jako víno Madeira.

Pro nás kuchaře však bylo velice příjemným pohlázením, když si hosté vyžá-

dalí recept na rolky z mořského jazyka. Přípravovali jsme je tak, že vyříznuté tláčka z této ryby se natočila na normální dlouhou vařečku, silně potřenou olejem, vedle sebe jako cukrářské kremrole, pak se převázaly nití, nyní se vařečky vedle sebe urovnaly na pekáč, zalily se vodou a bílým kyselým vínem (1/2 na 1/2), přidala se sůl, celý pepř, bobkový list, cibule, vše se povařilo a rolky se pak nechaly ve vývaru vystydnout. Studené jsme je opatrně z vařečky snáli a na ubrousku je osušili. Nyní jsme jemně umleli uvařené humři maso, přidali trochu uvařené majonézy, sůl, cayenský pepř, citrónovou šťávu a vodku. Vše jsme prolisovali a zašlehali jen málo šlehačky. Nyní jsme rolky hladkou trubičkou naplnili, vrch se ozdobí spařenými listy estragonu, kaviárem a miniaturními rajčaty (jsou veliká jako náš rybiz). Pak se rolky přelijí vláhným hustým rosolem, na míse se obloží vláhným rosolem a také řezky říků a citrónů. Ano, je to předkrm — k pohledání a k pochutnání. Hosté z Itálie si také vyžádali předpis na italskou krůtu. A to bylo pro francouzské kuchaře skromné vyznamenání! Mladou krůtu jsme vykostili. Mezitím jsme si ve slané vodě uvařili špagety a odcedili. V míse jsme rozšlehali vejce, přidali sůl, bílý pepř, nastrouhaný sýr gruyère, na nudličky nakrájenou šunku a trochu kukuličnů mouky. Špagety jsme se vším promíchali, krůtu se naplnila, reznou nití zašla a ještě nití převázala, aby vznikl tvar úhledného válečku. Krůtu jsme osušili, na telecím loži do zlatova upekli, a pak připravili šťávu, která se podávala zvlášť. Jako přílohu jsme podávali srdíčka hlávkového salátu.

V kuchyni hotelu PARIS nebylo o překvapení nouze a o tom nás opět přesvědčil A. Onassis, když nazítří uspořádal v malém sále tohoto hotelu — soirée des amis — (přátelský večírek). Ano, byl to skutečný monstre program. Ovšem nás kuchaře nejvíce zaujalo představení indického fakíra. Do dnešního dne jsme jeho »kouzlo« nevyluštili. Dva muži uprostřed tohoto sálu postavili dlouhý stůl, který měl jen čtyři nohy a vrchní desku — nic víc! Nyní přinesli prázdné akvárium cca 180 cm dlouhé, které postavili na připravený stůl, pak natáhli silnou hadici a teplou vodou akvárium do poloviny napustili. Po několika minutách přišel lnd v krásném indickém obleku, představil se a pak celé akvárium zakryl černou látkou. Malou hůlku třikrát poklepal na akvárium a pronášel tato zaklínací slova: begum — madras — muhada — kalukat — huzana — bardula — zeno. Když skončil, rychle strhl černou látku z akvária. Uvnitř ležela krásná dívka v plavkách, po několika vteřinách z vody vystoupila a za bouřlivých ovací odešla. »Vážení hosté,« řekl fakír, »snad si nemyslíte, že bych vám toto kouzlo neprozradil? Ano, zde vám prakticky předvedu, jak se kouzlo provádí. Jistěže každý z vás vlastní doma koupací vanu. Tuto vanu naplníte do poloviny teplou vodou, a pak takovouto černou látkou celou vanu plnkryjete jako já právě teď toto akvárium. A nyní musíte předfíkávat kouzelná a zaklínací slova: begum — madras — muhada — kalukat — huzana — bardula — zeno. Nu a pak ihned třikrát poklepete hůlku na vanu, pak prudce strhnete tuto černou látku a co uvidíte?« Ve vodě akvária byla tentokrát v bílých plavkách krásná mladá černoška. Po tomto doslova mistrovském kouzlu všichni přítomní hosté jako by oněmli a sám A. Onassis doslova zkoprněl!

Móda — Móda — Móda! Ano, tato metla slabého pohledu zachvátila celé Monte Carlo, neboť světověznámý tvůrce módy Ch. Dior tu připravoval módní přehlídku nejnovějších světových dámských modelů. Ovšem nás kuchaře zajímala druhá stránka přehlídky. Ihned je vybráno osm kuchařů, kteří budou celou noc připravovat prima výrobky studené kuchyně pro tři sta pozvaných hostů. Francouzské chlebičky, cina-pés, sýrové pochoutky, diablotins, tapenade, beignets, monacké baretky a další.

MONTE CARLO neznámé (14.)

Anabaze českého kuchaře v zahraničí

Francouzské chlebičky jsme připravovali tak, že jsme z normální vevy odřízli špičky a celou vevu jsme vydlabali. Na náplň jsme si na kostičky nakrájeli šunku, uvařené vejce a oloupané sladkokyselé okurky. V kastrole jsme v teplé lázni rozmíchali majonézu, přidali jen málo soli, bílý pepř, citrónovou šťávu a také rozvařenou horkou želatinu. Pak jsme mimo plotnu vmíchali šunku a další suroviny a celá veva se naplnila. Nyní jsme na konce vevy navlékli čisté igelitové sáčky od mléka, vše jsme převázali reznou nití a v lednici vychladili. Veva se nakrájela na krajíčky až druhý den. Velice žádané byly také sendviče s ovocnou pěnou. V kotlíku jsme rozšlehali másto a zralé banány (1/2 na 1/2) s přidáním medu (25 % váhy másla a banánů.) Touto pěnou se naplnily dva plátky toustového chleba (kde byly předem odříznuté kůrky). Také se nechaly plnit jiným ovocem (jahody, maliny, ostružiny nebo prolisované meruňky). Ovšem i jiné pochoutky měly úspěch. Třeba diablotins jsou úzké plátky toustového chleba na másle na pánvi jen lehce osmažuté a pokryté roztaveným plátkem sýra gruyère (ementál) a pak posypané cayenským paprem. Monacké baretky měly ze všech pochoutek největší úspěch. Je to sice pracný výrobek, ale za tu práci stojí. Nejdříve si připravíme lámané těsto: másto, žlutky, sůl, hladkou mouku a trochu vody, pak těsto necháme v lednici odpočinout. Mezitím si v kastrole svaříme 1/2 litru mléka, sůl, kousek másla, vařečku vmícháme 200 g krupice, těsto ještě na plotně trochu vypracujeme, pak mimo plotnu vmícháme 8 žloutků a 4 lžičice strouhaného ementálu. Nyní přidáme na kostičky nakrájené uvařené maso uzeneho kuřete (tolik, kolik váží těsto), zamícháme a necháme vychladit. Nyní z lámaného těsta vyválíme slabou placku a nakrájíme obdélníky 8x6 cm. Z masa si napopak vytvoříme válečky 6 cm dlouhé a každý zavineme do těsta, urovnáme na plech a do každého válečku zapícheme 3 půlky oloupaných mandlí, pak potřeme rozšlehaným vejcem a posypeme strouhaným ementálem. Pečeme ve středně teplé troubě.

Jako další pochoutky jsme připravovali Tapenade. Jsou to vykrojené kulaté chlebičky, na které se navrší náplň z rozdrčených oliv, sardelových pálek, majonézy, přidá se pepř, hořčice, koňak. Beigneta je zase pláténé těsto s přidáním sýru Chester. Hotové těsto se nadírá lžící jako noky a na oleji usmaží.

Ovšem nesmíme také zapomenout, že nebyla hodnocena jen přehlídka módní, ale byla také sestavená porota »labužníků« z vybraných hostů, která pak hodnotila námi připravené pokrmy a jako nejlepší a také nejchutnější byly vybrány — jazykové skládanky. Jak jsme je připravili? Na kostičky jsme nakrájeli: studený uvařený celer a mrkev, oloupané kyselé okurky, uvařené vejce, kapř a dostatek krůtího sa-

lámu. V míse jsme rozmíchali majonézu, hořčici, velmi málo soli a cukru, bílý pepř a citrónovou šťávu. Tato náplň se promíchala a vychladila. Z hovozího uzeneho uvařené jazyka jsme si nakrájeli velmi slabé plátky a na první plátek jsme navršíli lžičku náplně, pak jsme položili druhý plátek, opět naplnili a stejně tak i plátek třetí. Nyní se položil plátek čtvrtý a ten se ozdobil malým kornoutkem uzeneho lososa, pacičkou okurky, řezem kvalitního sýra, kouskem králičí galantiny, vejcem a pěnou z husích jater. Všechny tyto skládanky se na míse posypaly drobně nasekaným vinným rosolem. Ano, bylo to nádherné.

Z desertů jsme připravili velmi efektní poháry jako: alexandra — batavia — marquise — comtesse — alhambra — cardinal — zanzibar a ten nejlepší — aida. Jako nejžádanější desert na této přehlídce byl — hruškový ježek. Velmi kvalitní hrušky se uvaří v cukrové vodě, osuší se a pak se celé propíchnou oloupanými a na půlky nakrájenými mandlemi. Poté se přelijí hustým žlutkovým krémem s příchutí likéru a zdobí se šlehačkou.

Na konci této překrásné módní přehlídky se sám A. Onassis ukázal jako skutečný gentleman a své milence Di Negro zakoupil 14 exkluzivních modelů a chudák mládka vůbec nevěděla, který z těchto modelů si má oblíci jako první!

MONTE CARLO neznámé (15.)

Pozdě večer, když jsme v kuchyni hotelu PARIS v Monte Carlu již končili, nastal v recepci nezvyklý ruch. Právem, neboť přijel náš každoroční host až z daleké Saúdské Arábie — naštař multimilionář G. Hamadan, ovšem tentokrát v doprovodu čtyř legitimních manželek, a to ještě sedm dětí zůstalo doma v Churajba. Je samozřejmé, že celá tato rodina se nespokojila ani s tím nejvyšším apartmá, a tak ředitel hotelu této vznešené návštěvě přidělil celé druhé poschodí. Právem manželky totiž si přivezly celkem čtyřladvacet obrovských kufrů s překrásnými večerními dámskými toaletami. Sám G. Hamadan měl v Monte Carlu četné přátele, hlavně ropné magnáty, a tak již druhý den přišla do kuchyně jeho sekretářka, mluvící velmi dobře francouzsky, a s naším šéfkuchařem sestavila menu na slavnostní večeři:

Polévka — krém z bílého špenátu, žabí stehýnka v másle, bažantí galantína Cumberland, jehněčí oříšky se šafránovým pivlívem a hříbkové noky, telecí hřbet plněný a dýňové krokety a salát, broskve v šampaňském krému, čajová zmrzlina se závosem, mocca — ovoce — sýr, mangová bowle.

Ihned po této slavnostní večeři nám do kuchyně přišla magnátova sekretářka bla-bopřát a přitom si vyžádala některé předpisy na podávané pokrmy, které, jak sama přiznala, jsou bez konkurence. Při tomto nečekaném seznámení jsme se dozvěděli, že sám G. Hamadan je známý jako »advokát gastronomie«. Ovšem této slavnostní večeři byl také hostem náš »pedant« A. Onassis, a ten na nás kuchaře opět poslal všechny hromy a blesky, a to proto, že ovoce mango bylo v bowlu nakrájené na kostičky. Podle jeho úsudku mělo být nakrájeno na velmi slabé plátky, a co víc — náš kuchaře ponížil tím více, že tuto gastronomickou chybu zapsal do knihy nespokojených hostů. Je samozřejmé, že jak ředitel hotelu, tak náš šéfkuchař okamžitě tuto záležitost projednali, a pak zjistili, že chyba chybou vlastně nebyla, byla jen nutností z praxe. Když se mango nakrájí na tenké plátky, pak se vždy nalepi na stěny sklenice, takže jej host po dopití bowle nemůže dostat ven. U kostiček se to nestá-

Ze všech předpisů na žádané pokrmy byl však největší zájem o špenátovou polévku. V kastrolu jsme na másle osmažili nakrájenou cibuli, pak přidali trochu hladké mouky, oloupané překrájené brambory a hrst vypraného mladého špenátu (bez stopek). Vše se zalilo vývarem z drůbežích kostí, přidali jsme sůl, bílý pepř, přiklopili a třicet minut povarili. Po této době jsme polévku protisovali, zjemnili, smetanou a kouskem másla, metlou jsme ji rozšlehali a již nevařili.

Bažantí galantinu jsme připravili tak, že jsme šest oskubaných bažantů plamenem opálili, vyprali, osušili a vykostili. Kousek vepřové krkovičky, játra a žaludky z bažantů jsme umleli s cibulí, přidali sůl, mletý zelený pepř, nové koření, vejce, trochu kukuřičné mouky a koňak. Vše se nyní promíchalo, pak jsme ještě přidali na kostky nakrájená husí játra a také uzený uvařený nakrájený telecí jazyk. Nyní se bažanti touto směsí naplnili, bílou reznou nití zašili a ještě se převázali. Kostí z bažantů jsme v hrncích zalili vodou, přidali sůl, zelený pepř, bobkový list, jalovec, cibuli, vše přivedli do varu vložili jsme bažanty a na 95 °C jsme je hodinu a půl vařili. Po této době jsme je urovnali na pekáč, nechali vystydnout a studené je uložili do lednice. Druhý den se bažanti zbavili nití, nakrájeli jsme je na úhledné plátky a na míse ozdobili.

Dýňové krokety jsme připravili tak, že jsme oloupali dýni, v kuse jsme ji ve slané vodě uvařili a pak nakrájeli na kostičky. Nyní jsme si v kastrolu připravili máslovou jíšku, zalili ji mlékem, na velmi hustou omáčku, přidali jsme sůl a květ. Omáčku jsme povařili, přidali nakrájenou dýni, poté ještě povařili a pak, mimo plotnu, jsme zamíchali rozšlehané vejce. Tato masa se nyní urovnala na pomastěný plech na výšku dva centimetry a v lednici se vychladila. Ze studené masy se nakrájely obdélníčky 3x4 cm, pak se v kotlíku z bílků ušlehal pevný sníh, osolil se, přidaly se žloutky a hladká mouka na poddajné těsto. Až těsně před podáváním se tyto krokety v těstě namáčely a na oleji se usmažily.

MONTE CARLO neznámé (16)

Když pojedete autem z Monaka celým pobřežím na COTE D'AZURE až do Biarritz, tak vám neudou stovky krásných zahrad, kde se pěstují nejlepší druhy všech zelenin, a s tím také souvisí nadúroda velmi kvalitního květáku. Všichni pěstitelé jsou také obchodníci, a tak jejich svaz vyhlásil se svazem hoteliérů velmi dobře financovanou soutěž o nejlepší a také nejchutnější pokrm z květáku. Tato soutěž se pořádala v Nice v restaurantu Végétariens a z každého podniku se účastnili jeden muž nebo žena. Z naší kuchyně byl vyprán šéf de partie R. Boizot, ten, který denně připravoval jen zeleninová jídla. Celkem se na tuto soutěž přihlásilo 34 lidí. Porota, která měla všechny pokrmy posuzovat, byla sestavena jen z místních hotelových odborníků. Žádný ze soutěžících nebyl nijak omezován ve spotřebě surovin, a tak bylo připraveno celkem 32 květákových pokrmů té nejlepší kvality. Porota zjistila, že je možné květák připravit na mnoho způsobů jako: zadělávaný, po selsku, smažený, gra-

tinovaný, s holandskou omáčkou, po anglicku, pařížsky, po fecku, s jablky a dokonce brazilský s mandlemi a s hrozinkami. A výsledky? Na šestém místě se umístil kuchař O. Bernard, který připravil květák po italsku se špagetami, česnekem, rajčaty a olivami. Na místě pátém byl kuchař Gröttler, jenž předložil květák St. Reno.

Uvařené růžice v míse obalil v citrónové šťávě s olejem, solí, pepřem a sekanou zelenou petrželkou. Nyní si ušlehal z bílků pevný sníh, osolil, přidali žloutky a na každé vejce pinou lžičku hladké mouky. Vše smíchal na poddajné těsto. Pak jednotlivě růžice květáku ponořil do těsta, lžičkou jednotlivě vybíral a smažil na oleji. Přilohou byla majonézová omáčka.

Na místě čtvrtém se umístil kuchař F. Ronger, který si květák uvařil domáčka, pak odřízl kostičky a růžice nadrobno rozsekal. Nyní si připravil trochu bešamelu, do kterého pak mimo plotnu vmíchal žloutky. Pak ušlehal z bílků pevný sníh, osolil, vmíchal i s květákem do omáčky, pak nalil do máslem vymazané formy a v troubě do růžova upekli.

Na třetím místě byl kuchař A. Bigot, který připravil velmi chutnou květákovou pěnu, a to tak, že v kastrolku na másle osmažil nakrájenou cibulku, přidali oloupané a překrájené brambory a také vyprané květákové růžice, dále sůl, vše do poloviny zalil vodou, přiklopil a třicet minut vařil. Po této době vše jemně prohsoval, přidali trochu horké smetany a ještě pěnu metlou dobře rozšlehal.

Druhou cenu získala paní G. Nililónová za květák na studeno, který připravila takto. Vypraný květák rozdělila na menší růžice, v hrnci do poloviny zalila bílým přírodním vínem, pak přidala velmi malé cibulky, překrájené vyprané žampiony, oloupané, překrájené a silou vymačkaná rajčata, trochu oleje, rajčatový protlak, sůl, bobkový list. Nyní vše asi 40 minut mírně povarila, pak nechala vystydnout av lednici ještě vychladila. Tento pokrm se před podáváním lehce promíchalo a na hluboké míse se posypal na nudličky nakrájenou šunkou. Velmi kvalitní studený předkrm má velikou výhodu v tom, že se v lednici může skladovat velmi dlouhou dobu. Někteří kuchaři přidávají také do tohoto pokrmu vypeckované olivy a mandle.

Na první cenu získal náš kuchař R. Boizot, který připravil květák jako umělecké gastronomické dílo. Nejdříve si vybíral větší oválné brambory, oloupal je a ze středu si vykřájel asi centimetr silné plátky, které na oleji do růžova usmažil a urovnal na plech. Nyní si ve slané vodě uvařil květáky, zbavil je kostičků, nadrobno rozsekal, na pánev na másle je slabě osmažil, přidali bílý pepř a trochu bešamelové omáčky. Vše dobře promíchalo a navršil na připravené brambory, a to tak, že vznikly velmi úhledné bochánky. Nyní do horké bešamelové omáčky mimo plotnu vmíchal žloutky a kousek másla. Touto velmi hustou masou pečlivě všechny bochánky přelil a v troubě do růžova zapekl. Na míse pokrm ještě bohatě přizdobil.

JAROMÍR TREJBAL

Jeden z receptů J. Trejbal, aby chom byli zdraví a štěstí.

SALÁT SICILIENNE

200 g vařeného celeru, 4 rajská jablčka, 200 g vařených brambor slupce, 2 jablka, sekaná petrželová nať, 150 g majonézy, lžice hořčice, sůl, pepř, citrónová šťáva, smetana.

Brambory oloupáme a nakrájíme na kostičky. Stejně tak i celer. Rajčata spaříme, oloupáme, vymačkáme a překrájíme. Jablka oloupáme, zbavíme jader a nakrájíme na kostičky. V míse rozmícháme majonézu, sůl, pepř, citrónovou šťávu, hořčici, přidáme všechny nakrájené suroviny, lehce smícháme a necháme vychladit. Můžeme také zředit smetanou.

MONTE CARLO neznámé (17)

Představte si kuchaře luxusního hotelu PARIS, který by večer nenavštívil hernu v kasinu, jež přímo sousedí s tímto hotelem. Ano, takový kuchař musí být tam, kde je napětí a vzruch. Také já sám jsem měl touhu konečně vyhrát v ruletě, ovšem podle rady našeho hotelového krupiéra bylo na jistou očekávanou výhru zapotřebí zůstat u stolu rulety celou noc a pak sledovat černou a červenou nebo sudou a lichou. Jen tímto způsobem lze v ruletě vyhrát. Každá herna v kasinu je prostředí, kde je hrát v úplně jiném světě, kde pozná tu nejkrásnější radost z velké výhry, ale je možné také uvidět zoufalce, kterým po prohře zbylo jen to, co měli na sobě. Ti končí tragicky a zdejší »cimetière des malheureux« — hřbitov nešťastníků je toho nejlepší dokazem. Co však je v kasinu vidět velmi zřídka, je to, že některý z hráčů vyhraje »kulatou« sumu nebo dokonce výhru rekordní.

Tak tomu bylo i jeden večer a šťastným byl německý boxer těžké váhy K. Neusel, který sice den před tím v Nice svůj zápas na body prohrál, ale zde v kasinu jej potkalo životní terno. Bylo to jen zásluhou jeho přátel, kteří jej k této rekordní výhře doslova »dostrkali«. Nejdříve si jako každý hráč u rulety vsadil »pro chuť« na různá čísla bez úspěchu, vždy padesát franků, pak mu jeho přítel jen tak mimochodem něco pošeptal a on v příštím turnusu rulety bez rozpaků vsadil stejnou sumu na číslo 17. Pak opakoval stejnou sumu ještě dvakrát, a po několika vteřinách doslova vyskočil do výše, neboť ocelová kulička již pevně seděla v dálku na sedmáctce! Už už se nakláníl pro krupiérem podané žetony, ale »ne, ne, ne« volali jeho přátelé a v odebrání žetonů mu prostě zabránili. Vždyť toto číslo se může opakovat! Ruleta se opět rozběhla, K. Neusel seděl u stolu se zavřenýma očima, ale za okamžik jej probudil gejzír nadšení jeho přátel, neboť kulička byla opět na sedmáctce. Nastalo velké objímání. Chod rulety se ani v tomto okamžiku nezastavil, a tak všichni oslavenci uslyšeli osudná slova krupiéra — rien va plus — a k tomu ještě zvuk rozjetého kola. V tom okamžiku se všichni doslova přifitili ke stolu a křikem proklínali krupiéra nad ztrátou dvou miliónů franků a pak se všichni s velkým lamenováním zhroutili u svého stolu. Ovšem štěstí je velmi vřikavá paní a když všichni po chvíli uslyšeli krupiéra, jak chraptivým hlasem oznámil — encore dix-sept —, tak všichni porazili několik lidí a doslova zalehli stůl rulety. Zase sedmáct! Ano, byla to největší výhra v tomto kasinu za poslední čtvrtstoletí!

Je samozřejmě, že tato výhra nemohla být vyplacena v žetonech, ale v kanceláři kasina K. Neusel obdržel šek na BANQUE NATIONALE MONACO. Výherce nejvíce zajímala vypsaná suma: 83 980 500 franků. Ovšem tímto se běh kasina nezastavil a ruleta se opět roztočila. Přesto, že bylo v této době v kasinu asi dvě stě osob, byl každý bohatě pohoštěn a, co se ještě v tomto kasinu nestalo, všechno šampaňské bylo vyprodáno! Ano, i takové je někdy Monte Carlo.

Jenomže štěstí německého boxera se k nám, kuchařům, obrátilo jako zády, neboť ještě pozdě večer muselo nastoupit dvacet kuchařů, kteří ovšem za velmi přítažlivou náhradu připravili stovky studených pokrmů jako: terriny, paštiky, galantiny, nakrájeli několik uzených sušených šunek, vykouzili nářezy, švédské mísy, canapés, uzené úhoře, rillety, a také exotické saláty a sýry. Ovšem tento večer jsme měli možnost setkat se s hráčem rulety, který snad zná stovky systémů jak ruletu obelstít, a všechny jsou dokonalé, i když nevyčázejí ze stejného základu. Systém je v dosažení určitého počtu čísel přesným měněním sázek. Když není dané číslo do-

seženo, začíná se znovu. Nu a ještě jedná rada ruletového znalce. Nehrajte nikdy s malým obnosem peněz.

Tento ruletový král nám při návratu z Kolumbie prozradil velmi chutný pokrm, který v této záhadné zemi jedl: 1 kg skopového plecka, 100 g oleje, 2 cibule, sůl, pepř, 40 g hladké mouky, 5 stroužků česneku, 2 lžice rajčatového protlaku, 300 g bílých fazolí. Fazole den předem namočíme, pak ve slané vodě uvaříme a ocedíme. Plecko nakrájíme na šest až osm plátků, na pánvi na oleji dozlatova opečeme, olej slijeme do kastrolu, přidáme nakrájenou cibuli, do růžova zasmahneme, pak přidáme mouku, opět zasmahneme, zalijeme vodou na řídkou omáčku, přidáme maso, sůl, pepř, česnek, protlak, přiklopíme a v troubě udušíme. Po této době přidáme fazole a posypeme sekanou pažitkou.

MONTE CARLO neznámé (18)

Ve dvoraně našeho hotelu PARIS se objevil obrovský plakát, oznamující — CHAMPIONNAT DE FRANCE — TENNIS-MONACO. Již druhý den se výbor francouzského svazu 1 s mužstvem ubytovali v našem hotelu a ještě před večerí sám lékař mužstva M. Marceau se v hotelové kanceláři sešel s naším šéfkuchařem, aby spolu jednali sestavu jídelního lístku pro celou výpravu. Je samozřejmé, že přednost dostaly pokrmy s velkou výživnou hodnotou, jako jsou morské ryby, mlíčí, rumpsteaky, beefsteaky, krvavé skopové maso, dále sojové boby, fazole, houby, šťovík, špenát, zelené saláty a také želví vejce, kterých jsme již měli ve skladu přes třicet beden. Podle rady lékaře jsme všechny zeleniny připravovali nejen chutně, ale také velmi lehce stravitelně, a to tak, že na zahuštění zelenin jsme používali jen másla složitá jako másto bílé na zahuštění hrášku, žluté na zahuštění fazolí a bobů, na chřest se používalo másto pistáciové, na přípravu kapusty, špenátu a kadeřábku pak másto česnekové, na štěrbák, černý kořen a šťovík másto křenové, na karot-

ku, kedlubny a dýni másto mandlové. Dále na květák a brokolici másto polské, což je vlastně oloupaná žemle namočená ve smetaně, smísená s uvařenými a prolisovanými vejci a utřená s máslem. Másto přepálené bylo striktně zakázáno, rovněž i sádlo!

Je samozřejmé, že tenis je velmi vysilující sport, a tak na radu lékaře dostávali všichni hráči denně ráno při snídani želví vejce jako pokrm nejvydatnější! Vejce jsme připravovali na mnoho způsobů — omelety, v kokotce, smažené, na pánvi a také studené obložené králičí paštikou. Ovšem za zmínku stojí, že želví vejce se normálně ve vodě neuvaří ani po hodinovém varu a žloutek zůstává stále tekutý. Když jsme tedy potřebovali uvařit tato vejce natvrdo, nalili jsme do hrnce olej, přidali asi deset procent vody a v této směsi je za dvacet minut uvařili.

První a také druhý den jsme pro všechny reprezentanty připravili všechny pokrmy bez problémů, ovšem tenisoví hráči Cochet, Lacoste, Borotra a Brugnon měli ještě svoje oblíbené pokrmy. Žádný z kuchařů neměl tušení, co všechno s námi títo čtyři mušketýři v kuchyni provedou. Přestože bylo na jídelním lístku přes dvacet prvotřídních a velmi chutných pokrmů plus čtyřadvacet minutek, přišla také na řadu jejich domácí oblíbená jídla.

Jako první navštívil našeho šéfkuchaře R. Lacoste a velmi slušnou formou žádal připravit pokrm jeho maminky — kukuřičné roštěnky a štěrbákový salát a jako moučník říkové palačinky. Všichni kuchaři se bláhově domnívali, že tato »domácí jíd-

la« je našim hostům brzy zprotiví, ale opak byl pravdou. Hned tu byl další hráč s prosbou o přípravu jeho pokrmu.

Na přípravu prvního pokrmu jsme si naklepali dvě malé tenké roštěnky a osolili je. Mladou uvařenou kukuřicí jsme rozdrtili, přidali jsme vejce, sůl, bílý pepř, lžičku kukuřičné mouky, lžici strouhaného ementalu, vše jsme promíchali, obě roštěnky naplnili, pak zavínuli v rolky, bílou nití převázali, na pánvi na telecím loži do růžova opekli.

Tuk jsme sůl do kastrolku přidali nadrobno nakrájenou cibuli, do růžova osmahli, pak přidali půl lžičky hladké mouky, opět zasmahli, zalili vodou na řídkou omáčku, přidali několik zrnek pepře a nového koření, přiklopil a v troubě doměkka podusil. Před podáváním jsme roštěnky zbavili nítí, omáčku procedili a zjemnili ji kouskem másla. Přílohou byl štěrbákový salát se smetanovou zálivkou. Na říkové palačinky jsme si připravili velmi kvalitní těsto s příchutí rumu, pak jsme dva čerstvé říky oloupali, vymáčkali, nasekali na drobno a přidali do těsta. Palačinky jsme upekli na velmi malých pánvičkách a nakonec připravili náplň. Dva sušené říky jsme jemně nasekali, smíchali s meruňkovou zavařeninou, palačinky jsme tímto potřeli a slepili vždy dvě na sebe. Pak jsme je urovnali na ohnivzdornou misku a přelili je smetanou se žloutky a vanilkovým cukrem. Těsně před podáváním se tyto palačinky dorůžova gratinovaly.

V Nice Matin vyšel velmi zajímavý článek o gastronomii, de facto, jak se má a také nemá jíst. Fyzikolog Crawshaw ze skotské univerzity zkomal, jak silně může podnítit tvorbu žaludečních šťáv očekávání a pohled na jídlo. S pomocí hladových studentů, před jejichž očima byla připravována lékavá jídla, pak zjistil, že pomyslení na jídlo může během deseti minut podnítit silně reakci žaludečních šťáv, jejichž tvorba je pak nejsilnější. Profesor dále vysvětluje, že staří Řekové a Římané, kteří jedli jenom vleže, chtěli tímto způsobem docílit toho, aby šťávy dosáhly dna žaludku a tím zastavily trávení. Vleže totiž mohl spořádat daleko více než v sedě.

MONTE CARLO neznámé (19)

Na tenisovém mistrovství Francie v Monaku si domácí mužstvo vedlo velmi zdatně a dosud bylo bez porážky. Nám v kuchyni se představil další hráč národního mužstva J. Borotra s prosbou dokonale nevšední. Tomuto hráči táhlo již na čtyřicetku a stále hrál ve skvělé formě i v národním mužstvu, teprve nyní jsme se konečně dozvěděli, proč tomu tak je. Jeho přání totiž bylo připravit jednou denně pokrm Testicule, což jsou vlastně samčí pohlavní žlázy. U nás se tento pokrm připravuje velice zřídka pod názvem býčí láska a většinou jen smažený jako řízek. Ovšem J. Borotra nás požádal o přípravu velice náročnou, a to denně jiný způsob. Vůbec nereagoval na naše upozornění, že je to pokrm velice sytý a že se mu může protivit. Druhý den jsme tedy tomuto hráči předali sestavu deseti pokrmů »testicule«. První den to byly samčí žlázy jako ragout, druhý den dušené v kapustě, dále v omáčce kari, s červenou rýží, dušené žlázy ve vínném listě, se smetanovou omáčkou a žampiony, dušené v rajčatech, gratinované s červenou řepou, studené v rosoli madeira, v čočkovém šouletu, zapečené v těstě, na portském víně s říky, a také na roštu s omáčkou choron.

Po tomto koncertu přípravy samčích žláz jsme se samozřejmě J. Borotry dotázali, která příprava tohoto neznámého pokrmu byla pro něho nejchutnější. Přiznal se, že se každý den na jídlo těšil jako malé dítě, ale za jedenáctá příprava podle návrhu

šéfkuchaře byla nej, nej, nejl! A pak pokračoval: »Bude asi nejlepší, když jednoho vašeho kuchaře angažuji jako svého osobního kuchaře.« Zákonitě pak přišel i poslední den, kdy jsme znovu J. Borotru připravili jeho »blahodárný« nej, nej pokrm. Samčí pohlavní žlázy jsme nakrájeli na kostky, v kastrole na másle jsme je osmahli, přidali nakrájenou šalotku, opět osmahli, zalili žlutým vínem, osolili, přiklopili a doměkka udušili. Po této době jsme maso přendali do jiné nádoby, vývar se vyvařil téměř nasucho, mimo plotnu jsme přidali žloutky a dvě lžice vody a metlou v horké lázni jsme žloutky do pěny ušlehali. Pak mimo plotnu jsme zaslýchali rozpustěné másto a takto vzniklou omáčku jsme na maso procedili. Jako přílohu jsme podávali fleky se žampiony.

Po této estrádě povzbuzujících pokrmů jsme si konečně v kuchyni oddechli, ale jen nakrátko, neboť blahodárné účinky těchto pokrmů také bedlivě sledovali členové výboru národního mužstva a požadovali na našem šéfkuchaři od druhého dne samčí žlázy denně k večeři. Naš šéfkuchař nemohl v žádném případě tuto prosbu odřici, a tak se příprava samčích žláz opět rozjela naostro. U našeho dodavatele jsme objednali celých dvacet kilo těchto žláz. Dozvěděli jsme se, že bylo nutné shánět tuto účinnou lahůdku v Nice a Cannes. Jako první jsme připravili žlázy dušené se štovikem, druhý den jako v paprikovém zeli, pak studené v mozečkovém krému, zadělávané s květákem, dušené s lilem, po italsku s makaróny a sýrem, po řecku s olivami a kapary, jako pilav s červenou rýží, jako paštiku s játry a koňakem, jako sekané biftečky s bílými hříbkami, a také pečené v kouři s glazírovanými kaštanami. Bylo by velice účelné také zjistit, jak tyto pokrmy zapůsobily na letité pány výboru tenisového mužstva a zda také jejich manželky doma později zpozorovaly rozdíl — před a po mistrovství Francie v tenisu. Je samozřejmé, že po tomto extraordinárním výzkumu působnosti pohlavních samčích žláz byli také všichni kuchaři zvědaví, který pokrm je nejchutnější. Za nejlepší byl uznán pokrm smažený. Žlázy jsme ve slané vodě uvařili s cibulí a kořením a nechali vystydnout. Nyř jsme ušlehali z bílků pevný snůh, osolili, přidali několik lžic bílého přírodního vína, žloutky a hladkou mouku jsme pak lehce zamíchali na poddajné těsto. Žlázy jsme nakrájeli na silnější kolečka, obalili v těstě a na oleji usmažili. Jako příloha byla háječná květáková pěna. Takto připravený pokrm chutnal nejlépe a byl zařazen na jídelní lístek jako pokrm doporučený šéfkuchařem. Největším překvapením přípravy těchto žláz však bylo, že madame Gafrie jako vrchní pokojská, ovládající všechny světové jazyky a také arabštinu, přišla si také pro tyto závažné předpisy na samčí žlázy.

Do kuchyně přišla našemu šéfkuchaři také stížnost od slavného amerického tenisty M. Tildena, což byl hráč obrovité postavy. Nikdy si na kuchaře nestěžoval, ale u nás nebyl spokojen s malými porcemi, a tak podle rady vedení výboru tenisu jsme tomuto hráči všechny porce zdvojnásobili. Ani to mu ovšem nestačilo a po každém jídle nás žádal ještě o něco na zakousnutí! Také M. Tilden měl svoje oblíbené pokrmy. Byly to kukuřičné krokety, jejichž předpis si přivezl až z Austrálie. K nim jsme mu připravovali vepřový uzený steak a velkou mísu salátu!

MONTE CARLO

neznámé (20)

Tenisové mistrovství Francie v Monaku se rozbíhalo na plné obrátky i v našem hotelu PARIS. K našemu šéfkuchaři přišel člen francouzského mužstva H. Cochet a přinesl rodinný recept na kuřecí kotletky, které, jak se později ukázalo, byly vynikající. Kuřecí maso bez kostí a kůže jsme jemně umleli, přidali sůl, muškátový oříšek, kousek střídky z večky namočené ve smetaně, dva žloutky, kousek másla a také kousek na kostičky nakrájené vepřové panenské. Vše se promíchalo, pak se na vále vytvořily dvě kotletky a do každé se zasunula jedna kostička z kuřete. Nyní se kotletky na másle s olejem na pánvi usmažily. Mezitím jsme přelámali špagety na malé kusky a ve slané vodě je uvařili a ocedili. Pak jsme spafilí a oloupali dvě rajčata, přepůlili, silou vymáčkali, překrájeli, osolili, v kastrolku na másle podusili, dále jsme přidali kousek osvěžujícího sýra (niva), nechali roztavit, pak jsme vmíchali uvařené horké špagety, které jsme na míse ještě posypali prolisovaným uvařeným žloutkem. Ze strany jsme do špaget zasunuli obě kotlety. Příchodem byl okurkový salát se smetanou a koprem.

H. Cochet měl také rád sladkosti, nejraději jablka na víně, recept na ně si přinesl až z Austrálie. Větší zimní jablka jsme oloupali, zbavili jadřinců, urovnali do kastrolu, mírně zalili bílým přírodním vínem, trochu posypali cukrem, přidali kousek másla, přiklopili a krátce podusili. Hotové jsme je nechali vystydnout. Nyní jsme na pánvi roztavili trochu cukru na karamel, zalili vínem z jablek a povařili na hustou omáčku. Studená jablka jsme pak urovnali na míse, přelili studeným hustým karamellem, ozdobili šlehačkou a posypali nahrubo nasekanými upraženými mandlemi. Desert jako řemen!

Třetí hráč tenisu francouzského mužstva R. Brugnon se vytasil s přáním doslova lahůdkovým, neboť jeho velmi zamilovaným jídlem byly »quennelies«, které jsou světoznámým předkrmem. Jsou velice pracné. Připravili jsme je tak, že maso kapra bez kostí a kůže jsme jemně umleli, pak zamíchali trochu páleného těsta, sůl, bílý pepř, vše se přes síto prolisovalo a nechalo se v lednici vychladit. Po vychlazení se do této masy zamíchalo trochu šlehačky, naplnil se plátěný sáček se širokou hladkou trubičkou a do slané vařící se vody jsme vytlačovali menší noky, které se nechaly na 90 °C táhnout asi 8 minut, nevařily se, pak se ocedily a podávaly se s holandskou omáčkou.

R. Brugnon měl v zásobě ještě jeden báječný pokrm, a to kachnu s mandarínkami. Je to pokrm vyložený labužníky. Mladou malou kachnu jsme vykostili, osolili jsme ji, na pánvi na oleji do zlatova opekli, pak jsme slili tuk do kastrolku, přidali trochu drobně nakrájené šalotky, do růžova osmažili, vložili kachnu a flambovali l'eau se vie (zvláštní druh koňaku na flambování). Pak jsme přidali lžičku kukuřičné mouky, zalili bílým přírodním vínem na řídkou omáčku a v troubě udušili. Mezitím jsme si oloupali dvě mandarínky, rozebrali na dílky, pak jsme na pánvi roztavili čtyři lžice medu na karamel, zalili bílým přírodním vínem, rozvařili na hustou omáčku a dílky mandarínky jsme v tomto hustém karamelu nahřáli. Hotová kachna se nakrájela na porce, položila na mísu, slabě se přelila procezenou omáčkou a na celý povrch kachny se urovnaly dílky mandarínky, které se ještě posypaly oloupanými, nahrubo nasekanými a upraženými mandlemi. Jako příchodu jsme podávali krupicové žloutkové noky. Někteří kuchaři přidávají do tohoto pokrmu na nudličky

nakrájenou mandarínkovou uvařenou kůru. Ano to je skutečná — gastronomie!

Ovšem R. Brugnon nás kuchaře zaměstnal jak se patří, neboť za ním přijel ještě jeden člen rodiny a ten byl také »gourmet«, takže nám nezbylo nic jiného než se pustit do dalšího rodinného pokrmu tohoto vynikajícího tenisty. Na druhý den odpoledne měli připravenou rodinnou slavnost, a jelikož bratr byl velmi náruživý nimrod, tak jejich přáními byly zvěřinové paštičky. Jak na ně? Půlku divoké husy jsme uvařili s kořením, pak jsme nakrájeli na kostičky studené maso, v míse jsme přidali nadrobno nakrájenou a spařenou cibuli, sekanou zelenou petrželku, kousek nakrájené zaječčí paštičky, nasekané uvařené vejce, sůl, cayenský pepř, vejce a trochu rozpuštěného másla. Tuto náplň jsme dobře promíchali. Nyní jsme z polomásového listového těsta vyváleli placku, rádyčkem jsme si nakrájeli obdélníky 10x6 centimetrů a na každý jsme navršili trochu připravené náplně. Kraje jsme potřeli rozšlehaným vejcem, pak přeložili na trojúhelník, urovnali na plech, potřeli rozšlehanými vejci, vrch ozdobili nahrubo nasekanými oloupanými mandlemi a pak do zlatova upekli. Tyto paštičky se podávaly vlažně k čaji nebo k vínu, a přesto že jsme omylem připravili várku téměř dvojnásobnou, všechny mísy se vrátily prázdné.

MONTE CARLO

neznámé (21)

Díky mistrovství Francie v tenisu jsme měli v naší kuchyni hotelu PARIS stále nová a nová přání na přípravu pokrmů cizích zemí. Stejně to bylo i s výběrem španělské tenisové výpravy — měl přání pozvat své hosty na některá originální španělská jídla. Jedním z nich bylo i »pajaro espagnol«. Když jsem tento název pokrmu uslyšel, zajásal jsem, že se konečně dokonale naučím španělské jídlo, které se snad ve všech zemích připravuje jinak. Ano, byl to španělský ptáček!

Jako předkrm jsme nejdříve připravili krůtí stehno v rosolu. Čtyři krůtí stehna jsme vykostili a naklepali. Nyní jsme si na kostičky nakrájeli krměná husí játra a pokropili je koňakem. Pak jsme umleli telecí plecko, přidali na kostičky nakrájenou vepřovou krkovičku a sůl, bílý pepř, zázvor, vejce, trochu kukuřičné mouky, vše jsme promíchali, pak přidali játra, stehna jsme naplnili, bílou reznou nití zašili a ještě nití převázali v úhledné válečky. Kostí ze stehna, sůl, pepř, bobkový list, cibuli a česnek jsme v kastrole zalili vodou, přivedli do varu, nyní jsme vložili stehna a velmi mírně vařili doměkka. Po této době jsme stehna nechali vystydnout a v lednici vychladili. Mezitím jsme si z vývaru uvařili rosol se šafránem. Druhý den jsme stehna zbavili nití, nakrájeli na plátky, ozdobili plátkem vejce, okurkou a kapií, urovnali do forem, zalili rosolem a v lednici vychladili. Podávali jsme je s pečivem.

Hned poté přišel na řadu pokrm všech pěti kontinentů — španělský ptáček! Když jsem uviděl originál přípravu španělského ptáčka, usoudil jsem, že u nás tento pokrm připravujeme jako čirou imitaci. V hotelu PARIS jsme jej dělali takto: Z vepřového plecka jsme libové části masa umleli a prorostlé části jsme nahrubo nasekali. V míse jsme přidali sůl, pepř, vejce, trochu hladké mouky a sekanou zelenou petrželku. Pak jsme přidali tolik dušené rýže, kolik bylo umletého masa a vše jsme promíchali. Nakrájené telecí řízky jsme silně naklepali, osolili, naplnili připravenou masou, pak zavázali do rolky, převázali bílou nití a na pánvi na oleji do růžova opekali. Nyní jsme tuk slili do kastrolu, přidali nadrobno nakrájenou cibuli a slaninu, také oloupané, na kostičky nakrájené jablko, několik zrnek

pepře a nového koření. Cibulku jsme zasmahli do zlatova, poté ji trochu zalili vodou, přidali maso, přisolili a v troubě doměkka podusili. Pak se ptáček zbavil nití, šáva se jen slabě zahustila bramborovou moukou a povařila se. Omáčka se necedí a koření se lžičkou vybere. Jako příchodu jsme podávali míchaný salát — zelené uvařené lusky, spody artičoky a oloupaná, vymáčaná a překrájená rajčata.

Španělští tenisté výboji byli velmi pohostinní a uspořádali také malou »garden party« pro své přátele, a tak bylo nutno připravit výborné tousty »mignardises«. Majonéza, rozdrčené uvařené žloutky, uvařené kousky humra, nakrájený uzený losos, vypeckované překrájené žluté olivy, oloupaná, vymáčaná a překrájená rajčata, hořčice, citrónová šáva, šafrán a velmi málo soli se promíchalo na velmi pevnou masu. Toustový chléb jsme nakrájeli na plátky, kůrky jsme odkrojili a pak je pokryli připravenou pochutinou a ještě přizdobili. Ovšem později jsme zjistili, že když se »mignardises« nechá asi týden v lednici uležet, pak je chuťově vynikající!

Také jejich dezert »mautecados« byl velmi chutný. Podle španělských kuchařů je to kukuřičná krupice, uvařená nahusto v bílém přírodním víně. Po uvaření se vmíchají žloutky a později do vlažné kukuřice ještě ušlehané bílky s cukrem. Poté se naplní malá jednoporcová plechová tvořítka a pokrm se v lednici vychladí. Druhý den se tento dezert vyklopí, na míse se ozdoby kompotovým ovocem a šlehačkou a posype se oloupanými a nahrubo nasekanými mandlemi. Je možné jej také připravit z naší pšeničné krupice.

A ještě jedno překvapení nás neminulo. V našem hotelu se také objevil slavný filmový herec JEAN GABIN s rodinou. Jeho výběr pokrmů byl doslova bizarní, i přesto, že každý pokrm labužnícky vychutnával a jedl velmi střídavě. Například si poručil po studeném předkrmu další chod jako hlavní a po tomto pokrmu si objednal lehký teplý chod, jaký se hodí jen na předkrm. Co požadoval nejčastěji a na čem si nejvíce pochutnal? Byla to poulárdí stehýnka plněná různými náplněmi jako: husími játry, kašany, zaječčí nebo uzenou náplní či náplní z masa divokého vepře. Podle jeho vlastního předpisu jsme mu připravovali také studeného tetřeva s brusinkovým přelivem, což byla lahůdka všech lahůdek! Ovšem velký herec si může velké lahůdky dovolit.

MONTE CARLO

neznámé (22)

Mexiko — Mexiko — Mexiko! V kuchyni hotelu PARIS se přihlásili i výborní tenisté z této daleké exotické země s prosbou připravit předpis s humorným názvem »ALBONDIGUILLAS« a k tomu ještě dodati další také přeházená slova: blanco-vacuno-cebola-huevopimienta-topico-tomate-poro- a také — mantequilla. Tento záhadný pokrm připravili jako ragú. Hovězí šūs jsme odbianili, umleli jsme jej s cibulí a česnekem, pak přidali sůl, nakrájenou slaninu, pepř, vejce, trochu kukuřičné mouky, vše jsme dobře promíchali, na vále jsme si vytvořili dílce velké jako vejce, trochu jsme je zploštili a na pánvi na oleji do zlatova opekali. Tuk jsme slili do kastrolu, přidali nadrobno nakrájenou cibuli a bílý pórek, vše jsme do růžova zasmahli, zalili bílým přírodním kvalitním vínem, přidali ještě rajčatový protlak, sůl a maso. Pokrm se přiklopil a v troubě podusil. Mezitím jsme oloupané bílou vodnici, vyprali ji, ve slané

vodě uvařili, pak nakrájeli na jemné nudličky, na pánvi na másle jen lehce osmažili a se zelenou nasekanou petrželkou přidali do hotového pokrmu. Jako příloha se podávala červená dušená rýže s pálinkovými papričkami. Pokrm to byl výborný!

Již druhý den nás v kuchyni znova navštívili mexičtí tenisté a opět projevili další přání »ULTIMO COMER«. Je to pokrm z kraje Morelos a připravili jsme jej takto: Jehněčí plecka jsme vykostili, odřízli všechnu tuk a kraje, pak jsme je v hrnci vyprali, zalili horkou vodou a bílým přírodním vínem [1/2 na 1/2], přidali jsme sůl, cibuli a nat zelené petržele. Maso jsme doměčka uvařili, nechali na míse vystydnout a později nakrájeli na porce. Nyní jsme si vybrali větší stejné brambory, oloupali, vyprali, kraje odřízli. Každý brambor jsme překrojili po délce, osolili, urovnali na veliký pekáč, trochu zalili bílým přírodním vínem, přidali máslo a v troubě do růžova upekli. Mezitím jsme si ve slané vodě uvařili kvěťáky, odřízli jsme jen růžice, na másle na pánvi jsme je lehce osmažili, přidali trochu bešamelové omáčky a žlutky. Tím nám vznikla dosti pevná masa. Vychlazenou jsme nabírali malou šběračkou, kladli na pomazaný plech a tvořili malé bochánky. Nyní jsme každý bochánek přelili vlažnou bešamelovou omáčkou a posypali nastrouhaným ementálem. Tyto bochánky se v troubě zapékají až těsně před podáváním. K dokončení pokrmu jsme si z bílků ušlehali pevný sníh, osolili jej, pak jsme vmíchali žlutky, trochu papriky a tolik hladké mouky, aby nám vzniklo poddajné těsto, ve kterém jsme pak porce masa obalili a na oleji usmažili. Tento pokrm se podává tak, že se na mísu položí jeden upečený brambor, poté usmažené jehněčí maso a na ně se položí kvěťákový bochánek.

Další den nebyl vůbec podobný dnům předcházejícím, a to když jsme v kuchyni uviděli vedoucí mexického tenisového družstva. Požádali o jídlo, které jsme ještě nikdy nepřipravovali a také ani připravovat neviděli. Název byl velice jednoduchý — polloverdura-platano-calabaza. Nu a co teď? Když jsme vše dali do rance, tak jsme měli vlastně připravit kuře s dýní, ale také zeleninové banány, které jsou menší než banány ovocné. A chuť — vůbec žádná! Po poradě s naším šéfkuchařem se nám nakonec tento velmi chutný, ale pracný pokrm podařil. Podávala se kuřecí stehýnka plněná kaštaný a jako příloha dušená zeleninové banány zdobené pěnou z dýně. Nejdříve jsme oloupali kaštaný a v páte je uvařili. Kuřecí stehýnka jsme vykostili, naklepali, poté jsme je potřeli jemnou vepřovou tásí, do každého pak vsunuli čtyři kaštaný, bílou nití jsme stehýnka zašili, převázali v úhledný váleček a osolili. Větší kastrol jsme silně vymazali cibulovým máslem, stehýnka urovnali, pak přiklopili a v troubě doměčka udusili. Před podáváním jsme maso zbavili nití, štáva se podávala přírodní.

Na přípravu dýňové pěny jsme v kastrolku na másle zasmahli nakrájenou cibuli, přidali předkrájenou dýni a dva oloupané brambory, zalili do polovičky vodou, osolili, přiklopili, doměčka uvařili, pak prolisovali a metlou v kastrole zašlehali trochu horké smetany. Banány jsme oloupali, po délce překrojili, osolili, v kastrolku urovnali na mandlovém másle a přikryté podusili. Až těsně před podáváním jsme na pátky banánů navrhli pomocí plátěného sáčku s ozdobnou trubičkou dýňovou pěnu. Hotová stehýnka jsme po délce překrojili a na mísu obložili nádherně připravenými banány, které se ještě posypaly nasekanými pistáciemi. Po této »hostině« přišel do kuchyně sám kapitán mužstva R. Caoba a v kuchyni zavelel: apetitoso — excelente — bien — sabroso — a ještě se hluboce poklonil.

MONTE CARLO neznámé (23)

Po příjezdu tenisového družstva Jugoslávie do našeho hotelu Paris jsme se v kuchyni dozvěděli, že jejich vedoucí nějak nebrání tomu, aby se pro celou společnost připravovaly pokrmy francouzské kuchyně a že se dokonce celé družstvo na zdejší krajová jídla těší. Všichni velmi dobře znají kvalitu francouzské kuchyně. Hned na druhý den jsme připravili přece jen něco Jugoslávii blízkého, i když s italskými názvy, a to polévku »zuppa di verdura«, »zuppa di pomodoro« a také »brodo di manzo«.

Jako studený předkrm jsme připravili srbské scampi. Smíchalo se uvařené maso scampů, sůl, pepř, majonéza, citronová šťáva, hořčice, kapary a rajčata. Podává se s pečivem. Jako hlavní chod byl »rožeh Imperial« a jako dezert známý krupicový trhanec s jugoslávskou pálenkou.

Náš šéfkuchař se chtěl ovšem pochlubit pokrmem ryze dalmatským, a tak jsme připravili známé jídlo »pijeskavica«. Nejdříve jsme nakrájeli hovězí maso na kostky, na pánvi na oleji jsme je dozlatova opékali, pak přehodili do kastrolku na osmaženou cibulku s česnekem, zalili červeným přírodním vínem a vodou, přiklopili a nechali třicet minut dusit. Po této době jsme na pánvi na oleji osmažili na kostky nakrájené vepřové a skopové maso, které jsme přidali k masu hovězímu, osolili, ochutnali pepřem, zázvorem, pokrm jsme zahustili moučným máslem, pak přiklopili a doměčka podusili. Mezitím jsme si uvařili zelené lusky, které jsme překrájeli, spařili jsme rajčata, oloupali, přepřelili, silou vymáčkali, osolili, na pánvi na oleji jsme je osmažili, pak jsme přidali zelené lusky, opět osmažili a navrhli do hotového pokrmu. Jako přílohu jsme podávali široké nudle se strouhaným sýrem. To byl první pokus připravit pro tyto hosty pokrmy jejich země.

Ovšem náš kuchař nijak nepolevil a rozhodl se, že připraví jugoslávský národní pokrm — ražniči. Nu, nezbylo nám nic jiného, než se poradit s lékařem této výpravy, jak tento pokrm dělají kuchaři v Jugoslávii. Měl jsem štěstí, protože lékař byl velmi náruživý přítel gastronomie a podrobně nám vysvětlil celý proces, jak na ražniči. Vezmeme ukrojené a velmi dobře tvarované fezy masa z hovězí svíčkové, pak vepřové a jehněčí kýtý (telecí), eventuelně játra, pak slaninu, cibuli a rajče. Maso se osolí, opepří, přelije olejem a nechá se uležet. Až těsně před přípravou se všechny suroviny střídávě napichují na kovovou jehlu a pak se na roštu na dřevěném uhlí (nebo na grilu) často obracejí a dozlatova opékají. Ražniči se podává s černým chlebem.

My jsme ovšem chtěli naše hosty přesvědčit, že v Monte Carlu se také připravuje ražniči, ale jinak a hlavně lépe! Šli jsme na to takto: Z konce svíčkové jsme si nakrájeli pěkné kulaté fezy (kus asi 30 gramů), také fezy z vepřové a telecí panenské, osolili, opepřili a naklepali. Nyní jsme si oloupali malé cibulky, vyprali a osušili hlavíčky žampionů a pak jsme menší rajčata na straně propíchli a vymáčkali. Veškerou tuto zeleninu jsme osolili, urovnali na pekáč, omastili olejem a v troubě upekli. Až těsně před podáváním jsme všechny druhy masa na oleji na pánvi prudce dozlatova osmažili a vše střídávě napichali na kovovou jehlu a konce jsme ozdobili upečenými cibulkami. Takto připravený pokrm jsme podávali tak, že jsme jej na mísu obložili krásně usmaženými brambůrkami, ozdobili fezy salátové okurky, fíky a zelenou třebulí. Ano, gastronomie nemá nikdy konce!

Když jsme s takto připraveným pokrmem poslali číšníky do jídelny, přišel ihned po této večeři do kuchyně sám lékař s vedoucími tenisového družstva a jako by s lhostejností sdělili, že přece není možné, aby se tento jugoslávský národní pokrm připravoval v jiné zemi dokonaleji a hlavně — chutněji — než v zemi jejího zrodu. Ano je zde veliký rozdíl, a to v samotné přípravě pokrmu. Po přátelské dohodě sám lékař uznal chybu kuchařů Jugoslávie. Spočívá v tom, že všechny suroviny se napichují vedle sebe již v syrovém stavu, a tak při grilování se kraje surovin sice dobře opékají, ale ve středu u jehly se nikdy dopéci nemohou, neboť do středu se teplo nedostane. A i když se tak stane, tak maso je spíš uvařené. Proč je tedy francouzská příprava lepší? Sami odborníci usuzují, že takto připravený pokrm je rovnoměrně osmažený, má krásnou barvu a tím je také — chutněji!

Ovšem přišlo ještě jedno překvapení, a to když jugoslávští vedoucí se svým lékařem přišli opět do kuchyně s prosbou, abychom ještě jednou připravili to fantastické ražniči, ale s podmínkou, že oni sami budou u této přípravy asistovat, aby jí pak dokonale oviřovali.

MONTE CARLO neznámé (24)

Na mistrovství Francie v tenisu získalo mužstvo Anglie velmi důležité vítězství nad mužstvem Nizozemska, a tak jako gentlemani uspořádali hostinu přátelství pro svého soupeře. Vedoucí mužstva Anglie se zastavili v naší kuchyni, aby se šéfkuchařem projednali sestavu pokrmů na tuto nizozemskou hostinu. Dověděli jsme se, že v Nizozemí se připravuje mnoho pokrmů se sýrem a že se sýr přidává i do masitých pokrmů, do polévek, do salátů a dokonce do moučnicků!

Jako velice chutný pokrm se připravuje NASÍ GORENO. Nejdříve se podusí na nadrobno pokrájené cibulce nakrájené vepřové maso, přidá se česnek a poté na oleji osmažená nakrájená telecí maso. Vše se osolí, přidá se trochu kari, potom se zalije vývarem z kostí, zahustí se moučným máslem a doměčka se podusí. Při podávání se připraví malé syrové omelety, každá se pak naplní masovou směsí a sroluje se. Ještě a více se každá omeleta shora nafizne a vzniklý otvor se naplní (ozdobí) roztaveným sýrem.

Na druhý den jsme jako předkrm připravili rybí koláčky, ale se sýrem! Uvařené rybí maso, uvařenou zeleninu a houby jsme nakrájeli na kostičky, přidali jsme trochu bešamelu, sůl, muškát, žlutky a nastrouhaný sýr. Tato masa se promíchala, urovnala se na plech (výška asi 2 cm) a v lednici se vychladila. Nyní jsme plechovým kulatým tvořítkem vypichovali koláčky, které jsme na pánvi na oleji s máslem opékali dozlatova, jako příloha byly plátky oloupaných salátových okurek, namáčené v syrovém těstě a pak usmažené.

Co nás ale překvapilo — jak velmi chutný může být salát z červené řepy. Řepu jsme vyprali, ve slané vodě uvařili, oloupali a nakrájeli na kostky. Cibuli jsme nakrájeli na kolečka, vhodili do vařící se vody a ihned scedili. Studené upečené vepřové maso jsme nakrájeli na kostičky. Očištěný křen jsme nastrouhali. V míse jsme rozmíchali majonézu, přidali jsme málo soli, pálinkovú papriku, citronovou šťávu, hořčici, křen, trochu smetany a strouhaný sýr. Takto připravený a vychlazený salát (nebo studený předkrm) byl výborný!

Velmi zajímavý byl způsob, jak Nizozemci připravují tousty. Nu, my je připravovali také tak. U silnějšího krajíčku toustového chleba jsme odřízli kůrku, na másle

na pánvi jsme jej do růžova osmáhli a také jsme na pánvi osmáhli plátek šunky, který jsme pak přeložili na toust. Mezi tím jsme si na pánvi na másle roztavili plátek (čtverec) kvalitního sýra velikosti toustu, který jsme položili na šunku s toustem a rychle podávali. Sama příprava těchto toustů se velmi dobře hodí pro pohostění v domácnosti.

Je samozřejmé, že se nám do kuchyně dostal také precizní předpis na nizozemský dezert — ale se sýrem — a tak v celé kuchyni bylo až do večera veselo! Na nizozemský dezert se sýrem jsme si nejdříve připravili linecké těsto, do kterého jsme přidali nasekané hrozinky, těsto jsme vyválili na pláčku, pokryli celý plech, dorůžova upekli, potřeli višňovou zavařeninou a na to nanесли dvoucentimetrovou vrstvu žlutkového krému s jamajským rumem. Nyní jsme spálili broskva, oloupali je, přepálili a nakrájeli na plátky, urovnali na krém a potřeli medem. Nyní podle nizozemského předpisu se měl tento báječný dezert posypat strouhaným sýrem a upéct. To jsme samozřejmě neudělali, ale připravili jsme si takzvanou královskou posypánku (cukr, máslo, hladkou mouku a oloupané nasekané mandle). Tímto jsme dezert posypali, dorůžova upekli, nechali vychladnout a nakrájeli na kostky.

Po tomto obědě jsme se od vrchního dověděli, že Nizozemci byli chutí tohoto dezertu doslova nadšeni, ale později měli jeden velmi nepřijemný dotaz. Jaký druh sýra jsme použili? Nu a náš šéfkuchař vše vysvětlil diplomaticky. Ve Francii se vyrábí přes dvě stě druhů různých sýrů, a tak jsme použili známý smetanový sýr z kraje Vosges, kde jej nazývají «fromage maison». Při této odpovědi jsme se všichni v kuchyni počouchle usmívali a zasmáli se i hrnce na plotně!

Ale to nebylo ještě všechno. Další den jsme měli připravit meruňky se sýrem a to pro nás bylo, jako když pohladíte ježka proti srsti. Meruňky jsme spálili, oloupali, přepálili, urovnali na mísu, pocukrovali, navlhčili likérem, a pak jsme si z bílků ušlehali pevný sněh, zašlehali cukr, přidali žloutky, lehce vmíchali hladkou mouku a také nasekané ořechy kešu. (Podle předpisu jsme měli zašlehat strouhaný sýr.) Nyní jsme půlky meruňek obalovali v těstě, lízci vybírali a na arašidovém oleji jsme je usmažili. Jako přílohu jsme podávali smetanovou omáčku se skořicí. Abychom zjistili, jak by chutnal tento dezert skutečně se sýrem, vmíchali jsme do zbylého těsta hrst strouhaného sýra. Po usmažení a také ochutnání to bylo něco jako šňupavý tabák!

MONTE CARLO neznámé (25)

J'arrive — samadi — ABU SAFAGA — ano takový byl text kabelogramu, který během noci přijal v hotelu PARIS a skutečně to byl příjezd naftového magnáta multimilionáře až z Egypta. Již druhý den přišel k nám do kuchyně jeho sekretář, aby s naším šéfkuchařem sestavil jídelní pořad, který byl ovšem komplikován tím, že Abu Safaga požadoval alespoň jednou denně připravit metlu afrických zemí — kobyly.

Íhned po zjištění, že ve skladu je v konzervách kobylyk až až, náš šéfkuchař nabídl sekretáři několik velmi kvalitních předpisů na úpravu nohatých potvůrek — jako studený předkrm a také jako teplý mezichod. Podle sdělení sekretáře měl Abu Safaga nejraději kobylyky à la QUARNERO. Připravovali jsme je tak, že čisté oloupané kobylyky jsme v kastrolku zalili bílým přírodním šampaňským, přidali jsme sůl, bílý pepř, na jemné nudličky nakrájenou zelenou papriku, oloupaná, vymáčkaná a překrájená rajčata, sekanou zelenou petržel.

Kobylyky se trochu podusily, pak jsme přidali smetanu, pokrm se ještě zahustil moučným máslem na vázanou omáčku a takto připravené kobylyky se podávaly s pečivem.

Ovšem již druhý den se s kobylykami rozjel doslova kolotoč: zapečené v těstě, gratinované, s lanýžovým přelivem, v madeira rosolu, dušené s bílými hříbkami, v kokosovém mléce s kari, po španělsku, se smetanovou koprovou omáčkou, jako krokety, jako paštiku nebo galantinu, jako pilaw nebo noky přelitě humrovou omáčkou.

Abu Safaga si ovšem zamíňoval kobylyky na francouzský způsob. Tři malé kulaté řepy jsme vyprali ve slané vodě, uvařili, oloupali, spodní dřevnatou část jsme odkrojili a zbylou část jsme vydlabali tak, že jsme vytvořili malou, dosti hlubokou místičku. Nyní jsme ještě řepu v kastrolku na másle krátce podusili. Čisté maso kobylyk jsme na másle se šalotkou krátce osmáhli, přidali jsme trochu rybí vinné omáčky, sůl, cayenský pepř, řepu jsme naplnili masem, přelili holandskou omáčkou a dorůžova gratinovali. Takto připravené kobylyky jsme ještě na mísu ozdobili řezy z pomerančů, fíků a manga.

Ovšem to nejhorší přišlo jako na zavolanou, neboť naše zásoba kobylyk se ve skladu neúměrně ztenčila, a tak jsme byli nuceni poslat našeho kurýra do Cannes a Nice a koupit všechny konzervy, které byly k dostání. A na ty si ještě naftový magnát pozval své vybrané hosty a uspořádal festival pro čtrnáct osob, a tak jsme museli pro kobylyky až do Marseille, byla by ostuda hostům lahůdku odřici.

Na druhé straně i tady platilo »Něco za něco« — kobylyky se staly tak populární, že si hosté objednávali dvojité porce bez ohledu na cenu — 280 franků.

Je samozřejmé, že jsem všechny přípravy bedlivě sledoval a také zapisoval. Ze všech připravených kobylyk mě nejvíce zaujal krém CINGALAISE s chutí a jemností přímo nedostížnou. Byl to studený krém, který se připravoval tak, že jsme kobylyky oloupali, opláchl ve studené vodě, osušili, umleli s jedním banánem, přidali jsme sůl, cayenský pepř, anglickou hořčici, uvařenou majonézu a vodku. Vše jsme v mísu ušlehali, prolisovali přes síto a ještě přidali trochu šlehané šlehačky.

Tento krém se v lednici vychladil a podával se tak, že jsme si nejdříve připravili řezy z oloupané salátové okurky, slabě jsme je potřeli smetanovou hořčicí, pak jsme na tyto plátky ozdobnou trubičkou nanесли připravený krém a ozdobili dvěma kornoutky uzeneň lososa plněné zlatým kaviárem. Nyní se na kulatou, velmi elegantní mísu položil bílý škrobený ubrousek, okurky se urovnaly do tvaru věnce a střed mísy se ozdobil řezy mandarinek srovnanými do pyramidy, proložené zelenými listy řeřichy.

Po celou dobu přípravy kobylyk se v naší kuchyni, mimo specialisty, který kobylyky připravoval, ani jeden kuchař neodvážil tento šeredný hmyz ochutnat.

Ovšem v době, kdy byl do jídelny odslán poslední pokrm z kobylyk, došlo v kuchyni k velmi zdařilé a humorné události. Ve studené kuchyni zůstalo v mísu na stole dosti krému z kobylyk, a tak se dva odvážní kuchaři odhodlali tento »neřádek« ochutnat. Každý měl v jedné ruce lžičku a v druhé skleničku s koňakem, to pro případ možné nevoľnosti.

Při první lžičce v ústech oba zavřeli oči a při druhém ochutnání již zamaskali, nu a v krátké době se na ochutnavce poděleli i další číšníci, pokošské a během chvíle byla kolem mísy již velká tlačence. Sám ředitel hotelu byl velice rád, že si mohl střídkou chleba alespoň vytřít mfu. Ano, takový byl konec všech pokrmů z kobylyk! Před odjezdem Abu Safaga jsme v kuchyni obdrželi valkou krabič červeného šampaňského a také poděkování: Byl to gastronomický koncert!

MONTE CARLO neznámé (26)

Do našeho hotelu PARIS přišel kabelogram z hlavního města Indie Dillí oznamující příjezd maharádži Ch. Madurai se sultou. Ihned druhý den k nám do kuchyně přivedl ředitel hotelu velmi tlustého muže snědé pleti, který byl nádherně oblečen jako pravý indický rádza. Byl to osobní kuchař samotného maharádži. Ředitel hotelu vysvětlil našemu šéfkuchaři, že než si naši vzácní hosté zvyknou na francouzskou kuchyni, bude tento indický kuchař připravovat pouze pokrmy indické. Jakmile jsme uviděli jeho paletu šedesáti druhů koření, bylo hned co obdivovat. Například kari hnědé, bílé, červené, žluté, zravé a také strakaté. Také jsme poprvé uviděli pravé sušené kokosové mléko.

Po této poradě se v hotelu udála velmi nepřijemná záležitost. Když Ch. Madurai přijel, bylo pro celou jeho společnost připraveno luxusní apartmá, devět pokojů s perfektním příslušenstvím. Ovšem tento multimilionář nebyl s poskytnutým apartmá spokojen a požadoval apartmá knížecí, které mělo čtrnáct pokojů a o čtyři koupelny více. Je samozřejmé, že jeho přání bylo neprodlené splněno, aniž tento maharádza projevill rozpaký nad tím, že jedna jediná noc v superluxusním knížecím apartmá stojí 38 000 franků!

V naší kuchyni se cizí kuchař velmi rychle zabydlel, a tak jsme viděli přípravu prvního indického menu. Krevetky nejdříve uvařil v mořské vodě, oloupal je, v hrnci zalil kokosovým mlékem a jogurtem. Mezi tím si uvařil rybí mlíči. Potom v mísu rozmíchal rajčatový protlak, přidali sůl, červený pepř, citrónovou šťávu, prolisoval uvařené mlíči a zašlehal trochu oleje. Do této směsi vmíchali uvařené krevetky, které pak urovnal do vkusných místiček, vychladil v lednici a zalil šafránovým rosolem. A už se připravovala pravá indická polévka. Její název nám indický kuchař neprozradil. V hrnci uvařil tři kuřata s cibulí, kořením, houbami a jablky. Poté vývar procedil, zahustil moučným máslem, polévku dobře provařil a hotovou zjemnil smetanou a žloutky. Kuřecí maso zbavil kostí a kůže s houbami nakrájel na nudličky a vložil do polévky. Jako další chod byly čerstvé sardinky, které nevykuchané očistil, osolil, obalil v bramborové mouce se zázvorem a na pánvi na červeném oleji prudce osmahl. Pokropil je pálenkou a v mísu bohatě posypal nasekanými upraženými arašidy.

Jako hlavní pokrm se podával KALIEAH YEKHUNÉE. Čisté jehněčí maso z kýty kuchař nakrájel na silnější proužky, osolil, bohatě okořenil, pak v kastrole na oleji prudce osmahl, přidali ještě nadrobno nakrájenou šalotku a také překrájené pálinkové papričky. Pokrm zalil vývarem z jehněčích kostí, přiklopil a doměkka podusil. Před podáváním ho ještě zjemnil smetanou. Jako příloha byly čočkové šišky. K dalšímu pokrmu připravoval indický kuchař rýži a její přípravu sledovali všichni kuchaři hotelu. Nejdříve rýži přebíral, v teplé vodě dvakrát vypral, pak ji vhodil do vařící se slané vody a vařil přesně sedmáct minut. Odcedil ji a ještě ji propláchl studenou vodou. Až těsně před podáváním rozpustil v kastrolku kousek másla, přidali rýži, krátce ji podusil a několikrát přehodil. Rýže ještě více nabobtnala, byla krásně bílá a doslova nadýchaná!

Jako dezert připravil indický kuchař pro tuto společnost banány na indický způsob. Nejdříve banány oloupal, obalil v moučkovém cukru a na pánvi na másle trochu osmahl. Flamboval je koňakem, zalil suchým šampaňským vínem, přičemž víno nechal vyvařit, pak přidali jahodový protlak, skořici, trochu smetany a vše vyvařil na lehkou omáčku. Na mísu takto upravené

banány posypal oloupanými a nasekanými upraženými mandlemi a také čokoládovými hoblovačkami. Omáčka se podávala zvlášť. Tento chutný sladký dezert jsme si o několik dnů později připravili sami pro sebe jako zpestření večere a při této příležitosti je ochutnaly dvě sličné pokojské — jinak tlumočnice. Ovšem to jsme neměli dopustit, neboť potom denně přicházely tyto dívky do kuchyně s dotazem, kdy budou opět na ochutnání banány.

Indičtí hosté nebyli nijak štíhlí, většina vážila hodně přes metr. To i proto, že se připravovaly také colotions (svačiny). A tak jsme se stali svědky přípravy plněných grepů. Stejně grepy kuchař přepálil, ostrou lžící vydlabal vnitřky, takže zbyla jen kůra. Nyní si ve studené vodě rozmíchal trochu kyseliny citrónové a grepy asi na pět hodin namočil. Potom je usušil ubrouskem. Mezitím si připravil náplň. Celer, mrkev a dýň uvařil ve slané vodě a studené nakrájel na kostičky. Oloupal také jablka a nakrájel je spolu s krutím či kuřecím salámem, který také pokrájel. Nyní přidal majonézu, sůl, bílý pepř, hořčici, citrónovou šťávu, vše promíchal a touto směsí grepy naplnil a nechal je v lednici vychladit.

MONTE CARLO neznámé (27)

LE PLAT DES GOURMETS je pokrm vy slovených labužníků, který se skládá ze čtyř jídel s jednou přílohou a podává se na jediném talíři. Samotné servírování tohoto pokrmu je velika zkouška dovednosti a hbitosti obsluhujících. Jakmile první číšník vloží na hostův talíř jeden díl masa prvního pokrmu (tento díl je čtvrtina masa jedné porce), ihned musí druhý číšník vložit na talíř díl porce pokrmu druhého, další obsluhující pokrm třetí, pak následuje čtvrtý a již je zde připraven pátý číšník s přílohou. Vše se provádí jen v několika vteřinách. Zbývá ještě doplnit, že tato čtyři jídla nesmějí obsahovat stejné maso, stejné nebo příbuzné omáčky nebo zeleniny. LE PLAT DES GOURMETS — bylo připraveno z těchto čtyř pokrmů: telecí kotouče jatrové, vepřová panenská s lilkem, hovězí pečeně burgundská a kuře arabské.

Telecí kotouče jsme připravovali tak, že jsme si z telecí kýty ukrojili řízek (plátek) masa přibližně čtyřicet gramů. Ten jsme naklepali, osolili, slabě potřeli jatrovou sáň, zavlnuli bílou nítí, převázali, pak na másle v kastrole do zlatova opékali, zalili vývarem z kuřecích kostí, přiklopili a v troubě domečka podusili. Hotové kotouče jsme zbavili nítí, šťávu slabě zahusťili kukuřičnou moukou, povařili a procedili na kotouče.

Na hovězí burgundské jsme odblanili maso z rosténce, osolili, opepřili, protkali slaninou a na pánvi na oleji do zlatova opékali. Tuk jsme sili do kastrolu, přidali drobně nakrájenou cibuli, do růžova zasmahli, potom jsme přidali trochu hladké mouky, ještě i ji zasmahli a vše zalili velmi kvalitním červeným vínem. Na tuto řídkou omáčku jsme vložili maso, přiklopili a do měkka udusili v troubě. Hotové maso jsme nakrájeli na malé plátky. Mezitím jsme si uvařili ve slané vodě celer, petržel a mrkev, scedili, nakrájeli na kostičky, na pánvi na másle osmahli, přidali uvařený hrášek, navršili do hotového pokrmu a navrch bohatě posypali sekanou zelenou petrželkou.

Vepřovou panenskou s lilkem jsme připravovali tak, že jsme nejprve lítky vyprali, oloupali a slupky vyvařili ve slané vodě. Z vepřové panenské jsme si ukrojili (přes maso) čtyřicetigramové řezy, osolili, v kastrole na sádla jsme je opékali, pak jsme přidali trochu jemně nastrouha-

né cibule, malinko zasmahli, přidali rajčatový protlak, zalili vývarem ze slupek, přiklopili a v troubě do měkka udusili. Mezitím jsme oloupané lítky nakrájeli na kostičky, osolili, na pánvi na slanině osmahli a navršili do hotového pokrmu.

Pro kuře arabské jsme vykostili malá kuřecí stehýnka, zbavili kůže, přepálili a osolili. V kastrole na másle jsme si osmahli drobně nakrájenou cibulku, zalili ji vývarem z kuřecích kostí, přidali ostré kari, maso, potom se pokrm přiklopil a téměř do měkka podusil. Nyní jsme rozmíchalí smetanu s hladkou moukou, čímž jsme zahusťili omáčku, ještě povařili a potom procedili. Mezitím jsme oloupali mandle a překrájeli je po délce. Menší ztmní jablka jsme oloupali, přes stopku přepálili, vykrojili jádreník a do jablek jsme zapíchalí mandle tak, že nám vznikly mali ježci, které jsme ihned do hotového pokrmu urovnali, přiklopili a ještě povařili. Jídlo se podává tak, že jeden číšník klade na talíř kuře s jablekem a druhý pokrm přelije omáčkou. Jako perfektní doplněk se podávají papežské noky, ovšem nepřipravovali jsme je tradičně. Vymazali jsme malé velmi vkusné formičky máslem, které jsme naplnili těstem, urovnali na pákák, zalili vařící slanou vodou a pak na plotně zahřáli na 90 st. C. V této lázni jsme je nechali »vařit« dvě minuty. Při podávání se tyto »bábovičky« urovnají na rovnou mísu a číšník je plochou lopatičkou klade na talíř hosta.

Těsto na papežské noky: 1 litr mléka, sůl, 100 g másla a muškátový oříšek jsme uvařili, nyní jsme vařečkou vmíchali 250 g hrubé mouky, 250 g mouky kukuřičné (maizena), ještě na plotně jsme vypracovali těsto, pak do něj vmíchali 4 lžice strouhaného gruyéru (ementál) a jedno po druhém 12 vajec.

Po této super hostině jsme si v kuchyni všichni oddechli s vědomím perfektní přípravy všech pokrmů a všichni jsme očekávali zápis v knize hostů. Sám prezident koncertu magnátů doktor M. Edezza do této knihy tehdy napsal: Kuchyně hotelu Paris je vynikající! U tohoto sdělení bylo ještě podepsáno dvacet šest hostů této hostiny.

Monte Carlo neznámé (28)

Anabaze českého kuchaře v zahraničí

Jednou se v hotelu PARIS objevil Monsieur P. Marceau - generální ředitel loďařské společnosti COTE D'AZURE a přinesl nám program monackého Societe des vegetariens, což pro nás kuchaře znamenalo připravit hostinu vegetariánů a ochutnávky zeleninových jídel na celý týden. Nebyl to sice žádný problém, ale když jsme do kuchyně dostali od hostů jejich zeleninové předpisy, tak jsme všichni kroutili hlavou. Vždyť ani jeden nemohl být chutný. Jako například SOU-FASUN, který obsahuje hořký štěrbák, kyselý šťovík a velmi aromatický stonkový fenýkl. Na připravovanou zeleninovou hostinu jsme si připravili tento pořad: Půlky zlatých paprik plněných ochucenými májovkami. Polévka - šťovíkový krém. Jako mezichod zeleninové ragout (bílá omáčka s malými cibulkami, malými žampiony, kukuřičnými noky a růžicemi květáku). Jako hlavní chod byly smažené řízky chřestové a rajčatové, brambory a srdička hlávkového salátu se smetanou. Jako desert pak flambované banány s jahodovým krémem.

Po této hostině následovala týdenní ochutnávka dalších pokrmů, přičemž se objevila komplikace: jak připravit moučnik ze zeleniny? Co čert nechtěl, vzpomněl si náš šéfkuchař právě na mne a řekl: Jérôme (Jaromíre), v gastronomii je známo, že Praha je moučnickové město, a tak je možné, že nějaký ten zeleninový moučnik znáš? Ano, přiznal jsem se a ještě k večeri jsme pro všechny kuchaře na ochutnávku připravili kaštanové lívanečky. Oloupal jsem kaštany, uvařil v páře, pak nahrubo rozdrtil a smísel s brozkami. Nyní jsem si připravil palačinkové těsto a do něj vmíchával žlutou a ušlehané bílky. Na velkém lívanečnicku jsem důlky potřel máslem, nalil jen málo těsta, pak jsem přidal lžici kaštanů, nechal zapéci, dolil trochu těsta, obrátil, přimastil a nechal dopéci. Takto připravené lívanečky jsem podával vlažné s kakaem a cukrem. Jenomže, i když byli všichni kuchaři spokojeni, nestačilo to a rozkaz zněl připravit ještě další zeleninový moučnik.

Zde mi velice pomohla vzpomínka na vojenská léta. Můj 5. pluk v Praze na Smíchově byl plukem T. G. Masaryka. Každé své narozeniny přicházel pan prezident do kasáren na plukovní hostinu. Jednou před touto hostinou jsem jako vrchní kuchař důstojnické jídelny dostal vzkaz od paní Alice Masarykové, že pan prezident si velice rád pochutnává na závinu z rebarbory a také jsem dostal na tento závin předpis. A tak jsem jej uplatnil i zde v hotelu PARIS.

ochutnávce se na mne všichni kuchaři blahosklonně usmívali a na slova našeho šéfkuchaře snad nikdy nezapomenou: »Jaromíre, to je dílo kouzelníka!«
Potom jsem tento zeleninový moučnik zde v hotelu PARIS připravoval ještě mnohokrát k veliké spokojenosti všech hostů.
V následujících dnech se konaly další a další ochutnávky, podávaly se smažené celerové plátky plněné houbovou náplní, pařížský kvěťák, pečená rajčata s květákovou pěnou, zapékaný černý kořen se žampiony, zelné závitky s hrůbkovým ragout, artičoky na smetaně s lanýží, dušená rajčata s mladou kukuřicí, pečený lítek plněný dýní, mladé chmelové hlavičky na mandlovém másle, hříbky po fecku, pikantní černá řeřkev, salátové okurky dušené se štikem, smažená dýně, kedlubnové brambory, lítek plněný noky s hříbkou, dušené řízky s černou rýží, uzené hříbky s čočkovým souletem, kedlubny plněné rajčaty, salátové okurky s koprem, karotka s mandlovou omáčkou a špenátové brambory a závin z rebarbory, na kterém si hosté natolik pochutnali, že bylo nutné tento předpis v kanceláři rozmnožit.
Na této přehlídce zeleninových pokrmů byly také připraveny ještě další druhy zelenin jako například cardon, crosnes, chayottes, ignames, moosserons, oxtails a choux de mer, ale pro ně vůbec české pojmenování nemáme.

Vybral jsem si červenou rebarboru, vypral, osušil a odstranil vlákná, nakrájel jsem ji na centimetrové dílky, do mísy přidal dost cukru, skořici, brozinky, nahrubo nasekaná ořechová jádra, bílou nastrouhanou sřidku z vely osmaženou na másle do zlatova, 2 lžice zavařeniny a 2 lžice rarmu. Z 500 g hladké mouky, 3 bílků, lžice oleje, lžice octa a vlažné vody jsem na vále meziútem vypracoval poddajné těsto, které jsem rozdělil na dva bochánky, přikryl kasrolem a nechal odpočinout. Potom jsem na ponoučeném ubrusu těsto vytáhl (kraje před sebou jsem odřízlí naplnil rebarborou, zavlnul a na pomastěném plechu dorůžova upékl. Nakrájený závin se pocukroval a podával vlažný. Jíž při

O koupání v šampaňském, želvách a R. Frimlovi

Vzpomínáte na báječnou scénku s Jiřinou Bohdalovou a Vladimírem Dvořákem, ve které oba aktéři večeří suchý chleba, a aby jim moc nedrhl v krku, štoupi k němu recepty na vybraná jídla? Možná že to tak praktikují i někteří naši čtenáři. Ony se brambory na loupačku nebo nudle s tvarohem při vyprávění šéfkuchaře JARUMÍRA TREJBALA o jeho působení v Monte Carlu hned lépe polykají. Pokud ovšem zrovna nezabíjí želvy nebo naplní volaký močový měchýř vajčky.

Pan Trejbal je ročník 1905 a pochází z Loun. K plotně se dostal přes jednu svoji slabůstku. Říká:

Měl jsem rád sladkosti, takže už ve škole jsem se rozhodl, že budu cukrářem. Moje sestra pracovala v té době jako pokladní v pražské restauraci U Brejšků ve Spálené ulici. Její šéf jí vymlouval, aby mě nedávala na cukráře, ať mě nechají vyučit kuchařem, a sám mi opatřil místo ve šlechtickém kasínu v Celetné ulici 13. Tenhle «učební obor» nebyl žádný med. Začínal jsem ráno v sedm a končil v osm, ale večer. S hrůzou vzpomínám na první den. Posadili mě ke koši, ve kterém bylo osmdesát koroptví plných červů. A já je měl oškubat. Břečel jsem celý den. Jeden den jsem zvládl třicet koroptví, druhý den zbytek, když mi pomohli.

Po vyučení jsem dělal kuchaře v Obecním domě, pak přišla vojna. Osmnáct měsíců jsem vařil v důstojnické jídelně u páteho pluku na Smíchově. Byl to pluk T. G. Masaryka. Když měl pan prezident svátek nebo narozeniny, chodil do kasáren a já připravoval hostinu. Udělal jsem srnčí na víně, vzácnému hostovi i jeho paní to tak zachutnalo, že hned druhý den jsem byl desátník.

Po vojně jsem se rozhlížel, co dál, a Svaz kuchařů právě hledal kuchaře do české restaurace v Paříži. Měli několik podmínek — musel to být člověk svobodný, fotbalista a hlavně nekuřák. Dřív jsem hrál za dorost Slavia, takže jsem všechny předpoklady splňoval a mohl jsem odjet do Paříže. Bylo to v roce 1928. Tam jsem vařil v české restauraci česká jídla — jiná jsem zatím neuměl — a hrál jsem za mužstvo pařížských Čechů. Jednou jsme sehráli zápas proti družstvu pařížských kuchařů, vyhráli jsme 3:1, dal jsem dva góly. Po zápase se o mne začal zajímat vedoucí francouzských kuchařů a do české restaurace jsem se už nevrátil.

Uměl jste před odjezdem do Paříže francouzsky?

Ale kdepak, všechno jsem se učil až tam. První místo, které jsem získal po odchodu z české restaurace, byla La Coupole. V kuchyni pracovalo osmdesát kuchařů. Šéfkuchař mě vzal hned první den za ruku, odvedl mě do skladu, kde bylo dvacet desetikilových želv. Řekl mi: »Pořádně je vydrbeš, uvafíš a uložíš do lednice.«

Ty želvy byly živé?

Živé, já do té doby živoú želvu neviděl. Ale kolegové mi poradili.

Jak jste je zabil?

Želvu položíte na krunýť — tedy nohama vzhůru, ona vystřeší hlavu a tu jí useknete.

Fuj!

Jaképak fuj, želví polévka je lahůdka! Málokdo ale ví, že to není vývar z želvy. Jedná se o silný hovězí vývar, velmi kvalitní, do kterého se vkládá važené želví maso. Přidává se i takzvané želví koření, jehož složení téměř nikdo nezná. Většinou se používá dvojitý bujón. Uvaříte hovězí vývar, pak do něj vložíte čerstvé maso a znovu vaříte.

Za čas jsem se ale v restauraci aklimatizoval a dál hrál fotbal. Naše mužstvo vyhrálo soutěž a tajemník Svazu kuchařů

v tom viděl i moji zásluhu, mohl jsem tedy odjet s vybranými kuchaři na zimní sezónu do královské rezidence belgického krále Alberta I. do Biaritzu. Jezdila tam spousta významných, většinou královských návštěv. Sám král Albert I. jedl velmi střídavě, ale hodnotně, protože byl výborný horolezec. Jeho tajemníci si zato v jídle královsky dopřávali.

Vyprávějte, jak se prohýbaly stoly!

Tak to na Silvestra odjel král na horskou túru a sekretáři si řekli: »Kocour není doma, myši mají prě.« Sestavili královské menu, kde byl třeba plněný úhoř mušlemi, flambovaná chobotnice, plněný pečený barbar...

Tedy málem kanibalská večeře...

Barbar není jen drsný člověk, ale kříženec kachny a krocana a je vynikající. Má suché maso po krocánovi a křehké po kachně. — Po této slavnostní večeři byla uspořádána módní přehlídka, na kterou přijelo dvanáct manekýnek z Paříže. Vítězka se za odměnu směla vykoupit v šampaňském víně. Číšníci přivezli na vozičku obrovské akvárium a k tomu třicet velkých lahví šampaňského, to se nahřálo a pak nalilo do akvária. Za zvuků fanfár přišla vítězka ve stříbrném plášti, vrchní jí ho odejmul a k našemu překvapení si manekýna zapoměla vzít plavky. Udívala nás pak vruty a kotouly, neboť to byla přebornice v synchronizovaném plavání. Po představení za potlesku odešla, akvárium se přivezlo zpět do kuchyně a číšníci se sháněli po láhvech s tím, že se víno nalije zpět a že se může někdy pro podobnou příležitost hodit. Ovšem nakonec jsme ještě zažili překvapení — když se víno slilo, měli jsme o láhev víc — jedenařicet.

Jak dlouho trvala sezóna?

Od podzimu do března. Na jaře jsem se vrátil do Paříže a zase hrál fotbal. V té době jsem získal cenné poznatky ze studené kuchyně. Pracoval jsem v Cher Potin, kde bylo čtyřicet kuchařů. Perfektně jsem se tu naučil pokrmy studené kuchyně, protože denně bylo na jídelní lístku deset až patnáct druhů pastik nebo galantin, dvacet druhů sendvičů, hodně se připravovali humři a langusty — voda na ně se vozila přímo z moře, korýši pak měli krásnou barvu. Dělal se na deset druhů salátů, výborné tousty... Specialitou byl Lotryňský koláč — z kynutého neslazeného těsta jsme připravili kulaté velké koláče, zapeklí je, pak naplnili krevetkami nebo nakrájenými langustami, zalili rozšlehanou smetanou se šloutky, posypali dobrým sýrem a dopeklí. Je to vynikající.

Kdy jste se dostal do Monte Carla?

Hned potom, setkal jsem se s kuchařem, který tam odjížděl, a ten mě vzal s sebou. Přijali mě díky tomu, že jsem ovládal studenou kuchyni, vydržel jsem tam tři a půl roku.

A pak?

Potom jsem se vrátil do Paříže, kde jsem pracoval v prvotřídních restauracích. Musel jsem se vrátit — Svaz kuchařů mě volal zpátky, protože prohrával ve fotbale.

Ze setkání, na něž rád vzpomínám, bych jmenoval to s Rudolfem Frimlem. Věděl jsem, že chodí do naší restaurace na Champ

Elyssée. Poprosil jsem obsluhujícího číšníka, jestli bych mohl pana Frimla také obsloužit. Když jsme přijeli s vozíčkem k jeho stolu, český jsem ho pozdravil. Vůbec nebyl překvapený. Podal mi ruku a pohovořil se mnou. Dohodli jsme se, že mu budu vařit jeho zamilované jídlo — uzené jehněčí s čočkovou kaší. Pokaždé, když mě zavolal, dostal jsem alespoň sto franků.

V roce 1936 jsem se na přání rodičů vrátil domů. Nejdřív jsem dělal šéfa studené kuchyně v Praze u Lipperta. Tam jsem se sešel s Vlastou Burlanem, který si denně chodil pro studenou večeři do papru.

A ta mu tak zachutnala, že vás přetáhla?

Přesně tak. Jednou mi volala paní Burlanová, že se mnou chce mluvit. Říkal jsem si, že půjde o nějaké volňásky. K mému velkému překvapení mi nabídla místo kuchaře. Namítil jsem, že u Lipperta mám sedm tisíc a nerad bych šel někam jnam. A tak mi dal plat deset tisíc, což byly tenkrát velké peníze. O Vlastovi je ale všeobecně známo, že byl štedrý.

Co jste mu nejčastěji připravoval?

Vařil jsem jen pro dva lidi, což byla legrace. Denně jsem dělal sedm chodů. Často však na oběd chodily významné návštěvy, připravoval jsem hlavně francouzskou kuchyni. Knedlíky nebyly celý rok. Paní Burlanová byla nejdřív celá špatná z tolika chodů, bála se, že Vlasta přibere. Tajně jsme se dohodli, že když bude mít Burlan nadváhu, strhne mi jeho paní tisíc korun z výplaty. Když tomu bude naopak, tisíc korun dostanu. Za ta léta, co jsem u nich vařil — vlastně jsem tam byl celou válku — jsem nikdy o tisíc korun nepřišel, ale trvale jsem bral tisíc navíc.

Vzpomenete si na nějakou »veselou historku z nastáčení«?

Z natáčení nebyla, byla z kuchyně. Vlasta Burlan jezdil na kole, a když si jednou přišel pro kolo do kuchyně, vyzvídal, co bude k obědu. Vyjmenoval jsem mu pokrmy, ale on se ohradil, že nesnáší čokoládový pudíng, protože mu působí zácpu. Připravil jsem tedy pudíng kávový a řekl jsem: »Pane ředitel, proč jste mi nefekl dřív, že máte potíže?« Šel jsem do lednice, přinesl tři rajčata, spařil je, oloupal, jemně rozsekal, v míse přidal lžičku cukru, zalehal čtvrt litru vařícího mléka. »Ochutnejte,« povídám. Vlasta to ale vyplil naráz.

»To jste neměl vypít všechno!« varoval jsem ho. »Má to pekelné účinky.«

On ale vsedl na kolo a už byl pryč. Druhý den přišla za mnou paní Burlanová a ohlášila, že na oběd přijde paní Marie Podvalová, abych s tím počítal. Když odcházela, zeptala se: »Jarko, neviděl jste tu včera někoho cizího?«

Měl jsem okno vedle vchodu do vily, takže bych každého návštěvníka musel vidět.

»Snad se něco neztratilo?« ptal jsem se. »Neztratilo se nic,« odpověděla Vlastova manželka, »ale někdo nám utrhl klíku u záchoda.«

Po válce ale Vlastovi vily vzali. Kam jste šel?

Měl jsem dost peněz a psal jsem kuchařské knihy. Pak jsem jedenáct roků jezdil po republice po prvotřídních hotelích a opravoval jídelní lístky. Byly tam třeba špatné názvy pokrmů, chybné složení menu bylo na denním pořádku. Potom jsem byl přes dvacet let v Pramenu ve studené kuchyni a teď jsem v důchodu.

Ale pořád ještě pracujete...

Občas mě zavolají na radu, vypomáhám, vařím, chystám také novou kuchařku jak připravít brambory, kde bude sto receptů.

Co vaříte sám sobě?

Jím jednoduše. Ráno mám rád třeba kaka a koláče nebo bikavu, v poledne jím sýr, ovoce, vařím a vždycky jsem vařil hodně zeleniny, udělám si minutku...

Jaké jídlo, které jste připravovali, bylo nejoblíbenější?

Už jsem vyprávěl, že belgický král Albert I. jedl skromně, ale jeho tajemníci si dopřávali. Občas nám připravili horkou chvilku, když vtrhli do kuchyně třeba v půl jedenácté v noci, oznámili, že mají návštěvu vzácných dam, tak abychom něco přichystali. Pro ty případy jsme si dělali do zásoby takzvaný drůbeží balík, který mohl být pořád v lednici a jen se z něj ukrajovalo. Jak jsme ho připravovali? Tři holuby jsme vykostili, osolili, naplnili lanýžovou fáší, zašili, upekli a odstranili nitě. Pak jsme vykostili dvě kuřata, naplnili je pistáciovou fáší, zadky kuřat jsme přiložili k sobě, tři holuby položili doprostřed, osolili, převázali nití a upekli. A odstranili nitě.

Pak jsme vykostili dvě kachny, potřeli játrovou fáší, doprostřed položili upečená kuřata, kachny jsme osolili, zašili, převázali nití a dozlatova upekli.

Vykostili jsme také dvě husy, potřeli je ledvinkovou fáší, kachny jsme zbavili nití, položili doprostřed hus, husy jsme zašili, osolili, převázali nití a dozlatova upekli. Potom...

Pak už musí být jediné tele!

Pak jsme vzali velkou krůtu — asi patnáctkilovou — vykostili ji, potřeli smetanovou fáší s příchutí mandlí, s lanýží a bílými krmnými játry, husy jsme zbavili nití, položili na krůtu, zašili, převázali motouzem, osolili a na telecím loži čtyři hodiny pekli.

Hotový pokrm se obalil širokým fáčem, stáhl se a dal se na dva dny do lednice. Před podáváním se odstranil fáč, motouz, z krůty se ukrojil plát, ten se ještě rozpálil a z něj se po celé délce krájele porce. Bylo to něco nepopsatelného! Sami jsme si toto jídlo postupně vymysleli. Víím, že čtenáři nebudou tak náročný pokrm připravovat, ale mohou zkusit aspoň první dvě etapy.

Něco takového můžeme udělat pro předem ohlášenou návštěvu. Co když k nám ale vtrhne někdo naprosto nečekaně, pokud možno v hojném počtu? Co by pro tyto případy měla mít hospodyňka doma?

Každá kuchařka by měla mít doma pro takový případ několik půlkilových plechovek drůbežního lančmítu, plechovku šunky a kvalitní sýr. Zvlášť lančmít je dobrý, málo slaný — vyklopí se, tuhý se nakrájí na centimetr široké plátky, obalí se jako řízek a osmaží. Nebo se jen na másle zlehka opeče na pánvi a vloží se mezi dva tousty. Můžete to ještě vylepšit na pánvi roztaveným plátkem kvalitního sýra.

Já sám si připravuji k večeři drůbeží lančmít takto: Nakrájím ho na větší kostičky a na pánvi na troše tuku jen lehce osmahnu. V kastrole na másle nadrobno nakrájenou cibuli, přidám lžičku hladké mouky, zasmahnu, zaliji smetanou, přidám lžičku kari, sůl, rozšlehám a povařím jako normální omáčku. Pak do ní vložím lančmít, ještě lehce povařím. Podávám s rýží.

Jaká by podle vás měla být strava dnešního člověka?

Pestrá, hodně měnivá, od každého něco. Vždycky jsem dával přednost zelenině, omezoval tuk, cukr a mouku — a k tomu sport, nekouřit, a máte tu recept, jak se dožít takového věku, jako se to podařilo mně.

Monte Carlo neznámé (29)

Anabáze českého kuchaře v zahraničí

Všichni kuchaři hotelu PARIS stáli před údobím velikých útrap, když naše ředitelka navštívila milionářka Maxime Elliotová z Anglie, která vlastnila v Monaku velmi krásný zámek — prakticky superzámek. Ten byl právě v přestavbě a v kuchyni nebylo možné připravovat potřebné pokrmy. M. Elliotová požadovala tudíž od nás denně připravit pro pět osob snídaní, oběd a večeři. Její představa byla, že se všechny pokrmy připraví v kuchyni hotelu, pak je autem kuchaři přivezou do vily, kde se potřebné dohotoví a číšníci je hostům podají v salónu vily. Sám ředitel hotelu souhlasil, ovšem s přírázkou 200 % franků! V tu chvíli si kuchaři ani ve snu neuvědomili, co všechno je očekává, neboť cestou do Monaka bylo nutné jet autem přes železniční trať, kde byly závozy někdy až do nekonečna staženy. Ovšem je nutné také připomenout, že hosty u této dámy byli princ Waleský Eduard a jeho milenka Wally Simpsonová. Tito dva vyznavači dobré »krmě« velice zaměstnali naše kuchaře, neboť každý měl doslova rozmanité tabužnické chutě. Takže pro pět osob bylo někdy také nutné připravit pět různých studených předkrmů, pět polévek, pět mezichodů, pět chodů hlavních a někdy i více než pět dezertů! Ve světě je známo, že princ Waleský velmi často v Africe lovil divokou zvěř, a tak si do Monaka přivezl námět na ryze africký pokrm — dolmas. Připravovali jsme jej tak, že jsme odblanili skopovou kýtu, jemně umleli s cibulí, přidali sůl, cayenský pepř, zelenou petrželku, vejce a trochu uvařené rýže. Z této masy jsme utvořili bochánky ve tvaru vejce. Mezitím jsme si vyprali fíkové listy bez stopek, ve slané vodě je uvařili a osušili. Připravené maso jsme jednotlivě zabalili do listů, urovnali do kastrolu vymazaného máslem, trochu jsme pokrm zalili vývarem ze skopových kostí, přiklopili a v troubě přibližně 40 minut podusili. Před podáváním jsme maso urovnali na mísu, posypali nasekanými upraženými arašidy a celou mísu jsme ještě ozdobili. Do vývaru jsme zašlehali máslo a žloutky na hustou omáčku, kterou jsme podávali zvlášť. Dolmas jsme také připravovali s listy vinnými.

Naše trápení s denním převozem pokrmů do zámku M. Elliotové nebralo konce, a ještě přišla další rána, když na návštěvu k této dámě přijel známý průmyslník Ph. Schaffer s manželkou. Již druhý den jsme měli návštěvu - madame Schaffer u ředitele hotelu s prosbou, že její manžel pobýval několik měsíců v Alsasku, kde mu velice zachutnal jakýsi pokrm, a zda by bylo možné jej zařadit do jejich jídelního listku. Jednalo se o obložené zelí. Pro nás kuchaře to nebyl vůbec žádný problém a sám šéfkuchař této dámy vysvětlil skladbu pokrmu, tak jak se připravuje v tomto hotelu. Bílé kysané zelí jsme překrájeli, vyprali ve studené vodě, v hrnci zalili bílým kyselým vínem (Marsalla), přidali jsme sůl, hořčičná semínka, nastrohanou cibuli a oloupaná nastrohaná jablka. Zelí jsme uvařili do měkka téměř na suchu. Před podáváním jsme do něj vmíchali čerstvé máslo, aby bylo dosti vázané. Na speciální kulatou mísu jsme navrhli kopeček zelí, přidali plátek pečené kýty selete, plátek vařeného uzeneho vepřového ramínka, půl lahůdkového párku a jednu uzenu kuřecí klobásu. Pokrm se ještě přizdobil tím, že jsme na volná místa na míse vyladili několik malých bramborových noků. Od ředitele hotelu jsme se dozvěděli, že takto připravované obložené zelí »bylo na úrovni«. Jenomže od Ph. Schaffera jsme se dozvěděli, že v Alsasku se podává pět až šest druhů zelí pod názvem obložené zelí, a tak nám nezbylo nic jiného než se pustit do boje se zelím. Vše rozhodl náš šéfkuchař. Deset kuchařů dostalo rozkaz, aby každý připravil jiný druh zelí, ani na mne nezapomněl a nařídil, abych je upravil tak, jak je zvykem u nás v Praze. Celá tato »soutěž« byla během dvou dnů u konce a na ochutnání byly tyto druhy zelí: zelí bílé a červené hlávkové, zelí čínské, zelí z jarmutu, zelí ze šalátových okurek, kyselé zelí s paprikou, vodnicové, dyňové, kedlubnové, celerové, baklažánové a zelí z červené řepy. Je samozřejmé, že ani sám Ph. Schaffer takovou »úrodu« zelí nečekal a nyní bylo nutné zjistit, které zelí se bude jako pokrm — obložené zelí — připravovat. Nejdříve jsme hodnotili zelí baklažánové, z červené řepy, čínské, celerové a kyselé zelí s paprikou. Všechny druhy byly chuti velmi dobré, ale vzhledu nepůliš vábného. Velikou jedničku tak dostalo zelí dyňové, kedlubnové, vodnicové a okurkové! Na »moje« zelí jsem použil bílou vodnici. Tu jsem oloupal, vypral, na hrubo nastrohal, vhodil do vařící vody s kminem, do měkka uvařil a scedil. Nyní jsem si v kastrole na hušším sádle osmažil drobně krájenou cibulku, přidal trochu svařeného bílého octa (vývar) a lžici medu. Zelí jsem dobře promíchal, přisolil a krátce povařil. Takto připravené zůstalo krásně bílé s vůní tisíce chuti.

Jak se to tak podaří, že se Čech objeví v archivu Švédské Akademie?

„V prvním semestru na filozofické fakultě Karlovy Univerzity se r. 1937 objevila na seznamu přednášek švédština a já se ze zájmu přihlásil. Vysoké školy však byly v letech druhé světové války zavřeny, takže jsem ve studiu švédštiny pokračoval až po ni. Ve čtyřicátém sedmém roce byla vypsána první stipendia do Skandinávie. Vyšlo na mne Norsko, kde jsem od října toho roku začal studovat. Do Švédska jsem se pak dostal r. 1964 a tehdy začala má spolupráce s básníkem Birgerem Normanem. Pro švédský rozhlas jsme připravili překlady

granové Země, která není. výbor poezie Artura Lundkvista Okamžiky a vlny a s A. Přidalem od téhož autora poémy Agadir. Ze severských jazyků pak ještě antologii severské poezie Severské léto a výbor severských novel Sedm životů. Do švédštiny jsme přeložili s B. Normanem zmíněnou antologii

o kandidátech Nobelovy ceny. Kontakt s ředitelem Nobelovy knihovny, která archivní materiály spravuje - a vždy celých padesát let tají před veřejností - mi umožnil přístup do archivu Akademie. Na zvláštní žádost, kterou posuzuje vedoucí činitel - stálý sekretář švédské Akademie, jsem mohl v roce 1991 nahlédnout do materiálů týkajících se našich kandidátů na Nobelovu cenu. V letech 1904-1938 to byli J. Vrchlický, J. S. Machar, O. Březina, A. Jirásek a K. Čapek. Ukázalo se, že jde o překvapivě skvělé osoby, které osvětluji nejen zákulisí našeho

na litovala, že nebylo dosud nic tak zajímavého publikováno. Jak bodláče dál naložit s tímto materiálem?

„Cyklus byl pokusem o populární zprostředkování po ovšem jen ve značně zkrácené a zhuštěné podobě. Materiál - které by zajímaly veřejnost - bylo daleko víc. Originální listiny jsou obzvláště zajímavější a mají význam pro naše literární dějiny. Odborné literární veřejnost s literárními zájmy, by v nich našly poznatky k vývoji jednotlivých zastoupených spisovatelů. Našly by

Jelikož byl u nás první, komu se podařilo zpřístupnit tato fakta, požádal jsem ho o rozhovor.

na litovala, že nebylo dosud nic tak zajímavého publikováno. Jak bodláče dál naložit s tímto materiálem?

„Cyklus byl pokusem o populární zprostředkování po ovšem jen ve značně zkrácené a zhuštěné podobě. Materiál - které by zajímaly veřejnost - bylo daleko víc. Originální listiny jsou obzvláště zajímavější a mají význam pro naše literární dějiny. Odborné literární veřejnost s literárními zájmy, by v nich našly poznatky k vývoji jednotlivých zastoupených spisovatelů. Našly by

nimi postojí. Vydání těchto materiálů je věc problematickejší. A to vzhledem k dnešním vydavatelským poměrům a možnostem uveřejnit publikaci. Nám se zdá sice významná, ale sotva by se zařadila mezi bestsellery.“

To není vše, co jste pro naše vztahy se Skandinávií udělal.

„Bylo by vhodné připome-

Nobelova cena a naše písemnictví

Utajení kandidáti

učitelů a jen uveřejnění materiálu mi přáteli. Adolfem Hejdučkou a Karlem Kálalem. Ti z Jindřichova Hradce poslali podrobné zprávy o Slovenskému národnímu muzeu a žádali o pomoc ve prospěch bratrského národa slovenského. Akce norského básníka rozrostla v celoevropskou záležitost a stala se milníkem v dějinách našich národů. O to svědčí navíc i skutečnost z druhé světové války. Ve 40. letech se exilové vlády dvou států postížených národů, Norska a nás, dohodly, že budou příští slavit Bjornsonovo narození 8. prosince jako den v jmenosti Norska a Československa. Víme, že na první shromáždění byl také k

České a slovenské poezie Pravě

české a slovenské poezie, které vyšly i v samostatném souboru (1984). U nás vyšel výbor ze Sjostrandovy poezie Znamení Vodnáře v r. 1980.

Zpět k úvodnímu. Byl jste prvním příslušníkem našeho národa, kterému bylo umožněno nahlédnout do archivu Nobelovy ceny.

„Přelo mi štěstí. Materičky, které uchovává Švédská akademie, jsou důležitým pramenem poznání. návrhů, hodnotění a konečného rozhodnutí

kulturního života, ale i řadu rozporů naší společnosti. A ty jsem se pokusil shrnout do šestí rozhlasových relací.“

Vaše relace měly pro svou objektivnost a neutříbenost mezi veřejností zajímavější se o literaturu nesmírný ohlas. Větši-

a styčné body v dějinách a kultuře. Vzdálené Norsko a naše země mají řadu paralel v historickém vývoji. Je u nás poměrně málo známo, že norský básník Björnsjerne Bjornson, nositel Nobelovy ceny z r. 1905, se v r. 1907 (v 75 letech) dal do boje s maďarským ministrem Apponyim za zachránu Slované, jejich jazyka a kultury. Bjornson byl na tragické poměry na Slovensku upozorněn advokátem JUDr. Edwardem Le-

šéf Milan Kaplan uvádí, že rá-
dio s názvem Sprint má zahá-
jit provoz v polovině dubna. O
ostatních soukromých rádiích
chce lišit především mnohem
většími bloky regionálního
zpravodajství a publicistiky
Podle ředitele Orionu je sháně-
ní regionálních informací
i když se jich snaží zařadova-
co možná nejlépe, velmi ná-
kladné a složitě. Rozšiřova-
zpravodajskou část v Orionu
nechtějí. Dommůvji se, že zá-
kladní poměr mluveného slova
a hudby musí být zhruba dva
cet ku osmdesáti procentům,
což je optimální množství in-
formací, které jsou posluchač-
schopni vnímat.

Úspěch
Poslední průzkumy AISA, ve
kterých se rádio umístilo na
druhem místě, byl pro mnohé
překvapením. Když celý pro-
jekt několik studentů v Ostra-
vě-Porubě připravovalo, jistě
s tak výrazným úspěchem ne-
počítali. Bez jakýchkoli inves-
tic ze zahraničí, se zkušenos-
tí v podstatě místními, se It
Orionu podařilo. Pro případ
nou konkurence, která by chtě-
la náskok Orionu někdy v bu-
doucnu snížit, to bude pravdě-
podobně velmi složité.

Vysílání z Poruby poslouchá půl miliónu lidí

AISA: Orion je druhý

Velkou oblibu si vysloužily
rádioburzy a skladby hrané
na přání. Vysílání je založeno
na přímém kontaktu s posluchači - lidé téměř neustále do
rádiu telefonují, odpovídají
na nejrůznější soužití a hd-
danky, mohou si zvolit přes
rádio partnera nebo s úspě-
chem prodat kolečkové brusle
či auto.

„Vysílání je u nás organizováno jinak než ve státním rádiu. Jedná se o takzvané one man show - moderátor převádí nou část programu, kromě zpráv a besed, organizuje sám,“ říká Jaroslav Král, ředitel Orionu. Vysílání je zaměřeno na věkovou kategorii mezi osmnácti až čtyřiceti lety. Komerce, rádiem reprodukováná, je nadmíru úspěšná - jen málokdy se stane, že v ostravských obchodech, barech nebo podobných veřejných zařízeních lze slyšet jinou stanicí než právě Orion. Člověk přitáhne holdující komerci si při nákupu ponožek, chleba a křehkou

Rádio Orion zahájilo své vysílání 23. října minulého roku. U jeho zrodu stáli čtyři bývalí studenti Vysoké školy báňské v Ostravě. Jejich dosavadní praxí byly čtyři roky odborné v studenšenském rozhlase. Založili společnost Orion s cílem omezit a pomoci leasingu se jim podařilo sehnat techniku potřebnou k vysílání. Od začátku až do dnešních dnů vysílá Orion z kolejší Vysoké školy báňské v Ostravě-Porubě.

Přistoupit na pravidla hry
To jediné, co může na Ostravsku rádio bez problému, zru, heavy metalu a podobně.

Která díla švédské a norské literatury jste dosud přeložili a naopak?
„Z norských to román Johana Bojera Lidé u moře, s Boženu Klínovou Bjornsonovy Selenské povídky, román Finna Alnoesc Kolos. Ze švédštiny celé básnické dílo Edith Soder-

Jan Král, Jiri Hanus

Jan Král, Jiří Hanzus
Měli jsme kuře v restauraci „Swiss Chalet“ a útratou jsem plávil já. Seděli jsme a hovořili o různých věcech, ponejvíce o politice a o servíráčích, které kolem nás uopoceně - běhaly. Pan prezidentem sem tam na jejich adresu utrousil pubertální a docela nechtoucné poznámku, ale mně se podařilo nějak podřídit převést pokatu zase na téma finančního zabezpečení a kádrového obsazení kabinetu ČSFR. Nakonec jsem to vzdal. Pan prezident měl chuť na ženskou, a to s ním pak už nebyla řeč o ničem.

Bylo to koncem roku 1980 a pan prezident právě vydal Memorandum o plánech Sovětského svazu na anexi Československa a Prohlášení o vzniku Československé federální rady v zahraničí (ČSFR), datované 28. října 1980. Dr. Jiřímu Kotasovi, prezidentovi ČSFR (na Západě je každý předseda prezidentem), bylo sedmadvacet let, když se i s matkou v Ottawě. Přijel v té době do exilu a vyhlásil vznik federální rady, jakési „exilové vlády“, vyžadovalo veliký kus odvahy, nebo naivitu. V zahraničí již existovalo slušné množství aktivních organizací s dlouhou tradicí, ale také různé „československé vlády“ s jepičtými životy, které přiváděly na svět krajané s jedinou psychiatrickou diagnózou. Kotasem založená ČSFR (čestěra) nevzbudila mezi československým politickým exilem velkou pozornost. Kotas byl okamžitě zařazen do jedné ze dvou kategorií, které byly mezi emigranty populární: agent SIB, nebo blázen. Málo kdo věřil jeho prohlášení, že byl vyslán do exilu jakousi odbojovou organizací bojovat za svobodné Československo. Určitou skepsi vůči Kotasovi naváděla tato fakta: před emigrací pracoval

svi jeho plán s krajany (až dva tři vyvrálce, které u něho drží jenom jejich investice a jeho sloby) hrouť. Snaží se být ještě aktivní jako dobrovolník funkcionář odbočky místní Progresivně konzervativní strany v Ottawě, ale v československém exilu je definitivně vyřazen. Zachraňuje ho však samotná revoluce a Kotas opouští co nejrychleji pro něho jiskřivou kanadskou půdu. Tentokrát „New Masaryk“ s čerstvě přistříženou bradkou, rozšířením projevem, a navíc exilové osiřilý dobrodruh (a bývalý dobrodruh V. Krále) se pouští v Československu do politologického politiky.

Stěhuje se z otlawské Br Street do Prahy, do Vladislavovy č. 13, do překrásného bytu, který těsně před revolucí opustil Bedřich Vlasák, zaměstnanec 5. správního úřadu. Převzeli byt SIB a osobní bodyguard Lubomír Sira. Převzeli byt od Vlasáka dohodne Kotas jenom v Ottawě s tímto novopřicestujícím emigrantem, který si svou okolností vybral za bydliště Ottawu, dosavadní sídlo předsedy čestěry. Výměny stáží v exilu?

Doma Kotas svým skvělým vystupováním, logikou a vědomostmi okouzli desetitisíce levizních diváků a jednoho ministra, který mu skočil již jenom na lep a podruhé se na svou ODS sebevražedně pravuje. Jestli V. Klaus kooperuje s Kotasem a jeho kolektivem příznivců do ODS, musí se pravít na hodně nepřijemné intriky a podvůtků, neboť bez něj Jiří Kotas je v politice bezohledný.

V exilu se na J. Kotase zapomnělo. Ti, kteří Kotase doma ještě před volbami tohoto mákého diktátorka odhalili, já bych se dnes neobtěžoval kdýhvi k tomu nedal roditelům. Ti, kteří Kotase k tomu před volbami tohoto mákého diktátorka odhalili, já bych se dnes neobtěžoval kdýhvi k tomu nedal roditelům.

Kdyby měl ministr Klaus již lehdý možnost slyšet Čapka, snad by si rozmyslel vzít dějepisce Kotase

Obědval jsem s prezidentem ČSFR

PhDr. Karel Škrábek, člen předsednictva KPVC

Když Kotas poznal, že neuspěje u „oficiálního exilu“, zaměřil se na soukromé osobě, u kterých si chtěl získat obdiv „znalostí věcí“ a množstvím informací nejenom z nejvyšších stranických míst doma, ale i v SSSR. Přestal vyhledávat politiky a intelektuály a zaměřil se na drobné české podnikatele, řemeslníky a opraváře, u kterých vycítil možnost finančního příspěvku. Zde byl Jiří Kotas úspěšný. Za finanční pomoc „rozdával“ stínová ministerská křesla v čestěře, a tak v té době získala Československá federální rada kromě maminky Kotasové asi pět šest členů. Některé z nich jsem znal osobně a věděl jsem o jejich finanční pomoci „radě“ a Kotasovi. Za celou dobu exilu - 10 let - nebyl dr. Jiří Kotas v pracovním úvazku u

at v zaměstnání, které bylo
byčejně rezervováno pro ty
nejlepší komunistické (a prově-
něné) kačky. Dr. J. Kotas pracoval
al u akademika V. Krále
(ČSAV) v Sovětsko-českoslo-
venském ústavu. K pražským
hartilům se nepřidal (byl od-
minut?), ale odjížděl bojovat za
aranie, kde prohláší, že patří
to skupiny Věmi zůstaneme II,
které nikdo nikdy neslyšel
o které sám Kotas po dobu de-
seti let v emigraci nepodal ve-
řejnosti jednu jedinou faktickou
informaci.

Kotas věděl, že do politicky
nejednotného exilu musí přijít
něm novým, co by šokovalo
xilové politické a intelektuální
sruby. Proto hned zpočátku su-
verenně prohláší, že má dů-
ležitý o přípravě anexi
SSR Sovětským svazem, kte-
á by měla být ukončena v roce
1984.

Důkazy, které Kotas nakonec
nabídl, byly micnodokazující
eoretické články psané jazy-
em Rudého práva v jeho časo-
pise Československá cesta.
Když jsem po něm chtěl kon-
krétnější důkazy o anexi, nějaké
dokumenty, odpovídlí, že po-
káže, že všechny informace má v
"hlavě". Rekl, že mu V. Kral do-
volil v zaměstnání přespávat,
a tak se Kotas po nocích učil
z paměti informace a tajně zpra-
vovy z různých archivů, které až
v Kanadě dával "zpět" na papír.
Jedna z prvních Kotasových
činností po příjezdu do Kanady
spočívala v navazování kontak-
tů s exilovými organizacemi
různými představiteli čs. exi-
lu. Nikde však nepochodil. Lidé
mu nevěřovali a podezírali
ho. Většina ho nechápala, nebo
se mu posmívala. Někteří pova-
žovali Kotalse přímo za podvo-
dka. Například profesor Rado-
slav Selucký byl o tom naprosto
přesvědčen. Nevyučoval také
spolupráci Kotas s StB. Spiso-
vatel Josef Skvorecký dodnes
svůj negativní názor na Kotalse

svým článků různě podepsá-
ných, které uveřejňoval ve
svém časopise. Nebylo zapotře-
bí znalce k tomu, aby se vědělo,
že za tučným jménem, zkratkem
a pseudonymů se skrývá stále
stejný a nudný předseďa česko-
slavský, který svým stylem překoná-
val i ty nejlepší redaktory RP.

Noví členové českých museli
složit bombasticky neveřejnou
přísahu na „Základní zákon“.
Kotas to s lidmi uměl. Průměr-
ného člověka dokázal přesvěd-
čit o správnosti svých myšlenek
během několika hodin. Jeho ar-
gumenty zněly věcně, jasně, lo-
gicky a na první pohled byly
podloženy „fakty“ a „dokumen-
ty“. Miloval Masaryka a byl jim
tak posvětl, že se snažil mu být
i vzhledem podobný. Se svoji
pěstnou bradkou se nechával
fotografovat před portálem
TGM a hyl dojat, když o něm
noviny psaly jako o „New Ma-
saryk“.

Když Jiří Kotas viděl, že
v exilu nespěje s myšlenkou
anexe Československa, snažil
se dostat do nižší kanadské po-
litiky a také v USA se mu poda-
řilo navázat kontakty s konzerv-
vativci a republikány. Prodával
se všude jako „poradce“ nebo
dobrovolný pracovník a organi-
zátor. Upozornil na sebe i státní
Bydlet s matkou v jednom z nej-
lacnějších čimžků v Ottawě
(Bell Street), kde měl pokoj pl-
ný fotografií sebe samého s růz-
nými tajemníky a ministry na
schodech parlamentu nebo Bí-
lého domu. Tyto fotografie jsou

jako poradce na mi-
nisterstvo financí.
Ale Kotas to s finan-
cemi asi uměl. Vždy
se mu nakonec nějak
podáfilo peníze se-
hnat. V Evropě tvrdil,
že ho financuje To-
maš Bata (k Bafovu
velikému překvapě-
ní), a za mořem zase
chtěl vzbudit dojem, že českou
financí drží doktor Josef
Josten (zase k jeho úžasu).

Hovořil jsem s Tomášem Ba-
tistou u příležitosti jednoho inter-
view a pan Bata podporu Kotal-
se popřel. Stejně tak redaktor
Josten v dopise. Když jsem po-
zdělji tato fakta o Kotasovi pu-
blikoval, speciálně o „Bata
Connection“, reagoval na to
Kotas ve svém časopise Česko-
slovenská cesta (nikde jinde
Kotalse v exilu nečítali) sérií
vzteklých a hysterických člán-
ků, ve kterých kromě mne na-
padl tučet exilových osobností
způsobem, který v historii exi-
lového tisku nemá obdoby. Ko-
tas je zlý nepřítel. Navíc postřá-
dá i ten nejmenší smysl pro hu-
mor, a tak jsem o sobě - na
pokračování - četl, že jsem bý-
val doma pionýrský vedoucí
a svazák, že jsem obškurní
žurnalista, nerozumím složit-
nostem a mám v obyváku bor-
del. Podobně dopadli Škutina,
Skvorecký, Reimš, Suchma,
Friede, Selucký a další tučet li-
di, kteří si dovolili o „Novém
Masarykovi“ pochybovat. Po-
dle amerického způsobu Kotas
rád vyhrožoval svým nepřá-
tům žalobou. Většinou to však
skončilo výhrůžným dopisem
prostřednictvím jeho přítelky-
ně-advokátky. Situ by stálo za
to, nechat se Jiří Kotasem ko-
něčně doopravdy žalovat. Kolik
kotasovin by asi vyšlo na po-
vích? Lidé by konečně zjistili,
že není všechno zlato, co je
v Bance Bohemii měřeno.

Po rozpadnutí českých (ob-
čanská a snol) i Kola-
sám prezident ČSFR. Kotas mi
nedávno poslal vzkaz po jistém
L. V. z Ottawy. Oba se sešli ná-
hodou v Praze v baru Čarčota
a po ověření svých totožnosti
a zasluh a po několika skleníč-
kách se ředitel banky Bohemia
rozhodl, že mi na barové účten-
ce pošle do Ottawy vzkaz. Lá-
dik V. však po příjezdu do
Kanady „posoudil“, že obsah
vzkazu by byl jeho přítelmu
a vzácnému barovému pivěti ve
Wagnerových rukou nebezpeč-
ný, a rozhodl se mi vzkaz ne-
odevdat. Na pivních táckách
v ottawské restauraci Slaviva
však přece jenom Ládik sem
tam něco ze vzkazu prozradil,
z čehož jsem si udělal závěr, že
dr. Jiří Kotas vzkazuje svým
kritikům v Ottawě, že za a) on
míří vysoko, ať si dáme pozor,
a b) my míříme moc vysoko,
a ať si také dáme pozor. A! je
správná první, nebo druhá alter-
nativa neodevzdaného vzkazu.
Jedno je jisté: drzost Kotalse
nezná meze. Pozor si musí dát
voliči v Československu jakož
i eventuelní političtí partneři
Kotalse. Sami si musí odpovědět
na otázku, kdo je vlastně dr. Ji-
ří Kotas. Tak, jak se my zde sna-
žíme přijít na to, jak se přes noc
z historika dějin kubánské revo-
lucce mohl stát Kotas bez při-
slušného vzdělání a bez vlast-
ních investic bankěčem. Z Ka-
nady, si finance nepřivezi.
Kdyby nějaké peníze měl, zají-
stě by je vrátil panu M. K., kte-
rý se mě stále ještě ptá: „Arnoš-
tě, máme dotaz. Nevíš, co dělá
Kotas? Vím! Bouda na politič-
ky nezkušené Čechy a Slováky.“

Ottawa, červenec 1991
Arnošt Wagner
*Arnošt Wagner je zahranič-
ním zpravodajem Čs. rozhlasu
v Praze, spolupracovníkem
RFE a CBC Canada. Je čle-
nem redakčních rad několika
časopisů, Syndikáta českých
novinářů a Svazu kanadských*

→ MADE IN GERMANY...

Der Neodionist ist nicht
ein
einer
Republik
Präsident

Bruncvík nebo Roland?

Při vyslovení jména Bruncvík se někomu vybaví básně o Šilfrádrovi a Bruncvíkovi, jinému erbovníkovi vévi od A. Sedlčáka, či Juriskovi vyprávění o bájném spravlivém a šlechtiném českém knížeti Bruncvíkovi a jeho věrném lvu nebo pívná pověst o Bruncvíkovi meči od A. Weniha. Až při bude Čechům nějaké háře, objeví se na bílém koni svatý Václav se svým komonstrem a Bruncvíkovým mečem, který má být ukrý v piliři Karlova mostu. Zřejmě navždy nepřítel české země.

Mnozí z nás si však vybavují představu šlechtěho rytíře od Karlova mostu, jehož socha byla vytesána řeckým sochařem L. Šinkem a v roce 1884 vyzvěna v blízkosti ostrova Kampa. Rytíř s válečnou tváří a mečem v ruce inspiroval k jímavým veršům ruskou básničku Marinu Cvětajevovou, nešťastnou autorku posmutněných básní, která skončila svůj život v roce 1941 sebevraždou.

Aufgespießt

„Die Mutter aller Parties.“

Die britische Zeitung *The Independent* über die Einführungsfeierlichkeiten für den 42. US-Präsidenten Bill Clinton.

Prácký Bruncvík byl pro ni symbolem věrnosti sama k sobě, jistotou. kterou jí poskytovala po tři léta Praha, kam se Cvetajevová uchýlila po emigraci ze své vlasti v roce 1922, předtím než odešla do Francie.

Původně na místě, kde je nyní umístěna Šinkova socha, stával od počátku 16. století jiný kamenný rytíř. V roce 1648 byl silně poškozen dělostřelbou při obléhání Prahy Svědů. Jeho torzo se dnes nachází v pražském lapidáriu. Podobu rytíře známé z nejasněho dřevorytu panoramatu Prahy z roku 1562. Zachovala se také její drobná volná kopie z úběhu z první poloviny 17. století.

Při studiu historie této původní sochy se ukazuje, že tu s největší pravděpodobností jde o obdobu německých Rolandů (rolandových sloupů) - kamenných rytířů, nazvaných snad podle palatina Karla Velikého a hraběte Pánské od Rolandovi, starofrancouzské básnické

šce, von einem hohen politischen Symbolwert war - erlaubte eine solche generelle Schuldabwälzung auf die Generale nicht. Denn Hitler, der während der Schlacht von Moskau im Dezember 1941 selbst den Oberbefehl über das Heer übernommen hatte, übte diesen während der Kämpfe um Stalingrad auch direkt aus, mehrfach sogar gegen den Rat zumindest einiger Generale, womit der Grad seiner persönlichen Verantwortung stieg.

Für Joseph Goebbels, den „Reichsminister für Volksaufklärung und Propaganda“, der für die Meinungslenkung hauptsächlich verantwortlich war, bedeutete dies eine neue Herausforderung. Denn in der ersten Hälfte des Krieges hatte die nationalsozialistische Propaganda eine vergleichsweise einfache Aufgabe zu bewältigen gehabt. Sie hatte siegreiche Feldzüge „verkauft“. Das heißt, sie war sozusagen auf dem Rücken der Wehrmacht geritten. Militärischer Erfolg und der Erfolg der Propaganda hatten einander bedingt.

Jedoch auch schon vor „Stalingrad“ hatte es eine Krisensituation gegeben, in welcher der deutschen Öffentlichkeit ein militärischer Mißerfolg in möglichst positiven propagandistischen Wendungen nahebringen war. Gemeint ist der in Winter 1941 vor Moskau gescheiterte Angriff. Die „Schlacht vor Moskau“ stellte den Nimbus der deutschen Unbesiegbarkeit

erstmalig in Frage. Hitler hatte damals „Köpfe rollen“ lassen, das heißt, er hatte einige Generale zu Sündenböcken gemacht, abgesetzt und neue berufen. Dem Propagandaminister war hernach noch die Aufgabe verblieben, öffentlich die Weisheit und Genialität des „Führers“ zu preisen und ihn damit aus dem Schußfeld der Kritik zu nehmen. Das Desaster der deutschen Truppen in Stalingrad - das über die militärische Niederlage hinaus für beide Parteien, die sowjetische Seite ebenso wie für die deut-

zda jsou Rolandů rytíř z kašny v Chébu, plešský Žumbera, či dvě renesanční alegorické mužské obři postav y městských znaky na bočích věže radnice v Hostinném. Nepochybně však můžeme za Rolanda považovat litoměřického, Herakla přimávajícího kamenného muže oděného do kožešiny, majícího v pravé ruce patice a v levé štít, na kterém je v reliéfu zobrazen váček s penězi. Socha je umístěna na vysokém pilíři s datem 1539 v renesančním radnice. Na pilíři se dočasně nachází litoměřický loket pro potřebu trhovců a kupujících. Původně pry socha stávala u řeky Labe a symbolizovala celni a skladové svobody, které Litoměřicům udělil Karel IV. a potvrdil v roce 1459 Jiří z Poděbrad a znovu v roce 1473 Vladislav Jagellonský. Vratme se však ke kamennému rytíři od Karlova Mostu. Podobně jako litoměřický Roland i prácký rytíř byl symbolem celního práva a práva skladu Starého Města pražského.

Roku 1459 udělil Jiří z Poděbrad

Starému Městu právo vybirat na mostě clo. v roce 1472 pak Vladislav Jagellonský toto právo Staroměstským potvrdil. Mezi Staroměstskými a Malostranskými docházelo nicméně v průběhu 15. století ke sporům o mostní celní výsady a práva k vltavským břehům u Karlova mostu. Malostranské měšťané nakonec uznali práva Staroměstských a kráče po tomto uznání byla kolem roku 1506 vyzvěna při ostrovu Kampa socha rytíře v brnění s mečem a štítem, na kterém byl znak Starého Města pražského. Meč symbolizoval zvýšenou právní ochranu místu, kde se mohlo skládat zboží.

Někdo by se mohl cítit zklamán, že socha rytíře od Karlova mostu, alespoň ta původní, nebyla legendárním Bruncvíkem, ale symbolem městských práv. Avšak právo, je-li založeno na nřavnosti a humanitě, není o nic méně inspirující než pověst o českém knížeti Bruncvíkovi.

Schlacht um Stalingrad und Kriegspropaganda

Mit ihrer These vom „Heldenepos“, das sich in der Stadt an der Wolga abgespielt habe, produzierte die nationalsozialistische Propaganda eine abstrakte Scheinwelt. In ihr spielte das aktuelle militärische und politische Kalkül eine gänzlich untergeordnete Rolle. Statt dessen wurde, wie es der Theoretiker des „sozialen Mythos“, Georges Sorel, gelehrt hatte, das „Gefühl für das Erhabene“ angesprochen, das die Menschen jenseits aller Nützlichkeitsabwägungen zu einer geschichtlich wirksamen Einheit zusammenfassen sollte.

Man muß sich diesen Mythos als eine zweite, visionäre Wirklichkeit vorstellen, die gar nicht beanspruchte, das konkrete Leben der einfachen Soldaten in Stalingrad zu reflektieren, sondern in der das ganze Problem auf eine andere, höhere Ebene gehoben war. Nur so, glaubten Hitler und seine propagandistischen Helfer, würde es gelingen, dem Massensternen Zehntausender junger deutscher Männer in Uniform einen höheren Sinn zu verleihen.

Dort, in der Ideenwelt des Glaubens, war das konstruierte Bild von „Stalingrad“ der rationalen Kritik entzogen. Mit der Version vom „Heldenmythos“ wandte sich die NS-Propaganda an die Kräfte des Gemüts und nicht die des Verstandes. Sie benutzte daher eine Bildersprache und machte Anleihen in den tradierten Mythologien sowie in den Religionen. Vom „Glauben“ war immer wieder die Rede, von der „Allmacht“, der „Ehrfurcht“ und dem „heiligen Schauer“, ebenso aber vom größten „tragischen Heldenopfer“ der deutschen Geschichte für den Sieg.

Adressat dieses Konstrukts waren nicht nur die Hinterbliebenen der Toten von Stalingrad, sondern das deutsche Volk insgesamt, dessen weiterer Loyalität sich das NS-Regime zu vergewissern trachtete, um den Krieg fortsetzen zu können - bis zum „bitteren Ende“. Das ist, Hans Barth zufolge, der Sinn des „heroischen Mythos“: Er „sucht die Menschen auf die Katastrophe vorzubereiten, aber nicht in der Weise, daß sie sie als leidende Wesen ertragen, sondern so, daß sie sie als kämpfende herbeiführen“.

Im Zusammenhang mit der Stalingrad-Krise hatte die NS-Propaganda primär zur Lösung einer allgemeinen, herrschaftspolitischen Aufgabe beizutragen. Sie lautete, eine Destabilisierung des NS-Regimes, die als Folge dieses militärischen Desasters möglicherweise eintreten konnte, entweder zu verhindern oder doch wenigstens zu begrenzen. Die auf den ersten Blick widersprüchlichen propagandistischen Schachzüge dienten durchgängig diesem politischen Hauptziel.

Für Joseph Goebbels, den „Reichsminister für Volksaufklärung und Propaganda“, der für die Meinungslenkung hauptsächlich verantwortlich war, bedeutete dies eine neue Herausforderung. Denn in der ersten Hälfte des Krieges hatte die nationalsozialistische Propaganda eine vergleichsweise einfache Aufgabe zu bewältigen gehabt. Sie hatte siegreiche Feldzüge „verkauft“. Das heißt, sie war sozusagen auf dem Rücken der Wehrmacht geritten. Militärischer Erfolg und der Erfolg der Propaganda hatten einander bedingt.

Jedoch auch schon vor „Stalingrad“ hatte es eine Krisensituation gegeben, in welcher der deutschen Öffentlichkeit ein militärischer Mißerfolg in möglichst positiven propagandistischen Wendungen nahebringen war. Gemeint ist der in Winter 1941 vor Moskau gescheiterte Angriff. Die „Schlacht vor Moskau“ stellte den Nimbus der deutschen Unbesiegbarkeit

schien ganz in der Rolle des Opfers einer unumenschlichen Befehlsgebung aufzugehen. Damit geriet jedoch seine Doppelrolle als Täter und Opfer aus dem Blickfeld, ebenso die ganz praktische Frage, weshalb die einfachen Soldaten in Stalingrad eigentlich nicht massenhaft desertiert sind, statt dessen den Durchhalte-Befehlen Folge leisteten und damit - auch die sen Perspektive muß erlaubt sein - dazu beitragen, daß das NS-Regime den Krieg in der bisherigen Weise fortsetzen konnte. (...)

Hier befinden wir uns an einem zentralen Punkt des Nachdenkens über „Stalingrad“. Tatsächlich ist die Frage, wo die Willfähigkeit der verantwortlichen Generäle gegenüber dem „Führer“ hätte entstehen müssen und wo angesichts des Massensterbens der Soldaten Ungehorsam und eigenes Handeln eine moralische Pflicht gewesen wären, seit langem Gegenstand der militärischen wie auch der politischen und historischen Diskussion. Der „kleine Mann“ wurde in diesem Zusammenhang weniger thematisiert. Er

578
93

V roce 1968 a na začátku roku 1969 sledovala celá republika, co psali v novinách o svých zkušenostech političtí vězňi, kteří prošli věznicemi a koncentračními tábory v Jáchymově, v Příbrami, na Borech, na Mírově, v Leopoldově i jinde. Všichni projevovalei shodně starost o to, aby se už ono období temna nikdy neopakovalo. Stále totiž hrozí nebezpečí — bývalí různě, například lež — řekl jeden z rehabilitovaných vězňů, když vyprávěl novinářům o tom, co zažili v příbramských dolech. Ve svých vzpomínkách pokračoval takto:

»V roce 1956 jsem stál na apelplacu koncentračního tábora Vojsna u Příbrami a spolu se mnou další dva tisíce vězňů, z nichž dobré tři čtvrtiny byli vězňi z politických důvodů. Z rozhlasu nám tehdy vysílali přenosy první a poslední tiskové konference tehdejšího ministerského předsedy Viliama Širokého. Prohlašoval, že v našich věznicích není ani jediný politický vězeň; že tam jsou pouze samí kriminální zloděinci. Na to nádrovotím tábora zazněl smích vězňů.«

Tak vzpomínal 23. dubna 1968 redaktor nakladatelství Vyšehrad Ladislav Jehlička na rozhovor bývalého předsedy vlády s novináři z roku 1956. »Ten rozhovor mne tehdy — roku 1956 — vyprovokoval k tomu, že jsem adresoval předsedovi vlády V. Širokému otevřený dopis. Obsah dopisu byl vyslán Svobodnou Evropou 2. června 1956 Rekl jsem v něm:

Pane předsedo vlády! Slyšel jsem, že byste mohl vyhlásit amnestii pro vězně, ale že nemáte koho propustit. Zkuste vědět o každém člověku z některé věznic, který — odsouzen podle falešného obvinění — sedí v okresní věznic nebo krajské věznic. Sedí v okresní věznic nebo krajské věznic, kdo pracoval na postbrieffen bezog. Damit stand die Glaubwürdigkeit der Propaganda insgesamt auf dem Spiel.

Zuvor, seit Beginn der Kämpfe um Stalingrad im August 1942, hatten die gleichgeschalteten deutschen Medien kontinuierlich Informationen über erfolgreiche Angriffe der deutschen Wehrmacht in der Wolgastadt verbreitet. Hitler selbst hatte in einer öffentlichen Rede am 8. November 1942 in München wahrheitswidrig mitgeteilt, Stalingrad sei praktisch schon erobert (...).

Darauf folgte nun also seit dem Beginn der sowjetischen Gegenoffensive am 19. November 1942 bei Stalingrad jene neue Propagandataktik, die in der „Kunst des Verschweigens“ bestand. Der von Hitler dirigierte Wehrmachtbericht deutete die Lage nicht einmal an. In der Propaganda war fortan lediglich von der „Härte und Schwere“ der Kämpfe in Stalingrad die Rede. Mit anderslautenden sowjetischen Berichten ging der Propagandaminister so um, indem er sie pauschal als „Lügemeldungen“ abtat und sie damit jener Spezies von Kriegspropaganda zuordnete, der man generell keinen Glauben schenken durfte, getreu seiner eigenen Devise: „Die Nachrichtenpolitik im Kriege ist ein Kriegsmittel. Man benutzt es, um Krieg zu führen, nicht um Informationen auszugeben.“

Auch an Weihnachten 1942, als sich der Informations Hunger der Menschen in der Heimat steigerte, behielt die NS-Propaganda die Taktik des Verschweigens bei. Goebbels wußte, daß dieser vierte Kriegswinter mehr noch als die früheren ein Stimmungstief bei der deutschen Bevölkerung mit sich zu bringen drohte. Überdies dürfte er wohl schon zu diesem Zeitpunkt geahnt haben, daß die in Stalingrad eingeschlossenen Soldaten nicht mehr würden gerettet werden können. Daher verbrachte er die Weihnachtstage 1942 in bedrückter Stimmung. (...) Sein Neujahrsgruß 1943 an die deutschen „Soldaten der Front“ war erneut gekennzeichnet durch ein Gemisch von Verschweigen und von Beschönigungen. Er behauptete in allgemeinen Wendungen, das neue Jahr werde Deutschland dem „endgültigen Sieg“, dem „Endsieg“, näherbringen, wemgleich er auch zugeben mußte, daß „Stürme uns umbrausen“.

Hitler flüchtete sich in seinem Neujahrsgruß 1943 seinerseits in allgemeine Phrasen, wenn er beispielsweise im Hinblick auf den Krieg ausführte, es gehe „in diesem Kampf ... wirklich um Sein oder Nichtsein“. In seinem am gleichen Tage veröffentlichten „Tagesbefehl an die Soldaten der deutschen Wehrmacht“ beschor er einmal mehr das altbekannte Feindbild vom „jüdischen Bolschewismus“, mit dem er schon den Überfall auf die Sowjetunion am 22. Juni 1941 zu rechtfertigen versucht hatte, und zugleich rückte er das Thema Europa wieder in die vordere Reihe der Propagandathemen: „Gnade Gott Europa, wenn das jüdisch-bolschewistische Komplott gelingen würde. Europa wäre endgültig verloren, in ihm aber liegt eure Heimat, meine Soldaten, für die ihr kämpft.“

Seit Ende 1942 nahmen — den SD-Berichten zufolge, die in der Regel ein zutreffendes Stimmungsbild vermitteln — die negativen Äußerungen der Menschen über die eigene Regierung und den Krieg derart zu, daß in bezug auf das Verhältnis der Deutschen zu Hitler geradezu von einer Umbruchsituation gesprochen werden kann. Es hatte sich der durchaus zutreffende Eindruck ausgebreitet, man sei das Opfer von Fehlinformationen und Verschleierungen. Im größeren Zusammenhang des gesamten Zweiten Weltkrieges betrachtet, bildete die propagandistische Behandlung des Stalingrad-Themas — also die Taktik des Verschwei-

covat nějaký ten rok kdesi v pracovním táboře. Ale snad by vám mohl říci ministr spravedlnosti, kolik takových nešťastných lidí, kteří byli z politických důvodů zbaveni svobody, je v celé republice. Netušíte, kolik lidí chci přimět zemědělece k založení politických vězňi. Chcete to mít černé na bílém, koho máte propustit a proč? Snad- dáci půdy v některých vesnicích. Bez sou- hlasu MNV dal výnosem zemědělcům z ná- stáť aspoň jeden dopis o tom, kolik lidí je zavěno. Už jste byl někdy v lidového sou- řadu, před kterým seděl na lavici obžalova-

Chyběj hnojnna, osiva, krmiva, úvěr a jiné věci málo? Copak je u nás málo takových obel jako Náměst na Haně, odkud byli poslání do vězňi 9 rolník? Všichni byli znami jako dobří hospodáři široko daleko. Když už to nemohli i JZD vydržet, tak z něho roku 1953 vystoupit. A za to byli odsouzeni, ačkoli postupovali tak. Jak to dovoňovalo nařízení ministerstva zemědě-

Pane předsedo vlády! Máme snad požá- dat někdo na Západě, aby vás poučil, že v žádném státě, kde vládné právní rád, by těch 9 rolníků nebylo v žaláři ani mi- nutu? Neslyšel jste nic o tom, že výkup- ni pracovněci v nitranském kraji podali na drobné a střední rolníky přes 8000 trest- ních oznámení, že nespínali dodávkové dlu-

hy, které měly být podle úřední vyhlášky odepsány? Nebyl jste to před rokem právě vy, kdo odsoudil politiku tofálního výkupu? Toho výkupu, pa němž nezůstane na sýpce ani osivo, ani krmivo! Nikdy jste neslyšel o tom, že soudy odsuzují takzvané kulaky podle falešných obvinění; například, že chtěli trávit dobytek; že rozšiřovali moro- vání; že bracy, zrodily simtanky a kulhavky a slepého moru; dále bacily žlutanky, chřipky a jiných nemocí, anebo že rozší- řovali mandelinku bramborovu? Dejte si předložit spisy od soudů v Ústí nad Labem, v Plzni, v Tisnově a odjinud. Přesvědčte se, jakou fantazii a vyhaností jsou obda- řeni přísušníci policie a prokurátori, a zjistíte, že máte koho propustit!«

To byl obsah dopisu, který jsem adre- soval předsedovi vlády V. Širokému poté, co americkému novináři Grusonovi prohlá- sil na jeho dotaz 24. května 1956:

»Nemáte koho propustit v našich věz- nicích není ani jeden politický vězeň; jsou tam pouze kriminální zloděinci.«

Předseda vlády a političtí vězňi

Myslím, že ne! Ale snad ví, jak se ONV snaží, aby bylo co nejvíce z takzvaných úpadkových hospodářství, která by pak mohli přidělit nové založeným družstvům. Do nezávna nebylo v okrese po úpadkových hospodářstvích ani vidu, ani sluchu. Rolníci plnili všechny dodávky vel- mi svědomitě, třebaže to bylo těžké břemeno. O přednostech kolehozního hospoda- ření přeseředeni nebyli. Proto si na ně vy- žádali ONV tak zasedl. A co dokázal? Zavilil, že v několika obcích — Babičích, Kelčích, Náměticích, Choryni a v Kladubách — ne- bylo zajištěno obdělání asi 600 hektarů pá- dy. Pane předsedo vlády! Kým budou od- povědní funkcionáři ONV ve Valašském Meziříčí jako skuteční sabotěři zemědělské výroby postaveni před soud a odsouzeni na 10 let. Pro špiónáž? Pro vlezrađu? Ne! za to, že 600 hektarů půdy nebylo obdē- leno? Pouze proto, že nemohl obdělát kus po- le? A když budou propuštěni všichni rolníci, kterým znemožnila zvlde úradů nebo ze- moc v rodině anebo jiné neštěstí, aby mohli řádně obdělát svá pole tak, jak byli nepaměti zbytki? Kým budou propuštěni všichni zemědětci, kteří byli odsouzeni pro- to, že nemohli splnit dodávky? Copak je

In der ersten Phase — von der Einkesselung der 8. Armee am 22. November 1942 bis etwa Mitte Januar 1943 — wurde das Ziel der Stabilisierung des Regimes mit der riskanten Propaganda-Taktik des Verschweigens aller unangenehmen Tat-

Tvrzení V. Mečiara svými vzpomínkami na pravou míru uvádí generálmajor v. v. Josef Hohl

Bývalý náčelník správy vojsk MV generálmajor v. v. J. Hohl spolu s tehdejšími náměstky generálmajor A. Sámclem řídil před necelými dvěma roky akci, která vedla k potlačení vzpoury v leopoldovské věznici. Tvrzení slovenského premiéra V. Mečiara ho však natolik vyvedlo z míry, že se rozhodl nenechat si své vzpomínky jen pro sebe. Tady jsou.

PROLOG

Dne 9. prosince 1992 vystoupil ve slovenské televizi pan V. Mečiar a tvrdil před milióny diváků, že řídil velení potlačování leopoldovské vzpoury. Tvrdil dokonce, že zásah byl proveden podle, čímž vznikly značné škody na majetku. Zásah dopoledne by přerušil zbraň. Protože jsem se akce sám zúčastnil, mohu s kladným svědomím prohlásit, že potlačení vzpoury řídil od začátku do konce náměstek FMV gen. mjr. Andrej Sámel. Pan Mečiar si patrně myslí, že všichni mají špatnou paměť. A Sámel byl pověřen přímo tehdejšími ministrem vnitřní R. Sacherem a stalo se tak po zasedání federální vlády 25. března 1990. Politická odpovědnost

Věra jsme otiskli první část vzpomínek gen. mjr. v. v. J. Hohla na vzpouřu vězňů v Leopoldově. Dnes uvěřejňujeme jejich závěr.

INVAZE

Před sedmiáctou hodinou nastoupila ve východní bráně věznice úderná skupina asi 250 mužů pomalovanými barvami. V prvních řadách 63 příslušníků URNA, za nimi psovodi SNV se služebními psy, příslušníci výsadkové vojska z Hlohovce s ostrými náboji a v zadních řadách vybraní výsadkáři základní služby s evičními náboji k vytváření palebné kulisy. Vojska vojsk MV, pohraniční stráž a policie školy Hlohovců blokovali prostor - dělali nosiče raněných, eskortu vězňů a tvořili zálohy. Vchody do jednotlivých budov byly chráněny ze střech, kde měli vzbouřenci hromady kamení a cihel. Střešy vyčistil vzlét vrtulníků střelbou z brokových zbraní. Byli první ranění. Přesně v 17 hodin vyrazila úderná skupina s mohutným pokřikem a mohutnou palbou. Psycholo-

byla svěřena vládě SR a jejímu tehdejšímu premiérově M. Čičovi. **POPRVÉ V BRATISLAVĚ** Tenlýž den jsme cestovali do Bratislavy na zasedání slovenské vlády. Tam nám odborníci ze SNV přednesli podrobný plán situace. Předpokládali,

že v případě zásahu bude na obou stranách 200 až 250 mrtvých. Andrej Sámel však ubezpečil vládu SR, že udělá vše pro to, aby zitra byly co nejménší. V noci jsme se vrátili do Pruhy a do rána pracovali na přípravě operace. Doposud jsme s podobnou akcí neměli žádné zkušenosti. Dne 27. 3. 1990 jsme časné ráno letěli opět do Bratislavy a přesunuli jsme se do Hlohovce. Vydali jsme potřebné rozkazy a provedli rekonstrukci (průzkum terénu vedl rekonstrukci (průzkum terénu Zúčastněk akce byl určen na další den ráno. V době před akcí jsem byl přítomen rozhovoru A. Sámel a V. Mečiara

mel podal osobně hlášení, pan Čič ho objal a vyslovil mu hluboké poděkování. Po večeri se rozpruďila živá výměna názorů. Osmělil jsem se a řekl panu Čičovi, že by bylo na místě navrhnout A. Sámel a za úspěšný zázrak na generála (tehdy

Pravda o vzpouře vězňů v Leopoldově (II.)

náměstka A. Sámel a mezi pacifikovanými vězni. Většina říkávala, že se nechala k něčemu takovému vyprovokovat militantními vůdci.

SLOVA DÍKŮ

Andrej Sámel hlásil po 19. hodině telefonem výsledek akce panu M. Čičovi. Přišel velmi spokojen. Pan Čič nás prý zve na večeri do vily ministerstva vnitřní SR. Dorazili jsme tam po jedenadvacáté hodině. Pan Mečiar velmi radostně blahopřál A. Sámelovi, potom mně a náčelníku štábu pohraniční stráže generálu Ryšavému. Při příchodu M. Čiče A. Sá-

rem. A. Sámel se ptal, zda se necítí dotčen tím, že na jeho teritoriu řídí akci náměstek FMV. Mečiar (tehdy ministr vnitřní SR) odpověděl: »V žádném případě. síly, které budou zasahovat, jsou převážně federální a ty a tvoji spolupracovníci, Andreji, máte právo a zku-

PRAVDA O VZPOURĚ V LEOPOLDOVĚ (I.)

šenosti. Já bych si na to netroufl. « Rozmluva byla přátelská a oba se k sobě jako přátelé chovali.

KRIZOVÝ STÁB

Dne 28. 3. jsem ráno jel z Bratislavy do Leopoldova v autě spolu se Sámclem. On dokončoval projekt, který jsme ho a Sámel si navzájem přednes. Poprvé jsme vjezdli do prostoru věznic. V 9 hodin zasedal rozšířený štáb. A. Sámel seznámil přítomné s plánem akce a žádal všechny, aby se hlasováním vyjádřili. Proti plánu se vyslovil pouze tehdejší poslanec FS J. Langoš a požádal, aby byl ze seznamu

funkcionáře ve vysokém postavení, který prý před říkem 1989 měl vzít úplatek 50 tisíc korun. Nerad bych ho zde jmenoval. Bylo by ale zajímavé dnes zjistit, zda dal pan Mečiar ony materiály opravdu soudu, nebo zda je používá k jiným účelům.

členů širšího štábu vyškrtat. Sámel zvýšeným hlasem zvolal: »Třikrát vás škrtám, pane poslanče.« Po té J. Langoš místnost opustil. Sámel na tomto shromáždění také žádal vojenského prokurátora, aby nám dal záruku beztretnosti, když dojde k nutnému nási-

li. Vojenský prokurátor odmítl s tím, že musíme postupovat podle zákona. V 9.30 hodin A. Sámel přednesl ve vězeňském rozhlasu projev, ve kterém vyzval vězně, aby se vzdali. Ve vězeňských vězňů 1006 vězňů a postupně se jim vzdalo 172. Projev se opakovaně vysílal, ale nikdo další se již nevzdal. Vězni naopak zapálili část budov. Mezi 10. a 11. hodinou provedl velitel URNA pplk. Duřek průzkum. S několika příslušníky pronikl na vězeňské nádvoří, kde narazil na dobře vyzbrojený a organizovaný dav 400 až 500 vězňů, odhodlaných k boji. Jen s námahou se vojákům podařilo prostor

prohlášení v televizi, pro další zkrusňování informací. Ať sám podrobně uvede, jak se akce ujal, komu a jaké rozkazy vydával a proč nemal premiér M. Čič na povýšení jeho, ale A. Sámel. Mečiarova prohlášení ve sdělovacích prostředcích hlásí vůbec připadající svérázná. Pokud jde o odpolcech na americkém konzulátu v Bratislavě, prohlásil, že to nekolkirát hlásil a nic se nestalo. Ale komu konkrétně to hlásil. Sloužil jsem tři roky na Slovensku a mám tam mnoho kamarádů a přátel. V zájmu jejich si na závěr nemohu odpustit: »Bože, chraň Slovensko před Vladimírem Mečiarom.«

EPILOG

Proč jsem se tak podrobně rozhořoval. Nechtěl nechat nejmenší prostor panu Mečiarovi pro jeho další prohlášení v televizi, pro další zkrusňování informací. Ať sám podrobně uvede, jak se akce ujal, komu a jaké rozkazy vydával a proč nemal premiér M. Čič na povýšení jeho, ale A. Sámel. Mečiarova prohlášení ve sdělovacích prostředcích hlásí vůbec připadající svérázná. Pokud jde o odpolcech na americkém konzulátu v Bratislavě, prohlásil, že to nekolkirát hlásil a nic se nestalo. Ale komu konkrétně to hlásil. Sloužil jsem tři roky na Slovensku a mám tam mnoho kamarádů a přátel. V zájmu jejich si na závěr nemohu odpustit: »Bože, chraň Slovensko před Vladimírem Mečiarom.«

gens - die entscheidende Kommunikationsschwelle, womit gesagt werden soll, daß der NS-Propaganda etwa vom Beginn des Jahres 1943 an nicht mehr geglaubt wurde. Wohl aufgrund dieser destabilisierenden Tendenzen im Innern sah sich die

Wehrmachtführung nun gezwungen, wenigstens einmal Andeutungen über das wahre Geschehen in Stalingrad zu machen. Erstmals am 16. Januar 1943 - also ganze zwei Monate nach der Einkesselung - konnte die deutsche Öffentlichkeit, die längst gelernt hatte, zwischen den Zeilen zu lesen, dem Wehrmachtbe-

richt des Oberkommandos der Wehrmacht (OKW) indirekt das Faktum entnehmen, daß dort eine deutsche Armee schon seit Wochen eingekesselt war. Aber weitergehende Informationen gab es noch immer nicht. An dieser Stelle muß darauf hingewie-

DALE
NA
STG.
45

sen werden, daß auch die in den Berichten des OKW verwendete Sprache keineswegs sachlich-kühl, sondern hochgradig propagandistisch war. Damit ist nicht etwa nur der permanente Gebrauch von mythologisierenden Begriffen wie „heroisch“ und „heldenhaft“ gemeint, sondern auch die völlige Instrumentalisierung von an sich sprachlich festgelegten Begriffen wie „Verteidigung“ und „Angriff“. In den OKW-Berichten verteidigten nicht etwa die Soldaten der Roten Armee die russische Stadt Stalingrad, sondern die Verbände der deutschen Wehrmacht wurden als „Verteidiger von Stalingrad“ bezeichnet. Die Deutschen kämpften an der Stalingrader „Verteidigungsfront“ und leisteten „Widerstand“, während die Rote Armee in den OKW-Berichten durchgängig als „Angreifer“ figurierte. (...)

Man muß sich auch verdeutlichen, daß die Durchhaltebefehlsgebung der Armeeführung unter Generaloberst Paulus nicht bloß eine militärische Handlungsanweisung im engeren Sinne darstellte, sondern selbst Propaganda-Charakter hatte. Denn sie verfolgte das Ziel, den Soldaten im Kessel weiszumachen, hinter der ganzen Sinnlosigkeit der Lage stünde die höhere Weisheit des „Führers“ und damit auch ein höherer Sinn. Der Befehl von Paulus an die Soldaten seiner Armee vom 22. Januar 1943 beispielsweise spricht diesbezüglich für sich selbst: „Wenn wir wie eine verschworene Schicksalsgemeinschaft zusammenhalten und jeder den fanatischen Willen hat, sich bis zum Äußersten zu wehren, sich unter keinen Umständen gefangen zu geben, sondern standzuhalten und zu siegen, werden wir es schaffen!“ Das war Kriegspropaganda reinsten Wassers, gerichtet an jene Soldaten, die das Massensterben der vergangenen Wochen überlebt hatten.

Zeitgenössische Annahmen, Hitler und Goebbels seien über die Lage der Soldaten im Kessel von Stalingrad möglicherweise nicht genügend informiert gewesen, sind vollständig unzutreffend. Unter vielen anderen Informationen erhielten sie am 23. Januar 1943 den mündlichen Bericht eines aus dem Kessel ausgeflogenen Majors. Er erschien, wie dem Tagebuch von Goebbels zu entnehmen ist, „vollkommen abgemagert“, mit ganz in den Höhlen zurückgetretenen Augen, „fahrig und nervös“, aber zugleich „durchaus sachlich“ sprechend. Er berichtete, die Soldaten hätten nichts mehr zu essen und nichts mehr zu schießen; reihenweise säßen sie in den Bunkern und verhungerten oder erfroren.

Die Propaganda-Taktik des Verschweigens mußte Ende Januar 1943 durch eine neue Linie abgelöst werden, die aus einer Kombination von Realismus und Mythologisierung bestand. Das Schwergewicht der NS-Propaganda verlagerte sich nun dahin, den Mythos von Stalingrad als einem geschichtlich beispiellosen „Heldendrama“ zu schaffen. Unter den veränderten Bedingungen diente diese Taktik dem gleichen politischen Ziel wie die bisherige Taktik des Verschweigens: Sie sollte dazu beitragen, die Krise zu meistern und das Regime zu stabilisieren.

Für die Änderung der Propaganda gab es mehrere Gründe. Erstens führte das verstärkte Abhören von Feindsendern und das Lesen von Feldpostbriefen aus dem Kessel, wie bereits erwähnt, zu unwillkommener Gerüchekommunikation. Zweitens näherte sich die reale Lage im Kessel dem tödlichen Ende. Drittens schließlich gab es ein wichtiges Datum im politischen Kalender der Nationalsozialisten, das es für die führenden Repräsentanten des NS-Regimes zur Notwendigkeit machte, an die Öffentlichkeit zu treten und gleichzeitig auch die Taktik des Schweigens aufzugeben. Am 30. Januar 1943 jährte sich die Ernennung Hitlers zum Reichskanzler — im NS-Jargon

als „Machtergreifung“ bezeichnet — zum zehnten Male. Alljährlich hatte Hitler an diesem Tage eine öffentliche Rede gehalten, bislang jeweils in kraftstrotzender Siegerpose, Hohn und Spott über die Kriegsgegner ausgießend und gewiß auch in der propagandistischen Absicht zelebriert, die eigene Bevölkerung aus dem jeweils im Winter eintretenden Stimmungstief herauszureißen. Aber in diesem Jahre drückte sich der „Führer“ ängstlich vor seiner traditionellen Redeverpflichtung und schickte Göring und Goebbels an die Propaganda-Front.

Sowohl die Rollenverteilung als auch die Inhalte der nunmehr einzuschlagenden Propaganda wurden bereits am 23. Januar 1943 zwischen Hitler, Göring und Goebbels abgesprochen. Es sollte „tiefe Erschütterung“ zum Ausdruck gebracht und gleichzeitig die Flucht in die Metapher vom „Heldenlied“ angetreten werden. Goebbels hatte von Hitler die Absichtserklärung erhalten, er wolle, „sobald die Dinge in Stalingrad aufgegeben werden müssen, mit der vollen Wahrheit herausrücken und das deutsche Volk zu einer achttägigen Trauer- und Stolzkundgebung aufrufen.“ Die Mythos-Masche wurde so festgelegt: „Es spielt sich dort ein Heldendrama der deutschen Geschichte ab, wie es in dieser tragischen und erschütternden Form bisher noch nicht dagewesen ist.“

Vermutlich wurde Hermann Göring, der Oberbefehlshaber der Luftwaffe, dazu ausersehen, die eigentliche Mythologisierung-Rede zu halten, weil er — entgegen seiner großspurigen Ankündigung — die Versorgung der „Stalingrader“ aus der Luft nicht hatte sicherstellen können und daher nunmehr in der Gefahr stand, in der deutschen Öffentlichkeit als der eigentlich Schuldige am Tode von Zehntausenden deutschen Soldaten gebrandmarkt zu werden. Der öffentliche Auftritt sollte möglicherweise im Sinne einer prophylaktischen Rechtfertigung wirken.

Göring sagte, „gleich einem gewaltigen Monument“ rage der Kampf um Stalingrad aus den „gigantischen Kämpfen“ der Vergangenheit heraus als „der größte Heroenkampf in unserer Geschichte“: „Was dort unsere Grenadiere, Pioniere, Artilleristen, Flakartilleristen und wer sonst in dieser Stadt ist, vom General bis zum letzten Mann, leisten, ist einmalig. Mit ungebrochenem Mut, und doch zum Teil ermattet und erschöpft, kämpfen sie gegen eine gewaltige Übermacht um jeden Block, um jeden Stein, um jedes Loch, um jeden Graben. Wir kennen ein gewaltiges Heldenlied von einem Kampf ohnegleichen, es heißt ‚Der Kampf der Nibelungen‘. Auch sie standen in einer Halle voll Feuer und Brand, löschten den Durst mit dem eigenen Blut, aber sie kämpften bis zum Letzten. Ein solcher Kampf tobt heute dort, und noch in tausend Jahren wird jeder Deutsche mit heiligem Schauer von diesem Kampf in Ehrfurcht sprechen und sich erinnern, daß dort trotz allem Deutschlands Sieg entschieden worden ist.“ (...)

Die dramatische Inszenierung der „Heldentrauer“ an mehreren Tagen des Februar 1943 war Bestandteil der Mythologisierung des Massensterbens in Stalingrad und zugleich der Versuch, das Nachdenken der Menschen über Stalingrad möglichst zu beenden. Vor der am 3. Februar 1943 im Rundfunk verlesenen Sondermeldung, daß der Kampf um Stalingrad zu Ende sei, wurden Trauermärsche gespielt, gefolgt von gedämpften Trommelwirbeln und drei Strophen von „Ich hatt' einen Kameraden“. Nach der deutschen, der rumänischen und der kroatischen Nationalhymne folgte eine drei Minuten währende Funkstille. Dann wurde, eingeleitet von Militärmusik, eine Vorordnung verlesen, daß alle Theater, Kinos und Varietetheater für drei Tage zu schließen seien. Die Sendung endete mit

Beethovens Fünfter Symphonie. Auch in den folgenden Sendungen wurde dieses Klischee von Heldentum und Mission fortgesetzt.

Für die historische Forschung gilt es als ausgemacht, daß ab „Stalingrad“ eine Erosion der politischen Loyalität gegenüber dem NS-Regime festzustellen ist. Auf der anderen Seite muß man sehen, daß das Stalingrad-Thema schon wenige Wochen nach der Inszenierung durch eine neue Propaganda-Kampagne abgelöst wurde, auf die sich der Minister schon seit langem vorbereitet hatte. Nach der Taktik des Verschweigens und der anschließenden Mythologisierung des Stalingrad-Themas instrumentalisierte Goebbels die Katastrophe an der Wolga für den „totalen Krieg“, also für die Mobilisierung verstärkter Kriegsanstrengungen. Seine Idee war, das Entsetzen der Deutschen über das Massensterben in Stalingrad und die in seinem Gefolge in Deutschland aufkommende Angst vor der Stärke der Russen zu benutzen, um eine Radikalisierung der Kriegsführung durchzusetzen, die er schon seit langem für erforderlich hielt.

Solche Überlegungen führten zu seinem wohl berühmtesten Auftritt als Chefpropagandist des NS-Regimes, nämlich zu seiner Rede im Berliner Sportpalast am 18. Februar 1943 mit dem Titel „Wollt ihr den totalen Krieg?“ Die ganze Rede war zukunftsorientiert. Das Stalingrad-Thema wurde expressis verbis gar nicht mehr angesprochen. Es war sozusagen propagandistisch erledigt. Aber man brauchte Sündenböcke, bei denen die Schuld abgeladen werden konnte und auf welche sich die Aggressionen lenken ließen. So erklären sich die scharfen antisemitischen Ausfälle des Propagandaministers, die wesentliche Teile seiner Rede zur Totalisierung des Krieges ausmachten.

Nach der Mythologisierung des „Untergangs“ der „Helden von Stalingrad“ und der anschließenden Instrumentalisierung dieser Katastrophe für den „totalen Krieg“ waren dem NS-Regime Informationen über Soldaten der 6. Armee, die in sowjetische Kriegsgefangenschaft gegangen waren, unerwünscht. Die Helden hatten tot zu sein. Ihre Lebensäußerungen wurden daher — in einer Neuaufgabe der Propaganda-Taktik des Verschweigens — unterdrückt. Das Reichssicherheitshauptamt versuchte in der Folgezeit mit Hilfe der „Auslandsbriefprüfstellen“, sämtliche Informationen von und über die in Kriegsgefangenschaft gegangenen deutschen Soldaten abzufangen und zu unterdrücken. Die gesamte Post von deutschen Soldaten in sowjetischer Kriegsgefangenschaft wurde nicht an die Angehörigen weitergeleitet, ebensowenig die Post von Angehörigen an die Gefangenen, sondern zunächst ausgewertet und dann vernichtet.

Zusammenfassend läßt sich feststellen, daß die NS-Propaganda im Umfeld der Schlacht von Stalingrad in ihre bis dahin größte Glaubwürdigkeitskrise geriet. Keine Variante der propagandistischen Behandlung des Themas — weder das Verschweigen noch die Mythologisierung, weder die Instrumentalisierung für den „totalen Krieg“ noch das erneute Verschweigen, als es um das Kriegsgefangenenproblem ging — konnte die schleichende Erosion politischer Loyalität aufhalten. Die Goebbelssche Propaganda, die nicht mehr auf dem Rücken militärischer Siege reiten konnte, sondern eine katastrophale Niederlage propagandistisch verarbeiten mußte, blieb dennoch nicht völlig erfolglos.

Die deutsche Bevölkerung fühlte sich zwar belogen und sie verlor auch ein Stück weit das Vertrauen in die Führung des NS-Staates. Außerdem verflüchtigte sich seit „Stalingrad“ die bislang verbreitete Siegesgewißheit. Aber diese partiell systemkritischen Stimmungen reichten

der Bevölkerung ließ sich mit Durchhalteparolen „bei der Stange halten“.

Nicht mehr als zwei Jahre lang führten sie einen immer aussichtsloser werdenden Krieg. Die Masse

setzt werden könne. Noch mehr als zwei Jahre lang führten sie einen immer aussichtsloser werdenden Krieg. Die Masse

Rentner: Höhere Steuern noch in diesem Jahr?

Rentenärger 1: Rund 15 Millionen Rentner müssen wahrscheinlich noch **dieses Jahr höhere Steuern auf ihre Rente zahlen**. Der **Ertragsanteil**, Grundlage für die Besteuerung der Renten, wird von 24 auf 27 % **erhöht**. Ein Rentner (Rentenbeginn 65 Jahre) mit 1000 Mark Rente muß künftig statt 240 Mark 270 Mark mit seinem

persönlichen Steuersatz versteuern. Bei 2000 Mark Rente sind Steuern auf 540 Mark statt auf 480 Mark fällig.

Rentenärger 2: Arbeiten übers Rentenalter hinaus. Wer diese Möglichkeit nutzt, statt letztes Jahr in Rente zu gehen, muß das als Rentner mit **höheren Beiträgen** für die **Krankenkasse**

bezahlen. Betreffen diejenigen, die trotz hoher Einkommen in der **gesetzlichen Krankenkasse** blieben. Sie müssen jetzt auf **Nebeneinkünfte** volle Kassenbeiträge zahlen, bis 300 Mark/Monat mehr. Wären sie vor dem 31. 12. 92 in Rente gegangen, müßten sie nur den halben Satz (6,5 %) auf die Grundrente zahlen.

Flugzeugsessel zu Luxus-Klos

MOSKAU, 19. Januar (dpa). Russischen Unternehmerteil beweist ein kleiner Moskauer Handwerksbetrieb, der ausgediente Flugzeugsessel zu Komfort-Klos umbaut. Die Jugendzeitung *Moskowski Komsomolez* berichtete am Dienstag, dank der verstellbaren Rückenlehne sei diese Toilette außergewöhnlich bequem. Laut Angaben des Herstellers gibt es allerdings Schwierigkeiten bei der Vermarktung: Die Handarbeit zum stolzen Preis von 50000 bis 100000 Rubel (184 bis 368 Mark) übersteigt das monatliche Durchschnittseinkommen einer vierköpfigen Familie um das Vier- bis Siebenfache.

Streichliste

Auf **47 Seiten** (Titel: „Föderales Konsolidierungsprogramm“) hat die Bonner CDU/CSU/FDP-Koalition aufgeschrieben, wo in den **nächsten 3 Jahren** gespart werden muß, welche Steuern erhöht werden. Weil das noch nicht reicht, steigt die **Neuerschuldung** noch mal um 10 Mrd. auf insgesamt 53 Milliarden Mark.

Was alles gekürzt wird:

● **Kindergeld:** Wer mehr als 100 000 Mark/Jahr verdient, kriegt ab 3 Kindern ebenfalls 70 Mark/Kind.

● **Erziehungsgeld:** 600 Mark monatlich. Künftig von Geburt des Kindes an, aber nur, wenn das Familien-Bruttoeinkommen bei einem Alleinstehenden (mit 1 Kind) nicht höher als 34 000, bei Ehepaaren (1 Kind) nicht höher als 42 000 Mark ist.

● **Wehngeld:** Obere Einkommensgruppen kriegen nichts mehr (bisherige Einkommensgrenze 2 Personen: 34 320 Mark).

● **Bafög:** Geplante Erhöhung wird auf 1996 verschoben.

● **Wehrdienst-/Zivildienstleistende:** Entlassungsgeld von 2500 Mark auf 1400 Mark. Wehrpflichtige kriegen bei Urlaub nur einfaches Verpflegungsgeld (bisher doppelter Satz), Heimschlafgar kein Verpflegungsgeld mehr.

● **Arbeitslosengeld:** Erst mal Meldepflicht für Arbeitslose. Blüm muß bis 15. Mai beweisen, daß dadurch 1 Milliarde im Jahr gespart wird. Schafft er's nicht, wird Arbeitslosengeld von 68 auf 67 % (bei Arbeitslosen mit mindestens 1 Kind), für Kinderlose von 63 auf 60 % des letzten Nettogehalts gekürzt. Die **Arbeitslosenhilfe** wird entsprechend von 58 auf 57 %, bzw. von 56 auf 53 % des Nettos gekürzt. **Schlechtwettergeld** entsprechend von 68 auf 67 %, bzw. von 63 auf 60 % gekürzt, ebenso das **Kurzarbeitergeld**. **Altersübergangsgeld** sinkt von 65 auf 62 %.

● **Sozialhilfe:** Soll gekürzt werden, um wieviel steht noch nicht fest.

● **Sozialhilfe für Asylbewerber:** Der Hebesatz (rund 500 Mark/Erwachsener) wird um 25 %, für Kinder unter 7 um 10 % gekürzt.

Vier Kandidaten in Bratislava

BRATISLAVA, 19. Januar (dpa). In der Slowakei bewerben sich jetzt vier Kandidaten um das Präsidentenamt: Für die Bewegung für eine Demokratische Slowakei (HZDS) Roman Kovac, für die rechtsgerichtete Slowakische Partei (SNS) der stellvertretende Parlamentspräsident Jozef Prokes, für die Christdemokraten der Abgeordnete Anton Neuwirth und für die Partei der Demokratischen Linken (SDL) deren Fraktionsvorsitzender Milan Ftacnik.

● **Landwirtschaft:** Einkommensausgleich wird noch in diesem Jahr auf 2,5 % gesenkt, 1994 auf 1,5 % und 1995 auf 0,5 %.

Was alles teurer wird

● **Ergänzungsabgabe:** Ab 1995 sollen alle Steuerpflichtigen eine 7,5%ige Abgabe auf Einkommen-, Lohn- und Körperschaftssteuer zahlen (ausgenommen Jahreseinkommen bis 36 000 Mark/2 Kinder). Zeitraum: unbefristet.

● **Mineralölsteuer:** Schon 1994 rauf. Dadurch u.a. Warmwasser teurer. Im Gespräch auch: Liter Benzin 20 Pfennig rauf.

● **Straßenbenutzungsgebühr:** Wird 1994 eingeführt, für alle Pkw (100 Mark?). Wahrscheinlich Vignette.

● **Vermögenssteuer:** Wird von 0,5 auf 1 % verdoppelt. Der Freibetrag (jetzt 70 000/Person) wird aber erhöht.

● **Hausleibauer:** Die § 10 e-Abschreibung beim Kauf von gebrauchten Wohnungen/Häusern wird halbiert.

● **Versicherungsteuer:** Sachversicherungen (außer Feuer) ab Juli '93 um 2 Punkte auf 12 % rauf; ab 1995 auf 15 %.

● **Gebühren:** Gerichtsgebühren, Bußgelder und Verwaltungsgebühren werden überprüft und angehoben. Höhe steht noch nicht fest.

Auch: Die Beamten sollen bei den Abschlüssen in diesem Jahr weniger als den Inflationsausgleich bekommen.

Hausfrau, dein Recht

Muß ich seine Hemden bügeln? Darf ich in seine Brieftasche gucken?

10 Fragen aus dem Alltag einer Hausfrau.

10 Antworten von Anwalt Hermann Messmer (57) – das knifflige Arbeitsrecht Ehe.

1. Darf er mir verheimlichen, wieviel Geld er verdient?

Nein. Er muß Auskunft geben, aber keine Bankauszüge zeigen.

Vertrauenssache (Rechtsgrundlage: Bürgerliches Gesetzbuch, Eherecht, Paragraph 1353).

2. Muß ich seine Hemden bügeln, Knöpfe anhängen?

Ja. Eheliche Pflicht wie Kochen (täglich ein warmes Essen).

3. Kann er mich zwingen, Haushaltsbuch zu führen?

Nein. Er darf Rechenschaft fordern, aber übertriebene Kontrolle ist nicht erlaubt.

4. Kann ich ihm verbieten, öffentlich „Mutti“ zu sagen?

Ja. 1000mal. Und 1000mal kann er's wieder sagen. „Mutti“ ist leider keine Beleidigung.

5. Ich habe im Lotto gewonnen. Muß ich teilen?

Nein. Den Gewinn nicht. Aber die Zinsen, die der Lotto-Gewinn bei der Bank bringt. Bei Scheidung gehört er dann zum Zugewinn, wird geteilt wie alles.

6. Wenn ich schon seinen Anzug bügeln muß – darf ich in seine Taschen gucken?

Ja. Das gehört zum Bügeln. Sie dürfen die Brieftasche rausziehen, aber nicht schnüffeln.

7. Darf ich mitbestimmen, wieviel Haushaltsgeld ich kriege?

Ja. Er muß sich mit Ihnen einigen. Schwierig: Es gibt keinen festen Satz.

8. Darf ich Schmu-Geld für mich abzwacken?

Nein. Aber die Hausfrauen haben ein Recht auf Taschengeld. Faustregel: 5 % vom Nettoeinkommen (z. B. bei 3000 Mark – 150 Mark). Davon muß sie Modzeitschriften, Parfüm kaufen. Dessous gehen vom Haushaltsgeld ab.

9. Darf ich mich 14 Tage verweigern, wenn er nicht lieb ist?

Nein. Auszug aus einem Urteil des Bundesgerichtshofes: Die Ehe fordert von ihr „Gewährung in Zuneigung und Opferbereitschaft und verbietet es, Gleichgültigkeit und Widerwillen zur Schau zu tragen“. Also: Sex-Pflicht.

Zwischenruf: ZDF 19.1.93

Letztes Geheimnis

Ein Film am späten Abend: Gérard Depardieu ganz nackt, seine Männlichkeit groß und aufgerichtet auf dem TV-Schirm. Depardieu in einer jungen Rolle, er machte noch alles, um berühmt zu werden. Viele Anrufe, Beschwerden. Das saubere ZDF – beim Pfu-TV jetzt auf Platz 1!

Darum dreht sich die Erde rechtsrum

New York – Warum dreht sich die Erde im Uhrzeigersinn? Die US-Wissenschaftler Scott Tremaine (Uni Toronto) und Luke Dones (Nasa) glauben, das Rätsel gelöst zu haben: Vor 4,5 Milliarden Jahren wurde die Erde von einem Himmelskörper (so groß wie der Mars) gerammt und in die Rechtsdrehung versetzt. Ähnliches sei auch mit den Planeten Mars, Venus und Merkur (drehen sich auch im Uhrzeigersinn) passiert.

Altester Affe tot
Sydney – Im biblischen Alter von 47 Jahren ist Klammeraffe „Minnie“ im Zoo von Sydney (Australien) gestorben. Er war das älteste Tier seiner Art (Klammeraffen werden durchschnittlich 23 Jahre alt).

Einkaufen mit Funk
Tokio – In Japan gibt's bald einen Einkaufswagen, der den Warenpreis mit einem Scanner registriert und per Funk an die Kasse meldet. Wenn der Kunde dort ankommt, ist die Rechnung bereits fertig.

Waffenhandel
Der Bundesnachrichtendienst (BND) hat angeblich jahrelang Waffenverkäufe an die DDR-Stasi gedeckt. Der „Stasi“-Diebstahl schloß mit westdeutschen Spezialgewehren, Marke „Heckler & Koch“.

Mann Schlafzimmer werfen?
Nein. Aber Sie können auf der Couch schlafen.

10. Mein schnarcht regelmäßig – darf ich ihn aus dem

Liebe Verwandte, Freunde und Bekannte,

Zeit wird's, höchste Zeit, wenn Euch die Grüße noch zu Weihnachten erreichen sollen. Deshalb setze erst einmal ich mich an die Maschine und wechsle mich mit Diethelm ab, weil beide gleichermaßen noch Unmengen von Arbeiten jeglicher Art vor dem 24. zu erledigen haben.

Also das Jahr war so ein richtiges Lebensjahr, angefüllt mit Angst und Sorge, aber auch gesegnet mit Hoffnung, Freude und Dankbarkeit.

Den Jahreswechsel haben wir mit Miriam verbracht, also in aller Stille. Sie hat uns geholfen, die Schatten der für anfangs Jan. angeordneten Bypassoperation ein wenig zu vertreiben. Am 5.1.92 fuhr ich dann mit Diethelm nach Aachen. Leider mußte ich am 7. (Tag der Operation) wieder in Plettenberg sein. Aber in Aachen darf man sowieso als Angehöriger nicht in die Intensivstation. Und diese 2 Tage waren für Diethelm entsetzlich: Kälte, Unpersönlichkeit, kein Zeitempfinden, weil keine Uhr. Als ich am 4. Tag nach der Operation dann nach Aachen fahren durfte (die Schule beurlaubte mich gnädigerweise 1 Tag, der 2. stand mir wegen eines Dienstjubiläums zu), kam mir ein um Jahre gealterter Mann gebückt, mit Tränen in den Augen, ganz langsam entgegen. Dies Bild hatte ich so ähnlich schon einmal gesehen: Vor 25 Jahren kam uns so Klein Tobi an der Hand seines Arztes im Lüdenscheider Krankenhaus entgegen, als er bei einem langen Krankenhausaufenthalt, angeschnallt in seinem Kinderbettchen, fast das Laufen verlernt hatte.

Nun, Diethelm erholte sich schnell. Er war nicht einmal 2 Wochen in Klinikum. Am 17. Jan. brachte ihn ein Taxi nach Plettenberg, und am gleichen Tag heiratete Tobias seine Andrea in Bremen.

Eine Woche später fuhr Diethelm in die Reha-Klinik nach Bad Berleburg und machte körperlich und seelisch sehr gute Fortschritte.

Ich, die ich ja keine passionierte Autofahrerin bin, quälte mich immer an den Wochenenden über die verschneiten Sauerländer Gebirgspässe.

Also alles in allem: eine unerfreuliche Zeit. Um das Maß der Sorgen noch weiter anzufüllen, starb unser Enkelkind in Bremen. Für Andrea und Tobias ein so trauriger Start in ihrer Ehe. Wir fuhren von Berleburg aus direkt nach Bremen zur Trauerfeier, Diethelm saß schon selbst am Steuer. Zum Freitag, dem 6. März wurde er aus der Reha entlassen, gut erholt und körperlich wieder recht fit, gerade rechtzeitig, um meine Theateraufführung mitzerleben, die ein großer Erfolg war.

Nun, wo es sich um Hildegards Theaterstück "Die Welle" handelt, kann ich als Thememann unbefangen weiterberichten.

Die Thematik dieses Stückes erwies sich als aktueller als Hildegard es bei seiner Wahl hätte befürchten können. Thema 'der Welle': Verführbarkeit der Jugend durch rechte Parolen und ein geschickt aufge-

Podobné přehledy min. roku dostávám každoročně od učitele Diethelma von Legst z Plettenbergu/Olpe, Sauerland. Letošní je natolik zajímavý, že stojí za přečtení i těm, kteří tuto dobrou rodinu neznají. Myslím, že dopis mnohé naznačuje a vysvětluje. Armes Dajčland!

bautes Gemeinschaftsgefühl. Die Gruppe integriert die apolitischen Jugendlichen, besonders die Außenseiter der Gesellschaft (die Versager) und mißbraucht sie als Handlanger einer gewalttätigen, intoleranten, rechten Ideologie.

Was im Theater nur als fiktive Wirklichkeit einer amerikanischen High School dargestellt wurde, begegnete uns letzte Woche als grausamer Ansatz in unserer Schule. Auf einer Schulbank stand ein achtstrophiges 'Gedicht', das von einer 16jährigen Schülerin dort auswendig hingeschmiert wurde; Urheber: eine rechtsradikale Rockgruppe.

Als Kostprobe hier Strophe 3 und 6: (die Rede ist von Türken)

"Steckt sie in den Kerker oder schickt sie ins Kazett,
von mir aus in die Wüste, aber schickt sie endlich weg.
Tötet ihre Kinder, schändet ihre Fraun,
vernichtet ihre Rasse und lernet ihnen hier das Graun.

Siehst du einen Türken mit einer deutschen Frau,
dann ist das Rassenschändung, das weißt du ganz genau.
Du wartest auf ihn an irgendeiner Ecke,
du schneidest ihm dem Schwanz ab, auf daß er dort verrecke.

In einer 5er-Klasse, in der Hildegard Deutsch unterrichtet, griff sie das Thema Ausländerfeindlichkeit anläßlich unserer geplanten Lichterkette auf. Sofort waren fast alle Schüler eifrig dabei aufzuzählen, was Ausländer alles Böses arrichteten: Morde, Messerstechereien, Brandstiftungen ...

Besonders eifrig erzählten sie aus dem Erfahrungsbereich ihrer näheren Umgebung. "Mein Opa geht nicht mehr zu Fußballspielen, denn 50 DM sind ihm zu teuer, wo Ausländer umsonst hereinkommen."

"Meine Mutter kauft nicht mehr bei O&A, weil dort so viele Ausländer sind." Hildegard: "Warum, meint ihr, kaufen dort so viele Ausländer ein?" Antwort: "Weil es dort so teuer ist."

"Mein Opa ist jedes Jahr in dasselbe Hotel in Kiel gefahren und hat dafür sogar eine Auszeichnung bekommen. Jetzt ist es nur noch für Ausländer geöffnet. "

Soweit nur einige Kostproben aus jener Klasse, in der es gut 10 min. dauerte, bis die erste Gegenstimme sich zu Wort meldete und in der mehrere ausländische Kinder das mitanhören mußten.

Gestern früh um 7:00 Uhr wurde Hildegard am Telefon verlan^gt. Ein erboster Vater eines 5-klässlers klagte, sein Sohn sei gestern von ausländischen Mitschülern mißhandelt worden, weil Hildegard Plakate für unsere Lichterkette malen ließ. Er hätte als Vater überlegt, ob er sich deswegen nicht an die Presse hätte wenden sollen. Hildegards Nachforschungen in der Klasse ergaben: Felix hatte selber - wie die ganze Klasse bezeugte - einen nicht gerade zimperlichen Griechen ständig provoziert, als schwul bezeichnet und selber angegriffen.

Uns erschreckt die Grundhaltung mancher Schüler. Die 10jährigen stellen exakt das dar, was zu Hause im Wohnzimmer Thema ist.

Und da sind wir als Schule relativ macht-, d.h. einflußlos. Aber wenn wir als Schule immer nur am selben Strang zögen - in die richtige Richtung!

Nachdem wir das obige "Gedicht" und die Täterin gefunden hatten, habe ich an diesem Montag versucht, eine Lichterkette zu initiieren. Unsere Schulleitung wollte erst die Konferenz vom nächsten Tage abwarten, wo ich dann keine Zustimmung erhielt. Man müsse so etwas langfristig planen, z.B. zum 50. Todes (=Hinrichtungs)tag unserer Namenspatrone, der Geschwister Scholl. Die Kollegen wuschen dann ihre Hände in Unschuld, sie wollten weder die Aktion mittragen, noch sie ablehnen, ich könne ja privat weiter handeln, aber es sei keine schulische Angelegenheit.

Die Initiative ging dann nur deshalb positiv weiter, weil die Kollegen vom benachbarten Gymnasium meinen Anstoß aufgriffen. Auch von anderen erfuhr ich ermutigenden Rückhalt.

Gestern kam dann unsere Lichterkette zustande: fast 3000 Teilnehmer. Unser konservatives Lokalblatt stellte den Erfolg heute groß heraus und kommentierte wehleidig, die Bloßstellung Plettenbergs in den ZDF-Nachrichten (2 Tage zuvor) als Hort der Republikaner sei damit wohl widerlegt, was jetzt natürlich keine Beachtung fände.

Dieselbe Zeitung hatte vor Jahren selbstgefällig eine Aufführung Hildegards mit Ausländerproblematik kommentiert: "eine solche Ausländerfeindlichkeit ist für unsere Stadt überzogen."

Nach 2 Aufführungen der Welle (S.1) und den vorausgegangenen Aufregungen klappte Hildegard regelrecht zusammen. Nur gut, daß nach 14 Tagen Krankheit die Osterferien kamen. 3 Wochen Mallorca (Paguera) haben uns beiden sehr gut getan. Nach der Operation habe ich mich schon sehr bald wieder leistungsfähig gefunden, nur bin ich wesentlich vergeßlicher und streßempfindlicher geworden.

So war es gut, daß ich meinen Schuldienst von Ostern bis zum Sommer mit halber Stundenzahl wieder antreten durfte.

In der letzten Schulwoche vor den Sommerferien nahmen wir teil an dem Projekt "Europa - Amerika, Invasion oder Inspiration?"

Ursprünglich hatte Hildegard dafür eine weitere Theateraufführung geplant. Von der Schulleitung erfuhren wir keine Hilfe, so daß sie diese Aufführung platzen ließ, die Welle ein drittes Mal spielte und beschloß, hinfort nicht mehr so viel Kraft in die Schule zu engagieren.

(in Chile)

Aber eine Ausstellung über unsere Patenkinder, die Hildegards und meine Klasse für die Kindernothilfe unterhalten, organisierten wir trotzdem. An einem Elternabend erzählte Benjamins Freundin Iris in einem Diavortrag vom Leben im bürgerkriegsgeprägten El Salvador. 700 DM Erlös des Abendessens gingen an ein dortiges Heim mit Waisen.

40 Klassen besuchten unsere Ausstellung über unsere Patenkinder. So konnte sich die Schule erneut in unseren Aktivitäten nach außen hin gut vertreten wissen. Unser Zwiespalt: eigentlich wollen wir kürzer treten, auf der anderen Seite sehen wir, daß wir die Schüler durch solche Aktionen oder Malen von Plakaten gegen Ausländerfeindlichkeit viel tiefer emotional erreichen, als dies mit dem bloßen Wort geschehen kann.

Unser jüngster, Benjamin, 23J., will im kommenden Jahr von seinem theol. Examen die erste mögliche Teilprüfung ablegen. Und dann - so hofft er, möchte er ein halbes oder ganzes Jahr in den USA oder Schweden studieren; wir gönnen ihm den Traum, wohl wissend, wie selten sich so etwas erfüllt.

Tobias, 27, beendet in diesen Tagen seine schriftliche Staatsarbeit und wird im Jan/Febr, so hoffen wir, ganz fertig sein. Nach der Fehlgeburt des Enkels ist nun doch im November ein Sohn (Salomo) auf die Welt gekommen, so daß wir jetzt wirklich Großeltern sind. Sorgen bereitet uns die Tatsache, daß ihr gemietetes Haus gekündigt wurde. Wie findet eine 7köpfige Familie schnell ein Äquivalent? Ein eventuell verlorener Prozeß kann teuer zu stehen kommen.

Von Miriam, 30, ist zu berichten, daß sie ihren wankelmütigen Doktorvater eingetauscht hat gegen einen Anästhesisten an ihrem Krankenhaus. Die neue Arbeit ist auf ein Jahr terminiert. Welch ein Segen, daß das Ende abzu sehen ist, wo sich ihre tägliche Arbeitszeit (10 - 12h) nicht verkürzt hat.

Im neuen Jahr stehen für unsere recht gesunden Urgroßmütter ² runde Geburtstage an, meine Mutter wird 80 und Hildegards Mutter gar 90.

Hildegards Schwester Martha hat das Burgbernheimer Haus der Mutter jetzt übernommen und teilweise vermietet. Mit der Hälfte der Haussumme hatten wir gehofft, einen kleinen Alterssitz im schönen Garmisch-P. teilweise finanzieren zu können. Naiv! Der Makler war höflich und grinste nicht. Das Geld hätte nicht einmal für den Streifen zwischen Bürgersteig und Hausanfang gereicht.

"Der tägliche Wahnsinn in Jugoslawien" (Zitat aus meinem letzten Rundbrief) dauert immer noch an. In dieser Hinsicht hat sich mein Menschenbild geändert. Solcher Fanatismus, wie jetzt in Bosnien-Herzegowina, kann nur mit Waffengewalt beendet werden und die Vertreibungen müssen rückgängig gemacht werden. Eine bessere Vergangenheitsbewältigung hätte möglicherweise verhindert, daß es zu solchen Exzessen kommen konnte. Aber leider wird überall, unabhängig vom Regime, lieber verdrängt.

Wir wünschen Euch allen frohe Weihnachten, ein glückliches neues Jahr und Frieden auf Erden.

Eure Diefelken und Eure Hildegard

Heißer Draht

JERUSALEM, 20. Januar (dpa). In Israel soll Gott bald per Fax erreichbar sein. Die nationale Telekommunikationsgesellschaft Bezek hat eine spezielle Nummer in Jerusalem eingerichtet, an die Gläubige ihre Gebete faxen können, berichtete der Rundfunk am Mittwoch. Ein Angestellter stecke das Dokument dann in eine Spalte der sogenannten Westlichen Mauer, einziges Relikt des antiken Jüdischen Tempels. Nach alter Tradition werden Bitten, die in diese Mauer gesteckt werden, von Gott erfüllt.

Aufgespießt

„Die CDU ist eigentlich keine Programmpartei. Mit Programmen werden in der Union für gewöhnlich diejenigen beschäftigt, die man damit gern beschäftigt sehen möchte, damit sie ansonsten kein Unheil anrichten.“

Der sächsische Ministerpräsident Kurt Biedenkopf (CDU) über die Grundsatzprogramm-Kommission der Partei.

Tschechen und Slowaken UN-Mitglieder
NEW YORK, 20. Januar (AP). Die Tschechische und die Slowakische Republik sind als neue Mitglieder in die Vereinten Nationen aufgenommen worden. Die Zahl der Mitgliedsstaaten der Weltgemeinschaft erhöhte sich damit auf 180.
Geburtenrückgang dramatisch
FRANKFURT A.M., 20. Januar. Innerhalb von drei Jahren sind auf dem Gebiet der ehemaligen DDR die Geburtenzahlen um sechzig Prozent zurückgegangen.

Tschechin als Sex-Sklavin eines Möbelverkäufers?

Bielefeld - Für Romana S. (23) aus Pilsen (Tschechien) wurde der Traum vom schönen Leben in Deutschland zum Horror. „Ich war 2 Monate lang Sex-Sklavin, es war schlimmer als in einem dreckigen Film.“

Der Mann, den sie anklagt, ist der verheiratete Möbelverkäufer Helmut L. (37) aus Rödinghausen (Kreis Herford). Seit gestern steht er vor dem Landgericht Bielefeld.

Romana Vorwürfe: „Er sperrte mich ein, ich konnte die Wohnung nicht verlassen. Er vergewaltigte mich jeden Tag, es tat schrecklich weh.“

Ihre 4jährige Tochter Theresa soll er gefoltert haben: „Er mißhandelte sie mit einem Elektrostab, schlug ihr mit einer Peitsche ins Gesicht, sperrte sie in einen winzigen Käfig.“

Romana hatte diesen Mann einmal geliebt. Im Sommer 1990 stieg sie in Pilsen als Tramperin in sein Auto. Es funkte, erster Sex im Hotel, Helmut L. streitet alles ab: „Sie war faul, gab mein Geld aus. Ich warf sie raus. Aus Rache dachte sie sich die Geschichte aus.“

Bezeichnung sicherer

SUMPERK (vha): Vyhlašku k zabezpečení pořádku ve městě. vypracovanou po vzoru Jirkova a několika dalších severočeských měst. bude na nejbližším jednání schvalovat šumperské zastupitelstvo. „Vyloučili jsme pouze městské vězení a veřejné nucené práce, nechali jsme například stát o krácení sociálních dávek.“ řekl M. Vinkler, místostarosta města Šumperk. Současně rada města využila svého oprávnění vyplývajícího ze zákona o obcích a republikové policii.

uložila zvýšenou pořádkovou a pohůzkovou činnost. K ostrážitosti vyzvala i městskou policii, jejíž řady posílí o šest členů. I v Šumperku jsou si vědomi, že jirkovská a jí podobné vyhlašky mají svá úskalí, že v mnohém odporují Listině základních práv. Chtějí však společně s ostatními vyvinout tlak na kompetentní orgány, aby pro bezpečnost občanů konečně něco udělaly. Šumperké radní k různějším krokům přiměli i občané. V anketě z téměř dvou tisíc odpovědí na otáz-

Váleční uprchlíci se rvali

Srážka s muslimy na Českolipsku si vyžádala 11 zraněných

a výtržnictví. Obviněn zatím nebyl nikdo, vzniklé škody se odhadují asi na padesát tisíc korun.

Podle našich informací byla příčina sporu velmi triviální — rvačka se stříla díky jedné z místních krasavic. Obyvatelé městečka se však na celý spor dívají poněkud jinak. Na mladé muslimy, kteří obývají uprchlickou ubytovnu, pohlížejí skrz prsty. „Flákají se po městě, mají kapsy plné dolarů a marek a vyvolávají střety. Nebyla to první rvačka,“ tvrdili nám rozhořčení místní obyvatelé. V Ralsku žije v současné době 253 uprchlíků a podle slov ředitele severočeského odboru cizinecké policie Josefa Huderera je pravděpodobné, že iniciátory rvačky budou po přesheteni incidentu přemístěni do jiného střediska.

z nedaleké stavby a házely po sobě i cihlami. Rádění udělala přítíž už policie, která byla nucena stáhnout posily z celého okresu. V třítisícové Stráži pod Ralskem slouží v nově zřízené dvojčlenné hlídce. Policie nezasáhla do rvačky nijak dramaticky. Podle svědků padlo sice pár výřivků do vzduchu, ale jak potvrdil Josef Marko, zástupce z dvaceti zraněných policistů při nepoužití donucovacích prostředků.

Zranění byla většinou lehkého charakteru, i když oči svědci hovoří o dosti brutálním způsobu boje. Tři místní hoši skončili v nemocnici s těžším zraněním, na straně bosenských muslimů byli zraněni jen dva bojovníci. Policie zahájila trestní stíhání ve věci trestných činů poskvozování cizí věci

Liboňští (kav): Možnost předstát papejv při příležitosti každoročního otevření burzy cenných papírů ve Frankfurtu nad Mohanem označil premiér Václav Klaus za významnou příležitost pro Českou republiku. „Projev při jejím otevření je považován za jeden z nejvýznamnějších zahraničně politických a ekonomických vystoupení v Německu.“ dodal V. Klaus. Dokument

Zařímco v České republice se stále žádné mimořádné fronty před bankovními ústavami v pátek a v sobotu nevyvolaly, na Slovensku „vkládová hovečka“ v rychlosti. Ve středoslovenském Martine čekali v pátek lidé před pobočkami spořitelien a bank okolo šesti hodin, v sobotu stáli před otevřenými bankovními ústavami stometrové fronty již dvě hodiny před otevření dobou.

ni vysílání. Z paměti navržených technických zdrojů blízkých televizi pet „brosky“ kandidát. Ide o K. Hřivňalu, bývalého editora Mladé fronty Dnes, zastupce šéfredaktora týdeníku Respekt V. Mlýnare, někdejšího šéfa zpravodajství ČST M. Vadase, jeho tehdejšího zástupce J. Dobrovského a J. Vávru, kdysi šéfredaktora Občanského deníku. Na rozhodnutí Rady pro TV bude záviset, zda se současně televizi Zpravy na ČT 2 zlepši či zhorši.

Lepší televize?

PRaha (mam): Intendanta, který by měl zaručit objektivitu televizního zpravodajství na kanálu ČT 2 (bývalém F 1), by měla dnes jmenovat Rada pro televizi.

Frau Margot hält die Krankenakten unter Verschluss

Erich Honeckers chilenische Ärzte kennen inzwischen die Wachstumskurve des Lebertumors, doch sagen dürfen sie nichts

Erich Honeckers chilenische Ärzte wagten den deutschen Gerichtsgutachtern zu widersprechen, als sie ihren Patienten gleich nach Ankniff als „keinen Krebskranken im Endstadium“ bezeichneten. Ein zweites Mal stellt das Team unter Leitung des Gastroenterologen Roberto Palma die Berliner Experten, deren Schlußfolgerungen die Freilassung Honeckers nach sich zogen, aber nicht an den Pranger. Zwar ermittelten die chilenischen Mediziner die restliche Lebenserwartung Honeckers inzwischen exakt, doch bleibt die geheime. Und zwar auf Wunsch der Honecker-Ehefrau Margot. „Erich soll nicht aus den Zeitungen erfahren, wie lange er noch zu leben hat“, sagte die ehemalige DDR-Volksbildungsministerin den Ärzten ihres Mannes.

Das Ärzteteam der „Las Condes“-Privatklinik im gleichnamigen Reichenviertel Santiago steht nach Worten seines Sprechers Sergio Vaisman nun an einem Scheideweg. Einerseits hat man sich Klarheit über den tatsächlichen Krankheitszustand Honeckers verschafft. Auch in Chile lautet die Diagnose: Leberkrebs. Dazu gehört freilich die Erkenntnis, daß Honecker im Augenblick nicht als Kranker im Endstadium bezeichnet werden kann. „Auch Nichtmediziner blieb das nicht verborgen“, so Vaisman.

Andererseits liegt nun auch die Wachstumskurve des Lebertumors vor, der sich „schnell ausdehnt“. Wie sehr — dazu darf Vaisman auf Wunsch Margot Honeckers nichts sagen. Aus dieser Information ließe sich Erich Honeckers restliche Lebenserwartung ableiten. Wie es nun, eine Woche nach Ankniff des ehemaligen DDR-Staats- und Parteichefs in Chile, weitergeht, das hängt vom Patienten selbst ab: Der 80jährige Schwerkranker muß entscheiden, ob er sich einer Operation zur Tumor-Entfernung unterziehen

Wird ambulant behandelt: Erich Honecker. (Bild: AP)

will oder nicht. Um die Erfolgsaussichten eines solchen Eingriffs zu bestimmen, wären weitere Untersuchungen und schmerzhaftes Gewebeentnahmen notwendig. Erich Honecker muß sich entscheiden; die Zeit drängt. „Der Tumor wächst, die Grundratsentscheidung muß innerhalb weniger Tage fallen“, so Arztgespracher Vaisman. Die aus Deutschland eingetragene klinische Vorgeschichte

zielte Čásky půl miliónu až v pondělí večer.“ Včera začali pořadatelé vyvíjet na taneční neustálý tlak a následně sledovat jejich eventuální pasivitu. Jak jsme však byli svědky, většinu tanečníků to příliš neovadilo.

Honeckers sagt den Ärzten in Santiago nicht allzu viel aus. Berichte über Gewebuntersuchungen bei früher entnommenen Organen sind — falls solche je angestellt wurden — nicht in Chile eingetroffen. Ist Honeckers Leberkrebs eine Primärerkrankung jenes Organs oder eine Sekundärerscheinung, ein Ableger seines Nierentumors?

Um dies abzuklären, muß Erich Honecker erst wieder in der Klinik auftauchen. Leber-Primärkrebs würde bedeuten, daß es „eine gewisse Chance gibt“, daß eine Operation vielleicht Aussicht auf Erfolg hätte. Andernfalls wäre laut Vaisman je der operative Eingriff sinnlos. Honecker ist während einer Nieren-Tumorentfernung vor zwei Jahren auch ein Stück Grimmdarm entfernt worden. „Aus welchem Grund?“ würden Vaisman und seine Kollegen gern wissen. In Chile ist diese Information bislang nicht verfügbar. War es wegen Darmkrebs — dann bräuchte sich Honecker in Santiago gar nicht mehr unters Messer zu legen. Vaisman zufolge könnte man dann allenfalls mit Chemotherapie oder Bestrahlung „noch etwas Linderung zu schaffen versuchen“.

Selbst wenn die objektiven Möglichkeiten für eine chirurgische Entfernung des Tumors und eines Teils der rechten Leberhälfte gegeben wären; selbst wenn sich Erich Honecker tatsächlich solch einem Eingriff unterziehen will — seinen chilenischen Ärzten graust es. Vor zwei Jahren, als er an der Niere und gleichzeitig an der Galle operiert worden war, war Erich Honecker laut Report der deutschen Chirurgen für kurze Zeit im Jenaischen Anästhesie und Belastung durch die stundenlange Operation hatten beim Patienten zum Herzstillstand geführt. Nur mit äußerster Mühe konnte der ehemaligen Nummer eins der DDR wieder

Leben eingehaucht werden. So ein Zwischenfall kann sich laut Arztgespracher Sergio Vaisman jederzeit wiederholen. Dazu kommen die Blutungsrisiken eines jeden Lebereingriffs.

Seit gleich nach seiner Ankniff in Santiago die Untersuchungen in der Klinik begonnen haben, lebt Erich Honecker in einer abgeschlossenen Wohnanlage im Stadtviertel La Reina. Sie liegt in unmittelbarer Nachbarschaft zum Haus von Honecker-Tochter Sonja, welche die Bleibegemietet hat. Chiles „Carabinero“-Polizei bewacht die Zugänge und schützt den Gast vor Medienleuten. Erich Honecker scheint sich vor allem auszuruhen, hat er doch bislang keine seiner chilenischen Freunde empfangen. Selbst Graciela Alvarez, Präsidentin des chilenischen Honecker-Freundeskreises, wartet vergeblich auf einen Termin. Sie vertraut darauf, die Ärzte der „Las Condes“-Klinik würden Honecker „wieder hinkriegen“, soweit jedenfalls, daß der 80jährige ein „weitgehend normales Leben“ führen, „Santiago und den Süden Chiles kennenlernen kann“.

Mit Erich Honeckers Ausreise aus der Bundesrepublik ist das Thema Strafprozeß für die Anwältin Alvarez und ihre 140 Mitstreiter im Solidaritätskomitee abgeklart. Die chilenische Öffentlichkeit nimmt die bundesdeutschen Nachwehen der Honecker-Freilassung hingegen mit wachsender Verwunderung zur Kenntnis. Erst setzte die Bundesregierung alles daran, Honecker aus seinem damaligen Asyl in der chilenischen Botschaft in Moskau rauszukriegen, damit ein Prozeß gegen ihn eröffnet werden konnte. Kaum geschehen, steht Erich Honecker als erster Mann in Chile da. Und kaum ist Honecker von den Alt-Linken Chiles als Märtyrer gefeiert worden, will ihn der Ankläger in Benin wieder zurück.

Po Honeckerovi Krenz

BERLÍN - Berlinská prokuratura zabývala vyšetřování proti dalším tuncionářům bývalé NDR, kteří jsou odpozdřena i na další čístele. „Nevylučuji, že politické kriminalizování osob bude pokračovat.“ cituje Sonntagspost Krenz

provědomost bývalých členů Národní rady obrany NDR E. Krenze, K. Hugaena a W. Krollkowského. E. Krenz se obává, že odpovědnost za zabiti uprchláci z NDR bude v důsledku vyšetřování rozšířena i na další čístele. „Nevylučuji, že politické kriminalizování osob bude pokračovat.“ cituje Sonntagspost Krenz

Český premiér Václav Klaus zahraniční politice podle slov předsedy Občanského hnutí Jiřího Dienstbiera příliš nerozumí. Uvedl to na sobotní tiskové konferenci v Ostravě a dodal, že některé Klausovy výroky je třeba napravovat. „Jde doslova o to, aby jeho individuální úlety měl kdo napravovat,“ řekl bývalý čs. ministr zahraničních věcí J. Dienstbier. V této souvislosti oznámil, že Josefa Ziehlence a funkci ministra zahraničí ČR považuje za dobrého.

O půlmiliónu rozhodla včerejší noc

PRAHA (ire): Taneční soutěži bez konce se ještě včera v 15.00 hodin zdál být letošní Diskomaratón 93, který začal minulý týden ve čtvrtek ve 14.00 hodin v pražském Radiopaláci. Po 73 hodinách tance se na parketu v disko rytmech pohybovalo zbylých 12 z 37

párů, přičemž rychlost a styl, ve kterém předvedly rock n'roll, hraničily z hledišská laika se silstvem. Mezi tanečníky byl i Afričan Jorge de Carvalho, který si ještě třetí den v desetiminutových přestávkách po padesáti minutách tance chodil zakouřit. Diskvalifikace

postihla do včerejška pouze jeden pár, jehož partnerka opustila včera parket a šla se občerstvit. Staly pětičlenný tým pražské Záchranné služby prozatím nezaváhá ani jedinou, plně vyloženo bylo však osm přítomných mužů. Jak jsme se dozvěděli, přes letos menší propagaci je účast obecnostva třikrát vyšší než v předěšlých ročnících a ze soboty na neděli bylo diváků nabito nepřetržitě po celou noc. „Účast

Rozpad očima Austrálie

Rozpad Československa vzbudil i na druhém konci světa pozornost. V Sydney přinesly všechny televizní stanice stručně zprávy, vesměs zděračující smírný způsob rozchodu. Ten ocenil i australský ministerský předseda Paul Keating, když řekl, že Češi a Slovinci „ukázali, čeho lze dosáhnout, když ke změně dochází v duchu civilizovaného vyjednávání“. Nejohavější se zánikem Československa zabývala televizní stanice SBS, která připomněla všechny významné mezníky od roku 1918 do chvíle zániku.

Svým způsobem zajímavé zde byly komentáře, přetřesené z anglického tisku, které zřejmě pocházely z pramenů naší veřejnosti. „The Australian“ (30. 12. 1992) otiskl zprávu uctívajícího deníku „The Times“, která vyzněla v závěru, že se Československo nerozpadlo z vůle lidu, ale z vrtolu dvou politiků (kde už jsme to slyšeli?). Pražský reportér levicového Guardianu A. Bridge (Sydney Morning Herald 1. 1. 1993) se rovněž značně povědomě navesl do Václava Havla, který podle něj velmi napomohl rozpadu republiky na úřad federálního prezidenta a vůbec všeobecně chátrá. Jsou obavy, že se stane hříčkou v rukách „panovačného Klause“ a novináři, kteří ho kdysi obdivovali, od něj nyní odcházejí „ohromeni hanábností“.

Zajímavější byl obsah článku z amerického časopisu „Washington Post“ (Sydney Morning Herald 2. 1. 1993), z nějž vyjímám: „Na rozdíl od Čechů, kteří chtějí urychlit privatizaci, aby plně zavedli západní hospodářství do tří let, vláda pěti milionů Slováků nemá jiné plány než zmiznout ze stínu dominance deseti milionů Čechů... Mečiar má jediný cíl: nezávislé Slovensko, ve kterém bude dále vládnout moc... Mnoho Slováků se obává, že nezávislost zmenší význam jejich země, zničí naději na rychlé hospodářské oživení a posílí vyláčky nacionalistické, dokonce snad i totalitní vlády...“

Vynikající australský zahraničněpolitický komentátor N. Rothwell posoudil naši situaci v článku o stavu postkomunistického světa následovně: „... Nejvýraznějším vzorem dvojznačných následků nacionalistických a liberálních tradic v postkomunistické střední Evropě je Československo — model demokracie, která vznikla v zápalu idealismu na konci druhé světové války...“

„České země, skládající se z Moravy a Čech, zůstávají vzorným příkladem úspěšného vývoje... Česká republika, kulturně sebestačná, politicky vyspělá a relativně prosperující, získá pravděpodobně snadno přístup do Severoatlantického paktu a Evropského společenství... Rozdíl mezi ní a Slovenskem nemůže být větší. Bratislavské vládní vstupy, dominované vohraněné nacionalistickým ministerským předsedou V. Mečiarom, se zdají být nerozhodné a líbují si v trucovitých gestech, která vypadají jako kalkulování k odrazení zahraniční pomoci... Čím dál tím více se zdá pravděpodobné, že se starý komunistický blok ve střední Evropě rozdělí na dvě části: jedna z nich tíhneou k toleranci demokratické vlády, druhá k starým démonům vůlečného nacionalismu a autoritářské kontrole...“

KAREL WENDT (Sydney)

Castro radost neměl

MADRID - Bezmála třetina Kubánců v prosincových obecních volbách hlasovala proti oficiálním kandidátům, avšak Castrův režim výsledky hlasování tají. Oznámil to v neděli v Madridu list ABC. Kolem 31 procent voličů odevzdalo hlasovací listky buď prázdné nebo popsané protikomunistickými hesly, uvedl list. V oblasti kolem hlavního města Havany odmítlo kandidáty dokonce 38 procent voličů.

Prag lehnt Ansinnen Bonns ab

PRAG, 24. Januar (dpa). Die Tschechische Republik will die Folgen der Verschärfung des deutschen Asylgesetzes nicht allein tragen. Wie der tschechische Innenminister Jan Ruml nach Angaben der Prager Nachrichtenagentur CTK vom Wochenende sagte, wird Prag mit Bonn vorerst keinen bilateralen Vertrag über die Rückführung von Flüchtlingen unterzeichnen. Der Abschluß eines solchen Abkommens werde erst spruchreif, wenn durch Verträge mit den mittel- und osteuropäischen Staaten das problemlose Abschieben der Flüchtlinge in ihre Herkunftsländer gesichert sei, unterstrich Ruml. Er hatte kürzlich in Bonn Gespräche mit Bundesinnenminister Rudolf Seiters geführt.

Prag sei aber bereit, den Transit von aus Deutschland ausgewiesenen Ausländern in ihre Heimat zu ermöglichen, wobei der Abschub von 40 000 Rumänen als erste Aktion in Frage käme, sagte Ruml. Auch seine Regierung müsse nun wegen der Änderung des deutschen Asylgesetzes ihre Visumpolitik gegenüber einigen osteuropäischen Staaten verschärfen. So müsse jetzt die Grenze zur Slowakei bewacht werden.

ball live zu sehen. Nonnen und Klosterbrüder haben aber ein strengeres Gelübde abgeben und führen ein kontemplatives Leben“, verkündet die Obrigkeit. „Es ist wie mit dem Rauchen. Niemand verbietet einer Nonne das Rauchen, aber haben Sie schon eine rauchen gesehen?“

Drží palce
WASHINGTON: Mnoho štěstí popřál včera do začátku nové České re-

Platzverweis

NEAPEL, 22. Januar (dpa). Für eine italienische Nonne ist der Besuch eines Fußballspiels nicht statthaft. Der Bischof des Compassionisten-Ordens von Castellamare di Stabia in der Nähe von Neapel verbietet seinen Mitgliedern das Stadion zu gehen. Sie ist Anhängerin von Gianfranco Zola, dem Stürmer des SSC Neapel. „Es ist gegen die Sitte, obwohl Priester nicht untersagt ist, Fuß-

Modrooký republikán byl vypískán

Chánovští Romové prokázali větší cit pro demokracii než M. Sládek

„Novináře vymete a místní naženíte dovnitř.“ prohlásil včera usmívající se předseda SPR-RSC dr. Miroslav Sládek při vstupu do místního kulturního domu v mosteckém Chánově a pokynul své ochrance. Sál se pomalu začal zaplňovat Romy, novináři se počali hromadit před vchodem. Včerejší — zpočátku bezkonfliktní — návštěva modrookého republikánského předsedy na romském sídlišti Chánov se však rychle zvrtila ve frašku. Do místnosti plně rozpačitých Romů vnikl kolega z MFD, a než se nadál, byl samotným dr. Sládkem doslova vykopán ze dveří. „To není žádná demokracie, když do sálu nesmějí novináři,“ začali se houřit Romové a s křikem opouštěli sál. Republikánům se situace poněkud vymk-

la z rukou. Dr. Sládek se ještě pokoušel romským spolupředsedám vysvětlit, že novináři nejsou lidé, a proto nemá smysl je někam pouštět, ale ozvučený sál byl vmižku prázdný.

Přítomná návštěva dr. Sládky na romském sídlišti Chánov vzbudila rozhodně větší zájem mezi novináři než mezi místními obyvateli. I když romští představitelé zdejší samosprávy připravili panu předsedovi velmi solidní a kulturní přivítání, občané poničeného sídliště ho přijali s despektem. „Ať si ten kašpar říká, co chce, stejně budeme volit Havla,“ pokračovala jedna z romských stařenek.

Po vyklizení sálu se předseda republikánů pokusil uspořádat mitink na veřejném prostranství, kde pomocí megafonu

oznámil asi dvěma stovkám shromážděných Romů, že se bud přizpůsobí zákonům, nebo budou muset Českou republiku opustit. „Máte poslední možnost,“ varoval je, „nebudeme si nic nahávat, bud se přizpůsobíte, nebo půjdete,“ oznámil davu, který tvořili asi ze dvou třetin romské děti. Po několika dalších invetivách ho místní vcelku velmi kulturním způsobem vypískali. Bylo po mitinku. Dr. Sládek poté odjel ve své luxusní lahvově zelené Alfě Romeo na další shromáždění do Mostu, kde mimo jiné prohlásil, že „cikáni se teď modlej, abych se nestal prezidentem, protože by tu už nebyli. A mají pravdu,“ dodal.

ústa. Neboť se lze olivodně domnívat, že v normální zemi normálnímu občanu bude slabší romský společenství sympatičtější než republikánský vůdce.

Tschechischer Parteichef bittet um Asyl

PILSEN, 24. Januar (dpa). Der Vorsitzende der kürzlich im westböhmischen Pilsen gegründeten Demokratischen Partei Südböhmen (DSS/DPS), Jaroslav Blümel, hat aus Furcht um sein Leben die Tschechische Republik verlassen und in Deutschland um Asyl nachgesucht.

Demokraté a tajníkár

Miroslav Sládek nemá rád, když jeho rejdy sledují novináři. Raději před nimi svá vystoupení tají. Teď naposled to učinil velmi vehementně v Chánově. Místní romští občané prokázali větší smyslnost pro demokracii než republikánský vůdce a byli s vyhanými novináři solidární.

Rozzurený Sládek pak prohlásil, že kdyby on byl prezidentem, Romové by v Chánově nebyli. Byl to od něj neurčitý nevděk. Alespoň vůči kriminální části romského obyvatelstva. Bez zločinců romského původu by Miroslav Sládek nebyl tam, kde je. Sotva by získal tolik volebních hlasů, kolik získal. Podstatnou část své pochýbné popularity přece nahromadil svým programem „končecného řešení romské otázky“. Vždy největší volební úspěch sklídil právě v severních Čechách, kde je tento problém nejpalčivější.

Republikánská propaganda je učebnicovou ukázkou parazitismu. Parazituje, tedy přivíjíči či cizopasí na problémech. Nejvíce právě na problému romské kriminality. Abychom parafrázovali Palackého — kdyby republikáni tuto zločinnost neměli, museli by si ji vytvořit. Nemají se totiž jinak s čím předvést.

Představme si, že Miroslav Sládek získá moc a skutečně vyřeší problém romské kriminality po svém a po způsobu svých velkých totalitních vzorů. Aby si i nadále zachoval přízeň davu, musel by najít jinou skupinu nepřátel. Vzhledem k tomu, že nedávno hájil antisemitský plátek Týdeník Politika, přišla by asi na řadu židovská plutokracie. Nebo možná něčeho republikánům moc svěří, už bychom se měli začít rozpočítávat, na koho zlovestný modrooký pohled padne.

Problém romské kriminality se tedy musí řešit nejen proto, že je nebezpečný a obtížný sám o sobě. Mnohem důležitější je, že pokud se zbavíme tohoto problému demokratickými a právními cestami, zároveň tyčím, jako je pan Sládek,

Můra renesance socialismu

V těchto dnech vznikla v KSČM platforma, která podle svého prohlášení usiluje o to, aby se každá organizace, každý člen komunistické strany stali aktivními stoupenci a činiteli renesance socialistického světového názoru z hlediska komunistických perspektiv. V čele její rady nestojí nikdo jiný než bývalý městský tajemník KSČ Miroslav Stěpán a bývalý ministr vnitra ČSSR Jaromír Obzina. V deklaraci s názvem „Za socialismus“ nechybí ani zářné vzory jako severní Korea, Vietnam, Kuba a Čína. Tedy země, jejichž režimy flagrantně porušují lidská práva.

Pro KSČM, která o sobě už téměř tři roky prohlašuje, že patří mezi strany vyznávající principy parlamentní demokracie, má tato událost přichuť nepříjemného skandálu. „Nevrátil jsem se do politiky a vlastně i do života po mikulášském útoku proto, abych se spolupodílel na formování politické strany s těmito lidmi.“ reagoval včera na iniciativu re-

prezentovanou M. Stěpánem a J. Obzinou předseda KSČM Jiří Svoboda. Dodal, že podle jeho názoru je třeba se této skutečnosti postavit velice tvrdě. „Pokud by se název strany stal petrolejovou lampou, na níž se začnou slézat noční můry, krok ke změně názvu by se mohl ukázat pro mnoho lidí i pro mne jako nezbytný.“ řekl J. Svoboda.

„Nejde o nic, co by bylo v rozporu z programem strany.“ řekl včera novinářům Miroslav Stěpán. Podle jeho slov by se představitelé platformy měli sejít už dnes, aby si vyjasnili další koncepci a dohodli se na funkcích.

„Musel bych vidět jejich prohlášení celé.“ řekl nám včera předseda Ústavněprávního výboru ČNR Miroslav Výborný na otázku, zda by se zmíněná aktivita M. Stěpána a spol. dala posoudit z hlediska porušení zákona. „Jestliže má však být renesance socialismu provedena panem Stěpánem, tak si ji dovedu velmi dobře představit.“ dodal M. Výborný.

Was für ein Käse

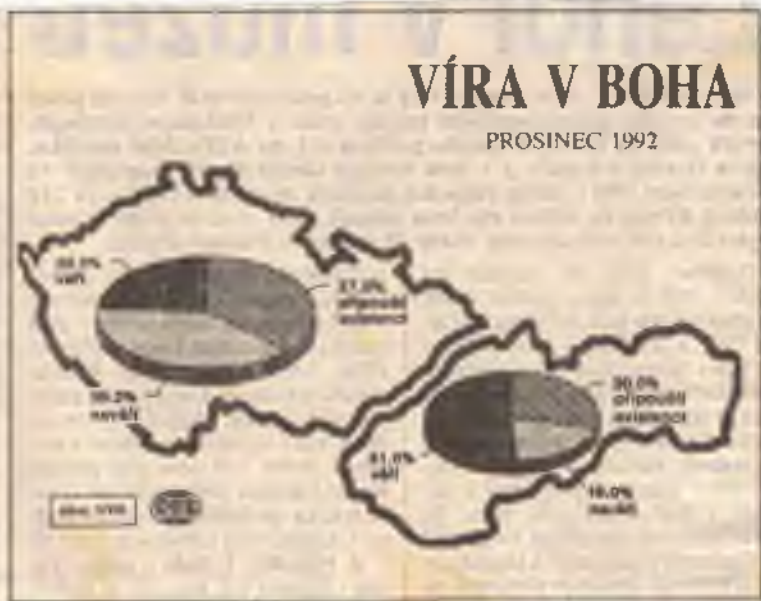
LONDON, 22. Januar (AFP). Ob Käseliebhaber auf ihre Kosten kommen werden, bleibt dahingestellt. Ein 200 Jahre alter Käse aus dem Himalaya wird am 3. Februar bei Sothebys in London versteigert, wie das Auktionshaus jetzt mitteilt. Der Käse, der um 1880 von einem britischen Missionar in Tibet gekauft worden war, trug damals schon das Prädikat „älter als 100 Jahre“. Der Käse sei dem italienischen Parmesan nicht unähnlich, habe aber „eher ein grausiges Aussehen“, sagte ein Sprecher von Sothebys.

Blíž k Bohu

PRAHA: V Bohu věří v České republice 24 procent a ve Slovenské republice 51 procent populace. Vyplývá to z průsincového šetření pražského Institutu pro výzkum veřejného mínění, posledního výzkumu poskytujícího údaje i ze Slovenska. Boží existenci připouští 37 procent obyvatel ČR a 70 procent lidí v SR. V Bohu nevěří v ČR 39 procent a ve SR 19 procent lidí. Srovnání podobných údajů od roku 1990 ukazuje v českých zemích trvalý pokles počtu nevěřících a na jejich přesun mezi »váhající« věřící.

Na Slovensku je patrná stejná tendence s poněkud jinou intenzitou. Počet věřících tam představuje polovinu populace a počty nevěřících klesly pod jednu pětinu. Vývoj odpovědí v obou republikách také dokazuje, že lidé otevřeněji dávají najevo náboženství a více přemýšlejí o těchto otázkách.

Při sčítání lidu v březnu 1991 se v ČR k církvím a náboženským společenostem přihlásilo 44,1 procenta a v SR 72,7 procenta všech občanů.

■ Václav Havel nemá sympatie hnutí Demokratické levice ČR, uvedl na včerejší tiskové konferenci v Brně jeho předseda Lotar Indruch. Jak dále te-
ki. byť by pro něj přijatelnější Jan Stráský (ODS). „U něho vím, kde stojí, je
čitelný, své názory nemění a vím, co od něho mohu očekávat. U V. Havla
opravdu nevím, kdy s čím přijde a jak své názory bude interpretovat.“ dodal
předseda DL ČR.

■ Budoucí slovenský prezident se jmenuje Kováč, píše včerejší vydá-
ní týdeníku Nové slovo bez respektu. Poznává, že HZDS dospělo po
počátečním pátrání po apolitických kandidátech ke „krutému poznání,
že je třeba sáhnout do politických zásob — tam, kde jsou nejbohatší“.

Československý prezident, český prezident Ústavy a prezidentské pravomoci v roce 1920 a 1992

Strany vládní koalice navrhly v pondělí oficiálního kandidáta na funkci prezidenta České republiky — Václava Havla. Politická profesionalita dramatika a bývalého disidenta byla před tím podrobena důkladným „prověrkám“ nejrůznějších politických stran a hnutí. Pravděpodobně po právu, neboť Ústava České republiky vymezuje prezidentovi značné pravomoci, které do ní ostatně po jednání s premiérem Václavem Klausem prosadil sám Václav Havel. Není ovšem bez zajímavosti porovnat, jaké pravomoci ve srovnání s V. Havlem vymezil Parlament první republiky zakladateli československého státu Tomáši Garrigue Masarykovi. Kromě na první pohled markantního rozdílu v délce funkce (T.G.M. — sedm let bez omezení počtu opakování úřadu; V. Havel — pět let nanejvýš dvakrát za sebou) je odlišností mnohem více. Na první pohled strohá řeč obou ústav se tak právě dnes, nedlouho před volbou prvního českého prezidenta, stává mimořádně zajímavým čtením. Vybírali jsme z obou zákonů nejzajímavější pasáže, které se prezidentské funkce týkají.

Prezidentské pravomoci podle Ústavní listiny Československé republiky z 29. února 1920

HLAVA DRUHÁ
MOC ZAKONODÁRNÁ. SLOŽENÍ A PŮSOBNOST NÁRODNÍHO SHROMÁŽDĚNÍ A JEHO OBOU SNĚMOVEN.

- § 28. 1. Prezident republiky je povinen svolati obě sněmovny ke dvěma řádným zasedáním v roce: jarním a podzimnímu....
2. Kromě toho svolává sněmovny podle potřeby k zasedáním mimořádným....
1. Prezident republiky prohláší je zasedání sněmovnen za ukončené. § 31.
1. Prezident republiky má právo rozpouštěti sněmovny.
2. Práva tohoto nesmí užití posledních šest měsíců svého volebního období. Po uplynutí volebního období, jakož i po rozpouštění některé sněmovny jest provésti nové volby do 60 dnů.
3. Rozpuštění senátu nestaví trestního řízení zahájeného před senátem podle §§ 67 a 69. § 47.

Prezident republiky má právo vrátiti s připomínkami zákon usnesený Národním shromážděním do měsíce, počítajíc ode dne, kdy usnesení Národního shromáždění bylo dodáno vládě.

PREZIDENT REPUBLIKY

1. § 56.
1. Prezident republiky jest volen Národním shromážděním (§ 38).
2. Volen může být státní občan Československé republiky, který je volitelný do sněmovny poslanecké a dosáhl 35 let věku (§ 67).

Prezidentské pravomoci podle Ústavního zákona ČNR ze dne 16. prosince 1992

HLAVA DRUHÁ
MOC ZAKONODÁRNÁ
Čl. 50

(1) Prezident republiky má právo vrátit přijatý zákon s výjimkou zákona ústavního, s odůvodněním do patnácti dnů ode dne, kdy mu byl postoupen.

(2) O vráceném zákonu hlasuje Poslanecká sněmovna znovu. Pozměňovací návrhy nejsou přípustné. Jestliže poslanecká sněmovna setrvá na vráceném zákonu nadpočívání většinou všech poslanců, zákon se vyhlásí. Jinak platí, že zákon nebyl přijat.

HLAVA TŘETÍ

MOC VYKONNÁ

Prezident republiky

Čl. 54

(1) Prezident republiky je hlavou státu.

(2) Prezidenta republiky volí Parlament na společné schůzi obou komor

(3) Prezident republiky není z výkonu své funkce odpovědný.

Čl. 55

Prezident republiky se ujímá úřadu složením slibu. Volební období prezidenta republiky trvá pět let a začíná dnem složení slibu.

Čl. 57

(1) Prezidentem republiky může být zvolen občan, který je volitelný do Senátu.

(2) Nikdo nemůže být zvolen více než dvakrát za sebou

Čl. 59

(1) Prezident republiky složí slib do rukou předsedy Po-

sledního období neuplyne sedm let: ustanovení toto ne-
vztahuje se na prvního presidenta Československé repub-
liky.

§ 61.

I. Je-li prezident déle než 6 měsíců zaneprázdněn nebo
churav (§ 60), a usnese-li se na tom vláda za přítomnosti
tří čtvrtin svých členů, Národní shromáždění (§ 38) zvolí
námeštska prezidentova, jehož úřad trvá, dokud přezáčka
nepominé.

II.

§ 64.

1. Prezident republiky:

1. Zastupuje stát na venek. Sjednává a ratifikuje mezi-
národní smlouvy. Smlouvy obchodní, dále smlouvy, z kte-
rých pro stát neb občany plynou jakákoli břemena majetková nebo osobní, zejména i vojenská,
jakož i smlouvy, jimiž se mění státní území, potřebují souhlasu Národního shromáždění. Pokud
jde o změny státního území, souhlas Národního shromáždění se dává formou ústavního zákona
(čs. l. uvov. zák.).

2. přijímá a pověřuje vyslanec;

3. prohlašuje válečný stav, vypovídá s předchozím souhlasem Národního shromáždění válku a
předkládá mu sjednaný mír k vyslovení souhlasu;

4. svolává, odročuje a rozpouští Národní shromáždění (§§ 28 až 31) a prohlašuje zasedání sně-
moven za ukončené;

5. má právo vraceti s připomínkami usnesené zákony (§ 47) a podpisuje zákony Národního
shromáždění (§ 51), sněmu Podkarpatské Rusi (§ 3) a opatření výboru podle § 54;

6. podává ústně nebo písemně Národnímu shromáždění zprávu o stavu republiky a doporuču-
je mu k úvaze opatření, která pokládá za nutná a účelná;

7. jmenuje a propouští ministry a stanoví jejich počet;

8. jmenuje vysokoskolské profesory vůbec, dílem soudce, státní úředníky a důstojníky, počí-
naje VI. hodnostní třídou;

9. uděluje dary a pence z milosti k návrhu vlády;

10. má vrchní velitelství veškeré branné moci;

11. uděluje milost podle § 103.

2. Veškerá moc vládní a výkonná, pokud ústavní listinou nebo zákony Československé repub-
liky vydanými po 15. listopadu 1918 není a nebude výslovně vyhrazena prezidentovi republiky,
přislouží vládě (§ 70).

III.

§ 65.

Prezident republiky slibuje před Národním shromážděním (§ 38) na svou čest a svědomí, že
bude dbáti blaha republiky i lidu a šetřit ústavních a jiných zákonů.

§ 66.

Prezident republiky není odpověden z výkonu svého úřadu. Z projevů jeho souvisících s úřa-
dem prezidentovým odpovídá vláda.

§ 67.

I. Trestně může být stíhán jen pro velezradu a to před senátem na obžalobu sněmovny po-
slanecké (§ 34). Trestem může být jen ztráta úřadu presidentského a způsobilosti tohoto úřadu
pověřeného člena vlády.

§ 68.

Jakýkoli prezidentův úkon moci vládní nebo výkonné potřebuje k své platnosti spolupodpisu
odpovědného člena vlády.

§ 69.

Ustanovení o prezidentovi republiky platí také o jeho náměstkovi (§ 61).

VLÁDA

§ 70.

Prezident republiky jmenuje a propouští prezident republiky.

§ 72.

Prezident republiky stanoví, který z členů vlády řídí jednotlivá ministerstva.

ho lidu a podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.“

Čl. 62

Prezident republiky

a) jmenuje a odvolává předsedu a další členy vlády a při-
jímá jejich demisi, odvolává vládu a přijímá její demisi,

b) svolává zasedání Poslanecké sněmovny,

c) rozpouští Poslaneckou sněmovnu,

d) pověřuje vládu, jejíž demisi přijal nebo kterou odvolal,
vykonáváním jejich funkcí prozatímně až do jmenování no-
vé vlády,

e) jmenuje soudce Ústavního soudu, jeho předsedu a mi-
stopředsedy,

f) jmenuje ze soudců předsedu a místopředsedy Nejvyšší-
ho soudu,

g) odpouští a zmírňuje tresty uložené soudem, nazývá, aby se trestní řízení nezahajovalo, aby
se v něm nepokračovalo, a zahazuje odsouzení,

h) má právo vrátit Parlamentu přijatý zákon s výjimkou zákona ústavního,

i) podepisuje zákony,

j) jmenuje prezidenta a viceprezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu,

k) jmenuje členy Bankovní rady České národní banky.

Čl. 63

(1) Prezident republiky dále

a) zastupuje stát navenek,

b) sjednává a ratifikuje mezinárodní smlouvy; sjednávání mezinárodních smluv může přenést
na vládu nebo s jejím souhlasem na její jednotlivé členy,

c) je vrchním velitelem ozbrojených sil,

d) přijímá vedoucí zastupitelských misí,

e) pověřuje a svolává vedoucí zastupitelských misí,

f) vyhlašuje volby do Poslanecké sněmovny a do Senátu,

g) jmenuje a povyšuje generály,

h) propůjčuje a uděluje státní vyznamenání, nezmocní-li k tomu jiný orgán,

i) jmenuje soudce,

j) má právo udělovat amnestii.

(2) Prezidentovi republiky přísluší vykonávat i pravomoci, které nejsou výslovně v ústavním
zákoně uvedeny, stanoví-li tak zákon.

(3) Rozhodnutí prezidenta republiky vydané podle odstavce 1 a 2 vyžaduje ke své platnosti
spolupodpis předsedy vlády nebo jin pověřeného člena vlády.

(4) Za rozhodnutí prezidenta republiky, které vyžaduje spolupodpis předsedy vlády nebo jin
pověřeného člena vlády, odpovídá vláda.

Čl. 64

(1) Prezident republiky má právo účastnit se schůzí obou komor Parlamentu, jejich výborů a
komisí. Udělí se mu slovo, kdykoliv o to požádá.

(2) Prezident republiky má právo účastnit se schůzí vlády, vyžádat si od vlády a jejích členů
zprávy a projednávat s vládou nebo s jejími členy otázky, které patří do jejich působnosti.

Čl. 65

(1) Prezident republiky nelze zadržet, trestně stíhat ani stíhat pro přestupek nebo jiný správ-
ní delikt.

(2) Prezident republiky může být stíhán pro velezradu, a to před Ústavním soudem na zákla-
dě žaloby Senátu. Trestem může být ztráta presidentského úřadu a způsobilosti jej znovu nabyt.

(3) Trestní stíhání pro trestné činy spáchané po dobu výkonu funkce prezidenta republiky je
navždy vyloučeno.

Stranu připravili: **BLANKA KUTÍLKOVÁ, ROBERT MALOTA, MARTIN MRNKA**
FOTO: LD - MARCELA DVORÁKOVÁ

Havel, aneb

Havel

Úvaha Vladimíra Kučery. Politik pro vikend: Václav Havel vzbudila mezi čtenáři velikou odevzu. Není nutné charakterizovat jakou. Stačí, budeme-li citovat:

»Udivuje mne, že si dovolujete napsat v lidoveckém deníku (bývalém?) takovou »obranu« osobě, která způsobem, který nechci ani slovy označit (!), poškodila KDU-ČSL při prvních volbách. Na to se již nepamatuji? V kterém plátku jste tehdy působil? Jednalo se o casu Bartončík.« Pisatel s podpisem nečitelným dále reaguje na poznámku stejného autora Názory vůdce Miroslava a doslova uvádí: »Proč by však čtenář neměl vědět, kdo z vedoucích osobností kultury a politiky je Žid, to nechápu...« Na druhé straně manželé Holešovi z Nymburka: »Vážená redakce Lidové demokracie, rádi a s potěšením děkujeme Vám a zvláště panu Vladimíru Kučerovi za úvahu o Václavu Havelovi...« Jejich dopis končí: »...děkujeme redakci LD za krásná a pravdivá slova, platící ne-

jen o Václavu Havelovi, ale o každém, kdo ve své vlasti není prorokem.«

Pan Jiří Bičíště z Hořic ovšem zásadně nesouhlasí: »Ten politik pro vikend — Václav Havel — nás všechny šeredně zklamal.« A pokračuje: »Pan Havel začal rozhozovat plným rukama, ošacení Hradní stráž, návštěva papeže dle Spiglu nás stála »jen« 35 miliónů (a Dalajlámy), potom ty jeho zby-

Nad dopisy čtenářů

tečné cesty a reprezentace včetně stovky zbytečných poradců, omluva sudetským vlastizrádcům, zbytečný státní aparát, složený převážně z bývalých komunistů a tvrdá tažení proti opozici, v první řadě proti republikánům, to je demokracie podle vzoru »Hradu«... (....) »Viděl jsem v televizi jeho Asanaci, jestli je to dramatické dílo, tak jsem úplně debíl.«

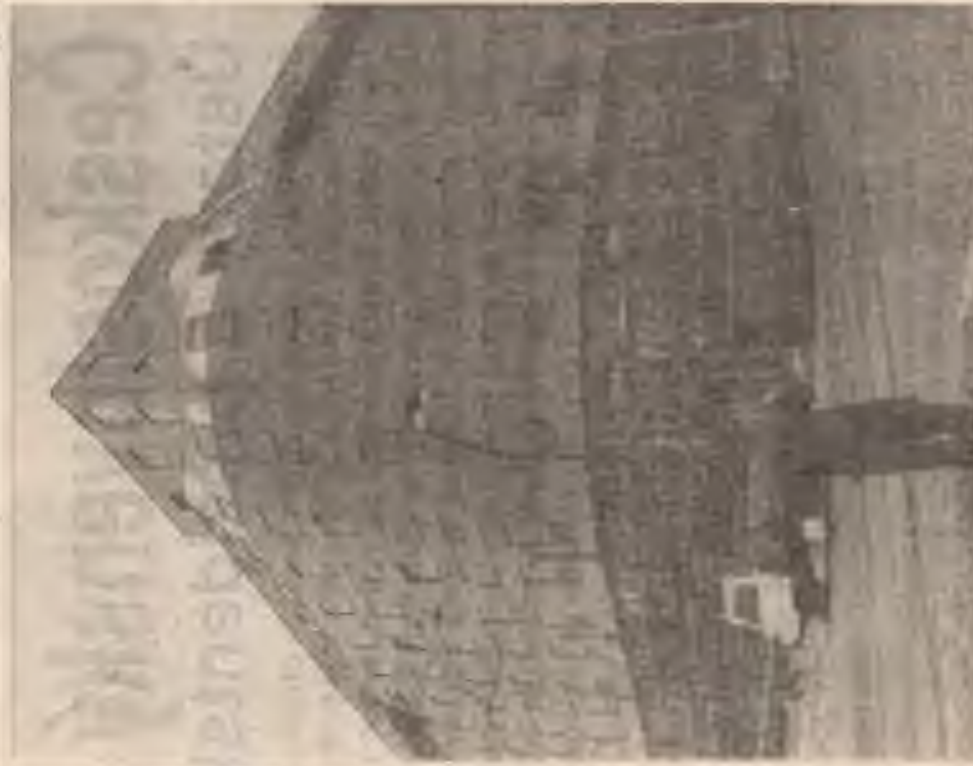
Pani Němcová B. z Hojšína nám píše: »... za článek Politik pro vikend — Václav Havel, od Vladimí-

ra Kučery, ze srdce děkujeme. Je nám někdy až úzko z řeči a jednání některých politiků, co špiní dokážou naházet na některé, obvykle ty nejlepší lidi. Od autora je velmi pěkné, jak moudře a přesvědčivě se pana Václava Havla zastal. Moc mu za to všichni děkujeme a Lidové demokracii přejeme, aby se jí dařilo spravedlivě a statečně se zastávat dobrých lidí, kteří jsou dnes téměř vydvíáni všanc nenávistí druhých.« **A Cervenkoví z Českých Budějovic** kromě toho, že také děkují, dotazují: »Už jsme z celé té špiny oráveni — snad máme být rádi, že nejsme v Bosně.«

Jinak ovšem uvažuje »Združení (velké Zet na začátku není chyba redakce a korektorů, ale doslovná citace) za nápravu: »... kdo je Václav Havel, který chce být znovu prezidentem? Ono mu nestačí, co napáchal republice škod. Čeká, až se odtrhne Slovensko, jinak by nebyl znovu zvolen. V roce 1968 byl v USA, kde byl zvolen za židozděnáckého honzu. Zde mu Židé udělali reklamu jako dramatikovi. Na jeho výtvory v divadle nejde skoro konkat. — Židé si ho vybrali jako mluvčího svých zájmů.«

Dále Združení konstatuje: »Všude jezdí v zájmu židovstva. Nemůžeme pochopit, jak má stále volný prostor v rádiu a v televizi. Přitom nejméně 70 % národa už si ho nepřije. Proč draždíte lidi, když dnes potřebujeme klid. Pokud probereme ty, kteří nám nyní vládnou, zjistíme, že většina je židů.« Združení přispělo zajímavou charakteristikou kandidáta na úřad prezidenta: »Píšeme Vám, přestože víme, že nastolíte chrx-hiavého a notorického ozračice a kufáka.« (Citováno bez oprav.)

Dále Združení konstatuje: »Všude jezdí v zájmu židovstva. Nemůžeme pochopit, jak má stále volný prostor v rádiu a v televizi. Přitom nejméně 70 % národa už si ho nepřije. Proč draždíte lidi, když dnes potřebujeme klid. Pokud probereme ty, kteří nám nyní vládnou, zjistíme, že většina je židů.« Združení přispělo zajímavou charakteristikou kandidáta na úřad prezidenta: »Píšeme Vám, přestože víme, že nastolíte chrx-hiavého a notorického ozračice a kufáka.« (Citováno bez oprav.)

Stavební ruch pomalu ustává v okolí hotelu Penta u Masarykova nádraží v Praze. Tento nový čtyřhvězdičkový hotel by měl být otevřen již na jaře.
Foto: LD - M. DVORÁKOVÁ

Co přináší Sbirka zákonů

(St): Sbirka zákonů, částka 123 přináší nařízení vlády ČSFR, kterým se mění nařízení vlády ČSFR č. 525/1991 Sb., kterým se vydává celostátní sazebník, vyhlášku ministerstva financí ČR, kterou se mění vyhlášku MF ČR č. 588/1990 Sb., již se stanoví sídla a územní působnost fi-

ncí, vyhlášku ministerstva financí ČR, kterou se mění a doplňuje vyhláška MF ČR č. 393/1991 Sb., o cenách staveb, pozemků, uvalých porostů, úhradách na zřízení práva osobního užívání pozemků o náhradách za dočasné užívání pozemků, vzevnutí vyhlášky č. 110/1992 Sb.,

Už to draška zapíchnu. Jak tak to tom pivu mlouvím, tak jsem dostal ščeň. Mějte se a pište. Třeba to k něčemu bude...

Při jízdě s neznámým taxikářem zasmušelala ALENA VLČKOVÁ

zidentický úřad, který má všechny morální předpoklady, schopnosti, zkušenosti a uznává jej celý svět jako českou politickou jedničku.

Takže tak jsme to dostali »černé na bílém«. Odpověď všem dopisům dal postoj rozhodujících politických seskupení.

občanů sdružení a jiné nevydělečné organizace, redukční sdělení o opravě chyb. Částka 124 přináší mj. sdělení FMZV o sjednání Evropské úmluvy o akademickém uznávání univerzitní kvalifikace (č. 32). Částka 125 přináší zákon o rezervách pro zjištění základu daně z pří-

KRONIKA

† V Městě Albráchticích zemřel
P. BRUNO SKLENOVSKÝ.
Pohřben v sobotu 23. ledna 1993, v 9 hod. rozloučení v Liptáně, ve 14 hodin v Prostějově v kostele sv. Petra a Pavla, odkud bude uloženo do rod. hrobu. Bratr Otto Sklenovský, kněz křt. nosského děkanátu, 3007-LD

† Dne 24. 1. 1993 vzpomínáme 11. výročí úmrtí milovaného manžela a tatínka pana JOSEFA DOUPOVCE z Nesovic. Za tichou vzpomínku děkuje manželka a děti s rodinami

† Dne 23. 1. a 24. 1. 1993 uplyne 29 let od úmrtí JOSEFA VOJŠE z Boxovic a 9 let od úmrtí jeho manželky

MARIE.

Kdo jste je znali, vzpomeňte s námi Rodiny Vojšova a Fialova.
† Kdo v srčci žije, ten neodešel. Dne 22. ledna uplyne již 5 let, kdy odešla naše milovaná

MÁŘENKA BITTNEROVÁ

roz. Domposilová. S úctou a láskou vzpomínají manžel, dcera a vnoučata.

SEZNÁMENÍ

• M-AGENCY seznámění všeho druhu. PS 103, 142 00 P-4. Vaše důvěra od r. 1990 nás zavazuje! 11425-LD

VOLNÁ MÍSTA

• PŘIJMU SVĚDOMITOU ŽENU na úklid činžovního domu. Tel. (02) 35 05 61.

• ZADÁM VÝNOSNOU DOMACÍ PRÁCI. V. Tlustá, V. ulice, 273 07 Vinařice.

• DUBEN - RIJEN, pobyt v domácnosti Zn.: »Švýcarsko - B-184-LD.«

• HLEDÁM POMOCNÍKA(CI), věk nad 50 roků, pro založení a rozvíjení týmu s různorodou činností v oboru obchodování. Možnost trvalého zaměstnání. Pozdější společnictví není vyloučeno. Tel. (05) 57 61 30. Zn.: »In-need-B-191-LD.«

• F. CENTRUM přijme pro pracoviště na nákl. nádraží Žižkov skladníka a podnikového řídicí skup. C, pro pracoviště ve Vysocanech vedoucího skladu. Informace tel. 27 55 79. 200706-LD

SLUŽBY HLEDA

• ČESKÁ BEZDĚTNÁ RODINA v Curychu hledá 1-2 svědomité zdravotnice, věřící křesťanky, nekuřačky na pomoc v pečování o starou paní na 4-12 měsíců. Odměna dle dohody. Zn.: »Švýcarsko-11441-LD.«

SLUŽBY NABÍZEJI

• SCHENK provádí broušení, renovaci a lakování parket švédským lakem v bytech, sálech a tělocvičnách včetně lakování. Tel.: (05) 74 54 31. 200265-4-LD

PROŘEŽU ODBORNĚ

ovocné Zn.: »Stromy-B 198-LD.«

NEMOVITOSTI

• PRODÁM HOSTINEC s obchodem o ploše 277 m². Použití i k jiným účelům. Velmi pěkný stav. U Žehušského rybníka. 15 km od Prostějova. Tel. (0321) 222 89.

• PRONAJMU V RD obchod + 1pok. byt v Bystrci. Zn.: »Nabídněte B 194-LD.«

PRODEJ

• NĚM. KLAVIR. SONA-TV, preludia Beethoven. Mozart, Weber, Bach. Menelsohn. Zn.: »Tel. (0363) 856 13 -F-44-LD.«

• ZÁVITOREZ TZ. Tel.: (05) 90 73 71. B-193-LD

KOUPE

• PSACÍ KOMODU, kabinet, stůl, hodiny sloupkové, figurální, skleník, knihovnu. Zn.: »Náctř - cení - F-42-LD.«

• NĚMECKÉ STARE, CENNEJŠÍ KNIHY a časopisy do r. 1940 koupim (v češtině též: May, Mucha, Filla, Sudek, Dříkol - foto), Platim 100% cenu libovolnou měnou. Seznam vítám. Zn.: »Přijedu - 1911-LD.«

• KOUPIM STARE MO-SAZ, PRISTROJE, telefony, gramofony, rádia, elektrony, iněťaky. Zn.: »A literatury ap. - 348 LD.«

KOUPIM STAROŽITNÝ NARÝTEK

do r. 1850, skleněný, psací stoly a lustry až do r. 1920. Tel. (02) 472 92 17. 512-LD

AUTO-MOTO

• KOUPIM S FAVORIT tel. (05) 52 27 66. B-93-LD

KONCERTY ČESKÉ FILHARMONIE
28/29. - Česká filharmonie, dir. J. Belohlávek, O. E. Antonson - trubka, V. DOLEŽAL - tenor, Bumbini di Praga/B. Kulinská, R. Kübelik, J. Haydn, L. van Beethoven. (EF 2) 19. 9. h - Dvorskova síň Rudolfiny. 30. 9. - Hudba barokních mistrů. Z. Růžicková - cembalo, J. Suk - housle, P. Hejny - viola da gamba, R. Fink - zpěv, G. F. Handl. J. S. Bach (KPH M/3) 10. 9. h - Kotel sv. Františka/Mišter. 9. Aněžky České. Zhytle vstupenky v pokladně ČF v Rudolfiny.

KOUPÍME

činžovní domy a pozemky V PRAZE.

Platba v hotovosti
Telefon: 691 07 72
Telefax: 691 07 73
20073-2-LD

CENTRUM, spol. s r. o.
NÁKL. NADRAŽÍ ŽIŽKOV, PRAHA 3

VELKOOBCHOD POTRAVINY A DROGERIE

nabízíme zákazníkům včetně obchodníků široký sortiment zboží v zajímavých cenách. Například:
krumlovské pivo Eggenberg 10° ... 5,30
krumlovské pivo Eggenberg 12° ... 7,40
mléko 1,5% ... 10,50 RAMA ... 22,15 toalet. papír ... 3,40

tel.: (02) 27 55 79, fax 27 33 88

Provádíme na vlastní náklady rozvozy až do vašich prodejen 302013-LD

KOUPÍME

10 modelů jeans-kalhot pro ženy i muže
6 modelů jeansových kalhot pro děti
4 modely dětských jeansových kompletů
5 modelů dámských jeansových bund
6 modelů jeansových košil

Dále nabízí dámské jeans-sukně v mini- a maxidélce a různé jeans-haleny, vše za dostupné ceny.

Navštivte nás denně od 8.00 do 16.00 hod. na adresách:

- K Žižkovu 9
190 00 Praha 9-Vyšochaň, 530 02 Pardubice
☎ (02) 683 55 01/f. 244 ☎ (040) 302 30
- Prievozská 14
815 10 Bratislava
☎ (07) 21 26 67, 1. 007
- Prodejna BARBARA
Na mlýnské stoce 8
370 01 Č. Budějovice

Je pravda, že reprezentant KSČM Kánsdorf označil Václava Havla za čer-
ného Petra v rukou koalice. Je také pravda, že strana Miroslava Sládka má
pro něj ještě osklivější příklady. A pravda je i to, že prakticky všechny ostat-
ní strany, hnutí, straníčky a hnutíčka měly k jeho kandidatuře řadu výhrad.

Václav Havel je totiž jako občan v politice velmi nepříjemný. Má svou hla-
vu, svoje názory a svou odvahu. Z toho vyplynulo mnohé, pro co byl zkoumán,
kritizován, ba v některých případech doslova prověřován. Ostatně, proč by
v demokratické zemi nebyl?

Nepříjemný. Nutný!

Důležité je, že tímto sitem u všech významných politických subjektů prošel
a že se nenášel jiný, pro občany něco znamenající kandidát. Znamená to, že
Václav Havel už není charismatickou osobou, od níž lidé očekávají, že je pře-
vede bez bolesti přes poušť a moře. Uvědomil si, že je představitelem politické
výkonné moci, a tím se stal politikem, který skýtá naději, že obliba politic-
kých extrémů bude v zemích Koruny české stále klesat.

Jistěže je nám svými projevy neústupnosti, slušnosti a občasnou ješitností
nepříjemný. Daleko výrazněji je pro nás iim všim nutný.

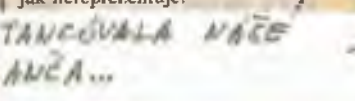
J. Nekola se zmylil jen o osm minut

PRAHA (ire): Lékaři pražské Zá-
chranné služby na parketě a zbylé 4
z původních 37 dvojic — takový byl
stav Diskomaratónu 93 v pondělí před
třetí odpoledne. Zatímco uvnitř sálu
pražského Radiopaláce se ohlupováno
světelnými efekty a diskotékovým lomo-
zem již pátý den pohybovalo osm taneč-
níků, v předzáli se odbyvala ostrá disku-
se, zda soutěž ukončit násilím či přiroze-
ným způsobem — tedy nechat pokračo-
vat. S takto tuhým kofínkem soutěžících
totiž nikdo nepočítal a podle předpoklá-
dů organizátorů měla soutěž skončit již
v neděli. Při ukončení za pořadatele Jan
Nekola slovy: »Do šesti bude rozhodnu-
to, na to vsadím.« Situace na parketě
však v ničem nenavědčovala, že někte-
rý z párů hodlá v nejbližších třech hod-
nách odstoupit. Skutečné drama nastalo
po třetí hodině. K dalšímu tanečnímu
bloku již čtvrtý pár nenastoupil. Pro zby-
lé tři vyhlásuje pořadatel dvacetiminu-
tovou soutěž o nejsympatičtější pár. Po
patnácti minutách se vzdává dvojice č.
10 agentury Vera sponzorovaná Večerní-
kem Praha. »Na soutěž jsme se přípra-
vovali a trénovali fyzickou kondici půl
roku.« řekl nám krátce poté Pavel Bělo-
hradský, který stejně jako jeho pár čtyři
noci nespal.

»Podle lékařů dokáže člověk nespát 7
dní, světový rekord v disku tanci je 150
hodin.« připomíná po páté odpoledne
poslední čtveřici na parketě moderátor
Jožka Zeman. V té době vstupuje mara-
ián do sté hodiny a nervozita diváků
i obou dvojic stoupá. Jan Nekola se zmylil
jen o několik minut: Osm minut po
šesti vzdává dvojice č. 2. Dvojici č. 4
Luboši Bradáčovi a Daniele Ebenstrei-
ové z Prahy předává pořadatel půl milio-
nu korun v hotovosti. Autofi našeho no-

vého rekordu v diskomaratónu 100 ho-
din a 8 minut brečí, není jasné, či únavou
nebo štěstím.

Přístímu ročníku Diskomaratónu by-
chom přáli jedině: lepší prostředí. Byť
čistý, avšak ošuntělý Radiopalác s ne-
fungujícím telefonním automatem a řat-
nou a amatérsky vedené občerstvení ni-
jak nereprezentuje.

Bundeskanzler Nur 24 % der Deutschen
wollen Helmut Kohl welter als Kanzler ho-
ben

Jede zehnte Ehe binational

WIESBADEN, 22. Januar (AP). Bei je-
der zehnten Eheschließung haben sich
1991 deutsche und ausländische Partner
in der Bundesrepublik das Ja-Wort ge-
ben. Wie das Statistische Bundesamt am
Freitag in Wiesbaden mitteilte, waren
von insgesamt 454 291 Eheschließungen
43 955 binational. In 19 807 Fällen schloß
ein deutscher Mann mit einer ausländi-
schen Frau den Bund fürs Leben,
24 148mal war es umgekehrt. Mit 3143
Eheschließungen heirateten die meisten
deutschen Männer der Statistik zufolge
Polinnen, gefolgt von Frauen aus dem
ehemaligen Jugoslawien und Thailand.
3580 Frauen gaben türkischen Männern
das Ja-Wort, 2603 schlossen mit US-Ame-
rikanern, 2030 mit Italienern die Ehe.

..A TRINATIONAL ?

Jeder hat Nikotin im Blut

Studie: Auch alle Nichtraucher vom Tabakkonsum betroffen

ATLANTA, 22. Januar (dpa). Von den
schädlichen Einflüssen durch Tabak-
rauch sind offenbar mehr Menschen be-
troffen als bislang angenommen. Ärzte in
den USA konnten bei jeder von insge-
samt 800 Testpersonen im Alter von vier
bis 91 Jahren Nikotinspuren im Blut
nachweisen. Dies ist das vorläufige Er-
gebnis einer umfangreichen Studie, das
die staatlichen Zentren für Krankheits-
kontrolle und -vorbeugung (CDC) jetzt in
Atlanta (US-Bundesstaat Georgia) veröf-
fentlichen.

Die Mediziner untersuchten den Gehalt
von Cotinin im Blut der Kinder und Er-
wachsenen. Cotinin als sogenannter Ni-
kotinabkömmling zeigt an, ob eine Per-
son dem Nikotin ausgesetzt war. Bei al-
len 800 Testpersonen konnte diese Sub-
stanz nachgewiesen werden, betonten die
CDC. Allerdings sei der Anteil der Rau-
cher, Passivraucher und der Menschen,
die mit Hilfe von Nikotinkaugummis oder
-pflastern vom Glimmstengel ablassen
wollen, unbekannt.

Die Untersuchung ist Teil einer natio-
nalen Gesundheits- und Ernährungsstu-
die der US-Regierung. Insgesamt sollen
29 000 Menschen auf ihren Cotinin-Gehalt
im Blut getestet werden. Anfang Januar
hatte die US-Umweltbehörde EPA das
Passivrauchen als bedeutendes Gesund-
heitsrisiko bezeichnet, das unter ande-
rem zu Lungenkrebs führen kann.

Vůdce násilínkem

PRAHA (jif): Vůdce republiká-
nů a současný kandidát na funkci
prezidenta ČR Miroslav Sládek
věra dříve v budově českého
sněmu fyzicky napadl poslankyni
Nezávislého liberálního klubu Evu
Matouškovou (dříve členku SPR-
RSC). Podle očitého svědka inci-
dentu poslance Petra Kobáčka
(ODS) ji M. Sládek uchopil ra-
zantně za rameno a napřáhl se, ja-

Pašeráci california zatčeni

BERLÍN: Čtyři občany ČR, kteří převážejí radioaktivní materiál, zatklí
věra na dálnici z Dražďan do Berlina němečtí policisté. Akce se celkem zá-
častnilo 130 policijních agentů a dva vrtulníky. Podle prvních zpráv bylo
v kufru auta našich občanů objeveno 6,5 mikrogramu california 252. Starší
materiálu, který je nyní zkoumán v berlínských laboratořích, je odhadováno
na 15 let. Protože poločas rozpadu tohoto prvku je 2,6 roku, materiál je zce-
la neškodný a podle sloh jednoho z němečských expertů by na uhu neměl
prakticky žádnou cenu. »Jde vlastně o radioaktivní odpad,« uvedl expert. Pu-
vodně byl materiál zřejmě používán pro vědecké či lékařské účely.

Policie i soudy severních Čech dostanou výrazné posily

o neoprávněném vniknutí do byto-
vých i nebytových prostor. Soudu
bude umožněno, aby vynášel rozsud-
ky v nepřítomnosti obžalovaných
a platební rozkazy.

»Zdůrazňujeme, že náš postup
není reakcí na vyhlašky některých
severočeských měst — na zmíně-
ném návrhu pracujeme již delší
dobu. K severočeským vyhlaškám
nechtě se kompetentně vjadřili po-
stancí ČNR,« řekl na tiskové konfe-
renci po ukončení jednání v Ústí nad
Labem ministr spravedlnosti J. No-
vák. Jan Ruml vyloučil možnost
»mimofádých opatření«, která se
podle něho použijí pouze v případě
ohrožení státu. Generální prokurátor
Jifi Setina k tomu řekl: »Soubor
komplexních opatření, který navr-
hují ministři vnitra a spravedlnos-
ti, má zcela uspokojit.«

● Další rekordní pokles na Moskevské
meziobankovní valutové burze zazname-
nal ve čtvrté ruský rubl, jehož kurs vů-
či americkému dolaru se snížil na 493:1
oproti předchozí hodnotě 474,5:1.

Pašeráci california zatčeni

BERLÍN: Čtyři občany ČR, kteří převážejí radioaktivní materiál, zatklí
věra na dálnici z Dražďan do Berlina němečtí policisté. Akce se celkem zá-
častnilo 130 policijních agentů a dva vrtulníky. Podle prvních zpráv bylo
v kufru auta našich občanů objeveno 6,5 mikrogramu california 252. Starší
materiálu, který je nyní zkoumán v berlínských laboratořích, je odhadováno
na 15 let. Protože poločas rozpadu tohoto prvku je 2,6 roku, materiál je zce-
la neškodný a podle sloh jednoho z němečských expertů by na uhu neměl
prakticky žádnou cenu. »Jde vlastně o radioaktivní odpad,« uvedl expert. Pu-
vodně byl materiál zřejmě používán pro vědecké či lékařské účely.

Pašeráci california zatčeni

BERLÍN: Čtyři občany ČR, kteří převážejí radioaktivní materiál, zatklí
věra na dálnici z Dražďan do Berlina němečtí policisté. Akce se celkem zá-
častnilo 130 policijních agentů a dva vrtulníky. Podle prvních zpráv bylo
v kufru auta našich občanů objeveno 6,5 mikrogramu california 252. Starší
materiálu, který je nyní zkoumán v berlínských laboratořích, je odhadováno
na 15 let. Protože poločas rozpadu tohoto prvku je 2,6 roku, materiál je zce-
la neškodný a podle sloh jednoho z němečských expertů by na uhu neměl
prakticky žádnou cenu. »Jde vlastně o radioaktivní odpad,« uvedl expert. Pu-
vodně byl materiál zřejmě používán pro vědecké či lékařské účely.

Pašeráci california zatčeni

BERLÍN: Čtyři občany ČR, kteří převážejí radioaktivní materiál, zatklí
věra na dálnici z Dražďan do Berlina němečtí policisté. Akce se celkem zá-
častnilo 130 policijních agentů a dva vrtulníky. Podle prvních zpráv bylo
v kufru auta našich občanů objeveno 6,5 mikrogramu california 252. Starší
materiálu, který je nyní zkoumán v berlínských laboratořích, je odhadováno
na 15 let. Protože poločas rozpadu tohoto prvku je 2,6 roku, materiál je zce-
la neškodný a podle sloh jednoho z němečských expertů by na uhu neměl
prakticky žádnou cenu. »Jde vlastně o radioaktivní odpad,« uvedl expert. Pu-
vodně byl materiál zřejmě používán pro vědecké či lékařské účely.

Pašeráci california zatčeni

BERLÍN: Čtyři občany ČR, kteří převážejí radioaktivní materiál, zatklí
věra na dálnici z Dražďan do Berlina němečtí policisté. Akce se celkem zá-
častnilo 130 policijních agentů a dva vrtulníky. Podle prvních zpráv bylo
v kufru auta našich občanů objeveno 6,5 mikrogramu california 252. Starší
materiálu, který je nyní zkoumán v berlínských laboratořích, je odhadováno
na 15 let. Protože poločas rozpadu tohoto prvku je 2,6 roku, materiál je zce-
la neškodný a podle sloh jednoho z němečských expertů by na uhu neměl
prakticky žádnou cenu. »Jde vlastně o radioaktivní odpad,« uvedl expert. Pu-
vodně byl materiál zřejmě používán pro vědecké či lékařské účely.

Pašeráci california zatčeni

BERLÍN: Čtyři občany ČR, kteří převážejí radioaktivní materiál, zatklí
věra na dálnici z Dražďan do Berlina němečtí policisté. Akce se celkem zá-
častnilo 130 policijních agentů a dva vrtulníky. Podle prvních zpráv bylo
v kufru auta našich občanů objeveno 6,5 mikrogramu california 252. Starší
materiálu, který je nyní zkoumán v berlínských laboratořích, je odhadováno
na 15 let. Protože poločas rozpadu tohoto prvku je 2,6 roku, materiál je zce-
la neškodný a podle sloh jednoho z němečských expertů by na uhu neměl
prakticky žádnou cenu. »Jde vlastně o radioaktivní odpad,« uvedl expert. Pu-
vodně byl materiál zřejmě používán pro vědecké či lékařské účely.

● Další rekordní pokles na Moskevské
meziobankovní valutové burze zazname-
nal ve čtvrté ruský rubl, jehož kurs vů-
či americkému dolaru se snížil na 493:1
oproti předchozí hodnotě 474,5:1.

CAITIE BLVD
WEST JACU T
LABORPARIV
HB BLU T

Neuer Wirkstoff gegen Krebs

Bislang allerdings nur erfolgreich an Mäusen getestet

Kal FRANKFURT A.M., 22. Januar. Belgischen Wissenschaftlern ist es gelungen, mit einer neuartigen Substanz Krebs bei Mäusen erfolgreich zu bekämpfen. Wie die Wissenschaftszeitung *Natur* und die Zeitung *Herald Tribune* vom Freitag berichtet, handelt es sich bei dem Wirkstoff um eine Abwandlung des bereits seit längerem in der Krebsbehandlung eingesetzten Tumor-Nekrose-Faktors (TNF).

TNF ist ein körpereigener Eiweißstoff, der Tumorgewebe zerstören kann. TNF hat allerdings starke Nebenwirkungen, darunter die Eigenschaft, in hohen Dosen auch das gesunde Körpergewebe zu zerstören. Er eignet sich nur zur Behandlung von sehr kleinen Tumoren. In späten Krebsstadien ist er nicht mehr wirksam. TNF wird in den Weißen Blutkörperchen gebildet, er stimuliert und koordiniert eine ganze Reihe von Abwehrprozessen im Körper, darunter bei Verbrennungen und Infektionen. Walter Fiers, Leiter des Forschungsteams an der Universität Gent, betonte, es seien jetzt noch Jahre weiterer Forschung notwendig, bis eventuell ein Medikament zur Verfügung stehe. Allerdings zeigten die bisherigen Ergebnisse, daß die Substanz „neue Möglichkeiten zur Krebs-Behandlung eröffnet“.

Der abgewandelte Tumor-Nekrose-Faktor habe seine Giftigkeit gegenüber gesundem Gewebe verloren, die Wirkung

gegen Krebszellen jedoch beibehalten, berichteten die Wissenschaftler. Durch die Kombination mit Interferon, ebenfalls eine körpereigene Substanz, die gegen Krebs eingesetzt wird, sei es gelungen, entweder das Wachstum von Krebsgeschwulsten vollständig zum Stillstand zu bringen oder die Geschwulst sogar vollständig auszuheilen.

Pastičky v tunelu

LONDÝN: Eurotunel spojující Británii s Francií, kterým mají projektovní cestující letos na podzim, bude vybaven pastičkami na zvířata a elektrickým plotem, aby se na Britské ostrovy nedostala zvířata nakažená vzteklinou. Při pokusu proniknout do tunelu hrozí veřejným elektrickým šok. Potvrdilo to britské ministerstvo dopravy. Britové mají obavy, že tunelem pod Lamanšským průlivem bude zavlečena na ostrovy vzteklna, která se v zemi prakticky ještě nikdy nevykytla.

V. Klaus má z čeho vycházet

PRAHA: Premiér české vlády minulý týden prohlásil, že jediným důvěryhodným pramenem o úrovni cen jsou pro něj šetření Českého statistického úřadu. Tato instituce včera vydala poslední výsledky.

Ceny potravin se k letošnímu 12. lednu zvýšily v průměru o osm procent. Nejvýrazněji se zvýšily ceny chleba a pečiva (o 17 až 20 %), ceny mléka a mléčných výrobků (o 11 až 18 %), brambor (o 12,5 %), piva a vína (o 15 až 15 %) a jablek o 13 %. Zvýšení cen potravin a průmyslového zboží odhaduje

ČSÚ na základě pohybu cen k 12. lednu v porovnání s úrovní k 15. prosinci loňského roku na sedm až osm procent. U uhlí se spotřebitelské ceny zvýšily o 22 %, cementu o 27 %, automatických praček o 28 % a pánských a dámských svetrů kolem 20 %. Mírný pokles byl zaznamenán pouze u mýdla.

Z regionálního hlediska byl nejvýraznější vzestup cen u potravinářského zboží zaznamenán v Praze, v severočeském a západočeském kraji. Také u většiny vybraných položek průmyslového zboží byl největší vzestup v Praze a v západočeském kraji.

● Počet pravických extrémistů v Německu činí zhruba 65 000. Tvrdí to šéf zemského úřadu na ochranu ústavy v Hamburku Ernst Uhrlau s tím, že nejmilitantnější jádro tvoří okolo 6 400 osob, z nichž 3 800 žije na území bývalé NDR.

Desítky obviněných

PARDOBICE: Z trestného činu výtržnictví v souvislosti s vyšetřováním okolností policejního zásahu 11. října loňského roku při dostihu Velká pardubická obvinil včera vyšetřovatel policie v Pardubicích 38 osob. Jsou podezřelí z toho, že neoprávněně vnikly na závodníště, aby zabránily startu hlavního dostihu. V současné době jsou stíháni také tři policisté pro trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele.

U telefonu Kohl

FRANKFURT NAD MOHANE: Premiér V. Klaus, který je v Německu na dvou denní návštěvě, v pondělí telefonicky hovořil v Essenu se spolkovým kancléřem H. Kohlem. Podle stručného vyjádření předsedy české vlády hovořili o politických a ekonomických záležitostech. Na dotaz ČTK, zda se oba premiéři zabývali i otázkou českých devizových rezerv, V. Klaus odpověděl: „Samozřejmě, i o takové věci jsme hovořili.“ V. Klaus už v neděli večer v Düsseldorfu signalizoval, že bude o problému de-

vizových rezerv jednat ještě ve Frankfurtu nad Mohanem se šéfem Peněžního emisního ústavu SRN (Bundesbank) H. Schlesingerem.

Schlag gegen Fundamentalisten

Ägyptens Polizei setzt Terrorverdächtige fest / Waffen gefunden

sahen Augenzeugen, daß nach dem Überfall vier Personen davonliefen. Damit sind in diesem Jahr in Ägypten bisher drei Personen als Folge terroristischer Aktionen ums Leben gekommen. Im vergangenen Jahr wurden bei Gewalttaten moslemischer Extremisten 80 Menschen getötet und über 133 verletzt.

Die Fundamentalisten wollen das säkular (weltliche) System in Ägypten beseitigen und einen islamischen Gottesstaat errichten. Üblicherweise richten sich ihre Terroraktionen gegen die Polizei und die koptischen Christen. Im vergangenen Jahr wurden mehrfach Touristen attackiert, um den Fremdenverkehr lahmzulegen und damit eine Haupteinnahmequelle des Landes zum Versiegen zu bringen. Die Polizei hat während der letzten beiden Monate Hunderte Verdächtige festgenommen und dadurch Vergeltungsaktionen ausgelöst. Die Extremisten haben wegen der explosiven sozialen Lage im Land Zulauf.

Opět Velká pardubická

PARÍŽ: Velvyslanectví České republiky ve Francii dostává denně desítky dopisů, v nichž francouzští občané požadují, aby Velká pardubická byla v podobě, v jaké se pořádá, zrušena. Pobouření proti závodu vyvolala ve Francii reportáž, kterou o loňském dostihu vysílal televizní kanál France 2, a článek *Dostih smrti*, který vyšel v odborném časopisu *Cheval Magazine*. Autorkou televizního pořadu i článku je Pierrette Bresová, která ovšem uvádí některá mylná fakta (například, že za poslední dva roky zahynulo na dostihu 20 koní), navíc přiznala, že se závod nikdy osobně nezúčastnila. Prý jí stačí filmový záznam. Velvyslanectví se obrátilo na France 2 i *Cheval Magazine*, aby nepřesné informace uvedlo na pravou míru.

Loutkový prezident

BRATISLAVA: Jméno kandidáta slovenského vládního hnutí na úřad prezidenta SR je známo již od minulého týdne, dosud však vyvolává řadu otázek a dohadů. Co ve skutečnosti znamená toto politické vítězství Kováče Romana nad Kováčem Michalem? Celkem vzato — žádná dobrá zpráva. O Romanu Kováčovi je známo, že je v současné době asi nejbližším spojencem slovenského premiéra Vladimíra Mečiara. Nekompromisní prosazování normalizační politiky HZDS populističtí prohlášení o nutnosti znovuzavedení trestu smrti, taková by mohla být jeho stručná charakteristika. Roman Kováč má zřejmě v politické koncepci HZDS nelehkou úlohu. Ze svého formálně nezáviseleho postu prezidenta sehrať roli jakéhosi „sympatického“ advoká-

ta politiky Mečiarovy vlády. Instrukce získané od politického gremia HZDS by zřejmě měly být servírované národu v Bratislavském hradi se zdáním neúčastnosti a objektivitu. Prohra Michala Kováče, který alespoň částečně splňoval požadavek relativně kultivovanější proud uvnitř HZDS, mnohé překvapilo. Slovenský premiér tedy znovu tvrdě prosadil svou. Už nyní však můžeme konstatovat, že jeho tah nebyl ani z ryze pragmatičkého hlediska nejšťastnější. Pro slovenskou opozici se totiž naskytá stále zřetelnější šance konečně se sjednotit alespoň v tom, že tentokrát kandidáta HZDS v prezidentských volbách nepodpoří. ŠKRHOLA J.

Marná obhajoba Ludvíka Svobody

V sobotní příloze Rudého práva skoro pravidelně publikuje Miroslav Šiška příspěvky k našim soudobým dějinám. Pozornost vzbudil Šiškův seriál Bílá místa naší historie — padesátá léta. Nebylo by na tom nic špatného, kdyby tento seriál přinesl něco jiného než popravdy známé již ze zprávy tzv. Pillerovy komise a další dezinformace. Lidově řečeno, my nic, my muzikanti, to všechno pár nezodpovědných jedinců a zli sovětští porádky. M. Šiška ve svém seriálu vehementně hájí své postizované stranické druhy, zapomíná však na stovky vlastenců, kteří byli jejich přičiněním popraveni.

V poslední sobotní příloze Rudé-

ho práva M. Šiška publikoval pokus o rehabilitaci Ludvíka Svobody. Nemělo by smysl diskutovat o tom, jakou měl Svoboda hodnotu v roce 1920. Víme však, že neměl maturitu a v roce 1917 byl pouhým četářem. Jisté bezesporu je, že měl velice blízko k sovětiské NKVD, později NKGB, a až do své smrti ke KGB. Byl-li večer 20. srpna u něho hodinu před půlnocí velvyslanec Četvonněko, není jisté. Decra generála Zve Klusáková-Svobodová však ve svém interview pro ČTK v roce 1990 prozradila, že 20. srpna 1968 byl u tehdejšího prezidenta na návštěvě jeho válečný druh a přítel plk. Kambulov, dříve major NKVD v Buzuluku, kte-

A to bez ohledu na jeho funkční zařazení, případně intervence či budoucí právní spory. Právě v těchto dnech byli s okamžitou platností propuštěni dva zaměstnanci závodu ve Stribech, kteří rozkradli materiál v ceně 1,5 miliónu korun. Bude samozřejmě následovat trestní stíhání. To čeká i na zloděje, který v pátek v časných ranních hodinách ukradl v areálu Škodovky 180 kilogramů mědi. Byl odhalen procházející hlídkou. Z úkrytu ho však »vystourala« až zvláštní jednotka ostrahy podniku několika varovnými výstřely.

Agent s teplou vodou

BRATISLAVA: Obyvatelé východního Slovenska se od začátku politické kariéry Vladimira Mečiara nikomu netajili se svými kritickými názory na něho i na činnost HZDS. Současný slovenský premiér si zřejmě svou reputaci nenapraví ani v nejbližší budoucnosti. V metropoli východního Slovenska si vysloužil nepřilíš uctívou přezdívku »agent s teplou vodou«. Jak k tomu došlo? Až do

schopnosti a obyvatelé města z kritické situace bankovním úvěrem ze státní pokladky, lenomže — pod jednou podmínkou, že si občané Košic v nadcházejících primátorských volbách vyberou »hodnověrného a důvěryhodného« primátora. Co znamená v Mečiarově podání, je každému jasné. Politický nátlak na občany, aby volili kandidáta koalice HZDS, SNS a KSU, praktiky zajistě nepřilíš civilizované, které narušují princip demokratickosti v jeho základě samém. Nevládni pravcové i levicové politické strany v Košicích nazvaly takové jednání vydi-

ráním a hrubým nátlakem. Dosavadní viceprimátor města, který je kandidátem za KDH, reagoval dopisem Vladimíru Mečiarovi, ve kterém vyjádřil přesvědčení, že si Košičané určitě důvěryhodného primátora zvolí. A sami. Zdůraznil, že myslí-li vláda a její premiér nabídku vážně, může přece ověř poskytnout hned. To by však, jak se zdá, odporovalo Mečiarovu politickému stylu, a tak se v Košicích teplá voda stala politickým artiklem.

ry měl nad pplk. Svobodou po celou válku dohled. V srpnu 1968 byl Kambulov plukovníkem KGB a přijel tedy pravděpodobně opět dohlížet na svého druha.

M. Šiška na jedné straně správně poukazuje, že Svoboda neposlušně rozkaz svého přímého nadřízeného v SSSR gen. Píky, obcházel jeho nařízení a intrigoval za jeho zády. Vrcholem Šiškova článku »Svobodova životní roleta« však je tvrzení: »Je přitom politopadově tisku objevovalo politopadově tisku objevovalo lživé tvrzení, že Svoboda (ve funkci ministra obrany) nedoporučil udělení milosti Píkovi, když byl v lednu 1949 v inscenovaném procesu odsouzen k smrti.« Takový doklad existuje.

Ministerstvo národní obrany pod číslem 6769 d.úv. IV/I odděl 1948:

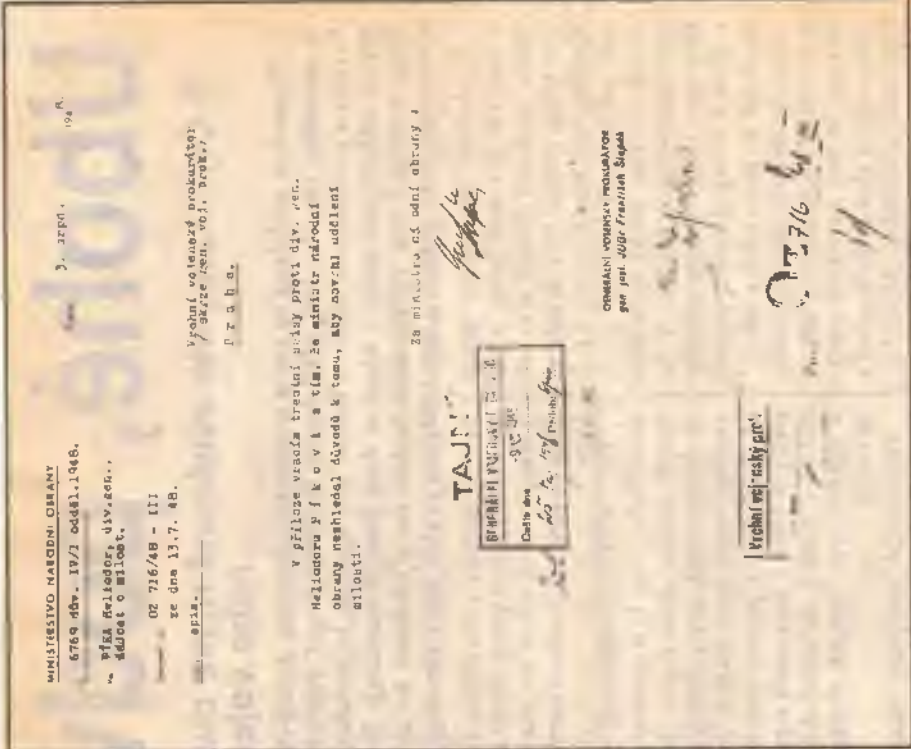
»V příloze vracím trestní spisy proti div. gen. Heliodoru Píkovi s tím, že ministr národní obrany neshledal důvod k tomu, aby navrhl udělení milosti.«

Za ministra národní obrany gen. Drgáč»

Je nepravděpodobné, že by si jeeden z podnáčelníků štábu dovolil podepsat jménem ministra tak závažný dokument bez jeho vědomí.

M. Šiška tvrdí, že Svoboda dokonce napsal osobní dopis Gottwaldovi se žádostí o milost. V době rehabilitačního řízení zasílal gen. Svoboda kolegiu Vyššího vojenského soudu v Příbrami vyjádření, v němž se odvolává, že »kladné vyjádření bylo poskytnuto soudu již v původním řízení, a pokud ve spise není, který uvetejnjeme, tomu ale odpovídá. General Svoboda v době rehabilitačních řízení v letech 1966 až 1969 napsal několik podobných vyjádření, ve kterých se dovolával

Tschechen Die tschechische Republik soll der Slowakei Geld für die Übernahme der weiß-blau-raten Flagge zahlen. Die

svých předchozích intervencí za zá-těné a odsouzené důstojníky. Žádný z těchto dokladů se však dodnes našel. Udajně měl gen. Svoboda intervenovat za škap. Vratislava Jan-du (popraven 5. 11. 1949), za majora René Černého (popraven 23. 5. 1950), za doplukovníka Františka Skokana (popraven 7. 10. 1950), kapitána Karla Sabelu (popraven 18. 7. 1949), majora Klaudiva Satana (popraven 7. 10. 1950), majora Muro-slava Plešmída a Josefa Pohla (popraven 25. 5. 1950), za doplukovníka Viléma Soka (popraven 18. 7. 1949). Proč se v soudních spisech ani jednoho z těchto mužů nenašel doklad, že se ministr národní obrany

L. Svoboda vyjádřil ve prospěch ob-žalovaného? V době, kdy gen. Ludvík Svoboda zastával funkci ministra obrany, bylo z armády propuštěno v březnu 1948 27 generálů a 344 důstojníků. Za dva roky Svobodova ministrování muselo armádu opustit 4600 generálů a důstojníků. Většinu propuštěných dekretů musel Svoboda osobně podepsat, o propuštění vyšších důstojníků musel být z titulu své funkce určitě informován. Čtenář at si tedy laskavě udělá sám úsudek o kreditu Ludvíka Svobody a kompletnosti informací zveřejňovaných v těchto dnech v Rudém právu.

Tschechen hatten die Flagge übernommen, obwohl das gemeinsame Bundesparlament die Verwendung verboten hatte.

Na zloděje tvrdě

PLZEŇ (pk): Jako pozůstatek minulých časů se stále ještě ve Škodovce krade. Proto vydal generální ředitel L. Soudek příkaz, aby

byl okamžitě propuštěn kterýkoliv zaměstnanec, který bude přistižen při krádeži, napomáhání k ní, nebo ji jako řidič pracovník toleruje.

pobočky České spořitelny dr. J. Klá-
na jen Pražané denně uloží 50 milio-
nů korun.
Výměna okolokovaných peněz bu-
de prováděna od zahájení odluky
pouze do určitého data. Pokud by
občan nevyměnil peníze do konce
platnosti československé měny, o ty-
to peníze přijde, prohlásil J. Tošov-
ský. „Mohu občanům garantovat,
že výměna peněz za okolokované
bankovky bude v poměru jedna
ku jedné,“ zdůraznil však.

později. Jak včera řekl guvernér
ČNB, „banka se připravuje technic-
ky a organizačně na provedení odlu-
ky a dá se říci, že scénář tohoto kro-
ku se dokončuje.“ Podle jeho slov
však není třeba podléhat jakékoli
panice, „na ukládání peněz do pe-
něžních ústavů mají občané ještě
čas“. J. Tošovský nicméně připus-
til, že „je dobré nemít doma desí-
tisícové částky“. ČNB tak velké
částky z ruky do ruky měnit nebude.
Nejde však řádově o pětisetkoruny či
tisítkoruny. Podle ředitelie pražské

Migrace policistů

ČESKÉ BUDEJOVICE (15):
Nové posláni při ostraze státní hrani-
ce převzala po rozdělení Českoslo-
venska Policie České republiky. Od
1. ledna 1993 skončila činnost Pohraniční stráže a posléze Pohraniční policie, jako složek armádních, a s nimi i jedna neslavná etapa naší historie. Jak nám vysvětlil tiskový mluvčí jihočeské krajské Správy Policie major JUDr. Jiří Hána, připadl České policii veškerý majetek PS a úloha imigrační a pasové služby. Jen na státní hranici jihočeského regionu zajišťují policisté provoz 9 oddělení pasové kontroly a 8 oddělení pasové služby. Bývalé objekty PS využívat Policie nebude pro jejich

rozměnost. Nové starosti nastaly při delimitaci inventáře včetně zbraní a aut, otázkou »co se nimi« se zabývají i po převzetí služebních psů. Policisté určení k ostraze hranice budou sídlit v budovách obvodních nebo oblastních oddělení. Posílení stavu dosáhli převedením bývalých vojáků z povolání. »Snažili jsme se zařadit všechny. Naše Pohraniční služba směřuje do výkonů, to znamená, že jsme nepřebírali administrativu. Všechny tyto změny vyžadují novou úpravu zákona o ochraně státní hranice,« řekl nám major J. Hána. Staronové pojetí Pohraniční služby se zaměří spíše na namátkovou kontrolu dokladů. Známý »ilegální přechod

hranice« je dnes pouhým přestupkem.
Změny nastávají také v rozložení policejních sil v rámci republiky. Na pokyn ministerstva vnitra odjíždí v pondělí skupina příslušníků z obvodních oddělení a okresních ředitelství Policie jižních Čech na pomoc severním Čechům. Na akci se podílejí 4 kraje. Spolu s posilami v Praze se sníží stav v jižních Čechách o 80 policistů, ale podle majora Hány by problémy být neměly. »Chápeme to jako pomoc kolegům...« Jihočeský kraj má relativně nízký počet trestných případů, nejvyšší kriminalita je právě v uvedených severních a středních Čechách.

Guvernér Tošovský: Bankovky vyměníme v poměru 1:1

Stejnému datu nasvědčují také určité informace z finančních kruhů, podle nichž mají někteří pracovníci komerčních bank v tomto termínu pohotovost. Jak ovšem včera zdůraz-
rých novin, že k odluce by mělo do-
jit v sobotu a neděli 30. a 31. ledna
totoho roku. J. Tošovský však uve-
dl, že občané by si měli dát v blíž-
ké době do pořádku průkazy to-

Odsunuje Slovensko rozdělení měny?

V ČR okolkováno přes 20 miliard, na řadu přicházejí stokoruny

Zasedání Měnového výboru, které bylo na žádost slovenské strany přesunuto na 1. února, se možná přece jen uskuteční v původním termínu 25. ledna. Tuto informaci poskytli včera LD mluvčí České národní banky Martin Švehla. Jak uvedl, je opakovanou žádostí o změnu termínu sám překvapen, protože zasedání Měnového výboru se tedy nezúčastní viceguvernér Národní banky Slovenska Marián Tkáč. Přesun zasedání na 1. února totiž slovenská strana odůvodňovala právě absencí tohoto muže, který bude od 21. do 26. ledna jednat ve Washingtonu s představiteli Mezinárodního měnového fondu.

Martin Švehla odmítl komentovat dohady, že ze slovenské strany jde o pokus alespoň o pár týdnů oddálit rozpad měnové unie. Podle nich je taktó motivována jak původní žádost o přesun zasedání Měnového výboru, tak i opakované potvrzení určeného termínu, kterého se ovšem nezúčastní rozhodující slovenský bankéř.

Mluví ČNB nám však potvrdil, že kolkování bankovek na

české straně výrazně zvolnilo tempo. „Podařilo se již okolkovat více než 20 miliard korun, takže jsme dosáhli množství potřebného pro případnou odlu-
ku,“ řekl. Podle jeho slov se po tisíckorunách a pětisetkorunách nyní začínají kolkovat stokoruny, uvažuje se o padesátkorunách. Okolkováno bankovky nižších nominálních hodnot ovšem celkovou sumu připravené peněžní rezervy příliš nezvýší.

V této souvislosti M. Švehla potvrdil, že celkový stav oběživá uloženého do bank v celém bývalém Československu se od začátku roku zvedl o 8 miliard korun. Uvedl, že vzhledem k existenci měnové unie nelze posoudit, jak velká část peněz byla uložena v České republice a jak velká na Slovensku. Ukládání hotovostí je způsoben z větší části obavami z problémů při výměně měny a M. Švehla považuje toto chování obyvatel za „velmi rozumné“.

Guvernér Tošovský: Bankovky vyměníme v poměru 1:1
Rozdělení české a slovenské koruny se uskuteční o víkend 6. a 7. února. Tuto informaci včera Lidové demokracii sdělil vysoce postavený zdroj blízký české vládě. Podle něj byl termín stanoven na sobotu a neděli již o týden dříve (30. a 31. ledna), ale vzhledem k námitkám České národní banky, která k tomuto datu ještě nebude mít k dispozici dostatek okolokovaných bankovek nižších nominálních hodnot, byl posunut.

Odluka měny 7. února?

Havel, aneb Havel

Úvala Vladimíra Kučery Politi-
tik pro vikend: Václav Havel
vzbudila mezi čtenáři velkou
odezvu. Není nutné charakteri-
zovat jakou. Stačí, budeme-li cí-
lovat:

»Udívá mě, že si dovoluujete
napsat v lidověckém deníku (byva-
lém?) takovou »obranu« osoby,
která způsobem, který nechci ani
slovy označit (!), poškodila KDU-
ČSL při prvních volbách. Na to se
jž nepanujete? V kterém plátku
jste tehdy působil? Jednalo se
o casus Bartončák.« Písařel s pod-
pisem nečitelným dále reaguje na
poznámku stejného autora. Názvy
výdce Miroslava a doslova uvádí:

»Proč by však čtenář neměl vědět,
kdo z vedoucích osobností kultury
a politiky je Žid, to nechápu...« Na
druhé straně manželé Holešovi
z Nymburka: »Vážená redakce
Lidové demokracie, rádi a s pře-
šením děkujeme Vám a zvláště pa-
nu Vladimíru Kučerovi za úvahu
o Václavu Havelovi...« Jejich dopis
končí: »...děkujeme redakci LD za
krásná a pravdivá slova, platící ne-

jen o Václavu Havelovi, ale o kaž-
dém, kdo ve své vlasti není proto-
kem.«
Pan Jiří Běčič z Horic ovšem
zásadně nesouhlasí: »Ten politik
pro vikend — Václav Havel — nás
všechny kerálně zklamal.« A po-
krajuje: »Pan Havel začal rozha-
zovat plínyma rukama, ošacení
Hradní stráž, návštěva papeže dle
Spíglu nás stála »jen« 35 milionů
(a Dalajlámy), potom ty jeho zby-

točné cesty a reprezentace včetně
stovky zbytečných poradců, omu-
lva sudským vlastizrádcům, zby-
tečný státní aparát, složený převáž-
ně z bývalých komunistů a tvrdá
tažení proti opozici, v prvé řadě
proti republikánům, to je demokra-
cie podle vzoru »Hraku.« (...)»
»Viděl jsem v televizi jeho Asana-
jsem úplný debil!«

Nad dopisy čtenářů
Paní Němcová B. z Hojčesína
nám píše: »... za člunek Politik pro
vikend — Václav Havel, od Vladi-

to druhu v ČR. (Neznámý pachatel, který se 8. ledna
vloupal do královéhradecké prodejny Lovena, si pravdě-
podobně omylem odnesl pouze atrapy pistolí zn. Luger,
Beretta a revolveru Grooman.) Podle našich informací se
zároveň jedná o dosud největší krádež zbraní na území
bývalého Československa od konce prosince 1991. Teh-
dy se z policejního učiliště v Holešově ztratilo 70 samo-
palů SA-61 typu skorpion a 12 pistolí. Tento případ ne-
ni do dnešního dne uzavřen.

V loňském roce byly zbraně kradeny většinou u vo-
jenských útvarů. Jedná se zejména o bilinskou, pie-
šťanskou, kazimírskou a tábořskou krádež. Podle vo-
jenských zdrojů existují důkazy, že zbraně a munice
odcizené ze skladů ČSA, míží za hranice. Hromadné
krádeže provádějí údajně většinou profesionálně a po-
ditelky se na nich i osoby, které měly právo vstupovat
do skladů.

míra Kučery, ze srdce děkujeme. Je
nám někdy až úzko z řeči a jednání
některých politiků, co špiný doká-
žou naházet na někdeř, obvykle ty
nejlepší lidi. Od autora je velmi
pěkné, jak moudře a přesvědčivě se
pana Václava Havla zastal. Moc
mu za to všichni děkujeme a Lid-
vé demokracii přejeme, aby se jí
dálro spravedlivě a statečně se za-
stávat dobrých lidí, kteří jsou dnes
téměř vydáváni všanc nenávisní
druhých.« A Červenkoví z Čes-
kých Budějovic kromě toho, že ta-
ké děkují, dodávají: »Už jsme z ce-
lé té špiny očáveni — snad máme
být rádi, že nejsme v Bosně.«

Jinak ovšem uvažuje »Združení
(velké Zet na začátku není chyba
redakce a korektur), ale doslovná
citace za nápravu: »... kdo je Vác-
lav Havel, který chce být znovu
prezidentem? Ono mu nestačí, co
napáchal republike škod. Čeká, až
se odrline Slovensko, jinak by ne-
byl znovu zvolen. V roce 1968 byl
v USA, kde byl zvolen za židozed-
nášského bonzu. Zde mu Židé udě-
lali reklamu jako dramatikovi. Na
jeho výtvory v divadle nejde skoro

Prag plant Visumpflicht
PRAG, 26. Januar (dpa). Die Tschechi-
sche Republik plant die Einführung der
Visumpflicht für einige Staaten der frü-
heren Sowjetunion sowie für Rumänien
und die Republikken Ex-Jugoslawiens mit
Ausnahme von Kroatien und Slowenien.
Dies berichtete am Dienstag die liberale
Prager Tageszeitung Lidové noviny unter
Berufung auf einen von der Ausländerpo-
lizei erarbeiteten Entwurf, der an die Re-
gierung weitergeleitet werde. Gegenwär-
tig halten sich in der Republik nach inof-
fizierten Schätzungen über 100 000 Aus-
länder illegal auf.

Dem Dokument zufolge sollen von den
ehemaligen sowjetischen Republiken le-
diglich die baltischen Staaten von der
Visumpflicht ausgenommen werden. Tou-
risten aus Rußland, der Ukraine und
Weißrußland müßten bei Besuchen in
Böhmen und Mähren jedoch zwar kein Visum
vorweisen, würden jedoch durch den
Nachweis von Einladungen oder entspre-
chender Tagesgelder in der Aufenthalt-
dauer eingeschränkt.

Einak ovšem chápe Václava Hav-
la pan Karel Jurnečka z Prahy-
Vinohrad: »Jsem přesvědčen
o tom, že Václav Havel je zdaleka
nejlepší kandidát pro náš pre-
zidentský úřad, který má všechny
morální předpoklady, schopnosti,
zkoušenosti a uznává jej celý svět ja-
ko českou politickou jedničku.«

Takže tak jsme to dostali »černé
na bílé«. Odpověď všem dopisům
dal postoj rozhodujících politických
seskupení.

tschechische Innenminister Jan Ruml
entschuldigte sich bei Havel für die An-
würfe der Extremisten.
Havel wird seine Amtsgeschäfte nach
seiner Vereidigung am 2. Februar aufneh-
men. Laut der am 16. Dezember verab-
schiedeten Verfassung ernennet der Präsi-
dent die tschechische Regierung und be-
ruft sie ab. Er ist Oberbefehlshaber der
Streitkräfte und hat ein Vetorecht bei Ge-
setzen, soweit sie nicht Verfassungsrang
haben. Zudem ernennet der Präsident die
Richter des tschechischen Verfassungs-
gerichtes.

Ebenfalls am Dienstag trat das Parla-
ment in Bratislava zur Wahl des Präsi-
denten der Slowakei zusammen. In der
ersten Runde erreichte keiner der vier
Kandidaten die erforderliche Dreifünftel-
mehrheit. Der Favorit für das Amt,
Roman Kovac von der Regierungspartei
Bewegung für eine demokratische Slova-
kei HZDS, konnte nur 89 der 147 Abge-
ordnetenstimmen für sich verbuchen. Für
den heutigen Mittwoch ist eine Stichwahl
angesetzt.

Havel zum Präsidenten gewählt

Angriffe der Rechtsextremisten / Keine Mehrheit in Bratislava
PRAG, 26. Januar. Vaclav Havel ist
sieben Monate nach seinem Rücktritt als
Staatsoberhaupt der zerfallenen CSFR
zum ersten Präsidenten der Tschechi-
schen Republik gewählt worden. Im
tschechischen Parlament mit seinen 200
Abgeordneten erzielte der 56jährige am
Dienstag in Prag in der ersten Wahlun-
terstützung die erforderliche absolute Mehrheit.
Für Havel, den die vier Parteien der
tschechischen Regierungskoalition vorge-
schlagen hatten, sprachen sich in gehei-
mer Abstimmung 109 Abgeordnete aus.
Seine Mitbewerberin Marie Šüberova
vom Linken Block erhielt 49 Stimmen.

Die Präsidentenwahl hatte sich viele
Stunden verzögert, weil die extremisti-
schen Republikaner mit extensiver Aus-
nutzung ihres Rederechts eine Entschei-
dung zu blockieren versuchten. Die
rechtsradikalen Abgeordneten griffen
Havel scharf an und warfen ihm unter
anderem vor, er verkaufe die tschechi-
schen Länder an die Deutschen. Mehrere
Abgeordnete der anderen Fraktionen im
Parlament zeigten sich tief betroffen. Der

Präsidentenwahl hatte sich viele
Stunden verzögert, weil die extremisti-
schen Republikaner mit extensiver Aus-
nutzung ihres Rederechts eine Entschei-
dung zu blockieren versuchten. Die
rechtsradikalen Abgeordneten griffen
Havel scharf an und warfen ihm unter
anderem vor, er verkaufe die tschechi-
schen Länder an die Deutschen. Mehrere
Abgeordnete der anderen Fraktionen im
Parlament zeigten sich tief betroffen. Der

Havel zum Präsidenten gewählt

Angriffe der Rechtsextremisten / Keine Mehrheit in Bratislava
PRAG, 26. Januar. Vaclav Havel ist
sieben Monate nach seinem Rücktritt als
Staatsoberhaupt der zerfallenen CSFR
zum ersten Präsidenten der Tschechi-
schen Republik gewählt worden. Im
tschechischen Parlament mit seinen 200
Abgeordneten erzielte der 56jährige am
Dienstag in Prag in der ersten Wahlun-
terstützung die erforderliche absolute Mehrheit.
Für Havel, den die vier Parteien der
tschechischen Regierungskoalition vorge-
schlagen hatten, sprachen sich in gehei-
mer Abstimmung 109 Abgeordnete aus.
Seine Mitbewerberin Marie Šüberova
vom Linken Block erhielt 49 Stimmen.

Die Präsidentenwahl hatte sich viele
Stunden verzögert, weil die extremisti-
schen Republikaner mit extensiver Aus-
nutzung ihres Rederechts eine Entschei-
dung zu blockieren versuchten. Die
rechtsradikalen Abgeordneten griffen
Havel scharf an und warfen ihm unter
anderem vor, er verkaufe die tschechi-
schen Länder an die Deutschen. Mehrere
Abgeordnete der anderen Fraktionen im
Parlament zeigten sich tief betroffen. Der

Präsidentenwahl hatte sich viele
Stunden verzögert, weil die extremisti-
schen Republikaner mit extensiver Aus-
nutzung ihres Rederechts eine Entschei-
dung zu blockieren versuchten. Die
rechtsradikalen Abgeordneten griffen
Havel scharf an und warfen ihm unter
anderem vor, er verkaufe die tschechi-
schen Länder an die Deutschen. Mehrere
Abgeordnete der anderen Fraktionen im
Parlament zeigten sich tief betroffen. Der

Havel zum Präsidenten gewählt

Angriffe der Rechtsextremisten / Keine Mehrheit in Bratislava
PRAG, 26. Januar. Vaclav Havel ist
sieben Monate nach seinem Rücktritt als
Staatsoberhaupt der zerfallenen CSFR
zum ersten Präsidenten der Tschechi-
schen Republik gewählt worden. Im
tschechischen Parlament mit seinen 200
Abgeordneten erzielte der 56jährige am
Dienstag in Prag in der ersten Wahlun-
terstützung die erforderliche absolute Mehrheit.
Für Havel, den die vier Parteien der
tschechischen Regierungskoalition vorge-
schlagen hatten, sprachen sich in gehei-
mer Abstimmung 109 Abgeordnete aus.
Seine Mitbewerberin Marie Šüberova
vom Linken Block erhielt 49 Stimmen.

Die Präsidentenwahl hatte sich viele
Stunden verzögert, weil die extremisti-
schen Republikaner mit extensiver Aus-
nutzung ihres Rederechts eine Entschei-
dung zu blockieren versuchten. Die
rechtsradikalen Abgeordneten griffen
Havel scharf an und warfen ihm unter
anderem vor, er verkaufe die tschechi-
schen Länder an die Deutschen. Mehrere
Abgeordnete der anderen Fraktionen im
Parlament zeigten sich tief betroffen. Der

Präsidentenwahl hatte sich viele
Stunden verzögert, weil die extremisti-
schen Republikaner mit extensiver Aus-
nutzung ihres Rederechts eine Entschei-
dung zu blockieren versuchten. Die
rechtsradikalen Abgeordneten griffen
Havel scharf an und warfen ihm unter
anderem vor, er verkaufe die tschechi-
schen Länder an die Deutschen. Mehrere
Abgeordnete der anderen Fraktionen im
Parlament zeigten sich tief betroffen. Der

Havel zum Präsidenten gewählt

Angriffe der Rechtsextremisten / Keine Mehrheit in Bratislava
PRAG, 26. Januar. Vaclav Havel ist
sieben Monate nach seinem Rücktritt als
Staatsoberhaupt der zerfallenen CSFR
zum ersten Präsidenten der Tschechi-
schen Republik gewählt worden. Im
tschechischen Parlament mit seinen 200
Abgeordneten erzielte der 56jährige am
Dienstag in Prag in der ersten Wahlun-
terstützung die erforderliche absolute Mehrheit.
Für Havel, den die vier Parteien der
tschechischen Regierungskoalition vorge-
schlagen hatten, sprachen sich in gehei-
mer Abstimmung 109 Abgeordnete aus.
Seine Mitbewerberin Marie Šüberova
vom Linken Block erhielt 49 Stimmen.

Die Präsidentenwahl hatte sich viele
Stunden verzögert, weil die extremisti-
schen Republikaner mit extensiver Aus-
nutzung ihres Rederechts eine Entschei-
dung zu blockieren versuchten. Die
rechtsradikalen Abgeordneten griffen
Havel scharf an und warfen ihm unter
anderem vor, er verkaufe die tschechi-
schen Länder an die Deutschen. Mehrere
Abgeordnete der anderen Fraktionen im
Parlament zeigten sich tief betroffen. Der

Präsidentenwahl hatte sich viele
Stunden verzögert, weil die extremisti-
schen Republikaner mit extensiver Aus-
nutzung ihres Rederechts eine Entschei-
dung zu blockieren versuchten. Die
rechtsradikalen Abgeordneten griffen
Havel scharf an und warfen ihm unter
anderem vor, er verkaufe die tschechi-
schen Länder an die Deutschen. Mehrere
Abgeordnete der anderen Fraktionen im
Parlament zeigten sich tief betroffen. Der

Mitteleuropäischer Handelszone droht Fehlstart

Prag steht „Ost-EG“ skeptisch gegenüber / Spannungen zwischen den vier Partnern

Die EG und die Europäische Freihandelszone Efta werden am 1. März ein Geschwisterchen bekommen. Dann nämlich wollen Polen, die Slowakei, die Tschechische Republik und Ungarn ihre Freihandelszone — nach dem ungarischen Ort der ersten Verhandlungen über das Bündnis auch „Visegrader Vier“ genannt — aus der Taufe heben. Die politische Führung in Prag räumt dem Kind jedoch bereits jetzt schlechte Überlebenschancen ein. Der tschechische Premier Vaclav Klaus steht allerdings auch der EG äußerst skeptisch gegenüber.

Trotz der deutlichen Distanz zum neuen Handelszusammenschluß wollte die tschechische Regierung jedoch nicht so weit gehen, die „Ost-EG“ platzen zu lassen. Kurz vor Weihnachten unterschrieben die Wirtschaftsminister der Partnerstaaten im polnischen Krakow (Krakau) den Vertrag über den ost-mitteleuropäischen Verbund, der wiederum auf zweiseitigen Abkommen der vier Länder basiert und in drei Stufen verwirklicht werden soll. Etwa 30 Prozent der Exportgüter sollen von März an in der ersten Etappe ohne Zölle und Abgaben ein- und ausgeführt werden. Für die Tschechische Republik bedeutet dies beispielsweise, daß im Warenverkehr mit Ungarn chemische Produkte und ein Teil der Rohstoffe frei gehandelt werden.

Vom 1. Januar 1997 an sollen in einer zweiten Stufe die Zollschränken für zusätzlich 50 Prozent der Güter fallen. Mit Beginn des Jahres 2001 wären gemäß den getroffenen Vereinbarungen schließlich auch die im gegenseitigen Handel „empfindlichen“ Posten an der Reihe. Im Austausch der Tschechischen Republik mit Ungarn und Polen gehören dazu Automobile, einige Stahlprodukte und Zement. Die Preise für landwirtschaftliche Erzeugnisse sollen im Handel der vier Partner nur teilweise liberalisiert werden.

Der tschechische Ministerpräsident Klaus läßt aber keine Gelegenheit aus, seine Abneigung gegenüber dem Zusammenschluß kundzutun. Entstanden ist die Visegrad-Gruppe aus seiner Sicht vor allem auf Druck der westeuropäischen Staaten, die das Vierer-Bündnis als Vorstufe für einen gemeinsamen EG-Beitritt der Länder befürworten.

So zitierte die Prager Tageszeitung *Lidove noviny* den Premier vor kurzem mit den Worten: „Diese Gruppierung ist keineswegs von unten als Ausdruck der internen Interessen unserer Länder entstanden, sondern von oben durch politische Entscheidung und vor allem durch den Druck des westlichen Interesses, in Mitteleuropa ein zusätzliches ‚Päckchen‘ zu schnüren“. Enge Kooperation mit den drei Partnern stelle Prag nicht in Frage, betont Klaus. Etwas anderes sei aber die Institutionalisierung der Handelszone.

Vom ehemaligen CSFR-Außenminister Jiri Dienstbier, der bei der letzten CSFR-Parlamentswahl mit seiner sozialliberalen Bürgerbewegung an der Fünf-Prozent-Hürde gescheitert war, fing sich Klaus eine harsche Abfuhr ein. In der polnischen Wochenzeitung *Polityka* gestand Dienstbier zwar zu, daß das Visegrader Bündnis auch den Interessen der EG-Staaten entspreche. Der Ex-Außenminister bestritt jedoch energisch, daß die Handelszone den Vieren vom Westen aufgegenötigt worden sei.

Aufmerksam und teilweise mit Unbehagen registrierte die tschechische Presse das lebhaft öffentliche Echo auf Ansätze zu einem Prager Alleingang. Der Hauptgrund der Unlust von Klaus zur Zusammenarbeit in Mitteleuropa sei sein schwieriges persönliches Verhältnis zu allen Nachbarstaaten, in denen nicht Deutsch gesprochen werde, zitiert die linke Zeitung *Rude pravo* das Warschauer Blatt *Sztandar Mlodych*. Die ansonsten

regierungsfreundliche Prager Tageszeitung *Mladá fronta dnes* gab Klaus zwar in der Sache recht, kritisierte aber die offenen Worte des Premiers ausgerechnet im Ausland. Er habe mit seinen Äußerungen „einen diplomatischen Fehler gemacht — leider nicht zum ersten Mal“.

Der eingefleischte Neoliberale Klaus hat nicht nur das Visegrader Bündnis im Visier, sondern auch die EG mit ihren bürokratischen Strukturen. So äußerte er sich unter anderem bei seinem Auftritt zur Eröffnung der Frankfurter Börsensaison sehr skeptisch zum Maastrichter Vertrag. Es werde möglicherweise nicht nur ein Europa „der zwei Geschwindigkeiten“ — nämlich in West und Ost — geben, sondern eines mit noch viel mehr unterschiedlichen Gangarten. Aber der tschechische Premier ging noch weiter. „Verschiedene Europäer werden ihre Identität nicht ganz ohne Grenzen finden, sondern im Gegenteil mit deren Hilfe“, versuchte der Politiker, der zu einem guten Teil zur Spaltung der CSFR beigetragen hat, das Schicksal des Landes zu einem Modell der europäischen Integration zu machen.

Zumindest was die „Ost-EG“ angeht, könnte er angesichts der gegenwärtigen Entwicklung mit seiner Skepsis recht behalten — kraft eigenen Zutuns. Die Teilung der tschechoslowakischen Krone wird vor allem in Prag propagiert. Wie es danach mit der tschechisch-slowakischen Wirtschafts- und Zollunion weitergehen wird, steht in den Sternen. Aber auch das gespannte Verhältnis zwischen der Slowakei und Ungarn wird trotz aller Beteuerungen des guten Willens in Bratislava und Budapest nicht gerade zum reibungslosen Funktionieren der östlichen Freihandelszone beitragen. Möglicherweise werden Polen und Ungarn schließlich ihr Heil darin sehen, statt im Viererbündnis als Paar bei der EG anzuklopfen.

„Die Dienstbier“ → CTR, SF

Die Dietrich

Es war ihre größte Angst, so zu werden wie ihre Mutter. Furcht schlich sich in ihr Herz, wenn sie sich im Spiegel betrachtete. Die Augen, die Nase, der Mund – wie Marlene. „Aber“, sagt Maria Riva, und ihre Stimme hat den rauchigen Klang der Dietrich, „ich habe Gott sei Dank vier Söhne zur Welt gebracht und keine Tochter. Dieses Glück und mein Mann haben mich bisher davor bewahrt, so zu werden wie sie.“

Bahnfahrt München – Wien. Wir sitzen im Erste-Klasse-Abteil. Draußen ziehen die Vorgebirge reifbedeckt vorbei. Maria Riva (68), Marlene Dietrichs Tochter, schaut lange aus dem Abteifenster. Ich habe sie gefragt, war Marlene Dietrich war und warum sie in ihrem Buch eine persönliche Abrechnung mit dem eiskalten Engel gemacht hat. Dann sagt sie: „Meine Mutter war eine Göttin, eine Legende, ein Mythos, eine Königin. Aber eines war sie nicht – eine Mutter.“

900 Seiten hat das Buch der Maria Riva, mit dem Titel „Meine Mutter Marlene“. Beim Lesen entsteht eher der Eindruck, besser hätte es „Mein Feind Marlene“ heißen sollen. Es ist ein Stück aufgearbeitetes Leben der Maria Riva, geprägt von den Konflik-

ten zwischen Marlene und ihr. Es ist die Tragödie vieler Mutter-Tochter-Beziehungen – wo das Kind nicht die Mutter, die Mutter das Kind nicht verstehen kann. Maria Riva sagt: „Ich war doch ihr Geschöpf, ihre Haut, ihr Blut. Aber sie

ROM, 26. Januar (Reuters). Die niedrigste Geburtenrate der Welt hat nach einer Statistik der Weltbank das katholische Italien. Nach der am Montag von der italienischen Nachrichtenagentur ANSA veröffentlichten Statistik bringen die italienischen Frauen während ihres Lebens im Durchschnitt 1,3 Kinder zur Welt. In Deutschland, Griechenland, Spanien und Dänemark liege die Durchschnittszahl bei 1,5 und in den USA bei 1,9, heißt es in dem Bericht weiter. Französinnen und Engländerinnen kommen statistisch auf 1,8 Kinder.

hat mir immer bewußt gemacht, wie beschwerlich es für sie sei, eine Tochter zu haben. Nach außen hin spielte sie die Fürsorgliche. Aber in Wirklichkeit war sie eine kalte Frau ohne Muttergefühl.“

Marlenes Kälte

Wann spürt ein Kind, daß die Mutter alles andere im Sinn hat, nur nicht das eigene Geschöpf? Maria Riva erinnert sich an einen Fototermin vor 64 Jahren in Berlin. Ein Fotograf war da, wollte Marlene zusammen mit Maria aufs Foto bringen. „Da hat sie mich zum ersten Mal bewußt auf den Arm genommen und mich geküßt. Und als er sie dann alleine wollte, hat sie mich weggeschubst, damit ich nicht länger ins Bild komme. Meine Mutter sah nur sich, und sonst niemanden.“

Maria Riva sagt, sie sehe noch heute die kalten Augen ihrer Mutter, als sie mit zehn in der Badewanne ihre Regel bekam. Wortlos rollte die Dietrich einen Waschlappen zusammen und schob ihn ihr zwischen die Beine. Und sie hört noch die Worte ihrer Mutter: „Das kriegst du jetzt jeden Monat. Laß keinen Mann an dich heran.“ Das war die einzige Aufklärung.

Und da gibt es noch die Geschichte mit der lesbischen Haushälterin von Marlenes lesbischer Freundin. Die nannte Maria wegen ihrer derben Figur „Nashorn“. Sie klärte das 16jährige Mädchen auf ihre Art auf. Maria Riva: „Sie hat mich vergewaltigt. Aber als ich mit meiner Mutter darüber reden wollte, ließ sie kein Gespräch zu. Ich fühlte mich schmutzig, schuldig und allein gelassen.“

Mit zwanzig hat Maria Riva ihre Mutter verlassen, flüchtet sich in den Alkohol, lebt bei einem Freund. Bis der ihr ein Buch schenkt. „Der neurotische Mensch in unserer Zeit“. Heute sagt sie: „Ich fand darin meine Verwundungen beschrieben. Es war ein Trost für mich zu wissen, daß es noch mehr Menschen gibt, die das erlebt hatten, was ich erfahren mußte.“

Drei Jahre später heiratet sie Bill Riva (25). Maria: „Heute, nach 45 Jahren, sind wir immer noch glücklich.“

Marlene Dietrich ignoriert den Mann ihrer Tochter, kommt auch nicht zur Hochzeit. Aber sie läßt ein Geschenk verpacken an die junge Braut: eine Vaginal-Dusche. Maria Riva: „Sie wollte, daß ich keine Kinder bekomme, damit sie nicht Großmutter genannt werden konnte.“

Marlenes Liebessucht

Abrechnung mit einer Legende, die Rache einer ungeliebten Tochter – Maria Riva schreibt auch über die Liebessucht ihrer Mutter und die Angst, die Tochter könnte zur Rivalin werden.

Mit 12 küßte Maria Riva John Gilbert, einen Liebhaber der Mutter, zur Begrüßung auf die Wange. Marlene sieht das, schmeißt ihre Tochter aus dem Zimmer und verbietet ihr diese Liebessuche.

Auf der Suche nach Anerkennung wird die Dietrich süchtig nach Liebe. Egal, ob Mann oder Frau – Marlene brauchte immer ein Lustobjekt. Maria Riva erinnert sich: „Mit Hildegard Knef hatte meine Mutter eine leidenschaftliche Beziehung. Noch Jahre später schickte sie der Knef aus New York spezielle Medikamente, die sie in präparierten Büchern versteckte. Auch Edith Piaf ließ sich von meiner Mutter verführen, die immer den Mann spielte.“

Marlenes Sehnsucht nach Bewunderung hält bis zu ihrem Tod an. Noch mit 87 flirtet sie vom Sterbelager in Paris aus per Telefon mit einem Verehrer in Los Angeles. Sie ruft an, flirtet wie ein junges Mädchen. Die beiden schreiben sich erotische Briefe. Und sie schickt dem Unbekannten ein Souvenir, um das er sie gebeten hat: ein Höschen.

Maria Riva: „Die Haushälterin mußte ihr eins bei Dior kaufen. Sie besprühte es mit Parfüm und schickte es per Express nach L.A. Im Gegenzug bekam sie verschreibungspflichtige Pillen von dem Mann. Selbst kurz vor dem Tod war die Dietrich nicht umsonst zu haben.“

Marlenes Egoismus

Maria Riva sagt, sie habe großen Respekt vor ihrer Mutter und ihrer Arbeit. Sie sei pflichtbewußt und diszipliniert gewesen, soldatisch korrekt. Aber vor dem Menschen Marlene habe sie keine Achtung gehabt. Der Egoismus ihrer Mutter sei es gewesen, den sie gehaßt hätte und weshalb es immer wieder zu Sprachlosigkeit zwischen ihnen gekommen sei. Sie sagt: „Ich kann mich nicht erinnern, daß meine Mutter je zu mir oder zu jemand anderem gesagt hätte: „Wie geht es dir? Was wirst du heute tun?“ Sie hat immer nur eines im Sinn gehabt: „Was wirst du für mich tun.“

Marlene Dietrichs Egoismus hat bei Maria Riva tiefe Wun-

den hinterlassen. „Sie sind bis heute nicht verheilt. Mein Mann, meine Söhne und ich haben gelernt, mit ihnen zu leben.“ Als Kind, als Heranwachsende hält Marlene ihre Tochter wie eine Sklavin. „Ich mußte Tag und Nacht für sie da sein. Nur wenn ich sie einmal brauchte, war sie nicht für mich da.“

Marlenes Affären

Dafür war die Dietrich für andere da. Schauspielerte sie vor der Kamera, spielte sie ihre Rolle auch nach Drehschluß weiter. Ihr einziges Ziel: Sie wollte begehrt, geliebt, geachtet, bewundert werden.

Maria Riva: „Sie hatte einen besonderen Instinkt für die Träume von Männern. Sie konnte sich in 27 verschiedene Frauen verwandeln. Sie wußte welche den Mann faszinierte, den sie erobern wollte.“

Aber die Dietrich hatte nur Spaß am Spiel. Die Lust an der jeweiligen Rolle hielt nur kurz an. Maria Riva: „Meine Mutter haßte Sex. Sie tat das für sie Unvermeidliche nur deshalb, weil die Männer sonst gegangen wären.“

Einmal hat die Dietrich ihrer Tochter gestanden, welcher Mann ihr der Liebste war: der Schriftsteller Erich Maria Remarque. „Sie fand es wundervoll, daß er berüht war, aber impotent.“

Marlene und die Männer: Yul Brynner, Kirk Douglas, Michael Wilding, James Stewart, Orson Welles, Maurice Chevallier – keiner hatte eine echte Chance in Marlenes Herzen. Aber hatte sie je ein Herz? Maria Riva: „Ihr Herz war voller Mißgunst und Eifersucht. Sie haßte Gary Cooper, weil er eine andere Frau liebte und nicht auf Verführungskünste reinfiel. Sie fand Jean Gabin zu bäuerlich. Dennoch war sie tief beleidigt, als er eine andere heiratete.“

Als Marlene Dietrich am 6. Mai vergangenen Jahres in Pa-

učinění morální »Proti rozsudku se v zákonné lhůtě odvolám«, řekl nám MUDr. Juroslav Novák po jeho vynešení.

JUDr. Bohuslava Petra by toto svědectví nepřineslo přímé důkazy. Ve svém rozsudku vyhověl soud návrhu žaloby, aby Jaroslav Novák zaslal České tiskové kanceláři žádost o uveřejnění demenzi. Podle § 13 Občanského zákoníku jde o zadosti-

tvrdily, že navrhovatel nebyl a není v evidenci pacientů protialkoholní léčebny. Žádost odpurce, přízvání svědka – bývalého kapitána SIB Ladislava Příhody, od kterého J. Novák informaci o léčení V. Havla převzal, soud zamítl. Podle samosoudce

ris starb, hatte Maria Riva Frieden mit ihrer Mutter geschlossen. Sie sagt: „Empfunden habe ich damals ein Gefühl der Erleichterung. Ich mußte 67 Jahre alt werden, um mich von meiner Mutter endgültig lösen zu können. Sie hat mich gequält – dieses lange Leben lang.“

Omluví se V. Havlovi?

ČESKÉ BUDĚJOVICE (tš): Včera pokračovalo u Krajského soudu v Českých Budějovicích právní

řízení ve věci žaloby na ochranu osobnosti mezi navrhovatelem Václavem Havlem a odpůrcem MUDr.

Jaroslavem Novákem. Předmětem žaloby se stal výrok J. Nováka, poslanec ČNR za SPR-RSČ, použitý v článkách Českého Deníku. Podle něj se měl Václav Havel ambulantně léčit v letech 1988 a 1989 v želivské protialkoholní léčebně. Jednáni ze dne 25. 11. 1992 bylo odročeno za

účelem provedení histurných důkazů. Při včerejším líčení zastupovala nepřítomného V. Havla JUDr. Elena Hornová. Soud předložil zprávy psychiatrické léčebny Havličkův Brod, pohožka Želiv, a Sdrúženého ambulantního zařízení Praha 2, které po-

Můry a cylindr

Jiří Svoboda odmítl platformu, která žádá, aby se každý člen komunistické strany stal aktivním činitelem renesance socialistického světového názoru z hlediska komunistických perspektiv. Jejimi vlajkonosi jsou Miroslav Štěpán a Jaromír Obzina. Bývalý pražský městský tajemník KSC. Někdejší ministr vnitra. Tedy lidé, kteří se radostně podíleli na »hře na honěnou«, organizované minulým režimem proti občanům, kteří si dovolili upozornit, že cosi není v pořádku.

Předseda KSČM ke svému nesouhlasu dodal, že je třeba něco udělat, pokud by se název strany stal petrolejovou lampou, k níž se slétají noční můry. Je to další z omylů tzv. reformátorů, kteří se v komunistických stranách periodicky objevují. Zánětlivé můry se totiž k ničemu neslétají. Ať se tato strana jmenuje, jak chce. Ostatně některé její sestřičky bývalého »socialistického bloku« také název »komunistická« v erbů neměly. Přesto do dna dopíjely skleničky s opojnými nápoji »diktatura proletariátu« a »třídní boj«.

Změna názvu mohla nejvýš naznačit, že komunisté chtějí alespoň trochu odprosit za to, co se ve jménu jejich ideologie dělo. Ale nic víc. Nejde o slet můr. Způsob myšlení, který většinu členů KSČM zůstal, je podle všech znaků bližší soudruhům Štěpánovi a Obzinovi, než těm, kteří se možná systolovky zbytečně, či spíše machiavelisticky účelově snaží přesvědčit, že pojmy jako řečené »diktatury« a »boje« jsou zapomenuty.

Můry se neslétají. Uvažování Štěpánů, Obzinů a jejich příznivců je totiž samotným petrolejem komunistické lampy. Ať bude mít cylindr, jaký chce.

Bezpečí pro občana

O tom, že se člověk už pomalu bojí vyjít na ulici, se namluvilo i napsalo dost. Občanské bezpečí ovšem nezaručí pouze ochrana před kapsáři a lupiči. Vědomí zákonnosti poškozují i jiné případy. V poslední době kupříkladu narušily jistotu klidu a bezpečí vznik platformy soudruhů Štěpána a Obziny a chování předsedy republikánů pana Sládka.

Obě tyto causy jsou vejece od jedné slepice, říkává se jim pukač nebo také záprdek. Obě svým širšičtějšíkyslíčkovým zápachem naznačují, že se naše demokracie neumí bránit nejen proti pouličním loupežníkům.

Lidé, jejichž prazvláštní představy o dodržování lidských práv a úctě k nim jsou dostatečně známé, si založí veřejně jakési sdružení, jemuž dají do programu oživování ideologie, která má ve svém banku milióny mrtvých a ožehračných.

Předseda parlamentní strany kope novináře a fyzicky napadá poslankyni ve sněmovních chodbách. Obojí prochází beztržně. Sňaha některých žurnalistů křičet o těchto problémech pak paradoxně přináší zisk pukačům, kteří mají zadarmo publicitu. Ti, kdo se pokoušejí volat po nápravě, pak sklízejí jenom urážky od »lidí zvláštního ražení«, kteří jsou ochotni a schopni řečené hrozivé subjekty volit.

Je třeba znovu důrazně připomenout, že bezpečí občana není pouze ochrana před lumpem s nožem. Stejně tak, a nejspíš vlastně mnohem více, je jím i jeho obrana před jistými politikami a politiky.

Co jsou Sudety

Pan Blümel, známý z televize, je předsedou »Demokratické strany Sudety«. Co to vlastně je, ty Sudety? Sudety je pohoří, rozprostírající se na severu Čech a Moravy od Hřenska k Moravské Bráně. Tedy pojmenování typu Karpaty nebo Alpy pro horská pásma od Lužických hor po Oderské vrchy. Jinak, zejména jako pojem, vymezující nějaké konkrétní území, neexistuje a nikdy ani neexistoval. Poprvé se pojem »sudetský Němec« objevil v názvu nacistické strany Němců v ČSR — »Sudetendeutsche Heimatfront« přejmenované později na »Sudetendeutsche Partei« s předsedou Henleinem a šedou eminencí K.H. Frankem. Do německé okupace ČSR název »sudeták« označoval šovinistického stoupence Hitlera a nepřitele republiky a všeho českého, nikoli tedy jakéhokoli Němce. Po záboru pohraničí sice Němci vytvořili tzv. »Sudetskou župu« na severu Čech, ale oblasti na západě a jihu začlenili do »Bayersche Ostmark« — Bavorsko, »Oberdonau« — Horní Rakousy a »Niederdonau« — Dolní Rakousy. Ani pro Hitlera tedy nebylo Československu ukradené území Sudetami.

Je tedy používání názvu Sudety ve významu územním nejen věcně nesprávné, nýbrž i politicky nebezpečné, poněvadž takovéto Sudety jsou rodným dvojčetem Protektorátu Böhmen und Mähren a kukaččím vajíčkem revanše. Nestáčí-li v konkrétním případě pojmenování krajové, např. Chebsko, Liberecko, je možno vrátit se k historickému, od první republiky používanému pojmenování pohraničí. Měli by proto nejen novináři, ale zejména politici vyškrtnout slovo Sudety ze svého slovníku, protože je bez vnitřního obsahu a pro nás nepotřebné.

Nakonec drobná poznámka. Odsunuti Němci se domáhají náhrady za majetek, zkonfiskovaný na úhradu válečných škod. Všichni však dostali od spolkové vlády odškodnění. Přesto nikdo z nich neprojevil ochotu, eventuální vrácení vyrovnat částkou, kterou obdržel jako odškodnění v markách.

mínut, obrátil se na rakouského ministra zahraničí Aloise Mocka. S. Hirschlové nepovzdíral ani napadení a vyhrožování svému otci po jeho vystoupení v televizním pořadu Debata 10. ledna. Demokratická strana Sudety hodlá usilovat o zrušení tzv. Benešových dekretů a odškodnění sudetských Němců.

dat o politický azyl. Pravdivost této informace nasvědčuje tvrzení dcery pohřbovaného Stanislava Hirschlové, že se otec před více než týdnem odstěhoval a nepodal dosud o sobě žádnou zprávu. Nepovrdla však zprávu sobotního Českého deníku, že J. Blümel ve čtvrtek požádal rakouskou vládu o politický azyl, a poté co byl od-

Blümel pohřšován
PLZEŇ: Zhruba týden postrádají v Dopravních podnicích města Plzně předsedu přípravného výboru Demokratické strany Sudety Jaroslava Blühmela, který zde pracuje jako řidič tramvají. Mezi jeho spolupracovníky se hovoří o možnosti, že J. Blümel odjel do Německa, kde hodlá zůstat a požá-

● Zásadní nesouhlas s vytvořením nového názorového a politického proudu »Za socialismus« v KSČM vyjádřil na úterním zasedání výkonný výbor ÚV KSČM. Podle něj jsou cíle této politické platformy neslučitelné s dokumenty II. sjezdu KSČM a jsou pokusem o založení nové strany uvnitř KSČM. Platforma, která usiluje o to, aby se každá organizace KSČM a každý její člen stali aktivnímu stoupenci a činiteli renesance socialistického světového názoru z hlediska komunistických perspektiv, vznikla v KSČM v těchto dnech. Do čela její rady se postavili mj. bývalý městský tajemník KSC v Praze Miroslav Štěpán a bývalý ministr vnitra ČSSR Jaromír Obzina.

Prokuratura k Štěpánovi

Pokud jde o trestní stíhání v souvislosti se založením platformy KSČM, v níž M. Štěpán a J. Obzina prosazují návrat k socialismu korejského či kubánského typu, prokuratura do věrejšího dne žádný podnět neobdržela. »K záležitosti se nemohu vyjádřit, dokud nevidím text prohlášení zmíněné platformy,« řekl nám včera dr. Grygárek. Bývalý pražský tajemník KSC a někdejší ministr vnitra ČSSR se podle slov M. Štěpána měli se svými stoupenci setkat včera odpoledne, aby si vyjasnili koncepci své platformy. Tato schůzka měla mít podle informací tiskové mluvčí KSČM B. Robejškové takřka »ilegální charakter«.

Škodovka za ropovod

PLZEŇ (pk): Nad plzeňskou Škodovkou se opět stahují mraky. Jak ve vedení, tak mezi odboráři se objevily pochybnosti o důvěryhodnosti slibů, které Škodovce v říjnu loňského roku dala vláda. Jednalo se o oddlužení v rámci konverze jaderné výroby, odběr 60 již vyrobených lokomotiv formou leasingu a v neposlední řadě jde i o vlastnický vztah generálního ředitele Lubomíra Soudka, jemuž byl zaručen odprodej 34 % škodovackých akcií, ale dosud k němu nedošlo. Koncern Škoda je tedy opět v kritické finanční situaci a krize se ze dne na den prohlubuje mimo jiné i tím, že v současné nejistotě stále odcházejí kvalitní odborníci. Jak nám včera sdělili zástupci

odborářů, ekonomické potíže už jsou tak velké, že ohrožují ve svých důsledcích nejen všech 27 000 zaměstnanců Škodovky, ale celý západočeský region. Rada předsedů výborů ZO OS KOVO včera situaci projednala a žádá vládu, aby ji do 25. 1. informovala, zda a jak hodlá věc řešit.

Generální ředitel L. Soudek zatím odmítá sdělit cokoliv konkrétního k tomu, zda je na něj činěn nátlak, aby uzavřel dohodu o založení společných podniků se Siemensem. Dověděli jsme se však o jistém dosti výmluvném faktu: v lokomotivce už byly instalovány německé informační cedule a označení kanceláří. V době informovaných kulořech se mluví o tom, že vláda hodlá dotlačit L. Soudka k dohodě se Siemensem, ačkoli to pro Škodovku bude nevhodné. Je tím podmíněna realizace ropovodu z Inglostadu do Litvínova.

LOS ANGELES: V Hollywoodu byly v noci na nečlenu uděleny filmové ceny Zlatý glóbus. Udělení cen je v Hollywoodu tradičně pokládáno za signál pro předávání filmových Oscarů, jež v březnu vyhlásuje americká Akademie filmových umění a věd. Jako nejlepší dramatický snímek získal cenu film Vůně ženy a hvězda tohoto filmu herec Al Pacino cenu za nejlepší mužský herecký výkon. Britská herečka Emma Thompsonová obdržela cenu za nejlepší ženský herecký výkon ve filmu Howardův konec. Cenu za nejlepší režii získal Clint Eastwood za filmový western Nepromínutý a za vedlejší mužskou roli Gene Hackman. Film Indočína s Catherine Deneuveovou v hlavní roli dostal ocenění jako nejlepší cizojazyčný film. Miranda Richardsonová byla ohodnocena jako nejlepší herečka v muzikálu či komedii za roli ve filmu Kouzelný duben a tutéž cenu v mužské kategorii získal Tim Robbins za roli ve filmu Hráč.

Jsem pro multilaterální smlouvy

Jan Ruml k otázkám, které pálí nejen Českou republiku

V nejbližší době bude nejméně 400 tisíc uprchlíků nuceno opustit SRN. Německo však nechce řešit tuto otázku na úkor České republiky. Při vaší návštěvě v SRN vám byla předložena bilaterální smlouva na řešení, kterou jste nepodepsal. Jak se stavíte k těmto smlouvám?

„Pokud Německo zajistí přepravu uprchlíků přes naši republiku zpět do jejich země, jsme ochotni zajistit tomuto tranzitu potřebnou policejní a zdravotnickou ochranu. Ovšem upřednostňuji komplexní řešení multilaterálními smlouvami. Některé státy by se mohly totiž jinak dostat do pastí — proud lidí by mohl směřovat do státu, ale zpět již nikoli. Myslím, že nejlepším řešením by byla společná schůzka Rakouska, Polska, České republiky, Německa a ostatních zainteresovaných států, kde by se dohodl společný postup. Ovšem zatím není ani v České republice možné řešit tuto otázku dokonale, protože ze slovenské strany je hranice stále otevřena.“

Jak vypadá v současnosti spolu-

práce se Slovenskem?

„Vybudování hranice mezi Českou a Slovenskou republikou závisí na politickém rozhodnutí, ale na úrovni policejní je spolupráce zcela normální. Nevidím zatím žádné problémy.“

Dalším bodem jednání při vaší návštěvě v Německu byl také problém ochrany proti organizovanému zločinu. Jak vypadá situace v České republice?

„Jednali jsme o spolupráci obou států při ochraně proti nukleární jaderné kriminalitě, do které se nedávno zapojili i naši občané, dále o terorismu, pašování drog a dalších problémech. Já jsem nedávno ve vládě inicioval vznik prozatímní komise. Vláda tuto komisi schválila a postavila mne do jejího čela. Komise bude připravovat nový zákon o narkotikách a psychotropních látkách. Později navrhne komplexní řešení drogové problematiky.“

V České republice se také množí žaloby na ministerstvo vnitra od pozitivně lustrovaných občanů. Jak se

k těmto žalobám stavíte?

„Existuje zákon 451 — tzv. lustrační zákon, který vymezuje naprosto jasná kritéria, jak je ten který člověk posuzován z hlediska své minulosti. Tento zákon platí a je třeba jej dodržovat. Lidé si samozřejmě mohou nechat svou záležitost nechat prozkoumat od nezávislého soudu. Nevidím však jediný důvod, proč žalovat ministerstvo vnitra. Ministerstvo pouze vydává osvědčení podle materiálů, které má k dispozici.“

Trus tažných ptáků, kteří odpočívají každoročně na platanech v alejích italského hlavního města Říma, změni po dešti některé římské ulice na klouzačku, což má za následek chaos v městské dopravě včetně havárií.

Janáček hitem New Yorku

Nové nastudování opery Její pastorkyňa na scéně Metropolitan opery označili přísní kritičtí deníků a vědci za dosud nejlepší představení operní sezony, za triumf skladatelů v Americe a za srhlující hudební divadlo. Na prosincové premiéře i na všech dosavadních reprízách se návštěvníci divadla vždy odměňovali účinkujícím obrovskými ovacemi. Představitelka Kostelníčky, paní Leonie Rysanek z Vídně, byla v novoročním čísle deníku The New York Times poctěna titulem »Nejlépeší operní umělkyně roku 1992«. Její partnerkou v titulu idole díla byla — jako již tolikrát předtím po celém světě — bývalá dlouholetá členka opery Národního divadla v Praze Gabriela Beňačková-Cápovalová, která již před rokem sklízela v MET mimořádný úspěch jako Janáčková Káta Kabanova. Mezi oběma Janáčky mohla letos též na několika večerech prokázat, jak výtečnou je Mimi v Pucciniho Bohémě.

Dvě dřívější inscenace Její pastorkyňa se v New Yorku zpívaly s německým překladem textu od Maxe Broda. Letos bylo poprvé použito českého originálu, což se opět — jako při podobných příležitostech v celé Americe (a jinde) — zasloučila rodučka z Prahy paní Yveta Sunková-Grafová, která také pěvkám pomáhala se správnou výslovností. Velký podíl na světlém přijetí opery se připsaly zvanému hudebnímu nastudování amerického dirigenta Jamese Conlona, nyní též šéfa opery v Kolíně nad Rýnem. Ve starých dekoracích z roku 1974 (tehdy dirigoval v New Yorku Václav Neumann) pečovala o maximální věrohodnost a živost jevištních akcí mladá režisérka Lesley Konigová. Z ostatních účinkujících se největšímu zájmu těšil nadějný mladý americký hrdinový tenor Ben Heppner v roli Laci. Nečlověka zpíval v Bavorské státní operě Dvořáková Dimitrije.

Bezpečný kód

Pražská firma AUTO-BEY nabízí možnost, jak ochránit své vozidlo

Jednou z možností, jak zamezit krádeži, odprodání či převozu ukradeného vozu přes hranice je bezpečnostní značení skel automobilů i autobusů. Spočívá v tom, že všechna skla vozidla se vypiskováním označí speciálním kódem, předepsaným policií. Majitel vozu získá certifikát a současně údaje o jeho kódu dostanou policisté a celníci, kteří na našich státních hranicích kontrolují všechny takto označené vozy. Za zmínku stojí i to, že pojišťovna poskytuje na vozy s bezpečnostním značením skel slevu na pojistném.

Přitom označení jednoho vozidla trvá zhruba půl hodiny. Tuto zajímavou službu nabízí motoristům i pražská dopravní firma AUTO-BEY ve spolupráci s firmou CEBIA — pro osobní vozy v Praze 4-Kunraticích, Pálavská 2, pro autobusy a nákladní vozy v Praze 4-Libuši, Dobronická 635 (areál Vodních staveb). Označení skel bezpečnostním kódem, včetně vystavení certifikátu, atd., stojí u osobního vozu 649 korun, u autobusu 2500 korun. S autobusy, nákladními vozy a více než dvěma auty najednou je třeba se u firmy AUTO-BEY objednat na tel. (02)479 25 12, (02)479 25 22, (02)643 67 57, při více než pěti vozech je možné udělat po dohodě označení skel v místě podle přání zákazníka.

Děti Země pozlobily premiéra

PRAHA (bob): Václav Klaus včera ráno před Úřadem české vlády vystoupil ze služebního BMW a překvapeně se rozhlédl. Na transparentech spatřil nápisy „Stop Temelin!“, „Atomovou energii? My tedy ne!“ a „Stop! Černobyl stačil, dík...“ Mladík v dlouhém fialovém pláští vyzdobeném velkou značkou „Jaderné nebezpečí“ přidal na síle úderů do vřítka umělohmotného barelu. Členové ekologického sdružení Děti Země ovšem varovnými zvuky provizorního tamtamů vítali každého ministra přibývajícího do Lazarské ulice v Praze na dopolední jednání. Demonstranti chtěli tímto způsobem vyjádřit svůj nesouhlas s dostavbou jaderné elektrárny Temelin, o jejímž osudu má v nejbližší době rozhodnout právě česká vláda. Zatímco většina členů vládního kabinetu přijala zde rozdáváná písemná prohlá-

šení Děti Země k Temelinu s neutrálním výrazem na tváři, V. Klaus cestou ke vchodu do budovy s typickým ironickým úsměvem kroužil hlavou. Jediný z politiků, jenž s demonstranty promluvil, byl ministr hospodářství Vladimír Dlouhý: „Podklady, které k Temelinu dostali ekonomičtí ministři, jsou velmi obsáhlé. K jejich prostudování si vyžádali týden až deset dní času. Proto bylo jednání o Temelinu odloženo. Rozhodně v tom ale není žádná spekulace.“

Bývalý Generální prokurátor stojí sám před soudem

PRAHA: »Nechci se stavět do pozice obránce disidentů, pinil jsem jen pokyny, které jsem dostal od Generálního prokurátora ČSSR. Nikdy jsem se však nedostal pod přímý vliv jakéhokoli orgánu ÚV KSČ«, řekl včera během hlavního líčení v Městském soudu v Praze bývalý Generální prokurátor CSR Jaroslav Krupauer. Je obžalován z trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele.

V osmdesátých letech způsobil J. Krupauer vědomou nečinností mnoho jině i to, že se nepokračovalo v trestním stíhání korupční aféry se zkušebními vozy z AZNP Mladá Boleslav. »Protože do tohoto případu byli (mimo obviněného Miloslava Západa) zapojeni také někteří hospodářští a političtí činitelé, obdržel jsem seznam lidí, kterých se vyšetřování nesmí dotknout. Pak se příkazy stále střídaly, a díky jejich rozporuplnosti, jsem se rozhodl jednat bez ohledu na zmíněný seznam. Bylo mi však vyčíněno a jako u dalších případech, ze kterých jsem viněn, následoval pokyn o dočasné nečinnosti ve věci,« řekl J. Krupauer. Obžalovaný se však necítí viněn ani v jednom z pěti bodů obžaloby.

Jeden z poskozených (a svědků zároveň) historik Milan Otáhal uvedl, že bývalý Generální prokurátor CSR není bez viny ani v případě autorů tzv. »Černé knihy«. Od roku 1970 byli dva historici — Vilém Prečan a Milan Otáhal — státními pro trestný čin pobuřování za vydání zmíněného svědectví o odporu československé veřejnosti proti vojenské intervenci v srpnu 1968. V roce 1973, po amnestii při výročí února 1948, měli být zproštěni viny, ovšem

suprováno k »dočasné nečinnosti ve věci«. Jak dále uvedl, mohlo se k tomuto kroku přistoupit i v jiných případech — například návštěva cizího státního příslušníka (v případě poskytování dobrého jména republiky). Vzhledem k náročnosti případu, bylo další jednání přeloženo na středu 17. února.

jejich čin byl několik měsíců po amnestii pře kvalifikován na trestný čin rozvrácení republiky podle § 53. Na tento čin se amnestie nevztahovala a obvinění byli obžalováni vyššími státními orgány. »Gustav Husák se bránil tomu, aby političtí odpůrci byli státní před soud a hledal cestu k jiným řešeníům,« řekl na dotaz, proč bylo přelo-

„Právě jste získal jednu ze sta zaplacených vstupenek na seminář Jak v Československu vydělávat 30 000 Kčs měsíčně.“ Obdělníčky zažloutlého papíru rozdává mladý muž ve stanici metra Hradčanská.

Sál bývalého agitačního střediska v Praze 6 doslova praská ve švech. Přišli zřejmě všichni ziskuchtiví občané, kteří několik dní předtím obdrželi v metru bezplatnou vstupenku. Pořadatelé udržují své hosty do poslední chvíle v napětí - nikde ani zmínka o názvu tajemné lukrativní firmy. Několik minut po šesté hodině, na níž byl stanoven začátek záhadného „mítunku“, přistupuje k mikrofonu uhlazený muž v tmavém tvrdovém saku. Na klopě mu září dva odznaky s nápisy „Chceš zhubnout? Zeptej se mě jak.“ a „I love Herbalife.“

Pavouk HERBALIFE stále roste

Počet distributorů v Československu nelze odhadnout, někteří však vydělávají milióny ročně

Moderátor nejprve všechny přítomné seznámí s historií dnes již světové firmy Herbalife International, Inc. Matka jejího zakladatele a současného prezidenta Marka Hughese trpěla obezitou a touha zhubnout ji zavedla až k užívání nejrůznějších „zeštíhlujících“ preparátů, které obsahovaly návykové látky. Zemřela na předávkování drogami, když bylo Markovi devatenáct let. Drobný kalifornský podnikatel se začal zabývat výzkumem přípravků na zhubnutí. V roce 1980 založil společně s odborníkem na výživu Richardem Marconim firmu Herbalife, která během dvanácti let expandovala do 12 zemí světa. V roce 1991 údajně zaznamenala obrát 30 miliard dolarů.

„Američan Mark Hughes z Los Angeles zaměstnává 5 tisíc lidí a v kontaktu je s dalším půlmiliónem volných spolupracovníků. Školu opustil v deváté třídě, bral drogy a skončil v domově pro těžce vychovatelné děti. Poté se živil prodejem losů americké loterie, jako poslíček, obchodní zástupce nejnižší kategorie a zástupce pro farmaceutické výrobky na diety.“ napsal před časem německý časopis Bunte.

V prvním roce činil zisk pana Hughese 80 miliónů, čtvrtý rok 500 miliónů. Dnes žije ve vile za dvanáct miliónů, která kdysi patřila country hvězdě Kennu Rogersovi - v sousedství amerického exprezidenta Ronalda Reagana. Vyhýbá se lidem, neposkytuje interview, má svou vlastní ochranku.

„Byl jsem malý zločinec, stal se ze mě skvělý prodáváč.“ prohlásil údajně v roce 1985 Mark Hughes.

Karcinogenní či prospěšný?

Mítink v agitačním sále pokračuje. Před přítomné předstoupuje slečna Michaela, která dlouze a poněkud nezáživně hovoří o přednostech výživy Herbalife. Jde o přírodní buněčnou stravu, která byla vytvořena pro agenturu NASA jako výživa amerických kosmonautů. Byla podrobena důkladným klinickým zkouškám v USA a ve Velké Británii. Od listopadu 1991 je schválena hlavním hygienikem České republiky.

„Tato výživa byla vyvinuta tak, aby buňky našeho těla byly zásobeny všemi látkami, které potřebují - základní bílkoviny, cukry, tuky, minerální látky, stopové látky.“ tvrdí slečna Michaela. „Buňkám umožňuje očistění od toxických látek, tudíž správnou funkci, regeneraci a růst. Produkty jsou vyrobeny z asijských bylin a přírodních látek, neobsahují léky, hormony ani syntetické látky. Jsou pod pravidelnou kontrolou lékařského a vědeckého sboru firmy HERBALIFE. Užívají je milióny lidí po

celém světě. v USA 14 procent všech obyvatel, další v Kanadě, Japonsku, Austrálii a nyní i v Evropě. Úspěch je založen na využití poznatků bylinného léčitelství a nejnovějších objevů v oblasti fyziky, chemie a medicíny. Výrobek je určen každému, kdo chce předjet nemocem a předčasnému stárnutí, kdo chce být aktivní a atraktivní.“

„Po využití jednoho balení Herbalife jsem zhubla o devět kilo, zbavila jsem se potří se žlučníkem, přestala

tisku i v televizi. V roce 1985 však bylo proti firmě Herbalife zahájeno vyšetřování amerického Úřadu pro výživu na popud kanadského ministerstva zdravotnictví a státního nákladního Kalifornie. Důvodem bylo zkreslené poskytování údajů o dietách. Úřad pro výživu poté zveřejnil varování, že Herbalife obsahuje substance, které mohou způsobovat rakovinu. Mark Hughes zaplatil pokutu 850 tisíc dolarů a stáhl všechny katalogy Herbalife, v nichž byly uvedeny zkreslené údaje. Počet prodaných přípravků se pochopitelně značně ztenčil.

Dnes je koncepce prodeje Herbalife založena na pětiúrovňovém marketingovém plánu. Čím více výrobků distributor prodá, tím větší slevu získá při jejich nákupu od firmy a zároveň postupuje na žebříčku dealerů. Distributor „první úrovně“ pracuje s 25procentním maloobchodním ziskem. Odebere-li 78 balení za měsíc, stává se supervizorem - provize činí již 50 procent. Nejúspěšnější ze supervizorů mohou postoupit do Tabelačního týmu, který má tři stupně: Národní expanzivní tým, Miliónářský tým a Prezidentský tým. V těchto stadiích se již připisují k provizi i odstupňované bonusy.

Slečna Michaela vydělala spolu se svým přítelem za rok 1992 distribucí 2 milióny korun. „Stali jsme se oba distributory před více jak rokem.“ říká. „Již druhý měsíc jsme měli zisk 60 tisíc korun, počátkem třetího jsme nevydělávali méně než 100 tisíc.“

Marketingový plán firmy Herbalife značně připomíná před časem u nás neblaze proslulé hry typu „letadlo“. Co si dealeri počnou, až „dojdou“ zákazníci? Tato situace v Americe údajně už nastala a distributorům zůstaly pouze krabice s Herbalife - peníze, které do nich investovali, samozřejmě již nikdy nevidí.

Nikdo dnes nedokáže odhadnout, kolik soukromých distributorů v Československu vlastně pracuje - dealeri jsou evidováni v centru firmy v Los Angeles a jejich počet neustále vzrůstá. Jen v dějvicovém agitačním středisku pořádá firma „náборы“ již druhým rokem, vždy třikrát týdně. Otázkou je i to, komu firma odvádí nově zavedenou daň z přídatné hodnoty.

V sále dějvicového agitačního střediska se přihlásilo sedm odvážných, kteří se okamžitě stali distributory a zakoupili si první balení Herbalife za 2 tisíce 650 korun.

Přítomní supervizoři odpovídají na své otázky pokrčením ramen. „Tím se, slečno, netrapte. Hlavně že vyděláte peníze.“

jsem omdlít. Mé děti Herbalife v kombinaci s penicilínem „vyléčili“ spálu.“ říká jedna z distributorů americké buněčné výživy. Jiný dealer tvrdí: „Zcela zmizela ranní a večerní únava. Po třinácti dnech Herbalife posílil mé mužské buňky a oživil tak mé manželství.“

Časopis Bunte uvedl, že Herbalife obsahuje vitamíny A, B, C, D, E, minerály (kalcium, sodík, fosfor, magnézium, železo), tuk, masné kyseliny, vlákniny, bílkoviny, med, ananas a papayu - tedy žádné byliny. Umělé vitamíny a umělá tužidla.

Herbalife není návykový a pro zdravé lidi je prakticky neškodný. Ti, kdož pravidelně užívají léky - například inzulin - by měli aplikaci nejprve konzultovat s lékařem. Ve Spojených státech se v souvislosti s Herbalife svého času bouřlivě diskutovalo o čtyřech smrtelných případech. Není však prokazatelné, že úmrtí těchto lidí zapříčinila pouze zmíněná buněčná výživa. Sportovec V. Lee, který Herbalife užíval, upěl průjmy, zimmicemi, dusil se a po čtyřech týdnech zemřel.

„Letadlo“ a dva milióny ročně

Zpočátku vedla firma Herbalife rozsáhlou reklamní kampaň v americkém

Tehdy se Vrchlický zachmuřil nad dopisem ještě víc než ve svých verších, došel do nejbližšího knihkupectví, koupil ročník humoristického časopisu Svanda Dudák a poslal jej vážené spřevatelce.
»Tu si tedy můžete přečíst něco veselejšího.«

Když Jaroslav Vrchlický vydal svou sbírku básní Okna v bouři, poslal knihu s věnováním také Karolíně Světlé. S napětím čekal, co mu vzdělána přítelkyně o nové díle napíše.
Za pár dní opravdu přišel dopis. Světlá v něm děkovala za dedikaci, ale hned poznamenala, že čekala po dlouhé době zase něco veselejšího a ne tolik chmur a smutku.

A. V. Frič chtěl Jaroslavu Hlavkovi oplatiť některé taskarice, a tak mu poslal na vojnu do Českých Budějovic balík. Místo salámu a slivovice tam zabalil kameň a staré boty. Zásilka přišla zpět s poznámkou: »Voják bojovníci za císaře pána nepřijímá žádných darů.«

Chytré volavky. Ornitologové z Tokia zjistili, že některé volavky si počínají jako zkoušení rybářů. Hází ulovený hmyz na vodní hladinu. Když se pro tuto »návnadu« ryba vynoří, nemá už šanci uniknout před volavčím zobáčkem.
»Mláčku, jak se jmenuje to jídlo, které jsem právě dojedl?«
»To ti tak chutnalo?«
»Ne, ale kdyby se mě ptali v nemocnici...«

ci odletěti, vzali si vzácné flitřánské hmiřdecko pracovníci městského muzea a umístili je do svých sbírek kufriozil.
»Orl napadl sumce na řece Erpeli. Dělnici na vodním díle severního Kavkazu viděli, jak se pták vrhl z velké výšky do vody, aby ulovil rybu. Parťáci však zataž do hřbetu sumce, a to se mu stalo osudným. Oběť zmizela v hlubinách i s útočníkem.

■ Kavčí strážník. Římské husy kdysi zachránily římský Kapitol, anglická legenda pak tvrdí, že ve chvíli, kdy v londýnském Toweru přestanou

hňzdit kavky, Anglie zahyne. Aby se to nestalo, o to se již tři desítky let stará John Wilmington — speciální kavčí strážník. Ptáci se s ním spfátelili.

■ Umění ptáků. V městečku Jarmanu v SRN si párek vynalézavých ptákových postavil hnízdo z jemných odpadových drátů, které ležely na dvoře místní továrny. Když na podzim ptá-

Doktor Kramář kontra Hrad

Politika Čs. národní demokracie byla v podstatě v neustálé opozici vůči Hradu, vyhraněně v rozporu s koncepcemi prezidenta Masaryka a jeho nejbližšího spolupracovníka, pozdějšího nástupce dr. Edvarda Beneše. Boj národních demokratů proti Hradu se bezprostředně dotýkal Národních listů, napsal mimo jiné A. Pimper.

Kramář se stal v roce 1910 jedním z rozhodujících majitelů Pražské akciové tiskárny, která Národní listy zakoupila a učinila z nich postupně nejvlivnější deník vydávaný v českém jazyce v rámci rakousko-uherské monarchie. Jako aktivista domácího odboje přispíval stále účinněji k přípravám ustavení prvního československého státu. V Československé republice pak na základě jednomyslného souhlasu politických stran zaujal místo prvního ministerského předsedy. Stalo se tak na slavnostním zasedání revolučního Národního shromáždění v Praze 14. listopadu 1918, kdy právě dr. Kramář oficiálně prohlásil habsburskou dynastii za sesazenou.

Velcí lidé mívají zpravidla to neštěstí, že se chtě nechtě stávají obětí svého okolí, i kdyby vůči sobě byli i sebekritičtější. To byl případ dr. Kramáře i T. G. Masaryka. Dr. Kramář však těmito vlivy svého okolí trpěl mnohem více než T. G. Masaryk, což si lze vysvětlit i zvýšenou dávkou jeho osobní ješitnosti. Jak okolí Kramářovo, tak i okolí T. G. Masaryka se dopouštělo chyby, že si chtělo účtu k prezidentovi vyvolávat uměle a za každou cenu, přesto, že Masaryk toho neměl vůbec zapotřebí. Právě tak se o svoji popularitu nemusel starat dr. Kramář. Mnoho stoupců Masarykových zvláště z jeho okolí se však domnívalo, že je třeba účtu k Masarykovi vyvolávat jen tím, když mu bude zaživa postavena hojnost pomníků a když jeho jménem budou pojmenovány v každém i sebemenším městě buď jejich hlavní ulice, či náměstí. Opravdová a jistě zasloužená účta k prezidentu Masarykovi zvrhla se tak v jistý druh osobního kultu. Básník Josef Svatoopluk Machar to nazval trefně »řádním vrtichlostí«. Toto okolí pak Masarykově popularitě více uškodilo, než prospělo.

Pokud šlo o blízké okolí dr. Kramáře, bylo tam jistě více různých macharovských »vrtichlostí« nežli v okolí T. G. Masaryka a také mnoho zbytečného byzantinismu. Dr. Kramář jako opravdová význačná česká politická osobnost však potřeboval stejně jako T. G. Masaryk, aby jej širší lidové vrstvy poznaly podle toho, co vykonal ve prospěch českého národa v době, kdy byl jedním z předních politiků a bojovníků o práva národa ve vídeňském parlamentě. S dr. Kramářem nebylo třeba ve všem souhlasit, stejně jako s T. G. Masarykem, ale nikdo mu jistě nemohl upřít vřelý a opravdový národní idealismus ani zápal pro slovanickou myšlenku. Ani široký politický rozhled a opravdové politické vzdělání, kterým se tak nápadně lišil od mnohých českých tuctových politiků a táborových řečníků a demagogů brajících si v našem parlamentě i v tisku na vůdce a politické reprezentanty národa. Dr. Kramář bohužel sám nedove-

První československý premiér a vůdce národně demokratické strany byl zajímavou osobností a jeho politická kariéra byla dosti spletitá. Autentické postřehy někdejšího šéfredaktora Národních listů (v letech 1928—1933) a redaktora Lidové demokracie (1946—1949) Antonína Pimperera z jeho rukopisné pozůstalosti přibližují nejen pozadí kontroverzní pozice Karla Kramáře na československé politické scéně, ale jsou i pohledem do politického zákulisí první republiky.

stalo veřejně otištěním podobnou gratulaci v Národních listech. Pod tlakem kruhů obklopujících dr. Kramáře se zrodila v roce 1932 i akce, nevybíravě namířená proti ministru zahraničí dr. Edvardovi Benešovi: dlouhodobě podněcována jeho ruskou manželkou Naděždou, kolem níž se v Praze se soustřeďovalo mnoho ruských emigrantů, kteří vytvářeli takřka vylučné její společenství. Proto politika Kramářovy národní demokracie byla od základu namířena proti jakýmkoli; konkluzivně s SSSR. Ještě v roce 1925 národní demokraté v parlamentě odvrát-

dl ve svém okolí hodnotit lidi opravdu mu oddané a vyloučit ze svého středu různé ty »patolizaly« a lidi mu naoko pochlebující, právě tak jako se mezi stoupcí a citeli dr. Kramáře našlo málo žurnalistů nebo spisovatelů, kteří by se hlouběji zamysleli nad jeho politickou koncepcí a celoživotním dílem a dovedli je ocenit objektivně a opravdově kriticky. Kdyby se tak stalo, nebyl by se vyhranil tak ostře boj národně demokratické strany vůči »Hradu«, vůči prezidentovi T. G. Masarykovi a zvláště proti dr. Benešovi.

Jako doklad poměru Kramář—Masaryk lze uvést malou epizodu z roku 1930, kdy šlo o Kramářovy sedmdesáté narozeniny. Národní listy chystaly k tomuto jubileu zvláštní číslo s velmi obšitným obsahem, pro něž jsme si vyžádali příspěvky významných osobností českého politického, hospodářského i kulturního života, a to i z kruhů mimorestranických. Šlo mi tehdy osobně — jako šéfredaktorovi — o to, aby

mezi těmito gratulacemi byl i příspěvek prezidenta T. G. Masaryka, a proto jsem se otázel telefonicky kancléře dr. P. Šámalu, zdali prezident T. G. Masaryk nám tento gratulační příspěvek pro Národní listy pošle. Kancléř Šámal mi velmi ochotně slíbil, že se na tuto věc prezidenta dotáže. Masaryk tehdy bydlel trvale v Lánech a do Prahy pouze občasně zajížděl. Po dvouhodinovém intervalu mi tlumočil z Láň vzkaz, že prezident T. G. Masaryk napíše k 70. narozeninám dr. Kramáře zvláštní gratulační dopis, který mu kancléř dr. Šámal jménem prezidentovým sám doručí. Tento krok jsem tehdy učinil z vlastní iniciativy, takže dr. Kramář ani jini členové redakce o tom nevěděli.

Když se přiblížil prosincový den jubilea, telefonoval mi dr. Kramář, že obdržel velmi krásnou gratulaci od ministerského předsedy dr. Antonína Švehly a žádal, aby tento Švehlův gratulační projev byl uveřejněn na první straně Národních listů. Zmínil jsem se tehdy v tomto telefonickém rozhovoru dr. Kramářovi o tom, že jsem slyšel, že mu poslal gratulaci také prezident T. G. Masaryk, aniž bych se mu byl

ovšem zmínil o svém postupu. Dr. Kramář mi na moji poznámku o této gratulaci řekl, že mu sice dr. Šámal gratulační dopis od prezidenta T. G. Masaryka skutečně doručil, ale že není celkem svým obsahem takového významu, aby musel být v Národních listech uveřejňován. Namítil jsem dr. Kramářovi, že by se neotřásl tímto gratulacím mohlo dotknout prezidenta T. G. Masaryka, ale i všech tzv. »hradních kruhů« a že by tento fakt jistě konstatovaly všechny »Hradu« blízké

noviny. Dr. Kramář s touto námítkou částečně souhlasil. Na můj opětovný dotaz mi konečně řekl, aby si redakce s otištěním dopisu T. G. Masaryka udělala, co sama chce. Byl pak druhý den zároveň s gratulací předsedy vlády Antonína Švehly otištěn v plném znění v Národních listech. Dr. Kramář již přirozeně neprotestoval. Sám nemohu říci, zdali dr. Kramář k prezidentovému jubileu (75 a 80 let) — Masaryk byl o 10 let starší — osobně gratuloval, ale rozhodně se tak ne-

Auf das Markenzeichen Havel kann Prag nicht verzichten

tr uznání Sovětského svazu de iure a nikdy se nesmířili se skutečností, že k němu v červnu roku 1934 přece jen došlo.

O poměrech v okolí dr. Beneše do- stávalo se dr. Kramářovi mnoho ten- denčních a nezaručených zpráv, těmito osobními zájmy velmi ovlivněných, které ve své příslušné důvěřivosti sám považoval za autentické a věro- hodné. Když se pak konal v roce 1932 sjezd národně demokratické strany v Praze ve vnohradském Národním domě, zamínil se tam dr. Kramář mezi jiným o tom, že okolí dr. Beneše je ne- mravné, což samozřejmě nemohlo zů- stat bez odezvy ministra zahraničí dr. Edvarda Beneše. Tímto výrokem se cí- til osobně velmi dotčen a prohlásil, že dokud neobdrží satisfakci od dr. Kra- máře, nebude docházet na pravidelná zasedání vlády. Národní listy po prve- m dnu sjezdu národně demokratické strany příslušnou pasáž z vystoupení dr. Kramáře namířenou proti Benešovi ne- zveřejnily. Byl to výsledek mého osob- ního telefonického jednání s Kramá- řem, kde jsem v předtuše aféry Kra- máře varoval, že ta celá věc může mít eventuelně ohlas, přirozeně negativní, i v zahraničí. Potázali jsme se však se zlym, neboť druhého dne při pokračo- vání sjezdu se lidé dr. Kramářovi vel- mi blíže přímo dotazovali, proč tato poznámka o nemravném okolí dr. Be- neše nebyla v Národních listech uve- řejněna. Dr. Kramář byl tímto dotazy přirozeně dotčen, neboť toto neuvěre- nění jeho poznámky se mohlo u něj vykládat jako slabost, anebo mu mohl být přikládán i jiný úmysl. Velmi prý se rozčeloval a řekl, že redakce Národ- ních listů je nespolehlivá a nadřazuje „Hradu“.

Celá Kramářova aféra s dr. Bene- šem táhla se potom delší dobu a skon- čila tím, že dr. Beneš navrhl, aby byli jmenováni dva arbitři, kteří by celou věc posoudili a podali o tom veřejno- stu dobrozdání. V memorandu, které pak arbitři vydali, které však nakonec bylo důvěrné, byly ze strany dr. Kra- máře uvedeny hlavně povšechné po- známky o tom, v čem se zahraniční po- litika dr. Beneše zásadně rozcházela s politickou dr. Kramáře, resp. polití- kou národně demokratické strany. Dr. Kramář se pak již vnitřně ani navenek s dr. Benešem ani jako s prezidentem republiky nesmířil. Jak známo, jeho strana byla proti Benešovu zvolení společně se stranou agrární tím, že kandidovaly za prezidenta republiky v r. 1935 národně demokratického se- nátoru prof. dr. Bohumila Němce.

S časovým odstupem jeví se rozbro- je národně demokratické strany s Hra- dem dosti malicherné, takřka jako provin- ciální. Jak Masaryk, tak Kramář i Beneš měli při svém politickém pů- sobení na zřeteli především dobro ná- roda. Rozpor mezi nimi byly převáž- ně v tom, jak se má postupovat. V podstatě šlo také o boj mezi někde- ším hospodářským a společenským konzervatismem a novými demokratic- kými a sociálními vývojovými směry. Z tohoto pohledu byl progres a histo- rická pravda na straně představitelů Hradu.

Sieben Monate nach seinem Rücktritt als Staatsoberhaupt der CSFR ist Vaclav Havel auf die politische Bühne zurückge- kehrt. Seine Wahl zum ersten Staatsober- haupt der Tschechischen Republik war allerdings keineswegs eine strahlende Kür. Elf Mandatsträger der rechtsex- tremen Republikaner sorgten dafür, daß es im 200-Abgeordneten-Haus statt zur ge- planten Demonstration gefestigter Demo- kratie im jungen tschechischen Staat zu einem Eklat kam. Mit wüsten Tiraden gegen das Idol der „sanften Revolution“, dem sie unter anderem den Ausverkauf des Landes an die Deutschen vorwarfen, blockierten die Rechtsradikalen stunden- lang die Wahlentscheidung. Entsetzen und Rufe nach Disziplinierung der Extre- misten waren die Reaktion in der tsche- chischen Presse. Havel selbst erwägt, ge- richtlich gegen die Anwürfe vorzugehen.

Die Sabotagetaktik der Republikaner hat einer internationalen Öffentlichkeit vor Augen geführt, wie dringend die junge tschechische Demokratie das „Marken- zeichen Havel“ braucht. Drei der vier Parteien der Prager Regierungskoalition haben dieser Einsicht allerdings nur mit viel Selbstüberwindung Rechnung getra- gen. „Havel ist nicht ideal, er wird vielen nicht gefallen, aber er wird Präsident, weil wir keinen besseren haben“, hatte einige Tage vor der Entscheidung die Prager Tageszeitung *Telegraf* kommentiert, die der Bürgerlich-Demokratischen Partei (ODS) von Ministerpräsident Va- clav Klaus nahesteht. Daß Havel im er- sten Wahlgang die erforderliche absolute Mehrheit der Stimmen erhielt, hat er eini- gen Oppositionsabgeordneten zu ver- danken. Umgekehrt läßt sich aus dem Er- gebnis schließen, daß keineswegs alle Mandatsträger der Regierungskoalition für deren Kandidaten gestimmt haben.

Schon seit einiger Zeit hatte sich ange- deutet, daß der vor drei Jahren noch um- jubelte Ex-Dissident inzwischen bei aller Verschiedenheit der Persönlichkeiten und ihrer Programme dem „Gorbatschow- Syndrom“ Tribut zollen mußte. Während das hohe Renommee des Mitbegründers der Charta 77 im Ausland ungeschmälert fortbesteht, bröckelt sein Ansehen im ei- genen Land zusehends. Die Zahl der tschechischen Bürger, die Havels Einzug in die Prager Burg gutheißten, sank laut Umfragen seit August vorigen Jahres von 60 auf heute 45 Prozent. Möglicherweise konnten einige seiner Anhänger nicht nachvollziehen, daß sich der 56jährige nach seiner Niederlage im Kampf um die Föderation so schnell bereit zeigte, sich einer der beiden Nachfolgerepubliken als Staatsoberhaupt zur Verfügung zu stel- len.

Havel hält kritischen Fragen in dieser Richtung entgegen, ihm gehe es um Wer- te wie gesellschaftliche Toleranz, Ver- ständigung und vernünftigen Umgang miteinander. Deren Durchsetzung sei nicht abhängig von einer bestimmten Staatsform. Allerdings habe er diese Ein- stellung der Öffentlichkeit nach seinem Rücktritt als CSFR-Präsident trotz häufi- ger Medienpräsenz nicht deutlich genug machen können, leistete Havel jüngst Selbstkritik. Da half offensichtlich auch nicht, daß der Privatmann Havel im Spät- herbst 1992 einen bekannten Fernseh- journalisten als persönlichen Pressespre- cher engagierte.

Den Kritikern innerhalb der Regie- rungsparteien dürfte Havels Popularitäts- verlust eher entgegengekommen sein. Viele Politiker in der neoliberal-konservativen Koalition tragen dem Ex-Dissi- denten nach, daß er einmal von sich sag-

te, sein Herz schlage „eher links“. Auch wurde dem Mitbegründer der Charta 77 der Vorwurf gemacht, er habe sich nach dem November 1989 zu versöhnlich ge- zeigt und sich der Forderung der Rechten nach einer radikalen Säuberung des Staates von ehemaligen Kommunisten widersetzt. Als tschechischer Staatspräsi- dent werde er auf der Prager Burg wo- möglich ein „zweites Machtzentrum“ ne- ben der Regierung bilden.

Ein zunehmend pragmatisch agierender Havel hat diese Befürchtungen besänf- tigt, indem er auf Schmusekurs zur Koal- ition ging. Berichte über Rivalitäten mit Premier Klaus wies der Präsidentenaspi- rant zurück. Trotz persönlicher Unter- schiede sei man sich in den politischen Grundpositionen einig. Mit einer neuen Taktik der Seelenmassage in Einzelge- sprächen mit Spitzenpolitikern und Frak- tionen gelang es dem „Bürger Havel“, ei- nige seiner Vorstellungen von einem ein- flußreichen Präsidentenam in der tsche- chischen Verfassung durchzusetzen. Da- zu gehört das Vetorecht bei Gesetzen, die keine verfassungsändernde Wirkung ha- ben. Dennoch wurde seine Nominierung zu einem mehrwöchigen Eiertanz inner- halb der Koalition. Erst als die Bürger- lich-Demokratische Allianz ODA, die rückhaltlos hinter Havel steht, ankündig- te, sie werde den Kandidaten notfalls im Alleingang vorschlagen, zogen die ande- ren Partner mit.

Nachdem seine Gegner von Havel gern das Bild eines weltfernen Idealisten zeichnen, ist er nun bemüht, das Image vom pragmatischen Politprofi auszubau- en. So wird es ein präsidiales Küchenka- binett von Freunden und Prominenten wie nach seiner Wahl zum CSFR-Präsi- denten nicht mehr geben. Nur noch aus- gebuffte Experten sollen – so unter- strich der Ex-Dramatiker unmittelbar nach seiner Wahl – in der Präsidenten- kanzlei tätig sein. Inhaltlich will sich Ha- vel jedoch treu bleiben. Eine seiner Hauptaufgaben sieht er darin, über die Einhaltung der Menschenrechte in der tschechischen Gesellschaft zu wachen und radikalen Tendenzen entgegenzuwir- ken. Die Ereignisse während der Präsi- dentenwahl können ihn darin nur bestä- tigt haben. Seine erste Auslandsreise will Havel, der sich immer noch als Tschecho- slowake bezeichnet, als Signal für den Willen zur guten Nachbarschaft in die Slowakei unternehmen.

Die Stellung des Präsidenten in der Verfassung „macht Havel zu einem star- ken Gegengewicht zu den Parteien und zum Premier Klaus, der bisher die tsche- chische politische Szene allein dominierte“, kommentierte *Lidové noviny* am Mittwoch. Der Regierungschef hat jedoch in der Vergangenheit bewiesen, daß er auf Einmischung in sein Konzept äußerst harsch reagieren kann. „Meine bisheri- gen Erfahrungen haben mir gezeigt, daß in der Demokratie mindestens 50 Prozent der Politik aus Psychologie besteht“, hat Havel jüngst geäußert. Der tschechische Präsident wird da ein glückliches Händ- chen brauchen.

Noch mehr Bauern geben auf

Rund 22 000 landwirtschaftliche Be- triebe mußten nach Angaben des Statisti- schen Bundesamtes im vergangenen Jahr aufgeben. Betroffen waren vor allem kleine Bauernhöfe mit weniger als 50 Hektar agrarisch genutzter Fläche.

Affengeil

MIAMI, 27. Januar (AFP). Mit einer Last haben die US-Justizbehörden den il- legalen Handel mit Menschenaffen durch mexikanische Zooverwalter aufgedeckt. Wie in Miami am Dienstag bekanntge-

vereinbart wurde. Unter den anschlie- ßend Festgenommenen war auch der Di- rektor der Zoos rund um Mexico-City.

ben wurde, verkleidete sich ein Beamter als Gorilla, begab sich in den Affenkäfig und wurde so Zeuge, wie für den Verkauf eines seiner „Artgenossen“ die Summe von 92.500 Dollar (knapp 150.000 Mark)

hudba: B.Myslík
text : J.Laufer
zpěv : J.Laufer

Vy co jste po nocích
ladili dráty
učili sousedy potomkům lhát
slyšte o proročích
s tupými drápy
jak se jim zhroutil ten upíří hrad
Ztratili obličej
to dolar byl důvod
po boku Goebbelsů je jim oukej /OK/
Ztratili obličej
i jazyk i původ
teď hrají nám z partesů hlas sí áj ej /CIA/

Kdo by to poslouchal
ty jidášské žvásty
odporné žebrání o nakyslý chléb
kdo by to poslouchal
ty nechutný pásky
co do úst si strkají mrvu a chlív!

Díky Vám - díky Vám
chlapíku statečný
za Veši odvalu, rozum a sílu
Vy jste náš kapitán
oni jsou zbyteční
přidal jste blankytu do křídel míru.

Do pupku hadího
jim kapitán hrábl
a sedm let vypíjel prolhanou žluč
ty "Svobodný rádio!"
už ti dech zchládl!
od našich hrdinů pravdě se uč!

Utekli bezmocní
a zradili mámu
i tátu co někde má bez jména hrob
chtějí nám - nemocní
zasadit ránu
za konto u Loydů na ptačí zob

Nad naší hranicí
nebe je čisté
nechceme stanici s nápisem H n ů j.
Uřvi si bránci
ty špinavé klíště!
a nepleť se do versů Kde domov můj

Díky Vám, díky Vám,
chlapíku statečný,
za vaši odvahu, rozum a sílu
vy jste náš kapitán
oni jsou zbyteční
přidal jste blankytu do křídel míru!

Lauferův hymnus
na "kapitána"
Minaříka

Ein Brief an das Radio "Freies Europa."

In jeder dunklen Nacht
wird der Lügendraht
von den Lügenteufeln heiß gemacht
für die üblen Seelen
in der Unterwelt,
aber ihre Vampirburg jetzt zerfällt.

Ihr Antlitz ist ganz weg,
Schuld hat der Dollardreck,
an Goebbels Seit' fühlen sie sich recht,
ihr Antlitz ist nicht fit,
jetzt spielen sie uns den D-I-A-Hit.

Wer soll hören all' den Quatsch
von Judas ausgedacht,
Verrat-das tägliche Brot als Gehalt,
wer soll hören all' den Quatsch,
perverse Lüge hinkt,
aus ihren Mäulen Stall und Kuhmist stinkt.

Dank Dir, Du tapfer Held,
unser Dank ist Dir Entgelt
für den Mut, klaren Kopf auf Feindesfeld,
Du unser tapfer Held!
Die dort sind nichts wert
und erst durch Dich ist der Friede zum Schwert.

In die Schlangennabel griff durch der Hauptmann
und sieben Jahre lang
aus der Galle trank
der gemeinen Lügen Totenklang.
DU - "freier" Sender,
unsre Helden sind der Wahrheit Lehrer.

Ihre Mutter durch die Flucht
verließen sie eigne Brut,
auch des namenlosen Vaters Ekelgruft,
krank und ohne Vernunft,
versuchen sie mit Mord
unsere Freiheit werfen übers Bord.

Über unser schönes Land
die Sonne rot und blank
scheint und lacht auf unsre Zukunft lang,
ihnen gehört der Sarg,
dir auch, du Ameise,
wir wollen keine "Free Europe" Scheise.

Dank Dir, Du tapfer Held,
unser Dank ist Dir Entgelt,
für den Mut, klaren Kopf auf Feindesfeld,
Du unser tapfer Held!
Die dort sind nichts wert
und erst durch Dich ist der Friede zum Schwert.

x - x - x - x - x

Musik: B.Myslik, Text: Josef Laufer
Deutsche Übersetzung: Jan Ryba

ZUM WENZELS 37. GEBURTSTAG

Pamatuj na moudrá slova,
jež prosloвила madam Rettigová:
"až sobě vařit budeš jídel kotel
s chutí pro sta hrdel,
pak cibulinky vezmi přehršli,
na omastku se s ní pomazlí,
neb ta je strůjcem mužství
a určuje jeho předstojné množství."

Přidej papriku a pepře hrest,
z vlaštovčího hnízda srst,
nastrouhané čapí drápky
a dva Detkerovy prášky,
z Homérova lauru list,
šafránových blizen nit,
po náprstku thymiánu
a voňaveho majoránu,
po dvou lotech sviní chlupy,
by to znělo kol chalupy,
žejdlík curry s vanilkovým cukrem,
přidej ještě houby s octem,
kapku jedu kobřího
a pak pozvi bližního.

Dbej, bys nepozval chudáka,
pozvi raděj Husáka,
nech ho nažrat všech těch sraček,
ještě přidej mu pár facek,
na břicho mu klekni směle,
až bude se mu kouřit od prdele,
na fňukání jeho nedej,
prstíčkama mu očka zvedej,
pěstíčkama hlavičku mu zavři,
nakopej mu, jak se patří,
potom mu dej k pochopení,
žeš připravil k políbení
svůj velectěný zadek
v ceně valutových marek,
s nimiž pohrdá on všele
pak ho k tomu kopni do prdele
a bude-li ještě kecat, rošťák,
utrhni mu jeho rucej zobák,
třeba mu i hubu naplácat,
aby si zvykl "pekne boskávat"
emigrantských zadků tváře
za kladenského rucej záře,
na prsa mu vypel iniciálu,
až bude kničet internacionálu

a bude volat všechny svate,
tak mu pošli chocholate,
v kriminále místa dosti,
pro takové "hosti."

V base rád bych dělal kuchaře
a při tom také bachaře,
Tabasco by dostal k snídani,
to pro dobré trávení,
v poledne knedlíky z pepře,
a k večeri shnilá hovna z vepře,
k pití kyselinu octovou,
močkou z fajfky zředěnou,
zákusek z kravského lejna,
k tomu blech a štěnic hejna
a jako kulturní vložku,
nagajkou ran trošku,
aby nezabudol ani raz,
na Sovětský rodný svaz.

A tak tedy milý hochu,
přejeme Ti zdraví trochu,
příští rok, jak doufáme,
se zase všichni shledáme.

To Ti bude třicet vosum
a tak polib prdel kosům.

(Nalezeno v archivu 1/93)

Schwierige Wahl in Bratislava

Slowakei noch ohne Präsidenten / Havel auf Anhieb gewählt

PRAG, 27. Januar. Die Suche nach einem mehrheitsfähigen Kandidaten für das Amt des ersten Präsidenten der slowakischen Republik geht weiter. In einer Stichwahl im Parlament in der Hauptstadt Bratislava erreichten am Mittwoch weder der Kandidat der regierenden Bewegung für eine demokratische Slowakei HZDS, Roman Kovac, noch dessen Konkurrent Milan Ftacnik von der Partei der Demokratischen Linken SDL die erforderliche Dreifünftelmehrheit. Für Kovac votierten 78 Abgeordnete, Ftacnik erhielt 31 Stimmen. Zur Wahl wären 90 Stimmen notwendig gewesen.

Der slowakische Premier und HZDS-Vorsitzende Vladimir Meciar kündigte daraufhin an, seine Partei werde nun Michal Kovac als Kandidaten nominieren. Der ehemalige CSFR-Parlamentspräsident war seinem Namensvetter Roman Kovac bei einer Abstimmung des Parteipräsidiums über den HZDS-Kandidaten für das Amt des Staatsoberhauptes

nur knapp unterlegen. Die stärkste Oppositionsfraktion SDL hatte angekündigt, sie bevorzuge Michal vor Roman Kovac als slowakischen Präsidenten.

Die Wahl Vaclav Havels zum ersten tschechischen Präsidenten ist in der Medien der Republik mit großer Genugtuung aufgenommen worden. Havel hatte am Dienstag abend in Prag mit 109 Abgeordnetenstimmen bei der Wahl des Staatsoberhauptes im Parlament mit seinen 200 Sitzen auf Anhieb die absolute Mehrheit errungen.

Auf die Hetztiraden, mit denen die rechtsradikalen Republikaner die Wahl Havels verzögert hatten, reagierte Havel später mit einem Zitat aus einem seiner Theaterstücke, das er vor 22 Jahren geschrieben hatte: „Ein natürlicher Nachteil der Demokratie ist es, daß sie denen, die es gut mit ihr meinen, die Hände bindet, während sie denen, die sie nicht ernst nehmen, fast alles ermöglicht.“

Anne Franks Helfer ist tot

Amsterdam rettet Baum vor dem Versteck des jüdischen Mädchens

AMSTERDAM, 27. Januar (AP). Im Alter von 87 Jahren ist in den Niederlanden der ehemalige Widerstandskämpfer Jan Gies gestorben, der einst auch dem aus Deutschland stammenden Mädchen Anne Frank in ihrem Versteck geholfen hat. Er erlag in seiner Wohnung in Amsterdam einem Nierenversagen, wie die Anne-Frank-Stiftung am Mittwoch mitteilte.

Jan Gies und seine Frau Miep wurden einer großen Öffentlichkeit bekannt, weil sie im Tagebuch von Anne Frank erwähnt werden. Miep arbeitete in der Firma, die Anne Franks Vater Otto in Amsterdam betrieb, und schmuggelte Nahrungsmittel zu dem Mädchen und anderen Juden, die sich während des Zweiten Weltkriegs in einem Hinterhaus des Anwesens an der Prinsengracht vor der deutschen Besatzung versteckten. Jan arbeitete damals im städtischen Sozialamt und beschaffte die erforderlichen Lebensmittelmarken. Das Ehepaar versteckte auch einen Juden in der eigenen Wohnung und belieferte andere Widerstandskämpfer mit Lebensmittellkarten. „Jan war keine Person, die im Rampenlicht stand ...“, hieß es nun in der Erklärung

der Anne-Frank-Stiftung. „Zeit seines Lebens war er ein Mann von wenig Worten und vielen Taten.“

Die Stadtverwaltung von Amsterdam will eine alte Kastanie retten, die Anne Frank einst von ihrem Versteck aus sehen konnte. Rund 300 000 Gulden (320 000 Mark) sollen aufgewendet werden, damit der versuchte Boden um den Baum ausgewechselt werden kann, da dort Öl aus einem Tankleck ausgelaufen ist, wie Sabine Ruitenbeek von der Stadtverwaltung erläuterte. Die 30 Meter hohe Kastanie ist über 150 Jahre alt und steht im Nachbargarten des Hinterhauses an der Prinsengracht, in dem sich das aus Frankfurt am Main stammende jüdische Mädchen versteckte, ehe das Versteck verraten und die 15jährige 1945 im Konzentrationslager Bergen-Belsen ermordet wurde.

Der Baum spielt in Annes berühmt gewordenem Tagebuch eine Rolle. Ita Amahorsejia von der Anne-Frank-Stiftung sagt: „Der Baum zeigte ihr den Wechsel der Jahreszeiten an und erinnerte sie daran, daß das Leben draußen weiterging.“

Rechtsradikale immer aggressiver

Telefonterror und anonyme Briefe

BERLIN, 28. Januar. Die rechtsradikale und neonazistische Szene versucht offenbar zunehmend, mit Telefonterror und anonymen Briefen ihre Gegner zu verunsichern und sie mit manipulierten Pamphleten zu diffamieren. So erhält der Kommunikationswissenschaftler Rolf Kütz aus Berlin, dessen jüdische Herkunft bei seiner Bewerbung für das Amt des Kulturreferenten in Regensburg eine öffentliche Debatte über Antisemitismus ausgelöst hatte, seit einigen Wochen telefonische Morddrohungen. „Man sagt mir“, berichtete Kütz der FR, „wenn ich am Tag vor Hitler das Land nicht verlassen habe, werde man mich erschießen.“ Mit besagtem Tag ist augenscheinlich der

60. Jahrestag der Ernennung Hitlers zum Reichskanzler am 30. Januar gemeint.

Die Polizei verweigerte mit Hinweis auf „taktische Überlegungen“, so Sprecher Manfred Schneider, Angaben über die Zahl der ihr bekannten Fälle. Bedrohte Personen erhielten eine polizeiliche Bewachung; auch versuche der Staatsschutz die Täter mit Fangschaltungen zu ermitteln. Schwieriger stellt sich die Aufklärung dar, wenn Bürger in Briefen beleidigt und bedroht werden.

Manches spricht dafür, daß solches Vorgehen gezielte Methode der Neonazis geworden ist. So hatte der *Brandenburger Beobachter*, ein Blatt der verbotenen

auch Streß und Sorgen können die Ursache sein. Löffelform (schüsselförmige Nagelplattenvertiefung): Verursacht durch

Lachnummer

Die Polit-Posse, die seit Wochen vor ausverkauftem Haus unter dem Titel „Honecker-Prozeß“ im Berliner Kammergericht gegeben wird, hat offenbar wegen der großen Nachfrage des verehrten Publikums und der Herren Staatsanwälte einen zusätzlichen Akt erhalten.

Weil nämlich die Einstellung des Verfahrens gegen den Staatsschauspieler Nummer 1 der untergegangenen DDR nicht in einer öffentlichen Vorstellung erfolgte, sondern hinter geschlossenem Vorhang, wurde vom Intendanten für den 8. Februar eine Wiederaufführung auf den Spielplan gesetzt. Leider ist der Hauptdarsteller mit ausdrücklicher Genehmigung der Theaterleitung zu einem seiner Meinung nach hoch verdienten, längeren Erholungsurlaub verreist.

Nun steht das Berliner Justizensemble vor der bangen Frage: Wie kriegen wir den alten Herrn wieder auf die Bühne? Eigens wurde ein reitender Bote zu ihm gesandt. Der soll ihn darauf aufmerksam machen, daß bei „unentschuldigtem Fehlen“ das Stück auch ohne seinen Part aufgeführt werden, ja man ihn sogar von als Polizisten verkleideten Statisten auf die Bühne schleppen lassen könnte.

Da wollen wir doch im Namen aller Beteiligten hoffen, daß sich der Delinquent ob solch unsinnigen Ansinnens nicht einfach totlacht und der tollen Berliner Lachnummer auf diese Weise doch noch ein tragikomisches Ende bereitet.

Honecker soll wieder nach Berlin kommen

Vbn BERLIN, 27. Januar. Das Verfahren gegen Erich Honecker wegen der Todeschüsse an der Mauer und der damaligen Grenze ist noch nicht zu Ende. Das Berliner Landgericht teilte am Mittwoch mit, der nach Chile ausgewiesene Honecker werde aufgefordert, sich am 8. Februar um 9.30 Uhr im Kriminalgericht Moabit einzufinden. An dem Tag werde die Hauptverhandlung fortgesetzt.

FOR TISICILET/...

Blutarmut und Eisenmangel. Überfunktion der Schilddrüse. Nebenniere oder Magen- und Darmstörungen. **Längs verlaufende rote Streifen (Splitterblutungen):** Bluthochdruck. Psoriasis (Schuppenflechte). Rheuma oder Infektion der Herzhinnenhaut.

Zuviel ist ungesund

Marburg - Zuviel Knoblauch ist ungesund. Bei einer Tagesdosis von mehr als 50 Gramm irischem Knoblauch kann es zu Übelkeit,

Schweißausbrüchen, Erbrechen, Schwindel und Durchfall kommen. Bei richtiger Dosierung senkt die Knote Blutdruck und Blutfettwert.

„Deutschen Alternative“ (DA), wiederholt Namen und Adressen von Linken, Liberalen und Juden veröffentlicht. Die NF wiederum soll nach Erkenntnissen des brandenburgischen Verfassungsschutzes „interne Listen“ über Linke angelegt haben.

Österreich ist bleifrei

München - An Österreichs Tankstellen gibt es ab 1. Februar nur noch „bleifrei“. Wer noch verbleites Benzin braucht, muß Super-Bleifrei (98 Oktan) tanken, bei dem das Blei durch andere Zusätze ersetzt ist.

In Fechenheim lebt man „relativ sicher“

Ein Monat Fahrverbot für Raser

Am 1. April neuer Bußgeldkatalog / Schärfere Strafen

BONN, 28. Januar (AP). Autofahrern droht nach dem 1. April ein Fahrverbot von mindestens einem Monat, wenn sie die Höchstgeschwindigkeit innerorts um mehr als 31 Stundenkilometer überschreiten. Raser müssen außerdem bei Geschwindigkeitsverstößen und Überfahren des Rotlichts mit schärferen Strafen als bisher rechnen. Eine entsprechende Änderung des Bußgeld- und Verwarnungskatalogs habe Bundesverkehrsminister Günther Krause jetzt unterzeichnet, teilte sein Ministerium am Donnerstag in Bonn mit. Die Verordnung soll in Kürze im Bundesgesetzblatt erscheinen.

Drastisch bestraft wird ab April, wer über eine rote Ampel fährt: Dauert die Rotphase schon länger als eine Sekunde an und wird der Verkehrssünder erwischt, muß er 400 Mark Bußgeld zahlen und bekommt einen Monat lang den Führerschein entzogen.

Wer beim Abbiegen in ein Grundstück, beim Wenden oder Rückwärtsfahren einen anderen gefährdet oder einen Sachschaden verursacht, muß ab April mit einem erhöhten Bußgeld von 100 Mark rechnen.

Auch müssen ab April Kinder unter zwölf Jahren grundsätzlich und auf allen Plätzen „in speziellen Kinderrückhaltesy-

stemen im Pkw gesichert werden“. Je nach Alter des Kindes bedeutet das eine Babywanne, ein Kindersitz oder das Anschlallen mit dem Sicherheitsgurt. Schon seit Juli 1992 mußten Kinder auf dem Beifahrersitz gesichert werden. Der Verstoß wird mit einem Verwarnungsgeld von 40 Mark geahndet.

● Wer die zulässige Höchstgeschwindigkeit um 21 bis 25 Kilometer pro Stunde überschreitet, mußte bisher generell 80 Mark Bußgeld bezahlen. Innerorts werden jetzt 100 Mark fällig, außerorts bleibt es bei 80 Mark, außerdem gibt es einen Punkt in der Flensburger Verkehrssünderkartei. Weiter wird gestaffelt:

● 26 bis 30 Kilometer: bisher 100 Mark, jetzt innerorts 120, außerorts 100 Mark, drei Punkte.

● 31 bis 40 Kilometer: bisher 150 Mark, jetzt innerorts 200, außerorts 150 Mark, drei Punkte.

● 41 bis 50 Kilometer: bisher 200 Mark, jetzt innerorts 250, außerorts 200 Mark, vier beziehungsweise drei Punkte.

● 51 bis 60 Kilometer: bisher 300 Mark, jetzt innerorts 350, außerorts 300 Mark, vier Punkte.

● über 60 Kilometer: bisher 400, jetzt innerorts 450, außerorts 400 Mark, vier Punkte.

„Lieber Erich, komm doch heim...“
 32IM BICH 69
 INNER
 LIEBENDE HELFEN

Herr Honecker bekommt eine gerichtliche Vorladung. Aus dem kalten Berlin in das sonnige Chile. Vermutlich per Einschreiben.

Entweder liest er sie grinsend. Oder überhaupt nicht.

Oder Senior Enrique H. sagt, daß er Herrn Erich H. gar nicht kennt. „Adressat unbekannt“ oder „Unbekannt verzogen“.

Ein Auslieferungsabkommen mit Chile gibt es nicht. Wußten das die Berliner Richter nicht, als sie Honecker freiließen? Oder stellen sie sich jetzt dümmer, als sie sind?

Wenn die Sache nicht so traurig wäre, dann wäre sie die größte Lachnummer in und um Moabit seit den Tagen des Hauptmanns von Köpenick.

Der gelernte Schuster Voigt hat das Militär aufs Kreuz gelegt – der gelernte Dachdecker Honecker die Justiz.

Und jetzt singen Richter und Polizei: „Lieber Erich, komm doch heim.“

WIRTSCHAFTSDEKL.: 70 TÄGIG 4,5 KNAUF
 ZAHNWEIßPASTE...

Der Mann, der Hitler töten wollte

Der Mann, der Hitler in die Luft sprengen wollte, ist tot: Axel Freiherr von dem Bussche. Er wurde 73 Jahre alt.

Frühjahr 1942. Hitlers Armee kämpft in Rußland. Oberleutnant Axel v. d. Bussche wird verwundet, ist nicht mehr fronttauglich. Er wird Reservist, aber kann das erlebte Kriegs-Graven nicht vergessen: „Ich sah sie immer wieder, die Menschenschlangen, über einen Kilometer lang, alte Männer, Frauen, Babys, alle nackt. Es waren

die Juden des Ortes. Sie warteten darauf, ausgerollt zu werden.“

Er wollte handeln, aus Notwehr, aus Selbstachtung. So entschloß sich der Protestant zu einem Tyrannen-Mord: Hitler muß nicht neue Winteruniformen vorgelegt werden. Axel v. d. Bussche sollte die Vorführung leiten. Er war 1,96 Meter groß, blond und blauäugig, mehr-

fach verwundet, viele Tapferkeitsauszeichnungen. Er hat beschlossen, in seiner Hosentasche eine Sprengladung zu tragen, um den Mann zu töten, der am gleichen Tage geboren worden war wie er – am 20. April.

Er trug ein Kilo Sprengstoff an seinem Körper, die Zündschnüre in der Hosentasche. Die Uniform-Vorführung wurde verschoben, der Soldat kehrte mit der Bombe wieder um.

Schwere Krise in der Slowakei

PRESSBURG, 28. Januar (AP). Das Scheitern der Präsidentschaftswahl in der Slowakei hat in der Regierungspartei von Ministerpräsident Vladimír Mečiar eine Führungskrise ausgelöst. Außenminister Milan Kňažko sprach Mečiar Partei Presseberichten vom Donnerstag zufolge die Fähigkeit ab, als einzige politische Kraft die Probleme lösen zu können. Kňažko ist stellvertretender Vorsitzender der von Mečiar geführten Bewegung für eine Demokratische Slowakei (HZDS).

Der als Widersacher Mečiar geltende Kňažko reagierte damit auf den Vorwurf des Ministerpräsidenten, er, Kňažko, habe Abgeordnete verbündeter Parteien aufgewiegelt, dem gescheiterten Präsidentschaftskandidaten der HZDS, Roman Kováč, ihre Stimmen zu verweigern.

Was Fingernägel über Krankheiten verraten

■ Fingernägel bringen's an den Tag: Ihr Aussehen kann ein Alarmsignal für Mineralstoffmängel und Krankheiten unseres Körpers sein!

Brüchige Nägel: Eisen-, Vitamin- oder Kalkmangel. Aber auch Chemikalien (wie scharfe Putzmittel, häufiger Gebrauch von Nagellackentferner) können schuld sein. **Weisse Nagel-**

flecken: Kalziummangel. In seltenen Fällen ein Zeichen für Bluteiweißmangel oder Nieren- und Lebererkrankungen. **Gelbfärbung:** Verschiedene Atemwegserkrankungen (wie Bronchitis), Schilddrüsenerkrankungen oder Lymphkrankheiten. **Rundnägel (uhrglasförmig gekrümmte Nägel):** Sie können vererbt sein oder auf Herz- und

Kreislaufstörungen, Lungenleiden, Leber- und Nierenkrankungen, Blutarmut, Bindegewebschwäche, Dickdarmkrankungen hinweisen. **Querrillen:** Falsche Ernährung (zuviel Fett und Zucker, zu wenig Obst, Gemüse, Vollkornprodukte) oder Hauterkrankungen sind schuld. Aber

Tokmac. na str. 63/8

BILD und CSA laden ein: Frühling in Prag

Prag, Goldene Stadt. Heimat des braven Soldaten Schwejk, Hauptstadt der Tschechischen Republik. Geballte Ladung Geschichte und Kultur. Oper, Nationalgalerie, Museen – alles top. Malerische Winkel in der Altstadt und auf der Kleinseite, idyllische Restaurants, traumhafte Moldau-Promenade mit Karlsbrücke.

Mit dem Auto nicht ganz so günstig zu erreichen. Meistens Landstraße, nur vor Prag gibt's ein kurzes Autobahnstück. Aaaaber: Dafür gibt's die „einheimische“ Fluglinie CSA. Beileibe keine „Exoten-Airline“ mehr. CSA (Rathenauplatz 2 – 8, Frankfurt, ☎ 069 - 9200350) fliegt mit modernen Boeing 737/500 zweimal täglich Frankfurt – Prag (und natürlich auch von Hamburg, München, Düsseldorf). Der Ein-Stunden-Flug kostet ab 333 Mark. Guter Service, reichhaltiger Duty-Free. Sie können sogar nach der Ankunft in Prag noch zollfrei einkaufen. Und vor Ort arrangiert CSA-Airtours alles für Sie – Transfer, Stadtrundfahrt,

Besichtigungen, Mietwagen.

Jetzt der Knaller: CSA, BILD-Frankfurt und das Atrium-Hotel laden 12 Leser im März/April nach Prag ein. Sie fliegen mit CSA, wohnen im exklusiven Hotel im Herzen der Stadt. 788 Zimmer mit 1 568 Betten. Jedes Zimmer mit Telefon, Satelliten-TV (DZ 378 Mark). 9 Restaurants (französische bis tschechische Küche),

Nightclub, Patisserie, 600 Angestellte.

Also: Beantworten Sie die Frage: An welchem Fluß liegt Prag? ● Wolga. ● Moldau. ● Donau. Antwort auf eine Postkarte und bis morgen (Poststempel) an: BILD-Frankfurt, Kennwort Prag, Rathenauplatz 29, 6078 Neu-Isenburg. Telefonnummer nicht vergessen, die ersten vier Gewinner werden ausgelost, benachrichtigt.

Das „Atrium“: Ein Glaspalast um einen Riesen-Innenhof mit Sitzgruppen, Restaurants und viel Grün.

Vor falschen 200ern gewarnt

STUTTGART, 29. Januar (AP). Das Landeskriminalamt Baden-Württemberg hat am Freitag vor der Annahme falscher 200-Mark-Noten gewarnt. Die Blüten würden zur Zeit bundesweit, vor allem aber im Südwesten von Unbekannten in Umlauf gebracht. Betroffen seien vor allem Kaufhäuser, Bäckereien, Metzgereien und Lebensmittelläden.

Nach LKA-Angaben unterscheiden sich die Fälschungen von echten 200ern durch das zu dunkel getönte und zu glatte Papier. Die bei echten Noten erhabenen Schriftzüge „DEUTSCHE BUNDESBANK“, „200 DEUTSCHE MARK“ sowie das Sehbehindertenkennzeichen seien zudem nur flach ausgeführt und nicht fühlbar. Die Polizei riet dazu, die Banknoten gegen das Licht zu halten: Bei echten Scheinen ist der Sicherheitsfaden als eine durchgängige Linie zu erkennen, auf der die fortlaufende Wertangabe 200 Mark steht. Bei den Fälschungen sei der Faden nur als gestrichelte Linie ohne Wertangabe zu sehen.

Vor Stalingrad fielen rund 480 000 Rotarmisten

MOSKAU, 29. Januar (AFP). In einem jetzt in Moskau veröffentlichten Buch werden erstmals offizielle Zahlen über die Verluste der Roten Armee bei Kampfeinsätzen vom Zweiten Weltkrieg bis zur Intervention in Afghanistan genannt. Das Werk entstand nach der Auswertung des Staatsarchives. In dem Buch mit dem Titel „Das gelüftete Geheimnis“ wird die Zahl der in der Schlacht um Stalingrad im Jahre 1942 gefallenen Rotarmisten mit 478 741 angegeben; 650 868 Soldaten wurden in dem 201 Tage dauernden Kampf verletzt.

Während des Korea-Krieges starben von 1950 bis 1953 dem Buch zufolge 299 sowjetische Soldaten, bei der Niederschlagung des Aufstandes in Ungarn 1956 waren es 720, 1540 wurden verletzt. Zehn Soldaten wurden getötet, als der Warschauer Pakt den Prager Frühling 1968 gewaltsam beendete. Im Afghanistan-Krieg von 1979 bis 1989 starben 14 453 Sowjet-Soldaten, 53 753 wurden verletzt, 414 932 mußten wegen Infektionskrankheiten behandelt werden.

Arbeitslosigkeit in Deutschland

Angaben in 1 000 – ab 1990 Gesamtdeutschland

Registrierte Arbeitslosigkeit + verdeckte Arbeitslosigkeit = wahre Arbeitslosigkeit

verdeckte Arbeitslosigkeit
Kurzarbeit,
ABM,
Umschulung,
Vorruhestand
u.ä.

1992:
5 298

= 15 Prozent
aller zivilen
Erwerbs-
personen

Gehaltserhöhung für Jelzin

MOSKAU, 29. Januar (AP). Der Oberste Sowjet Rußlands hat angesichts der galoppierenden Inflation eine Vervielfachung der Bezüge von Präsident Boris Jelzin beschlossen. Die gleichen Gehälter wurden auch Parlamentspräsident Ruslan Chasbulatow und dem Präsidenten des Verfassungsgerichts, Valery Sorkin, zugewilligt, meldete Itar-Tass.

Danach werden sie jeweils 72 000 Rubel monatlich erhalten, das Zehnfache des Durchschnittslohns eines Arbeiters.

Das sind nach offiziellem Kurs, nicht jedoch der Kaufkraft nach, weniger als 200 Mark. Der Kurs der russischen Währung sackte am Donnerstag auf der Moskauer Währungsauktion auf das neue Rekordtief von 572 Rubel je US-Dollar ab.

Wenig Wertvolles in Cremes?

FRANKFURT A.M., 29. Januar (dpa). Teure Hautcremes enthalten nach den Erkenntnissen des Öko-Test-Magazins meist wenig wertvolle Inhaltsstoffe. Bei einer Untersuchung von 20 Produkten der gehobenen Preisklasse (84 bis rund 283 Mark je 100 Milliliter) sei dagegen häufiger als in sogenannten Billigprodukten das vermutlich krebserregende Formaldehyd gefunden worden, heißt es in der Februar-Ausgabe des Magazins. Die aufwendig verpackten Cremes enthielten bis zu 80 Prozent Wasser und aus Erdöl gewonnene Wachse und Öle. Angebliche „Wundersubstanzen“ gegen Falten wie Liposome oder Collagen könnten gar nicht in tiefere Hautschichten vordringen. Beim Kauf von Hautcremes sollten Verbraucher auf natürliche Öle wie Avocado oder Jojoba achten.

Friedensfahrt nur in der CR

Die Friedensfahrt für Radamateure findet zwar auch in diesem Jahr statt, doch nur auf dem Gebiet der Tschechischen Republik. Der Bund Deutscher Radfahrer hatte sich ebenso wie Polen als Veranstalter zurückgezogen.

Stimmt es, daß man eine Brille von der Steuer absetzen kann?

Ja. Wenn Sie eine Brille oder Kontaktlinsen brauchen, um richtig zu sehen, können Sie das als „außergewöhnliche Belastung“ in der Steuererklärung geltend machen. Typisch medizinische Hilfsmittel werden aufgrund der Lebenserfahrung als „zwangsläufig“ anerkannt. Darunter fallen auch Brillen. Ebenso Hörgeräte, Zahnprothesen, sonstige Prothesen, Rollstühle und vieles andere mehr, vorausgesetzt, sie wurden von einem Arzt verschrieben. Anschaffungen wie Gesundheitsschuhe, Spezialbetten und -matten, die von Gesunden auch aus Gründen der Vorsorge gekauft werden, erkennen die Finanzämter dagegen nicht ohne weiteres an.

Die tote Hepburn und 2 Geheimnisse

Paris – „Trauert nicht um mich, trauert um die Kinder.“ Audrey Hepburn kurz vor ihrem Tod (†63). Jetzt erfahren wir mehr über die Bedeutung dieses Satzes. Die Schauspielerin zu ihrem Freund, Modeschöpfer Hubert de Givenchy (65): „Ich dachte lange Zeit, daß ich nie eigene Kinder kriegen kann. Umso mehr habe ich

mich gefreut, als die beiden Söhne kamen.“ Givenchy: „Aus Dank wurde Audrey deshalb später UNICEF-Botschafterin.“ Ein anderer wunder Punkt – ihr Verhältnis zu Deutschland. Ihr Halbbruder wurde von Nazis verschleppt, der Onkel erschossen. Givenchy: „Sie lehnte jede Filmrolle aus Deutschland ab.“

Warum fallen Vögel im Schlaf nicht vom Ast?

Die Füße eines Baumvogels sind mit einem besonderen Festhaltereflex ausgestattet. Setzt sich ein Vogel auf einen Zweig und winkelt die Fersen ab, spannen sich die Sehnen, die über die Rückseite der Beine laufen: Sie ziehen die Zehen zusammen. Das Körpergewicht des schlafenden Vogels erhält den Festhaltereflex aufrecht und sichert so den Haltegriff.

MIT EINEM BASEBALLSCHLÄGER bedroht dieser Skinhead einen Polizisten in der tschechischen Stadt Pardubice. Während eines Protestmarsches der Skinheads gegen den Tod eines 16jährigen kam es zu Ausschreitungen. Dabei wurde ein Roma-Paar zusammengeschlagen. Die Polizisten setzten auch Hunde ein.

Absage aus Polen bei Asyl

ff BONN, 31. Januar. Polen hat einen wesentlichen Bestandteil des Bonner Asylkompromisses verworfen. Die Vorstellung, Polen solle über seine Grenze nach Deutschland eingereiste Asylbewerber zurücknehmen, sei unannehmbar, sagte Vize-Innenminister Jerzy Zimowski laut der Nachrichtenagentur ddp in einem Pressegespräch. Sein Land sei heute in keiner Weise darauf vorbereitet, Zehntausende Ausländer aus der Bundesrepublik aufzunehmen. Der Asylbeschuß von CDU, CSU, FDP und SPD sieht vor, daß Flüchtlinge, die über ein „sicheres Drittland“ wie Polen hierher geflohen sind, sofort in dieses Transitland abgeschoben werden können.

Zimowski zufolge hat Bonn organisatorische Hilfe angeboten, wenn Polen „pro Jahr 40000 bis 50000 Zurückgewiesene aufnimmt. Sein Land könne sich aber Belastungen dieser Art nicht leisten. Warschau sei nicht bereit, „die Suppe auszulöffeln“, die sich Deutschland eingebrockt habe.

Ernsteste Warnung

Es mag alles halb so ernst sein. Vielleicht hat der polnische Vize-Innenminister nicht für seine gesamte Regierung gesprochen, als er den Bonner Asylbeschuß kategorisch ablehnte. Und vermutlich geht es ihm auch ein wenig darum, den Preis für die Zusammenarbeit Warschaws mit hiesigen Flüchtlingsbehörden in die Höhe zu treiben.

Ernst zu nehmen sind die Worte von

Jerzy Zimowski freilich dennoch. Er hat nämlich Recht: Der Plan von CDU/CSU, FDP und SPD, künftig alle über „sichere Drittstaaten“ nach Deutschland fliehenden Menschen umgehend in diese Transitländer zurückzuschicken, ist für das unter anderen betroffene Polen unannehmbar.

Eine Verwaltung, die jährlich Zehntausende Asylverfahren bewältigen könnte, gibt es dort nicht. Und die wirtschaftliche Situation des Landes schließt aus, daß sich das demnächst ändern könnte. Auch ist unseren Nachbarn in der Tat nicht zuzumuten, daß sie sich der Logik der Bonner Asylvereinbarung unterwerfen. Diese peilt an, unsere günstige geographische Lage schamlos auszunutzen und Deutschland einfach mit einem fast alle Flüchtlinge abschottenden Cordon sanitaire zu umschließen.

Den Sozialdemokraten sollte die Kritik des Polen in den Ohren klingeln. Die SPD sollte sich an ihre frühere Skepsis gegenüber den Plänen der Union zur Verschärfung des Asylrechts erinnern. Und daran, daß die Abstimmung über den künftigen Verfassungsartikel noch ansteht.

Aufgespießt

„Eigentlich wurde uns ein Pakt der Solidarität zwischen Ost- und Westdeutschen angekündigt, herausgekommen ist jedoch ein Plan, nach dem wir alle Solidarität mit der Bundesregierung üben sollen, und ich finde, sie

Celní pirátů chtějí dolary

Jako zločinci si připadali zaměstnanci Lázeňského sanatoria Bristol Karlovy Vary při návratu z týdenní cesty do Turecka. Na hraničním přechodu mezi rumunským Mladou a maďarským Nagylakem se stali v minulých dnech oběťmi celního pirátství.

cestu hrůzy. „Pozvali na nás 17 policistů s pendreký a psem. Velitel komanda pustil slzný plyn na řidiče. Tři hodiny nesměl nikdo ven. Když pryč do dvou minut nedáme alespoň 350 dolarů, tak nás pryč zmlátí. Tloukli pendreký do autobusu. Celé to hrůzné divadlo sledovali pobaveně celníci v Nagylaku.“ Cestovní kancelář Bus tour Karlovy Vary nakonec 350 dolarů zaplatila. „Jinak bychom tam stáli do dneška.“ dodává Marie Hubálková. „Byla to nejstrašnější a nejdražší cesta do ciziny. Každého z nás stála 4380 Kčs i spoustou nervů.“ Dnes už opět lékaři a masérky létají v našich lázních.

Autobus se 40 lékaři, zdravotními sestrami a personálem lázni se vrátil z Istanbulu. „Už to rumunské celníci chtěli po nás 20, pak 50 a nakonec 100 marek za propuštění. Nakonec to řidič usmlouval na 1000 Kčs.“ řekla nám větera Věra Kyzviatová. MUDr. Ladislav Polivka ji doplňuje. „To nejhorší nás čekalo. Přišli maďarské celníci a chtěli kauci 700 dolarů. Když jsme odmítli, odstavili nás a vyhržovali, že pojedeme zpátky přes Rumunsko do Ruska.“ Vrchní sestra Marcela Valhová popisuje

„Jemanden auf den Zahn fühlen“ – woher kommt das?

Diese Redensart stammt wahrscheinlich aus dem Pferdehandel. Um einen alten Gaul loszuwerden, fütterte man Tage vorher nur Hafer und mischte der Tränke etwas Arsen bei, um das Fell glänzend und die Augen feurig zu machen. Abernünftige Pferdekennner fielen auf diesen Trick nicht herein. Sie fühlten dem Pferd einfach auf den Zahn. Da spürt der gebaute Finger den Grad der Abnutzung auf den Kauflächen der Mahlzähne. Das ist ein untrügliches Zeichen für das Alter eines Pferdes. Heute bedeutet die Redensart: Jemanden schnell und gründlich auf seine Kenntnisse und Fähigkeiten prüfen.

Was ist Peeling?

Bei einem Peeling wird die Haut besonders intensiv gereinigt. Dabei werden abgestorbene Hornschüppchen entfernt und die Haut besser durchblutet. Der Teint wird wieder zart und rosig. Normale bis fettige Haut verträgt eine solche Gesichtereinigung zwei- bis dreimal die Woche, empfindliche Haut höchstens alle acht Tage. Vor jedem Peeling wird die Haut wie gewohnt gereinigt. Das Peeling-Präparat (gibt es von allen guten Kosmetikern) gleichmäßig auftragen und mit den Fingerspitzen sanft einmassieren. Mit warmem Wasser gründlich abspülen.

hat diese nicht verdient.“

Gregor Gysi in seiner Abschiedsrede als PDS-Vorsitzender.

Eier und Salmonellen

Über 200 000 Deutsche erlitten in diesem Jahr eine Salmonellen-Infektion. Der Grund: infizierte Eier. Trotzdem brauchen Sie auf Ihr Frühstücksei nicht zu verzichten, wenn Sie das Rezept von Prof. Manfred Kist (Uni Freiburg) befolgen: „Eins kalte Wasser legen, mit dem Wasser erhitzen, vier Minuten kochen lassen, aus dem Wasser nehmen, nicht abschrecken, sondern sechs Minuten stehen lassen.“ Mit dieser Methode steigt die Temperatur im Ei auf 60 bis 70 Grad an, und die Hitze tötet alle Erreger ab, ohne daß das Ei dabei zu hart wird.

Schüler sahen den Teufel unterm Baum

Manila - 20 philippinische Schüler wollen auf dem Schulhof unter einem Baum den Teufel gesehen haben. Zitierend berichteten sie, der Mann sei riesig gewesen, habe Hörner und elnen Schwanz gehabt. Der Schuldirektor hat den Teufelsausstreiber bestellt.

Was ist Irish Coffee?

Dieses alkoholische Getränk, bei Kennern besonders beliebt an klirrend kalten Wintertagen, ist eine kräftig-würzige Mischung aus heißem schwarzem Kaffee, Irish Whiskey und Sahne. Und so wird der Irish Coffee richtig zubereitet: in ein vorgewärmtes Glas einen kräftigen Schuß Irish Whiskey gießen, anzünden und dann mit starkem, heißem Kaffee auffüllen. Zucker (nehmen Sie nach Möglichkeit braunen) dazugeben und gut umrühren. Zum Schluß eine Haube aus halbgelagerter Sahne vorsichtig daraufgeben. Die Sahne darf sich auf keinen Fall mit dem Kaffee vermischen. Der heiße „Irish Coffee“ wird genüßlich durch die kühle Sahnehaube getrunken. Achtung, Autofahrer, den Alkohol-Anteil nicht unterschätzen!

Aufgespießt

„Der Test spezieller zweischichtiger Unterwäsche habe noch keine befriedigenden Ergebnisse erbracht, doch seien die Soldaten mit mehr Baumwollunterwäsche ausgestattet worden, so daß bei ungünstigen klimatischen Bedingungen ein Wechsel und die Reinigung der Wäsche in angemessenen Abständen besser möglich wurde.“

Ein Sprecher des Bundesverteidigungsministeriums zur Bitte deutscher Hubschrauberpiloten in Bagdad, mit tropentauglicher Wäsche ausgerüstet zu werden, zitiert nach dpa.

Von Energiefressern zu Sparschweinen

Änderung des Strom- und Wasserverbrauchs inländischer Haushaltsgeräte in Prozent*

Vyleští vlastní obraz

Bratislava - Vláda Slovenské republiky musí, podle svého předsedy Vladimíra Mečiaru, zabránit poškozování zájmů Slovenska „úmyslným, vědomým a nepravdivým informováním o Slovensku a jeho vládě v zahraničí. Nemusi se to stát příjetím zákona na ochranu republiky“, zdůraznil v rozhovoru pro Slovenský rozhlas.

V. Mečiar však předpokládá, že v krátké době bude v SR přijat nový trestní zákon, který bude „úplně jinak a úplně nově definovat trestné skutky“. Dále dodal, že nepovažuje za právo na názor a za svobodný projev, jestliže někdo hovoří o občanských nepokojích, o bojích nebo vyvolává občanskou neposlušnost.

Krajani pro Havla

Praha - Emigranti z bývalého socialistického Československa byli, podle vlastních slov, otázkami svých zahraničních přátel vyprovokováni k sepsání prohlášení, ve kterém přivítali brzkou volbu prezidenta ČR.

Zároveň doporučují, aby prezidentem byl zvolen Václav Havel. Mezi podepsanými figurují sir Frank Lampl, předseda správní rady a gener. ředitel fy BOVIS a ředitel loďařské fy PNO, Londýn - Anglie; Josef Czernin, ředitel investiční společnosti, Londýn - Anglie; Josef Seidler, býv. vel-

kopodnikatel, Londýn - Anglie; Miloš Vainer, velkoobchodník s diamanty a poradce australské fy Argyl pro těžbu diamantů, Londýn - Anglie; Miloš Forman, filmový režisér, New York - USA; Franta Novák, ředitel pojišťovny Leslie & Godwin Ltd., Londýn - Anglie, a další.

Úřad vlády ČR se v těchto dnech stěhuje z budovy v Lazarské ulici do Strakovy koleje na Klárov (bývalý Úřad vlády CSFR). Změna sídla probíhá za nepřítomnosti premiéra Klause, který je toho času ve Švýcarsku.

Bude germanizace regionálního tisku zastavena?

Zpráva o Vltavě v rukou premiéra

Dohody, jež uzavřeli původní majitelé západočeských a jihočeských regionálních listů se společností Vltava, která je filiálkou bavorské Passauer Neue Presse, považuje ministerstvo pro hospodářskou soutěž za fúze. Jejich účastníci budou do 15. února vyzváni, aby požádali ministerstvo o schválení těchto spojení. Pokud se ministerstvo nevyjádří do tří měsíců, budou fúze uznány platnými. V opačném případě — budou-li fúze považovány za nelegální — by mělo ministerstvo vnitřně vyspat k prodeji titulů novou veřejnou soutěž. Uvádí se to v závěru zprávy, s níž včera seznámilo ministerstvo pro hospodářskou soutěž premiéra Václava Klause.

Setřeni ve věci „monopolní“ společnosti Vltava zahájilo ministerstvo

pro hospodářskou soutěž z podnětu premiéra Klause. Společnost s ručením omezeným Vltava vlastní téměř 30 titulů jihočeského a západočeského regionálního tisku — některé z nich údajně získala za symbolickou cenu. Společnost se zaregistrovala koncem roku 1991 u obchodního soudu v Českých Budějovicích. Jedním ze zakladatelů a ředitelem je ing. Vlastimil Košťál — svého času ředitel vydavatelství Delta, poté s. p. Deltapress, jmenovaný do těchto funkcí ÚV KSČ. Dalšími dvěma řediteli jsou ing. Zdeněk Korbel a Rolan Radet z bavorského Pasova. Jedním společníkem firmy je Hans Kapfinger z Passauer Neue Presse, který je zapojen do činnosti dalších dvou společností — Labe a PN Press, jimž patří regionální listy severních a východních Čech.

„Setřeni ve věci společnosti Vltava bude definitivně uzavřeno do konce ledna.“ uvedl pro LD ministr pro hospodářskou soutěž ČR ing. Stanislav Bělehrádek. „Podle našich podkladů můžeme zatím říci, že vydavatelství Vltava je totožné s vydavatelstvím Labe a je propojeno ještě do dalšího vydavatelství.“

V severozápadních Čechách jsou z okresních novin v českých rukou pouze chomutovský týdeník Nástup a Svobodný hlas v Lounech. O chomutovský Nástup projevil koncem loňského roku zájem dělníka společnosti Passauer Neue Presse — nakladatelství v Hofu Frankenpost. Poté co k 31. prosinci chomutovský okresní úřad noviny zrušil, založili pracovníci týdeníku společnost s r. o. a nyní vydávají list sami.

základě žádosti výčetovatele, který se rozhodl prověřit informace psychotronika J. Dvořáka, který ve svém dopise tvrdil, že obviněný řidič A. Dubčeka je senzibil, a informoval, že v úseku dálnice, kde se nehoda stala, se vyskytují výrazné geopotenční zóny, které mají souvislost s žilami uranové rudy a mohly negativně ovlivnit řidiče. Major Kozák uvedl, že závěry psychotronika nebyly potvrzeny. Po skončení vyšetřování předá vyšetřovatel věc prokurátoru vojenského obvodové prokuratury v Českých Budějovicích, který je oprávněn podat na Jana Rezníka obžaloba k Vojenskému obvodovému soudu.

Dubčeka havárie

PELHRIMOV: - K uzavření vyšetřování havárie A. Dubčeka etyby pouze příslušník, který vypracovával USL v Praze ve spolupráci s primářem USL v Bratislavě. Buděhoň má vyšetřovávat tento týden k dispozici, bude vyšetřovávat a 5. únorem uzavřeno. Ředitel OU vyšetřování v Pelhřimově ing. J. Kozák uvedl, že od minulého týdne má vyšetřovatel k dispozici znalecký posudek o neurologickém vyšetření řidiče J. Rezníka z neurologické kliniky v Bratislavě. Posudek byl vypracován na

Buchhändler fürchten Pariser Bürokraten

Sie gehören zu Paris wie der Louvre oder die Kathedrale von Notre-Dame. In deren unmittelbarer Nähe üben sie auch ihr Metier an den Ufern der Seine aus: die Bouquinisten, die aus den grünen Kästen auf den Mauerbrüstungen mit gebrauchten Büchern, alten Drucken oder vergilbten Postkarten handeln. Doch während das weltbekannteste Seineufer mit seinen Befestigungen, den Brücken, Treppen, Uferpromenaden und Anlegestellen unter Denkmalschutz steht und im vergangenen September sogar als erstes und bisher einziges Monument der französischen Hauptstadt von der Unesco in die Liste des Kulturerbes der Menschheit aufgenommen wurde, sehen sich die Bouquinisten neuerdings in ihrer Existenz bedroht.

Anlaß der Sorgen ist ein neues Reglement, mit dem die Pariser Stadtverwaltung Ordnung in die Welt der Freiluft-Antiquare bringen will. Bislang gilt für den „Verkauf alter Bücher, Münzen und Medaillen“ an den Seine-Quais noch ein kaiserliches Dekret aus dem Jahre 1859. Das macht die Zuteilung einer Lizenz von strengen Kriterien abhängig. Bewerber müssen eine ausführliche Begründung schreiben, einen Lebenslauf mit Paßfotos vorlegen, dazu eine Wohnbestätigung, einen Auszug aus dem Personenstandsregister und ein polizeiliches Führungszeugnis. Doch trotz dieser Hürden blieb den Bouquinisten stets genug Spielraum, ihr Gewerbe nach ihrem Belieben auszuüben und ihre Bücherkästen zu öffnen und wieder zu schließen, wenn es ihnen paßte — ganz nach einer Art ungeschriebenen

Gewohnheitsrechts. Damit wird es im Zuge der geplanten „Entrümpelung“ des unter Napoleon III. erlassenen Reglements ein Ende haben. „Wenn das Wirklichkeit wird“, sagt Daniel Maillet, ein Händler am Quai de la Tourneelle, „bedeutet dies für viele Bouquinisten das Aus.“

Offiziell geht es darum, wie Jean Tiberi, einer der Stellvertreter von Bürgermeister Jacques Chirac ankündigte, die 150 Jahre alten Vorschriften an die veränderten Gegebenheiten von heute anzupassen. So werden die Bouquinisten künftig außer mit gebrauchten Büchern auch mit kleinen antiquarischen Gegenständen, alten Schallplatten oder Souvenirs handeln dürfen. Andererseits werden sie jedoch verpflichtet sein, ihre Stände an mindestens vier Tagen in der Woche geöffnet halten. Schließungen wegen Urlaub oder Krankheit müssen der Stadtverwaltung gemeldet werden. Ferner sollten die Bouquinisten gehalten sein, sich wie jeder, der einen gewerbemäßigen Handel betreibt, ins Handelsregister eintragen zu lassen.

Daß ihnen vorgeschrieben werden soll, wie oft sie ihre Kästen zu öffnen haben und daß sie sich zum Urlaub abmelden müssen, sehen viele der Bouquinisten nicht nur als einen Anschlag auf ihre Freiheit an, sondern auch als eine völlige Verkennung ihres Gewerbes. „In der Regel verbringt ein Bouquinist ein Drittel seiner Arbeitszeit an seinem Stand, die übrigen zwei Drittel wendet

Noch größer aber ist die Sorge wegen der Pflicht zur Eintragung ins Handelsregister. Sie hätte für nicht wenige Bouquinisten schwierige finanzielle Folgen, da sie automatisch die Abführung von Beiträgen an die Sozialversicherung nach sich ziehen würde. Jeder zweite Bouquinist hat jedoch die Eintragung bisher unterlassen, weil seine Umsätze so gering sind, daß ihm dafür gar nichts übrigbliebe. „Um die gesetzlich vorgeschriebene Mindesthöhe der Abgaben an Renten-, Kranken- und Familienkassen leisten zu können, muß ein Bouquinist täglich wenigstens für 700 Franc

Bücher verkaufen“, hat die „Koordination“ den Beamten im Rathaus vorge-rechnet.

Die Wirklichkeit sieht freilich anders aus. „Wenn jemand mehr als 3000 Franc Umsatz im Monat macht, dann hat er Glück“, sagt ein Bouquinist, der sein Gewerbe seit 27 Jahren betreibt. Früher hätten die Leute noch mehr Bücher gekauft. „Heute wird weniger gelesen“, stellt er fest. In der Hauptsache kämen nur noch Stammkunden auf der Suche nach bestimmten Titeln oder Ausgaben bei ihm vorbei. Die Jugend sei nicht

„Um über die Runden zu kommen, müssen sich daher manche Bouquinisten anderweitig ein Zubrot verdienen. Auch Daniel Maillet hat noch einen anderen Beruf. Er repariert die elektronischen Anzeigetafeln in den Wettbüros des Hippodroms von Vincennes. „Sonst könnte ich mir diese Leidenschaft für Bücher nicht leisten“, sagt er.

1000 Kilometer im Auto zurück, um Bücher einzukaufen. Das Mißtrauen gegenüber einer bürokratischen Regelung in zentraler „Koordination“ ins Leben gerufen hat, der 130 der 245 zugelassenen Bouquinisten angehören. Er selbst legt in manchen Monaten bis zu

Das Seineufer mit seinen Bücherständen bei Notre-Dame

víc k tonu nezapomněl dodat, že se ho tehdejší federální premiér Jan Stráský mezi čtyřma očima dotázal, jak by zareagovala slovenská strana, kdyby Janu Rezníkovi udělili amnestii. V této souvislosti stojí za zmínku i některé další skutečnosti týkající se Alexandra Dubčeka. Vladimír Mečiar těsně po jeho pobytu vysvětloval občanům, proč byl pan Dubček obháječem společného státního. Podle slovenského premiéra byl sice národně orientovaný, ale bál se o své přátele v Čechách, kteří se cítili ohroženi „nedemokratickou pravici“. Jim chtěl přijít pan Dubček pomoci.

V politické rétorice Vladimíra Mečiarra jsme si zvykli na leda-cos. Ale byl i jen nepřímé obvinění z podílu na automobilové nehodě a tím i smrti ve světle nejzajímavějšího slovenského politika je přece jen silně kafe. Vladimír Mečiar si zřejmě neuvědomuje, že svým osočováním cizích státní sám nejvíce poškozujícím zájmy země, ve které je nepochybně politicky nejspíšnější osobností.

● Tělesné pozůstatky M. Horthyho, diktátorského vůdce pravcového maďarského režimu z období mezi dvěma světovými válkami, který v roce 1957 zemřel v emigra-

Mečiarovo obvinění

Premiér slovenské vlády Vladimír Mečiar má obdivuhodnou tendenci obviňovat téměř každého ze zlych úmyslů. Ze se přitom neomezí jen na vnitřní politickou scénu, dokázal, když otevřeně nařkl Českou republiku z pozbytného a tajemného vyšetřování automobilové nehody Alexandra Dubčeka. Vše podle slovenského premiéra trvá nepřiměřeně dlouho a pozastavuje se nad tím, proč tehdejší federální ministerstvo vnitra přijalo do zaměstnání tak pochybnou osobu, jakou je podle něj řidič Alexandra Dubčeka Jan Rezník. Tato osoba je podle Mečiarova mínění nedávěryhodná hned z několika důvodů. Za prvé měl tento řidič problémy již na slovenském ministerstvu vnitra a je rovněž zapleten do aféry týkající se krádeže dokumentů SIB v Trenčíně. Leonard Čimo obvinil tehdejšího ministra vnitra SR Vladimíra Mečiarra z toho, že dal pokyn k odvozu těchto údajně kompromitujících materiálů z trenčinské vily. Podle L. Čimo to byl právě řidič Jan Rezník, který měl tyto dokumenty z vily odvézt. Vladimír Mečiar tato obvinění kategoricky odmítá. I kdyby to však nebyla pravda, je divné, že na to slovenský premiér upozorňuje v souvislosti s Dubčekovou autonehodou. Na-

ci v Portugalsku, budou převezeny do Maďarska a začátkem září uloženy do rodinné hrobky Horthyových.

Proti mému očekávání nebyla u vchodu do sálu žádná kontrola. Nemusel jsem ani použít svoji pozvánku. Do prezenční listiny jsem se zapsal pod falešným jménem a pronikl do nevelkého sálu. Za tři řady stolů postupně zasedlo asi 100 lidí. Krátce před jedenáctou přijel předseda strany Miroslav Sládek. Konferenciér přivítal pana doktora několika větami plnými obdivu.

Pan doktor se ujal slova, aby se vyjádřil k několika vnitropolitickým aktualitám. První na řadu přišlo jeho „údajně“ napadení poslankyně a bývalé členky SPR-RSC Evy Matouškové v budově parlamentu. Samozřejmě to označil za nesmysl a za další pokus o diskreditaci jeho osoby a Republikánské strany. Zdůvodnil to tím, že té ženě by se nedotkl ani třímetrovým rybářským prutem a i kdyby tak náhodou učinil, křičela by „hura“ místo „pomoc“. Odměnou za jeho pokus o žert mu byl hlasitý smích v sále. Při té příležitosti oznámil, že v pondělí podá žalobu na Českou televizi. Informaci o napadení poslankyně ho prý označila za sexuálního násilníka a to si pan doktor nenechá libit. Požadované odškodné bude samozřejmě odpovídající jeho újmě - 10 milionů korun.

Další horkou aktualitou byla jeho návštěva severních Čech. Jako vždy zkrátily sdělovací prostředky její průběh a použily jí proti nebohým republikánům. Žádného novináře pochopitelně nenakopal. Vzděl tam bylo tolik cikánů. Kdo ví, který z nich to udělal. Krátce zhodnotil také výsledky cesty. Město nebo obec, která „zlikviduje“ republikány, dostane od republikánů jejich stranickou Alfú Romeo. Výsledky už se prý dostávají. Za Miroslavem Sládkem chodí představiel radnic a stěžují si, že mají málo cikánů, a nemohou jich tudíž tolik zlikvidovat. Situace po návštěvě pana doktora

se radikálně změní a obce se začnou o cikány přetahovat. V březnu bude vše vyřešeno.

My, lid obecný, se nemusíme ničeho obávat. Však oni to ti republikáni všechno zachrání. Jen co se dostanou k moci. Volby to-

ťíž budou do půl roku a oni v nich přesvědčivě zvítězí. Před červnovými volbami přiznávaly oficiální odhady republikánům 3 % hlasů a dostali jich 6. Jestliže jim dnes přiznávají 6%, tak je jasné, že mají 12 a do těch mimořádných voleb to dotáhnou na 50 nebo víc a vláda bude jejich. Není na tom nic divného, když se řady republikánů neustále rozrůstají. Dnes mají už 50.000 členů Nejlepší by bylo vyhlásit volby na 28. října. To by se Sládkovi hodilo, aby mohl vést předvolební kampaň na náměstích. Pochopitelně by všichni přišli na to, že republikáni jsou jedinou záchranou pro tuto zemi. S volbami do parlamentu se stihnou i volby komunální a republikáni obsadí i všechny radnice. Červnové volby byly zmanipulované. Taková ODA se do parlamentu dostala podvodem. Na poslední chvíli jim přibýly setinky, které je přenesly přes pěti-procentní hranici. Pan doktor se prý někde doslechl, že se na ně připravuje zákon, na jehož základě by politickou stranu mohl zakázat prokurátor. Republikánům však ilegality pouze prospěje

a vystoupí z ní jako hrdinové. Potom si v parlamentu odhlasují čtvrtý odboj nebo to zahmou do odboje třetího, protože stále žijeme v době kvetoucího socialismu, a revoluci provede teprve vůdce Sládek se svými příznivci. To už bude revoluce opravdová, a ne ten sametový podvod. Pan doktor je úžasný, všichni zúčastnění k němu obdivně vzhlížejí a odměňují ho potleskem.

Když už jsme u voleb, vůdce se musí vyjádřit i k Senátu. Je

dentické volby a vůdce kandidatura. O výsledku je předem rozhodnuto. Je to podvod, jak jinak. Program předpokládá začátek diskuse v 11 hodin a volbu samotnou v 15 hodin. To se ovšem panu doktorovi nezamlouvá, a proto se se rozhodl program narušit. Nařídí poslancům své strany, aby jejich diskusní příspěvky byly co nejdelší. Musí přece vyzdvihnout vůdčovy kvality a pomluvit ostatní kandidáty. Šlo by to sice udělat několika slovy

SLÁDEK

a jeho věrní

zásadně proti jeho ustavení. Důvod je nasnadě, nadměrné zatížení státního rozpočtu. Jednu variantu Senátu by však republikáni podpořili. Poslanecká sněmovna by musela mít místo dosavadních 200 členů 100 a Senát by jich měl 50. Tím by se ještě 50 poslanců ušetřilo a lidé by nemuseli platit tak velké daně. Kdyby se ušetřila poslanecká křesla, mohlo by být komor i víc, aby byly „nějaký ty záruky“. Logika pana doktora je obdivuhodná. Vrcholem demokracie by patrně byl stav, kdy každý poslanec by měl svou vlastní komoru. Po Senátu přišly na řadu prez-

„Havel je kolaborant a Sládek je nejlepší“, ale tato důstojná chvíle si prý zaslouží důstojné vysvětlení všech Havlových chyb a Sládkových předností. Vyzval také své soukmenovce, aby ho přijeli do Prahy podpořit, ať už do Parlamentu nebo před něj. Předseda KSČM Jiří Svoboda se podle pana doktora domluvil s Klausem na kandidatuře Marie Štíborové. Důvod, který nikdo nechápal, vůdce obratem odhalil. Poslanci, kteří nechtějí volit Havla, budou volit Štíborovou, a ne Sládku. Zase něco proti strážcům naší demokracie, za které jsou republikáni vůdcem označováni. Ostat-

prodalo 8500 Škodovek, které tak předstihly výrobky koncernů Fiat, General Motors, Renault, Hyundai a dalších firem. Tyto údaje se však týkají jen sítě oficiálních dealerů a nezachycují individuální dovoz.

VARŠAVA: Nejprodávanějším zahraničním autem v Polsku se v roce 1992 stala Škoda Favorit. Označil to polský týdeník Wprost ve svém nejnovějším čísle pod titulem „Volkswagen Východu“. Podle předběžných údajů se loni v Polsku

miřa V. Mečiar, který svého ucha zeče prozrazoval bez ohledu na hlasy odporu z vlastních řad a opozice, napsala Rzeczpospolita.

hovořal většinu, svědčí o malé od-povědnosti politiků za osud Sloven-ska. Největší vinu za tento stav nese HZDS, soudí deník. Porážka kandidáta HZDS je současně průhrnou přer-

Nesouhlas se trestá

BRATISLAVA: Výroky předsedy vlády SR Vladimíra Mečiara o novém trestním zákoníku jsou podle místopředsedy Křesťanskodemokratického hnutí Ivana Šimka návratem k principům socialistické »zákonnosti«. Jak dále uvedl: »Každé veřejné vyjádření nesouhlasu s politikou vlády by bylo možné považovat za vyvolávání nespokojenosti a stát se tak, podle slov Vladimíra Mečiara, trestným činem«. V. Mečiar prohlásil 22. ledna ve Slovenském rozhlasu, že nový trestní zákoník bude nově definovat trestné činy. »Jestliže někdo vyvolává občanskou neposlušnost vůči vládě, nepovažují to za právo na názor. Tam, kde bude požadován zjevný neposlušnost, bude třeba ho bránit,« řekl V. Mečiar.

Pohled na Slovensko

VARŠAVA: „Slovensko prožívá první státní krizi, vyvolanou hlavně tím, že chybí politický dialog,“ napsal polský list Rzeczpospolita o hezvyšledné volbě slovenského prezidenta. „Fakt, že se pět stran nedokázalo dohodnout na kritériích, která by měl splňovat kandidát, a následně nalézt takového, který by vy-

ně. není to jediná spolupráce KSCM s ODS. Dohodli se i na sestavení komunistického stínového kabinetu. Řadový občan se poleká návratu komunismu a bude volit ODS. A to všechno jenom proto, aby republikáni získali ve volbách méně hlasů. Svědčí to o tom, že ostatní politické strany jsou si vědomy rostoucího politického vlivu republikánů, a proto proti nim kují pikle.

Kritice nešel ani vydavatel Českého deníku Josef Kudláček.

PNS totiž dělá republikánům problémy s rozšiřováním jejich stranického týdeníku Republika. PNS je podle Sládka od Nového roku akciovou společností v rukou Kudláčka a jemu podobných. Zbožňovaný pan doktor snad už ani neví, kdy mluví pravdu a kdy lže. Jeho přiznáváním je to ostatně jedno. Jejich inteligence a všeobecný přehled se limitně blíží nule. Vůdce ještě objasnil svůj výrok, že „novináři nejsou lidi“. Nebyl toho přesvědčen o narození, ale dospěl k němu během posledních tří let na základě toho, co o něm a republikánech píší.

Došlo i na téma, o kterém prý na veřejnosti a mítincích nerad mluví, ale tady „mezi svými“ se k němu vyjádřit musí. Zrádci, tedy ti poslanci, kteří ho v parlamentu opustili, nemají právo chodit po této zemi, nemají právo dýchat, nemají právo na život. Měli by následovat příklad Jidáše a oběsit se na na nejbližším stromě. To jsou slova Miroslava Sládka, která nepotřebují komentáře. Pochválil si skutečnost, že federálních zrádců se už zbavili.

Klaus jim prý naslivoval všechno možné, použil je a odkopl.

Pan doktor skončil svůj devadesátiminutový monolog a dal prostor členům strany na dotazy a vlastní diskusní příspěvky. Jejich úroveň odpovídala inteligenci přítomných. Tak se stal na půl hodiny hlavním tématem neproplacený předvolební inzerát v jihlavských regionálních novinách v hodnotě 1.000 Kčs nebo nesympatický skladník v místním zemědělském družstvu. Všechny projevy nespokojenosti s činností strany však vůdce odrazil prohlášením, že není diktátor a že je musí vyřešit volené orgány strany.

Bývalý poslanec Federálního shromáždění Jaroslav Novák označil soudní řízení s Václavem Havlem, které prohrál, za neobjektivní. Vyslechnutí prý byli pouze svědci V. Havla. Samozřejmě se proti rozsudku odvolá. Vyjádřil údiv nad tím, že V. Havel nežaloval za jeho výrok, že bývalý prezident ČSFR je alkoholik, Český

deník, který tento výrok uvěřil. On prý to jenom řekl.

Slova se opět ujal pan doktor a objasnil připojení Podkarpatské Rusi alespoň k České republice. Proč by to nemohlo být jako Spojené státy a Aljaška? Myšlenku Velké Moravy prosadí Sládek sám. Nemá potřebu se k tomu spojovat s předsedou Moravské národní strany Ivanem Dřimalem. „S outsidersy nejednám,“ zdůraznil vůdce.

Vrchol produkce si pan doktor nechal na závěr. Někdo z přítomných položil dotaz, co by M. Sládek udělal po svém zvolení prezidentem. Vůdce se rozvášnil. Ihned po zvolení by rozpustil vládu a parlament, zakázal komunistickou stranu a vládu prezidentskými dekrety. Za půl hodiny by tak vyřešil všechno co se nestihlo za poslední 3 roky. To by byla ta skutečná revoluce, po které touží. Připustil však, že teď ještě zvolen nebude, protože cikáni, kteří se ho bojí, se budou modlit ke svému Bohu.

TOHO HAVL VĚRBAJÍCÍM KOPÍK...

Premiéři tajně o měně

PRAHA: Tajné noční jednání V. Klause a V. Mečiara v noci z 27. na 28. ledna nebylo prvním setkáním českého a slovenského premiéra po rozdělení ČSFR. V. Klaus již totiž 19. ledna večer navštívil SR. Potvrdil to večera výkonný místopředseda ODS P. Čermák. Tématem rozhovorů bylo dělení majetku bývalé ČSFR a společné měny. Jak vyplývá ze vzájemných reakcí některých politiků, o schůzce nebyla informována ani většina ministrů české vlády, ani nejvyšší funkcionáři Poslanecké sněmovny.

30. 1. 93

Nová mince v hodnotě 50 Kč, lícová strana (vpravo) a rub (vlevo). Mince je dvoubarevná, ve středu pokovená mosazi, na okraji mědi. Váží 9,7 gramu, v průměru má 27,7 mm. Navrhl ji sochař Ladislav Kozák.

Na příští desetikorunové minci bude brněnský Špilberk

Nová měna úderem půlnoci

Na rubu těchto mincí v hodnotě 10 haléřů až 50 korun, které jsme včera mohli vidět, je český lev. Po každé však v jiném provedení. Návrh mincí totiž zpracovávalo šest akademických sochařů a výtvarníků. Dvacetihaléř, dvoukoruna a dvacetikoruna jsou s hranatými okraji. Ostatní mince jsou kulaté, liší se však nejen velikostí, ale i použitým kovem.

Na desetihaléři je z lící strany symbol Vltavy, jednokorunovou minci zdobí královská koruna, na pětikoruně je Karlův most. Pro lic desetikorun byl vybrán motiv brněnského Špilberku, na padělsátikorunové minci je Pražský hrad.

„Zvláštními případy“ jsou chápáni zejména lidé, kteří budou v době odluky pobývat v zahraničí. Technická část odluky pamatuje i na občany v nemocnicích, staré a nemocující, pro něž bude vytvořen zvláštní režim výměny. Její drobnosti otiškeme zítřka.

Jak jsme se včera těž dozvěděli, staré bankovky v hodnotě deset, dvacet a patdesát korun budou platit po omezenou dobu i nadále, nikoli však na Slovensku. Tam kolkují už i desetikoruny, takže po datu měnové odluky budou slovenské bankovky nižších nominálních hodnot použitelné jen na území SR. Česká strana bude mít pro změnu již začátkem února k dispozici nové mince, které si nechají v předstihu vyrazit v německých a kanadských mincovnách.

Samotný akt měnové odluky začne ve čtvrtek a skončí v neděli o půlnoci. Během těchto čtyř dnů si budou občané moci vyměnit zřejmě 4 000 korun za okolované bankovky na osobu na všech poštách, ve spořitelnách a dalších bankovních ústavech. V tomto období budou stále ještě platit staré „federální“ peníze, okolované měna bude neplatná. Úderem nedělní půlnoci se situace obrátí. V pondělí již předcházející bankovky nebudou možné (vyjma zvláštních případů) vyměnit.

Tuto informaci získala včera LD z důvěryhodného zdroje. Jak jsme v našem listě uvedli již před týdnem, jiný zdroj nám sdělil, že se tak stane ve dnech 4. až 7. února. Jak píšeme na jiném místě, zmíněný termín nám byl včera potvrzen.

Nižší míra inflace

Praha (mip) - Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR vzala včera na vědomí předběžnou zprávu vlády o plnění státního rozpočtu ČR za rok 1992, kterou přednesl ministr financí I. Kočárník (ODS).

Uplynulý rok zhodnotil jako úspěšný. „Podle předběžných údajů činil celkový pokles hrubého domácího produktu 6,7 %, což je lepší výsledek, než se očekávalo. K pozitivním

Jako 007

K tajným schůzkám Václava Klause a Vladimíra Mečiara v Pišťanech a Praze chybí na první pohled snad už jen agent James Bond. O druhé z nich nevěděla podle svých vlastních slov dokonce ani osobní tajemnice slovenského premiéra Anna Nagyová. Poněkud špionážní charakter schůzek podtrhuje i náhla „politická“ nemoc jednoho z akterů - Vladimír Mečiar se stejně jako dříve v klíčových okamžicích stáhl z očí veřejnosti s odvoláním na dobrozdání svého lékaře.

Na druhé straně je jednání obou premiérů pochopitelné. Prvopublikový ministr financí Rašín dal v době měnové odluky od Rakous-

ka nejen neprodyšně uzavřít hranice, ale dokonce nařídil odříznout i telefony. Technická část měnové odluky je ovšem tentokrát připravena tak kvalifikovaně, že jakékoliv spekulace na české straně hranic de facto zneškodnila, a na slovenské znesnadnila. Proč tedy tolik utajování? Jedním z možných vysvětlení je, že zatímco Češi s hrzkým rozdělením měny počítali od začátku, Mečiarovo Slovensko se na takovou rychlost nepřipravilo. Tajné noční letecké schůzky lze tedy objasnit urputnou snahou slovenského premiéra alespoň o pár týdnů celou operaci oddálit. Pokud je tento předpoklad správný, měl by kolorit setkání dokreslit místo Jamese Bonda spíš Hurvínkův tafulda Spejbl s naivně vykulenýma očima.

výsledkům roku 1992 patří míra inflace, která činila 11,1 %, cenová hladina v roce 1992 proti roku 1991 vzrostla o 12,7 %. Chci říci, že je to

úspěšný výsledek," uvedl Ivan Kočárník.

Míra nezaměstnanosti činila podle ministra financí 2,57 %, což je procento, které patří v Evropě k nejnižším.

I. Kočárník nepokládá výsledky hospodaření ČR za konečné, předpokládá snížení deficitu, „protože do společných příjmů ze Slovenska nebyly správně zúčtovány daně z obrátu a pravděpodobně i část odvodu ze zisku“.

— ČESI NÁS NECHCÚ! Budeme musieť naučiť Slovákov obchodovať.

Václav Havel nebyl u StB

Praha - Proti vystoupení republikánských poslanců, kteří v úterní parlamentní rozpravě k volbě prezidenta republiky označili Václava Havla za agenta Státní bezpečnosti, odvolávající se na nález nezávislé komise, důrazně protestuje předseda této komise Jaroslav Bašta a čtyři její členové.

„Jednání nezávislé komise jednoznačně prokázalo, že V. Havel nikdy nebyl vědomým spolupracovníkem StB, nýbrž celou dobu byl veden jako tak zvaná nepřátelská osoba,“ píše se ve stanovisku podepsaném

Rozpočet ČR s přebytkem?

PRAHA (jif): S předběžnou zprávou o plnění státního rozpočtu ČR za rok 1992 seznámil včera český sněm ministr financí I. Kočárník (ODS). Celkové příjmy rozpočtu měly činit 249,9 miliardy korun. Ke konci minulého roku však byly naplněny 251,4 miliardami.

Výdajová suma, totožná s předpokládanou příjmovou, byla překročena asi o 2,5 miliardy. Tento výsledek není podle I. Kočárníka možné považovat za konečný, protože daně

z obrátu a část odvodů ze zisku SR do společných příjmů nebyly správně zúčtovány. „Naše odhady naznačují, že Slováci měli odvést daleko vyšší částky. Pokud se tento předpoklad potvrdí, rozpočet ČR skončil přebytkem 200 až 400 miliónů korun,“ dodal ministr.

Inflaci 11,1 a vzrůst cenové hladiny o 12,7 % ve srovnání s předcházejícím rokem považuje I. Kočárník za úspěšné. „V Maďarsku dosáhla míra inflace v roce 1992 25 % a v Polsku 50 %,“ porovnal ministr.

Konec černým agentům

PRAHA (ire): Zamezit zneužívání modelček a manekýnek firmami, zabránit vývozu našich děvčat pod pláštěm modelové agentury do zahraničí na tzv. konzumaci či dokonce na prostituci, znemožnit fungování černých agentur a sjednotit se na základních pravidlech profese — to je několik důvodů, proč v pondělí večer zasedli k jednomu stolu zástupci našich 16 modelových agentur. Po vzoru zahraničí hodlají agentury založit vlastní profesní asociaci. Ta vydá seznam svých členů a rozešle jej svým tuzemským i zahraničním klientům, firmám a reklamním agenturám. Klient se bude nadále obracet pouze ke členům asociace. »Bez šance zůstanou tedy černí agenti, kteří sedí doma u telefonu a prodávají dvacet děvčat pochybné úrovně a pod obvyklou cenu, a ani neodvážejí daně,« řekla nám ředitelka jedné z agentur a iniciátorka akce M. Karasová. »Dále

chceme docílit rámcové sjednocení smluv, minimálních honorářů i výšky provize. Agentura nemá brát od modelky více jak 10—20 %. Dosud však existují firmy, které požadují od dívky i 40 % jejího výdělků. Ty si neuvědomují, že agentura slouží k tomu, aby modelku chránila, a ne vydírala.« Dalším cílem asociace je stanovit základní kritéria modelky a manekýnky, což se týká výšky a dalších parametrů. Eliminuje se tím činnost neseriózních tzv. škol pro manekýnky a fotomodelky. »Nejde o snahu ovládnout trh, ale o jeho vyčištění a zkvalitnění. Asociace bude otevřena všem, které splní daná profesní kritéria. Stejně tak hodlá nabízet právnícké rady modelkám nebo pomáhat vážným zájemkyním o toto povolání při výběru agentury. Děvčata se tedy přestanou vystavovat riziku, že je neznámý agent prodá v první restauraci za hranicemi, řekla M. Karasová.

Klenoty vystaveny na Hradě

PRAHA (pef): České korunovační klenoty byly v tomto století vystaveny dosud pouze sedmkrát. Poosmě se tak stává při příležitosti vzniku nového českého státu. Jsou vystaveny ve starém paláci Pražského hradu od 29. ledna do 7. února — s výjimkou dne případně inaugurace prezidenta republiky 2. února. Expozice bude přístupná zdarma a to ve všední dny vždy od 10 do 16 hodin. V sobotu a v neděli od 10 do 17 hodin. Vystaveny jsou doprovázáno liskovými materiály, které budou v prodeji: „České korunovační klenoty“ pro školní mládež (cena 8 korun) a „České korunovační klenoty“ v pamětním vydání za 145 korun. Tato kniha obsahuje odbornou — textovou i obrazovou — dokumentaci zá-

kladních částí souboru korunovačních klenotů, základní studií o vzniku a vývoji svatovítské koruny, citace z dobových kronik a další materiály o tomto pokladu. Korunovační klenoty, které jsou stále v dobrém stavu a nepotřebují restaurační úpravy, jsou uloženy v nepřístupné korunní komoře nad Svatovítskou kaplí v chrámu sv. Víta na Pražském hradě. Přístup k nim mají jen držitelé sedmi klíčů. Nedávno se jeden z nich pohřešoval. „Klíč ztracený v podstatě nebyl. Došlo jen k tomu, že nebyl předán Alexandrem Dubčekem Michalovi Kováčovi. Stalo se tak samozřejmě díky nehodě pana Dubčeka. Klíč se u Dubčeka našel a dnes je na světě opět sedm klíčů,“ řekla Arita Hucková z kanceláře prezidenta republiky.

Karty pro veřejné telefonní hovory by měly být Až dorazí zásilka z Francie

PRAHA: Zejména v centru Prahy přibývá veřejných telefonních hovorů s přístroji, které fungují na telekomunikační kartu. Kdo si ji však chtěl v uplynulých týdnech koupit, odešel z prodejen tabáku, v nichž se většinou prodávají, s nepořízenou. Zajímali jsme se proto, co je příčinou „zmizení“ těchto karet. Zjistili jsme, že se znovu objeví na trhu, až dorazí přibíjená zásilka z Francie, odkud se dovážejí. Současný výpadek telekomunikačních karet totiž způsobila krádež: kontejner, v němž byly přivezeny z Francie, vybrali pobertové.

Telecom — oblast Praha postupně obměňuje a modernizuje veřejné telefonní hovory i přístroje v nich. Nových žlutomodrých hovorů, jejichž dodavatelem se stala česká firma Variel ze Zruče nad Sázavou (jedna stojí 19 800 korun), je v hlavním městě nyní kolem 300. Může do nich vjet i postižený občan na vozíčku, měly by být rovněž osvětleny a vybaveny telefonním seznamem. A také jsou daleko odolnější proti mechanickému poškození.

V současnosti má Praha kolem 4 000 veřejných telefonních přístro-

... A UKRADNĚ SE...

J. Baštou a dalšími čtyřmi členy komise. Poslanci SPR-RSČ navíc podle členů nezávislé komise „použili dezinformace čerpané ze spisů bývalé StB, a to odborů pracujících proti takzvanému vnitřnímu nepříteli“.

žů a z toho je 1 500 francouzských na karty a 160 mincovních s displejem — na jednu, dvě, pět a deset korun (firma Telkor z Jihoafrické republiky). Tak kartové, tak nové mincovní automaty jsou zapojeny do kontrolního systému a každý z nich hlásí v pravidelných intervalech do centra, jestli je v pořádku.

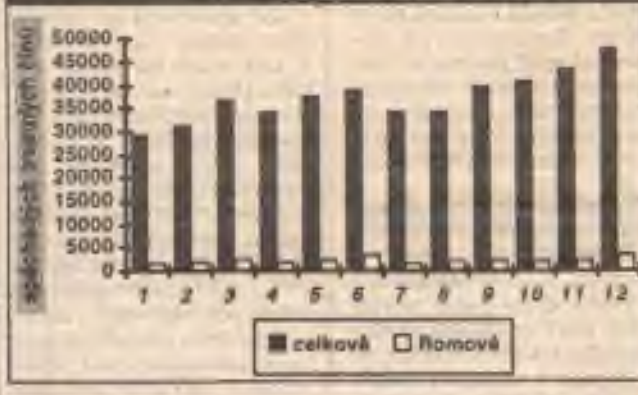
„Že se vyskytne tolik poslanců, kteří v tomto státě hlasují pro komunistickou prezidentku, je věc, kterou si nedovedu vysvětlit ničím jiným, než že je zde ještě pořád řada lidí, kteří nechápou, že slovo komunismus by zde mělo být spojeno jen s nejhorším obdobím dějin tohoto státu,“ uvedl včera předseda poradního sboru OH J. Sokol na adresu kandidátky Levého bloku M. Stiborové.

Porovnání celkové a romské kriminality

KRIMINALITA ZA ROK 91

KRIMINALITA ZA ROK 92

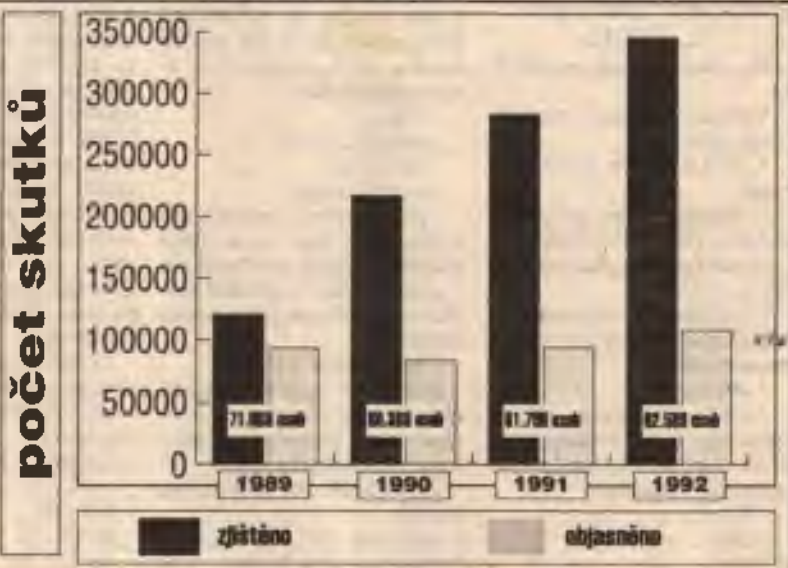

znovuzrození, zdůraznil V. Klaus. O. Jelínek popřál jménem kanadské vlády České republice vše nejlepší k nezávislosti. „Nabízíme vaší zemi v tomto historickém okamžiku partnerství“, prohlásil O. Jelínek. Podnikatelé, kteří s kanadským ministrem přicestovali, mají značný zájem na rozšíření hospodářské spolupráce s ČR.

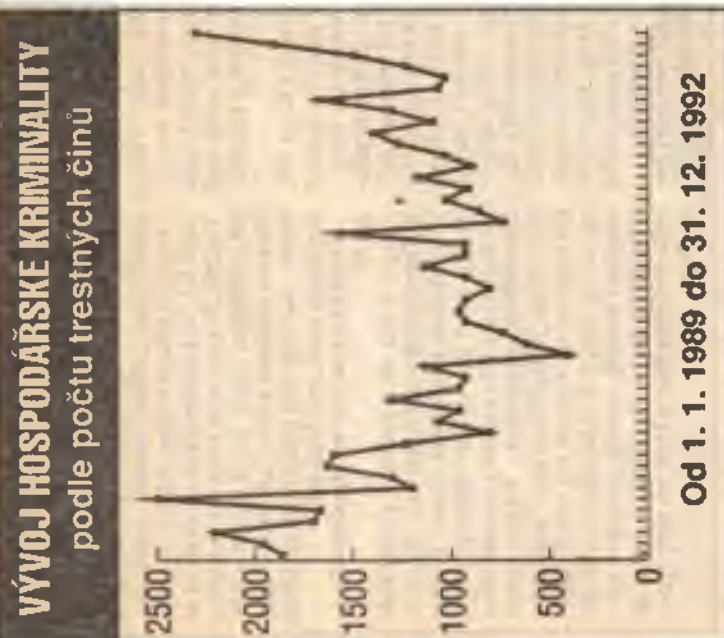
□ Z výše uvedených grafů vyplývá, že kriminální policie sledovala kriminalitu Romů odděleně od celkového počtu trestných činů spáchaných ostatními společenskými či etnickými skupinami obyvatel ČSFR. Přestože v porovnání s předešlými lety byl zrušen § 203 příživnictví, stoupl absolutní počet skutků páchaných Romy. Za uvedenými čísly celkové kriminality je třeba vidět, že jde o obecnou a hospodářskou kriminalitu dohromady. Dalším faktem v porovnání je počet obyvatel neromské (14.800.000) a romské (800.000) populace. ČD získal uvedené údaje na bývalém Úřadě kriminální policie ČSFR.

Přehled kriminality v ČR v letech 1989 až 1992

Praha (nik, dav) - V roce 1989 bylo spáchano 120 767 trestných činů. Z toho 93 542 bylo objasněno, což činí 77,5 %. Rok 1990 zaznamenal značné snížení počtu objasněných případů, a to na 38,4%. V tomto období bylo spáchano 216.852 trestných činů. V roce 1991 bylo spáchano 282 998 trestných činů a 94.115 jich bylo objasněno (33,3%). V roce 1992 došlo k 345.205 trestným činům, z nichž bylo 108.380 objasněno (31,4%). Z grafu jednoznačně vyplývá, že v průběhu posledních čtyř let došlo k výraznému procentuelnímu snížení objasněných trestných činů, ze 77,5% na 31,4%. Naopak samotná kriminalita stoupla o více jak 185%. Dále je zřejmé, že počet osob, které páchají trestné činy stoupl v období čtyř let „pouze“ o 30,3%. V roce 1989 připadal na každého pachatele v průměru 1,6 trest. činu. Pro srovnání v roce 1992 to bylo již necelé 4 skutky na pachatele.

Kanada nabízí partnerství
 Praha (hok, dav) - S delegací kanadských podnikatelů vedl ministr pro daně a příjmy státního rozpočtu Kanady Ottou Jelínkem se včera setkal premiér Václav Klaus. Jedná se o první takovou misi, která přijela do ČR po jejím

Nabídka spolupráce

PRAHA (Ich): „Já budu muset bohužel mluvit anglicky.“ přivítal novináře svou roztomilou češtinou kanadský ministr národního důchodu Oto Jelínek po jednání s českým ministerským předsedou Václavem Klausem. „ale jenom bysem rád řekl, že mám ohromnou radost být zase zpátky v Praze. Těšil jsem se strašně moc na setkání s panem Klausem.“ Informoval pak, že přivezl poselství kanadské vlády českému premiérovi. Kanadský kabinet v něm přeje všechno nejlepší českému lidu k získání nezávislosti, vyjadřuje přání spolupracovat ve všech oblastech života a naději, že se Česká republika plně integruje do mezinárodního hospodářského systému. „Vláda a lid Kanady doslova tleskají usilí vlády premiéra Klause, které vyvíjí na poli hospodářství.“ řekl O. Jelínek. Dodal, že přicestoval

v čele velké delegace kanadských podnikatelů, kteří mají zájem na rozšíření vzájemné spolupráce. Václav Klaus k tomu poznamenal: „Tato skupina předních byznysmenů opravdu reprezentuje velmi široké spektrum kanadského podnikání a já doufám, že se z toho něco urodí, co bude ku prospěchu oběma stranám.“ O. Jelínek nakonec vyjádřil přesvědčení, že stojí za to nejen se hospodářsky zajímat o Českou republiku a v ní investovat vzhledem k slibně se rozvíjející hospodářské reformě. „Jsme dokonce přesvědčeni, že tato obchodní výměna a vzájemné investice umožní rozšíření do třetích zemí. A to nejen na východ od České republiky, ale i na západ od ní. V obou případech může být vaše země místkem, kudy prochází vzájemná spolupráce.“ uvedl kanadský ministr.

VÍDEŇ, KAM AŽ DOBRUSKÉ...

PANÍ JMÉNEM ZDISLAVA

Nový obraz bl. Zdislavy s dětmi v ambitu kláštera v Jablonném

V kalendáři u data 29. ledna najdeme ženské jméno Zdislava. Mezi nově narozenými dětmi toto krásné slované jméno věru nepatří k často užívaným — sama nevznám ve svém okolí holčičku, dívku či ženu Zdislavu.

Nositelka tohoto jména — Zdislava z Lemberka — byla však nejen významnou osobností českého středověku, ale také »paní svatého života«, jak ji nazval ve své době dávný kronikář Dahmil.

Zájem o osobnosti blahoslavené Zdislavy v posledních dobách nebyvale roste. V rámci desetiletí obnovy duchovního života národa byl rok předlonický — 1991 — zavěšen právě blahoslavené Zdislavě, patronce manželství a rodiny. A roste našlást i zájem o problematiku rodny — rok přišel (1994) má být celosvětově vyhlášen jako »rok rodiny«.

Věchní víme, jak vypadá naše společnost dnes — stále více si uvědomujeme nejen nebláhé dědic-

tví minulého období, které se tolik »poděpádo« právě na rodinném životě (zásady »kolektivní výchovy«, téměř plná zaměstnanost žen apod.), ale asi i vliv civilizace jako takové. Jednou z mnoha cest k nápravě by snad mohl být i příklad ženy, která je po staletí uváděna jako vzor manželky a matky, i opatrovnice chudých a nemocných.

Zdislava z Lemberka žila v první polovině »dřevného« 13. století. Při lékařsko-anthropologickém průzkumu jejích kosterních pozůstatků v roce 1979 bylo zjištěno, že žila asi 33 let. Víme, že zemřela roku 1252, narodila se tedy kolem roku 1220. Pocházela z Moravy, delší dobu asi žila v Brně, kde byl její otec pan Přibyslav purkrabím královského hradu. Po sňatku s Havlem z Lemberka (pocházel z rodu Markvartů, který je v severních Čechách doložen od konce 12. století), s nímž podle starých kronik »bez úhony žila a porodila mu děti« (Havla, Markéta, Jaroslava

a Zdislava), přišla do Jablonného v Podještědí. Právě z její iniciativy vznikl v Jablonném dominikánský klášter a spítal, jehož byla jistě patronkou. Pověst o jejím milosrdství, dobročinnosti a léčebných schopnostech se šířila po celé zemi. Když uprosil samaritánské služby bližším v roce 1252 zemřela, spěchaly do Jablonného zástupy věřících, aby se zúčastnily hohoslužeb »za spásu a slávu zesnulé Zdislavy, paní svatého života«.

Kult Zdislavy z Lemberka byl oficiálně uznan roku 1907, kdy byla prohlášena za blahoslavenou, existoval však po celá staletí. A zřejmě nevznikl druhoně, ale bezprostředně po Zdislavě smrti, možná dokonce již za jejího života. Nektidně období 14. a 15. století si ce Zdislavskou úctu nezmiňuje, avšak její obnovu a rozšíření můžeme v historických pramenech sledovat od konce 16. století.

Nelze samozřejmě zcela přesně určit, kde končí historický fakt a začíná legenda. Položme si však otázku:

ku, co znamená příklad a odkaz blahoslavené Zdislavy pro nás, lidi konce rozhraněného 20. století. Její osobnost má totiž význam skutečně nadsázový. Dává nám příklad, jak spojit manželství a rodičovské povinnosti se službou potřebným.

Víme (a bohužel ne všichni si to připouštíme), jaké je v současné době stav mnohých našich rodin — založení rodiny je snad více než kdy jindy záležitostí neplánovanou, což rozhodně nepřispívá k její stabilitě. Po každé liberální zákona roste počet imigrantů — svatci to nejen o malé rodovodnosti, ale o malé úctě k životu vůbec...

Ríkalo se, že až bude Anežka Přemyslovna prohlášena za svatou, pobme se v české zemi opět »kolo dějiny« — a tváden po jejím svatořečení v listopadu 1989 se dějiny it nás opravdu »pohnuly«. Ráda bych věřila, že po svatořečení blahoslavené Zdislavy dojde k renesanci manželského a rodinného ži-

vota a že co nejvíce z nás v sobě objeví skutečnou potřebu přiložit ruku k dílu a pomáhat potřebným a trpícím.

Milost pro »teroristu«

Praha (imp) - Poslankyně českého sněmu A. Roschová (ODS) bude intervenovat prezidentu V. Havla, aby udělil milost muži, který svým telefonátem způsobil nečekané přerušení rozprav k volbě prezidenta. Nevidomy 67letý B. K. oznámil na linku 158, že v jedné z kamer, rozmístěných ve sněmovně, je nálož semtexu. Zanedlouho poté se v dalším telefonátu k činu jmenovitě přihlásil a uvedl věškeré údaje o své osobě včetně bydliště. Jako motív svého činu uvedl, že republikánské výlevy už nemohli déle postouchat.

Milost pro »teroristu«
Praha (imp) - Poslankyně českého sněmu A. Roschová (ODS) bude intervenovat prezidentu V. Havla, aby udělil milost muži, který svým telefonátem způsobil nečekané přerušení rozprav k volbě prezidenta. Nevidomy 67letý B. K. oznámil na linku 158, že v jedné z kamer, rozmístěných ve sněmovně, je nálož semtexu. Zanedlouho poté se v dalším telefonátu k činu jmenovitě přihlásil a uvedl věškeré údaje o své osobě včetně bydliště. Jako motív svého činu uvedl, že republikánské výlevy už nemohli déle postouchat.

Milost pro »teroristu«
Praha (imp) - Poslankyně českého sněmu A. Roschová (ODS) bude intervenovat prezidentu V. Havla, aby udělil milost muži, který svým telefonátem způsobil nečekané přerušení rozprav k volbě prezidenta. Nevidomy 67letý B. K. oznámil na linku 158, že v jedné z kamer, rozmístěných ve sněmovně, je nálož semtexu. Zanedlouho poté se v dalším telefonátu k činu jmenovitě přihlásil a uvedl věškeré údaje o své osobě včetně bydliště. Jako motív svého činu uvedl, že republikánské výlevy už nemohli déle postouchat.

Milost pro »teroristu«
Praha (imp) - Poslankyně českého sněmu A. Roschová (ODS) bude intervenovat prezidentu V. Havla, aby udělil milost muži, který svým telefonátem způsobil nečekané přerušení rozprav k volbě prezidenta. Nevidomy 67letý B. K. oznámil na linku 158, že v jedné z kamer, rozmístěných ve sněmovně, je nálož semtexu. Zanedlouho poté se v dalším telefonátu k činu jmenovitě přihlásil a uvedl věškeré údaje o své osobě včetně bydliště. Jako motív svého činu uvedl, že republikánské výlevy už nemohli déle postouchat.

Milost pro »teroristu«
Praha (imp) - Poslankyně českého sněmu A. Roschová (ODS) bude intervenovat prezidentu V. Havla, aby udělil milost muži, který svým telefonátem způsobil nečekané přerušení rozprav k volbě prezidenta. Nevidomy 67letý B. K. oznámil na linku 158, že v jedné z kamer, rozmístěných ve sněmovně, je nálož semtexu. Zanedlouho poté se v dalším telefonátu k činu jmenovitě přihlásil a uvedl věškeré údaje o své osobě včetně bydliště. Jako motív svého činu uvedl, že republikánské výlevy už nemohli déle postouchat.

Milost pro »teroristu«
Praha (imp) - Poslankyně českého sněmu A. Roschová (ODS) bude intervenovat prezidentu V. Havla, aby udělil milost muži, který svým telefonátem způsobil nečekané přerušení rozprav k volbě prezidenta. Nevidomy 67letý B. K. oznámil na linku 158, že v jedné z kamer, rozmístěných ve sněmovně, je nálož semtexu. Zanedlouho poté se v dalším telefonátu k činu jmenovitě přihlásil a uvedl věškeré údaje o své osobě včetně bydliště. Jako motív svého činu uvedl, že republikánské výlevy už nemohli déle postouchat.

Výstupy republikánů zdržely volbu prezidenta

Ve znamení nechutností

Poslanci SPR-RSČ včera na několik hodin zablokovali sérii svých „diskusních příspěvků“ rozpravu k volbě prezidenta ČR. Obsahem těchto příspěvků byly nechutné výpady vůči V. Havlovi a nekritická propagace kandidáta SPR-RSČ M. Sládka.

V úvodu 2. schůze Poslanecké sněmovny rozhodli její členové hlasováním v poměru 150:39 o tom, že volba proběhne tajně. Proti hlasovaly kluby KDU-ČSL, KDS a někteří poslanci ODS.

Rozprava byla zahájena projevem poslance J. Ortmana

(LB), ve kterém představil M. Stiborovou jako kandidátku svého klubu. Poté začaly snahy představitelů poslaneckého klubu SPR-RSČ o zkompromitování osoby koaliciho kandidáta V. Havla. Záminkou k obstrukci bylo odmítnutí návrhu poslance SPR-RSČ J. Šolera, aby v rozpravě vystoupili prezidenští kandidáti. Poté začal téměř tříhodinový maratón urážek na adresu V. Havla a oslavných ód na osobu M. Sládka. Předseda klubu SPR-RSČ J. Vík ho např. označil za „politika hluboce lidského“. Řekl o něm, že takové politiky, ja-

kým Sládek je, „potřebuje tato nešťastná země“.

Monotónní tok republikánských urážek narušil pouze poslanec J. Vyvadil (NLK), který předsedu sněmovny M. Uhdeho informoval o incidentu M. Sládka s novináři na toaletě. Zanedlouho poté byla rozprava přerušena z technických důvodů, které vyvolalo telefonické oznámení o náloži semtexu v jedné z kamer, umístěných ve sněmovně. Vyšetřováním byl vzápětí zjištěn autor telefonátu. Podle ministra vnitra J. Rumla se jednalo o občana, který byl znechucen dosavadním průběhem volby a který se zanedlouho po prvním anonymním telefonátu jmenovitě přiznal.

Po prohlédání sněmovny speciální pyrotechnickou skupinou se v rozpravě dostalo víc příležitosti i ostatním poslancům. Mi-

stopředseda sněmovny K. Ledvinka (ODA) zdůraznil, že „málokterý politik učinil pro naši zemi tolik, co V. Havel“. P. Koháček (ODS) prohlásil, že jeho osobní pocity z ohrožení demokracie nejsou po odezdnělých výpadech republikánů úplně neoprávněné. Slova ministra školství P. Piňhy (KDS), ve kterých přirovnal vystoupení a způsob mluvy republikánů s rétorikou a dikcí nastupujícího fašismu, vyvolala bouřlivý potlesk všech poslanců včetně Levého bloku.

Ještě před zahájením hlasování poslanecká sněmovna zamítla návrh I. Janů (KDU-ČSL) na revokaci usnesení o tajném hlasování.

V době uzávěrky přišla zpráva, že prezidentem České republiky se stal Václav Havel.

„Díky“ poslancům SPR-RSČ měla volba prezidenta nechutný průběh

V. Havel hlavou českého státu

PRAHA: Kandidát vládní koalice Václav Havel se včera stal prvním prezidentem samostatné České republiky. V tajném hlasování získal 109 hlasů, Marie Stiborová obdržela 49 hlasů a Miroslav Sládek 14 hlasů. Ke zvolení prezidenta stačil 101 hlas dvousetčlenné Poslanecké sněmovny.

Skandující hloučky příznivců Václava Havla a Miroslava Sládka zhruba 100 metrů od budovy českého sněmu, pyrotechnický oddíl se psy uvnitř, novináři přeplněné kulový parlamentu a fyzické napadení fotografa ochranou prezidentského kandidáta. To byly kulisy včerejší historické první volby prezidenta České republiky.

Na tento úřad byli nominováni: Václav Havel vládní koalici, poslankyně Marie Stiborová klubem Levého bloku a Miroslav Sládek členy klubu SPR-RSČ.

K hanobení konkurenčního kandidáta V. Havla a k vychvalování svého favorita M. Sládka využili republikánští poslanci přímého televizního přenosu rozpravy k volbě prezidenta. V sérii připravených projevů zpochybňovali předlistopadovou i polistopadovou činnost V. Havla. Obvinili ho, že pomáhal orgánům Státní bezpečnosti, že má slabou vůli, neboť kouří, kritizovali jeho postoj k sudetským Němcům a jeden z republikánských poslanců řekl, že Havla nebude volit ze stejných důvodů, z kterých by nevolil válečného zločince Adolfa Eichmanna. Na protest proti výročkám poslanců SPR-RSČ opustila vláda a většina členů sněmovny jednací sál a setrvala v kuloárech.

Po přestávce před sněmovnou ministr školství Petr Piňha (KDS) uvedl, že mu republikánské projevy

rétorikou připomněly vystupování nastupujících fašistů ve třicátých letech. Poslankyně Ivana Janů (KDU-ČSL) označila V. Havla za výjimečnou osobnost. Vyzdvihla přitom jeho boj za ochranu lidských práv a podíl na obnově morálky v politice. Petr Koháček (ODS) vyjádřil na základě vystoupení poslanců SPR-RSČ obavy o demokracii. Připomněl, co způsobili ti, kteří byli rovněž považováni na počátku své kariéry za politické nuly. Jako příklad uvedl J.V. Stalina, V.I. Lenina a Adolfa Hitlera.

Po devatenácti hodině předseda sněmovny Milan Uhde diskusi ukončil, poslanci se odebrali do volební místnosti.

V průběhu rozpravy napadla ochranka M. Sládka fotoreportéra, který za ním vešel na toaletu a namířil na něj svůj aparát. Spor přerostl do potyčky mezi M. Sládkem a poslancem Tomášem Fejřarem (ODS), který byl náhodným svědkem incidentu.

Kolem 17. hodiny byla diskuse k volbě prezidenta kvůli telefonátu hrozícímu bombou přerušena na 30 minut. Přivolaní pyrotechnici se služebním psem prohlédli s negativním výsledkem televizní kamery, sněmovnu i její galerie. Prostory jednací síně předtím na výzvu předsedy Poslanecké sněmovny M. Uhdeho opustili poslanci, novináři

i hosté. Podle slov ministra vnitra Jana Rumla se anonym „na toto svinstvo (v Parlamentu) již nemohl dívat“.

Hlasy ze Slovenska

Pro většinu představitelů slovenské politické scény nebylo zvolení Václava Havla prvním českým prezidentem překvapením.

Předseda opozičního KDH Ján Čarnogurský vyjádřil radost nad volbou českého parlamentu. Zároveň však vyjádřil názor, že vztahy mezi oběma nástupnickými státy ČSFR pravděpodobně neovlivní ani osoba s takovou mezinárodní prestiží, jakou je V. Havel, protože vývoj na Slovensku jde úplně jiným směrem.

Podle názoru předsedy Strany demokratické levice Petera Weissse se situace na české politické scéně po pochybnostech z minulých dnů vykrystalizovala, čehož výsledkem je i zvolení V. Havla.

Představitelé Maďarského křesťanskodemokratického hnutí a Együttélés Béla Bugár a Arpád Duka-Zólyomi ocenili fakt, že nový český stát bude mít ve svém čele známou a uznávanou osobnost, která bude pftnosm pro jeho zahraniční politiku.

Bývalý předseda FS ČSFR Michal Kováč zdůraznil, že po-

dle jeho přesvědčení V. Havel přispěje k realizaci existujících dohod mezi ČR a SR. Zároveň poblahopřál členům českého parlamentu k tomu, že se jim „už“ v prvním kole podařilo zvolit prezidenta.

Roman Zelenay, bývalý předseda Sněmovny národů FS ČSFR, vzal zvolení V. Havla na vědomí. Svě osobní pocity však odmítl vyjádřit s tím, že jde o vnitřní záležitost ČR.

Osoba Václava Havla může podle předsedy Křesťanské sociální unie Jána Klepáče i v budoucnosti vyvolávat v občanech Slovenska určité reminiscence na minulost, věř však, že se nový český prezident bude snažit o dobré vztahy se Slovenskem.

Pro místopředsedu Slovenské národní strany, poslance NR SR Antona Hrnka, je zvolení člověka, který byl již prezidentem jiného státu, kuriozitou. Václavu Havlovi však popřál, aby byl lepším českým prezidentem než federálním.

Kdo byl zvolen?

Jednoduchá odpověď samozřejmě zní, že Václav Havel. Všechno je j ovšem mnohem složitější. Zvolena totiž byla především politika. Dlouho hrozilo, že se Václav Havel stane dalším korálkem na šňůrce odmítnutých vítězů, jakými byl třeba vítěz od Marathónu Miltiadés, kterého

→ STR. 75

Athénský pár měsíců po bitvě, která jim zachránila životy a svobodu, nechal uvěznit, či o dva tisíce let později Winston Churchill, který poté, co přebrodil s Velkou Británií řeku krve, potu a slzí, se pár týdnů po válce dozvěděl, že už nebude premiérem.

Objevilo se mnoho názorů, že by se to mohlo stát i Václavu Havlovi. Nedošlo k tomu. Ne proto, že by řada poslanců neměla výhrady k jeho politice, ne že by mnozí raději nedali přednost úzce stranickým zájmům, ne že by mezi některými voliteli a kandidátem neexistovaly i osobní nesympatie. Na druhé straně vah ale bylo Havlovo charisma, jeho mezinárodní prestiž a veřejné mínění. A také pořádné závažičko nebezpečí, že po nezvolení prezidenta si s námi začne hrát politická krize jako kočka s myši. Což by mohlo skončit i mimořádnými volbami.

Politické vědomí odpovědnosti většiny koaličních poslanců i částí opozičních převážilo nad vším ostatním, včetně jejich dobrodružných kolegů, kteří dali přednost něčemu jinému než české politice. Političnost volby se stala zrcadlem zejména pro chování republikánů. Pokud by včera ráno položili jeho lesklé ploše otázku: »Kdo je v Čechách nejprotivnější?«, jistě by dostali jednoznačnou odpověď. Už během předvěčerejšího odpoledne se nesla pražskými ulicemi velmi tvrdá slova o chování sládkovců. »Republikán« se pomalu stává nadávkou. Je smutné, že se takoví lidé mohou pohybovat mezi politiky a dostávat tu i slovo, ale nedá se nic dělat. Jejich voliči viděli na vlastní oči a slyšeli na vlastní uši, koho zvolili.

Přes tento skandál politika zvítězila. Kromě jiného i tím, že republikány vyřadila ze své hry. Důležitější ovšem je, že byla zvolena ona sama prostřednictvím volby Václava Havla. Havlovi to nic neubralo. Česká politika získala.

Americké sdělovací prostředky mají v posledních týdnech víc než na pilno. Inaugurace Billa Clintona, Somálsko, Irák, Bosna, to jsou témata, jež pokrývají většinu místního zpravodajství. O dvou státech, jež přibýly k prvnímu lednu na mapě střední Evropy, tedy pochopitelně téměř ani zmínka. Nejvlivnější americký deník The New York Times přesto zveřejnil minulý pátek obsáhlý materiál věnovaný vzniku Slovenské republiky s názvem Na novém Slovensku strach byl a trvá (In A New Slovakia Fears Are Both New and Old).

Detailní fotografie tvaře Vladimíra Mečiara se slzami v očích prosycena typickou matoucí pokorou ve výrazu nese podtitul: „Společně s tím, jak slovenská vláda zvyšuje kontrolu nad tiskem a televizí, opoziční politici a někteří žurnalisté přestávají věřit v Mečiarovo pojetí demokracie...“

Slovensko z Ameriky

Není jisté bez zajímavosti, že už pár týdnů po vzniku samostatného slovenského státu píše The New York Times: „Slovenští obyvatelé se potýkají s nejistotou a neblahými předtuchami. S očekávaným koncem společné měny, s prudkou devalvací slovenské koruny vybírají Slovinci své úspory z místních bank“.

List si všímá novoročního projevu Vladimíra Mečiara a zdůrazňuje, jak jasně odmít slovenský premiér „dva hlavní pilíře české politiky: volný trh a morální odsouzení dřívějších komunistických kádrů.“ Na vysvětlenou cituje The New York Times Vladimíra Mečiara například slovy, že prý není možné odsoudit práci těch, kteří poctivě pracovali pod jhem minulého režimu.

Zdá se až neuvěřitelné, jak rychle chápe Amerika, potýkající se s spoustou vážných vnitropolitických i mezinárodních konfliktů, populismus nejmočnějšího politika slovenského státu. Vladimír Mečiar se svými spojenci nemají prý strach ze „zaujatého“ pohledu západu na Slovensko, jenž podle nich vyplývá z propagandy hlásané Prahou a Budapeští. Členové užšího Mečiarova kruhu jsou popuzeni nářkami na jediné předchozí období nezávislosti Slovenska, jež bylo za druhé světové války „pupečním státem nacistického Německa, vedeným duchovním J. Tisem.“

The New York Times zaznamenal také změnu v „největším opozičním listu na Slovensku“, Smene, a naznačuje, že změna postu šéfredaktora je důsledkem postupného ovládnutí médií Mečiarovým HZDS.

Článek si všímá detailně i etnického napětí u našich východních sousedů. „V převážně maďarských městech na slovensko-maďarském pohraničí byly odstraněny maďarské nápisy a maďarským představitelům nebylo povoleno promluvit v televizi“. „Tyto kroky“, píše dále list, „jež se zdají být triviální, zvyšují pocit strachu. Maďarští politici na Slovensku se dobře pamatují na to, když jim před několika lety pohrozil Vladimír Mečiar prstem, že by mohli skončit ve vězení, nepřestanou-li s hrou na národní sentiment“.

Jakoby s útrpným nadhledem v závěru článku píše The New York Times: „Přesto, že slovenští představitelé akcentují západní kofeny své národní kulturní historie, mají největší šance na rozvinutí obchodu s takovými zeměmi, jako je Ukrajina, Rusko a další státy dřívějšího východního bloku.“

DODATKEM BYLO V ČESKÝM TISKU UVEDENO
OPICINĚMÍ POČETNÍ VÝHLEDY.
KAM?
HAVEL 100. KOLÉVČINA VĚ, ŽYTK ZLÁBEK?

Prohra i výhra Vladimíra Mečiara Zatím bez prezidenta

První kolo tajné volby slovenského prezidenta potvrdilo dohady o tom, že na funkci prezidenta nezíská žádný ze čtyř navržených kandidátů potřebnou třípětinovou většinu.

Nejvíce hlasů sice získal kandidát HZDS Roman Kováč, ale i tady se ukázalo, že minimálně pět poslanců z tohoto hnutí by na místě prezidenta vidělo raději někoho jiného. V NR SR je 74 poslanců HZDS a Roman Kováč získal pouze 69 z devadesáti nutných.

Je pochopitelné, že každý poslanecký klub hlasoval za svého kandidáta. Maďarské strany, které kandidáta nepostavily, svými hlasy podpořily jednak kandidáta KDH, a jednak kandidáta SDL Milana Ftáčníka. Ten získal celkem 35 hlasů, avšak poslanců za SDL je ve slovenském parlamentu jen 28. Vše nasvědčuje tomu, že i někteří poslanci HZDS dali svůj hlas právě tomuto kandidátovi. A to čistě z pragmatických důvodů. Poslanecký klub SDL je druhý nejpočetnější v NR SR, a chtěla-li část poslanců HZDS postavit Romanu Kováčovi silného protikandidáta, nemohla konat jinak. I kdyby ve druhém kole, do kterého postoupili jen kandidáti HZDS a SDL, hlasovali za Romana Kováče všichni poslanci SNS, kterým jejich kandidát do druhého kola neprošel, chybí pro jeho zvolení dalších pět hlasů.

Je zcela vyloučeno, aby

některý z poslanců maďarské koalice či KDH hlasoval pro Romana Kováče, a je logické, že všichni poslanci SDL podpoří Milana Ftáčníka.

Zbývajících pět hlasů, které ještě HZDS chybějí, aby v druhém kole prošel jejich kandidát, se Vladimíru Mečiarovi stěží podaří najít. Kdyby se tak stalo, ukázalo by to v plné nahotě podplatitelnost některých poslanců SDL. Že se večera kšeftovalo s velvyslancekými místy, není pochyb.

První kolo voleb však ukázalo i na stále ještě velkou jednotu poslanců HZDS. Jen při tajné volbě se mohlo ukázat, jak silná je vnitrostraničná opozice. A jen pět poslanců je skutečně málo. Nebude to mít Mečiarovi největší oponent Milan Kňažko lehké, když pro slovenský rozhlas uvedl, že hnutí by už přece jen mělo do vysokých funkcí najít někoho, kdo nebyl komunistou.

I když v prvním kole nespěje bývalý kandidát komunistické strany a prezidentský kandidát HZDS, je z hlasování zřejmé, na jakou stranu se v případném vnitrostraničném boji přikloní poslanecký klub HZDS v NR SR.

Představitelé států gratulují k volbě Již nejsme bez hlavy

BONN/BRUSEL/VIDEŇ: Nejvyšší němečtí představitelé, prezident R. von Weizsäcker a kancléř H. Kohl blahopřáli V. Havlovi ke zvolení prvním prezidentem České republiky. Němečtí sousedé se radují ze zvolení V. Havla českým prezidentem, uvádí v telegramu německý prezident R. von Weizsäcker. „Chováme nejvyšší respekt k vaší oddanosti dodržování lidských práv, spravedlnosti a toleranci.“ píše Weizsäcker Havlovi. „Rozhodující měrou jste přispěl k rozvoji často obtížných a přesto těsných vztahů našich národů v duchu dobrého sousedství. Základem k tomu je dvoustranná smlouva z 27. února 1992, nadále platná mezi SRN a Českou republikou.“

Zvolení V. Havla prezidentem České republiky bylo v sídle Evropského společenství (ES) v Bruselu přijato „s velkým potěšením“. Uvádí se to v poselství, které ve středu

jménem ES prezidentu Havlovi odeslal předseda Komise Společenství Jacques Delors. Vedle upřímného blahopřání a přání úspěchu a zdraví „ve vysoké míře“ J. Delors vyjadřuje jménem svým i jménem komise ES přesvědčení, že s V. Havlem v prezidentském úřadu bude Česká republika i nadále svou činností rozhodně přispívat k míru, prosperitě vlastní země a k širší spolupráci s ES.

Někdejší sovětský prezident M. Gorbačov ve středu jako první významná ruská osobnost blahopřál V. Havlovi ke zvolení českým prezidentem. Tisková služba ruského prezidenta B. Jelcina odboče ČTK odmítla komentovat výsledky prezidentských voleb v České republice.

...ALE KATAŇK
REZHLAVY...

Ohlasy zahraničního tisku na zvolení V. Havla prezidentem

Nové postavení Václava Havla jako prezidenta nebude přesně takové, jaké měl na mysli; ve skutečnosti bude z velké části formální a skutečná moc zůstane v rukou parlamentu, napsal britský deník The Independent. V. Havel se nebude ani těšit takové morální autoritě, jakou měl po revoluci. Ačkoliv je stále populární, prezident již není přijímán jako zdrženlivý hrdina, jímž byl.

Pro mnohé mají Havlovy politické obraty z posledních dvanácti měsíců příchuf otevřených ambicí. „Nakonec se projevil podobně jako ostatní politikové,“ cituje list nejmenovaný diplomatický zdroj v Praze. „Je to hanba. Bylo krásné a také vzácné mít politika, k němuž lze vzhlížet.“

Všechny francouzské sdělovací prostředky, tisk, rozhlas a televize, informovaly o zvolení V. Havla prezidentem České republiky, zatím však stručně a většinou bez komentářů. Původní zpravodajství přináší pouze list Libération. Jeho pražská zpravodajka N. Nougayréová o volbě českého prezidenta píše: „Pumový poplach, rvačka na toaletě mezi fotografem a poslancem krajní pravice, litání urážek chrlených přes mikrofon na adresu Václava Havla všemi poslanci Republikánské strany - zasedání pražského parlamentu mělo večera odpoledne všechny prvky špatné frašky, zpackané komedie s tragickou příchutí.“

Zvolení V. Havla je nejvýznamnější zahraniční událostí na prvních stranách večerního polského tisku. „Volba Václava Havla prezidentem znamená politickou stabilizaci v Čechách a vytváří šance na lepší vztahy s naším sousedem,“ zdůrazňuje Zycie Warszawy. Šéfredaktor listu v komentáři na titulní straně připomíná, že po jistou dobu, kdy Havel byl ve sporu s V. Klausem, se zdálo, že Havlova hvězda hasne. „Ale oba se potřebovali. Klaus dobře ví, že Havel je bezkonkurenční v reprezentaci země v zahraničí.“

V. Havel je samotný symbol nového státu zrozeného z popela Československa, napsala italská agentura ANSA. Havlovu popularitu vysvětlují podle ANSA spíš prvky morálního než intelektuálního charakteru. Italské sdělovací prostředky věnovaly volbě českého prezidenta jen málo prostoru. Z hlavních listů se jí šíjeji zabývá pouze La Repubblica, která napsala, že dnes jen máloco připomíná triumfální ovzduší, které doprovázelo V. Havla na Hrad v roce 1989. Tehdejší obrovské zástupy se rozptýlily ve lhositosti a netečnosti a průzkumy veřejného mínění říkají, že Havlova popularita klesá. Jeho osud trochu připomíná

Zvolení Václava Havla prvním českým prezidentem oznámily hlavní belgické deníky na prvních stranách. List podnikatelských kruhů L'Echo napsal, že Havel nijak neskrývá rozdíly v názorech proti premiéru Klausovi, a připomíná jeho výrok, že Václav Klaus má jinou hierarchii priorit. Teprve se ukáže, jaký manévrovací prostor bude prezident mít k uplatnění svých hodnot.

Dva Václavové - Klaus v čele vlády a Havel v čele státu - představují nejlepší tandem, který mohli Češi získat pro postup na své cestě do Evropy. Ke zvolení V. Havla to uvedl pražský zpravodaj jugoslávské agentury Tanjug.

„I když je první zarytým thatcheristou a druhý prvofadým humanistou bez nadání pro praktickou politiku, panuje přesvědčení, že rozdíly mezi nimi nepovedou ke konfliktu. „Havel dosáhl

Bez ovzduší triumfu

svého cíle - znovu sloužit českému národu jako jeho prezident. A Klaus udělal dobrou práci, neboť mu Havlova váženost v zahraničí značně ulehčuje ctižádost zapojit Čechy, jak nejrychleji je to možné, do světa bohatých,“ zdůraznil pražský zpravodaj agentury Tanjug.

Údajná nevyhnutelnost konfliktu mezi „dramatikem“ V. Havlem a „ambiciózním technokratem“ V. Klausem je v popředí zpráv, které zveřejnily orgány kubánské oficiální propagandy o zvolení V. Havla prezidentem České republiky. Agentura připomíná, že Václav Havel byl vůdcem nyní již vyčpělé sametové revoluce a že poslední průzkumy veřejného mínění ukázaly, že jeho popularita poklesla na dosud nejnižší úroveň. S návratem V. Havla do funkce převládá v kruzích kubánské vedení obava, že Česká republika se vrátí na pozice věrného obhájce lidských práv, které v závěru své existence ČSFR opustila a k radostům místních úřadů nahradila pragmatismem;

svého cíle - znovu sloužit českému národu jako jeho prezident. A Klaus udělal dobrou práci, neboť mu Havlova váženost v zahraničí značně ulehčuje ctižádost zapojit Čechy, jak nejrychleji je to možné, do světa bohatých,“ zdůraznil pražský zpravodaj agentury Tanjug.

Údajná nevyhnutelnost konfliktu mezi „dramatikem“ V. Havlem a „ambiciózním technokratem“ V. Klausem je v popředí zpráv, které zveřejnily orgány kubánské oficiální propagandy o zvolení V. Havla prezidentem České republiky. Agentura připomíná, že Václav Havel byl vůdcem nyní již vyčpělé sametové revoluce a že poslední průzkumy veřejného mínění ukázaly, že jeho popularita poklesla na dosud nejnižší úroveň. S návratem V. Havla do funkce převládá v kruzích kubánské vedení obava, že Česká republika se vrátí na pozice věrného obhájce lidských práv, které v závěru své existence ČSFR opustila a k radostům místních úřadů nahradila pragmatismem;

tiertes Fahrzeug zur Begutachtung zur Verfügung stellen, ehe er es verkauft. (Oberlandesgericht Hamm 13 U 228/91)

Totalschaden

Wer bei der Versicherung einen Totalschaden geltend macht, muß dem Unternehmer zunächst sein demo-

Wirte mit fast leeren Gläsern - Finanzamt trinkt beim Bier mit

Köln. Ein Glas Bier am Feierabend? Warum nicht? 0,2 Liter Gerstensaft kosten den durstigen Gast durchschnittlich 1,80 Mark. Doch der Wirt verdient daran ganze 10 Pfennig - und die muß er auch noch versteuern. Da bleiben, je nach Höhe des Gesamtbruttogewinns und der Steuerprogression, 4 bis 6 Pfennig netto übrig.

Doch damit haben Finanzamt und Vater Staat ihren Bierdurst noch lange nicht gelöscht. Die Brauereien zahlen auch noch eine Biersteuer (im Schaubild gehört sie zu den Wareneinsatzkosten, also der Summe, die der Wirt für ein Glas Bier an die Brauerei zahlt). Biersteuer:

Das waren bislang 14,30 Mark je Hektoliter. Die Steuerharmonisierung in der Europäischen Gemeinschaft hat dazu geführt, daß seit Jahresbeginn zwischen 17 und 18 Mark je Hektoliter zu zahlen sind.

Steuereinnahmen steigen weiter

Das Steuersäckel füllt sich: 1992 lag das gesamte Aufkommen der Biersteuer bei 1,6 Milliarden Mark. Durch Steuererhöhung und größeren Durst (Mehrverbrauch) kann sich der Staat 1993 auf fast 2,2 Milliarden Mark Biersteuer freuen.

Da die Löhne fürs Personal (in Brauereien und Gaststätten) nach der Tarifierhöhung von 1992 gestiegen sind, muß der Wirt die höheren Kosten weitergeben: Das Bier wird teurer. In diesem Jahr um bis zu 20 Pfennig je Glas.

Doch die 10 Pfennig Bruttogewinn je Glas Bier, die nach Steuer auf einen Betriebsgewinn von 4 bis 6 Pfennig zusammenschumpfen, sind das eigentlich Überraschende. Die Wirte sind aber keine bedauernswerte Ausnahme. In der deutschen Industrie sind die Gewinne zur Zeit auch nicht höher, sondern eher noch niedriger anzusetzen. Da gibt es eine Durch-

schnittsformel. Die heißt: Macht ein Unternehmen 100 Mark Umsatz, bleiben nach

Abzug aller Kosten (von Rohstoffen über Energie, Mieten bis hin zu Löhnen und Gehältern) und Steuern ganze 2 Mark Nettogewinn übrig. Fachleute sagen: Die Umsatzrendite liegt bei 2 Prozent.

Kaution

Legt ein Vermieter Kautioren zu höheren als den für Sparbücher mit gesetzlicher Kündigung maßgebenden Zinsen an, so steht auch die Zinsdifferenz den Mietern zu. (Landgericht Düsseldorf, 24 S 162/92)

GRAFIKA VON STR. 77

Řada dovážených stolních přírodních vod je v závadných obalech

etiketě přečíst. V současnosti by se měla norma pro minerální vody změnit mj. v tom smyslu, že budou doporučovány lidem, kteří pracují v horkých provozech a hodně se potí. Vody dovážené ze zahraničí jako minerální zmíněné označení nemají, i když také vykazují vysoký obsah solí. Naši zdravotníci požadují, aby se příslušné upozornění tohoto obalůch dováženého zboží objevilo.

Trvalé pití minerálek škodí

Pokud jde o obaly u našich stolních vod, nevhodný má podle sdělení zdravotníků například přírodní stolní voda ARTES, která jinak pochází z hlubokých vrstev v lesnaté krajinné tekly Jizersky. Bohužel, umělého minerálního láhev, v níž je distribuována, nezabraňuje rozvoji bakterií. Naopak nezávadné jsou tzv. PET láhve. Rok bylo sledováno, zda se v nich voda pomnoží bakteriemi, ale nic takového se nestalo. V těchto obalech se na našem trhu prodává přírodní pramenitá voda Dobrá Voda/Good Water, která je svou kvalitou vhodná i pro přípravu kojenecké stravy. PET láhve lze po použití dobře zpracovat, bez nebezpečí uniku jedovatých látek. U nás by se jejich recyklaci mohlo zabývat kolem šesti podniků, například Silon Pláň nad Lužnicí, aj. Rozšíření těchto nezávadných obalů však brání zatím nevyřešená otázka jejich sběru.

skoutčeniny dusíku, těžké kovy, chlorované organické látky a pesticidy. Náš pitná voda se řadí požadavky Světové zdravotnické organizace, norma je však „ušíta“ na průměrného spotřebitele a stále zůstává nekryta část obyvatelstva, například kojenci nebo lidé postižení různými chorobami, kteří potřebují zcela nezávadnou tekutinu. Ministerstvo zdravotnictví se už řadu let snaží pro tyto kritické skupiny biologicky hodnotnou vodu zajistit. Jak se zatím ukazuje, jedinou možností za současných podmínek je pití balených přírodních vod. Zabezpečit jejich dostatečné množství by nemělo být nic nemožného, vzhledem k tomu, že je dodávána do téh, se vypije pouze půl procenta. V západních státech tuto skutečnost už vzali na vědomí, ročně se v každém z nich vyprodukuje kolem 50 až 100 l balené stolní vody na hlavu, u nás zatím jen 15 l.

Trvalé pití minerálek škodí

Je třeba také upozornit na skutečnost, že řada lidí trvale pije místo vody minerálky a myslí si, že tím pro sebe hodně dělá. Jak však zděrazňují zdravotníci, to si mohou dovolit jen skutečně zdraví jedinci. Minerálky nejsou vhodné pro stárou konzumaci, protože obsahují značné množství solí. V tomto smyslu se také označují a spotřebitel si tuto informaci může na

Na našem trhu se v poslední době objevila řada dovezených přírodních a minerálních vod a zákazník se v jejich výběru nesnadno orientuje. Pokud se někdo domnívá, že tyto zahraniční výrobky jsou vždycky kvalitní, je na omylem. V západních státech stále existují normy na kvalitu zdrojů stolní vody, ale nikoli už na nezávadnost obalu. Mnohé umělého minerálního láhve umožňují rozvoj bakterií v jejich obsahu. Z tohoto důvodu se také počítá s tím, že do dvou let bude používání těchto obalů ve světě zakázáno. Už také proto, že existují potřeby s jejich likvidací. Jsou nerozložitelné, při jejich spalování vzniká mj. jedovatý dioxid.

Trvalé pití minerálek škodí

V současnosti trpí nedostatkem pitné vody téměř třetina světové populace a zdraví každého třetího obyvatele planety je ohroženo její kvalitou. Česká republika není výjimkou, jen ojedinelé u nás lidé pijí pití skulinou nezávadnou vodu. Většina zdrojů je povrchové nebo původní, důsledky jejich znehodnocování vlivem chemizace zemědělství, industrializace a urbanizace jsou alarmující. Vodárenské podniky mají vážné starosti, aby zajistily produkci pitné vody odpovídající čes. státní normě. Přes veškerou snahu voda dodávaná do vodovodních sítí často obsahuje zdravotí škodlivé látky, které nelze zatím dostupnými prostředky odstranit. Mezi nejvíce nebezpečné patří především

Ein Glas Bier in der Gewinn-Analyse

Finden Sie Boris sexy?

Ja 42,5 %
Nein 57,5 %

Wie finden Sie Beckers Aussehen?

Gut 46,1 %
Nicht gut 53,9 %

JAK SE TO RYHNE?

Zulassungs-Knick

Charles heimlich bei Camilla

London - Neuestes Hof-Getuschel um Prinz Charles (44): Er kommt von Camilla Parker-Bowles (41) nicht los. Diskrete Nächte in einem windschiefen Landhaus im Park von Schloß Balmoral - ausgerechnet dem Lieblingschloß der Queen. Es gibt keine Heizung, nur Kaminfeuer wärmt sie - und die Liebe.

An der heimlichen Beziehung zu Camilla (Di: „Dieser Rottweiler“) war seine Ehe gescheitert. Die Queen ist not amused (bürgerlich übersetzt: zornig). Englische Politiker fordern: Jetzt muß Charles endgültig ab danken. Was ist passiert? Gestern berichtete die Londoner Tageszeitung „Daily Express“: Charles u.

Camilla, sie küssen sich heimlich weiter. Sein nächtlicher Telefon-Sex mit ihr machte wochenlang Schlagzeilen: „Ich möchte in deinem Höschen leben... ich möchte dein Tampon sein.“ Beide stöhnten „Ohhhh“ und „Mhhhh“. Nach der Enthüllung, nach der Trennung von Di am 9. Dez. hatte Charles seiner Mutter geschworen: Ich treffe Camilla nie wieder. Jetzt der Rückfall. Dagegen Di (51): Sie wird im Volk immer beliebter. Im März fliegt sie offiziell nach Nepal, besucht Lepra-Kranke. Und sie sucht einen Mann, einen Gesellschaftler für alle Fälle. Sie lädt mehrere Kandidaten zu einer Party.

Ihr Wunsch: Er muß Humor haben, verschwiegen sein - und er darf keine heimliche Geliebte haben.

Bei Grün nicht rüber: Bestraft Cagliari - Ein Polizist in Cagliari nahm die neue italienische Straßenverkehrsordnung (seit 1. Januar) ernst: Er bestrafte den Schütler Alex Vigo (19) mit 30 000 Lire (rund 35 Mark) Geldbuße. Der Schütler war vor einer grünen Ampel stehengeblieben, statt über die Straße zu gehen. Und das ist nach der neuen Verordnung eine Behinderung des fließenden Fußgängerstroms.

Romové nechtějí Setinu

Rok nula, měsíc jedna ¹

Kratochvilný kalendář 1. měsíce českého státu

Když jsem před lety čelil kroniku jedné malé jihočeské obce, upřímně mě tam překvapilo přání všeho dobrého k narozeninám milovanému prezidentu dr. Háchovi, jež na věčnou památku kaligraficky vepsal místní fidičí učitel. Jak mohli být lidé tak omezení a nepoznat, že tenhle stařec byl loutkou v rukou okupantů, zradil národ a měl snad dokonce rohy - alespoň to ve škole naznačoval soudruh dějepisář. Dneska už se, díky bohu, nikdo nezarazí nad tím, kterak se z hrdinů přes noc stávají zrádci a jak stateční vlastně byli ti, pro něž měli současníci jen slova pohrdání. Protože nemám žádnou pojistku proti tomu, aby si příští čtenář Kalendáře neklepal na čelo a netočil palci povýšeně na břicho mlynek, zahájím povízkendové dumky událostí okrajovou - chtěl jsem napsat marginální, ale páni korektoři už prý mají mých cize expresivních synonym plné zuby -, jako je domácí zabijačka. Šešlo se nás pár nad dvoumetrákovým čuníkem, fezník posoudil jeho zdravotní stav, přítomná právnička ověřila, nepodléhá-li odsouzenec některé z rozličných listin práv a svobod, jirkovské vyhlášece nebo jinému výmyslu levicových mesiášů, a exekuce mohla plynule začít. Stejně nepřetržitě vedli řeč

i místní občané, povoláním vesměs zemědělci, a to od zábavných historiček až po děje ryze současné. Vyslechl jsem, jak čelní funkcionář nejsilnější partaje skrze prase k celoživotnímu štěstí přišel. Při porážce načerno během protektorátu chytl maskoval smrtelný kvikot ve své fezáním na cirkulárce. V okamžiku rány sekerou však spadl z pily řemen a celá ves věděla, že Fanouš zabíjí. Protože sousedé byli už tehdy uvědomělí, brzo to věděli i na gestapu. Když se pak hrdinný odbojář po dvou letech vrátil z lágru, měl doživotně vycarovaný. Funkce se jen hruly a František prožil aktivní věk jako okresní veličina a chovný typ papaláše. Skoda rány, která padne vedle, chtělo by se poznamenat. Reprezentant dnešních soukromých rolníků se mě jal, s papírem v ruce, přesvědčovat, že povinné dodávky, které mu úřad za nepatrné dotace předepsal, jsou zcela nad rámec jeho chápání i logiky, a brumlal cosi o zlatém Adolfovi. Protože jsem si myslel, že ministr zemědělství se snad jmenuje Josef, ptal jsem se dál. Podle slov hospodářů byly zcela zastaveny dotace pro soukromníky pod 50 ha výměry polí. Předchozí injekce drobným zemědělcům se striktně vázaly na zaměření farmy, ke kterému se přihlásil nezkušený

podnikatel. Anoncoval tedy např. chov krava a měl si ze státního koupit chladiřnou mléka. Jakmile shledal, že se pomýlil, využil sumy na zaplacení části nezbytného traktoru. Přisný úřad na něj vzápětí skočil a udělil mu neslýchanou pokutu. Zemědělství rozumím stejně jako shora zmíněný fidičí učitel politiky, ale musím přiznat, že mi staročeská zabijačka příliš důvěry v agrární reformu do žil nevlila. Ještě že nám v novinách zatím příslušné ministerstvo neukládá povinné kontingenty oslavných prorežimních článků. Což o to, my v ČD bychom to jistě zvládli, ale co chudáci nezávisle levicoví kolegové? Nadlidským úkolem bude vysvětlit historii a panu vydavatel, proč krmí čtenáře Kalendáře pochybenými vepřovými příběhy a dějiny zatím pádí nepovšimnuty kolem. Českou republiku uznalo už 95 států, a to během prvních tří týdnů její samostatné existence. Denně nám tento nicneříkající údaj hrdě servírují večerní zpravodajové z obrazovky a zdá se, že výhradně oni, na rozdíl od tupých diváků, chápou význam vstupu českého lva třeba do Gurungy-Burundy. V sousedním Slovensku tvoří tato štátoťomá štatistika hlavní součást zpráv STV a exmístopředseda FS Zelenay o radostném navozování hovořil tak zdlouha, že jsem se lekl, jestli už to není inaugurační projev nástupce zlobivého šéfdiplomata Kňažka. Komise českého parlamentu objevila Ameriku a označila stav televizního zpravodajství po 1. lednu 1993 za neuspokojivý. Členové komise se pozastavovali i nad tím, že se opakují případy, kdy nebyl státním orgánům poskytnut čas pro důležitá sdělení ve veřejném zájmu. Je to stejně lo-

gické jako vyčítat Gigolovi, že si, otráven soužitím s bohatou vdovou, našel nezletilou milenku a neo hlásil to své chlebobárkyni. Pokud si ještě někdo z poslanců dělá při znalosti personálního složení ČTV iluze o její nestrannosti a profesionalitě, může se poradit v Bratislavě, jak neposlušné ovečky umravnit. Každý večer pohnutě sledují příspěvky redaktorů STV, kde se neuvěřitelným a maličko zapomenutým televizním old speakem „realizuje konkretizácia odpadového hospodarenija, plnia usnesenia vládných orgánov“ atd. Jakmile by se péči zákonodárců našel způsob, kterak samoregulovat český tv manšaft, pro důležitá vládní sdělení se vždycky chvilka najde. Jako premiérům doporučuji pokyn k hlášení, že právě byla zakázána jistá zločinecká organizace. V severních Čechách pokračuje plynule uplatňování místních vyhlášek v souvislosti s řešením imigračních a cizineckých zákonů. Ministr vnitra rázně ubezpečil německého souseda, že se nehodláme stát evropskou čekárnou pro zájemce o azyl ve SRN. Píše-li se o stotisícové menšině cizinců, kteří prý dnes ilegálně přebývají v České republice, zdají se ústecké šarvátky kolem vystěhovávání Romů ve srovnání s příští emigrační lavinou dětským hašteřením a komickým škádlením dvou přátelsky naladěných etnických skupin. Tenhle dojem posílil i hlasatel sobotních Událostí, který po vážném proctořství slovenských cikánů - půjde-li to tak dále, budem se s gádžami za šest let zabíjet navzájem - neotřele doplnil: „Tak to byla poslední informace dnešních Událostí. Hezký večer.“

Parkett

Wer auf einem Parkettfußboden (etwa in einer Kantine) ausrutscht, kann dafür im Regelfall keinen Schadensersatz verlangen - es sei denn, er könne nachweisen, daß der Boden „über das normale Maß hinaus“ glatt gewesen sei. (Oberlandesgericht Koblenz, 3 U 865/91)

Haare

Frauen, die nach dem Färben einen Teil ihrer Haare verloren haben, können kein Schmerzensgeld vom Friseur verlangen - es sei denn, sie könnten nachweisen, daß der Friseur seiner

Aufklärungspflicht nicht nachgekommen sei. (Amtsgericht Frankfurt a. M., 32 C 2810/91-84)

Gefälle

Ein Straßengefälle von 4 bis 5 Prozent ist keine „gefähr-

vrahové neovládali jemné finesy humanistického učení bradatých proroků, vždy mu udělili milost. Když se tak stalo asi popáté, pocítoval prý čacký revolucionář silné zklamání z prohanosti soudců. Jestli žije na Ostrově svobody dodnes, není se mu co divit, ale tyhle konce nemohl přes patnou politickou genialitu vůbec tušit. Z uvedeného jasně plyne, že s každým dnem rozlučkových měnových hrátek narůstá nebezpečné znechucení lidí, značně devalvující odbornost a účelnost neodkladné finanční odluky. Přitom je zřetelně patrné, že prenatální fáze je u konce, technická řešení realizována, bankovky okolkovány a národ patřičně vytočen. Pan Ruml několikrát za sebou zdůraznil, jak vypadá střežení hranic a kolega Kočárník odmítl názory na perestrojku východní hranice v osvědčenou železnou oponu. Přesto si nemalý počet obyvatel zřejmě chystá klesťe na ostnatý drát a tlumok, tedy pomůcky, jež se tak osvědčily v době, kdy jsme začali střežit radostně budující sdruženství před jedem západní demokracií. Potrvá to ještě hezkých pár týdnů, než si na moravském pomezí odpustíme po slovech „česká hraniční kontrola“ pohoršené marmláni a zcela normálně sáhneme do kapsy pro cestovní pas. Než opustíme peněžní evergreen našeho lednového ka-

Poluvac. hr. str. 79

liche Stelle“ und muß daher im Winter nicht von der Stadt gestreut werden. (Oberlandesgericht Schleswig-Holstein, 9 U 141/90)

lendáře, nelze bez povšimnutí přejít způsob, jak příchod neodvratného vysvětluje lidu slovenský premiér. Hlavní příčinou rychlejšího dělení je prý výhradně fakt, že v České republice klesly devizové zásoby a rozluka je jedinou záchranou pro neukázněné sousedy. Pan Mečiar správně odhadl, že dlouhé hady čekajících před rakouskými a německými bankami se skládaly výlučně z vlastní měně nedůvěřujících Čechů, kteří byli ochotni dát za šilink i celou pětku - slangový výraz nižších společenských vrstev pro desetikorunačku. Aby své úmysly před světem skryli, hovořili pašeráci čsl. měny výhradně slovensky, jak je tomu naučila totalitní televize. Vědomě a nepravdivě tak zkrasovali obraz Slovenska a už na ně chystáme nový trestní řád. Někteří čeští šovinisté škodí dál a jezdí přes hranice vycpání bankovkami, aby si je ukládali do peněžních ústavů a škodili tak slovenským zájmům. Pokud je vám tahle rétorika povědomá, jistě už se těšíte, až bude přijat v SR zákon, jenž bude „úplně nově a úplně jinak definovat trestné skutky“. Až tedy napadne pilous slovenské obli, dřevomorka slovenské stavby a Klausův brook slovenské brambory, viník bude v klepotech odtažen a ať si občanský neposlucha zkusí vykládat, že tohle už tu bylo. V Čechách těchto dnů zuří víchlice, nikoliv politické, ale ty skutečné, větrné. Kdyby v prvním měsíci našeho státu panovala opravdová zima, neváhal bych a tuto raritu zvětčil i pro budoucnost. Kroniky však zachytí počasí nenormálně normální, kdy třesnutí mráz záhy vystřídala jarní pohoda a běžný občan s nadhledem překračuje záhony sněženek a bledulí, ohlašujících v půli ledna jaro. To, že v srdci Evropy bývají věci normální

projev zcela nepochopitelnými, vystihl před lety geniálně titulěk německého Sternu. Bylo to tuším v sedmdesátém osmém, kdy rozvinutou socialistickou společností maličko přizabila náhlá změna teploty během silvestrovské noci. Na čele buržoazního plátku se skvěly tramvaje naštorc přes Národní třídu, obklopené nepojízdnými vraky aut a dvoupalcový titulěk hlásal: „Překvapení v Praze - zima přišla v lednu!“ Absenci sněhu řeší každý po svém. V Krkonoších přý přišli na to, že namisto pohybu na čerstvém vzduchu se dá nabídnout pohyb na zdravém těle a organizují tam síť masážních salonů, hodinových hotelů a erotických osvěžoven. Je to věčná škoda přepustit toto výnosné odvětví jen ušmudlaným amatérkám na trase E 55. Stejně obskurní způsob výdělků zvolili pořadatelé sobotního plesu KSČM v Hradci Králové. Kšefti je kšeft, a tak je úplně hostejné, zda se obchodníci s iluzemi producují v dešti autostrád či v teple kulturních domů. Zatímco jedni demokraté se klidně baví, mají druzí starostí nad hlavu. V Lidovém domě chystají sjezd ČSSD(b). Vznikly nám tam dva proudy. Jeden je radikální, druhý centristický. Jestliže vyhraje po urputném klání parta kolem Miloše Zemana, můžeme se oprávněně nadit posílení apriorní opozice na našem politickém jevišti. Vyhrájí-li centristé, situaci radikálně změni. Vyhlásí vstřícnost vládní koalici, ale protože partaj v praxi reprezentují soudruzi zemanovci, posílí se tak nějak nově stará zatvrzelá opozice. Pokud už dnes, měsíc před sjezdem, skeptikové hlásají v socdemáckém případě cosi o kladném posunu z deště pod okap, nevěřte jim. Hin sa hukáže!

o post nejvyšší sídlí, pánbůh zaplať, za řekou Moravou. Dále mají společnou zálibu ve více či méně provozovaném rektálním horolezectví za minulého režimu. Nabyté zkušenosti funkčně uplatnili i dnes a čeká je nelitostný soubor, jehož výsledek nikterak neovlivní zvolenou a nastoupnou cestu Slovenské republiky. O zvolené cestě se dá dnes hovořit i v cause výstavby jaderné elektrárny Temelín. Hospodářští ministři se v žádném případě nedali přesvědčit, že betonový vřed v jižních Čechách je nepotřebným projevem bolševické gigantomanie a v každém případě rozhodli JETE dostavit. „Bodejž, voni v tom hnusu žít nemusej,“ pravil už před lety jeden nesvědomitý vltavotýnský opilec a byl za to po zásluze potrestán. Aby jaderná pilulka americké provenience lépe sklouzla do krku, odložil se rozsudek o tři dny. V sázce o termínu měnové odluky jsem o prsa - vlastně o několik smetanů - prohrál. Kdyby se mezi p. t. čtenářstvem našel optimista, co je ochoten vsadit na ochránářskou kartu a zdravý rozum ve věci Temelín a v supervýhodném kursu zkusit štěstí, nechť se urychleně obrátí na redakci. Někde ztrátu kompenzovat musím. Ztráty důvěry se obávají v řadách KSČM. Prý šibpánovsko-obzinoavské výkřiky jen prospívají těm zvlčlcům, kteří si nepřejí sjednocení levice. V ostravské hale Tatran to prohlásila výjezdni squadra fidičích tajemníků za mocného skandování tří tisícovek komunistů, co se rozešli s neblahou minulostí a budují blahé zítřky. Svě neochvějně odhodlání dávali najevo neotřelým a nově koncipovaným fvaním hesla „Ať žije KSČ!“ Proč ne, ale za své a někde iinde. Čest!

Rok nula, měsíc jedna ³

Kratochvilný kalendář 1. měsíce českého státu

Dnes jsem vůbec nemusel přemýšlet, čím naše kratochvilné setkáníčko začít. Probudili jsme se do zasněženého i trochu zmrzlého úterý - nejvyšší intendant přes počasí zřejmě důkladně čte nejčestější z českých listů a povšiml si věřejších inektiv na téma normalizace nenormálního počasí -, které se bez váhání dá označit za prezidentské. V obou částech, ale čo to hovorím, v každé samostatné a svrchované republice byvší ČSFR přístoupí zástupcové lidu k urnám, aby zvolili hlavu s(š)tátu. Je to sice dřina nevděčně oceněná - kdokoli z tribunů vám s přehledem dokáže, že po zaplacení nákladů na kancelář, tajemníka, sekretářku a stravu ve čtvrté cenové skupině se funkcí postižený občan ocitá pod hranicí životního minima -, ale zároveň poskytuje nebývalý komfort skutečného svobodného rozhodování. Tahle možnost je jediná věc, kterou partajním vyvolencům v české i slovenské sněmovně nepokrytě závidím. My ostatní jen s hořkostí vzpomene me chvíli, kdy jsme v životním běhu volili či zřídka odmítali své zástupce. Maminka učesala dětičky, tatíček se po třech týdnech znovu oholil, společně zvedli babičku ze smrtelného lože, kde se už dlouhá léta v pohodě chystala ukončit běh věcí pozem-

ských, a společně se šourali do volební místnosti vstříc povinnosti, od níž osvobozovala jen babčou očekávaná návštěva. Pod supími zraky soudružské volební komise vhodili hrsti papírků do bedny, uzkostlivě dbajíc toho, aby jen pohledem nezavádili o komicky povinnou škrtací plentu v druhém rohu tělocvičny. Pravidla hry byla všem jasná, a protože i občanstvo bylo tehda vzorně ukázněné, měli členové komise dost času na dobrodružný lov těch, kdo se snažili nejčestnější povinnosti vyhnout. S urnou obcházeli ústavy i domácí pacienti, kteří při pohledu na černě osakovanou návštěvu podlehli klamu, že jsou to poslové komise nejvyšší, a za uleveního šepotu modlitbičky vhodili pak chladnoucí rukou listky do přistřičené kisky s jasným vědomím, že volí socialismus. Ti nevděční parchanti, co je do léčebných ústavů odložili, si totiž nic lepšího nezasloužili. Promile nezastížených, kteří přežili demokratické volení v brložích šumavských hvozdů, se stalo na další čtyři roky lovnou zvěř, na niž soudruzi vhodné dokumentovali svou neomezenou nadvládu. Současný čtenář by po přečtení předchozích řádků chybně usoudil, že tímto žvaněním dosahují příslušné délky textu a zvyšují svůj nemalý honorář. Myslím si, že po

uplynutí historicky krátké doby však bude obraz socialistického volení stejně exotický jako iniciace mladíků v divoškém kmeni, a nemám proto právo budoucí zájemce o tuto kuriozitu zbavit věrohodného pramene. Stejně věrohodné se zdají úvahy, že prezidentský stolec našeho státu obsadí pan Havel. Jeho pozice se viditelně upevnila poté, co se z důvodů nepochopení od hloupého obyvatelstva vzdal kandidatury Jiří V. Kotas. To nám pan bankéř neměl dělat. Vzpomínám, kterak pohnutě mi v hotelu Evropa vyprávěl u oběda baron Merta - jeden ze slavných Čechů, kteří dosáhli na podnikatelský Olymp, stavitel ropovodu z Aljašky, majitel ponorky atd. - dojemnou story o pohnutí, které vždy pocítil, když jel kolem oltawského paneláku, v němž sídlil exilový prezident Kotas. Byla-li totiž hlava státu doma - někdo musel hlídat, když prezidentova matka šla vydělávat na údržbu rezidence - vlála na balkóně vztyčená československá vlajka. To byl pokyn pro členy vlády, že se mohou dostavit. Ministr hospodářství - místní fezník - s mase m, zelinář - ministr zemědělství se zeleninou atd. Tohle všechno nám ta revoluce vzala - mohl by znít poněkud upravený povzdech nezažraného Balouna. Truckanditáti z extremistických řad republikánů a bolševiků v Čechách zaručeně neuspějí. Pokud by se tak stalo, nebyl bych jistě sám, kdo by změnil bydliště směrem za Rozvadov. Poučení příkladem pana bankéře by se přišti emigranti neurvale drali o byty s balkónem. Na Slovensku je situace kolem hlavy státu více než nejasná. Čtyři kandidáty z pohledu prostého příslušníka našeho národa spojuje úlevný oddech, že všichni uchazeči

Broccoli statt Zigaretten

NEW YORK, 2. Februar (AP). Die Clintons haben im Weißen Haus ein generelles Rauchverbot verfügt. Gesundheitsfragen seien für sie von so großer Wichtigkeit, daß das Rauchen nicht länger zugelassen werden könne, sagte Hillary Clinton. Was den Küchenzettel angehe, so gehöre die von George Bush ausgesprochene Verbannung von Broccoli jetzt der Vergangenheit an, vertraute Frau Clinton der *New York Times* an.

Dracula-Film macht die Rumänen sauer

Bukarest - Die Rumänen sind sauer auf Hollywood-Regisseur Francis Coppola. Grund: sein neuester Film „Dracula“. Prinzessin Alexandra Coppola-Dracula: „Coppola bringt den berühmten Blutsauger mit meinen rumänischen Vorfahren in Verbindung, macht mein Volk schlecht. Der echte Dracula war in Wirklichkeit ein Ungar.“ Die Prinzessin will jetzt klagen.

Prag stellt Währung am nächsten Montag um

PRAG (ug/dpa). Die Tschechische Republik und die Slowakei führen am kommenden Montag an Stelle der tschechoslowakische Krone getrennte Währungen ein. Das gab der tschechische Regierungschef Vaclav Klaus in einer Sonder-sendung des tschechischen Fernsehens bekannt. Die Bürger der beiden CSFR-Nachfolgestaaten haben von Donnerstag

Rok nula, měsíc jedna ⁴

Kratochvilný kalendář 1. měsíce českého státu

Tak už máme presidenta. Interregnum skončilo včera ve večerních hodinách a důstojný proslov Václava Havla korunoval předchozí více než nedůstojné jednání českého sněmu. Pravda a láska dočasně zvíťazily nad takovou snůžkou lži a nenávistí, která v historických prostorách Sněmovní ulice nebyla zřejmě ku slyšení dlouhá stáletí. Pánové republikáni zvolili pro dosažení svého cíle, tj. diskreditaci a znemožnění kandidáta vládní koalice, takových prostředků, že se velmi rychle stali obětí své taktiky a přinutili k volbě i ty poslance, jež do posledních chvil pochybovali o vhodnosti koaliční nabídky. Zatímco jedni repové lili kýble špiny do sálu z řečnické, bojoval jejich předseda jako lev na pisoáru, kde napadl fotografa, co na něj v žertu namířil aparát během konání tělesné potřeby. Snad mi historie promine toto záchodové zpravodajství, ale právo zmiňovat se v souvislosti s volbou presidenta o toaletových potyčkách mi snad dává fakt, že celý postup národu vzápětí detailně objasnili Sládkovi poslanci za řečnickým pultem. Hodinu po volebním vítězství uspořádal prezident tiskovou konferenci. Jestliže předchozím kanálitím z pomazaných úst tribunů lidu přlíš nerozumím a naivně jsem si myslel, že sprostfány nelze po-

jmout jako parlamentní rozpravu, tiskovek jsem prošel neufekom a mnohé dokonce fídlil. Musím proto, jak velí tradice, zahájit ostře kriticky a vytknout kolegovi Špačkovi zacházení s novinářským plebsem. Arogantní a nevládné vyvolávání tónem, jenž nemá daleko do vládnosti učitelky ruštiny v polepšovně, zřejmě způsobilo, že se přítomní reprezentanti sedmé velmoci vyptávali po způsobu cvičených opiček na notoricky známá témata a pan prezident jim stejně neoftele odpovídal. Věrne proto, že ostych se z dotazů novinářů rychle vytratil a sekýrování pana mluvího si zpravodajové nenechají líbit - alespoň ti, v jejichž mateřských lidech už nevládné přísná stranická disciplína. Poslední glosa v cause neslavně důstojné volby hlavy státu budíž učiněna sdělením, že zatímco pan Tigríd se pokoušel na chodbě parlamentu do televizní kamery přesvědčit národ, že svět má jiné problémy a státopresidentských nadávek si nevšímá, jeden z občanů u obrazovky nevydržel nápor parlamentní rozpravy na útlou mysl prostého diváka a planým poplachem nechal alespoň na chvíli vyklidit sněmovnu. Jeho morální apel bude záhy odměněn trestním stíháním za obecné ohrožení a šíření po- pláště zprávy. Pokud nelze pro tohoto nervového

astenika najít omluvu v lítěle ustanovení o nutné obraně či alespoň v zákonu na ochranu zvěře, má tu pan prezident prvního abonenta pro avizovanou amnestii. Zcela na závěr dodávám, že svět tak hluchý, jak nám vmlouval pan Tigríd, zase není. Ve večerním zpravodajství německých okruhů nám to naservírovali pěkně teploučké. Bez hlavy státu jsou zatím naši východní sousedé. Žádný ze čtyř navržených kandidátů neziskal v prvním kole tajných voleb potřebnou třipětinovou většinu devadesátí hlasů. Mají sice v zemi podunajské výhodu, že nikdo nemůže kydat špinu na jejich vyvolené, protože výber byl proveden naozaj pečlivě - už je i jasnější, proč se mezi presidentské elévy necpal pan Mečiar. Zběsilé sládkovce v Bratislavě nepřestují, ale přeče jen, může se najít kamikadze i z vetých řad opozice a co potom. Jako správný diplomat se projevil pan Kňazko, který namísto očekávané adorace nejsilnějšího kandidáta zavržel svou podporu nejryzejšímu Slovákovi českého původu. Volební repríza se dáva v hornouherském parlamentu den poté a z dobře informovaných kruhů prosakují zprávy, že seriál se pro diváckou oblibu zřejmě protáhne. Voda na politické kafičko vše v Česku - podlehl jsem i přes znatelnou husí kůži úpěnlivým výzvam několika vytrvalců, kteří bombardují redakci dopisy propagujícími užité název -, a to v tradičně označených konvičkách. Jedna je moravská, kde poslanec kýb klub HSDMS vyzval k vytvoření Komise pro přípravu ústavního zákona o územním uspořádání CR. Takhle složitě se jmenuje džin, jehož pan Kryčev a spol. snaživě vypustili z těsné láhve. Náhle panuje obava z narůstání nacionalistických moravských

tendenci. Ty tendence se dají ztotožnit s panem Bílým, jenž velí černým šikům několikahlavé echtmoravské legie. Pro řešení problému je prý nejlepším lékem referendum. Nevím, zda by v první fázi nepomohlo něco ruční domluvy třeba v místech, kde svou velikost během volby presidenta předváděl pan Sládek. Přes všechny srandičky je voda na moravskoslezské pohoštění řádně horká a něco se s ní udělat musí, než se opatíme i my, praví Pražáci z Horních Počernic. Vlažný extrakt nám v porovnání s markrabskými irendistaty servírují anarchisté během svých demonstrací za právo na byt a práci. Ta práce pro milovaný kapitalismus má formu házení kamení do oken parlamentu, starost o byt se zase ventiluje vybydlením těch lokalit, které v chatrném stavu přežily éru budování socialismu. Prý si právem štěnice získané prostory dají do pořádku a hodlají zde za pouhé poloviční nájemné trpět muka revoluční postpubertální vyrážky. Komu není družstevní výstavba bytů à la Bakunin jasná, ať se skočí mrknout do činžáku v Sochorově ulici. Promočené stropy, odpad na chodbách a fekálie za dvěma jsou někdy tužším, jindy tekutým svědečtívem o životě levicově orientované mládeže. Ale fuj, to se nám dnešní rádobý slavnostní kratochvilné čtení osudově motákoem témat, jež nemají se skvělou budoucností českého státu zholna nic společného. Ještě že jsou lidé, kteří to mohou bez obav sbalit a vypadnout. Dávno očekávaný posun za moře oznámil předseda ČSSD/b/ profesor Horák. Kapka, již číše trpělivosti přetekla, má podobu nesouhlasu domácího s nájenikem v osobě dělnického vůdce. Pěkný let, pane předsedo.

Dokumenty ze str. 99:

bis Sonntag Zeit, beschränkte Beträge der bisher gültigen tschechoslowakischen Krone gegen Banknoten einzutauschen, die durch Aufkleber oder Stempel als tschechische beziehungsweise slowakische Währung gekennzeichnet werden.

In der Tschechischen Republik ist der Umtausch auf 4000 Kronen begrenzt. Banknoten im Wert von 50 tschechoslowakischen Kronen und weniger sowie Münzen behalten vorerst ihre Gültigkeit. Die Parlamente in Prag und in Bratislava hatten erst am Vormittag in nichtöffentlicher Sitzung die gesetzlichen Grundlagen für die Währungsteilung beschlossen.

Ausländer können in Filialen der Tschechischen Nationalbank sowie eini-

gen ausgewählten Kreditinstituten nach Vorlage des Reisepasses tschechoslowakische in tschechische Kronen umtauschen. Dazu benötigen sie einen Beleg, daß sie das Geld im Land rechtmäßig gewechselt haben.

Der Zahlungsverkehr zwischen den beiden Republiken wird von den Sparkassen und bei der Post bis zur Gültigkeit der neuen Währung eingestellt.

Rok nula, měsíc jedna ⁵

Kratochvilný kalendář 1. měsíce českého státu

Jelikož mám předposlední šanci infikovat čtenářstva něco zdravých a zaručeně pokrokových politických názorů a ideí, učiním tak během dnešního vědomě neuspořádaného a rozřekaného pokračování lednové kroniky prvních týdnů české samostatnosti. Přískokem se ocitáme v Bratislavě, kde nezvolením hlavy státu potvrdili poslanci Národní rady včera anoncovanou seriálovou podobu této slavnostní události. Krávající parlamentní kobyla se pokusí výměnou kovářů dohodnout na směru jízdy a konečně vyrazit vsříc problémům, které na ni během nelehkého přesunu via demokracie čekají. Vrchní koč s titulem premiéra se spravedlivě rozhořčil nad chováním jednoho z členů ekvipáže, který prý háže ochablému stranickému spřežení klacky pod nohy. Ministr zahraničí si zřejmě přes rozsáhlou a pohodlnou etablovanost v partajně hnutím soukolí HZDS jako jeden z mála slovenských politiků uvědomuje, jak se na novou republiku ve starých hranicích dívá svět. Odmítá proto podpořit na prezidentský stolec kandidáta, jenž se za podivných okolností motal na vrcholu své předlistopadové kariéry kolem vlčí smečky na tři písmena. Samolepka s narudlým symbolem

polototality drží na štítu samostatného Slovenska jako přibitá a byvyší dramatický umělec ji na svých cestách po světě zkrátka nemůže nevidět. Odvážně proto volá, že císař je vlastně nahatý, a vysloužil si klatbu ve formě naháčení z ignorace stranické disciplíny. Asi už to v lednovém kalendářích nezaznamenáme. ale soudím, že pan K. je politicky mrtvý muž. Bohužel se tak stává v době, kdy by jeho případný návrat na jeviště neprospl ani umění, ani politice. Protože jsem si chyřfe spočítal, že už se přísnému vedení našeho listu nevyplatí vrtat mi odborně do posledních dílů kratochvilného čtení, nedodržím stranickou disciplínu a zůstanu ještě chvíli za hranicemi. Úplně musí podoba zprávy způsobila, že si málokdo z poučené veřejnosti všiml sdělení, že v sobotu končí slovenský »vládní« deník Koridor. Mnohokrát jsme citovali z tohoto průchodu do nedozírného moře stupidity, polopřav a nacionalistického ohovárání z per významných činitelů prorežimního novinářského spolku »Za pravdivý obraz Slovenska«. Dlouho jsem tiše uvažoval, koho mi tohle společenství připomíná, až jsem na to přišel. Ty samé uctivé přikyvující tváře postarších bojovníků za pokrok byly k vidění v pochybené grupě páterů-vyklouzů s honosným názvem

Pacem in terris. Politruk na vojně, doktor rod-né strany a inženýr pochodového kroku tenhle latinský přívěsek kouzelně komolil a své ateistické proslovky končil vždy upozorněním. »Soudruzi, voni ti faráři stojí všichni za h... ale ty pacem in teřich musíme chvíli snášet.« Poté se odkolébál utišit válku ve vlastním bříše. Jestliže tedy krachuje u Dunaje list, který se programově živil slavením strany a vůdce, mají zvěsti o rozkolu v HZDS určitě reálné jádro. Abychom dodrželi stylovou čistotu, můžeme po přískoku zpět do vlasti krátce zrekapitulovat pro příští historiky situaci v české žurnalistice a na novinovém trhu. V čele zájmu čtenářů ne-

Der neue Hausherr im Hradschin ist der alte

Ein junger Staat zeigte Flagge. Die Vereinigung Vaclav Havels als ersten Präsidenten der Tschechischen Republik hat bewiesen, daß sich die politische Führung beim Aufbruch in die Selbstständigkeit nationale Identität in der Tradition sucht. Rechtzeitig vor der Amtseinführung des 56jährigen Staatsoberhauptes waren in den gotischen Hallen des alten Königspalastes auf dem Hradschin die böhmischen Kronjuwelen ausgestellt worden. Havel erwies den Insignien tschechischen Einflusses in Mitteleuropa am Tag der Ableistung seines Amtseides mit einem Kurzbereich die Ehre. Der ökumenische Gottesdienst im benachbarten Veitsh-Dom führte jedermann vor Augen, daß in Böhmen und Mähren nach 45 Jahren kommunistischer Herrschaft Kirche und Staat keinerlei Berührungspunkte mehr haben.

Die Republik, die mit der Übernahme der Staatsfahne und der Wahl Havels den Eindruck der Kontinuität hervorzuheben versteht, genießt bereits beim Start internationales Wohlwollen. Mit einer Ausnahme hatten sämtliche Nachbarstaaten ihre Oberhäupter zur Inauguration des Amtskollegen entsandt. Neben Bundespräsident Richard von Weizsäcker kam der österreichische Bundespräsident Thomas Klestil, aus Warschau war Staatschef Lech Wasilesa angereist, aus Budapest Präsident Arpad Göncz.

Lediglich der slowakische Premier Vladimir Meciar, nach dem Scheitern der Präsidentenwahl in Bratislava vorerst ranghöchster Repräsentant seines Landes, hatte sich wegen Krankheit entschuldigen lassen. Diese Absage an seinen Intimfeind Havel war ebenso ehrlich wie diplomatisch. Von innenpolitischen Spannungen und Richtungskämpfen innerhalb der Regierungspartei Bewegung für eine Demokratische Slowakei (HZDS) zeugt die Tatsache, daß sich Meciar von seinem Stellvertreter Roman Kovac vertreten ließ, der sich vergeblich um das Präsidentenamt in der Slowakei beworben hatte. Außenminister Milan Kuzko (ebenfalls HZDS) hätte gern die Gelegenheit zum Gespräch mit seinen in Prag versammelten Kollegen genutzt. Daß ihn der Premier nicht habe reisen lassen, sei ein "weiteres Beispiel für mangelnde Zusammenarbeit", sagte der Minister

Das ist ein teures Pflaster - woher kommt das?

Ursprünglich war ein ganz anderes Pflaster gemeint, nämlich das teure Pflaster, das der Arzt seinem Patienten verschrieb. Heute wird die Redensart nur noch auf Orte mit hohen Preisen und teuren Lebenshaltungskosten bezogen.

der Prager Zeitung Rude Pravo.

Bei der Feierstunde im historischen Wladislavsaal der Burg, wo im Jahr 1918 der Gründer der Tschechoslowakei, Tomas G. Masaryk, zum Präsidenten gewählt worden war, hob der tschechische Parlamentarvorsitzende Milan Uhde die Zivilcourage Vaclav Havels hervor, der für seine demokratische Überzeugung auch Gefängnis in Kauf genommen habe. Seine Rolle als Präsident der einstigen CSFR sei ihm nach dem Sturz des kommunistischen Regimes "eher begegnet, als daß er sich um sie bemüht hätte". Havel sei aus einer anderen Welt als der von Politprofis gekommen. Auf ihm habe die Hoffnung gelastet, er werde Unmögliches vollbringen. Als Staatsoberhaupt habe er in einer noch unausgegorenen Situation zwar auch Fehler begangen, meinte Uhde, doch sei er diesmal als „realistischer Partner neu entstandener politischer Kräfte“ angetreten. Das tschechische Parlament habe mit seiner Wahl eine richtige Entscheidung getroffen.

Zu einem Triumph für den ehemaligen Dissidenten wurde am frühen Abend seine Ansprache vom Balkon der Präsidentenkanzlei, zu der ihn hunderte Bürger mit Sprechchören „Lang lebe Havel“ empfangen hatten. Der Präsident erinnerte an große Persönlichkeiten der tschechischen Geschichte wie Karl IV., den Reformator Jan Hus, den Humanisten Jan Amos Comenius und den CSR-Präsidenten Masaryk. Nach der Zeit der Revolution beginne die harte Alltagsarbeit. Der Aufbau einer neuen Gesellschaft müsse im Geist der guten Traditionen gegenseitigen Verständnisses und der Solidarität geleistet werden. Provinzialität und Rückgratlo-

sigkeit müßten bekämpft werden.

Daß er es nicht bei der Repräsentation belassen, sondern weiterhin ambitionierte Ideen vertreten will, hatte der Mitbegründer der Charta 77 bereits vor Aufnahme seiner Amtsgeschäfte angedeutet. So machte sich Havel für ein militärisches Eingreifen in Bosnien-Herzegowina stark — unter Beteiligung tschechischer Soldaten. Außenminister Jozef Zieleniec vom Koalitionspartner Bürgerlich Demokratische Partei (ODS) wies ihn jedoch sanft in die Schranken.

„Das Gefühl der Ohnmacht der internationalen Gemeinschaft erwächt auch nach dem Bewußtsein, daß eine einseitige Intervention die halbe Welt in Brand stecken könnte“, sagte er der Zeitung *Mlada fronta Dnes*. „Mit einer Geste läßt sich nichts lösen. Ein Staat, der in der Welt ernstgenommen werden will, muß darauf achten, daß seine Gesten auch seinen Möglichkeiten entsprechen.“

Die Albaner hoffen

S echsundachtzig ist Papachristos nun schon und etwas fünfjährig, aber mit einem fünfjährigen wird er immer noch fertig, strampelt der auch noch so heftig, „Halleluja“, ruft Papachristos lachend, hebt den splinternackten Knaben Michaelis in die Höhe und versenkt ihn, da hilft kein Zappel und kein Kreiseln, in das große Taufbecken. Es ist eine kleine Gemeinde, kaum ein Dutzend Gläubige, die sich an diesem Nachmittag in einem Nebenraum der kleinen Kirche von Korca versammelt haben, oder Koritsu, wie die Angehörigen

ochვნյն stojí nezavislá Rudé právo a jeho mladší obdoba zvaná Mladá fronta Dnes. Bylo by únavné pro mě i čtenáře znovu opakovat, jak tato periodika skrze tunely, loupeže abonentů i fyzického majetku ke štěstí přišla. Mnohem potěšující je skutečnost, že do povědomí čtenářů se vedral čtivý a nezáladný Blesk, jenž vytlačil ruce i mysl špinící Špigl. Když ráno sleduji asociální osůbky i zavedené podnikatele s expolicijským obličejem a kuffiky, jak si k nezbytné rudoprávní droze poroučejí automaticky Blesk, zalévá mě blahý pocit, že se i do těchto ztracenů doby minulé skrze skandály, drby a horoskopové dostane semínko pravdy a poučení. Pravicové tiskoviny se již dlouhou dobu potácejí nad propastí a ke změně tohoto tristního stavu nepomohla ani kopulace redakcí po způsobu Spojených oceláren Kladno. Tenhle tristní stav možná vyvolá za pár let zájem jen u exotických odběratelů levičáckých tiskovin, dnes však je vřizitkou mravní a duševní vyspělosti národa, co šel půl století slunci vsříc. Jak to vypadá, jdeme společně vsříc atomovému sluníčku v jižních Čechách. Temelín pokračuje a pan premiér nechá páv kroužit hlavou, že mohou být starostové severočeských měsíčních oblastí tak omezení a nepřát si zlepšení svého domova na úkor dosud nezuhovaných jižních Čech. Všechno se stihnout nedá, ale péče - kdyby si členové vlády prohlédli alespoň na obrázcích, jak vypadá struktura bývalých železných srdcí Evropy, možná by vše pochopili i bez lobbyistických argumentů. Z komínů severočeských elektráren se totiž po nesrovnatelně levnější úpravě může valit jen neškodná vodní pára, těžba uhlí a provoz elektráren v rozumném měřítku dál zajistí zaměstnanost a využití násilně přístěhovaných pracovních sil, a to vše bez nevratného zničení jihočeského regionu. Je-li občanská solidarita lobbyistickým mafiánstvím, pak se k tomuto politicko-ekonomickému způsobu ovlivňování vládních garnitur hrdě hlásím. Poslední zpráva předposledního kalendáře nepotěší oplice, neukázněnce, pašeráky a daňové podvodníky. Parlament rozhodl o podstatném zvýšení odměn za shora zmíněné chování a pokuty jsou tak citelné, že se snad dočknu i dosud nepostýženého podsvětí. Pro podnikatelky v nejstarším řemesle znamená nabídka služby až patnáctitisícovou pokutu, ale nikdo zde nepamatoval na moka případného zákazníka. Mám dát přednost vcelku lacinému pobavení, nebo zvlitější léta pěstované občanské vědomí ve formě udání, pardon, hlášení na nejbližším okrsku? V tomhle asi nikomu neporadíme. Jen si přeje, aby to byl v budoucnu problém z nejméně závažných.

der griechischstämmigen, christlich-orthodoxen Minderheit den Ort nennen.

Papachristos ist mit freudigem Eifer bei der Sache. In einem Alter, in dem andere längst pensioniert sind, fängt der orthodoxe Pope neu an. 1967, als der kommunistische Wahn des Diktators Enver Hoxha in einem totalen Religionsverbot gipfelte, kamen die Kommissare aus Tirana auch nach Korca, wo es eine große griechisch-orthodoxe Gemeinde gab. Sie verwüsteten die Kirche, beschlagnahmten Kreuzfixe und Ikonen, rissen den Glockenturm ab. Und den Popen Papachristos ergriffen sie, hielten ihn zu dritt fest und rasierten ihm den Bart ab. Dann jagten sie ihn mit Fußtrittten aus seiner geplünderten Kirche.

Der weiße Bart ist wieder gewachsen, auch das zu einem kleinen Zopf gebundene Haupthaar. Papachristos hat viel zu tun: So manche Taufe, die während des von Tirana verordneten Atheismus unterbleiben mußte, wird nun nachgeholt.

Das Leben in Korca hat sich verändert. Zu den Veränderungen gehört auch jener rasende Ford Orion, der mit quietschenden Reifen im Stadtzentrum eine Runde nach der anderen dreht. Verschreckt springen die Passanten zur Seite, bringen sich mit ihren klapprigen Fahrrädern in Sicherheit. Der mit fünf Halbwüchsigigen besetzte Wagen, aufgemotzt mit allerlei Spoilern, trägt Zollkennzeichen aus Offenbach am Main. Welch dunklen Geschäften mag dieser neue Reichtum wohl zu verdanken sein?

Der plötzliche Anbruch der Motorisierung in einem Land, das noch vor zwei Jahren keine privaten Autos duldete, bringt Probleme: Nicht alle Fahrzeuge, die nun über die Landstraßen brausen, sind verkehrstüchtig, die wenigsten Fah-

eines der ersten privaten Geschäfte in der Stadt. Das Sortiment ist noch bescheiden. Auf einem klapprigen Holztisch sind die wenigen Waren sorgfältig arrangiert: eine kleine Pyramide aus Cola-, Bier- und Limonaden-Dosen, drei Flaschen Schaumwein, dazu einige Päckchen Kaugummi, Kekse und amerikanische Zigaretten. Der Geschäftsinhaber hat offenbar schon begriffen, worum es bei der Marktwirtschaft geht: Als Blickfang für die Passanten hat er die Rückwand seines Ladens mit Fotos barbusiger

Schönheiten aus dem „Playboy“ drapiert. Von Korca sind es keine dreißig Kilometer zur griechischen Grenze. Dort öffnet sich der Schlagbaum früher nur alle paar Tage für einen der wenigen Warentransporte. Jetzt herrscht Hochbetrieb. Durch den knöcheltiefen Matsch der unbefestigten Straße rollt aus Griechenland ein Konvoi von sechzehn schweren Sattelzügen heran. Jeder der Laster hat 35 Tonnen Kartoffeln geladen — Hilfe für ein Land, das hungert.

Auf der albanischen Seite des Schlagbaums warten die Devisenhändler. Unter den Augen der scheinbar gelangweilten, vermutlich aber mit fetten Provisionen am Tauschgeschäft beteiligten albanischen Zöllner wedeln sie mit dicken Banknotenbündeln. Dort werden für Drachmen, Dollars oder D-Mark drei- bis viermal so viel Lek bezahlt wie laut offiziellem Umtauschkurs. Gute Geschäfte machen auch jene, die den Ankömmlingen aus Griechenland stangenweise ausländische Zigaretten abkaufen. Wer etwas auf sich hält in Albanien, greift längst nicht mehr zu einheimischen Marken wie der „Partizani“ oder der „Dures Special“, sondern inhaliert weltmännisch „West“ und „Marlboro“. Vor allem Kinder sind im lukrativen Zigarettenhandel an der Grenze aktiv.

Die Kinder: Überall in Albanien warten sie an den Straßenrändern, rennen johlend neben den ausländischen Hilfskonvois her und schreien nach „Guma“, dem heißersehtenen Kaugummi. Je weiter man nach Norden kommt, desto ärmlischer wird ihre Kleidung, desto trauriger sind die Gesichter. Irgendwo bei Elbasan verläuft, was ausländische Helfer in bitterem Spott die „Barfußlinie“ nennen. Nördlich davon reicht es nicht mal mehr für Schuhwerk.

Elbasan, mit etwa 80000 Einwohnern die drittgrößte Stadt des Landes, war zu Zeiten des kommunistischen Regimes das Zentrum der albanischen Stahlproduktion. Heute rauchen im ehemaligen Hüttenkombinat „Stahl der Partei“ nur noch wenige Schloten.

Wenn Städte wie Elbasan, Dures, Tirana und Shkodra, heute ein so bedrückendes Bild bieten, so ist das vor allem eine Folge des Niedergangs der albanischen Industrie. Mit dem Ende der kommunistischen Diktatur brachen die staatliche Verwaltung und die bereits seit Jahren auf steiler Talfahrt befindliche Wirtschaft des Landes völlig zusammen.

Die Eisen- und Stahlindustrie steht heute weitgehend still, die Öl- und Gasförderung in der Region um Fier, einst der Stolz der Parteistrategen, ist zum Erliegen gekommen, auch die meisten Textilbetriebe haben dichtgemacht. Von den 300 größten Kombinat arbeiten nur noch hundert. Die Industrieproduktion beträgt nur noch ein Drittel dessen, was 1990, im letzten Jahr der kommunistischen Diktatur, produziert wurde.

In den einstigen Industriestädten des Nordens erreicht die Arbeitslosenquote rund siebenzig Prozent. Es sind vor allem die stellungslosen Fabrikarbeiter, die nun den Preis für Jahrzehnte stalinistischer Mißwirtschaft zahlen müssen. Keinem osteuropäischen Land hat das Ende der kommunistischen Planwirtschaft eine solche Katastrophe beschert wie Albanien. Obgleich das

Land an Bodenschätzen und landwirtschaftlichen Nutzflächen gleichermaßen reich ist, stand Albanien seit der Machtergreifung der Kommunisten ökonomisch nie auf eigenen Beinen.

Zwischen 1945 und 1948 war Tirana wirtschaftlich ein Kostgänger Jugoslawiens, dann wandte man sich von dem Renegaten Tito ab und der stalinistischen Sowjetunion als neuer wirtschaftlicher Schutzmacht zu. Nach dem Bruch mit Moskau 1960 übernahm China für fast zwei Jahrzehnte diese Rolle, bis sich Enver Hoxha 1978 auch mit den Genossen in Peking überwarf und begann, das weltfremde Modell einer wirtschaftlichen Autarkie, der völligen Selbstversorgung, zu predigen.

Nach Hoxhas Tod 1985 beschleunigte sich der wirtschaftliche Niedergang des Landes. Konfrontiert mit Hungerrevolten und der Massenflucht Zehntausender, ergriff der Hoxha-Nachfolger Ramiz Alia 1990 die Flucht nach vorn. Um sich ein Schicksal zu ersparen, wie es dem rumänischen Diktator Nicolae Ceausescu wiederfahren war, suchte sich Alia an die Spitze der Reformbewegung zu setzen, ließ die Gründung von Oppositionsparteien und unabhängigen Gewerkschaften zu, hob die Pressezensur, das Reise- und das Religionsverbot auf.

Aber die Tage Alias waren gezählt, das Ende des stalinistischen Regimes längst besiegelt. Konnten die Kommunisten bei den Wahlen im Frühjahr 1991 noch zwei Drittel der Parlamentssitze halten, was sie vor allem der berichtigten Geheimpolizei Sigurimi verdankten, so erreichte bei den Neuwahlen im März dieses Jahres die oppositionelle „Demokratische Partei“ 62 Prozent der Stimmen und 92 von 140 Parlamentsmandaten, während die jetzt als „Sozialisten“ firmierenden Kommunisten nur noch auf 26 Prozent der Stimmen und 38 Sitze kamen.

Mit Alias Rücktritt vom Amt des Staatschefs ging die Ära des Stalinismus auch in Albanien zu Ende, eine neue Epoche begann. In den Industriestädten ist sie bisher von Massenarbeitslosigkeit und bitterster Armut geprägt. Ein ganz anderes Bild dagegen bietet sich heute im Süden.

Die schmale Straße nach Bilisht hat zwar noch mehr Schlaglöcher als im vergangenen Winter, aber die Felder links und rechts, die damals noch brachlagen, sind nun frisch gepflügt. Die Privatisierung des früher von Staatsfarmen und Kollektiven bewirtschafteten Landes kommt endlich voran. Etwa zwei Hektar bekommt die durchschnittliche Bauersfamilie zugeteilt. Das ist wenig, aber doch genug für einen neuen Anfang. Endlich gibt es auch wieder Saatgut und Dünger. Während im vergangenen Jahr noch mehr als die Hälfte der Anbauflächen brachlag, werden nun allenthalben die Felder bestellt.

Auf der gepflasterten Hauptstraße von Bilisht, die zum Gebäude der Präfektur hinaufführt, bieten die Bauern ihre Ernte an. Viel ist es nicht: Der eine hat eine Kiste Kartoffeln, der andere ein paar Bündel Lauch und einige Pfund Zwiebeln zu verkaufen. Und weiter drüben hockt jemand, der sechs Paar rote Gummistiefel feilbietet. Man tauscht Waren, handelt Preise aus, experimentiert mit Kredit und Rabatt — neue Erfahrungen für die Albaner.

Schon gibt es eine privat betriebene Buslinie zur Kreisstadt Korca. Umgerechnet zwanzig Pfennig kostet die knapp einstündige Fahrt. Der grün-weiße Mercedes-Bus hat früher auf einer griechischen Überlandlinie Dienst getan, wie das Schild „Kastoria“ an der Stirnseite verrät. Er ist ziemlich klapprig, fährt

aber noch und ist allemal bequemer als die offenen Lastwagen, die andernorts dem Personenverkehr dienen.

Vor allem die Nachbarschaft zu Griechenland ist es, die dem Süden während der vergangenen Monate entscheidend vorangeholfen hat. Ein wichtiger Wirtschaftsfaktor sind nicht zuletzt jene rund 150000 albanischen Gastarbeiter, die sich, überwiegend illegal, in Griechenland aufhalten. Allein seit Beginn dieses Jahres brachten sie umgerechnet fast sechzig Millionen Mark in die Heimat, dazu rund 200000 Kühlschränke, 120000 Herde und 100000 Heizöfen. Wie das ohnehin labile albanische Elektrizitätsnetz den Betrieb all dieser Geräte im langen Winter verkraften soll, steht in den Sternen.

Zu Hunderten schleppen sie jeden Tag die neuerworbenen Schätze in prall gefüllten Säcken über die Grenze. In Griechenland verdienen sie als Handlanger auf dem Bau oder Hilfsarbeiter in der Landwirtschaft an einem Tag mehr als daheim in einem halben Monat.

Allerdings ist das Verhältnis der Nachbarn nicht frei von politischen Altlasten. Erst 1987 hob das Athener Parlament den aus der Zeit des 2. Weltkrieges datierenden Kriegszustand mit Albanien auf. Für Mißtrauen und Spannungen im Verhältnis zwischen Athen und Tirana sorgte vor allem der Streit um die Rechte der unter dem kommunistischen Regime benachteiligten griechischstämmigen Minderheit in Südalbanien.

„Anfangs haben sie unsere Konvois mit Steinen beworfen“, erinnert sich Dimitris Kokkinos. Der schnaubbärtige Grieche ist Generaldirektor jener halbstaatlichen Athener Stiftung, die sich der Albanienhilfe widmet. An seinem Schreibtisch in Athen ist er selten anzutreffen, meist ist der Generaldirektor mit einem Geländewagen oder im Führerhaus eines Lastzuges irgendwo in Albanien unterwegs. Kokkinos packt auch schon mal selbst zu, wenn Säcke mit Kartoffeln, Weizen oder Reis abgeladen werden müssen.

Die Griechen haben im Süden des Landes, wie die Italiener im Norden, die Verteilung der EG-Nahrungsmittelfilfe übernommen und liefern mit ihren schweren Lastern täglich etwa zweihundert Tonnen Getreide an. Darüber hinaus aber leistet die Athener Stiftung auch bilaterale Hilfe, und gerade die ist es, die den Süden Albanien voranbringt. Einerseits liefern die Griechen so nützliche, bei großen Hilfsaktionen nicht selten vergessene Utensilien wie Seife und Dosenöffner für die Hausfrauen, Schulhefte und Bleistifte für die Kinder, Schreibmaschinen, Kopier- und Faxgeräte für die im Aufbau befindlichen Regional- und Stadtverwaltungen. Vor allem aber leisten sie Hilfe zur Selbsthilfe, veranstalten Kurse und Seminare, bilden Handwerker und Mechaniker, Buchhalter und Elektriker, Lehrer und Verwaltungsangestellte aus.

Und die Griechen liefern mit ihren Lastwagenkonvois nicht nur den EG-Weizen an, sie richten auch Bäckereien ein, stellen die Öfen auf und bilden die Bäcker aus — ein in Albanien bisher

DOI: 10.1007/BF01201011

fast unbekannter Beruf, denn der Diktator Enver Hoxha suchte seine Landsleute auch mit dem Brot zu disziplinieren: Er ließ einige gigantische Großbäckereien errichten. Die Verteilung des Brots übernahm, bis ins letzte Dorf, das Militär. Dorfbäckereien waren daher bisher in Albanien völlig unbekannt. Die Hungersnot des vergangenen Winters ging vor allem auf das Konto dieses irrwitzigen „Bäck-Zentralismus“.

Einer der neuen Backöfen steht silbrig glänzend in einer von den Griechen renovierten Lagerhalle am Ortsrand von Bilsht. Auch die Knetmaschine, die Kühlschränke und die Kacheln für die Wände der künftigen Bäckerei sind bereits angeliefert. Es soll, das ist die Bedingung der griechischen Spender, ein Privatbetrieb werden: Der örtliche Präfekt soll einen oder mehrere Bäcker in spe aussuchen. Die Griechen übernehmen dann die Ausbildung, was das Backen angeht, und die Buchhaltung, damit die neue Bäckerei nicht gleich pleite macht. „Es sollen junge Leute sein“, sagt Dimitris Kokkinos.

Daß heute auf die griechischen Konvois nicht mehr mit Steinen geworfen wird, ist vor allem der von Kokkinos eisern durchgehaltenen Linie zu verdanken, die griechische Minderheit bei den Ausbildungsprogrammen und der Verteilung der Lebensmittelhilfe keinesfalls zu bevorzugen. Das hat geholfen, anfängliches Mißtrauen zu zerstreuen und neue Brücken zwischen beiden Völkern zu bauen.

Am Abend sitzen wir in Pogradec, zwei Autostunden nördlich von Bilsht, am Ufer des Ochrid-Sees beisammen: der Grieche Dimitris Kokkinos und drei seiner Mitarbeiter, Zyko Zegollari, der Präfekt von Pogradec, Petrit Hoxha, der Direktor des örtlichen Gymnasiums, und einige Verwaltungsfunktionäre. Ein hochprozentiger Raki sorgt für etwas Wärme in dem feuchtkalten Bungalow, der früher das hermetisch abgeschirmte Feriendomizil des Enver Hoxha war und nach dem Machtwechsel zu einem allerdings nur mäßig frequentierten Ausflugslokal umfunktioniert wurde.

„Was braucht ihr?“ fragt Dimitris Kokkinos. Man diskutiert, beratschlagt: Es fehlt an Lebensmitteln, auch das Heizmaterial ist knapp. In den Bergdörfern, die im Winter oft tagelang eingeschneit sind, werden Backstuben gebraucht. Auch Petrit Hoxha, der Schuldirektor, hat Sorgen: Die meisten Kinder haben kein festes Schuhwerk, und der Winter ist lang. „Wieviele Kinder sind es?“, fragt Kokkinos. Die Albaner zucken ratlos mit den Schultern. So genau scheint das niemand zu wissen. „Sechstausend“, sagt einer, „mindestens zehntausend“, meint ein anderer, „noch mehr“ vermutet ein dritter.

„Wir zählen selbst“, beendet Dimitris Kokkinos die Debatte und beauftragt zwei seiner Mitarbeiter, binnen einer Woche die Zahl der Schulkinder in der Provinz Pogradec zu ermitteln – und ihre Schuhgrößen. Innerhalb eines Monats hofft er die Stiefel besorgen zu können, „selbst wenn die Hälfte davon wahrscheinlich sofort auf dem Schwarzmarkt landet“, wie er halblaut hinzufügt. „Hauptsache, irgendjemand hat sie an den Füßen!“

Die Sorgen der Menschen gelten in diesen Tagen dem anhaltenden Winter: Wie sollen sie das Brennholz bezahlen, wo werden sie warme Pullover und Schuhe herbekommen? Aber die Apathie, die schicksalsergebene Untätigkeit des vergangenen Winters beginnt einer, wenn auch noch verhaltenen, Aufbruchstimmung zu weichen.

Ein kräftiger Nordwind fegt das Laub durch den verwilderten Park der einstigen Datscha des Enver Hoxha. Als wir

ins Freie treten, leuchten weiße Schäumkronen auf dem See. Auf den Bergen glitzert im Mondlicht der Neuschnee. Es wird kalt. Aber die frisch gepflügten Felder lassen auf eine bessere Zukunft hoffen. „Der Winter ist hart“, sagt der Schuldirektor Petrit Hoxha. „Aber wenn wir den erst einmal überstanden haben, dann wird es mit uns endlich bergauf gehen.“

KARIES T E E schützt Ihre Zähne

Teetrinker können sich freuen: Ihren Zähnen geht es gut! Allerdings nur, wenn Sie grünen Tee bevorzugen. Diese Sorte (seine Blätter werden nur getrocknet und nicht wie beim schwarzen Tee, anschließend noch fermentiert) enthält viel Tannin – und schützt deshalb vor Karies! Der Gerbstoff tötet nämlich die milchsäurebildenden Bakterien ab, die den Zahnschmelz entkalken und anfällig machen.

Japanische Mediziner der Nikon Universität in Matsudo fanden heraus, daß Sie täglich mindestens 200 mg Tannin, das heißt mehrere Tassen Tee trinken sollten, um sich sicher vor Karies zu schützen.

Was tun bei Muskelkater?

Muskelkater ist eine Muskelermüdung, die durch Überforderung einzelner Körperpartien entsteht. Dabei kommt es zu Magnesium-Abbau, zu einer Anhäufung von Milchsäure (Abfallprodukt des Muskelenergiestoffwechsels) und dadurch zu Schmerzen. Was tun? Ganz wichtig ist, daß Sie die Blut- und Lymphzirkulation aktivieren: ● Nehmen Sie ein heißes Bad mit Rosmarin-, Brennessel-, Eukalyptus- oder Melissenzusatz. ● Massieren Sie die schmerzenden Stellen mit einem Luffa-Handschuh. ● Reiben Sie die betroffenen Muskeln mit Kampfer, Menthol, Nelkenöl oder Pfefferminzöl ein. ● Gleichen Sie Ihren Mineralienhaushalt mit magnesiumhaltigem Mineralwasser, einem Magnesium-Präparat oder zwei Eßlöffel Honig (langsam im Mund zergehen lassen) aus.

Woher kommt der Valentinstag?

Seit dem Mittelalter wurde der Valentinstag am 14. Februar gefeiert. Er ist das Fest der Jugend und der Liebe: Man lädt sich gegenseitig ein, beschenkt sich mit Karten und kleinen Blumensträußen. Der Brauch des Blumen-schenkens ist zwar jüngerer Datums, aber die Wurzeln dieses Festes sind alt. Man glaubte früher, daß ein Mädchen den jungen Mann heiraten wird, den es am Valentinstag zuerst vor dem Haus erblickt.

Keine Mehrheit für Bonner Koalition

Wenn am nächsten Sonntag Bundestags-wahlen wären, hätte die Bonner Koalition

Wo wächst eigentlich Curry?

Curry ist keine Pflanze, sondern eine Gewürzmischung aus 12 bis 20 verschiedenen tropischen Würzen, wie zum Beispiel Cayennepfeffer, Kardamom, Koriander, Ingwer, Muskatblüte, Gewürznelken, Zimt, Kreuzkümmel, Muskatnuß und Piment. Von Kurkuma hat das Curry-Pulver seinen „Gelbstich“. Erfunden haben's die Inder, die vor jeder Mahlzeit eine frische Mischung herstellten – von mild bis scharf gewürzt.

Warum verkleidet man sich in der Faschingszeit?

Das Verkleiden mit fantasievollen Kostümen hat eine alte Tradition. Zwischen dem 14. und 18. Jahrhundert gab es strenge Kleiderordnungen. Damit wurde beabsichtigt, daß man Standesunterschiede sofort am „Outfit“ erkennt. Wer diese Regelungen mißachtete, mußte mit Strafen rechnen. Eine Ausnahme war die Fastnacht, in der es früher schon üblich war, die Rollen zu tauschen. Der Fürst macht sich den Spaß, in das Wams eines Dieners zu schlüpfen; Männer zogen Frauenkleider an, der Reiche verkleidete sich als Bettler und umgekehrt.

von CDU/CSU und FDP keine Mehrheit mehr! Das ergab eine Ennid-Umfrage im Auftrag der Bundesregierung: ● Nur noch 37 Prozent der Bürger würden für die CDU/CSU stimmen, die SPD erzielte 38 %. Die FDP: 9 %. Bündnis 90/Grüne liegen bei 8 %, die rechtsradikalen Republikaner bei 4 %, die PDS 2 %. **Erkenntnis 1:** ● In Ostdeutschland käme die CDU nur noch auf 32 %, die SPD auf 36 %. FDP: 10 %. **Erkenntnis 2:** ● Für eine **Regierungsmehrheit** in Bonn blieben nur noch die **Große Koalition** aus CDU/CSU und SPD oder eine rot-grün-gelbe **Ampelkoalition** aus SPD, Grünen und FDP. 3.2.93

Sie wollte Sporthilfe aufs Kreuz legen Rote Karte für Shirley Bassey

■ Die Sängerin mit den zwei Geburtsdaten (8.1.37. und 8.1.39), Shirley Bassey, sollte der große Star beim Ball des Sports (6.2. in Wiesbaden) sein. Die rassistige Dame mit der Riesentimme, die mit Hits wie „I Am What I Am“ oder „Goldfinger“ Weltuhm erlangte, sollte um Mitternacht 2 400 handverlesene Gäste (darunter Richard von Weizsäcker und Kanzler Helmut Kohl) zum Rasen bringen. Wirdnix draus: Die Sporthilfe und Ball-Organisator Dieter Haupt schmiss die Lady

Hat Gold in der Kehle, wollte beim Ball des Sports richtig Geld sehen: Goldfinger-Girl Shirley Bassey.

Girls verpflichtet Willi Bogner Wunsch einer Oldie-Show geht also in Erfüllung.

kurzerhand aus dem Programm. Dieter Haupt: „Wir hatten die feste Zusage, daß Frau Bassey für 150 000 Mark Gage auftritt. Aber dann ihre Sonderwünsche: Fünf 1-Klasse-Flüge New York-Frankfurt, 10 Streicher aus London, Extraprobe mit dem Orchester. Als wir bei über 260 000 Mark angekommen waren, lief bei uns nichts mehr.“ Statt Shirley Bassey wurden „The Mamas and the Papas“, dazu Scott McKenzie und die wuchtigen Weather

REISSENDEN ABSATZ fanden in St. Petersburg Schuhe, die von humanitären Organisationen der USA gespendet worden waren. Die Frauen nahmen mit, was ihnen in die Hände fiel. Angesichts der Superinflation in Rußland muß ein Arbeiter seinen Monatslohn von 5000 Rubel aufwenden, um ein Paar Schuhe zu kaufen. Das russische Institut für medizinische Prophylaxe stellte darüber hinaus fest, daß seit Beginn der Perestrojka je-

der Moskauer im Durchschnitt fünf Kilogramm abgenommen habe. In einem Bericht der Tageszeitung *Moskowskaja Prawda* hieß es, Ernährungsexperten führten den Gewichtsverlust auf die drastischen Preiserhöhungen für Grundnahrungsmittel zurück, ferner auf die ständigen Streßzustände infolge der politischen und wirtschaftlichen Instabilität des Landes.

Immer teurer

Jedes Jahr lesen wir in den Zeitungen, wie die deutschen Banken noch mehr als sonst oder vor einem Jahr verdient haben. Wahrscheinlich muß dafür der kleine Kunde oder Unternehmer immer mehr zahlen.

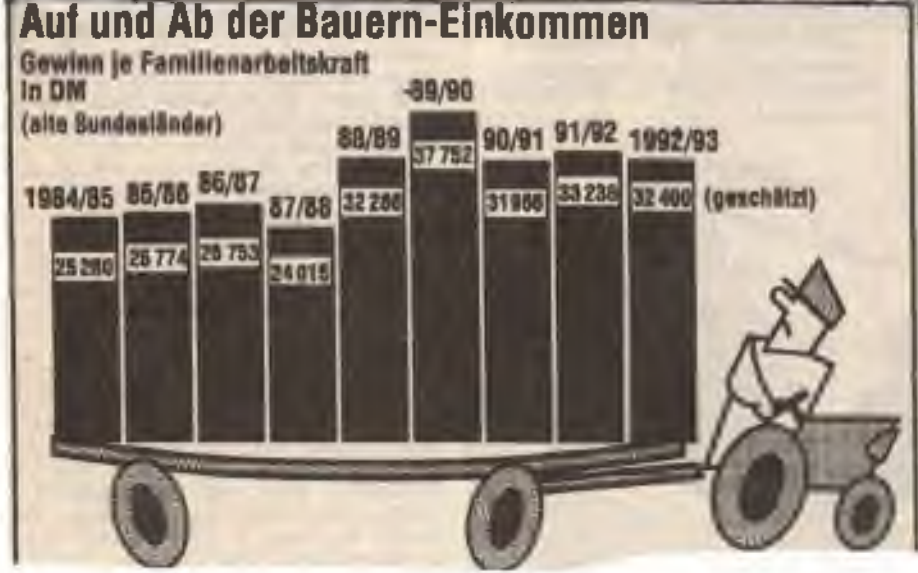
Wenn Sie z. B. einen Auslandsscheck im Wert von 20,- Mark bekommen, kann Ihnen eine deutsche Bank zwischen 25,- Mark bis 45,- Mark als Provision für sogenanntes Auftragspapier abziehen. Bis Ende des Jahres 1992 gab es wenigstens eine wesentlich billigere Variante = das Postscheckamt.

Seitdem wir aber die Postbank haben, müssen wir genauso viel zahlen (FR vom 28. 1. 1993 „Postbank darf ihr Angebot erweitern“).

Also, es kommt dem Unternehmer in diesem Falle viel billiger, wenn er seine Ware dem Kunden verschenkt, statt der Bank noch nachzuzahlen. Vor etwa 18 Jahren — damals ohne Fax, Computer oder elektronische Überweisung im „Swift-Verkehr“ — hat ein Scheck nur drei Mark für die Bearbeitung gekostet. Auch die berechneten Fremdkosten stimmen nicht, wie ich neulich von einer kanadischen Bank erfahren habe.

Wann hören die Banken damit endlich auf, die kleinen Kunden zu bestehlen?

Vaclav Hora, Frankfurt am Main

Kreislaufkrankungen sind Todesursache Nummer eins

WIESBADEN, 3. Februar (dpa). Kreislaufkrankungen sind nach wie vor Todesursache Nummer eins in Deutschland. Fast die Hälfte der Verstorbenen in den alten Bundesländern erlag 1991 einer Krankheit des Kreislaufsystems, teilte das Statistische Bundesamt in Wiesbaden am Mittwoch mit. In den neuen Bundesländern war eine Kreislaufkrankung sogar bei fast 55 Prozent die Ursache der Sterbefälle. Häufigste einzelne Todesursache war der akute Herzinfarkt.

1991 wurden in Ost und West insgesamt 911 245 Todesfälle registriert. Im Osten starben besonders viele Frauen an Kreislaufkrankungen — fast 60 Prozent. Bei den Männern waren es 49 Prozent. Im Westen waren laut Statistik fast 53 Prozent der Sterbefälle bei Frauen und 44 Prozent bei den Männern darauf zurückzuführen.

Bei jedem vierten Todesfall lag ein bösartiger Tumor vor. Bei den Männern lagen dabei Luftröhren-, Bronchien- und Lungenkrebs, bei den Frauen Brustkrebs an der Spitze. Jeder zwanzigste starb an einer Krankheit der Atmungs- oder Verdauungsorgane. Bei Menschen unter 25 Jahren ermittelten die Statistiker einen Unfall als eine der häufigsten Todesursachen.

Kondom-Boom in Deutschland

DÜSSELDORF, 3. Februar (dpa). Die Deutschen sind Kondom-Fans geworden. Aus Angst vor der tödlichen Immunschwächekrankheit Aids und vor ungewollter Schwangerschaft haben die Bundesbürger 1992 so viele Präservative wie noch nie benutzt.

Wie die „Deutsche Latex Forschung“, ein Zusammenschluß führender deutscher Kondomhersteller, am Mittwoch in Düsseldorf berichtete, wanderten im vergangenen Jahr in Ost- und Westdeutschland 168 Millionen Gummi-Schützer über die Ladentheken oder wurden aus Automaten gezogen. Das waren zwölf Millionen Präservative mehr als im Vorjahr.

Besonders bei jungen Menschen seien Kondome „in“, hieß es. Mitte der 80er Jahre hätten dagegen noch mehr ältere Menschen zum Gummi-Schutz gegriffen. 1985 waren in Westdeutschland 84 Millionen Kondome verkauft worden.

Skinheads zdemolovali v centru města několik romských bytů V Pardubicích se kupoval Goebbels

Při sobotní „nárvštěvě“ skinheads v Pardubicích došlo k nejednomu střetu s policejními oddíly. Foto: ČTK

PARDUBICE: V sobotu 5. 12. 1992 usmrtil v Pardubicích Rom výstřelem z pistole 16letého příznivce hnutí skinheads z Hradce Králové. Na sobotu 30. 1. 1993 zorganizovali stoupenci tohoto hnutí v Pardubicích protestní akci. Během dopoledne se u pardubického nádraží a v jeho hale shromáždilo na 300 skínů. Új, 16krát méně než se čekalo. Někteří z nich posilněním alkoholem dávali najevo svou přítomnost zdviženou pravicí a výkřiky „Siegl heil!“ a „Citáni do plynu!“. Jeden z vůdčů mi na nádraží řekl: „Tady to není jen za zabitého kluka. Nejsme to proto, abychom rozbijeli. Chceme ukázat na to, co zatím parlament nedokázal vyřešit. Neptijeli jsme se prát, přijeli jsme demonstrovat. Můj záměr to není, ale předpokládám, že poteče krev.“ Bohužel, předpoklad byl správný.

Pochod městem zastavila hradba policie na třídě 17. listopadu, kde došlo k menším šarvatkám. Jednoho skína, který trochu břebral, odvezla rychlá zdravotní pomoc s drobným poraněním obličejem. Skini se potom rozhodli projít ulicí Sladkovského, kde je zastavil další kordon policie. Jednotlivé skupiny skínů se tedy pod vedením místních znalců vydaly k domům obývaných Romů. Ty bohužel policie nehlídala.

Nedaleko nemocnice hole lebky zdemolovaly dva byty. Téměř ve středu města rozhlý v přízemního domu všechna okna a zdemolovaly vnitřní zařízení tří místností. Rom-

ním obličej zpusobeno dlužební kostkou. Na místo přijel okresní ředitel Policie CR mjr. Pavel Bleha. Se zastupcem magistrátu, který rodním okamžitě nabídl pomoc a možnost přechodného ubytování v Ochranných zenech v ubytovně připravené pro uprchlíky.

Před domem, kde byl loni zastrelen mladý chlapec, drželi ti, kteří tam

ské ženy a děti utekly na střechu přilehlé kůlny. I tady zasahovali zdravotníci. Jeden z obyvatel měl zlomenou nohu. O kousek dál v ulici K. Višňovce zdemolovalo asi 30 skínů patrovní rohový dům. Všechna okna rozbitá, vchodové dveře zlomili vejít a vybavení čtyř bytů částečně zdemolovali. Jednoho z obyvatel odvezla sanitka se zraně-

došli, minutu tichu, zapívali hymnu a v klidu odešli.

V podvečer na pardubickém nádraží mne upoutal skín, který si tam koupil knihu. Vyšlo jí loni nakladatelství Dialog pod názvem „Joseph Goebbels — deniky 1938“. Knihu-pec mi potvrdil, že celou zásobu skínů vykouplili. Proč asi?

Průvodčí není strojuvůdce

Václav Havel usedl na prezidentský stolec po půlroční politické abstinenci. A tak není divu, že s prvními politickými iniciativami nevyčkal ani do složení oficiálního prezidentského slibu. Odráždějí sice menší rozměr nového státu, ale přitom zůstávají nezaměnitelné jeho. Prostředkovat již nehodlá mezi Palestinci a Izraelcem, ale svou pozornost zaměřil do oblastí, které leží přece jen blíže našim hranicím. Po podpoře vojenské intervence v Bosně a Hercegovině se nabídl jako zprostředkovatel sporu Slováků a Maďarů o Gabčíkovo.

Na rozdíl od premiéry před třemi lety, kdy byl V. Havel v tandemu s J. Dienstbierem lokomotivou naší zahraniční politiky, se však bude muset tentokrát spokojit s rolí průvodčího. Nasedá totiž do vlaku již rozjetého těmi, kteří zároveň s pohřbíváním federace rýsovali obrysy státu nového. Ti naši diplomacií určili roli přiměřenou reálnému postavení České republiky.

Václav Havel sám ve svém nedávném článku o roli českého prezidenta označil orientaci naší zahraniční politiky za výsledek skládání vektorů vládního a hradního směru. V rámci prostoru, který mu vymezuje ústava, to bude role jistě nelehká. Když nám natolik záleží na tom, jak svět vnímá parlamentní rošady kolem volby prezidenta, neměli bychom opomenout, že dvoukolejná či nejednoznačná zahraniční politika bude mít na naše postavení dopad daleko negativnější.

ge wieder abgeschoben werden können. Inzwischen plant Prag die Wiedereinführung der Visumpflicht für mehrere osteuropäische Staaten.

JAKÝ JE KURS?

Bránie	1 GBP	44,05 (44,67)
Francie	1 FRE	5,44 (5,52)
Itálie	1000 ITL	19,96 (19,99)
Rakousko	1 ATS	2,60 (2,62)
SRN	1 DEM	18,33 (18,50)
Švýcarsko	1 CHF	19,88 (20,10)
USA	1 USD	29,67 (29,41)

Zanikl M. Sládkovi mandát?

„Udělám všechno pro to, aby disciplinární řízení s poslanci Sdružení pro republiku-Republikánské strany Československa proběhlo,“ řekla nám včera předsedkyně mandátového a imunitního výboru Českého parlamentu Anna Röschová. Jak už uvedl náš deník, zmíněný výbor rozhodne na svém nejbližším zasedání, zda proti republikánským poslancům bude zahájeno disciplinární řízení, jehož výsledkem by mohla být omluva za urážky a pomlvy koaliciho kandidáta Václava Havla.

„Tuto lhůtu jsme si stanovili pro-

to, že při vystoupeních poslanců SPR-RSC před volbou prezidenta, opustila většina poslanců včetně mě sněmovnu,“ uvedla A. Röschová a dodala: „Po přečtení stenografického záznamu republikánských „příspěvků do diskuse,“ se domnívám, že bychom disciplinární řízení, jehož výsledkem by mohla být omluva zmíněných poslanců ve sněmovně, zahájit měli.“

Předsedkyně imunitního a mandátového výboru nám rovněž sdělila, že podle ústavního zákona čl. 27 nelze poslance za slova vyřčená ve sněmovně parlamentu trestně stíhat. Článek 27 se

však netýká fyzických napadení, která jsou kvalifikována jako trestný čin.

Pokud jde o obavy z případné beztrestnosti poslanců bývalého federálního shromáždění, Anna Röschová se domnívá, že jejich mandát zanikl. „Rozhodnutí bude muset učinit ústavní soud. Podle mého názoru mandát poslanců bývalého FS skončil se zánikem ČSFR a zákonodárního orgánu, do kterého byli voleni. V tomto případě by žádnou imunitu mít neměli,“ dodala předsedkyně imunitního a mandátového výboru Českého parlamentu.

Tschechen gegen Übernahme
PRAG, 4. Februar (dpa). Eine „Weiter-

gabe“ des deutschen Flüchtlingsproblems an die Tschechische Republik hat die Regierung in Prag kategorisch abgelehnt.

Der tschechische Ministerpräsident Václav Klaus sagte nach Angaben der tschechischen Nachrichtenagentur ČTK vom

Die Sintflut begann vor 9545 Jahren

Die sieben Haupteinschläge vor 9500 Jahren ereigneten sich hingegen südöstlich von Australien, in der Südpazifikweite Folgen 75 Prozent aller Lebensformen — darunter die Saurier — ausgelöscht haben sollen.

Beginnt die Schöpfungsgeschichte und die Vertreibung aus dem Paradies erst mit der Sintflut?

Die Sintflut, die alttestamentarische Strafe für die Menschheit, begann am 1. Septembermorgen bei Neumond vor 9545 Jahren. Ausgelöst wurde die Katastrophe durch den Sturz eines mehrere Kilometer großen Kometen zur Erde, der vor dem Einschlag in sieben große Teile zerbrach. Die Bruchstücke kamen aus Südost und stürzten fast ausschließlich über Meeresgebieten ab, Chaos und Sterben über die Erde bringend.

So detailliert schildert das Geologenephepar Edith Kristan-Tollmann und Professor Alexander Tollmann von der Wiener Universität ein Ereignis, an das sich die Kulturkreise der ganzen Erde erinnern.

Die Wissenschaftler gründen ihre Darstellung auf die Kombination moderner geologischer Untersuchungen mit einer naturwissenschaftlichen Analyse der überlieferten Sagen. Über die Suche nach der Sintflut-Legende sind in der Vergangenheit mehr als 80.000 Publikationen in 72 Sprachen erschienen.

Die beiden Forscher haben sich die schnelle Entwicklung der Enträtselung von Meteoriten-Einschlägen während der 80er Jahre zu Nutze gemacht. Eine herausragende Rolle spielt dabei der vor 65 Millionen Jahren am Ende der Kreidezeit angenommene Einschlag eines Himmelskörpers von zehn Kilometern Durchmesser auf der mexikanischen Halbinsel Yucatan, dessen welt-

tebne-technická podmínka, která není s úvětem nic společného. Každé tři měsíce se zkontroluje a rozdíly se splatí ve tvrdě měně.« zdluzní český premiér.

Rozdíl se platí v tvrdě měně Český úvěr Slovensku?

Žádost Slovenské republiky o úvěr české strany na dotaz ČTK slovenský ministr hospodářství Ludovít Černák (SNS). Žádost je důsledkem skutečnosti, že Slovensko má něst větší podíl na společném česko-slovenském dluhu, než očekávalo. »Rekli jsme ano, berne to na

sebe, ale na zaplacení nečekaného rozdílu, který představují především pasiva Slovenské národní banky ve výši zhruba 20 miliard korun, nemáme. Poskytněte nám tedy úvěr,« vysvětlil. Čeští politici se prý k návrhu vyjádřili příznivě a navrhli úvěr na 10 let.

Viceguvernér Národní banky Slovenska (NBS) Marián Tkáč neví nic o tom, že by slovensky premiér tajně žadal českou stranu o úvěr na krytí pasiv této banky. »Nevím ani vůbec, zda taková jednání byla a nemohu tedy vědět, o čem se tam případně jednalo. Závěrečná bilance SCS dopadne zřejmě tak, že bude vykazán určitý nedostatek pasiv na Slovensku, ale řešení, které navrhuje, spočívá v kompenzaci jiným způsobem, než půjčkou od ČR,« řekl M. Tkáč.

O údajné žádosti V. Mečiaro o 10 miliard korun od České národní banky na

sanaci slovenského rozpočtu předseda KDS V. Benda nic neví. Podle jeho slov tato záležitost ani nebyla společně celou koalici projednávána.

O klasickém úvěru nepadla při jednáních českých a slovenských představitelů nikdy ani zmínka. Václav Klaus to v sobotu prohlásil před českými novináři po dvou-týdenní konferenci na Světovém ekonomickém fóru v Davosu. Diskuse o úvěru způsobuje podle českého premiéra některých podmínek systém clearingový, tak ten má jistý, tzv. mezní úvěr, což je pla-

Svědění se hnulo

VYŠŠÍ BROD (18): Zásilku obsahující fragmenty misálů, listin a pečeti z kláštera nenávratně zmizely. Do čtvrtého dne 13. století obdržel minulý týden Vyšebrodský klášter. V průběhu vodním dopise píše odesílatel z Prahy, že cítí povinnost vrátit věci, které si z kláštera vypůjčil v 50. letech jako student. »Předtím musí prozkoumat historik,« řekl nám děkan

mehr mit erstaunlicher Genauigkeit die Abfolge der Ereignisse nach dem Einschlagsgeschehen wieder».

Auf moderne geologische Methoden berufen sich die Wissenschaftler bei der zeitlichen Festlegung des Sintflutbeginns vor 9545 plus/minus wenigen Jahren. Tag und Stunde — nämlich den 23. September, 3 Uhr MEZ — glauben sie, mit ziemlicher Genauigkeit aus den überlieferten Darstellungen erkennen zu können.

sischen See, im Westen des Indischen Ozeans, im Nordatlantik, im mittleren Atlantik südlich der Azoren, im Ostpazifik vor der mittelamerikanischen Küste und im Südpazifik westlich von Feuerland.

Die Zentren konnten durch aufgefundene Felder von Tektit, einem bei Meteoriteneinschlägen entstehenden schwer schmelzbaren Glas, teils durch Land und Meer braunrot einfärbenden, stickoxidgesättigten Salpetersäure-Regen bestimmt werden.

Was die Art des herabgestürzten Himmelsobjektes angeht, so wird in einer Reihe von Legenden und Traditionen schon das Herannahen des Unglücksbringers geschildert und dieser als Komet oder als Himmelsdrache mit langem Schweif beschrieben.

Aus den Mythen haben die Wiener Wissenschaftler oft „atemberaubende Details“ über das Inferno der plötzlichen Einschlagskatastrophe herausgelesen. Sie fanden Hinweise auf landschaftsverändernde Erdbeben sowie auf einen weltweiten Orkan, der Felsen, Bäume und Menschen durch die Luft wirbelte. Ein Weltbrand mit Temperatur bis zu 1800 Grad muß Gestein gesprengt und Flüsse wie den Euphrat austrocknet haben.

Die Mythen deuten auf Flutwellen hin, die über mittlere Gebirgsketten hinweg tief in die Kontinente hineinrasten. Und über das Ganze muß sich ein unvorstellbarer Sturzregen ergossen haben, verursacht durch die aus den Ozeanen hochgeschleuderten und von dem Kometen selbst gekommenen Wassermassen. Auf eine Woche totaler Finsternis nach dem Aufprall der Kometen-Trümmer folgte eine lang anhaltende Dämmerung.

Das Fast-Aussterben des Menschen, der noch am ehesten in Höhlen das Vernichtungswerk überlebte, und das Verschwinden zahlreicher großer Säuger der Eiszeit, die schutzlos ständig hoher Strahlung ausgesetzt waren, gehörte mit zu den schwersten Folgen. Die Schöpfungsgeschichte zu Beginn der Bibel hat nach Ansicht der österreichischen Geologen nichts mit der Erschaffung der Welt zu tun. Wie Professor Tollmann erläuterte, „gibt sie viel-

Man geht halt nicht mehr ohne Pelz und Telefon

Ein bisher unbekannter Versorgungsengpaß plagt die Verbraucher in der Volksrepublik China. Lederhandtaschen der italienischen Nobelmarke Gucci für 2700 Yuan (etwa 750 Mark) das Stück sind knapp geworden. „Wir haben sie nur noch in Grün; die braunen sind immer kurz nach der Lieferung ausverkauft“, sagt eine Verkäuferin in Pekings neuestem Konsumtempel, dem neu eröffneten Yaohan-Laden.

Im kommunistischen China, wo vor nicht allzu langer Zeit „Kapitalist“ ein Schimpfwort war und der Besitz einer teuren Briefmarke zu gesellschaftlicher Diskriminierung führen konnte, ist Luxus nicht mehr verpönt. Vierzehn Jahre Wirtschaftsreform unter Deng Xiaoping („Sozialismus bedeutet gemeinsam reich werden“) haben Millionen von Chinesen beschiedenen Wohlstand gebracht. Auch die neuen Klassen der wirklich Reichen und der Millionäre wachsen schnell. Gemeinsam bilden sie ein kaufkräftiges Heer von Konsumenten.

„Es ist Geld da, und es muß ausgegeben werden“, jubelte kürzlich die Pekinger Abendzeitung *Beijing Wanbao*. Andere Blätter haben gar eine „Konsumwelle“ ausgemacht. Tatsächlich wuchs in ganz China der Umsatz des Einzelhandels im vergangenen Jahr um 15 Prozent auf mehr als 1100 Milliarden Yuan (rund 300 Milliarden Mark). Und die Tendenz ist steigend, besonders in den Großstädten. „Für den Pekinger Markt war das vergangene Jahr das heißeste seit der Gründung der Volksrepublik“, schreibt die Pekinger Lokalzeitung *Beijing Ribao*, „der Einzelhandel setzte 20,2 Prozent mehr um als im Vorjahr.“

Türsteher in bunten Phantasie-Uniformen öffnen den Kunden im neuen Pekinger Kaufhaus der japanischen Kette Yaohan die blankgeputzten Eingangstüren. Seit der Eröffnung kurz vor Weihnachten haben sich täglich 100 000 Menschen zwischen dem international üblichen Parfüm-Boutiquen im Erdgeschoß hindurch in die anderen Etagen des Ladens geschoben. Und sie schauen nicht nur, sie kaufen auch. Reißenden Absatz findet zum Beispiel ein tragbares Telefon von Sony für 2180 Yuan (600 Mark), das jüngste Statussymbol für chinesische Yuppies. Der Volksmund hat die Dinger, die inzwischen in jedem besseren Restaurant herumliegen, *Dageda* getauft: „Großer-Bru-der-Groß“.

„Am besten verkaufen sich teure Sachen“, sagt Hao Shuren, General-Manager

ger der „Shopping-City Freundschaft“ im neuen Pekinger Luftansa-Center, einem deutsch-chinesisch-südkoreanischen *Joint-venture*. Allein mit teuren Kosmetikartikeln setzt Herr Hao monatlich etwa eine Million Yuan (280 000 Mark) um. Die Chinesin, die etwas auf sich hält, stäubt sich nur noch teure Pariser Puder auf die Nase. Und in den Wintermonaten wanderten Tag für Tag Pelzmäntel für rund 45 000 Mark über die Verkaufstheke.

„Ein Kunde ließ seine Frau neulich einen Zobel-Pelz für 80 000 Yuan (22 000 Mark) anprobieren“, sagt Herr Zhang, der Verkäufer. Der Dame gefiel das Stück nicht besonders. „Sie sagte zu ihrem Mann: Wenn du unbedingt willst, dann kauf ihn halt“, erzählt Zhang. Er kaufte.

„Die meisten unserer Kunden sind ganz normale Leute“, sagt Manager Hao, „heutzutage haben die Bauern fast noch mehr Geld als die Städter. Hier in Peking sind es besonders die *getihu*, die kleinen Privatunternehmer, die gut verdienen.“ Deng Xiaopings Wirtschaftsreformen hatten 1979 zuerst auf dem Land begonnen, ehe sie ab 1984 auch auf die Städte ausgedehnt wurden. Andere Kunden entstammen der neuen chinesischen Großverdiener-Elite aus dem Showbusiness und, was Manager Hao diskret verschweigt, den Familien-Clans der Pekinger Machthaber.

Die Altkommunisten kommen zu Besuch und staunen. Der 76jährige Wan Li, Vorsitzender des Nationalen Volkskongresses, wunderte sich bei seinem Rundgang durch die „Shopping-City“ über die Preise: „Ist das nicht alles ein bißchen teuer?“ soll er gefragt haben. „Wissen Sie“, sagt Manager Hao, „unsere Politiker unterstützen uns sehr, aber manche von ihnen kommen mit dem modernen Alltagsleben nicht mehr so oft in Berührung.“

In der Uhrenabteilung im vierten Stock drehen sich diamantbestückte Rolex-Armbanduhren in einer Glasvitrine. „Einem Tabakhändler aus Nordchina habe ich gestern eine Rolex für 160 000 Yuan (44 400 Mark) verkauft“, sagt Verkäufer Li. „Ein Bauer nahm gleich drei Rolex zum Stückpreis von 13 400 Yuan (3700 Mark) mit. Eine alte Frau hat mir 50 000 Yuan (knapp 14 000 Mark) in bar auf den Tisch gelegt. Wir haben den halben Tag lang gezählt.“ Noch immer sind ja die 100-Yuan-Scheine die größten Banknoten.

Noch immer ist China ein Entwicklungsland. Das Jahres-Nettoeinkommen in ländlichen Gebieten lag 1992 im Schnitt bei 770 Yuan (rund 210 Mark), in den Städten bei 1800 Yuan (500 Mark). Noch immer gibt es unter den 1,3 Milliarden Chinesen Bauern, bei denen Tag für Tag nichts als Maissuppe auf den Tisch kommt, und schätzungsweise hundert Millionen Menschen leben landesweit in absoluter Armut. Die junge Schicht der Wohlhabenden dagegen ist prozentual außerordentlich klein. Doch immerhin gibt es heute in China schon mehr als vier Millionen Familien mit einem Jahres-einkommen von 30 000 Yuan (8300 Mark), auf die das Attribut „bescheidener Wohlstand“ zutrifft.

Viele Chinesen haben inzwischen Fernseher, Kühlschrank und Waschmaschine. Wer es sich leisten kann, beginnt nun mit der Befriedigung weiterer Wünsche. Klimaanlage, westliche Kleidung, Videorecorder und die ganze Palette der Luxusartikel vom seidenen BH bis zum Privatauto rücken in Reichweite. Investitionsmöglichkeiten für das Ersparnis sind noch rar, und auch die Unterhaltungsin-dustrie ist hoffnungslos unterentwickelt. So vergnügt man sich eben beim Shopping. Das Werbefernsehen und taiwanesisch oder Hongkonger Video-Clips in den Karaoke-Bars zeigen, wie ein moderner Chinese aussieht, riecht und auftrumpft.

Das Ergebnis dieser Aufholjagd — in Hotel-Lobbies und Restaurants zu beobachten — bewegt sich leider oft am Rand der Realisierbarkeit. „Er“ versucht die Aura eines erfolgreichen Hongkonger Börsenmaklers zu verströmen, indem er das auf den Armel seines westlichen Anzugs genähete Markenticket bewußt nicht abtrennt. „Sie“ hat sich so dezent ab-schminkt, daß sie sich in jedem Westen unbemerkt unter eine Horde Sioux mit Kriegsbemalung mischen könnte.

Die offizielle Politik hat sich von dem Egalitarismus vergangener Zeiten verabschiedet. Schon vor Jahren hatte Altpolitiker Deng die Lösung ausgegeben, daß „günige schneller reich werden“ dürften. Es die große Masse der Werkstätigen. Nachdem der Patriarch Anfang vergangenen Jahres während seiner inzwischen legendären Südkina-Reise (*nán xun*) eine neue Reformwelle eingeleitet hatte, ist das ganze Land so grundlich vom Geld- und Konsumfieber befallen wie einst (gezwungenmaßen) von den revolutionären Gedanken Mao Tse-tungs. Nach Jahrzehnten politischer Berieselung und

Erstmals Fahrverbot in Prag

Horrende Smogwerte in der tschechischen Hauptstadt

Prag, 4. Februar. Wegen horrender Smogwerte ist in Prag erstmals in der Geschichte der Hauptstadt ein beschränktes Fahrverbot für Autos verhängt worden. Seit Donnerstag morgen um 7 Uhr durften Kraftfahrzeuge ohne Katalysator nicht mehr in das Zentrum der böhmischen Hauptstadt fahren. Ausgenommen von dem Fahrverbot des Prager Magistrats waren außer Fahrzeugen mit Katalysator auch Taxen, Lieferantenfahrzeuge, Krankenwagen und Autos von Invaliden. Am Rande des Zentrums waren Smog-Schilder aufgestellt worden, an denen Polizeikräfte die Einhaltung des Verbots kontrollierten. Der öffentliche Personennahverkehr wurde verstärkt.

Auch in weiten Teilen Nordböhmens herrschte gestern Smogalarm. Ähnliche Fahrverbote wie in Prag waren auch in Decin (Tetschen) und in Usti nad Labem (Außig an der Elbe) verhängt worden. In Teilen der tschechischen Republik, wo Kraftwerke und private Heizungen mit äußerst schwefelhaltiger Braunkohle beheizt werden, wurden die amtlich festgesetzten Grenzwerte für Schwefeldioxid und Stickoxide um das Sechsfache überschritten. Zum Smogalarm gehört auch, daß Betriebe ihre Produktion drosseln und Kraftwerke auf schwefelarme Brennstoffe umsteigen müssen. Eine Besserung der austauscharmen Wetterlage wurde von den tschechischen Meteorologen für den heutigen Freitag erhofft.

Die Tageszeitung *Mlada fronta Dnes* zitierte den Prager Oberbürgermeister Milan Kondr mit den Worten, er befürchte, die Maßnahmen des Magistrats hätten wohl lediglich einen psychologischen und politischen Effekt. Da Polizeikräfte durch die Sicherung der Umtauschaktion von tschechoslowakischen in tschechische Kronen gebunden seien, bleibe nur zu hoffen, daß die Verkehrsbeschränkung „aus sich selbst heraus“ funktioniere.

Prag, 4. Februar. Wegen horrender Smogwerte ist in Prag erstmals in der Geschichte der Hauptstadt ein beschränktes Fahrverbot für Autos verhängt worden. Seit Donnerstag morgen um 7 Uhr durften Kraftfahrzeuge ohne Katalysator nicht mehr in das Zentrum der böhmischen Hauptstadt fahren. Ausgenommen von dem Fahrverbot des Prager Magistrats waren außer Fahrzeugen mit Katalysator auch Taxen, Lieferantenfahrzeuge, Krankenwagen und Autos von Invaliden. Am Rande des Zentrums waren Smog-Schilder aufgestellt worden, an denen Polizeikräfte die Einhaltung des Verbots kontrollierten. Der öffentliche Personennahverkehr wurde verstärkt.

→ Deutsches Institut für Arbeitsmarkt- und Berufsforschung (IAB)

gründlicher Desillusionierung in Sachen Sozialismus füllt nun die pure Kauflust das ideologische Vakuum.

Die Ideologie selbst versucht durch opportunistische Purzelbäume verlorenen Grund wiedergutzumachen. „Einkommensunterschiede sind nichts Schlimmes“, titelte vor wenigen Tagen die englischsprachige Pekinger Zeitung *China Daily*. Experten seien sich einig, so die Zeitung, daß „unfaire Ungleichgewichte in der Einkommensverteilung ein universelles Problem“ seien und besonders im „frühen Entwicklungsstadium von Volkswirtschaften“ auftreten. Das einzige Problem sei nun, wie die Regierung das Volk dazu bringen könne, die Einkommensunterschiede zu akzeptieren.

Zumindest die Besserverdiener haben damit keine Probleme. Wie in deutschen Wirtschaftswunderzeiten haben auch Chinas Neureiche von heute ein völlig ungebrochenes, unschuldiges Verhältnis zum Konsum. Genauer gesagt: Sie protzen ungeniert. „Das soll teuer sein!“ lacht Herr Xue, der sich gerade eine neue Armbanduhr für 360 Yuan (100 Mark) geholt hat — immerhin mehr als ein Monatsinkommen für die meisten seiner Landsleute. „Schauen Sie mal hier!“ Er schüttelt ein Goldkettchen aus dem Ärmel seines ausgebeulten grünen Armeemantels. „Das hat 24 Karat. Und wenn ich in Peking zu tun habe, gebe ich ja schon allein 1000 Yuan (280 Mark) am Tag fürs Essen aus.“

Acht Chinesinnen brachen das Gesetz — aus Liebe

Die Liebe war schuld daran, daß acht chinesische Frauen ins Gefängnis wanderten. So berichtet es jedenfalls die Pekinger Zeitung *China Daily* vom Mittwoch unter der Schlagzeile: „Acht Frauen brechen das Gesetz — aus Liebe“. Die Frauen arbeiteten bei Banken und Finanzinstitutionen in der nordchinesischen Provinz „Innere Mongolei“ und wurden nun für schuldig befunden, große Summen öffentlicher Gelder entwendet zu haben. Die Ursache für ihr Vergehen, so die Zeitung, war in allen acht Fällen dieselbe: ein Mann.

Li Junling, die 26jährige Kassiererin des Wasserwerks von Linhe, hatte dem Bericht zufolge „eine Affäre mit dem Ehemann einer anderen Frau“. Der Ehebrecher, ein Restaurant-Besitzer, soll seine Geliebte zwischen 1989 und 1991 zum Fälschen von Banküberweisungen und Kredit-Dokumenten verführt haben. Um 1,1 Millionen Yuan (mehr als 300 000 Mark) soll Li den Staat erleichtert haben, nachdem der Mann nach ihrer anfänglichen Weigerung mit Selbstmord gedroht hatte. Und das alles, obwohl sie „in ihren Hochschultagen eine intelligente Studentin“ gewesen sei.

Im Fall Chen Ru, einer Angestellten der Industrie- und Handelsbank in Baotou, war der eigene Ehemann der

Anstifter. 2,23 Millionen Yuan (mehr als 600 000 Mark) leitete Frau Chen von den Konten der Bankkunden in die Taschen ihres Mannes. Der Summe nach war dies der größte Korruptionsskandal, der bisher in der Inneren Mongolei bekannt geworden ist.

Die 29jährige Bankangestellte Jiang Hong dagegen wurde gar für ihren Ex-Mann straffällig. Sie war seit zwei Jahren geschieden, träumte jedoch angeblich von „einer glücklichen Wiedervereinigung“. „Ihr ehemaliger Mann nutzte Jiangs bleibende Leidenschaft aus, um sie zum Betrug anzustiften“, schreibt die Zeitung.

Der Bericht sollte offensichtlich als weiteres Beispiel für den Erfolg der chinesischen Behörden im Kampf gegen die Korruption verstanden werden. Die von Chinas Altpolitiker Deng Xiaoping begonnenen Reformen haben in den vergangenen 14 Jahren nicht nur ein erstaunliches Wachstum, sondern auch einen sprunghaften Anstieg der Wirtschaftskriminalität bewirkt.

Über das Strafmaß für die „aus Liebe“ gescheiterten Frauen wurde nichts bekannt. Chinesische Gerichte verhängen jedoch in Korruptions-Prozessen gewöhnlich drakonische Strafen. Von Zeit zu Zeit werden Wirtschaftsverbrecher hingerichtet.

Mit der Mode gehen und auf Draht sein: China telefoniert.

Milá redakce,

právě čtu článek „Skodovku za ropovod“ (21. 1.). Čtu, že ve Skodovce jsou instalovány německé nápis. Těch jsme si za války užili dost. Pánové, kteří k nám jdou podnikat, by se měli naučit česky. Kdyby se měli všichni podnikatelé tímto způsobem u nás usazovat, co by z nás brzy zbylo? Akorát kolonie.

L. ŠRIKROVA, Příbram

Primátor navrhl zrušit výběrové řízení pro stavbu hotelu

V druhé polovině loňského roku byla pražská veřejnost seznámena s výběrovým řízením na projekt stavby hotelu na Alšově nábřeží v těsné blízkosti Karlova mostu. Soutěž vyhlásil magistrát hlavního města. Na scéně se objevily dvě zahraniční společnosti — americká Ritz Carlton a kanadská Four Seasons Hotels Ltd. Obě měly o tuto lokalitu eminentní zájem. V této situaci se dalo předpokládat, že díky exkluzivité dané lokality, která zaručuje sto-procentní zájem turistů, bude pražský magistrát postupovat v zájmu města a v tvrdém konkurenčním boji dokáže získat nejen vysoký nájem, ale i další výhody pro hlavní město.

Ošizená matka měst?

Dne 12. ledna tohoto roku však rada pražského magistrátu výběrové řízení zrušila. Stalo se tak z iniciativy primátora ing. Milana Kondra.

Rada se pak dále rozhodla, že Praha bude o výstavbě hotelu na Alšově nábřeží jednat výhradně s kanadskou společností Four Seasons. Tato změna nebyla podle informací, které nám poskytla skupina pražských poslanců za ODA, Republikánskou unií a nezávisle, projednávána s příslušnými orgány města a hod o zrušení výběrového řízení nebyl toho dne ani na programu jednání rady. Pan primátor tento námět osobně večer předložil radě a nechal o něm na místě hlasovat.

Jak dále uvádějí zmínění poslanci — vzápětí se na radnici objevil protokol o spolupráci na pronajmu lokality s kanadskou firmou Four

se, že za dalšími návrhy smluv mezi Prahou a některými zahraničními firmami stojí opět stejná firma, patří jí zrušenému odvolanému funkcionáři z Prahy 1? Prosíychá se, že i tyto smlouvy jsou pro Prahu poněkud nevýhodné.

„Praha je dnes ve finanční tísni, přesto však primátor velkoryse iniciuje zrušení soutěže na jednom z nejatraktivnějších místě Prahy a připraví se tak o možnost vyhnat cenu pozemku co nejvýše.“ řekl nám jeden ze zmíněných poslanců, který však nechtl být jmenován. „A je jen náhoda.“ ptá

Seasons, podaný na hlavičkovém papíru firmy, patříci bývalému vysokému funkcionáři z obvodního zastupitelstva v Praze 1, který byl ze své funkce před časem odvolán z důvodů spekulace s byty. Pozoruhodné je i to, že v protokolu se již nehovoří o výši nájemného a nelze tak potvrdit výhodnosti spolupráce.

Slovensko-česká hranice

„Vezete nějaké zboží?“ Ptá se postarší muž v zelené uniformě s dvojitým křížem na čepici. Náš vůz zastavil u bílé buňky od firmy Starcont s nápisem SLOVENSKÁ REPUBLIKA. Hraniční přechod Horné Srnie se nachází v Bílých Karpatech na úrovni Dubnice nad Váhom. Nedaleko leží městečko Nemšová, kde svého času působil nynější slovenský premiér Vladimír Mečiar jako podnikový právník. Odsud až po Hodonín jsme v těchto dnech přešli slovensko-českou hranici celkem šestkrát.

NOVINÁŘŮM VĚŘÍ

Celníkoví Slovenské republiky Gabrielu Zikovi (jak se nám za chvíli představil) odpovídáme, že nevezeme vůbec nic, a nabízíme ke kontrole své občanské průkazy a obsah zavazadlového prostoru. Odmítá. Říká, že nám věří, když jsme novináři. Jeho kolega zastavuje kamión se zlínskou značkou. Čekáme, co se bude dít. Řidič vytáhne bílou složku. Celník do ní nahlédne, zasalutuje, a kamión odjíždí. Nic zvláštního. „Kontrolujeme jen náklady. Ten, kdo nemá v pořádku dokumenty, neprojde,“ tvrdí Gabriel Zika.

Vyrazíme k české celnici Brumov-Bilince. „Nic vám nefeknu,“ vítá nás pod znakem se lvy a orlicemi přísně se tvářící celník v tmavých brýlích. Za chvíli trochu roztává. Prozrazuje, že se jmenuje Stanislav Suchánek a bydlí nedaleko odtud. „Jsme tu obvykle tři. A s vybavením jsme na tom lépe než Slováci. Náklady bez dokumentace vrácíme.“ Víc se opravdu nedozvíme. V Brumově v občerstvení U Žurků nám však říkají, že když slovenští celníci nemají dobrou náladu, straší prý místní lidi tvrzením, že bez pasu přes hranici nemohou. „Je to na kočku. Nikdo tu z toho nemá radost,“ mračí se paní u pultu. Nečtivíme se. Hranice prochází zástavbou, některá slovenská stavení mají zahrady na české straně, a naopak.

ZASLEPENÁ OKNA

Začíná hustě sněžit. Vyrážíme na Starý Hrozenkov. Silnice se klikatí příkře vzhůru. Pneumatiky podkluzují. Nahoře zastavujeme. Všude je ticho. Nízko nad bílými poličky pomalu krouží několik krahujců. Na sráz mizející v lese směrem ke Slavíčtinu si netroufáme. Volíme třetí cestu. Vypadá skoro jako polní. Vesničky Rokymnice a Hostětín vypadají z dálky jako dětské hračky. Lidí na návsi se sice neptáme, ale zdá se téměř jisté, že pozdrav před spaním tu dávají líšky. Dík malebné krajině to všem místním hluboce závidíme.

Za Starým Hrozenkovem stojí zbrusu nová zelená celnice — plech a sklo. Okna jsou pokryta neprůhlednou zrcadlovou fólií. Uvnitř ještě pracují řemeslníci.

„Ze začátku lidi hraniční značení nerespektovali, ale už si zvykli,“ říká nám ředitel celnice Petr Hodný. Nemůže mu být o mnoho víc než pětadvacet let. Dodává, že zatím provádějí jen statistickou kontrolu. „Já jsem místní, ostatní kluci byli převezení z Náchoda,“ odpovídá na otázku, zda se mu nestýská. „Slováci? Občas se zastaví na kus řeči,“ usměje se, když se ptáme na celníky z druhé strany. Hranici zde tvoří polní cesta.

Uniformovaní muži pod slovenským znakem se nás ptají, zda něco nevezeme. V rádiu vysílají přímý přenos z prvního kola volby slovenského prezidenta. Ptáme se celníků, jakého by si přáli. Nefeknou. Dozvídáme se od nich jen tolik, že během jejich služby se na hranici nic zvláštního nestalo.

SKAMARÁDILI SE NA PLESE

Vstupujeme opět na území Slovenska. Na chvíli přestává sněžit. Projíždíme Novým Mestom nad Váhom a míříme k Moravským Lieskovicím.

Hraniční přechod Moravské Lieskovic-Sance: Začalo opět sněžit a obyčejná chumelenice se rychle mění ve vánici. Místní slovenská celnice sídlí v pronajatém

zdešném domku. Muži v zelených kapucích spíš příkuvují, než odpovídají. „Ano, náklady kontrolujeme... Ne, provokaci jsme tu neměli žádnou... S českými celníky se navštěvujeme...“ Jsme opět na Moravě. Celnice, tentokrát červená, má opět z venku zaslepená okna. „Myslíme, že je to jasné,“ odpovídají celníci, když se ptáme, kdo podle jejich názoru bude zvolen prvním českým prezidentem (večer byl zvolen Václav Havel). Kontrolují náklady a dokumentaci. Od prvního února by prý měla být kontrolována i osobní auta. Se slovenskými celníky se skamarádili o víkendů na plesce.

Další celní úřad by se měl jmenovat Celní úřad Velká nad Veličkou nebo Celní úřad Vrbovce. Jak tvrdí místní čeští celníci Pavel Špaček, Karel Břiza a Jiří Nejdil, ještě není rozhodnuto. Neoficiálně se prý dověděli, že

by je v souvislosti s měnovou odlohou měli přijet posílit vojáci. Celníci dosud nemají kompletně zařízenou. Po zamrzlé silnici nebylo možné zařízení dovézt.

- Hranici tu tvoří potok. Hned za celnicí stojí samoobsluha vesnice Javorník. „Na nic se mě neptejte, už tu byla spousta novinářů, a nic nám to nepomohlo,“ říká slovensky paní platící u pokladny. Starší muž v beranici mi slovensky vysvětluje: „Víte, my jsme Moravci. Slováci žijící na Moravě. Je nás tu 38 stavení. Žijeme už na území České republiky, ale všichni pracujeme na Slovensku. Dávkové penze nám chodí ze Slovenska peníze máme uloženy ve slovenských bankách a naše děti chodí do slovenské školy ve Vrbovcích. Máme to tam nejbliž. Autobusy odsud nikam jinam nejezdily, a teď už nejezdí ani tam. Pošta

z Moravy sem nechodí. Dokonce i elektřinu máme ze Slovenska. V pátek přišly ženské z práce z Vrbovců s tím, že jim přestali vyplácet přídatky na děti. Co s námi bude, a hlavně co s našimi dětmi, kam budou chodit do školy, kam půjdou do učení, to nevím. Zatím nám to nikdo nefekl... A víte — přeče jen o tom napište. Sice nám to nepomůže, ale ať to lidi vědí.“

RAZÍTKO NA KOUSEK PAPIRU

Po tom, co jsme se dověděli v Javorníku, přejíždíme dálniční přechod u Břeclavi se smíšenými pocity. Český přechod je tady rozdělen do dvou proudů. Vrchním projíždějí nákladáky a spodním, upraveným z bývalého odpočívadla, osobní vozy. Vrchní celní kontrolor Jan Malina se nechá uprosit a otiskne nám na kousek papíru razítko CLO BŘECLAV. Celní provoz se tu podle jeho slov už zaběhl. Nedávno tu zabavili téměř deset tisíc kartónů amerických cigaret. Většina nákladů je však prý v pořádku. „Byl jsem přeložen z Celnice Děčín. Služba je všude stejná. Tady je to jen těžší o to, že se začíná,“ loučí se s námi Jan Malina. Do půlnoci zbývají dvě hodiny. Dálnice pokrývá souvislá vrstva sněhu. Rychlostí čtyřicet kilometrů v hodině vyrážíme ku Praze.

Buňku celníků ve Starém Hrozenkově, která byla počátkem roku poškozena výbuchem, nahradit v současné době nový objekt.

„Naivní studie“ o nemocech prezidentů

V barvotiskové jedovatě zelené obálce (autorem je Petr Kučera), na níž shlíží velikánský kostlivec na dobrácky se usmívajícího Gottwalda, vydala nakladatelství Práh a King brožuru I NÁM VLÁDLI NEMOCNÍ? s doplňujícím podtitulem *Naši první prezidentů očima medicíny*. Mělo by tedy jít o čtenářsky velmi vědnou variantu populárních „studií“, které tady v poslední době nejvíce pěstoval Ivan Lesný, v nichž atraktivita je dána informacemi, kdo ze slavných upřel přijíci, podagrou nebo předčasnou demencí. Taková pojednání mají většinou formu jakýchsi povšechných historických exkursů, do nichž je pak přidáváno koření medicíny, až pak přijde radikální pointa, že rozhodující dějinné zvraty měla na svědomí třeba žaludeční nevolnost. V brožurce, o níž je zde řeč, sepsané dvojicí **Zdeňka Psůtková** a **Zdeňka Vahala**, se k tomu poji ještě zapálený duch politicko-historického soudu: v případě TGM uctivého, v případě E. Beneše obžalobného, shovívavého u E. Háchy a zcela neúprosného u K. Gottwalda.

—Autoři si práci při psaní zřejmě rozdělili, ne však rovným dílem.

Z. Psůtková (mj. autorka novely o Mozartovi Růže z Bertramky) sepsala první část - povšechný dějinný portrét „vyšetřované“ postavy. Vyšel z toho bez výjimky nepřilíh přehledný kompilát složený z běžně dostupné četby (J. Opat, M. Davenportová, F. Moravec - ten je v seznamu literatury uveden jako E./! Moravec), v němž se téká z tématu na téma, občas se přitom na něco zapomene (např. se nedozvíme datum Háchovy smrti), anebo, snad aby nabyl rukopis, se něco, co je zcela zanedbatelné, zdlouhavě vysvětluje.

Pomineme-li zavrženého syfilitika Gottwalda, nejhůř dopadl v soudu Z. Psůtkové Beneš, který je vybarven jako výlupek zakřslé ctižádosti. Ani pro jeho fotbalovou kariéru u SK Slavia nemá jiných slov, než pohrdlivé: „Extempore“. Podle ní prý „trpěl obsesí (sic), že válka musí být“ a vůbec „hrál podivnou, nejasnou, dvojakou hru ... hovořil o míru, ale zároveň žádal, aby Československo budovalo silnou armádu ... a podle francouzského vzoru 'obehnal' naše hranice miniaturou Maginotovy linie“. A to vše jako důsledek jeho pokračujícího mozkového onemocnění. Zřejmě zde chtějí

naznačit, že kdyby byl prezident Beneš fit, tak by se s tím Hitlerem nějak dohodl.

Na profesora Zdeňka Vahalu pak zbylo opatřit odvážně medailonky zdáním serióznosti. A tak na všeho všudy dvou třech posledních stranách jazykem medicíny popisuje okolnosti skonu. Spíše než „očima medicíny“ jsou tedy naši první prezidenté nazaráni zrakem nerozlišujícího povšechného amatérismu.

Svíčky a baseballové pátky

V sobotu se konaly demonstrace. Mnohé v Německu, jedna v Pardubicích. Státisíce Němců vytvořily před Braniborskou branou v Berlíně nápis z hořících svíček: „Nikdy víc“. Pár set českých skinheadů s baseballovými pátkami skandovalo v perníkovém městě: „Sieg heil!“

Obojí šedesát let ode dne, kdy zaduněly holínky nacistických kumpánů na oslavu Hitlerova vítězství.

Mnozí u nás pořád žijí v traumatu dlouho živené klaustrofobie z uzavřeného „německého prostoru“ a vzpomínek na nacistickou okupaci. Někteří politici toho hbitě a obratně využívali a využívají.

Jenomže, jak vidět, nacismus a láska k násilí a totalitě vůbec nezájme coby zrůdná špička ledovce lidských povah jenom v Německu. A není jenom problémem minulosti. Občané Berlína, Düsseldorfu, Bonn, Dřážďan, Mnichova, Lipska, Postupimi, Brém a dalších německých měst sledovali důvod, aby se vyjádřili jak k historii, tak k nedávnm nacistickým „vzpomínkám“ ve své zemi.

V Golcově Jenkové byl před časem zhanoben židovský hřbitov. Jaksí to ani občané tohoto městečka, ani my ostatní z národa „holubičí povahy“ nijak zvlášť neprožili. Ponížené nearijské hroby, hlavořávy v ulicích českých měst, výzvy „cikáni do plynu“ procházejí kolem nás, jako by se nic nedělo.

Je to smutné a může to být tragické. Nacismus, rasismus, antisemitismus a všechny svinské nenávisťi a totality včetně té poslední, kterou jsme prožili, nejsou, bohužel, nemocí jednoho národa. To by se dalo pod praporem všelidské slušnosti zvládnout. Jsou chorobou obecně lidskou. A pokud se u nás neobjeví na ulicích tisíce lidí, kteří ponosou svíčky, nelze věřit, že nás se to netýká.

Nerudovské „Kam s ním?“ zůstává i dnes aktuální

Azyl centrem pozornosti

BERLÍN/BONN: Chystaná úprava azylového práva v Německu vyvolává ještě před schválením ve Spolkovém sněmu stále živější aktivitu v takzvaných bezpečných třetích státech — České republice a Polsku, napsal pondělní německý list Handelsblatt. Deník konstatoval, že v důsledku toho si bonnská politická uvědomili, na jak tenký led vstoupili svou připravovanou novelizací azylového práva. Diskuse o germanizaci v České republice se sice poněkud zmínila, avšak kritici, převážně z bývalého komunistického tábora, jen čekají na nejbližší příležitost, aby ji znovu rozvířili. Ta by se jim nabídlá, kdyby Praha pod tlakem Bonnu nejen změnila svou politiku vůči uprchlíkům, ale byla i nucena upevnit hranice se Slovenskem.

Polské ministerstvo vnitra by zase nejráději zavedlo vízovou povinnost pro Bulhary, Rumuny a obyvatele bývalé Jugoslávie a SNS. Tento návrh však narazí na odpor polského ministerstva zahraničí, které se obává, že by se tím rozpoutala „vízová válka“ se sousedními zeměmi. Naznačil to už hulharský velvyslanec ve Varšavě, který nedávno prohlásil, že jeho země by po zavedení vstupních víz do Polska byla nucena učinit stejné opatření pro Poláky cestující do Bulharska.

Za „vysokou hru“ považuje německý list Die Welt odmítnutí chystaného azylového zákonodárství v Německu ze strany Polska. Vychází z vyjádření náměstka polského ministra vnitra Jerzyho Zimowského, který o uplynulém víkendů ozna-

čil záměr Bonnu vracet uprchlíky do sousedních zemí za „nepřijatelný“. Zpřísnění práva na azyl, plánovaného od května, může být účinné pouze tehdy, bude-li Německo moci odsouvat uprchlíky tam, odkud přišli, upozorňuje deník. Týká se to především sousedních států, v nichž není nikdo pronásledován, a to Polska, České a Slovenské republiky, Rakouska a Švýcarska. Kdo přijede přes tyto „bezpečné třetí státy“, bude hned na hranici nucen k návratu i tehdy, řekne-li zaklinací formulí „azyl“. Země jako Německo potřebuje „sanitní kordón“, potřebuje „předsunuté uzavřené pásmo“. Bez něho bude příliv žadatelů o azyl stále mohutnější, neboť jen v roce 1992 jich bylo 440 000.

dosud známých případech vyhlásila částku téměř devět tisíc korun. Poslední případ se stal 26. ledna, kdy od 88leté ženy z Liberce vybrala částku 2 880 korun.

- Kladeňští policisté sňhají pro trestný čin pohlabného zneužívání 38letého dvakrát soudně trestaného L. S. Je důvodně podezřelý, že pohlabně zneužíval svoji 14letou nevlastní dceru. Dívka je v jiném stavu. Pro tenýž čin sňhla Městský úřad vyšetřování v Ostravě 38letého třikrát soudně trestaného Roma, který se měl činu dopustit na své pětileté učce.

- Téměř devadesát saxofonů vyrobených v Amati Kraslice bylo o tomto víkendů odčizeno z mezikladiště ČSAD Karlovy Vary. Saxofony byly určeny pro vývoz do Francie a Nizozemska a měly hodnotu jeden milion korun. Po dosud neznámém pachatelé páraji karlovarští policisté.
- Policie intenzivně pátrá po falešně vyběřci, vydávající se za pracovníci plyniáren nebo elektřáren, která působí na Liberecku. Ke své činnosti si vybírá občany kolem 80 let, od kterých pod záminkou nedoplatky za energie inkasuje peníze. Ve čtyřech

Vyšetřování havárie A. Dubčeka ukončeno

PELHŘIMOV: Podle pitevního nálezu zemřel Alexander Dubček na následky havárie. Žádné jiné příčiny nebyly shledány... řekl kapitán Josef Bláha z okresního úřadu vyšetřování v Pelhřimově. Pitevní nález, který vypracoval Ústav soudního lékařství v Praze ve spolupráci s primářem Ústavu soudního lékařství v Bratislavě, obdržel vyšetřovatel v pátek 29. ledna. Vyšetřování havárie A. Dubčeka, která se stala 1. září 1992 na 88. kilometru dálnice D-1, bylo k 31. lednu ukončeno. Spisy byly předány proku-

rátorovi Vojenské obvodové prokuratury v Českých Budějovicích. Sedmátiletý řidič Alexandra Dubčeka Jan Rezník, který je obviněn, že způsobil z nedbalosti smrt jiného tím, že porušil pravidla silničního provozu, byl seznámen s výsledky vyšetřování. Obviněný ani jeho obhájce po prostudování vyšetřovacích spisů nenavrhli doplnění vyšetřování. Vyjde-li žaloba ze stejné právní kvalifikace, může být J. Rezník, shledá-li ho soud vinným, odsouzen k trestu odnětí svobody v rozmezí šesti měsíců až pěti let.

Hitler postupně zanikne

LITOMĚŘICE: Jméno Hitler je vysázeno z modřin ve smrkovém lese nad Zubricemi na Ústecku. Tento nápis je zvlášť patrný na jaře, kdy jsou modřiny jasně zelené, a na podzim, kdy jsou modřiny naopak žluté. Existenci tohoto nápisu připustil revizník Dušan Zikmund z lesní správy Litoměřice, která tuto lokalitu obhospodaruje. „Každá generace zanechává v přírodě své stopy. Nápis je jistě trnem v oku mnoha lidem, ale les za to nemůže. Není možné ho jednorázovým zásahem zlikvidovat,“ řekl Dušan Zikmund. Podle Ladislava Mušky, který o „stromech nenávisťi“ píše v lednovém čísle zpravodaje ČSSD, mají tento nápis na svědomí „naši nevinní sudetáci.“ Jak uvedl dále revir-

ník Zikmund, jméno Hitler postupně zanikne písčebními zásahy, které v souladu s lesním hospodářským plánem přemění zdejší smrkovou monokulturu na odolnější smíšený porost.

TŘEBA ŽE CNCE
POLÁT CUANTOVÍ
K INVAZURACI...

Kneffels düssen nach Prag

▲ ▲ ▲ **Glückliche Gewinner: Simone und Peter Kneffel. Klein-Saskia (7 Monate) und Sven (4) bleiben beim Babysitter.**

▲ ▲ ▲ **Wiedersehen mit der Heimat: Cyrill Ziska hält die Prager Karlsbrücke im Arm. Gattin Walpurga: „Die Stadt hat Flair!“**

Im Radio sang Karel Gott, die „goldene Stimme“ aus Prag. Für Peter Kneffel (46) ein gutes Vorzeichen, als er die Antwortkarte zu unserem Reise-Rätsel ausfüllte. Karel brachte Glück – Kneffels Karte wurde gezogen, mit Ehefrau Simone (24) geht's nach Prag.

„Wir waren noch nie dort“, erzählen die Kneffels. Für Peter ist jetzt „Einkaufszeit“ – Info-Material über Prag besorgen.

Auch die Gewinner Cyrill (67) und Walpurga (60) Ziska freuen sich auf Prag. Schließlich ist Cyrill dort geboren. Was er als erstes macht? „Einen Spaziergang durch die Altstadt, mein alter Schulweg...“

Auch heute laden die Airline CSA (Rathenauplatz 2 – 8, Frankfurt, ☎ 069/9200350) und BILD wieder vier Leser zum Wochenende nach Prag ein. Flug in modernen Boeings 737-500 (gibt's ab 333 Mark, täglich zwei Verbindungen). Die Ge-

winner wohnen im super-modernen Hotel „Atrium“. Ein Glas-Prachtbau mit Restaurants, Pool, Fitneß-Center, Cafeterias, Satelliten-TV auf den Zimmern. Beantworten Sie uns die Frage: Wie heißt

die Prager Burg: ● Hradschin ● Křeml ● Topkapl? Antwort auf eine Postkarte (mit Telefon) und bis morgen (Poststempel) an: BILD-Frankfurt, „Prag“, Rathenaustraße 29, 6078 Neu-Isenburg. **PRESPAK...**

▲ ▲ ▲ **So sieht das Hotel „Atrium“ in Prag von Innen aus: Ein rilleesiger Hof – überdacht, versteht sich.**

Die Gesundheitsämter bemerken nach der Karnevalszeit immer wieder einen Anstieg von Geschlechtskrankheiten.

Ministerium rät zu Kondomen
BONN, 5. Februar (AP). Das Bundesgesundheitsministerium in Bonn hat dazu geraten, sich auch im Karneval durch Kondome vor Sexualkrankheiten zu schützen.

děť se nabídl mladý muž příjemného vzhledu a dokonalého oblečení. Který perfektně ovládal němečtinu a italštinu a dobře si poradil i s češtinou. Po získání jeho důvěry prozradil, že pracuje u jedné stavební firmy, což ovšem je krycí manévř.

Harrachov bez masa i ševce

HARRACHOV: »V Harrachově chybějí služby a pro lidi se nic nedělá.« můžete zaslechnout od rozlobených horalů. Mají k tomu důvod. Masna se těsně před vánocemi bez jakéhokoliv varování změnila na prodejnu skla — podle mínění místních sklářů pochybné kvality — a maso dostanete v místní samoobsluze pouze ve čtvrtek odpoledne. Chlapi v Harrachově nadávají, že je tady nikdo neostříhá. Kadeřnice se zařídily ve vlastních bytech nebo hotelích a o pánské holičství nejeví zájem. Nedávno zde skončila činnost čistírna, přestože nájem měla zadarmo. Chybí prádelna, oprava obuvi a co je nejhorší, hrozí zavření lékárny, u kterou Lékárenská služba Semily nemá zájem.

Lidé se zlobí a obviňují městský úřad, že se o nic nestará. »Neuvědomují si však,« říká tajemnice Městského úřadu v Harrachově Irena Títěřová, »že rozvoj služeb závisí na iniciativě podnikatelů. V malé privatizaci zde byly prodány všechny obchody i řada rekreačních středisek

a noví majitelé pochopitelně chtějí rgit ze svých objektů co největší zisky. Lidé pronajímají pokoje, otvírají občerstvení, kavárny, sportovní servery a máme zde i dva luxusní kosmetické salóny. Jsme rádi, neboť z této činnosti máme vcelku slušné zisky. Jen z prodeje alkoholu a tabákových výrobků přinesla sedmiprocentní daň od podnikatelů do městské pokladny za loňský rok jeden a půl miliónu korun. Nikomu však nemůžeme poručit, co má dělat. Zvláště, když město nemá vlastní prostory. Nikdy zde nebyla klasická městská zástavba, k roztroušeným roubeným chaloupkám přibýly rodinné domky, luxusní rekreační chaty, velké nákupní středisko a dům služeb. Nabídl jsme podnikatelům,

kteří od města draho — za 2000 korun za metr čtvereční — odkoupili pozemky a budují na nich nové obchodní centrum, že jim dodatečně cenu snížíme, když zavedou služby potřebné pro město. Nikdo se však nepřihlásil.«

Zkusíte přinutit někoho, aby seděl celý den u verpánku, opravoval boty a nebo aby stál celý den u mandlu a vydělal si jen na nutnou obživu, když mu stačí vyvěsit cedulku »Zimmer frei« a penízky se jen hmoú. Obyvatelé Harrachova a především ti, co zde nebydli, ale jen podnikají, se zkrátka rozhodli, že budou žít pro turisty — se vším všudy, třeba i na vlastní úkor. Pak ale nevím, na co si stěžují. Zřejmě jsou ještě takoví, kteří chtějí po kapitalisticku podnikat, ale po socialisticku vymáhat svá práva na úřadech a jejich povinnost »starat se o lidi.«

Arbeitslosigkeit in USA sinkt ..

Die Arbeitslosenquote in den Vereinigten Staaten ist im Januar im Vergleich zu Dezember um 0,2 Punkte auf 7,1 Prozent gesunken. Nach Angaben des Washingtoner Arbeitsministeriums ist dies die niedrigste Rate seit zwölf Monaten. Beschäftigungszuwächse wurden vor allem im Einzelhandel und in der verarbeitenden Industrie registriert.

.. und steigt in der Schweiz

In der Schweiz nahm die Erwerbslosenrate im Januar gegenüber Dezember von 4,2 auf 4,6 Prozent zu. Rund 141 500 Eidgenossen hatten zuletzt keinen Job.

Německa. Vše se uskuteční bez obtíží, protože pracuje s českými a německými pohraničníky, což v normální řeči znamená, že je upláci. píše v reportáži z Prahy bulharská novinářka deníku Otcčestven vestnik, která přijela do českého hlavního města zjistit, jak v něm žijí její krajané. Činností převaděců se přitom nezabývají, jak by se dalo očekávat, vousatí a odříbani chlapičci, k nimž se lze dostat pouze tajemnými kanály. pokračuje autorka. Jako můj převa-

Nový král Šumavy

SOFIA: Za 400 marek mi shnuje bezpečný převoz nebo přechod do

Před 60 lety se Hitler prodral k moci

V úterý 31. ledna 1933 si ráno čtenáři Lidových novin — stejně jako dalších deníků — mohli na první straně listu přečíst hlavní zprávu pod titulkem: HITLER KANCLÉŘEM NĚMECKA... K tomu v podtitulech: Episoda či pří-
prava k diktatuře?

Jak se brzy ukázalo, nešlo o epizodu, ale takové ne o etapu tzv. Tisíciletí říše, jak Hitler označoval budoucí nekončející svou vládu. Dvanáct let však potrvá — až do roku 1945 — era násilí, bezpráví, expanze a genocidny zejména slovanských národů. Karikaturisté ve světě ještě tehdy před 60 lety nemají Hitlerovu podobu »zažítous«, ale o tomto původem Rakušanovi, naroze-

Část první strany Lidových novin z ledna 1933

Prügelsszenen in Prag

Figaro im Ständetheater. Wir hatten sogar auf die Schnelle gute Karten bekommen, ein Wochenende in Prag, nur wir beide, unser Sohn war bei Mutter in besten Händen. Und jetzt saßen wir inmitten eines unvergänglichen Glanzes.

Mozart hat hier seinen Don Giovanni uraufgeführt — mit grandiosem Erfolg, und Figaro genoß in Prag — im Gegensatz zu Wien — breite Zustimmung. In Prag sang man seine Lieder und Arien auf dem Hof und in der Kneipe.

Ve — ich muß mich wehren, auch wenn es sinnlos scheint. Vor mir steht noch so einer. Er ist größer und holt in aller Ruhe zu einem Hieb aus. Wie in Zeitlupe. Ich remple ihn an und werde gebremst — von Uschi. Dann sehe ich das Gesicht der Frau im Fahrkartenschalter. Sie schaut

ném v Braunau na řece Innu v dubnu 1889, se už leccos vilo vyučeny čalouník, průměrný malíř, přiznávající se kopíemí krajinek, politický výtržník již z roku 1923, kdy se po teoriích, rozvíjených v pivnicích, účastní puče v Mnichově a putuje za mif-
že, kde ovšem nelení a píše Mein Kampf.

První krok hnědého stínu

Situace mu nahrává: Německo má tehdy kolem 7 miliónů nezaměstnaných, v roce 1939 již žáného, roku 1933 starých říšský prezident maršál Hindenburg sice formálně předává otěže státu Hitlerovi, ale je k ústupkům donucen. Už za rok poté nový kancléř Adolf Hitler hovoří před poslanci říšského sněmu: »Třicátý leden 1933 nebyl tedy jen předáním moci mezi dvěma vládami, ale definitivním skončováním s nesnesitelným stavem věci podle potřeby, jinak ovšem postupuje tvrdě a jeho tlaku neodolá ani dosavadní kancléř Franz von Papen: toho ještě Hitler jakž takž vezme na milost a učení ho vicekancléřem. Jinak se nový muž na scéně dovede postavit nejen proti odpůrcům nacismu v tzv. »křišťálové noci«, ale i proti různým elementům ve vlastních řadách v »noci dlouhých nožů«. Životem

na to doplňti dokonce i náčelník štábu SA Ernst Röhmovy aféry, podle níž byl šéf SA homosexuálem. Hitler je důsledný a narůžuje, aby Röhmovo jméno bylo vybroušeno i z čepelí čestných dyků mužů SA...
»V rozporu s mým výslovným rozkazem a ujištěním, která mi dal byvalý šéf hlavního štábu SA Röhm, pronikly do SA živly, které s sebou nesly nebezpečí, že tato organizace přestane být homogenní...« vysvětluje kravavé noci Hitler. Jeho postava začíná vytvářet mýtus, posilovaný sliby: dá Německu práci, rozprouďí znovu zbrojný průmysl. Drang nach Osten bude znamenat nová území, nové zdroje surovin až z Uralu... Goebbels jako ministr propagandy nezůstává pozadu, jsou zde však i Göring se svou luftwaffe, ministr zahraničí Ribbentrop — původně obchodník s vínem, generalita. Spory mezi SS a SA už dozněly, nyní nastupuje Hitlerova říše do úroku, i září napadá Polsko, pak další státy: druhá světová válka začíná. Když Hitler po 15. březnu 1939 hledí vítězoslavně z oken Pražského hradu, ironicky se ptá: »Also, wo ist Herr Benesch...?«
Dne 18. března téhož roku projíždí Hitler také Brnem a Mikulovem, aby navštívil Rakousko, vlastně nyní už Ostemarku. Tam už se o »anschluss« čili násilné připojení postaral mezi jinými gauleiter Seiss—Inquart (rodovým původem z Jihlavy, kde se předkové psali ještě Zajícové, mikolivi Seissové...) Přeházejí frenetické ovace těch, kdo v Hitlerovi vidí symbol vítězství. Tento potlesk bude už za deset let slabnout, až po milionových ztrátách na životech uchvatitelů, ale i nevinných lidí z celého světa, umlkne v roce 1945 docela... Sémě z 30. ledna 1933 skončilo jako ujepl.

Uschi und ich genossen das Ambiente, die Aufführung selbst zeigte einige Mängel, doch Susanna und ihr Figaro paßten zusammen — genau wie wir... Die Oper war gegen halb elf zu Ende, und wir machten uns auf die Suche nach einem Restaurant. In Prag außerhalb der Saison kein einfaches Unterfangen. Viele Häuser hatten geschlossen. Im Restaurant Bohemia gab es nur ein Menü zu 390 Kronen, das war uns zuviel. Uschi wollte zu MacDonalds. »Eine Portion Fritten tut's doch auch!«, aber ich widersprach, und so ging die Suche bei Eiseskälte weiter. Ein Restaurant nach dem anderen — geschlossen. Wir endeten jedenfalls bei Mac. In der Not frißt de Teufel Fliegen — mit Ketchup und vielen Servietten.

Gegen Elf machten wir uns auf den Heimweg ins Hotel — mit der Metro — Station Mustek — mitten im Zentrum. Ich ziehe zwei Karten — 4 Kronen für die Fahrt und entwerfe sie. Uschi steht etwa fünf Meter vor mir weg, in ihrem roten Mantel mit dicken Schuhen. Die feinen Schuhe für die Oper hat sie eingetauscht, die trage ich in einer Tüte. Tschechische U-Bahn-Fahrkarten sind schmal und dünn — blaue Papierstreifen, und ich habe etwas Mühe, sie zu entwerfen. Es klickt, der Stempel ist drauf, zufrieden beschaue ich einen Moment den Abdruck — ein fruchtbarer Schlag. Mein Körper dröhnt, der Kopf zittert leicht — ich überlege einen Moment, was wohl passiert ist. Das war kein Stromstoß — der fühlt sich anders an. Erneut ein Schlag — eine andere Art, leicht seitlich — und noch einer. Mein Gesichtsfeld engt sich plötzlich ein, mein Gehör schwindet für einen Moment. Was zum Teufel passiert nur mit mir. »Sieg heil, Sieg heil, Sieg heil...« In meinem linken Augenwinkel orte ich die Quelle: Mit ausgestreckter Hand steht ein Mann und gröhlt — erneuter Schlag — erneut auf meinen Kopf. Jetzt endlich habe ich begriffen, was da passiert. Neo-Nazis — immer mehr werden es. Uschi — wo ist Uschi? Ich drehe mich zu ihr — und wieder ein Schlag. Ich brauche eine Sekunde, bis ich wieder sehen kann. Sie schreit, weint — »Schweine...« hört auf — Schlag. Nein — nicht Uschi, sie stellt sich vor mich — ich brülle sie an: »Lauf weg, geh!« Ihr Gesicht ist voller Tränen. »Hört auf, nein...«

Blitzartig durchdringt mich ein Gedanke. Nicht sie. Ich drehe mich leicht und sehe in ein hohles Gesicht, was mich angriert. Genau kann ich es nicht erkennen, meine Augen tränen. Jetzt überkommt mich Wut. Mich bekommt ihr nicht ganz umsonst. Ich lasse die Tüte fallen, mache eine Faust und mit aller Spannung, die meine wütende Verzweiflung aufbringen kann, schlage ich hinein, in dieses Gesicht. Sonderbares Gefühl — zuerst weich, dann hart, immer weiter bis alle Energie abgegeben ist. Am Schmerz meiner Hand weiß ich, daß dieser Schlag von mir gesessen hat. Im nächsten Moment hebe ich die Tüte auf — völlig idiotisch, so etwas zu tun, doch vielleicht will ich damit zeigen, daß jetzt Schluß sein soll. Während ich mich bücke hagelt ein Gewitter von Schlägen auf mich ein, von allen Seiten. Meine Nase, ich weiß nicht ob sie gebrochen ist, und erneut erkenne ich Uschi in ihrem roten Mantel. »Hört auf...« Schweine — nicht! Ich versuche die anderen auf mich zu lenken — hoffentlich passiert ihr nichts — hoffentlich. Und erneut sage ich ihr, sie soll gehen. Ich sage sogar »bitte« zu ihr.

Instinktiv gehe ich jetzt in die Offensive — ich muß mich wehren, auch wenn es sinnlos scheint. Vor mir steht noch so einer. Er ist größer und holt in aller Ruhe zu einem Hieb aus. Wie in Zeitlupe. Ich remple ihn an und werde gebremst — von Uschi. Dann sehe ich das Gesicht der Frau im Fahrkartenschalter. Sie schaut

beruhigen. Kurz später stehen wir an einem Waschbecken. Ich wasche ihr das Gesicht — meines brennt auch. Viel Wasser — wer weiß, was das war — viel Wasser, das neutralisiert. Immer wieder umarme und küsse ich sie — zum Glück ist ihr nichts passiert — nur an der Hand hat sie sich leicht verletzt, beim Sturz in das Fahrkartenhäus. »Diese Schweine«, betont sie.

aufgelöst, meines schmerzt, doch schimmer noch ist für mich das verzweifelte, fassungslose Gesicht meiner Frau: »Es brennt — es brennt so furchtbar. Ich glaube, ich bin auf den Feuerlöscher gefallen.« Sie reibt sich ihr Gesicht. Feuerlöscher? Wir richten uns auf. Jetzt beginnt auch mein Gesicht zu brennen. Die Fahrkartenfrau ist immer noch völlig entsetzt. Ich lege meine Arme um Uschi, drücke sie an mich und versuche sie zu

en meiner Frau: »Schweine...« hört auf... Ich fühle mich hilflos — Uschi zwischen mir und ihnen — es sollte doch umgekehrt sein. Mir wird erneut schwarz vor Augen.
Pause, ich höre tschechische Flüche von der Frau. Kein Schlag. Auf dem Boden liegend kann ich nicht erkennen, wo sie sind. Uschi dreht sich um, schaut mich weinend an — »mein Gott, was haben sie mit dir gemacht. Ihr Gesicht ist

mich aus ihrem Glashaus entsetzt an. Sie reißt die Tür auf. Diese Tür müssen wir erreichen. Erneut Schläge — ich merke wie mein Kopf sich allmählich abschaltet, doch ich denke an Uschi. Warum ist sie immer noch da, warum läuft sie nicht weg. Einen Moment lang sehe ich Schwarz, im nächsten Moment wirft mich ein Schlag in das Haus hinein, Uschi fällt auf mich. Wir liegen beide am Boden. Ich vernehme erneut das verzweifelte Schrei-

Die Fahrkartenfrau nickt und ergänzt in tschechisch: „Du darfst dich nicht wehren“. Uschi sieht mich mit einem weinenden Lächeln an — meine Susanna, die eben noch im Ständetheater so entzückt war, voller dunkler Tränen, die Augen aufgelaufen. Als ich mich im Spiegel beschaue, denke ich an das Wort „Ortsbeobachtung“. Sonderbar — in so kurzer Zeit kann man so anders aussehen. Mein rechtes Auge hat einige Fausthiebe abbekommen, blutig, geschwollen, an der linken Backe die Spur eines Schlagrings, mein Ohrläppchen blutet.

Ich versuche uns Mut zu machen, streichele ihr übers Gesicht, küsse sie — es ist vorbei. Ich witzele darüber, daß meine Recherchen immer so ausgiebig sein müssen — nächste Woche soll ich eine Sendung gegen Gewalt moderieren. Ihr ist nicht nach Witzelein zumute. Mein Gesicht fühlt sich an, als hätte man es durch einen Fleischwolf gedreht.

Ein Polizist taucht auf. Die Fahrkartenfrau schildert ihm, was geschehen ist. Er schaut mich sonderbar an, ohne Anteilnahme. Er geht, kommt wieder. Die Frau hat Seife gebracht. Wir waschen uns erneut das Gesicht; es brennt immer noch. — „Protokoll?“. Der Polizist schaut mich an. Uschi scheint abwesend. Ich höre in meiner Erinnerung dieses „Sieg heil, Sieg heil“. Warum nur ...? Erneut versuche ich Mut zu machen: „Einem hab ich eine verpaßt, die hat gesessen!“ Meine rechte Hand schmerzt zu meiner vollen Zufriedenheit — guter Schmerz! Uschi schaut mich an. „Du darfst dich nicht wehren — da waren zehn, zwölf, mit der Rolltreppe kamen immer mehr — die hätten dich totgeschlagen.“

„Protokoll“ — der Polizist spricht nur dieses Wort aus, es klingt wie eine Frage, die er am liebsten mit „nein“ beantwortet haben möchte. Es ist halb zwölf Uhr nachts, U-Bahn-Station Mustek, mitten im Zentrum Prags. Ich sehe meine Frau an: „Wir sollten ein Protokoll aufgeben, man darf so etwas nicht verschweigen!“ Sie blickt zurück, nickt, ich umarme sie erneut.

Das Büro der Polizei ist knapp zehn Meter von den Kartenautomaten entfernt. Die Schlägerei fand also vor der Polizeihautür statt — keiner hat geholfen. Jetzt erst denke ich über die andere nach. Da waren doch noch Menschen? Doch keiner hat geholfen ...

Das Polizeizimmer ist ein schäbiges Loch, an den Wänden Plakate mit nackten Frauen, links ein Waschbecken, dreckig. Jetzt sind es zwei Beamte, doch keiner von ihnen spricht eine Fremdsprache. Weder Deutsch, noch Englisch, noch Französisch, noch Italienisch. „Passport.“ Wir zeigen unsere Ausweise. Uschi und ich zünden uns eine Zigarette an.

Es dauert endlos in diesem Kabuff. Beide unterhalten sich, tippen auf ein weißes Blatt. Zeile für Zeile. Beflüstern, was sie da schreiben, so als wollten sie nicht, daß wir mitbekommen, um was es da geht. Ich bekomme zunehmend den Eindruck, daß die Jungs das Protokoll frisieren. Wie konnte so etwas unmittelbar neben dem Polizeibüro passieren...? Nach einer Dreiviertelstunde gehen wir gemeinsam zur Polizeistation. Sie liegt einige Straßen von der Metro-Station entfernt. Draußen ist Nacht, und die Kälte belegt mein Gesicht und läßt mich die Wunden spüren. Uschi ist kalt. In der Station soll es einen Übersetzer geben. Wir treten ein — auch hier ein erbärmlicher Anblick. Wie will man bei diesem Siff an das Gute im Menschen glauben? Erneute Aufforderung Platz zu nehmen. Hinter einer schmutzigen Fensterscheibe hungern etwa sieben Polizisten vor einem Computerbildschirm. Manchmal ein Lächeln und häufig Töne, die offensichtlich nicht von Datenbanken stammen. Die Prager Polizei spielt irgend ein Compu-

terspiel. Unser Polizist übergibt das „Protokoll“, einer liest es durch, der Rest spielt gelangweilt weiter — Computerspiele — es lebe die Freiheit. Erneut versuche ich Kontakt aufzunehmen: deutsch, englisch — français. Nein. Hier wird tschechisch gesprochen — wir sind in einer tschechischen Polizeistelle mitten in Prag, und es interessiert offensichtlich keinen, was da vorgefallen ist. Uschi und ich spüren, wie wir den Polizisten lästig sind. Es ist etwa ein Uhr nachts. Einer der Polizisten weist uns darauf hin, uns morgen hier zu melden. Morgen früh um zehn Uhr. — „Protokoll.“

Wir nehmen ein Taxi, fahren zurück in unser Hotel, waschen uns und legen uns. Fremde in der Fremde. Keiner von uns beiden kann schlafen. Wie mag es wohl einem Angolaner ergehen, der gleiches in Deutschland erlebt? Fremde in der Fremde. Wir sind Touristen — wir fahren zurück in die „Heimat“ — und er? Wir sind reich — und er? Wir sind zu zweit — und er?

In der Nacht träume ich wilde Dinge. Der Schock ist eindeutig. Immer wieder will ich es nicht fassen. Ohne Worte haben sie drauf losgeschlagen, und immer wieder sehe ich in das Tränengesicht meiner Frau. Wie mutig warst du, meine Liebe — wie unglaublich mutig. Hast dich zwischen diese Bestien gestellt. Du hattest dich so auf diese paar Tage gefreut, endlich ein wenig Erholung, endlich ein wenig Zeit, und nun?

Wir haben kein Protokoll ausgefüllt in dieser versifften Polizeistation. Unser Zwischenfall wird daher wohl in keiner Statistik auftreten. Gegen Mittag fliegen wir nach Deutschland zurück. Ich befürchte, daß mein Anblick unseren Sohn erschrecken könnte, doch er lacht uns an. Julian hat etwas Neues gelernt: Wie macht die Katze: Miuuu, miuuu, und auch wir haben etwas Neues gelernt. Wie machen es die Neo-Nazis: ...

Prag will Verträge für Flüchtlingstransit

Prag, 5. Februar. Die Tschechische Republik will den Transit von Asylbewerbern, die aus Deutschland in ihre Herkunftsländer abgeschoben werden sollen, nur in genau umrissenen Kontingenten und unter bestimmten Bedingungen zulassen. Der Frankfurter Rundschau sagte der tschechische Innenminister Jan Ruml am Freitag in Prag, konkret gehe es um den Rücktransport von etwa 40000 rumänischen Staatsangehörigen. Bonn habe „diese Angelegenheit mit Rumänien

PRAG SWILMI ZEITUNG NEJEDU, 93
20/1/7, 412 42 RUBOU...?

Mečiar překračuje pravomoci

BRATISLAVA (om): Ani obavy

před následky, které přinese Slovensku měnová odluka, nezatačily do pozadí zájem slovenských občanů o prudce se vyhroutující rozvoj v Hnutí za demokratické Slovensko. Kromě Michala Kováče, který v posledních dnech své názory přilíš hlasitě neprojevoje, jsou za představitele vnější opozice uvnitř HZDS považováni zejména Roman Filkus a Milan Kňažko. Roman Filkus nedávno rozhořčeně vyvrátil tvrzení premiéra Mečiar, že údajně odchází do diplomatických služeb na vlastní pění, a zcela jednoznačně potvrdil, že byl kvůli svým kritickým názorům ze slovenské vnitřní politiky

proti své vůli premiérem Mečiarom odstaven. Ministr zahraničních věcí SR Milan Kňažko v rozhovoru uveřejněném ve věřejším vydání opozičního deníku »SME na pondělí« řekl, že uvnitř HZDS nejde o osobní spory, jak se to snaží prezentovat pan Mečiar, ale o spory zásadního charakteru. »Jde o otázky demokracie uvnitř HZDS,« řekl pan Kňažko a dodal, že je rozhodně proti tomu, aby se HZDS stalo stranou vůdcovského principu. Slovenský ministr zahraničních věcí se opakovaně pokoušel kontaktovat premiéra Mečiar, aby s ním mohl nejnáléhavější problémy konzultovat, ale nepodařilo se mu to. Uvedené skutečnosti dokazují, že Vladimír Mečiar soustavně překračuje pravomoci předsedy vlády a své názorové odpůrce udržuje pod různými záminkami v naprosté izolaci.

Der dunkelhäutige WDR-Moderator („Wissenschaftsshow“, „Kopfball“) Ranganathan Yogeshwar (unser Bild), Sohn eines Inders und einer Luxemburgerin, ist am Donnerstag vor einer Woche bei einem Aufenthalt in Prag von Neo-Nazis überfallen und brutal geprügelt worden.

Ganz spontan hat er die Erlebnisse und seine Gedanken, die ihm während des Vorfalls und unmittelbar danach durch den Kopf gingen, in einer Art Tagebuchaufzeichnung niedergeschrieben. Der 34jährige

Yogeshwar, der am heutigen Samstag eine Live-Sendung gegen Haß und Gewalt auf West 3 mit BAP, den Bläck Fööss und Yehudi Menuhin moderiert, sagte der FR zu dem Prager Überfall:

„Das ist die Saat der Schönhubers und Haiders, die bei den Skins aufgeht.

Diese Rattenfänger im Anzug klingen schön, aber man darf sie nicht verharmlosen.

Die Politik geht zu lasch mit diesen Volksverhetzern um.“

ausgehandelt“. Prag werde dem Bahntransit aber nur zustimmen, wenn die Bundesrepublik mit der Slowakei und Ungarn ebenfalls Verträge über die Rückführungsaktion abschließen.

Ruml machte im Gespräch mit der Frankfurter Rundschau auch klar, daß die Tschechische Republik einen generellen Vertrag über die Rückführung von Flüchtlingen nur abschließen werde, wenn ein ganzes Netz von gleichartigen Abkommen zwischen allen betroffenen Staaten Mittel- und Osteuropas geknüpft werde. Gemeinsam mit Ungarn und Polen will die tschechische Regierung Rumls Worten zufolge den Aufbau einer

Pohrančovník
ne 10. 2. 74

internationalen Institution anregen die sich mit dem Problem der Ost-West-Wanderungsbewegung befassen soll.

Bundesaußenminister Klaus Kinkel (FDP) warb bei einem Kurzbesuch in Prag um Verständnis für die deutsche Asylproblematik. Man wolle das Problem nicht auf das Nachbarland Deutschlands abschieben, sagte er.

● **Rekordní zisk** zhruba 600 milionů amerických dolarů zaznamenal loni maďarský cestovní ruch. Podle předběžných údajů Maďarské národní banky dosáhly příjmy z cestovního ruchu 1,3 miliardy dolarů, zatímco výdaje činily 700 milionů dolarů. Ve srovnání s rokem 1991 vzrostly příjmy o 22 a výdaje o 34 procent.

Británie	1 GBP	43.69	(43,32)
Francie	1 FRF	5.39	(5,40)
Itálie	1000 ITL	19.73	(19,80)
Rakousko	1 ATS	2.58	(2,58)
SRN	1 DEM	18.18	(18,19)
Švýcarsko	1 CHF	19.71	(19,63)
USA	1 USD	29.91	(29,91)

Wir müssen das Problem nach Osten schieben

Interview mit dem Prager Innenminister Jan Ruml über die Asylbewerber aus Deutschland

Der 39jährige tschechische Innenminister Jan Ruml gehörte als Mitbegründer der Charta 77 bis zum Sturz des kommunistischen Regimes im November 1989 zu den politisch verfolgten Dissidenten in der Tschechoslowakei. Im Jahr 1990 wurde er stellvertretender CSFR-Innenminister. Der Politiker der Bürgerlich Demokratischen Partei des tschechischen Premiers Vaclav Klaus übernahm am 2. Juli 1992 die Leitung des Innenressorts der Tschechischen Republik. Ruml hatte Ende Januar in Bonn mit Bundesinnenminister Rudolf Seiters (CDU) über die Flüchtlingsrückführung aus Deutschland verhandelt.

Herr Minister, die polnische Regierung hat Bonn unmissverständlich klar gemacht, daß Polen nicht in der Lage ist, aus Deutschland ausgewiesene Asylbewerber aufzunehmen. Was haben Sie bei ihrem Bonn-Besuch mit Innenminister Rudolf Seiters vereinbart?

Jan Ruml: Wir wissen, daß in der Bundesrepublik mehr als 400000 Flüchtlinge leben, die nach dem Inkrafttreten des neuen Asylgesetzes das Land verlassen müssen. Selbstverständlich ist es für uns nicht annehmbar, daß sie auf das Gebiet der Tschechischen Republik abgeschoben werden. Wir haben der deutschen Seite angeboten, daß wir den Transit dieser Menschen über unser Gebiet in ihr Herkunftsland ermöglichen, wenn der Transit durch weitere Länder garantiert wird und wenn die deutsche Seite die Kosten trägt.

Das heißt also definitiv, daß Asylbewerber aus Deutschland nicht noch einmal in der Tschechischen Republik Asyl beantragen können?

Ruml: Das können sie nicht. Wir können nicht Leuten Asyl geben, die in Deutschland Asyl wollen.

Ist die Tschechische Republik zu sofortiger Hilfestellung beim Transit von abgeschobenen Flüchtlingen über tschechisches Gebiet bereit?

Ruml: Wir stellen uns das so vor, daß es einen Ad-Hoc-Vertrag mit Deutschland über den Transport von einem bestimmten Kontingent der Flüchtlinge gibt. Sie könnten mit Zügen transportiert werden. Die deutsche Seite wird die Rückführung organisieren. Wir sorgen für Polizeibegleitung und humanitäre Betreuung. Allerdings müssen wir die Garantie haben, daß die deutsche Seite solche Verträge auch mit der Slowakei, Ungarn und weiteren Ländern unterschreibt, durch die der Transit gehen soll, damit die Leute nicht in der Tschechischen Republik bleiben. Das betrifft die Flüchtlinge, die bereits in Deutschland sind.

Selbstverständlich hat die deutsche Seite großes Interesse daran, mit uns

einen Vertrag abzuschließen, über die Überführung der Flüchtlinge ganz allgemein. Hier sind wir selbstverständlich bereit, solch einen Vertrag abzuschließen, allerdings stellen wir die Bedingung, daß die Deutschen ein ganzes Netz von Verträgen mit den mittel- und osteuropäischen Ländern abschließen, damit keines von diesen Ländern zu einem Ort wird, wo die Flüchtlinge steckenbleiben. Die Tschechische Republik hat einen Vertrag über die Überführung von Flüchtlingen mit Österreich und mit der Slowakei. Wir haben ihn nicht mit Polen, die Slowakei hat ihn nicht mit Ungarn und Ungarn nicht mit Rumänien. Deswegen müssen wir erreichen, daß diese Einbahnstraße Richtung Westen auch in umgekehrter Richtung durchlässig ist und zwar auf voller Länge.

Für Mitte Februar ist ein Treffen der Innenminister der betroffenen Länder nach Budapest einberufen worden. Kann die Konferenz angesichts der verschiedenen Interessen der einzelnen Staaten zu einem Ergebnis kommen?

Ruml: Meiner Ansicht nach muß die Strategie geändert werden. Das Schengener Abkommen, das in den 80er Jahren abgeschlossen worden war, ging ja vom Faktum des Eisernen Vorhangs aus. Heute ist die Situation eine andere. Meiner Meinung nach sollte das Schengener Abkommen modifiziert werden und sollte die Initiative der mittel- und osteuropäischen Länder akzeptieren, die sich in dieser Problematik jetzt strukturiert. Diese Länder müssen gemeinsam vorgehen.

Gibt es denn schon konkrete Vorstellungen über die Rückführung von Flüchtlingen?

Ruml: Wir werden in einzelnen Fällen oder nach einzeln abgeschlossenen Verträgen den Transit über unser Gebiet ermöglichen. Konkret wurde über 40000 Rumänen gesprochen. Die deutsche Seite hat diese Angelegenheit mit Rumänien ausgehandelt. Wenn die deutsche Seite mit uns, der Slowakei und Ungarn einen Vertrag abschließt, steht dem Transport über unser Gebiet nichts im Wege. Wir werden es mit einem Zug versuchen und sehen, welche Erfahrungen wir da machen.

Sie haben gesagt, Deutschland übt in dieser Frage Druck aus. Worin besteht der Druck?

Ruml: Die deutsche Seite hat Druck ausgeübt, damit wir einen Vertrag über die Ausländerückführung unterschreiben, wie er mit Polen besteht. Selbstverständlich war das nur diplomatischer Druck, es gab natürlich keine Drohungen. Die deutsche Seite hat uns mitgeteilt, daß sie uns eine finanzielle, organisatorische und administrative Hilfe zukommen läßt.

Ich bin der Meinung, daß das keine finanzielle, sondern eine politische Frage ist. Es ist notwendig, zu verhandeln.

Auf der anderen Seite wissen wir, daß wir Maßnahmen treffen müssen, um uns illegaler Migration zu erwehren. Wir müssen vor allen Dingen eine Grenze zwischen der Tschechischen und der Slowakischen Republik aufbauen, damit wir die Verantwortung für die Kontrolle der Migration übernehmen können. Wir müssen andererseits die Visa-Politik der tschechischen Republik neu definieren. Ich werde der tschechischen Regierung vorschlagen, daß wir für bestimmte Staaten in Osteuropa Visapflicht einführen.

Noch dazu sollen das tschechische Asyl- und das Ausländergesetz novelliert werden. Wenn die Grenze zur Slowakei zu einer echten Grenze ausgebaut wird, ist das nicht ein neuer Eiserner Vorhang – nur daß er jetzt von Westen aufgebaut wird und daß er sich mitten durch die frühere Tschechoslowakei zieht?

Ruml: Ja, es ist ein bißchen paradox. Unsere Lage mitten in Europa zwingt uns dazu, solche Maßnahmen zu treffen, weil das Flüchtlingsproblem riesig ist. Wenn wir keine Möglichkeiten haben, es systematisch zu lösen – und diese Lösung sehe ich nur darin, daß sich die Lebensbedingungen in denjenigen Ländern verbessern, wo die Leute geboren sind und gelebt haben – so müssen wir solche sehr unangenehmen Maßnahmen treffen. Wir müssen das Problem auf mehrere Länder verteilen und in Richtung Osten schieben, sonst geraten wir in eine absolute Isolation von Westeuropa.

Werden die Maßnahmen im Rahmen des neuen Asylrechts in Deutschland die tschechische Republik also zwingen, ihre Gesetze, insbesondere ihr Asylgesetz, zu verschärfen?

Ruml: Ja, sicher. Die Tschechische Republik verschärft aber nicht nur die Bedingungen, sie entwickelt auch Initiative in Richtung der Nachbarstaaten Österreich, Deutschland, Polen, Ungarn und der Slowakei für eine gemeinsame Problemlösung. Ich fahre am Montag zum österreichischen Innenminister und möchte mich noch vor dem Budapester Treffen mit dem polnischen Innenminister treffen.

Wir möchten eine Art Institution konstituieren, die den Arbeitstitel „mitteleuropäische Initiative“ trägt und sich mit dieser Problematik beschäftigt. Darin sollten alle Staaten in Mitteleuropa und einige Staaten Osteuropas eingebunden werden. Wir wollen das gemeinsam mit Polen und Ungarn anregen. Bislang ist die Initiative inoffiziell, wir möchten sie ein wenig strukturieren, ihr eine Konzeption geben und ihr institutionelle Form verleihen.

pomohli zvýšit likviditu bank, kterým, jak známo, chybějí prostředky.

ská strana zatím nepředložila," dodal. Jede zřejmě o pokus nátlaku na slovenské občany, aby převodem peněz

zákoná žádá sankce a V. Mečiar tím chce dát zřejmě najevo, že SR už má svou vlastní normu. „Tu nám sloven-

Mečiar chce peníze

PRAHA (č, ska): V. Mečiar požaduje, aby slovenští občané přiznali do tří měsíců své účty v zahraničních bankách, včetně českých, a peníze do

jednoho roku převedli do bank na Slovensku. „Účty s výpovědní lhůtou se budou provádět po jejím uplynutí,“ zdůraznil včera V. Mečiar. Zákaz

zakládání devizových účtů v zahraničních bankách platí i podle čs. devizového zákona a po jeho převzetí ČR zůstává toto omezení v platnosti.

„Každá banka ovšem cítí zachování bankovního tajemství a ne-

znám případ, že by prozradila jméno svého klienta,“ komentoval včerejší Mečiarovo prohlášení důvěryhodný zdroj České národní banky. Podle jeho slov v českém devizovém zákoně neexistuje na takové porušení

Verschmitzter Chronist wechselvoller Geschichte

Der tschechische Autor Pavel Kohout ist bei der nächsten literarischen Matinee in der Zeil-Galerie zu Gast

Pavel Kohout

Was für eine Biographie: Geboren in der Tschechoslowakei Masaryks, mußte er die Jugend unter der Nazi-Diktatur verbringen; nach Ende des Weltkriegs wurde er zum überzeugten Kommunisten, aber in den sechziger Jahren verlor er seinen Glauben an die Verwirklichung des Sozialismus auf Erden, wurde zu einer der Leitfiguren des Prager Frühlings und später der oppositionellen Gruppe „Charta 77“. Mehr als ein Jahrzehnt hat er seinen ganz persönlichen, politischen wie privaten Widerstand gegen die Schikane und Drohungen der kommunistischen Machthaber geleistet, die ihn 1979 nicht mehr in seine Heimat zurückließen. Er ging ins Nachbarland und ist heute Staatsbürger zweier europäischer Länder. Und nun, halb heimgekehrt, muß er erleben, wie sich sein Vaterland spaltet: Pavel Kohout der tschechische Schriftsteller, der am Sonntag, 14. Februar, zu Gast sein wird bei der zweiten literarischen Matinee von Zeil-Galerie und Frankfurter Rundschau.

Vor Monaten noch sprach er sich gegen die Teilung des Landes in tschechische und slowakische Republik aus, er sei „überzeugter Föderalist“. Es wird spannend sein zu hören, wie Kohout nun

die Entwicklung in seiner Heimat kommentiert. Nicht wenige politische Systeme hat der in Prag geborene Romanancier und Dramatiker erlebt, aber seinen Platz zwischen allen Stühlen beibehalten, bis heute, da er fast 65 ist: Zuletzt lehnte er das Angebot seines Mitstreiters Vaclav Havel ab, Botschafter seines Landes zu werden.

Aber ein Zoon politikon, ein durch und durch politischer Mensch, ist Pavel Kohout, zumal als tschechischer Autor. Und ein Vorbild an Zivilcourage, jener heute in Deutschland so selten gewordenen Eigenschaft. Ausgerechnet er mußte sich vor Monaten von einem Zeit-Geist auf dem Abstellgleis wie Fritz Raddatz fragen lassen, warum er nicht früher vom linken Glauben abgefallen sei. Kohout hatte nämlich den Finger in eine linke Wunde gelegt und darauf hingewiesen, daß die bundesdeutschen intellektuellen verächtlich wenig für die Dissidenten in Osteuropa getan hätten.

Am Sonntag wird Kohout aber eine ebenbürtige Gesprächspartnerin haben: Eingeladen ist Magdalena Väsáryova, bis Ende vergangenen Jahres Botschafterin der Tschechoslowakei in Wien und davor beliebte Schauspielerin; sie lebt in Bratis-

lava und wird die Teilung des Landes aus ihrer Sicht schildern und kommentieren. Kohout wird zudem lesen, aus seinem neuen Buch „Ich schneie“. Darin erzählt er von der tschechischen Journalistin Petra, die nach der sanften Revolution 1990 ihrem ehemaligen Geliebten wieder begnet. Er hatte außer Landes gehen müssen. Zurückgekehrt muß auch er sich den Fragen nach seiner Vergangenheit stellen: Ein Geheimdienstoffizier beschuldigt ihn, dem alten Regime als Spitzel gehandelt zu haben. Petra versucht, die Wahrheit herauszufinden... Diesmal hat Kohout einen politischen Kriminalroman geschrieben, doch das Buch ist so verschmitzt lebensprall wie seine Vorgänger.

Das Gespräch wird moderiert von Bernd Schuppener, ehemals politischer Redakteur des ZDF und heute Geschäftsführer der Agentur, die die Zeil-Galerie-Veranstaltungen betreut, und FR-Mitarbeiterin Ursula May, die in Prag beinahe ihren zweiten Wohnsitz hat, dort alljährlich einige Monate verbringt und die Entwicklung des Landes nicht nur aus nächster Nähe beobachtet, sondern auch mitlerlebt hat. Die literarische Matinee auf der Ebene 7 der Zeil-Galerie am Sonntag, 14. Februar beginnt um elf Uhr.

Deset rad pro měnovou odluku

1. Zbavte se veškerých československých bankovek v hodnotě 100, 500 a 1 000 Kčs nejpozději do neděle 7. února. Úderem první minuty 8. února jsou tyto bankovky neplatné a až na zvláštní případy bude taková nemožné je vyměnit.
2. Bankovky v hodnotě 50, 20, 10 korun a mince si můžete ponechat, platí i v příštích měsících.
3. Bankovky od stokoruny výše lze za okolokované vyměnit pro jednoho dospělého až do hodnoty 4 000 korun. Na jedno dítě je možné vyměnit maximálně 1 000 Kčs. Výměnu do této slanovené hodnoty provedou od 10.00 ve čtvrtek 4. února do 18.00 v neděli 7. února veškeré pošty a pobočky České spořitelny.
4. Nezapomente občanský průkaz, protože bez něj nebo bez potvrzení o jeho ztrátě či povolení k pobytu na území ČR vám okolokované bankovky nevydají. Výměnu vám potvrdí razítkem.
5. Staré bankovky můžete vyměnit i v menším množství, než stanoví limit. Měnit můžete ovšem pouze jednu.
6. Československé stokoruny, pětisetkoruny a tisícokoruny, které přestávají platit a přesahují stanove-

nu hodnotu pro výměnu, uložte nejpozději do neděle na svůj starý (nebo nový) účet v bance. Dostanete na ně potvrzení a za ně peníze i peníze. Druhou možnost je poslat peníze nad 4 000 korun poštou sám sobě nebo na jinou adresu v České republice.

7. Za děti do 15 let a osoby nezpůsobilé provádí výměnu zákonný zástupce. Osobám hospitalizovaným a nemožným či osamělým výměni peněz pověření pracovníci.

8. Od čtvrtka 4. 2. nelze po sedm dnů vybírat z účtů v bankách a z vkladních knížek žádnou hotovost. Od dnešního dne do 8. února nebudou banky prodávat žádnou cizí měnu.

9. Pokud podnikáte, od 7. do 9. února vám peníze vymění proti pokladniční deníku v bankách, kde vedete svůj účet.

10. Seznamte se s kolky a novými dvousetkorunovými bankovkami. Zásadně je nepřijímejte před 8. únorem od jiných než úředních osob.

Teprve od 00.00 v pondělí 8. února lze platit novými, tentokrát již korunami českými — Kč.

Visionär gesonnen

In Prag öffnete ein weiteres Goethe-Institut seine Pforten

PRAG. Was lange währte, wurde endlich ein Goethe-Institut. Nach mehr als zweijähriger Vorbereitungszeit ist die Prager Zweigstelle der deutschen Kulturrepräsentation im Ausland offiziell eröffnet worden. Die Bedeutung des Anlasses in einer Stadt, in der sich deutsche und tschechische Kultur so fruchtbar und furchtbar begegnet sind, wurde schon dadurch hervorgehoben, daß außer dem Präsidenten der Goethe-Institute, Klaus Heigert, Bundesaußenminister Klaus Kinkel und der tschechische Parlamentspräsident Milan Uhde — vormals Schriftsteller — zum Festakt ins Jugendstilgebäude am Moldaunufer gekommen waren.

Ein „Riesenbaby“ sei da geboren worden, hat der Prager Institutsleiter Jochen Bloss aus Anlaß der Eröffnungsfester mit einer Spur Selbstironie angemerkt. Anders als bei den allmählich zu jetzigem Umfang herangewachsenen „klassischen“ Goethe-Instituten in Athen, Rom, Paris, London oder Washington, habe man in Prag sofort an „große Zahlen“ gedacht. „Visionär gesonnen oder föderal“ sei glücklicherweise zugleich die Einrichtung einer Zweigstelle in der slowakischen Hauptstadt Bratislava (Preßburg) betrieben worden.

Am 4. Oktober 1990 — einen Tag nach der deutschen Einigung — hatten der damalige tschechoslowakische Außenminister Jiri Dienstbier und sein Amtskollege Hans-Dietrich Genscher den Vertrag über die Einrichtung des Prager Goethe-Instituts unterzeichnet, das sein Pendant im tschechischen Kulturzentrum in Berlin hat. „Organisatorische Bewilligungsabläufe“ und unerwartet lange Umbaufristen seien dafür verantwortlich, daß das Prager Institut seine Tätigkeit erst jetzt in vollem Umfang aufnehmen kann.

Mit Veranstaltungen wie einer Beuys-Ausstellung, einer Konferenz „Kafka und Prag“ oder Dichterlesungen hatte das Goethe-Institut allerdings bereits vor der offiziellen Eröffnung deutsche und deutschsprachige Kultur präsentiert. Nun soll es in die vollen gehen.

Bloss beweist jedoch Einfühlbarkeit in tschechische Empfindlichkeiten. Statt mit repräsentativen Veranstaltungen aufzutreten, strebt er intimere Veranstaltungen an, bei denen „fachliche und menschliche Kontakte“ hergestellt wer-

den können. „Pragozentrismus“ soll — da heißt es nach der CSFR-Teilung sensibel sein — durch ein flächendeckendes Angebot in der böhmisch-mährisch-schlesischen Provinz vermieden werden.

Angesichts des Deutsch-Booms in der Tschechischen Republik wurde in Prag bisher am meisten die Unterstützung des „gemeinnützigen Vereins zur Pflege der deutschen Sprache im Ausland“ im Fremdsprachenunterricht vermisst. Künder will sich das Prager Institut besonders der Fortbildung der 8 000 Lehrkräfte widmen, die in Böhmen und Mähren Deutsch unterrichten.

Sprachstudenten sollen Stipendien im Nachbarland vermittelt werden. Eigene Sprachkurse werden in begrenztem Umfang angeboten. Der Preis von 2500 Kronen (rund 140 Mark) für 60 Unterrichtsstunden erreicht schon fast das Monatsgehalt eines tschechischen Lehrers, ist aber im Vergleich mit anderen Angeboten sicher durchaus vertretbar.

Die deutschsprachige Bibliothek soll vom jetzigen Bestand von 6000 Bänden — dazu kommen Videobänder, Tonkassetten, Zeitschriften und Tageszeitungen — auf 15 000 Titel ausgebaut werden. Bloss vergaß dankenswerter Weise nicht zu erwähnen, daß man sich beim Aufbau der Bibliothek auch auf die Erfahrung in Prag tätiger DDR-Lektoren gestützt habe. Außer den neun Mitarbeitern, die von der Zentrale des Goethe-Instituts in München entsandt worden sind, wurden auch die 20 tschechischen Mitarbeiter vom vorherigen Arbeitgeber und Nutzer des Hauses mit Blick auf Moldau und Hradschin übernommen.

Untergebracht ist das Goethe-Institut nämlich in der ehemaligen Botschaft der ehemaligen DDR. Ein Mitarbeiter der bundesdeutschen Vertretung in Prag weiß zu berichten, er habe noch vor einigen Monaten im Keller des Hauses die Verschlüsse besichtigt, wo seinerzeit DDR-Flüchtlinge — von tschechischer Polizei geschmuggelt und der Vertretung des kommunistischen Bruderstaates übergeben — vor dem Rücktransport in den ostdeutschen Staatsknast eingepfercht worden seien. Vom Stasi-Ungelast zur Kulturarbeit im Geist Goethes. Immerhin ein Lichtblick.

vrh na oddeleni meny byl pripravovan po dohode se slovenskou str.

Nikdo nebyl proti

PRAHA: Žádný z členů Poslanecké sněmovny včera nehlasoval proti vládnímu návrhu zákona o oddělení měny. Celkem 173 hlasovalo pro a 16 se zdrželo hlasování.

V úvodu neveřejně schůze ministr financí ČR Ivan Kočárník sdělil,

že základním důvodem k oddělení měny je skutečnost, kdy se rámec

hospodářské politiky obou států rozchází. Na Slovensku navíc dochází k nadměrnému nedostatku likvidity bankovního systému, značnému tlaku na poskytování úvěrů a nadprůměrnému vystavování dluhopisů. Podle ministrových slov zahraniční i domácí finančníci dále nedůvěřují

společně měně a odkládají své investice. Tím se zpomaluje proces

nou tak, aby k oddělení došlo v co nejkratší době a bez společenských dopadů; zobrazení ministr financí

Der Reichstagsbrand bot den Nazis die willkommene Gelegenheit, ihre eben errungene Macht durch Terror und Verhaftungen zu festigen.

Der Weg in die Katastrophe

Am Abend des 27. Februar 1933 brannte in Berlin der Reichstag – vier Wochen, nachdem der greise Reichspräsident von Hindenburg auf Betreiben seiner konservativen Ratgeber Adolf Hitler und seinen bürgerlichen Koalitionären die Regierungsgewalt übertragen hatte.

Friedrich Stampfer, damals Chefredakteur des sozialdemokratischen »Vorwärts«, erzählt in seinen Erinnerungen, was in jener Nacht geschah. Zurückgekehrt von einer polizeilich aufgelösten Gedenkveranstaltung der SPD zum 50. Jahrestag des Todes von Karl Marx hielt er die Meldung, daß der Reichstag brenne.

Anfang vom Ende

Kurz darauf hieß es, im brennenden Gebäude sei ein Holländer mit einer Brandfackel in der Hand und einem KP-Mitgliedsbuch in der Tasche festgenommen worden. Er habe gestanden, die Brandstiftung sei das gemeinsame Werk einer »sozialdemokratisch-kommunistischen Einheitsfront«. Kurz nach Mitternacht rollten mit Schutzpolizei besetzte Lastwagen in die Höfe des »Vorwärts«-Gebäudes. Die Rotationsmaschinen wurden gestoppt, die bereits gedruckte Auflage wurde beschlagnahmt. Dies war der Anfang vom Ende der freien Presse in Deutschland.

Den Nazis bot das Ereignis – egal, ob sie ihre Finger im Spiel gehabt hatten, wie viele argwöhnten, oder nicht – einen willkommenen Anlaß, ihre eben errungene Macht weiter zu festigen. Gleich am nächsten Tag ließen sie von Hindenburg eine »Verordnung des Reichspräsidenten zum Schutz von Volk und Staat« unterzeichnen. Mit ihr wurden zahlreiche bürgerliche Rechte, die in der Weimarer Verfassung garantiert waren, eingeschränkt oder gar außer Kraft gesetzt. Darüberhinaus wurde eine große Anzahl Politiker, Publizisten und Arbeitsfunktionäre verhaftet, um der Opposition das Rückgrat zu brechen.

Am 5. März wurde der neue Reichstag gewählt. Trotz stärksten Terrors konnte die SPD ihren Stand halten. Sie erhielt 120 Man-

date, die KPD 81. Die NSDAP konnte ihre Mandatszahl zwar von 196 auf 288 erhöhen, verfehlte aber bei einem Stimmenanteil von 43,7 Prozent die absolute Mehrheit.

Der Naziterror ging weiter. Am 8. März protestierten ADGB-Vorstand und SPD-Parteivorstand gegen die Besetzung zahlreicher Parteibüros und Gewerkschaftseinrichtungen im ganzen Reich durch SA und SS. Am nächsten Tag stürmten mehrere hundert bewaffnete SA- und SS-Leute das Münchner Gewerkschaftshaus.

In seiner ersten Arbeitssitzung am 23. März nahm der neue Reichstag gegen die Stimmen der noch anwesenden SPD-Abgeordneten – viele waren schon verhaftet oder geflohen, den Kommunisten hatte man die Mandate aberkannt – aber mit den Stimmen der bürgerlichen Parteien ein »Gesetz zur Behebung der Not von Volk und Reich« an, in dem die Regierung ermächtigt wurde, von der Reichsverfassung abweichende Gesetze ohne Zustimmung des Reichstages zu erlassen.

Wie die Stimmung in der Arbeiterschaft war, zeigten die Ergebnisse der Betriebsrätewahlen im März/April 1933, bei denen die Freien Gewerkschaften große Erfolge erzielten, die Nazis hingegen kaum zusätzliche Sitze bekamen. Das hinderte sie nicht daran, am 2. Mai – nach der Begehung des »Tags der Nationalen Arbeit« – alle Gewerkschaftshäuser zu besetzen und die Arbeit der Gewerkschaften einem ominösen »Aktionskomitee zum Schutz der deutschen Arbeit« unterzuordnen.

Mitte Juni begann eine weitere Terrorwelle. In der »Köpenicker Blutwoche« drangen SA und SS in die Wohnungen von Funktionären und Mitgliedern der SPD, der KPD und der Gewerkschaften ein und verschleppten, mißhandelten und ermordeten insgesamt mehrere hundert Menschen. Nachdem der Nazi-Reichsminister Frick alle Landesregierungen ersucht hatte, den SPD-Abgeordneten die Ausübung ihrer Mandate zu untersagen, das Vermögen der Partei beschlagnahmten ließ und ein Berufsverbot gegen alle im öffentlichen Dienst beschäftigten Sozialdemokraten

verhängte, emigrierte der Parteivorstand nach Prag und nahm dort seine Widerstandsarbeit gegen das Naziregime auf.

Am 21. September 1933 wurde vor dem Reichsgericht in Leipzig der Prozeß gegen Marinus van der Lubbe, den Vorsitzenden der KPD-Reichstagsfraktion Torgler und die bulgarischen Kominternfunktionäre Dimitroff, Popoff und Taneff eröffnet. In der Verhandlung gelang es Dimitroff – dem späteren Komintern-Vorsitzenden – Göring, der vor Wut schäumte, Unterlassungen nachzuweisen, die er als preußischer Innenminister nicht hätte dulden dürfen. Van der Lubbe wurde zum Tode verurteilt, die anderen Angeklagten mußten freigesprochen werden. Ein im September 1933 in London abgehaltener »Gegenprozeß« endete mit der Feststellung, daß van der Lubbe nicht der alleinige Täter sein konnte, sondern daß er Helfershelfer gehabt haben mußte.

Zweifel bis heute

Die Zweifel an der Alleinräterschaft van der Lubbes sind bis heute nicht völlig ausgeräumt. So hatte der sozialdemokratische Ministerpräsident von Mecklenburg, Johannes Stelling, gleich nach dem Brand erklärt, Angehörige der SA-Standarte, die am Abend der Brandstiftung in dem durch einen unterirdischen Gang mit dem Reichstag verbundenen Palais des Reichstagspräsidenten Göring stationiert war, hätten im Soff verraten, sie seien an der Tat beteiligt gewesen. Stelling wurde während der »Köpenicker Blutwoche« von der SA ermordet. Es wurde auch darauf hingewiesen, daß der 27. Februar für die hohen Naziführer trotz des Reichstagswahlkampfes veranstaltungsfrei gehalten worden war, und daß zum Beispiel die Berliner Feuerwehr nach der Aussage ihres Chefs viel zu spät alarmiert wurde. Wie dem auch sei: Nutzen hat die Brandstiftung nur den Nazis gebracht; für Deutschland begann an jenem 27. Februar der verhängnisvolle Weg in eine Katastrophe, deren unvorstellbare Ausmaße keiner auch nur erahnen konnte.

Václav Havel od včerejška opět na Pražském hradě

Prezident slíbil věrnost

3.2.93

Václav Havel se večera krátce po čtrnácté hodině ujal úřadu prezidenta České republiky. Do rukou předsedy Poslanecké sněmovny Milana Uhdeho složil ve Vladislavském sále Pražského hradu prezidentský slib předepsaný ústavou, který zní: „Slibuji věrnost České republice. Slibuji, že budu zachovávat její ústavu a zákony. Slibuji na svou čest, že svůj úřad budu zastávat v zájmu všeho lidu a podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.“

Zvolený první český prezident přijel na Pražský hrad k Matyášově bráně společně s manželkou Olgou těsně před druhou hodinou a poté se odebral do Trůnního sálu, kde ho očekávali předseda Poslanecké sněmovny M. Uhe a předseda vlády V. Klaus. V jejich doprovodu vstoupil Václav Havel ve čtrnáct hodin za tónů fanfár ze čtvrté věty Osmé symfonie Antonína Dvořáka do Vladislavského sálu.

„Česká veřejnost Václavu Havlovi věřila, že politika jako každá činnost má svůj poctivý rozměr. Těto výry má zapotřebí celý svět, a proto naši volbě porozuměl.“ řekl Milan Uhe v projevu, jímž zahájil včerejší slavnostní schůzi Poslanecké sněmovny. Nežúčastnil se jí jediný z poslaneckých klubů — Sládkoví republikáni.

Poté, co všichni přítomní povstali, Václav Havel složil prezidentský slib a podepsal listinu s jeho textem. Vladislavským sálem zazněla státní hymna, nad střechou Pražského hradu poprvé zavlála vlajka prezidenta republiky a z Letenské pláně bylo vypáleno jednadvačet dělostřeleckých salv.

Za zvuků fanfár ze Smetanovy Li-

buše a po boku své manželky Olgy pak prezident Vladislavský sál opustil. Na třetím hradním nádvoří poté v doprovodu ministra obrany A. Baudyše vykonal přehlídku čestných jednotek Hradní stráže a pražské posádky, které přiblíželo několik stovek občanů shromážděných na Pražském hradě.

Po patnácté hodině přijal Václav Havel ve čtyřech různých sálech Pražského hradu blahopřání německého prezidenta Richarda von Weizsäckera, rakouského prezidenta Thomase Klestil, polského prezidenta Lecha Walesy, prezidenta Maďarska Árpáda Goncz, místopředsedy slovenské vlády Romana Kováče, papežského nuncia Giovanniho Coppy, předsednictva Poslanecké sněmov-

ny, členů vlády, diplomatického sboru a více než dvou set osobností českého veřejného života.

První projev k veřejnosti pronesl Václav Havel krátce před osmnáctou hodinou z balkónu na třetím nádvoří Pražského hradu. (Výňatek z projevu přinášíme na jiném místě.) Poté se prezident a jeho manželka poklonili českým korunovačním klenotům v kapli svatého Václava a odebrali se do Svatovítské katedrály na slavnostní ekumenickou děkovnou bohoslužbu, kterou sloužil arcibiskup pražský a primas český Miloslav Vlk. Kantátu Te Deum laudamus Antonína Dvořáka přednesla Česká filharmonie za řízení svého čestného dirigenta Václava Neumanna.

Z projevu prezidenta k občanům

Obnovme zdravé soužití

Milí přátelé, Češi, Moravané, Slezané, občanky a občané České republiky,

historický a politický vývoj dospěl k okamžiku, kdy se dva národy žijící dosud společně v Československu vydaly vlastní cestou. Díky tomu vstoupila před měsícem v život samostatná Česká republika. Horizont toho, čemu říkáme vlast, se nám tím významně zúžil. Nikdo z nás se s touto změnou asi nevyrovnával snadno. Svůj domov jsme tím však neztratili. Naopak: jeho nová státní podoba je pro nás výzvou k novému zamyšlení o samotné jeho podstatě a totožnosti, o jeho možnostech a vyhlídkách, o jeho nadějích. Je to zároveň výzva ke vskutku tvořivé práci: svůj proměněný domov si totiž musíme uspořádat tak, aby se nám v něm žilo co nejlépe a aby si nás vážili i ostatní.

Zkouškami, které nás ještě čekají, úspěšně projdeme a vskutku stabilních poměrů a skutečné prosperity se dožijeme jen tehdy, budou-li ohromné systémové změny, které uskutečňujeme, provázeny a prodrchnuty duchem slušnosti, vzájemné úcty a solidarity. Budou-li, jinými slovy, provázeny a prodrchnuty duchem těch ideálů a hodnot, které lze právem považovat za naše dobré tradice. Což zároveň znamená trvalý zápas s tradicemi špatnými. Například s bezpátefnou přizpůsobivostí, provinciální malověrností, bezuzdnou hrabivostí a cynismem, vydávajícím se za realismus. Kdyby tyto vlastnosti měly ovládnout klima našeho

společenského života, udusili bychom se v něm všichni bez rozdílu.

Tvoříme nový právní řád, nový politický systém a nový systém hospodářský. Je to velké, náročné, ba až dramatické dílo. Toto dílo se v zásadě daří, nemuselo by se však natrvalo dařit, kdyby nebylo provázeno starostlivou prací i na jiném, neméně náročném díle. Musíme souběžně obnovit zdravý systém vzájemného soužití v rodině, obci, podniku i národním společenství, prohloubit kulturu vzájemných vztahů, nově vybudovat stupnici životních hodnot a vskutku etický základ všech pravidel občanského a hospodářského života včetně solidárního vztahu k slabým a bezmocným.

Milí spoluobčané, slibuji vám, že budu dělat vše, co bude v mých možnostech a silách, abych přispěl ke klidnému životu nás všech a abych si zasloužil vaši důvěru. Slibuji vám, že udělám vše pro to, aby vaše děti — až vyrostou a převezmou správu věci obecných — vzpomínaly na to, co jsme dělali my, v dobrém.

Milí přátelé, chci být dobrým prezidentem České republiky.

3.2.93

Místo mamuta střízlík

Jestliže první amnestie, kterou vyhlásil Václav Havel, měla rozměr dusajícího mamuta, ta předvčerejší připomíná spíše střízlíka.

Prezidentská amnestie z doby těsně po revoluci se stala legendou a dodnes ji mnozí využívají jak při zpochybnutí Václava Havla «sámého», tak při zlehčování politických změn po listopadu 1989. Je ovšem na místě hodnotit ji střízlivě. Především — její důsledky nebyly pro růst kriminality tak závažné, jak mnozí tvrdí. Amnestování se podílelo na spáchaných objasněných trestných činech pouze dvaceti procenty. Navíc to byly především delikty majetkové, zatímco vraždy a další násilné činy jsou na posledním místě. 1. ledna 1992 bylo z 23 000 amnestovaných ve výkonu trestu pouhých tisíc lidí. „Mamuti“ amnestie tedy neměla rozhodující vliv na růst kriminality. Konstatuje to i studie Institutu pro kriminologii a sociální prevenci.

Motivace tehdejšího československého prezidenta je zcela průhledná a nezáludná. Rozsáhlou amnestií v lednu 1990 chtěl dát symbolicky najevo, že skončila doba nesvobody. Navíc, nejspíš i z vlastní „muklovské“ zkušenosti, věděl, jak byly v bolševickém režimu trestné činy vyšetřovány, dokazovány a souzeny.

Je vidět, že to, co se často dává za příklad kardinálních Havlových chyb, zase tak velkou chybu nebylo. Růst kriminality je způsoben mnohem víc řadou jiných příčin. Kromě jiného třeba tím, že demokracie a svobody využívá a často zneužívá každý, tedy i periferní živly.

„Střízlíci“ poslední amnestie byla dozajista limitována právě faktem rostoucí kriminality a taktickým uvažováním jak prezidenta, tak ostatních zodpovědných. Stejně jako ta minulá, je i tato amnestie jistým symbolem. Kromě jiného i symbolem toho, jak se naučil Václav Havel měřit své činy politickou realitou a potřebou uplatnit se v ní bez zbytečných ztrát.

Rudý rozkol

»Diferenční proces uvnitř strany musí být co nejrychleji dokončen. Není místo pro kompromisy,« prohlásil na brifinku KSCM její předseda Jiří Svoboda. Slova směřovala na adresu těch, kteří se v rámci strany klóní k ultralevicovému křídlu reprezentovanému soudruhy Štěpánem a Obzinou. Podle Svobody se musí jednou provždy KSCM rozhodnout, jakým směrem chce jít, zda k demokracii či zpět před listopad, a tím ke ztrátě důvěryhodnosti. «Klademe si otázku, zda je možné tak široké názorové nůžky, které dnes v KSCM existují, nadále udržet pod jednou střechou, zda nestala chvíle k rozštěpení,« řekl předseda. Jak dále dodal, ti, kteří se dnes snaží o návrat strany k předlistopadové rétorice, zdiskreditovali slova socialismus, komunismus nejen u nás, ale i ve světě a měli by si uvědomit, že svojí úlohu nezvládli. Problém by podle

Mečiar urazil Slováky

Slavnostního uvedení do funkce českého prezidenta se zúčastnili kromě jiných celebrit Richard von Weizsäcker, Lech Walesa a Thomas Klestil. Tedy prezident Německa, Polska a Rakouska. Také Árpád Goncz, hlava maďarského státu, který ještě před pár týdny sousedil s Československem. Z přímých sousedů České republiky se neúčastnil pouze šéf Slovenska. Vladimír Mečiar, který nyní nese na svých bedrech významnou část prezidentských povinností a práv, měl příliš mnoho práce a nemohl se proto zúčastnit. Místo sebe poslal Romana Kováče, místopředsedu vlády, jinak neúspěšného slovenského prezidentského kandidáta. Sotva lze věřit, že slovenský premiér těch několik hodin potřeboval k tomu, aby dokončil měnovou odliuku.

Václav Havel, český parlament a občané Čech, Moravy a Slezska to mohou cítit jako neaktfnost, ba urážku. Dost možná, že to tak Vladimír Mečiar i zamýšlel. Přinejmenším nedokázal překonat osobní antipatie a povýšit pravidla slušného politického jednání nad tragikomické gesto malého čtvička.

V klukovské hře „Kdo dočurá dáš“, kterou Vladimír Mečiar zavedl a povýšil na politiku a nazývá ji „viditelnostním Slovenskem“, samozřejmě v pořádném souboji s Českou republikou ztratit slovenský premiér po této akci další body. Českou stranu nejspíš ani příliš neurazil. Zachoval se znovu, v sílaci pro Slovensko velmi kritické, jako uražené dítě. Je jisté, že jeho trucování představitelé země na západním břehu řeky Moravy přijmou jako dětský kapric a ve vztahu k sousedovi ho nebudou brát příliš vážně. Už vůbec ne s nějakými politickými důsledky.

Vladimír Mečiar ovšem především urazil Slováky, zejména své voliče. Před světem jim navlékl „buncuťský“ kabát. Jako by se neuměli slušně chovat. To Slováci jistě umějí. Jenomže komu, kdy a jak to budou dokazovat.

3.2.93

Svobody měl být vyšešen 6. března na zasedání ústředního výboru, za aktivní pomoci poslanců strany. Otázkou zůstává, zda se zamýšlená očista zdaří a nezbaví-li se spíše Štěpánovci svobodovců. Přítomní poslanci sice deklarovali své prodemokratické, antitotalitní názory, ovšem porevoluční, militantní vystupování KSČM a předvolební spojení se s trockisticko-anarchistickou Levou alternativou či hysterickým takyekonomem Svitákem příliš šanci na pozitivní změnu v postojích strany nedávají. Jde jen o to, zbavit se diskreditujících a po moci toužících rivalů, kteří zařčení Štěpánem a Obzinou zvedají rudý prapor bolševismu a táhnou směrem do sídla páně Svobody. Nikdo z nás se však nemusí obávat, že by snad z KSČM po 6. březnu vyrostla konstruktivní opozice. Potvrdil to koneckonců i předseda strany, když prohlásil »diferenciovat se nebudeme na hodné a zlé komunisty, vůči vládě a koalici budeme i nadále tvrdí a nekompromisní«.

Výměna peněz v bezpečí

PRAHA (mik): V souvislosti s měnovou odlukou bude mít Policie ČR plnou pohotovost. Podle informací, které jsme včera získali na ministerstvu vnitra České republiky, je připraven operační plán, podle něhož bude policie v průběhu měnové odluky zajišťovat veřejný pořádek. Hlídaný budou i samotné objekty bank, spořitelny a pošt, kde bude výměna peněz probíhat. Počet policistů, který bude v době pohotovosti nasazen, vedení policie zatím ze strategických důvodů neuvádí. Je však pravděpodobné, že bude nutno mobilizovat většinu sil. V Praze bude v přibližně stejném termínu jako výměna peněz probíhat zasedání Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě. Na zajištění bezpečnosti bude spolupracovat i městská policie.

V průběhu měnové odluky se dá rovněž očekávat zpřísnění kontroly na hranicích. Celníky by měli posílit členové Pohraniční policie a uvažuje se i o dočasném uzavření zelené hranice. O případném nasazení armády by však musela rozhodnout vláda. Aktu zvýšení ostrahy na hraničních přechodech, především pak na hranici se Slovenskem, musí rovněž předcházet politické rozhodnutí.

Horák zpět do USA

PRAHA: Předseda ČSSD trvá na svém úmyslu opustit republiku a vrátit se do USA, nechtěl se však politicky diskriminovat. J. Horákovi, kterému z politických důvodů nepovolil majitel jistého domu výměnu bytu, se přihlásil jiný majitel, který s výměnou souhlasí. »Část roku budu tady, část roku v USA,« sdělil včera J. Horák.

Zmrzlé letiště plné prezidentů

Rušno bylo včera dopoledne na starém letišti v Praze-Ruzyni. Od deseti do půl jedné zde postupně přistála letadla s prezidenty všech sousedních států kromě Slovenska.

Přesně v deset hodin deset minut vystoupil ze svého AN-26 maďarský prezident Árpád Göncz. Na ploše jej před nastoupenou čestnou jednotkou přivítal ministr zahraničních věcí ČR Josef Zieleniec. V půlhodinovém sledu usedly na plochu také letouny s rakouským prezidentem Thomasem Klestillem, polským prezidentem Lechem Walesou a hlavou Německa Richardem von Weizsäckerem. Každého hostujícího prezidenta doprovázel na Hrad jeden z náměstků ministra zahraničních věcí. Podle našich informací doprovázel Richarda von Weizäckera Alexandr Vondra a Árpáda Göncze Pavel Bratinka.

Perfektně nacvičený ceremoniál poněkud znepříjemňovalo včerejší mrazivé počasí. Delegace byly nuceny kráčet po zmrzlé ploše značně opatrně. Přesto se jeden z členů maďarského doprovodu neubráníl

uklouznutí. Nechyběl ani drobný zádrhel v podobě chybějící státní vlajky na pancéřový mercedes německého prezidenta, kterou telefonicky sháněli členové ochranky. Veliteli jednotky doprovodných motocyklů nebyla zase zprvu jasná cesta k rezidenci polského velvyslance.

Během dopoledne byly nedaleko letištní plochy též zastaveny vyměňovací práce. Bezpečnostním pracovníkům se zdál podezřelý zaměňovací přístroj. I přes tyto drobné příhody je však nutno konstatovat, že všechna uvítání proběhla hladce a jejich organizace měla slušnou úroveň.

S představiteli sousedních států se před zahájením slavnostní schůze sněmovny setkali v Brožíkově sále předseda vlády Václav Klaus, předseda Poslanecké sněmovny Milan Uhde a ministr zahraničí Josef Zieleniec.

Podle informací z kruhů blízkých ochraně letiště přiletěla včera do Prahy na inauguraci Václava Havla též americká multimilionářka Ivana Trumpová, jejíž životopisná kniha slavila nedávno úspěch i na našem trhu.

Prezident Václav Havel ve společnosti své choť, prezidentka Polska Lecha Walesa a mistopředsedy vlády Slovenska Romana Kováče.

Jak koruna ke koruně?

Podle viceguvernéra Národní banky Slovenska Mariána Tkáče by se slovenská koruna měla revalvovat, protože by to údajně mělo »politicko-psychologický« účinek. Všeobecně se ovšem očekává, že brzy po rozdělení měny kurs slovenské koruny poklesne. Jak velká bude devalvace vůči české koruně a kdy k ní dojde? O odpověď jsme požádali dva české ekonomy. Miroslav Ševčík, ředitel Liberálního institutu: »Racionálně uvažující ekonom by devalvaci slovenské koruny udělal dva až tři dny po měnové odluce o 30 až 50 pro-

cent. Dovážené slovenské zboží by bylo levnější než české, a to by slovenským výrobcům přineslo nesporně větší šanci prodávat. Devalvaci v tak krátké době se pravděpodobně slovenští politici budou bránit.

Během dalších čtyř až šesti měsíců další budou následovat další devalvace slovenské měny, protože devalvační tlak bude sílit. Kdy a kolik jich bude, to bude záviset na plnění platební dohody s ČR, kterou Slovensko asi nebude schopné dodržovat.

Pokud by se ekonomický vývoj na Slovensku ubíral zdravým smě-

rem, měl by se kurs k české koruně během 2 až 3 let ustálit na poměru 1 ku 3. Jestliže slovenské podniky export do ČR neudrží, dojde na Slovensku ke zhroucení ekonomiky a celého finančního systému.

Profesor VŠE Milan Matějka (spoluautor ekonomických částí programů ČSSD a LSÚ): »Pokud kurs neurčuje trh, pak stanovení jeho optimální hodnoty je velmi složitou záležitostí. Je třeba brát v úvahu důsledky dané hodnoty kursu pro více makroekonomických parametrů, především pro vývoj produkce, zaměstnanosti, cen, exportu a importu. K tomu je třeba pracovat s ekonomickými modely. Postup ukázali japonští experti ve studii vypracované na objednávku SBČS v roce 1990. Tehdy dospěli k optimální hodnotě 20 korun za dolar.

Vycházím-li z této hodnoty a relace vývoje našich a zahraničních cen za poslední dva roky, nazrála ke konci loňského roku doba pro další mírnou devalvací čs. koruny. Při stagnaci exportních cen a výrazném zvýšení vnitřních cen vstupů začal být export značně částečně výrobků zpracovatelského průmyslu ztrátový.

české. Každá z republik však musí při určování optimálního kursu brát v úvahu vztahy vůči celému zahraničí, nejen vůči sobě navzájem.

mické ukazatele za obě republiky však signalizují, že slovenská koruna by měla být devalvována vůči

Hovořím o Československu, specifické podmínky ČR a SR nebyly dosud nikým vyhodnoceny. Ekono-

Za doprovodu policie

„Už máme seznamy starých, bezmocných a trvale na lůžko upoutaných lidí. Budou k dispozici tři telefony, a které je možné v záležitosti výměny peněz pro tyto občany ještě volat a domluvit se s námi.“ řekla nám včera

vedoucí oddělení sociální péče obvodního úřadu v Praze 2 Aneta Helešicová, když jsme se zajímali o to, jaká opatření v tomto směru chystají. Jakmile vejde v platnost zákon

o nové od-luce, mají při-praven letáček, který rozmištrí na vhodných místech. Jedna-ji také s policií, kolik mužů s automobily jim dají k dis-poziční.

Účast policie v těchto případech je dána pravidly, kte-rá zpracoval pražský magistrát a která vstoupí v platnost, až nabude účinnosti zmíněný zákon. Policie bude do-právět pracovníci obvodního úřadu. Tato dvojice nej-prve — pokud to bude možné — zatelefonuje a upozor-ní na svůj příchod, poté osamělou osobou, trvale upouta-nou na lůžko nebo obtíže se pohybuji, navštíví. Pře-vezmou od ní peníze, vystaví jí o tom potvrzení, vymění

■ Před rokem 1918 stál v čele českých zemí panovník. Posled-ní korunovace českého krále - **Ferdinanda V. Dobrotivého** - se konala v roce 1836. Následující dva Habsburkové na českém trů-nu František Josef I. a Karel českými králi korunováni nebyli.

■ Nejdříve „vládnoucí“ a zároveň prvním prezidentem Čes-ko-slovenské republiky byl **Tomáš Garrigue Masaryk**. Poprvé stanul v čele státu 14. listopadu 1918, znovuzvolen byl v letech 1920, 1927 a 1934. O rok později byl však ve věku 85 let nucen ze zdravotních důvodů abdikovat.

■ **Edvard Beneš** jako spolupracovník a blízký přítel T.G.M. měl v roce 1935 ve svých „pouhých“ jedenapadesát letech sta-rého pána víceméně „náhradit“. V říjnu 1938 však odešel na Zá-pad a prezidentem de iure ho uznali Sovětský svaz a Anglie po-necelych třech letech pobytu v zahraničí spolu s exilovou vládou. Po druhé světové válce - v roce 1946 byl Beneš ve funkci prezi-denta potvrzen, ale o dva roky později ze zdravotních důvodů křeslo hlavy státu opouští a za tři měsíce umírá.

■ Mnohé historické prameny hovoří o protektorátním preziden-tovi **Emilu Háchovi** jako o člověku charakterním, čestném

Václav Havel přijímá květiny od občanů, kteří trpělivě do ve-dera čekali před českým sněmem na výsledek volby prezi-denta.

přijalou částku za okolované bankovky a ty opět done-sou dotyčným občanovi až do bytu.

Pracovníci Magistrálního úřadu hl. m. Prahy rozesa-li dopis všem ústavům sociální péče, domovům dů-choďců. Právě se v něm, že ústavy sociální péče a do-movy důchoďců jsou pověřeny uskutečnit výměnu pe-něz za své obyvatele, kteří si nemohou kvůli důsevní-mu nebo tělesnému handicapu zapistit výměnu sami.

Jak jsme se například dozvěděli od **Milušky Scheerové**, ředitelky Do-mova důchoďců v Hostěradicích, tady už od dědečků a babi-ček peníze, kte-ré měli u sebe

a vzděláním, který v roce 1938 nastoupil na Benešovo místo pod-natkatem. A to v době, kdy se chystal prožít veselý a spokoje-ný důchod a kdy chtěl realizovat své literární plány, vždyť mimo jiné přeložil Th. Muže ve čtinu (o psu nemluvě) od Jerome Klap-ky Jeromé. V květnu 1945 - ve dnech osvobození - byl odvezen do pankrácké věznice, kde po necelém měsíci zemřel.

■ Ambiciózní politik z lidu **Klement Gottwald** byl v revoluč-ním roce 1948 jednomyslně zvolen poslancí Národního shro-máždění. Stárnoucí komunistický alkoholik sice pávodně prosa-zoval vlastní československou cestu socialismu, ale pak se plně podvolil Stalinově diktátu. Kromě naroubování sovětského mo-delu na Československo odpovídal i za rozsáhlou genocidu vlast-ních odpůrců i spojenců. Pět let po svém zvolení - tyden po Sta-linově pohřbu - umírá.

Prezidenti jak šli za sebou... Od T.G.M. k V. Havlovi

■ Na Gottwaldovo místo nastupuje **Antonín Zápotocký**, kte-rý neomylně kráčí v jeho stopách. Přesto je svým způsobem ob-líben - lidé si vyprávějí zkačky o jeho výpravách na pivo mezi lid. Umírá po čtyřech letech, v průběhu svého funkčního období.

■ Zápotockého nástupce **Antonín Novotný** setrval na Pražském Hradě jedenáct let. Ačkoli počátek jeho vlády byl poznamenan revizí stalinského pojetí komunismu, třímá otěže moci pevně v rukou. V roce 1960 prohlásuje Československo za socialistic-kou republiku. Koncem jeho éry dochází k procesu uvolnění, kte-rý jej nakonec sám smete: v březnu 1968 je pod tlakem veřejnosti i stranických konkurentů nucen z funkce odejít.

■ Nový prezident **Ludvík Svoboda** měl být symbolem politic-kých změn v tehdejší Československu. Místo toho však při-stoupil na sovětské podmínky, čímž rozmrzčil řadu čs. preziden-tů, kteří ustoupili většímu tlaku. Normalizace a změna ústavy pak vykomaly své a Svoboda v roce 1975 ve zcela zuboženém zdravotním stavu abdikuje.

■ Na jeho místo nastupuje muž, do něhož právě v osmašede-sátém Svoboda vkládal největší naději - **Gustav Husák**. Ten

v hotovosti, vyhráli a uložili na vkladní knížky. A po-kud si nějakou finanční částku ještě ponechali u sebe, vymění jim ji zdejší sociální pracovníce, až bude zahá-jena ménová odluka. Jinak důchody zde dostávají vždy 15. dne v měsíci, takže v tomto směru problémy nehro-zí.

Starší pacienti v nemocnicích rovněž nemusejí mít strach, že jim zůstanou důchody „neokolkované“. Podle informací i tady připravují opatření, která zajistí těm, jimž chodí důchod do nemocnice, včasnou výměnu pe-něz.

obratně využít v roce 1975 přijatého doplnku k ústavě, umožňo-ujícího přímo zbuvit funkce ještě úřadujícího prezidenta. Prezi-dentskou funkcí pak Husák zastával déle než čtrnáct let, až do ro-ku 1987 byl i generálním tajemníkem KSČ. Pozoruhodné je v té-to souvislosti, že Husák v šedesátých letech za kumulaci těchto funkcí osířte kritizoval Novotného. G. Husák byl opakovaně zvo-len v letech 1980 a 1985, v roce 1989 byl však donucen veřej-ností k abdikaci.

■ Po listopadu 1989 byl jednomyslně zvolen jediný kandidát na funkci prezidenta - **Václav Havel**. Hlasování bylo veřejné a tr-valo pouhé čtyři minuty. Ne tak bezkonfliktní byla o osmáct měsíců později druhá volba. V. Havel navrhoval Občanské fórum a slovenská VP. Havelův protikandidát, herec a poslanec SNR Štefan Kvietik, o jehož nominaci uvažovala Slovenská národná

strana, nakonec odstoupil. Avšak v tajném hlasování bylo proti zvolení Václava Havla prezidentem CSFR celkem padesát po-slanců. „Listopadový revolucionář“ a člověk, jehož jméno má ve světě zvuk, byl opět zvolen prezidentem CSFR, stal se také jejím prezidentem posledním. Po volbách 1992 poslední českosloven-ský prezident abdikuje, znovu již zvolen není. Byl tedy pátým z devíti československých prezidentů, kteří opouští svůj úřad for-mou abdikace.

Dne 26. ledna tohoto roku byl Václav Havel zvolen na pět let prezidentem České republiky. Pokud se nějaký siat rozpadne na menší celky, zná historie pouze případy, kdy prezident původní-ho, většího státního útvaru zůstal ve své funkci po odtržení části jeho území. Tak tomu bylo například v roce 1961, kdy po vy-stoupení Sýrie ze Sjednocené arabské republiky zůstal Gamál Abduh Násir prezidentem Egypta, který si přechoďně ponechal název S.A.R.

To, že poslední prezident jednoho státu byl zvolen preziden-tem jiného státu, jako je tomu v případě Václava Havla, je tedy výjimkou.

PRAHA (dne): Minulý týden předložili představitelé KDS návrh na rozšíření české vlády o čtvrtého místopředsedu. Podle jejich stano-viska by měl tuto funkci zastávat člen KDS.

Vláda ČR má v současné době 19 členů. Deset z nich je z ODS, KDU-ČSL má ve vládě čtyři zástupce, ODA tři a KDS dva. Tři místopřed-seďové vlády jsou z ODS, KDU-ČSL a ODA.

Nové české mince

a bankovky 1993

DVOUSTOKORUNĚ BÝVAJÍ "IKOLNÍK" - PODLE J. A. KOTTENSKÝHO...

Od čtvrtka tohoto týdne se již někteří z nás mohli fyzicky seznámit s novou českou dvousetkorunou, která začne platit 8. února 1993. Díky pochopení České národní banky vám kromě ní můžeme představit také nové mince, které by měly platit zřejmě již začátkem března.

Na rubu všech nových mincí je český lev, pro lící stranu byly vybrány motivy české a moravské státnosti. Desetihaléř ztvárnil akademický sochař Jiří Prádler, nejvíce používanou korunu a dvoukorunu akademická sochařka Jarmila Truhlíková. Výtvarník Jaroslav Bejvl je autorem nového hranatého dvacetihaléře, akademický sochař Vladimír Oppl vytvořil návrh padesátihaléře a kovové dvacetikoruny. Akademický sochař Jiří Harcuba vtělil motiv pražského Karlova mostu nové pětikoruně, pod desetikorunovou a padesáti korunovou mincí se může podepsat akademický sochař Ladislav Kozák.

Začátek konce HZDS?

BRATISLAVA (mz): V Košicích vzniká iniciativní skupina voličů HZDS, která je připravena založit nový politický subjekt Demo-

kratické hnutí Slovenska. Mluvící této skupiny F. Mačák v této souvislosti uvedl, že jeden z horlivých zastánců a iniciátorů tzv. Trnavské

schůzky, která v minulých dnech ostře odsoudila M. Kňažka a R. Filkuse za údajné porušování stranické disciplíny, je agent bývalé StB pod krycím jménem Matěj. Vlna kritiky pánů Kňažka a Filkuse není podle mluvčího košické

A 30. DO ČASU LEPY... KRALOVSKA NPSTALSO!
Pokroč. nov. č. 102

initiativly náhodná, ale přímo souvisí s tím, že pan Kňažko dáva nyní jasné najevo, že je rozhodně proti zrušení lustračního zákona na Slovensku. Ortodoxní bolševici, kteří byli údajně ve velkém počtu přijímání do řad HZDS, se podle pana Mačáka nyní obávají o svůj osud. Stanovisko nové iniciativy uveřejněné v opozičním deníku Slovenský východ končí slovy: „Dá se očekávat, že právě z těchto skupin v HZDS budou pocházet další zuřivé útoky na Milana Kňažka, Rudolfa Filkuse a nejen na ně. V případě, že tyto síly v HZDS zvítězí, jsme připraveni založit Demokratické hnutí Slovenska.“

Ja zur Trennung zum jetzigen Zeitpunkt

In der FR wurden von den bekannten tschechischen Persönlichkeiten, dem Professor für Volkswirtschaftslehre in Frankfurt, Jiri Kosta, und dem Politiker und Publizisten Jiri Pelikan, ausführliche Artikel veröffentlicht, die die Problematik der sich trennenden Tschechen und Slowaken betreffen (FR vom 5. 1. 1993 „Sozialer Konsens von Tschechen und Slowaken muß Marktkurs abfedern“ und vom 9. 1. 1993 „Was hat sich alles hinter den Kulissen abgespielt?“).

Jiri Kosta führt in seinem Beitrag an, daß neben der ungünstigeren Entwicklung in der Slowakei die Trennung infolge zusätzlicher Reibungsverluste und Kostenfaktoren einen künftigen Aufwärtstrend beider Volkswirtschaften behindern kann. Bei meinen Besuchen in Prag habe ich mich von großer Unternehmungslust bei Bekannten und Verwandten überzeugt. Aus diesem Grunde haben die auch von Kosta angeführten Daten über die günstige Wirtschaftsentwicklung in der CSFR (niedrige Arbeitslosenquote, günstige Leistungsbilanz, Anstieg der Devisenreserven u. a.) seine erwähnten Überlegungen geschwächt und meine Überzeugung gestärkt, daß die Tschechische Republik noch vor der Jahrtausendwende ein gut funktionierender demokratischer Staat sein wird, wie es die CSR in den dreißiger Jahren war.

Jiri Pelikan, der nach Zerschlagung des „Prager Frühlings“ nach Italien emigrierte, hat unter „Was hat sich alles hinter den Kulissen abgespielt?“ einem Teil der tschechischen und slowakischen Führung vorgeworfen, daß man sich das Recht angeeignet habe, den Staat zu begraben. Pelikan beruft sich auf die Meinung des liberalen Vordenkers Ralf Dahrendorf, der für Erhalt des gemeinsamen Staates in der Zeitschrift „LISTY“ plädierte.

Demgegenüber finde ich die vorübergehende Trennung der beiden Völker zum jetzigen Zeitpunkt angebracht, denn bei meinen Begegnungen mit Slowaken in Bratislava, Prag und Deutschland gewann ich den Eindruck, daß viele von ihnen, wenn nicht die Mehrheit, stark negativ ausgeprägten Emotionen gegenüber den Tschechen unterliegen. Es ist kein Zufall, daß der Wortführer einer großen Minderheit der Slowaken, Vladimir Me-

ciar, im FR-Bericht vom 9. 6. 1992 mit der Überschrift „Populist aus dem Boxing“ angeführt wurde. Im selben Bericht meinte ein britischer Korrespondent bei seinem Besuch in Bratislava, daß Meciar Talent zur Demagogie und zum Frisieren der eigenen Vergangenheit habe.

Ich bin überzeugt, daß sich viele Slowaken mit den Trennungsbestrebungen von Meciar nicht wegen seiner Person, sondern aus den erwähnten emotionellen Gründen identifizieren. Die meisten von ihnen werden in der selbständigen Slowakei aber bald aufgrund von Erfahrungen und befreit von Illusionen wieder den Weg zur Gemeinsamkeit mit den Tschechen anstreben.

Jaroslav Ehlert, Herdecke

Unwort des Jahres

Das „Unwort des Jahres“ 1992 ist „ethnische Säuberung“. Diese Entscheidung für die beschönigende Umschreibung der Kriegsgreuel im ehemaligen Jugoslawien gab die Jury der Gesellschaft für Deutsche Sprache am Montag in Dresden bekannt. Die Jury-Mitglieder – Sprachwissenschaftler, die thüringische Ministerin für Europaangelegenheiten Christine Lieberknecht (CDU) sowie der Journalist Hanns Joachim Friedrichs – kürten zudem vier andere Wörter als „besonders verwerflich“.

Diese lauten: „Weiche Ziele“ für Menschen als militärische Zielobjekte, „auf- oder abklatschen“ für tätliche Angriffe auf Ausländer, „aufenthaltsbeendende Maßnahmen“ als bürokratische Beschönigung der Abschiebung von Asylbewerbern sowie „Beileidstourismus“ als Kommentar zu den Trauerkundgebungen nach den Morden von Mölln. Mehr als 500 Sprachinteressierte aus allen Bundesländern hatten sich mit etwa 650 Vorschlägen an der Unwörter-Suche beteiligt.

32000, 00822, 41E
42 18 1070
0100 1007/1004...

zu Briketts pressen lassen und an eine Wohltätigkeitsorganisation übergeben, die sie schließlich an Bedürftige verteilt. Ein Sprecher der Bank sagte am Montag: „Es ist doch eine sinnvolle Lösung. Die Bank will die Scheine loswerden und sie brennen fast so gut wie Kohle.“

Heißes Geld

DUBLIN, 8. Januar (dpa). Irlands Bedürftige verbrennen Geld, um sich warm zu halten. Es handelt es sich nach Angaben der Zentralbank um Geldnoten, die vor Jahren aus dem Verkehr gezogen worden sind. Die Bank hatte die wertlosen Scheine zunächst zerkleinern, dann

Thüringen soll Freistaat sein

ERFURT, 8. Februar (dpa). Thüringen soll nach dem Willen seines Verfassungsausschusses ein Freistaat werden. Auf die Bürger habe das keine rechtlichen Auswirkungen, sagte Ausschußvorsitzen-

der Harald Stauch (CDU) am Montag. Der Ausschuß wolle damit an die Verfassungsgeschichte des Freistaats Thüringen ab 1921 anknüpfen. Auch 1946 sei in der damaligen Ostzone Thüringen als Freistaat konstituiert worden.

Thüringen wäre nach Bayern und Sachsen das dritte Bundesland mit dem amtlichen Status Freistaat.

Diana bleibt der Star

LONDON, 8. Februar (AP). Die Popularität von Prinzessin Diana hat auch die Ehedramen im britischen Königshaus unbeschadet überstanden. Nach einer am Montag vom Londoner Daily Telegraph veröffentlichten Meinungsumfrage ist sie auch nach der Trennung von ihrem Mann Prinz Charles das beliebteste Mitglied der Königsfamilie, während Charles in der Popularitätsskala einen schweren Rückschlag hinnehmen mußte. Er fiel im Vergleich zu einer vor anderthalb Jahren erhobenen Umfrage von 15 auf vier Prozent zurück, während Diana beide Male 22 Prozent verbuchte.

Königin Elizabeth II. konnte ihre Beliebtheit bei den 989 befragten Untertanen von zwölf auf 15 Prozent steigern, so daß mit Diana, der inzwischen wiedervermählten Prinzessin Anne und der Königin drei Frauen die Popularitätssliste anführen. 64 Prozent gaben an, nach wie vor stolz auf die Monarchie zu sein.

TELEPHONIER TART!

Budeme nejlevnější popelnicí Evropy?

I když se tento listopadový případ dosud nepodařilo vyřešit s největší pravděpodobností jde o další epizodu novodobého kolonialismu: německé firmy z bonajských zemí se za finančně výhodných podmínek zbavují nebezpečných odpadových látek. Bud za úplatu po dohodě s východoevropským partnerem, a nebo tak, že kamión prostě nalozí a pokusí se projít přes hranici. Když se dostanou na "cizí" území, náklad jednoduše složí bez ohledu na to, jak vážně může být ohroženo životní prostředí.

Jihočeským Kostečtem nad Vltavou projíždí bílý kamión. Zastavi se na volnou plochu složí předzvacet kubiků jakési hmoty. Když o několik dní později odborníci z Českého životního prostředí odeberou z hromady odpadu vzorky, zjistí, že kdosi taďy zanechal zbytky pneumatik, hadic a plastických hmot s vysokým obsahem nebezpečných PCB látek. Domorodci si ještě vzpomenu, že bílý kamión měl na plachtě nákladního prostoru vyveden velký nápis v němžně „VSE PRO PROSTREDÍ“.

Třech v Nigerii brozí nelegálním importéřem trest smrti. Ten kdo se proti zákonu o odpadech proviní na nás, může dostat pokutu až deset milionů korun. Takový případ však dosud znám není. Přesto je jasné, že odpadoví supi rpeřlivě vyčkávají na snadnou kořist. Ještě stále jsou na seznamu některých západních firem jako horcí kandidáti titulu Nejlevnější popelnice Evropy.

Goetheho institut, založený roku 1951 v Mnichově, je nejvýznamnější německou institucí zastupující a propagující německou kulturu v zahraničí. Jeho pobočky již řadu let pracují po celém světě, u nás momentálně zabíhají zejména se změnou politického klimatu: pražská kancelář byla otevřena až 4. října 1990, den po německém sjednocení. Goethe-Institut zdědil po bývalém velvyslanectví NDR prostory v secesní budově na Masarykově nábřeží 32 a po dva roky se zabýval v českém kulturním prostředí. Nutná byla rozsáhlá rekonstrukce, která z dotčeného ministerstva životního prostředí si svými bavorskými protějšky. Němci našim obcím z pobratření na přechodnou dobu nabízejí své skládkové kapacity. Navíc během několika dnů by mezi Prahou, celnicemi na obou stranách hranic a Mnichovem měl být v provozu červený telefon. Ten pomůže operativně řešit problémy, k nimž by mohlo docházet na celnicích při transportech odpadu.

BRATISLAVA: České velvyslanectví v SR bude s největší pravděpodobností umístěno v Eszterházyho paláci v sousedství Slovenské národní galerie v Bratislavě. Uvedl to dnes zmocněnec vlády SR pro cizí zastupitelské úřady Vladimír Hasala. Řekl, že původně nabídnutý Desewyho palác na náměstí Ludvíta Štúra česká strana odmítla. Dodal, že prostory pro slovenské velvyslanectví v Praze zatím dořešeny nejsou, protože nabídnuté objekty jsou zbytečně velké.

Objeví se znovu? Dohoda mezi vlastní spálenou, hledá její venkovská „sestra“ zjevně o likvidaci odpadů za hranicemi nejen oblastními, ale i státními. Že pak vždy nemusí jít o zcela čisté záležitosti, netřeba rozepisovat...

„Problém je v tom, že většinou se jedná o soukromé podnikatelské aktivity, na něž peníze nepložíje stát.“ vysvětluje ministr životního prostředí ČR František Benda. „Přesto zmiňnou záležitost začínáme koordinovat. Chci bychom nezavázali na tom, co jednotlivé obce rozjaly. Zpracovat vlastní plán likvidace odpadů především v přibraničních regionech, abychom pak zajmy životního prostředí mohli obhajovat vícero způsoby. Snaha mnohaletého zastupitelstev vyřešit otázku odpadů po svém je zatím velmi chaotická.“

Už v roce 1990 byl do radničské kanceláře z Rakonska exportován závladně závadný odpad, který obsahoval jedovaté dioxydy a polychlorované bifenylly. Jiný velký případ zažily Pouchovice: ze sousedního Bavorska sem moravská firma Palmatone dovážela zdivné neškodné dřevěné štěpky ke spalování. Ty však obsahovaly příměsí umělých hmot. Palmatone sdělil pokutu dvě stě tisíc korun. Rozruch způsobila i další kauza: okresní a městský úřad v Rokycanech podepsaly smlouvu s některými bavorskými okresy o vývozu německého odpadu do zeleňší spalovny. Zmíněná dohoda však narazila na nesouhlas místních ekologických organizací. „Ne“ to muselo projektu říklo i ministerstvo životního prostředí.

Goetheho institut, dále kinosál s kapacitou 150 míst a samozřejmě učebny pro učastníky jazykových kursů (pětiměsíční kurs v rozsahu 60 hodin stojí 2500 Kčs).

Wein gegen Infarkt
Auckland - Ein Glas Wein oder ein Glas Bier vermindert das Risiko für Herz-Kreislauferkrankungen. Ein Glas Wein oder ein Glas Bier vermindert das Risiko für Herz-Kreislauferkrankungen.

Nebezpečné vakuum
„Osobně si myslím, že není nutné, aby sem současně země, byť po předchozí dohodě s našimi odpovědnými orgány, dávaly jakékoliv odpady. I těch svých totiž máme dost.“ říká mířnýřka Marie Šeborová, hlavní inspektorka divize pro odpadové hospodářství na České inspekci životního prostředí. „Každopádně náhled na takovou spolupráci dostává naše ministerstvo hodně.“

Snaziví starostové
Už v roce 1990 byl do radničské kanceláře z Rakonska exportován závladně závadný odpad, který obsahoval jedovaté dioxydy a polychlorované bifenylly. Jiný velký případ zažily Pouchovice: ze sousedního Bavorska sem moravská firma Palmatone dovážela zdivné neškodné dřevěné štěpky ke spalování. Ty však obsahovaly příměsí umělých hmot. Palmatone sdělil pokutu dvě stě tisíc korun. Rozruch způsobila i další kauza: okresní a městský úřad v Rokycanech podepsaly smlouvu s některými bavorskými okresy o vývozu německého odpadu do zeleňší spalovny. Zmíněná dohoda však narazila na nesouhlas místních ekologických organizací. „Ne“ to muselo projektu říklo i ministerstvo životního prostředí.

Zločin a trest
V létě souvislosti se jako perspektivní její spolupráce, o níž jedná české ministerstvo životního prostředí si svými bavorskými protějšky. Němci našim obcím z pobratření na přechodnou dobu nabízejí své skládkové kapacity. Navíc během několika dnů by mezi Prahou, celnicemi na obou stranách hranic a Mnichovem měl být v provozu červený telefon. Ten pomůže operativně řešit problémy, k nimž by mohlo docházet na celnicích při transportech odpadu.

Goetheho institut, dále kinosál s kapacitou 150 míst a samozřejmě učebny pro učastníky jazykových kursů (pětiměsíční kurs v rozsahu 60 hodin stojí 2500 Kčs).

Gemüse und Früchte neu gezeitet, damit sie auch in unserem rauhen Klima gedeihen.

Kroatien wirbt um Urlauber
Kroatien wirbt trotz Bürgerkriegs um Touristen - mit Niedrigpreisen. Tourismus-Direktor Zeljko Toncic: „Der größte Teil Kroatiens und der kroatischen Küste sind von Krieg versohnt geblieben.“ Vor dem Krieg kamen jährlich 9 Mio. Urlauber nach Kroatien, im letzten Jahr waren es nur noch 1,7 Mio.

Nebezpečné vakuum
„Osobně si myslím, že není nutné, aby sem současně země, byť po předchozí dohodě s našimi odpovědnými orgány, dávaly jakékoliv odpady. I těch svých totiž máme dost.“ říká mířnýřka Marie Šeborová, hlavní inspektorka divize pro odpadové hospodářství na České inspekci životního prostředí. „Každopádně náhled na takovou spolupráci dostává naše ministerstvo hodně.“

Snaziví starostové
Už v roce 1990 byl do radničské kanceláře z Rakonska exportován závladně závadný odpad, který obsahoval jedovaté dioxydy a polychlorované bifenylly. Jiný velký případ zažily Pouchovice: ze sousedního Bavorska sem moravská firma Palmatone dovážela zdivné neškodné dřevěné štěpky ke spalování. Ty však obsahovaly příměsí umělých hmot. Palmatone sdělil pokutu dvě stě tisíc korun. Rozruch způsobila i další kauza: okresní a městský úřad v Rokycanech podepsaly smlouvu s některými bavorskými okresy o vývozu německého odpadu do zeleňší spalovny. Zmíněná dohoda však narazila na nesouhlas místních ekologických organizací. „Ne“ to muselo projektu říklo i ministerstvo životního prostředí.

Goetheho institut, dále kinosál s kapacitou 150 míst a samozřejmě učebny pro učastníky jazykových kursů (pětiměsíční kurs v rozsahu 60 hodin stojí 2500 Kčs).

Gemüse und Früchte neu gezeitet, damit sie auch in unserem rauhen Klima gedeihen.

Kroatien wirbt um Urlauber
Kroatien wirbt trotz Bürgerkriegs um Touristen - mit Niedrigpreisen. Tourismus-Direktor Zeljko Toncic: „Der größte Teil Kroatiens und der kroatischen Küste sind von Krieg versohnt geblieben.“ Vor dem Krieg kamen jährlich 9 Mio. Urlauber nach Kroatien, im letzten Jahr waren es nur noch 1,7 Mio.

Nebezpečné vakuum
„Osobně si myslím, že není nutné, aby sem současně země, byť po předchozí dohodě s našimi odpovědnými orgány, dávaly jakékoliv odpady. I těch svých totiž máme dost.“ říká mířnýřka Marie Šeborová, hlavní inspektorka divize pro odpadové hospodářství na České inspekci životního prostředí. „Každopádně náhled na takovou spolupráci dostává naše ministerstvo hodně.“

Zločin a trest
V létě souvislosti se jako perspektivní její spolupráce, o níž jedná české ministerstvo životního prostředí si svými bavorskými protějšky. Němci našim obcím z pobratření na přechodnou dobu nabízejí své skládkové kapacity. Navíc během několika dnů by mezi Prahou, celnicemi na obou stranách hranic a Mnichovem měl být v provozu červený telefon. Ten pomůže operativně řešit problémy, k nimž by mohlo docházet na celnicích při transportech odpadu.

Goetheho institut, dále kinosál s kapacitou 150 míst a samozřejmě učebny pro učastníky jazykových kursů (pětiměsíční kurs v rozsahu 60 hodin stojí 2500 Kčs).

Gemüse und Früchte neu gezeitet, damit sie auch in unserem rauhen Klima gedeihen.

Obsilku nepotvrdil

PRAHA: Obvodní soud pro Prahu I dosud neobdržel poštovní doručku podepsanou Vasilem Bifakem, která by potvrdzovala, že obdržel obsilku k pondělnímu líčení. Soudní líčení má být zahájeno v pondělí 8. února v Praze. Obžalovaný V. Bifak je občan Slovenské republiky a žije trvale v Bratislavě. Po rozdělení státu nemůže být k soudu v ČR předveden ani vzat do vazby. Pokud se k soudu opět nedostaví, bude jeho věc podle trestního řádu vyloučena k samotnému projednání a podle dohody o právní pomoci mezi ČR a SR předána slovenským orgánům.

Královský rozmar

LONDÝN: Britská královna Alžběta II. si hodlá objednat stavbu nové jachty za osmdesát milionů liber (asi 3,6 miliardy korun), ale bude muset zřejmě čelit kritiikům, kteří označují její projekt za „nepotřebnou extravaganci“. Aby je uchlácholila, má v plánu pronajmát jachtu britským podnikatelům k pracovním setkáním a důležitým konferencím. Nová královská jachta má být menší než současný plovoucí palác královny — jachta Britannia, která je stará 40 let a jejíž údržba stojí ročně kolem jedenácti milionů liber (asi 500 milionů korun).

Romové hrozí občanskou válkou

PRAHA: „Protestujeme proti mlčení české vlády a parlamentu k rasovým akcím a napadání občanských romské menšiny, kdy vláda svým mlčením podporuje fašistické skupiny a jim podobné organizace.“ uvádí se v prohlášení Protestního výboru pro ochranu národnostních menšin a Romského petičního výboru. „Protože policie spolupracuje se skinheads a umožňuje jim nedovolené se ozbrojovat, provádět postih Romů a demolic jejich bytů, jsme rozhodli vytvořit ilegální bojové skupiny. Naše trpělivost přetéká. Zaměřme se samozřejmě na skinheads. Tím pádem hrozí rasová válka.“ řekl včera Ján Rusenko. Tuto reakci vyvolaly události z tohoto víkendy v Pardubicích. Prvním stupněm projevu nespokojenosti Romů je vyhlášení protestní hladovky, která bude zahájena bez ohledu na možné reakce vlády v pondělí. Dalším stupněm je již dříve ohlašovaná občanská neposlušnost a třetím je

vytvoření ilegální skupiny. K těmto krokům přistoupí Romové, pokud vláda a parlament nesplní jejich požadavky (nebo alespoň neprojeví snahu o zlepšení situace). Romové požadují za prvé, aby byl dodržován zákon o zákazu rasistických a fašistických skupin nebo organizací s podobnou ideologií a aby byly přijaty sankce na porušení platných právních předpisů a jejich tvrdý postih. Za druhé aby český parlament přijal změnu v diskriminačním zákonu o státním občanství pro trvale žijící občany v bývalé CSFR a nechal toto na svobodném rozhodnutí občana bez dalších podmínek. Dále aby bylo zahájeno trestní stíhání starostů měst a obcí, kteří povolují rasistické akce. Za čtvrté aby se vláda začala okamžitě zabývat romskou národnostní menšinou a jejími problémy ve všech oblastech. Poslední požadavek zní, aby parlament přijal legislativní normy a zákony pro ochranu národnost-

ních menšin. K protestnímu prohlášení se nám podařilo získat několik názorů poslanců Českého parlamentu:

Josef Pavelek (KDU-ČSL) předseda petičního výboru pro lidská práva a národnosti: „Tento dokument vidím optimisticky. Je do jisté míry demagogický a jednostranný. Považuji to za nátlak a skoro vydírání.“

Ladislav Body (Levý blok): „Je to podvrh a provokace. Romský petiční výbor ani Protestní výbor pro ochranu národnostních menšin neexistuje. Někdo se prostě jen snaží zneužít situace, která je v naší republice, chce z toho získat politický kapitál.“

Tomáš Fejfar (ODS) místopředseda branného a bezpečnostního výboru: „Jakákoliv ultimáta nemohou být k ničemu dobrá. Zákony platí pro všechny stejně a žádné nejsou mířeny proti Romům. Je to politický tah, aby si někdo zajistil volební kampaň.“

Polit-Frust steigt

Köln - Die Unzufriedenheit der Deutschen mit den Parteien wird offenbar immer größer. Wären jetzt Bundestagswahlen, würden 36 % nicht hingehen (Forsa-Umfrage). O.K., O.K.!

slav vznikla v roce 1991 a není právním nástupcem státního podniku Skoda, který Skody 120-130 vyrobil. Nicméně na ochranu zákazníka, který si tento vůz zakoupil, začala a. a. s. Skoda reprezentovaná svým novým generálním imporemem ve Velké Británii firmou Skoda Automobile UK Ltd. okamžitě kontrolovat příslušná vozidla. Činí tak v zastoupení za státní podnik Skoda, za Motokov a předchozího britského generálního importéra Skoda GB, který ostatně pro uvedený vozidlo obdržel požadovaný počet náhradních dílů.

Má být propuštěno pouze 129 vězňů Amnestie vyhlášena

PRAHA (nka): Rozhodnutím o amnestii má být propuštěno 129 vězňů, tedy 0,9 procenta z celkového počtu 14 153 vězňů, kteří jsou nyní ve vazbě a ve výkonu trestu odnětí svobody. Sdělit nám to včera generální ředitel Vězeňské služby Zdeněk Karabec poté, co prezident ČR Václav Havel vyhlásil amnestii. Ta se vztahuje pouze na nedbalostní trestné činy, za něž zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí nepřevyšující tři roky. Nesmějí být však spáchány současně s nedbalostním trestným činem přísněji trestným nebo s úmyslným trestným činem.

V případech trestného činu nenastoupení služby v ozbrojených silách, spáchaném po 17. lednu 1992, kdy vstoupil v platnost zákon o ci-

vilní službě, a dále v případech trestných činů, osamělých osob pečujících o děti mladší 15 let, mužů starších 60 let, žen starších 55 let a invalidních osob nebo osob trpících závažnou chorobou očekává prezident republiky návrhy ministrů obrany a spravedlnosti a generálního prokurátora na případné zastavení trestního stíhání nebo na prominutí či zmírnění trestů. Mužů starších 60 let je ve vazbě a výkonu trestu 111, žen starších 55 let je pět, žen pečujících o děti do 15 let je 193 a invalidních osob 106. Podle informací dostupných v době naší uzavěrky byl ve většině věznic klid. Vězeňské bouře nelze ovšem vyloučit v příštích dnech, neboť amnestie byla udělena v podstatně menším rozsahu, než se očekávalo.

Shoda jen s Kňažkem?

Na rozdíl od doby, kdy se Kňažko a Zieleniec setkávali v rolích politických vyjednávačů a Kňažko často hrál rozzlobeného muže, působil šéf slovenské diplomacie po čtvrtetním jednání s Josefem Zielemcem spíše jako by se setkal se starým kamarádem z vojny. Rozpaky jeho českého protějšku zase jako by vyvolávaly otázku: Byl to ten pravý partner pro jednání?

Odpovědi by snad mohl být sebevědomý úsměv Romana Zelenaye, šéfa eminance slovenského premiéra v oblasti zahraniční politiky, nebo Kňažkova lakonicky pronesená slova „nepředbíhejte, prosím“, v reakci na novinářského popletu, který otázku pro ministra Zielemce uvedl jako dotaz na „pana Zelenaye...“

O tom, že orientace obou států bude natolik podobná, aby mezi nimi nevzniklo napětí, ujistil po skončení bratislavského jednání Josef Zieleniec. Ve shodě s prioritami české zahraniční politiky Slovenska zejména na evropské integrační procesy, v oblasti bezpečnosti zase zájem na užší a významnější spolupráci se Severoatlantickou aliancí. Zdálo by se, že spolupráce obou zemí svázaných celní unií a společnou hranicí tedy v oblasti zahraniční politiky nebude mít významnějších tržb. Kňažkovo setrvání ve funkci se ovšem zdá být, jak sám ve čtvrtek naznačil, čím dál méně pravděpodobné. Pak by bylo čím dál méně pravděpodobné udržení jeho představ o zahraniční politické orientaci Slovenska, která – stejně jako většina jeho prohlášení poté, co se pokusil o vytržení z vleku V. Mečiaru a začal hrát sólo – vychází z negace představ slovenského premiéra. Takže nepředbíhejme.

PRAHA (peč): Nejméně u osmi vozů Skoda dovezených v letech 1983–1988 do Velké Británie upadla za posledních pět let při rychlé jízdě po dálnici zadní kola. Jsou to vozy Skoda 120 až 130 vyrobené v osmdesátých letech státním podnikem Skoda, které byly do Velké Británie dováženy s pravostranným řízením a motorem umístěným vzadu. Jak uvedl Milan Smutný, zástupce vedoucího public relations, u vozů Skoda Favorit vzhledem ke zcela rozdílné konstrukci jsou obdobné závady vyloučeny. Autotomobily a. s. Skoda Mladá Bo-

jednání Skodovky s vládou, neboť vláda a zejména ministerstvo financí měly námitky, že ve Skodovce neprobíhá dostatečně restrukturalizace. „Z toho vyvozuje,“ uvedl J. Hudec, „že jsme ekonomickým ministrem vlády doložili, že jejich požadavky ve smyslu restrukturalizace, zajištění zakázek a náplně atd. jsou průběžně plněny a že i vláda přistoupí bez zbytečných odkladů k urychlenému plnění slibů ze října loňského roku.“

Causa Pardubická uzavřena

PRAHA (nka): Jednání sedmi policistů při zákroku na Velké pardubické proti fotoreportérovi deníku PROSTOR Petru Rošickému a některým demonstrujícím občanům, kteří byli vyvezeni mimo areál závodště, postoupila ke kázeňskému jednání inspekce ministra vnitra v tomto týdnu prezidentu Policie ČR Ivanu Vyletovi. Inspekce dále pro trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele navrhla vojenskému obvodovému prokurátorovi v Hradci Králové obžalobu tří policistů – bývalého majora V. H., nadstrážmistra P. J. a nadstrážmistra B. S.

„Jdi do hajzlu!“ vykazoval obviněný V. H. v areálu závodště 11. října kolem půl čtvrté odpoledne fotoreportéra MFD Michala Růžičku mimo prostor, kde byli shromážděni demonstranti. Následně pak proti M. Růžičkovi, který byl označen akreditační vestou a policistům nepřekážel, použil obušek. Když poté fotografoval zákrok proti fotoreportérovi deníku PROSTOR Petru Rošickému, donutili M. Růžičku nadstrážmistři P. J. a B. S., aby jim vydal exponované filmy. Vzápětí mu nadstrážmistr B. S. strhl ze zápěstí akreditační plombu.

Nobelpreis für Kohl?

Oslo - Bundeskanzler Kohl soll gemeinsam mit Frankreichs Präsident Mitterrand den Friedensnobelpreis kriegen. Die norwegische Fortschrittspartei hat die beiden Politiker dafür vorgeschlagen. Begründung: ihr Engagement für die Einheit Europas. TO WAS NE!

Feuerfeste Kondome

Brüssel - Die EG-Außenhandelsminister haben Richtlinien für Kondome festgelegt. Länge der Euro-Präser: 170 Millimeter, Durchmesser: 56 mm. Wichtigste Vorschritt: Sie sollen druckbelastbar und feuerfest sein.

—A SCHIFFENREICH!

Koupí naše lokomotivy

opravárenského a servisního střediska pro lokomotivy v Jaroslavi, na niž by se měla podílet i Skoda Plzeň. Tiskopředsavatel ruských ministerstev financí, vnějších vztahů, ekonomiky a dopravy o dodávkách elektrických lokomotiv. Dohodil se o prodeji 26 lokomotiv typu 99 E a příslušného množství náhradních dílů. Předmětem dalších jednání bude také výstava

to byl jeden ze sporných bodů všech

ZA CO?

»Tak hleďte, vojáku.« vyštkěl armádní lékař na brance, »víte velmi dobře, že v civilu byste ke mně s takovou maličkostí do ordinace nepřišel . . .« »To máte pravdu,« odpovídá rekrut. »v civilu bych si pro vás poslal.«

»Procházko,« povídá velitel družstva vojákovi. »když už máte tak dlouhé vedení, kupte si notýsek a všechno si pište. Já osobně mám dva . . .«

Kaiserstr. 1900... BERLÍN!

Populární osobnost se vrátila na Hrad Havel hodnocen pozitivně

BUDAPEŠT/VARŠAVA/MNIHOV: Podrobné zpravodajství z inaugurace prvního prezidenta České republiky V. Havla přinesly ve středu všechny hlavní maďarské deníky. Népszabadság vyzvedá důstojný průběh inaugurace a upozorňuje, že na ni „nepřišel první muž Slovenska“ V. Mečiar. Podle listu to může souviset se skutečností, že Havel odstoupil z funkce československého prezidenta právě ve chvíli, kdy „Slovensko vyhlásilo samostatnost a definitivně zahájilo rozklad federace“. „Nejpopulárnější český občan je znovu prvním občanem své země.“ uvádí Zycie Warszawy a současně se zamýšlí nad budoucností České republiky. Soudí, že Češi sice mají lepší vyhlídky

než Slováci, ale ani jim nebude lehce. Malou Českou republiku nyní kráší impozantní hlava státu, prezident s inteligencí a integritou, poctivostí a nesmělým šarmem, piší středeční Süddeutsche Zeitung. Skutečnost, že je na Západě ctěn, přispěla do značné míry k tomu, že se po mnoha třenicích nakonec V. Havel přece jen stal prezidentem českého státu.

Populárta je kdys...

● **Negramotnost v Německu** je mnohem vyšší než oficiální odhad tří miliónů osob. Nejsou v něm zahrnuti občané východních spolkových zemí, cizinci a vzrůstající počet neregistrovaných případů.

KOL 2547 ALB 4911...

Widerstand gegen „Krebsmaus“

MÜNCHEN, 9. Februar (Reuter) Weltweit mehr als 200 Organisationen haben am Dienstag Einsprüche beim Europäischen Patentamt gegen die Patenterteilung für die sogenannte „Krebsmaus“ angekündigt oder bereits eingelegt. Der Koordinator der deutschen Kampagne, Christoph Thenn, sagte in München, das Patentverfahren sei ein Präzedenzfall, mit dem „die Ausbeutung der belebten Natur einen neuen Höhepunkt erreicht“ habe. Auf einer von mehreren Pressekonferenzen in zehn Ländern sagte Thenn, mit dem Patent „werden Säugetiere auf eine Stufe mit Luftpumpen, Kronkonken und Dampfmaschinen“ gestellt. Die Einspruchsfrist endet am Samstag.

Das Europäische Patentamt in München hatte im Mai des vergangenen Jahres auf Antrag des US-amerikanischen Harvard Colleges dessen Entwicklung einer „Krebsmaus“ und damit erstmals ein Tier patentiert, was zuvor auch schon in den USA geschehen war. Bei der „Krebsmaus“ handelt es sich um eine

Anwalt Wilhelms, der allein fünf Gruppen von Einspruchsstellenden, darunter die Hessische Landesregierung, vertritt, „unter normalen Umständen mehr als gut“. Angesichts des „ungeheuren Drucks der Genindustrie auf allen gesellschaftlichen Gebieten“ mit Anzeigen und Kampagnen sehe es aber schwieriger aus. Unterstützt werden die Einsprüche durch mehr als 50 000 Unterschriften, die für eine „Münchener Erklärung“ allein in Deutschland gesammelt wurden.

500 MAUSE!

Auf Rückenschmerzen achten

MÜNSTER, 9. Februar (dpa) Plötzlich auftretende Rückenschmerzen sollten nicht zu leicht genommen werden. Vor allem Krebspatienten und Menschen mit

chronisch-entzündlichen Wirbelsäulenerkrankungen sollten sich schnell untersuchen lassen, um einem Rückenschmerzschaden oder gar einer Querschnittslähmung zuvorkommen. Das hat die Neurochirurgische Universitätsklinik Münster zu Beginn einer fachübergreifenden Arzttagung am Dienstag mitgeteilt. Von allen „bildgebenden“ Verfahren sei die Kernspintomographie die beste, um die Ursachen einer drohenden Querschnittslähmung zu ergründen. Jeder 20. Patient, der an Krebs stirbt, bekomme im Verlauf der Krankheit Metastasen im Wirbelsäulenbereich, die auf das Rückenmark drücken und eine Querschnittslähmung bewirken könnten.

ACHICH DANNO, TO NE KACIM

Mark Twain poznamenal ve společnosti, kde se mluvilo o dědičnosti: »Někteří lidé pečlivě zkoumají, jaký byl jejich děda, ale nestarají se o to, jaký byl, nebo kdo vůbec byl, jejich otec.«

Pistolníci ve škamnech

V roce 1825 udělil císař František I. privilegium na tovární výrobu kapslí na území tehdejšího Rakouska. Získali ho pánové Louis Sellier a Nikolas Bellot. Ještě v téže roce započali v Praze nedaleko „Žižkaperku“ se stavbou továrny na střelivo. Dnes, po sto osmašedesáti letech, se už na Žižkově střelivo nevyrabí. Zato se ho v místě bývalé továrny vystřelí denně na stovky.

„Uši.“ hlásí muž v jednom ze stání střelnice a všichni přítomní si rychle nasazují sluchadla. V osvětlené šachtě praskají výstřely. Prázdné nábojnice cinkají o betonovou zem. Nacházíme se na střelnici Biatlon klubu Praha, kde od září loňského roku probíhají intenzivní kurzy Školy střelby. „Situace kolem vydávání zbrojních pasů je dnes velice špatná.“ říká Vladislav Neužil, šéf zdejší školy. „Nákupní povolení na krátké kulové zbraně se vydávají jako na běžícím páse a lidi, kteří mají doma pistoli či revolver a neumějí s nimi zacházet, je strašná spousta. Je to vidět i tady na střelnici.“ Nad našimi hlavami jsou v nízkém stropě vidět stopy po projektilích. „Policie dnes většinou nepožaduje při vydávání zbrojního průkazu doklad, že nový majitel držel vůbec kdy nějakou zbraň v ruce. A v černých kronikách jen přibývá zpráv typu — při neodborné manipulaci s legálně držanou zbraní postřelil, zastřelil — kamaráda, manželku, dítě... Přitom pojišťovny požadují prakticky od každého podnikatele, který manipuluje s většími částkami peněz, aby byl ozbrojen.“

Ve škole střelby se neučí jen manipulace se zbraní a samotná střelba, probírá se zde zbrojní zákon, trestní zákon, možnosti použití zbraně na modelových situacích a nakonec i zásady první pomoci. Měsíční kurs je ukončen poměrně náročnými testy.

„Nedávno se našich kursů zúčastnili i policisté z komise, která o přidělení zbraní rozhoduje, a někteří z nich »dokonce« testy udělali. Ale asi třetina všech posluchačů si musí závěrečné zkoušky zopakovat. Školu střelby jsme založili z existenčních důvodů, biatlon je drahý sport, a jestliže chce náš oddíl sklízet úspěchy na

závodističích jako v minulých letech, musíme si vydělávat na financování dorostu.“ říká Vladislav Neužil. Kurs stojí 1 280 korun a v ceně je zahrnuto i sto nábojů.

Školu úspěšně absolvovalo za půlrok její existence 162 lidí, z toho asi desetina žen. „Měli jsme tu ledajaké žáky,“ směje se další z instruktorů, jinak majitel obchodu se zbraněmi Jiří Otta.

Například jednoho velice suverénního člena ochranky Federálního shromáždění, který při úvodních střelbách na deset metrů poslal z deseti ran do terče jen dvě a zbytek napráskal do podlahy. Po ukočení kursu však nastřílel 182 bodů z dvou set možných. „Také se nám teď přihlásili dva poslanci,“ říká J. OTTA. „Jeden za SPR-RSČ, druhý za Levý blok. Zbraně prý už mají a chtěli by se zdokonalit ve střelbě. Ale to je výjimka. Většinou máme zkušenosti, že poslanci si sice zbraně opatřují, ale učit se s nimi zacházet prý nemusejí...“

Další zajímavou skupinou, která se do této střelnice chodí učit střel, jsou lékaři. Tvrdí, že o nočních službách a při výjezdech dochází k situacím, kdy zbraň potřebují. Střelnici Biatlon klubu Praha ovšem navštěvují i pracovníci bezpečnostních služeb a policisté, nechybějí ani zástupci „kulturní fronty“. Prý si sem občas chodí zapraskat ze svého Coltu Pythhon ráže 9 mm i skladatel Petr Hapka.

„Někdy se nestačíme divit. Nedávno tu měla jedna ze soukromých agentur své lidi s vlastním instruktorem a sledovat ho při výuce bylo k pláči. Ten člověk neuměl prakticky nic,“ tvrdí V. Neužil.

Jedinou mimořádnou situací tu měli s policisty. Po ukončení střelby jeden

z nich vypálil úplně nesmyslně čtyři rány před dvěma střelnice, dvě skončily ve stropě a zbylé dvě v těle jeho kolegy. Naštěstí přežil. „Někdy si tu s přáteli říkáme, zda by nestálo za to zřítit si vedle prodejny zbraní a střelnice i přidruženou výrobu rakví,“ dodává Vladislav Neužil. „Je až neuvěřitelné, jak jsou někteří vlastníci zbraní lehkomyšlní.“ Jiří Otta dává k dobrému historiku z prodejny, kde si od něho koupila žena středního věku pistoli a municí a za půl hodiny se vrátila s nabitou, nataženou a odjištěnou zbraní zpět do obchodu a hlavní napřed jí podávala prodavači, „co prý s tím?“

Vedení Biatlon klubu Praha se dnes určitou měrou podílí i na připravované novele zbrojního zákona, který by měl být předložen do českého parlamentu v březnu tohoto roku. A co se dá od novely očekávat? „Musí být mnohem tvrdší, takhle to opravdu nejde,“ říká Vladislav Neužil.

KŘÍŽOVÝ POTE NA NĚ!

61 Millionen Jahre war ein faustgroßer Meteorit durchs All gerast, bevor er ins Dach eines japanischen Hauses einschlug. Pro Jahr fallen 10 000 Meteoriten auf die Erde.

auf, ihn zu verteufeln. Unsere größten CO₂-Verursacher sind: Kraftwerke mit 36 %, Haushalte mit 18 %, Industrie mit 14 %. Erst dann kommen die Autos mit 12 % und Nutzfahrzeuge mit nur 4 %. Jedoch: Wenn gemolken wird, dann grascht der Staat zuerst nach dem Auto. Die Blech-Melker.

den Beutel gegriffen werden. Mit der Schaufel. Autobahn-Vignette bestimmt. Noch mehr: Mineralölsteuer vielleicht extra. Aufgepasst die Herren in Bonn. Wenn ihr zu Kräftig zulangt, beschleunigt ihr die Talfahrt, statt sie zu beenden. Und noch eines: Wenn ihr schon den Autofahrer beim Fahren und Parken abkassiert und ihm seit jeher mehr nehmt, als ihr ihm gebt, dann hört wenigstens

Václav Klaus není Mirek Dušín

„Nikdy mi v kostele nebyl mráz tak příjemný jako dnes...“ Tak nějak to řekl Arpád Göncz po inauguraci Václava Havla. Vyjádřil tím uspokojení, že právě tento člověk je českým prezidentem. Vyslovil také další závažnou myšlenku, když se postavil proti institucionalizaci visegrádské skupiny.

Když cosi podobného, leč přímější a otevřenější, řekl nedávno Václav Klaus, byl z mnoha stran napaden. Ba obviněn ze „zahraničněpolitické“ neschopnosti.

Předseda vlády je člověk sebejistý, až jesiťný, v mnoha ohledech arogantní. Leč tyto vlastnosti mu dávají schopnost nazvat věci v pravý čas pravým jménem. Udělal to už několikrát, byl se to zdálo v dané chvíli nepřijatelné.

Jeho vztah k vytváření jakési „vzpomínky na RVHP“ v podobě visegrádské skupiny je známý. Nechce si hrát na Rychlé šípy, „spravedlivou partu“ bývalých zemí komunistického bloku ve střední Evropě. Vyznává pravi-

dlo „sám za sebe a ze své“ samozřejmě ve spolupráci s každým, kdo je ochoten toto pravidlo respektovat.

Jak se zdá podle postoje maďarského prezidenta, byl Václav Klaus opět o krůček napřed. Za cenu, že dostal vynadáno. Je otázka, kdo teď vyhubuje panu Gönczovi. Útoky maďarského tisku, který nazýval Českou republiku dokonce „zrádcem“, dostávají po vyjádření prezidenta země, která si dlouho činila nárok na pozici jakéhosi Mirka Dušína v postkomunistickém bloku, poněkud jinou příchut.

Vypadá to, že nepřijemný český premiér zase věděl, o čem mluví. V okamžiku, kdy se jedná o ekonomiku a o práci, je kamarádství vždycky ke špatnému. Nejlepší je rovnocenný vztah, který nepotřebuje žádné smlouvy, po indiánsku stvrzené kvi.

10.1.93 Glanzstück aus Prag „Lenin, der Herrgott und die Mutter“ und weitere Spielfilme

Anpasser, Mitläufer und Antreiber sind nicht die Bösen, die Skeptischen und Verweigerer nicht die Guten, die Gläubigen und Genesführten nicht die armen Opfer, und ein Rabbi geistert wie das Gespenst seiner selbst durch die Bilder. Er, Eigenheiten und Ereignisse geben, sich wiederholend, dem Film einen schönen Rhythmus, Seitenblicke der Kamera und Bildmontagen sagen mehr als tausend Worte: Zum Beispiel draußen das Bruderkuldmoment und in der Wohnung gleich anschließend die Kleinplankung des zugleich sich ab- und zuwendenden Liebespaars: beides Kitsch; und bei dem wahr. „Lenin, der Herrgott und die Mutter“, ein Glanzstück des neuen, selbstbewußt und souverän den Menschen und ihrer Geschichte sich widmenden tschechischen Films.

„Lenin, der Herrgott und die Mutter“, ARD, 23.05 Uhr. Es soll einmal die größte Baustelle Europas gewesen sein, wo das über 30 Meter hohe, granitene Lenin-Denkmal errichtet wurde. Das tschechische slowakische Volk bedankte sich mit ihm bei den sowjetischen Waffenbrüdern. Die geschiedene Mutter des zehnjährigen Honza und dessen jüngere Schwester Karolina glüht für Lenin und den Kommunismus, aber sie erwärmt sich privat auch für den bäuerlich-reaktionären Frantisek. Die Theorie und die Praxis, sie vollführen die tollsten Bocksprünge, die Tatsachen hinken den Behauptungen weit hinterher, kurzum: das Leben ist widersprüchlich, was dem untrüebigen Honza nicht verborgen bleibt. Durch dessen hellwache Augen blickt Jan Schmidt — das vorzügliche Drehbuch von Milan Lezak öffnet den Horizont — 1990 auf die frühen fünfziger Jahre in der CSSR. Wochenschaulbilder vom Denkmaltbau sind die offizielle Tapete in der privaten Wohnstube: sie blättern immer mehr ab. Ansonsten keinerlei Kinderträumlichkeit, auch keine nachträgliche Besserwisseri, vielmehr human-ironische Teilhabe. Die

Die Blech-Melker sind los!

Dem Autofahrer soll mal wieder in

Kouzlo okolo bývalého svazáckého majetku nebere konce. Bývalý OV SSM v Hradci Králové sídlil v krásném restaurovaném domě č. p. 112 na Malém náměstí. V domě, který je chráněnou kulturní památkou v městské památkové rezervaci. Všichni si mysleli, že dům propadl státu. Ale ouha! V domě začalo vládnout od 1. 4. 1990 Okresní koordináční centrum Svazu mladých, a to odmítlo dům vydat.

Okresní úřad podal proto ke konci roku 1991 žalobu proti této organizaci. Ta se ukázala bezpředmětnou, když svazáčti bossové prohlásili, že dům je majetkem Republikového koordináčního centra Svazu mladých.

Mezitím došlo k dohodě mezi okresním centrem v Hradci Králové, Pionýrem a Junákem o tom, že tyto organizace budou moci za úhradu provozních nákladů v onom domě s dětmi pracovat. Takže například Pionýr zaplatil za rok 1991 16 000 Kčs. Na podzim vedoucí Junáka a Pionýra zjistili, že je odpojen přívod plynu. Plynárna tento zásah zdůvodnila tím, že za druhé pololetí 1991 a první pololetí 1992 majitel domu, tedy Okresní koordináční výbor Svazu mladých, za plynu nezaplatil, i když poplatky vybíral.

Protože tento podnik je dodnes v likvidaci, informovali likvidátora Jana Hřebička, který sídlí v Praze, o vzniklé situaci. A on nic. Poslali mu proto doporučený dopis s upozorněním, že v zimě dojde k havárii topení. Ani tehdy nereagoval. A výsledek? Během silných mrazů ke konci loňského roku praskly tři kotle ústředního topení, které jsou na půdě. Místní šetření konané 22. 1. 1993, kterého se zúčastnili zástupci Okresního úřadu, Památkové péče Pardubice a Pionýra, ukázalo, že došlo k silnému promáčení zdíva od půdy až do přízemí a sklepů. Dále popraskaly radiátory ústředního topení, voda promáčela nosné zdi a stropy v celé dvoupatrové budově. V posledním podlaží v místnosti do dvora se vytvořila výrazná trhlinka. Navíc není jasné, zda nepopraskal ve zdivu i rozvod vody.

Důsledky této havárie budou mít nepříznivý dopad na celý stavební stav objektu, může dojít ke statickému narušení zdiva, opadání omítek a poškození konstrukce stropů. Nedbalostí vlastníka došlo ke značnému poškození kulturní památky nedávno rekonstruované. Okresní úřad v Hradci Králové na tuto skutečnost upozornil Republikové koordináční centrum Svazu mladých v Praze, které odpovědělo, že vlastníkem domu je okresní centrum v Hradci Králové, které je v likvidaci. Tím se zároveň potvrdilo, že v roce 1991 byla podána žaloba na správného majitele, ale tehdy se z toho svazáci vykroutili s tím, že to tak není.

Adrenalin v krvi silně stoupl vedoucím referátů financí a kultury Okresního úřadu v Hradci Králové, když si přečetli dopisy likvidátora Jana Hřebička odeslané už po havárii 21. 1. 1993.

V jednom z nich píše: »Jelikož jsme v naší evidenci nedohledali rozhodnutí o prohlášení domu za kulturní památku, žádáme vás o zaslání jeho kopie.« A ve druhém dopise se stejným datem Jan Hřebiček napsal: »Žádáme vás o příspěvek 80 000 Kčs na rok 1993 na zvýšené náklady spojené se zachováním kulturní památky — domu č. p. 112 na Malém náměstí v Hradci Králové. Jedná se o prostředky na nutnou údržbu a vytápění budovy, aby nedocházelo k jejímu chátrání.«

Referát kultury OÚ v Hradci Králové je připraven udělit Okresnímu koordináčnímu centru svazu mladých za porušení zákona o státní památkové péči maximální pokutu, kterou může udělit, tj. 100 000 Kčs. Zároveň svazáci dostanou termín, do kterého budou muset uvést dům do původního stavu. Za jeho nespínění budou následovat další pokuty. A tak to asi půjde díky benevolenci některých zákonů dokolečka dokola. Navíc se proslýchá, že svazáčti bossové mají v úmyslu tento historický dům prodat soukromě osobě. Ted po znehodnocení bude jeho cena jistě mnohem nižší, než když byl po úplné rekonstrukci, která i za totality přišla na několik milionů.

Barschel: Doch Stasi-Mord?

Berlin/Genf – Sensationelle Enthüllungen um den Tod von **Uwe Barschel**: Erste Indizien, daß der Ex-Ministerpräsident von Schleswig-Holstein doch ermordet wurde, angeblich von der Stasi.

Im Oktober 1987, so der neue „Stern“, besorgten sich Stasi-Offiziere die **Obduktionsbefunde** aus Genf. DDR-Wissenschaftler mußten sie auswerten. Ergebnis: **„Barschel wurde umgebracht.“**

töten. Ein DDR-Toxikologe: „Uns war klar, daß diese Forschungsarbeit als **Anleitung zum perfekten Mord** benutzt werden konnte.“

Mysteriös: Dr. Georg Radam, Kriminalprofessor und Oberarzt der Gerichtsmedizin in Ost-Berlin, starb 10 Tage nach der deutschen Wiedervereinigung **durch Gift.**

Sein **Tresor** und seine **Akten** sind seitdem verschunden.

Von wem?

Von der Stasi selbst? Prof. **Hans Ehrenfried Stelzer**, Kriminalist der Berliner Humboldt-Universität: „Die wollten wissen, ob **Spuren** auf sie hinweisen könnten.“

Angeblich hat sich die Stasi von DDR-Wissenschaftlern **jahrzehntelang tödliche Chemikalien** und **Kampfstoffe** besorgt. Es gab sogar eine Studie über Methoden, Menschen durch **Gifte** zu manipulieren, zu **quälen** und zu

Hospodaření svazáckých pohrobků

„Boris van Gogh“

Der neue mystische **Boris Becker** (25) im **van-Gogh-Look**.

Mal-Genie **Vincent van Gogh** (37) Gemalt von **Melnweln**.

Británie	1 GBP	43.56	(43.94)
Francie	1 FEF	5.37	(5.39)
Itálie	1000 ITL	19.75	(19.88)
Rakousko	1 ATS	2.56	(2.57)
SRN	1 DEM	18.07	(18.12)
Švýcarsko	1 CHF	19.56	(19.67)
USA	1 USD	29.81	(30.01)

Einzelgänger. Beide sind **fantastische**, zum Exzeß neigen-
de Genies, beide haben star-
ke Männer-Freundschaften.
Sicher ist: Der **„Boris-van-
Gogh-Look“** ist „in“.

Monte Carlo – Jetzt ist's raus! **Boris Becker** (25) ist eine Art Wiedergeburt des Genie-Malers **Vincent van Gogh** (1853-90).

Hier der Foto-Beweis. **Boris** im **ausgemergelten Kurzhaar-Look** mit **rötlichem Sprieße-Bart**. Daneben das ebenfalls rot-haarige Original:

Der arme, **geniale Maler**, der in seinem ganzen Leben nur ein Bild verkaufte. Im **„Spiegel“** ergründet der neue **„Boris van Gogh“** seine Seele: „Ich glaube, mich auf

einer Mission zu befinden. Ich sehe das **mystisch**. Anders kann ich mir das alles nicht erklären.“
Parallelen zwischen **Boris** und **van Gogh**: Beide sind

— ZITIERE BORIS BECKER'S
702,707 (BORIS BECKER) —
VE MICHSELN, SE TO ALB
BURIS BEUCKS!

Cikáni jdou do Cech

„Sražte ty prokleté pohanské zloděje! Pochyťte je a po-
bijte! Svažte je jako dobytek! Probodněte je jako vlky!“

Takhle se povzbuzovala četa francouzských vojáků, kteří
napadli skupinu cikánů. Jde o epizodu z románu Quentin
Durward od Waltera Scotta. Datování příběhu: druhá polo-
ovina 15. století, vláda francouzského krále Ludvíka XI.

V Plzni řádili skini

PLZEŇ (přk): V sobotu v podvečer
si na plzeňském hlavním nádraží zařádi-
la para skini. Napadli skupinu dvaceti
ti Bulharů, na které zaútočili dřevěnými
tyčemi, kovovými boxery i pěsti. Pře-
stříže se po útku skini snažili co nej-
rychleji zmizet, přivolaali policisté zad-
žali 11 podezřelých ve věku mezi 14
a 16 roky. Několik napadených Bulharů
bylo zraněno, jeden muž a jedna žena
jsou hospitalizováni na chirurgické kli-
nice s otřesy mozku, pohmožděnaní
a zlomeninou temenní kosti. Jak ozná-
mili tiskový mluvčí městského ředitel-
ství policie CR kapitan Jiří Sumter, ve-
šci již bylo proti skupině příslušníků
hnuti skimbards zahájeno trestní stíhání
pro trestné činy násilí a pro ublížení na
zdрави.

Nyní si obě následnické republiky
bývalé CSFR přehazují romský problém
jako horký brambor. V Česku panuje
všeobecné mínění, podložené prakticky-
mi zkušenostmi, že sem migrují celé ro-
diny ze Slovenska. Na to reagovali ně-
kteří radní obcí, jejichž se problém nejvíce
tyká, vytvořením „divokých vyhlášek“
a následným „odsunem“ Romů bez stá-
ního pobytu zpět na Slovensko. Sloven-
ská strana to odmítá. „Budeme ich šibo-
vat späť“ pta se slovenská Práva ze 14.
ledna tohoto roku v článku, zabývajícím
se návraty Romů z českých zemí kon-
krétně do Michalovic.

Kolem Romů se rozbíhá kolotoč ví-
ce či méně otevřených zpráv, vyslove-
ných říz. rasistických teorií na jedné
a sentimentálního „pochopení“ na
druhé straně. Přitom řáda „jistot“,
spojená s romskou menšinou, padla.
Tí, kdo se dovolávají jak špatného,
tak dobrého v „genetické výbavě“ na-
ších romských spoluobčanů, buď žjou,
nebo se mýlí.

Není přece pravda, že Rom není
schopen se utáčit a žít v koexistenci
s ostatními. Taková tvrzení připomíná-
jí některé vyklady Dalimilovy kromi-
ky, podle nichž byli Romové lalarský-
mi vyzvědači, kteří v roce 1242 v čes-
kých zemích zehráli veřejně chleba
a získávali tajně zprávy pro své ná-
jezdnické pány.

Neplatí už také „kazky starců“, že
Rom je schopen pouze drobných majet-
kových dělíků a že naude všechno milu-
je své děti.

Mnoho Romů žije spořádane v pane-
lácích, jini se dopustili vraždy a rom-
ských dětí jsou plné „děčáky“.
Pustme tedy z hlavy nějaké úvahy
o „založení od přírody“. Ty vedou pou-
ze k rasistické teorii i praxi. Je třeba ce-
lou situaci hodnotit kukátkem znalosti,
dobře vůle a záku mosti. Zakony totiž
platí pro každého. Celý tento problém
hude nejspíš vyřešit pouze tím, že
romští občané nebudou upláceni vše-
možnými příklady a podporami, že bu-
dou domuceni dodržovat zakony stejně
jako ostatní, ale také to, že přestane exi-
stovat jejich perzekuce kupříkladu při
přijímání do zaměstnání.

A ještě jedna drobnost: česká nerom-
ská většina by neměla žádat, aby byli
stejní jako ona. Ale také nepřipustit, aby
jejich „jinakost“ překročila hranice slus-
nosti.

Nás nový, lidově demokratický
stát se rozhodně nemůže spoko-
jit s dnešní situací této poměrně velké
skupiny lidí. Formy, kterých bude k li-
kvidaci zaoštatosti cikánů používat, mu-
sí se samozřejmě podstatně lišit od mu-
středků používaných všemi předchazejí-
cími řády. Nejúčinnější metodou při od-
straňování všech nedostatků bude ne-
násilí a donucování, ale hluboká pře-
svědkovací práce, uvědomovací kultur-
ně osvětová a všeobecně vzdělávací
činnost.

Citováno z knihy Dějiny našich ciká-
nů od dr. Jamnické-Smerglové. Vyšla
v roce 1955. Tedy v druhé polovině sto-
letí dvacátého.

Současnost vztahu Nemřové — Ro-
mové všichni známe. Mnozí z obou sku-
pin si je prožili důkladně na své kůži.
Problémy kolem romské menšiny ne-
jdu tedy ani zdaleka pouze výsada sou-
časných dnů. Velká část z nich se
nepřipisujeby stylu života svého oko-
lí, vyznává jiné hodnoty, má zcela od-
lišný pohled na svět.

Ani brutální nelidská „řešení“, která
používali oni francouzští vojáci a která
se dějinami Romů táhnou jako červena
nit, červená jejich krevi, ani socialistický
pseudohumanismus nic nevyřešíli. Sta-
je se jenom, každý jinak, mětemtem:
Ze zhruba 7000 Romů, kteří žili „v pro-
tektorátu Čechy a Morava“, se
6490 stalo „obyvateli“ koncentračních
táborů. Vrátili se jich desetina. Snubha
komunistického režimu, který velmi
přesně charakterizovala Klara Samková
v Lidových novinách, kde stromávala
romský problém u nás s problémem čer-
nochů v Americe: „Komunisti dělali
stejnou chybu. Tvářili se jako velký bi-
lý Manitou, který má za úkol ty čer-
duse spasit,“ skončila tam, kde jsme ny-
ně. Stejně jako prakticky ve všem, vra-
cime nyní v problému Romů dluhy, na-
vržené v minulých čtyřicetiletých letech.

Přitom počet romské populace roste.
V roce 1947 bylo v Čechách 16 752 Ro-
mů. Tento počet v kontrastu s válečným
hubením tohoto národa způsobila repa-
riace a přisíňování celých rodin z ji-
ných zemí.

V roce 1968 žilo v českých zemích
61 085 občanů romské národnosti.
V celém Československu pak 165 382.
Tento počet vzrostl na 383 000 v roce
1987 a podle některých odhadů na
800 000 o tři roky později.

Cikánech nic psát nebudeš,
zařval někdo za mnou, když
jsem si povídal s jedním starším Ro-
mem, který se živi šberem barevných
kovů na skládkách. Otočil jsem se —
za mémi zády stál ramenatý, asi pět-
tatřicetiletý snědý muž. Chlap natáhl
ruku po diktafonu. „Smaž to! Nebo ti
to rozšlapu! Kazetu, dělej!“ Tančil
předem mnou jako rozružený býk před
rudým plátnem. Pak mě chytí za ra-
meno a vyhodil za vrátka dvora.

Další romský rod ještě před revol-
ucí v devětaosmdesátém nezákonně
obsadil dům určený k demolici. Ob-
jekt sice mezitím vrátili původnímu
majiteli, ale Romové z něj neodešli.
Bydli tu sedmáct lidí.

Celkovně tvoří Romové necelé jed-
nou procento Horažďovicových. Jejich
podíl na přestupcích a kriminálních
činech spáchaných tady je však čtyři-
cetiprocentní. Přesto si starosta Ho-
ražďovic Václav Trčka nestěžuje:
„Díky Bohu za to, že nejsme v takové
situaci jako některá severočeská
města. My sami Romové od ostatních
obyvatel neodlišujeme. Osobně se fi-
dim heslem: základem je spraved-
lost a stejný metr na všechny — bílí
i Romové. Bohužel právě na mnohé
Romové vůbec neplatí domlouvání, vs-
větlování a přesvědčování.“

Podobných problémů řeší pan fedi-
telle vic. Ilustruji je případ šestnácti-
letého mladíka, který se na přechod-
nou dobu dostal do vazby. Jakmile z
ní byl propuštěn, okamžitě zamířil
k panu Löffelmannovi pro „výstupní“
razítko, aby mu mohla být přiznána
sociální podpora. Samozřejmě, „štemp-
l“ nedostal. Byť vyučování
zešla ignoroval, ještě stále byl žákem
zvláštní školy. „Odborníci na rom-
skou otázku soudí, že v takových ri-
zikových rodinách je třeba převycho-
vat matku.“ říká Karel Löffelmann.
„Osobně jsem ale skeptický. Bohužel
to nejde k lepšímu. Romové pochopi-
li, že mohou žít s podporou. Za jednu
generaci se to nezmění.“

Stalo se vloni na podzim. Bylo to
moje první setkání s Romy v jinak
poklidném šumavském městečku Ho-
ražďovice, které svou atmosférou roz-
hodně nepřipomíná Jirkov, Most nebo
Ústí nad Labem.

Pan starosta si vzpomene na to, jak
členové romské rodiny, která nezá-
konně okupuje jeden z horažďovic-
kých domků, svého času pravidelně
přicházeli na radnici a požadovali no-
vý byt. „Rekl jsem jim: za to si za-
sloužíte trest, ne byt. Copak to je ně-
jaká výchova? Jak to mají chápat va-
še děti? Že za přestupek dostanete
odměnu?“

Existuje vůbec návod, jak tento
problém v dohledné době řešit? Jed-
nu z možností nabízí páter František
Halaša, který je duchovním otcem ho-
ražďovicke farnosti. „Podánilo se nám
podchytil tři čtyři romské chlapce,
kteří teď docházejí na katechezi. Vý-
uku náboženství přijímají vážně. řekl
bych opravdověji a upřímněji než
mnohé děti bílých rodičů. Malí Ro-
mové berou cestu ke Kristu jako sku-
tečný objev. V tom je jejich naděje.“

Počet romských dětí v Horažďovic-
cích za poslední léta roste s železnou
pravidelností. Velká část z nich nav-
štěvuje zdejší zvláštní školu, kde tvo-
ří až třicet procent žáků. „Někteří ro-
diče sem své děti prostě odloží,“ říká
ředitel Karel Löffelmann. Už několi-
krát navštívil jednu z problémových
romských rodin, která žije v domě,
určeném k demolici, bez elektřiny
a vody. Vypravil se tam poté, co
romský chlapec, který tady s rodiči

V Horažďovicích žije zhruba šest ti-
síc lidí. Z toho je tu asi padesát Romů.
Jedna z romských rodin plně asimilo-
vala a bez jakýchkoli problémů se
sousedy hydli na sídlišti v panelovém
domě. Další Romové patří k usedlí-
kům. Starý pán má svou hrdošt. Říká
o sobě, že je „cikán,“ ne Rom. Tí Ho-
ražďovičtí, kteří jeho rodinu znají, tvr-
dí, že by se „u nich dalo jist z podla-
hy“. Syn je údajně invalidní důchod-
ce „poněkud“ prudší povahy. Za ná-
silné činy byl už několikrát trestán.

„Dávds über Jonatan, Sohn des
Königs Saul. „Ich habe große Freude und
Wonne an dir gehabt, deine Liebe ist mir
wundersamer gewesen, als Frauenliebe
ist.“ Mehrere Abgeordnete riefen empört
„Gotteslästerung“ und versuchten, Frau
Dayan an der Fortsetzung ihrer Rede zu
hindern. Auf ihre Initiative waren in der
letzten Woche erstmals männliche und
weibliche Homosexuelle von einem Par-
lamentsausschuß empfangen worden.

Potíž je i s dalšími dvěma romský-
mi klany. Ten první sem před několi-
ka lety přišel z nedalekých Strakonice
a stal se majitelem rodinného domku
o dvou místnostech. Dnes je ve žlu-
tém oprýskaném baráčku u řeky Otavy
k trvalému pobytu přihlášeno šest-
náct lidí. Když na sobotu a neděli při-
jedou přibuzní, je tu prý k vidění i tři-
cet Romů. Na pětníkovém dvorku
nepřetržitě už mnoho let vlají plachty
dětských plenek

Wundersamer als Frauenliebe
JERUSALEM, 11. Februar (AFP/epd).
Die Abgeordnete der israelischen Ar-
beitspartei, Yael Dayan, hat mit ihrer Be-
hauptung, auch König David sei homose-
xuell gewesen, heftige Empörung im Par-
lament ausgelöst. Während einer Debatte
am Mittwoch über die Diskriminierung
von Homosexuellen in der Armee zitierte
die Tochter des früheren Verteidigungs-
ministers Mosche Dayan aus dem Klage-

Svět zapomenutého Rejdiště

Dnešní malá ulička Na Rejdišti za pražským Rudolfínem patřivala kdysi k zemské jízdně. Ta patřila nejdříve saskému vévodovi Janu Jindřichu, ale asi kolem roku 1660 se stala jízdnou zemskou. Byli zde cvičeni koně v bojových chodech a skocích jako ve Španělské škole ve Vídni. V roce 1704 vyhořela, byla však díky nadačním stavů znova postavena, později ji dotovali i měšťané. Kryté »jezdíště« bylo 20 sáhů dlouhé a 7 sáhů široké, před krytou jízdnou byl otevřený »lumplac«, ohražený plotem. K jízdně patřil i seník a stáje, ve kterých stálo asi 6 koní.

V zemské jízdně vystupovali i zahraniční krasojedci, jako např. v roce 1776 Angličan John Simson a jeho žena. Tento »světoběžný

pár přišel do Prahy od dvora polského krále a Pražanům předváděl nevídanou akrobacii na koňském hřebětě.« Později to byl »signor Marigiti, v jehož sošboru bylo 22 artistů a 13 koní«. Vystřídal ho Petr Mahyeu, »královský jezdec španělský«. Zvláštního významu se dostalo v roce 1791 Johanu Balpovi, jehož bravurní jízdu shlédl sám Leopold II. V roce 1835 se objevil v Praze L. Rournieur »skvělý školní jezdec na klisně Lotty«.

Významnou roli sehrála jízdná Na Rejdišti v revolučním roce 1848. Mezi revolucionáři byl i student Josef Frič ml., syn advokáta Dr. Josefa Friče, tehdy osmnáctiletý vášnivý vlastenec. Střediskem studentů bylo Klementinum, odkud

si mladý Frič odskočil na Rejdiště, kde se učil jezdit na koni, a přemluvil místního správce, aby mu půjčil koně. Na něm pak odjel na Křižovnické náměstí, kde u mostecké věže začínali stavět barikády. Když zpozoroval nekoordinovanou činnost přítomných, zvučně zavolal: »Já tady komanduju!« A jak později napsal ve svých vzpomínkách, snad hlavně proto, že volal z koně, na němž převyšoval všechny ostatní, zjednal si potřebný respekt.

Budova původní staré jízdnary Na Rejdišti byla zbourána v roce 1875 při stavbě nábreží a tím skončila i její více než dvoustletá historie. Její existenci dnes připomíná jen název ulice.

Oběť revoluce?

Takové nějaké příjemnější rysy začíná poslední dobou získávat v českých očích slovenský ministr zahraničí Milan Kňažko. Jak by ne? Dovoluje si prosazovat o špetku prozradnější představy o zahraniční politice samostatného Slovenska, než vyžaduje jeho autoritativní vládní a stranický šéf Vladimír Mečiar.

Milan Kňažko se proto dostal do klatby. Bylo mu zakázáno představit svou vlast v bruselském centru NATO a v sobotu ho vedení HZDS dokonce vyzvalo, aby odstoupil z funkce ministra.

Občané českých zemí mají s pronásledováním odlišných názorů své zkušenosti, a tak podvědomě fandí Kňažkovi. Zkrátka nadržují outsiderovi. Nic jim přitom nevadí, že před necelým rokem si v ČR tentýž Kňažko udržoval pěkné druhé místo v žebříčku nejméně oblíbených politiků. To v době, kdy po boku Nejpopulárnějšího věrně prosazoval mezinárodně-právní subjektivitu Slovenska.

Pozoruhodné na celé věci je ovšem něco jiného. Za „nepřátele“ Slovenska dosud označoval Vladimír Mečiar jen Čechy, Maďary a takzvané federalisty. Tedy Slováci působící ve federálních funkcích, o kterých bylo možné předpokládat, že třeba načichli ekonomickým liberalismem a demokratickým parlamentarismem. Poprvé slovenský premiér zacílil na rodověrného. Že by „slovenská národní revoluce“ začala požírat své děti? Ale vždyť se žádná nekona...

POSTLEITZAHL FÜR FRIEDHOF: Im neuen Postleitzahlenverzeichnis taucht das thüringische Billmuthausen, von dem lediglich noch der Friedhof existiert, mit einer eigenen Kennzahl auf. Der Ort war in den 70er Jahren von DDR-Grenztruppen abgerissen worden. Die letzte Familie hatte das Dorf 1978 verlassen.

Slovenská koruna za 70 haléřů?

Občanská válka zažehnána

Praha: Včera mělo 5 Romů v hudově Dopravních podniků v Praze 7 zahájit hladovku na protest proti mlčení české vlády a parlamentu k rasovým akcím a útokům na Romy. Od hladovky však Romský demokratický kongres upustil po pátečním rozhovoru s premiérem ČR.

Hladovka byla prvním stupněm projevu nespokojenosti Romů v naší republice. Ve svém ultimativním prohlášení Romové vyžadovali na české vládě a parlamentu, aby splnily jejich požadavky. Po páteční schůzce svolal premiér Václav Klaus mimořádné zasedání části vlády, kde se spolu s některými zainteresovanými ministry snažil najít společnou cestu k řešení vzniklé situace. „Byla to pouze předporada, ve středu zasedá celá vláda, takže toto bylo pouze první kolo. Vláda se vážně zahývala požadavky, které považuje za reálné. Existuje pocit ohrožení romského obyvatelstva, ale

existuje také pocit ohrožení neromského obyvatelstva ze strany Romů,“ řekl po veřejném jednání premiér Václav Klaus.

Jak dále uvedl, vláda vidí tři hlavní příčiny tohoto pocitu: za prvé osobní pocit znejistění života množičeji se akcemi skinheads, za druhé zneklidnění Romů v souvislosti s rozpadem Československa. Třetí skupinou problémů je otázka

mimořádné sociální lability romského obyvatelstva. Včerejší zasedání však bylo jen zasedáním „minivlády“, protože se jej účastnili jen někteří ministři. Jan Novák, ministr spravedlnosti, náměstek ministra vnitra Martin Fendrych, ministr práce a sociálních věcí Jindřich Vodička, Jan Kalvoda a generální prokurátor Jiří Šetina. I když rozhodnutí může přijmout až středeční zasedání celé vlády, Romové alespoň vidí snahu české vlády a parlamentu vyřešit otázku útoků skinheads, které i vláda považuje za velmi nebezpečné.

střednictvím státní banky vyplátit na fond v Moskvě zhruba 6,4 miliónu dolarů. Ze stejného čísla viní obžaloba i jeho nástupce Jaromíra Žáka (51 let), který dal stejnou cestou v letech 1986 až 1987 na fond mezinárodního komunistickeho a dělnického hnutí vyplátit 1 350 000 dolarů. Uzná-li je soud vinným ze zneužívání pravomoci veřejného činitele a ohrožování devizového hospodářství, může být trestně stíhán.

Leopold Lér (67 let) měl podle obžaloby v letech 1975 až 1985 způsobit Československu 36,5miliónovou škodu tím, že dal pro-

Biřak se nedostavil

Vasil Biřak se včera již potřetí nedostavil k hlavnímu líčení procesu, v němž je spolu s bývalými

ministři financí Leopoldem Lérem a Jaromírem Žákem obžalován z vyplácení valut na moskev-

T.Z. „SCHLANGAFFE“ - VORBILDFAMILIE...

Slovenská studia pokračují

PRAHA (dgg): Téměř tři tisíce studentů s trvalým bydlištěm na území Slovenské republiky studuje na vysokých školách v republice české a asi o devět set méně je obyvatel ČR studujících na Slovensku. Největší zájem mají čeští studenti o VŠ dopravu a spoju v Žitné a o zvolenskou dřevařskou VŠ, Slováci o všeobecné lékařství se zaměřením na prevenci, libereckou textilní fakultu a krajinná školu a zahradní architekturu v Brně. Jede tedy o obory, které se v jejich republice zatím studovat nedaly. Skoly obou států se však už letos snaží chybějící obory nahradit, takže studentům mohou požádat o přestup na školu své republiky.

O osudu letošních uchazečů o přijetí se zatím rozhoduje podle následujícího klíče: na obory, které je možno studovat pouze v jedné z republik, budou přijímáni studenti obou států za stejných podmínek (za předpokladu, že počty zájemců z ČR a SR budou přibližně stejné). Pokud se však bude někdo hlásit ke studiu, které nabízí i republika, v níž má trvalé bydliště, musí počítat s výdaji z vlastní kapsy. O výši školného budou rozhodovat samy vysoké školy. Postavení studentů a jeho vztah k vysoké škole druhého státu však přesně vymezí až podpis mezivládní kulturní dohody.

Immer mehr Autofahrer wollen ihre Initialen im Kennzeichen

Das Auto als fahrbare Visitenkarte. Doch der Wagen allein reicht oft als Prestigeobjekt nicht aus: Die persönliche Autonummer muß es sein. Der Trend zum Wunschzeichen hält unvermindert an. Die Zahl derer, die 20 Mark für ihr individuelles Kennzeichen hinblättern, ist weiter gestiegen. Bis zu 60 Prozent aller Autobesitzer wollen ihre Initialen oder ihr Geburtsjahr an ihrem Wagen verewigt sehen, erzählt Erwin Sorgenfrei.

Der Leiter der Frankfurter Zulassungsstelle beobachtet zur Zeit einen besonderen Boom auf die neuen Buchstaben B, F und G. Sie sind seit dem 18. Januar freigegeben, sollen allerdings als Einzelbuchstabe nur für Fahrzeuge mit kleinen Schildern, wie etwa Motorräder, herausgegeben werden. Zuletzt sei man zu großzügig gewesen, erinnert sich Sorgenfrei. Auch deshalb mußten jetzt die neuen, leicht mit anderen Zeichen verwechselbaren Buchstaben, eingesetzt werden.

Betuchte Autobesitzer haben bereits einen Schlich gefunden, um doch wieder an die begehrten Prestigeschilder mit der einstelligen Zahl zu kommen: Sie bauen ihr Gefährt einfach um. Spoiler oder entsprechend große Lichtanlagen verringern den Platz für das 52-Zentimeter-Standardmodell. Wenn die Umbauten vom TÜH abgenommen sind und nur noch ein Kennzeichen bis zu 32 Zentimeter paßt, ist der Weg zur Traumnummer frei.

Die Eitelkeit seiner Kunden nennt der Chef der Zulassungsstelle als Hauptantriebsfeder. Sie wollen sich aus der breiten Masse der Autofahrer herausheben. Die Identifikation mit dem Wert- und Gebrauchsgegenstand Auto sei in der Bevölkerung groß. Die ging sogar soweit, daß Autos oder Motorräder nach Gefallen der Schilder aufgekauft wurden, erinnert sich Sorgenfrei. Zu überhöhten Preisen, versteht sich. Das Kennzeichen wurde dann von der Zulassungsstelle reserviert und später am neuen Wagen montiert. Aber auch das hat die Behörde mittlerweile unterbunden. Reservierungen sind nicht mehr möglich.

Groß ist auch der Bedarf an Wortspielereien. Nach Kombinationen wie F-LY oder F-UN wird täglich nachgefragt. Einige sind allerdings nicht möglich. Abkürzungen, die an die Nazi-Zeit erinnern (SS, SA oder KZ) werden bundesweit nicht angeboten. Zusätzlich wurde auf Bitte der Jüdischen Gemeinde in Frankfurt auch HJ auf den Index der Zulassungsstelle gesetzt.

Kombi-Möglichkeiten mit den Buchstaben I, O und Q sind ebenfalls nicht möglich. Falls doch einmal ein Wagen mit diesen Initialen auf den Straßen auftaucht, dürfte auch eine Kamera nicht weit sein. Denn einzig in Spielfilmen dürfen Autos mit diesen Buchstaben unterwegs sein. Auch eine Art Visitenkarte.

výhradně z příspěvků svých členů pracujících v zahraničí, kteří - od velvyslanců po montéry - odvádějí čtyři procenta své mzdy. Určitou část tvořily i dary. Devizové příjmy a výdaje KSC byly podle jeho slov vyrovnané.

podávství, hrozí jim trest odnětí svobody od tří do deseti let. Oba obžalovaní před soudem prohlásili, že se vinnými, nechtí. Podle vlastních slov jen vyhovovali každoročním žádostem generálního tajemníka UV KSC o uvolnění určité částky ve valutách. O existenci zmíněného fondu prý nevěděli. Jak rovněž shodně vypověděli, žádost v podobě dopisu byla v podstatě formalitou. Pokud jde o fakt, že zmíněné dopisy byly tajné, L. Lár uvedl, že tajné byly všechny dopisy, které dostával od generálního tajemníka UV KSC. Dokonce prý i gratulace k narozeninám. Vyplacená částka byla vždy jen částí ročního devizového limitu stanoveného pro KSC. „Šlo o rutinní záležitost, řekl LD exministr financí Jaromír Zák, a pokračoval: „Devizové prostředky získávala KSC prakticky

podle V. Havla mohlo způsobit problémy při řešení případné politické krize. Ředitel odboru zahraniční politiky prezidentské kanceláře byl nově jmenován historik a politolog Pavel Seifert, který dosud působil jako zástupce ředitele pražského Ústavu mezinárodních vztahů. Post ředitele odboru vnitřní politiky obsadí V. Havel až po „určitých konzultacích“. Vedoucím kanceláře zůstává Luboš Dobrovský, ředitelem tiskového odboru je prezidentův mluvčí Ladislav Špaček.

● Počet osob bez práce v Litavské republice roste. Podle uveřejněných údajů bylo k 1. únoru v zemi nezaměstnaných 24 351 nezaměstnaných. Jen v průběhu letošního ledna vzrostl tento počet o 3000 osob.

Prezident žádá vymezení vztahů k parlamentu a vládě Kanceléřem zůstává L. Dobrovský

Vymezení vztahů „prezident — parlament — vláda“ označil za prioritu své další práce prezident Václav Havel na věčejší první tiskové konferenci na Pražském hradě.

Tento týden se proto sejde s předsedy vládních koaličních stran, představiteli Poslanecké sněmovny a zúčastní se středěční schůze vlády. Podle V. Havla musí být přesně

kodifikován způsob, jakým premiér spolupodepisuje některá rozhodnutí prezidenta a promyšlen princip, podle kterého jedná prezident s vládou a jejími členy. Prezident věří, že

přesná úprava těchto vztahů bude hotova do měsíce. V. Havel chce být co nejpřesněji informován o legislativním procesu, aby předešel mezní alternativě — vracení zákonů. Tuto eventualitu, kdyby nastala, však nepokládá za nikak konfrontační. Prezident dále uvedl, že Snát — druhá komora parlamentu — by měl být „dříve či později naplněn“, neboť v případě jeho nenaplnění není Poslanecká sněmovna rozpustitelná. To by

Eigenes Gewebe statt Silikon

Brustkrebs! Jedes Jahr hören rund 30000 Frauen diese niederschmetternde Diagnose. Viele scheuen eine rechtzeitige Operation aus Angst, daß sie danach „verstümmelt“ sind. Dabei beträgt die Überlebenschance bei frühzeitiger Entfernung des bösartigen Tumors rund 90 Prozent. Und die Möglichkeiten, heute eine Brust zu rekonstruieren und damit die Patientin vor seelischen Schäden zu bewahren, sind enorm verbessert: In der modernen Medizin sind Silikonkissen nicht mehr die einzige Art, eine Brust nachzubilden! Heute wird in der Plastischen Chirurgie viel mit körpereigenem Gewebe gearbeitet.

Professor Gerald Spilker, Direktor der Plastischen Chirurgie am Krankenhaus Köln-Merheim: „Wir besprechen vor jeder Brustoperation beide Verfahren mit den Patientinnen. Mehr als die Hälfte entscheiden sich nicht für Silikon-Implantate, sondern für die Wiederherstellung der

Brust aus körpereigenem Gewebe.“ Die Vorteile dieses Verfahrens liegen klar auf der Hand: Da kein Fremdgewebe verwendet wird, leidet der Körper auch keine Abstoßreaktion ein. Es bilden sich keine schmerzhaften Kapseln, und die Brust fühlt sich zudem weich und natürlich an.

Professor Spilker erklärt: „Für die Rekonstruktion können Bauch- oder Rückenmuskeln verwendet werden. Die Entscheidung wird individuell getroffen. Bei schlanken Patientinnen, die kein überschüssiges Bauchgewebe haben, greift man auf die Rückenmuskulatur zurück. Frauen, die etwas mehr Gewicht haben, schlagen mit der Gewebe-Entnahme aus der Bauchmuskulatur zwei Fliegen mit einer Klappe: Ihr Bauch wird zusätzlich gestrafft.“ Ganz wichtig: Überlegen Sie sich die Entscheidung zum Aufbau aus körpereigenem Gewebe sehr genau. Dieser Schritt läßt sich im Gegensatz zu Silikonprothesen nicht mehr rückgängig machen.

Für den Wiederaufbau der Brust wird bei schlanken Patientinnen Gewebe aus der Rückenmuskulatur entnommen (Grafik mitte und rechts), bei molligen Frauen aus der Bauchmuskulatur (Grafik links)

Kde byli naši ochránci zvířat? Vražedný transport koní

PRAHA (šek): Šest uslapaných oslů a řada vážně zraněných a zdemolovaných koní. Takový je výsledek hrůzného transportu, který vyjel 20. ledna z turecké Ankar. Náklad dvou kamiónů, které neměly speciální úpravu a byly přikryty pouze plachtou, činil 45 oslů a 15 koní. Koně nebyli na korbě uvázaní a při cestě jedna oslice porodila. Je s podivem, že takováto zásilka přešla přes několik hraničních přechodů, včetně našich. Strastiplná mrazivá cesta skončila na německé celnici, přičemž během dvanácti dní, včetně dvou dní čekání na hranici, nedostala zvířata krmivo ani pití. Do konečné stanice v Kasselu kamióny nedojely nejenom proto, že veterináři předpisy v SRN jsou velmi přísné a transporty z Turecka jsou již po mnoho let zakázány, ale právě proto, že jsou odpovědnými německými pracovníky dodržovány. Nový maji-

tel koní a oslů se ještě snažil německé celníky přesvědčit, aby kamióny vpustili do vnitrozemí do karantény, ale výsledek byl jediný — reportáž na satelitní stanici SAT 1. A to nepomohla ani urgence německých ochránců zvířat.

Večer 2. února se zubožená zvířata objevila v objektu stáje MČJ Systém poblíž Podolanky u Prahy. Majitel a trenér dostihové stáje Cestmír Jíra tak vyhověl prosbě o pomoc při záchraně zvířat. Spolu s ing. Štůskovou a MVDr. Pokornou se snažili zachránit, co se dá. Šest oslů, kteří byli při transportu umačkáni a doslova ukopáni, museli však odvést do veterinárního asanačního ústavu — do kafilerky. O záchranu ostatních doslova bojují, což znamená například denně nanosít na 600 věder vody.

Na otázku, proč to všechno dělají,

odpověděl trenér Jíra stručně: „Proč? Protože jsme koňáři. Máme šest překážkových koní a naším cílem je někdy vyhrát Velkou pardubickou. Těší nás i to, že po odvysílání obou reportáží na SAT 1, druhá byla natačena v naší stáji a vysílána minulý čtvrtek, se ozvala celá řada milovníků koní ze SRN, ale hlavně od nás, umělci počínaje, přes pořadatele loňské Velké z Agentury Century až po jednotlivce. Chyběli nám však naši 'ochránci koní', kteří se tak razantně prosazovali loni v Pardubicích.“

Kdyby tady byl Karel IV.

PRAHA (peč): České královské korunovační klenoty byly ve Starém paláci Pražského hradu vystaveny od 29. ledna až do 7. února. Akčiová společnost DEMA v souvislosti s touto výstavou provedla bleskový reprezentativní průzkum názorů obyvatel Prahy. Z výsledků průzkumu je zcela jasné, proč se fronta před Pražským hradem táhla přes Staré zámecké schody skoro až k stanici metra Malostranská. Většina obyvatel hlavního města (přesně-

Petr Woblmuth poskytl naší redakci rozhovor a při příležitosti nás požádal o otištění alespoň části svého rozsáhlého článku o anarchismu. Jelikož soudíme, že pro čtenáře našeho listu není nezajímavé nahlednout na problém soudobého anarchismu z druhé strany, jako součást rozhovoru v zájmu objektivity úryvek ze zmíněného materiálu přinášíme. Neznamená to pochopitelně, že se redakce LD s následujícími textem ztotožňuje.

Anarchismus znamená cestu k menším samosprávným jednotkám - obcím - squatům - komunám, kde by byl uskutečněn princip obce. Základem pro organizování squatů je myšlenka, že je třeba obnovit občanskou samosprávu a přímou účast na správě veřejných věcí. Proto vznikají obsazené samosprávné domy. Nikoli z výstřednosti „zlaté mládeže z lepších rodin“, ale z prosté potřeby mladých lidí najít místo k bydlení a ze snahy vytvořit pro začátek alespoň zárodek obce svobodných lidí, kteří žijí takovým způsobem, že na rozdíl od majoritní společnosti mají chuť i možnost komunikovat a spolupodílet se na správě „svých“ (veřejných) věcí. Squaty v Holandsku, jako vůbec první svého druhu v Československu se o to všemožně snaží a aktivně vstupuje např. do

našeho národa. Kdyby se Karel IV. ocitl dnes v Praze a některý Pražan mu měl předvést něco z hlaviňho

torie českého státu a jejího významného představitel — Karla IV., zosobňují majestát a úctu k minulosti

Anarchismus očima aktivisty ČAS

problému odprodávání obecního majetku atd. Zastávám názor, že spolupráce a solidarita přináší daleko lepší výsledky, nežli konkurence a boj. Squatty po celém světě jsou příkladem, že lze vytvořit svobodný prostor pro život, spravovaný zásadami přímé demokracie, který je plně funkční a navíc je centrem alternativní kultury, průtuhového poradenství, nezávislé publicistiky atd. Tyto domy jsou příkladem principu obce.

Princip vojné díloby, který by někdo mohl nazvat principem státním, to jest, že občané svěří svoje práva, která technicky nejdu vykonávat jinai osobně, do rukou institucí, které svobodně vytvoří, není nijak v rozporu s anarchismem a samosprávnou společností. Ide jenom o to, jak tyto instituce vzniknou, jak budou občané kontrolovány a komu budou odpovědní. V této otázce se anarchismus s parlamentní demokracií rozchází, ni méně i my jsme příslušníci obce a patříme do kulturní společnosti, když prosazujeme myšlenky společenského uspořádání založeného na malých autonomních jednotkách.

Petr Woblmuth, aktivista Československého anarchistického sdružení, redaktor časopisu A-KONTRA

města, nejčastěji by ho vedl historickou částí po Královské cestě až na Hrad, kde by mu ukázal korunu.

● Varšava - Počet nezaměstnaných v Polsku činil na konci ledna 2.584.000 osob, což je 14 procent činného obyvatelstva.

10. února 1993 ve věku nedožitých 68 let zemřel režisér a ředitel Divadla Na zábradlí Jan Grossman. Rozloučení se zesnulým se koná 18. února 1993 v 15 hodin v Nové síni Olšanských hřbitovů v Praze 3.

ce české státnosti, připomínku his-

terou on sám nechal zhotovit. Nebo by se pochlubil účtou k němu a ukázali by mu Karlův most nebo Karlovu univerzitu (Karlovy náměstím se pravděpodobně nikdo nechce chlubit). Někdo by se zastavil před Národním nebo Stavovským divadlem. Jiný by naopak předvedl metro, pěší zónu anebo některý z moderních výstavních hotelů (Forum, Atrium). Ovšem Karel IV. by se pravděpodobně nejvíce podivil našemu ovzduší — to patří ale ke kategorii, kterou by se Pražané určitě nechlubili. Ovzduší, sídliště, špina, zanedbané kulturní památky a nešvary ve vztazích mezi lidmi by obyvatelé Prahy nejradši schovali co nejlépe.

Calbe an der Saale mit Baseballschlägern und Eisenstangen. Ein 23jähriger Gast wurde schwer, ein 28jähriger leicht verletzt. Drei der Angreifer wurden nach Polizeiangaben vorläufig festgenommen. In Dessau stürmten kurz nach Mitternacht rund 20 mit Schusswaffen und Baseballschlägern bewaffnete Gewalttäter eine Diskothek. Sie schossen mehrfach in die Luft, drei Gäste wurden durch Schläge verletzt. Die Täter flüchteten unerkannt.

In den thüringischen Städten Suhl und Mühlhausen demonstrieren insgesamt mehr als 1000 Jugendliche gegen Neofaschismus.

Optimismus je na místě!

Premiér české vlády Václav Klaus

Lidská duše je od přfrody nedůvěřivá a podezřívavá. Všimá si spíše negativního než pozitivního, všimá si neúspěchů a daleko méně úspěchů, zaobírá se problémy, a nikoli ne-problémy. Lidské duši pomáhají i opoziční politikové, kteří jsou rozenými specialisty na vynalézání problémů. A velmi moc jí pomáhají i novináři hledající náměty pro originální palcové titulky.

Přesto stojí za to občas něco pozitivního zmínit - např., že měnová rozlučka proběhla tak hladkým a klidným způsobem, že ji veřejnost téměř ani nezaregistrovala, že dělení majetku a budov velvyslanectví v celém světě nevyvolalo žádné spory (a tím naši diskreditaci v očích tamní veřejnosti), že jsme přes všechny několikadenní potíže zvládli náběh na zavedení daně z přidané hodnoty, že si pořád udržujeme pravděpodobně nejnižší míru nezaměstnanosti na světě, atd. atd.

Vláda je pod nepřetržitým tlakem a obviňováním, že maluje věci různými barvami a že je realita vždycky horší než její analýzy a prognózy. Musím argumentovat, že to není pravda a že se vládní ekonomové ve svých prognózách mylí daleko méně než ekonomové nevládní.

Uvedme dva nejčerstvější příklady. V listopadu 1991 jsme při sestavování státního rozpočtu předvíдали pro rok 1992 pokles hrubého domácího produktu (HDP) zhruba o 5 %. Mysleli jsme si, že to může být dokonce o i až 2 % ještě horší, ale protože to nebylo úplně jasné, rozhodli jsme se radši „nestrašit“ veřejnost více, než je třeba. Věřili jsme v ekonomické oživení uprostřed roku 1992 a otázkou pro nás bylo jediné to, kdy přesně k němu dojde. Následující graf nám ukazuje první předběžná data o vývoji HDP v jednotlivých čtvrtletích posledních dvou let.

Na grafu vidíme, že se v průběhu roku 1991 rychlost poklesu HDP značně zrychlovala, že první dvě čtvrtletí 1992 znamenala další pokles (ale už daleko pomalejší) a že třetí a čtvrté čtvrtletí 1992 představují obrát k ekonomickému vzestupu - 3. čtvrtletí o pouhé 1 %, 4. čtvrtletí však už o 4 %. Výsledkem

je to, že pokles HDP za celý rok 1992 činí 6,7 %, což je velmi blízké odhadovaným 5 % (s vědomou obavou o další 1 až 2 %). Ted' jde jediné o to, aby měnová rozlučka neznamena-ta takový pokles obchodu se Slovenskem, který by vedl k zabzdění tohoto nadějného vzestupu. Byla by to velmi nemilá daň za konec společného státu.

Přírůstek hrubého domácího produktu (v %): (proti stejnému čtvrtletí minulého roku)

und Ausländer, lebten laut Polizei in den Wohnungen über dem Laden. Das Geschäft sei ausgebrannt. Neun der Verletzten seien inzwischen aus dem Krankenhaus entlassen worden. Der Sachschaden betrage 500 000 Mark.

Rechtsradikale Jugendbanden griffen in Sachsen-Anhalt Kneipen, Klubs und Diskotheken an. Sechs Menschen wurden verletzt. In der Nacht zum Samstag über-

fielen zehn bis 15 Jugendliche eine Gaststätte in Wernigerode, beschimpften einen deutschen Besucher als „Asiantenschwein“ und verwüsteten das Lokal. Beim Angriff auf eine Gaststätte in Wust (Sachsen) richteten rechtsgerichtete Jugendliche in der gleichen Nacht erheblichen Sachschaden an.

In der Nacht zum Sonntag attackierten rund 100 Hooligans eine Gaststätte in

Vláda je stále peskována za inflaci, která je nepochybně vyšší, než jakou bychom si ji jako občané (a majitelé úspor) přáli. Nicméně bychom měli vědět, že je naše míra inflace výrazně nižší než ve všech dalších postkomunistických zemích. První odhady míry inflace za rok 1992 naznačují, že proti 23 % v Maďarsku, 50 % v Polsku, 90 % v Bulharsku a skončíme třeba u 2.500 % na Ukrajině byla míra inflace v České republice „pouze“ 11 %. A opět to porovnejme s prognózou uvedenou v zákoně o státním rozpočtu. Předpokládali jsme výše méně plynulou inflaci řádově o 1 % měsíčně, tedy ročně o něco více než 12 %. V polovině roku se zdálo, že by to mohlo být dokonce jenom jednociferné číslo, ale říjen-listopad to trochu pokazily. Nicméně byla míra inflace v roce 1992 dokonce trochu nižší, než jsme předpokládali. Neslyšel a neviděl jsem ani jeden jediný komentář, který by argumentoval v tomto směru; takový vý-

sledek se bere jako naprostá samozřejmost. Opět jde hlavně o to, jak obstojíme v roce 1993. I pro letošní rok jsme předvíдали inflaci nenulovou, i když poněkud jinou než v roce 1992. Očekávali jsme jednorázový skok cen po zavedení daně z přidané hodnoty - zhruba o 6 až 7 % (skutečnost byla bohužel o 8,5 %) - a zhruba další 10% inflační růst ve zbytku roku 1993. Věřím, že měnová politika České národní banky rychlejší inflaci nedovolí a že finanční politika státu k tomu nedá žádný dodatečný impuls.

Rád čtu novinové i časopisové ekonomické analýzy, ale byl bych opravdu rád, kdyby pochválily to, co si pochvalu zaslouží.

Václav Klaus

EDZARD REUTER, Vorstandsvorsitzender der Daimler-Benz AG, hält Spitzenpolitiker für unterbezahlt. In der Zeitung Welt am Sonntag bezeichnete Reuter es als „völlig unvertretbar, daß der deutsche Bundeskanzler einen Bruchteil des Gel-

Wprost o české politice

Češi, již bez slovenské koule u nohy, chtějí dojít do sjednocené Evropy mnohem dříve než jejich partneři z visegrádské skupiny.

Praha nedodrží předrozvodové závazky a v neplánovaném tempu likviduje všechny odstranitelné svazky s Bratislavou. Je stále zjevnější, že rozpad státu byl součástí dříve připravené koncepce. První oběti rozvodu se stala společná měna. Ve frontě na likvidaci čeká cel-ní unie, které už málokdo věští delší trvání než do Silvestra. Určitě to bude obtížnější než v případě měny. Ale není úsilí, jež by pražská vláda nevyvinula, aby se co nejdříve zbavila slabšího slovenského partnera. Navzdory slibům o prioritním charakteru se vztahy se Sloven-

skou republikou staly chladnými. Sice je to hanba, ale odpovídá to stalinské zásadě politika nezná sentiment.

Změnila se i česká politika vůči Polsku. ČR nechce být dědičkou zahraniční politiky ČSFR. Češi hodlají co nejrychleji pospíchat na Západ. Integrace samozřejmě povede přes Německo. Je jasné, že stav česko-polských vztahů bude záviset na polsko-německých vztazích. Čím budou lepší, tím budeme pro Prahu hodnotnějším partnerem, každé narušení se naopak nepříznivě projeví v česko-polských vztazích.

des verdient, das ich verdiene“. Er äußerte „die große Sorge, ob unser Politischer Nachwuchs qualifiziert ist“. Erhöhen lasse sich die Attraktivität der Politik „möglicherweise auch mit mehr Geld“.

Zehn Menschen in Ludwigshafen verletzt / Lokale attackiert

FRANKFURT A. M., 14. Februar (Reuter/AP/dpa). Bei einem Brandanschlag am Sonntag morgen zehnten Menschen verletzt worden. Die Verletzten, Deutsche auf ein türkisches Lebensmittelgeschäft

in der Ludwigshafener Innenstadt sind am Sonntag morgen zehnten Menschen verletzt worden. Die Verletzten, Deutsche auf ein türkisches Lebensmittelgeschäft

Mečiar zasáhl proti dvěma »neposlušným« M. Kňažko neodstoupí

BRATISLAVA (mz): Na mimořádném zasedání republikového představenstva HZDS, které se uskutečnilo v sobotu v Bratislavě, vyzval premiér Mečiar ministra zahraničních věcí Milana Kňažka, aby podal demisi.

M. Kňažko odmítá odstoupit z funkce a prohlásil, že chce i nadále setrvat v HZDS a prosazovat zde takovou politiku, která je v souladu s původním politickým programem hnutí a neporušuje základní principy demokracie. Předseda republikové rady HZDS a jedna z předních demokracií a tedy opozičně orientovaných osobností hnutí Rudolf Filkus reagoval na současný vývoj uvnitř HZDS tím, že rezignoval na svoji funkci. Jeho protestní čin je chápán jako vyjádření nedůvěry premiéru Mečiarovi a jeho vládě, která není schopna odpovídajícím způsobem reagovat na prudce se vyostřující roz-

Stíhání zastaveno

PRAHA: Trestní stíhání proti 67letému nevidomému Karlu Bursíkovi, který 26. ledna v době volby prezidenta republiky policii anonymně telefonicky oznámil, že v budově

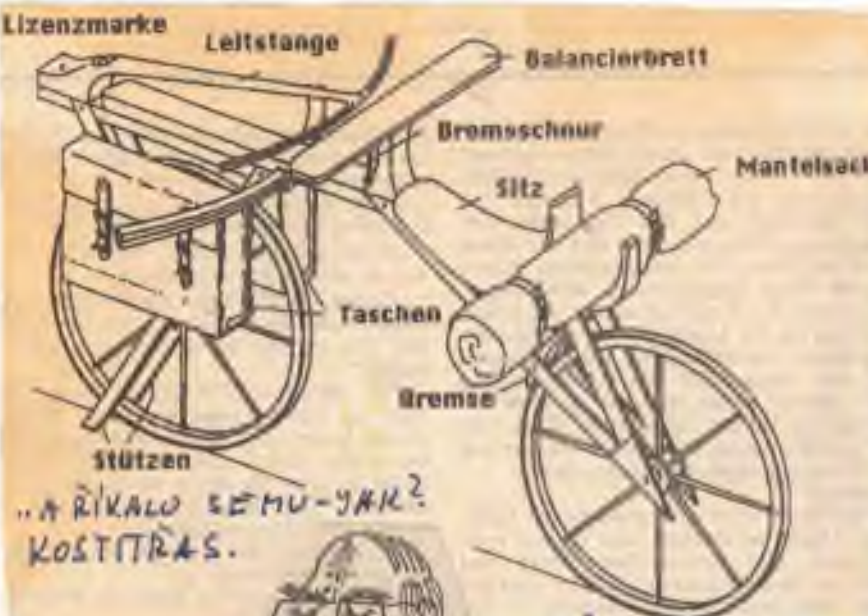
sněmovny je bomba, bylo v pátek zastaveno. Vyšetřovatel o tom rozhodl vzhledem k osobě obviněného, k jeho doznání těsně po činu a k osobním poměrům.

Hotel Praha konečně jinak

PRAHA (trel): Dlouhodobý úvěr ve výši 19,5 milionů dolarů získal od Evropské banky pro obnovu a rozvoj (BERD) vítězný projekt na přestavbu a obnovu hotelu Praha. Hotel, který nákladem 888 milionů Kčs nechalo postavit někdejší ÚV KSC, byl převlečen v roce 1990 do majetku městské části Praha 6. Ta vzápětí vypsal veřejnou soutěž na jeho rekonstrukci a provozování. Rok poté byl ze 190 účastníků soutěže vybrán po několika kolech vítězný projekt.

Konsorcium 30 britských, českých, italských a rakouských společností s názvem European Plaza Development hodlá do hotelu investovat 92 milionů dolarů. Přístavbu jednoho křídla a rekonstrukci stávajících 124 pokojů se ubytovací kapacita hotelu zvýší na 320 pětižebříčkových pokojů světové

Marina Navrátilová vyhrála ve dvouhře svůj 162. turnaj, se Sukovou vyhrála i dvouhru. Agentury připomínají, že svůj první turnaj vyhrála v Plzeň v době, kdy M. Selesová ještě nebyla na světě. Po finálovém utkání požádala Navrátilová 6800 diváků v hledišti o minutu ticha za zesnulého A. Ashe.

„A ŘIKALO SEMU-YAK?
KOSTITRAS.“

TAK AŽ JE ZDÍ
NA TOMHLE...

VOLE VOLE! BUDEME MÍT KUŘE

Den Ursachen der Spaltung der CSFR spürten Pavel Kohout und Agnes Kalinova, Gäste der Autoren-Matinee, nach.

Vom Ende einer Ehe

Pavel Kohout erzählt

Hunderttausend jubelten Pavel Kohout am 27. November 1989 in der slowakischen Hauptstadt Bratislava zu, als er nach zwölf Jahre dauerndem Zwangsexil in die Tschechoslowakei zurückkehrte. Die Slowaken begrüßten ihn, den Tschechen, mit Sprechchören: „Willkommen zu Hause!“ Kaum drei Jahre nach der Begeisterung der sanften Revolution war Kohouts Heimat schon gespalten. Der Ex-Kommunist und spätere Mitbegründer der Bürgerrechtsbewegung „Charta 77“, der sich selbst als „gebürtiger Tschechoslowake“ bezeichnet, empfindet die Trennung der CSFR als „schrecklichen Rückschlag für beide Nationen, der uns beide schrecklich viel kosten wird“.

Bei der Autorenmatinee der Zeil-Galerie und der Frankfurter Rundschau am Sonntag versuchte der Schriftsteller und Dramatiker zusammen mit der in München lebenden slowakischen Journalistin Agnes Kalinova ein wenig den Ursachen der Spaltung nachzuspüren, das „exotische, orientalische“ Land (Kohout), das jetzt zweigeteilt ist, in Mentalität und Geschichte den deutschen Zuhörern aufzuschließen.

Das Schicksal habe es den Slowaken niemals gegönnt, „ihre Staatlichkeit ausleben“, versuchte Kohout zu begründen, warum der Drang nach Eigenstaatlichkeit dort so ausgeprägt ist. „Die Tschechen haben sich sehr schnell an die Rolle des größeren Bruders gewöhnt“, zum Part des ungeliebten Oberlehrers war es da nur ein kleiner Schritt.

Die Slowakin Kalinova ließ Kohouts Feststellung vom Mangel an einer Schicht slowakischer Intelligenz unwidersprochen. Sie unterstrich die historisch bedingten Unterschiede zwischen Tschechen, die immer „in einer Symbiose mit Deutschland gelebt“ hätten und den Slowaken im Einflußbereich Ungarns und diagnostizierte Mentalitätsunterschiede, die sich in konkreter Politik niederschlagen. So wie man sich in Bratislava für einen sozial abgefederten, langsameren Weg der Wirtschaftsreformen nach dem Ende des Kommunismus entschieden hat, so hätten sich die beiden Teilrepubliken bereits zu kommunistischen Zeiten auch im Umgang mit den Dissidenten unterschieden. Während die Machthaber in Prag sie zum Fensterputzen oder ans Fließband schickten, habe man in der Slowakei, wo es eine Tendenz gebe, alles nicht so ernst zu nehmen, versucht, sie durch eher sanfte Sanktionen zu korrumpieren.

Die Scheidung der „Ehe“ (Kohout) geht inzwischen schnell und gründlich vonstatten. So ist man etwa von der für eine längere Übergangszeit geplanten Währungsunion in Prag und Bratislava abgerückt, verschiedene Aufdrucke auf den Kronen-Scheinen sind die Vorstufe der schnellen Währungstrennung. Die wirtschaftliche Trennung, darauf machten Kohout und Kalinova aufmerksam, trifft aufgrund der unterschiedlichen Wirtschaftsstruktur beider Republiken Slowaken wesentlich härter als Böhmen und Mähren.

Die Bewältigung der Trennungsfolgen und die Aufarbeitung der Vergangenheit beschäftigt die beiden Geschiedenen, das wurde in dem Gespräch deutlich, zu sehr, als daß ein unbefangener Blick nach vorn getan werden könnte: Von einer möglichen gemeinsamen Zukunft in Europa — beide Republiken streben als Fernziel die

Mitgliedschaft in der EG an —, gar von einem erneuten Zusammengehen von Tschechen und Slowaken in einer losen Föderation war keine Rede.

Daß der politische Chronist Kohout nicht so schnell zur Tagesordnung übergehen will, belegten auch die Auszüge aus seinem neuen Buch „Ich schneie“, die er vorlas. Mit kriminalistischer Beharrlichkeit begibt sich eine Frau auf die Suche nach der Wahrheit in den Stasi-Verstrickungen von zweien, die ihr nahe stehen. Beharrlichkeit ist ein Prinzip, das Kohout auch für seine Arbeit gern in Anspruch nimmt. „Der stete Tropfen höhlt den Stein“, übersetzt er das lateinische Diktum, das ihm so gefällt, daß er damit das Gespräch beendet.

— A PŮRT TEN BOLÍVIV, FOKÉ
MŮ TÁPEA VACULIÁ?

Léčí se vodkou

MOSKVA: Finanční náhradu za výdaje na protistresovou léčebnou kúru vymáhá od ruské televize válečný invalida J. Zjabkin ze Saratovské oblasti. U moskevského soudu se dožaduje, aby mu oba programy televize vyplatily 68 000 rublů (asi 113 dolarů). Částka odpovídá jeho ročním nákladům na každodenní ruskou míru „sto gramů“ vodky a deset deka salámu, nezbytného pro „zajedení“. Důchodce Zjabkin si podle sobotního vydání listu Něžavisimaja gazeta stěžuje, že reklamy, které se stávají stále výraznější součástí programů ruské televize, mu způsobují psychologický stres. Tvrdí, že reklamy v něm vzbuzují „zběsilost, nenávisť a zlobu“ vůči televizi, jichž se dokáže zbavit jedině díky léčebnému účinku vodky a salámu.

v této souvislosti varoval, že má důvěryhodné zprávy o tom, že ministr zdravotnictví Viliam Sobota se projevuje jako mimořádně slabý a nezvládá řízení svého resortu, který je ve velice zlému stavu. Ján Čarnogurský upozornil také na fakt, že dokud nebude zvolen slovenský prezident, není možné odvolat ministra z funkce.

Na předkolapsový stav slovenského zdravotnictví upozornil bývalý ministr A. Rakús na vědecké tiskové konferenci Křesťanskodemokratického hnutí. Podle jeho slov se slovenské zdravotnictví, v případě že nedostane finanční injekci, do měsíce položí na lopatky. Předseda KDH Ján Čarnogurský

Nach zwei Wochen Smog rauchen die Schlote wieder

PRAG, 15. Februar. Die knapp zweiwöchige Smogkatastrophe in Nordböhmen ist vorerst vorüber. Der tschechische Rundfunk meldete am Montag nachmittag, der Schadstoffgehalt in der Luft näherte sich bereits wieder den amtlichen Grenzwerten. Für den morgigen Mittwoch sei damit zu rechnen, daß die Werte, die für die Auslösung von Smogalarm maßgebend sind, in allen Teilen des Industriegebietes unterschritten werden. Bereits am heutigen Dienstag dürfen Be- triebe und Kraftwerke, die mit ihren un- gefilterten Abgasen entscheidend zur Luftbelastung in dem Braunkohlerevier beitragen, ihre während des Smogalarms gedrosselte Produktion wieder in vollem Umfang aufnehmen. Die politische Dis- kussion über die Bewältigung der haus- gemachten „Naturkatastrophe“ dauert in- dessen an.

Die Smogkatastrophe in nordböhmischen Städten, die aufgrund ihrer Kessel- lage am Fuß des Erzgebirges und im Elbe- tal von Inversionswetterlagen besonders betroffen sind, übertraf auch die regelmä- ßig in dieser Klimasituation auftretende verheerende Luftverschmutzung vergan- gener Jahre. So hatte der Schwefeldioxid- gehalt der Luft die amtlichen Grenzwerte mit 800 Mikrogramm pro Kubikmeter stellenweise um mehr als das Fünffache überschritten. Viele Kindergärten und Schulen in Nordböhmen blieben am Mon- tag noch geschlossen. Wo der Unterricht weiterging, verteilten die Behörden Vit- aminpräparate zur „Stärkung der Wider- standskräfte“ der Schüler. In den Stadt- zentren galt ein Fahrverbot für private Kraftfahrzeuge. In der nordböhmischen Stadt Teplice (Teplitz) verkehrten die öf- fentlichen Nahverkehrsmittel zum Null- tarif. Die Kosten soll nach dem Willen der Stadtväter die tschechische Regie- rung übernehmen. Inzwischen mehren sich die Vorwürfe von Kommunalpoliti- kern und Medizinern aus Nordböhmen, die Region mit ihren Umweltproblemen

Slušnost a zákony

Mrtvá a napůl mrtvá zvířata jsou koncem nenápadného dra- matu ve dvou kamionech. Chce se vsadit a zeptat: „Kde je lidská slušnost?“

Ulicemi českých měst pocho- dují skinheadi a hajlují. Jejich zvláštní „slušnost“ stojí hrdě na koncích baseballových pálek, ta

obyčejná, tradiční, lidská kamsí utekla. Politik bez zábran využí- vá svého postavení a získává peníze nezáklad pro své už nepo- litické bohatství. Slušnost se udává hromádkou peněz.

Pořád se dovoláváme slušnos- tí, Karel Čapek dokonce vrací- né želez, že není možné založit Stranu slušných lidí. Anebovat na lidskou slušnost

a dokonce se na ni spoléhat je dilem naivita, dilem pokrytectví. Je zkušností lidský dějinnou i osobně životní, že slušnost do- stává zpravidla od neslušnosti napráskáno. Není-li chráněna ženou.

Veškerá slušnost je poslavena na zákonech a jejich dodržová- ní. Nehledějme tedy příčinu

smrti oslu a polosmrtu komi v ne- slušnosti tureckých řidičů kami- onů. Pokud by byly dodržovány zákony dříve než na německých hranicích, nemuseli jsme po ta- kové slušnosti vůbec volat.

Nechťjme akademickou sluš- nost po těch, kdo volají „Sieg he- ili!“, ale vzpomeníme, že existují zákony o propagaci nacismu a fasismu a žadejme, at se dle nich jedná.

Nesudíme neslušnost hrabi- vých politiků dle morálních zá- sad. Ptejme se, proč nejsou schváleny či proč se nedodržují zákony, které jim brání zneuží- vat funkce ve vlastní prospěch.

Společenská slušnost a morál- ka nebyly a nejsou vymezeny abstraktními hesly. Určují je zá- kony a jejich dodržování. Ty jsou základními garandy lidské

slušnosti.

Ta nězná, křehká, soukromě- člověčí je pouze jejich nadstav- bou.

● Na 205 000 Poláků loni legálně pracovalo v zahraničí na základě mezinárodních smluv. Nejvíce — 197 000 — bylo za prací v SRN, 8 000 ve Francii a 300 v tehdejší Česko- slovensku.

Die Wälder in Nordböhmen sind größtenteils schon tot.

(Bild: Glaser)

te, jedoch, die Gesundheitsämter in Nord- böhmen brauchten weder finanzielle noch organisatorische Hilfe. Die örtlichen Fachleute hätten die „gegenwärtige Epi- sode der Luftverunreinigung“ gut im Griff.

Die breite Diskussion der Umweltkata- strophe in den Medien hat allerdings in- zwischen bei der Republikregierung Wir- kung gezeigt. Der tschechische Finanzmi- nister Ivan Kocarik wies darauf hin, das Kabinett werde 1,16 Milliarden Kronen (rund 65 Millionen Mark) für ökologische Maßnahmen in Nordböhmen zur Verfü-

gung stellen. Laut Aussage von Um- weltminister Frantisek Benda wird diese Summe jedoch nur ausreichen, wenn man unter Bewältigung des Problems verstehet, die Kinder vorübergehend mit Bussen aus der Region wegzukarren.

Für den tschechischen Ministerpräsi- denten Vaclav Klaus ist die Umweltkata- strophe ein Argument für den Ausbau der Atomenergie. Da der Smog zweifellos durch die Energiegewinnung aus Braun- kohle entstehe, müsse nun schleunigst das südböhmische Atomkraftwerk Teme- lin fertiggestellt werden.

PRAHA (dap): V současné době je v našich uprchlických táborech 446 osob, kteří se ucházejí o azyl v ČR. Pouhým třinácti z nich byl do- posud přiznán uprchlický statut. Největší množství žadatelů pochází z Rumunska, zemi SNS, bývalé Jugoslávie a Bulharska. Od srpna 1990 do února 1993 prošlo uprchlickými tábory na území bývalé ČSFR 5 220 uprchlíků. 4 329 podalo žádost o azyl, 826 byl tato žádost vyřizena klad- ně. Kromě těchto osob se dnes na území ČR nachází zhruba 2 000 lidí ze zemi bývalé Jugoslávie, jimž je ve spolupráci s mezinárodními organiza- cemi poskytována humanitární pomoc. Informovala nás o tom zástupkyne tiskového mluvčího MV Beata Berniková.

JAKÝ JE KURS?

Británie	1 GBP	43.06	(43.22)
Francie	1 FRF	5.36	(5.36)
Itálie	1 000 ITL	19.59	(19.74)
Rakousko	1 ATS	2.56	(2.57)
SRN	1 DEM	18.05	(18.11)
Švýcarsko	1 CHF	19.51	(19.52)
USA	1 USD	29.85	(29.75)

42.2.93

Kurs slovenské koruny neminili vážně

Včerejší prodej slovenské koruny za 1,20 koruny Kč, který si pro síť svých poboček určila Česká spořitelna, nelze považovat za nic jiného než za signál, že o prodej slovenské měny nemá zatím zájem. Oproti všem očekáváním vysoko nasazený prodejní kurs slovenské koruny vysvětluje ředitel devizového odboru M. Horyna faktem, že ČS nechce riskovat nákup slovenských korun od České národní banky v poměru 1:1 a očekávala, že je za 80 haléřů získá výhodněji přímo od slovenských občanů. „Pondělní a úterní kurs s tak širokým rozpětím lze považovat za výjimečný. Od středy ho chceme zužovat.“

Ode dneška bude Česká spořitelna prodávat slovenskou korunu už za 1,05 Kč a nakupovat za 95 haléřů. Československá obchodní banka prodává od pondělka slovenskou korunu za 99 haléřů a Investiční banka začne zítra s prodejem za 1,20 Kč. Klíčovým dnem pro všechny bankovní subjekty působící v prodeji a nákupu slovenské měny bude však pátek. Od

tohoto dne začne totiž první po měnové odluce operovat se slovenskými penězi Komerční banka.

Tento peněžní ústav, který má v republice největší množství směnárenských míst, totiž začne prodávat a nakupovat slovenskou měnu jako téměř poslední. Nesprávně stanovený počáteční kurs by ji tak mohl připravit o víc než ostatní, a tak taktika oddalování je přes všechny výhrady s nepohodlím případných klientů pochopitelná. Jak nám sdělil jeden z bankovních odborníků, kurs obou měn bude záviset na plnění platební dohody. Přes každodenní přehled o výsledcích lze první kvalifikovaný odhad udělat až za čtrnáct dnů. V současné době lze o vývoji obou ekonomik jen spekulovat. Nicméně, každý den k dobru dává větší šanci, jak se přesněji strefit do skutečného tržního kursu.

Podle informací, kterých se nám včera dostalo, peněžní ústavy ignorují nabídku slovenské měny od České národní banky. Platí to i o Komerční bance, která demento-

vala údajný mnohamilionový nákup slovenských korun od České národní banky. Slovenská hotovost ČNB je podle náměstka ředitele K. Bednáře u Komerční banky jen deponovaná. Vrchní ředitel KB J. Mareš včera opět potvrdil, že Komerční banka zatím od ČNB slovenské koruny koupit nemíní, protože stanovený kurs 1:1, za který ČNB slovenské koruny poskytuje, je příliš riskantní. Podobně jako Česká spořitelna si Komerční banka bude peníze opatřovat přímo od slovenských klientů, u nichž očekává „větší hlad po českých korunách“. Je tedy otázka, kdy bude Česká národní banka ochotna z počátečního kursu slevit.

Podle informací ze včerejšího dne se ovšem Slováci s penězi do českých bank nijak nehrnou, a opačně, Češi vyčkávají, až za své koruny dostanou větší slovenský obnos. Pokud Komerční banka nezmění svou dosavadní strategii, pak by slovenská koruna podle toho, jak se vyvíjí dosavadní diskuze, neměla stát víc než 70 až 80 haléřů.

Na Náchodsku pracují cizinci

Na tato místa velmi často nemohou nastoupit. Podniky jsou proto nuceny ve stále větší míře zaměstnávat cizí státní příslušníky. Proto Úřad práce v Náchodě zatím vydal pracovní povolení pro 85 pracovníků z Polska a pro osm z Ukrajiny. Pracovní povolení má zatím 10 Vietnamců, kteří mohou prodávat v pouličních stáncích.

NÁCHOD (rc): Největší míra nezaměstnanosti ve východočeském regionu je v okrese Náchod. 942 nezaměstnaných představuje jen 1,63 %. Úřad práce v Náchodě má pro ně k dispozici 1104 volných pracovních míst. Mnohé textilky, které na Náchodsku převážují, pracují na dvě nebo tři směny, takže vznikají problémy pro matky s dětmi, které

Devalvace na Slovensku sníží inflaci v České republice

Ekonomičtí experti o devalvaci

O možných dopadech všeobecně očekávané devalvace slovenské koruny na českou ekonomiku hovořili zpravodajové LD s guvernérem České národní banky Josefem Tošovským.

„Devalvace na Slovensku sníží inflaci v České republice,“ prohlásil guvernéř ČNB v rozhovoru se zpravodaji našeho listu. Dovozy ze Slovenska by se totiž zlevnily, a to by jistě přispělo ke stabilitě, případně dokonce ke snížení cenové hladiny na českém trhu.

Pokud jde o spekulativní otázku možné konkurenční hrozby levného slovenského zboží pro ekonomickou situaci českých podniků, guvernéř Tošovský ne-

zastíral, že to může způsobit nepříjemný dopad. „Obchodní styk mezi oběma republikami pravděpodobně rychle poklesne, neboť může dojít k prudkému nárůstu věřitelského salda ČR, které nebude dále zájem zvyšovat. Byly by to na dlouhou umrtné peníze se vzdálenou návratností.“

V tom případě, jak řekl, nebude mít Česká republika zájem o vývoz českého zboží na Slovensko a bude se bránit

prostřednictvím zněny kursu a dalšími administrativními překážkami.

„Podniky platební smlouvou dostávají určitý čas a prostor k adaptaci na nové podmínky a k vyhledání nových odbytišť,“ zdůraznil J. Tošovský.

U kontraktů, které podnikatelé uzavřou po 8. únoru, doporučil zvolit jako zúčtovací jednotku nejlépe české koruny nebo ECU. Zdůraznil, že české firmy musí od pondělka počítat s tím, že slovenské partnery jsou v pozici jakýchkoliv jiných zahraničních subjektů.

Ashe zemřel

NEW YORK: Americký tenista Arthur Ashe (49 let) zemřel v sobotu v New Yorku na následky zápalu plic vyvolaného onemocněním AIDS. A. Ashe, který jako první tenista černé pleti vyhrál v roce 1975 Wimbledon a v letech 1968 (viťežství v New Yorku) a 1975 vedl světový žebříček, byl virem HIV infikován v roce 1983 při operaci srdce.

Ples v Opeře s demonstranty, ale bez rajčat Delon prezidenta nepřivedl

Téměř tři čtvrtě hodiny dokázali hosté pražského plesu v Opeře čekat v chladu a průvanu foyeru Smetanova divadla na patrona a hvězdu plesu Alaina Delona. Ten prošel špalírem ochranky dvacet minut před zahájením v doprovodu naší honorární konzulky Suzany Mausové.

Samotný ples začal polkou z Prodané nevěsty v provedení baletu Státní opery Praha, vystoupením sólistky vídeňské Volksoper a Českou besedou v nastudování tanečního mistra Ivana Martina. O půlnoci na taneční parket napochodovala hudba Hradní stráže. Podle slov K. Drgáče, ředitele Státní

napochodovala hudba Hradní stráže. Podle slov K. Drgáče, ředitele Státní opery Praha, šlo o pozdrav prezidenta V. Havla, u kterého se A. Delon na cestě z letiště na několik minut zastavil. Právě mnoha hosty očekávaný V. Havel či V. Klaus však v sobotní Opeře nebyli. Chyběli zde i další politické. Letošní ples se tak stal spíše setkáním domácích podnikatelů, pří-

myslníků a finančníků. „Ať skutečně nejste ve Vídni,“ komentoval bůst jeden bývalý politik.

Ani letos ovšem na Operu nezapomněli anarchisté, kteří před rokem vylákali plesové hosty sprškou rajčat a vatek demonstrantů setkalo s neprostupnými korunami tvořenými členy městské policie a některých bezpečnostních agentur. Z hloučku mladíků se jen čas od času ozvaly výkřiky odzvučující setkání celebrit a jedenkrát i pokus o zpěv komunistické Internaci-onály.

Výročí Selské jízdy

V těchto dnech vzpomínáme 68. výročí založení Selské jízdy naší největší předválečné zemědělské organizace, která v době své slávy měla 26 408 členů. Nyní po obnovení činnosti mladí chlápci a děvčata, kteří se přihlásili na adrese Selské jízdy, 272 01 Kladno, Francouzská 2464, vyvíjí zvlášť na našich vesních sportovní, kulturní a společenskou činnost.

Deutsche erneut Reiseweltmeister Die Deutschen waren auch 1992 die Reiseweltmeister, stellt das BAT-Freizzeit-Forschungsinstitut in Hamburg fest: 57 Prozent der West- und 58 Prozent der Ostdeutschen führen länger als vier Tage in Urlaub, vier Prozent mehr als 1991.

Otřesený 85letý spisovatel

„Dej sem prachy, nebo ti rozbijem držku,“ vykřikl 16letý Daniel J. a spolu se stejně starým Danielem N. srazili na zem 85letého Jaroslava Foglara, tvůrce proslulých Rychlých šípů. V jeho bytě osamělého spisovatele ztloukli, hledali peníze a nakonec se pokusili ukrást alespoň magnetofon a krabici s prošlými čokoládami. Volání napadeného o pomoc našťásti zaslechli sousedé. Přivolaný Michal Sádecký, mimochodem dříve též člen Foglarova oddílu, přiběhl chránit spisovatele s mačetou v ruce. Včera se tímto případem, který se stal 18. listopadu loňského roku, zabýval na svém hlavním líčení Obvodní soud pro Prahu 3.

„Byl jsem totálně otřesen,“ řekl nám včera Jaroslav Foglar. Jak bylo zjištěno při vyšetřování, oba mladistvé pachatele navedl na stopu spisovatele nezletilý Jiří H. Ten se s živoucím symbolem skautingu a ideálů chlapecké slušnosti seznámil v roce 1989, kdy mu přišel poděkovat za ochranu své sestry před psím pokusáním. Vděk ale brzy vystřídaly opakované krádeže padesátikorán a stokorun. V říjnu 1992 ukradl dokonce vkladní knížku a desetitisícovou hotovost, pocházející z Foglarovy publikační činnosti. Se svým „zlatým dolem“ se pochlubil kamarádům učňům, kteří se rozhodli spisovatele přepadnout.

První pokus o loupež vzdali, když je Jaroslav Foglar, kterému se představili jako jeho čtenáři, do bytu nepřijali. Podruhé — odpoledne onoho 18. listopadu — byl Daniel N. zadržen Michalem Sádeckým, Daniel J. ze sedmého patra krkolomně uprchl po hromosvodu.

Při vyšetřování loupežného přepadení se ukázalo, že Daniel J. má navíc na svědomí i vloupání do několika obchodů, kde kradl cigarety, alkohol a džínsy. Když ho duchovní otec Mírka Dušina včera po svědecké výpovědi vyzval, aby mu pohlédl do očí, drobný chlapec s drzým obli-

čejem jen hluboce sklonil hlavu.

„Za loupežné přepadení hrozí oběma mladistvým obviněným poloviční trest sazby, tedy od jednoho roku do pěti let odnětí svobody,“ řekl včera LD předseda senátu Mgr. Petr Novák. Ačkoli sám Jaroslav Foglar je pro potrestání tohoto činu, možná výše trestu jej zarazila. „Vždyť mají celý život před sebou,“ řekl. Obvodní soud pro Prahu 3 včera líčení odročil. Chce vyslechnout svědka, který souvisí s další trestnou činností Daniela J.

znělo minimium výčitek, tak obvyklých z dob prvního Mečiarova premírování. Vzájemné obviňování by nanejvýš oddalovalo dohodu, prodlužovalo nesmyslnou polofederaci a zvyšovalo vzájemnou nenávisť. Světlo jsme beztlak už začali připomínat Srbsko a Chorvatsko a obávám se, že české — byť věcné — výkyvy vůči politice HZDS by bral jako přecitlivělou reakci. Bylo tedy i taktičtější navenek akcentovat dojemnou shodu, v níž se rozbíjíme, než důvody, které k tomu vedou.

Bojím se, že tato práve bude muset po rozdělení pokračovat. Pan Havel se třeba bude na oficiální návštěvě vyptávat, proč bylo zastaveno vyšetřování krádeže v Tisové vile. Těžko bude pan Zelenec celé dny psát protestní máty proti porušení demokracie, stejně by končily v Křaňčkově koši. Současně česká koalice, kdysi bijící se po boku VPŇ za transformaci, musí na tehdejšího soupeře rezignovat. Přesto si myslím, že by měla reprezentace SR cítit, že jedná před zrakem celého demokratického společenství, kam SR stále ještě patří. Pravdivý obraz Slovenska bude teď záležet především na novinářích. Snad se za ně MZV ČR aspoň nebude omlouvat, jako kdysi FMZV. Víc zatím nemůžu. A to je právě smutné.

J. K. CERVENKA, Praha 5

Karta jménem azyl

BONN: Česká republika připustí tranzit odminutých žadatelů o azyl z Německa do jejich vlasti jen v přesně stanovených kontingentech a za dohodnutých podmínek. V rozhovoru pro sobotní vydání německého listu Frankfurter Rundschau to uvádí český ministr vnitra J. Ruml. Konkrétně jde podle českého politika o zpětnou pře-

pravu 40 000 rumunských uprchlíků, což Bonn domluvil s Bukureští. Praha přistoupí na tranzit přes ČR jen tehdy, pokud Německo uzavře dohody o takových tranzitních akcích také se Slovenskem a Maďarskem. „Zkusíme to s jedním vlakem a uvidíme, jaké budou zkušenosti,“ říká Ruml.

Německo chce zřejmě mířit rostoucí nevoli východních sousedů nad jeho azylovou politikou a nabídnout konečně konkrétní finanční pomoc na řešení uprchlického problému, jehož část chce Bonn přesunout i na Polsko a Českou republiku. Podle informací německého týdeníku Focus SRN zatím pomýšlí na pomoc Polsku ve výši 55 milionů marek.

Německý ministr vnitra R. Seiters v neděli varoval opoziční sociální demokraty (SPD), že ohrožují chystané omezení práva na azyl v SRN požadavky, aby ještě před tím byly uzavřeny dohody s Polskem a ČR o dělbě uprchlického problému.

V nedělníku Welt am Sonntag bonnský politik upozornil, že kdo chce nyní v rozporu s dřívějšími dohodami vázat azylovou novelu na smlouvy s Prahou a Varšavou, ten „komplikuje německou vyjednávací pozici“. Seiters se odvolává na nejnovější požadavek bývalého předsedy SPD H.-J. Vogela, aby ještě před schválením azylových zákonů ve Spolkovém sněmu byly dohody s Polskem a ČR hotovy. Vláda SPD v nejlidnatější spolkové zemi Severní Porýní-Vestfálsko navíc žádá, aby východní sousedé byli zařazeni na seznam „řetězích bezpečných zemí“ až poté, co budou mít smluvně zaručené německou pomoc pro vyřizování agendy uprchlíků.

Spolkové země řízené sociálně demokratickými vládami mají většinu v horní komoře německého parlamentu — Spolkové radě. Ta také bude mít poslední slovo při schvalování nových azylových zákonů.

A to je právě smutné

„V o několika odposlouchávaných ambasadách v Praze“, že A. M. Húska využívá občanské hnutí Human, aby se rozpustilo, a poslance za KDĽ, aby odstoupili, že D. Slobodník ruší Trnavskou univerzitu, že V. Mečiar vydírá košické voliče atd. Ze slovenské strany také za-

Když začalo být po loňských volbách jasné, že se federace rozdělit, ocenil jsem, že se o všem jedná věcně a že se znovu nepřefrázují všechny rozpory. Ty totiž tak vygradovaly, že rozchod zapřítimily, v konstruktivní atmosféře destrukce spolkového státu tedy nemělo smysl znovu se nad vším pozastavovat: že V. Mečiar

Překážky budou upraveny

PARDUBICE (Jam): Až do roku 2000 získala všechny práva a povinnosti spojené nejen s Velkou pardubickou, ale i ostatními dostihy pořádanými na místním závodisti, akciová společnost Dostihový spolek Pardubice.

V dohledné době by měly být překážky na závodisti uvedeny do stavu, ve kterém byly v polovině padesátých let. Od té doby totiž prouí neúměrně vzrostlo, přikopy se zmenšovaly. Speciální komise,

jejíž členové prošli celý kurz, doporučila i úpravu Taxisova příkopu. Jednohlasný souhlas vyslovila se zmenšením proutěné bariéry, nadále se diskutuje o hloubce a zmírnění sklonu dopadové hrany příkopu nejtěžší pardubické překážky.

Zpřísněny budou i požadavky kladené na zahraniční žokeje. Již by se nemělo

stát, aby při Velké pardubické startovali jezáci bez licence. Rozhodující pro jejich účast bude nejen splnění kvalifikačních požadavků, ale i doporučení příslušného Jockey Clubu. Představitelé Dostihového spolku jednají i o případných sponzorech. Podle neoficiální zprávy firma Marcell ztratila o další sponzoringování nejtěžšího dostihového kontinentu zájem.

PRAHA: Milión tři sta tisíc korun investoval Josef Mužík z agentury NOM spolu se svými společníky za poslední rok do pátrání po štěchovickém pokladu. J. Mužík nedostal na průzkumné práce v okolí Hradištska povolení. Každé „hrábnutí načerno“ ho tedy stojí pokutu tisíc Kč od referátu životního prostředí, podle něho se „to však vyplau“... „Chodím sem tam po lese jako obyčejný občan. Občas něco odhrábnu a pak to zase zahrabu.“ řekl včera J. Mužík. Na rozdíl od něho, 58letý odsunutý sudetský Němec a nyní Američan Helmut Gaensel, prohlášený za Mužíkova rivala, povolení k průzkumu má. K informacím o pokladu se dostal prostřednictvím styků s válečným zločincem plukovníkem Emilem Kleinem, který údajně zlatý poklad třetí říše v okolí Hradištska ukryl. E. Klein během 18let věznění nevěděl o pokladu žádnou informaci, po svém propuštění v roce 1964 však prohlásil, že poklad „tam stále je“. Majitel zlatých dolů v Bolívii a Peru H. Gaensel se neúspěšně pokusil poklad nalézt již v roce 1968, kdy měl do Brazílie odvézt pouze jisté přesně očíslované bedny z údajně 540 beden ukrytých ve štole pod Hradištkem. Na dotaz, zda pracoval v 50. letech pro naši tajnou službu, řekl včera H. Gaensel, že odpoví, až vykope poklad. Podle jeho slov má nyní velmi dobrý vztah „ať už s prezidentem“.

skou kanceláři či s ministerstvem vnitra“. Objeviteli tajných nacistických dokumentů, zlata a obrazů v hodnotě několik miliard dolarů patří nálezné ve výši 10 %. Mužík ani Gaensel nepochybuji, že poklad v okolí Hradištska je. Odpověď na otázku, kdy bude poklad vyzvednut, nedokáže však dát ani jeden z nich. A tak zatím pouze prodávají autorská práva na natáčení dokumentů a filmů.

Věřejnosti jsou v dokumentu natočeném soukromou televizí DVTV představováni jako rivalové, kteří sehraji souboj o několik miliard ukrytých v zemi. Skutečnost i logika věci však spíše ukazují na záměrně nafouknutou bublinu a podivné okolnosti.

straně. Celé to shrnul Václav Klaus, když pohovořil o parlamentních metodách. K romským iniciativám, které mohou vyvolat ještě větší rasové napětí než to, kterého jsou důsledkem, se česká vláda také staví zatím konstruktivněji. Pokud bude vývoj pokračovat podobným způsobem, zjistí se časem, že je na tom Česká republika lépe než Slovenská nejen v ekonomických výhledech.

Mohli bychom se, my, občané Čech, Moravy a Slezska, nad sebou zaradovat. Zůstaňme v pokoře. Poděkujme dědečkům a pradědečkům. To jejich geny a tradice nás možná zachovají.

Nepotrestatelní až do smrti?

Bývalý občasný obyvatel budovy mezi divadlem a Muzeem, tedy Federálního shromáždění, pan Pavel Mozga z republikánské strany je zapleten do maléru. Byl účastníkem dopravní nehody, jejíž obětí se stal taxikář Stanislav Š. Neporušujeme presumpci nevinny a vyčkejme, zda k havárii se smrtící tečkou došlo vinou někdejšího poslance, či ne.

Nic snad ale neporušíme, zamyslíme-li se nad absurdní situaci, která vznikla. V České republice se nyní pohybuje sto sedmdesát čtyři lidí, na které se zákon vztahuje jen velmi vzdáleně. Pokud se kdokoli z bývalých poslanců dopustí protizákonného činu, musí být zrušen imunita a teprve potom vyšetřován a souzen. V tuto chvíli ale jaksi nefunguje orgán, který by je této imunity zbavil.

Jichž poslanecký mandát zanikne podle někoho až příštími volba-

mi, podle jiných, kupříkladu dle vyjádření dalšího bývalého poslance FS Václava Bědy, až smrtí.

Celá situace působí tragikomicky a svádí k černým žertům o několika desítkách lidí, kteří si mohou dělat, co chtějí. Čin bývalého poslance Mozgy je však maléhavým varováním. Postavení federálních poslanců je neudržitelné. Žijí s mandátem existujícím de iure, nikoliv však de facto. Nekonají nic zákonodárného, nenesou odpovědnost, a přitom mohou využívat všech poslaneckých práv.

I pro ně je tato situace nejspíš nepřijatelná. Ti soudnější z nich asi propadají traumatu starého státníku z Nerudova fejetonu „Kam s ním?“. Ti méně soudní si mohou říci: „Využij toho, dokud můžeš.“ Ze se toho lze obávat, svědčí hospodské výtržnosti právě pana Mozgy ještě z dob fungování Federálního shromáždění či „hajlovaců“ epizoda v parlamentním buřetu.

Starosti, jak vyřešit problém poslanců z dob československých, nabývají smrti mladého taxikáře dramatického rozměru.

Jak s Německem
podle jeho názoru mohou vést regiony nebo spolků. „To bolestně v česko-německých vztazích by mělo být rozřešeno pozitivní spoluprací.“ uvedl včera šéf české diplomacie. J. Ziehlenc se včera vrátil také k setkání se svým německým kolegou K. Kinkellem. Německá strana podle jeho slov odmítá odškodnění konkrétních osob perzekvovaných

Podobnosti čistě náhodné

Porozhlédneme-li se po starostech v ohou zemích, které zaujaly místo bývalého Československa, nacházíme neuvěřitelné podobnosti. Problémy vnítní politických subjektů, které zvítězily ve volbách. Jejich snahy ovlivnit rozhodující masmédiá. A naposled i náznak rasových ne-li bouří, tak nepohod.

Je to důsledek let minulých, v nichž žily obě republiky v jednom státě, který byl takový, jaký byl. To jest špatný. Bolševismus zanechal děsivé dědičství nejen v počtu ubitých, letech kriminálů, zdevastované ekonomice. Hluboko zasáhl i duše všech občanů Československa »socialistické« republiky, zborliti hodnotové zebříčky, vzal účtu všem vážným a vnucoval ji bezvýznamnému, ba nemravnému.

Nelze se proto divit, že se oba nástupnické státy potýkají s podobnými problémy.

Rozdíl je ovšem v tom, jakou intenzitou se tato dramata a dramátka projevují a jak jsou řešena.

Jestliže vnitřní rozpory v HZDS vzal do svých rukou slovenský premiér a autoritářsky vyhání nepohodlné, v ODS se zatím vše řeší demokratickými metodami, byť ohraničenými už uvedenou realitou. »Boj o televizi« provedla slovenská vládnoucí garnitura podle vzoru nedávných vládců Československa. Podobná snaha některých zástupců ODS, zejména Petra Čermáka, narazila na zeď novinářů i na demokraty ve

V. Havel, filozof a státník

Každá revoluce, tedy i hedvábná, má nutně svého vůdce. A mezi přídomeky, jimiž je obdařován nyní náš první pan prezident České republiky, nechybí jistě, a právem, filozof. A nás, filozofy bude asi tento přívlastek svádět k pokusu o zařazení našeho prvního občana do nějaké té škatulky, což je u této všestranné a rozměrné osobnosti nesnadné. Rozhodně není Václav Havel stoupencem nějakého -ismu, určité výhraněné politické ideologie — to ostamě prohlásil již dříve a této zásadě zůstal věren. Uvedl, že je odpovědný hlavně svému svědomí, což vyvolává vzpomínku na Sokratovo daimonion. Odtud není těž mužem neplodného mudrtání, ale myšlenkové tvorby, která má prospívat, být užitečná životu. To se jeví i v jeho slovesných dílech, z nichž jsme mohli poznat již dříve např. Na zábradlí hranou Zahradní slavnost anebo Audienci, uhranou na desku i v cizině. Zdá se tedy být pan prezident Havel filozofem pragmatismu, který je však u něho

i obhajobou náboženství a lidskosti, humanity, kteréž hodnoty propagoval i T. G. Masaryk. A nebyl jím i Karel Čapek, rovněž činorodý světový dramatik, spisovatel a autor knížky Pragmatismus? Stejně je náš pan prezident jistě, a především mužem činu, státníkem v nejkrásnějším toho slova smyslu, který již 21. února 1990 při svém projevu ve Washingtonu byl dvaapadesátkrát přečten bouřlivým poslepkem kongresmanů. Řekl pravé slovo v pravý čas, a to je určitě i velkým činem, který jistě vstoupí, a vlastně i vstoupil do dějin našeho lidu jako jedna z jeho nejslavnějších událostí.

JUDr. F. POTUŽIL, Praha

chvalně známé svým výrobkem — plastickou trhavinou Semtex. Předlistopadový komunistický režim jej vyvážel do mnoha zemí, ve kterých končil v rukou teroristů. 1. 3. 1991 byla uzavřena v Montrealu mezinárodní úmluva o značkování plastických výbušnin tak, aby se kdykoli dalo zjistit, odkud pocházejí. První k této úmluvě přistoupila naše republika a od června 1991 značuje Synthesia Semtin jako jediný výrobce všechny druhy plastických trhavin, nejen Semtex. Synthesia poskytl všem zemím detailní informace o tomto svém špičkovém výrobku, především ale Velké Británii, SRN, USA a také Interpolu. Navíc existuje dohoda s naší armádou o tom, že vysazené plastické trhaviny už ne-

Přísný dozor nad Semtexem

PARDUBICE (rc): Východočeské chemické závody Synthesia v Pardubicích-Semtině se staly v minulosti ne-

dává k použití do Iomú, ale vrací je zpět do výrobního podniku, kde je přepracují a označují. V naší zemi by se už neměla objevit nová nezačkovávaná trhavina. Zástupci Synthesie pracují v mezinárodní skupině odborníků pro detekci v rámci OSN — Agentury pro civilní leteckou dopravu. Semtex představuje zlomek promile v celkovém objemu výroby Synthesie. Největší zisky přináší výroba barvy a výrobků pro farmaceutický průmysl. Kontroly Semtexu, zabaveného v poslední době na hranicích nebo v zahraničí, ukázaly, že se jedná o starý neoznačený výrobek, takže nemohlo dojít k jeho zcizení při výrobě.

PROMĚNY VELIKOSTI NAŠEHO STÁTU

Přízně jsme si, že leckdy z nás přivítal nový stát alespoň s mírným pocitem nejistoty. Někdy si zrekapituloval některé skutečnosti o vývoji velikosti našeho novodobého státu.

První republika neměla při svém vzniku ani 13 milionů obyvatel. Připomeňme si, že druhou největší národností byli Němci. Až třetí místo v pořadí početnosti zaujímali Slováci. Dnes zapomináme, že i to byl jeden z důvodů pro hlásání jednotného československého národa.

Kdyby dostalo Slovensko — tedy Slováci — autonomii, bylo by hůře zamítnout podobný požadavek Němců — přičemž tehdy bylo značné pravděpodobné, že by jejich autonomie vedla k odtržení. Nezapomeňme, že český národ představoval sova polovinu obyvatelstva. Kromě velmi početných kompaktních menšin Maďarů, Rusínů a Poláků tu byla i silná skupina Židů a několik rumunských obcí.

Začátkem roku 1938 mělo Československo přes 15 milionů obyvatel a již tehdy se počet Slováků vyrovnal počtu Němců. Po válce mělo Československo po odsunu Němců a sovětském záboru Podkarpatska téměř tolik obyvatel jako při svém vzniku. Roku 1992 mělo Československo opět přes 15 milionů obyvatel, tedy více než roku 1938 s Podkarpatskou Rusí a Němci.

Český stát vstupuje do další etapy svých novodobých dějin s více než 10,3 miliony obyvatel, s relativně malými menšinami a rozlohou 78 862 km². Tato čísla nejsou srovnaním k nářku ani k jásotu. Představme si, že — teoreticky — bez druhé světové války, bez Hitlera a Stalina by Československo mělo přes 20 milionů obyvatel a bylo by hospodářsky na výši Banovska a politicky by pravděpodobně

ka imunitu posilanců hývalého FS. Podle trestního řádu je v pravomoci ministra spravedlnosti vyjádřit se, zda nebo jaké míry je někdo vinný, například z důvodů imunity, z pravomocí orgánů činných v ústředním řízení, vzniklé-li o tom pochybnost. Podle sdělení karlovarské policie je P. Mozaгу podezřelý, že 2. února způsobil u Karlových Varů autonehodu, a tím zavinit smrt 3letého taxikáře z Prahy, U Pav.

Dnes si již neradi přiznáváme, že vznik první republiky měl i své negativní stránky. Němci byli za Rakousko-Uherska nejen co do velikosti, ale i postavením svého úředního jazyka, prvním národem, Češi až třetími (po Maďarech). Po roce 1918 jsme my hrdě a hlasitě začali hrát první housle a Němci měli hrát druhé (nebo třetí — po Slováčích). Ani jeden národ nebyl připraven na tuto novou roli. I proto v první republice ledacos zaskřípalo, protože doba (a s ní i tehdejší národy) nebyla v našem prostoru zralá pro vytváření vědomí rovnocenných národů. Za oficiálně deklarovaným rovným právem pro všechny se národy (zejména větší) snažily (s výjimkou

Před chvílí se vám Dušan Slobodník snažil nabídnout směr za podmínek, že odvoláte svůj výrok o jeho fašistické minulosti. Neuvažujete o tom? V žádném případě. Od doby, kdy SNP bylo vyhlášeno jako státní svátek, se není o čem bavit. Ministrem kultury musí být někdo, kdo se tehdy nezkompromitoval. Velká spousta lidí v SNP i zahynula, historici mluví o devadesáti vypálených vsích. Rovněž šedesát tisíc zavražděných Židů bylo slovenskými občany. A jejich potomci tu stále žijí. Jmenování Dušana Slobodníka ministrem je největší faux pas Mečiarovy vlády.

Myslíte, že se Mečiarovi vyplatí držet teď Slobodníka dál? Myslíím, že z toho má Slobodník největší strach. Svědčí o tom neustálé zdůrazňování, že jsem označil Mečiaru za estébáka, je to takový signál Mečiarovi: Drž mě, jsme v tom spolu, on urazil nás oba. Je to volovina. Že v mé básni byly poznány konkrétní osoby, napsal, jak známo, Koridor. Já ale nikdy neoznačil Mečiaru za estébáka, ani v té básni. Tím nechci fíct, že jsem snad jeho cíteľ či že vůči němu nemám výhrady. Mou nejvážnější výhradou je, že dal kulturu do těchto rukou.

Jak vidíte okolnosti, za nichž se Dušan Slobodník dle své výpovědi dostal tehdy do kursu Hlinkovy mládeže. Hlinkova mládež byla, co byla. Ale tohle byl tajný teroristický kurs německé tajné služby pro 50 až 70 vybraných mladíků ze Slovenska. Tajná služba není tak hloupá, že by akcí veřejně ohlásila či napsala povolačické lístky na tajný kurs. Najde krycí jméno na doplnění teroristické jednotky Josef. Maskuje se tím, že jde jako o nevinný kurs členu Hlinkovy mládeže.

Máte na to důkazy? Samozřejmě že ne. Ale Hlinkova mládež byla uznána Slovenskou národní radou hned po osvobození za fašistickou a ja-

ko taková rozpuštěna. Tedy i tak máme právo mluvit o fašistické minulosti.

Nedá se přece jen připustit, že Slobodník byl tehdy opravdu tím sedmnáctiletým apolitickým klukem, který se bezhlavě bnal za sportovní kariérou? Teprve když si uvědomil, že zašel příliš daleko, že nechce bojovat a zahynout, píše matce dopis, aby ho dostala z kursu domů, a dopouští se i výroku, za nějž je vyloučen?

Samozřejmě jeho lidské důvody nevylučují, ani mu nepřipisují konkrétní zločin. Podotýkám, že nežalují já jeho, ale on mne.

Není o čem se bavit S Ľubomírem Feldekem o Dušanu Slobodníkovi

Nikdy bych o něm takto veřejně nemluvil, kdyby nešlo o ministerské křeslo. Z nás dvou tento soud nepotřebuju já, ale on. Pro něj vítězství znamená právo zasedat ve vládě či být velvyslancem nebo mít jinou funkci. K tomu já mám posloužit tím, že odvolám.

Co uděláte v případě, že spor přece jen prohraje? Takovou myšlenkou se vůbec nazaobírám. Použil jsem právo občana vyjádřit se k tomu, jakého reprezentanta si představuji ve vládě. Je to normální právo v demokracii. Takže celý soud mám v principu za nelogický. Je tu žalován nežalovatelný čin.

Jak očekáváte, že jednání dopadne? Domnívám se, že v této době nežijeme na Slovensku v bezprávní situaci. Předsedkyně rozhodne jistě po právu. U soudu jsem se zmínil o výroku Milana Kňažka, že za svou minulost by pan Roman Kováč neměl být slovenským prezidentem. Roman Kováč reagoval podobně jako Slobodník — že jeho komunistická minulost byla velmi krátká. To je na Slovensku už zvláštní jev. Máme dva druhy politiků. Jedni mají velmi krátkou minulost, druzí žádnou. Vzdor své velmi krátké minulosti pan Kováč Kňažka však nežaloval. Tato analogie by měla platit.

trislavského soudu J. Mudrák. Při odchodu obžalovaného ze sálu byl jeden z fotoreportérů členem doprovodu P. Colotky za fotografování znautován.

● **Britská královna Alžběta II.** Zaplatí letos poprvé daň ze svých příjmů a majetku, kterou finanční experti odhadují na dva až tři milióny liber (83—125 miliónů Kč) ročně. Nebude však platit dědičnou daň při převodu majetku na své syny.

la Mozaгу nebyl zjištěn vliv alkoholu. V místě s pinou děláci čarou předjíždějí a čelně se srazí s protijedoucím taxikářským vozem. Srazil také vozidlo, kde-re předjížděl. Bude-li místopředseda SPR-RSC obviněn, hrozí mu trest odnětí svobůdny od šesti měsíců do pěti let.

Mrtvý svědek

BRATISLAVA: Hlavní líčení s bývalým předsedou vlády SSR Petrem Colotkou bylo po věřejším nevěřejném zasedání odročeno na neurčito. P. Colotka je obviněn z trestných činů znepřívání pravomocí veřejného činn-

tele, zpronevěry a krádeže. Včera měl u soudu vypovídat jako svědek bývalý první tajemník UV KSS Jozef Lenárt. Ten se však pro nemoc omluvil. Předvolán byl i bývalý tajemník UV KSS Miroslav Hruškovič, který však v roce 1991 zemřel. „Předvolání dostal, protože ze spisu jeho úmrtí nebylo zřejmé,“ řekl k tomu předseda senátu bra-

Mozga bez imunity

PRAHA: V trestní věci týkající se dopravní nehody z 2. února nechrání poslance bývalého Federálního shromáždění a místopředsedu SPR-RSC Pavla Mozgu poslanceká imunita. Rozhodl o tom včera ministr spravedlnosti Jiří Novák. Jeho vyjádřením, které je konečné a závazné, se však nečeří obecná otáz-

Alberto Vojtěch Frič ve své laboratoři.

Syn známého advokáta a náměstka pražského starosty dr. Vojtěcha Friče toho mnoho po svém otci nezdědil. Snad jen vrozenou bojovnost, prát se s těmi, kteří páchali nějakou nespravedlností nebo jiným ublížovali. Již v mládí si A.V. Frič zamiloval kaktusy. Jako sedmnáctiletý platil za takového znalce kaktusů, že si jej pozvala velká odborná firma v Německu, aby určil nové dovezené druhy.

Nasbírat si sám kaktusy tam, kde divoce rostou, to byl také důvod jeho první cesty do Jižní Ameriky. Když se tam ale dostal do přímého styku s domorodci, poznal, že je přednější věnovat se studiu indiánských kmenů. Že kaktusy neutečou. Nad Indiány se jako běloch nikdy nepovyšoval, pomáhal jim jak mohl, léčil jejich děti, neváhal nechat si pomalovat i tělo jejich ornamenty. Jen takovým způsobem se mohl s domorodci sžít, poznat je a získat si jejich důvěru. Jen proto mohl sestavit 36 slovníků domorodých kmenů, zaznamenat jejich písmo, zvyky, zkušenosti a háje. Práce tím záslužnější, že dnes již řada těchto kmenů vymřela nebo podlehla civilizačním vlivům.

Fričovo dílo »Indiáni Jižní Ameriky, ačkoli je v něm jen zlomek jeho poznatků, (naposledy vyšlo v pátém vydání roku 1981), nabývá s přibývajícím věkem na významu. Nemenší zájem je i o Fričovy knihy napsané především pro mládež: »Strýček Indián«, »Dlouhý lovec« a »Hadí ostrov«. Bylo by ale užitečné vydat znovu, a v lepší úpravě, i Fričovy knihy indiánských pohádek »Zákon pralesa« a »Bylo, jest a bude«, které vyšly jen jednou, a to v r. 1918 a r. 1921. Opravdu velká škoda je, že dosud knižně nevyšlo Fričovo vyprávění »Indiánský Guliver, který jel vyzkoumat Evropu«, které vycházelo za druhé světové války v časopisu

Pestrý týden. Je to zábavné čtení o tom, jak syn z náčelnického rodu kmene Čamakoků, Čerwuiš Piošád Mendoza, reagoval na naši civilizaci i jak přijímal nové poznatky. V Praze poprvé v životě uviděl, jak začalo sněžit. V Zirovnici přešel poprvé suchou nohou vodu — zamrzlý rybník. Čerwuiše přivezl s sebou do Prahy Frič v roce 1908 a brzy se stal jednou z pozoruhodností ve městě.

A.V. Frič toho vykonal pro jihoa-merické Indiány tolik, že v Brazílii a okolních státech jsou jeho zásluhy stále uznávány, a to větší měrou než u nás, kde byl doma. Je ale velká škoda, že Fričova »indiánská minulost« zastíňuje jeho neméně významné zásluhy šlechtitelské. Frič — Bári braidé (dobrý kouzelník), jak domorodci z pralesů svého přítele nazvali, prováděl ve své vile Božínce, vpravdě skutečná kouzla. Křížil rostliny, ozařoval semena rádiovými i ultrafialovými paprsky, vystavoval je vlivu nejrůznějších chemických látek, zkoumal vliv řasohub, tzv.

plisní na rostliny. Když jednou při práci, nedalo mi, abych neprohodil: »Pane Frič, jak pozorují, pletete se Pánu Bohu do femesla.« Aniž by zvedl oči od práce, odpověděl: »Až na to, že já to dělám líp.« Ano, Frič to dělal líp a také rychleji. Protože, pokud se v přírodě podobné jevy dějí, probíhají velmi dlouhou dobu.

Výsledek šlechtitelské Fričovy práce byl pozoruhodný. Vypěstoval asi 480 druhů nových kaktusů, asi 15 odrůd rajčat, z nichž např. druh rits-hushima neměl obvyklý rajčatový pach, ale vůně spíš připomínala ananas. Zkřížil čoučku s hrachem, an-grešt s malinou, sóju s fazolí (fazole pak obsahovaly tuk). Na kříženci kedlubny a růžičkové kapusty vyrostlo i několik kedlubnů nad sebou. Bramborová nať odpuzovala a sama ničila mandelinku bramborovou. Hrách »Český banán« měl lusky velké jako fazole, slupka neměla obvyklou blánu, takže celý lusk s hrachem se dal sníst. Frič objevil i způsob, jak pěstovat úspěšně sóju v našich podmínkách.

Fričovi se také podařilo během dvou let izolovat 18 druhů řasohub, které vhodně »krmeny« vyráběly stejné produkty jako v rostlině. Tři z těchto plisní měnily živný cukr na tuky a přeneseny na brambory, žtěpily nejen škrob, ale i buněčné stěny. Jiné plisně dokázaly i ve zcela bez-dusíkaté živné půdě vyrábět bítkoviny. Další plisně produkovaly hořčiny. Malé zázraky. Jistě by stálo zato, prověřit vědecky Fričem objevené a používané metody i získané poznatky. Prozkoumat, nemáme-li Fričovou zásluhou v něčem světové pre-venství. Dnes patří již půdní mikro-biologie nebo mykorrhizní symbiózy do příslušných vědeckých oborů.

Škoda, že Alberto Vojtěch Frič nestačil dokončit své literární dílo. Škoda, že nemohl pokračovat ve své křtitelské a šlechtitelské práci. Smrt přetala předčasně jeho život v pondělí 4. prosince 1944, kdy zemřel v nemocnici na Bulovce na následky onemocnění tetanem. Ve věku 62 let. V roce 1971 byla urna s jeho popelem přenesena na lesní hřbitov v Motole.

V Praze, ani nikde jinde u nás, není žádná pamětní deska nebo pomník, které by připomínaly českého cestovatele a botanika Alberto Vojtěcha Friče. Žádná ulice, žádné náměstí nenesou jeho jméno.

Text: JAROSLAV RIEDL

Foto: autor a Ivan Frič

Vila Božínka v Praze-Košířích. Fričův domov, hrad a za války i dobrovolný koncentrák.

Kouzelník z vily Božínky

Pražské předměstí Košíře, to bylo ještě za první světové války napul město a napul venkov. Příroda — zejména na četných stráních — té tam bylo ještě habaděj. Úplný ráj pro ptactvo i polní zvěř. Snad právě proto si tam nechal postavit v roce 1911 svůj nový domov i hrad Alberto Vojtěch Frič. Jedné ze strání se kdysi říkalo Boží vinice a za doby Karla IV. prý tam opravdu vinice byly. Místní lidé si časem název zkrátili na Božínku. Odtud bylo přeneseno pojmenování i na Fričovu »vihu Božínku«.

Petr Wohlmut tedy možná není mužem, který v masce Veselého tanečníka pobodal o loňském mikulášském večeru předsedu KSČM Jiřího Svobodu. Atentátník proto může anonymně stále bloudit městem.

To ovšem není největší nebezpečí pro komunistického velitele. Jiří Svoboda odmítl před pár dny místo kotelníka na Barrandově. Bylo mu nabídnuto, protože coby bývalý federální poslanec, chráněný imunitou, nemohl dostat výpověď jako ostatní zaměstnanci Filmového studia. Je otázka, zda jeho rozhodnutí kotelníčinu odmítnout bylo zcela prozíravé.

Jiří Svoboda

Jak se zdá, nepodařilo se předsedovi zvrátit rozhodnutí spolustraníků navrátit komunistické členství soudruhům Štěpánovi a Obzinovi. Jeho poradce, bývalý vedoucí analytického oddělení ÚV KSČM, Radim Valeník spojil své síly s Froňkovým Špiglem. Námitka, že poradce bývá mužem nejbližším, neobstojí. Jde-li o „víru uhlířskou“, jde všechno soudružství stranou.

Situace na nejlevějším křídle našeho politického spektra začíná dostávat zvláštní kontury. Odkudsi jakoby zazněla písnička „Gottwaldových kluků“, kteří v devětatřicátém smetli „revizionistické“ vedení KSČ. Slibili „zakroužit buržoasií krkem“ a svůj slib čestně splnili. Nutno dodat, že časem začali kroužit krky i svým bývalým spolubojovníkům.

Pokud by se v dnešní KSČM podařil podobný puč, dostal by se Jiří Svoboda se svým váháním vyhlásit „džihád“ třídního boje do velmi vratké pozice. Skončil by na „smeťišti dějin“, jak jeho předchůdci rádi říkali. Tam se místo kotelníka náramně hodí. Ostatně to bylo povolání, které komunistická parta, do níž Štěpán a Obzina patří, vymezila mnohým svým politickým odpůrcům, případně stranickým „vnitřním nepřátelům“, v letech normalizace.

A to by ještě mohl současný předseda komunistické strany mluvit o štěstí. Spravedlnost „třídního boje“ se mnohokrát nezastavila jen na takové poloviční cestě. Kupříkladu Slánský nebo Clementis by mohli „vyráčet, kdyby byli živí...“

„Emilko, dneska jsem měl úžasný sen. Přijel jsem do Německa a vyměnil jsem si naši tisícovku za osmnáct tisíc marek.“

Podnikatelé v. Mečiar

LUCENEC (mz): Od zdoluhavých a nekonstruktivních jednání s oficiálními místy a protestních petic přešli slovenští podnikatelé rychle k činům. Včera se jich shromáždilo na protestním mítinku na náměstí Republiky v Lučenci okolo 7000. K demonstrujícím podnikatelům, kteří se do Lučence sjeli z celého Slovenska, se spontánně přidali i místní občané, nespokojení s vládní politikou kabinetu premiéra Mečiarova.

Jedná se zatím o největší masovou protestní akci od volbě vloni v červnu a předpokládá se, že po-

dobně protesty mohou v příštích dnech pokračovat. Účastníci včerejší demonstrace protestovali zejména proti nesmyslné koncepci daňové politiky, která neuměrně zatěžuje podnikatele ve Slovenské republice, čímž jen do těchto dní způsobila kolaps již téměř 50 % všech slovenských podnikatelských subjektů. V projevech řečníků se nejčastěji objevovala myšlenka, že poslední kroky Mečiarovy vlády směřují k cílevědomé likvidaci podnikatelského stavu na Slovensku. Časté byly i výzvy na odvolání vlády neschopných úředníků. Náhle se snažil reagovat ministr hospodářství SR L. Černák, kterého vyslal do Lučence slovenský premiér. Jeho obhajoba vládní politiky si však spíše než důvěru vysloužila ironické poznámky, pískot a smích protestujících podnikatelů.

Násilí pod lupou

PRAHA (dap): „S minulostí se každá z posttotalitních zemí musí dřívě nebo později vyrovnat. Souhlasím, že prvotní je pro nás ekonomika dneška a zítřka, nemůžeme však vyrovnání se s minulostí trvale odsouvat,“ řekl na včerejším setkání s novináři při příležitosti podpisu dohody o zřízení Koordináčního centra pro dokumentaci a vyšetřování násilí proti českému národu od 8. 5. 1945 do 31. 12. 1989, generální prokurátor Jiří Šetina.

Centrum vznikne z dnešního Úřadu pro vyšetřování činnosti StB a rehabilitačních odborů krajských prokuratur. Jeho hlavním úkolem je podle slov J. Šetiny dokumentace minulosti, „bez averzí a záští“, jejíž

výsledky budou předány prostřednictvím tisku veřejnosti. Prokázali se trestní odpovědnost, následný postih, jak uvedl, bude spíše morální vzhledem ke stáří případných viníků.

„Termín 8. 5. 1945 byl vybrán na základě dokumentů, které máme k dispozici z nichž vyplývá, že StB připravovala své zločiny již před únorem 1948,“ uvedl k časovému rozpětí ministr vnitra Jan Ruml. Prověřovány budou i podněty občanů, kteří nemohli být vzhledem k neexistenci důkazních materiálů odškodněni. Úřad začíná pracovat ihned a podléhá generální prokuratuře ČR.

Krev vyplácána

PRAHA: Při zjišťování krvaví skupiny pryč česká policie veškerou krev pachatele útoku na předsedu KSČM Jiřího Svobodu využila, takže pak neměla co poslat k posouzení do Německa. Rekl to včera novinářům obhájce Petra Wohlmuta s odvoláním na vyjádření vyšetřovatele Lumira Skoupého. Uvedl: „Ve spise je záznam, že vzorky krve byly vyplácány, využity na zjištění krvaví skupiny.“

Slováci mají svůj „ostrov“

PRAHA (ska, ika): První kongres Obce Slováků — apolitického občanského sdružení Slováků žijících trvale nebo přechodně na území ČR — se včera uskutečnil v Domě kovoprůmyslu v Praze. Sešlo se jich tu kolem stovky (v ČR jich žije kolem 350 000).

Do vínku si tato organizace vložila úkol rozšiřovat možnosti naplnění národních, kulturních a společenských potřeb slovenské menšiny. Chtějí také navázat na nejlepší tradice vzájemných vztahů mezi Čechy a Slováky. Podobně poslání mají ovšem i další tři spolky, které vznikly kolem Domu slovenské kultury, kolem Vlado Mlynárika a také filmářů Fero Feniče a Juraje Jakubiska. Na rozdíl od nich však nově vytvořené organizaci předcházela pověst o významné politické podpoře ze strany HZDS. Na ustavu-

jící kongres ohlášenou účast premiéra Mečiarova skutečnost sice nepotvrdila, ale z Bratislavy mu přijel místo údajně „chorého“ Mečiarova požehnat jeho poradce Roman Zelenay: „Budeme vám všestranně pomáhat, abyste cítili, že vy jste naše slovenská lobby, že jste haluz, která se nikdy neodtrhla od rodného stromu.“ Přislíbil také, že první neoficiální cesta slovenského prezidenta po jeho zvolení povede za nimi. Dojatě pak požádal, zda by nemohl být také členem Obce, když nějaký čas v Praze pobýval.

TO NENÍ NADZAS DOBRE, JEZ ABY Z TOHO NEBYLA SUOBTENO - SLOVACKA PARTAY!

JAKÝ JE KURS?

Británie	1 GBP	42.74	(43.06)
Francie	1 FRF	5.37	(5.36)
Itálie	1000 ITL	19.57	(19.59)
Rakousko	1 ATS	2.57	(2.56)
SRN	1 DEM	18.10	(18.05)
Švýcarsko	1 CHF	19.56	(19.51)
USA	1 USD	29.77	(29.85)

KURS SLOVENSKÉ KORUNY

	nákup	prodej
Čs. obchodní banka	88.00	92.00
Česká spořitelna	93.00	105.00
Komerční banka	83.30	86.70
Agrobanka	92.00	97.00
Investiční banka	83.00	90.00

Stovka Ks za 86.70

BRATISLAVA/PRAHA (mam): S okamžitou platností zrušila veškerá slovenská státní spořitelna všechny trvalé příkazy, na jejichž základě byly prováděny ze sporových účtů platby do českých bank. Ze sporozírových účtů lze nadále převádět peníze ze Slovenska do Čech jen jednorázově.

Russische Konkurrenz zur „Patriot“

ABU DHABI, 16. Februar (AFP). Russland stellt bei der Waffenschau in Abu Dhabi ein Raketenabwehrsystem aus, mit dem es in Konkurrenz zur US-Rakete „Patriot“ treten will. Die S 300-V-Rakete habe eine Treffergenauigkeit von 70 Prozent, sagte ein russischer Vertreter, die der „Patriot“ liege nur bei 30 Prozent.

Krankenkassen 1992 gaben die gesetzliche Krankenkassen in Westdeutschland für Medikamente die Rekordsumme von 26,7 Milliarden Mark aus.

300 000 Familien in Lateinamerika bringen der neue EG-Banancenzoll um ihren Lebensunterhalt - fürchtet der Botschafter von Costa Rica in Bonn: Jeder vierte Arbeitsplatz in dem Entwicklungsland wird zerstört.

Červená rtuť znovu na scéně

Schlüssel für jede Zelle

Wellington - Rosige Zeiten für Neuseelands Gefängnis-Insassen. Jeder Häftling bekommt einen Schlüssel für seine Zelle, damit er im Notfall schnell flüchten kann.

Před několika měsíci vzbudily velkou pozornost zprávy o výskytu červené rtuti na území našeho státu, napsal nám čtenář Ing. Josef Dampír, CSc. z Hlízova. Nikdo sice tuto chemikálii neviděl, přesto autor dopisu, o to víc pracovala fantazie a dávala červené rtuť vlastnosti téměř zázračné. Látka prý pochází z východu, byla syntetizována na družici, má zvláštní izotopické složení, používá se k nátěrům letadel, čímž se stanou neviditelnými pro radary, a v pražském podsvětí se prodává kilogram za několik statisíc dolarů, tedy podstatně draž než zlato. Dokonce i zásah policie na ostravském letišti byl dáván do souvislosti s možným výskytem červené rtuti.

Je zvláštní, jak snadno veřejnost přijímá tyto neseriózní zprávy. V každé učebnici chemie se můžeme dočíst, že rtuť je kov za obvyčejné teploty tekutý, stříbrolesklé barvy, žádná červená rtuť nebyla pozorována. Červené jsou některé sloučeniny rtuti, z nichž například rumělka je známa několik staletí. Na chemii rtuti není nic senzačního, ani není důvod pro nárok za horentní sumy.

Fámy o červené rtuti se ale rozšířily po celé Evropě. Německá firma E. Merck — známý výrobce a dodavatel nejčistších chemikálií nabízí v posledním čísle svého firemního časopisu finanční odměnu tomu, kdo jí zašle několik gramů chemikálie k prozkoumání. Z mírně ironického tónu oznámení je ale patrné, že ani tato věhlasná firma na existenci červené rtuti nevěří, napsal náš čtenář.

ÚSTAV JADERNÉHO VÝZKUMU
CENTRÁLNÍ ANALYTICKÁ LABORATOR
250 68 ŘEŽ

Protokol o analýze

Waledek rozboru:

Prvek	Obsah (hm. %)
Hg	49,7
Sb	32,7
Zn	1,4 · 10 ⁻²
B	X · 10 ⁻³
Si	X · 10 ⁻³
Mg	X · 10 ⁻³
Al	X · 10 ⁻³
Ca	X · 10 ⁻³
Cu	< 10 ⁻⁴
Ag	< 10 ⁻⁴

Komentář k rozboru:

Obsah hlavních složek (Hg, Sb) odpovídá stechiometricky sloučenině uvedená na doprovodném osvědčení — Hg₂Sb₂O₇, jejíž kapalný strukturální izomer bývá komerčně označován jako "červená rtuť". Obsah některých nečistot (Mg, Ca, Cu, Ag) odpovídá údajům na osvědčení. Preparát však obsahuje některé další nečistoty (B, Si, Zn), které osvědčení nebere v úvahu a rovněž obsah Al je asi o jeden řád vyšší oproti deklarované hodnotě. Údaj o stupni čistoty (min. 99,99 hm. %) proto nelze považovat za dostatečně podložený.

Datum vystavení protokolu: 20. 11. 1992

Ing. Miloš B e r a n , CSc.
vedoucí CAL

neodmítají — mají k dispozici důkaz její existence.

Ještě jako redaktor deníku Prostor se mi loni v listopadu podařilo koupit v ruském Vladivostoku vzorky červené rtuti, s níž obchoduje místní mafia. Jde o směsný kyslíčnick rtuťnato-anti-moničny, jehož vzorec zní Hg₂Sb₂O₇. Tuto skutečnost prokázali rozбором jak pracovníci Centrální analytické laboratoře Ústavu jaderného výzkumu, tak i původně značně skeptičtí experti z Kriminálního ústavu Policie ČR, kteří si ode mne vzorek látky vyžádali.

Důkaz je tedy na světě. Jelikož však pochyby trvají, shrňme alespoň dostupná fakta.

Co je „červená rtuť“

Jak říká ing. Milan Beran z Centrální analytické laboratoře Ústavu jaderného výzkumu v Řeži, jde o látku, jejíž objev lze srovnat s objevem supravodivosti. Místo využití v jaderných pumách, které vylučuje, slouží podle jeho názoru červená rtuť v infračervených vojenských laserech.

Cena za kilogram se na ruském černém trhu pohybuje od pěti do 70 tisíc dolarů a závisí na tom, v jaké formě je červená rtuť nabízena, a zda má či nemá potvrzení o chemickém a fyzikálním rozboru. V České republice její kilogramová cena stoupne až na dvě stě padesát tisíc dolarů. Podle deníku The Sunday Times se v Británii prodává půl kilogramu až za jeden milion liber.

Červená rtuť se na trhu vyskytuje ve dvou základních podobách. Na rozdíl od vžitě představy není radioaktivní. Jde o prášek hnědé ocelové barvy a o červenou tekutinu. Ta vzniká v autoklávu, tlakovém reaktoru, a má neuvěřitelně vysokou hustotu, srovnatelnou s transurany. Pohlcuje celé viditelné záření spektra a platí se za ni maximum. Tekutá červená rtuť se prodává v pětilitrových lahvích.

Podle mých ruských informátorů se tato rtuť vyrábí v dodnes uzavřeném a supertajném sibiřském městě Krasnojarsk 25, odkud pocházejí i ruské jaderné bomby: klasické konstrukce. Neradioaktivní Hg₂Sb₂O₇ produkují v omezeném množství také některé výzkumné ústavy, například v Novosibirsku. Z těchto zdrojů ji mohou oficiálně koupit za směšnou rublovou cenu ruské podniky, je však evidována a na vývoz do zahraničí musí být opatřena vývozní licencí, kterou je složité získat. „Systém je jednoduchý,“ říká jeden z prodejců červené rtuti. „Nakoupím určité množství a pak nechám sklad oficiálně třeba vyhořet. Tou dobou už je však zásilka rtuti dávno za hranicemi.“

Z Krasnojarsku 25 a z ústavů v Novosibirsku vedou cesty rtuti do dvou směrů. První míří na západ přes uralský Jekatěrínburg a Moskvu do Polska a Čech. Ze střední Evropy putuje látka přes Rakousko a Německo do Jugoslávie a Itálie, kde jen za první půlrok letošního roku zaznamenali přes sto nelegálních obchodů s červenou rtuť. Odtud pokračuje na Blízký východ, do Afriky a Latinské Ameriky.

Protokol o analýze vydaný CAL Ústavu jaderného výzkumu v Řeži, který potvrdil pravost dovezených vzorků tzv. červené rtuti.

Před necelými dvěma sty lety prohlásila slovatná francouzská Akademie věd, že meteority neexistují. Kameny z nebe jednoduše nemohou padat proto, sdělili akade-

mici v bílých parukách, neboť v nebi — jak známo — žádné kameny nejsou.

V případě tzv. červené rtuti jde o úvahu stejně logickou — nikdy

jsm to neviděl, tudíž to neexistuje.

Na omluvu pana inženýra Dampíra však uvedme, že reálnou existenci červené rtuti oficiálně stejnými argumenty odmítal také ministr vnitra Jan Ruml, i řada vědeckých pracovníků. Už

Pokrač. na
str. 123

Druhá cesta, na níž jsem se před pár měsíci napojil já, jde na Východ přes Vladivostok do Číny a Severní Koreje nebo loděmi do Perského zálivu, Etiopie a Jižní Afriky. I tam jsem však narazil na stopu jedné české firmy, která ve Vladivostoku kupovala červenou rtuť loni na jaře.

Ačkoli obchod může probíhat i legálně, samotné předávání zboží v Rusku se většinou uskutečňuje za účasti mužů se samopaly na obou stranách. Platí se převážně hotově, v dolarových bankovkách nižších nominálních hodnot.

Na počátku Mošnov

První vazbu na lidi, kteří načerno obchodují s červenou rtuť, jsem získal vloni v červnu. Deset měsíců poté, co v noci 28. srpna 1991 obsadilo za dramatických okolností 36 mužů Jednotky rychlého zásahu FMV a patnáct vojenských policistů letiště Mošnov v Ostravě, kde se pokusili zadržet 60 kilogramů červené rtuť v hodnotě 20 milionů dolarů. Neúspěšně.

Výraz „červená rtuť“ tehdy poprvé vyslovil exministr vnitra Richard Sacher. Stejně jako asi rok před nimi tajná služba, vrhli se po této stopě novináři. Také odborníci však o této látce většinou slyšeli poprvé. Ještě 9. září 1991 tvrdil například týdeník Respekt, že červená rtuť neexistuje, Mladá fronta Dnes o dva dny dříve soudila, že se vyrábí v beztřížném stavu a někteří fyzikové se domnívali, že takovou látku s hustotou 20 gramů na centimetr krychlový nelze ze rtuťi vyrobit.

Správný vzorec Hg₂Sb₂O₇ publikovaly Lidové noviny šestého září, přesto dlouho nebylo jasné, k čemu se rtuť používá a jak se vyrábí. Odborníci hovořili o náteru pro „neviditelné“ letouny Stealth, o rozbušce jaderných pum, o moderátoru atomových reaktorů a dokonce i o pohonné látce pro mezikontinentální rakety. Jasně bylo jen jedno: kilogram této látky bylo možné na našem černém trhu prodat za 250 000 až půl milionu dolarů.

Teprve koncem listopadu předminulého roku zjistili novináři, že první zmínku o červené rtuťi publikoval časopis Inorganic Chemistry dne 9. září 1968, který informuje o vyrobení vzorku této látky v laboratořích společnosti General Electric. Jiné zdroje uvedly, že od stejného roku je červená rtuť známa i odborníkům firmy Du Pont. Nikdo ji však neshledal příliš zajímavou.

Červená rtuť a mafie

Po prozkoumání mého vzorku poukázali odborníci z Kriminálního ústavu na to, že podle jejich názoru z práškové červené rtuťi nelze vyrobit kapalinu. Už první zkoumání Hg₂Sb₂O₇ ovšem zřejmě překvapivě dokázalo, že i v práškové formě zcela pohlcuje infračervené záření. Někteří lidé blízcí kriminálnímu podsvětí zase tvrdí, že červená rtuť existuje, ale je to jen zástěrka pro převody gigantických částek peněz, pocházejících z prodeje drog. Jiná část podsvětí ovšem prohlašuje, že se s reálnou červenou rtuťí obchoduje naprosto běžně.

Zkrátka, bez ohledu na dohady o využití, před pár měsíci jsem dovezl sloučeninu, s níž si československá věda nevěděla rady. Nikdo totiž dosud nepopřel skutečnost, že látka

s chemickým vzorcem Hg₂Sb₂O₇ naši vědci dříve neměli k dispozici. Nejpřavděpodobnější řešení tedy je, že se jedná o sloučeninu objevenou poměrně nedávno, přičemž jediní Rusové vědí, k čemu a jak může sloužit. Kromě nich o tom detailně vědí jen odběratelé, tedy arabské, africké a jihoaamerické režimy, které byly nebo jsou napojeny na vysoké armádní činitele v někdejším SSSR.

Mafii, která s červenou rtuťí obchoduje, zajímá ovšem nikoli využití, ale záračná cena této látky. Ona sama brání, aby se obchod s Hg₂Sb₂O₇ legalizoval. Trh je ovšem již nasycen, a právě proto se nyní soustřeďuje na zboží jiného charakteru. Jak mi před časem řekl ministr Ruml, osobně dnes považuje za větší nebezpečí než červenou rtuť černé obchody s radioaktivním plutoniem nebo uranem. Ruská, česká a polská mafie však dává přednost látkám, jejichž přeprava a určení nejsou tak komplikované.

Při své reportáži jsem zjistil, že obchod s červenou rtuťí začal skomírat. Ne nadarmo řekl před rokem a půl slušivický boss František Čuba, že červená rtuť je zboží jako každé jiné. Již tehdy byl zřejmý trh s touto látkou nasycen, začalo se s ním obchodovat i pololegálně, a oficiálně i kriminální mafie přešly na jiné artikly.

Podle našich informací dnes v Čechách „letí“ extrakty z plodovic vody těhotných žen, jejichž cena stoupne po transportu z Ruska do Evropy dvacetinásobně, nebo kovové vzácných zemin, které se v Rusku na černo prodávají za pětinu světové ceny.

Jde tedy o tantal, scandium, oxid europea, nebo biologické látky chitosan, melitin, či kolagenáza A, B a C získávané z mořských krabů, jejich vlastnosti je seelování ran na lidském těle a přenos léčivých látek do organismu. Atraktivní jsou také pašované diamanty, kožoviny chráněných druhů zvířat a samozřejmě lehece dostupné samopaly nebo třeba armádní vrtníky. Až země „odbytní“ i tohoto zboží, ruská mafie a její východoevropské odnože přejdou na cosi zcela nového.

Kdyby každý kuřák v České republice opustil na 15 minut své pracoviště a šel si zakouřit, projeví se to snížením produktivity jeho práce. To představuje v národním hospodářství ztrátu zhruba pěti miliard korun denně.

Prvního ledna začala platit nová Klasifikace nemocí, kterou vydala Světová zdravotnická organizace. Kouření je zde označeno jako drogová závislost na nikotinu. Převážná většina našich kuřáků má zájem nekouřit. Musí jim však být nabídnuta odborná pomoc. Modernímu poradenství zůstáváme zatím dlužní.

Odvykání není lehké

Princip léčby spočívá v poznatku, že kouření cigaret je kombinací sociální a psychologické závislosti na cigaretě a drogové závislosti na nikotinu. Překonat tyto tři závislosti najednou je velmi obtížné. Proto je nikotin podáván jinou cestou. V současné době je prováděna léčba kouření formou nikotinových náplastí. Léčebné náplasti se aplikují ráno a přes den udržují hladinu nikotinu v těle. Kuřák nemá proto chuť na cigaretu. Další formou léčby jsou žvýkačky značky Nicorette, obsahující nikotin. Žvýkačka je registrována Státním ústavem pro výzkum léčiv. Bude k dostání na lékařský předpis v lékárnách, pokud ji lékárnici objednájí. Není laciná, ale v přepočtu na finance vynaložené za cigarety, se bohatě vyplatí. Poradenská síť v České republice by se měla rozšířit, od ledna pořádá kurzy nekouření také Národní centrum podpory zdraví v Praze. „Do Poradny pro odvykání kouření v Kutné Hoře, kterou vedu, přijíždějí lidé až z Moravy. Zájem je obrovský,“ konstatoval náš přední odborník dr. J. Kozák.

Truchlivé osudy reklamních postav

Zatímco v Evropě je publicita tabákových produktů postupně potlačována, u nás je opačná tendence. Z velkoplošných reklam na nás hledí ocelové modré oči kovboje, propagujícího cigarety značky Marlboro.

Tento muž, občanským jménem Wayne Mc Laren, zvaný Marlboro Man, zemřel loni v červenci na rakovinu plic. Další tabákový muž, Winston Man, který se jmenuje Dave Goerlitz, má těžkou aterosklerózu. Cigaretám Lucky Strike propůjčila svoji tvář žena jménem Janet Sackmanová. Operovali ji na rakovinu hrtanu. Ještě před smrtí Mc Larena všichni napsali dopis všem ministrům zdravotnictví zemí Evropského společenství. Žádají důraznou propagaci nekouřáctví.

Díry v legislativě

My sice máme zákon č. 37/1989 Sb., ale ten zakazuje propagaci kouření, nikoliv tabákových výrobků, což je, podle vyjádření představitelky Světové zdravotnické federace, švejkovina. Novelizace tohoto zákona, která postihuje zákaz propagace jak kouření, tak tabákových produktů, je připravena. Není zde ale řešena otázka postihu při překročení zá-

Francie a zákon

Ve Francii vstoupil loni 1. listopadu v platnost protikuřácký zákon, který ochraňuje nekouřáky. Zákaz kouření je ve všech uzavřených prostorech, tam, kde se shromažďuje větší množství lidí. Zákaz kouření je pohlavově rozdělen. Mužům je dovoleno kouřit v místnosti, kde je zákaz kouření, platí provinilec 5 tisíc franků pokuty. V současné době...

a prodávají v pohodě cigarety všech značek... Oni přece žádný zákaz nepřestoupili, pultek není stánek.

Odborníci varují

Sedmiacet významných pracovníků ve zdravotnictví České republiky podepsalo prohlášení, ve kterém poukazuje na nepříznivé jevy, které způsobuje kouření. Signatáři varují před podceňováním zdravotních rizik kouření, vyzývají k odstranění mezer v legislativě.

k zákonu na ochranu spotřebitele své stanovisko.

Snahy o omezení prodeje cigaret

Aktivní přístup radních z Prahy 2 způsobil, že je zde omezen státníkový prodej tabákových výrobků. Ale bystrá česká hlavička vymýšlela, že i v oblasti Prahy 2 přece nemohou být kuřáci zkráceni! A tak si někteří prodejci připravili na bedra pultek...

Por v legislativě poukázalo podle slov tiskové mluvčí ministerstva zdravotnictví R. Lodinové ministerstvo zdravotnictví. K zákonu na ochranu spotřebitele se totiž ministerstvo nemohlo vyjádřit, neboť byl iniciován skupinou poslanců bývalého Federálního shromáždění. Proto se ministerstvo obrátilo dne 13. ledna 1993 na vyjádření Nejvyššího soudu a generální prokuratury ČR. Poté, co dostane vyjádření, zaujme...

MARLBORO MAN ZEMŘEL NA RAKOVINU

době pomáhají v protikaučnickém boj hlavně nekuřáci. Většina francouzského obyvatelstva je proti kouření. A to prý před deseti lety byly sněmovní místnosti francouzského parlamentu stejně „začouzené“ jako v našem parlamentu. Experti Světové zdravotnické organizace, zabývající se otázkami prevence kouření, kteří minulý týden navštívili Českou republiku, se prý při návštěvě parlamentu doslova dusili cigaretovým dýmem.

Pomoci mohou zaměstnavatelé

Důležitý je postoj zaměstnavatelů. Už se i u nás, v České republice, objevují inzeráty na pracovní místa výhradně pro nekuřáky. Ze by svitla naděje? I když na pracovišti kouří dva z deseti, zbylých osm je pasivními kuřáky. Pasivní kouření je třetí nejzávažnější příčina úmrtí, kterým by bylo možno předejít. Před ním je už jenom kouření a alkohol.

Na prvním zasedání české vlády v nové budově na adorbězi dr. E. Beneše žádali kuřáci, aby mohli kouřit. Bylo jim to rázně zamítnuto. Nekuřáci, buďte na svých pracovištích také rázni.

Verbrechensbilanz: Immer mehr – Täter immer jünger

Weltrekord im Treppensteigen
New York – Puhi Der Australier Geoff Case (34) stellte einen neuen Weltrekord im Treppensteigen auf. Erschaffte die 86 Stockwerke des Empire State Building (380 m hoch, 1860 Stufen) in 10 Minuten und 15 Sekunden.

Es ist traurig aber wahr: 1992 war in Hessen ein Spitzenjahr für Verbrecher. Nie zuvor wurde zwischen Kassel und Darmstadt soviel geraubt, gemordet und betrogen. Landesweit stieg die Zahl der erfaßten Straftaten um sage und schreibe 10 Prozent! Innenstaatssekretär Christoph Kulenkampff (SPD) lakonisch: „Wir haben das hinzunehmen.“

Ein Dorado für Ganoven ist weiterhin Frankfurt. Fast ein Drittel aller hessischen Straftaten wurden hier begangen (156 283). Bei Mord und Totschlag, Körperverletzung oder schwerem Diebstahl liegt die Mainmetropole noch deutlicher vorn. Daran konnte auch die Verlagerung der 250 Bereitschaftspolizisten vom Flughafen in die City nichts ändern. Lediglich beim Straßenraub (11% Mi-

nus) zeigte der massierte Einsatz Wirkung.

Besonders schlimm: Immer mehr Straftaten werden von Jugendlichen (11 166, 1107 mehr als im Vorjahr) begangen. Sogar strafmündige Kinder unter 14 Jahren (3500) werden immer krimineller.

Auch die Zahl der Ausländer unter den ermittelten Straftätern hat weiter zugenommen, ist mit 26,4 % mehr als doppelt so hoch

wie ihr Anteil an der Wohnbevölkerung. Bei Raub, Dragenvergehen und Organisierter Kriminalität ist jeder zweite Tatverdächtige Ausländer!

Für die CDU ein Problem, das nicht „tabuisiert“ werden darf. „Schwerkriminelle Ausländer müssen schnellstens abgeschoben werden“, fordert ihr Sprecher Volker Bouffier.

Einziger Lichtblick in der Kriminalstatistik 1992: Die Aufklärungsquote ist leicht gestiegen, liegt in Hessen jetzt bei 39 Prozent (vorher 38,8%). An der Spitze: Wiesbaden (45,7%) und Eschwege (51,2 %). Ganz am Ende: Hanau (30%) und Offenbach (29,7%).

Bulgarien Preise für Benzin und Diesel um 40 % erhöht. Ein Liter kostet jetzt 70 Pf. Durchschnittseinkommen: 150 Mark/Monat.

Türken 83 % der rund 1,7 Mio. bei uns lebenden Türken wollen Deutschland nicht wieder verlassen

Ultrarechte formieren sich neu

Verbotene DA nistet sich laut Verfassungsschutz bei NPD ein

POTSDAM, 16. Februar (ojw/AP). Die vom Bundesinnenministerium im November verbotene rechtsradikale „Deutsche Alternative“ (DA) versucht offenbar verstärkt, unter das Dach der NPD zu schlüpfen. Brandenburgs Verfassungsschutzchef Wolfgang Pfaff sprach am Dienstag in Potsdam von einem neuerdings „besonders geneigten Verhältnis“ beider Parteien zueinander. So seien nicht nur zwei von der NPD formell angemeldete Veranstaltungen tatsächlich im wesentlichen von DA-Mitgliedern geprägt gewesen. Es sei auch bei den dem Verbot folgenden „heftigen Durchsuchungen“ unter anderem ein NPD-Mitgliedsausweis des Cottbuser DA-Bundesvorsitzenden Frank Hübner (Mitgliedsnummer 68950) mit Eintrittsdatum 1990 sichergestellt worden. Andere Doppelmitgliedschaften seien gleichfalls nachgewiesen. Aufgrund dessen werde die brandenburgische NPD künftig einer verschärften Observation unterworfen.

Nachdrücklich verwahrte sich Pfaff gegen die Verharmlosung der DA, deren

Vorsitzender zwar immer als „adretter Junge“ habe „salonfähig“ werden wollen, in Wirklichkeit aber ein ideologischer Brandstifter gewesen sei. Man habe Papiere gefunden, denen zufolge die DA zwar „Gewalttaten nicht unmittelbar gepiast hat“, dies aber nur „aus taktischen Gründen“ abgelehnt habe. Zahlreiche sichergestellte Dokumente belegten eine „neonazistische Ideologie in konzentrierter Form“. Pfaff legte dazu Fotos vor, die die DA-Führungsriege bei einer „Weihestunde“ mit Hitlergruß vor der ausgebreiteten Hakenkreuzfahne zeigen.

Zu Untersuchungen über die ebenfalls verbotene „Nationalistische Front“ (NF) wollte der Verfassungsschutz nichts sagen. Der Generalbundesanwalt habe wegen der Gründung von „nationalen Einsatzkommandos“ Ermittlungen aus Verdacht auf Bildung einer terroristischen Vereinigung eingeleitet. Die NF sei stärker als die DA auf Gewalt ausgerichtet gewesen, und das sichergestellte Material sei brisanter als das der DA, meinte der Verfassungsschutzchef.

O vztahu peněz a architektury, tedy především o architektuře pražských bank od konce 19. století do 30. let našeho století, píše Zdeněk Lukeš. Stavbu polbočky Komerční banky v Praze 5 z roku 1988 (lidově nazývanou „Bajkonur“), jejímž autorem je Karel Prager, uvádí jako odstrašující příklad. Naopak robustní a reprezentativní bankovní budovy Osvalda Poltavky a interiéry Josefa Gočarda (Městská spořitelna pražská v Ryfářské ulici, Banka československých legií v ulici Na porčí) dnes objevujeme znovu jako zdroj inspirace. Souvisí to konečně i se zvýšeným zájmem o architekturu devatenáctého století a klasizující tendenci století dvacátého. Fascinováno mimo jiné budovou Hongkongské a šanghajské banky v Hongkongu z roku 1986 od Normana Fosteru.

technickým a výtvarným nárokům. věnoval *Hovory o mincích* Ondřej J. Sekora. Karel Fabel se snaží přiblížit členáři v rozhovoru s autorem vítězného návrhu na sérii nových bankovek Oldřichem Kulhánekem a ryčním Státní tiskárny cenim Milošem Ondráčkem. *Jak se rodí bankovka* K. Vyšněm soustřeďuje při vzniku nových plátidel se vrací dr. Leopold Suraga, záměslnec bývalé Státní banky československé. Zvláštní postavení má v tomto tematickém okruhu stař Bohumila Nusky *K symbolice na plátcích (Slované, zednáři a Mucha)*, která se snaží objasnit význam jednotlivých symbolů, postav a znaků na bankovkách navržených A. Muchou. Kromě očekávané národnostní roviny Nuska konstatuje v ikonografii Muchových návrhů i vlivy zednářství (Mucha byl velmistrem pražské lóže).

Peníze, banky a jejich vztah k umění

Čtvrtletník pro „kulturní prostředí“ s názvem tradičním až hanba, jehož význam a funkce se otevírají — zásluhou jsou ovšem ohromné (což není zvykem) završil úspěšně svůj třicátý čtvrtý ročník. Jde o **UMĚNÍ A ŘEMESLA**, která i normalizací přežila se etí a v roce 1992 sice s finančními problémy, ale přesto elegantně vydřela. Tento časopis vydává Sdružení Umění a řemesla za finančního příspěvu ministerstva kultury České republiky, Českého literárního fondu a Českého fondu výtvarných umění. Velkým úspěchem, alespoň z hlediska kvality, bylo monografické číslo věnované Pražskému hradu, jeho historickému a architektonickému vývoji, úpravám exteriéru a interiéru (důležitě bylo zejména připomenutí osoby a díla Josefa Plečníka). Podobný úspěch, v souvislosti s nedávným „vznikem“ samostatné české měny, podbarvený i atraktivitou a předvídatostí redakce, znamená i poslední loňské číslo, zabývající se výhradně fenoménem peněz, peněžnictvím a jeho vztahem k umění, uměleckému řemeslu, architektuře, ale i kultuře a kultuřnosti vůbec.

S funkcí a dějiny peněz v novověkých státech nás v článku *Svět peněz: a peníze ve světě* seznamuje Jiří Pekárek. Nastupuje tu komplikované vazby mezi vydáváním nových mincí a bankovek, respektováním národního charakteru měny, ochrany před paděláním, získáváním vývratných návrhů a tiskem bankovek. Tenž autor pak v *Malé galerii československých peněz* podává stručný přehled vývoje československých mincí a papírových peněz od roku 1918 do osmdesátých let. Někde tu ovšem jen o suchopárný výčet, ale autor hodnotí i výtvarnou stránku jednotlivých mincí a bankovek, kvalitu jejich vytištění a vliv sociálního a politického kontextu na jejich podobu. Na jejich tvorbě se totiž kromě státních bankovek realizovaných podle návrhu Alfonse Muchy a Maxe Svabinského podílel např. V. H. Brunner, návrhy mincí pocházejí z dílny O. Gutfreunda (pětkoruna z roku 1923) a O. Spanucla (koruna z roku 1922 a pětkoruna z roku 1927). V posledních dvou desetiletích téměř na zapřeno vytvořil několik krásných příležitostních mincí J. Harcuba. Právě mincovnictví, jeho

Neznalost, nebo záměr?

Taxikáři mají Technické správy komunikací do 19. února zaplatit 6 tisíc korun za celoroční užívání staniščí. Členové Čechu taxi Praha, a nejen oni, budují toto rozhodnutí bojkotovat. Ne proto, že by šest tisíc byla částka, která by je zrušovala, ale z principu. Jednak jim nikdo při poměru jedno stání na sto taxikářů nemůže garantovat, že za tyto peníze budou moci stanoviště skutečně užívat, a dále — a to je podstatnější — se odměňují podřídit nezákonnému postupu živnostenských odborů, které na doporučení magistrátu odmítají vydávat koncese bez dokladu o zaplacení poplatku. Mohlo by se zdát, že to je pouze taxikářský problém, který se nás ostatních netýká. Třeba, pokud jím pro nepiacení nebude vydána koncese, dojde k soudním sporům. Bylo by naivní se domnívat, že taxikáři v takovém případě odloží svoji živnost k ledu a s rukama v klně budou čekat rok, dva i více na rozhodnutí soudu. Taxikářská služba budou provozovat i nadále, a protože na ni nebudou mít koncesi, nebudou ani odvádět daně z příjmu. Kdo na to doplatí? Státní pokladna a tedy my všichni. Doplatíme na to dvojnásobně, neboť poplatky nepochybně rádi uhradí ti taxikáři, kteří si bezútrnětne přivlastňují parkoviště v centru Prahy a kteří v jejich používání bud výhrůžkami nebo dokonce i až brutálními násilím brání ostatním. Konečně tak získají potřebnou »bumázku«, která jejich nezákonnému okupování stanoví dodá zdanění zákonem. V centru města pak už opravdu nebude pro poctivé řidiče místo. Jak my, tak i zahraniční návštěvníci budeme vydáni naposledy jen tím, kdo nás o svých »morálních kvalitách« už bezpočetkrát přesvědčil.

Kde je skutková podstata?

Nenápadný půvab diplomacie

Dienstbierova sebevědomí nad čs.-německou smlouvou neubírá skutečnost, že problémy, které se nepodařilo vyřešit v průběhu její přípravy, stigmatizují naše vztahy s Německem rok poté, co byla s velkými ovacemi přijata. O to víc Dienstbierovi vadí odmítavé výrocky o visehradské spolupráci a evropské integraci. Prý jsou jimi znepokojeni v Rakousku. Říkat partnerům jen to, co chtějí slyšet — že by snad toto byla Dienstbierova koncepce diplomacie? Visehradská spolupráce má podle něj význam i proto, že si jí přejí na Západě: „Názor, že ČR by se například samostatně mohla stát členem NATO, je pro ně nepřijatelný. NATO má své problémy s Tureckem a Řeckem.“ argumentuje J. Dienstbier. Ano, právě proto bude jistě stát NATO o současně začlenění Maďarska a Slovenska. Právě kořeny visehradské spolupráce přibližuje jiná Dienstbierova reminiscence: „My jsme se také hned z počátku s Maďary a Poláky domluvili, že nebudeme spolu soutěžit, kdo se na úkor toho druhého co nejrychleji vervé do Evropy, protože tím bychom zbytečně podráždili nohy jeden druhému.“ Ta nahází spíše označení Visehrádu jako realizace představ starých kamarádů, kteří se dostali do vysokých státních funkcí.

Za zmínku stojí jistě i Dienstbierova obrana proti tomu, že se polistopadová československá zahraniční politika pokoušela vyvažovat vztahy na Západ vztahy se Sovětským svazem. Kdo nemá krátkou paměť, ví, že ještě v létě 1990 požadovalo Československo v souvislosti se zrušením Varšavské smlouvy také zrušení NATO a odchod amerických vojsk z Evropy. Z té doby pamatuje také obrazek J. Dienstbiera a V. Havla poutajících po návratu z Moskvy s pečeti předsednické země RVHP. Jasně prozápadní orientace přišla až později, nikoli na základě koncepce, nýbrž pod tlakem reality. Ze srážky s realitou se však Dienstbierova diplomatické snění nikdy nevzpamatovalo.

Studijní kresba podle návrhu A. Muchy pro padesátikorunu, která byla vydána v roce 1929. Kromě symboliky slovanské je zajímavé si všimnout i kladiva jako symbolu velmistra zednářské lóže nebo předsedajícího parlamentu. Hvězdný kruh v pozadí hlav lze chápat jako symbol bratrství a spojení lidí, jako kruh národů a států (viz i znak Evropského společenství).

Z diplomateckého profesionála se Jiří Dienstbier nedobrovolně stal amatérem, který vypráví o svých počinech na mezinárodní scéně tomu, kdo je ochoten naslouchat. „Nedávno jsem se v Římě sešel s Genscherem a oba jsme si říkali, jak se nám ta smlouva povedla,“ pochválil si naši smlouvu s Německem minulý čtvrtek v Rudém právu. Na současnou českou diplomacii shlíží Jiří Dienstbier méně kvalifikovaně. Shledává na ní především svár mezi zlým Klausem, který nemá koncepci, a hodným Zieleniecem, který koncepci má, ale Klaus mu ji kazí. Ponechme Jiřímu Dienstbierovi právo konstruovat rozpory v řadách svých politických konkurentů. Ale jak je to vlastně s údajně neexistující koncepcí Klausovou a s koncepcí Dienstbierovou, kterou prý Klaus účelově kritizuje?

Virus v telefonní ústředně

Chaotická situace v pražské telefonní síti trvá už dobrý měsíc a stále se zhoršuje. Právě jsem se pokusila volat číslo začínající 25. Ozvalo se číslo začínající 36... Voláte třeba sanitku, ozve se soukromý byt, voláte soukromý byt, ozve se záchránka, kde vám sdělí, že mnoho lidí se k nim nyní dovolává omylem, neboť volají někam úplně jinam. Pěkné, že! Voláte do podniku XY — automat vás ubezpečuje, že volané číslo neexistuje. Voláte do státního archivu např., ubezpečuje vás o tom též. Soukromé linky, podnikové linky — všechno podle toho jakémsi šílenému viru. Dovolat se tedy nikam nemůžete, ale vaše pokusy dovolat se jako hovory veselé naskakují na váš účet, o tom není pochyb. Číslo se přemýkají v naprostém zmatku, takže naprostý kolaps. Myslíte snad, že by bylo záhodno zavolat na »svě« poruchy? V současně době se už nedozvonníte ani tam. Ještě přibližně před 14 dny jsem tam v rozptýlení tři dny v naprostém rozhořčení oznamovala zmatky na telefonní síti. Telefon mi prozvonil a s téměř slyšitelným křemím ramem mi sdělili, že »to asi musí být někde v centrální ústředně«. Patrně ji od té doby rozvrtali tak, že dnes si nemáte ani kde stěžovat. Telefonní linku mám víc jak dvacet let, nikdy žádné problémy. To, co se děje dnes s telefonní ústřednou v Praze, je naprosto nepochopitelné. A nikde žádná zpráva, vysvětlení, snaha o nápravu, naopak — doslova se už nedovolám nikam. Nejsem sama a zřejmě se to netýká jen čísel začínajících na 25, ale i čísel začínajících na 6 — což mám ověřeno, a patrně i dalších. Co se děje? Příčina zmatků je evidentně v ústředních, ať už místních či centrálních — zřejmě v jakýchsi nedomyšlených změnách, které se tam provádějí? Či snad opravdu virus?

Helena Hotejšovská, Praha 2

Ples s testem IQ

Mensy Jan Fikáček. V sobotu tomu tak nebylo, když namísto na plesech obvyklé tomboly rozdál pokadatelé záměrem deset minut před půlnocí k řešení testy inteligence. Vypudali mnozí hosté plesu jako ve svém životě.

hým z nás se zdá, že vedoucí osobnosti příliš často mluví v jizlivých nárazích, útočně, nesměle, pohrdavě, zato však nikdy uznale, pochvalně, smílivě. Odpůrcem je automaticky člen jiné strany nebo stoupenec jiného programu, a to dokonce i tehdy, když jde o koaliciho partnera. Jeho návrhy jsou už proto předem odsouzeny a ostré, pranyřovány. A přitom tam, kde jsou všichni přesvědčení o správné věci, jde všechno jako po másle. Při nedávné výměně peněz se ani dost neda vynachvátit úsilí, ochota a kázeň pracovníků i zřítků na poštách, ve sportovních a bankách i v obchodech. Vyplát se opravně chvátit, je-li to, ale především se vyplát také fidi stát tak, aby

PRAHA (ire): Do pozdních nočních hodin řešili v sobotu záhadu, hlávolamy a hádanky účastníci i. plesu Mensy v pražském Národním domě na Vlnohradech. Někteří hosté přišli sice na ples omylem v domnění, že jde o ples studentské výměny. Zvláštní atmosféra, vyvolaná přítomností členů Mensy, se však nakonec libila všem. Vstupenka na ples sloužila zároveň jako položivý bonus na další testování IQ a výteček plesu byl určen na podporu gymnázia Mensy. Mensy je mezinárodní organizace sdružující lidi s IQ vyšším než 130. Inteligence nemusi být vždy výhodou. Tito lidé často vidí víc než ostatní, ale nenacházejí u ostatních pochopení. Proto se mnohdy cítí osamělí: řekl nám předvedla česko-

Oblužení příliš hlasitými monologem ekonomů z jedné strany a ideologů z druhé strany začínáme konečně navazovat tichý dialog s vlastními svědomím a mravními požadavky. Mno-

Bohumil Píck, Praha 8

Soutěž o „miss“ je až příliš věrna tradici

Když jsme přijeli několik hodin před samotným zahájením volby do libereckého kulturního domu, nejvíce se v kuloarech šuškało právě její jméno. Kromě příjemného zevnějšku

V pořadí pátou miss — od obnovení této soutěže v roce 1989 — je devatenáctiletá, 174 cm vysoká studentka Vysoké školy chemickotechnologické v Hradci Králové, která se

Alice je nejkrásnější Českou

a sošné postavy je totiž ještě obdávána nebyvalou chutí do života, optimismem a vitalitou. A když se chodilo pro sebevědomí, stála ve frontě nejméně třikrát. Tyto své vlastnosti potvrdila a velmi dobře prodala i na jevišti, takže mině poroty bylo celkem jednomyslné a jednoznačné. Na následující tiskové konferenci pak jen zářila a nešetřila větami jako:

„Přihlásila jsem se, abych vyhrála...“ „Byla jsem bez obav a v pohodě...“ „Slovenské dívky budou jistě krásné, ale Češky to ve finále rozbaít a vyhrají...“ „Clověk může vyniknout jedině tak, že se liší od ostatních...“

Na druhém místě skončila osmdesátiletá pražská manekýnka Simona Smejkalová, třetí devatenáctiletá učitelka hudební výchovy z Mostu Mirjana Patočková a čtvrtá pak sedmnáctiletá studentka gymnázia z Chlumce nad Labem Magdalena Babická. Všechny čtyři dívky postoupí do dubnového finále MISS 1993, které se bude konat v kartovarském hotelu Pupp. Zde je budou chít trumfnout čtyři nejhezčí Moravan-ky stejně jako čtyři Slovenky. Vítežka ze známých důvodů však už nebude prohlášena za MISS Československo, ale jen za MISS 1993. Systém soutěže bude podle slov prezidenta M. Zapletalova podobný jako v předchozích ročnících i při právě proběhlé volbě MISS Čechy. Tedy tři kola — rozhovor s modeřátorem, umělecká tvořivost a proložení zpěváký, kteří stáli na vrcholku popularity, když se s „miss“ u nás znovu začínalo. Úcta k tradicím je mnoha ohledech správná věc, ale právě v zábavním průmyslu asi právě na místě není. To na konec bylo poznat i podle množství prázdných židlí v sále libereckého kulturního domu.

líbí se jí (díky rozhodnutí poroty, kterou vedla pí. Magdalena Dietlová) přesně ve 21.30 libereckého času slečna Alice Karpíšková z Hradce Králové.

Odvrácená tvář Velké pardubické

V uplynulých dvou týdnech se v tisku opět rozvířila hladina kolem tří měsíce starých událostí při Velké pardubické. Do této chvíle však nikdo otevřeně neosvětřil veřejnosti správný směr, kterým je třeba napřít úsilí v ochraně koní před skutečným zločinem — ne přestupkem — to jest je-

řích týráním. V této problematice totiž vůbec nejde o šifku nebo hloubku Taxisova příkopu v překážkovém dostihu nebo dva metry vysokou dřevěnou zeď ve skoku mohutnosti. Ochrana koní v jezdeckém a dostihovém sportu, stejně jako v lesním a polním hospodářství, trpí to-

tuž dvěma základními problémy. Ochráncům zvířat přilíš často chybí jakákoliv hlubší znalost věci a zvláštností jezdeckého či dostihového sportu a chovu koní. Na protějš straně zase některým sportovním a dostihovým trenérům a jezdcům chybí pochopení, že kůň je živý a citlivý tvor, který má své individuální schopnosti a potřeby.

Demonstrace ochránců zvířat na pardubické dostihové dráze a způsob jejího provedení byla pro ně přímo typická. Svědčila o tom, že o tisíciletém soužití člověka a koně nevědí vůbec nic a zvláštnosti jejich současné spolupráce vůbec nepochopili. Svou akci dosvědčili, jak je v zájmu koní potřebné, aby ochranu zvířat řídili odborníci, a ne diletanti.

Proč by nemohli talentovaní a doboře trénovaní kůň, stejně jako člověk, občas překonat náročný skok? Nejde totiž tak dalece o to, zda se kůň svými, přírodou danými vlastnostmi ke skákání hodí, jako o to, jakými prostředky je netalentovaný kůň k té které dostihové nebo

ani pod sedlem, ani ve výběžích, hřibata jsou oddechována na malém, často rozbalném prostoru, že se nemohou ani rozběhnout, ani vydovádět. Nedostatečně větrání a ucpané kanálky na odtok fekálií způsobují, že kůň, náročný na dostatek čistého vzduchu, těžce dýchá.

Není vzácností nasazování koní do dostihů, sportovních soutěží nebo na práci bez ohledu na jejich zdravotní stav, fyzickou kondici, stupeň výcviku a jejich schopnosti. A tak by bylo možno pokračovat ve výčtu případů, kdy dochází ke skutečnému týrání koní a veřejnost, ochránce nevyjímaje, to nikterak nevzrušuje, protože to nevnímá.

Boj proti týrání koní je bojem proti hlouposti, zaostalosti a necitlivosti lidí. Mějí by se k němu spojili odborníci z řad humaně citících veterinářů, lékařů, členů jezdeckého svazu, dostihového sportu, chovatelů koní

a pochopitelně i ochránců zvířat. Jedině takto složený tým je schopen navrhovat dobrá ustanovení k ochraně koní, prosazovat jejich dodržování a v případech jejich porušování určovat míru provinění a trestu bez ohledu na osoby a jejich postavení.

Tím prokáží nedocentelnou službu dostihovému i jezdeckému sportu, divákům, a hlavně koním. Do určité míry mohou zabránit i nesmyslným akcím naivních diletantů, zbytečnému nasazování policie, přetěžování vyšetřovatelů a soudců i znechucení diváků, skutečných milovníků koní. Vyspělá společnost uzná a přijme jediné kvalifikované a přesvědčivé argumenty. Na emotivní akce a výkřiky blouznivců nebude reagovat vůbec, nebo bude reagovat záporně, jako jsme reagovali my, diváci na tribunách a v ochotzech pardubického závodistiě.

Autobusy? Ne!

Rekonstruované Rudolfinam nás, obyvatele Starého Města, naplňuje nejen radostí, ale i pýchou nad dokonalostí našich umělců, stavbařů a řemeslníků. Proto při každé příležitosti chodíme kolem té krásy a těšíme se pohledem na neopakovatelnou scénérii v symbióze s Hradčany a Malou Stranou. Jednou v neděli jsme sem vedli naše známé a... ouha! Pohled na průřez stavby jaksi zmizel. Ne, žádná další nová oprava, ale řada parkujících autobusů ze strany od koleji proměnila velebné okolí Rudolfina v jakési hrůzné autobusové nádraží. Naše vozy, německé, italské a další, všechny jaksi samozřejmě zde

dlouhé hodiny parkují a čekají na své výpravy. Přece si z jednoho z nejkrásnějších míst Prahy nechceme udělat druhou Fitorcni! Co na to správci budovy, co policie, co orgány města a Prahy I?

Jiří Novák, Praha I

Jiří Souček, Lysá nad Labem

Gegengewicht zum Premier?

Zwei Wochen nach der Wahl des letzten tschechoslowakischen Präsidenten Vaclav Havel zum tschechischen Staatsoberhaupt ist der ehemalige zweite Mann in der CSFR-Hierarchie, Michal Kovac, zum Präsidenten der Slowakei gewählt worden. Der Ex-Vorsitzende des Bundsparlaments gehörte, anders als Havel, allerdings nicht zu den glühenden Verfechtern der Föderation, sondern wohnte der CSFR-Teilung eher als Statthalter der Bewegung für eine demokratische Slowakei HZDS bei, die in Bratislava (Preßburg) regiert. Die dortige Opposition hat den 62jährigen an die Spitze des slowakischen Staates mitgewählt — in der Hoffnung, Kovac könne ein Gegengewicht zum mächtigen Premier und HZDS-Chef Vladimir Meciar bilden. Die Hoffnung könnte trügen.

Obwohl Meciar zwölf Jahre jünger als der neue Präsident ist, gibt es Parallelen in der Laufbahn der beiden slowakischen Spitzenpolitiker. Beide stammen aus der Provinz, beide gehörten lange Jahre der Kommunistischen Partei an, wurden jedoch 1970 auf dem Höhepunkt der neostalinistischen „Normalisierung“ in der CSSR ausgeschlossen. Kovac, der mit einer Universitätsprofessorin verheiratet ist und zwei Söhne hat, arbeitete nach dem Studium an der Ökonomischen Hochschule in Bratislava als Hochschuldozent und in der tschechoslowakischen Staatsbank. In den Jahren 1965 und 1966 hielt er Vorlesungen in Kuba. Bis zur Abberufung im Jahr 1969 war er stellvertretender Direktor der Londoner Zweigstelle der CSSR-Gewerbank. Der Parteiausschluss 1970 stellte ihn gesellschaftlich nicht völlig ins Abseits. In den 70er und 80er Jahren war er an finanz- und volkswirtschaftlichen Forschungsinstituten tätig.

Nach der Wende 1989 wurde Michal Kovac auf Antrieb Finanzminister in der Regierung der slowakischen Teilrepublik. Als Meciar im Mai 1991 durch ein Ränkespiel im Präsidium des Parlaments in Bratislava vom Christdemokraten Jan Carnogursky als slowakischer Ministerpräsident abgelöst wurde, trat Kovac aus Protest gegen die Entmachtung des Parteifreunds zurück. Nach dem haushohen Wahlsieg der HZDS im Sommer 1992 in der Slowakei wurde Meciar wieder slowakischer Premier, Kovac zog als Abgeordneter ins Prager Föderalparlament ein. Entsprechend der Absprache mit dem tschechischen Wahlsieger Bürgerlich Demokratischen Partei ODS wurde er am 26. Juni 1992 als Nachfolger des in die Isolation gerateten Alexander Dubcek zum Vorsitzenden des Bundsparlaments gewählt.

Viel ist spekuliert worden, ob Ko-

vacs Entsendung auf den Außenposten im verpönten Prag Vertrauensbeweis Meciaris war oder ihn als potentiellen Konkurrenten von den Entscheidungskanälen in der Hauptstadt der auf Unabhängigkeitskurs steuernden Slowakei abschneiden sollte. Für eine gewisse Distanz zwischen den beiden HZDS-Spitzenpolitikern schien zu sprechen, daß Meciar für das Amt des slowakischen Präsidenten zunächst Michal Kovacs Namensvetter Roman Kovac favorisierte. Allerdings mußte sich HZDS-Chef Meciar bewußt sein, daß für die Wahl Roman Kovacs angesichts der notwendigen Dreifünftel-Mehrheit auch ein Teil der slowakischen Opposition gewonnen werden mußte. Vor dem folgerichtig gescheiterten ersten Anlauf zur Wahl des slowakischen Präsidenten unterblieben jegliche Verhandlungen mit den anderen Parlamentsfraktionen. Das nährt den Verdacht, daß Premier Meciar von vorneherein die Präsentation Michal Kovacs als „Kompromißkandidat“ der HZDS plante.

Kovac ist der Opposition zuliebe nun als stellvertretender HZDS-Vorsitzender zurückgetreten und will seine Parteimitgliedschaft während der fünfjährigen Präsidenten-Amtszeit ruhen lassen.

Angesichts des voraussehbaren Umbaus der Regierung wenige Wochen nach der slowakischen Selbständigkeit ist es verständlich, daß Kovac als sein wichtigstes außenpolitisches Ziel die Verbesserung des Ansehens der jungen Republik im Ausland — vor allem in Nordamerika und in der Europäischen Gemeinschaft — angibt. Bei seiner Willensbekundung zur guten Zusammenarbeit mit den Nachbarstaaten hob der neue Präsident neben Ungarn vor allem die Tschechische Republik hervor, wohin ihn seine erste Auslandsreise führen soll.

Weniger Geburten im Osten

WIESBADEN, 17. Februar (AP). In den neuen Bundesländern sind die Zeiten für Familienzuwachs offenbar noch schlechter geworden. Im vergangenen Jahr wurden dort nur etwa halb so viele Kinder geboren wie 1990, berichtete das Statistische Bundesamt in Wiesbaden am Mittwoch. Die Zahl der Geburten in Ostdeutschland fiel von 178 000 im Jahr 1990 auf knapp 108 000 und 1992 auf 87 000 (minus 18,7 Prozent). In den alten Ländern sank sie 1992 um 0,3 Prozent auf 719 000. Insgesamt erblickten in Deutschland 806 000 Kinder das Licht der Welt, das sind 2,7 Prozent weniger als 1991. Die Geburtenrate lag damit erneut unter der Zahl der Sterbefälle: 1992 starben in Deutschland etwa 75 000 mehr Menschen als geboren wurden. Die Zahl der Eheschließungen nahm geringfügig von rund 453 000 im Jahr 1991 auf etwa 452 000 im Jahr 1992 ab (minus 0,3 Prozent).

Zahl der Ausländer stieg an

WIESBADEN, 17. Februar (AFP). Innerhalb eines Jahres hat die Zahl der Ausländer in Deutschland um zehn Prozent zugenommen. Ende 1992 lebten knapp 6,5 Millionen Ausländer in der Bundesrepublik, teilte das Statistische Bundesamt am Mittwoch in Wiesbaden mit. Das sind 614 000 mehr als ein Jahr zuvor. Der Anstieg sei vor allem auf die gestiegene Zahl von Asylbewerbern zurückzuführen, berichtete das Bundesamt. Im vergangenen Jahr hatten 438 000 Flüchtlinge Asyl beantragt. Der Anteil der Ausländer an der Gesamtbevölkerung betrug acht Prozent. In den alten Bundesländern lebten 6,3 Millionen Ausländer, in den neuen Ländern 183 000. Die weitaus größte Gruppe stellen mit 1,85 Millionen die Türken, gefolgt von Menschen aus dem früheren Jugoslawien (916 000) und Italienern (558 000).

Lira rutscht auf historisches Tief

Die italienische Lira ist gestern zum zweiten Mal hintereinander auf ein historisches Tief gegen die D-Mark abgerutscht. In Frankfurt notierte sie mit 1,0525 Mark je 1000 Lire

Aufgespießt

„Am 3. April 2010, um 7:20 Uhr.“

Bundeskanzler Helmut Kohl auf die Frage eines Journalisten nach dem Zeitpunkt seines Rücktritts. Kohl würde zu dem genannten Termin auf die Minute genau sein 80. Lebensjahr vollenden.

Ralsko a Mlovice-Mladá, který koncem října minulého roku vyhlásila česká vláda. Mezi domácími firmami, které se do soutěže přihlásily, je i a. s. Svobodná zóna severní Čechy. Především její dozorčí rady je bývalý ministr obrany ČSR Miroslav Vacek.

Konkurs na Ralsko

PRAHA/NYMBURK: Asi dvacet osm převážně zahraničních firem projevilo zájem o veřejný mezinárodní konkurs na bývalé vojenské prostory

OCINKO MÍŠKO...

Idee in Berliner Olympiabewerbung aufgenommen

Gedenken in Theresienstadt

Fackellauf soll im ehemaligen Konzentrationslager Halt machen

KURS SLOVENSKÉ KORUNY	
	prodej
Čs. obchodní banka	83,00
Česká spořitelna	82,00
Komerční banka	83,30
Agrobanka	86,00
Investiční banka	83,00

Británie	1 GBP	42,87 (43,06)
Francie	1 FRF	5,36 (5,36)
Itálie	1 000 ITL	19,50 (19,59)
Rakousko	1 ATS	2,56 (2,56)
SRN	1 DEM	18,03 (18,05)
Svycarsko	1 CHF	19,42 (19,51)
USA	1 USD	29,88 (29,85)

Němci na ústupu

Právě probíhající budapeštská konference evropských ministrů vnitř a spravedlnosti, týkající se ilegální migrace a jejího řešení, ukazuje, jak se vyplácí slusný, ale vlastní zájmy chránící přístup České republiky. Jan Ruml již při své návštěvě v Bonnu dal své kolegové Seitzersovi jasně najevo, že pro Českou republiku řešení ilegální migrace pomocí pouštění dvoustanných dolůd není přípádná v úvahu. Jedním z důvodů byla mj. i faktická neexistence česko-slovenské hranice, tudíž její nekontrolovatelnost, dále pak nechtěl přesouvat problém jen o kousek dál. Rozčarování nad jeho nekompromisností, vládě pak, když stejné stanovisko přednesou i Rakousku, bylo značné. Bona však vzhledem k tomu, že Česká republika je jednou z hlavních zemí uvažovaného transportu „ilegál“ z Německa do zemí původů, musel Rumlovi ustoupit. Konference tak sice přijme doporučení vládam zúčastněných zemí, ale vzhledem k již více než dva roky trvajícím vzájemným intenzivním jednáním se všichni jistě vynasnaží je realizovat. Zasluhou postojte České republiky je, že tak budou tinit prostřednictvím buď dvoustanných, avšak vzájemně navazujících, nebo vícestranných smluv. Toto řešení v zárodku podpořili i Rakusané.

Na „onluvu“ Německa lze snad uvést to, že návrhem na vypracování rvcitých dvoustanných

ných smluv chtělo řešit napjatou situaci uvnitř vlastní země. Jak se však shodli takřka všichni účastníci konference, není možné dát sníst vlastní horkou kaši někomu jinému.

Pavel Mozga obviněn

Poslanec bývalého Federálního shromáždění a místopředseda Republikánské strany Československa Pavel Mozga byl včera vyšetřovatelem obviněn, že 2. února při autonehodě u Karlových Varů z nedbalosti způsobil smrt pražského taxikáře. Stalo se tak po pátečním rozhodnutí ministra spravedlnosti, že P. Mozga není v tomto případě chráněn imunitou.

„Pan Mozga je stíhán podle prvního a druhého odstavce paragrafu 224, to jest za ublížení na zdraví z nedbalosti, a bude v zákonné lhůtě předvolán,“ řekla včera reportéru karlovarská prokurátorka Věra Séquardtová, která je pověřena dozorem nad vyšetřováním. Oznámení o trestním stíhání by mělo být P. Mozgovi doručeno do tří dnů. V. Séquardtová dále uvedla, že vyšetřování je v současnosti ve stadiu vypracovávání znaleckých posudků technického stavu vozidla a dopravní situace, při níž k nehodě došlo. „Budeme pokračovat v zákonné lhůtě,“ řekl včera ředitel Okresního úřadu vyšetřování Karlovy Vary Vladimír Budík.

Podle sdělení karlovarské policie je P. Mozga podezřelý, že způsobil jako řidič mercedesu autonehodu tím, že v místě s plnou dělicí čarou předjížděl a čelně se srazil s protijedoucím vozem žiguli. Srazil také vozidlo, které předjížděl. Při nehodě byli ve voze žiguli těžce zraněni dva cestující Francouzi a 31letý pražský taxikář, na následky zranění 5. února zemřel. U Pavla Mozgy nebyl zjištěn vliv alkoholu.

Bude-li postaven před soud,

Při srážce s mercedesem řízeným P. Mozgou byli ve voze žiguli těžce zraněni dva cestující Francouzi a 31letý pražský taxikář, který následkům zranění podlehl. Teletoto: ČTK

hrozí bývalému poslanci trest odnětí svobody od šesti měsíců do pěti let. Způsob, jakým bylo obvinění vzneseno, vylučuje možnost vy-

užití prezidentské amnestie ze 3. února 1993.

Evropa o migraci

Projevem maďarského ministra vnitra Petera Borosse byla včera v Budapešti zahájena konference o ilegální migraci, již se účastní zástupci 33 evropských zemí, dvou pozorovatelů a osmi mezinárodních organizací. Delegaci České republiky vede ministr vnitra Jan Ruml, který se krátce po nedělním přeletu sešel se svým rakouským resortním kolegou Löschnakem. Podle slov J. Rumla byl během schůzky opět potvrzen společný názor obou stran na nutnost celoevropského řešení ilegálního uprchlictví, tedy na rozdílné od přírodního návrhu Německa řešit problematiku pouze dvostrannými dohodami, systémem multilaterálních smluv nebo kaskádou smluv bilaterálních.

Jak nám v průběhu konference J. Ruml sdělil, navrhla německá strana možnost uzavření multilaterálních readmisních dohod, což se podle jeho slov při návštěvě v Bonnu zdálo vyloučené. „Považujeme to za svůj diplomatický úspěch,“ řekl ministr. S rakouskou stranou existuje podle jeho slov naprosto identický názor, že standardní body smluv by měly být společné a měly by obsahovat: 1. přijímání vlastních občanů, kteří se dopustili trestného činu nebo se vyskytují na území druhého státu

ilegálně, 2. transport přes území jednotlivých států a vracení ilegálních migrantů z třetích zemí.

Na základě konzultací s Rakouskem, Polskem, Maďarskem a Slovenskem vznikla ze strany ČR iniciativa svolat v Praze nejpozději do jednoho měsíce schůzku, která by předjednala multilaterální dohody a zjistila, zda a za jakých podmínek lze tyto smlouvy uzavřít. Schůzky by se podle slov J. Rumla měly zúčastnit Polsko, Rakousko, Slovensko, Maďarsko, Slovensko a Česká republika. J. Ruml se setkal i se slovenským ministrem vnitra Tachyňou. Na náš dotaz, zda při jednání došlo i na otázku česko-slovenských hranic, ministr odpověděl: „Slovenský ministr se tomuto problému v podstatě vyhnul a jednání o této otázce přenechává na nejvyšší úroveň Klaus — Mečiar. Vyloučil jsem nu však své stanovisko, že tato hranice by neměla být zaměřena proti občanům z České nebo Slovenské republiky, že by jí měla předcházet smlouva o malém pohraničním styku. Chtěli bychom, aby ochrana byla společná.“

K přijetí multilaterální dohody by podle jeho slov mohlo dojít ještě před účinností německého azylového zákona.

Romové upustili od války

PRAHA. Po výpravě skinheads proti Romům v Pardubicích požadoval petiční výbor Romského demokracického kongresu (RDK) od vlády a parlamentu splnění několika požadavků. Mj. žádali, aby byl dočerpán zákon o zákazu rasistických skupin a aby byla přijata změna v zákoně o státním občanství. V závěru prohlášení se uvádí, že pokud se vláda jejich problematikou nezačne důsledně zabývat, vyhlásí Romové hladovku a později vytvoří ilegální bojové skupiny. Na mimořádném zasedání RDK 11. února jeho zástupci konstatovali, že pokud vláda nezhájí okamžité další jednání a nepřizve k tomuto jednání romské představitelky, bude přistoupeno k protestním akcím. Ty ovšem nepředstavují rasovou válku, ale pouze nenásilné akce — pochody, demonstrace a hladovky. „Vláda přitom bude tvrdě postupovat proti vyvolávání pogromů a rasistických pocho-

dů. Pokud to bylo myšleno vážně, útrod k obraně zmizel a my nemusíme vytvářet žádné ilegální skupiny,“ řekl ústřední mluvčí RDK Jan Rusenko. Jak uvedl Rudolf Tancoš z Demokratického svazu Romů, po jednání s Václavem Klausem zůstalo sice jen u slibů, ale Romové premiérovi stále věří. „Přijaté opatření vlády ČR, zejména poradenských center při OÚ, je výsměchem demokracii v tomto státě a zároveň nerespektováním ústavy. Je to jen návrat k totalitním metodám,“ řekl Jan Rusenko. Včerejší TK se zúčastnil i jediný romský poslanec z parlamentu Ladislav Boky (Levý blok), který prohlásil, že se Romové vrátili ke způsobu života v sedmnáctém století. „Kdybych nebyl poslancem, neměl jsem zamýšlení a naskytl se mi příležitost něco ukázat, abych uživil rodinu, tak bych také krádl,“ řekl k romské kriminalitě Ladislav Boky.

Krebs-Risiko

New York - Je schneller man sich von einem Sonnenbrand erholt, desto geringer ist das Hautkrebs-Risiko. Studie der Hopkins-Uni in Washington.

Nur dieser Hustensaft hilft

Das hilft wirklich: Bei einem Hustenmittel-Test hat die AOK jetzt einen Hustensaft aus reinem Spitzwegelich-Extrakt als wirksamstes Medikament ermittelt. „Bronchosern“ löst den Husten und lindert durch keimtötende Wirkung Entzündungen in Mund und Rachen. Hilft auch bei Raucherhusten, 14,90 Mark in der Apotheke. Übrigens: 98% aller Erkältungsmittel sind wirkungslos. Untersuchung Uni Heidelberg.

„EDWA“ LE O YITROCEL!

Knochen-schwund bei Männern

Knochenschwund ist keine Frauen- und keine Alterskrankheit mehr. Er beginnt schon mit 30, immer mehr Männer kriegen ihn. In den nächsten 25 Jahren wird sich die Zahl seiner Opfer auf 16 Millionen verdoppeln. (Untersuchung vom Kuratorium Knochengesundheit) Wie kann man vorbeugen? Prof. Minne: Viel Bewegung an Licht und Luft, aber kein Leistungssport. Wenig Alkohol, keine Fertig-Limos mit Phosphaten. Viel Milch, Käse, Eier, Fisch. Ab 40 Knochen-dichte messen lassen.

PRAHA (nka): „Sever volá SMOG“, „Blokáda Libkovic pokračuje“. Transparenty s těmito hesly třímalo v rukou zhruba 20 představitelů Spolku přátel Libkovic, kteří včera odpoledne pochodovali Prahou. Otevřený dopis, v němž žádají prezidenta Václava Havla, aby se zasadil o okamžité zastavení demolice severočeské vesnice, která má ustoupit těžbě hnědého uhlí, a další podklady předali na Pražském hrade. Poté se odebrali k budově ministerstva průmyslu a obchodu, kde od nich materiály o Libkovicích převzal Vladimír Dlouhý. Ten přislíbil, že do pátku zaujme k zachování Libkovic závazné stanovisko.

Böhmen drohen mit Stromsperre

Stadt Chomutov verlangt von Prag Schritte gegen den Smog

PRAHA, 18. Februar. Die nordböhmschen Kommunen dringen wenige Tage nach der fast zweiwöchigen Smogkatastrophe in der Industrieregion auf einschneidende Schritte der Regierung in Prag im Kampf gegen die Luftverschmutzung. Am Donnerstag verlangten die Städte Usti nad Labem (Außig an der Elbe), Most (Brüx), Teplice (Teplitz) und Decin (Tetschen) vom Kabinett, die bisher im Haushalt 1993 vorgesehenen staatlichen Zuwendungen für kommunale Ökologieprojekte von 400 Millionen Kronen (rund 22 Millionen Mark) auf eine Milliarde Kronen zu erhöhen. Außerdem müssten die vorgeschriebenen Grenzwerte für Abgasemissionen auf westeuropäisches Niveau gesenkt werden.

Der Magistrat von Chomutov (Komo-tau) war am Mittwoch in einem Schreiben an den tschechischen Präsidenten Vaclav Havel und an Regierungschef Vaclav Klaus einen Schritt weiter gegangen. Die Stadtväter drohten, das Zentrum ihrer Kommune, durch die die Hauptverbindungsstrecke von Prag nach Chemnitz führt, für den Autoverkehr zu sperren, wenn die Regierung sich nicht umgehend zur Abgasentgiftung der Braunkohlekraftwerke im Industrieviertel binnen der nächsten zwei Jahre verpflichtet.

Die Stadt Chomutov will zudem mit an-

deren nordböhmschen Kommunen und regionalen Gewerkschaftsgliederungen über einen Stromlieferungsboykott aus Nordböhmen und die Ausrufung eines Generalstreiks verhandeln, wenn Prag die Smoggefahr nicht entschlossener bekämpft. Eine Anfrage an deutsche Gewerkschaften, ob sie bei einem Stromboykott Ersatzlieferungen aus Deutschland unterbinden könnten, blieb nach Presseberichten in Prag bisher ohne Antwort.

Ministerpräsident Klaus hatte am Mittwoch auf die nordböhmschen Forderungen mit den Worten reagiert, das komplizierte Probleme sei auf die Schnelle nicht zu lösen. Klaus vertritt den Standpunkt, die Luftbelastung im nordböhmschen Braunkohlegebiet könne am besten durch die Fertigstellung des umstrittenen Atomkraftwerks im südböhmschen Temelin verringert werden. Innerhalb der tschechischen Regierungskoalition ist die Entscheidung für das Atomkraftwerk, das laut offizieller Schätzung mindestens 77 Milliarden Kronen (vier Milliarden Mark) kosten soll, allerdings umstritten.

Der Wirtschaftsrat des Kabinetts hatte den Weiterbau am Dienstag befürwortet. Umweltminister Frantisek Benda sagte am Mittwoch allerdings, die endgültige Entscheidung, die das Kabinett Mitte März fällen will, sei noch offen.

Škoda Plzeň pro Čínu

PLZEŇ (pk): Generální ředitel koncernu Škoda Plzeň Lubomír Soudek se snaží proniknout na asijské trhy. Před několika dny se vrátil z Číny a Thajska. Podle sdělení

tiskového mluvčího koncernu Jaroslava Hudce se v Číně jeví jako reálná zakázka na dostavbu dvou energetických bloků po 500 MW a perspektivní je i dodávka dalších dvou bloků stejného výkonu. Čínská energetická politika je pro Ško-

stiháno na svobodě, jeden pro útok na veřejného činitele, ostatní pro vytržnictví, porušování dčimovní svobody a poškozování cizí věci. Tři z nich 12. února vyšetřovatel obvinil ještě z trestného činu hanobení národu, rasy a převědění.

Skini hanobil národ

PARDUBICE: Ke čtrnácti dosud stíhaným osobám v souvislosti s vyšetřováním události při protestním pochodu skinheadů 30. ledna v Pardubicích přibudou zřejmě v nejbližší době další. Čtrnáct skínů je dosud

dovku přiznává, je naděje na spolupráci i při výrobě turbín nižších výkonů. Další oblast obchodu se rýsuje u obráběcích strojů a kolejových vozidel. V Thajska už pracuje řada Škodových technologických zařízení, ale v této oblasti bude třeba zlepšit image Škodovky a změnit strategii obchodování. Asijský partneři ovšem projeví znepokojení nad pomalým průběhem privatizace Škody Plzeň, nad jeho neustálým oddalováním českými ministerstvy a nad tím, zda dohodnuté obchody budou skutečně plněné. Plzeňská Škodovka se ale nejprve musí stát svěprávným hospodářským subjektem — a tomu pomůže jen realizace vládních slibů.

Za další dělič prohru Vladimíra Mečara lze označit včerejší zvolení Michala Kováče prvním prezidentem Slovenské republiky. Ačkoli jde o kandidáta HZDS, Vladimír Mečiar by s největší pravděpodobností viděl raději na jeho postu osobu povolnější. Nepovedlo se. Dvašedesátiletý muž, v jehož kariéře najdeme přednášení na ústřední kubánské bankovní škole, vstup a vyhození z komunistické strany, řadové úřednickění v bance i zastávání postu posledního předsedy Federálního shromáždění, se zkrátka ukázal jako nepřijatelnější pro všechny slovenské parlamentní strany.

Jednoznačně nejvíce získala na včerejší volbě Strana demokratické levice. Jejich 24 hlasů, bez nichž by HZDS nikdy nezískala pro jakéhokoli svého kandidáta třipětinovou většinu, bylo vydáno Michalu Kováčovi s rozmyslem a politickou prozíravostí. Čerstvý slovenský prezident s komunistickou minulostí je totiž pro SDL nejen živým důkazem rehabilitace jemu podobných, ale i zárukou výrazné sociální orientace v ekonomice. Michal Kováč to ostatně včera potvrdil v projevu před volbou, kdy kromě „potřeby sociální spravedlnosti“ deklaroval i nechuť k „vykořisťovatelským“ manýrům podniků a „ochuzování“ širokých vrstev. Navíc může SDL potutelně těšit i fakt, že zvolení prezidenta poněkud okleští pravomoci předsedy slovenské vlády.

Vedle klíčové Strany demokratické levice a poslušné SNS paradoxně souhlasila s osobou Michala Kováče dokonce i „tvrdá“ opozice KDĽ. Pokud by prezidentem nebyl zvolen on, Ján Čarnogurskýmu by nezbylo než překousnout Ivana Gašparoviče na postu prezidenta a přesunout Petera Weissu do čela Národní rady SR.

Nebyla-li celá hra s navržením M. Kováče až do druhého kola voleb mistrovským dílem Mečiarova machiavelismu, na slovenské politické scéně se po včerejšku objevil v nejvyšší funkci muž, který se může stát trojským koněm opozice v hierarchii HZDS.

● Na 100 obyvatel zakarpatského městečka Chust se otrávil po požití neprevěřeného mléka zakoupeného ve státních obchodech. Zdravotní stav 27 lidí je velmi vážný. Dosavadním vyšetřováním se zjistilo, že mléko obsahovalo mikroorganismy rodu salmonella, které tuto hromadnou otravu vyvolaly.

Slovensko má prezidenta

Süßes Spray gegen Schnarchen

Rund 9 Millionen Deutsche schnarchen. Gefährlich: Wenn der Atem stehen bleibt, werden Herz und Hirn geschädigt. Bei rund einem Drittel der Schnarcher sind organische Veränderungen im Rachen die Ursache. Bei den anderen kann ein neues Anti-Schnarch-Spray aus Süßholzwurzel, Arnika, Propolis und Muskatnuß helfen. Es verhindert, daß Rachenmuskeln und Gaumensegel im Schlaf erschlaffen und vibrieren. Baco-Sleep/Apotheke. Monatsraton 39,50 Mark.

BRATISLAVA: V budově Národní rady Slovenské republiky se včera uskutečnilo druhé kolo volby prezidenta SR. Jediným kandidátem na tuto funkci byl bývalý předseda Federálního shromáždění Michal Kováč. Ze 148 přítomných poslanců dva poslanci nehlasovali vůbec, jeden hlas byl odevzdán jako neplatný, 19 poslanců se zdrželo hlasování a Michal Kováč byl tedy zvolen 106 hlasy, což je o 16 hlasů více než požadovaná třipětinová většina. Ve svém značně rozporuplném projevu, orientovaném zřetelně populisticky, zazněly mimo jiné i pojmy jako „zvysňování výkonu a disciplíny slovenského národa“. Na tiskové konferenci bezprostředně po zvolení Mi-

chala Kováče do funkce nový prezident přislíbil, že bude usilovat o nápravu současného nepříliš příznivého stavu ve prospěch malých a středních podnikatelů, že bude v nejbližší době iniciovat setkání zástupců všech parlamentních politických stran a že se pokusí přispět k tomu, aby se odborníci z řad opozičních politických subjektů mohli výrazněji podílet na řešení problémů slovenské ekonomiky. Prezident Kováč dále řekl, že podporuje myšlenku integrace SR do společenství evropských států a že je pro vstup Slovenska do NATO. Prezident dále potvrdil, že po dobu výkonu své funkce přeřadí své členství v HZDS. Na otázku, zdali se bude pokoušet o vytvoření jakési

protiváhy k osobnosti premiéra Mečiar, Michal Kováč řekl, že žádnou takovou protiváhu vytvářet nehodlá. Odmítl se také vyjádřit k otázce očekávané rekonstrukce slovenské vlády. Nový slovenský prezident několikrát zdůraznil, že jedním z nejdůležitějších cílů je zachování přátelských vztahů s Českou republikou, a oznámil, že jeho první zahraniční cestou bude návštěva Prahy, kam byl pozván českým prezidentem Václavem Havlem. Na blahopřejný telegram od Václava Havla ke svému zvolení, který mu byl doručen přímo do budovy parlamentu, reagoval slovy: „Chtěl bych vyjádřit svůj pocit po tomto blahopřání stručně — jsem velmi rád.“

Žádost se netýkala pohřebního

PRAHA: Podpisem ministra financí I. Kočárnika je od včerejšího dne stvrzeno uvolnění 1,16 miliardy korun ze státního rozpočtu na pomoc severočeskému regionu. Předseda výboru pro životní prostředí Poslanecké sněmovny L. Zubek (ODS) to s odvoláním na resortního ministra F. Bendu uvádí ve včerejší odpovědi na patěční dopis teplického zastupitelstva Parlamentu a vládě, v němž byla požadována odpověď do 15. února, do 12 hodin (odpověď byla zaslána v 11.42 hodin). Zastupitelstvo žádalo okamžité uvolnění pěti miliard korun pro okres Teplice na zakoupení vitamínů pro své obyvatele.

gické investice. Požadovaná částka pěti miliard korun pro teplický okres je nutná na okamžité řešení následků živelní pohromy.

Wieder 100 Deutsche in Ägypten überfallen

Asiut - Reisebusse, 100 deutsche Touristen, Transfer von Luxor nach Kairo, auf der Schnellstraße am Nil. Plötzlich Maschinengewehrsalven. Zum 5. Mai in diesem Jahr attackieren moslemische Fundamentalisten Ägypten-Urlauber. In den Bussen Panik, Schreie. Begleitschutz-Polizisten feuern zurück, lie-

fern sich ein halbstündiges Feuergefecht, töteten einen der beiden Attentäter. Die Urlauber bleiben unverletzt. Ein Diplomat kritisiert: „Ich verstehe nicht, warum Reiseveranstalter dort noch Busse fahren lassen.“ Nach Überfällen im Herbst (1 Britin tot, 7 Verletzte) waren die Fahrten vorübergehend eingestellt worden.

Was bedeutet „Blanchieren“?

Beim Blanchieren wird gepuztes, meist zerkleinertes Gemüse wie Zuckerschoten oder Spinat für kurze Zeit – einige Sekunden bis zwei Minuten – in viel sprudelnd kochendes Wasser getaucht, herausgehoben und sofort in Eiswasser gekühlt. Durch die kurze Garzeit bleiben mehr Nährstoffe und Aroma erhalten. Das Gemüse behält seine frische Farbe.

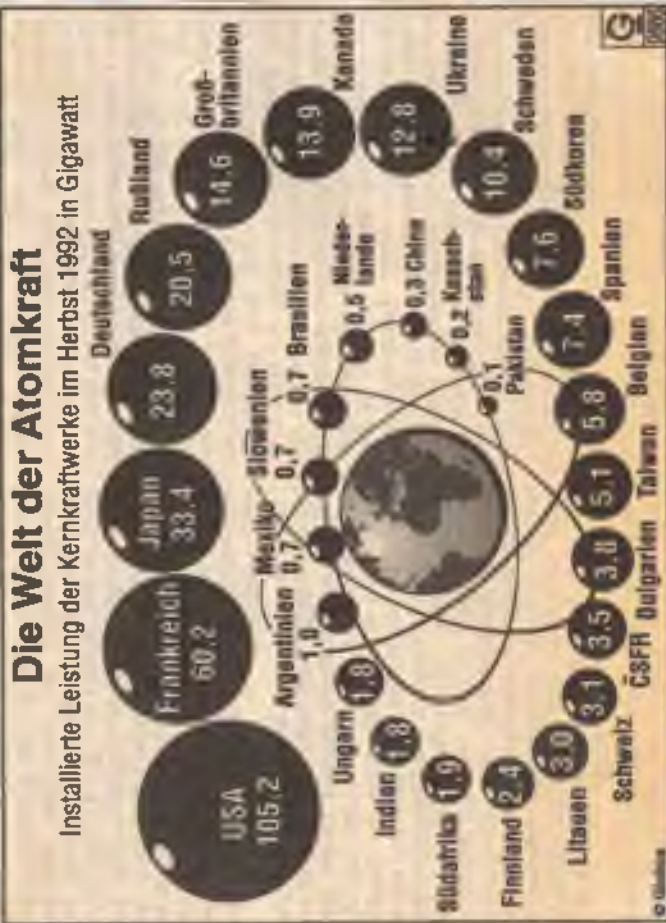
Jiří Čech. Za loňský rok získalo Československo podle informací J. Čecha za cestovní ruch přibližně jednu miliardu 300 milionů dolarů.

J. Čech rovněž upozornil na nevyjasněný zkrácený název České republiky. V Rakousku se podle něj používá název *Tschechien*. V Německu se o ČR vyjadřují jako o *Tschechei*. „Upozornění, že to byl Hitlerův termín z roku 1933, akceptují, ale říkají, že tedy nevědí, co vlastně používají.“ doplnil. V Británii se J. Čech setkal s pojmem *Czekia*.

Neue Laser-Pistole gegen Raser

MÜNCHEN, 18. Februar (dpa). Als erstes Bundesland setzt Bayern hochmoderne Laser-Geschwindigkeitsmeßgeräte im Kampf gegen Auto-Raser ein: Die neue Laser-Pistole könne ein Fahrzeug „mit perfekter Sicherheit“ erfassen, sagte Innenminister Edmund Stoiber (CSU) am Donnerstag in München. Zunächst werden für einen zwei- bis dreimonatigen Probetrieb zwei Geräte eingesetzt. Nach und nach sollen dann 100 Exemplare zum Stückpreis von 20 000 Mark angeschafft werden.

Die erst vor kurzem zugelassenen Geräte bieten nach den Worten des Ministers im Vergleich zu den bisher verwendeten Radar-Pistolen wesentlich zuverlässigere Einsatzmöglichkeiten, da sie auch bei dichtem Verkehr exakte Geschwindigkeitsmessungen zuliefern.

● Podle šetření Českého statistického

úřadu se 9. února letošního roku stabilizovala cena rohlíků (0,97 koruny) a průměrná cena chleba klesla na 9,01 koruny (2. února - 9,07 koruny).

„Da bleibt einem der Bissen im Halse stecken“ – woher kommt das?

Diese Redensart geht auf ein mittelalterliches Gottesurteil zurück. Man gab dem Angeklagten ein Stück trockenes Brot oder harten Käse, das dieser ohne Flüssigkeit hinunterschlucken mußte. Schaffte der Angeklagte das, so galt er als unschuldig. Blieb jedoch der Bissen im Halse stecken, so war dies ein untrügliches Zeichen für seine Schuld. Heute bedeutet die Redensart: über eine Sache erschreckt oder empört sein.

V cizině nevědí, co s názvem česko

PRAHA – Rozdělení federace nemá negativní dopad na cestovní ruch. Uvedl to ředitel odboru cestovního ruchu ministerstva hospodářství

Z rozdělení federace vyplynuly i jazykové důsledky

Česko, parlament a koruna česká

Ztrátová sezóna

Česká republika je stále častěji neoficiálně označována pojmem **Česko**, který působí přinejmenším nezvykle. Moravané navíc namítají, že se v tomto názvu ztrácí identita Moravy a Slezska. „Morava a Slezsko nejsou žádné Česko!“ znělo před dvěma lety na demonstracích HSD-SMS v Brně. Předseda zemědělské společnosti HSDMS J. Kupka nedávno navrhl jiný neoficiální název pro Českou republiku - **Čechy a Morava**. Připomíná však poněkud období protektorátu a navíc se skládá ze dvou slov, takže vpodstatě není jednodušší než název oficiální.

„Česko je neoficiální název České republiky, proti němuž nemáme ná-

míték,“ sdělili nám v jazykové poradně Ústavu pro jazyk český. „Pojem Česko neznámá pouze Čechy, zahrnuje i Moravu a Slezsko, a proto by mohl být běžně užíván v případech, kdy by bylo neústrojně použít oficiální název Česká republika.“

Vezmeme-li navíc v úvahu, že všechny sousední státy nesou obdobně zkrácený název (Německo, Rakousko, Slovensko, Polsko), je velmi pravděpodobné, že pojem Česko v příštích letech ztratí svou neobvyklou a bude užíván zcela běžně.

Rovněž název nové měny - **koruna česká** - zní díky obrácenému slovosledu poněkud neobvykle oproti například rakouskému šilinku či

švédské koruně. Obrácený slovosled se podle odborníků z Ústavu pro jazyk český užívá z tradičních důvodů - podle názvu **koruna československá**. Ten vznikl v roce 1918. Kdy obrácený slovosled nebyl ničím výjimečným.

S novým názvem nejvyššího zákonodárného sboru České republiky - **Parlament ČR** - vyvstala další otázka - zda psát slovo **parlament** s malým či velkým počátečním písmenem. Zde záleží na kontextu a na tom, zda jde o obecné či zástupné pojmenování. Máme-li na mysli Poslaneckou sněmovnu a Senát, napíšeme **Parlament**. Obecný název nejvyššího zákonodárného orgánu je **ovšem parlament**.

HARRACHOV: Letošní zimu považuje ředitel samostatně hospodařícího sportovního areálu v Harrachově Ing. Jiří Krejčí za průsvit. To proto, že zima je zde letos hezká jen na pohled, ale velmi nepříjemná k lyžařům a k těm, kteří na zimních sportech založili svoji živnost. Perfektní lyžařské podmínky skončily zároveň s neobvykle silnou novoroční obilivou, při které v Harrachově nezbylo po sněhu ani památky. V polovině ledna sice napadlo půl metru prašanu, ale bez pořádného podkladu stačila tato vrstva sotva na dva dny. Sjezdovky jsou vyřezané a horská služba sjezd nedoporučuje. Lanovka na Černou horu sice jezdí, ale slouží hlavně běžkařům. Na sjezdovkách je vidět pouze pár nezmarů...

Výhled hospodaření vypadá podle Ing. Krejčího černě - rysuje se ztráta dvou až tří miliónů. I proto, že dva hotely Skicentrum a Rýžoviště - které areál spravuje, nebudou zřejmě naplněny podle očekávání. Také ztráty ze správcovství skokanských můstků, které ročně představují 800 tisíc až milión korun budou letos bolestnější než jindy. Přesto nikdo neuvažuje o zastavení jejich provozu - patří totiž ke koloritu města, které se právě připravuje na březnové juniorské mistrovství světa v severských disciplínách. Jen rozšíření mostu přes řeku o dva metry, aby vyhovoval pravidlům FIS, přišlo na 350 tisíc. Tyto náklady by se měly hradit z ostatních příjmů, které jsou však letos opravdu minimální. „Ještě ale není konec“, říká Ing. Krejčí. „Kdyby teď napadl metr sněhu, ještě bychom ztráty vyrovnali. Jinak se budeme snažit přežít i za cenu drastických úsporných opatření. Koneckonců, takové riziko patří ke všem sezónním zařízením, příští zima k nám snad bude milosrdnější.“

POLICIE HLÁSÍ

Podvody paní Hany přesáhly sto miliónů

Dražil a neplatil • Znásilnil vlastní prodavačku

Ve vyšetřování trestných činů podvodů, kterých se měla dopustit 55letá **Hana Ch.**, pokračují pracovníci Úřadu vyšetřování hl. m. Prahy. V říjnu 1992 vyhlásila **Hana Ch.** na 61letém muži z Prahy postupně 3 000 000 Kč, 5 000 000 Kč a 100 000 Kč.

Peníze nevrátila a použila pro svou potřebu. U dosud prokázaných devatenácti případů činí škoda 106 236 800 Kč. Obviněná je stíhána na svobodě.

● **Pro trestné činy podvodů je stíhán 22letý soukromý podnikatel Michal M. z Prahy 9.** Je obviněn z toho, že v letech 1991-92 vydražil v aukcích různé prodejny, nezapltil dražební sumu. Zásoby a zařízení prodejen rozprodal a peníze použil pro svou potřebu. Byly mu prokázány čtyři případy se škodou 6 000 750 Kč. Obviněný byl umístěn v policejní cele.

● O 3 518 207 Kč (bez penále) na daních za léta 1990 a 1991 poškodil Českou republiku 26letý zaměstnanec

firmy **GMX Computer Systeme** v Praze 1 Radek B., který provozoval služby v oboru výpočetní techniky. Byl obviněn z trestného činu zkrácení daně a umístěn v policejní cele.

● **Vlastní prodavačku znásilnil ve svém obchodě Ovoce-Zelenina 39letý majitel. Pachatel, dosud soudně netrestaný, je stíhán na svobodě.**

● **Desetiletého chlapce přepadli dva neznámí Romové v Košicích na Lidickém náměstí.** Když vcházel do domu, ve kterém bydlí, fyzicky ho ze zadu napadli, odcizili 10 Sk a tašku s nákupem a uprchli. Napadený chlapec nebyl zraněn, způsobená škoda činí 128 Sk.

● **Do dílny soukromé firmy Auto-**

centrum **Klempa** v objektu **ZD Agrokombinát Lehnice** v okrese **Dunajská Středá** se v noci na neděli 14. února vloupal neznámý pachatel. Odcizil z ní různou spotřební elektroniku, zahraniční autosoučástky a z dvou neuzamčených automobilů autorádía a další vybavení. 31letému majiteli firmy tak způsobil škodu za 130 000 Sk.

● 26letého Bratislavana navštívil v jeho bytě v Mlynarovičově pod zámkou prodejce osobního automobilu jeho bratroví neznámý muž. Při sepsování smlouvy o prodeji a koupí po něm požadoval peníze a několikrát ho udeřil po hlavě sekačem na beton. Když odmítl peníze vydat, odcizil mu 3000 Sk, klíče od bytu a bundu. Napadený Bratislaván utrpěl zranění, které si vyžadá asi třítydenní léčení.

Britské letectvo školilo kamikaze

LONDYN - Posádky bombardérů britského Královského letectva (RAF), vyzbrojených atomovými bombami, se ocitly na sklonku čtyřicátých let nedobrovolně v roli kamikaze.

Vyplyvá to z až dosud tajných dokumentů britského generálního štábu, o nichž informoval list Daily Telegraph.

Čtyřmotorové vrtulové bombardéry typu Lincoln měly v nádržích palivo pouze na to, aby v tehdejší SSSR zasáhly cíl. Jejich piloti stáli v době začínající studené války tváří v tvář možnosti nasazení, při němž se počítalo pouze s cestou tam a které postrádalo let zpátky.

Hodně let četní britští historici tušili, že RAF nepočítalo s případným návratem posádek svých bombardérů, konkrétní důkazy však až do zveřejnění dokumentů generálního štábu chyběly.

Bombardéry nesly zpravidla alespoň jednu pětiunovou bombu, takže aby vůbec vzletly, nemohly do nádrží nabrat kerosin na zpáteční let na ma-

tejské základny. Oficiální rozhodnutí to ovšem nepřiznávala - naopak předpokládala, že letouny shodí bomby a „pokusi se uniknout do nejbližší neútrápné země“. Dokumenty generálního štábu z té doby o tom říkají: „Bomby

jsou pro nás daleko cennější než bombardér anebo posádka, protože jejich výroba je mimořádně nákladná.“

Padák jako záchrana

Generální štáb v podkladech pro ministra obrany zdůvodňoval, že přímé nebezpečí posádkám nehrozí, ačkoliv generalita dobře věděla, že mnoho potenciálních cílů včetně Moskvy a sovětských továren na výrobu atomových zbraní leží skutečně na samé hranici dosahu bombardérů. Ani velitelství RAF nesdělilo pilotům celou pravdu.

Dokumenty RAF, objevené Richardem Aldrichem z Nottinghamské univerzity pro jeho knihu **Britská výzvě-**

ná služba: strategie a studená válka, hovoří o rozkazech, podle nichž se měly posádky po svržení bomb pokusit uletět alespoň 50 mil (asi 80 kilometrů) a pak případně vyskočit padákem.

„Po jaderném útoku by v zemi, jako byl Sovětský svaz, kdokoli, komu se podařilo se zachránit padákem, byl skoro určitě zastřelen. Lze si představit, že by si nikdo nebral rukavičky,“ říká Aldrich.

„Konec čtyřicátých let, to bylo takové zvláštní období. Zbraně hromadného ničení již byly připraveny, ale přípravní prostředky jim svou technickou úroveň neodpovídaly. Letadla byla beznadějně zastaralá,“ dodává.

Tato strategie vzala za své, když SSSR v roce 1949 provedl první jaderný výbuch a RAF dostalo výkonnější americké bombardéry B 29. Mluvčí britského ministerstva obrany k celé záležitosti prohlásil, že není připraven komentovat spekulace o tom, co mělo anebo mohlo být v téměř půl století starých dokumentech.

● **CELKEM 286 186 UCHAZEČŮ O ZAMĚSTNÁNÍ** evidovaly k letošnímu 31. lednu úřady práce na Slovensku. Představuje to 11,23 procento míru nezaměstnanosti. V porovnání s údaji k 31. prosinci 1992 se počet uchazečů o zaměstnání zvýšil o 25 912 osob a míra nezaměstnanosti stoupla o 0,85 procenta. Podporu v nezaměstnanosti pobíralo 98 118 osob, tj. 34,3 procenta z celkového počtu evidovaných nezaměstnaných. K 31. lednu měly slovenské úřady práce nahlášeno 14 187 volných pracovních míst.

Nur noch bleifrei

An den Tankstellen in Österreich wird nach Informationen des Deutschen Touring Automobil Club seit dem 1. Februar kein verbleites Super mehr ausgeliefert. Die an den Stationen vorhandenen Restbestände können noch bis 1. November verkauft werden. Fahrzeuge, die eigentlich bleihaltige Kraftstoffe benötigen, müssen in Österreich künftig mit „Super bleifrei“ (98 Oktan) betankt werden.

Seriálový hrdina rozhořčil východní Němce

Ten muž má strach. Strach o své zdraví, strach o vlastní život. Jmenuje se Jürgen Holtz (60) a je hercem z Frankfurtu nad Mohanem. Od prvního únorového úterka ho německy televizní národ zná jako Motzkeho, předčasně penzionovaného západoberlínského taxikáře, který nemůže vystát absolutně všechno a všechny z východu.

„Reakce diváků jsou nesnesitelné. První den u mě vyzváněl téměř nepřetržitě telefon s anonymními výhrůžkami. Zúžil nanejvýš na čtyři vteřiny – to je opravdový teror.“ stěžuje si reportéru listu Bild am Sonntag. Televizní stanice ARD označila třináctidílný seriál v podtitulku za „realistickou satiru“ a scenáristé zamýšleli polechtat bránci Wessis - Němce ze západu – i Ossis – těch z východu – tím, že jim na obrazovce

předvedou, jak se k sobě v běžném životě chovají. „Nechci, aby mě lidé ztožňovali s rolí. Nefezval jsem myšlenky scénaristů za své.“ brání se Holtz marně, protože diváci z východu jsou přesvědčeni, že nikoli jen skuteční Wessis, ale hlavně Motzki se nad ně na obrazovce povyšují a jedovatě se jim vysmívají.

Spíčkovaní Motzkeho vůči své švagrově Edit, nezaměstnané učitelce z mateřské školy v Lipsku, té „hloupé východní husce, co žila na tom velkém smetišti, který si říká NDR“, jim pořádně nadvzvího hladinu adrenalinu v krvi. „To je provokace. Uráží mě, když jsme představováni jako lidé darmožrouti.“ brání se 31letá prodávačka z východního Berlína. „Roky jsme tvrdě dřeli. Kdo dal těm přežraným zozobancům právo se nám takhle vysmívat? Něco vám řeknu: je to Jidáš, ano, obyčejnej Jidáš.“ rozhořčuje se východoberlínský řidič v narážce na to, že Holtz teprve v roce 1983 uprchl z východu na západ.

A Wessis? Reagují po svém – Holtzova představení na mateřské scéně jsou najednou vyprodána na týdny dopředu. V černé košili, černých kalhotách a s černým motýlkem klání se Holtz při děkovačce po třech oponách, když dohraje svou úlohu v jednom avartgardním kuse. Alespoň na chvíli je mu dopřáno zapomenout, že nejbližší úterý bude zase za Motzkeho.

Aufgespießt

„Am Anfang einer langen Kette steht die Autobahnvignette. Es folgen sodann: die Bundesstraßenvignette, die Landstraßenvignette, die Kreisstraßenvignette, die Gemeindefraßenvignette, die Bauernstraßenvignette, die Bürgersteigbenutzungsvignette, die Zebrastrifenüberquerungsvignette, die Brückenüberquerungsvignette. Politik ist immer begehrllich nach

Geld, darum werden weitere Vignetten-Pläne aufgestellt. Der Politiker trägt an seinem Jackette eine Rederhaevignette. Die Familienministerin schafft fürs Ehebetto eine neuartige Verkehrsvignette. Bei der Presse braucht jede Redaktionsstätte eine Zeitungsenteverbreitungserlaubnisvignette...“

Aus einem karnevalistischen Beitrag zum Rosenmontag, vortragen von dem baden-württembergischen SPD-Bundestagsabgeordneten Rudolf Binda.

„Motzki“ nervt Japaner

Eine Woche bevor Bundeskanzler Kohl in Tokio erwartet wird, sorgt Fernseh-Ekel „Motzki“ für schlechte Stimmung zwischen Deutschland und Japan. Der Berliner Korrespondent der größten japanischen Tageszeitung Yomiuri (Auflage: fast 10 Millionen) berichtete empört, die Fernsehfigur „Motzki“ habe alle Japaner als „gelbe Affen“ und „die Bösen mit den Schlitzaugen“ bezeichnet. „Sie sind eben anders als wir zivilisierte Menschen“, habe Motzki auch noch gesagt. Die „rassistischen Sprüche“ seien ein Spiegelbild der antijapanischen Stimmung in Deutschland, kommentierte die Zeitung. Als Ursache für den wachsenden Haß der Deutschen auf die Japaner machte sie „die aktuellen wirtschaftlichen Auseinandersetzungen“ zwischen beiden Ländern aus.

Viele Japaner sind wegen der ausländerfeindlichen Stimmung in Deutschland besorgt. Ende vergangenen Jahres sagten japanische Firmenvertreter eine geplante Reise nach Ost-Deutschland ab – aus Angst, von Neo-Nazis angegriffen zu werden.

Japanische Zeitungen berichteten mehrfach über solche Vorfälle: Professoren und Geschäftsleute wurden in Ost-Berlin und Erfurt angepöbelt und angerepelt. Das Außenministerium riet den japanischen Reisenden im vergangenen Jahr, sich in Europa ordentlich anzuziehen, um nicht mit Vietnamesen verwechselt zu werden.

Gangy zlodějí aut řadí v ulicích našich měst stále

Bulharsko-polská mafie

PRAHA (hal) - Ke statistice krádeží motorových vozidel v Praze není co dodávat, hovoří sama za sebe. V průběhu loňského roku zmizelo z ulic hlavního města 6686 dopravních prostředků. Z toho je objasněno 1012 případů, což činí 15,1 %. Vykradených osobních aut bylo dvojnásob, celkem 12 889. Policisté objasnili pouze 903 případy, tedy 7 % a u krádeží součástek z motorových vozidel, kterých bylo 1458, je vyřešeno 89 případů, což činí nepatrných 5,9 procenta.

Převážně mizí drahá osobní auta turistů ze země západní Evropy. Nepomáhá zablokování převodovky, volantu či řadicí páky. Členové zahraničních zločineckých gangů tato zařízení dokáží velmi rychle rozkódovat, stejně jako zámkové a další zabezpečovací zařízení. Specialisté si dovedou poradit i s velmi složitými aparaturami.

Odvoz kradených vozů od nás do zahraničí je zatím prakticky bezproblémový. Cizinci k nám přijíždějí buď již vybaveni čistopisy dokladů, které se u nich používají nebo u nás doklady kupují či získávají trestnou

činností. Pochopitelně si na naše území přivážejí i nelegálně zhotovené poznávací značky. V dokladech kradeného auta, které je od nás vyváženo, pak v technickém průkazu souhlasí nejen poznávací značka, ale i číslo motoru a podvozku. Při běžné silniční či hraniční kontrole se nedá naprosto nic poznat.

Do Prahy, ale i do jiných míst naší republiky, se doslova vrhly celé bandy zlodějí aut, které ze země bývalého socialistického tábora. Podle kriminální statistiky naprosto s přehledem vedou Bulhaři a Poláci. Zástupci těchto mafii již u nás mají i přechodná bydliště a organizují obchod, který vynáší milióny.

Jako protiopatření v těchto dnech vznikly v Praze, ale i v dalších městech skupiny kriminalistů, kteří se specializují na boj s pachateli krádeží a pašování motorových vozidel.

19,50	18,06	19,50	19,50
24,37	23,05	24,37	24,37
23,93	22,37	23,93	23,93
88,31	82,19	88,31	88,31
16,10	15,14	16,10	16,10
4,29	3,99	4,29	4,29
19,61	17,99	19,61	19,61
2,56	2,44	2,56	2,56
13,88	12,34	13,88	13,88
18,03	17,11	18,03	18,03
25,46	23,76	25,46	25,46
4,04	3,72	4,04	4,04
29,88	28,48	29,88	29,88

Valutové kursy

Platnost od 16. 2. 1993

Země	množství	kód	nákup	prodej
Austrálie	1	AUD	18,82	20,52
Belgie	100	BEF	82,56	87,84
Británie	1	GBP	39,73	42,87
Dánsko	1	DKK	4,43	4,73
Finsko	1	FIM	4,66	5,14
Francie	1	FRF	5,04	5,36
Irsko	1	IEP	40,38	44,38

Česká režie láká bavorské podnikatele

Nejdříve šlo o prádlo a textil, dnes o strojírenství a elektrotechniku

PLZEŇ (vh) - Bezmála tři stovky kooperací mezi českými a bavorskými podnikateli už zprostředkovala plzeňské pracovní společnosti GBA, zastupující sedm bavorských řemeslnických komor, sdružujících téměř střední podnikatele.

„Spokojenost s dobrými výsledky zvyšuje zájem našich podnikatelů o spolupráci s českými.“ řekl zpravodáři RP Hermann Schmidberger, který plzeňské středisko řídí. Podle bavorských požadavků se v Plzni snaží mezi českými zájemci vybrat a doporučit vhodného partnera.

„Na začátku jde vždy převážně o volnější spolupráci.“ říká pan Schmidberger. „Pokud se osvědčí, následují i složitější operace...“

Nejrozšířenější byla na začátku spolupráce v oblasti textilu, prádla, postupně začíná převládat strojírenská a elektrotechnická výroba. Převažují podnikatelé z Bavorska, ale stále častěji se hlásí i zájemci z tzv. nových spolkových zemí, Saska a Durynska.

„Neskrýváme, že naše podnikatele přitahuje vaše nižší režie.“ přiznává Hermann Schmidberger. „Ale vedle

možnosti výhodné kalkulace pro spolupráci s českými výrobci hovoří i zručnost vašich lidí, to platí například v oboru zpracování skla a dřeva.“

Největším problémem dalšího rozvoje – podle bavorských podnikatelů – je prý nedostatečná spojovací síť, nezbytná pro pohodové kontakty. Postěžovali si také na rychle rostoucí požadavky některých našich partnerů, především v místech podél hranic. Proto prý se nyní zájem přesouvá ze západních Čech i dál do vnitrozemí.

KSČM mění jméno

starší členové strany mají k názvu citový vztah a nejsou schopni překonat určitý horizont myšlení a zbavit se ho. Představitelé nové vzniklé platformy »za socialismus« se podle jeho slov pokoušejí na tomto citovém vztahu parazitovat. Změna názvu KSČM by vyhovovala Demokratické levici ČR, která s KSČM tvoří parlamentní uskupení uskupení Levý blok.

PRAHA: V souvislosti s aktivizací předlistopadových funkcioňů KSČ v Komunistické straně Čech a Moravy se v březnu pravděpodobně rozhodne o změně názvu KSČM. Ústřední výbor by měl rozhodnout, jakým způsobem by ke změně mohlo dojít. Nevylučuje se referendum ani pravomocně rozhodnutí samotného ústředního výboru. Představa KSČM Jiri Svoboda se domnívá, že

kum, které pojmenovali squalamin. První testy ukazují, že antibiotikum je účinné proti širokému spektru bakterií a že by časem mohlo být použito k léčení lidí. Jeho účinky jsou přirovnávány k účinkům ampicilinu.

Zralok produkuje silné antibiotikum

WASHINGTON - Američtí vědci objevili v organismu máčky skvrnitě, což je druh žraloka, silné antibioti-

Baron Geymüller chce hospodařit v Kamenici

KAMENICE NAD LIPOU (ch) — O navrácení lesů, rybníků, polí i zámečku v Kamenici nad Lipou požádal švýcarský baron narozený v Čechách Rudolf von Geymüller.

„O požadavku pana barona na navrácení majetku, který patřil jeho rodičům, jsme se dozvěděli 21. prosince loňského roku, kdy jsme dostali na vědomí jeho žádost adresovanou Pozemkovému úřadu v Pelhřimově,“ řekl RP starosta Kamenice nad Lipou ing. Sadílek. Zda restituce přinese městu prospěch či navíc další problémy, zatím nelze podle pana starosty odhadnout, hlavně však, aby se rozhodlo rychle, bez průtahů a neprota-

hovo se stav, kdy nikdo neví, na čem je. „Dětská ozdravovna v objektu zatím určitě zůstane, ať je rozhodnutí ve prospěch pana barona či ne, neboť zákon 137 upřednostňuje bývalého nájemce na dobu deseti let. O ostatním se rozhodne až podle toho, zda případný nový majitel bude v lesích hospodařit sám či je pronajme,“ dodal ing. Sadílek. Při jednání, které s baronem Geymüllerem na městském úřadě minulý týden proběhlo, projevil zájem hospodařit v opětovně získaných lesích sám, neboť je profesí lesní inženýr a chtěl by své zkušenosti v hospodaření podle evropských měřítek uplatnit i v Kamenici.

JENOM HLOUČEK LIDÍ, zčásti pozvaných, zčásti náhodně jdoucích okolo, byl nedávno svědkem odhalení busty Jana Wericha na zdi domu v Praze na Kampě, kde žil. Pár slov a jeho moudrý citát místo slavnostního projevu, a pocit, že konečně je něco tak, jak má být. O nic pompéznějších ani prostších nebylo těch pár chvil v mrazivém únorovém dni. Celých třináct let muselo uplynout od smrti velkého umělce a člověka, než se jeho usměvavá tvář, odlitá do bronzu, vrátila na místo, kterému svým životem a prací vtiskl nezměnitelný genius loci. Autorem plastiky je brněnský sochař Nikos Armutidis, který ji vytvořil bez nároku na honorář. Stejně nezištně ji odlitla umělecká dílna AW ve Velkých Křtinicích. „Když už člověk je, tak má koukat, aby byl...“ říkával pan Werich. A za to, že je tam, kde měl být už dávno, patří autorům dík.

ni úřad do ČR s podmínkou, že jsou určeny k uspokojování osobních potřeb a budou z ČR zpět vyvezeny.

Cestovní ruch vítá nezaměstnanost

PRAHA (ire): Polistopadová euforie ze zájezdů na Západ pomínula. Po období úpadku začínají Češi pod ekonomickým tlakem znovu jezdit do Bulharska. Oznámili to včera zástupci CK Balnea, CK Wicom a CK Bonvia. Tentokrát však již nejde o někdejší „kasárenský turismus“, který vedl k minimálnímu výhěru a nízké úrovni služeb i ubytování. Podle zástupců cestovních kanceláří fungují dnes v Bulharsku v turistickém ruchu soukromé akciové společnosti, privátní hotely i restaurace, jejichž snahou je poskytnout služby na nejvyšší úrovni. Bulharští podnikatelé v turistickém

ruchu proto vítají nezaměstnanost, neboť si do obnovených hotelů na pobřeží mohou vybírat jen kvalitní zaměstnance. Naším turistům je zde

u nás, láhev sektu lze v restauraci koupit za 60 Kč, zmrzlinu za 3 Kč. A tak příkladně CK Balkantourist, který nezaznamenal v roce 1991 žádného turistu z ČR, jich loni do Bulharska přepravil 1 500 a letos již očekává 4 000 turistů

Češi opět do Bulharska

ko dispozici i někdejší hotel Komunistické strany Bulharska – luxusní Gardenia. Cena 12denního leteckého zájezdu k Černému moři se přitom vyrovná ceně týdenního zájezdu do Španělska autobusem. Zanedbatelné nejsou pro naše turisty ani místní ceny — v Bulharsku je pro Čechy asi o polovinu levnější než

z Čech. Celkem letos Bulharsko navštíví asi 40 000 našich turistů. Trojice zmíněných CK podepsala vzájemnou smlouvu o spolupráci. Znamená to, že jejich zájezdy bude letos prodávat 21 našich prodejců v celé ČR. Mezi zájezdy jsou i léčebné pobyty se stejným účinkem jako pobyt u Rudého moře.

ci podle jednotné celní sazby, která činí pět procent z celní hodnoty. Na návrh dovozece vybírá celní úřad clo podle sazby celního sazebníku.

Při dovozu do ČR jsou od cla osvobozeny nejvýše dva litry vína, jeden litr lihoviny, 250 kusů cigaret, popř. odpovídající množství jiných tabákových výrobků. Cizinci mohou také bezcelně dovézt na zbrojnických nábojů a 50 kusů brokovných lovnice. Motorová vozidla a osobní svršky zahrnuté v fyzických osob propustí cel-

Bez povolení lze vyvážet jen neobchodní zboží

Celní podmínky v ČR

ČESKÉ I ZAHRANIČNÍ fyzické osoby mohou bez povolení z ČR vyvážet zboží neobchodního charakteru, pokud je určeno k uspokojování osobních po-

řeb, nebo má být předáno jako dar. Hodnota takto vyváženého zboží není omezena.

Pokud se na vyvážené zboží vztahují zvláštní, obecně závazné právní předpisy, celní úřady požadují předložení povolení k vývozu. Od cla a daní se pro české a zahraniční osoby při dovozu do ČR osvobozuje zboží neobchodního charakteru. Jedná se o zboží dovážené v cestovním styku,

pokud jeho celní nebo úhrnná hodnota nepřesahuje částku 3000 korun. Dovoz zboží v zásilkách se osvobozuje od cla a daní v případě, že jeho úhrnná celní hodnota nepřesahuje 500 korun. Neobchodní zboží, které přesáhne uvedené limity, podléhá clu, daní z přidané hodnoty a případně i spotřebním daním. Pokud úhrnná celní hodnota dováženého zboží nepřesáhne částku 8000 korun, vyměří celní úřad

Paneláky na prodej

ČESKÉ BUDĚJOVICE (ša) - Zastupitelstvo města České Budějovice rozhodlo o prodeji 298 bytů v sedmi rozestavěných objektech panelové výstavby na sídlišti Máj a Vorišův Dvůr. Náklady na dokončení těchto obytných souborů totiž představují 230 miliónů korun a rozpočet města takovou částku nemá - ani zhruba poloviční, za niž by se při zastavení prací na mateřské škole a dokončení pouze hrubé stavby zdravotnického střediska dala celá záležitost alespoň částečně řešit. Bude tedy řešena postupným prodejem bytů v úsporné variantě (bez kuchyňských linek, spráček, podlahových krytin a sanitárního zařízení - tedy „holobytů“). V Českých Budějovicích jsou dnes evidovány na tři tisíce žadatelů o nájem bytů; zda budou finančně schopni nebo ochotni podílet se na celé akci, to ukáže už příští měsíc, až budou jasná pravidla a kritéria prodeje. Cena jednoho metru užité plochy nabízených panelákových bytů se pohybuje od 4,5 do 5 tisíc korun...

Die beliebtesten Vornamen

WIESBADEN, 19. Februar (dpa) - Alexander und Julia waren 1992 die beliebtesten Vornamen in den alten Bundesländern, in Ostdeutschland lagen Philipp und Lisa an der Spitze der Namen für Neugeborene. Das ermittelte bei fast 200 Standesämtern die Wiesbadener Gesellschaft für deutsche Sprache (GfdS). Eine gesamtdeutsche Vornamenstatistik liegt noch nicht vor.

Die beliebtesten Vornamen 1992 in der alten Bundesrepublik: Jungen: 1. Alexander, 2. Daniel, 3. Michael, 4. Patrick, 5. Kevin, 6. Christian, 7. Tobias, 8. Sebastian, 9. Maximilian, 10. Florian. Mädchen: 1. Julia, 2. Maria, 3. Lisa, 4. Sarah, 5. Katharina, 6. Anna, -e, 7. Christine, -a, 8. Vanessa, 9. Laura, 10. Jennifer.

Neue Bundesländer - Jungen: 1. Philipp, 2. Patrick, 3. Christian, 4. Sebastian, 5. Kevin, 6. Florian, 7. Paul, 8. Maximilian, 9. Martin, 10. David. Mädchen: 1. Lisa, 2. Maria, 3. Julia, 4. Franziska, 5. Anne, -a, 6. Stefanie, 7. Sarah, 8. Jennifer, 9. Sophie, 10. Jessica.

Romové: Vláda jen pofoukala bolíšku

budou proti projevům rasismu tvrdě postupovat. Zástupci romských iniciativ kritizovali vládu především za to, že neřeší romskou problematiku konceptně a systémově. J. Ruseňko se také ostře ohradil proti výroku vykonávajícího místopředsedy ODS Petra Čermáka v nedělním pořádku Co tyden dal o Romech, *ovčářem zlatem, kteří ovládají podzemí*. „At se jde pan Čermák podívat po severočeském kraji, kde je spousta lidí bez práce a stojí se za to, že pobírají podporu,“ uvedl Ruseňko. Takové výroky svědčí podle něj o „absolutní neznalosti problému“.

PRAHA (ryc) - Opatření vlády ČR k romské otázce, tj. zřízení poradenských center při okresních úřadech, je výsměchem demokracií v tomto státě. Zaznělo to na pondělní tiskové konferenci Romského demokracického kongresu. Na dotaz RP, proč zástupci Romů odmítají toto řešení, odpovídal R. Tarcoš z Demokratického svazu Romů: „Chtěli jsme mít své zástupce při ministerstvu práce a sociálních věcí, při ministerstvu školství, při ministerstvu vnitra... Když se to přehrálo na okresní úřady, to je do slova výsměch. Je to pouze jednorázové pofouknutí bolíšku, která nás morálnělně páli.“ Podle mluvčího RDK Jana Ruseňka přestal existovat důvod pro vytváření ilegálních bojových skupin, protože vládní činitelé přislíbili, že

Definitivním cizincem

VEČNÁ otázka: odkud jsme, kdo jsme a kam jdeme....! Pan Michal Zeman ví: „Jsem národnosti Slovák. Státní příslušnosti dosud Českoslovač. Trvalým bydlístem Brian. A jezdim na Slovensko obchodně. Nese to spoustu papírování navíc, ale jako podnikatel a obchodník jsem si na to všechno musel rychle zvyknout a myslím, že ostatním taky, nic jiného nezbyvá. Ale asi mi chvíli potrvá, než si zvyknu na cosi úplně jiného. Přijel jsem minulý týden do hotelu Republika v Bardějově. A jako Slovák, žijící v zahraničí jsem musel zaplatit za nocleh 420 korun. Tuzemci platí sto padesát. Pomínu, že prostředí hotelu této ceně naprosto neodpovídá. Paní recepční si jistě vzpomene, že jsem ji prosil o chybějící záruku a upozorňoval na padající omítku v pokoji a dokonce i na vodu tekoucí z osazení stropního svítidla. Mnohem víc mne tíží, že jsem cizincem doma. A kdo ví, zda nakonec nebudu i v České republice. Kolik vlastně po mně budou chtít v hotelu například v Praze nebo v Chrudimi, když požádám o státní občanství slovenské? Byl trvalým bydlístem v Brně, budu opět cizincem.....“

Ministr Černák připustil nejvíc 20% devalvaci Sk

BRATISLAVA - Přednost s oběma viceguvernéry Národní banky Slovenska o devalvací slovenské koruny se již konaly a slovenská vláda se bude stabilizovat měny zabývat v úterý nebo nejspíše zítra. Upozornil, že neočekává, že by k devalvací slovenské koruny došlo před 22. únorem, tedy v době, kdy mají občané omezený výběr peněz z bank sumou 10 tisíc Sk na jedno konto.

zveno dovozem, černými kšefty, krádežemi. Presto se o uvolnění jejich prodeje neuvažuje. A na pováženou může být i prodej speciálních otevřených nástrojů v době, kdy počet vluopání je obrovský. (Pro příklad: V Praze za rok 1992 bylo oznámeno přes 8200 krádeží vluopáním. Odhalena byla ani ne pětina.) Věrně však, že ministři zpracovali odpověď odborníci, kteří vědí, co říkají. Nakonec skutečný profil ve vykrádání bytů či aut takové pomůcky ani nepoužívají. A koupili si fajnové a drahé nářadí méně schopný lupič, otevře s ním div, byt čistě, elegantně, aniž poškodí dveře, zámek. Nemáte tedy žádnou škodu navíc, kromě toho, co vezme a rozbije přitom v bytě.

lik oprávnění uživatelé zmíněných nástrojů budou chránit sami sebe před jejich možným zneužitím pachatelé trestné činnosti.“ Kriminální policie prý již přijímá po linii služby nezbytné opatření (není řečeno jaká, snad je škola, aby tyto nástroje poznali, když se s nimi setkají). Tolik ministerstvo vnitra. Proti jeho stanovisku lze sice namítnout, že koneckonců i zbraně jsou v cizině, zejména v Americe, běžně dostupné a jejich omezení u nás je taktičtější obhá-

ÚTERÝ 16. února 1993

V sobotu nejprodávanější deník v České republice

RUMLA PRÁVO

NEZÁVISLÉ NOVINY

Číslo 38 / ročník 3

V Zetoru obnovili výrobu traktorů

BRNO (tr) - O týden dříve, než bylo původně uhlášeno, byla v pondělí v brněnském s. p. Zetor obnovena výroba traktorů, přerušena 18. ledna. Jak řekl zpravodaj RP předseda závodního výboru OS KOVO M. Launa, z nečetných tří tisíc nově vysazených lidí nastoupilo do práce 2300 a zbylí se postupně vrátí do 22. února. Asi stient ředínele podniků P. Svoboda RP potvrdil informaci o pondělním jednání na nejvyšší úrovni mezi Zetorem a dosud monopolním vývozcem traktorů a s. Motokov, které by mělo vyústit v uzavřený kontrakt pro první čtvrtletí i pro následující měsíce. Důvodem nucené odstávky v Zetoru bylo neobnovení vývozních smluv mezi výrobcem a vývozcem.

TRAKTOR ZETOR!
POL/NEUTOR!

Nářadí (možná) na zbrojní pas

Firma Europartner, s. r. o., prodává velmi kvalitní, speciální otevírací nářadí, dovezené ze zahraničí. Nabízí mj. mechanickou a elektrickou otevírací planžetu a podobné přípravy k profesionálnímu otevírání nejrůznějších mechanismů, usnadňující i překonání bezpečnostních vložek. Poslankyně M. Stiborová proto nedávno podala v parla-

mentu interpelaci na ministra vnitra Jana Rumla, zda ministerstvo o záležitosti ví a jak hodlá svými nástroji v rámci tržní ekonomiky zabezpečit, aby takové nářadí nebylo zneužito. Ministr ve své odpovědi došel k závěru, že pokud by mělo být riziko zneužití sníženo, bylo by zapotřebí zákona, který by zavedl evidenční povin-

„Greyt tsu tsole

Auf Befehl Stalins hingerichtet / Gertrud Pickhan über die jüdischen Arbeiterbewegungen

Am 30. März 1943 versammelten sich in New York mehrere tausend Menschen, um der beiden Führer des „Bund“, der bedeutendsten jüdischen Arbeiterpartei im Polen der Zwischenkriegszeit (gegründet 1897 als „Allgemeiner Jüdischer Arbeiterbund in Rußland, Polen und Litauen“ in Wilna), Henryk Erlich und Wiktor Alter, zu gedenken. Erst kurz zuvor war deren Hinrichtung von sowjetischer Seite durch eine entsprechende Mitteilung Molotows an den Vorsitzenden der American Federation of Labour, William Green, bekanntgegeben worden.

In einem Hotel in Kujbyshev an der Wolga hatten Henryk Erlich und Wiktor Alter in der Nacht vom 3. auf den 4. Dezember 1941 einen Anruf erhalten, mit dem sie umgehend zu Berija, dem Chef des sowjetischen Geheimdienstes NKWD, zitiert wurden. Möglicherweise noch in dieser Nacht, vermutlich jedoch nicht später als im Januar 1942 wurden die beiden jüdischen Arbeiterführer auf Befehl Stalins ermordet. Zuvor waren sie unmittelbar nach ihrer Flucht aus dem deutsch besetzten Polen bereits ein erstes Mal von den sowjetischen Behörden verhaftet und im folgenden wegen angeblicher subversiver Tätigkeit gegen die Sowjetunion zunächst zum Tode, dann zu zehn Jahren Straflager verurteilt worden.

Nach dem deutschen Überfall auf die Sowjetunion und einer Amnestie für polnische Häftlinge kamen Erlich und Alter im September 1941 wieder frei und gelangten im Zuge der Evakuierung sowjetischer Ministerien und auswärtiger Vertretungen nach Kujbyshev, wo sie in der kurzen ihnen noch verbleibenden Zeit mit der Konzeptionierung eines weltweiten jüdischen Anti-Hitler-Komitees beschäftigt waren. Tatsächlich wurde nur wenig später auf Befehl Stalins und allein auf die Sowjetunion beschränkt das „Jüdische Antifaschistische Komitee“ gegründet. Auch dessen führende Mitglieder fielen 1948 und 1952 dem Stalinschen Terror zum Opfer.

Nach dem Verschwinden von Henryk Erlich und Wiktor Alter setzten sich prominente westliche Politiker und Intellektuelle wie Clement Attlee und Albert Einstein vergeblich für die beiden ein. Der New Yorker Bürgermeister La Guardia bezeichnete sie auf der Kundgebung im März 1943 als „Sacco und Vanzetti der Sowjetunion“. Heute hingegen sind ihre Namen weitgehend in Vergessenheit geraten. Jüdisch-polnisch, sozialistisch, antizionistisch — wo auf dieser Welt hätte, mit Ausnahme der wenigen überlebenden Bundisten in Israel oder New York, eine Lobby ein größeres Interesse daran haben können, ihr Andenken zu pflegen? Doch lohnt ein Erinnern in zweierlei Hinsicht. Zum einen verdichtet sich in den Biographien Henryk Erlichs und Wiktor Alters europäische Geschichte der ersten Jahrhunderthälfte in ihrer Größe wie in ihrem Schrecken. Zum anderen besteht gerade in der gegenwärtigen Diskussion um Zukunft und Inhalte eines demokratischen Sozialismus Anlaß genug, nicht

und das gemeinsame Konzept einer nationalkulturellen Autonomie auswirkt.

Seit 1912 ist Henryk Erlich dann wieder in Sankt Petersburg tätig, inzwischen bereits als Mitglied des Zentralkomitees des „Bund“; er arbeitet als Anwalt und Publizist. 1914 ist er Mitverfasser der Erklärung der sozialdemokratischen Fraktion der Duma zum Kriegsausbruch. Nach der Februarrevolution 1917 steht Erlich als Vertreter des „Bund“ im Allrussischen Exekutivkomitee des Arbeiter- und Soldatenrats im Kampf um ein neues Rußland an vorderster Front. Sein späterer Todfeind Stalin kommt zu diesem Zeitpunkt zu dem Schluß: „Die sachverständigste Rede im Exekutivkomitee führt Henryk Erlich.“

Aus Protest gegen die Machtergreifung der Bolschewiki im Oktober 1917 gibt Erlich sein Mandat jedoch in Übereinstimmung mit seiner Partei zurück. Zwar bleibt er noch bis Sommer 1918 mit seiner Familie in Petrograd; er mag die positiven Errungenschaften der Russischen Revolution noch nicht verloren geben. Nach zunehmenden Repressionen der neuen Machthaber gegenüber der demokratischen Opposition läßt sich Erlich aber doch für eine Rückkehr nach Polen und die Arbeit am dortigen Bund gewinnen.

Der bedeutendste Theoretiker der Partei, Vladimir Medem, überzeugt ihn mit den Worten: „Wir brauchen lebendige Führer mehr als Märtyrer oder Gefangene in russischen Kerkern.“ In der Hauptstadt des „wiedergeborenen“ Polens begegnet Henryk Erlich alten Freunden und Bekannten, unter ihnen auch Wiktor Alter, der zeitweilig bei seiner Schwester Esther in Warschau in derselben Straße wie die Erlichs gewohnt hatte. Über zwei Jahrzehnte lang gingen Erlich und Alter fortan gemeinsam den Weg an der Spitze der jüdischen Arbeiterbewegung in Polen.

Sie waren Sozialisten, Juden und polnische Stalinzeit Angehörige einer unter Anteil Minderheit. Dieses Schicksal teilten Henryk Erlich und anderen Menschen. Doch die beiden charismatischen Führer des jüdischen Arbeiterbundes in Rußland, Polen, wurden im Januar 1942 ermordet. Dr. Gertrud Pickhan, Osteuropaforscherin an der Universität der Bundeswehr in Hamburg, hat in einem Vortrag mit dem jiddischen Titel „Greyt tsu tsole“ ihr Engagement mit dem Leben. Auf Befehl Stalins wurde Dr. Gertrud Pickhan, Osteuropaforscherin an der Universität der Bundeswehr in Hamburg, in einem Vortrag mit dem jiddischen Titel „Greyt tsu tsole“ (Großes tsu tsole) gezeichnet. Wir dokumentieren den Text im Wortlaut.

גען פון פורמע
1941

nur den tragischen Tod, sondern vor allem Lebenswerk und Lebensweg der beiden ins Gedächtnis zu rufen.

Täglicher Kleiderwechsel

Henryk (Herschl Wolf) Erlich wurde 1882 als Kind eines wohlhabenden jüdischen Ehepaares in Lublin geboren. Sein Vater, Mühlenbesitzer und hochgebildeter Anhänger der jüdischen Aufklärungs- und Emanzipationsbewegung Haskalah, sah für seinen Sohn den klassischen, religiös geprägten Schul- und Bildungsweg an jüdischen Institutionen vor. Doch nutzten Mutter und ältere Schwestern den Spielraum, der Frauen und Mädchen in der männlich dominierten Welt ostjüdischer Tradition verblieb, und schickten den kleinen Herschl Wolf heimlich auf das russische Gymnasium.

Der tägliche Kleiderwechsel von Kafkan und Kippa in die obligatorische Schuluniform fand vor dem Unterricht in der Wohnung der Schwester statt. Es spricht für die Toleranz des Vaters, möglicherweise auch bedingt durch die Einsicht in die Brüchigkeit strenger ostjüdischer Konventionen, daß er nach Aufdeckung des Schwindels und einem größeren Familienkrach den weiteren Besuch des Gymnasiums akzeptierte. Dort kam Erlich erstmals in Berührung mit den großen Themen, die für ihn auch weiterhin bestimmend bleiben sollten: Kampf für eine gerechte Gesellschaftsordnung, Befreiung der Arbeiterklasse, aber auch polnische Freiheitsbewegung und jüdische Selbstbestimmung.

Als Jahrgangsbester schließt Henryk Erlich 1902 das Gymnasium ab, was nicht zuletzt Voraussetzung dafür ist, daß er noch im selben Jahr trotz des Numerus clausus für die jüdischen Bevölkerung an den Universitäten des Russischen Reichs ein Jurastudium in Warschau aufnehmen kann. Die Studienjahre sind wahre Lehr- und Wanderjahre. Erlich beteiligt sich an Aktivitäten des „Bund“, dessen Mitglied er seit 1903 ist, wird mehrfach verhaftet, geht Ende 1904 zur Fortsetzung seines Studiums nach Berlin, kehrt aber nach der Revolution von 1905 ins Russische Reich zurück und bezieht zusammen mit Freunden, unter ihnen auch seine spätere Frau Sofija Dubnov, Tochter des jüdischen Historikers Simon Dubnov, mit dem bereits Erlichs Vater in Korrespondenz gestanden hatte, eine Wohnung in Sankt Petersburg. In enger Gemeinschaft werden politische Aktionen besprochen, man diskutiert freilich auch über Dichtung und Musik.

Zusammen mit Sofija geht Henryk Erlich 1911 nach Abschluß des Studiums und weiteren Verhaftungen nach München. Sein zeitweiliger Weggefährte und Biograph Emanuel Novogrudski bezeichnet die in der bayrischen Metropole verbrachte Zeit als die „vielleicht besten Monate“ in Erlichs Leben. München als ein Zentrum des europäischen Musiklebens bietet ihm reichlich Gelegenheit, seine große Liebe zur Musik, die ihn zeitlebens nicht verlassen sollte, intensiv zu pflegen.

Bei Brentano hört er Vorlesungen zur Sozialwissenschaft. Vor allem aber setzt er sich intensiv mit den Ausführungen Otto Bauers zur Nationalitätenfrage auseinander. Hier findet er Übereinstimmung und Anregung, wie sich auch in späterer Zeit der Austausch zwischen Bundisten und Austromarxisten befruchtend auf die Nationalitätendiskussion

hielt eine weltliche Erziehung auf Wunsch seiner Mutter, die nach dem Tode ihres Mannes, einem reichen Holzhändler in Mlawa, mit ihren Kindern nach Warschau übersiedelte und dort eine zweite Ehe einging. Der 15jährige Gymnasiast beteiligte sich mit der Organisation von Schülerstreiks für die Einführung des Polnischen als Unterrichtssprache an der Revolution von 1905, was ihm sogleich eine Verhaftung und die Relegation einbrachte.

In Kontakt mit dem Bund war Alter durch seine Schwestern(!) gekommen, deren Wohnung zeitweise als Treffpunkt für Parteiversammlungen diente. Um die Schulausbildung fortsetzen zu können, ging Wiktor Alter 1906 nach Belgien und lebte dort bis 1912; das Studium der Elektrotechnik und Mechanik schloß er am

Henryk Erlich
und Wiktor Alter:
Auf Warschauer
Straßen
(Bild unten,
Erlich links)

Bilder: Pickhan

Polytechnikum von Liege mit Diplomen beider Fakultäten ab. In der belgischen Arbeiterbewegung lernt der junge Ingenieur seine Frau Melanie (Mila) kennen; er hält Verbindung mit der Auslandsorganisation des Bund und ist in der sozialistischen Studentenbewegung aktiv.

Für kurze Zeit kehrt Wiktor Alter 1912/13 auf Drängen des „Bund“ nach Polen zurück, doch trägt ihm seine Parteilarbeit eine Verbannung nach Sibirien ein. Von dort gelingt ihm mit falschem Paß die Flucht zurück nach Belgien, infolge des Kriegsausbruchs weiter nach England. Auch hier ist Alter, der seinen Lebensunterhalt zwischenzeitlich als Fabrikarbeiter verdient, sowohl in der englischen Bundgruppe, deren Leiter er wird, als auch in der Britischen Sozialistischen Partei aktiv. Er organisiert ein Komitee aus Vertretern der russischen Linksparteien in England und setzt sich für einen Boykott des Kriegsdienstes durch die jüdischen Emigranten ein.

Die Februarrevolution zieht Wiktor Alter wie so viele andere auch nach Rußland. Für den Bund wirkt er unter anderem in der Ukraine und in Moskau. Nach der Oktoberrevolution wird Alter als Teilnehmer einer oppositionellen „Arbeiterkonferenz“ im August 1918 verhaftet und kehrt nach seiner Entlassung kurz darauf nach Polen zurück. Noch ein zweites Mal lernt er die Rigidität der frühen Sowjetmacht kennen, als er nämlich im Sommer 1921 illegal nach Moskau zur

III. Konferenz der Komintern reist, um Verhandlungen über einen Beitritt des „Bund“ zu führen. Wiktor Alter erklärt sich auf Bitten eines Genossen bereit, den Brief eines verhafteten russischen Sozialisten an Sylvia Pankhurst, die Vorsitzende der britischen KP, zu übergeben.

Die Übergabe scheitert, der Brief gelangt in die Hände der Tscheke. Als Alter sich weigert, den Urheber zu nennen, wird er verhaftet. Er tritt in einen Hungerstreik, die übrigen Teilnehmer der Bund-Delegation lehnen eine Heimreise ohne Alter ab. Da inzwischen auch einige Komintern-Vertreter in dieser Sache interveniert hatten, wird Alter, um weiteren Aufsehen zu vermeiden, freigelassen und kehrt nach Polen zurück.

Sozialist, Jude und polnischer Bürger zu sein — ein solches Selbstverständnis war charakteristisch für viele tausend Menschen im Zwischenkriegspolen, so wie alle Angehörigen der jüdischen Minorität im wirtschaftlich rückständig polnischen Nationalstaat Tag für Tag unter Diskriminierung und Anfeindung zu leiden hatten. Doch auch die jüdische Linke in Polen bestand aus zahlreichen Parteien und politischen Gruppierungen, die sich verbal und zuweilen auch physisch aufs heftigste befehdeten. Kernpunkte der Differenzen waren die Fragestellungen, die der israelische Historiker Ezra Mendelsohn für die „baissues“ jüdischer Existenz im Zwischenkriegspolen hält:

„In yeden prayz“

Jüdischen Arbeiterführer Henryk Erlich und Wiktor Alter

atsbürger und damit im Polen der Zwi-
dungen und Diskriminierung leidenden
ch und Wiktor Alter mit vielen tausend
schen Arbeiterführer des linken „Allge-
n und Litauen“, kurz „Bund“, bezahlten
ins wurden sie im Dezember 1941 oder
uropa-Historikerin und Lehrbeauftrag-
g, hat den Lebensweg von Erlich und
„Bereit zu zahlen jeden Preis“ nachge-
t.

vertraten sie den „Bund“ auch im jüdi-
schen Gemeinderat.

Beide waren unermüdlich publizistisch
tätig. Henryk Erlich wirkte vor allem als
Herausgeber und Leitartikler der
„Folkstsaytung“, dem wichtigsten täglich
erscheinenden Parteiorgan des „Bund“.
Eine Sammlung seiner Artikel erschien
unter dem Titel „Der iker fun Bundizm“
(Das Wesen des Bundismus) in New
York; der Bund Club of New York veröf-
fentlichte 1934 in englischer Sprache
auch die Arbeit „The Struggle for Revolu-
tionary Socialism“. Darin analysiert Er-
lich in bestechender Weise die Lage der

de erst 1930/31 beschlossen. Um so mehr
spricht es für die ungewöhnlich hohe po-
litische Kultur des „Bund“, daß die Partei
Erlich und Alter als Vertreter der Min-
derheit immer wieder in die Spitzenfunk-
tionen wählte.

Mit Henryk Erlich und Wiktor Alter
besaß der Bund zwei charismatische Füh-
rungspersönlichkeiten, die sich gerade in
ihrer Verschiedenartigkeit – in ihren po-
litischen Schwerpunkten wie auch nach
Temperament und Auftreten – hervor-
ragend ergänzten. Henryk Erlich, der ne-
ben seiner parteipolitischen Tätigkeit
auch als Anwalt arbeitete, unter anderem
verfolgte Kommunisten verteidigte und
die Sache der Opfer von Pogromen und
antijüdischen Ausschreitungen vor Ge-
richt vertrat, vermochte durch seine öf-
fentlichen Auftritte nicht nur Mitglieder
und Anhänger des „Bund“ zu begeistern.
Er genoß großes Ansehen auch auf inter-
nationaler Ebene, wo er auf zahlreichen
Zusammenkünften, so 1923 in Hamburg,
die Positionen des „Bund“, die sich weder
mit dem Kommunismus Moskauer Prä-
gung noch mit sozialdemokratischem Re-
formismus deckten, überzeugend zu ver-
treten mußte.

Wenn Henryk Erlich als Spitzenmann
der Partei dennoch die orthodox-marxi-
stische Haltung eines revolutionären So-
zialismus vertrat, so verfügte Wiktor Al-
ter, gleichsam an zweiter Stelle, über ge-
nügend Freiraum, auch für die marxisti-
sche Lehre unbequeme Thesen zu formu-
lieren. Seine Arbeitsschwerpunkte waren
zum einen die jüdische Gewerkschaftsbe-
wegung, die vor dem Zweiten Weltkrieg
in Polen ca. 100 000 Mitglieder zählte,
zum anderen das Genossenschaftswesen.

Unter seiner Leitung entstand ein weit-
reichendes Netz jüdischer Arbeiter-Ko-
operativen mit eigenen Produktionsstät-
ten, Geschäften und Volksküchen. Alter
vertrat die Auffassung, daß der Mittel-
schicht, die entgegen orthodox-marxisti-
scher Prophetie keineswegs der Proleta-
risierung entgegengehe, durch ihre auf
Privateigentum basierende individuelle
Initiative auch in einer sozialistischen
Gesellschaftsordnung eine wichtige Rolle
zukomme: „Die Sozialisten müssen be-
greifen, daß die Existenz eines Marktes,
ohne den diese kleinen wirtschaftlichen
Einheiten nicht existieren können, auch
den großen nationalisierten Unterneh-
men zugute kommen kann, indem er sie
vor bürokratischer Erstarrung schützt,
die Produktionskosten verringert und eine
bessere Anpassung an die Konsumenten-
bedürfnisse erzwingt.“ Mit diesen Worten
faßt Alexander Erlich, Sohn Henryk Er-
lichs, der mit Mutter und Bruder in die
USA entkommen konnte und dort nach
dem Krieg an der Havard-Universität tä-
tig war, das wirtschaftspolitische Credo
des Mitkämpfers seines Vaters zusam-
men.

Der Advokat und der Techniker – mit
zwei treffenden Bildern werden Henryk
Erlich und Wiktor Alter von ihren Genos-
sen charakterisiert: Ihnen galt Henryk
Erlich als „der ruhige Kapitän, der das

Die beiden
Arbeiterführer
vor und nach
der Entlassung:
Oben links Erlich.

1911 12 13
14

Ort: Polen oder Palästina?
 Sprache: Jiddisch, Polnisch oder
 Deutsch?

Gemeinschaft: Nation, Volk oder
 ?
 ...end linke Zionisten den Aufbau
 ...ischen Sozialismus nur in einem
 ... Staat in Palästina für möglich
 ... und sich vehement von ostjüdi-
 ... — und das bedeutete für sie: jiddi-
 ... — Traditionen distanzieren, wa-
 ...alreiche Polen jüdischer Herkunft
 ... Polnischen Sozialistischen Partei
 ... oder bei den polnischen Kommuni-
 ...t auch in Führungspositionen, ak-
 ... sprachen sich gegen einen wie
 ...mer gearteten jüdischen Sonder-
 ...s. Die Antworten des „Bund“ laute-
 ...gegen: Polen als Heimat, Jiddisch
 ...ache, die Interessen der jüdischen
 ...klasse als die maßgeblichen.
 ...dische Nationalität erkannten die
 ...ten im nationalkulturellen, nicht
 ...nationalstaatlichen Sinne an.

Die Verwirklichung der Ziele ihrer
 ...kämpften Henryk Erlich und Wik-
 ...er auf vielfältige Weise: Beide sa-
 ...en 1919 bis 1939 im Rat der Stadt
 ...au, wo die jüdische Bevölkerung
 ... Prozent der Gesamtbevölkerung
 ...hte; im städtischen Magistrat ver-
 ...Wiktors Alter zeitweilig auch die
 ...the. Nach anfänglichem Boykott

Linken nach der Machtergreifung Hitlers
 und setzt sich gemäß der Gesamtlinie sei-
 ner Partei kritisch sowohl mit dem reform-
 mistischen Flügel als auch mit dem Kom-
 intern-Lager auseinander.

Bezeichnend für die Durchlässigkeit
 der Sprachgrenzen in Ostmitteleuropa
 ist, daß Henryk Erlich bei seiner Rück-
 kehr nach Polen die jiddische Sprache
 nur unzureichend beherrscht. Sein erster
 Artikel „Tsi iz die soviets-regirung an ar-
 better-regirung?“ („Ist die Sowjet-Regie-
 rung eine Arbeiterregierung?“) muß 1918
 von Vladimir Medem noch aus dem Rus-
 sischen übersetzt werden. Doch nur we-
 nig später gilt Henryk Erlich bereits als
 glänzendster Redner seiner Partei — in
 Jiddisch, versteht sich. In jiddischer und
 polnischer Sprache erschienen in War-
 schau die beiden wichtigsten Arbeiten
 Wiktors Alters: „Der Mensch in der Gesell-
 schaft“ und „Wirtschaftlicher Antisemitis-
 mus im Lichte der Statistik“ (1937/38).

Hefigster innerparteilicher Streit-
 punkt war bis in die dreißiger Jahre hin-
 ein die Affiliation des „Bund“ auf interna-
 tionaler Ebene: Komintern oder Sozialis-
 tische Internationale? Sowohl Erlich als
 auch Alter gehörten zur Gruppe der sog.
 „Eynser“, die sich für einen Anschluß an
 die Sozialistische Internationale ausspra-
 chen. Die Mehrheit der Partei, die
 „Tsveyer“, behielt indes bis zum dritten
 Parteitag des „Bund“ in Polen ihre Kom-
 intern-Orientierung bei. Der Beitritt
 zur Sozialistischen Internationalen wur-

schritt der jüdischen Massen in stürmi-
 scher Zeit mit klarem Blick und ruhiger
 Hand durch Minenfelder und Unterwas-
 serfelsen führt“, während „Genosse Alter
 nur mit dem Expresszug fährt und durch
 keine Bremse anzuhalten ist“. Ein
 Schlaglicht auf das Verhältnis der beiden
 zueinander wirft eine Episode aus dem
 Jahre 1926: Während der blutigen Stra-
 ßenschlachten in Warschau anlässlich des
 Pilsudski-Staatsstreichs geraten sie auf
 dem Weg zu einer Pressekonferenz in
 den Kugelhagel der kämpfenden Partei-
 en. Der wie immer schnell, oft auch im-
 pulsiv reagierende Alter drückt Henryk
 Erlich an eine Hauswand und stellt sich
 schützend vor ihn. Als Erlich, den ein im
 allgemeinen eher vorsichtig-gelassenes
 Verhalten kennzeichnete, protestiert und
 sich freimachen will, verhindert der um
 acht Jahre jüngere Genosse dies mit den
 Worten: „Ir zent noytiker!“ — „Sie werden
 dringender gebraucht!“

Ausweglose Bedrohung

In den letzten Jahren vor Ausbruch des
 Zweiten Weltkriegs verspürte die jüdi-
 sche Bevölkerung in Polen eine allseitige
 — und wie wir heute wissen — nahezu
 ausweglose Bedrohung. Im Westen hatte
 man die deutsche Entwicklung vor Au-
 gen, die die polnischen Antisemiten zu
 immer dreisteren Ausschreitungen ermu-
 tigte. Antijüdische Maßnahmen, von Re-
 gierung und Kirche gebilligt, waren an
 der Tagesordnung, die Emigration massiv
 erschwerte. Die Moskauer Schauprozesse
 machten 1937 deutlich, daß die Sowjet-
 union inzwischen eher abschreckendes
 Beispiel denn nachahmenswertes Vorbild
 geworden war, wenngleich der Antisemi-
 tismus dort (noch) kein politischer Faktor
 war.

Es ist bezeichnend, daß gerade in jenen
 Jahren der Bund in Polen über seine
 größte Anhängerschaft verfügte und zur
 stärksten politischen Kraft seitens der jü-
 dischen Bevölkerung wurde. So errangen
 die Bundisten bei den Kommunalwahlen
 1938 siebzehn von zwanzig der jüdischen
 Wählerschaft zustehenden Sitze im War-
 schauer Stadtparlament. Und es bedurfte
 auch erst einer übermächtig werdenden
 Bedrohung von rechts, daß polnische und
 jüdische Sozialisten zu größeren gemein-
 schaftlichen Aktionen zusammenfanden.

Am 28. Mai 1938 waren folgende Zeilen
 Wiktors Alters in der „Folkstsaytung“ zu
 lesen: „Es beginnen wieder die Überfälle
 auf Juden mitten im Zentrum der Haupt-
 stadt im Sächsischen Garten. Meiden die
 jüdischen Arbeiter deshalb diese gefähr-
 liche Gegend? Ganz im Gegenteil! Unge-
 achtet möglicher Prügel bestehen sie auf
 ihrem Recht, ein bißchen frische Luft zu
 atmen und sich gegen Überfälle zu schüt-
 zen. Und das Recht, im Sächsischen Gar-
 ten spazieren zu gehen, ist nur eine Mi-
 niaturausgabe des Rechts, menschlich in
 Polen zu leben. Auf dieses Recht werden
 wir freiwillig nicht verzichten. Und wir
 werden alle die bekämpfen, die es uns
 nehmen wollen. Wir werden nicht ruhen,
 bis dieses Recht für die gesamte arbei-
 tende Bevölkerung Polens gesichert sein
 wird, und wir sind bereit, jeden Preis zu
 zahlen, um dieses Ziel zu erreichen. Eben
 das ist — Bundismus!“

„Greyt tsu tsolen yeden prayz“ — Hen-
 rik Erlich und Wiktor Alter haben den
 höchsten gezahlt. Vergebens?

Dem verbalen Rundumschlag folgten beim Tennis-Turnier in Stuttgart racketschwingend Taten

Im Erfolg verbindet Becker und Stich die Faust

Leimener nach Sieg über Ferreira gegen Krajicek / Stich schlägt Pioline und wartet auf Masur

Den Worten ließ Boris Becker Taten folgen. 18 Stunden nach seinem verbalen Rundumschlag (siehe Bericht auf dieser Seite) hat der Weltranglisten-Vierte am Freitag nachmittag beim Tennis-Turnier in der Stuttgarter Schleyer-Halle wieder erfolgreich das Racket geschwungen und für seine Glaubwürdigkeit einen Sieg errungen.

Denn mit dem Einzug ins Halbfinale des mit 2,25 Millionen Dollar und 330 Weltranglistenpunkten dotierten Spektakels lieferte Becker einen weiteren Beweis dafür, daß es ihm mit dem Vorhaben ernst ist, in diesem Jahr wieder die Nummer eins im Männer-Tennis zu werden. Bekanntlich hatte Becker ja, zumindest nach offizieller Lesart, aus ebendiesem Grund seinen Daviscup-Verzicht erklärt, der Michael Stich anschließend so verstimmt hatte.

Der Form der beiden Kontrahenten, deren Streit an den Revierkampf zweier Platzhirsche erinnert, scheint das ganze Hickhack jedenfalls nicht sonderlich abträglich zu sein. Während Becker fünf Tage nach seinem Turniersieg von Mailand im Viertelfinale von Stuttgart den Südafrikaner Wayne Ferreira mit 7:6, 7:5 bezwang, zog Stich durch ein 6:4, 6:3 über den Franzosen Cedric Pioline in die Vorschlußrunde ein. Das Spiel beendete er

bei eigenem Aufschlag mit einem As — und der in echter Becker-Manier geballten und emporgereckten Faust. Einen Sieg Beckers heute gegen den Niederländer Richard Krajicek ebenso vorausgesetzt wie einen Erfolg Stichts über den Australier Wally Masur, kommt es am Sonntag im Finale zu einem weiteren brisanten Duell des Champions und seines Herausforderers.

Boris Becker tat sich im Match gegen Ferreira aber schwerer, als es das Ergebnis aussagt. Der amtierende Weltmeister mußte gegen den 20. der Weltrangliste im ersten Durchgang zwei Satzballen abwehren, ehe er den folgenden Tie-Break mit 7:2 sicher zu seinen Gunsten entschied. Im zweiten Satz schien alles auf eine schnelle Entscheidung hinzudeuten, nachdem Becker seinem Gegner den Aufschlag zum 4:2 abnahm. Dem nicht nur seiner roten Haare, sondern auch seines guten Serve- und Volleyspiels wegen an den Leimener erinnernde 22-jährige indessen gelang postwendend das Re-Break, und wären dem Feuerkopf aus Johannesburg schließlich nicht die Sicherungen durchgebrannt, Becker hätte womöglich nicht schon nach 1:49 Stunden Spielzeit winkend die Halle verlassen können. Bei eigenem Aufschlag und Spielstand 15:30 ließ sich Ferreira jeden-

falls zu einer unsportlichen Aktion reißen, indem er seinen Unmut über Schiedsrichter-Entscheidung damit Ausdruck brachte, daß er einen Behälter umstieß. Ferreira erhielt ein Strafpunkt aufgebremst, der Becker zwei Matchbällen verhalf. Er nutzte diesen zum ersten zum Erfolg.

In Patrik Kühnen hätte fast ein weiterer Deutscher das Halbfinale erreicht. Der Mannheimer unterlag in der Runde zum Freitag dem Australier Masur mit 7:6, 4:6, 6:7. Weil dessen Gegner Korda aus der Tschechischen Republik krankheitsbedingt nicht zum Viertelfinale antreten konnte, zog Kühnen kampfflos in die Runde der letzten ein. Für Kühnen, der mit einer Wildcard ins Hauptfeld gelangt war und sein Hallen-Potential unterstrich, hat sich der Auftritt in Stuttgart aber nicht nur gewonnenen 34 000 Dollar im Einzeleinzug, sondern mindestens 18 500 Dollar für den Einzug als Doppel-Partner mit dem Boris Becker, mit dem er das Duo mit Nargiso 6:3 und 6:3 besiegte, verdient. Kühnen dürfe nach seiner Leistung mit einer Nominierung für den Daviscup-Match gegen Rußland rechnen. DTB-Teamchef Niki Pilic wird wieder beim Thema wären.

REINHARD S

Verwirrspiel um Davis-Cup geht weiter

Die Returns fliegen auch außerhalb des Courts

Als um 11:42 Uhr am gestrigen Freitag das Telefax-Gerät in der Stuttgarter Schleyer-Halle ansprang, wurde ein neues Kapitel im Verwirrspiel um die Daviscup-Absage des deutschen Tennis-Helden Boris Becker geschrieben. Mit einer Pressemitteilung wollte der Deutsche Tennis Bund (DTB) zur Aufklärung neuerlicher Ungereimtheiten im Streit zwischen Becker und seinem Rivalen Michael Stich beitragen — und rief allgemeine Ratlosigkeit über eine Geschichte voller Halb- und Unwahrheiten hervor.

In seinem Schreiben unter der Überschrift „Es gab kein Geheimtreffen beim Turnier in Mailand!“ reagierte der DTB auf Vorwürfe von Boris Becker, bei einem Gespräch zwischen Stich, Carl-Uwe Steeb, Daviscup-Teamchef Nikola Pilic und DTB-Generalsekretär Günter Sanders am Dienstag vergangener Woche in der lombardischen Metropole habe der Elmshorner vom Kapitän und seinem Teamkollegen die schriftliche Erklärung eingefordert, daß Becker im Falle dessen Nichtteilnahme und eines Sieges beim Auftaktspiel gegen Rußland auch in den weiteren Daviscup-Runden nicht mehr eingesetzt werden dürfe. In seiner eilends formulierten Mitteilung gab der DTB Michael Stich Rückendeckung, der eine entsprechende, in der Tageszeitung *Die Welt* am Mittwoch erschienene Meldung als „absoluten Schwachsinn“ bezeichnet hat-

Schnee konnte bei der Nordischen Ski-WM keiner gebraucht werden

Echtes Weiß sorgt für Verdruß

Springen ist akut gefährdet / Die Wachswahl als Lotteriespiel

Noch vor ein paar Tagen hätte Sven Holst Luftsprünge vollführt — jetzt ist der Organisationschef der Nordischen Ski-Weltmeisterschaften in Falun todunglücklich. „Das hat uns noch gefehlt“, stöhnt von Holst und meint jenes Element, das den Winter erst zum Winter macht: echter Schnee. Was sich die Alpinisten in Morioka gewünscht hatten, sorgt in Falun für ein programmiertes Chaos.

Seit 48 Stunden schneit es, die Provinz Dalarna ist durchgängig 50 cm hoch mit der weißen Pracht bedeckt. Da hatten von Holst und seine rund 2000 Mitarbeiter in den letzten beiden Wochen gerackert, um Pisten und Loipen des WM-Ortes künstlich zu präparieren und dann das 100 000 Kubikmeter gefrorenes Wasser aus Schneekanonen abgefeuert, sorgten für ein vier Meter breites weißes Band in der ansonsten braunen Landschaft.

„Jetzt können wir unsere Ski in die Ecken stellen“, murrte Deutschlands Langlauf-As Jochen Behle und klingt leicht deprimiert. Der 32 Jahre alte Willinger gilt als akribischer Wachsmesser und hatte voll auf Kunst-Schnee gesetzt. Fehler: Langsam schwant Behle Böses: „Das wird ein Lotteriespiel.“

Zwar wachsen die Langläufer ihre Lat-

ser aber heruntergetreten ist, muß der auf der künstlichen Basis gehalten werden. Fatale Folge: Die zeitaufwendige Beschichtung der Ski ist für die Katapult-Norwegens Asses sehen's gelassen. Kein Wunder, jeder Athlet hat einen eigenen Servicemann, der sich um nicht anderes, als das richtige Wachs zu kümmern hat. Noch bis vor einer Woche hat niemand ernsthaft erwogen, die Lauf-Wettbewerbe nach Kiruna, nördlich des Polarkreises zu verlagern.

Dabei hatten von Holst und sein Team eher mit dem Wind als härtestem natürlichen WM-Widerpart gerechnet. Denn Schanzen im Riksskidstadion (Reisstadion) gelten in dieser Beziehung besonders gefährdet. Bereits das Auftakt-Training zeigte dies, als Titelverteidiger Franci Petek (Slowenien) aus der Fallbahn geblasen wurde und sich beim anschließenden Sturz schwer verletzte.

Hatten drehende Winde das Übel am Mittwoch unmöglich gemacht, mußte Freitag-Training wegen des hereinkommenden dichten Schneefalls ebenfalls abgesetzt werden. Kommt nichts dazu, soll heute trainiert werden. Ist das nicht möglich, gerät der Terminplan in Gefahr: Wenigstens einmal, so schreibt das Reglement vor, müssen die Sprin-

de von jemandem geordert und
mand dazu aufgefordert, zu unterschrei-
ben, daß Boris Becker in diesem Jahr
kein Davis-Cup-Spiel mehr bestreiten
darf. Ein derartiges Papier hat zu keiner
Zeit vorgelegen und wird es nicht geben“,
formulierte die Pressestelle in Hamburg.
Mit dem Fax schickte der DTB den
Schwarzen Peter zurück nach Stuttgart.

Der gekrönte Tennis-König und nur
ein Lügenbaron? Der gab die Karte an
„Herrn Steeb und Herrn Pilic“ weiter, die
ihn möglicherweise falsch unterrichtet
hätten. Am späten Donnerstagabend
noch hatte Becker mit einem gewaltigen
Return auf Stichs Dementi jenes obsku-
ren Bekennerbrieffs reagiert. „Charly und
Niki“, so der sichtlich erboste Leimener,
hätten ihn am Donnerstag vergangener
Woche über das Treffen („ob es Zufall ist,
wenn sich alle um 9.30 Uhr im Hotel tref-
fen, weiß ich nicht“) und das Begehren
Stichs informiert, ihn fürderhin vom Da-
viscup auszuschließen. Warum der DTB
diese Aussage der beiden Becker-Spezies
in Abrede stellte, darauf konnte sich der
Leimener keinen Reim machen. „Ich muß
wohl ein Vier-Augen-Gespräch mit Herrn
Sanders führen“, bestand für Becker ge-
stern Erklärungsbedarf.

Becker wirkte dabei aufgeräumter, als
noch 22 Stunden zuvor. Am späten Don-
nerstagabend verschaffte der in seiner
Ehre und gewiß auch in seiner Eitelkeit
verletzte Leimener, der vor drei Wochen
in Australien mit der Begründung, sich in
diesem Jahr auf sein Fortkommen in der
Weltrangliste konzentrieren zu wollen,
seine Davis-Cup-Teilnahme abgesagt hat-
te, seiner gequälten Seele mit einem
halbstündigen Rundumschlag Luft.

Die ist vor allem für Niki Pilic, dem
Becker mangelnde Handlungsfähigkeit
und fehlende Zivilcourage vorwarf, dün-
ner geworden. „Zur Zeit macht er seine
Arbeit nicht gut“, so Becker, der sich tags
darauf schon wieder versöhnlicher zeigte,
nachdem der gebürtige Jugoslawe im
ZDF für Becker quasi eine Ehrenerklä-
rung abgegeben hatte. Tenor: Becker ha-
be im vergangenen Jahr die Frage, ob er
1993 für das Team spielen werde, nie ka-
tegorisch mit ja oder mit nein beantwortet.

Auf diese Aussage Pilic, die sich von
einer früheren des zögerlichen Team-
chefs diametral unterscheidet, hatte Bun-
des-Boris wochenlang gewartet. Schließ-
lich wollte er sich nicht als wortbrüchig
bezeichnen lassen. Doch genau dieser
Vorwurf war dem Davis-Cup-Helden von
Michael Stich gemacht worden. Für Bek-
ker, der am Donnerstag die Position von
Pilic als Teamchef zur Diskussion gestellt
hatte, scheint die Angelegenheit weitge-
hend erledigt: „Jetzt wird das ganze hof-
fentlich nicht mehr so heiß gekocht.“

Enttäuscht hatte sich Becker aber
nicht nur von Pilic gezeigt, sondern auch
von der Führungsspitze des Verbandes
 („die können mir ja alle nicht mehr in die
Augen sehen und gehen gesenkten Blicks
an mir vorbei“). Der DTB, der seinen
Macht-, Mitglieder- und Moneten-Zu-
wachs in erster Linie den Erfolgen des
dreimaligen Wimbledonssiegers verdan-
ken kann, habe es versäumt, klar Schiff
zu machen. Das ist ein Zeichen von Füh-
rungslosigkeit. Er erwarte in den näch-
sten zehn Tagen „klare Worte“ aus der
Hamburger Zentrale, sonst schließe er
Konsequenzen nicht aus: „Ich habe auch
irgendwann die Schnauze voll.“ rs

Nordische Ski-Weltmeisterschaften in Falun

Ogiwara neuer Skikönig — J

Start-Ziel-Sieg des Japaners in der Kombination / Russin e

„Made in Japan“ ist endgültig ein Güte-
siegel in der Nordischen Kombination:
Ein Jahr nach dem Olympia-Staffelsieg
der Söhne Nippons in Albertville gewann
Kenji Ogiwara am Freitag bei der Nordi-
schen Ski-Weltmeisterschaft in Falun die
Einzel-Goldmedaille. Nach einem Start-
Ziel-Sieg ließ sich der 23 Jahre alte Welt-
cup-Beste als erster Asiate vor den Augen
von König Carl XVI. Gustaf und Kö-
nigin Silvia von Schweden als Titelträger
in der Königsdisziplin des nordischen
Skiports feiern.

Silber und Bronze holten nach einer
eindrucksvollen Aufholjagd im 15-km-
Lauf die Norweger Knut Tore Apeland
und Trond Einar Elden. Der Schwarzwäl-
der Hans-Peter Pohl (Schonach), Siebter
nach dem Springen am Donnerstag, war
als Zehnter bester Deutscher.

Am Vormittag bereits hatte sich Jelena
Walbe den ersten Titel der WM gesichert.
Im klassisch gelaufenen 15-km-Rennen
wiederholte die 24 Jahre alte Russin ih-

ren Triumph von 1991 und setzte sich
44:46,1 Minuten überzeugend vor Mar-
Liisa Kirvesniemi (45:39,0) und Mar-
y Roliig (45:41,9) durch, die für Finnland
den Jahren 1984 und 1992 die Gold-
dailen bei den Olympischen Spielen ge-
wonnen hatten. Heike Wezel aus Klun-
genthal war auf dem 39. Platz mit 52
Minuten Rückstand die beste deutsche
Teilnehmerin, Claudia Bonsack (Oberho-
lag auf dem 44. Rang schon 6:03,4 Mi-
nuten zurück.

Die Entscheidung in der Kombination
wurde erwartungsgemäß zu einem Du-
 zwischen Japan und Norwegen, der mit
60 Medaillen erfolgreichsten Kombi-
nations-Nation. Doch auch auf dem kräfti-
 zehrenden Neuschnee bestätigte Ogi-
wara, schon am Donnerstag nach bee-
 druckender Nervenstärke Sieger des
 Springens, seine derzeitige Ausnahm-
 stellung in der Kombination. Der Japan-
er hat sich bei vielen Reisen und Trainin-
 saufenthalten in den vergangenen Jahr-

Die interessante Sportnoti

Keine Maßnahmen gegen Reynolds

Der Internationale Leichtathletik-Ver-
band (IAAF) plant auch nach Ablauf des
Ultimatums gegen den Amerikaner Har-
ry „Butch“ Reynolds am kommenden
Dienstag keine Maßnahmen gegen den
400-m-Weltrekordler wegen dessen Scha-
denersatzklage vor einem ordentlichen
Gericht. Das erklärte IAAF-Generalsek-
retär Istvan Gyulai am Freitag in Lon-
don. „Wir wollen keinen Krieg und hoffen
darauf, daß sich die Vernunft durchsetzt“,
sagte Gyulai weiter.

Bestätigung für Olympia-Gutachten

Ein weiteres von der Berliner Olympia
GmbH in Auftrag gegebenes Gutachten
hat dem ebenfalls von den Berlinern fi-
nanzierten Meannig-Gutachten bestätigt,
das es „plausibel und schlüssig“ sei. Das
Meannig-Gutachten hatte für die Aus-
richtung von Olympia 2000 in Berlin
einen Überschuß errechnet und war des-
wegen als „schöngefärbte Werbebrochü-
re“ bezeichnet worden.

Testspiel am Brentanobad

Das für Sonntag geplante Vorberei-
tungsspiel der Oberligisten Rot-Weiß
Frankfurt und Eintracht Frankfurt Ama-
teure wird nicht wie vorgesehen am Rie-
derwald, sondern am Brentanobad (11
Uhr) ausgetragen. Der SV Wehen spielt
nicht am heutigen Samstag bei Kickers
Mörfelden, sondern am Sonntag (15 Uhr)
bei der SKV Mörfelden.

Aus für Kschwendt trotz guten Spiels

Karin Kschwendt ist bei dem mit
375000 Dollar dotierten Tennisturnier in

Paris im Viertelfinale ausgeschieden. I
Leverkusenerin gab sich nach starkem
Gegenwehr der Spanierin Conchita Marti-
nez mit 3:6, 7:5, 3:6 geschlagen.

Nordiren legen Protest ein

Der nordirische Fußball-Verband hat
wegen „katastrophaler Behandlung“ sei-
ner Nationalmannschaft in Albanien (2
Protest bei der FIFA eingelegt. Bei der
Ankunft mußte die nordirische Dele-
gation von 110 Personen — Spieler, Fun-
ktionäre, Medienvertreter und Fans — län-
ge Zeit warten. Dann stellte sich heraus,
daß nur 50 Ausländer pro Hotel zugelas-
sen sind. Die Spieler und Funktionäre
legten die vorgesehene Unterkunft. In
Rest mußte in einem Hotel logieren,
dem es weder fließend Wasser und Toilet-
ten noch Telefon oder Heizung gab.

Kirjakow liebäugelt mit Barcelona

Sergej Kirjakow vom Karlsruher
liebäugelt mit einem Wechsel zum FC
Barcelona. In einem Interview mit einer
Moskauer Sportzeitung bekundete der
23jährige russische Nationalspieler sein
Interesse, künftig für den spanischen
nommierclub zu spielen. „In letzter Zeit
waren Vereinsvertreter aus Barcelona
häufiger in Karlsruhe“, verriet Kirjakow.

Zehentner beendet seine Karriere

Hannes Zehentner, Mitglied der deut-
schen Ski-Nationalmannschaft, hat nach
den Deutschen Meisterschaften im
per-G in Garmisch-Partenkirchen sein
Rücktritt erklärt. Er fühle sich „wie
ein 70-Jähriger“, wenn ich morgens aufstehe“, sa-
gte der 27jährige zur Begründung.

verbissen. Boris Becker kämpft um Punkte und sagt seine Meinung.

(Bild: AP)

Handball-Länderspiel der Männer

DHB-Team stark verbessert

Revanche für Vortag / Norwegen — Deutschland 17:22 (5:13)

Die deutsche Handball-Nationalmannschaft tastet sich an ihre Form für die Weltmeisterschaft im März in Schweden heran. Einen Tag nach dem 22:24 gegen Norwegen gewann das Team von Bundestrainer Armin Emrich am Freitag in Bilsvooll in der Nähe von Oslo mit 22:17 (5:5) gegen die Skandinavier. Die Auswahl des Deutschen Handball-Bundes (DHB) zeigte sich dabei insgesamt deutlich verbessert.

Erneut mußte Emrich auf wichtige Spieler verzichten. Rechtsaußen Holger Ehrlich (Leutershausen), der bereits am Freitag gefehlt hatte, mußte mit einer leichten Erkältung vorzeitig nach Deutschland zurückkehren. Sein Klubkamerad Jörg Kunze fiel wegen einer Wadenverletzung aus, die er sich in der Begegnung am Donnerstag zuzog. Für die beiden Spiele gegen Österreich am (morgen) Samstag (16.00 Uhr) in Wangen im Allgäu und am Sonntag (10.30 Uhr) in Innsbruck (Österreich) nominierte Emrich Ersatzspieler den auf Abruf bereitstehenden Schutterwalder Rechtsaußen Michael Schilling nach.

Trotz der Verletzungsorgen und der Injektionen — beide Teams waren auf fast siebenstündiger Reise aus Bodö innerhalb des Polarkreises erst kurz vor

erwischte die DHB-Auswahl einen sehr guten Start. Bereits nach neun Minuten führte sie mit 4:0.

Vor allem in der Deckung mit dem überragenden Torhüter und Kapitän Andreas Thiel (Dormagen) wußte die Mannschaft zu überzeugen. Auch nach der Pause bestimmten die Gäste zunächst das Geschehen. In der 43. Minute lagen sie sogar mit 20:10 in Front. Erst in der Schlußphase kam der B-Weltmeister aus Norwegen, der sich ebenfalls auf den Titelkampf im März vorbereitet, noch einmal heran, ohne allerdings die nun doch angesichts des sicheren Sieges zurücksteckenden deutsche Mannschaft zu gefährden.

Beste Spieler im Team des DHB waren der Niederwürrbacher Kreisläufer Christian Schwarzer und der Lemgoer Rückraumtorschütze Volker Zerbe. dpa

Norwegen: Danielsen, Roaldkvan; Schönfeldt, Erland (3), Havang (4), Kjendalen (5/4), Gjekstad, Lundeberg, Muffetangen (1), Daland, Bjerkheim (2), Haugstvedt (1), Lundquist (1).

Deutschland: Thiel, Holpert; Fuhrig, (1), Lakenmacher (1), Kohlhaas, Mudrow, Schwarzer (7), Roos (4), Nagel, Zerbe (6), Hartz (3), Baruth.

Schiedsrichter: Johansson/Svensson (Schweden).

Ergebnis-Telegramm

BASKETBALL

EUROPAMEISTERSCHAFT für Vereinsmannschaften, 13. Spieltag, Gruppe A: Virtus Bologna — Maccabi Tel Aviv 90:71 (47:34), CSP Limoges — Scavolini Pesaro 81:47 (35:25), Juventus Badalone — Paok Saloniki 84:71 (51:39).

Gruppe B: TSV Bayer 04 Leverkusen — Maes Pils Mechelen 78:63 (41:33), Estudiantes Madrid — Real Madrid 71:79 (33:37), KK Zadar — Vrai-Pau Orthez 89:86 (53:44), Benetton Treviso — Olympiakos Piräus 75:87 (42:42).

1. Real Madrid	12	11	1	986	863	23
2. Benetton Treviso	13	10	3	1072	991	23
3. Olympiakos Piräus	13	7	6	972	957	20
4. Vrai-Pau Orthez	13	7	6	1031	1045	20
5. TSV Bayer 04 Lvk.	13	7	6	1007	1025	20
6. Estud. Madrid	13	4	9	1052	1040	17
7. KK Zadar	12	4	8	928	1003	16
8. Maes P. Mechelen	13	1	12	1026	1151	14

BUNDESLIGA der Männer: SSV Ulm — Alba Berlin 90:81 (43:35) Leverkusen — MTV Gießen 89:88 (80:80, 50:32) n.V.

FUSSBALL

TESTSPIEL: Argentinien — Brasilien 1:1 (1:0).

HOCKEY

EUROPACUP der Frauen in Berlin, Gruppe A: HC s'Hertogenbosch — HF Lorenzoni 7:1 (3:0), Rüsselsheimer RK — Glasgow Western 8:1 (3:0). Gruppe B: Berliner HC — Randalstown/Nordirland 11:1 (3:1), Real San Sebastian — Hightown LHC/England 2:9 (1:5).

EUROPACUP-ENDRUNDE der Landesmeister in Wien, Vorrunden-Gruppe B: Rot-Weiß Köln — Lille HC (Frankreich) 14:4 (3:2), Rot-Weiß Köln — Oranje Zwart Eindhoven 8:1 (4:1).

lena Völbe erste Weltmeisterin

erfolgreich im klassischen Stil / Deutsche nicht auf Medaillenkurs

in Europa manches von den damals noch führenden Deutschen, Schweizern und Österreichern abgeschaut und vieles gelernt. Auf dem fünf Kilometer langen Kurs war er während der zu laufenden drei Runden jedenfalls nicht einzuholen.

Die Deutschen befanden sich nicht auf Medaillenkurs: Hinter Pohl verbesserte sich Sven Leonhardt (Oberwiesenthal) in der Spur vom 26. auf den 15. Platz, Jens Deimel (Winterberg) fiel von der sechsten Stelle nach dem Springen auf Rang 17 zurück, und Thomas Duffter (Hammer) wurde 19. „Mit diesem Ergebnis habe ich gerechnet. Hans-Peter wurde Zehnter und hat damit seinen Staffelpplatz sicher. Positiv überraschte mich Sven, der taktisch klug mit Olympiasieger Guy lief und ihn dann noch abhängte“, kommentierte der Disziplintrainer Hermann Weinbuch das Abschneiden seiner Athleten.

Weinbuch will erst das Training in den nächsten Tagen abwarten, ehe er die

Staffel nominiert, die um Bronze kämpfen möchte. „Nach dem Springen habe ich das Maximale herausgeholt“, äußerte sich auch Pohl zufrieden, der diesmal keinen Ski von Jochen Behle ausgeliehen hatte, sondern seine eigenen benutzte. Leonhardt meinte: „Es lief gut, ich habe jetzt meine Staffelfchance wieder.“ Für Jens Deimel war „auf der schweren Strecke nicht mehr drin“.

Das Training der Spezialspringer für den Wettbewerb auf der Großschanze am Sonntag mußte am Freitag wegen starken Windes und Neuschnees in der Spur ausfallen. Bundestrainer Rudi Tusch hat für die Konkurrenz auf der 115-Meter-Schanze Jens Weißflog (Oberwiesenthal), Christof Duffner (Schönwald) und Dieter Thoma (Hinterzarten) schon nominiert. Ob aber Gerd Siegmund (Oberhof) oder aber Andreas Scherer (Rohrhardsberg) vierter Mann sein wird, entscheidet sich nach dem Sprung-Training am Samstag. dpa

WM in Falun, Frauen, 15-km-Langlauf (klassischer Stil): 1. Völbe (Rußland) 44:49,1 Minuten, 2. Kirvesniemi (Finnland) 45:39,0, 3. Rolig (Finnland) 45:41,9 4. Lazutina (Rußland) 46:06,3, 5. di Centa 46:10,4, 6. Belmondo (beide Italien) 46:13,3, 7. Määttä (Finnland) 46:41,8, 8. Danilowa (Rußland) 46:46,1, 9. Moen 46:51,5, 10. Dybendahl (beide Norwegen) 46:52,1, ... 39. Wezel (Klingenthal) 50:12,0, ... 44. Bonsack (Oberhof) 50:49,5.

Nordische Kombination: 1. Ogiwara (Japan), 2. Apeland (Norwegen) 1:34 Minuten Rückstand, 3. Elden (Norwegen) 2:32, 4. Vik (Norwegen) 2:38, 5. Kono (Japan) 2:41, 6. Abe (Japan) 3:14, 7. Stadelmann (Österreich) 3:18, 8. Elden (Norwegen) 3:50, 9. Maka (Tschechische Republik) 4:11, 10. Pohl (Schonach) 4:21, ... 15. Leonhardt (Oberwiesenthal) 6:18, ... 17. Deimel (Winterberg) 6:30, ... 19. Duffter (Hammer) 7:27. — Kombinationslanglauf, 15 km: 1. J. Elden 44:16,2 Minuten, 2. Sawin (Weißrußland) 44:52,9; 3. B. Elden 44:54,7, 4. Lewandi (Estland) 45:15,7, 5. Maka 45:26,5, 6. Apeland 45:30,1, 7. Kempf (Schweiz) 45:47,5, 8. Leonhardt 45:54,5, 9. Ustupski (Polen) 45:55,0, 10. Vik 46:00,8, ... 29. Duffter 48:53,2, ... 34. Pohl 48:54,0, ... 47. Deimel 51:28,2.

TENNIS

GRAND-PRIX-TURNIER, Open der Männer in Stuttgart (2,25 Millionen Dollar), Achtelfinale: Masur (Australien) — Kühnen (Bamberg), 6:7 (3:7), 6:4, 7:6 (7:3), Pioline (Frankreich) — Forget (Frankreich) 4:6, 6:3, 6:3.

Viertelfinale: Krajicek (Niederlande/Nr. 5) — Medwedew (Ukraine) 6:4, 7:6 (7:3), Becker (Leimen) — Ferreira (Südafrika) 7:6 (7:2), 7:5.

Doppel, Viertelfinale: Becker/Kühnen — (Lefmann/Mannheim) — Hlasek/Nargiso (Schweiz/Italien) 6:3, 6:3.

TISCHTENNIS

INTERNATIONALE MEISTERSCHAFTEN der Slowakei, Viertelfinale, Männer: Tschechische Republik — Deutschland 3:1; Korbel — Fetzner (Düsseldorf) 21:14, 20:22, 21:10, Javurek — Prause (Grenzau) 21:12, 21:10, Korbel/Pansky — Fetzner/Prause 21:19, 19:21, 18:21, Javurek — Fetzner (Fetzner verletzt nicht angetreten).

Frauen, Halbfinale: Deutschland — Frankreich 3:1; Nemes (Dülmen) — Coubat 18:21, 15:21, Struse (Steinhagen) — Le Lannic 21:10, 21:13, Faltermajer/Nemes (Steinhagen/Dülmen) — Creuze/Plaisant 17:21, 21:10, 21:13, Struse — Coubat 21:15, 21:9. — Viertelfinale: Deutschland — Rumänien 3:2; Faltermajer — Bogoslov 21:12, 21:10, Struse — Nastase 22:20, 21:11, Faltermajer/Nemes — Bogoslov/Nastase 21:14, 12:21, 12:21, Struse — Bogoslov 21:14, 12:21, 18:21, Faltermajer — Nastase 21:19, 18:21, 20:24.

VOLLEYBALL

EUROPAPOKAL der Pokalsieger, Frauen, Finalrunde in Perugia: CJD Berlin — BZBK Baku 3:0 (15:13, 15:11, 15:8).

Handball am Samstag

2. BUNDESLIGA Süd, Männer, u. a.: TV Gelnhausen — Eintr. Wiesbaden (Sa., 19.30 Uhr, Kreisrealschule).

Tanzpaar nicht herabgestuft

Das Tanzpaar Stefan Theuerl/Tanja Jäger (Blau-Gold Gießen) legt im Zusammenhang mit der FR-Berichterstattung über die Hessenmeisterschaften (FR vom 8. 2.) Wert auf die Feststellung, daß es sich nicht von der A- in die B-Klasse hat herabstufen lassen. Das Paar hat zwar an den deutschen Jugendmeisterschaften teilgenommen, aber in der Jugendklasse B. Sie tanzten als Jugendpaar mit zum Teil beachtlichem Erfolg einige Turniere mit kombinierten Startklassen B und A, waren jedoch selbst nicht in der A-Klasse. Erst mit dem Sieg bei den hessischen Standard-Meisterschaften der B-Klasse (Hauptgruppe) stiegen sie in die A-Klasse auf. FR

Bundeswehr klagt für Hackl

Zulässiger Vergleich mit einer Weißwurst

Die alternative Berliner *tageszeitung* darf den erfolgreichen deutschen Rodelsportler und Bundeswehr-Feldwebel Georg Hackl ungestraft „rasende Weißwurst“ und „drallier Goldrodler“ nennen, dem das „Resthirn in die Kufen gerutscht sein muß“. Ein Strafverfahren wegen Beleidigung der Bundeswehr gegen den taz-Chefredakteur Michael Sontheimer endete am Freitag vor dem Amtsgericht Tiergarten in Berlin mit einem Freispruch.

Das sei Satire und erlaubt, bewerte das Gericht einen Artikel auf der Fernsehseite des Blattes, der sich auf den Werbespot eines Privatsenders bezog. Dort hatte Hackl für die Bundeswehr geworben. Mit diesem Auftritt habe Gold-Schorsch „den endgültigen Beweis für Frühdebilidät“ abgeliefert, so der Autor.

Der Richter folgte Sontheimers Argumentation, wonach die Bundeswehr in einem demokratischen Rechtsstaat harte und polemische Kritik hinnehmen müsse. Satire habe eine lange Tradition in der taz. Der Anklagevertreter hatte dagegen für Sontheimer eine Geldstrafe in Höhe von 4000 Mark gefordert. Der Artikel sei keine Satire, sondern eine grobe Beleidigung. Das belege unter anderem der Schlußsatz „Abtreten, Du dumpfer Dummbbeutel.“ dpa

Betrunkener fuhr Radler an

Von einem betrunkenen Lastwagenfahrer ist der Leipziger Radamateur Jürgen Werner bei der Mexiko-Rundfahrt angefahren worden. Von der Schwere der Verletzung wurde zunächst nichts bekannt. Das Rennen wurde abgebrochen, da weitere 20 Fahrer in den Unfall verwickelt waren.

Real Madrid im Pokal-Viertelfinale

Durch ein 3:0 über Real Mallorca ist Real Madrid ins Viertelfinale des spanischen Fußball-Pokals eingezogen.

Heynckes-Klub bezwingt AC Mailand

Durch Treffer von Garcia und Mendioren bezwang Athletic Bilbao, der Klub von Trainer Jupp Heynckes, in einem Freundschaftsspiel den italienischen Meister AC Mailand, seit 55 Meisterschaftsspielen ungeschlagen, mit 2:0.

Steuern für London-Marathon

Die englische Regierung fordert von den Veranstaltern des London-Marathons umgerechnet 37000 Mark an Steuern. Sollte der Betrag nicht gezahlt werden, würde der geplante Streckenverlauf nicht realisiert werden können.

Thailändischer Boxer gedopt

Der thailändische Halbmittelgewichtsboxer Somluck Kamsing ist von der Rechtskommission des Internationalen Amateur-Box-Verbandes bis 1994 gesperrt worden. Der Boxer war bei der Militär-WM in Dänemark 1992 der Einnahme verbotener Dopingmittel überführt worden.

Rádění skinů zabránily až posily

KOSTELEČ NAD ORLICÍ /HRADEC KRÁLOVÉ (šd) – Jako ve vosím hnězdě si připadali policisté z obvodního oddělení v Kostelci nad Orlicí, když po zavolání na tísňovou linku dorazili kolem jedné hodiny v nedělní noci na diskotéku v velké obci Kustecká Lhota u Kostelce nad Orlicí.

Dav asi padesát mladých lidí jim nikterak neumožnil vyšetřit, co vedlo rozkuráženého skina, aby rozbil židli a na napomenutí třicetiletého hostinského reagoval baseballovou pálkou – hostinský ji ucítil na hlavě, na zádech a na ruce.

Jak informuje mjr. František Hurt ze správy východočeské policie v Hradci Králové, na snahu policistů vysvětlit mladému muži, že jedná protiprávně, reagoval odmítnutím dát nahlédnout do legitimace a chráněn davem svých

souvěrců nasbíral síly k dalšímu útoku. Tentokrát už na jednoho člena hlídky, který dostal rány do ruky a do nohy. Atmosféra hrozící vystupňováním fyzického násilí vedla druhého člena hlídky k varovnému výstřelu z pistole do vzduchu.

Až posily z Rychnova nad Kněžnou, Týniště nad Orlicí a Vamberka zabránily, aby se výtržnost nerozrostla. Pět skinů ve věku od 18 do 21 let, kteří byli iniciátory incidentu, je z Kostelce nad Orlicí.

Dvěma se podařilo uprchnout, tři byli lékařsky vyšetřeni a odebrána jim krev na zjištění množství alkoholu. Zajištěny byly baseballové pátky a nože zvané motýlek.

Výtržnictví, útok na veřejného činitele a pokus o těžkou újmu na zdraví bude vyšetřovat okresní prokuratura.

Schleyer-Halle takřka po celý den až do začátku Beckeryových duelů. Vstupenky sice nejsou nedosažitelné, stojí od 40 do 150 marek (seminfinanční a finále), jenže většinu lidí má úplně jiný háček. Listky jednoduše nejsou. Drtivou většinu jich totiž pohltily nejznámější firmy, normální člověk si musí nechat zajít chut. Hala s kapacitou 8 000 diváků přitom není zdaleka plná.

ne v čase, který si obě společnosti předplátny. Od osmi večer však vystřelila Eurocard Open znovu už jen DSF...

Někonečné diskuse kolem vysílání občas střídají ve Stuttgartu ještě vzrušenější debaty. Podobně jako u nás se týkají - Davis Cupu... „Becker hrát nebude, Stích ano. Tečka. Nemám k tomu co dodat.“

Němci se smiřují jen těžko

Ze Stuttgartu telefonuje náš redaktor Jilji Kubec

S plnými peněženkami naproti tomu odjíždějí tenisté, i když absolutní špička Tiriaka právě nenadchla. Přijel jen Becker, Korda a Bruguera. Přitom jde o 355 000 dolarů pro vítěze a 330 000 do žebříčku ATP. Považte, že za porážku v prvním kole si nás Nováček odváží 18 000 dolarů, za stejný osud ve čtyřtřetí dalších 6 900. „Klukům to vůbec nezavádní, naopak,“ řekl mi večer v tréninkové hale jeden z našich trenérů působících v Německu. „Je ale fakt, že i solidně postavení a vydělávající Němci se s toutle skutečností smiřují jen velmi těžko...“

nechal se slyšet nazlobený šéf německého týmu Niki Pilič. Die Welt ilustroval jeho výrok a současně starosti výslovně - snimkem, na němž je Jihoslován o nějakých 10 let starší a čelo má plné vrásek. Důvod je však mnohem víc, než jen nekonečné debaty kolem vztahu mezi Stuchem a Beckerem. Mimo jiné i ten, že první kolo dvoubý, „přežili“ z Němců jen Becker a Küttenen. Steeb, Zaeck a Karbacher už Stuttgartu zamávali.

„Big Boris“ však ve městě na Neckaru táhne. A tak hůlčuky Stuttgartanů postavají před vedrodem do

Šrot místo opia

Minulou sobotu večer, v Praze, dostali policisté na místním oddělení hlásku, že se v jednom parku, nedařleko parkoviště automobilů, pohybuji čtyři podivní, snědí mužové. Policie ruče vyrazila na místo, zřejmě v domněni, že jde o jednu z neplech, jaké snědí mužové často po Praze tropí. Později sice vyšlo najevo, že jde o Indu, avšak Inda zdálky ve tmě od příslušníka etnické skupiny těžko rozeznat. Koneckonců jejich kneny žily ještě před stěhováním národů na společném území, než etnická skupina vyrazila na největší vandru.

Když policisté čtyři podezřelé snědí muže sbalili, našli u nich pytel

s podivnou látkou. Pak už to bylo stále zajímavější, látka vypadala velmi podezřele, mohlo jít i o nějaký druh rostlinného narkotika, u nás zatím nerozšířeného, nebo snad o surové opium? Cizokrajný původ záhadných Indů by leccos napovídal. Přivolaní odborníci na narkotika látku odborně zhodnotili a poznali v ní - šrot, údajně kukuřičný.

Takže, kromě jiné mezinárodní organizované zločinnosti, začínáme mít potíže i s mafii indických joginů. Tahají své podivné potravní zvyky do naší vlasti knedlíků, a pak se třeba ještě díví, když je za to na chvíli zavřou.

Tržby libereckého ČSAD klesají

LIBEREC (pra) - Dražší jízdné, zrušení dělnických jízdenek a řady pravidelných linek nepřinesly ČSAD Liberec očekávané zvýšení tržeb. Naopak, počet přepravených cestujících se proti loňskému lednu přednost vlaku nebo pro společné cesty do zaměstnání používají osobní automobily. Dosavadní tržby libereckého ČSAD tak pomalu nestačí na krytí provozních nákladů dopravního podniku. Požadovanou dotaci 8,5 miliónu korun je sice státní správa schopna ČSAD poskytnout, ale podle slov přednosty Okresního úřadu v Liberci Jaroslava Mráze jde o krátkodobé řešení neurčené situace. Autobusové dopravě na Liberecku by měla pomoci navrhovaná akciová společnost, v jejímž rámci by se jednotlivé obce, z nichž mnohým hrozí naprostá ztráta spojení, finančně podílely na provozu ČSAD.

Přijede také papež?

PLZEŇ: U příležitosti 600. výročí umučení sv. Jana Nepomuckého se letos uskuteční v Nepomuku Světová pouť veřičích, na které se očekává účast

ŠPINDLERŮV MLÝN (pra) - Zcela zaplněny jsou od pondělí všechny parkovací plochy ve Špindlerově Mlýně. Na parkovištích a přilehlých komunikacích zde

Čtyři tisíce aut parkují ve Špindlerově Mlýně

parkuje okolo čtyř tisíc automobilů. Zvýšený zájem o pobyt v nejvyšších českých horách projevil po několika hubenejších týdnech hlavně turistické ze SRN, kde začaly jarní prázdniny. „Nápor aut lze zatím zvládnout. Doposud jsme nemuseli přistoupit k mimořádným opatřením spojeným například s uzavírkou silnice z Vrchlabí do Špindlu nebo vracením aut do podhůří,“ řekl zpravodaj RP Milan Bukač z parkoviště Na mýtě. Během týdne má být motoristům k dispozici náhradní parkoviště s kapacitou tisíc míst. Plně vytižená je i špindlerovská odtahová služba.

SHUTERŮV OZNAČENÍ
MILAN, MAREK, PAVEL

100 000 až 150 000 veřičích. Akce, která se bude konat 14. až 15. května, se zúčastní papežský legát Jana Pavla II. kardinál Meisner z Kolína nad Rýnem. Papež podle slov starosty města Michka v loňském roce účast na pouti přislíbil, ale jen v případě, že se ČSFR nerozdělí.

CLARKLIFT
STUTTGART:
Ve stuttgartské Schleyer-Halle se hraje o 2.250.000 dolarů, ale poloovina tenisumilovného Německa ve středu večer Beckerův duel s Lecontem v turnaji Eurocard Open neviděla. Velkým šéfovi turnaje, milionáři Tiriakovi, který by mohl konkurovat všem světovým agenturám a manažerům dohromady, se znovu podřídil jeden z jeho kousků. Televizní společnost ARD a ZDF sice platí 3,6 miliónu marek ročně za všechna vysílání práva německých turnajů, tentokrát ale přišly zkrátka... Beckerův večerní zápas totiž vysílá pouze nové zrušený sportovní kanál DSF (vysílá dál zamky: TELE 5). Důvod? „Osm týdnů před začátkem turnaje mi musely dát ARD a ZDF své požadavky na vysílání. Se zbyvajícím časem od 20 hodin večer jsme si mohli udělat, co jsme chtěli,“ myslí si ruce německý Rumun, který si neodpusťil přehlednost „zviditelnit“ založení vlastní komerční banky v Bukurešti na partiérských plochách Schleyer-Halle. ZDF a ARD už už malém slávkovaly. Tiriac si však poradil: Ve čtvrtek hrál Becker s Dánem Carlsenem už odpoled-

Ved' sa oni(y) stratija

Bratislava (mz): Včera pokračovala v Bratislavě druhým dnem 16. schůze NR SR. Ostrou kritiku vlády, která ve slovenském parlamentě zazněla ve středu, se místopředseda NR SR Peter Weiss pokusil zohlednit v usnesení, které však poslanci nepřijali. Kompromisem bylo v této souvislosti schválení návrhu poslance Pittnera (KDH), aby parlament zavázal členy vlády a premiéra k účasti na interpelacích poslanců. Dalším bodem programu byl návrh zákona o státních symbolech SR. Nejdříve vyvolala bouřlivou diskusi otázka počtu lipových listů na státní pečeti SR. Kompromisním řešením se ukázal být jeden lipový list, který tak mohl dosáhnout patřičné velikosti. Nečekané problémy vyvstaly před slovenským parlamentem při schvalování oficiálního textu slovenské státní hymny. Bouřlivé, až na hranici zásad parlamentní komunikace, se diskutovalo o sloce: „Zastavme ich, bratia, veď sa oni stratia. Slováci ožijú.“ Jádrem sporu bylo užití „i“ či „y“ ve slově oni, respektive ony. Ide o to, zdali Slováci ožijí, když se ztratí hromy a blesky (ony) nebo když se ztratí někdo jiný (oni). V nacionalistických kruzích se pod slůvkem oni myslí většinou Maďaři, případně Češi.

„Nemyslím si, že veřejné mínění je proti nám“

V poslední době zase zhoustlo napětí mezi českým premiérem, předsedou ODS Václavem Klausem a novináři. Hovoříli jsme s ním o tomto problému a začali jsme konkrétním příkladem: Kdo nemluví o Temelinu, není „in“. Nechceme od vás nyní argumenty „pro“ a nebudeme vyjadřovat ani argumenty „proti“. Objeví se už mnohokrát objevily, objeví se ještě mnohokrát objeví... Spíš nás zajímá, co říkáte reakce na jednání a rozhodování o Temelinu...

Budu mluvit o novinářských reakcích. V momentu, kdy drtivá většina argumentů vlády směřuje ke slovním „Temelin ano“, a já jsem jako člověk přesvědčen, že je to tak v pořádku, tak žurnalistický svět hraje proti vládě a proti Temelinu. Jsem stoprocentně přesvědčen, že kdyby většina argumentů směřovala k tomu, že „Temelin ne“, přes noc dojde k obratu v atmosféře ve sdělovacích prostředcích a opět se postávají sdělovací prostředky proti vládě a budou žádat, abychom vysvětlili, jak zaplatíme proinvestovaných čtyřicet miliard, kdo je zaplatí, zda to bude na úkor dů-

chodců, rudin s dětmi či školství. Vylétnou úvahy o tom, že se bude dále těžit hnědé uhlí, ještě v rostoucí míře, desítky dalších Libkovic budou pohřbívány pod kolese velkorypadel a klíma se naprosto otočí.

Vy tedy máte pocit, že novináři jsou proti vám?

Rekne to jinak - více méně téměř každé rozhodnutí vlády (a také ODS) je interpretováno jako spíše negativní. Když ODS získá jedno jediné místo, rekne někdejší přednost, tisk spustí, že ODS posílje svoje pozice ve státní správě. Když ODS totéž místo nezíská, tisk spustí velkou úrádu, že ODS zase prohrála a přenechala toto místo někomu jinému.

Chcete říci, že my, novináři, vám ztěžujeme vládnout? Kdo by všechno to, o čem jsem mluvil, neměl přjmout a žít s tím, nemůže být politikem. Já si nemyslím, že veřejné mínění je proti tomu, co děláme. Spíše je to taková standardní hra, která je s námi hrána a my jí musíme pozorně naslouchat a přebírat co

nejvíce rozumných argumentů, věřte, že i přebíráme, ale současně tomu nesmíme podlehnout.

Vaše volání po „konstruktivní“ žurnalistice, které je slyšet stále častěji, ale poněkud připomíná žádost o to, aby novináři byli méně kritičtí a spíše vládu a nejsilnější straně přisluhovali...

Odpovím vám slovy něhého jiného. Před vámi se mnou dělali rozhovor dva špičkoví novináři z největšího amerického a možná i světového deníku U. S. A. Today. Mluvíli se mnou hezky a já si během řeči povzdýchli: „Takhle kdyby se mnou hovořili, nemusel bych To by bylo milé a sympatičné, nemusel bych vypadat jako arrogantní odmítkač otázek.“ A oni mi řekli, že jsou pro konstruktivní, ne pro investigativní (vyšetřovací - pozn. red.) žurnalistiku. Sním o tom, až u nás tento způsob novinářské práce převládá. To ovšem neznamená, že by měly zmizet nepřijemné otázky a novinářské tlaky. Politik, který se s tím neumí vyrovnat, by měl jít z politiky ven.

Kradl známý A. Kapka

V roce 1983 opustili manželé Vodickovi se dvěma dětmi za dramatických okolností tehdejší ČSSR. Ztráta domova, blízkých, veškerého majetku (který tvořil čerstvě dostavěný domek), šikanování bezpečností, 9 km dlouhý železniční tunel mezi Jugoslávií a Rakouskem, to byla cena, kterou museli zaplatit za svobodu svou a svých dětí. Včera jejich případ projednával Obvodní soud pro Prahu 5.

Získat zpátky zkonfiskovaný a tehdejší činiteli „rozdělovaný“ majetek se však ukázalo jako nepoměrně tvrdší oříšek než samotná rehabilitace. Navrátilce totiž zákon nutí dokázat, že jejich majetek připadl dnešním uživatelům „cestou politického zvýhodnění“. Z výpovědi většiny svědků ve věřejším stání vyplynulo, že osud domku, který si dražstevní svépomocí za nemalých finančních a časových obětí Vodickovi postavili, se ocílil v rukou jakéhosi pana Myšky, jenž měl těsné vztahy s tehdejšími tajemníkem městského výboru KSC v Praze Antoninem Kapkem. Pan Myška idnes je již tři roky po smrti vyzval v roce 1984 tehdejšího ředitele zastoupení československé firmy Technoexport v Sýrii, aby si přjel do Prahy vybrat rodinný domek. Panu O. se ze tří nabízených konfliskátů nejvíce zalíbil právě domek

Za „pouhých“ 1800 marek měsíčně pronajímá tento komunisty zkonfiskovaný rodinný domek jeho nabyvatel, pan O.

PRAHA (dne, nka): Česká vláda na svém včerejším zasedání odmítla návrh poslanců Levého bloku na další změnu starobních důchodů. Premiér V. Klaus prohlásil, že vláda již důchody zvýšila v lednu. Další růst důchodů by byl podle názoru proti konsensu tripartitních jednání. „Dále by se otevřely nůžky mezi důchody a mzdami,“ řekl V. Klaus. Uvedl, že důchody vzrostly od roku 1989 do konce minulého roku o 52,8 procenta, zatímco mzdy pouze o 42,4 procenta.

Poprvé přijel včera odpoledne Václav Klaus na Pražský hrad, aby o zasedání vlády informoval prezidenta Václava Havla. „Jmenovali jsme velitele vojenského okruhu a členy Rady obrany státu,“ sdělil V. Klaus novinářům, když Hrad opouštěl. „Hovořili jsme dále o otázkách, o nichž by pan prezident měl vědět a na které by měl položit důraz v některém svém veřejném vystoupení, a tím podpořit vládu.“

Marné hledání

Marné hledám v levicovém tisku. Rudým právem počinaje a Haló novinami. „nejčtenějšími nezávislými novinami“ (jak se sami nazývají), konče. Nevynechávám však ani Svobodné slovo a Práci, kde občas také rádi zasolí představitelům vládní pravicové koalice. Marné hledám jen jednu drobnou poznáměčku, noticku, o ko-

mentáři či dokonce větším publicistickým materiálu ani nemluvě. Co marně hledám? Objektivní novinářinu... Již po mnoho měsíců novináři v těchto listech totiž bijí na poplach a svíjejí se strachy, aby pravice nezaprodala Čechy Německu, Čechy Němcům, aby se Česká republika nestala další spolkovou zemí. Celé role papíru už popsali. Teď však, když po několikátých denních jednáních ministr Ruml v otázce uprchlíků očividně nepodlehli německému tlaku, naopak přinutil německou stranu a největší evropskou mocnost k pochopení českých zájmů, omezují se jen na suché zpravodajství. Anebo hledají jakoukoli záminku, jak vše zpochybnit. Marné hledám trochu pokory nebo alespoň objektivitu. Jsem však stoprocentně přesvědčen, že za pár dní nebudu marně hledat nějaký ministrův „průšvih“. Další „velká“ pardubická je již jistě hledána.

Republikáni se zlobí

PRAHA (Jif): Poslanecký klub SPR-RSC v Českém sněmu včera vydal stanovisko, kde jednoznačně odmítl snahu o diskriminaci ze strany vládní koalice, která začala projednávat přípravu postihu republikánských poslanců za jejich vystoupení v rozpravě k volbě prezidenta republiky. Předsek k volbě mandátového a imunitního výboru Anna Roschová (ODS) podle jejich vyjádření dala předem ve známost svoji předpojatost, neboť celou záležitost iniciovala.

Republikáni naopak považují za překročení pravomocí aktivitu předsedy parlamentu Milana Uřeha (ODS), když pověřil mandátový a imunitní výbor, aby prozkoumal činnost poslanců, kteří se angažují v Moravskoslezském zemském sněmu. „Útoky vládnoucí garnitury, které jsou projevem nové totality, postlanci SPR-RSC neuznávají. Nebudou se omlouvat kandidátu koalice ani KSCM, a nenechají se diskriminovat pro své postoje a názory,“ pravi se v jejich stanovisku.

Samopaly za tisíc

PRAHA (tn): Více jak tisíc samopalů čs. výroby ráže 7,65 vzor 58 zabavila včera pražská policie. Zbraně byly uloženy v několika skladech, které patří nejmenovanému bezpečnostnímu agentuře a některým soukromým obchodním firmám. Část z automatických zbraní se již dostala do prodeje i na českých trzích, kde byly k mání za 700 až 1 000 korun. Podle názoru policie stojí v pozadí tohoto obchodu organizovaná skupina, která využila polistopadových zmatků a zbraně si opatřila z armádních, policejních nebo svazarmovských zbrojnic. **Ministři o bankrotu 18. 2. 93**

Stovky samopalů nalezených ve skladech patří zřejmě jedné osobě Další zbraně v rukou policie

Dalších 1 100 samopalů vzor 58 zajistili včera policisté v Ostravě ve skladech bývalého státního družstva Lověna. Podle vyjádření policistů se jedná o stejnou kauzu jako v minulých dnech, kdy bylo v Praze nalezeno více než dva tisíce samopalů. Policisté zároveň předpokládají, že akce zaměřená na černý obchod se zbraněmi není ještě skončena.

K nalezení samopalů se včera večer vyjádřil předseda výrobního družstva Lověna Petr Zarda, který popřel, že by zbraně pocházely ze skladů jeho družstva. Podobně se pro náš deník včera vyjádřil i majitel bezpečnostní agentury Krobis Securitas, v jejichž skladech se nacházela necelá tisícovka zbraní nalezená při prvním zásahu ve středu. Samopaly prý nepatřily bezpečnostnímu agentuře, ale fyzické oso-

bě, která si je zde nechala oficiálně uložit před deseti dny.

„Sklad firmy byl zneužit bývalým zaměstnancem.“ řekl nám jeden z majitelů Krobis Securitas, „s největší pravděpodobností byla policie na něho zaměřena již předtím, než u nás zbraně uložil, a věděla od začátku, že byly převezeny do našeho skladu.“ Na otázku, zda se bývalý zaměstnavatelé tohoto muže domnívají, že obchoduje se zbraněmi, jeden z nejmenovaných majitelů Krobis Securitas tuto možnost nevyloučil.

Stále se ještě vede polemika o tom, odkud zbraně pocházejí a zda jsou střelbyschopné. Samopaly zatím zkoumají experti a podle označení se dá usuzovat, že pocházejí ze skladů armády, případně že byly armádou věnovány Svazarmu.

Podle slov tiskového mluvčího MV policisté ještě nestačili probrat všechny z bezmála dvou tisíc samopalů, a nelze proto určit, kolik procent z nich je znehodnoceno. Je však jasné, že jednotlivé samopaly byly znehodnocovány různými způsoby. **To znamená, že například ze tří zbraní se dá nepříliš složitou montáží složit jedna plně funkční.**

Brněnští policisté včera dementovali informace, podle kterých by měl kanál obchodu se zbraněmi směřovat přes moravskou metropoli. Brněnští policisté, podle vyjádření tiskového mluvčího jihomoravské policie ČR, o kanálu, jehož existenci v předchozích dnech potvrzovali pražští policisté, nemají prý žádné vědomosti.

Sklepy plné samopalů

19. 2. 93

Až 3000 kusů by podle některých informací mohl dosáhnout celkový počet samopalů, nalezených v rámci policejní akce v Praze. Po středním obchodu dvou skladů soukromých podnikatelů a jedné bezpečnostní agentury, ve kterých policisté zabavili 900 a 700 kusů samopalů vzor 68, akce zaměřená proti pokoutnímu obchodu se zbraněmi pokračuje.

První stopu zachytili policisté již v polovině ledna letošního roku. V té době tým pražských kriminalistů narazil na kanál, kterým zbraně putovaly do Brna a Ostravy. Po zabavení prvních padesáti samopalů akce pokračovala a postupně se do ní zapojila vojenská policie. Ke spolupráci byli přizváni i kriminalisté z Prahy 4 a 5. Začátkem tohoto týdne policisté identifikovali dva objekty, jeden v Praze 5 - Hlubočepích, druhý na sídlišti Jižní Město. Tajně je střežili a připravovali úder na úterý 16. února. Část zbraní našli v autech.

Podle sdělení tiskového mluvčího ministerstva vnitra ČR Jana Šuberta nevydal soudce Prahy 5 povolení k domovní prohlídce, přestože byl informován, že v objektech by se mělo nacházet větší množství zbraní. Akce začala proto až ve středu v půl osmé ráno. Policisté zasáhli na obou místech najednou a držitelé zbraní je nakonec vydali dobrovolně.

Operace pokračuje a policie střeží další objekty, ve kterých předpokládá ukryté zbraně. Tiskový mluvčí MV v této souvislosti vyloučil jakoukoli možnost, že by zbraně mohly být tajně vyvezeny.

Podle prvních informací patří zabavené samopaly organizované skupině překupníků, mezi kterými je prý i některý vysoký armádní důstojník. Zbraně, většinou více než dvacet let staré, byly určeny k prodeji v zahraničí. Řada informací na-

svědčuje tomu, že pocházejí ze skladů bývalých Lidových milicí, Svazarmu a armády. V úkrytech, kde policie zbraně našla, nebyly objeveny žádné náboje.

V souvislosti s nalezením zbraní nebyl zatím nikdo obviněn, policejní vyšetřovatel však již zahájil stíhání ve věci trestného činu nedovoleného ozbrojování a jak jsme se včera informovali na generální prokuratuře, pachatelům trestného činu nedovoleného ozbrojování, hrozí trest odnětí svobody na jeden rok až pět let.

A šlapal a šlapal

TOKIO: Nejdřív se chci vykoupat, prohlásil ve středu mořský vlk Keniči Horie, když dorazil na šlapacím člunu po 107 dnech 7500 kilometrů dlouhé plavby z Honolulu na Havajských ostrovech na pobřeží Japonska. Byla to vůbec první dálková plavba osamělého plavce na takovém plavidle. Panu Horie je 54 let a má už za sebou různé dlouhé sólové plavby na plachtenci. Tu poslední si pochvaluje, protože na rozdíl od předchozích ho nezastihla žádná tropická bouře ani tajfun, a tak si jen v pohodě osm hodin denně šlapal a šlapal...

Malý Ivan pozoruje v zoo lvy v kleci. Po chvíli se zeptal: »Tati, kdyby se dostal ten největší lev z klece a sežral tě, kterým autobusem mám jet domů?«

»Před tebou jsem měla osmácti dětí a všichni byli bystřejší než ty.« říká manželka.
»Však to taky dokázali.« odpovídá manžel.

Půldruhá tisícovka zabavených samopalů čeká v policejní kanceláři na svůj další osud

Falschparker ließ Tram warten

BONN, 23. Februar (dpa). Wer sein Auto so parkt, daß er eine Straßenbahn längere Zeit blockiert, haftet dem betroffenen Verkehrsbetrieb für alle daraus entstehenden Kosten. Dazu zählen auch

die zusätzlichen Aufwendungen für den Einsatz von Bussen, mit denen die Fahrgäste weitertransportiert werden, entschied das Amtsgericht Bonn (Az.: 11 C 36/92). Bei dem Prozeß ging es um die Behinderung einer Straßenbahn von 35 Minuten Dauer, teilte am Dienstag der Deutsche Anwalt-Verein weiter mit.

Svoboda vytrhával

PRAHA (čuk): Podle J. Svobody, předsedy KSČM, mají V. Klaus a V. Mečiar shodné názory na úlohu sdělovacích prostředků. Řekl to na včerejší tiskové konferenci. Postavil do jedné roviny výroky slovenského premiéra o novinářské „samoregulaci“ a citát V. Klause, že „sní o tom, aby v naší zemi převládla konstruk-

tivní“ žurnalistika nad „detektivní“. J. Svoboda dále prohlásil, že pojem „konstruktivní kritika“ je znám kupříkladu z vystupování J. Fojtíka. Uvedl také, že pokud se budou množit signály, že vládní koalice chce zasahovat do nezávislosti sdělovacích prostředků, jeho strana navrhne vytvořit příslušné dokumen-

tační středisko, které by tyto zásahy vyhodnocovalo a připravilo dokument pro červnovou konferenci o dodržování lidských práv a svobod ve Vídni.

Pro osvěžení paměti: citát, uvedený J. Svobodou je z rozhovoru V. Klause pro náš deník. Předseda KSČM citoval ovšem jenom část to-

hoto výroku. Ocituje bez vytržení z kontextu: „Sním o tom, až u nás tento způsob novinářské práce převládá (myslela uvedená konstruktivní žurnalistika, pozn. red.). To ovšem neznamená, že by měly zmařit nepřijemné otázky a novinářské tlaky. Politik, který se s tím neumí vyrovnat, by měl jít z politiky ven.“

Krach jednání

BUDAPEŠT/BRUSEL: Hlavní maďarský vyjednavatel v záležitosti vodních děl Gabčíkovo-Nagymaros J. Martonyi vidí příčinu neúspěchu úterních slovensko-maďarských jednání v Bruselu pod záštitou ES v tom, že slovenská delegace neměla mandát k uzavření dohod v zásadních otázkách. Jak píše středeční list Magyar Hírlap, slovenská strana uzavření dohod odmítala s odůvodněním, že zatím není jasné, zda je ve věci vodních děl na Dunaji jediným právním nástupcem Československa.

Slovensko údajně nadále odmítá i kompromisní návrh ES na dočasný vodní režim na Dunaji, který Maďarsko již přijalo. Člen komise ES pověřený vnějšími politickými vztahy Společenství Hans van den Broek uvedl, že rozhovory přispěly ke zmírnění třeň, ale jak Maďarsko, tak Slovensko musejí vyvinout větší úsilí o dosažení dohody. Muž číslo dvě bruselské komise, který se během úterního jednání v Bruselu sešel s vedoucími delegací obou zemí, státními tajemníky Martonyim a Lisuchem, vyzval Maďarsko a Sloven-

sko, aby se bez otálení dohodly předat spor k řešení Mezinárodnímu soudnímu dvoru v Haagu. Úterním jednáním o Gabčíkovu v Bruselu prakticky skončilo období bezprostředního zprostředkovatelského úsilí komise ES, která ve sporu nabídl své služby. Komise se jich sice do budoucna nezříká, ale dosavadní podoba jednání je už minulostí.

etwa ein Zehntel ihrer westeuropäischen Kollegen, und der Rohstoff komme vorwiegend aus Rußland zu niedrigsten Preisen. Deshalb seien die tatsächlichen Produktionskosten für die östlichen Lieferanten um 30 bis 40 Prozent niedriger.

Wie der EG-Industriekommissar Martin Bangemann vorige Woche erklärte, denkt die Kommission nicht daran, die in den Assoziierungsabkommen mit Prag, Warschau, Budapest, Sofia und Bukarest vereinbarte Handelsliberalisierung einschließlich der Stahlerzeugnisse zu ändern.

Preussag erhöht Stahlpreise

Preussag Stahl erhöht die Preise für bestimmte Stahlprodukte um 15 Prozent. „Im Hinblick auf die Stabilisierung der Nachfrage in Europa, die gestützt wird durch bedeutende Exportgeschäfte nach Fernost“ werden Formstahl/Breitflanschträger teurer. Dies ist laut Preussag der erste Schritt weiterer vorgesehener Preiserhöhungen in diesem Jahre.

Maos ruchbare Liebe

PEKING, 22. Februar (AFP). Meng Jinyun, eine junge Tänzerin, hat Chinas „Großem Vorsitzenden“ Mao Tsetung die letzten Jahre seines Lebens versüßt. Sie sei mit ihm im Garten spazieren gegangen und habe in seinem Schlafzimmer mit ihm geplaudert, berichtete jetzt eine Pekinger Kulturzeitung. Die Beziehung sei „sehr harmonisch“ gewesen. Aus dem Buch „Die letzten Jahre im Leben von Mao Tsetung“ zitiert die Zeitung unter anderem folgende Anekdote: Eines Tages mußte Meng dem Staatsmann eines seiner Gedichte vorlesen. Bei der Zeile „Pupsen ist nicht erlaubt“, begann sie zu kichern und sagte: „Aber Vorsitzender, du hast heute doch selber schon 28 Mal gepupst.“ Mao antwortete: „Führst Du über mich eine schwarze Liste?“ Daraufhin brachen beide in Lachen aus.

Raissa - eine schöne Frau zerfällt

fall. Ihr Blutdruck ist viel zu hoch, der nächste Schlaganfall kann jederzeit kommen, er könnte tödlich sein. Raissa leidet unter Arterienverkalkung im Gehirn. Ihre Tochter Irina: „Wir sind alle sehr besorgt um meine Mutter.“

über 70. Sie lächelt kaum, wird schnell müde, besitzt überhaupt keine Energie, sie hat ihr ganzes Selbstbewußtsein eingebüßt und leidet unter Alpträumen.“ Die Ärzte: Sie hatte während des Kreml-Putsches im August 1991 einen leichten Schlagan-

Aufbruchs der Sowjetunion zur Demokratie, zur Perestroika. Jetzt, im Verfall des Reiches, ist sie nur noch ein Schatten ihrer selbst. Wochenlang lag sie in einer Nervenklinik, kam jetzt raus. Der Schriftsteller Raspow: „Sie sieht jetzt aus, wie eine alte Frau weit

Oh Gott, das ist Raissa Gorbatschow! Ungelockt, graue Strähnen in dem rötlichen Haar, sie trägt einen plumpen Trainingsanzug, ihr Gesicht ist abgehärtet, eingefallen. Raissa Gorbatschow (61) war die schöne Blume während des

Odstupte, premiére!

Nápadník sociálně demokratického trůnu Petr Miller zabořkoval v rozhovoru pro Rudé právo, že se ze slovníku mnoha významných politiků vytratilo slovo dělník. Vzhledem k tomu, že je pan Miller znám coby elegán, překvapuje, že v souvislosti s tím neoblékl módní fráček, který má všačku vyjádřenou jedinou větou: „Odstupte, Václave Klausí!“ I když nátlak na tuhle melodii kdysi zazníval.

On to teď začal volat kde kdo. A kdo to ještě nezavolal, dává nenápadně najevo, že jenom sbírá sílu hlasivky, aby začal o to silněji. Severočestí odboráři, romské iniciativy, republikáni...

Slovo dělník přestalo být blufovacím zaříkávadlem v politickém pokeru. Právě tak jako další výrazy, na které jsme si čtyřicet let zvykali: rolník a pracující inteligence. Před bohem i vládou jsme se všichni stali rovnocennými občany.

Zdá se, že to mnohým nevyhovuje. Vyvolávají proto duchy třídění privilejií a jistot. Je pochopitelné, že těmto šamanům nejvíce vadí filozofický, ekonomický a politický pohled na svět a člověka, jakého reprezentuje právě předseda české vlády.

Ano, český premiér je člověk v mnohém nepřijatelný. Arogantní. Autoritativní. Jednotka samolibosti by se mohla nazývat Václav Klaus. To všechno většina soudných lidí v této zemi ví a říká.

Většina z této většiny ho ovšem také chápe jako jednu z rozhodujících záruk, že se do české kotliny nevrátí třídění terminologie. Že se nebude říkat „dělníci“, „rolníci“, „inteligence“, „buržoazie“, nýbrž že občan bude posuzován podle toho, co umí, ať už dělá, co chce.

Václav Klaus je nyní v situaci, kterou charakterizuje úsloví: „Ještě se nenarodil člověk ten, který by se zavděčil lidem všem.“ Proto bude

dostávat na frak. Proto mu budou podivné praktiky některých jeho spolustraniků dávány za vinu. Proto bude vyzván, aby odstoupil.

Slovní ekvilibristika typu: „Zavřeli mi hospodu! Proto: Odstupte, premiére!“, je ovšem ve své podstatě tragikomická.

Osteuropa-Stahl

Das wichtigste Lieferland, die ehemalige Tschechoslowakei, hatte im vergangenen Jahr rund 1,3 Millionen Tonnen in die Gemeinschaft exportiert. Das entspricht grob gerechnet einem Prozent der EG-Stahlproduktion von rund 1,2 Millionen Tonnen. Allerdings war der Zuwachs im Vergleich zur Vorperiode mit einem Drittel beträchtlich. Dies ist nach Angaben von Experten auf zwei Faktoren zurückzuführen: 1991 hatten noch die „Selbstbeschränkungsabkommen“ der ehemaligen Staatshandelsländer mit dem Zwölfer-Bund gegolten, während sich von verganginem Frühjahr an die vorweg in Kraft gesetzte EG-Einfuhrliberalisierung aufgrund des Prager Assoziierungsvertrages auswirkte.

Nach Produkten getrennt, verlief die Entwicklung unterschiedlich. Am kräftigsten stiegen die Importe von warmgewalzten Blechen aus der ehemaligen Tschechoslowakei, die zwischen 1991 und 1992 auf 200 000 Tonnen verdoppelt wurden. Es folgt der Posten Walzdraht mit einem Anstieg um 13 Prozent auf 170 000 Tonnen.

Zwei EG-Assoziierungspartner Polen als drittwichtigster östlicher Lieferant beförderte nach Angaben von Fachleuten 1992 rund eine Million Tonnen Stahlerzeugnisse nach Westeuropa. Die Einfuhren aus Ungarn, Bulgarien und Rumänien sind statistisch fast unerheblich, wie weiter verlautet.

Ein Preisdumping sei den tschechischen, slowakischen oder polnischen Lieferanten wohl kaum nachzuweisen, heißt es in Brüssel, wenngleich der EG-Industriellenverband Eurofer mit einer Beschwerde bei der Kommission „gedroht“ habe. Die Löhne der Stahlarbeiter in den assoziierten Staaten betragen im Schnitt

ATENTÁT

Vězeňská fotografie dr. Aloise Rašína, zhotovená ve věznici na Borech roku 1893.

Alois Rašín se narodil 18. října 1867, tedy ve stejném roce, kdy se uskutečnila největší finanční transakce století, jakou byl prodej Aljašky carským Ruskem za 7,2 miliónu dolarů Spojeným státům americkým a ve stejném roce, kdy v Mexiku zastřelili císaře Ferdinanda Maxmiliána, mladšího bratra rakouského císaře Františka Josefa I. Maturoval v roce 1886, kdy u vjezdu do přístavu v New Yorku odhalovali velkorysý dar Francouzů: sochu Svobody. Diplom doktora práv na Karlově univerzitě získal v roce 1891, kdy slavná Jubilejní výstava měla dokázat nám samým i okolnímu světu význačný hospodářský rozvoj obou zemí Koruny české. Všechny tyto události jako by poznamenaly celý Rašínův následující život.

Do politické práce se Alois Rašín zapojil ještě jako student. Ta ho přivedla jako poslance nejen do vídeňské říšské rady, ale také do kriminálů. Poprvé byl Rašín odsouzen ve známém procesu s Omladinou a to ke dvěma letům těžkého žaláře. To si odseděl v pizeňské trestnici na Borech. Podruhé to bylo kritičtější. Spolu s dr. Kramářem byl 6. června 1916 odsouzen k trestu smrti. Oba měli štěstí, že stáříčký mocnán zemřel a na trůn nastoupil nový císař Karel I. Ten jim trest smrti změnil v desetiletý těžký žalář a v červenci roku 1917 pak oba české politiky omlouval.

Po propuštění z věznice v Möllersdorfu pokračoval dr. Rašín neohroženě v další politické práci v Mafii. T. G. Masaryk o tom napsal: «Když byl Rašín v roce 1917 ze žaláře propuštěn, ujal se doma vedení politického. Jeho propuštění čekal jsem za hranicemi toužebně. Věděl, že je v čele domácího od-

boje, nabyl jsem tím pocit jistoty. Rakousko odsoudilo Rašína k smrti, ale on se stal novým vůdcem k novému životu národa.» V roce 1918 se stal dr. Rašín členem historického Národního výboru, který 28. října 1918 jeho ústy vyhlásil osamostatnění a ustavení Československé republiky. V první československé vládě byl dr. Rašín jmenován ministrem financí. Podruhé se stal ministrem financí v říjnu roku 1922.

ROZHODNÁ OPATŘENÍ

Dr. Rašín byl výborný právník. Brzy se však ukázalo, že je ještě schopnější národohospodář — dnes bychom řekli ekonom. Ráznými akcemi, zejména okolkováním rakousko-uherských bankovek, zachránil československé hospodářství před krachem.

Československé okolkované koruny získaly mezinárodní důvěru. Projevilo se to i tím, že již v květnu 1919 se zvedl kurs koruny natolik, že za naše tři koruny bylo možné koupit ve směnárnách švýcarský frank. Protože ale Rašín provedl i další, značně nepopulární opatření, jakými byly úspory ve státní správě, zmrazení platů, vypsatí nových daní a mimo to se obrátil na legionáře se žádostí, aby za své zásluhy nepožadovali zvláštní odměny a privilegia, »protože práce pro národ se neplatí«, narostly mu řady nepřátel. Důsledkem pak byl i atentát provedený mladým pojišťovatelem akvizitorem Josefem Šoupalem 5. ledna 1923. Zajímavostí je, že o atentátu na dr. Rašína se hovořilo v pražských kavárnách již hodinu před jeho spácháním.

Pohřeb dr. Aloise Rašína ve středu 21. února 1923.

Byl to vpravdě černý pátek pro mladou Československou republiku. V pátek 5. ledna 1923 se dopoledne roznesla po Praze a po poledni pak po celé republice zpráva, že krátce před devátou hodinou byl v Praze v Žitné ulici spáchán atentát na ministra financí dr. Aloise Rašína. Uděs zmírňovala jen naděje, že

snad těžce zraněný ministr, převezeneý ihned do podolského sanatoria, přežije. Nestalo se tak. Po několika týdnech pobytu v sanatoriu — v neděli 18. února 1923 — dr. Alois Rašín svému zranění podlehl. V té chvíli právě vyzváněly poledne všechny pražské zvony.

DVA OSUDNÉ VÝSTŘELY

Josef Šoupal se narodil v Německém Brodě 11. března 1903 v rodině dělníka. V roce 1923 mu tedy bylo necelých dvacet let. Na atentát se cílevědomě připravoval. Již 14. října 1922 si koupil v Plzni za 293 Kč revolver a 25 nábojů. V odlehklém lese pak se s revolverem učil zacházet a mířit. Poprvé se pokusil dostat k Rašínovi již 12. prosince 1922 na ministerstvo financí. K ministru ho ale nepustili. Čekal tedy, až bude Rašín vycházet z kanceláře. Ještě v budově se však na ministra nalepila nějaká starší prosebnice a Rašína se držela až k automobilu. Proto Šoupal byl nucen od útoku upustit. Podruhé se pokusil k ministrově dostat v jeho bytě. Rašín však Šoupala po služce odmítl s tím, že doma zásadně návštěvy nepřijímá.

Teprve potěšil se záměr Šoupalovi podařil. V pátek 5. ledna 1923, počkal si na ministra před domem č. 6 v Žitné ulici, kde Rašín bydlel a odkud pravidelně v 9 hodin odjížděl na ministerstvo, také v uvedený pátek přijel pro ministra fidič Pluner se služebním autem poznávací značky N-III-730. Když Rašín vyšel z domu a šofér otvíral dvířka auta, čekající Šoupal vypálil na ministra ze zadu ve vzdálenosti pouhých dvou kroků dvě střely z revolveru. Ihned potom se dal na útěk napříč Žitnou ulicí k protější Přiféne ulici. Později při výslechu udal, že přechal jen proto, že chtěl uskutečnit ještě atentát na ředitelce Živnohanky dr. Preisse.

Výstřely vzbudily pozornost a na místě činu se shlukli chodci. Těžce zraněného dr. Rašína odnesl jeho syn se sousedem do domu, kde mu první ošet-

kracie, které mají být revolucí pašerky, a zavazil nezaměstnanost i bídná dělnictva. Bylo to obvinění »buržoazie a zprohazování Lidu, který byl jediným ministrem ve vládu, kterému neměl kořek a chodit vyzvášet v boji s historikem».

Již od prvních hodin atentátu přinášeli denní tisk obsáhlé zprávy o činu, u nás neobvyklém. Největší dohady byly o tom, kdo vedl atentátníkovu ruku, kdo stál v pozadí. Vyšetřováním bylo zjištěno, že Šoupal neměl žádného společníka, ani nestřílel z podnětu nějaké skupiny osob. Při zrazení měl Šoupal v kapse výstřek Růžky a Boh. Dvořák. Ti vnikli do domu, kde se jim Šoupal, ukrytý ve sklepě, vzdal. Rozjištěním davem byl pak pod ochranou strážníků odveden na komisařství v Salmovské ulici, odkud byl převezen k výslechu na policejní ředitelství. Rašín byl zaprošancem kapitálu a pluto-

140

V podolském sanatoriu provedl operaci těžce raněného dr. Rašina prof. dr. Peřivalský, za asistence dalších lékařů. Bylo zjištěno, že první střela zasáhla pánev, zatímco druhá pronikla šikmo páteří mezi 10. a 11. obratlím, zranila míchu a poškodila pravoustrannou dutinu pohrudniční. Po šesti týdnech pobytu v sanatoriu, v neděli 18. února 1923, dr. Rašín svým zranětlivě prof. dr. Šyllaba, za přítomnosti dr. Kramáře a ministra obchodu ing. Lad. Nováka. Poslední Rašínova slova byla: »Politika je hrozná těžká. Všichni odpovídáme za osud vlasti. Politik musí mluvit pravdu. I když je bezohledná. Nedokážeme-li mluvit pravdu sami sobě, ztratíme. Ztratíme samostatnost...«

Obrovská účast na pohřbu dr. Aloise Rašina, který se konal ve středu 21. února 1923 z Panteonu Národního muzea, svědčila o úctě českých lidí k tomuto ministru. Rakev byla vezena na pohyblivém katafalku, taženém trojsprávcem Václavským náměstím, dále pak Žitnou ulicí kolem domu, kde dr. Rašín bydlel, a přes Vinohrady do krematoria. Tady byl obřad v 18 hodin ukončen. Mezi početnými významnými účastníky poslední cesty dr. Rašina byl i prezident T. G. Masaryk. Ten o dr. Rašínovi v dopise vládě napsal: »Dr. Rašín byl člověk vpravdě český. Prostý pracovník, muž z ocele a srdce.«

OSUD ATENTÁNIKA

Proces s pachatelem atentátu se konal v Praze. Šoupalovi přiznalo, že střílel na Rašina zákeřně, ze zádu. Rozsudek byl vynesen ve středu 4. července 1923. Josef Šoupal byl uznán vinným zločinem úkladné vraždy a odsouzen k 18 letům těžkého žaláře, zostříženého čtvrtletním postem a v každý výroční den činu dalším postem a uzavřením v temnici. Ve věznici si Šoupal neustále na něco stěžoval nebo proti něčemu protestoval. V dubnu 1928 dokonce obvinil duchovního správce věznice P. Josefa Gabriela z pokusu o »homosexuální svištvo«. Kněz Šouपाल žádal pro uhlášení na cti. Před líčením se znechucený obhájce vzdal Šoupalovy obhajoby.

Svým jednáním si Šoupal vysloužil, že si musel odsedět nejen celý trest, ale ještě jeden rok navíc. Z borské věznice v Plzni byl propuštěn po devatenácti letech, v únoru 1942. Vrátil se do svého rodiště v Německém Brodě, kde se v říjnu 1944 oženil se švadlenou o sedmáct let mladší. Po květnové revoluci v roce 1945 pomáhal v Havlíčkově Brodě obnovovat KSČ a změnil si jméno na Ilija Dněprostroj (?), potom na Pravda. V roce 1946 se z Havlíčkovy Brodu odsťahoval na sever Čech. Zemřel koncem roku 1959.

Politické atentáty byly u nás řídkým zjevem. V pátek 5. ledna 1923 ukončila ruka lékařsky zcela duševně zdravého vraha, lidově však řečeno »evokaa, život mimořádně schopného ministra financí, který pro mladou republiku mohl vykonat ještě mnoho užitečného. Tragicky zahynul později i syn ministra Rašina, advokát dr. Ladislav Rašín. V roce 1938 jako poslanec vystoupil proti mnichovské dohodě a po okupaci se stal zakladatelem odbojové skupiny Politické ústředí. V roce 1939 byl zatčen gestapem a v koncentračním táboře zemřel na samém prahu svobody, v roce 1945.

ŠOUPALOVÉ ŽILU VĚNOVAT A UŽÍVATKY BUDE...

Rašínova měnová odluka

Psal se rok 1919. Československo existovalo již několik měsíců, ale nemělo vlastní měnu. Stále platila koruna bývalého mocnářství, která závatnou rychlostí podléhala inflaci. Rakousko-uherská banka se sídlem ve Vídni chrlila spousty nových a nových bankovek, které měnu znehodnocovaly.

Dne 25. února 1919 předložil ministr financí JUDr. Alois Rašín Národním shromáždění dva návrhy zákonů, zákona o kolkování bankovek a soupisu jmění a zákona o státní půjčce ve zlatě, stříbře a cizích valutách. Parlament oba návrhy na jedné krátké schůzi přijal.

Měnovou odlukou si Rašín získal pověst rázného muže. Ne však díky samotnému kolkování, jehož nutnost každý chápal a které podle mnohých přicházelo až příliš pozdě. Rašín argumentoval tím, že k němu nebylo možné přistoupit dříve, než stát měl pevně hranice. Rozruch však vzbudila především druhá část opatření. Ministr financí se totiž rozhodl polovinu okolkovaných bankovek zadržet jako vycucenou státní půjčku, aby tak snížil množství peněz v oběhu. Problém mohl vyřešit i devalvací koruny, ale

v tom mu bránilo přesvědčení, že nesmějí být poškozeni vlastníci, kteří ke svému jmění přišli poctivou cestou. Rašín pečlivě rozlišoval mezi nimi a »špinavými penězi« válečných zbohatlíků. Zadrženi poloviny bankovek se však nepodařilo provést do důsledků a jeho účinek nakonec nesplnil ministrovo očekávání. Ani ceny neklesly o polovinu, jak někteří předpokládali, nýbrž ještě vzrostly.

Samotné kolkování se odehrálo v týdnu od 3. do 9. března 1919, na Slovensku do 19. března. Ale už v noci z 25. na 26. února hranice obsadilo vojsko, které mělo znemožnit nejen dopravu zboží, ale i pohyb osob. Byl také přerušen poštovní styk s cizinou. Informace o kolkování byly šifeny všemi tehdy dostupnými prostředky. Vyhlášky visely na nárožích, byly uveřejněny ve všech časopisech, zprávy byly oznamovány bubnováním, z kazatelů v kostelích i ve školách.

Kolkování se netýkalo jen jednodvoukorunových bankovek a za tento úkon vláda vybírala malý, leč velmi nepopulární jednoprocenní poplatek. Tiskářské provedení kolků mělo díky spěchu daleko k dokona-

losti, a tak se brzy objevila spousta padělků.

Rakousko-uherská banka hned 26. února vydala protest proti čs. měnové odluce, ministr financí však odpověděl s rázností sobě vlastní: »Protest neberu na vědomí, protože Rakousko-uherská banka... nespĺní svých povinností podle statutu jí uložených... Rakousko-uherská banka stala se tím pouze a jedine tiskárnou bankovek, nikoli cedulovým ústavem, který má... povinnost starati se o povznesení hospodářského života ve státě.«

Zadrženi poloviny bankovek se na rozdíl od samotného kolkování setkala s nepochopením a přispělo k Rašínově neoblíbenosti. Politik, který nabádal ke střídmosti a spřísobnosti, způsobil, že lidé bez potřeby kupovali všechno, co jim přišlo pod ruku, dokonce i ochotně platili daně.

Rašínova finanční reforma se sice stoprocentně nevydařila, ale ministru financí se podařilo společnosti vštípit určité zdravé finanční zásady, které vytvořily tradici a i po desetiletích jsou spojovány s jeho jménem.

»MÁ BYTI DR. RAŠÍN SVĚM ZRAVĚNÍM PŘEBHL, BYLO PŮLEBNĚ A MŮJŮ ZASTAČIL PŮV. DR. ŠYLABA...
Pozn. redakce: Dávna prof. Šyllaby naučila mladou ženu vypravěti, protože urážka dětí je projevem špatného a kousí, kterou pak přičítá, že takto má být, a takto má být...«

Pravda i dementi ze slavného plesu

Co se dělo...

Když se v roce 1989 stal Karel Drgáč ředitelem Státní opery Praha, potřebovalo podle jeho slov budova Opery a Smetanova divadla na obnovu 240 miliónů korun. Díky inflaci a loňské liberalizaci cen činí dnes tato částka 500 až 550 miliónů korun, přičemž například jen nová „točna“ přijde na 20 miliónů korun. Zdálo by se tedy, že miliónový výtěžek loňského prvního plesu v Opeře je oproti skutečné potřebě zanedbatelný a pořádání plesů v Opeře je nic neřešící snobskou zábavou. Není tomu tak. Hodnota společenské akce nespočívá pouze v penězích „vydělaných“ jedním sobotním večerem. Stejně jako loni bylo i letos účelem plesu vyvolat další reakce na potřeby divadla mezi těmi, kdo „na to mají“. Prostřednictvím plesu

o sobě naše Opera dává věděť světu, nachází další kontakty i sponzory. A to proto, aby ji mohl navštívit každý, koho potěší hezký zážitek, a při tom neutratil za představení celou výplatu.

Zena vedle Delona

Suzana Mausová se stala honorární konzulkou někdejšího Československa v Ženevě v červnu roku 1991. O rok později je již honorární generální konzulkou pro celé Švýcarsko. Slovo honorární značí, že veškeré náklady spojené s provozem konzulátu v Ženevě a se svou funkcí hradí sama. Byla to ona, kdo ze Ženevy vlastním letadlem „přivezl“ patrona plesu Alaina Delona. Někteří naše periodika ji charakterizovala jako „Delonovu mondénní společnici“. O tom, že je Suzana Mausová atraktivní žena a vynikající partnerka ve společnosti, není pochyb. Málokdo však ví, že je také diplomatka, podnikatelka a manažerka, která hovoří sedmi jazyky. Ke dvěma vlastním dětem si „přibrála“ ještě šedesát opuštěných od 5 do 18 let z dětského domova v Klánovicích

Když jí bylo v roce 1968 čtrnáct let, odjela s rodiči a dvěma sestrami do Švýcarska. Tam se upřehlíku ujala Armáda spásy a poskytla jim přístřeší v dřevěné ubytovně se společnou umývárnu. Z počátku pomáhala Suzana po škole matce v kavárně, posléze začala na práci oice studovat v Ženevě práva. Její první manželství ji přivedlo do Brazílie, kde řídila farmu. Následující dva roky prožila ve Spojě-

u Prahy. Děti jí oslovují toto a ona je nejen pravidelně navštěvuje, ale vozí jim dárky, potřebné léky, plati prázdniny.

Bohatá, vzdělaná a krásná

Příběh Suzany Mausové připomíná divčí románek o chudé dívce a bohatém továrníkovi. Narodila se v Praze jako Suzana Pazeltová.

ných státech amerických. Ve společnosti se pohybovala po boku Edwarda Kennedyho, který je doposud jejím blízkým přítelem. Pak přišel ženevský podnikatel, miliardář a majitel sítě obchodních domů Oliver Maus. Dnes žije v domě se zahrádou, bazénem, přístavem a jachtou u Ženevského jezera. O děti se stará chůva, o dům personál. O paní Suzanu pak soukromý masér, ale také módní návrhář Yves Saint-Laurent v Paříži, kde pro ni vyrábějí i speciální parfém. Vzdělaná, bohatá a krásná Suzana Mausová ctí každého, kdo má smysl pro humor, k lidem se chová otevřeně a s respektem. Také na plesu vystupovala zdrženlivě a přednost dávala svému hostu Alainu Delonovi. O to více obdivu si tato výjimečná, cílevědomá a pracovitá žena, zasloužila.

Kdo nepřišel

Alain Delon se „prohřešil“ proti dobrým mravům rovnou dvakrát: Předně vůbec netancoval a potom, jak psaly téměř všechny deníky, se na plesu otravoval a nudil. „Pan Delon nám již na letišti sdělil, že netancuje,“ dozvěděli jsme se od Karla Drgáče. „Svoji roli patrona plesu splnil jako skutečný profesionál. Jeho úkolem bylo sledovat ples z čestné lóže a nechat se fotografovat, nic víc. Jen díky jeho přítomnosti se o plesu psalo v předních francouzských periodikách, neboť Delon je ve Francii skutečnou hvězdou.“

Není pravda, že Delon „útrpně přihlížel“ dění v sále, jak zaznělo při hodnocení plesu. Pravda však je, že neměl v Opeře z české strany rovnocenného partnera. Očekávané politické osobnosti jako Václav Havel či Václav Klaus nepřišly. Václav Klaus odmítl účast již v říjnu a paní Klausová napsala vedení Opery „hezky omluvný dopis“. Václav Havel za sebe poslal Hudbu hradní stráže. Očekávaný Milan Uhde se omluvil týden před plesem telefonicky, svoji lóži odřekla ODS. „Náš ples není setkání politiků a kdo se domníval, že v současné situaci přijdu, byl naivní,“ řekl nám Karel Drgáč. „Navíc — to přece bývalo zvykem za komunismu, že na plesu seděla vedle sebe řada okresních tajemníků. Tady se spíše uzavíraly obchody. K tomu taková příležitost také slouží.“ Nutno podotknout, že představa vlády a prezidenta bavícího se v Opeře, zatímco venku se konala měnová odluka, byla skutečně nereálná. Kdo ještě nepřišel? Ohlednaný moderátor, který za několikaminutové komentování plesu žádal zaplatit 15 tisíc korun, na což Opera nemá. Na náš dotaz, kdo měl být tím průvodcem plesu, nám Karel Drgáč řekl: „Jedna paní z televize.“

Kdo přišel (a drby)

Ples se tedy stal setkáním především podnikatelů. Viděli jsme majitele bankovního domu Skala pana Skalu, podnikatele Michaela Kocába či někdejšího generálního ředitele hotelu OSN Plaza v New Yorku nyní opět českého podnikatele Ivana Chadimu. Ocitli jsme se i mezi přítomnými pivovarníky, zastoupenými Pražskými pivovary, které na ples poskytl deset 50litrových sudů světlého Staropramenu a 5 sudů nového výrobku dvánáctistupňového „Černého piva Zlaté Prahy“. Mimochodem, již podruhé byl generální ředitel Pražských pivovarů viděn s obchodní ředitelkou téže společnosti ve vzájemně ladícím oblečení: Ředitel Procházka měl na sobě motýlka v barvě šatů ředitelky Javorkové. Oba se nacházeli ve společnosti pana Wolfganga Reeba, ředitele Lukul servisu česko-německé firmy DSI, která na plesu zajišťovala občerstvení. „Miluji Česko a Čechy,“ přiznal se nám česky pan Reeb, Němec s matkou Francouzskou a arabským dědečkem, což také jeho vztah k nám vysvětlilo. V chodbách Opery jsme potkali zpěvačku Hanu Zagorovou, která si nechala k této příležitosti ušít zlatočerné šaty, s manželem Štefanem Margitou. Zúčastnila se i zpěvačka Marie Rottrová, herci Janďák, Sloup a Hein. O půlnoci se v lóži Alaina Delona objevil i velvyslanec USA v České republice Adrian Basora.

Nejpříšernější zážitek

Večerní šaty byly u dam samozřejmostí, gentlemanům byl předepsán smokink či frak. Ne všichni pánové předpis dodrželi a ti v pouhých oblecích působili mezi fraky a smokinky přinejmenším podivně. Na ples v Opeře mohl skutečně každý, a tak nás neudivilo, když jsme mezi dámami poznali několik tváří z Perlové. Přiliš velký zájem o ně však nebyl. Nejpříšernějším zážitkem byla bezesporu populární diskotéka. Kolegové fotografové však považovali starší pány ve fracích svíjející se v randálu foyeru divadla za svůj ráj a ples v Opeře v tu chvíli přejmenovali na Ples upírů.

Příjemné překvapení

Nabídka delikates v několika bufetech, rozmístěných v každém patře, byla pestrá. Cena menu v bufetu Warsteiner byla příjemným překvapením — činila 500 Kč. Za tento obnos mohli hosté ochutnat marinovaného lososa s omáčkou z hořčice a kopru, uzeného pstruha se šlehačkou a křenem, medailonky „Pražská opera“, českou šunku, pražské uzeniny, studená kufecí stehna, uzená krutí prsa či různé druhy salátů a sýrů. O dvě patra výše

stálo menu 950 Kčs a bylo rozšířené o paštiky, uzeného úhoře, medailonky „Hradčany“ a Carpaccio ze svičkové. Všude se nabízel zmrzlina, vanilkový krém a ovocné saláty. Šátek kávy stál na plesu 45 Kč, stejně jako Coca-cola, Staropramen 60 Kč, Pivo Warsteiner 90 Kč, láhev Rulandského 180 Kč. Nejdražší položkou nabídkového listku bylo šampaňské Charles Heidsieck za 2 50 Kčs. Český člověk si ovšem dovede poradit za každých okolností. Když se mezi hosty rozkřiklo, že v 1. patře je otevřen pro zaměstnance Opery Divadelní klub, kde prodávají lahvou dešítku za 7,80, sešlo se spousta známých i neznámých tváří právě zde.

barkeitsdatum achten, riet eine Mitarbeiterin des BGA-Instituts für Arzneimittel. Kondome hielten lange, aber nicht ewig. Das BGA überprüfe derzeit alle bisher erlitten, teilweise schon 30 Jahre alten Zulassungen und vererbe neue Nummern. Sie begannen mit einer Ziffer ab 200. Einige Hersteller ohne Vertriebslaubnis druckten aber „Phantasienummern“ auf ihre Schachteln, was die Verbraucher in die Irre führen könnte. Nach Industrieangaben wurden im vergangenen Jahr in Deutschland 168 Millionen Kondome verkauft.

Na rozdíl od jiných hodnocení byl podle nás pár Alain Delon — Suzana Mausová nejsympatičtější dvojicí plesu. Na snímku spolu s podnikatelem Michaelem Kocábem.

Scharf ist ja sooo gesund! Chili schützt sogar vor Krebs

Gelobt sei, was scharf macht: Chili und Peperoni, die kleinen höllisch brennenden Schwestern der sanfteren Paprika, sind mehr als nur Gewürze.

Wissenschaftler entdecken immer neue Heilwirkungen der scharfen Schoten, die Kolumbus vor 500 Jahren aus Amerika mitbrachte.

Capsaicin, der Stoff, der die roten und grünen Früchte so scharf macht, fördert nicht nur die Verdauung und tötet Bakterien.

Er bringt Herz und Kreislauf in Schwung, verdünnt das Blut, beugt Herzinfarkt und Thrombosen vor (Forscher der Uni Bangkok). Er tötet Fettzellen (japanische Wissenschaftler).

Er macht lustig und lüsternd, indem er körpereigene Opiate ausschüttet (US-Ernährungsforscher Paul Rozin). Der peruanische Innenminister sperrte Chili für die Gefängnisse, weil es die Häftlinge zu sehr aufregte.

Nach letzten Forschungen schützt Chili sogar vor Krebs, indem es die freien Radikale bekämpft. Am meisten Capsaicin enthalten die kleinen roten Schoten.

Tip: Wenn's zu sehr brennt, in eine Banane beißen.

auf der Packung und auf der Kondomverriegelung eine Zulassungsnummer. Nach Erkenntnissen der Behörde werden aber zahlreiche Kondome vertrieben, die entgegen der gesetzlichen Vorschriften nicht über die erforderliche Genehmigung verfügen. Verbraucher sollten auch auf das Halt-

Nie ohne — Prüfnummer

BERLIN, 23. Februar (dpa). Das Bundesgesundheitsamt (BGA) hat am Dienstag davor gewarnt, Kondome ohne amtliche Prüfnummer zu benutzen. Die Präservative müssen in Deutschland vom BGA zugelassen werden und tragen dann

Průtahy při udělování občanství ČR

Bydlím v Ostravě a poslal jsem si žádost o výpis z rejstříku trestů i žádost na ministerstvo vnitra SR o uvolnění ze svazku SR. Jedno jsem dostal, druhé nikoliv, stačí snad čestné prohlášení o tom, že uvolnění nepřišlo do deseti týdnů. A tady to trápení začíná. Od 1. února si už ani na jediném místě v Ostravě, kde můžete podat žádost, nelze vyzvednout pořadové číslo. Tento stav potrvá až do 1. 3. 1993, kdy bude fronta na pořadí a v ní máte šanci na umístění.

V úřední dny můžete být svědky nedůstojného postávání desítek lidí po chodbách Úřadu městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz. Stejná situace je i v Karvině, kde projít se přízemím okresního úřadu v úředních dnech je zážitkem.

Mám několik otázek, které bych rád adresoval panu ministru Rumlovi.

1. Když jsme bez front zvládli měnovou odluku za čtyři dny, máme u nás jistě schopné organizátory. Nežlo by je využít i v případě udělování občanství ČR?

2. Předpokládám, že řekněme v Chebu je jedno místo určené jen k tomuto účelu. Není to paradox, když počet Slováků je tam snad 50x menší než na Ostravsku, které je bytostně svázáno hlavně se severními okresy Slovenska? Neobstojí námitka, že občanství v Ostravě vyřizuje víc pracovníků, protože i kdyby, fronta je pořád stejně velká. A při dosavadním tempu budou možná všichni žadatelé vyřizeni až koncem roku.

3. Žiji skoro 30 let v Ostravě, kam

jsem se přestěhoval jako špičkový sportovec v r. 1964. Přesto si dnes nemohu vyměnit české peníze za valuty, protože existují snad jen dvě pobočky, v Praze a v Brně. Pokud bude uskutečněna poněkud opožděná privatizace našeho podniku, začnu soukromě podnikat. Podle informace (RP 8. 1. 1993) si budu platit ošetření u lékaře, protože nemám občanství ČR. A to nemám, protože... Snad pan ministr poradí, neboť to zdaleka nejsou všechny potíže, které připomínají strastiplnou cestu slepičky za živou vodou pro kohoutka. Co tedy kdo sleduje těmito průtahy? Chce nám snad někdo naznačit, že si nového občanství budeme více vážit, když jej tak obtížně získáme?

Ing. Juraj Ďuriš, Ostrava 1

dem zweiterlei stecke: Der Trotz und die Figur des russischen Revolutionärs Leo Trotzki. Hinweise, daß der Schauspieler Heinz Schubert — das „Ekel Alfred“ der TV-Serie „Ein Herz und eine Seele“ (Autor: wie bei „Motzki“ Wolfgang Menzinger) — die Hauptrolle übernehmen soll, wurden zumächst nicht bestätigt.

Ultraphon se vrátil

Když v roce 1925 zakládal v Berlíně jistý N.V. Küchenmeister firmu Die Deutsche Ultraphon a.g., nemohl tehdy ani ve snu tušit, jak spleťtými uličkami slávy, hanby i mlčení projde jeho značka během následujícího třetí čtvrté století. Na začátku vypadalo všechno naprosto ideálně. Krátce po vzniku německé společnosti se rodí i nadnárodní Küchenmeisters Internationale Ultraphon Maatschappij Amsterdam — Berlín. Ta má zápatí své zastoupení i v Praze, u firmy G. Sušický — AVUS. To byly první kroky Ultraphonu na našem území.

Klíčovými postavami v dějinách českého Ultraphonu byli bratři František a Jan Valentiniové. Ti převzali zastoupení od AVUS v roce 1929 a hned na to zřídili první tuzemskou lisovnu desek, tehdy ještě selakových, v Praze 8 Na Rokošce. Zde se lisovaly desky až do roku 1950, kdy se výroba přesunula do známých Lodenic u Berouna. Leč nepředbíhejme.

V jednacířátém se německý Ultraphon dělí mezi gramofonový kolos Telefunken Platte G.m.b.H. a Ravitas bratři Valentiniových. V tomto okamžiku se Ravitas transformuje v Ultraphon a s. Praha. Prvním důležitým činem nové firmy bylo zahájení výroby elektrických gramofonových přístrojů značky Supraphon. Tady vstupuje na scénu druhý hrđina, tehdy ještě jako zdáně dítě svého otce — Ultraphonu. Firma se rozrůstá, vydává nejen na svých, čím dál známějších etiketách (modrý Ultraphon — vážná hudba, zelený Ultraphon — zábavná, taneční a jazzová hudba), ale i na dalších značkách — kromě onoho Supraphonu také vyšly, byť nakrátko, do edičních dějin etikety Ultraphonet, Artona, Selektion, Musica Sacra, Ultravox, Český Parnas či Praga. Ty všechny byly důstojnými tržními

partnery dalších většinou zahraničních značek typu Polydor nebo His Master's Voice. S tím rozdílem, že Ultraphon byl od počátku 30. let až do roku 1945 firmou založenou vysloveně a pouze na domácím kapitálu, čemuž odpovídala i jeho dramaturgie.

Ediční zájmy Ultraphonu byly vždy velmi pestré. Měly ale jednu společnou vlastnost — neklesající lafku kvality, byť samozřejmě v dobovém výkladu. Tak v katalogu firmy najdeme vedle nahrávky Smetanovy Vltavy s dirigentem A. von Zemlinským kompletní zvukový archiv Osvobozeného divadla, písně E.F. Buriana, ale i první unikátní záznamy čtvrtónové hudby Aloise Háby. Kuriozitou je také třeba sada reklamních nahrávek v interpretaci duchovního otce Spejbla a Hurvíňka, Josefa Skupy. S Ultraphonem spojily své vydavatelské kariéry takové osobnosti jako Karel Vlach, R.A. Dvorský či Ota Kar Jeremiáš. Ultraphon měl ve 30. letech vlastní firemní jazzband a kulturní magazín — Ultraphon Revue. Ve vstupu mu nezabránila ani válka a okupace, protože čím těžší je doba, tím je zákonitě větší poptávka po zábavě, odpočinku, zapomnění. Čáru přes praskající rozpočet učinil až pětačtyřicátý.

Jedním z prezidentských dekretů byl »znárodněná« i gramofonový průmysl. Jednotná a jediná společnost Supraphon se stala i poněkud nevděčným opanovatelem tradice a značky Ultraphonu. Ještě do roku 1948 se na této etiketě občas objevily reedice prvorepublikových nahrávek, poté značka zmizela z trhu úplně — na celých dvačtyřicet let. Nepočítáme-li ojedinelé zmrtyvčvstání Ultraphonu na konci 60. let, kdy se na této etiketě objevily desky pohádek, pak mlčení Ultraphonu ukončila až koncem minulého roku nová registrace značky pro firmu Logo production.

Noví držitelé značky, soudě dle do-

savadních — v rekordním čase vydaných — devíti CD s vážnou hudbou, mají v úmyslu dostát dobrému jménu Ultraphonu z minulosti. Jména dosud vydaných skladatelů mluví sama za sebe — Franck, Musorgskij, Schubert, Valdí, Benda, Stamic, Bach...

Tak co, dáte si kávu?

Naším národním nápojem je káva. Pije se v kavárnách (mnozí mají svou oblíbenou kavárničku), rodním křmhu, zejména při večerní siestě, při poslechu radia nebo televize, při přehrávání desek, při čtení nebo pletení, na návštěvě, při inavě (únava mižl pouze zdánlivě), při rozružení, očekávání dobých nebo zlých zpráv, v kanceláři se začíná pracovní doba obvykle pitím kávy. Jedním a poradou se neobejdou bez šálku kávy, právě tak jako chvilka po obědě, někteří popijejí kávu i ve vaně, dříve se káva podávala na nádraží a ve vlaku. V Brazílii pijí kávu, i když v malých náprstcích, dvacetkrát denně i více.

Připravil dobrou kávu není malíčkosť! Je to přímo věda. Když z vody začnou vystupovat první bublinky k povrchu (voda se totiž nesmí vařit, raději se tato řetmí až čtyřmi krouživými pohyby do šálku s bezprosředně připravovanou kávou, za-

Konaly se i soutěže, zula lze poznat při pití kávy správný postup a přesné parametry její přípravy (mimo jiné dobrá voda a čerstvá káva). Často byla jako nejlepší vyhodnocena káva, při jejíž přípravě se nepostupovalo podle přesného návodu. Je tomu asi tak jako s Chaplinem. Když si byla vypsána totiž anonymní celosvětová soutěž, kdo nejlépe napodobí Chaplina. Přihlásilo se asi třicet soutěžících, mezi nimi i Chaplin a skončil jako třináctý.

Při propagaci kávy vydávaly některé firmy kalendáře. V paměti mi utkvěla titulu stránka kalendáře firmy Karel Kulík, kde sedící usměvavá stařenka v českém národním kroji držela v ruce šálek s horkou kávou (vůni, bobužel nebylo cítit) a říká: »Kulikova káva mně sílu, zdraví dává!«

„Trotzki“ gegen „Motzki“ DRESDEN, 23. Februar (dpa). Auf „Motzki“ folgt „Trotzki“. Der Mitteldeutsche Rundfunk in Sachsen plant eine Gensendung zu der ARD-Serie um den „Ossi-Hasser“, Fernsehregisseur Henning Röhl bestätigte am Dienstag: „Wir sind dabei zu überlegen, im Herbst eine Gensendung ins Programm zu nehmen.“ Geplant seien aber keine 13 Teile, sondern wahrscheinlich eher zwei Folgen. Die Idee sei spontan geboren worden, ebenso wie der Arbeitstitel „Trotzki“, in

Zapomenutá země pod Karpaty

Skvosty dřevěné lidové architektury

»Turisté! Lyžaři! Vystupte na velkolepý, bájeví opředený Pop Ivan, 1 940 m, zlatý hřeb tur na Rachovsku. Státní rezervace alpské květeny. Nedostížný vysokohorský lyžařský terén. Nová horská chata Pop Ivan (Vaškova) . . . « Inzerát uveřejněný v 30. letech v české brožuře »Poznejte lid a krásy Podkarpatské Rusi« láká i dnes. Na obrázcích dívky v krojích, pastevci s dlouhými fujarami, jezera, poloniny, dřevěné kostelíky. Dočteme se, že v Rachově »možno ubytovati a stravovati v Turistickém domě KČST«, kde denní penze stojí Kč 22,50, lážko v pokojí Kč 10, v noclehárně jen Kč 4. Bylo by krásné, kdyby se vrátily ty časy . . .

Jenže minulost nelze vyvolat v život. Společnost přátel Podkarpatské Rusi nám však aspoň připomíná, že tam na východě existuje krásná země, s níž nás spojuje společná minulost, která se nám ale díky současné západní orientaci téměř vytratila z paměti. Doufáme, že jen na čas.

Co se nám vybaví, když se řekne Podkarpatská Rus? Přiznejme si, že mnoho ne. Snad hory porostlé hlubokými lesy s travnatými poloninami na hřebenech, stáda ovcí. Čapkův Hordubal či Olbrachtův Nikola Šuhaj loupežník, Rusíni, o nichž si nejsme jisti, zda vlastně nejsou Ukrajinci . . . Dřevěné kostelíky, město Užhorod. Jen znalci naší historie vědí, že tu v březnu roku 1939 československá armáda kladla odpor postupujícím horthyovským jednotkám v době, když už v Praze vlály prapory s hákovým křížem. Občas tuto zemi »zviditelni« vůdce našich republikánů Sládek, který opakovaně žádá její připojení k Československu, a to i poté, co se tento stát rozpadl. Co si o tom myslí Rusíni, to ho nezajímá.

Handwritten signature or scribble.

soll Anfang September in der Familiengruft in seinem Geburtsort Kenderes beigesetzt werden.

Horthys Schwiegertochter hatte sich zwei Jahre lang vergeblich darum bemüht, die Gebeine des umstrittenen Admirals in die Heimat überführen zu können. Auch eine Vorsprache bei Ministerpräsident Jozsef Antall blieb zunächst erfolglos. Inzwischen hat in Ungarn jedoch eine Neubewertung der Geschichte eingesetzt, die zunehmend zur Unterwerfung der Geschichtsschreibung unter die Interessen der Parteien wurde. Obwohl die Initiatorin der Horthy-Umbettung erklärt hatte, sie hoffe, daß »niemand versucht, aus dem Akt ein politisches Ereignis zu machen«, haben sich schon jetzt viele Politiker für die ökumenische Zeremonie angemeldet.

Ungarn unter Horthy war als Verbündeter Nazi-Deutschlands in den Zweiten Weltkrieg eingetreten, hatte später aber auf eigene Faust Friedensverhandlungen aufgenommen. Im Herbst 1944 mußte Horthy deswegen den radikaleren, ebenfalls faschistischen Pfeilkreuzlern die Macht im Lande überlassen. Er lebte zunächst als Internierter in Deutschland und ging nach dem Krieg ins Exil nach Estoril in Portugal, wo er am 9. Februar 1957 starb.

Die Nachricht von der bevorstehenden Umbettung Horthys kam zu einem Zeitpunkt, als sich die Welt an die Schlacht von Stalingrad erinnerte. Auch für Ungarn wurde dieses Ereignis zu einer Tragödie. Von der etwa 200 000 Mann starken II. ungarischen Armee, die an der Seite der Deutschen zwischen Don und Dnjepr ins Feld zog, kehrten nur wenige zehntausend zurück. Doch das Gedenken zum 50. Jahrestag der Niederlage in Stalingrad geriet zur Farce: Ein Abgeordneter der Regierungspartei sprach im Parlament von »einem gerechten Krieg gegen den Kommunismus«. Der Staatssekretär im Verteidigungsministerium, Ernö Raffay, forderte sogar

zunehmenden Rechtsrucks in der Politik und der immer häufigeren Ausschreitungen rechtsextremistischer Skinheads. Erst vergangene Woche wurde in Budapest ein jüdisches Mädchen lebensgefährlich verletzt. Zwei Skinheads hatten sich mit dem Ruf »Abrechnung« auf sie gestürzt.

die, wie es heute oft dargestellt wird, gegen den Bolschewismus und für ein heiliges Ziel kämpfte. Doch sie vergessen, daß die II. ungarische Armee arm Don an der Seite der Faschisten im Kampf gegen die Alliierten fiel.

Die Diskussion weckt in vielen Ungarn Erinnerungen an die Zeit des Faschismus, besonders angesichts des

die Rehabilitierung der nach dem Krieg hingerichteten Befehlshaber der II. Armee, Gusztaf Jany und Ferenc Szombathelyi.

Obwohl in Ungarn nach 40 Jahren des Schweigens im kommunistischen System noch vieles einer geschichtswissenschaftlichen Klärung bedarf, warnen Historiker vor der Glorifizierung eines diktatorisch-autoritären Regimes durch eine Demokratie. Pal

Kornis, selbst Soldat in der II. Armee und heute Vorstandsmitglied des Bundes Ungarischer Widerstandskämpfer und Antifaschisten, meinte: »Einige möchten die angebliche Ehre einer Armee restaurieren,

Seltsame späte Ehre für Ungarns „Reichsverweser“

Der Rechtsruck in der ungarischen Gesellschaft führt offenbar zunehmend zu einer öffentlich artikulierten neuen Sichtweise der Zeit des ungarischen Faschismus. Jüngstes Zeichen dafür: Ausgerechnet dem faschistischen »Reichsverweser« Ungarns von 1920 bis 1944, Miklos Horthy, soll zu-

teil werden, womit auch die Symbolfigur des ungarischen Volksaufstandes von 1956, Imre Nagy, gewürdigt wurde: Horthys sterblichen Überreste sollen ehrenvoll umgebettet werden.

Der 1957 im portugiesischen Exil gestorbene letzte Oberbefehlshaber der österreichisch-ungarischen Flotte

Weg damit?

Denkmal-Stürze in Berlin

BERLIN. Als Winfrid, der Generalbevollmächtigte Papst Gregors II. für die germanischen Länder, geschichtsbekannt als hl. Bonifatius mit dem Beinamen „Apostel der Deutschen“, eine mächtige Wotan-Eiche fällte, ohne daß der Blitz aus dem Himmel der alten Götter auf ihn niederfuhr, bedeutete diese Holzhackerei die Christianisierung der rechtsrheinischen Völkerstämme. Was, nun kaum mehr noch als eine rhetorische Frage, bedeutete die Demontage des 19 Meter hohen Lenin-Monuments des sowjetischen Bildhauers Nikolai W. Tomski in Berlin-Ost?

Viele Anwohner, vielleicht nur an den Anblick mittlerweile gewöhnt, bekundeten Abneigung, partiell sogar Widerstand gegen diesen Denkmalssturz — vergeblich. Ungehört verklang der Vorschlag eines ortsansässigen Künstlers, das große Ding, Politik hin und Ästhetik her, erst einmal von Grün überwachsen zu lassen, von irgendwelchen schnellsprießenden Kletterpflanzen — obgleich dies keine endgültige Lösung gewesen wäre und eben dies womöglich auch gerade nicht sein sollte: das war relativ vernünftig. Die mit allerlei juristischen Querelen vollzogene Demontage und Verlagerung der immer noch enorm schweren Teilstücke im Hinblick auf eine museale Rekonstruktion, die aus dokumentarischen Gründen nie ausgeschlossen blieb, soll ziemlich viel gekostet haben. Zwei Abrißfirmen waren tätig, offiziell herrscht granitenes Schweigen.

Im Auftrag des Senats trat eine „Kommission zum Umgang mit den politischen Denkmälern der Nachkriegszeit in Ost-Berlin“ nach zweijähriger interner Disputation u.a. mit diesen Empfehlungen öffentlich auf den Plan: Abriß der 13 Meter hohen Bronzeplastik Ernst Thälmanns von dem sowjetischen Bildhauer Lew Kerbel, Tomski-Schüler, in der Greifwalder Straße/Prenzlauer Berg; des Spartakus-Reliefs zum Novemberrevolutionsversuch 1918/19 an der Nordseite des Neuen Marstalls linkerhand des ehemaligen Staatsratsgebäudes mit jenem Balkon des gesprengten königlichen Stadtschlusses, von woher Liebknecht dazumal die „sozialistische deutsche Republik“ auszurufen unternahm. Die Denkmalkommission, bestehend aus sechs Ost- und vier Westberliner Kunsthistorikern, Architekten und Politikern mit der Wortführerin Christine Steer, wäre vermutlich, nein sogar wahrscheinlich nie gegründet worden ohne die Ausstellung des „Aktiven Museums Faschismus und Widerstand“, einer Westberliner Vereinigung, im Herbst 1990 in den Räumen der Neuen Gesellschaft für Bildende Kunst, ebenfalls in West-Berlin — dies mit der Frage: „Erhalten — zerstören — verändern?“ anregte. Von dorthier leitet sich die Kommissionsempfehlung ab, manche, womöglich penetrante Polit-Denkmäler mit Kommentaren zu versehen; aber: Klippschule für Blöde, ganz Blöde und historische Analphabeten?

Schwerlich dahingestellt bleiben können Einwände, die sowohl das PDS-„Neue Deutschland“ als auch die Gruner & Jahr-Ost-„Berliner Zeitung“ erheben, in diesem Blatt formuliert von dem Architekten und „Bauwelt“-Architekturkritiker Wolfgang Kil: Was soll, parallel zu Ostberlins politischen Denkmälern eigentlich mit den Nazi- und Kalte-Kriegs-Hinterlassenschaften im Westteil der Stadt geschehen? Beispielsweise den Skulpturen Arno Brekers und eines plastisch tä-

Das Thälmann-Denkmal vom Prenzlberg.

tigen Mannes namens Adolf Wamper am Olympia-Stadion, vormals „Reichssportfeld“? Oder einer skulpturalen Hervorbringung vor dem Siemens-Hauptgebäude, woran man inzwischen vorbeifährt, ohne daß sie einem noch besonders aufleie? Was mit den Gedenkkreuzen für die „deutschen Ostgebiete“ jenseits der längst „garantierten“ Grenze von Oder und Neiße an West-Berlins Kreuzberg mit dem (ja!) von Schinkel entworfenen Einsernen Kreuz? Darüber und dergleichen hat die Kommission in zweijähriger Disputation eigentümlicherweise nicht „nachgedacht“.

Statt dessen erwog sie den Abriß, respektive die Veränderung des Marx-Engels-Denkmal in dem nach diesen beiden „Klassikern des historischen und dialektischen Materialismus“ benannten Forum zur Seite des Roten Rathauses (so längst vor DDR-Zeiten seiner brandenburgisch-berlinscher Ziegelsteinfarbe geheiztes Bauwerk), worin jetzt das Gesamtberliner Parlament tagt. Dieses Denkmal ist ungewöhnlich deshalb: Karl Marx sitzt — Friedrich Engels steht, leicht nach hinten verschoben, neben ihm wie der große, selbstbewußte Bruder. Wem fiel dabei nicht ein: Engels, Jungunternehmer in Wuppertal-Barmen, dann Chef des Unternehmens der metallverar-

beitenden Branche, Verfasser der nicht zur soziologisch, sondern auch literarisch brillanten Schrift „Über die Lage der arbeitenden Klasse in England“ mit Passagen, die selbst Charles Dickens zur Ehre gereicht hätten — er, Engels, hat Marx der persönlich ein unbequemer Patron gewesen zu sein scheint, finanziell lebensunterhaltlich geholfen; kurzum, ohne Engels' kapitalistische Tätigkeit kaum dieses theoretische, richtige oder halbrichtige, dieses wichtige Schriftwerk von Marx. Dieses Denkmal bringt das komplizierte Verhältnis vor Augen. Es stand immer, es steht immer noch genau am richtigen Platz. An seinen Sockel hat ein Anonymus geschrieben: „Nächstes Mal wird alles besser.“ Ironie, gegen alles gegenteilige Sagen ein Nicht-aufgeben-Wollen von Utopie?

Zur Disposition stehen, nach Ansicht der Kommissionsmitglieder, etwa 15 weitere politische Denkmäler in der Ex-DDR-Hauptstadt, darunter — wen würde das nicht erschrecken? — der „Ehrenfriedhof für die Märzgefallenen“ in Friedrichshain, ein Mal mit Rückblick auf 1848! Auch das hinfort, Schrott? Ist hier nicht Gesamtberlins Denkmalschützer, wozu heißt er schließlich so, bevor mancherlei zu spät sein könnte, gefordert?

Englisch sollte die Kurzform ihrer Ansicht nach „Czechia“, französisch „Tchequie“ und spanisch „Chequia“ lauten, befechtete die liberale Prager Zeitung „Lidove noviny“ am Mittwoch.

Die Kurzbezeichnung „Česko“, wie das empfohlene Kürzel für die Republik in der Landessprache lautet, hat sich in den einheimischen Medien noch nicht durchgesetzt und wird von weiten Kreisen abgelehnt. Die Tschechen ziehen die Bezeichnung „Čechy“ (Böhmen) vor.

Künftig „Tschechien“?

Prag. (dpa) Sprachwissenschaftler der Prager Karlsuniversität haben als deut-

sches Kürzel für die seit Jahresbeginn unabhängige Tschechische Republik die Bezeichnung „Tschechien“ empfohlen.

Der vergessene Steinlöwe

Beirat: Stadtgeschichte-Institut soll Historie darstellen

NORDEND. Die Frage nach dem Hessendenkmal können in Frankfurt erstaunlich viele Leute beantworten: „Nehmen Sie den 30er-Bus, der hält da.“ Doch bei allen weiteren Informationen wird es schwierig. Wer etwas über die Bedeutung des Denkmals wissen will – auf einem Sockel mit lateinischer Inschrift liegt unter einem Schild begraben ein melancholisch dreinschauender Löwe (genau genommen die Trophäe eines Löwenfells) – erntet bei den meisten nur ein Achselzucken. „Irgend was mit den Franzosen“, mutmaßt eine Spaziergängerin.

Auf seine Art und Weise ist dieses Monument ein Phänomen: In einer sonst so kunst- und kulturbeflissenen Stadt wie Frankfurt ist nicht nur die Bedeutung der Skulptur in Vergessenheit geraten, sondern auch völlig untergegangen, daß das Hessendenkmal dieser Tage seinen 200. Jahrestag feiert.

Anno 1793 stiftete König Friedrich-Wilhelm II. von Preußen der freien Reichsstadt das Denkmal, das den „siegenden Hessen“ gewidmet war, die gemeinsam mit den preußischen Truppen durch das Friedberger Tor gestürmt waren und die französischen Besatzer vertrieben hatten. In dem Denkmal wurden die siegreichen Toten zum Opfer für die nationale Sache veredelt. Aber wollte der König, die gefallenen Soldaten vorschleibend, „sich nicht nur selbst feiern?“ Und überhaupt: „Was hatten die Frankfurter damit zu tun?“ Fragen, die der frühere Ortsvorsteher des Nordends, Rainer Prewo, in seiner Reflexion über das Denkmal aufgeworfen hat.

Viel antworten konnten die Frankfurter also mit diesem Geschenk nicht, ablehnen indes konnte man die Stiftung auch nicht. Gab es doch ohnehin Stimmen, die den freistädtischen Frankfurtern mangelnde nationale Gesinnung, gar heimliche Sympathie mit den Franzosen unterstellten. Zwar sei man froh gewesen, schreibt Prewo in seinen Überlegungen,

die „lästige Besatzung“ los zu sein, aber der nationalen Koalition hatte sich Frankfurt nicht anschließen wollen. Statt dessen ließen die Stadtväter dem Pariser Konvent ausrichten, wie gut die verwundeten Franzosen in den Privathäusern gepflegt würden...

Eine Würdigung des Hessendenkmals kam bei dieser Politik gegenüber den Franzosen natürlich nicht in Frage. Andererseits störte das Monument niemanden: Schließlich lag es draußen vor dem Tor, fast „exterritorial“. Das Denkmal wurde konsequent ignoriert – von den Frankfurtern, von den französischen Besatzungstruppen, selbst die Nationalsozialisten konnten damit nichts anfangen. „Das Hessendenkmal: letztlich ein Denkmal des Frankfurter Pragmatismus? Ein Nationalmonument, das sich in seinen kalkulierten Verbiegungen ironisch auf sich selbst bezieht? Ein Mahnmal der Vergleichenheit gutgemeinter Denkmalpolitik?“, schlägt Prewo einige Interpretationsmöglichkeiten vor. Ein Denkmal, das nur mit der Geschichte seiner Vernachlässigung zu verstehen sei – „eine selten paradoxe Konfiguration“.

Der Ortsbeirat 3 hat sich jetzt daran gemacht, dieser Geschichte der Vernachlässigung – selbst als das Denkmal 1971 verschoben wurde, weil es beim Ausbau der Friedberger Landstraße im Weg war, störte das niemanden – ein Ende zu bereiten. Die Stadtteilpolitiker wollen für diesen vergessenen Steinlöwen eine Lanze brechen und haben zunächst dafür gesorgt, daß zu den Attributen „ungewollt“ und „unbeachtet“ nicht auch noch ein „ungepflegt“ hinzukommt.

Auf Anregung des Ortsbeirates wurden die vier Inschriften wieder lesbar gemacht und das Denkmal gereinigt. Weiterhin wurde das Institut für Stadtgeschichte damit beauftragt, eine verständliche Darstellung der Geschichte des Hessendenkmals herauszubringen.

Hessens Friseure wissen nicht, ob sie lachen oder weinen sollen: Postminister Wolfgang Böttisch (CDU) hatte vorgeschlagen, die Friseure sollten künftig nebenbei Briefmarken

verkaufen. Innungsmeister Alfred Schmitt: „Diese Tante Emma-Vorstellung ist vielleicht noch im Bayrischen Wald möglich. Im Ballungsraum haben wir doch so schon Schwierig-

keiten, qualifizierte Mitarbeiter zu bekommen. Und die wollen Haare schneiden, keine Briefmarken verkaufen!“

Briefmarken beim Friseur: Korb für Minister

werden. Heute bedeutet die Redensart, vor einer bestimmten Sache heimlich auszuweichen, um sie nicht erledigen zu müssen.

„Sich vor etwas drücken“ – woher kommt das?

Dieser Ausdruck kommt aus der Jägersprache und bedeutet eigentlich „sich klein machen“. Der Hase „drückt“ sich in eine Ackerfurche, um nicht von Feinden entdeckt zu

EINEN HAUCH MELANCHOLIE verströmt der steinerne Löwe auf dem Hessendenkmal. Vielleicht deswegen, weil er seit 200 Jahren vernachlässigt wird. Der Ortsbeirat 3 will nun auf die Bedeutung des Hessendenkmals hinweisen.

Die EG im internationalen Vergleich

Land ¹	Fläche (1000 km ²)	Einwohner 1991 (Mio)	BSP pro Kopf 1990 (Dollar)	Wirtschafts- wachstum ² 1991 (%)	Inflationsrate ³ 1991 (%)	Arbeitslosen- quote 1991 (%)
Belgien	31	10,0	15 540	2,7	3,2	9,4
Dänemark	43	5,1	22 080	2,0	2,7	10,3
Deutschland	357	79,5	22 320 ⁴	0,2	4,7	6,7
Frankreich	552	56,7	19 490	1,4	3,0	9,8
Griechenland	132	10,1	5 990	1,0	18,3	8,6
Großbritannien	244	57,4	16 100	- 1,9	1,1	8,1
Irland	70	3,5	9 550	1,3	3,0	15,8
Italien	301	57,8	16 830	1,0	6,4	10,9
Luxemburg	3	0,4	28 730	3,0	2,6	1,4
Niederlande	41	15,0	17 320	2,2	3,4	6,1
Portugal	92	10,3	4 900	2,7	14,3	3,9
Spanien	505	39,5	11 020	2,5	6,8	16,0
EG	2 300	326,0	16 714	2,9	5,6	8,8
Finnland ⁵	338	5,0	26 040	- 5,2	4,4	7,7
Österreich ⁶	84	7,8	19 060	3,0	3,3	5,8
Schweden ⁷	450	8,6	23 660	- 1,2	10,0	2,7
Schweiz ⁸	41	6,7	32 680	- 0,2	5,8	1,2
Japan	378	123,5	25 430	3,5	3,1	2,2
Kanada	9 970	27,0	20 470	- 1,5	5,1	9,3
USA	9 400	249,9	21 790	- 0,7	5,3	6,7

„In dem Bericht über Kaiser Wilhelms letztes Domizil spricht der Autor von einer ‚Behinderung, deren sich der Kaiser schämte: Den kürzeren linken Arm pflegte er auf Fotos stets hinter seinem Körper zu verbergen‘“, schreibt Dr. Paul Simsa aus St. Goarshausen in seiner Zuschrift an die „Freie Aussprache“. Unser Archiv-Bild zeigt Kaiser Wilhelm II. im Park von Haus Doorn etwa um 1930.

Babyhandel In Szeged (Ostungarn) verkaufen Mütter ihre Babys für 160 Mark an eine US-Stiftung, berichtet die Budapest-er Tageszeitung „Magyar Hirlap“.

Warum sollte sich der Kaiser einer Verletzung schämen?

In dem Bericht über Kaiser Wilhelm letztes Domizil (FR vom 13. 2. 1993 „Des Kaisers alte Kleider“) spricht der Autor von einer „Behinderung, deren sich der Kaiser schämte: Den kürzeren linken Arm pflegte er auf Fotos stets hinter seinem Körper zu verbergen“. Das stimmt nicht. Bei seinen zahllosen öffentlichen Auftritten konnte Wilhelm II. es nicht, ebensowenig ließ es sich auf den meisten Bildern arrangieren. Er stützte den behinderten Arm mit der verkrüppelten Hand unauffällig ab und bewältigte die Behinderung vor aller Augen musterhaft.

Er ritt in jüngeren Jahren als forscher Kavallerist, was besonders schwierig war, unter anderem spielte er gut Tennis und schon als maßloser Jäger einarmig mit einem leichten Gewehr. Der Kaiser galt als glänzende Erscheinung, sogar in feindseligen Karikaturen ist der kurze Arm nicht erschienen.

Es war und ist auch eine Anstandsfrage,

aus einem defekten Arm nicht auf einen seelischen Defekt zu schließen. Unbehinderte Menschen sollen mit Rückschlüssen besonders vorsichtig sein, wenn sie die Hintergründe nicht kennen. Wilhelms Arm war bei der schweren Geburt verletzt worden, heute würde es erkannt und richtig behandelt.

Wilhelms Großonkel Prinz Friedrich Karl, sein bewundertes Vorbild als Soldat und Feldherr, war durch eine Kriegsverletzung ähnlich behindert, und Admiral Nelson hatte sich durch den Verlust eines Armes und eines Auges nicht an großen Siegen hindern lassen.

Warum sollte sich der Kaiser einer Verletzung schämen, auch wenn er sich nicht leicht damit abgefunden hat?

Dr. Paul Simsa, St. Goarshausen

Durch Ungarn nur mit Licht

BUDAPEST, 24. Februar (dpa). Autofahrer in Ungarn müssen künftig außerhalb von Ortschaften auch bei Tag und guter Sicht die Scheinwerfer einschalten. Das ist eine von mehreren Änderungen der ungarischen Straßenverkehrsordnung, die am kommenden Montag in Kraft treten. Gleichzeitig wird das Tempolimit in Ortschaften von bisher 60 auf 50 Stundenkilometer gesenkt. Ansnallpflichtig besteht in Ungarn von diesem Zeitpunkt an auch auf den Rücksitzen.

Grund für diese Neuerungen ist der Umstand, daß 70 Prozent aller Unfälle in bewohntem Gebiet passieren. In 90 Prozent der Unfälle sind Fußgänger verwickelt.

Warum haben Köche so hohe Mützen?

Diese Sitte stammt aus Frankreich. Die ursprüngliche Form der Kochmützen war vermutlich die der französischen Jakobinermützen, die noch einen Zipfel hatten, der über das Ohr hing. Im 19. Jahrhundert soll ein Koch auf die Idee gekommen sein, diesen Zipfel zu stärken und aufrecht zu tragen. So soll daraus mit der Zeit die hohe Kochmütze entstanden sein. Unterschiedliche Höhen gibt es übrigens nicht. Kochmützen haben alle eine Standardgröße.

Wie reinigt man Goldschmuck?

Ringe, Ketten, Ohrhinge und Armabänder aus Gold reinigt man am besten mit lauwarmem Wasser, Kernseife und einem Schuß Salmiakgeist, der besonderen Glanz gibt. Der Schmuck sollte nur mit einer weichen Zahnbürste gereinigt werden. Eine andere Methode: Sie lösen eine Reinigungstablette für Zahnersatz in Wasser auf und legen den Schmuck hinein. Das gilt aber nur für Echtschmuck. Vorsicht bei Modeschmuck und vergoldeten Schmuckstücken. Wenn diese Self-made-Methoden nicht helfen, bringen Sie die Kostbarkeiten zum Juwelier. Er reinigt mit speziellem Dampfstrahler und legt sie dann in ein Ultraschallgerät.

Nun erschloß ein Jäger Schwedens berühmte Wölfin

Die weit über Schwedens Landesgrenzen hinaus bekannte Wölfin Ylva hat doch noch das ihr zuge dachte Ende gefunden. Wie der schwedische Rundfunk am Donnerstag morgen in seiner Hauptnachrichtensendung meldete, erlegte ein Jäger tags zuvor das seit langem gejagte Tier in den Wäldern der schwedischen Wärmland-Provinz. Die Regierung hatte Ylva nach heftigen Zwisten zwischen der Lokalbevölkerung und Tierschützern schon vor einem Jahr zum Abschluß freigegeben.

Der Wölfin wurde ihr Liebesdurst zum Verhängnis. Weil sie sich nach einem Partner sehnte, in Wärmland aber keinen passenden Wolf finden konnte, machte sie sich an die freistreunenden Hunde der wärmländischen Dörfer heran. Die Dorfbewohner fürchteten, daß der Umgang Ylvas mit ihren Straßenköttern zu einem Rudel bissiger Bastarde führen könne, behaupteten, daß sie nicht mehr wagten, ihre Kinder im Freien spielen zu lassen und forderten den Abschluß der Wölfin, obwohl Schwedens letzte Wölfe streng geschützt sind.

Obwohl Ylvas Verkehr mit den Dorfhunden folgenlos blieb und die Wölfin zwar einmal ein Schoßhündchen als Appetithappen verzehrte, sich an Menschen jedoch nicht heran-

wagte, gab die Regierung schließlich der Forderung nach. Zuvor hatten Tierschützer im ganzen Land für Ylva gebeten und vorgeschlagen, die Wölfin statt dessen einzufangen und in ein Gehege zu sperren, was dieser, die freie Wildbahn gewohnt, wohl kaum behagt hätte. Als amtliche Jäger sich aufmachten, Ylva abzuknallen, schickte der Naturschutzbund seine Spezialisten aus, die versuchten, der Wölfin mit Geschrei und Gummiprojektilen die Streifzüge zu den menschlichen Behausungen zu vergällen und ihr ein „wolfgerechteres Verhalten“ beizubringen.

So überlebte die Wölfin ganz entgegen den ursprünglichen Intentionen den Sommer und auch die Elchjagd des Herbstes, bei der viele Jäger angekündigt hatten, sie würden mit Wonne abdrücken, wenn ihnen Ylva vor die Flinte käme, obwohl sie gar nichts von einem Elch an sich hatte. Nun aber, da in Wärmland Schnee liegt und die Spurensuche ein Kinderspiel ist, holte das Schicksal in Form eines Försters die Wölfin doch noch ein: einer der von der Regierung dafür beauftragten Jäger tötete das Tier, das so berühmt wurde, daß sein Tod auch außerhalb Schwedens zu melden ist.

stellige Postleitzahl, die jedem Bürger seine eigene Ziffer beschert hätte. Diese Idee scheiterte aber am Datenschutz.

Zu guter Letzt erwies sich das fünfstellige System dann als die vernünftigste Lösung. 200 Millionen Mark wird das neue System voraussichtlich kosten, davon entfallen 120 Millionen auf den Druck des neuen, 1000 Seiten starken Postleitzahlenverzeichnisses. Ab Mai soll es kostenlos an alle Haushalte geliefert werden. Bei Bedarf kann man das neue Zahlenbuch aber schon vorher am Postschalter kaufen, allerdings gegen Gebühr: 10 Mark.

Doch was bedeuten die neuen Zahleneigentümer? Die ersten beiden Stellen der fünfstelligen Zahl stehen für die Region des Briefempfängers. Deutschland wurde in 83 sogenannte Briefzentren aufgeteilt, die bisherigen Überschneidungen im Zahlensystem der alten und der neuen Bundesländer sind damit beseitigt. Die dritte Ziffer steht für Städte und Gemeinden. Mit den restlichen beiden Zahlen wird zwischen Postfächern, Großkunden und Zustellbezirken unterschieden. In den meisten Städten mit mehreren Postleitzahlen unterscheiden sich diese also nur durch die letzte Ziffer.

Um ihren Kunden die Umstellung zu erleichtern, will die Post in den nächsten Tagen einen besonderen Service anbieten: Jeder Haushalt erhält ein Formular, auf dem er seine 10 wichtigsten Adressen mitteilen kann. Zurück kommt dann ein persönliches Adressverzeichnis mit den neuen Postleitzahlen.

Schwälteno stavební sporeni

státní pouporu až v následujícím roce

Účastník sporeni má po dvou letech nárok na získání úvěru na financování svých bytových potřeb. Těmi se rozumí získání bytu, jeho výstavba, získání stavebního pozemku či stavební úprava nebytového prostoru na byt. Předpokládá se, že stát vyplatí na dotacích 2,24 miliardy korun ročně.

Poslanecká sněmovna také schválila návrh zákona o působnosti Správy státních hmotných rezerv. Jsou určeny pro zajištění obrany státu, odstraňování různých havárií, pro ochranu životně důležitých hospodářských zájmů státu a podobně.

PRAHA (Jif, ich): Zákon o stavebním sporeni, jehož návrh včera schválila Poslanecká sněmovna, umožní efektivitním způsobem řešit bytové potřeby občanů. Je založen na kombinaci vlastní iniciativy a státní účasti, přičemž se opouští systém péče státu o bydlení.

Podle zákona, který nabude účinnosti 1. dubna, uzavře občan smlouvu se stavební spořitelnou a zaváže se ukládat dohodnutou částku. Stát pak poskytuje účastníkovi dotaci ve výši 25 % částky uspořené za rok, nejvýše však z 18 000 korun, to je 4 500 korun ročně. Za úspory přesahující 18 000 korun může spořitelce získat

Kdo pije Branik, skáče jako vranik, říká se odedávna v Praze. Podle mínění sládky místního pivovaru Jana Kosa, to však není miněno tak, že by po branickém pivu nebylo pivařům dobře. Piváři při konzumaci Braniku pry skáču nadšením a z bujnosti. Asi bude větší zájem paní sládek, protože o pivo, které vaří, je stále větší zájem. Důkazem toho je i rozsáhlá modernizace pivovaru, zvyšování výstavu piva a právě z Německa dovezené obří tanky.

Nach 32 Jahren werden die Postleitzahlen geändert. Das neue System ist nicht so kompliziert, wie es auf den ersten Blick aussieht

von 50.000 bis 200.000 Lire (rund 55 bis 215 Mark) rechnen. Dieselbe StraÙe steht die neue StraÙenverkehrsordnung für Autofahrer vor, die Anhalter mitnehmen.

Der Countdown läuft. Ab 1. Juli bekommen wir neue, fünfstellige Postleitzahlen. 26 400 an der Zahl; bisher waren es gerade mal 5000. Droht uns jetzt ein Zahlensalat ohne Ende?

Die ersten Horrormeldungen deuteten darauf hin. Doch inzwischen konnte die Post viele Mißverständnisse ausräumen, die für Aufregung in der Öffentlichkeit gesorgt hatten.

Zum Beispiel die Sache mit Helgoland: Die 1800 Einwohner der Nordseeinsel sollten mit 13 (!) verschiedenen Postleitzahlen belegt werden, hieß es. Tatsächlich handelte es sich bei zwölf dieser Zahlen lediglich um Postfach-Adressen von Großkunden, die dort aus zollrechtlichen Gründen Niederlassungen unterhalten. Die Helgoländer haben weiter nur eine Postleitzahl: 27498. Alles klar?

Warum gerade fünf Zahlen? Zwei Jahre hat die Post an dem neuen System herumgetüftelt und die verschiedensten Varianten ausprobiert. Zur Debatte standen eine Kombination aus sechs Zahlen (zu kompliziert), eine Kombination von Zahlen und Buchstaben wie in den USA (ebenfalls zu kompliziert) und sogar die acht-

Die ersten Ziffern stehen für die Region: 77 = Offenau

Plenarsaal bleibt weiter leer

BONN, 26. Februar (AP). Der 256 Millionen Mark teure neue Plenarsaal des Bundestags kann voraussichtlich weitere vier Monate nicht genutzt werden. Trotz eines neuen Teppichbodens und des Einbaus schallhemmender Elemente hält die Mikrofonanlage keine höheren Belastungen aus.

Teurer Auto-Stopp

ROM, 26. Februar (dpa). Auto-Stopp auf italienischen Autobahnen wird teurer: Anhalter müssen künftig mit Bußgeldern

Mladiství učni odsouzení za přepadení J. Foglara Řvali: „Dej sem prachy!“

K trestu 18 měsíců nepodmíněně odsoudil včera Obvodní soud pro Prahu 3 patnáctiletého Daniela Junga, aktéra loupežného přepadení 85letého spisovatele Jaroslava Foglara. Jeho šestnáctiletý komplic Daniel Novák byl odsouzen na 12 měsíců s podmínkou na tři roky a ambulantní psychiatrické léčení v souvislosti s podzvě-
nam, že fetuje toluen.

D. Jung vykoná trest v nápravné výchovné zařízení pro mládež. Skutečnost, že oba lupiči jsou mladiství a jejich trestní rejstřík je dosud čistý, vedl také soud k dobní hranici trestní sazby, která v tomto případě činí jeden rok až pět let. Sám Jaroslav Foglar, jenž se závěrečného soudního líčení nezúčastnil, nám včera sdělil, že počítal s tresty vyššími.

Příběh Daniela Junga, který vyvrcholil přepadením o 70 let staršího spisovatele, začal v jeho sedmi letech. Tehdy se poprvé spolu se starším bratrem dopustil krádeže. Neutěšený stav v rozvrácené rodině a další zlodějný jev dovedly už ve čtrnácti letech do výchovného ústavu mládeže — do „pastáku“. Z něj několikrát utekl, v mezitím se živil drobnými krádežemi. Tip na údajně zraněného Jaroslava Foglara dostal spolu s Danielem Novákem od jiného výtěčníka Jiřího H., který spisovatele tou dobou už dva roky úspěšně potajnu vykrádal.

Spisovatel Jaroslav Foglar, který zasvětil život výchově mládeže, a Daniel Jung, mladistvý násilník, který nedostatků výchovy podlehl

Daniel Jung — tehdy ještě netetovaný křížkem a srdcem se šípem na rukou — pak J. Foglarovi sdělil, že by s ním rád udělal interview. Nebyl zdaleka první, a tak jej spisovatel pustil do bytu. Podezřelý mu bylo jen to, že si chlapci odpovídá nezapínaje. Po rozhovoru Daniel odešel, vrátil se však za chvíli

i se svým jmenovcem. „Ještě jednu otázkou“ zažadoval hlasek přede dveřmi. Když Foglar otevřel, hlas ztrubil: „Dej sem prachy, nebo ti rozbijeme drážku, dědku!“

Cena pro V. Havla

ATÉNY: Onassisovu cenu Clouvek a lidstvo — Athinae 1993 získal prezident České republiky Václav Havel za „zásluhy v boji o lidská práva a lidskou důstojnost, za podíl na obnově demokracie ve své vlasti a za příspěvek k naplňování lidských hodnot ve své zemi stejně jako ve světě“. Cena je doprovázena premií ve výši 100 000 dolarů. Prezidentův mluvčí L. Špaček řekl, že je předčasně hovořit o tom, zda prezident převezme cenu v Aténách osobně. „Zatím jsme obdrželi pozvání organizáčního výboru,“ uvedl. Dodal, že to, zda prezident do Řecka pocestuje nebo ne, je věcí složitých protokolárních a diplomatických jednání.

Spielautomaten werden teurer

BONN, 26. Februar (AP). Der Einsatz bei Geldspielgeräten soll um zehn auf 40 Pfennig erhöht werden. Dies geht aus einer Dritten Verordnung zur Änderung der Spielverordnung hervor, die das Bundeswirtschaftsministerium dem Bundesrat zugeleitet hat. Gleichzeitig soll der Höchstgewinn um eine auf vier Mark angehoben werden, heißt es in dem am Freitag in Bonn veröffentlichten Entwurf.

Mit den gegenwärtig geltenden Beträgen von 30 Pfennig Einsatz bei einem Höchstgewinn von drei Mark könnten die Geräte nicht mehr kostendeckend betrieben werden, heißt es in der Begründung. Die Ausführung der Rechtsverordnung belaste die öffentlichen Haushalte nicht, erklärte das Ministerium. „Obwohl sich der Einsatz im Einzelfall für den Spieler erhöht, ist die Verteuerung gemessen am Gesamteinsatz gering und spielt insgesamt für die Lebenshaltung keine wesentliche Rolle“, erklärte das Ministerium.

Salmonellen unterwandern Darmzellen

Salmonellen-Erkrankungen nehmen in vielen Ländern zu. Wie trickreich sich die Salmonellen den Weg in die Darmzellen bahnen, haben kürzlich Jorge E. Galan und seine Mitarbeiter von der Universität New York herausgefunden. Der Durchfallerreger „unterwandert“ die Darmzellen, berichtet die Forscher jetzt in der britischen „Nature“ (Nr. 6379).

Demnach besetzen die Salmonellen Bindungsstellen für den Epidermalen Wachstumsfaktor, einer hormonähnlichen Substanz, auf der Oberfläche der Darmzellen. Dies setzt in der Zelle eine komplizierte Signalkette in Gang, in deren Folge auch die Durchlässigkeit der Zellmembran erhöht wird. Die Erreger nutzen diese Chance, um in die Zelle zu schlüpfen. Dort vermehren sie sich und lösen den Durchfall aus.

● Kočka Mogadon přežila pád z okna věžáku v 21. patře v severoanglickém Leedsu a přistála po volném letu z výšky 70 metrů na všechny čtyři.

Nové vojenské uniformy

PRAHA: Kostýmní výtvarník Theodor Pištěk představil v sobotu v pražském hotelu Intercontinental prezidentu Václavu Havlovi a generálii návrhy modelů dvaceti slavnostních a služebních stejnokrojů příslušnic a příslušníků Armády České republiky, které vycházejí z předloh NATO. Kolekce zachovává střízlivé barvy, převládá modrá pro příslušníky letectva a různé odstíny zelené pro pozemní vojsko. Hodnostní označení a příslušnost k jednotlivým druhům vojsk má vzor v uniformách první republiky. Vojenské čepice s kšiltem budou nahrazeny lodičkami, u žen kloboučky. Lampasy na kalhotách generálské uniformy budou zachovány pouze u leteckých příslušníků. Reprezentativní uniforma příslušnic generálního štábu bude sestávat mimo jiné z dlouhé přiléhavé sukně dole do zvonu.

S předsedou KSČM J. Svobodou k příležitosti 45. výročí únorového puče

„Odstoupení by bylo signálem“

Je tady čtyřicáté páté výročí komunistického převratu z roku 1948. Co vás při uvedení tohoto faktu napadá?

„Každou událost je třeba vnímat v rámci dějinných souvislostí, ve kterých se stala. V roce 1946 získali komunisté určitý počet hlasů, jenž v rámci parlamentní demokracie otevřel cestu, která skončila únorem 1948. Domnívám se, že ji ovlivnila sociální politika první republiky, která byla pro mnoho lidí velmi krušná, a byl to také dnes často zapominaný Mnichov.“

Patří sem mimo jiné i výsledek rozdělení světa daného jaltskými dohodami. Sověti se chovali vůči československým občanům, včetně komunistů, jako ke svým poddaným. Tuto zemi z mnoha stránek poškodili... Vidím i tu chlupatou čepici, kterou měl na Staroměstském náměstí na hlavě Klement Gottwald, a chybějící tvář Vlada Clementise,

který mu tu beranici půjčil. To všechno mě napadá.“

Uplýnulo 45 let od roku 1948, více než tři roky od listopadu 1989 a do vedení KSČM se tlačí Štěpán, Obzina — platforma reprezentovaná lidmi spojenými nejen s normalizačním režimem, ale i s procesy v padesátých letech.

„Nemůžeme to odtrhnout od společenského vývoje, který do značné míry nejrůznějšími extrémům přeje. Je přirozené, že existují lidé, kteří se cítí ukřivdění, uražení, kteří stále mění minulý režim tím, jak v něm žili. Bezpochyby k nim patří pan Obzina i pan Štěpán. Stýská se jim. Budou-li se pokoušet znovu získávat lidi, budou balvanem, který stranu pohrbí. Pokud jde o ta padesátá léta, případ onoho člena platformy, o němž jste nedávno psali, považují za názornou ukázkou naprostého nedostatku mravní sebereflexe.“

Nevrátilo se vám v tomto pří-

padě volebně výhodné setrvání u názvu komunistická zpět jako bumerang?

„Je nutno vidět, že v tomto volebním rezervuáru jsou nejen lidé, kteří touží po návratu minulého režimu, ale ti, kteří poznali roli služek a podruhů a nechtějí se do ní vrátit.“

Některé zlomyslné jazyky tvrdí, že pan Štěpán má dnes v KSČM více příznivců než vy.

„To by měly prokázat nejbližší týdny a měsíce. Já jsem tu otázku postavil dosti ultimativně. Pokud bych cítil, že zvrát je zhoubný, dal bych společností signál už tím, že bych odstoupil.“

Vzniklo mnoho hypotéz na téma vašeho prosincového přepadení. Hovoří se i o tom, že za ním stáli i lidé ze Štěpánovy platformy.

„Je na policii, aby pozadí případu objasnila. Jsem dalek toho, abych kohokoli obviňoval.“

Železná Martina

Martina Navrátilová přerušila v Paříži sérii 34 vítězných zápasů Moniky Selešové. Poslední přemožitelkou jugoslávské hráčky byla loni v srpnu v Kanadě Sanchezová-Vicariová. Ve věku 36 let a 3 měsíců se rodačka z Řevnic stala nejstarší tenistkou, která porazila první hvězdu světového žebříčku. Až dosud patřil rekord Americance Kingové, která v roce 1980 vyhrála právě nad Navrátilovou. „Na svůj věk podala fantastický výkon a navíc hrála v lepší psychické pohodě.“ zhodnotila finále v Bercy Selešová a dodala, že turnaj v Indiana Wells vypouští kvůli únavě. Naproti tonu Navrátilová absolvovala během tří týdnů tři turnaje, z nichž dva vyhrála (Tokio, Paříž) a jednou (Chicago) podlehla ve finále Selešové.

Causa Foglar

Velká Británie je na nohou. Dva desetiletí kluci brutálně k smrti utýrali dvouleté dítě. Když je v pondělí přivázeli před liverpolský soud pro mladistvé, rozhořčený dav je málem zlynčoval. K celé věci se vyslovil i premiér John Major, který veřejnosti přislíbil tvrdší postih pro všechny mladistvé zločince.

V Praze se včera konal soud s patnáctiletým a šestnáctiletým učněm, kteří toupežně přepadli pětáosmdesátiletého Jaroslava Foglara, spisovatele, jenž celý svůj život věnoval výchově mládeže k ideálům slušnosti, kázně a úcty.

Pozoruhodné na celé záležitosti není ani tak to, že oba učňové dostali celkem mírné tresty. Soud pro to měl své důvody. Je nesporným faktem, že nemůže a nesmí rozlišovat mezi přepadením spisovatele pro mládež a stejně starým člověkem, který se výchově dětí nikdy nevěnoval. Nepochopitelné nebylo ani to, když mi jeden z obhájců mladistvých o přestávce soudu řekl, že si za útok může Foglar sám, že neměl děti pouštět dovnitř. Obhájce je za taková slova placen.

Zarážející však je, že se soud odehrál za naprostého nezájmu veřejnosti, bez televizních kamer, fotografických blesků a houfu reportérů.

Zprávička o tom, že policisté v Ostravě dopadli třináctiletého a čtrnáctiletého pachatele, kteří přepadli jedenáctiletého žáka, jenž je sám zlodějem 11 000 korun, dostává v novinách šest řádek. Přepadení a znásilnění stařenek s osmi krůžky na krku v jejich vlastním bytě už nikoho příliš nevrzší. Nejspíš stejně jako fakt, že pachatel útoku na Jaroslava Foglara poprvé něco ukradl v sedmi (!) letech.

Budeme muset počkat i my, až budou desetiletí vraždit dvouleté?

Omluví se republikáni Havlovi?

PRAHA (jif): Mandátový a imunitní výbor českého sněmu včera zahájil disciplinární řízení se třemi poslanci SPR-RSČ v souvislosti s jejich výroky v rozpravě před volbou prezidenta republiky.

Jan Vik nazval Václava Havla kariéristou, přirovnal ho k panovníkovi s rolničkami a hovořil o něm jako o zamindrákovaném umělci a megalomanovi. Jiřimu Šolerovi výbor vytýká projev: „Nebudu volit V. Havla ze stejných důvodů, jako bych nevolil Adolfa Eichmanna.“ Oldřich

Vrcha pak obvinil strýce a otce V. Havla ze spolupráce s gestapem a SD. Uvedení poslanci budou v nejbližší době pozváni na imunitní výbor k pohovoru a podle slov poslankyně Anny Röschové (ODS) jim bude doporučeno, aby se veřejně V. Havlovi omluvili.

„V případě, že tak neučiní, nezná právní řád žádné možnosti, jak je dále sankcionovat. Předseda parlamentu však jejich skutky může dát v obecnou známost prostřednictvím massmédií,“ dodala A. Röschová. 25. 1. 93

R. Nixon: „Tato země je součástí Západu“

PRAHA: Obdiv k reformě v České republice vyjádřil v průběhu své víkendové návštěvy Prahy bývalý prezident Spojených států Richard Nixon. V sobotu se setkal s premiérem V. Klaušem, prezidentem V. Havlem a ministrem zahraničních věcí J. Zielemcem.

Česká republika dosáhla podle Nixonových slov nejlepšího výsledku. „Věřím, že tato země je součástí Západu,“ uvedl R. Nixon po setkání s V. Havlem. Dodal, že nesdílí názor některých amerických politiků, že ČR, SR a Polsko by měly tvořit jakýsi „izolující pruh území mezi Východem a Západem“. Není to podle jeho slov v zájmu USA. Západ, ale ani těchto zemí. „Měly by být co nejdříve začleněny do ekonomických i obranných struktur západní Evropy,“ prohlásil o posilkomunistických zemích střední Evropy R. Nixon. Cílem soukromých cest bývalého prezidenta USA R. Nixona na Ukrajinu, do Ruska, Polska, České republiky a Maďarska je podle jeho slov snažit upozornit Američany na tuto oblast. Podle jeho názoru je v USA velmi nešťastně soustředěna po skončení studené války pozornost na vnitropolitické problémy. Strategie ekonomické pomoci postkomunistické Evropě nabízí Nixon

ve svém díle *Seize the Moment* z roku 1992. Společně podle jeho názoru především v rozšíření prostoru pro zahraniční obchod těchto zemí. „Především bychom měli otevřít západní trhy exportu východoevropských zemí. Obchod je hlavní nadějí pro rychlý ekonomický rozvoj,“ tvrdí Nixon. Evropská společenství by proto podle jeho názoru měla těmito zemím co nejdříve nabídnout statut přidružených členů a USA okamžitě liberalizovat obchod rozšířením seznamu bezcelně dováženého zboží. „NATO by mělo rozvinout formální styky s východoevropskými demokraciemi. Naším cílem by měla být jejich plná integrace do NATO,“ píše dále Nixon v *Seize the Moment*.

Po návratu ze své cesty hodlá bývalý americký prezident informovat o jejích výsledcích členy Kongresu i Clintonovy administrativy.

Schlaue Hausfrau zähle Bohnen nach

Hamburg - Die Hausfrau Lena Collison (70) hat die Firma Heinz in Verlegenheit gebracht: Sie zählte die Bohnen in einer Konservendose nach und stellte fest, daß 57 Bohnen fehlten. Die Firma gab gestern

kleinlaut zu: Es stimmt, wir haben die Dosen verkleinert, ohne es anzukündigen und ohne den Preis zu senken.

Merke: Hausfrauen betrügt man nicht, sie merken alles.

Krank im Ausland

Hannover - Urlauber, die in Ex-Ostblock-Staaten reisen, sollten unbedingt eine Auslands-Krankenversicherung abschließen: Die Krankenkassen dürfen von diesem Jahr an keine Behandlungskosten aus diesen Ländern mehr erstatten.

Foto: ČTK - HEZI AR

Rauchen begünstigt Grauen Star

Männer, die mehr als 20 Zigaretten pro Tag rauchen, haben ein doppelt so hohes Risiko, an Grauem Star (Katarakt) zu erkranken als Nichtraucher. Zu diesem Ergebnis kamen amerikanische Wissenschaftler in einer Untersuchung, bei der 22.000 Ärzte fortläufige hinsichtlich verschiedener Risikofaktoren und Erkrankungen untersucht wurden. Im Verlauf von fünf Jahren entwickelten 371 Personen 557 Katarakte. Eine vergleichbare Studie mit 51.000 Krankenschwestern zeigte laut Hamburg-Mannheimer-Stiftung für Informationsmedizin, daß Frauen weniger anfällig sind und erst bei einem Konsum von mehr als 35 Zigaretten pro Tag ein etwa 1,6faches Risiko gegenüber Nichtraucherinnen haben. Die beiden Studien zeigten darüber hinaus, daß nach zehn Jahren Nikotin-Abstinenz das Risiko für Grauen Star wieder auf das von Nichtrauchern abfällt.

Vlajka za 50 miliard?

Při jednáních o dělení majetku mezi ČR a SR zazněla ze slovenské strany námitka, že by mohla požadovat za užívání bývalé federální vlajky od České republiky 50 miliard korun.

Částka, na kterou Slováci ocenili státní symbol, je značná. Vždyť například slovenský dluh v bilanci bývalé Státní banky československé představuje zhruba 25 miliard korun a přebytek českého podílu v první vlně kuponové privatizace, který by Slovensko mělo vyrovnat, dalších 16 miliard korun. Přestože požadavek zaplatit za státní vlajku nebyl vysloven jednoznačně, spíše jako pohružka „co kdyby“, může být považován za určitou formu skrytého nátlaku na českou stranu, aby při jednání o majetkovém vypořádání byla vstřícnější.

Logika věci je však značně podivná. Z tržního hlediska, jakkoliv je takový pohled v případě státní vlajky nezvyklý, vznikají peněžní vztahy ve chvíli, kdy existuje nabídka a poptávka. A ta právě v této „cause“ chybí.

Česká republika převzala vlajku, která byla v té chvíli volná. Proč tedy nyní něco platit?

Byla to totiž slovenská strana, která se první vzdala používání československé vlajky a zvolila si pro svůj stát nový symbol.

Z domácí dílny na Balkán

PRAHA (mik, čtk): Celkový počet samopalů zabavených v minulém týdnu Policií ČR v Praze a Ostravě, dosáhl po sobotním úlovku 2581. V této souvislosti včera vyšetřovatel Úřadu vyšetřování hlavního města Prahy obvinil zatím tři osoby z trestného činu nedovoleného ozbrojování a z neoprávněného podnikání. V případě, že soud stledá obviněné majitele dvou soukromých firem vinnými, mohou být odsouzeni k trestu odnětí svobody až na pět let. Samopaly byly s největší pravděpodobností připraveny pro trhy na Balkáně a 180 automatů bylo pryč ještě před zásahem policie prodáno do Německa.

Podle informací tiskového mluvčího policie Aleše Svobody, dospěli má tato policieji aktivita znamenat.

že většina samopalů nebyla znehodnocena v souladu s platnými předpisy. K tomu, aby zbraně mohly být sifelnyschopné, stačí podle vyjádření tiskového mluvčího jen úprava v domácí dílně. Tento fakt potvrdil i pokus, při kterém specialista upravil jeden z náhodně vybraných samopalů a následně ho vyzkoušel na střelnici ministerstva vnitra. Zbraň plně vyhověla při střelbě jak jednotlivými ranami, tak krátkými dávkami.

Kolem celého případu natezených zbraní se stále vznášejí mnoho otázek. Někteří z majitelů skladů, ve kterých policisté provedli „senzační odhalen“, nám nezávisle na sobě potvrdili, že zbraně měli uloženy v skladech zcela legálně a s vědomím policistů. Nyní nechápou, co má tato policieji aktivita znamenat.

Stal se tribunem národa, který se cítí být ohrožen. Mnohdy právem. Hajlování skinheadských bojůvek, skandování „Cikáni do plynu!“ i nářady některých občanů této země, nářady hraničící s rasismem, jsou jistě pádným důvodem k obavám.

Stejný důvod ke strachu mají ovšem i ostatní občané. Stupeň kriminality Romů je zdrcující. Navíc se změnila její „kvalita“. Zatímco se věky tradovalo, že ji charakterizují pouze drobné, „chmatácké“ činy, v posledních měsících nabyla rázu deliktů drasticky násilných.

Pan Rusenko tvrdí, že zákon o státním občanství České republiky je diskriminační. Jako jeden z důvodů uvádí, že je od budoucího občana tohoto státu vyžadována trestní bezúhonnost. Současně žádá, aby zákony platily pro všechny.

Jan Rusenko

Požadavek bezúhonnosti ale platí pro všechny. Žádá-li člen Romského demokratického kongresu, aby byla tato podmínka ze zákona vypuštěna, protože je zaměřena proti Romům, dopouští se vlastně, pokud bychom byli demagogičtí, rasismu vůči vlastnímu národu. Zákony logiky by totiž potom umožnily vyvodit, že všichni Romové jsou kriminálníci. Což přece není pravda.

Romský petiční výbor, jehož je pan Rusenko mluvčím, před třemi nedělemi ve svém vyhlášení mimo jiné oznámil, že nebude-li se vláda situací Romů zabývat, budou vznikat ilegální skupiny, které vezmou obranu svého etnika do vlastních rukou. Co na to řci, volá-li současně po zákonném postupu... Takové „občanské iniciativy“ končívají zapálenými kříži Ku-klux-klanu a militantními akcemi Černých panterů.

Na jedné straně volá romský mluvčí, že by nebylo divu, kdyby Romové volili komunisty, na straně druhé poukazuje na to, že jsou národnostní menšinou, která v sobě nese stigmata pronásledování z minulého režimu.

Pan Rusenko tekne, že problém romské kriminality není problémem romských iniciativ, podruhé ovšem stojí za prohlášením, podle něhož protíromskou kriminalitu budou řešit jacísi romští teroristé.

Kromě protichůdných postojů, kterými jenom problém prohlubuje a vyhrocuje, ještě lze. Nerad piší v ichformě, nerad bývám osobní. Pokud ale mluvčí Romského petičního výboru v rozhovoru pro Český deník uvedl, že se ve veřejnosti nenajde nikdo, komu by vadilo, že se veřejně hajluje, urazil mě. Novinář a noviny jsou snad veřejnost. Já osobně jsem se proti tomu několikrát ohradil. Mohu doložit.

Pro rasově pronásledované černochoy v USA udělal nejvíc Martin Luther King. Pro české Romy jim pan Rusenko podle mého názoru není.

Mečiar — a co dál?

Postavení Vladimíra Mečiaru coby slovenského premiéra je v poslední době vskutku tristní. Hospodářství takřka před kolapsem, odbory hroící vlnami stávek, podnikatelé, z nichž již padesát procent vrátilo živnostenské listy, se chystají zablokovat slovenské hranice a k tomu všemu urputné šarvátky uvnitř vlastní strany. Když k tomu připočteme nedávnou neshodu se zástupci Mezinárodního měnového fondu, je to na jednoho člověka opravdu příliš. Jak v této situaci udržet národ v klidu, důvěře ve vládní stranu a pokud možno v nevědomosti?

Názorně to slovenský předseda vlády předvedl při pondělní tiskové konferenci, kdy na otázku o osudu slovenské měny proklamativně prohlásil, že nikdo z ekonomů, bankéřů ani členů vlády o devalvaci neuvažuje, dokonce není k takovýmto úvahám jediný důvod, protože slovenské hospodářství je na tom lépe než kdy jindy. Mohlo by se to činit jako zaslepenost, ale nenechme se mýlit. Mečiar dobře ví, co dělá, a že jinak mluvit nemůže. Samostatní Slovinci nesmějí přijít o iluzi soběstačnosti.

Ti, kteří již vyšli z opojného snu huránárodovectví a dotýkají se jich každodenní problémy, dnes předvídají předsedovi HZDS v nejvyšší vládní funkci tři měsíce života. Jeho pád by jistě mnohé potěšil a zájemců o uvolnění křeslo by se asi našlo

dost. Nejvíce žanci, jak se zdá, má vůdce postkomunistické SDĽ Weiss, v jehož straně je, na rozdíl od HZDS, i odpovídající počet odborníků. Otázkou zůstává, zda by byl ochoten z funkce premiéra zavést tvrdá tržní ekonomická opatření nutná k záchraně slovenského hospodářství a riskovat tak ztrátu popularity a image levicovosti. Mečiarom navrhovaný státní dirigismus může totiž Slovensko zahnat až za jeho východní hranice.

Jára je Čech!

Slovenští Maďaři kdysi vyprávěli návštěvníkům z Čech takovou anekdotu: „Víte, co je dvousetprocentní jistota sebevraždy? Zajít do Terchovej do hospody, počkat na zavírací, pak praštit púllitrem o zem, vyskočit na stůl a zařvat: 'Stejně je J i F i Jánošík Maďar!'“

Touhy najít své velké, případně se o ně hádat s jinými, jsou zpravidla výsledkem malých. Končívají obvykle hrůzy jako byl Jaroslav ze Šternberka, který údajně zastavil tatarský vpád. Hemží se třeba v podvržených Rukopisech, které Čech (?), Moravan (?), Slovák (?) Masaryk Tomáš Garrigue (že by pod vlivem manželky Američan?) rozmetal před tváří malých, hledajících své velké.

Tudy národní hrdost nevede. Právě tak jako vytvářením jakýchsi Moravskoslezských zem-

ských sněmů. Tvoří ho malá skupinka nepřilíh významných politiků, mezi kterými v divokém odzemku nejvyšší skáče Miroslav Sládek. Teď legalitu tohoto nezastupujícího zastupitelstva uznala Zemská rada Moravské národní strany, která je stranou jaksi mizivou, co se týče podpory, ale významnou, co se týče hlasitosti. Lze očekávat, že tito malí budou hledat své velké a v kadlubu národnosti hloupostí začnou vyskakovat bublinky varu.

Je úlevné, prohlásili-li v dohledu takových možností účastníci mezinárodní konference Víno a J. Cimrman na zámku Buchlovce, že génius Jára da C. byl Moravan. Je to úlevné proto, že sranda je nadnárodní. Jedinou odpovědí všem nejrůznějším zemským sněmům a národním stranám je svolat nyní v Čechách konferenci a dokázat, že náš Jára byl vždycky Čech a pivo jeho a náš chleba!

Ostatně to říkal už Slovák Bifak. Nebo Rusín? Ony ty jeho řeči i projevy vyšly na stejno. I kdyby byl Čech nebo Moravan.

Danajský dar

„Quidquid id est, timeo Danaes et dona ferentes.“ říkal Láokón Trojanům, když jim Odysseus podstrčil dřevěného koně. Přeloženo: „Ať je to cokoli, bojím se Danaů, i když přinášejí dary.“

Univerzita Karlova by se teď měla nejspíš bát své heidelberské sestřičky. Neboť ta potvora jedna jí prý nabídlá dárek, který bychom mohli nazvat darem danajským. Konkrétně se rozhodla obdarovat lékařskou fakultu naší staroslavny univerzity.

Lékařské fakultě zhude po výplatě mezd, odvodu pojištění a vyrovnání výdajů za energii pět až sedm milionů. Vzhledem k tomu, že by se měli budoucí lékaři učit pracovat se špičkovými přístroji, nic moc.

Fakulta se rozhodla neproplácet faktury, zastavit objednávky, zrušit služební cesty, nevyplácet stipendia, zastavit rozdělané rekonstrukce, nepřijímat nové pracovníky, od března odebrat zaměstnancům tzv. osobní ohodnocení, což je 10–20 % platu. Tedy utáhla si ukázněně opasek.

Jenomže univerzita v německém Heidelbergu utahování poněkud znehodnotila. Nabídlá LF UK jako dar přístroje v milionové hodnotě. „Ber, dokud je dlaň otevřená.“ říká přísloví, jenomže zapomíná na drobné přípodotknuti: „Ale zaplat z toho daň z přidané hodnoty.“

Ta ve výši dvaceti tří procent, jak příslušné paragrafy říkají, činí z každého miliónu 230 000. Tečka, puntík. V pase utážená děvenka mudrcůka na to nemá. Uvažuje tedy o tom, že se bude muset tohoto daru, upravně danajského, zřici. Dovedl by ji totiž na buben.

Drahé přístroje tak možná získá darem jiná postkomunistická země. Vypadá to celé poněkud ujetě. Leč je to tak. Nebude-li změněn příslušný zákon, budeme

muset odmítat drahé zahraniční dary a celý problém nechávat danajskému koni. Má velkou dřevěnou hlavu.

Trutnovský pasák

TRUTNOV (koč): Místo slibované výnosné práce v luxusní restauraci čekalo dvě dívky (14 a 20 let) z Trutnova nejstarší řemeslo v zasírčené italské ulici. Dívky uvěřily slibům třidvacetiletého místního mladíka a bez rozloučení s rodiči odjely v jeho doprovodu do Itálie. Dříve než jim mladík dohodil první zákazníky, vyzkoušel sám pod nátlakem jejich pracovní způsobilost. Mladší dívku prodal později za 2,5 miliónu lir svému kolegovi z bývalé Jugoslávie. Zoufalí rodiče se obrátili na policii a díky spolupráci s italskými policisty byly obě dívky objeveny. Mladší se nedávno vrátila domů, starší se práce v Itálii zařbila a odmítla se vrátit. Podnikavého, zatím nezvěstného, pasáka obvinil trutnovský vyšetřovatel z trestných činů pohlavního zneužívání a obchodu se ženami. Čeká ho nepodmíněný trest odnětí svobody až do výše osmi let.

Nechtějí devalvovat

o půjčce ve výši alespoň 100 miliónů dolarů, údajně konstatovala, že Slováci nejsou ochotni přistoupit k devalvaci své měny. Čtyři členové delegace MMF proto v sobotu z Bratislavy předčasně odešli.

Předseda Křesťanské sociální unie Ján Klepáč kritizoval v sobotu slovenskou vládu a vyslovil názor, že šoková teorie ekonomické reformy prosazovaná MMF se v žádné zemi neuplatnila.

PRAHA: Jednání mezi Mezinárodním měnovým fondem (MMF) a slovenskou vládou bylo zřejmě přerušeno kvůli neshodám o devalvaci slovenské měny. S odvoláním na západního diplomata, který ma k tomuto jednání blízko, to napsala z Bratislavy agentura Reuter. Sedmičlenná delegace MMF, která přijela do Bratislavy v pondělí jednat s představiteli vlády a Slovenské národní banky mimo jiné

USA verlosen wieder Visa

STUTTGART, 26. Februar (epd). Die US-Einwanderungsbehörde verlost auch in diesem Jahr wieder 40000 Einwanderungsvisa für Bürger aus bestimmten Ländern. Auch Deutsche können sich dafür in der Zeit vom 2. bis zum 30. März in den USA bewerben, teilt das Diakonische Werk mit Sitz in Stuttgart am Freitag mit. Die Bewerbung sei einfach und kostenlos. Wer ein solches Visum erhalte, müsse bei der US-Einwanderungsbehörde ein Arbeitsplatzangebot aus den USA vorweisen können.

Střelba na hranicích

CÍNOVEC: Za použití násili si podle dosavadních informací vynutily ve čtvrtek vstup do Německa na hraničním přechodu Cínovec posádky čtyř německých kamiónů, které se pokusily přejet ostatní čekající kamióny a dostaly se do protisměru. Když byl řidič prvního kamiónu policií vyzván, aby se s vozidlem vrátil

do svého pruhu, najel na hřídku a jednoho z policistů odhodil. Policisté nastříkali do oken vozu slzotvorný plyn, ale řidič jim pohrozil použitím zbraně. Po varovném výstřelu do vzduchu, který však kamióny nezastavil, vystřelili policisté proti vozidlu směrem na české území. Střely zasáhly přední sklo kabiny a kolo. Přesto kamióny pokračovaly v jízdě, přejely trubkovou zábranu a skončily v celníšti na německém území. Němečtí celníci údajně odmítli zasáhnout a kamióny prohlédnout. Na základě výsledků vyšetřování bude rozhodnuto i o případné diplomatické notě.

Deutschlands Bauern wollen jetzt Straußenvögel mästen

BILLERBECK, 1. März (dpa). Straußenvögel werden in Deutschland bald neben Kühen und Pferden grasen. Zur Zucht und Vermarktung des afrikanischen Laufvogels haben am Wochenende im westfälischen Billerbeck 60 Straußenhalter und solche, die es werden wollen, die Interessengemeinschaft Straußenhaltung e.V. gegründet. Vorerst werden die deutschen Straußenzüchter nur für den amerikanischen Markt produzieren. Denn dort ist die Nachfrage nach Straußenprodukten viel größer als das Angebot.

Entsprechend hoch sind die Preise: Für das kalorienarme und cholesterinfreie Fleisch werden 80 Mark je Kilogramm gezahlt und für ein erwachsenes Straußenpaar sogar bis zu 150.000 Mark. Welterunbildern fürchten die potentiellen Straußenzüchter für die langbeinigen Tiere nicht: Wenn es stürmt oder regnet, kommen die Vögel halt in den Stall. Sitz der Geschäftskammer ist die Landwirtschaftskammer in Herford.

„Überversorgung“ mit Atom-Material

STOCKHOLM, 1. März (dpa/AP). Nach Erhebungen des schwedischen Friedensforschungsinstitutes Sipri (Stockholm International Peace Research Institute) gibt es weltweit etwa 1000 Tonnen Plutonium und 1300 Tonnen hochangereichertes Uran. Beide radioaktive Elemente sind die Schlüsselstoffe zum Bau von Atombomben: Wenige Kilogramm genügen, um eine nukleare Waffe herzustellen. Vor allem Plutonium ist hoch giftig und hat eine extrem lange Halbwertszeit von mehreren zehntausend Jahren.

Der Studie zufolge verfügen die Staaten der ehemaligen Sowjetunion mit 125 Tonnen und die USA mit 112 Tonnen Plutonium für Atomwaffen mit Abstand über die größten Vorräte. Es folgen Großbritannien (elf Tonnen), Frankreich (sechs Tonnen) und die Volksrepublik China (2,5 Tonnen). Der größte Teil des Plutoniums und Urans befindet sich also in den Händen der sogenannten Atomkräfte: USA, Ex-Sowjetunion, Großbritannien, Frankreich und China.

Ein Fünftel des gesamten Plutoniumbestandes befindet sich jedoch in anderen Staaten, heißt es weiter. So sollen Israel mehr als 330 Kilo Plutonium und Indien mehr als 290 Kilo besitzen. Indien und Pakistan verfügten möglicherweise über genügend Material, um zusammen mehr als 120 Atomwaffen herstellen zu können.

Bei dem fast ausschließlich für militärische Zwecke verwandten hochangereicherten Uran seien die Staaten der Ex-UdSSR mit 720 Tonnen und die USA mit 550 Tonnen die klar dominierenden Staaten vor Frankreich und China (je 15 Tonnen) und Großbritannien (zehn Tonnen).

1992 gab es in zivilen Beständen den Angaben zufolge weltweit 778 Tonnen Plutonium. Pro Jahr kämen etwa 60 Tonnen aus abgebrannten Brennstäben von Atomkraftwerken hinzu.

Slowaken lehnen Eurochecks ab

Banken in der Slowakei nehmen neuerdings keine Eurochecks mehr an, weil die Handelsbank in Prag nicht mehr als Clearing-Stelle für den neuen Nachbarstaat tätig sein will.

Bier-Partei gerät ins Wanken

WARSCHAU, 1. März (Reuter). Die Polnische Partei der Bierliebhaber hat Probleme. Die Nachrichtenagentur PAP berichtete, auf einem Sonderkongress habe sie am Sonntag ihren Präsidenten, den Komödianten Janusz Rewinski, abgewählt. Zudem habe sie ihn wegen parteischädigenden Verhaltens und der Anlage von Parteigeldern in dubiose Geschäfte ausgeschlossen. Die Bierliebhaber hatten

Seit Oktober sind schon 29 Obdachlose erfroren

BIELEFELD, 1. März (AFP). In diesem Winter sind nach Angaben der Bundesarbeitsgemeinschaft Wohnungslosenhilfe in Deutschland bereits mindestens 29 Obdachlose erfroren. Zwischen Mitte Oktober und Anfang Februar seien 27 Männer und zwei Frauen auf Parkbänken, in Abbruchhäusern, Einkaufspassagen, an Bushaltestellen, in Höhlen oder Bretterver schlägen gestorben, teilte der Verband am Montag in Bielefeld mit. Er forderte deshalb, U-Bahn-Stationen und Bahnhöfe über Nacht offenzuhalten.

Die meisten Toten waren in Berlin zu beklagen, wo vier Menschen starben, je zwei Wohnungslose erfroren in Leipzig, Frankfurt am Main und Hamburg. Die Bundesarbeitsgemeinschaft weist darauf hin, daß es bei Todesfällen unter Wohnungslosen eine Dunkelziffer gebe. Im Winter zuvor waren nach ihrer Kenntnis zwölf Menschen gestorben.

Leichen erfrorener Häftlinge werden durch Eislöcher in einem sibirischen Fluß versenkt, der sie ins nördliche Eismeer treibt.

Zeichnungen eines KGB-Offiziers aus dem Archipel Gulag

Vieles von dem, was er gezeichnet hat, habe er selbst erlebt, sagt der ehemalige KGB-Offizier Danzig Sergejewitsch Baldajew, Autor etlicher Mappen von Zeichnungen, in denen Szenen aus dem Gulag und der Praxis des NKWD von seiner Gründung bis zum Tod Stalins festgehalten werden. Baldajew ist Mongolen und sein Vater war ein bedeutender Ethnologe, Sammler von volkskundlichen Gegenständen – und vor allem: ein „Volksfeind“, wie die Regimegegner seit Beginn des „Großen Terrors“ (R. Conquest) Ende der 20er Jahre genannt wurden. 1938 wurde er verhaftet, und der elfjährige Danzig Sergejewitsch wurde in ein Waisenhaus gesteckt. Nach der Demobilisierung 1948, sein Vater war inzwischen wieder freigekommen, wurde er für den NKWD, später für die Kripo rekrutiert.

Eine von der Kriminellen-Mafia praktizierte Todesstrafe: die „indische Marter“.

Danzig Sergejewitsch Baldajew

sich bei der Parlamentswahl von 1991 zur allgemeinen Überraschung unter den zehn bestplatzierten der 29 teilnehmenden Parteien wiedergefunden.

Die Partei war zunächst mit dem Ziel angetreten, das Biertrinken zu fördern. Delegierte warfen Rewinski nun eine politische Allianz mit den Liberalen vor. Außerdem habe er Parteimittel in eine neue Biersorte mit Namen „Präsident“ investiert, wobei sein Bild die Flaschenetiketten ziere.

Der Eiserner Steg kurz nach seiner Fertigstellung: An dem Haus des Brückenzöllners mußten Fußgänger zahlen, um nach Sachsenhausen zu kommen. Rechts neben dem Steg legte die Fahre an. Ihr Betrieb wurde bald eingestellt, nachdem mit der Brücke eine weitere Möglichkeit geschaffen worden war, den Main zu überqueren.

Samopaly versus novináři

Vedení ministerstva vnitra ČR ohlásilo veřejnosti nález samopalů. Televize přinesla na první pohled děsivé záběry hromad smrtonosného železa a občanova dušička se zatetelila v hrůze, že by snad automaty mohly být použity v našich zeměpisných šířkách. První pocity? Vděk policistům za dobře odvedenou práci. Druhý den však některé deníky začínají celý nález bagatelizovat. Zbraně jsou prý tak akorát na hraní a policie stejně dávno věděla, kde je hledat. Občan se podle nich stal jen obětí propagační akce páně Rumlovy.

Mezitím policisté nacházejí další tisícovku samopalů, tentokrát v Ostravě. Na scénu přichází znalec zhraní a po hodině plování a ohýbání v domácí dílničce rozstříli před televizní kamerou jedním z náhodně vybraných kulašnickových papírového paňácu. Hromada „plechových hraček“ opět získává ve veřejnosti respekt, stejně jako policejní akce.

Stalo se již tradicí našeho politopadového tisku posuzovat práci policie jen v rozmezí dvou extrémů. Naši ochránci veřejného pořádku jsou buď po zádech poplácávání pašáci, nebo neschopní gaunerů. Od akce Mošnov, přes Pardubickou, skinheadské pochody až po čištění Václaváku a romských doupat na severu Čech.

Policie zabavila bezmála tři tisíce samopalů a je veelku jedno, zda o jejich existenci věděla už dávno, či jestli jsou střelbyschopné všechny, nebo jeden. Zbraně byly majetkem lidí, kteří v minulosti již měli se zákonem co do činnosti a rozhodně samopaly neshromažďovali pro Šběrné survinu. Dnes jsou automaty pod policejní střechou, a to je na celém případu nejdůležitější.

lání RFE zrušily, Pavel Pecháček odpovídá: „To zatím skutečně nevím. Mám však výhodu, že se čím doma stejně v České republice jako ve Spojených státech.“

Osud RFE zatím nezpečetěn

PRAHA/MNICHOV (lum): „Myslím spíš na to, co budeme vysílat zítra nebo za týden,“ řekl nám včera ředitel českého vysílání Rádia Svobodná Evropa Pavel Pecháček k návrhu úřadu vlády USA ukončit činnost této stanice ke 30. 9. 1995. „Rád bych zdůraznil, že se zatím jedná jen o návrh, kte-

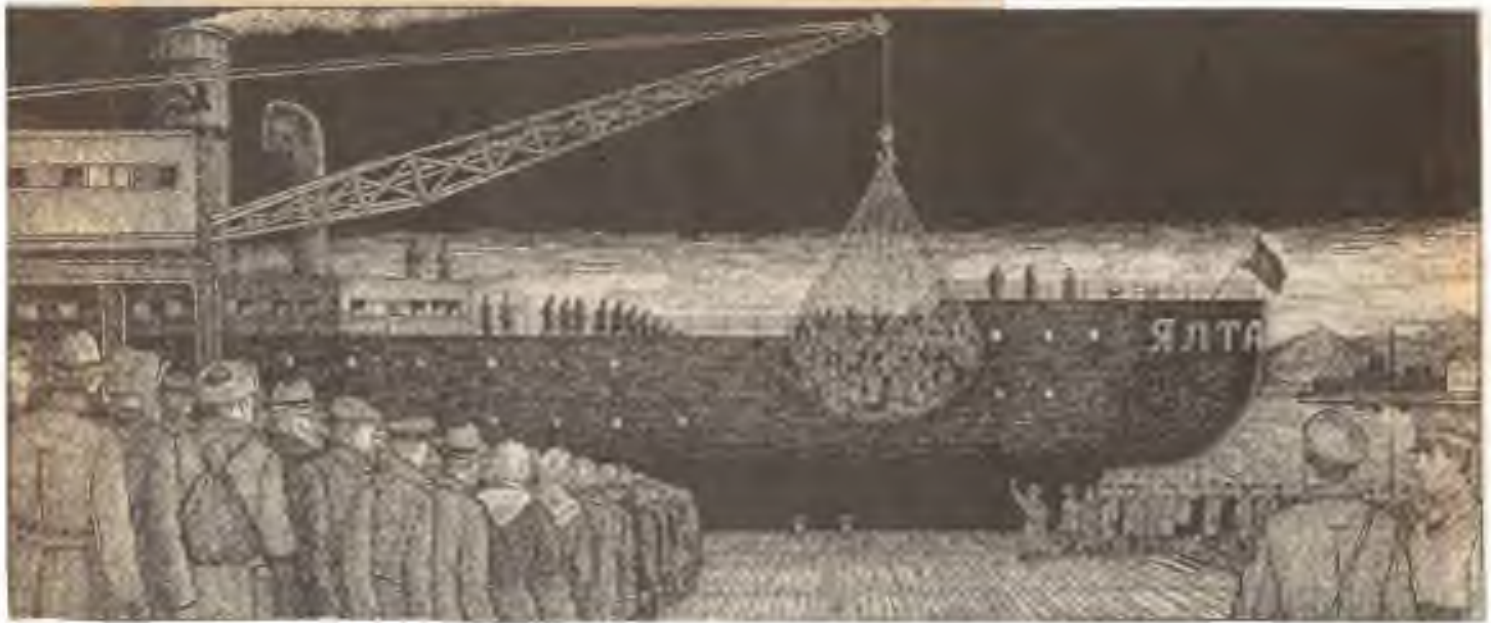
rý musí posoudit vládní experti pro zahraniční politiku a americký Kongres. Přesto považují za poctivé, že jsme o tom informovali už nyní,“ pokračoval P. Pecháček.

Podle jeho názoru vysílání Svobodné Evropy svůj význam mezi sdělovacími prostředky nově vzniklých a vznikajících demokracií zda-

leka neztratilo. Jak řekl, svědčí o tom i statistické průzkumy, hovorecí o vysokém procentu českého a slovenského obyvatelstva, které zahraniční vysílání pravidelně poslouchá. Podle něj je navíc v době rozpočtových úspor rozhlasové vysílání určitě levnějším způsobem, jak čelit diktátorům, než vojenské jednotky či základny.

Clintonova administrativa zdůvodňuje navrhované opatření potřebou snížit deficit amerického státního rozpočtu, který v loňském roce představoval sumu 325 miliard dolarů. Činnost rozhlasových stanic Svobodná Evropa a Svoboda, denně vysílajících pro 24 zemí Evropy a stály bývalého SSSR, stojí každoročně 270 milionů dolarů.
Na naši otázku, čím by se zabýval, pokud by USA skutečně vyst-

Im Hafen von Wanino wurden Häftlinge auf den „Ausflugsdampfer“ Jalta verladen; später wurden Metallkäfige benutzt für 50 bis 60 Menschen.

Рокнас.
м. ст.
155 и 156

Nächtlicher Abtransport der „Volksfeinde“, die von ihren Kindern beim NKWD-„Verhör“ denunziert worden waren.

Häftlinge wurden an einen Holzstamm gebunden und eine Treppe mit 365 Stufen hinabgestürzt.

„Maulstopfen“ war die Strafe für „Volksfeinde“, die es gewagt hatten, gegenüber der Lagerleitung oder den Anführern der Kriminellen-Mafia den Mund aufzumachen.

Devizou stabilizovaná ekonomika

PRAHA (čtk, ska): Česká vláda nehodlá získávat zahraniční investice zvláštními stimulačními opatřeními, ale vytvářením stabilizovaného hospodářství. Vyplynulo to ze zahajovacího vystoupení premiéra Václava Klause na Evropském bankovním fóru, kterého se od pondělí v Praze účastní na tři stovky odborníků z bankovní a finanční sféry. Cílem této akce, jež má být obdobou každoročního Světového ekonomického

fóra v Davosu, je zprostředkovat kontakty a spolupráci mezi experty postkomunistických zemí s jejich západoevropskými protějšky.

Podle prezidenta Evropské banky pro obnovu a rozvoj J. Attaliho prožívají některé postkomunistické země období, kdy hrozí nebezpečí vítězství mafie na trhem. Viceprezident komise Evropského společenství H. Christopherson prohlásil, že na přijetí bývalých komunistických zemí do ES nebude mít vliv, jestliže podají žádost samostatně nebo ve skupině. Každá ze-

mě musí, podle jeho slov, obhájit vstup do ES sama. Již v roce 1996 by mohlo být zahájeno jednání s dalšími uchazeči o členství. Pokud jde o ekonomický vývoj, H. Christopherson se vyslovil pro důslednější aplikaci trhu, zejména pak pro nekompromisní uplatňování bankrotů krachujících neefektivních podniků. Ze strany slovenského ministra financí J. Tótha zazněla informace, že zahraniční banky na Slovensku, které budou získávat kapitál v zahraničí, dostanou pěti až desetileté daňové úlevy.

Im Folterkeller des NKWD: Plakate: „Es lebe Stalin“ — „Hier werden Zungen gelöst“ — „Tod den Volksfeinden“.

Poldi nezahyne

KLADNO (pef): »V Poldi se hraje o klid, zaměstnání a mír v tomto státě.« řekl na včerejší tiskové konferenci v Poldi Kladno Josef Kotouč, předseda odborového svazu OS KOVO. Poldi Kladno, a. s. potřebuje v nejbližší době zajistit urgentní platby a závazky v rozsahu 400 miliónů korun. »Tyto závazky by při nesplacení mohly ohrozit i chod dceřiných společností,« uvedl generální ředitel ing. F. Vágner. Poldi Kladno se nedávno dostala do druhotné platební neschopnosti a neměla na splacení dluhu Českým energetickým závodům. V této situaci se společnost ocitla díky nedobytnosti svých pohledávek u některých podniků. »Dnes poskytujeme naše výrobky jen těm odběratelům, kteří jsou sol-

ventní. Dluhy se tak již nebudou zvětšovat. Ale myslím si, že Poldovka zahynout nemůže,« řekl František Vágner.

JAKÝ JE KURS?

Británie	1 GBP	43.55	(43.72)
Francie	1 FRF	5.39	(5.39)
Itálie	1000 ITL	18.97	(19.20)
Rakousko	1 ATS	2.58	(2.58)
SRN	1 DEM	18.21	(18.18)
Švýcarsko	1 CHF	19.83	(19.82)
USA	1 USD	29.57	(29.62)

Kurs slovenské koruny 24.2.93

Čs. obchodní banka	90.00	94.00
Česká spořitelna	88.00	93.00
Komerční banka	80.85	84.15
Agrobanka	81.00	86.00
Investiční banka	80.00	85.00

Als „Volksfeinde“ verurteilte Häftlinge müssen, wo Baracken fehlten, in Wolfsgruben übernachten.

Während des Transports kaufen Kriminellen-Häftlinge der Eskorte weibliche „Lebendware“ ab.

»Samopalíci« ve vazbě

PRAHA: Ve vazbě je od včerejšího odpoledne jako obviněný z nedovoleného ozbrojení majitel firmy Efrata, která spolu s firmou Real vlastní více než 2500 samopalů, zajištěných v posledních dnech policíi. Stejně je stíhán i majitel firmy Real. V bytech obviněných a dalších prostorách vykonala včera policie domovní prohlídky. Třetí obviněný je armádní pracovník, který je důvodně podezřelý, že firmám zbráně opatřil. Majitele firmy Efrata Zdeňka Petružálka (33) vzal včera do vazby soudce obvodního soudu pro Prahu I. Přikaz k zatčení majitele firmy Real Františka Chláne (47) vydal soudce pro Prahu 5 proto, že nebylo možno zjišťovat přítomnost obviněného u výslechu.

ZA MĚSÍC TOMU BUDE ROK, CO VYSLO PRVNÍ ČÍSLO ČESKO SLOVENSKEHO TYDENIKU MOSTY. NAVŠTÍVILI JSME V TĚCHTO DNECH V BRATISLAVĚ JEHO SEFREDAKTORKU SONU CECHOVOU.

Mosty vznikly jako časopis usilující o společný stát, v léte po volbách jste zase byli pro referendum. Vlastně jste prohráli. Jaké to má pro vás důsledky?

Neuvěřitelné. Stoupá počet předplatitelů, po Novém roce přicházelo sto přihlášek denně. Naklad máme deset tisíc, ale má tendenci se zvyšovat. Jak nás informoval demograf V. Šrp, v obou nyníjších státech žije dnes na dva milióny lidí, kteří vyvorili příbuzenské svazky Čechů a Slováků. Mnozí z nich o nás zatím nevědí.

Jak vidíš budoucnost československých vztahů?

Za totality se taky říkalo, že se už ničeho nedožijeme... Já na naše opětovné spojení věřím, je to víra z mého nitra.

V Čechách teď leckeré časopisy žijou a bojí se o svou existenci, na Slovensku zanikly či jsou v aktuálním ohrožení Aréna, Slovenské pohľady, Sme na... Jak vidíš z tohoto hlediska budoucnost Mostů?

Kupodivu ne špatně, zatím peníze máme. Můj syn Vlado Čech, který nám dělá ředitele, v minulých letech velice pomohl jednomu podnikovi: je matematik a objevil, že jim vinou chyby na počítači unikají milióny. Nemohl za to dostat žádnou odměnu, jako charitista nesměl na seznamu odměněných nikdy figurovat. Když ale před rokem začal podnikat, zajistil mu velice výhodnou půjčku. On jako praktický matematik z její části nakoupil tiskařské stroje, které hned začal pronajímat. Takže každé číslu je zaplacené a ještě zbývá. Věříme, že naklad se brzy zvýší, už jsme pro to cosi udělali.

Podle výzkumu, který provedl Institut pro výzkum veřejného mínění v první únorovém týdně, mu důvěřuje 71 procent ze sledovaného vzorku 779 občanů ČR od 15 let. Pravděpodobně byl tento výsledek ovlivněn diskusí kolem možné kandidatury J. Stráského na funkci prezidenta. Na druhou příčku pomyslného žebříčku popularity vystoupil prezident Václav Havel, kterému důvěřuje 67 procent dotazovaných. Třetí je s 62 procenty ministr Vladimír Dlouhý, kterému „šlape na paty“ s 61 procenty premiér Václav Klaus. Páté místo obsadil místopředseda vlády Jan Kalvoda. Vyslovilo mu důvěru 57 procent respondentů. Teprve na šestém místě se objevil politik, který nepatří k vládní koalici — Jiří Dienstbier. Získal důvěru 55 procent dotazovaných. Naopak nejméně populární mužem je předseda republikánů Miroslav Sládek — nedbývá mu 77 procent občanů. Jen o dvě procenta občanů méně než věří bývalému místopředsedovi ODS

Miroslavovi Mackovi. Bronzovou medaili nepopularity získal podle průzkumu IVVM předseda KSČM Jiří Svoboda, kterému nedůvěřuje 58 procent obyvatele.

Stráský přeskočil Havla

PRAHA (dne): Na první příčku v žebříčku popularity politiků se začátkem února vyhoupl bývalý premiér ČSFR a dnešní ministr dopravy Jan Stráský.

Není to tajemství?

Naš velký příznivce Jiří Suchý chystá český televizní seriál pod názvem »Mosty mají hosty«. Bude ho zodarma režisovat Raduz Čmčera, náš další příznivce...

A na Slovensku?

Vymysleli jsme akci česko-slovenské vikendy. Nejdřív kdekdo říkal, že nebude zájem, nikdo se nepřihlásí. Zájem je naopak veliký, lidí na obou stranách nabízejí byty, společnost průvodcovské služby. A předešlím se o nás uchází slovenská televize: Fero Fenčič chce tyhle výměnné rodinné akce natáčet jako dokumenty a vysílat.

Která jména se už vlastně kolem Mostů vyskytla?

Vlastně všechna významná. Vyjmenovat nelze všechny, ale z Čechů třeba Václav Havel, Pavel Tigrid, Ludvík Váculík, Petr Pithart, Jiří Grygar, Jan Šimsa, Jiřina Štiklová, Jaroslav Opat, Ivan Klíma, Milan Jungmann... Ze Slováků Milan Lasičca, Miro Kusý, Lubomír Durovič, Juraj Charvát, Rudolf Chmel, Ladislav Kováč, Martin Ponibjak, Martin Simečka, Anton Hajduk... Napadá mě, že ani jedna opravdu tvůrčí osobnost na Slovensku nepatří k separatistům.

Mostům se v Čechách někdy vytýká, že se příliš snaží naše vzájemné vztahy harmonizovat, vidět je idylickější.

Goethe kdysi říká, že když lidi vidíme, jaci jsou doopravdy, děláme je horšími. Když je vidíme lepší, dáváme jim šanci se takovými stát. S muži mi to vycházelo vždycky...

Jak se vlastně utvářel tvůj vztah k Čechům?

Považuji se za vrstevníka Ferdý Mravence. Otec byl hwiez-doslovavec, to už říká dost. Rodiče kupovali Lidové noviny,

Statistická zpráva o vývoji české ekonomiky v loňském roce nabídl mnoho údajů, které leccos naznačují pro tento rok. Pro laika není snadné je dešifrovat. Viceguvernér České národní banky Pávek Kysilka s námi hovořil o tom, co hrálo v loňské ekonomice největší roli a co můžeme očekávat letos.

Převodní úvahy pro rok 1992 nepočítaly se situací po volbách, které odstartovaly dělení republiky. To ovlivnilo všechny procesy v ekonomice. V důsledku očekávání rozpadu ČSFR došlo totiž k vyššímu čerpání devizových rezerv, hlavně ze slovenské strany, k menšímu přílivu investic, k poklesu česko-slovenského obchodu a zhoršení platebního důchopu. Přesto realita splnila očekávání vládních ekonomů, a to takovou měrou, jaká odpovídá prognózám ve stabilizovaných ekonomikách. Podle P. Kysilky se ekonomičtí experti trefili zejména do míry inflace a rozpočtového hospodářství v ČR, lépe než se očekávalo, dopadla platební bilance.

Na druhé straně ovšem nedošlo k zahájení druhé fáze ekonomické transformace, která znamená obrát v efektivnosti chování podniků. Důvodem bylo odložení platnosti zákona o bankrottech, zpoždění tempa privatizace a zaneprázdněnost mnoha institucí státoprávními jednáními. »Pro podniky také chybělo prostředí, které jim letos přineslo zavedení nové daňové soustavy.« Na otázku, zda jsme se loni už skutečně odrazili od ekonomické ho dna a můžeme očekávat oživení ekonomiky, viceguvernér ČNB řekl: »Růst nastal jen v některých sektorech, např. ve stavebnictví, ale vývoj signalizuje, že k celkovému oživení ekonomiky by mohlo dojít ve 3. nebo 4. čtvrtletí. Četkové by hrubý domácí produkt mohl vzrůst letos o jedno procento.« Slibný neinflační vývoj ovšem představitel ČNB podmiňuje dvěma předpoklady. Jednak, že se podaří udržet nižší nárust mezd, než je předpokládána památnoprocentní míra inflace, a pak, že u našeho největšího obchodního partne-

rá, Německa, a v dalších zemích ES nedojde k recesi. »Držení mezd na uzdě se může zdát někomu asociální, ale jejich příslušným zvýšením by podniky ztratily konkurenceschopnost kvůli zdražení svého zboží. V konečném důsledku by to vedlo k bankrotům a propuštění. Recese u našich sousedů by nás pak připravila o velkou část exportu.«

Nezaměstnanost, která loni dosáhla 2,5 procenta, vzroste letos podle odhadu P. Kysilky na průměrných 5—6 procent, jako důsledek zákona o bankrotech a též efektivnějšího hospodářství. V této souvislosti je nutné uvolit podmínky pro pohyb obyvatele za pracovními příležitostmi, v prvé řadě ustavit trh s byty, nejlépe přechodem na ekonomické nájemné. »Opět se to může zdát asociální, ale bez trhu s byty si ekonomické oživení a boj proti nadměrné nezaměstnanosti nelze představit, prohlásil viceguvernér.«

MOSTY PŘES NEJMLADŠÍ HRANICI

časné době líbí?

Máme skvělý politický kabinét, dovedeme se na sebe podívat s humorem a sami sobě se za smát. To u vás dnes myslím trochu chybí.

Koho bys nám doporučila?

Třeba Studio S, tragikomedii Stana Radiče »Zimna predstavienia«. Už proto, že Noga tam nádherně paroduje Mečiara. Vidíš nějakou šanci české kultury na Slovensku, kterou v téhle době nevyužíváme?

Jistěže. Mělo bysťe u nás daleko víc prodávat české knihy. Tady se četly vždycky a je o ně zájem stále, po celém Slovensku. Jenom nabídka bohužel ošťabla, novi nakladatelé o tom nejspíš nevědí.

Jak by mohli na slovenský trh proniknout?

Ať inzerují v Mostech, zájemci o vaši kulturu je čtou. Jedna stránka stojí 25 tisíc a adresu máme Radvanská 1, 814 99 Bratislava 1.

Přála se a zčeštila JANA ČERVENKOVÁ

K oživení dojde ve 3. čtvrtletí

Na druhé straně ovšem nedošlo k zahájení druhé fáze ekonomické transformace, která znamená obrát v efektivnosti chování podniků. Důvodem bylo odložení platnosti zákona o bankrotech, zpoždění tempa privatizace a zaneprázdněnost mnoha institucí státoprávními jednáními. »Pro podniky také chybělo prostředí, které jim letos přineslo zavedení nové daňové soustavy.« Na otázku, zda jsme se loni už skutečně odrazili od ekonomické ho dna a můžeme očekávat oživení ekonomiky, viceguvernér ČNB řekl: »Růst nastal jen v některých sektorech, např. ve stavebnictví, ale vývoj signalizuje, že k celkovému oživení ekonomiky by mohlo dojít ve 3. nebo 4. čtvrtletí. Četkové by hrubý domácí produkt mohl vzrůst letos o jedno procento.« Slibný neinflační vývoj ovšem představitel ČNB podmiňuje dvěma předpoklady. Jednak, že se podaří udržet nižší nárust mezd, než je předpokládána památnoprocentní míra inflace, a pak, že u našeho největšího obchodního partne-

Soulad s politikou koalice

Vignette billiger Benzin 6 Pf rauf

PRAHA: Prezident České republiky Václav Havel včera přednesl první projev před českým parlamentem. Jeho řeč byla zaměřena především k nové státní existenci ČR a jejím vyhlídkám. Václav Havel vyzdvihl duchovní a mravní principy, od nichž by se podle jeho názoru měla odvíjet budoucnost českého státu.

Zároveň odsoudil silící projevy rasismu, cynismu a jiné formy negativních jevů.

Prezident dále zdůraznil nutnost důsledně, ale kulturně se vyrovnat s minulostí. Připomněl, že lidé, kteří vzdorovali totalitní moci, musí být odškodněni.

Václav Havel kladně ohodnotil postup ekonomické reformy, zahraniční politiky a dalších oblastí společenského a politického života. Kriticky se však vyjádřil ke stavu životního prostředí.

»Nevytýkám projevu nic, protože splnil základní pohledy na politiku,« řekl nám po prezidentově řeči místopředseda vlády Jan Kalvoda (ODA). Petra Buzková (ČSSD) se

ztotožnila s V. Havlem, když zvýraznil potřebu koncepčního a rychlého řešení stavu životního prostředí nejen v severních Čechách, ale v celé ČR. Obecně bez zásadních výhrad hodnotili prezidentovy názory v kuloárech českého sněmu i poslanci ODS.

Reprezentanti Levého bloku však kritizovali příliš obecné pojetí představa o zahraniční politice, ekonomickém vývoji a sociální síti. Navíc postrádali zmínky o koncepci územně správního členění ČR.

Václav Havel názory poslanců komentoval slovy: »Domnívám se,

že můj projev byl v souladu s politikou koaliční vlády.«

Ještě před svým vystoupením se prezident setkal se členy politického grémia sněmovny. Předmětem debaty byl způsob jeho komunikace s parlamentem. Václav Havel projevil zájem účastnit se schůzí sněmovny a jednotlivých výborů. Dohodl se s poslanci, že se bude každý měsíc setkávat s předsedou a místopředsedy parlamentu.

Prezident na členy grémia apeloval, aby poslanci urychleně zákonem zřídili Ústavní soud a přijali nový zákon o Kanceláři prezidenta republiky. Sněmovna by podle Václava Havla rovněž měla rozhodnout, zda platí lustrační zákon v té podobě, jak ho schválilo FS, nebo po změnách Ústavního soudu ČSFR, který rozhodl o vypuštění odstavce, kde se za spolupracovníky StB považovali i kandidáti tajně spolupráce.

Die Autofahrer werden ab 1994 doppelt abkassiert – durch Autobahngebühren (Vignette) und höhere Mineralölsteuer.

Diese Vorentscheidung fiel gestern in einem Gespräch der CDU/CSU-FDP-Verkehrsexperten mit Minister Krause.

Kanzleramtsminister Friedrich Bohl (CDU) zu BILD: „Ich rechne mit einer Mischlösung aus Mineralölsteuer-Erhöhung und Autobahngebühr ab 1994. Mit Sicherheit wird die Vignette aber nicht 360 Mark jährlich kosten, sondern erheblich weniger.“

Nach BILD-Informationen ist jetzt eine Jahresgebühr für die Vignette von 180 Mark (50 Pfennig/Tag) im Gespräch. Die Monatsgebühr soll rund 30 Mark, die Wochen-Vignette 12,50 Mark betragen.

Die Mineralölsteuer soll um 5 bis 6 Pfennig/Liter steigen. Mehreinnahmen: bis zu 8 Milliarden Mark.

Kradou se hlavně Audi a VW

ČESKÁ LIPA: V průměru deset kradených a zajištěných aut denně čeká na policejním dvoře v České Lípě na svého majitele. Jen za leden zde zaznamenali 43 případů krádeží aut, což je číslo dosud nebývale vysoké. Největší zájem mají zloději o značky Fiat a Volkswagen, někteří z nich si takto vydělávají slušné peníze.

Například podnikatel z Doks si koupil od soukromníka z Ústí n. Labem za půl miliónu korun AUDI 100, sepsal kupní smlouvu podle

všech pravidel, a zapomněl jen na maličkost — ověřit si totožnost partnera. Za týden mu kriminální policie sdělila, že auto je kradené a musí být vráceno původnímu majiteli. Důvěřivý obchodník ztratil nejen auto svých snů a iluze, ale zřejmě i půl miliónu, neboť po nepoctivém prodejci není ani stopy, protože jméno a adresa byly falešné. Překupníci kradených aut mají podle komisaře M. Dvořáka již dobré kontakty a kvalita falešných dokumentů je poměrně vysoká, takže se falzifikát při běžné kontrole často nerozezná. »Kromě toho

však na našich silnicích jezdí mnoho aut převezeneých na černo přes hranice s kradenými státními poznávacími značkami,« říká M. Dvořák. Mnozí se však i případy těch, kteří se chtějí jen svést a na rozdíl od překupníků si nevybírají jen lepší značky. V minulých dnech zajistila policie v České Lípě tři osmnáctileté mladíky, kteří si postupně vyzkoušeli šest aut, mezi nimi i jednoho trabanta. Podle komisaře Dvořáka se zvýšil počet krádeží, ale podstatně se snížil věk pachatelů.

Gorbi nicht nach Berlin

Berlin – Ex-UdSSR Staatschef Michail Gorbatschow siedelt nicht nach Deutschland über. Er demontierte Berichte, er wolle nach Berlin ziehen. Berlins Senat und eine Wohnungsgesellschaft hatten ihm bereits Wohnungen angeboten.

Reiselust ungebrochen

Berlin – Die Reiselust der Deutschen ist trotz herrschender Konjunkturlaute ungebrochen. In diesem Jahr rechnet die Branche mit einem Plus von fünf Prozent.

Desítky obviněných

PARDUBICE: Z trestného činu výhrůžství v souvislosti s vyšetřováním okolností policejního zásahu 31. října loňského roku při dostihu velká pardubická obvinil včera vyšetřovatel policie v Pardubicích 38 osob. Jsou podezřelí z toho, že neoprávněně vnikly na závodisté, aby zabránily staru hlavního dostihu. V současné době jsou stíháni také tři policisté pro trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele.

Quo vadis, Slovensko?

Český ministerský předseda Václav Klaus po setkání se slovenským prezidentem Michalem Kováčem uvedl, že je důležité, jak Slovensko vyřeší své nevyrovnané obchodní toky se světem. Zda devalvací měny, nebo omezením úrovně současného stupně liberalizace zahraničního obchodu.

Případné devalvací měny se slovenští politici a ekonomové brání zuby nehty, ačkoli by to znamenalo nejpřirozenější neadministrativní opatření k vyrovnání platební bilance. Před několika týdny dokonce viceguvernér slovenské ústřední banky Marián Tkáč prohlásil, že by slovenská koruna měla být revalvoována, protože by to mělo příznivé „psychologicko-politické“ účinky. V sobotu Slovensko svou neochotou k devalvací risklo i roztržku s

významnou světovou institucí — Mezinárodním měnovým fondem — jen proto, že se necítí být „banánovou republikou“.

Slovenští představitelé se raději chtějí spolehnout na administrativní prostředky usměrňování ekonomiky, ovšem originálně zdůvodněné. Podle ministra hospodářství SR Ludovíta Černáka by Slovensko mělo zavést dovozní přírůžku ve stejném rozsahu, jako měla bývalá federace do konce loňského roku. „Česká republika od ní k 1. lednu deklarativně ustoupila a nebudě mít vůli se k ní vracet,« zdůraznil. Předně je třeba upozornit, že od dovozní přírůžky ustoupily obě země na základě další liberalizace zahraničního obchodu. Dovozní přírůžku znají mechanismy GATT (Všeobecná dohoda o clech a obchodu) jako jedno z legitimních i když

netržních opatření na podporu udržení vyrovnané platební bilance. Její zavedení však předpokládá několika-měsíční konzultace s GATT, protože znamená vážnou změnu dovozního prostředí.

Jak uvedl L. Černák, dovozní přírůžka se má týkat spotřebních předmětů a zboží, které je spíše sezónního a mondénního typu. „Občané volají po ochraně trhu před brakovým zbožím,« řekl ministr.

Co bude znamenat dovozní přírůžka pro fungování celní unie? „Pokud budou obě strany dodržovat stanovená opatření, nevidím důvod, proč by měla celní unie zkolabovat v krátkém čase,« poznamenal ministr financí Ivan Kočárník.

Znovu o uprchlících

MNICHOV: Na nutnost širší spolupráce v kontrole uprchlické vlny, jakož i v překonávání organizované kriminality, se v pátek v Mnichově shodli ministři vnitra České republiky a Bavorska J. Ruml a E. Stoiber. Ministr Ruml tlumočil Stoiberovi stanovisko české strany, která klade důraz na komplexní celoevropské řešení uprchlického problému. Bez příslušných dohod s dalšími státy o vrácení utečenců do zemí jejich původu nepovažuje Česká republika za možné umožňovat tranzit pro uprchlíky, pro něž by se tak mohla stát „cizlovou“ zemí. E. Stoiber řekl, že česká strana je ochotna uzavřít smlouvu o uprchlících s Německem až poté, co budou dojednány obdobné dohody s Maďarskem, Ruskem, Polskem a dalšími východoevropskými partnery.

Prügel für Deutsche in Prag

PRAG, 2. März (dpa). Zwei dunkelhäutige deutsche Staatsbürger sind im Prager Stadtzentrum von zwei 18jährigen Skinheads angegriffen und verprügelt worden. Wie die tschechische Presse am Dienstag berichtete, mußten die zwei Deutschen ins Krankenhaus eingeliefert werden. Die Skinheads seien festgenommen worden. In den letzten Monaten meldet die tschechische Polizei immer häufiger Angriffe auf dunkelhäutige Touristen und Roma.

Kovac als Präsident vereidigt

BRATISLAVA, 2. März (AFP). Der erste Präsident der Slowakei, Michal Kovac, ist am Dienstag vereidigt worden. Bis auf den ukrainischen Präsidenten Leonid Krawtschuk, der verhindert war, wohnten alle Staatschefs der Nachbarländer der Zeremonie bei.

Steffi! Oh, wie bist du schön!

Bezaubernde Fälschung. Steffi Graf, wie von Edouard Manet (Wegbereiter der Impressionisten, starb 1883) gemalt.

IKOBY TA fotoKAPIE LEPSI JYLA...

3000 Tankstellen zu

Hamburg - In den nächsten sieben Jahren werden rund 3000 der 19.000 Tankstellen in Deutschland dichtmachen: zu hohe Kosten (300.000 bis 400.000 Mark) für eine umweltfreundliche Umrüstung.

Sehender Roboter

Seoul - Südkoreanische Techniker entwickelten einen Roboter, der nicht nur sehen kann, sondern auch Entscheidungen trifft. Vorteil: Er kostet nur ein Zehntel vergleichbarer US-Roboter.

ÚŘAD VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

118 01 Praha 1, E. Beneše 4

24. FEB. 93

V Praze dne 17. února 1993
Č.j. 22424/93-OSV

Vážený pane,

pan předseda vlády Vám děkuje za Vaše dopisy, ve kterých ho upozorňujete na užívání německého jména Tschechei pro nově vzniklou republiku. Těší ho, že máte zájem o dobrou pověst našeho nového státu a odmítáte Hitlerův termín z roku 1933.

Otázkou názvu se nyní zabývá i ministerstvo zahraničních věcí, kde se sleduje jak označují náš stát v jednotlivých jazykových oblastech. Mluvíci ministerstva zahraničních věcí uvedla, že není možné nikomu v zahraničí přikázat, jaký název má používat. To lze pouze doporučit. Skupina lingvistů a historiků z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy doporučuje v německých oblastech užívat výraz Tschechien, tak jak to činí např. v Rakousku.

Závěrem nám dovolte popřát Vám hodně zdraví a osobní pohody.

S pozdravem

Glückliche Franzosen

Paris - Neun von zehn Franzosen sind glücklich (Umfrage). Wichtigster Glücks-Aspekt: Liebe, bei 29 % der Befragten an erster Stelle. Es folgen: Gesundheit (21%), Familie (19%).

Glocken dürfen läuten

München - Glockengeläut, auch viermal pro Stunde am Tag, ist kein Lärm, urteilte das Verwaltungsgericht München. Ein Anwohner (46) hatte seine Gemeinde verklagt: „Ich kann nicht mehr aus-schlafen.“

Ing. Vladimír Krejčí
ředitel

odboru pro styk s veřejností

Gut fürs Büro: Bier, so klar wie Wasser

New York - Der Trend zu farblosen Getränken in den USA ist weiter auf dem Vormarsch. Nach durchsichtiger Coca- und Pepsi-Cola

Nach 39 Jahren Gewehr-Kugel ausgespuckt

London - 1954 kämpfte er in Kenia gegen die Guerillas der Mau-Mau - als britischer Soldat. Eine Gewehr-Kugel traf ihn in den Kopf, blieb dort 39 Jahre, wahn-

Sehender Roboter

Seoul - Südkoreanische Techniker entwickelten einen Roboter, der nicht nur sehen kann, sondern auch Entscheidungen trifft. Vorteil: Er kostet nur ein Zehntel vergleichbarer US-Roboter.

Deutsche und Polen haben in der letzten Zeit gelernt, miteinander umzugehen. Von einem Partnerschaftsverhältnis sind wir aber noch weit entfernt. Wenn unsere westlichen Nachbarn nach Warschau kommen, stellen sie immer noch Fragen, als wären sie in einem exotischen Land. Schlimmer: Selbst Politiker, die den Polen freundschaftlich gesinnt sind, neigen uns gegenüber zu Paternalismus und bringen wenig Verständnis für politische Probleme auf. Jüngstes Beispiel sind die Gespräche über die Asylregelung. Der deutsche Versuch, in Polen einen „Cordon sanitaire“ gegen die Flut von Flüchtlingen zu schaffen, der massive Druck auf unsere Regierung, in kürzester Zeit Entscheidungen zu treffen (die in Deutschland selbst seit Jahren diskutiert werden!), wirkt auf uns wie beträchtliche politische Arroganz.

Diese Psychologie der polnisch-deutschen Beziehungen sollte allerdings niemanden überraschen. Denn wie das jetzt veröffentlichte Protokoll (DIE WOCHE vom 18. Februar) zeigt, hat Bundeskanzler Kohl schon während der Einigungsgespräche 1990 nur seine eigenen Schwierigkeiten im Auge gehabt. Er hat offenbar die Position des polnischen Ministerpräsidenten Mazowiecki überhaupt nicht verstanden, nahm ihm übel, daß dieser auf einen Grenzvertrag mit Deutschland drängte. Dabei war die endgültige Anerkennung der Oder-Neiße-Grenze in Anbetracht der deutsch-sowjetischen Annäherung für uns von überragender Bedeutung.

Die Deutschen gehören zu Mitteleuropa und haben als östliche Nachbarn die Polen und Belaruss-

Wann nehmt ihr uns endlich ernst?

KAZIMIERZ WOYCICKI: Überheblichkeit und Arroganz bestimmen immer noch Deutschlands Politik gegenüber Polen

die sich ebenfalls als Mitteleuropäer betrachten. Nach ihrem eigenen Verständnis jedoch grenzen die Deutschen politisch an den Osten. Die Unkenntnis der deutschen öffentlichen Meinung über das, was östlich von Deutschland geschieht, läßt einen manchmal daran zweifeln, ob die Deutschen wirklich Partner im Osten wollen.

Das Verhältnis der Deutschen zu den Polen ist von Sentimentalität und Gewissensbissen geprägt. Was fehlt, ist hinreichendes Wissen über uns und die Behandlung Warschaus nicht nur als Ort durchaus freundschaftlicher Begegnungen, sondern auch ernster politischer Diskussionen. In den Augen der Deutschen sind wir ein Volk mit einer eigenen Kultur, aber keine Nation im politischen Sinn. In der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts, als sich die moderne deutsche Politik herausbildete, existierte kein polnischer Staat, und die Entwicklung Polens zum Subjekt der Politik hätte eine ernste Gefahr für die preußischen Interessen bedeutet. Diese Haltung fand ihren Niederschlag nahezu in der gesamten deutschen Geschichts-

schreibung, die nach dem preußisch-französischen Krieg entstand und die eine Apotheose der deutschen Einheit war. Sie ist das Reservoir deutscher Stereotypen über die Polen. Allerdings hängt das auch eng mit den Beziehungen Deutschlands zu Rußland zusammen. Geografisch grenzt Deutschland zwar an Polen, doch im allgemeinen politischen Bewußtsein ist das grundlegende

politische Subjekt östlich von Deutschland – Rußland. Naturgemäß betrachten die Nachbarstaaten jede Annäherung zwischen diesen zwei Großmächten mit Mißtrauen.

Durch die Vereinigung Deutschlands ist das europäische Gleichgewicht wieder zu einer Frage deutscher Machtfülle im Zentrum des Kontinents geworden. Wie schon

zu Zeiten Bismarcks steht Deutschland erneut vor dem Dilemma, was es mit der eigenen Macht anfangen soll. Die bloße europäische Idee wird die Deutschen von diesem Problem nicht erlösen.

Gelingt es nicht, zwischen dem Osten und dem Westen des Kontinents eine gewisse Symmetrie mit Deutschland in der Mitte zu schaffen, dann wird es auch kein dauerhaftes europäisches Gleichgewicht geben. Polen bei der Lösung gemeinsamer Probleme zu übergehen heißt, zu den alten Geschichtskonzeptionen zurückzukehren. Nach dem Zweiten Weltkrieg hat Deutschland sein Verhältnis zum Westen von Grund auf geändert. In der deutschen Kultur müßte nun ein tiefer Wandel im Verhältnis zu Mittel- und Osteuropa erfolgen.

Liebe deutsche Nachbarn! Wann nehmt Ihr uns endlich ernst?

KAZIMIERZ WOYCICKI (44) ist Chefredakteur der polnischen Tageszeitung „Zycie Warszawy“

Z projevu Václava Havla k poslancům parlamentu

Pane předsedo, paní poslankyně a páni poslanci, vážená vládo, vážení přítomní,

předstoupili-li dnes jako první prezident samostatné české republiky poprvé před vás, její první parlament, činím tak s plným vědomím zvláštní vážnosti této chvíle a zvláštní odpovědnosti, kterou mám k vám, kteří jste mne zvolili, i ke všem občanům naší republiky. Využiji této příležitosti úvaze o naší nové státní existenci a o jejích vyhlídkách.

To se mi však těžko může podařit, nerozhlédnou-li se nejprve po prostoru, v němž se ocitáme a v němž svůj stát budujeme.

Od chvíle, kdy přetekl pohár občanské trpělivosti, veřejnost se vzbouřila proti totalitnímu režimu a tento režim se zhroutil, uplynuly tři roky. Tři roky plně dramatických změn.

Dráhy, jimiž jsme byli obklopeni, jsme zrušili a naše země se otevřela demokratickému světu. (...) Velmi brzy jsme se stali z bezvýznamného sovětského satelitu nezávislou, důvěryhodnou a obecně respektovanou zemí.

I když dnes pochopitelně víme, co všechno jsme mohli udělat jinak a lépe, nemáme důvod mluvit o předechozí éře odmitavě. Položila základ všech systémových změn, které dnes uvádíme v život.

Česká republika má rozhodně načas navázat. (...)

Náš prostor je slibný

Jak patrně, prostor, v němž začínáme nový český stát budovat, je slibný. Aspoň pokud jde o jeho exaktně zjistitelné ukazatele a do ložitelná politická fakta, která ho vymezují.

spoluobčanů pochopila smysl a nutnost všech společenských změn, které uskutečňujeme, a data jim svůj souhlas, naposled v nedávných volbách. Je obdivuhodné, jak statečně, věcně a rozumně se lidé vyrovnávají s nejrůznějšími obtížemi, které vyplývají jak z rozdělení státu a jeho měny, tak z nového daňového systému, z úsporné rozpočtové politiky a vůbec ze všeho, co provází naši radikální ekonomickou reformu. Je obdivuhodné, jak rychle se ve společnosti probudil k životu potenciál podnikatelské tvořivosti a vůbec smysl pro tržní poměry.

Zároveň je ale zřejmé, že ovzduší, v němž žijeme, příliš zdravé není. Komunistický režim po dlouhá léta systematicky budoval určitou vlastní strukturu životních hodnot a jistot. Byla veskrze pochybná, zotročující, odcizující a nelidská, společnost však přesto byla domícena - tak říkajíc v rozporu se svým lepším já - si na ni zvyknout a osvojit si ji. Tato struktura se zhroutil.

Struktura jiná a lepší však dosud neexistuje a ani existovat nemůže. Z pochopitelných důvodů: takové hodnoty, jako je občanské vědomí a sebevědomí, občanská odpovědnost, důvěra ve vlastní síly a plně vědomí ceny svobody i všech jejich důsledků, nelze prostě vyhlásit a zavést. (...) Ziráta starého a ne-

své vlastní frustrace, aby si pak své ořesené sebevědomí léčili jeho promáslodováním. (...)

Nelze se spokojit sociologickým vysvětlením této atmosféry a uchýlit se naději, že to všechno je jen přechodné a dočasně. Nelze dokonce spoléhat ani na to, že lepší legislativa a kvalitnější výkon státní moci samy o sobě vše vyřeší. Je třeba čehosi víc: trpělivě vdechovat nového ducha do politiky a vůbec veřejného života, péstovat jejich kulturu a znovu a znovu obnovovat jejich duchovní a mravní dimenzi. (...)

minulostí nebo jako jejich živoucí výčitka svědomí. (...)

Tvorba kulturního státu

Všichni víme, že demokratický, právní a prosperující stát je v dnešním světě myslitelný jen jako stát v nejšířším slova smyslu kulturní. Tedy jako stát, který chápe přímo existenci význam, který pro jeho budoucnost mají takové oblasti, jako je školství, zdravotnictví, sociální péče, vědecký výzkum a kultura jako taková. Všichni víme, že i tyto oblasti se dnes u nás musí radikálně transformovat, odpoutat od státu, naučit se nespolehat jen na stát, že stát všechno automaticky zaplatí, a že se musí přizpůsobit úplně jiným podmínkám, než jaké měly dosud.

To ale opět neznamená, že pouhé mechanické snížení státních dotací samo zadělá všechno ostatní. Tak bychom mohli docela snadno vyhlásit a dítě. Isem přesvědčen, že i zde se musí

úspěšně hospodaření s penězi daňových poplatníků odvíjet od konkrétních transformačních koncepcí. Nejprve je třeba vytvářet legislativní předpoklady k tvorbě a využívání pluralitních zdrojů, odpoutaných od státního rozpočtu anebo jenen volně s ním spojených a jasné cílených, a potom teprve dotace snižovat. Jsou například školy, vědecké ústavy či kulturní instituce,

šiny, není to instituce, které občané svěřili ve všeobecných a přímých volbách rozhodující vliv politiku státu a její bezprostřední výkon. Ty jsou svěřeny vládě kontrovanému Parlamentem. To ale znamená, že prezident je pouhým formální dekorací státu. Je nepřímo voleným ústavním činitelem s velmi specifickým posláním a postavením. Jako ten, kdo jmenuje vládu, za jistých okolností rozpouští Poslaneckou sněmovnu a sám je po dobu svého funkčního období - nepočítám-li zvláštní případ velezrady - neodvolatelný, mý podle mého mínění být před vším prostředníkem kontinuitaty státní moci, hlavně v případě státní vládnoucí politiky nebo v případě politických tedy určitou zárukou politické stability v zemi, představitelem jednoty a integrity státu, jakousi konstancí politického systému, je »pevným bodem« či instancí »předvolání odvolání«. Z tohoto je ústavního postavení vyplývá, spíš než autorem konkrétních politikých řešení by měl být zárukou jejich legitimity, ochráncem jejich storu a pravdivé jejich tvorby, strážcem politické kultury, kterou tvorbu provází. (...)

Zvláštní odpovědnost

Zajistě si spolu se mnou uvědomujete zvláštní odpovědnost, kterou na nás leží. Uvádíme v život nově ústavní systém nově konstituovaného státu, zakládáme nový politický systém a vazby, zvyklosti a pravidla, která mu dáváme, přidruží možná jeho podobu dlouhá léta a desítky let. Nerozhodíme tedy jen o tom, jaký občanmy sami dáme svým funkcím a stitucím a jakou tvář všimným v

prestupují-li dnes jako první prezident samostatné české republiky poprvé před vás, její první parlament, činím tak s plným vědomím zvláštní vážnosti této chvíle a zvláštní odpovědnosti, kterou mám k vám, kteří jste mne zvolili. I ke všem občanům naší republiky. Využiji této příležitosti úvaze jich vyhlídkách.

To se mi však těžko může podařit, nerozhlednu-li se nejprve po prostoru, v němž se ocitáme a v němž svůj stát budujeme.

Od chvíle, kdy přejel pohár občanské trpělivosti, veřejnost se vzbouřila proti totalitnímu režimu a tento režim se zhroutil, uplynuly tři roky. Tři roky plně dramatických změn.

Dráty, jimiž jsme byli obklopeni, jsme zrušili a naše země se otevřela demokratickému světu. (...) Velmi brzy jsme se stali z bezvýznamného sovětského satelitu nezávislou, důvěryhodnou a obecně respektovanou zemí.

I když dnes pochopitelně víme, co všechno jsme mohli udělat jinak a lépe, nemáme důvod mluvit o přechodu éře odmítavě. Položila záklád všech systémových změn, které dnes uvádíme v život.

Česká republika má rozhodně načas navázat. (...)

Náš prostor je slibný

Jak patrně, prostor, v němž začínáme nový český stát budovat, je slibný. Aspoň pokud jde o jeho exaktně zjištělné ukazatele a doložitelná poliucká fakta, která ho vymezují.

Jenže jak je tomu s tou jeho složkou, o níž se dá stěžít něco exaktně měřit a prokazovat, ale která je neméně důležitá, protože teprve v ní se vlastně rozhoduje o tom, zda se cítíme ve své zemi dobře? Máme tím na mysli to, co by se dalo nazvat duší společnosti. V jakém je naše společnost vlastně duševním rozpoložení? Jinými slovy: jaké je v onom prostoru, o němž tu mluvíme, ovzduší?

Na tuto otázku pochopitelně neexistuje jednoznačná odpověď.

svým souhlas, naposled v nedávných volbách. Je obdivuhodné, jak statečně, věcně a rozumně se lidé vyrovnávají s nejrůznějšími obtížemi, které vyplývají jak z rozdělení státu a jeho měny, tak z nového daňového systému, z úsporné rozpočtové politiky a vůbec ze všeho, co provází naši radikální ekonomickou reformu. Je obdivuhodné, jak rychle se ve společnosti probudil k životu potenciál podnikatelské tvořivosti a vůbec smysl pro tržní poměry.

Zároveň je ale zřejmé, že ovzduší, v němž žijeme, příliš zdravé není. Komunistický režim po dlouhá léta systematicky hudoval určitou sobě vlastní strukturu životních hodnot a jistot. Byla veskrze pochybná, zotročující, odcizující a nelidská, společnost však přesto byla donucena - tak říkajíc v rozporu se svým lepším já - si na ni zvyknout a osvojit si ji. Tato struktura se zhroutil.

Struktura jiná a lepší však dosud neexistuje a ani existovat nemůže. Z pochopitelných důvodů: takové hodnoty, jako je občanské vědomí a sebevědomí, občanská odpovědnost, důvěra ve vlastní síly a plně vědomí ceny svobody i všech jejich důsledků, nelze prostě vyhlásit či zavést. (...) Ziráta starého a nepřítomnost nového probouzí ovšem v mnoha lidech pocit vzdychoprázdna, nezakotvenosti, prázdnoty a frustrace. Někteří téměř podvědomým stavům čelí tím, že volají po návratu vlády pevné ruky, která by zjedlnala zase pořádek. Jini berou pořádek rovnou do vlastní ruky. U mnoha lidí vyvolává toto vnitřní vakuum dojem, že je všechno dovoleno, a že tudíž mohou dát volný průchod všem svým špatným vlastnostem

Nelze se spokojit sociologickým vysvětlením této atmosféry a uchíličit se naději, že to všechno je jen přechodné a dočasně. Nelze dokonce spoléhat ani na výkon státní moci samy o sobě vše vyřeší. Je třeba čehosi víc: trpělivě vdechovat nového ducha do politiky a vůbec veřejného života, péstovat jejich kulturu a znovu a znovu obnovovat jejich duchovní a mravní dimenzi. (...)

Vyrovnat se s minulostí

Jedním z úkolů, s nimiž jsme se během uplynulých tří let nedokázali vskutku důsledně a přitom citlivě naši vlastní minulostí. Tento dluh přispívá k obecné nervozitě. A také v této oblasti se zatím prosazují spíš naše špatné tradice, než naše tradice dobré. Jako odstrašující příklad těchto špatných tradic mohou posloužit některé jevy z doby poválečné, od nemorálního stanoviska, daného větami typu »co bylo, bylo« nebo »co jsme si, to jsme si«, přes stejné nemorální hony na čarodějnice spojené s různými hanebnými excesy, až po kupčení s vlastní minulostí, kdy například pouhý konjunkturální příklon k nově nastupující totalitě proměňoval mnohé kolaboranty v odbojáře a skuteční odbojáři byli znovu pronásledováni nejednou

Všichni víme, že demokratický, právní a prosperující stát je v dnešním světě myslitelný jen jako stát v nejšířím slova smyslu kulturní. Tedy jako stát, který chápe přímo existenční význam, který pro jeho budoucnost mají takové oblasti, jako je školství, zdravotnictví, sociální péče, vědecký výzkum a kultura jako taková. Všichni víme, že i tyto oblasti se dnes u nás musí radikálně transformovat, odpoutat od státu, naučit se nespolehat jen na státní moci, hlavně v případě sdělovacích prostředků, které se automaticky zaplatí, a že se musí přizpůsobit úplně jiným podmínkám, než jaké měly dosud.

To ale opět neznamená, že pouhé mechanické snížení státních dotací samo zafixuje všechno ostatní. Tak bychom mohli docela snadno vyhlásit dětem, že i zde se musí uskromně hospodaření s penězi daňových poplatníků odvíjet od konkrétních transformačních koncepcí. Nejprve je třeba vytvářet legislativní předpoklady k tvorbě a využívání pluralitních zdrojů, odpoutaných od státního rozpočtu anebo jenen volně s ním spojených a jasné cílených, a potom teprve dotace snižovat. Jsou například školy, vědecké ústavy či kulturní instituce, které vědí, jak by se mohly v nových podmínkách ekonomicky udržet, kdyby k tomu měly zákonitě možnost. Vzáj jim dotaci a nedat jim zároveň tuž možnost, považují za velmi nebezpečné.

V této věci nám zůstala zákonodárná moc hodně dlužna. (...)

Funkece prezidenta

Na závěr bych se rád zmínil stručně o tom, jak rozumím ústavu a politickému postavení prezidenta

politiku státu a její bezpřetržitý výkon. Ty jsou svěřeny vládě kontrolované Parlamentem. To ale znamená, že prezident je pouhý formální dekoraci státu. Je nepřímo voleným ústavním činitelem s velmi specifickým postavením. Jako ten, kdo jmenuje vládu, za jistých okolností rozpouští Poslaneckou sněmovnu a sám je po dobu svého funkčního období - nepočítám-li zvláštní případ velezrady - neodvolatelný, naby podle mého mínění být přec všim prostředníkem kontinuity státní moci, hlavně v případě sdělovacích prostředků, které se automaticky zaplatí, a že se musí přizpůsobit úplně jiným podmínkám, než jaké měly dosud.

Zvláštní odpovědnost

Zajisté si spolu se mnou uvědomujete zvláštní odpovědnost, kterou si náš leží. Uvádíme v život nově ustavený systém nové konstituovaného státu, zakládáme nový politický systém a vazby, zvyklost a pravidla, která mu dáváme, budujeme státní instituce, které mají být v budoucnu dlouhá léta a desetiletí. Nerozhodujeme tedy jen o tom, jaký obsmy sami dáme svým funkcím a situacím a jakou tvář vskneme své práci a svým vzájemným vztahům, ale do značné míry i o tom, jaký obsah a jakou tvář budou mít v době, kdy budeme už dávno v střídání našimi následovníky. Je velká odpovědnost, ale zároveň historická příležitost, která jen i často někoho nepoká.

Přejí nám všem, ahychom této příležitosti využili dobře, nezklamali ty, kteří nám důvěřují, a zůstali věrni všem dobrým předstevním, s nimiž jsme přijali sv

»Lividace řadů měla také ekonomickou a kulturní stránku. Fierlinger ji nazval největším majetkovým přesunem od obsazení pohraničí a znárodnění průmyslu a pudy. Mužské řady vlastnily 429 a ženské 670 domů a klášterů. Kromě nich zabraly úřady několik desítek milionů korun na vkladních knížkách. Jen v českých zemích bylo v klášterech 1 800 000 knih. Národní galerie dostala 629 obrazů a 247 plastik. Umělecko-průmyslové muzeum na 1100 uměleckých předmětů. Výčet není zdaleka úplný, přitom velké množství kulturních hodnot bylo úplně nebo částečně zničeno.« Cito- váno ze studie komunistického historika Karla Kaplana, Církev a stát 1948–1956 v Československu, (vydáno v Římě, Křesťanská akademie, 1982.) Soudruha Kaplana rozhodně nemůžeme podezírat ze sympatií ke katolické církvi, jistě spíš naopak, ale přiznává-li rozkradení církevního majetku bývalý tajemník Pillerovy komise, který jako jediný historik v Československu měl přístup k těm nejlaj- nějším materiálům UV KSČ, jistě nikdo už nebude pochybovat o tom, kolik komunistických funkci- onářů zbohatlo při prvním velkém a legalním rozkradení církevního majetku. Vláda a parlament České republiky nyní rozhodují o restituci církevního majetku. Církevní řady a kongregace byly v roce 1990 obnoveny, leč většina jejich majetku je dodnes spravována vládou.

Z historie víme, že církev byla vždy dobrým hospodářem. Při příležitosti »bahanic« ve vládě, zda vrátí církví majetek či nevrátit, zeptali jsme se ing. Mojmir Kalného, ekonomického poradce biskupské konference České a Slovenské republiky na stav církevního majetku v současnosti.

Kde a v čem spočívá hlavní problém navrácení majetku církvi?

»Restituce představuje pro církev jednu z mála možností, které má, aby se snížila ekonomická závislost církve na státu. Aby mohla restituce řádně proběhnout, musí se naplnit a vytvořit dvě základní podmínky: přesně zjistit, co všechno má být restituováno a samotnou restituci náležitě legislativně připravit.

Mám-li po pravdě odpovědět na druhou otázku, co má být restituováno, vysvítá před námi určitý problém, neboť větší část církevního majetku byla znárodněna podle zákona o revizi první pozemkové reformy. Víme, že církev vlastnila přes 200 000 hektarů, z nichž část byla zabrána právě v roce 1947. Problém spočívá v tom, že tento zábor se uskutečňoval teprve po únoru 1948. Podle mé představy zákona o restituci církevního majetku, by mělo být všechno, co bylo státem zabráno po únoru 1948, vráceno původním církevním majitelům. Platnost převodu vlastnických práv z církve na stát lze zjistit jen konkrétním přezkoumáním každého jednotlivého případu.

Mý prozítím vychází teoreticky z toho, že církev by měla dostat všechno, tj. všech 200 000 hektarů. Pokud některé církevní pozemky byly zabrány legálně před rokem 1948, potom by podle zákona č. 142/1947 Sb. měla církev za ně dostat finanční náhradu.

Dojde k druhému rozkradení?

urání restituice. Kromě toho samozřejmě ještě existují pozemky a budovy konfiskované zákony vydanými po únoru 1948.«

Dnes můžeme vidět, co církev udělala pro zvelebení církevního majetku, který jí byl již navrácen, např. kláštery strahovský a břevnovský, kde rekonstrukce pokračuje na české poměry neobvyklým tempem. Za čtyři dva tři roky je uděláno víc než za posledních čtyřicet let. Cožpak si vládní úředníci a členové vlády neuvědomují, jaké břemeno odpadne státu, bude-li církev navrácen její právoplatný majetek?

»Obávám se, že vláda prozítím z tohoto hlediska celou záležitost nezkoumá. Všechny velké kláštery jako rajhradský, břevnovský nebo tepelský a další vybudovaly hospodářské objekty, jako jsou dvory, mlýny, pily, pivovary apod., které zhodnotily půdu a lesní produkci. Rajhradský klášter vlastnil navíc rozsáhlé vinné sklepy, o jejichž navrácení dosud benevolentním manéž usilují. V podstatě jejich majetek byl značný, zejména vlastnili lesy a z tohoto majetku financovali své kláštery. Připomínám slova rektora Nepomucena v Římě, monsignora Karla Vrány, že »majetek není hřích, pouze komunisté předstírají, že vlast-

ly, ať již to byli nemocní, staří, chudí nebo obyvatele obcí kolem klášterů a podobně.«

Kde je, podle vašeho názoru, onen »zakopaný pes« celého problému?

»Osobně se domnívám, že vláda nedomyšlela důsledky svého počínání. Neumožnil-li církvi alespoň částečně si financovat své potřeby, celá záležitost se obrátí proti vládě samotné. Nakonec, pod tlakem názorů veřejnosti a nebude-li chítit, aby se kostely rozpadly nebo snad zřítily věřícím na hlavu, bude muset vynaložit miliardové částky na jejich opravy. Přirozeně, dojde-li k velkým škodám; poškodí to její mezinárodní renomé. Restituice by

církví umožnila krytí naklady na opravu církevních staveb.«

Domníváte se snad, že »mládež nová, mládež Gottwaldova«, vychovaná v modrých košilkách a aetismu, v zesmrtňování církve, chápe kulturní dědictví a poslání církve?

»Rozhodně se nedomnívám, že aeti- sté chápou danou problematiku stejně jako křesťané. Zájem o turistický ruch a ohledy na domácí veřejné mínění i oficiální mínění Západu, přimutí vládu k názoru, že stát se o kulturní památky je povinnosti státu.

Jeden konkrétní příklad: V roce 1990 byl odhadnut vnitřní dluh na re- konstrukci a opravy církevních staveb celkem na 30 miliard. Zajímavé je, že

politické úrovní. Neexistuje jen mezi státem a církví, což je ve vztahu úplně normální, počínaje Bologni a konče Itálií. Problém ekonomického zabezpečení se vždy řešil při jednání státu a církvi. U nás tak není. K žádnému přímému je- jednáni nedošlo, pokud nebereme u ú- jedné setkání bývalého místopředs- dy federální vlády Jozefa Mikló- kady si pozval zástupce všech cír- ků jednání o tomto tématu. Byl i kysí pokus, který dohned postřá- kracování. Restituice církevního- jetku se dnes řeší jako problém- politickými stranami.«

Obyčklé české manýry. Jedná- o církvi bez cirkve... O vás, bez

»Tak úplně se to říci nedá, r- někteří politici konzultují s námi- problémy. Církev, jako taková, v- těchto jednání dosud nevstoupila- kdo jí nepozval a nikdo s ní pl- tím nejednal, kromě církevního- ke v ministerstva kultury. Církevní- bor je však součástí ministerstva- tury. Vypadá to tak, jako by ci- byla součástí kultury, což je nes- Vžádky a ve všech státech byly- ke v správně chápána jako duch- instituce zasahující svým usilov- chovní proměnu člověka dom- sfér života, věcné oblasti zdra- sociální péče atd. I když samoz- měla na vývoj kultury velký- Všude se proto uznává, že si zas- je, aby s ní jednal o její problem- stát jako takový. Zde však vyv- ještě druhý problém. Církev sam- nemůže bez Svatého stolce nic- nitivně dojednat. Je zde tedy- mezinárodní aspekt a proto si- lim, že problémy ekonomického- zabezpečení církve by měla vyře- řešit sama vláda.«

Děkuji za rozhovor.

PETR RADO

nejším materiálem UV... jisté nikdo...
onářů zbohatlo při prvním velkém a legálním rozkradení církevního majetku. Vláda a parlament České republiky nyní rozhodují o restituci církevního majetku. Církevní rady a kongregace byly v roce 1990 obnoveny, leč většina jejich majetku je do dnes spravována vládou.

Z historie víme, že církev byla vždy dobrým hospodářem. Při příležitosti »tahanic« ve vládě, zda vrátit církví majetek či nevrátit, zeptali jsme se ing. Mojmiru Kalného, ekonomického poradce biskupské konference České a Slovenské republiky na stav církevního majetku v současnosti.

Kde a v čem spočívá hlavní problém navrácení majetku církví?

»Restituce představuje pro církev jednu z mála možností, které má, aby se snížila ekonomická závislost církve na státu. Aby mohla restituice řádně proběhnout, musí se naplnit a vytvořit dvě základní podmínky: přesně zjistit, co všechno má být restituováno a samotnou restituci náležitě legislativně připravit.

Mám-li po pravdě odpovědět na druhou otázku, co má být restituováno, vyvstává před námi určitý problém, neboť větší část církevního majetku byla znárodněna podle zákona o revizi první pozemkové reformy. Víme, že církev vlastnila přes 200 000 hektarů z nichž část byla zabrána právě v roce 1947. Problém spočívá v tom, že tento zábor se uskutečňoval teprve po únoru 1948. Podle mé představy zákona o restituci církevního majetku, by mělo být všechno, co bylo slásem zabráno po únoru 1948, vráceno původním církevním majitelům. Platnost převodu vlastnických práv z církve na stát lze zjistit jen konkrétním přezkoumáním každého jednotlivého případu.

My prozatím vycházíme teoreticky z toho, že církev by měla dostat všechno, tj. všech 200 000 hektarů. Pokud některé církevní pozemky byly zabrány legálně před rokem 1948, potom by podle zákona č. 142/1947 Sb. měla církev za ně dostat finanční náhradu, kterou kvůli úmorovým událostem roku 1948 nedostala. Bude-li tedy vláda čít tento zákon z roku 1947, musí církev dostat za zmíněné nevrácené nemovitosti finanční náhradu. Mne třeba osobně překvapuje ujednání, že nedojde k finanční restituci, údajně podle dohody koaličních partnerů. Pokud bude vláda čít zákony, které byly přijaty ještě před příchodem komunistů k moci, měla by pozemky, které byly tehdy zabrány, uhradit církví formou finanční restituce a ty, které nebyly v dů-

Dojde k druhému rozkradení?

turalní restituce. Kromě toho samozřejmě ještě existují pozemky a budovy konfiskované zákony vydanými po únoru 1948.

Dnes můžeme vidět, co církev udělala pro zvelebení církevního majetku, který jí byl již navrácen, např. kláštery strahovský a břevnovský, kde rekonstrukce pokračuje na české poměry neobyčejným tempem. Za úby dva tři roky je uděláno víc než za posledních čtyřicet let. Cožpak si vládní úředníci a členové vlády neuvědomují, jaké břemeno odpadne státu, bude-li církev navrácen její právoplatný majetek?

»Obávám se, že vlada prozatím z tohoto hlediska celou záležitost nezkoumá. Všechny velké kláštery jako rajhradský, břevnovský nebo tepelský a další vybudovaly hospodářské objekty, jako jsou dvory, mlýny, pily, pivovary apod., které zhodnocovaly půdu a lesní produkci. Rajhradský klášter vlastnil navíc rozsáhlé vinné sklepy, o jejichž navrácení dosud benediktini nemají usilují. V podstatě jejich majetek byl značný, zejména vlastnili lesy a z tohoto majetku financovali své kláštery. Připomínám slova rektora Nepomucena v Římě, monsignora Karla Vrány, že »majetek není hřích, pouze komunisté předstírají, že vlastnit je hřích«. Ve skutečnosti vlastnit majetek je odpovědnost, jak s ním nakládat. Církev byla vždy doboým hospodářem a její cíl byl, aby byl užíván nejen ve prospěch kláštera, ale také širších vrstev, které pomohou podlebova-

Nesmírně zdevastovanému areálu kláštera v Teplé se pomalu vrací tvář minulosti. Díky úsilí rehoľníků tak bude moci stále šířiti plnit své poslání. Zda opravdu beze zbytku,

Jeden konkrétní příklad: V roce 1990 byl odhadnut vnitřní dluh na rekonstrukci a opravy církevních staveb celkem na 30 miliard. Zajímavé je, že

někteří politici konzultují s námi ty problémy. Církev, jako taková, v těchto jednáních dosud nevyšoupla, kdo ji nepozval a nikdo s ní proutím nejednal, kromě církevního odboru ministerstva kultury. Církevní odbor je však součástí ministerstva kultury. Vypadá to tak, jako by církev byla součástí kultury, což je nesmysl. Vztahy a ve všech státech byla církev správně chápána jako duchovní instituce zasahující svým úsilím v duchovní proměně člověka do mnohých sfér života, včetně oblasti zdravotní a sociální péče atd. I když samozřejmě měla na vývoj kultury velký vliv. Všude se proto uznává, že si zaslouží, aby s ní jednal o její problematice stát jako takový. Zde však vyvstává ještě druhý problém. Církev samotná nemůže bez Svatého stolce nic dělat, niti vně dojednat. Je zde tedy ještě mezinárodní aspekt a proto si myslím, že problémy ekonomického zajištění církevního majetku by měla vyřadit sama vláda.

Děkuji za rozhovor.
PETR RADOS

v roce 1991 byl odhadován přímou z turistického ruchu na jednu miliardu dolarů, což je stejná částka, jako třicet miliard korun. Zájem zahraničních turistů je především o církevní památky, proto by bylo snad vhodné, aby stát ze zisku z turistického ruchu určitou část věnoval na udržování právě těchto církevních památek.

S tím úzce souvisí i lhostnné zabezpečení církve. Na většinu oprav venkovských kostelů, far, kaplí přispějí největším dílem právě věřící, přestože podle dosud platných zákonů by všechno měl hradit stát...

»O ekonomické zabezpečení církve ve se zatím jedná výhradně jenom na

Zukunft für die Russen düster

Ein Drittel erwartet binnen eines Jahres wieder eine Diktatur

MOSKAU, 4. März (AP). Nach einem Jahr politischer Grabenkämpfe und wirtschaftlicher Reformen, die Millionen Menschen verarmen ließen, versicherten einer am Mittwoch veröffentlichten Umfrage zufolge fast 60 Prozent der Russen, daß es ihnen unter dem Kommunismus besser gegangen sei. Ein Drittel der Befragten erwartet, daß binnen eines Jahres in Rußland wieder eine Diktatur herrschen werde. Die von der EG unterstützte Umfrage in 18 Ländern Mittel- und Osteuropas zeigt eine tiefe Unzufriedenheit mit Demokratie und wirtschaftlichen Reformen. Anfang November 1992 waren 18469 Menschen befragt worden.

Besonders unzufrieden sind die Russen. Drei Viertel der Befragten waren hier mit der Entwicklung der Demokratie unzufrieden. Im übrigen Osteuropa äußerten sich 69 Prozent ähnlich. Im Gegensatz zu den Russen (59 Prozent) stimmten in Osteuropa aber nur 27 Prozent der Auffassung zu, daß es ihnen unter dem Kommunismus besser gegangen sei. In Rußland sprachen sich 44 Pro-

zent gegen die Marktwirtschaft aus, 37 Prozent waren dafür. Im übrigen Befragungsgebiet waren 38 Prozent gegen und 44 Prozent für die Marktwirtschaft. In Rußland erklärten aber auch 38 Prozent, daß ihnen die wirtschaftlichen Reformen nicht schnell genug gingen; für 20 Prozent waren sie zu schnell.

Ähnlich sieht es mit den persönlichen Erwartungen aus. Von den Russen rechnen 38 Prozent 1993 mit einer Verschlechterung der Lebensverhältnisse, nur 22 Prozent glauben an Verbesserung.

TO BY BYL PRŮŠKA JAKO
LUDŮM ČAS KOLONI...

Ostereier werden teurer

Hühnereier aus Deutschland werden bei hoher Nachfrage und zugleich niedrigem Angebot teurer, glaubt die Zentrale Markt- und Preisberichtsstelle in Bonn. Die Verbraucher würden dies besonders vor Ostern zu spüren bekommen, denn dann steige der Bedarf an Eiern weiter.

Schlauer als der Bauer

MÜNCHEN, 4. März (dpa). In Bayern haben Gauner eine billige Entsorgung für Altreifen erfunden. Sie mieten Scheunen und Ställe, füllen sie mit ausrangierten Pneus, zahlen den Bauern etwas Geld und verschwinden dann spurlos. Die Bauern haben das Nachsehen: Pro Reifen kostet die ordnungsgemäße Entsorgung fünf Mark. Vor den trickreichen Gaunern warnte am Donnerstag der Bayerische Bauernverband. Den Bauern drohe auch Bußgeld: Für die Vermietung leerer Scheunen sei die baurechtliche Genehmigung einer Nutzungsänderung notwendig.

Mäuse traf der Schlag

DUBLIN, 5. März (dpa). Mäuse haben in der irischen Stadt Tralee in der Grafschaft Kerry ein Verkehrs-Chaos verursacht. Sie nagten die Kabel der zentralen Steuerung für die Ampeln der Stadt durch und legten dadurch die automatische Verkehrsregelung still. Dabei kamen sie alle ums Leben, wie ein Sprecher der Stadtverwaltung am Freitag mitteilte: „Als das letzte Kabel durchgebissen war, traf alle der Stromschlag.“

sten Stand seit November 1991 gesunken. Saisonbereinigt fiel die Quote von 7,1 Prozent im Januar auf sieben Prozent im Folgemonat.

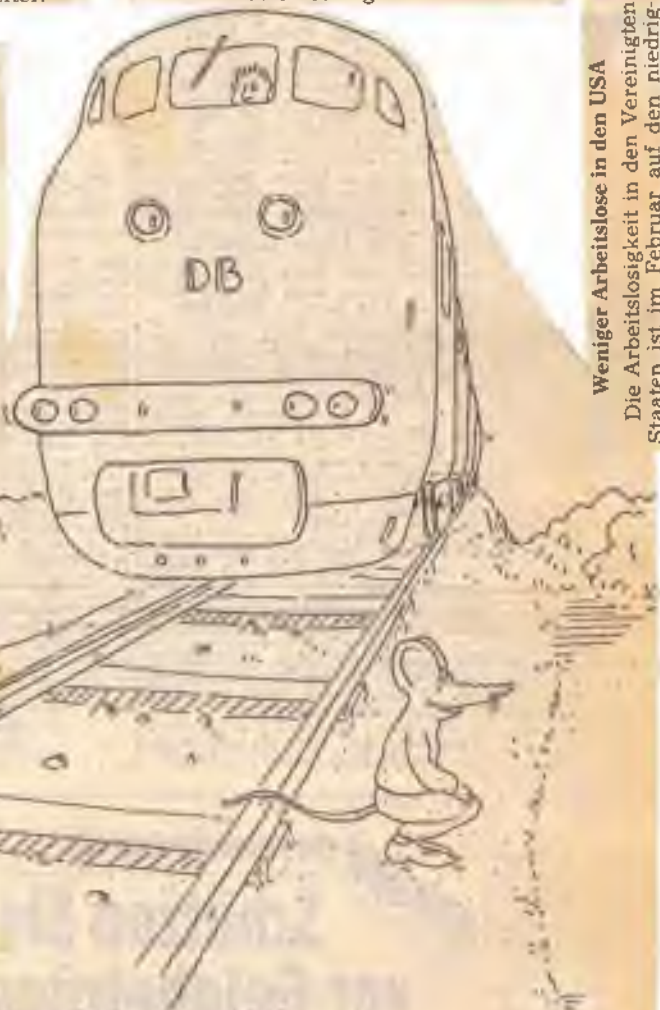
Zbraně ve sněhu

PRAHA: Rozházené samopaly našly v pátek 26. února hodinu před polednem po obou stranách cesty v Praze 10-Štěrboholich 50letý muž. Přivolaní policisté za účasti pyrotechnika s minohledáčkou zjistili celkem 17 samopalů vzor 58. šest brašen na zásobníky a 27 zásobníků. Zbraně ležely v přibližně čtyřmetrové vzdálenosti od vozovky zasypány sněhem.

Ve čtvrtek 25. února byli v restauraci LE BUKET v Praze 1, Krakovské ulici postřeleni dva hosté. Policisté zjistili, že majitel restaurace Alois K. svému příteli Miroslavu N. zapůjčil svou legálně drženou pistolí CZ ráže 9 mm, z níž vyndal zásobník, ale zapomněl vyndat z nábojové komory náboj. Při náhodném výstřelu Miloslav N. postřelil 39letému Lubošovi Z. lýtko a 44letému Vladimíru N. kotník.

Nur zwei Stunden Videospiele

PARIS, 5. März (AFP). Die Hersteller von Videospiele haben jetzt in Paris ihren Kunden empfohlen, nicht länger als „zwei Stunden“ mit den Geräten zu spielen und „vernünftige Pausen im Laufe des Tages“ einzulegen. Die Warnungen ergingen, nachdem in Frankreich rund 30 epileptische Anfälle im Zusammenhang mit der Benutzung von Computerspielen bekannt geworden waren. Der französische Verband der Videospiele riet ferner, bei großen Geräten eine Entfernung von zwei Metern zum Bildschirm einzuhalten. Mit tragbaren Spielcomputern sollten Kinder nicht in zu dunklen Räumen spielen. Eine „filtrierende Brille“ sei ebenfalls angezeigt.

Weniger Arbeitslose in den USA
Die Arbeitslosigkeit in den Vereinigten Staaten ist im Februar auf den niedrigsten Stand seit November 1991 gesunken.

Wie Mäuse Mut beweisen

Vlak do Bosny

PRAHA: Celkem 26 železničních vagonů naplnili občané Čech a Moravy oděvy, přikrývkami, nádobím i hračkami pro válkou trpící obyvatelstvo v Bosně a Hercegovině. Podle ředitele České katolické charity Petra Rohleňy, vagony v těchto dnech dorazily na místo určení.

Miss básní

BRATISLAVA: Karin Majtánová z Bratislavy v pátek zvítězila v soutěži Miss Slovensko '93. Vítězka váží 55 kilogramů, měří 177 cm a její míry jsou 91—59—90. Zajímá se o poezii a vydala už sbírku vlastních veršů. Slovensko bude reprezentovat v soutěži Miss World.

První čtyři dívky postupují do finále Miss '93, které se bude konat 3. dubna v Karlových Varech a kterého se zúčastní i první čtyři vítězky soutěží Miss Čechy a Miss Morava.

Dům, který měl být v sobotu srovnán se zemí.

Dům, který dostal šanci

V Klimentské ulici v pražské Petřské čtvrti se v sobotu nebouralo. Neobarokní dům, který v letech 1900 až 1901 nechal postavit mecenáš Václav Špaček, zůstal díky protestu ministerstva kultury zatím zachován. Jak nám sdělil pracovník ministerstva JUDr. Karmazín, rakouská firma European Property Invest (EPI), která dům od dědice Václava Špačka koupila a chce na jeho místě vybudovat rozlehlou administrativně-technickou budovu, se proti rozhodnutí ministerstva v zákonné lhůtě neodvolala.

Spor o Špačkův dům probíhá v tisku prakticky od začátku února, avšak v odborných kruzích začal mnohem dříve. Vyvrcholil vydáním povolení odboru památkové péče magistrátního úřadu a územním rozhodnutím Útvaru hlavního architekta, na jehož základě měl odbor výstavby Prahy I vydat povolení k demolicí na sobotu 27. února. Rozhodnutí o odstěhu je podepřeno posudky hovověcími o špatném stavu budovy.

Odpůrci demolicí — Pražský ústav památkové péče, Klub za starou Prahu, Obecní úřad

Prahy 2 a dnes už i Rada Obce spisovatelů a české centrum PEN klubu se opírají o statickou expertizu, hovořící naopak o velmi dobrém stavu Špačkova domu.

Vedoucí odboru památkové péče ing. arch. Pavel Pírkil nám v této souvislosti řekl, že podle jeho názoru jde o uměle vyvolaný problém. Křik kolem něj může podle jeho slov být i manévrem, jak zastřít demolicí jinou. Zmínil se o domě s gotickým původem, který je nyní demolován na Václavském náměstí vedle Hotelu Juliš.

Podle ředitelky Pražského památkového úřadu Mgr. Věry Müllerové se však situace Špačkova domu, který je celkově v pořádku, nedá s domem na Václavském náměstí srovnávat. Navíc dal souhlas k demolicí údajně i sám architekt Pírkil.

Nyní je tedy rozhodnutí magistrátního úřadu o bourání Špačkova domu z formálně právních důvodů zrušeno. Podle našich informací však magistrát může vydat rozhodnutí nové, aniž by musel názor ministerstva respektovat.

skončil v Hradci Králové XXVI. sjezd ČSSD

Zvítězili Zemanovi stoupenci

HRADEC KRÁLOVÉ (čtk, rc): Předsedou sociálních demokratů byl krátce po půlnoci ze soboty na neděli zvolen devětačtyřicetiletý představitel tzv. radikálního proudu ve straně Miloš Zeman až ve druhém kole voleb.

Hlasovalo pro něj 212 ze 407 delegátů 26. sjezdu ČSSD, který se uskutečnil tento víkend v Hradci Králové. Kandidát tzv. umírněných Pavel Novák získal 158 hlasů. O novém předsedovi strany rozhodly hlasy Mladých sociálních demokratů, kteří se nakonec nečekaně přiklonili k M. Zemanovi. Nedošlo tak k druhému dvojokolu voleb, pro které si umírněný proud schoval svého horlého favorita Ivana Fišera.

Delegáti sjezdu změnili název Československá sociální demokracie na Českou stranu sociálně demokratickou. Místopředsedy byli zvoleni Pavel Novák (údajně však

odmítl se Zemanem spolupracovat), Jaromír Kuča, Petr Moravec, Václav Grulich a Petra Buzková.

Nový předseda po zvolení vyjádřil přesvědčení, že se sociální demokracie dočká účasti na vládě nikoli však „z milosti“ současně vládní koalice, ale z vůle voličů. V souvislosti se zájmům kontrolovat vládu již po několika prohlásil: „Chceme jít vládě po krku.“ M. Zeman také uvedl, že bude usilovat o vytvoření tzv. realistického bloku a vyloučil ani vznik stínové vlády demokratické opozice. Jak konstatoval, jádrem nového politického bloku by měla být spolupráce sociálních demokratů s I.SU a HSDMS. Ne-

vyloučil ani účast dalších politických subjektů, například OH.

Úspokojení nad zvolením M. Zemana vyjádřili představitelé Demokratické strany práce, Demokratické levice ČR, Československé strany socialistické, Moravské národní strany, Křesťanskosociální unie a KSČM.

Naopak rozpačité reakce přišly z prouformního tábora. Bonmoty M. Zemana ho odhalují jako moderního komunistu, uvedl místopředseda ODA Pavel Bratinka. „Sociální demokracie se otevřela všem exkomunistům ze sedmdesátých let. ČSSD může být v krátké době pod jejich vlivem,“ řekl předseda konkurenční Asociace sociálních demokratů Rudolf Battěk. Místopředseda ODS Jan Stráský není přesvědčen, že M. Zeman je osobou, která může napomoci vytvoření silné levicové strany.

Překlad z časopisu AFS

našlo nejvíce přesvědčivých důkazů. Vystačím si jen několika příklady nedávnými. Oddělení Slovenska bylo upříkřad podporováno i takovými argumenty, jako že národní hokejové mužstvo prohrálo zápas ne z důvodu špatné hry, nýbrž nízkého počtu hráčů slovenské národnosti. Anebo, když má metro miliónová Praha, musí ho mít, byť ho nepotřebuje, i třetínová Bratislava (což by jistě přilákalo mnoho turistů, protože Bratislava by se stala nejmenším metrofikovaným městem na světě).

Epidemie z východu

O lidech, kteří si vymýšlejí a činí totální nesmysly a volávají, se říká, že jsou na hlavu padlí. Různé formy nahlarupadlismu jsou znepůsobeny celkem dokonale. Ještě jsem však nikdy nečelil studií o tom, kde je epicentrum této choroby, a kterým směrem se nejrýchleji a nejuznadněji šíří. Já jsem nabyl přesvědčení, že na hlavu se padá nejvíce směrem od východu na západ. Nebudu se vracet do období totalitního, i když tam by se

Konstruktér Zeman

„Společnost se radikalizuje,“ postěžoval si po prohraných volbách předseda Občanského hnutí Jiří Dienstbier a měl pravdu. „Strana se radikalizuje,“ mohl by zalcat představitel umírněných v České straně sociálně demokratické Ivan Fišera po protakázovaném boji o předsednické křeslo a měl by pravdu. „Polistopadový vývoj je zvrtný,“ prohlásil zcela bezostyšně před televizními kamerami bývalý (budoucí?) komunistický boss Miroslav Štěpán a...

Řečeno s karikaturistou Vladimírem Jiránekem, myšlená tenká až přerušovaná, avšak deklarovaná tlustá čára z minulosti způsobila před volbami '92 obavu o nezvrtnost polistopadových poměrů. Zkrátka generální pardon Občanského hnutí nedával obyvateľstvu dostatečné záruky k nekompromisnímu postupu vpřed.

Naopak Mladí sociální demokraté v noci ze soboty na neděli odmítl ne dvojsmyslnou politiku vládnoucí pravice. Nechtějí být loajální „opozici Jeho Veličenstva“. Zatoužili po královském hrdle a rozhodli tím o zvolení Miloše Zemana do čela své strany.

Nový sociálně demokratický předseda má všechny vlastnosti úspěšného politika—pracovitost, inteligenci,

sebejistotu, improvizaci, ctizádost, vtíp, aroganci. Je přesvědčený demokrat, ale... Ale trpí zejména intelektuálnískou prezíravostí k schopnosti svobodného jedince organizovat si svůj život na osvědčených hodnotách.

Bývalý komunista Miloš Zeman raději konstruuje společenské systémy. Nevěří soukromému vlastnictví, dává přednost zaměstnaneckým akcím — podnikovému socialismu. Přes rozporuplné zkušenosti v USA a přímo žalostné třeba v Maďarsku a Jugoslávii. Odmítá stabilní ekonomické prostředí, upřednostňuje teorie marnivosti státních výdajů (a s nimi spojenou pádívou inflací). Přes otřesné zkušenosti vyspělých zemí ze 70. let. Nechce se mu zakotvit v západoevropských bezpečnostních strukturách. Věří raději jakési „západovýchodní spolupráci“.

Největší nebezpečí ze strany Miloše Zemana je však třeba spatřovat v jeho ochotě spojit se i s čertem k pokoření svého úhlavního nepřítele Václava Klause. A čert vem přitom zájmy nás ostatních. Příznačné jsou nadšené ohlasy komunistů nejrůznějších odstínů, prodechnuté naději na spolupráci všech stran „nalevo do středu“, tedy dávný projekt Zemanova tzv. realistického bloku.

Měl pravdu Miroslav Štěpán?

CHUDÁK SACEDŮ!!

Jak to bude teď, když jsme ještě menší?

Jak jsem si však všiml minulý týden, na hlavu se padá už i za řekou Moravou. V několika novinách jsem si totiž přečetl, že komise (složená převážně z pragmatických moravského původu) při volbě nejkrásnější moravské dívky schválně volila tak, aby ve finále MISS 1993 neměly moravské dívky šanci. Aby vyhrály Češky!

Teď lze tedy očekávat atak epidemie přes Hradec Králové do českého vnitrozemí. Ne, že by se jednotlivé případy už neobjevily, ale nyní předpokládám masový výskyt na hlavu padlých. Doufám ovšem, že mezi postižené, kterým už ani očekávání nepomůže, nebude vážený členář počítat i autora této kurzy. Již dlouhá léta totiž požaduje vytvoření země Žižkovské, jejíž parlament by měl zákonodárnou pravomoc a prezident by sídlil v hotelu Tichý na Seifertově, dříve Kalininově třídě.

Čajkovskij a dokonce i Antonín Dvořák. Nedalo mi to a zatelefonovala jsem na ministerstvo, abych je upozornila na nemilou chybu. Se špatnou jsem se ale potázala.

„Co chcete?“ ozvalo se ve sluchátku. „Jste přece malý národ. Někam jsme vás museli přiláčit.“ Tenkrát jsem odpověděla, že Francie je proti USA také malý národ a že by Francouzi jistě nelibě nesli, kdyby byl de Gaulle označen za Američana. Jako Francouz a vlastenec by jistě protestoval. „A tak nám, malému národu, nechte aspoň našeho Dvořáka.“ Ten plán to nakonec uznal. Na těch rozeslaných pozvánkách už ale text nikdo změnit nemohl.

Přesto, že už 23 let žiji v cizině a během svých výstav se setkávám se spoustou lidí, stále mě překvapuje, jak často si nás pletou s Jugoslávci a Poláky. Někteří nemají vůbec tušení, kde Československo leží. Bolestně mě zraňuje xenofobie, o které se v posledním době hodně mluví i ve sdělovacích prostředcích. Není to nic nového. Byla tu vždycky, poznala jsem ji na vlastní kůži v minulosti a stále se s ní setkávám.

A tak mne napadá otázka: Jak to bude teď, když jsme ještě menší?

pochlubila jsem se. „Já také,“ odpověděla mi ta pani.

Pozvala jsem ji k nám v neděli na kávu, abychom si od srdce popovídaly, a zároveň jsem ji požádala, aby s sebou přinesla zmíněnou fotografii. Byla úplně stejná jako moje — i ty podpisy. Pak jsem si dlouho povídaly o Československu. Vyprávěla mi, jak její maminka milovala Prahu. „Já byla kdysi v Praze, ale ještě jako mladá děvče, to bylo před válkou. A jak je to vlastně s tím dělením? Už je to hotové?“ zajímala se živě paní.

„Ano, bohužel,“ musela jsem jí odpovědět. Pak jsem si zavzpomínala, jak jsem se kdysi skamarádila s jednou mládkou Slovenkou. Nikdy nebyla v Praze a toužila poznat hlavní město. Pozvala jsem ji k nám a na optátku jsem navštívila Lipovský Mikuláš. Na ten nádherný pobyt nikdy nezapomenu. Přesto, že jsme se třicet let neviděli, stále jsme si psaly, byl by to bylo jen přání k Novému roku. Jen tento rok nic nepřišlo. . . .

Nakonec jsme se dostaly zase k hudbě. Vyprávěla jsem té milé paní, jak mne před čtyřmi lety pozvala francouzské ministerstvo na koncert „sovětských skladatelů“. Na pozvání byl k mému překvapení mezi sovětskými skladateli uveden

Malička Libuše Stechťová-Bourguignon, Češka, která od roku 1968 žije v cizině, nyní ve Francii, pochází z legendární rodiny Slechtů. Hospůdka U Slechtů ve Stromovce, která této rodině patřila, byla skutečným pojmem. Scházelo se v ní hodně umělců, kteří v Čechách něco znamenali. Paní Libuše se s námi podělila o svůj postřeh z Paříže na stále ještě aktuální téma.

Ve čtvrtek 21. ledna vystoupilo v amfiteátru hypermoderní, neúnavno otevřeně pařížské Opéry Bastille české smyčkové kvarteto VIHAN. Hfání Haydna.

„Takoví mladí hoši a tak nádherně hrajou,“ řekla mi o přestávce jedna Francouzka, už asi osmdesátiletá paní. Moc mě to potěšilo. Koncert skončil a ovace byly takové, že kvarteto muselo přidat ještě tři kusy. S tou paní jsem se potom dala do řeči. Měla radost, že si může promluvit s Českou. „Moje maminka byla houslistka,“ svěřila se mi. „Studovala v Praze u profesora Vojáčka.“ Slovo dalo slovo. Řekla jsem jí, že jeden z mých příbuzných hrál v Ševčíkově kvartetu. „Mám dokonce fotografii podepsanou členy kvarteta,“

Aby nevystoupili na Slovensku

BRATISLAVA: Jakýkoli tranzit nelegálních přistěhovalců z Německa do východních zemí je podle slovenského premiéra V. Mečiara možný jen tehdy, bude-li zabezpečen po celé trase. Představa, že by přišli na moravskou stranu a vystoupili — Slováci, starejte se. — je pro nás nepřijatelná a nemožná, uvedl.

Dohoda o společném režimu na hranicích nebyla mezi SR a ČR ze slovenské strany podle V. Mečiara dohodnuta proto, že slovenská strana předpokládala »úplnou volnost«.

»Česká strana si to vysvětlila jinak a dnes jít s tranzitem do Čech je horší než do kterékoli jiné země.« dodal slovenský premiér.

Členství v NATO je podle slovenského premiéra velmi problematické, protože zatím ze strany NATO nejsou signály, že by chtělo přijímat a rozšiřovat svoji členskou základnu. Na druhé straně by podle něho členství v NATO vyžadovalo přizpůsobit armádní techniku slovenské armády podmínkám západních armád.

Šokem ke státní příslušnosti

Jsem naročen 1923. Náhodou jsem se narodila v Hlohovci, kde můj otec, brněnský rodák, sloužil jako poručík čs. armády. Moje matka byla s rodiči v Hlohovci, tam se moji rodiče seznámili a poté se vzali. Rodiče mojí matky byli ale Češi, matka pocházela z Přibrami. V roce 1926 se moji rodiče přestěhovali do Písku v jižních Čechách, kde žiju od svých tří let až do dneška, tj. celkem 67 let. Absolvovala jsem zde všechny školy. Vdala jsem se tady a byla zaměstnána.

Jaký byl proto pro mne šok, když jsem se náhodně dozvěděla, že si mám dojít pro razítko do OP o státní příslušnosti. Na policejním oddělení a posléze na obecním úřadě — odd. vnitro — mi k mému úžasu bylo sděleno, že musím požádat o českou státní příslušnost, jelikož jsem se nenarodila v Čechách. Další otřes následoval, když jsem musela na prokuratuře žádat s třicetikorunovým kolmem o výpis z trestního rejstříku.

Je to vůbec možné? Jsem Češka a je proto pro mě samozřejmost, že mám i českou státní příslušnost. Jen proto, že jsem se náhodou narodila na Slovensku, kde jsem žila pouhé tři roky, mám žádat poníženě o občanství? Domnívám se, že případů jako je můj, je více. Dokonce mi na OÚ bylo řečeno, že při valorizaci důchodů bych zde v Čechách neunusela dostávat peníze.

Jsou tyto nepříjemné záležitosti pouze neznalostí zákonů na úředních místech? Nebo snad naši zákonodárci při schvalování tohoto zákona spali? Jsem tím vším strašně dotčena. I když jsem šťastná, že jsem se dočkala pádu komunismu, někde na úřadech se pracuje jak za nehlubší totality.

MILADA KUDWEISOVÁ, Písek

Bankovní koupež

Praha - Pokladní banky AB v Miladě Bolešlavě přepladl 2. března v 6.30 neznámý pachatel. Jednadvacitiletou pokladni ohrožoval pistolí a donutil ji, aby odevkla vstupní dveře, odevkla poplašené zařízení a odevkla trezor. Do přinesené tašky z něho vybral 923.000 Kč a valuty. Pokladník pak přivázal k židli, banku zamkl a v klidu odešel. Celková škoda činí 2.054.000 korun.

Mirek sklízí ovace

Havířov (hkr) - „Lidé, kteří si myslí, že vývoj po listopadu '89 je nezvratný, nemají v KSCM co dělat,“ prohlásil včera v Havířově na setkání se členy KSCM Miroslav Štěpán. Zhruba 150 komunistů v sále dále vylechlo a s potleskem přivítalo ostrou kritiku dnešního vedení KSCM, které je podle Štěpána nevyzpytatelné. Oceněn byl Miloš Zeman, předseda ČSSD, a především jeho výrok „půjďme vládě po krku“. To, co řekla ČSSD v Hradci Králové, měla KSCM říkat už tři roky,“ pravil M. Štěpán. Kromě M. Štěpána a V. Papeže, člena UV KSCM a zastávce platformy „Za socialismus“, se měl včerejšího setkání v Havířově zúčastnit také iracký velvyslanec. Ten se však komunistům omluvil, neboť zastávaná diplomatická funkce jej donutila k tomu, aby byl přítomen na na včerejší inauguraci prezidenta Slovenské republiky.

Spory o Zemana

Praha - Výhrady k osobním vlastnostem předsedy České strany sociálně demokratické Miloše Zemana, jakož i k jeho vystupování a metodám politické práce, mají někteří členové klubu této strany v Poslanecké sněmovně. Poslanec Jiří Faifr (ČSSD) informoval, že tento názor zastává většina ze 16členného poslaneckého klubu. O vystoupení z klubu či ze strany zatím neuvažuje, neboť vyčkává, jak se volba M. Zemana projeví ve vedení strany. Jiřimu Faifrovi na M. Zemanovi vadí to, jakým způsobem se prezentoval jako politik. Podle poslance Zdeňka Trojana, který má rovněž výhrady k novému předsedovi strany, bude situace v klubu ČSSD velice komplikovaná. Poslanec Trojan si však nemyslí, že se klub rozpadne. Předpokládá však, že obě skupiny - radikálové a umírnění - zůstanou zachovány.

Nejvyšší soud od 1. července

Praha - Nejvyšší soud České republiky začne v Brně naplno pracovat od 1. července. Do té doby by měl být celý přestěhovaný z Prahy a měly by také skončit technické úpravy budovy soudu v Burešově ulici. Po prvním brněnském zasedání pléna Nejvyššího soudu (NS) ČR to včera sdělil jeho předseda Otakar Motěl. Nejvyšší soud ČR od tohoto roku převzal pravomoci bývalého NS ČSFR, většinu pravomocí původního NS ČR převzaly dva nově ustavené vrchní soudy v Praze a Olomouci. Pražský vrchní soud již zahájil činnost.

Ein Brief aus Prag

Liebe Leute,

Erstmals sind sie mir am Selbstbedienungs-Salatbuffet des Hotels Palace im Zentrum Prags ins Auge gefallen. In größeren Gruppen bevölkern sie an Sommerabenden den Biergarten der Gastwirtschaft „U zvonarky“ am Rande der Innenstadt. Sie sind — das merkt man am Fehlen des Stadtplans und am gewandten Umgang mit der hiesigen Kronen-Währung — keine Rucksacktouristen. Obwohl jede tschechische Firma oder Behörde, die etwas auf sich hält, inzwischen ihren westlichen Berater beschäftigt, gehören sie meist weder zu dieser kratzentragenden Species, noch zu der der Manager. Sie sind in der Regel zwischen 20 und 30 Jahre alt und bewegen sich durch die traditionsreiche Stadt an der Moldau, als seien sie hier zuhause. Kein Zweifel: Die Amerikaner haben Prag für sich entdeckt.

Daß es sich bei dieser Feststellung nicht nur um persönliche Einbildung handelt, hat mir jetzt ein Artikel in der Prager Wochenzeitung *Respekt* bewiesen. Zwischen 10 000 und 25 000 Nordamerikaner leben nach Schätzung der beiden Autoren — einer in Prag lebenden US-Journalistin und einem tschechischen Journalisten — in der böhmischen Hauptstadt. Genaue Angaben sind nicht zu bekommen. Viele der Zuwanderer aus Übersee arbeiten als Englischlehrer, andere schlagen sich als Gitarrenspieler auf der Karlsbrücke durch, jobben als Kellner oder als Tellerwäscher.

Bei allem Streben nach Nonkonformismus nutzen die Kinder der US-Gesellschaft die Marktücken der postkommunistischen Welt jedoch auch zu unternehmerischer Initiative mit geringem Kapitaleinsatz. Die so entstandene Pizzeria in einer Seitengasse der Nationalstraße floriert derart, daß Mitbesitzer Ron Stillmann (38) bereits an Filialen in Karlsbad, Pilsen und Budweis denkt. Kollege Loyd Grandy arbeitete nach der Wende zunächst als Englischlehrer in Prag. Als er am eigenen Leibe das Fehlen von Automatenwäschereien verspürte, eröffnete er den Waschsalon *Laundrys King*. Angeschlossen ist ein kleines Café, einer der wichtigsten Treffpunkte der Amerikaner in Prag. Das englisch-tschechische Sprachgemisch an der Kleinanzeigen-Pinwand von *Laundrys King* halten die *Respekt*-Autoren für die mögliche Wiege eines neuen Prager Slangs.

Nicht nur die Vertracktheiten der tschechischen Sprache scheinen der Grund zu sein, daß die jungen Amerikaner in einem selbstgebastelten Ghetto leben. Zwischen alteingesessenen Pragern und den „Reichen aus dem Westen“, die bei Licht besehen mit ihren Jobs oft auch nicht mehr Geld machen als ein Durchschnittsprager, existiert eine hohe Schwelle.

Sie zu überschreiten, machen sich nach Beobachtung der englischsprachigen Wochenzeitschrift *Prague Post* nur die wenigsten die Mühe. Zudem haben sich die US-Bohemians in der böhmischen Hauptstadt inzwischen ihre eigene Kulturszene aufgebaut. Dazu gehört das englischsprachige Theater *Black box* und diverse Jazz- und Rockclubs. Drei englischsprachige Zeitungen — *Prague Post* und *Business week* sowie die 14tägige *Prognosis* — können ihr beachtliches Niveau in der 1,2-Millionen-Einwohner-Stadt sicher nicht nur mit einem interessierten tschechischen Leserkreis oder englischkundigen Zugereisten aus anderen Westländern gewährleisten. Vor US-Materialismus in den Postsozialismus emigrierte Nachwuchspoeten träumen — bis jetzt eine wunderschöne Illusion — von einem Wiedererstehen der Hemingway-Atmosphäre des Paris der 20er Jahre in Prag. Ihren mehr oder weniger dilettantischen Versuchen bieten die Zeitschriften *Yazzik* (Verballhornung des tschechischen Wortes *jazyk* = Sprache) oder Verlage wie *Twisted spoon* (Verbogener Löffel) oder *Modra musa publishers* (Blaue Muse-Verlag) ein Forum.

Verblüfft beginnt die tschechische Öffentlichkeit zu registrieren, welche bunten Vögel da aus dem amerikanischen Paradies zugeflogen sind. Ein Insider, der *Prognosis*-Chefredakteur Chris Scheer, erläuterte jetzt in der rechten Prager Tageszeitung *Telegraf*, daß die US-Generation X ihre Liebe zu Osteuropa entdeckt habe. Sie fühlen sich als „Posties“, als danach: Nach der politisierten 68er Bewegung, nach der sexuellen Revolution, nach der Postmoderne. Anders als den Karriere-, geld- und konsumgeilen Yuppies reiche den Posties trotz gehobenen Bildungsstandes ein „McJob“ beim Klopsebrater McDonalds, um den Lebensunterhalt sicherzustellen.

„Wir suchen Bewegung und Veränderung, Leben, Geschichte und Kultur. Osteuropa ist das großartigste, was die heutige Welt in dieser Richtung zu bieten hat“, schreibt Scheer. Vor allem seit die *Los Angeles Times* dem Prag-Boom beim US-Nachwuchs einen Artikel gewidmet hat, ist die kulturelle Re-Emigration in die Hauptstädte Ost-Mittleuropas ganz offensichtlich zur Mode geworden. Die sozialismusgeschädigten Prager können das nicht so ganz nachvollziehen, denn ihnen gilt gegenwärtig alles als schick, was sie für US-Lebensstil halten. Daß die angestrebte tschechische Kopie der Reaganomics-Ära bei den eigenen Kindern die gleichen Folgen haben könnte wie bei den US-Posties, ist ihnen noch nicht aufgegangen.

Michal P. W.

ser Untersuchung zeigte es sich, daß besonders die eine Verkalkung der Blutfäße fördernde Oxidation der als „böses“ Cholesterin bekannt gewordenen Blutfette (LDL-Cholesterin) mit Hilfe von Knoblauch um bis zu 46 Prozent gehemmt werden konnte.

In diesem Zusammenhang tauchte in Nürnberg die Frage auf, ob sich die im Reagenzglas gefundenen Stoffwechselläufe auch beim Menschen bestätigen lassen. Diese Frage konnte Prof. William S. Harris vom Department of Medicine der University of Kansas City mit Hilfe von zehn freiwilligen Versuchspersonen bejahen. Es zeigte sich, daß die Einnahme von Knoblauchpulver (14 Tage lang sechs Tabletten à 100 mg pro Tag) auch beim Menschen zu einer deutlichen Senkung (um 34 Prozent) der Oxidation von LDL-Cholesterin führt.

Knoblauch senkt die Blutfettwerte deutlich ab

(ten) bereits durch eine dreimonatige Knoblaucheinnahme um bis zu 22 Prozent erhöht werden konnte.

Im Zusammenhang mit der lebhaft geführten Diskussion um die sogenannten „natürlichen Radikalfänger“ — so bezeichnen die Ärzte Substanzen wie beispielsweise die Vitamine C und E, die im Organismus krankheitsverregende chemische Stoffe neutralisieren — stellte Prof. Panos N. Kourounakis vom Institut für Pharmazeutische Chemie der Universität Thessaloniki eine Studie vor, in der ihm der Nachweis gelang, daß das durch „freie Radikale“ ausgelöste „Ranzigwerden“ der Blutfette durch bestimmte Inhaltsstoffe des Knoblauchs deutlich gehemmt werden kann. Demnach handelt es sich auch bei einigen Knoblauchbestandteilen um krankheitsverhütende natürliche Radikalfänger. Im Verlauf die-

Prof. E. V. Arzamastzew vom Moskauer Institut für experimentelle Kardiologie des Nationalen Forschungszentrums für Herz-Kreislaufkrankheiten stellte eine Untersuchung vor, in der er an Mäusen die Auswirkungen der Gabe von Knoblauchpulver auf die Sofort-Abwehrreaktionen des Körpers und die Zahl der antkörperbildenden Blutzellen untersuchte. Die Auswertung der Befunde machte deutlich, daß die Zahl dieser wichtigen Blutzellen aufgrund der Knoblauchtherapie deutlich zugenommen hatte. Dies galt gleichermaßen für die B- und T-Lymphozyten. Dr. T. Brosche vom Institut für Alterskrankheiten (Gerontologie) der Universität Erlangen-Nürnberg konnte in einer ähnlichen Untersuchung zeigen, daß die Zahl der Phagozyten (Blutzellen, die in den Körper eingedrungene Bakterien aufnehmen und vernich-

fidići pokutu do výše 500 Kč. Po opakované dechové zkoušce, následující za dvě až tři hodiny, může do-

Da zuverlässige wissenschaftliche Daten lange Zeit fehlten, sahen die meisten Ärzte die Knoblauchforschung als spekulativ und daher unseriös an. Dieser Mangel an reproduzierbaren Studienergebnissen wurde erst vor wenigen Jahren behoben, als endlich standardisierte Knoblauchpräparate produziert und vermarktet wurden. Dieser Umstand führte zu einem ständig wachsenden Interesse an der viele Jahrhunderte alten „Modedroge“ Knoblauch. Erst dieser Tage stellen renommierte Schulmediziner an der Universität Nürnberg-Erlangen anlässlich einer internationalen Fachkonferenz ihre Forschungsprojekte vor. Zahlreiche Studien hatten in den letzten Jahren gezeigt, daß Knoblauch unter anderem in der Lage ist, die Konzentration der Blutfette abzusinken, das Zusammenkleben von Blutzellen zu verzögern, die Fließfähigkeit des Blutes zu erhöhen und die körpereigenen Abwehrkräfte anzuregen.

Když při dechové zkoušce polívané zákona o přestupcích. Do 1. března byl limit sankce 5 000 Kč.

Zraněný kancléř je aktivní

Praha (jes) - „Máme problémy udržet ho na lůžku, aby nepracoval,“ řekl včera o zdravotním stavu vedoucího Kanceláře prezidenta republiky L. Dobrovského náčelník Ústřední vojenské nemocnice doc. MUDr. V. Dbalý. L. Dobrovský utrpěl při pondělní havárii ošes mozku, zlomeniny v obličejí, zlomeninu hrudní kosti a pohmožděnin. Náčelník ÚVN nám dále sdělil, že pře-

chodná ztráta paměti se týkala jen krátké doby před havárií a je typickým příznakem ošes mozku. Zraněný si vyžádá hospitalizaci v délce deseti až čtrnácti dní. Vedoucí prezidentské kanceláře vjel podle sdělení mluvčí pražské policie v nepřiměřené rychlosti na chodník, kde narazil do sloupu veřejného osvětlení. Škoda na vozidle a na sloupu se odhaduje na 100.000 korun. Operace podle náčelníka vojenské nemocnice není pravděpodobná. V. Dbalý vyhloučil, že by L. Dobrovský fidil v podnapilém stavu.

BRNO: Pokutu až do 15 000 Kč a zákaz řízení na dva roky může od dnešního dne dostat fidil, který se

při podezření z požití alkoholu odmítne podrobit dechové zkoušce, nebo po pozitivní dechové zkoušce od-

mitne oděr krve. Vyplyvá to z novely zákona o přestupcích. Do 1. března byl limit sankce 5 000 Kč.

Do půl promile

← konce řidiči jeho oprávnění vrátí bez jakéhokoliv zákazu řízení.

Dřímá a Sládek na jednom břehu

Skutečnost, že v českém sněmu existuje více parlamentních stran, než se jich dostalo přes pětiprocentní sítu, se může zdát v mnohém překvapivá. Po změně názvu a nabrání liberálního větru do pluchet Kryčerovo Hnutí za samosprávnou demokracii Moravy a Slezska (HSDMS) hodilo přes palubu čtyři poslance (někteří z nich jsou členy Moravské národní strany), kteří odmítli stát se liberály, zato vědí, že brnkat na stranu moravského národa je mnohem jednodušší. Těmto moravistům nevyšla právní klička (jejímž autorem je nepochybně šéf této parlamentní skupinky Jiří Bílý), kterou se snažili obejít podmínku minimálně pěti poslanců na ustavení klubu: tak, že by jakoby zůstali v bývalém HSD-SMS po tom, co si ostatní změnili název na HSDMS (Hnutí za samosprávnou demokracii - Společnost pro Moravu a Slezsko se na lednovém sjezdu přejmenovalo na Hnutí za samosprávnou demokracii Moravy a Slezska). Zůstaly jim však i jiné možnosti.

V této souvislosti se jeví jako rozhodující pondělní roztržka předsedy MNS Ivana Dřímála při jednání s vůdcem republikánů Miroslavem Sládkem. Sládek zúčastněné partnery z MNS, komunistické strany a Československé strany socialistické očistoval takovým způsobem, že v předstávě stojící brněnské novináři měli při odchodu možnost zahlédnout tak rozzuřeného Dřímála, jako nikdy předtím. Další den ráno Dřímál vyhlásil, že do odvolání přerušuje účast MNS na jednání tzv. Moravoslezského sněmu. Dále označil nejvyššího českého republikána za psychicky labilního a jeho záměr vyhlásit 16. března na brněnském náměstí Svobody moravskou vládu za fantasmagorii a absurditu. Pan Dřímál má jistě pravdu, je však nutné zdůraznit, že v zásadě nemá nic proti nelegálním ústavním krokům, ale jen vůči osobě pana Sládku.

Význam této roztržky tkívá v tom, že Dřímál - jak sám potvrdil - má nyní volné ruce a může s ledovým klidem přetáhnout některého z republikánských poslanců, aby mohl v českém sněmu konečně vytvořit klub Moravské národní strany. Vzhledem k tomu, že Sládek nezná míru, což stále více dotvrzuje, najít nějakého toho zklamaného republikána nebude asi problém. S největší pravděpodobností byl už dávno nalezen.

I když nový klub možná nebude nést v názvu adjektiva „moravský národní“, de facto bude jistě prosazovat politiku MNS. Sládkovsko-dřímálovskou roztržkou též naplna propuká vzájemné soupeření o potenciální voliče, které hledají Sládek i moravisté ve stejném rybníku. Jak dopadne, těžko dopředu říci. Jisté je, že Sládek je lepší rybář, ale Dřímál má zase na háčku přesvědčivěji upevněnou návnadu - moravskou ortelici. Ať už výlov dopadne jakkoli, důležitější zůstává, zda se Sládek s Dřímálem budou strkat pouze na mělčině kuchyňského rybníčka, nebo na hrázi nějaké velké nádrže.

O původu TGM

V 70. letech vyšel v Rakousku pamflet Abschied von Böhmen. Jeho autor, i když to docela naplno neřká, zlobí se nad rozpadem Rakouska-Uherska, a aby se pomstil, stříkne slinou po TGM. Protože nemůže tak snadno jinudy, pustí aspoň do světa pomluvu Masarykovy matky, že neměla Tomáše se svým mužem, panským kočím, ale s feudálním majitelem panství. Kdo se podívá na podobizny Masarykových rodičů, jak je vymaloval Hanuš Schweiger a přečte si aspoň to, co TGM o svých rodičích říká v „Hovorách“, ví, že je to pomluva sprostá, nízká a úplně nesmyslná. Lze pochopit, že jí vymyslí Rakušák, který nemůže TGM odpustit rozbití habsburské monarchie. Těžko už ale můžeme chápat, jak je možné, že se s touto nehorázností setká čtenář Lidových novin a dokonce ještě v kulturní rubrice „Národní 9“, nadto v útvaru, který jeho pisatel Patrik Šimon podskrikuje jako báseň!

O tomto P. Šimonovi se v zápětí lze dočíst, že je mu 20 let a že vychodil knihovnickou školu. To ani uvádět nemuseli: z jeho výtvoru už je vidět, že se narodil za komunismu, v době takového morálního úpadku, kdy naprosto nebylo nic zvláštního, vyspal-li se kdekdo s kdekterou. A o úrovni vzdělání, jehož se pisatelé za normalizace dostalo, si může čtenář udělat obrázek ze slov, kterými ten Patrik Šimon pomluvu prezentuje:

Maminka si to nerozdala s kočím, ale s Miscelenei (majitel panství, u kterého pracoval Masarykův otec jako kočím).

Snad je ten mladík Šimon pankáč a toto vyjadřování je mu běžné, jen nelze pochopit, co je to za redaktora kulturní rubriky, který tohle otiskne a ještě o matce prvního prezidenta československého! Uvidí-li pak čtenář na jiné straně v téměř čísle Lidových novin velikou reklamu, již se tyhle noviny přihlašují ke své stoleté tradici, jak jim může uvěřit?

Slyšíte ten hluk? To se obracejí v hrobě Karel Čapek a všichni ti dřívější redaktoři Lidových novin, kteří ještě byli masarykovci!

MUDr. František Dittrich, Praha 8

Major nyní generálem

Dovolu mi několik řádek k volbě Miloše Zemana předsedou České strany sociálně demokratické:

Je mi 77 roků. Byl jsem sociální demokrat, který po Fierlingrově zradě nepřešel do KSČ. To mně pak značně komplikovalo další život. Československá sociální demokracie bývala strana seriózní, poctivá a především státoporná. Proto s hlubokou lítostí sleduji celý její poválečný vývoj. V minulých dnech si trosky této strany zvolily do čela vůdcovsky ambiciózního kočovníka po politických stranách a hnutích, kterému v jeho sbírce nechybí ani legitimace zvlčilé Rodné strany. Tento chorobně ctižádostivý, ješitný exhibicionista, jehož volbu tak nadšeně uvítal pupeční šňůrou spojený soudruh Svoboda, si konečně vyvzdoroval své politické uplatnění. Zvlášť dojemný byl jeho vstupní narcisovský projev. Nicméně je patrně štěstím jeho i této země, že těsně před skončením války prodělal tenhle samozvaný Mesiáš teprve svůj nitroděložní vývoj, jinak by po jejím skončení, díky své nezdravé dravé ctižádostivosti, asi páchnul šibenicí.

Program už má jasný. Jak pravil, půjde vládě po krku. Pamatuji obdobnou výhrůžku z totalitní mord-dílny marxistického veličána Klementa Gottwalda, následně mnohokrát přesvědčivě prokázanou: „Jednou vám zakroutime krkem tak, jako ruští bolševici Kerenskému“. Jaká podobnost! Inu, každý máme svůj velký životní vzor!

A tak mám obavu, že nám vzácný tandem Sládek-Zeman bude celá Evropa, možná i zámorí, až žárlivě závidět...

Jiří Maleček, Praha 7

Mečiar se zbavuje Kňazka

Bratislava (ivi, Reuter) - Včera odpoledne požádal premiér slovenské republiky Vladimír Mečiar formálně o uvolnění Milana Kňazka z funkce ministra zahraničí.

Jak uvedla tisková agentura Reuter, sdělil Kňazko zahraničním novinářům, že premiér Mečiar požádal nově zvoleného slovenského prezidenta Michala Kováče o odvolání ministra zahraničí z funkce. Podle slovenské ústavy má jedině prezident právo schválit propuštění ministra vlády. Kňazko dále uvedl, že jestli bude rozkol ve straně pokračovat, HZDS by se mohla rozpadnout na dvě nebo tři frakce.

Dvanáctičlenný zahraniční výbor NR SR po pětihodinové návštěvě ministerstva zahra-

ničních věcí SR podpořil ústí svého předsedy Ivana Lалуhy ve funkci ministra Kňazka. Doslova uvedl: „Nevidím důvod na vyslovování nedůvěry ministru Kňazkovi. Doporučím parlamentu, aby M. Kňazko nadále řídil toto ministerstvo.“ I. Laluha dále řekl, že by do Ženevy na konferenci měl cestovat ministr Kňazko osobně, i když vláda rozhodla jinak. Sám Kňazko uvedl: „Jsem nadále ve své funkci, jsem do Ženevy osobně pozván, je nutné, aby se Slovensko reprezentovalo na nejvyšší úrovni.“

Anděl strážný českého národa

(Jas): Dnes si připomínáme 701. výročí úmrtí sv. Anežky. Kdo byla tato žena, jejíž svatořečení v roce 1989 mohutně napomohlo k tomu, aby český národ pozvedl hlavu a vzepjal se totalitní tyranii? Anežka Přemyslovna, dcera českého krále Přemysla Otakara I., unikla tři-

du stoupla... Ve prospěch vlády zřejmě svědčí bez ořesů provedená ménová odluka. Za její klidný průběh ovšem vůdčí vláda mimo jiné novinářům, díky nimž byli občané informováni o chystaném osamostatnění české měny v měsíčním předstihu.

Kateřina Perknarová, Rudé právo, 3. 3. 1993

Pampers ve vybavení policie

Činovec - Od počátku roku „posbírali“ ze sněhu příslušníci Pohraniční policie v okolí Činovce šest kojenců, které tu odhodili při útěku přes českou státní hranici do Německa jejich rodiče. Řekl to vrchní inspektor Pohraniční policie Činovec major Josef Pospíšil. Dodal, že ve všech případech byli tyto děti, především rumunští uprchlíci, posláni Pohraniční policií zadrženi a děti jim byly vráceny. „V jednom případě však holčička potřebovala lékařskou pomoc, proto ji pohraničníci odvezli do nemocnice v Teplicích, kam za ní byla vzápětí dopravena i její matka,“ upřesnil major Pospíšil. Vzhledem k tomu, že tyto malé děti přece jen nějakou dobu na oddělení Pohraniční policie zůstávají, patří již od počátku tohoto roku k základnímu vybavení vybraných stanic pohraničnicků na severní hranici ČR i plenky Pampers a Sunar.

Pražané holdují pivu

Praha (haš) - Osmadvacet procent Pražanů starších 18 let pije denně pivo. Vyplynulo to z průzkumu uskutečeného 1. března firmou DEMA. Třetina ze 150 dotázaných pije pivo jednou za týden a 20 % pouze jedenkrát měsíčně. Pivo tedy celkově pije 84 % obyvatel našeho hlavního města, přičemž každý druhý má svou oblíbenou hospodu nebo restauraci. Častěji holdují pivu muži, ovšem ani ženy nezůstávají pozadu. Každá desátá příslušnice slabého pohlaví uvádí, že pije pivo často. Nejraději mají Pražané Pilsenický Prádroj, Gambrinus a Budvar, nejvíce se ošívají nad pivem z holešovického pivovaru. Slavnostní dělájí Pražanům vysoké ceny zlatého moku.

Zlatá slova

Poslední výzkum IVVM... říká, že důvěra občanů v českou vlá-

krát stavu manželskému. Nejprve jako třiletá, kdy byla zasnoubena polskému vévodovi Boleslavovi a dovezena na východ do kláštera cisterciáckých panen v Třebenici. Snoubenec nenadále zemřel. Poté ji o ruku požádal Jindřich, syn německého císaře Bedřicha druhého. Otec ji proto vypravil na dvůr rakouského vévody Leopolda, ale ten Jindřichovi nabídl svou vlastní dceru. Přemysl Otakar se urazil a začal s Leopoldem válčit. Potřetí ji o ruku požádal německý císař Bedřich. Ale na papežův zákrok od sňatku upustil.

Založila špitál sv. Františka pro chudé nemocné, založila křižovnický řád s červenou hvězdou. Vstoupila do kláštera klarisek, kde žila čtyřicet let. Tehla rozbroje a sváry, byla moudrou rádkyní svému bratru Václavu I. Zemřela 2. března 1292, oplakávána celým národem. 2.3.93

PLASTY znovu do oběhu

Kelímky od jogurtů, různé korouny z plastů a další podobné obalové materiály z odpadů mohou být zpracovány na surový olej, jak je

patrné z chemických informací ve Wiesbadenu, kde to prokázali v rozsáhlých pokusech výzkumníci z Botropu. Podářilo se jim přeměnit 60 tun starých plastických odpadů na surový olej. Chemické postupy spočívají v tzv. hydrogenaci umělých hmot, při níž jsou zabudovány atomy vodíku do molekul odpadů u umělých hmot. Při tom vznikají surové oleje, jež tvoří základní surovinu pro vznik nových plastických hmot. Zajímavé je, že při recyklaci nedochází ke zhoršení kvality plastické hmoty. Podle údajů Svazu chemiků bude od léta 1993 touto formou zhodnoceno ročně 40 000 t odpadů z umělých hmot, což tvoří v SRN asi 2 % z celkového množství těchto odpadů.

Děti se učí, kradou a vraždí

PRAHA (dg): Dvě vraždy spáchaly loni v České republice děti mladší patnácti let, dalších sedmáct máj na svědomí pachatelé do osmnácti let. Je to sice jen o jednu vraždu více než v roce 1991, ale tento počet symbolizuje stoupající brutalitu a závažnost trestných činů mládeže. Každý pátý trestný čin je spáchán mladistvými, v kategorii obecné kriminality dokonce každý čtvrtý. Mezi 23 530 „dětskými“

proviněními se nejčastěji objevuje majetková kriminalita, podíl mladistvých je v tomto „oboru“ třetinový. Více než desetitisíckrát kradli školáci peníze, oblečení ze šaten, jízdní kola, zboží v obchodě, téměř devětistíkrát se dopustili krádeže vloupáním. Pod vlivem alkoholu mladiství spáchali téměř patnáct set deliktů, ačkoli paragraf 218, tedy zákaz podávání alkoholických nápojů mládeži, byl oficiálně porušen

jen čtyřicetkrát. Obdobný záporný vliv dospělých na morálku dětí představuje ohrožení mravní výchovy mládeže, které údajně provedlo pouze 254 pachatelů (mravnostních trestných činů mládeže bylo zjištěno téměř čtyři sta). Těmito fakty z podkladů Policejního prezidia ČR a vzrůstajícím trendem kriminality mládeže i možnostmi nápravy se budeme tento týden podrobněji zabývat.

Průzkum, který v minulosti neměl obdoby

ES se dívá na Východ

Zástupce Evropského společenství v Praze spolu s představiteli společnosti AISA seznámili ve středu 24. února na tiskové konferenci novinářskou obec s výsledky výzkumu veřejného mínění, které byly vyhotoveny na základě objednávky komise ES. Celá akce se jmenuje Eurobarometr a v západní Evropě probíhá každoročně od roku 1973. Postkomunistické státy se jejím cílem staly teprve po třetí.

Celkem v osmnácti zemích byl vybraný, reprezentativní vzorek obyvatelstva dotazován na své názory týkající se politického a ekonomického vývoje. Výsledky průzkumu by měly posloužit zejména pro orientaci samotného ES, ale na své si přijdou i jednotlivé vlády,

protože ojedinělá komplexnost průzkumu jim umožňuje udělat si „obrázek“ o tom, jak si vedou.

Pro ilustraci i pobavení lze uvést, že nejoptimističtější se na svět dívají občané Albánie, i když právě oni nejčastěji uvažují o emigraci. Česká republika se ve většině případů nacházela v pásmu „mírně optimistického středu“. Potěšující byla důvěra našich občanů k masově sdělovacím prostředkům i poměrně značná spokojenost se současným politickým systémem. O stabilizaci v našem státě svědčí také značná nechuť k opuštění země. Snad právě tato fakta v budoucnosti napomohou k našemu přijetí do Evropského společenství.

Nůžky na politiku

Zvolením Miloše Zemana dostává politika sociální demokracie novou fazónu. Nechme politickému bulváru pohrávání s jeho výroky, že „pějde vládě po krku“, a už vůbec zanechme paralel s Gottwaldovým „kroucením krku buržoazii“. Bylo by to trapné a nespravedlivé. Miloš Zeman je založením demokrat a nelze mu připisovat podobné myšlenky, byť jeho ekonomické koncepce jsou jakýmsi „tržním hospodářstvím se socialistickou tváří“.

Je ovšem nesporné, že politika sociálních demokratů se v budoucnu zradikalizuje a stočí více doleva. Totéž se může přihodit i na nejextrémnějším pólu levého politického spektra, mezi komunisty. Tam neexistuje žádná jistota, že reformní Svoboda udrží své pozice proti skalním štěpánovcům.

Znamená to, že se nůžky, cha-

rakterizující každou politickou scénu demokratických systémů, opět více rozevrou. Levá čepel se vzdaluje od pravé. Sotva lze na politiku přenášet mechanicky fyzikální zákony, ale ten o akci a reakci občas platívá. Může tedy dojít k tomu, že se zradikalizuje i pravice, v níž zvítězí tendence: „Vidíte, kam to vedou. Musíme jim tvrdě odpovědět.“ A nůžky se rozevrou ještě víc.

Pro klid systému ovšem platí, že čím jsou čepele pomyslných nůžek vzdálenější, tím je situace napjatější a dramatičtější hrozí kolapsem. Diskuse se mění v hádku, ta — v lepším případě — v zásadní nedomluvu, v horším ve rvačku.

Může se samozřejmě také stát, že se levicová uskupení rozpadnou. K tomu může dojít nejen v sociální demokracii a v komunistické straně, ale i v další jejich sestřičce — LSU. Pak by se levá čepel značně otupila a zarezla. Ani to by nebylo zcela v pořádku, ale pořádek by to byla politicky příznivější situace. Měli bychom v ní očekávat konečně krystalizaci názorů

a vznik evropské standardní sociálně demokratické či, neurážejme se už kvůli tomu slovu, socialistické levice. Potom by nejspíš došlo ke kýženému přiblížení čepelí oněch politických nůžek.

Pokud se to ovšem nestane, budou se špičky politických nůžek od sebe neustále vzdalovat. Pak by i prognostik či prorok mohl tušit extrémní variantu: náhle se nůžky proude sevrou. V místě střetu čepele zůstává zpravidla hlava občana.

Vývoj cen

PRAHA: V lednu se zvýšily spotřebitelské ceny v ČR oproti prosinci minulého roku o 8,5%. Z toho ceny veřejného stravování vzrostly o 15,4%, služeb o 12,7%, potravinářského zboží o 8,2% a nepotravinářského zboží o 6%. Dokládají to informace Českého statistického úřadu. Ve srovnání s lednem 1992 byly letos spotřebitelské ceny vyšší o 21,2%. Ceny

veřejného stravování se zvýšily za poslední rok o 15,4%, potravinářského zboží o 19,4%, nepotravinářského zboží o 17,1% a služeb téměř o třetinu.

Dvě zprávy

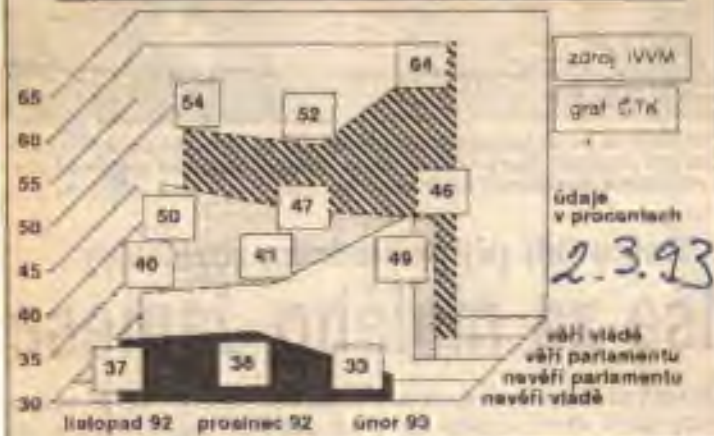
Během tohoto týdne vydaly světové agentury dvě zprávy přibližně tohoto znění:

1. V některých oblastech bojí v Bosně a Hercegovině je tak katastrofální nedostatek potravin, že se vyskytly i ojedinělé případy kanibalismu...

2. Při kontrole balíčků, které americké letouny budou shazovat na území Bosny a Hercegoviny, se zástupci Muslimů soustředili především na to, aby mezi nimi nebyly konzervy s vepřovým masem. Muslimové totiž nesmějí z náboženských důvodů vepřové maso konzumovat...

Chápete to? Já ne...

DŮVĚRA VE VLÁDU A PARLAMENT

VELIKÁŘSTVÍ GRAF NA SVĚTĚ... VELTRKORD!!!

NYK VELTRAKTR !!

Ivan Lendl chtěl za start na pražském Škoda Czech Open 300 000 dolarů!

Šťvanice letos s hvězdami?

PRAHA (jk): Nejzajímavější informace na čtvrtětní tiskovce Českého tenisového svazu (ČTS) v Praze poskytli zástupci marketingové firmy Teleaxis a ředitel turnaje Škoda Czech Open (9.—15. 8., 365 000 dolarů) ing. Kudeš. Na Šťvanici by se totiž měla objevit antuková esa ze Španělska Bruguera a Costa, Švédové Jarryd a Larsson, Ukrajinec Medveděv a obhájce trofeje Karel Nováček. V případě, že by náš tenista triumfoval v Praze potřetí, mohl by si putovní trofej dát do vitriny.

„Smlouvy se sponzory nás zavazují k účasti minimálně šesti hráčů z první dvacítky,“ řekl zástupce Teleaxisu ing. Kovarčík. „Někteří mají však neúnosné požadavky. Například Ivan Lendl chtěl startovní 300 000 dolarů. Bruguera nás bude stát kolem 60—80 000, smlouva s ním je však podmíněna jeho postupem. Tzn. že nepříjde prohrát v 1. kole, tak jako loni Connors do Vídně, a nezaskřípe celou sumu. Tak jako „Jimbo“, 1,5 miliónu šilinků. Pokud jde o Medveděva, máme s ním plány dlouhodobější spolupráce. Díky minulému systému hovoříme většinou všichni velmi dobře rusky...“

Dodejme, že »nasmlouvat« hráče lze letos díky tomu, že pražský turnaj je v tzv. volném týdnu a nestojí proti němu žádný turnaj kategorie Championship Series. Pokud jde o stoupský turnaj žen (12.—18.7.), novým hlavním sponzorem jsou Brněnské veletrhy a výstaviště, proto i nový název BVV Prague Open.

Součástí letošních oslav 100 let tenisu bude mj. listopadová exhibice (Lendl, Navrátilová?), vydání pamětních mincí v hodnotě 500 Kčs (!) a loterie. Podle informace Pavla Kordy jedná svaz s P. Složilem o tom, zda by vedl náš tým pro Pohár federace žen. Jak známo. Složil je koučem Mag. Maleevové a matka bulharských sester není prý jeho případné nové funkci nakloněna... „Pavel mi slíbil, že koncem týdne řekne konečné rozhodnutí. Pani Maleevová se však obává jeho koučování při možném střetnutí s našimi děvčaty,“ řekl P. Korda. Naši daviseupovi reprezentantů obdrží za první dvě kola letošního ročníku soutěže (tzn. za premiérové a porážku ve 2. kole či případný boj o sestup) 195 000 dolarů, které si rozdělí podle vlastního uvážení.

Aufgespießt

„Und wir gehen doch den deutschen Weg.“

DDR-Staats- und Parteichef Erich Honecker 1985 in Ost-Berlin zum damaligen SPD-Vorsitzenden Willy Brandt, nachdem er eine Flasche Wodka der Marke „Gorbatschow“ auf den Tisch gestellt hatte — berichtet von Brigitte Seebacher-Brandt.

Weniger deutsche Hotels erstklassig

Der internationale Hotel- und Restaurantführer der Firma Varta sieht die deutschen Spitzenhotels zunehmend kritischer. Die Zahl der von den Testern als erstklassig eingestuften Häuser ging 1992 von acht auf sechs zurück. Für hervorragende Küchenleistungen wurden nur noch 24 statt 29 Hotels prämiert.

Garcia s Hitlerem

LONDYN: Vítěz Novýorského maratonu Mexican Garcia se přiblížil k závodu na stejné dlouhé trati, který se po-
běží 18. dubna v Londýně. Třeticeletý Garcia byl jedním z favoritu olympijského maratónu v Barceloně, ale závod nedokončil. Pravidelně trenuje se třemi dohrmanny, kteří se jmenují Napoleon, Hitler a Kaddáfí.

Woran erkennt man beim Wellensittich Männchen und Weibchen?

Erkennen können Sie das Geschlecht eines erwachsenen Wellensittichs an der Farbe der Nasen- oder Wachshaut, in der über dem Oberschnabel die beiden Nasenlöcher sitzen. Sie ist beim Männchen kräftig blau, beim Weibchen beige, bräunlich oder braun gefärbt. Das Blau der Wachshaut wird intensiver, wenn das erwachsene Männchen in Balzstimmung gerät. Bei schwachen oder kranken Vögeln kann die Wachshaut blaßblau werden. Nur im Alter bekommen auch die Männchen manchmal eine bräunliche Wachshaut. Bei jungen Wellensittichen beiderlei Geschlechts ist die Wachshaut noch hellrosa oder hellbeige. Beim Kauf eines nestjungen Vogels können Sie also nie ganz sicher sein, ob Sie ein Männchen oder Weibchen mit nach Hause bringen.

Tschechen kontrollieren streng

PRAG, 8. März (Reuter). Die Tschechische Republik will nach Medienberichten vom Montag strengere Kontrollen an der bislang relativ durchlässigen Grenze zur Slowakei einführen. Grund sei die Sorge, daß Tausende von Einwanderern aus Osteuropa im Lande bleiben müßten, weil Deutschland ihnen nach der Verabschiedung strengerer Asylgesetze die Einreise verweigern werde. Arbeitsminister Jindrich Vodicka hatte am Sonntag erklärt, die Zahl der Immigranten in seinem Land werde bereits auf bis zu 100 000 geschätzt. Die bis Jahresanfang mit den Tschechen in einem Staat zusammenlebenden Slowaken sind gegen die Kontrollen.

„Etwas aus dem Ärmel schütteln“ — woher kommt das?

Dieser Ausdruck stammt aus dem Mittelalter. Damals waren weite, taschenförmige Ärmel ganz modern, in denen man gut etwas verstecken konnte. Auch bei Zauberkräften und Täuschungsartisten waren diese Ärmel als „Trickkiste“ beliebt. Sie „schüttelten so manches Ding aus dem Ärmel“. Heute bedeutet die Redensart, daß jemand eine schwierige Aufgabe leicht und mühelos meistert.

Endlich: Krause macht's möglich!

Serienstart für Öko-Kühlschrank

Der erste Öko-Kühlschrank der Foron Hausgeräte GmbH (ehemals dkk) im sächsischen Niederschmiedeberg geht am kommenden Montag in Serie. Das 127-Liter-Gerät wird mit einem Gemisch aus den Gasen Propan und Isobutan gekühlt und kommt somit ohne den Ozonkiller FCKW aus. Der Kühlschrank kostet im Handel etwa 600 Mark.

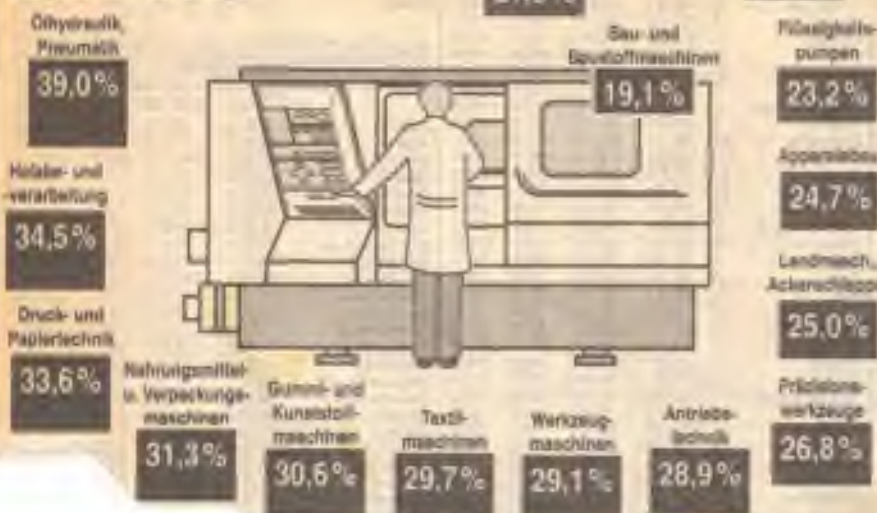
Mehr Strom aus Wasser

Immer mehr Strom in Deutschland wird aus Wasserkraft erzeugt. Wie die Vereinigung Deutscher Elektrizitätswerke (VDEW) in Frankfurt mitteilt, erzeugten 1992 im gesamten Bundesgebiet Laufwasser- und Pumpspeichieranlagen 17,3 Milliarden Kilowattstunden Strom. Das waren 15 Prozent mehr als 1991. Der Anteil an der gesamten Stromproduktion stieg von 3,6 auf 4,1 Prozent.

Waco - Blut-Jesus - 9. Tag der Belagerung durch 500 FBI-Polizisten. Immer mehr perverse Neigungen des Sekten-Chefs David Koresh (33) kommen ans Licht. Er hielt sich einen Harem mit 18 Mädchen. Er heiratete eine 14jährige, zeugte ihr zwei Kinder, näherte sich auch ihrer Schwester (12).

Maschinen aus Deutschland Weltmarktanteile

ausgewählte Fachzweige

Slovenský schodek v pohybu

PRAHA (iKa): Pokud by se deficit Slovenska v obchodu s Českou republikou prohluboval dosavadním tempem, je možné odhadnout, že hranice 4,5 miliardy korun (konečná suma, k níž může podle smlouvy dojít), bude dosaženo zhruba za dva měsíce. „Nejsme schopni vyslovit nějakou velkou prognózu, situace se mění každý den. Slovenský schodek může narůst nebo se zmenšit. Stačí, aby byla ze slovenské strany pozastavena nějaká platba vyšší hodnoty a deficit se skokem prohloubí.“ řekl nám pracovník tiskového odboru České národní banky Ondřej Kvaček k informaci, že tento schodek dosáhl za 22 dnů po oddělení měn již 1,5 miliardy korun.

Vláda ve středu rozhodla, že guvernér ČNB ji bude denně předkládat informaci o pohybu vzájemných pohledávek a závazků. Na základě toho vláda přijme příslušná opatření. Mimo jiné by ČNB v případě prohlubujícího se slovenského deficitu sahla ke zvýšení kursu české koruny ke zúčtovacímu ECU až do platební dohodou povolených pět procent. „Může se také stát, že stanovenou hranici 4,5 miliardy korun slovenský deficit překročí a k uvedeným krokům nepřistoupíme. Prohlubování musí mít trvalou tendenci, samotné zdoání uvedené hranice ještě není zcela rozhodující, i když by to byl pochopitelně významný signál.“ konstatoval ing. O. Kvaček. 5. 3. 93

i cenné předměty jako televizor a videopřehrávač, je účel této „ná- vštěvy“ zcela jasný. Je podle něj nepochybné, že takovýmto »zloči- neckým« způsobeem jsou sbírány materiály a informace určené pro kampaň proti opozici.

Tschechen und Slowaken handeln wenig

Nach der Auflösung der gemeinsamen Währung zum 8. Februar erleben die Handelsbeziehungen zwischen der Tschechischen Republik und der Slowakei starke Einbrüche. So exportierten die Tschechen seit diesem Datum für rund 207 Millionen Mark in die Slowakei, umgekehrt kamen jedoch nur Waren im Wert von 125 Millionen Mark über die neue Grenze. Der Austausch wird seither durch spezielle Banken über die europäische Währungseinheit (Ecu) abgewickelt.

Beamtenrecht in Frage

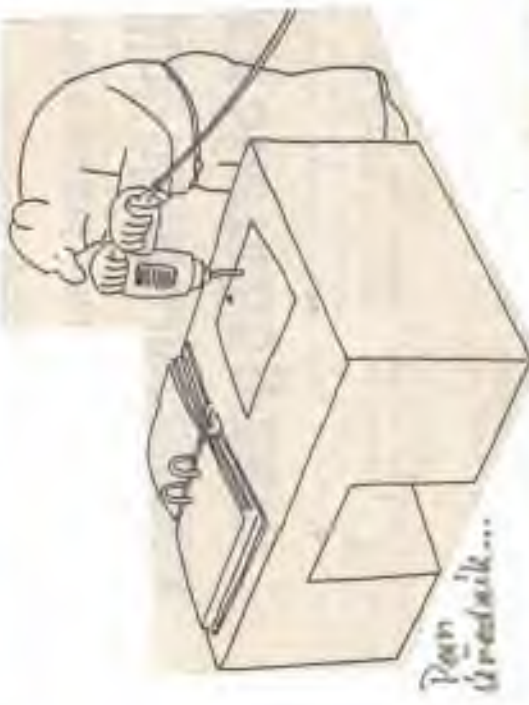
HALLE, 8. März (AP). Der Vorsitzende des Haushaltsausschusses im Bundestag, der SPD-Politiker Rudi Walther, hat eine Abschaffung des Beamtenrechts und eine Erhöhung der Leistungsanreize für Beamte gefordert.

Zugleich begrüßte er in der hällischen Tageszeitung *Mitteldeutscher Express* den Plan der Bundesregierung, der vorsieht, daß Beamte mindestens bis zum 63. Lebensjahr arbeiten sollen.

„Diese Maßnahme ist sinnvoll. Solange nicht durch Krankheit dienstunfähige Leute gezwungen werden, das eine Jahr länger zu arbeiten, sehe ich darin auch keine übermäßige Belastung für die Beamten“, sagte der SPD-Politiker.

Der Änderung müsse allerdings eine weitergehende Reform des Beamtenrechts folgen, forderte Walther. „Das Be-

amtenrecht ist leistungsfeindlich. Dort wird nur belohnt, wer lange genug auf seinem Posten sitzt. Man muß die Leistungsanreize erhöhen und das Beamtenrecht, das vor rund 100 Jahren eingeführt wurde, abschaffen.“

Zkouška loajality

Včera inaugurovaný Michal Kováč ještě ani pořádně nedosedl do svého prezidentského křesla a už ho čeká první zatěžkávací zkouška. Zkouška loajality. Ačkoliv minulý týden konstatoval zvolený prezident po návštěvě ministerstva zahraničí SR, že v práci Milana Kňažka neshledává žádné chyby, zítra jej zřejmě požádá Vladimír Mečiar, aby bývalého herce z vlády odvolal.

Předseda slovenské vlády tuto zkoušku načasoval pro Michala Kováče s přímocarostí sobě vlastní. Když Kňažka odvolá, dá tak jasně najevo, pod čí taktovkou hodlá svůj úřad vykonávat. Neodvolá-li ho, jednoznačně potvrdí názor, že bližší než Mečiarova košile je mu kabát Petera Weissse a SDL, s nímž by mohl setrvat ve funkci i po příštích parlamentních volbách. Na slovenské politické scéně se tak objeví další Mečiarův odpůrce, tentokrát však ve funkci, z níž jej předseda HZDS odvolat nemůže.

Vladimír Mečiar je ovšem po- litický hráč první kategorie. Jak soudí některé spekulace ve slo- venském tisku, může využít pre- zidentské zkoušky loajality ne-

Vyjoupení republikani

PRAHA: Odstoupení ministra vnitra Jana Krumla požaduje SPR-RSC poté, co se v noci na večer- rejšek neznámý pachatel vloupal do jejího sekretariátu v Praze 6. Tiskový mluvčí strany Jan Vík prohlásil, že »prestožeky zmizely

niér zbavil i odpovědnosti za prvních devět měsíců své vlády. A to jak před Národním radou SR, tak i před veřejností. Nemí vyložené, že rodící se konflikt Kováč — Mečiar je jen koutřová clona, která má za cíl právě to.

dy nemůže být pověřen nikdo ji- ný než — opět Vladimír Mečiar. Kromě odstranění nepohodi- ných a neschopných členů vlády (vedle Kňažka například minist- ra zdravotnictví V. Soboni) by se touto operací slovenský pre-

Před dvěma a půl tisíci lety skoupl řecký filozof Thalés z Miletu v jednom roce, kdy předpokládal velkou úrodu oliv, všechny lisy na olivový olej ve městě. Po sklizni je draze pronajímal. Chtěl tím dokázat, že i filozof je schopen vydělat peníze. Nevědomky však zároveň odhalil ekonomický zákon monopolu. Spočívá v tom, že monopolní vlastník nebo prodejce si může diktovat ceny. Jedinou cestou, jak monopol odstranit, je otevření trhu více výrobcům nebo prodejům a vytvoření konkurence. V naší ulici jsou naproti sobě potraviny a masna. Oba obchody prodávají máslo. I když v masné je to poněkud neobvyklé, proč ne. Sortiment se musí rozšiřovat. A právě mezi těmito obchody se minulý týden odehrála bitva, kterou je možné nazvat máslovou. Začal si řezník. V pondělí snížil cenu másla, které se v obou obchodech prodávalo za 21 Kč, na 20,50. Cenu zvýšil ve vkladu. Reakce potraviny na sebe nedala dlouho čekat. „Máslo za 20 Kč,“ hlásal odpoledne nápis na dveřích prodejny. Rezník v úterý ráno kontroval cenou 19,80, potraviny šly na 19,60, řezník trumfoval 19,40. V té chvíli se pravděpodobně obě prodejny dohodly, protože další den se objevila u obou stejná cena 19,60. Máslová válka skončila během tří dnů. Vydělali na ní spotřebitelé, protože cena se snížila o 1,40 Kč. Důkaz toho, že monopol v jakémkoliv podobě je třeba rozbít. I když... Především ráno se na vývěsní tabuli na obchůdku, který je asi padesát metrů od masny a potraviny, objevilo máslo za 19,00 Kč. Takže máslová válka může pokračovat. A já, jako zákazník, i když jsem pacifista, jí fandím. Jen více takových válek!

Neděle je „nekulatým“ jubileem TGM - narodil se 7. března 1850

Tato sloka, přidaná ke staré legionářské písničce, byla jakýmsi lidovým protestongem v letech nedávno minulých.

„Nebát se a nekrást.“ bylo životní krédo TGM. Vzhledem k tomu, že takové zásady příliš nevoní, prožil si první československý prezident svoje už v době, kdy žádným prezidentem nebyl. Měl jakýsi zvláštní instinkt najít lidskou blůbost a pojmenovat ji. Dostal se do konfliktu s pseudovlastenci v „boji o Rukopisy“. Napadli ho studenti pro jeho postoj v „hilsneriádě“.

Prestiž mu už e, jak ho charakterizuje Ferdinand Peroutka, nedala samozřejmě spát bolševické vítězné garnituře po osmačtyřicátém. Touha vymýt lidem z mozku masarykovský symbol, se stala jakýmsi opiatem.

Když vital Alois Jirásek 21. prosince 1918 Masaryka při příjezdu do Prahy, řekl: „Požehnáno bylo, pane prezidente. Vaše dílo, jež bude epochou v našich dějinách, požehnan budiž i Váš návrat.“

Na začátku třicátých let píše Zdeněk Nejedlý ve svém rozsáhlém díle Tomáš Garrigue Masaryk: „Tak Masaryk stanul tam, o čem ve svém dětství sotva si jistě troufal i jen snít. Z čejkovického hochy doktorem filozofie vídeňské univerzity! Jaký již to byl úžasný přímo vzestup, dokonce tehdy, kdy doktor filozofie byl ještě vzácností a nejvyšší hodností ryze vědeckou. (...) Ale proto to také daleko neznámá konec jeho tužeb. Naopak, čím větší — aspoň v jeho poměrech — byl tento krok, tím dále se zaměřil pak Masaryk zase i odtud, ještě dál a ještě výš, daleko, nesrovnatelně výš!“ (závěr I. knihy)

O dvacet let později změnil Nejedlý tón (Inu: „Nechte mě se vyvíjet.“ kdysi řekl F. X. Šalda a vývoj Nejedlého z pána v soudruha byl jednoznačný). Rozhlasové vystoupení v rozhlasovém „nejedlovském cyklu“ Nedělní epistoły z 26. X. 1952: „Masaryk, Beneš, Štefánek pry to byli, kteří do dokázali. A čím to dokázali? Antichambrováním v pracovnách hlavních imperialistů první války.“

A dupání po mrtvém pokračovalo: „Ukazuje skutečnou tvář Masaryka — zarytého nepřítele dělnic-

„Tomáš Garrigue Masaryk chodil s námi na žejdlík to si žádnéj z dnešních prezidentů už nemůže dovolit.“

„Mnoho dělníků, kteří do té doby věřili Masarykovi, nyní poznali, že Masaryk je nepřítelem socialismu.“ (Dějiny doby nové a nejnovejší pro 8. postupný ročník, 1955)

„Masaryka spolu s americkým prezidentem vydávala československá buržoasie za tvůrce československého státu, čímž se měl v naší veřejnosti vzbudit dojem, že československá republika vznikla z milosti západních velmocí a z iniciativy představitelů zahraničního odboje.“ (Z. Urban: Příručka k dějinám Československa v letech 1918 — 1948, vyšlo roku 1959)

„Tehdy vůdcové sociálně demokratické pravice, řídící se radami-

Uchýlili se proto k taktice slibů a odkladů.“ (V. Husa: Československé dějiny, 1963)

„Hrad, reprezentovaný především Masarykem a Benešem, měl značný vliv mezi masami, jednak proto, že se jmény jeho představitelů bylo v očích lidu spojeno znovudobytí národní svobody, jednak proto, že tato skupina dovedla zdůrazňovat své „demokratické“ zaměření. Ve skutečnosti byl Hrad i v letech hospodářské krize „politickým kapitánem“ finančního kapitálu. V jeho zájmu zneužíval národních citů především československého lidu a demokratických tradic našeho náro-

Přijede dóže z Benátek
Pošlete pro karbenátek
Pošlete Anči pro kanči
Ať běží
Ať tam třeba dotančí

Až večer zavoní harmonikou
Odejde pan dóže za Monikou
Bude k ní kráčet skrz listí
Kam až — to nikdo nezjistí
A my zatím než se vrátí dóže
Musíme mu připravit lože
Protože

Přidot veněcijánskej dóž
Věro piróg jemú dajóš
Prikaží Aně što b aná
by za kabáněm nógi pragnalá

Kagdá garmóška pěšnu spajót
Tagdá dóž za Monikoj pajdót
Věčerom tichim skvoz listjá
Kudá tavó něznájú já
I my ráňše čem věrnótsa k nám dóže
dalžny spálňu padgatóvit tóže
Nu vot

„Maja aděda — éto kasmanávtskaja“
Pradalžajet Náčja
„V něj létal mój dáda“
V étoj adědě dáda
K Kosmos paběžďal!“

Skazi mně děvuška
Kde byl tvoj děduška
„Děduška mój?“ Da tvój!
„On v kosmose ljetal!“
Maladci málčiki
Naši rakěťčiki
V rakětach vašich
Síla tvorže čem metál
Skazi mně Nadežďa
Sto tvajá aděďa

da.“ (Dějiny KSC, studijní příručka, 1966)
A to nemluvíme o novinových článcích.
„Brainwashing“ tedy fungoval naplno. Od dětství se začal zakladních škol dovídali, že Masaryk byl žábou na prameni, z něhož se socialisticky toužící lid chtěl napít. Svou přimostí si vyvířel nepřátel za života, po smrti strašil „vítěznou stranu“ jeho duch. Dějala všechno pro to, aby ho zdiskreditovala. Vzdalala-li to u generace pamětníků, snažila se u mladých.
V nedávném průzkumu veřejného mínění o nejpopulárnějšího politika české historie byl Masaryk bezkonkurenčně první.
A ještě přesvědčivější je ona písničková sloka citovaná v úvodu „Rukopisy“. V boji o Hilsnera fakticky prohrál, neboť si nespravedlivě obžalovaný svůj trest nakonec „odseděl“, morální vítězství před očima světa ale patřilo jemu.
„Svatou válku“, kterou mu, dávno mrtvému, vyhlásili komunističtí ideologové, bez šance u něho vstoupit a bránit se, ovšem vyhrál, jak historie ukázala, de iure i de facto.

„Mnoho dělníků, kteří do té doby věřili Masarykovi, nyní poznali, že Masaryk je nepřítelem socialismu.“ (Dějiny doby nové a nejnovejší pro 8. postupný ročník, 1955)

„Masaryka spolu s americkým prezidentem vydávala československá buržoasie za tvůrce československého státu, čímž se měl v naší veřejnosti vzbudit dojem, že československá republika vznikla z milosti západních velmocí a z iniciativy představitelů zahraničního odboje.“ (Z. Urban: Příručka k dějinám Československa v letech 1918 — 1948, vyšlo roku 1959)

Uchýlili se proto k taktice slibů a odkladů.“ (V. Husa: Československé dějiny, 1963)

„Hrad, reprezentovaný především Masarykem a Benešem, měl značný vliv mezi masami, jednak proto, že se jmény jeho představitelů bylo v očích lidu spojeno znovudobytí národní svobody, jednak proto, že tato skupina dovedla zdůrazňovat své „demokratické“ zaměření. Ve skutečnosti byl Hrad i v letech hospodářské krize „politickým kapitánem“ finančního kapitálu. V jeho zájmu zneužíval národních citů především československého lidu a demokratických tradic našeho náro-

„Maja aděda — éto kasmanávtskaja“
Pradalžajet Náčja
„V něj létal mój dáda“
V étoj adědě dáda
K Kosmos paběžďal!“

Skazi mně děvuška
Kde byl tvoj děduška
„Děduška mój?“ Da tvój!
„On v kosmose ljetal!“
Maladci málčiki
Naši rakěťčiki
V rakětach vašich
Síla tvorže čem metál
Skazi mně Nadežďa
Sto tvajá aděďa

„TGM“ rebus...

„TGM“ rebus...

„TGM“ rebus...

„TGM“ rebus...

pěšna rakěťčikov

Radnája mílaja
Něštreilmaja
Letit rakěta naša
Vot glabálnaja
Tudá letit tudá
Samá znájet kudá
V začítu našej žizni
Náševo truda

„Představitel buržoasie v čele s prezidentem Masarykem se zpočátku nemohli proti požadavkům socializace postavit otevřeně.“

Slovenský prezident inaugurován

BRATISLAVA: První slovenský prezident Michal Kováč se včera po složení ústavy předepsaného slibu ujal svého úřadu. „Až tímto činem se završila a naplnila touha po vlastním státě.“ uvedl v úvodu slavnostní inaugurace předseda NR SR I. Gašparovič.

Ve svém inauguračním projevu M. Kováč ocenil „vyspělost českého politického myšlení za to, že s porozuměním přijal legitimnost slovenských nároků na vlastní státnost“. Těžkosti, se kterými se SR v současnosti potýká, podle jeho slov tkví ve skutečnosti, že Slováci dosud neměli vlastní stát. „Nejtěžší období dějin má Slovenská republika již za sebou.“ prohlásil včera její první prezident. Slovenské hospodářství je podle M. Kováče „nemocné a kulhá“, přesto však má „po České republice druhou nejlepší výchozí pozici ze všech postkomunistických zemí Evropy“.

Slavnostní inaugurace slovenského prezidenta se stala také příležitostí k vzájemným rozhovorům prezidentů čtyř sousedních zemí SR. Do Bratislavy přijeli Václav Havel, Árpád Göncz, Thomas Klestil a Lech Wa-

sa. Ten oznámil spolupráci mezi středoevropskými zeměmi za „jedinou záchranu před nebezpečím z východu“. „Západ nebude sentimentální a nebude nám pomáhat, když si nepomůžeme sami.“ dodal polský prezident L. Walesa. Podle slov jeho maďarského kolegy A. Gonczé „jsme odsouzeni ke spolupráci, ať se nám to líbí, nebo ne“. Ke spolupráci středoevropských zemí se včera vyjádřil i M. Kováč. Vyjádřil mimo jiné ne-

vyhnutelnost institucionalizace více-gradské skupiny, pod čímž si představuje zřízení stálého sídla a orgánů tohoto seskupení, které by měly připravovat podklady pro jeho jednání a vyloučit tak dosavadní improvizaci.

Český prezident V. Havel včera v Bratislavě jednal s V. Mečiarom o nedořešených otázkách majetkového vyrovnání a hranicích mezi oběma státy. Dávody ke zpevnění hranic podle jeho slov nejsou politické, nýbrž čistě praktické.

Hosté se zúčastnili také slavnostní ekumenické bohoslužby, kterou sloužil arcibiskup trnavský Ján Sokol.

„Jahrhundert-Tide“ lockt Touristen nach Saint Malo

SAINT MALO, 8. März (dpa). Das gab es seit 1918 nicht mehr. Die besondere Sonne-Mond-Konstellation wird am Dienstag nachmittag vier Kilometer Meereshöhe vor dem Mont-Saint-Michel freilegen, drei Kilometer mehr als sonst bei Ebbe. Diese „Jahrhundert-Tide“ ist eine einmalige Gelegenheit, verborgene Seesterne, Muscheln oder Wrackteile zu bewundern. „Wir erwarten Tausende Schaulustige. Viele Leute aus der Gegend nehmen extra einen Tag Urlaub“, erzählt eine Mitarbeiterin vom Touristenbüro in Saint Malo.

Am Dienstagabend wird der Wasserpegel jedoch auf ganze 13,30 Meter steigen, also fünf Meter höher als sonst. In der Nacht von Dienstag auf Mittwoch wiederholt sich das Naturspektakel. Am Mittwochmorgen erreicht die Flut dann mit 13,55 Metern ihren Rekordstand. Falls in dieser Zeit Stürme aufkommen, droht der Hafenstadt eine Überschwemmungskatastrophe. Doch für die beiden kritischen Tage ist schönes Wetter vorhergesagt.

München – Wer am hinteren Auto-Nummernschild eine Folie anklebt, die bei einer Radarkontrolle das Kennzeichen unkenntlich macht, muß ab 1. April 100 (bisher 20) Mark Bußgeld zahlen.

Wer zu wenig trinkt, schädigt sein Gehirn

■ Trinken ist Pflicht! Täglich mindestens 1,5 Liter Flüssigkeit (am besten wenig salzhaltiges Mineralwasser, Tee oder Säfte) sollten Menschen, die auch im Alter noch aktiv und gesund sein wollen, zu sich nehmen! Grund: Der Körper scheidet täglich mindestens 700 Milliliter Flüssigkeit über die Atemluft und die Haut aus. Damit für die Nierenausscheidung noch etwas übrig bleibt, sind mindestens 1,5 Liter Flüssigkeitsaufnahme nötig.

Wenn Sie weniger trinken, schaden Sie Ihrer Gesundheit: Die Nierenleistung nimmt dramatisch

ab, der Blutdruck steigt, das Herz muß mehr pumpen. Bei älteren Menschen ist die Pumpleistung des Herzens aber nicht mehr die beste. Wenn dann nicht mehr genügend mit Sauerstoff angereichertes Blut transportiert wird, hat vor allem das Organ darunter zu leiden, das den meisten Sauerstoff braucht: das Gehirn! Es kommt zu Müdigkeit, ständigem Einschlafen am Tag, Vergeßlichkeit und Verwirrtheit. Im schlimmsten Fall droht sogar der Schlaganfall.

1,5 Liter Flüssigkeit sind ein tägliches Muß

Mečiar svědčil pro Klause

Růká se: „Na jeho slova došlo“. V případě Václava Klause ovšem nedošlo na slova, nýbrž na činy. Vladimír Mečiar na mítinku ke druhému výročí založení HZDS programově vyhlásil, že Slovensko opouští „klausovskou“ reformu hospodářské politiky. Stát bude zavádět pořádek do volného trhu. Kromě jiného také tím, že bude zastaven dovoz aušusového zboží za druhou slovenskou korunu. Slovensko musí více vyvážet než dovážet.

Jak se zhaví nutnosti importu zmetků (nejspíše české proveniencí) a kudy povede cesta, aby na zahraničně obchodních vabách exportní miska převážila misku dovozu, slovenský premiér neznámil. Svými výroky ovšem jednoznačně proklamoval, že stát vstoupí pevným krokem do pří-

rozených ekonomických vztahů.

Vystavil tím vysvědčení české politické reprezentaci a konkrétně Václavu Klausovi. Ten sotva mohl vyhlásit týden po volbách, že pro další vývoj země Koruny české bude nutná odlika od stolu i lože se Slovenskem. Dal však jasné najevo, že dvě ekonomiky v jednom státě nemohou existovat. Důsledkem byly postupné kroky k rozdělení státu, které se stalo pro mnohého třískou v srdci.

Potvrdilo se, že Václav Klaus skutečně od začátku předpokládal, že udržet pohromadě povolebního československého ekonomického kočkovpsa není možné. Že premiérová státoprávní politika byla pragmatická a cílená. Každá republika si v loňských volbách vybrala zcela odlišnou cestu. Ta česká, doufejme, míří na Západ. Slovenská, nepřijme ji to, k Ukrajině a dál a dál do stepí.

Vladimír Mečiar nyní paradoxně předložil českým voličům, kteří se na jedné straně postavili za radikální ekonomickou reformu a na straně druhé občas vzdychají pro společný stát. Klausovo vysvědčení. Bylo vyznačeno hřístě volně soutěže. Kde se budou vyrábět aušusy, a která koruna bude dobrá, uvidíme.

Nesporné ovšem je, že se potvrdila opodstatněnost činu současného českého premiéra. Pohromadě by to, jednoduše řečeno, už nešlo.

Tulpen welken schnell – gibt es Tricks, damit sie länger halten?

Stellen Sie die Schnittblumen immer in eine saubere Vase. So haben Fäulnisbakterien weniger Chancen. ● Blumen immer frisch anschneiden und zwar schräg mit einem scharfen Messer (keine Schere nehmen, sie quetscht die Stiele). ● Tulpen wachsen in der Vase nach. Geben Sie als „Krafftutter“ etwas Wäschestärke ins Wasser. Sie mögen aber auch eine Prise Zucker. ● Tulpen brauchen nur wenig Wasser – ca. 3–4 Zentimeter. ● Wasser möglichst täglich erneuern. ● Ein Hauch Haarspray auf die Staubgefäße hilft, daß die Tulpenblüten sich langsamer öffnen. ● Stellen Sie Blumen nie in die Nähe von Obst. Es sondert ein Gas ab, daß Blumen schneller welken läßt.

Benzin bald 1,90 Mark?

Die Koalition will Benzin um 13 Pfennig verteuern, macht mit Mehrwertsteuer 15 Pfennig. Der Liter Super verbleibt würde dann von 1,55 auf 1,70 Mark steigen (Steueranteil 1,21 Mark)! Experten befürchten sogar Benzinpreise von 1,90 Mark. 2 Gründe: Der Dollar, mit dem Rohöl bezahlt wird, steigt, könnte in wenigen Wochen auf 1,70 bis 1,80 Mark klettern. Und die OPEC begrenzt die Ölförderung. Ein Experte: „Wenn die den Hahn zudrehen, steigt der Spritpreis.“

Mit Artischocken wird das Essen bekömmlicher

■ Die distelartige Artischocke gehörte schon im Altertum auf den Speiseplan der Mittelmeerländer, ihrer Ursprungsregion. Die Feinschmecker von damals werden aber kaum gewußt haben, was sie sich mit dem unscheinbaren Gemüse Gutes taten: Die Wirkstoffe der Artischocke bewirken nämlich eine erhöhte Gallenproduktion und regen so die Bauchscheidrüsenfunktion an. Es fließen also mehr Verdauungssäfte, die die Speisen viel bekömmlicher machen. Völlegefühl, Sodbrennen, Übelkeit und Scherbenzen im Oberbauch nach schwerverdaulichen Mahlzeiten können Sie mit dem Mittelmeer-Gemüse bekämpfen. Natürlich müssen Sie dazu nicht jeden Tag Artischockenherzen auf den Teller

bringen. Die Wirkstoffe gibt's auch als Kombi-Präparat mit Schöllkraut und Boldoblättern in der Apotheke. Übrigens: Artischocken haben auch eine günstige Wirkung auf den Fettstoffwechsel. Das bedeutet, sie beugen Arterienverkalkung vor und bekämpfen hohe Blutfettwerte.

In der Naturapotheke wachsen noch weitere Pflanzen gegen Verdauungsbeschwerden: z. B. Beifuß. Seine Bitterstoffe regen die Gallenproduktion ebenfalls an.

Grace-Kelly-Briefmarke
Monaco – Zum zehnten Todestag von Grace Kelly kommt am 30. März gleichzeitig in den USA und Frankreich eine Sonderbriefmarke heraus. Frankreich: 5 Francs (1,60 DM) „Princesse Grace“; USA: 29 Cents (50 Pfennig) „Grace Kelly“.

Prag. Qualm-Trio Havel, Schell, Dirka

Blick auf den Prager Wenzelsplatz: Präsident Václav Havel, Maximilian Schell

Raucht Kette, trinkt Whisky, trägt Swatch: Václav Havel, Chef der Tschechischen Republik

Produziert die „Vision 2000“-Serie: Karel Dirka und Havel

Sexualorgane ausgetauscht

PEKING, 9. März (dpa). Einem Mann und einer Frau sind in Peking erfolgreich die Sexualorgane ausgetauscht worden. In einer 19stündigen Operation seien bereits im vergangenen Sommer dem Mann die Eierstöcke der Frau und der Frau die

Ein doppelter Whisky für Havel

„Herr Präsident, was darf's denn sein zum Trinken?“ fragt der Münchner „Marlene“-Produzent **Karel Dirka** („ART-OKO-Film“) höflich den eben gewählten Chef der Tschechischen Republik (neun Millionen) **Václav Havel**. Der smarte Politiker, der seine Unterschrift immer mit einem kleinen Herz ziert, antwortet: „Ach, Tee wäre ganz gut.“ – „Einen Whisky dazu?“ fragt Dirka, mit Havel seit 20 Jahren befreundet. „Aber es ist doch vormittag und ein bißchen früh“,

gibt der Präsident zu bedenken, fügt jedoch schnell hinzu: „Ja, aber dann einen doppelten.“ Havel ist der erste Interviewpartner der neuen Dirka-Sende-Reihe „Vision 2000“ (derzeit läuft von ihm im Fernsehen „Wirklich unglaublich“ mit **Arthur Brauss** als Moderator), bei der „Oscar“- und „Golden Globe“-Preisträger **Maximilian Schell** den „Reporter“ spielt, der in den nächsten Folgen Kubas Staatschef **Fidel Castro** und **Prinz Charles** von England aufs Korn nimmt. Schell und Havel, die schon öfter telefoniert haben, treffen sich zum erstenmal persönlich, und Havel bietet Max spontan an, ihn Václav zu nennen.

Schauplatz des TV-Talks ist ein italienisches Café in Prag mit Blick auf den Wenzelsplatz; für Václav Havel schicksalhaft. In der kommunistischen Zeit wollte er zweimal einen Blumenstrauß am Denkmal des heiligen Wenzel niederlegen und wurde jedesmal dabei verhaftet und eingesperrt.

Die drei Hauptakteure der mit drei Kameras aufgezeichneten „Vision 2000“-Sendung haben eines gemeinsam: Sie rauchen alle Kette. Havel geht meilenweit für eine „Camel“-Filter, Max greift lieber zu „HB“, und Karel pafft cowboylike eine „Marlboro“-Zigarette. -

Hoden des Mannes eingesetzt worden, berichtete am Dienstag die amtliche chinesische Nachrichtenagentur Xinhua. Beide Patienten seien wohl auf und hätten sich ohne Sexualhormone in ihre neue Rolle eingefunden, schilderte Professor Xia Zhaoji von der Medizinischen Universität von Peking.

Der frühere Mann entwickle feine Haut, Körperformen und „ein sanftes Gemüt“, die frühere Frau zeige einen „kühnen und ungezwungenen Charakter“ und habe bereits einen Schnurbart, schrieb

Änderung der Verkaufs- und Abrechnungsbestimmungen für den Personen- und Gepäckverkehr (VAPG) informiert. Eigentlich geht es nur darum, daß vom 1. Juli an die Tickets für Nah- und Fernverkehr einheitlich „Fahrscheine“ genannt werden sollen. Der nachstehende Wortlaut wurde in der neuesten Ausgabe der **Eisenbahner-Rundschau** veröffentlicht, der Zeitschrift der Bahngewerkschaft GDBA:

„Begriffsdefinition Fahrausweis
Der Paragraph 2 (1) der Verkaufs- und Abrechnungsbestimmungen für den Personen- und Gepäckverkehr (VAPG) beinhaltet noch folgende Begriffsdefinition:

- Fahrausweise sind: Fahrscheine, Fahrkarten und sonstige Karten.
- Fahrscheine sind hiernach Fahrausweise des Fernverkehrs (ab 101 km).
- Fahrkarten sind Fahrausweise des Nahverkehrs (bis 100 km).
- sonstige Karten sind zum Beispiel Umwegs-, Übergangs- oder Zuschlag-

lastet). Und: Seine Airlines fliegen mit Maschinen von anno Tobak. Aufpolieren kostet mehr als 600 Millionen Mark. Die Banken zogen die Notbremse. Sieben der 36 Hotels werden verkauft, sein Besitz auf Sardinien geht zu 74 Prozent an Mailänder Baufirmen. Gott selbst muß sofort 70 Millionen Mark privat rausrücken. Hart für den „göttlichen“ Businessman.

VIPs verkaufen keine Fahrausweise mehr

Alle Verkäufer im Personenverkehr (VIP) der Bundesbahn haben vor einiger Zeit von ihrer Zentrale eine Mitteilung erhalten, der sie über eine bevorstehende

Karim Aga Khan war einmal Milliardär.

Herrscher über Hotelketten, Fluglinien, Rennpferde. Jetzt sitzt er mit über einer Milliarde in der Kreide

Gott ist zum Teufel, sein Imperium pleite. Bis Mai muß der Aga Khan 1,2 Milliarden Mark Schulden tilgen, jede Woche verliert er 500 000 Mark Zinsen. Aga Khan IV., 56, Vorname Karim, von seiner Model-Frau wird er zärtlich „K.“ genannt. 49. Nachkomme des Propheten Mohammed. Sein Großvater wurde noch in Gold aufgewogen, er kassiert Xinhua. Bei beiden Patienten sei vor den Eingriffen schwerer Transsexualismus diagnostiziert worden.

Sonst werden bei Geschlechtsumwandlungen nur die äußeren Geschlechtsorgane verändert. Die Patienten müßten dann ihr Leben lang Sexualhormone nehmen, um die Körperfunktionen ihrer neuen Rolle aufrechtzuerhalten.

A GA VADAVVA
ZIMCK
ZISALKY

karten.
Zum 1. Juli 1993 erfolgt jedoch eine Neuauflage der VAPG. Der Paragraph 2 (1) erscheint dann auch in der Neufassung. Die Begriffe Fahrausweis und Fahrkarte werden aus der VAPG genommen. Man spricht dann nur noch von Fahrscheinen und sonstigen Karten. Wobei zum Beispiel die Be-

griffe Fahrausweisautomaten oder Fahrkartenausgabe weiterhin erhalten bleiben sollen. Eine Unterscheidung zwischen Nahverkehr und Fernverkehr erfolgt also in Zukunft nicht mehr.

Der Begriff Fahrschein ist in Zukunft zu verwenden."

4 CO . P A O M A Z B E N I K A ?

PRAHA: O harmonogramu postupu při budování pevné hranice mezi Českou a Slovenskou republikou, úrovni hraničního styku obou zemí a proceduře jednání se slovenskou stranou v této otázce včera na svém mimořádném zasedání jednala vláda. „Předpokládá se, že během tohoto roku by hranice mezi Českou a Slovenskou republikou byla standardně střežena podobným způsobem, jako je střežena hranice s Rakouskem, Německem nebo Polskem,“ uvedl před zahájením jednání ministr vnitra J. Ruml.

Ein Giraffenkind ist bei seiner Geburt bereits über zwei Meter groß. Und danach wächst es schneller als jedes andere Landsäugetier. Warum? Damit die Löwen sich ärgern . . .

Schau mal, Opa, dort ist eine Giraffe mit drei Schwänzen!" rief ein kleiner Junge im Berliner Zoo. Der alte Herr mußte sich erst die Brille putzen. Dann sah er, was wirklich los war: Aus der Giraffenmutter hingen die beiden Vorderbeine eines Babys heraus. Die Geburt schien unmittelbar bevorzustehen. Menschenmassen drängten vor dem Giraffengehege. Zoodirektor, Tierarzt, Pfleger, Biologen, Fotografen, das Fernsehen – alle waren zur Stelle und warteten gespannt. Eine Giraffe bringt ihr Baby im Stehen zur Welt. Aus Angst vor einem plötzlichen Löwenangriff. Auch im Zoo, wo sie ihre Todfeinde nur von fern riecht. Für das Baby bedeutet das einen Sturz aus zwei Meter Höhe. In Afrika stellt sich Mutter Langhals oft über einen Busch, damit ihr Kind weich fällt. Im Zoo schichtet der Wärter als Ersatz einen Heuhaufen auf. Doch in Berlin verstrich Stunde um Stunde, ohne daß die Babybeine auch nur einen Zentimeter weiter rutschten. Das Publikum zerstreute sich wieder. Das Zoopersonal ging zum Essen. Aber zwei Minuten nachdem fast alle das Tierhaus verlassen hatten, lag das Giraffenjunge gesund und munter im Heu. Die bis zu 5.80 Meter hohen „Steppenwolkenkratzer“ haben die in der Natur einmalige Fähigkeit, den Zeitpunkt der Geburt mehrere Stunden lang hinauszuzögern, zum Beispiel bei drohender Löwengefahr. Das Kind, das erst nach der ungewöhnlich langen Tragzeit von

fünfzehn Monaten zur Welt kommt, wiegt bereits etwa zwei Zentner und ist schon fast 2,4 Meter groß. Ein Riesensbaby! Und eines der vielen Wunder, mit denen die Natur ihren Fortbestand regelt: Viele Tierkinder haben auf freier Wildbahn keine Überlebenschance. Sie werden gefressen, sofern sie nicht schon sehr bald mit „Sieben-Meilen-Stiefeln“ vor ihren Feinden fliehen können. So haben die jungen Langhalse zum Beispiel das größte Wachstumstempo unter allen Landsäugetieren: Imersten Halbjahr ihres Lebens wachsen sie einen Meter. Und an ihrem ersten Geburtstag sind sie schon vier Meter groß. Dann haben sie die größten Gefahren überstanden und alle Chancen, ihr Höchstalter von 30 Jahren zu erreichen. Ihre beste Abwehrwaffe ist ihr Kopf, ein „Aussichtsturm“ mit Falkenaugen. Damit behält eine Giraffe „ihr“ Löwenrudel über mehrere Kilometer ständig unter Blickkontrolle. Wenn ich in Afrika auf der Suche nach Löwen bin, beobachte ich die Giraffen. Meist schauen sie neugierig zu mir. Blicken sie aber in eine andere Richtung, kann ich sicher sein, daß dort ein Löwenrudel anzutreffen ist. Die Höchstgeschwindigkeit der Giraffe ist mit 58 km/h zwar langsamer als die der Löwen (64 km/h); aber sie läßt die Räuber bei Tag gar nicht erst auf eine gefährliche Angriffsentfernung herankommen. Und im Langstreckenlauf, der so eigenartig

nach Zeitlupe aussieht, ist sie jedem Feind weit überlegen. Nachts sind Giraffen dagegen wehrlos. Aber wieder hilft die Natur: Die Tiere schlafen liegend pro Nacht im Schnitt nicht länger als sieben Minuten. Ein verdächtiger Geruch im Wind, das Knacken eines Zweigs – und schon sind sie in panischer Angst und hellwach. Im Zoo hat ein Tierpfleger noch nie Giraffen nachts schlafen gesehen. Selbst wenn er sich auf Filzpantoffeln in ihren Stall schleichen wollte, sind sie schon längst auf den Beinen, bevor er die Tür durchschritten hat. Nur mit Infrarot-Videokameras gelang es, die Schlafgeheimnisse dieser Tiere zu enthüllen. Eine Giraffe braucht, um aus der Liegeposition auf die langen Stelzen zu kommen, 18 Sekunden. Danach ist ihr wegen der Blutleere im Kopf noch eine Minute lang schwindlig. Eine tödliche Frist, wenn ein Löwe sie im Schlaf überfallen würde. Doch wie verkraftert es das Tier, mit so wenig Schlaf pro Nacht auszukommen? Es holt das Versäumnis am Tag nach, und zwar durch Dösen im Stehen.

PUGALKOVIC ANINA...

„Jemand ein X für ein U vormachen“ – woher kommt das?

Das Zeichen X ist sowohl Buchstabe als auch die römische Zahl zehn. Das Zeichen U wurde früher wie V geschrieben und bedeutet zugleich die Zahl fünf. Wenn ein Gläubiger ein X aus einem V machte, indem er die Striche verlängerte, betrog er seinen Schuldner, denn er machte aus der 5 eine 10!

HONECKERS LETZTE RECHNUNG

Endstation Chile. Erich Honeckers letzte Reise ist vorbei. Deutschland auf Nimmerwiedersehen. Das einzige, was der Ex-Staatschef der DDR zurückließ: eine gigantisch hohe Rechnung. Knapp 100 000 Mark allein für Gerichtskosten und Honorarforderungen von drei Pflichtverteidigern, vier Gutachtern, drei Laienrichtern. 13 Tage stand Honecker

che ist: Auf einem Konto der Berliner Sparkasse liegen immerhin 123 936 Mark, die der Staatschef zusammen mit Margot anhäufte. Doch das Geld wurde noch zu DDR-Zeiten beschlagnahmt. Das Konto ist gesperrt – muß aber nun freigegeben werden. Im fernen Santiago kann Honecker kostenlos bei seiner Tochter Sonja und Frau Margot wohnen. Die Kosten für Krebsuntersuchungen in einer Klinik übernehmen alte Freunde aus Chile. Aus

Deutschland erhält Honecker außerdem noch eine monatliche Rente: 500 Mark aus seiner Zeit als Dachdecker im Saarland. Zusätzlich haben Freunde von dem Solidaritätskomitee 500 000 Mark (ein Großteil von PLO-Chef Arafat) gesammelt und spendierten ihm das Flugticket Berlin-Santiago für 7125 Mark. Ein One-way-Ticket.

Ein Bild aus Sarajevo im Januar dieses Jahres, zu dem der Fotograf notierte: „Der Cellist der Staatsoper Sarajevo, Vedran Smaloojev (36), spielt in der ausgebrannten Nationalbibliothek ein Requiem von Bach, um symbolisch gegen Gewalt und Zerstörung zu protestieren.“

Tschechischer KP-Chef legt Amt nieder

PRAG, 10. März (dpa). Der Vorsitzende der Kommunistischen Partei Böhmens und Mährens (KSCM), Jiri Svoboda, hat am Mittwoch in Prag seinen Rücktritt zum 12. März bekanntgegeben. Svoboda begründete dies mit der Ablehnung seines Vorschlages, den Namen der KSCM in „Partei des demokratischen Sozialismus“ umzuändern.

↓
STANĚT
CHAROVNĚ!

Komunisté název strany zatím nemění Odstoupí Jiří Svoboda?

HOSTIVICE U PRAHY: Ústřední výbor Komunistické strany Čech a Moravy v sobotu na svém zasedání schválil stanovisko výkonného výboru, odsuzující existenci platformy Za socialismus. Tím zanikl její statut, přičemž bývalí členové této platformy nadále zůstávají členy komunistické strany. ÚV KSCM rovněž vyzval své členy k zahájení vnitrostranické diskuse o změně názvu strany a jejich stanov. Diskuse musí být ukončena do 30. dubna, do konce května pak ÚV KSCM musí vyhodnotit její výsledky s tím, že rozhodne o konání dalšího sjezdu strany.

V průběhu sobotního jednání se pro změnu názvu KSCM vyslovil její předseda J. Svoboda. To se však setkalo s odporem některých členů ÚV

KSCM. Například M. Semelová podala návrh na odvolání J. Svobody z funkce.

O odstoupení uvažuje i sám Jiří Svoboda. Průběh sobotního jednání podle něj ukázal, že v ÚV KSCM převažuje nechuť zřetelně se vyjádřit ke změně názvu strany. „Text dopisu, který bude v rámci vnitrostranické diskuse rozeslán všem členům KSCM, je alibistický. Myslím si, že členům nedává žádné vodítko, o čem mají diskutovat,“ řekl J. Svoboda.

Proti sobotnímu rozhodnutí ÚV o zániku platformy Za socialismus se chce k rozhodčí komisi odvolat její mluvčí V. Papež. Podle něj bude platforma Za socialismus existovat až do případného negativního rozhodnutí této komise.

Osobní důchody a KSČ

PLZEŇ: Snížení osobních důchodů špičkovým funkcionářům bývalého administrativně represivního komunistického vládního a vedoucího aparátu na průměrnou výši důchodů požadují v rezoluci adresované Poslanecké sněmovně členové Konfederace politických vězňů z Plzně. KPV v rezoluci rovněž žádá uzákonění protikomunistického odboje od 8. května 1945 až do konce roku 1989, uzákonění nepromlčitelnosti zločinů komunistické strany.

EŠTĚ FURT?

Sind weiße Tiger Albinos?

Seit die zwei Deutschen Siegfried und Roy in Las Vegas in ihrer Show mit weißen Tigern auftreten, gelten weiße Tiger als etwas ganz Besonderes. Entgegen der landläufigen Meinung handelt es sich bei weißen Tigern nicht um Albinos. Sie sind es genauso wenig wie die Schimmel bei den Pferden. Während sie Albinos, müßten die Streifen völlig fehlen, und die Augen wären rot gefärbt. Sie sind einfach vom Menschen gezüchtet. Schon 1951 wurden im Palast des Maharadschas von Rewa weiße Tiger gezüchtet. Damals wurde von einem Großwildjäger eine Tigermutter erlegt, die neben zwei normal gefärbten Tigerbabys auch ein weißes hatte. Dieser weiße Tigeremann wurde – nach einigen fehlgeschlagenen Versuchen – mit seiner eigenen (normalgefärbten) Tochter gekreuzt. Ergebnis: 1958 wurden vier ausschließlich weiße Tiger geboren.

Während des Autoraubs ein letztes Telefonat mit dem Dieb

Hahnenkampf zwischen Peking, London und Hongkong um die Reformpläne des neuen Gouverneurs Chris Patten nicht die Konsultationen über die Bekämpfung der Autoschmuggel beinträchtigt hat. Erst vor wenigen Tagen trafen sich hochrangige chinesische und Hongkonger Polizeibeamte wieder zu einem ihrer Arbeitsgespräche.

Doch in Hongkong erhofft man sich nicht allzuviel von diesen Gesprächen, da die chinesischen Sicherheitskräfte offenbar in vielen Fällen an dem illegalen Handel mitverdieneten. Mehrfach hatte die Hongkonger Küstenwache verdächtige Boote gestoppt, um dann uniformierte chinesische Offiziere an Bord zu finden.

Für Familie Gooljary war das Verschwinden ihres Wagens allerdings nicht der einzige Schreck. Ein weiterer folgte einige Tage später in Form der Telefonrechnung, die der gesprächige Autodieb mit Ferngesprächen nach Kanada in astronomische Höhen geschaubt hatte.

stischen Reformen im China Deng Xiaopings haben eine neue Schicht reicher Autobesitzer heranwachsen lassen, und die Nachfrage übersteigt das Angebot. Schuld daran sind zum Teil die Importzölle von bis zu 300 Prozent, mit denen die Pekinger Regierung die heimische Autoindustrie schützt.

Deutsche Luxuskarossen stehen ganz oben auf der Wunschliste der Schmuggler und ihrer Kunden. 714 Mercedes-Benz verschwand vergangenes Jahr auf Hongkongs Straßen, gefolgt von 443 BMW. Ebenfalls sehr gefragt waren teure Toyotas (439), Hondas (272) und Mazdas (102). „Pro Kopf der Bevölkerung gerechnet hat Hongkong vermutlich von allen Städten der Welt die meisten Autodiebstähle“, sagt ein Sprecher der örtlichen Versicherungsunternehmen. Die Versicherer, die im vergangenen Jahr mehr als eine Milliarde Hongkong-Dollar (über 200 Millionen Mark) an Entschädigungen für gestohlene Autos zahlen mußten, drohen jetzt mit einer Anhebung der Prämien.

Das Problem ist so ernst geworden, daß selbst der gegenwärtige politische

vorläufige Rekord einer seit Jahren wachsenden Diebstahlwelle, die Hongkongs Reichen und der Polizei in der britischen Kronkolonie zunehmend Sorgen bereitet. Die meisten Wagen werden von professionellen Gangsterbanden geklaut und noch am gleichen Abend über die Grenze in die südchinesische Provinz Guangdong geschmuggelt.

Anfangs verschifften die Diebe ihre Beute noch auf alten Dschunken. Doch

Autoschmuggel von Hongkong nach China

inzwischen sind sie auf moderne „Tai feis“ umgestiegen, speziell ausgerüstete und von bis zu 1500-PS-starken Motoren angetriebene Rennboote. Die Patrouillenboote der Hongkonger Küstenwache haben das Nachsehen.

Der lukrative Schmuggel ist eine Folge des rasanten Wirtschaftswachstums in Süchina und der damit einhergehenden Korruption. Die quasi-kapital-

Während der Mercedes des Hongkonger Geschäftsmannes Gooljary gestohlen wurde, telefonierte Frau Gooljary mit dem Autodieb. Sie hatte das Mobiltelefon im Wagen ihres Mannes angerufen, als sich plötzlich eine fremde Stimme meldete. Diese erklärte der verdutzten Frau, daß der Mercedes gerade geklaut worden und schon auf dem Weg nach China sei.

„Wir sind professionelle Autodiebe und freuen uns, ihren Wagen erwischt zu haben. Es ist ein wunderbarer Wagen“, zitiert die Hongkonger South China Morning Post den Dieb. Frau Gooljary unterhielt sich eine Weile lang sehr höflich mit dem Gangster und versuchte, ihm Geld für die Rückgabe des fast fabrikneuen 420 SEL anzubieten. Doch der Dieb antwortete, daß das Auto schon auf ein Schnellboot verladen sei und mit großer Geschwindigkeit auf die chinesische Küste zusteuere.

Das Telefonat war ungewöhnlich, nicht aber der Diebstahl. 1949 Autos sind allein im vergangenen Jahr in Hongkong gestohlen worden, darunter über 1000 Luxuslimousinen. Dies ist der

V současné době se na různých místech diskutuje návrh zákona o protikomunistickém odboji ve snaze, aby mohl být co nejdříve předložen Poslanecké sněmovně ke schválení. V souvislosti s tím se vynořují i různé názory na tento problém. Do jisté míry je pochopitelné, že jiný názor budou mít bývalé stranické struktury, a jiný postižení nebo pozůstatci po nich. Vyskytují se však i názory lidí ve zralém věku, kterým je tento problém lhostejný. Takové postoje se mi zdají přinejmenším podivné, zvláště u vzdělaných lidí. Je možné uvést příklad Německa, kde se tvrdě a nekompromisně vyrovnali s denacifikací, a přitom se současně stali jednou z hospodářsky nejsilnějších velmocí. Stejně nesmlouvavě se tamtéž vypořádávají s komunistickou minulostí na území bývalé NDR. Zločiny proti lidskosti, spáchané na nevinných obětech, nejsou promlčeny.

A u nás? Pokusím se na jednom příkladu ukázat, proč je zákon o třetím odboji nutno schválit, máme-li se opět zařadit mezi demokratické a kulturní národy.

V *chalupe manželů Honsových v Křekovicích na Voticku oslavovali koncem června 1951 místní pouť, když tu přišli autem neznámí muži, kteří zaikli otce tří malých dětí a odvezli je. Zoufalá manželka na otázky, proč byl zatčen, dostala odpověď, že je to patrně omyl, a že se jí muž br-*

zy vrátil. Nejen že se nevrátil, ale za několik dní přijeli i pro ni, odvezli ji do vedlejší vesnice, kde jí oznámili, že manžel zemřel a předali jí urnu s jeho popelem. Paní se zhroutila a musila se dlouho léčit na psychiatrii. Dobří sousedé se postarali o malé děti. Po propuštění z léčení byla paní Honsová invalidní a odkázaná na dobrodinné sousedy. Důchod, který jí byl vyměřen, činil 112 Kčs. V roce 1968 se marň pokoušela

před smrtí. Po listopadu se pracovníci pobočky KPV Benešov při svém úsilí o spravedlivé odškodnění dozvěděli, že ministerstvo spravedlnosti, které provádí soudní rehabilitace, s tím nemá nic společného. Postižený se totiž vůbec nedostal do pravomoci tohoto ministerstva, protože nebyl souzen a odškodné je možné dostat pouze po vyroku soudu. Příklad tedy spadá do kompetence ministerstva vnitra. Ale ouha! Příklad je podle platného westního zákoníku dávno promlčen, pro ministerstvo jsou platné pouze dokumenty StB, získané důkazy neuznávají. Bývalí příslušníci StB jsou nepostižitelní, vše je promlčeno. Jako útechu se členové KPV dozvěděli, že takových případů je dnes mnoho...

Zákon o soudní a mimosoudní rehabilitaci byly asi šity hodně horkou jehlou, když jsou možné případy jako výše zmíněný. Jedinou nadějí v tomto smyslu se stává onen tolik diskutovaný zákon o protikomunistickém odboji, aby tak ořesné případy nezůstávaly jen ve stadiu dokumentace, kdy řešení a spravedlivé zhodnocení trčí stále v nedohlednu. Je bezpodmínečně nutné se vyrovnat s touto minulostí a existence komunistické strany, která kryje i bývalé prominenty drze se netající s touhou restaurovat to, čemu říkáli socialismus a komunismus, je naší národní ostudou.

JAROSLAV ŠRÁMEK, Benešov

Jeden z mnoha případů...

o spravedlivé odškodnění a potrestání vrahů. Bylo málo času, její snahu zmařily sovětské tanky. Po listopadu 1989 se pustila do neovnořené boje znovu. Její organismus, tvrdě postižený prožitým utrpením, však nevydržel. Zemřela v roce 1991.

Tragedie rodiny Honsových nenechala v klidu některé členy pobočky Konfederace politických vězňů v Benešově, kteří si vzali tento případ za svůj. Tato nelehká práce začala již v bývalém K 231, kdy se podařilo zajistit některá důležitá svědeckví a doklady. Oficiální příčinou smrti byl dle úmrtního listu infarkt myokardu. Lékař, který tento doklad podepsal, vypověděl, že byl donucen list pod pohrůžkou zatčení vyplnit, aniž mrtvého prohlédl. Další lékař — tehdy vězeň — vypověděl o stavu surově zbitého pana Honse těsně

Erstmals ein „Blauer Engel“ für Waschmittel

Baukastensystem erhielt Umweltzeichen / 120 000 Tonnen Chemie im Abwasser weniger

BONN, 10. März (AP). Die Jury Umweltzeichen hat erstmals einen „Blauen Engel“ für ein Waschmittel vergeben. Bundesumweltminister Klaus Töpfer überreichte am Mittwoch in Bonn der Firma Lever die Auszeichnung für ihr Produkt Skip. Levers Konkurrenz Procter und Gamble vermutete allerdings: „Da hat sich der Blaue Engel offensichtlich verfliegen.“

Skip ist ein Waschmittel im Baukastensystem und besteht aus einem Grundwaschmittel plus Enthärter und Bleichmittel, die allerdings nur bei Bedarf der Wäsche zugesetzt werden. Nach Angaben des Bundesumweltministeriums gelangen derzeit jährlich rund 480 000 Tonnen Vollwaschmittel ins kommunale Abwasser. Berechnungen des Umweltbundesamtes

zufolge ließe sich durch solche Baukastensysteme die Abwasserbelastung in Deutschland um bis zu 120 000 Tonnen, also um rund ein Viertel, verringern. Voraussetzung für die Vergabe des Engels waren die geringstmögliche Giftigkeit sowie die schnelle und vollständige biologische Abbaubarkeit. Auch darf sich die chemische Substanz nicht in Organismen anreichern.

Töpfer sagte, auch Waschmittel mit dem Umweltzeichen verschmutzten das Wasser. „Zur Verringerung der Belastung der Gewässer kommt es darauf an, daß Waschmittel entsprechend der Gebrauchsanleitung sparsam dosiert werden, daß nicht mehr als nötig gewaschen und die Waschmaschine bei jeder Wäsche möglichst vollgeladen wird.“

Procter und Gamble (Ariel, Visir, Dash) kritisierte, der Verbraucher akzeptiere Baukastenwaschmittel kaum, sie hätten nur einen Marktanteil von 2,5 Prozent. Wesentlich erfolgreicher seien dagegen die ebenfalls vor drei Jahren eingeführten Waschmittel mit dem Namenszusatz Supra, Micro oder Color: „Sie haben einen Marktanteil von 56 Prozent am Vollwaschmittelmarkt und haben bereits zu einer Einsparung von rund 180 000 Tonnen Waschmittel geführt, da sie bei jedem Waschgang ein Drittel weniger Waschmittel benötigen als herkömmliche Vollwaschmittel.“ Zusätzlich sei damit erreicht worden, daß in Westdeutschland 1991 nur noch 20 Prozent aller Waschlagerungen vorgewaschen worden seien, gegenüber 30 Prozent in 1988.

za demokracii

Myslel majitel Českého deníku svou historiku vážně?

Podivné chování tajného agenta

PRAHA (dap): V pátečním Českém deníku si mnoho občanů mohlo přečíst, co za lumpa je pan podnikatel Schlée, který dal investice do tisku, jenž by měl posloužit demokracii a normalizaci života v této zemi. Kupodivu argumenty autora článku »Kriminálníci u nás jezdí v rols-rojsech« (Josef Kudláček) končí tím, že měl šanci setkat se jako vydavatel Českého deníku s bývalým agentem StB, nasazeným vydavatelem Lidové demokracie na něj, aby získal cokoli vhodného proti panu Kudláčkovi. »Má

osobní kontrarozvědka našísti pracuje rovněž slušně,« píše pan Kudláček, majitel Českého deníku, a dále hovoří o tom, že se pod falešným jménem setkal s tajným agentem pana doktora Schlée a nakonec se mu i představil. Bývalý »estébáček«, jak o něm hovoří pan Kudláček, se po delším rozhovoru smutně přiznal, že kromě běžných banalit ani v Německu proti panu Kudláčkovi nic nevyčmúchal. »Tomu říkám pech,« píše pan Kudláček ve svém deníku a já dodávám: Pane Kudláčku, byl to

skutečně pech. Téměř dva roky píšete o tom, jak byli estébáci fikaní, a nyní veřejně přiznáváte, že si člověk, o kterém píšete, co je to za protělého lumpa, najal bývalého estébáka, který ani nevěděl, jak vypadáte, a nakonec vám přiznal, co všechno dělal v cizím žoldu, aby vás kompromitoval. Myslel jste to skutečně vážně, nebo si děláte z lidí legraci? Umíte si představit detektiva, který by neznal vizáž člověka, kterého má kompromitovat? Já ne.

Dana Svobodová, Praha 4

U Sokolova

BRNO: Vojáci československé jednotky na východní frontě v druhé světové válce sli do boje vedet více masarykovskými ideály než bolševickou ideologií. Sli bojovat za obnovu demokratického Československa a v krvavých bojích obstáli se etí. Uvádí se to v pozdravném dopise ministru obrany A. Baudyše účastníkům slavnostního shromáždění v Brně k 50. výročí boji 1. československého samostatného praporu v SSSR o Sokolovo. Ministr Baudyš zdůraznil, že odboj proti fašismu, boj za svobodu národa na frontách druhé světové války patří raezi tradice, na níž je budována nová armáda České republiky.

Ausgewitschert!

HAMBURG. Sein Zwitschern hat einem kleinen Finken den großen Opernauftritt verdorben. Für die „Siegfried“-Produktion in der Hamburgischen Staatsoper (Premiere am

Sonntag) wollte Regisseur Günter Krämer einen echten Vogel auf die Bühne bringen. Das Tier sollte auf dem Finger der Sängerin sitzen, die die Rolle des Waldvogels in der Wagner-Oper singt. Doch der Plan schei-

terte: „Die Finken sangen und zwitscherten so heftig mit, daß wir sie wieder aus dem Verkehr ziehen mußten“, sagte Krämer. „Wenn der Heldentenor sie ansang, fielen sie fast vom Finger.“

Unverbrauchte Arzneimittel

Von 100 in die Apotheke zurückgebrachten
Arzneimittelpackungen waren ...

Bonn will mehr Jod verordnen

BONN, 10. März (AFP). Mit einer neuen Jodsalz-Verordnung will die Bundesregierung ernährungsbedingten Schilddrüsenkrankungen wie dem Kropf besser vorbeugen. Anstelle des üblichen Kochsalzes solle künftig nur noch Jodsalz verwendet werden, teilte das Bundesgesundheitsministerium am Mittwoch in Bonn mit. Zwar sei bereits in jedem zweiten Haushalt und in 80 Prozent der Kantinen Jodsalz im Gebrauch; bei Bäckern, Metzgern und in der übrigen Lebensmittelindustrie werde aber nach wie vor vor allem normales Kochsalz benutzt. Deshalb sollen die Vorschriften über die Verwendung von jodiertem Speisesalz geändert werden, vor allem die Kennzeichnungsvorschriften.

Nach diesen Angaben leidet bereits jeder zehnte Bundesbürger an einem Kropf. Durch jodmangelbedingte Schilddrüsenkrankungen würden jedes Jahr Kosten in Höhe von zwei Milliarden Mark verursacht.

Wie funktioniert „Telefon-Banking“?

Immer mehr Bundesbürger nutzen die Möglichkeit, per Telefon ihre Bankgeschäfte zu tätigen. Telefonische Nennung von Kontonummer und Namen plus Codewort reichen, um vom Arbeitsplatz oder von zu Hause aus Überweisungen in Auftrag zu geben, Daueraufträge zu ändern, Devisen für den Urlaub zu bestellen oder einfach nur den Kontostand abzufragen. Wie das zum Beispiel bei der Citibank funktioniert und was man tun muß, zeigt die Grafik.

Der heiße Draht zum Girokonto

Bankgeschäfte per Telefon erledigen

1. Geheimes Codewort mit der Bank vereinbaren
 2. Bank-Telefonzentrale auswählen, Kontonummer, Namen, Codewort angeben
 3. Mitarbeiter bearbeiten per Computer die telefonischen Anweisungen.
 4. Auszug per Post zur Kontrolle folgt am nächsten Werktag.
- Quelle: Citibank

Nesplacené dluhy

PRAHA: Středoevropská spolupráce bude podle prezidenta Václava Havla hlavním tématem rozhovorů s rakouským prezidentem Thomaselem Klestillem, s nímž se sejde příští týden ve Vídni. V. Havel to uvedl v nedělních Hovorech v Lánech rozhlasové stanici Radiožurnál. Poznamenal, že složitá historie česko-rakouských vztahů se vyvíjela různě a nyní dožívá doba, kdy by se ČR a Rakousko měly zamyslet nad povahou nových vzájemných vztahů a nad společnou odpovědností za osud středoevropského regionu. V souvislosti s restitučními majetku židovských obcí označil prezident Havel za skandální skutečnost, že dodnes nedostaly své synagogy a hřbitovy, které jim byly odejmuty po nástupu nacismu. Podle V. Havla nejde o mnoho objektů. Zároveň se domnívá, že by nebylo dobré jejich vrácení nazývat restitucí, protože jde o dluh z poválečné doby, který nebyl nikdy splacen.

Výzva k nelhostejnosti

OLOMOUČ (vha): První vnitrostátní cesta prezidenta po jeho inauguraci vedla na Moravu. Návštěvu hanácké metropole V. Havel zahájil na olomoucké radnici.

Podle sdělení tiskového mluvčího prezidenta L. Špačka se zde hovořilo především o koncepci rozvoje města. Primátor M. Hofínek seznámil V. Havla se sedmibodovým plánem rozvoje města a regionu. Sdělil mu, že Olomouc trápí zejména územně správní členění. Olomoučtí by byli raději, kdyby se na Moravě vytvořily tři vyšší územně správní celky, nikoliv pouze dva. «Obě strany se shodly na tom, že by nebylo dobré, kdyby se problém územně správního členění stal předmětem předvolebního boje. Je to problém odborný, nikoliv politický,» uvedl L. Špaček.

Poté se V. Havel zúčastnil slavnostního znovuodhalení pomníku T. G. Masaryka. «Nevylučuji, že se slova T. G. Masaryka mohou

zdat leckomu trochu staromodní, kazatelská nebo dokonce patetická. Na jejích aktuálnosti se ale podle mého mínění vůbec nic nemění, ba naopak. Zjednodušeně by se dalo říci, že tento odkaz je především výzvou k nelhostejnosti. Je výzvou k tomu, abychom se nebáli bojovat proti všem nepravostem, které kolem sebe pozorujeme, abychom se nebáli, i kdybychom měli být sami proti všem, říkat pravdu a stát si za ní,» uvedl V. Havel k občanům shromážděným na Žižkově náměstí před sochou T. G. Masaryka.

zupflanzen, bilden Farne sogenannte Sporen. Das sind staubfeine, in kleine Kapseln eingeschlossene Zellen, die je nach Art zwischen April und September an der Unterseite der Farnwedel auftreten. Eine einzelne Pflanze kann pro Jahr Millionen von Sporen hervorbringen. Da, wo die Farne in ihrer natürlichen Umgebung wachsen, fallen diese Sporen erst einmal auf die Erde. Wo sie gute Lebensbedingungen vorfinden, werden aus den Sporen neue Pflanzen. Im Zimmer allerdings können die natürlichen Vermehrungsbedingungen nicht geschaffen werden. Das bedeutet, daß eine Vermehrung von Farnen im Zimmer durch Sporen nicht

Farne vermehren sich durch Sporen, habe ich gelesen. Was sind Sporen, und wie kann ich damit meinen Zimmerfarn vermehren?

Farne gehören zu den nichtblühenden Pflanzen. Da sie nicht blühen, können sie auch keine Samen bilden. Um sich fort-

möglich ist. Trotzdem gibt es einen anderen Weg: Große Zimmerfarne können geteilt werden, so daß aus einer großen Pflanze zwei kleinere entstehen.

Veletřní paraziti

Na posledním zasedání Evropského sdružení veletržních cestovního ruchu v Bruselu se mimo jiné projednával jev na veletrzích nadměrnou rozšířený: veletřní parazité. Veletřní parazit je ten, kdo zaplatí vstupenku na veletrh jako řádný návštěvník, poté však vyjme z diplomaty ceniky či letáky, jde od stánku ke stánku a nabízí. Naposledy vnucovali paraziti v Praze dodávky moravského vína, umístění reklamy na mantinel, ubytování v soukromí a prvotřídní kuřata. Parazit nechce chápat, že firmy na veletrzích produkt nekupují, ale nabízejí, a z toho důvodu si platí drahé stánky. Je schopen svým křetováním okrást firmu o 50 % veletřního času, přičemž v levném stánku stojí 15 minut 200—300 Kč. Veletřním parazitem se však může stát i vystavující. To v případě, že do svého stánku vpustí jiného vystavovatele. Stalo se též v Praze: zahraniční firma ve snaze ušetřit veletřní poplatky nastěhovala se k jistému vystavovateli inkognito. Na veletrhu tedy byla a nebyla. V Bruselu se shodli, že mezi veletřní parazity se řadí i někteří novináři. Také ti navštěvují stánky se slovy: Když zaplatíte, my o vás napíšeme. Civilizovaný svět označuje

Nezletilé holohlavce si odvezli rodiče

Skini neproši

u krajského města. Policie v minulých dnech získala letáčky, v nichž byla uveřejněna výzva k této akci. Do Sadové se nikdo ze „skini“ nedostal, čemuž zabránilo zhruba 400 policistů. Všichni holohlavci však byli předvedeni na policii. Zde proti čtyřem z nich vyšetřovatel zahájil

HRADEC KRÁLOVÉ: Asi třicetičlennou skupinu skínheadů ozbrojených holemi, noži, boxery, kovovými trubkami a baseballovými pálkami zadržela v sobotu policie na nádraží v Hradci Králové. Šlo o avizovanou trestnou výpravu na Romy do obce Sadová, ležící

zmíněné jednání jako nekalou soutěž, v případě novinářů pak jako prostituci. U nás jde bohužel o problém obecný. Jak se mu bránit? Vystavovatel musí umět parazity „odfiltrvat“ a nebát se proti nim razantně vystoupit.

Doklady
na str. 176

triestni stihani pro podněcování k národnostní a rasové nenávisti. Na žádání ze skinheadů nebyla uvalena vazba, nezletilí si domů odvezli rodiče.

Sobotní akce skinheadů měla být odplatou za smrt šestnáctiletého příznivce hnutí. Mladý skinhead byl koncem roku zabít výstřelem z okna jednoho domu v Pardubicích poté, co ozbrojená skupina asi dvaceti „holých lebek“ pokřikovala na Romy před jejich obydlím.

Seit wann ist es Sitte, den Geburtstag zu feiern?

Der alljährliche Geburtstag ist heute in unserem Kulturkreis der wichtigste und meistgefeierte persönliche Ehrentag. Das war nicht immer so: Geburtstage zu feiern, ist ein relativ junger Brauch. Zwar wurde vereinzelt bereits im Altertum der Tag der Geburt als Ahnengedenktag und Festtag des persönlichen Schutzgottes gefeiert, doch im Mittelalter und in der frühen Neuzeit blieben Geburtstagsfeiern auf den Adel und höfische Kreise beschränkt. Größere Bedeutung beim „gemeinen Volk“ hatte der Namenstag, allerdings nur unter der katholischen Bevölkerung. Erst Anfang des 18. Jahrhunderts wurde es Sitte, den Geburtstag nach höfischem Vorbild im Familienkreis zu feiern und das Geburtstagskind zu ehren.

Regierungskrise in Bratislava

BRATISLAVA, 10. März (dpa). Die Krise in der slowakischen Regierung hat sich verschärft. Ministerpräsident Vladimír Mečiar beantragte bei Staatspräsident Michal Kováč die Entlassung von Außenminister Milan Kňažko. Der Staatspräsident leitete Berichten der amtlichen slowakischen Nachrichtenagentur TASR zufolge das Gesuch am Mittwoch zur Prüfung an das Verfassungsgericht weiter.

Der stellvertretende Vorsitzende der regierenden Bewegung für eine Demokratische Slowakei (HZDS) Kňažko gilt als schärfster innerparteilicher Gegner des HZDS-Vorsitzenden Mečiar. Slowakische Kommentatoren schlossen eine Spaltung der HZDS nicht aus. Gründe für das Entlassungsgesuch nannte Mečiar bisher nicht.

... A SLOVAKI OŠTĚTU...

Martina liebt Sängerin

New York - Martina Navratilova ist frisch verliebt - in die Sängerin K. D. Lang. Die Tennisspielerin hatte sich vor etwa einem Monat von ihrer Lebensgefährtin Cindy

Nelson getrennt. Jetzt zeigte sich Martina mit ihrer neuen Freundin in der Öffentlichkeit. Sie begleitete sie zur Grammyverleihung, applaudierte strahlend, als K. D. Lang die Musikauszeichnung gewann.

Raissa: Wieder Schlaganfall?

Sie ist blaß, geht unsicher, kann kaum noch sprechen. Michael Gorbatschow (61) bangt um seine Frau Raissa Gorbatschowa (61). Die einst so schöne First Lady der Sowjetunion mußte wieder ins Krankenhaus eingeliefert werden. Gorbis (61) bangt um ihr Leben!

„Sie leidet unter zeitweisen Sprech- und Bewegungsstörungen“, sagte Gorbatschow bedrückt im Russen-TV. Wieder ein

Schlaganfall? Den ersten erlitt sie während des Kreml-Putschs im August 1991: Folge von 3 Tagen voller Angst, ohne Schlaf.

Der Moskauer Schriftsteller Raspow: „Sie besitzt überhaupt keine Energie mehr. Sie hat ihr ganzes Selbstbewußtsein eingebüßt und leidet unter Alpträumen.“ Tochter Irina: „Wir sind alle sehr besorgt um meine Mutter.“ Erst vor wenigen Tagen war Raissa aus dem Krankenhaus entlassen worden.

SPIEGEL...

Vitamin E – und Sie bleiben länger jung

Kein Vitamin hat so viele Schlagzeilen gemacht wie das Vitamin E. Fest steht heute: Vitamin E ist kein Wundermittel. Aber es ist für unsere Vitalität von höchster Bedeutung.

1: Bei allen Tieren, die Vitamin E bekamen, ging die Verkalkung der Adern meßbar zurück.

2: Die Tiere, die kein Vitamin E bekamen, alterten schneller, hatten schlechte Blutwerte, Probleme mit Herz und Kreislauf.

Die Experten vom „Deutschen Gesundheitsplan“ empfehlen eine tägliche Vitamin-E-Ration von 200 Internationalen Einheiten. Und Sie empfehlen täglich Produkte, die besonders viel Vitamin E haben, z. B. Vollkornbrot und Knäckebrot, Haferflocken, Margarine, Weizenkeime.

Es schützt die Billionen von Körperzellen und damit vor den Folgen des Alterungsprozesses.

Es ist gleichzeitig auch ein Mittel, das die Verkalkung der Gefäße (Arteriosklerose) bremsst. Davon profitieren Herz und Kreislauf, bleiben um Jahre jünger.

Viele Ärzte zweifeln die Wirkung von Vitamin E gegen die Arterienverkalkung immer noch an. Doch der amerikanische Vitaminforscher Prof. Dr. Anthony Joseph Velangi, Universität Mississippi, bewies, wie durchschlagend die Wirkung von Vitamin E sein kann.

Er machte Studien mit 24 Affen, die in 4 Gruppen zu je 6 Tieren eingeteilt wurden. Die erste Gruppe hatte normale Blutwerte.

Die anderen drei Gruppen bestanden aus Affen, die hohe Cholesterinwerte hatten und bereits deutliche Spuren von Adernverkalkung aufwiesen.

Die erste und zweite Affengruppe wurde von dem Professor normal weiterernährt. Die dritte Gruppe bekam zusätzlich zur Nahrung 3 Jahre lang Vitamin E. Und die vierte Gruppe bekam nur 2 Jahre Vitamin E.

Ergebnis:

fengruppe wurde von dem

Sie werden sich
daran gewöhnen, *daß es*
sich hier um gesunde
Ernährung handelt.

Was vermutlich auf den ersten Blick eine Überraschung ist. Denn wer würde bei diesem köstlichen Anblick sofort an cholesterinbewußte Ernährung denken? Niemand wahrscheinlich. Doch jetzt gibt es das erweiterte becel Programm. Mit einer Vielfalt, die jede beliebige Mahlzeit auf eine gesunde und vernünftige Weise gestalten läßt. Von

morgens bis abends, 7 Tage die Woche. Immer reich an mehrfach ungesättigten und arm an gesättigten Fettsäuren. Und – wie Sie hier sehen – auch dort, wo es für Sie bisher völlig ungewöhnlich war, an eine cholesterinbewußte Ernährung zu denken. Selbst Ungewohntes können Sie ab jetzt also mit becel zur gesunden Gewohnheit machen.

DAS **NEUE** BECEL PROGRAMM. IHRE GESUNDHEIT IST ES WERT.

NICHT
VON DIESER
WELT.

Ihre Klientel nennen sie „Lieferung“

Bei der Erinnerung an seinen exotischsten Fall lächelt Stepan Palic (Name von der Redaktion geändert) versonnen. „Einmal haben wir eine arabische Familie mit 16 Kindern über die Grenze nach Deutschland gebracht. Vater und Söhne trugen Burnusse, die Frauen waren verschleiert.“ Schon wegen der hellen Kleidung sei die „Aktion“ ziemlich riskant gewesen. „Wir haben sie dann in Grüppchen entlang der Grenze verteilt und drüben wieder eingesammelt“, berichtet der Mittdreißiger über das glückliche Ende des einträglichen Geschäfts. Palic kennt sich auf diesem Grenzgebiet hervorragend aus. Er lebt im tschechischen Städtchen Varnstorf am Übergang ins sächsische Seifhennersdorf und ist professioneller Flüchtlingsschlepper.

Seine Klientel nennt Palic für gewöhnlich „Lieferung“. Bevor die Profi-Schlepper in Varnstorf die Ware in Empfang nehmen, wurden die Flüchtlinge von jeweils selbständig arbeitenden Gruppen in Etappen abgesandt. Auf dem Prager Hauptbahnhof sprechen Kontakteleute die Ankömmlinge – gegenwärtig meist aus dem ehemaligen Jugoslawien – darauf an, ob sie nicht der Hilfe bei der Weiterreise ins benachbarte Wohlstandsland bedürfen. Bei Handelseinigkeit werden die Auswanderer gegen Devisen-Barkasse

ohnehin zu sehr ins Auge fallen. Schwierigkeiten mit der Kundschaft gibt es neuerdings bei der Vereinbarung der Zahlungsmodalitäten. Häufig wehren sich die Flüchtlinge gegen Vorauszahlung. Es sind offensichtlich Gerüchte durchgedrungen, daß Schlepper nach dem Abkassieren einfach verschwinden. Die Emigranten verlangen häufig Transfer bis in Städte wie Dresden, Stuttgart oder Köln. Gegen Aufpreis wird auch das erledigt, nachdem der Schlepper im Auto die Grenze legal überquert und die Flüchtlinge wieder aufgenommen hat. Allerdings sind bereits Schleuser am Ankunftsort in Deutschland von Angehörigen ihrer Kunden mit gezücktem Messer um den Lohn der Angst geprellt worden. Das Finanzielle wird deshalb inzwischen unmittelbar vor dem Passieren der grünen Grenze geregelt.

Der Menschenschmuggel selbst scheint ein Kinderspiel zu sein. Oft führen nämlich Kinder die Flüchtlinge zu Häusern an der Demarkationslinie. Das hat „psychologische Gründe“. Werden die Minderjährigen von tschechischen Grenzpolizisten angesprochen, wird ihnen angeblich eher als Erwachsenen geglaubt, wenn sie einen Besuch bei Nachbarn vorschützen. Vom grenznahen Haus ist es im Doppelstädtchen Varnstorf-Seifhennersdorf

stitution und Kriminalität im Grenzstädtchen sind sprunghaft gestiegen. Auch Schüsse sollen mitunter fallen.

Bürgermeisterin Anna Dutkova sieht denn auch im zwielichtigen Nachtleben an der Grenze zum D-Mark-Land das Hauptproblem ihrer Stadt. Der Ort sei zum Ventil für soziale Spannungen im Nachbarland geworden. „Mein Kollege in Seifhennersdorf hat mir neulich gesagt, daß es ihm sehr hilft, daß sich die dortigen Arbeitslosen bei uns billig austoben können“, meint Anna Dutkova resigniert. Für die Flüchtlinge zeigt sie eher Mitleid. Die tschechische Grenzpolizei macht festgenommenen Ausländern nach der Übernahme vom Bundesgrenzschutz lediglich klar, sie hätten tschechisches Staatsgebiet binnen 48 Stunden zu verlassen, und setzt sie vor die Tür. Um den Papierkrieg mit den staatlichen Stellen zu vermeiden, kauft die Kommunalverwaltung den gestrandeten Ausländern auf eigene Kosten eine Fahrkarte und setzt sie in den Zug nach Prag. Wo sie aussteigen, bleibt ihnen selbst überlassen.

Das tschechische Innenministerium geht davon aus, daß viele Flüchtlingstrecks von Reisebüros in deren Herkunftsländern organisiert sind. Bis Ende 1993 seien in der Tschechischen Republik 1100 Schlepper registriert worden. Nur

zunächst in ein Hotel im nordböhmischen Teplice (Teplitz) gebracht. Dort hält man sie erst einmal einige Tage fest, für gesalzene Übernachtungspreise, versteht sich. Dann werden die Schleuser in Varnstorf „angemorst“, so Palic. Allein der 90-Kilometer-Transfer von Teplice nach Varnstorf kostet hundert Mark pro Person. Es folgen noch einmal ein paar Nächte Unterbringung zum Wucherpreis.

So mancher Flüchtling ist bei der Ankunft im tschechischen Grenzstädtchen pleite. „Dann läuft nichts“, beweist Palic strenge Geschäftsprinzipien. Schleusen eines Erwachsenen kostet laut gültiger Preisliste 400 Mark, Kinder gehen gratis. Das Erfolgsrisiko trägt der Kunde. Werden die illegalen Grenzgänger von der Zollpolizei erwischt und zurückgeschickt, stellen die Schlepper sie vor die Wahl: Wiederholung des Versuchs oder Transfer zurück nach Prag. Für einen neuen Anlauf muß erneut bezahlt werden. Palic gibt dann oft Rabatt. Reklamationen sind auf die Dauer schlecht für's Geschäft.

Wenn ein Schlepper vom Bundesgrenzschutz erwischt wird, blüht ihm ein halbes Jahr Haft in Deutschland. Palic fällt niemand aus seinem Bekanntenkreis ein, dem solche Unbill widerfahren wäre. Bei einem Monateinkommen, das der Varnstorfer Profi mit durchschnittlich 3000 Mark wohl eher zurückhaltend beschätzt, finden alle ihr Auskommen. Drei Schlepperorganisationen in Varnstorf – „die Tschechen, die Jugoslawen und die Roma“ – zählt der Roma Palic auf. Die Zusammenarbeit sei kollegial, größere Flüchtlingsgruppen werden untereinander aufgeteilt. Mehr als zwei bis drei Personen pro Einzelaktion würden

dann nur noch ein Sprung ins ersehnte Deutschland.

Zuweilen laufen die Geschäfte nicht ganz reibungslos. Als Palic zwei Rumänen über die Grenze schleusen wollte, entdeckte er gerade noch rechtzeitig zwei tschechische Kriminalbeamte. Er gab den Rumänen den Wink, sich auf eigene Faust durch die Büsche zu schlagen, und verwickelte die „Kriminalen“ zur Ablenkung in ein Gespräch. Nach zwei Stunden traf er die Flüchtlinge in der Kneipe wieder. Beide waren um ein Bußgeld von 500 Kronen (knapp 30 Mark) ärmer. Auf einen Pfiff der argwöhnisch gewordenen Grenzer hin waren die Rumänen aus ihrem Versteck gekommen – in der Annahme, es sei ein Signal ihres Schleppers. Einer der beiden kam inzwischen im vielschichtigen Varnstorfer Gastgewerbe unter. Den anderen brachte der Schleuser nach der „Alles-oder-nichts-Methode“ in seinem Wagen über den offiziellen Grenzübergang. Das Auto wurde auf beiden Seiten durchgewunken.

Palic hat mit dem Schleusergewerbe begonnen, nachdem er arbeitslos geworden war. Ein geregelter Job wäre ihm lieber, bekräftigt er. Für ihn wie für die anderen 560 Roma von Varnstorf, von denen nach seiner Behauptung mangels legaler Verdienstmöglichkeiten 99 Prozent als Flüchtlingsschlepper Geld machen, stehen die Chancen schlecht. Die drei Großbetriebe des 16 000-Einwohner-Ortes haben in den vergangenen Monaten der Reihe nach pleite gemacht. Das Umfeld verschlechtert sich zunehmend. Abends und an Wochenenden kommen zweifelhafte Gäste aus Deutschland herüber, um sich für D-Mark billig zu amüsieren. Pro-

die Hälfte der Schleuser sind nach den Erkenntnissen des Ministeriums Einheimische. Beteiligt sind am Geschäft Vietnamesen, die vor allem Landsleute und Chinesen über die Grenze führen, sowie Jugoslawen, Rumänen, Bulgaren und Türken, die Mitbürger zumeist in Lastwagen über die Grenze schmuggeln. Im Januar wurden in der Tschechischen Republik 3277 Flüchtlinge – davon 44 Prozent Jugoslawen, 21 Prozent Bulgaren und knapp zwölf Prozent Rumänen, aber auch 72 Inder und 38 Bürger Sri Lankas – beim illegalen Grenzübertritt erwischt. 90 Prozent wollten nach Deutschland, rund 300 der Flüchtlinge hatten Schiffeperdiense in Anspruch genommen.

In Kenntnis dieser Zahlen zeigt Innenminister Jan Ruml Verständnis für die Bonner Forderung, die Grenzen dichtzumachen. Damit die Emigranten gar nicht erst in die Tschechische Republik einreisen, setzt der Prager Minister auf die Einführung der Visapflicht für Bürger der Herkunftsländer. Zudem verspricht er sich Erfolge von den mobilen Einsatzkommandos, die laut Beschluß der internationalen Innenministerkonferenz von Mitte Februar in Budapest Flüchtlinge und Schlepper auch grenzüberschreitend verfolgen sollen. Um die grüne Grenze nach Polen und in die Tschechische Republik undurchlässig zu machen, hat der Bundesgrenzschutz nun mit dem Einsatz aufwendiger Elektronik begonnen, die beim Aufspüren von Flüchtlingen angeblich Wunder bewirken soll. Stepan Palic kommentiert das gelassen: „Wir haben bis jetzt noch keine Erfahrungen damit. Aber wir werden Möglichkeiten finden, das zu umgehen.“

klamatic českých i slovenských predstaviteľ.

Pro naše dobro . . .

ni slovenští ekonomové, musí české podmínky omezovat dodávky na náš nejbližší východní trh a hledat si náhradní odbytiště navzdory pro-

pak nepomohou ani nejnápadnější mimoeconomická opatření k zachráně její hodnoty. Dokud tuto prostou zákonitost nepochopí před-

Bandleader Bob Crosby gestorben

SAN DIEGO. Der amerikanische Jazzmusiker und Bandleader George Robert (Bob) Crosby, der jüngere Bruder des legendären Sängers und Schauspielers Bing Crosby, ist im Alter von 79 Jahren in Kalifornien gestorben. Er war der letzte noch lebende der sieben Crosby-Geschwister.

Pro naše dobro . . .

Rozpad východních trhů. Slovenská strana prosit nemá na zaplacení. V poslední době českakují zprávy, podle kterých české podniky omezují dodávky slovenským podnikům, protože ty zkrátka a jednoduše nedispoují dostatečným množstvím valut, aby vyrovnaly deficit ve vzájemném obchodu. Nedovolíme dovoz ausuového zboží za dobré slovenské koruny, prohlásil slovenský premiér Vladimír Mečiar na mítnku k druhému výročí založení Hnutí za demokracie Slovensko. Myslel tím dovoz například elektroniky či kosmetiky. Jeho rétorika připomínala „slavné“ výroky komunistů. Podle nich lze srovnat potreby státu (= občanství) se zájmy mocných. Klausova reforma, od které se Mečiar tak hlasitě distancoval, se ale opírá o úplně jiné principy. V reformě, jejíž pravidla naznačil první muž ODS, se uvažuje v úplně jiných kategoriích. Nejde v ní o národ, nejde v ní o vyznání, nejde v ní o „třídní příslušnost“ . . .

Václav Klaus usiluje pouze o rovnost podmínek obchodníků na českém trhu. Je úplně jedno, zda naše ženy toní po kosmetice, či zda jsou svými muži přemluveny ke koupi japonského videokamery. Koruna česká musí „přijmout“ obě varianty bez rozdílu jako plnohodnotné. Jinak musí dojíti k její devalvaci nebo prosit není možné postavit hodnotu měny jako prestižní záležitost. Pokud slovenská koruna není schopna unést tlak konkurence.

Kňažko nakonec letěl!

BRATISLAVA (mz): Na schůzku šéfů diplomacií zemí Visegrádské čtyřky se zástupci vedoucí trojky Evropských společenství do Bruselu letěl i slovenský ministr zahraničních věcí Milan Kňažko. Rozhodlo o tom veřejně mimořádné zasedání slovenské vlády, které se uskutečnilo bez účasti premiéra. Vladimír Mečiar, který je na oficiální návštěvě Velké Británie, minulý týden prosadil ve vládě návrh usnesení, ve kterém se hovoří o zákazu Kňažkovy účasti na bruselské schůzce. Nečekávané protirozhodnutí vlády je proto mimořádným překvapením, které je hodnoceno jako zatím nejvýraznější premiérova prohra od jeho nástupu do funkce v červnu 1992. Ministr Kňažko odmítl odpovědět na otázky, zdali bylo veřejně zasedání vlády svoláno z jeho iniciativy, a bylo-li záměrně načasováno na dobu nepřítomnosti premiéra na Slovensku. Kňažkovu úspěchu ve sporu s Mečiarem napomohla i podpora, kterou mu vyjádřil prezident Michal Kováč a předseda zahraničního výboru slovenského parlamentu Ivan Laluha. S mírnými obavami je na Slovensku očekávána reakce premiéra po jeho návratu ze zahraničí.

pronajímány výhradně pro reprezentační účely a podle nových cen.

denně, za tři dny 300 000 Kč (i to by byla pro společnost natačející kasovně velice úspěšný seriál směšná částka). Cena za pronájem je vypočítávána podle dnešního kursu, který je v současnosti 1 Kč za 100 Kč. Cena za pronájem je vypočítávána podle dnešního kursu, který je v současnosti 1 Kč za 100 Kč. Cena za pronájem je vypočítávána podle dnešního kursu, který je v současnosti 1 Kč za 100 Kč.

Indiana Jones řádl v paláci

PRAHA (dg, lka): Pro natáčení britského televizního seriálu o Indiana Jonesovi byly firmě ETIC pronajaty reprezentační prostory Valdštejnského paláce. Třidenní pronájem Rytířského sálu a Kozheného salóňku přišel zahraniční filmaře na pouhých 138 000 korun. Ačkoli smlouva byla uzavřena na dny 2. až 4. března, pohyboval se technický personál v těchto prostorách o den déle a se vzácnými kulturními památkami zacházel velice nešetrně. V obvykle nepřístupných prostorách se pohybovalo na tři sta lidí.

Podle sdělení ministerstva kultury je pronájem těchto prostor pro filmarské využití v suterénu a MK z tohoto případu vyvodí patřičné důsledky. Výpočet pronájmu byl ostatně stanoven pouze na nebytové prostory. Přesto byl mobilními fondy k natáčení využity — pronájem měl být stanoven ve výši 100 000 Kč

Mobilfunk in Europa

Teilnehmer pro 10 000 Einwohner 1992

Jak často pijete pivo?

V pondělí 1. března 1993 uskutečnila DEMA, společnost zabývající se výzkumem veřejného mínění a marketingu, bleskový reprezentativní výzkum názorů obyvatel Prahy, ve kterém byly mimo jiné věnovány otázky konzumaci piva. Dotazování probíhalo ve všech obvodech Prahy.

Výběrový soubor 150 dotazovaných osob byl sestaven na základě údajů z posledního sčítání lidu z roku 1991 tak, aby reprezentoval obyvatelstvo Prahy starší osmnácti let.

Na otázku »Jak často pijete pivo?« odpovídělo 28 % Pražanů »často, téměř denně«, 36 % »občas, asi jedenkrát týdně« a 20 % »pouze zřídka, asi jedenkrát měsíčně«. To znamená 84 % Pražanů pije pivo. Rozdíly v odpovědích se projeví u mužů a žen. Zatímco každá desátá žena uvedla, že pije pivo často, u mužů to byl každý druhý. 1/4 žen podle vlastního vyjádření pivo vůbec nepije.

Zhruba každý druhý konzument piva uvedl, že má svoji hospodu ne-

ho restauraci, kam někdy rád na pivo zajde.

Mezi nejoblíbenější značky piva, které Pražanům nejvíce chutnají, patří Plzeňský Prazdroj, Gambrinus a Budvar. Dále se umístily Velkopopovický kozel, Staropramen, Krušovice a Branik. Nejméně chutná Pražanům pivo z holešovického pivovaru.

Podle názorů pivo pijících Pražanů by průměrná cena půllitru točené 10° měla být 5,60 Kč, 11° za 7,- Kč a u 12° 8,90 Kč.

Ceny, které si představují Pražané, se podstatně liší od cen piva, které jsou v hospodách a restauracích hosté nuceni zaplatit, zejména pak v restauracích v centru Prahy.

Podvědomý strach z návratu sudetských Němců Poprvé vítali prezidenta

i zde starosta na stole pěknou hromadu žadostí o vrácení majetku.

»Pokud se občané bojí, že bude reštituován majetek sudetských Němců, pak je to strach naprosto zbytečný. Obecně je známo, že reštituce začínají únorem 1948 a v žádném případě nemají jít hlouběji do minulosti,« řekl prezident na krátkém setkání s novináři.

Na dotaz zpravodajky LD, jaký má názor na pokusy vyvolit Moravskoslezský sněm a vládu, V. Havel odpověděl: »Tyto snahy jsou velmi podezřelé a dá se říci, že jsou slyšet z mála významných politických skupin, které by rády dosáhly výnarmějšiho postavení tím, že budou mávat moravskou kartou. Já se domnívám, že je třeba respektovat určité zemské cítení, které na Moravě existuje, ale jakési divoké zakládání moravských parlamentů a vlády nepovažují za způsobilé ústavní, za způsobilé, který má smysl. To je nanejšví je- den z mnoha různých pokusů kalit vo- du a destabilizovat situaci.«

SUNPERK: Dvonděnní cestu V. Havla na Moravu večera skončila návštěvou Šumperka, jehož obyvatelé poprvé v historii vítali prezidenta. Podle sdělení tiskového mluvčího L. Špačka se jich prezident ptal na názory na územně správní členění regionu. Jeden radní všeobecně odmítl Slezské či Jiho-moravské alternativy vyjádřit slo- gany: »Kdybychom si měli vybrat mezi Ostravou a Brnem, jednoznačně bychom zvolili Olomouc.« Na pozámku, že otázku státoprávního uspořádání je třeba řešit zdola, V. Havel odvětil, že je možné a nutné přihlídnout k názoru jednotlivých oblastí, ale rozhodnout podle formou zákona přijatého parlamentem. Zástupci Šumperka prezidenta seznámili i s problémy největšího okrese ČR, především s jakýmsi podvědomým strachem z návratu sudetských Němců, kterých zde za války žilo dvacet tisíc, zatímco Čechů 3500. Stejně jako v severozápadních Čechách má

Odkaz hrabat Straků už neplatí . . . Zpevnění koruny

Letos je tomu sto let, co se započalo se stavbou Strakovy akademie, aby již za pouhé tři roky (roku 1896) byla podle plánů architekta Václava Roštlapila v novorenesančním slohu dostavěna. Tam se vyplnila poslední vůle z roku 1709, kdy Jan Petr Straka (1645—1720) ustanovil, aby po vymření svého rodu bylo přeměněno hrabě Straků věnováno na zřízení akademie pro vzdělávání mládeže ze zchudlých šlechtických rodin.

Roku 1769 zemřel poslední potomek rodu Václav Adam Straka, avšak trvalo ještě více než sto let, než se stavba akademie započala. V té době již jmění hrabat Straků dosahovalo tři miliónů rakouských zlatých.

Svému původnímu účelu sloužila Strakova akademie přes dvacet let. Roku 1920 byla vydána Ústava nové vzniklé Československé republiky, která mimo jiné zrušila veškeré výsady a rozdílů i rodového původu, čímž skončil šlechtický stav. Vystála otázka, co se Strakovou akademií? Problém byl brzy vyřešen, neboť podle zákona, kdyby účel této instituce byl znemožněn, má se určit zařízení účelu nejbližšímu. Proto by-

la Strakova akademie předána studentům vysokých škol. Sloužila jim až do roku 1939. Menza denně vyvažovala pro tři a půl tisíce vysokoškoláků, byla zde velká restaurace, kavárna (kafetérie), dokonce i dva taneční sály, modrý a žlutý. V budově se nacházela obsáhlá knihovna a čítárna, kde jste si mohli v klidu přečíst aktuální tisk téměř z celého světa. Sídli tu Ústřední svaz československého studentského spolku slovenských studentů Detvan a mnoho jiných. O zdraví studentů pečovala lékařská ošetrovna. Tiskla se zde celá řada periodik, z nich snad nejznámější byl časopis Trn. Pořádaly se tu přednášky, setkání s významnými osobnostmi, převážně z kulturního života, prý sem chodil i Jan We-

rich. V rozsáhlém parku před budovou byla běžecká dráha, na svoji dobu velice moderní tenisové kurty, krytý ring a údajně první volejbalové hřiště v republice. I zařízení v budově, jako sprchy atd., bylo na tehdejší dobu velmi moderní a dlužno dodat, že se jednalo o první budovu v Praze, ve které bylo instalováno ústřední topení. V té době mohl tedy hrabě Straka ležet v hrobě klidně. Přišel však rok 1939, okupace Československa. Budovu Strakovy akademie zabrali nacisté a zřídili v ní Oberlandesgericht, kde se též vynášely hrdelní rozsudky.

Po porážce Německa v roce 1945 se na studenty v poválečné euforii nějak pozapomnělo a budovu Strakovy akademie pro sebe zabrala, a vlastně tak trochu převzala od nacistů, tehdejší vláda. Komunistický převrat v únoru 1948 tento stav ještě utvrdil a v budově Strakovy akademie tak po čtyřicet let sídlil Úřad předsednictva vlády, nejdříve ČSR a později ČSSR. A proč také ne, vždyť se jedná o velmi reprezentativní budovu, která byla pro studenty zřejmě zbytečně honosná. Vhodná byla i strategická poloha mezi Pražským hradem, tedy sídlem preziden-

PRAHA: Bankovní rada rozhodla od 8. března zpevnit kurs české koruny vůči clearingovému ECU o dvě procenta. Opatření má podpořit vyrovnání vzájemných platebních vztahů mezi ČR a SR. Slovenská koruna již předtím devalvovala vůči ECU povolenými pěti procenty. Od měnové odluky 8. února do 4. března dosáhlo aktivní saldo České republiky v obchodu se Slovenskem zhruba jedné třetiny dohodnutého limitu mezního úvěru, který činí 130 miliónů ECU. Bankovní rada v této souvislosti zdůraznila potřebu opatrnější měnové politiky.

Mozart, jenž byl častým a oblíbeným hostem na dvoře císaře Josefa II., zneprátil si svým přímým jednáním justého generála. »Váše Veličestvo,« stěžoval si generál císaři, »ten nadutý Mozart mne urazil!« - »To mně vůbec nevádí,« řekl císař. »Generála si mohu udělat, kdy se mi zlíbí, ale druhého Mozarta si udělat nemohu.«

ta republiky, a na druhé straně Vltavy po proudu budovou ÚV KSČ. Asi stěží by se pro tehdejší vládu našlo vhodnější místo.

Koncem roku 1989 komunistická vláda padla a v budově Strakovy akademie začal působit nový Úřad předsednictva vlády ČSFR, který svoji činnost ukončil 31. prosince 1992. S nově nabytou samostatností České republiky se do budovy Strakovy akademie přemístil Úřad vlády ČR, který doposud sídlil ve středu Prahy, v Lazarské ulici.

Když byste sháněli nějaké informace ohledně fádneho právního statusu nynější budovy Úřadu vlády ČR, tedy dřívější Strakovy koleje, většinou narazíte na značnou neinformovanost, pokrčení ramen,

úsměvy . . . Někdo vám bude tvrdit, že v budově Strakovy koleje sídlila vláda už před válkou, někdo, že vše bylo v roce 1945 řádně znárodněno (i když tato první etapa se týkala těžkého a těžebního průmyslu, bank a pojišťoven). Uspokojivou odpověď nedostanete ani na vedení právního oddělení Servisu úřadu vlády ČR, kde se dozvíte, že chybějí řádné doklady, dokumentace . . . A pak, vždyť v této otázce ještě nikdo nevzněl žádný případný požadavek. A vlastně také kdo? Snad studenti? Či zmaterializovaný duch hraběte Straky . . . ? Jenomže ten by přece už neměl žádný nárok . . .

Ani to jméno...

V letech 1948—1953 bylo u nás odsouzeno pro tzv. politické delikty více než 100 000 lidí. Z toho přes 40 000 k trestům delším než deset let. Trest smrti dostalo 232 občanů, z nich 178 bylo popraveno.

Před pár dní řekl veřejně Miroslav Stěpán: „Samozřejmě, že nám jde o návrat před listopad 1989. Jinak by přece komunistická strana neměla smysl.“

Na svém posledním zasedání nenašel ústřední výbor Komunistické strany Čech a Moravy ochotu a sílu změnit alespoň název své strany, jméno, které se stalo synonymem utrpení miliónů lidí.

Jiří Svoboda vede marný boj o to, aby KSČM nabídla alespoň pokradmu ruku. Podle mluvčího platformy „Za socialismus“ Václava Papeže současný předseda komunistů již splnil svou historickou úlohu. Člověk, znalý leninských a stalinských brožurek, za tímto výrokem cítí zlověstný podtón. Pan Svoboda se hodil. Převlekl svými pseudodemokratickými proklamacemi stranu z temné minulosti přes propast možného od-

souzení. Teď, když se zase zvedá prapor třídního boje, už ho není třeba.

Jak vidět, ve jméně to není. To, že se současní funkcionáři KSČM nedokázali odhodlat ani k proklamativnímu gestu, když už se nedokázali omluvit obětem a pozůstalým, svědčí o neměnnosti východisek a cílů této partaje, ať by se jmenovala, jak chtěla.

Svobodovo předsednické extempore začíná působit tragikomicky.

Je ovšem poučením pro voliče a zejména pro ty, kteří by byli ochotni vstoupit s komunistickou stranou do politického holportu.

V únoru 1948 prohlásil Jan Masaryk, že si s pučistickou Gottwaldovou vládou „rád zavládne“. Zítřka tomu bude čtyřicet pět let, co ho našli ležet na dlažbě pod okny jeho bytu. Ať už to byla sebevražda nebo vražda, je to varování.

● Irák oznámil, že ke konci roku 1992 ztratil v důsledku ropného embarga uvaleného OSN po invazi do Kuvajtu 55 miliard dolarů. Před sankcemi OSN byla celková irácká produkce 3,2 miliónu barelů denně.

Slavná autorka detektivek Agatha Christie poskytla jednou interview redaktorovi anglické televize. Na otázku Kdy vás nejčastěji napadají zápletky vašich detektivních románů? odpověděla takto: »Když myji nádobí. Je to totiž natolik otupující činnost, že se mi při ní rodí v hlavě ty nejvražednější nápady!«

Voršilký už nemohly déle nést zodpovědnost a dům musely prodat

Část ND v soukromých rukou

V Národním divadle, přesněji řečeno v restaurační budově Nové scény, dnes proti sobě stojí dvě bezpečnostní služby. Jedna z nich, najatá divadlem, sítěží 4. patro s klubem a závodní kuchyní, druhá, sítěžící vchody, byla objednána firmou Themos, s. s. r. o., která objekt, jež měla do té doby v pronájmu, 5. února koupila od Římské unie řádu svatých Voršilků.

Podle dostupných informací byla nově postavená budova omylem zařazena na seznam objektů restituovaných fidehočním řádům zákonem FS č. 298/1990. Faktem však je, že pozemek, na němž dnes stojí, řádu skutečně patří. Byl mu odebrán i s kdysi zbořenou budovou čp. 1435. Jak nám řekl ředitel Katastrálního úřadu Praha-město Jaroslav Rasocha, omyl vznikl pravděpodobně proto, že číslo zbořené budovy bylo přiděleno budově Nové scény. „Je to, jako bychom novorozenci dali rodné číslo zemřelého,“ dodal J. Rasocha.

Vedení divadla a ministerstvo kultury se s řádem sv. Voršilků zastupovaným firmou Christiana Servis, a. s. dohodlo, že budovu budovu, kde je umístěno technické zázemí divadla, společně pronajímá. Jak nám včera řekl ředitel ND Jindřich Černý, vedení divadla se hned začátkem tohoto roku obrátilo na poslance Parlamentu ČR, aby změnou zákona administrativní omyl zlikvidovali, neboť budovy ND patří státu. „Minulý týden nám zástupci Themosu ústně sdělili, že se stali majiteli restaurační budovy, a žádali o je-

jí předání. Odmítli jsme. Následovala žádost o vyklizení do konce března. Záležitost musí vyřešit Parlament. Samozřejmě se počítá i s tím, že určitý nájem z pozemku se voršilkám platit bude,“ řekl J. Černý.

Jak včera LD sdělil jednatel firmy Christiana Servis ing. Jiří Žák, pokud Parlament opraví záležitost s restaurační budovou ND, bude řád požadovat opravu dalších sedmi chyb, kterých se nevydáním objektů, které voršilkám patří, FS dopustilo. „Pokud jde o restaurační budovu ND, řád divadlu mimo jiné nadvlád, že se jí vzdá, když budou uznána jeho vlastnická práva k pozemku. Vedení ND odpovědělo, že to nepřijímá, neboť nemá peníze na notářské poplatky. O placení nájmu z pozemků nechtěli ani slyšet. Nakonec došlo k dohodě o pronájmu a rozdělení zisku z 30 % pro řád a 70 % pro ND. Řád od začátku nesl za budovu zákonnou odpovědnost. Náměstek — Themos — však nemohl díky přístupu vedení divadla přistoupit k její rekonstrukci. Jednání vedlo do slepé uličky. Stav, kdy řád nesl všechnu odpovědnost, a neměl prakticky žádná práva, se pro něj stal neúnosným. Po poradě s nezávislým právníkem se tedy rozhodl budovu prodat. Vždycky jsme tvrdili, že nemáme zájem poškodit provoz divadla. Teď už je to však záležitost nového majitele,“ uvedl jednatel firmy Christiana Servis.

„Podívej se na tu ženskou,“ ukazuje manželka manželovi na plese dámu s velmi odvážným výstřihem. „Jak se může takhle ukázat na veřejnosti?!“

„Viš, miláčku, má k tomu dva velmi dobré důvody...“

Maďarsko a ČR civilizovaný příklad

PRAHA: Delegace maďarského Národního shromáždění vedená jeho předsedou Györgyem Szabadem se včera setkala se zástupci českého sněmu v čele s Milanem Uhdem, dále s premiérem Václavem Klausem a prezidentem Václavem Havlem. Státní představitelé hovořili především o problémech transformace ČR a Maďarska v demokratické státy a možných formách spolupráce směrem k západoevropským zemím a jejich institucím.

Členové maďarské návštěvy souhlasili s názorem M. Udeho, když uvedl, že by si visehradská „čtyřka“ měla otevírat dveře do evropských integračních procesů na základě společného ekonomického řádu, nikoli aktivitami, které by ji posunuly do role nátlakové skupiny. G. Szabad, v této souvislosti řekl, že z hlediska bezpečnosti v Evropě by bylo dobré, aby se fungující mechanismy v této oblasti otevřely ze-

mím zmíněné „čtyřky“. „Ve střední Evropě se ve velké politice nemůže stabilizovat a prosazovat nic, pokud do toho nebudou zapojeny ČR a Maďarsko. Chytří lidé ze Západu na to dbají. Nejde jim jen o získání dvou desetimilionových trhů. To dělají pouze hamižní hlupáci,“ dodal G. Szabad. Západ podle předsedy maďarského parlamentu potřebuje příklad, který by ukázal cestu Rumunům, Rusům, Ukrajině a Číňanům.

Maďarští sousedé přiblížili poněkud odlišnou podobu procesu, který u nich probíhá formou přímého rozprodeje státních podniků občanům a holdingem.

Hosté rovněž hovořili o řešení problému uprchlíků. „Maďarsko jich bylo schopno od roku 1989 zabezpečit okolo 200 000,“ uvedla poslankyně Jakobová a dodala: „Zpočátku naše země nebyla připravena na masovou záplavu utečenců zejména ze zemí bývalé Ju-

goslavie. Během několika měsíců se však podařilo vybudovat dostatek utečeneckých táborů, vláda uvolnila zvláštní fondy, byly zřízeny nadace a proběhlo několik sbírek občanů.“ Jiný člen delegace ale upozornil, že se v maďarské veřejnosti ozývají stále více hlasy nespokojenosti, jež kritizují zejména vyčlenění 1 miliardy forintů ze státního rozpočtu ve prospěch uprchlíků.

S Václavem Havlem G. Szabad diskutoval zejména o návrhu lustracího zákona, který bude maďarský parlament v nejbližší době projednávat. Jeho text byl podle slov G. Szabada inspirován československými zkušenostmi s lustracemi. Narozdíl od nás, Maďari nehodlají zřizovat k posuzování spolupráce s tajnou bezpečností komise, ale tento skutek u nich bude posuzovat soud.

Nur noch 0,5 Promille

Die als leidenschaftliche Biertrinker bekannten Belgier werden mit Beginn des nächsten Jahres ihren Alkoholkonsum erheblich einschränken müssen, zumindest dann, wenn sie sich danach noch hinters Steuer setzen wollen. Der belgische Verkehrsminister Guy Coeme hat in Aussicht gestellt, daß die von der Regierung bereits gebilligte Herabsetzung der Promillegrenze von 0,8 auf 0,5 am 1. Januar 1994 endgültig in Kraft tritt.

Helmut Schmidt wußte es früher und besser

Ungeschickt fingert der Hörfunkreporter mit seinem Mikrophon am Pult hin und her, schließlich kippt er das Wasserglas des Redners um. „Wenn Sie mich umbringen wollen, müssen Sie mit den Dingen werfen“, wird der Reporter angeraunt. Aber der macht von dem Tip keinen Gebrauch. So kommt Helmut Schmidt, der Redner, noch einmal mit dem Leben davon und kann beginnen.

Der SPD-Altbundeskazler und Mitherausgeber der Wochenzeitung DIE ZEIT war am Donnerstag abend nach Dresden in den Kulturpalast gekommen, um sich mit Kollegen aus der Redaktion des Hamburger Blattes den Fragen eines 300 Köpfe zählenden Publikums zu stellen.

„Das ist meine Wahrheit und muß nicht die allgemeingültige sein“, beginnt er bescheiden und erklärt den Zuhörern dann in einem gut einstündigen Leitartikel die Lage der Welt und die der Deutschen, wobei schnell deutlich wird, wie wenig der Elder Statesman mit seinem Nachfolger im Bundeskanzleramt zufrieden ist. Wie der nur habe denken

können, das mit der Vereinigung sei „im Handumdrehen“ zu erledigen? „Ich war in der glücklichen Lage, das besser zu wissen als manche anderen Politiker in Bonn“, erfährt das Publikum. Schließlich habe der Politiker Schmidt schon Ende der 50er Jahre zusammen mit Herbert Wehner und anderen an einem Plan gearbeitet, wie Ostdeutschland bei einer Vereinigung gleichziehen könnte. Und dann das, was Kanzler Kohl diese Woche auf der Leipziger Messe gesagt habe: Die sächsische Wirtschaft solle nach Asien exportieren und mit Japan in Konkurrenz treten. „Blühender Unsinn!“

Nein: Kohls Verdienst sei lediglich gewesen, im richtigen Moment die Einheit beim Schopfe gepackt zu haben. „Alles danach war falsch und zu wenig.“

Die Wahrheiten des Herrn Schmidt.

Auch die ostdeutsche Zuhörerschaft bekommt einiges um die Ohren gehauen. Manche dächten, die Treuhandanstalt oder die „böse Frau Breuel“ hätten die 40prozentige Arbeitslosigkeit im Osten verursacht. Falsch! „Ihr seid selber schuld. Ihr kauft ja keine Trabis

mehr!“ Die Arbeiter und Ingenieure seien ja fleißige Leute, aber aus keinem Unternehmen könne etwas werden, wenn es von Beamten und Funktionären geleitet werde — siehe Bundesbahn.

Überhaupt sei es endlich an der Zeit, die Wahrheit zu sagen: Das Gerede vom zweiten deutschen Wirtschaftswunder sei eine Illusion gewesen, „eine Täuschung, bestenfalls eine Selbsttäuschung“. Bis der ostdeutsche Wohnungsstandard dem westdeutschen gleiche, würden noch 40 bis 50 Jahre ins Land gehen. Gleichen Lohn werde es erst geben, wenn im Osten mit der gleichen Produktivität fabriziert werde. Mit den gleichen Lebensverhältnissen werde es noch bis weit ins nächste Jahrhundert dauern.

Das hört sich für ostdeutsche Ohren nicht schön an. Schmidt ertet aus der Zuhörerrunde dennoch keine Buh-Rufe und Pfiffe, weil sowieso jeder vermutet, daß es so kommen werde. Außerdem wirkt es ganz angenehm, einen — wenn auch nicht mehr amtierenden — Bundeskanzler zu hören, der so etwas aus-

spricht und sich beim Analysieren der Lage einer wenig blumigen Sprache bedient: „Wann Rußland und die Ukraine in die Lage kommen, Maschinen aus Sachsen kaufen und bezahlen zu kön-

nen, das weiß der Kuckuck. Das kann fünf oder 50 Jahre dauern.“

Auch die Westdeutschen, so der Altkanzler, müßten sich auf andere Zeiten einstellen, nämlich auf die vor fünf Jahren: Auf das damalige Niveau müßte der Lebensstandard zurückgeschraubt und bis zum Jahr 2000 konserviert werden. Steuern erhöhen? Das bitte jetzt, da man am Rande einer Wirtschaftskrise stehe, auf keinen Fall! 1992 sei es „richtig dummes Zeug“ gewesen, die Solidaritätsabgabe abzuschaffen. Das sei nun über eine Steuererhöhung nicht zu reparieren, doziert Helmut Schmidt.

Die Lage in Bonn? „Entschlußlosigkeit auf allen Seiten, ob sie nun Kohl

oder Enghelm heißen.“ Motzki? „Finde ich zum Kotzen. Man sollte aber keinen Trotzki dagegensetzen.“ Boris Jelzin? „Er wird nicht der letzte sein, der in Rußland gestürzt wird.“ Demokratie? „Sie kann auch Tölpel an die Spitze bringen.“

Ein gutes Stündchen lang verkündet Schmidt mit kratzigem Charme den dankbar lauschenden Dresdnern seine Wahrheiten. Ein bißchen schroff, aber kernig und geradeheraus; und das kommt an. Da kann natürlich nicht ausbleiben, daß die anschließende Diskussionsrunde in der Frage gipfelt, ob er denn nicht noch mal in Bonn für die SPD antreten und das Ruder übernehmen möchte. Die einzige Frage, auf die der Altbundeskanzler eine Wahrheit schuldig bleibt. Er sagt: „Gar nichts.“

Hausfrau: Maria Theresia

Eine verheiratete Frau kann nie die Gewißheit haben, nicht schwanger zu sein, und es besteht niemals eine größere Gefahr als während der ersten vier Wochen. Man kann nicht einmal wissen, ob man schwanger ist oder nicht.“ Dies die Erkenntnis — und mütterliche Ermahnung — einer Frau, die, weiß Gott, wußte, wovon sie sprach: Maria Theresia, Mutter von sechzehn Kindern, gibt ihrer Tochter Maria Antonia im fernen Frankreich ein paar Ratschläge am Anfang von deren Ehe mit dem Dauphin, dem späteren Louis XVI. Jahrelang habe ich mich immer wieder geärgert, wenn von der österreichischen Kaiserin die Rede war und die, die von ihr sprachen, nichts Besseres wußten, als sogleich auf diese sechzehn Schwangerschaften hinzuweisen. Der Grund, warum sie hier am Anfang des Kapitels über eine der größten Führungspersönlichkeiten der Geschichte erwähnt werden, ist der, daß sie so schnell wie möglich gewürdigt werden sollen und das Thema damit als erledigt betrachtet werden darf.

Allerdings muß man zugeben, daß die Erziehung der elf überlebenden Kinder, der sich die vielbeschäftigte Kaiserin mit Hingabe gewidmet hat, eine Art Spiegel ihrer Führungseigenschaften ist: Liebe und Autorität, Großzügigkeit und Sparsamkeit, Sorge und Verständnis, Klugheit und Loyalität — all das zeigt sie in ihrer Erziehungsarbeit, und von all dem ist auch ihre Regierungstätigkeit geprägt. Es geht in diesem Kapitel in erster Linie um die vierzig Jahre ihres Herrschens, um die Verwaltung eines ausgedehnten und komplexen Regierungsbezirks sowie um das, was sie an Reformen in ein sterbendes Reich eingebracht hat, um dann daraus eine blühende Monarchie zu machen. Es ist jedoch verständlich, wenn sie während dieser Tätigkeit häufig als „Mutter ihrer Völker“, als „mütterliche Majestät“ oder „Landesmutter“ bezeichnet wurde.

Wie wichtig ihr die Familie war, geht nicht zuletzt auch aus den folgenden Sätzen in einem Brief an Marie Antoinette hervor: „Die Frau ist in allem ihrem Gatten gehorsam und soll kein anderes Bestreben haben, als ihm zu gefallen und seinen Willen zu erfüllen. Das einzig wirkliche Glück auf dieser Welt ist eine glückliche Ehe: ich kann es bezeugen. Alles hängt von der Frau ab, wenn sie nachgiebig, gut und amüßant ist.“ Die „törichte Liebe“, so meint sie, vergehe bald, aber man müsse sich gegenseitig achten. Und dann: „Man kann nicht genug Kinder haben; in diesem Punkt bin ich unersättlich.“

Vom kaiserlichen Gatten wird wohl auch etwas abgehangen haben. Es war eine Liebesheirat, und die Ehe hat, in Maria Theresias eigenen Worten, „Jahre neunundzwanzig, Monate dreihundertvierunddreißig, Wochen eintausendfünfhundertvierzig“ gedauert. Sie fügt noch

hinzu, wie viele Tage und Stunden es waren, wie viele Gebete oder Almosen darin enthalten waren. Sie hat ihn geliebt weit über seinen Tod hinaus, hat eine Art institutionalisierte Trauer am Hofe kreiert. Und dies, obwohl sie von der „Freundschaft“ wußte, die der Kaiser viele Jahre hindurch zur Gräfin Auersperg pflegte und die nur durch seinen Tod endete. Maria Theresia, so keuschheitsfördernd und -fordernd sie sonst war, ist hier einmal über ihren Schatten gesprungen. An der Bahre ihres Gemahls wendet sie sich zur Gräfin und sagt: „Liebe Auersperg, wir haben beide einen großen Verlust erlitten.“

Neben ihrer Familie — einer Quelle der Kraft und Freude sowie einer Übungsstätte im Überwinden von Enttäuschungen und Leiden — dürfte die Religion das prägendste Merkmal ihres Erfolgs gewesen sein. Was immer ihr passiert, ob Tod eines Kindes oder Niederlage auf dem Schlachtfeld: „Gott hat es so gewollt“ — das ist ihre Erste Hilfe bei Schicksalsschlägen. Das hindert sie allerdings nicht, vorher alles zur Abwendung des Schicksalsschlags unternommen zu haben, falls Gott es doch anders gewollt hätte... Und die Riesenpalette ihrer Erfolge beweist zumindest, daß sie ihn in den meisten Fällen auf ihrer Seite hatte.

Wie so viele Führungsfrauen der Geschichte hatte auch sie einen Horror vor Kriegen; das Säbelrasseln hat ihr nicht gelegen. Und die Praxis hat ihr recht gegeben: Auf dem Schlachtfeld ist sie nicht siegreich gewesen, aber sie hat sich tapfer gewehrt. Sie ist noch nicht zwei Monate Nachfolgerin ihres verstorbenen Vaters, als sie schon in den Strudel des Ersten Schlesischen Krieges (1740—1742) gezogen wird: Am 16. Dezember 1740 fällt Preußen in Schlesien ein. Sie wird das reiche Schlesien an ihren Erzfeind, den vor Expansionsgelüsten glühenden Preußenkönig Friedrich II, verlieren. Der Versuch, es zurückzuerobern, mündet in den Zweiten Schlesischen Krieg (1744/45). Im Dezember 1745 begreift die Kaiserin, daß sie ohne Schlesien nicht leben müssen: Am Weihnachtstag verzichtet Österreich im Frieden von Dresden auf Schlesien.

1748 bringt das Ende einer siebenjährigen Auseinandersetzung um ihre Erfolge. Sie ist durch etwas Ungewöhnliches auf den Thron gekommen: durch das, was als „Pragmatische Sanktion“ in die Geschichte eingegangen ist. Ihr Vater, Kaiser Karl VI, war Herrscher über ein geschichtliches Phänomen: eine Ansammlung von Ländern und Kronen, die nicht durch Sprache, Kultur oder Geistesgemeinschaften, sondern durch Eheschließungen, Erbfälle, Verträge und hie und da auch durch Kriege zu einem „Reich“ geworden waren. Was sie zusammenhielt, war einzig und allein die gemeinsame Dynastie, deren Kern die Alpen-Herzogtümer Österreich und Steiermark bildeten. Wie stark das dynastische

Zusammengehörigkeitsgefühl war, sollte Karls Tochter in ihrer Regierungszeit erfahren.

Das war denn auch der größte Aktivposten, den sie übernehmen konnte. Das Reich, das ihr Vater ihr hinterließ, war zwar ein ausgedehntes, aber ein wirtschaftlich, administrativ und militärisch heruntergekommenes. Sein Ansehen war gesunken, sein politisches Gewicht als Großmacht geschrumpft. Das wird sich beträchtlich geändert haben, wenn die Herrscherin vierzig Jahre später stirbt, aber es hat viele Jahre täglicher Klein- und Kleinstarbeit gebraucht, um diese Änderung zu bewirken.

Während ihr Großvater und ihr Vater beide verstorbenen Brüdern nachfolgen, ist Maria Theresias Thronbesteigung sozusagen vom Schicksal „vorbestimmt“: Sie hat keinen Bruder, dem sie nachfolgen könnte. Vom Schicksal — und von der „Pragmatischen Sanktion“ aus dem Jahre 1713, vier Jahre vor Maria Theresias Geburt, also nicht für sie persönlich abgefaßt. Das Papier legte fest, daß im Falle der Söhnelosigkeit Karls Töchter in der Reihenfolge ihres Alters nachfolgeberechtigt seien. Historisch-politisch ging es hierbei in erster Linie um die erneute und endgültige Festlegung der Unteilbarkeit des habsburgischen Gesamtbesitzes, besonders da Karl VI. zu der Zeit noch kinderlos war. Erst als er elf Jahre später, Vater von drei Töchtern und immer noch auf den männlichen Thronerben hoffend, ahnte, daß er vielleicht schonlos bliebe („was Gott verhüten möge“, hatte er bei Abfassung des Papiers noch geäußert), wurde die „Pragmatische Sanktion“ zum Grundgesetz seines Hauses erklärt. Den Rest seines Lebens hat er sich darum bemüht, sämtliche betroffenen Staaten zur Anerkennung dieses Schrittes zu bewegen.

Es ist der erste Beweis für die Führungsqualitäten der Tochter, daß sie sich weder von dem desolaten Zustand des Landes noch von ihrer Unerfahrenheit im Regieren entmutigen ließ und im Eiltempo nachholte, was ihr Vater versäumt hatte. Dabei hat ihr einerseits etwas geholfen, was ihr von Natur aus mitgegeben worden war: Charme, Glaubwürdigkeit und natürliche Autorität. Eine große Ausstrahlung, die ihr die Herzen zufliessen ließ — zum Beispiel die ihrer speziell schwierigen Untertanen, der Ungarn —, ebenso wie eine natürliche Bescheidenheit, die sie sich ihr ganzes kaiserliches Leben lang bewahren würde und die sie ihren Kindern immer wieder ans Herz gelegt hat.

Auch sie hat die Weisheit gehabt, sich mit exzellenten Beratern zu umgeben. Am Anfang stand sie da ohne Geld, ohne Kredit, ohne Armee, ohne Erfahrung, ohne fördernde Ratgeber. Nur Tradition hatte sie, aber davon wurde keiner satt, damit konnten keine Kriege gewonnen werden. Die Arbeit, die sie vor sich aufgetürmt sah, schien überwältigend. Ausgestattet mit einem großen Gerechtigkeitsinn und einem offenen Ohr für menschliche Anliegen, wollte sie jeder und jedem Audienz gewähren, wollte es überall gut machen. Da reicht ein normaler Arbeitstag natürlich nicht aus, und so läßt sie sich einen Tagesplan erstellen — und zwar von ihrem privatesten Berater, dem Grafen Sylva Tarouca. Er will und kann nicht länger mitansetzen, wie die Kaiserin ihre Gesundheit ruiniert: nächtlanges Aktenstudium, langwierige (und langweilige) Konferenzen, Diktate und Korrespondenzen. Dazu noch scharfe Ritze, Redouten, Bälle, Spiel und Tanz. Tarouca warnt, und sie horcht auf: „Sie war — anders als die meisten Mächtigen ihrer Zeit — bereit, zu hören. Sie glaubte nicht, immer im Recht zu sein, im Gegenteil: Tief in ihr eingewurzelt war die Furcht, das Verkehrte zu tun, falsche Entscheidungen zu treffen, Irrtümern zu unterlie-

gen. Und wenn sie in ihrem Amt irren konnte, war sie in ihrem persönlichen Leben vor Irrtümern gefeit?"

Im Gegensatz zu Elizabeth I war sie aber außergewöhnlich entscheidungsfreudig; einer ihrer Biographen spricht von „der ihr eigenen, dem Wiener Hof so wesensfremden schnellen Entschlußfähigkeit“. Und so befindet sie, daß Tarouca recht hat: „Er mahnte, erklärte, erläuterte. [...] Die Königin (im Dezember 1740 war Maria Theresia nur Königin von Ungarn und Böhmen) wurde seine Schülerin in Sachen Menschenkenntnis — und sein Zögling in Sachen Selbstzucht. Selbstzucht hieß in diesem Fall das rechte Maßhalten zwischen Arbeit, Vergnügen, Entspannung und neuer Arbeit. [...] Tarouca [...] wurde ihr Manager.“

Ein Wort, das nicht ins Österreich des 18. Jahrhunderts paßt — oder doch? Wenn man genauer betrachtet, was sie geleistet hat, nachdem sie 1748 die Last der beiden Schlesischen Kriege und des Österreichischen Erbfolgekrieges abgeschüttelt — und „nebenbei“, es sei hier doch noch einmal erwähnt, elf Kinder geboren hatte, dann kommt das einem modernen Top-Management erstaunlich nahe. Wie bei einer Unternehmenssanierung geht sie zuerst einmal daran, sich der Schwächen ihres Staates bewußt zu werden, um dann „Remedur zu schaffen“. Wenn sie das Unternehmen „Habsburger Monarchie“ saniert hat, wird sie einen Leistungsausweis vorzeigen können, der ihr den Respekt und die Bewunderung der Nachwelt sichert. Sogar der Mann, der ihr über Jahre hinweg das Leben verbittert hat — nicht nur in den beiden Schlesischen Kriegen, sondern noch einmal im Siebenjährigen Krieg von 1756 bis 1763 —, der ihr Schlesien geraubt hat, für das Galizien, das sie später ihrem Reich zugewinnen kann, nie ein echter Ersatz war — sogar Friedrich II., der verklebte Frauenhasser, gehört schließlich zu ihren Bewunderern: „Trotz des Übels, das sie mir zugefügt hat, muß ich zugeben, daß diese Fürstin sehr achtenswert ist durch ihre Sittenreinheit. Es gibt wenige Frauen, welche ihr in dieser Hinsicht gleichen; die meisten sind Huren, und die Königin verabscheut die Huren. ... Sie ist sehr strebsam und hat Talente auf mehr als einem Gebiete; ich muß ihr darin Gerechtigkeit angedeihen lassen.“

Man beachte die Geschichtsklitterung: Sie hat ihm Übles angetan! Und man spürt, wie weh es ihm tut, ihr „Gerechtigkeit angedeihen“ zu lassen. Strebsam? Energisch, stetig und ganz einfach fleißig ist sie gewesen; ein Achtstundentag (oder das Äquivalent für Herrscher des 18. Jahrhunderts) war ihr unbekannt. Talente auf mehr als einem Gebiete? Die brauchte sie auch, denn nur Multi-Talente hätten das erreichen können, was sie bewirkte.

Da ist einmal die Armee. Die Überfallene, Gedemütigte begreift, daß sie eine schlagkräftige Armee braucht, obwohl sie keinerlei Expansionsabsichten hegt. Wer hatte sie besiegt? Die Preußen! Dann schaue man sich mal an, was denn an denen soviel besser war. Nun, zum einen hatte sich Friedrich nicht mit einem als Feldherrn völlig unbrauchbaren Ehegatten herumzuschlagen. Auch nicht mit dessen nicht sehr viel fähigerem Bruder. Maria Theresia wird sich mit dem neuen Bild eines Franz Stephans, der zu spät und dann noch falsch entscheidet, der das Armeelager verläßt, um auf die Jagd zu geben, der verlorene Schlachten und geschlagene Regimenter auf seinem Konto abbuchen muß, befreundet haben müssen. Es hat ihrer Liebe keinen Abbruch getan, aber sie auch nicht vor Liebe blind werden lassen. Unter der Führung des äußerst fähigen Grafen Daun entsteht eine moderne Armee, nach preussischem Vorbild modelliert!

Das Volk probt den Aufstand, speziell die Bauern. Warum? Eine Hungersnot, die Erbuntertänigkeit sowie die Willkür der adeligen Landbesitzer machen ihnen das Leben so schwer, daß sie es geradeso in einem Aufstand wegwerfen können. Maria Theresia, die Weitblickende, Pragmatische, läßt die Kartoffel einführen! Das neue Grundnahrungsmittel schafft erste Abhilfe; bei ihrem Tod gibt es dann genügend Getreide, Kartoffeln, Reis. Wo immer sie von Willkür erfährt, zieht sie die Schuldigen zur Rechenschaft — um ihnen schließlich einen schmerzlichen Schlag zuzufügen, indem sie per Dekret die Erbuntertänigkeit abschafft!

Der traurige Zustand der Gerichtsbarkeit macht ihr großen Kummer: So wird die Folter abgeschafft und ein neues Justiz- und Administrationssystem geschaffen. Gerechtigkeit soll herrschen in ihren Landen, befiehlt die Kaiserin.

Wissenschaft und Medizin bedürfen dringend der Förderung. Es werden Kranken- und Altenhäuser sowie Apotheken eingerichtet, eine frühe Form der Krankenkasse entsteht.

Gegen das soziale Elend allgemein müssen Maßnahmen ergriffen werden: Eine Arbeitslosenbeihilfe wird ins Leben gerufen als Symptom-Bekämpfung. Aber Maria Theresia ist viel zu praktisch ein-

gestellt, um es dabei zu belassen. Ursachenbekämpfung liegt ihr mehr, also werden Industriezweige begründet: Textilien in Böhmen, Porzellan in Wien.

Und damit es schließlich der nächsten Generation besser geht, widmet sie ihre Aufmerksamkeit dem Schulsystem: Sie entwirft eine „Allgemeine Schulordnung“, die Volks- und Hauptschulen sowie Gymnasien umfaßt. Ihre Volksschulen sind bald als die besten Europas bekannt.

Trotz aller Reformen war sie kein Produkt der Aufklärung. Das wird erst ihr Sohn Joseph sein. Sie war im Grunde eine konservative Monarchin, der mehr an Bewahrung des Bestehenden als an Erweiterung, mehr an Konsens als an Konflikt gelegen war. In den Worten eines männlichen Kommentators, des Italiensers Franco Valsecchi, der 1973 schrieb: „Maria Theresia wollte kein neues Weltbild, sondern nur der drängenden Notwendigkeit gehorchen... Sie stärkte die Autorität des Staates. Doch hat sie die Grundlagen des bestehenden Regimes nicht angetastet und die alte soziale und politische Ordnung beibehalten. Sie war ‚die Hausfrau, die sich zu schaffen macht, um das Haus wieder in Ordnung zu bringen‘.“

← DRZU VERUCE "URDRBUU"

Herrscherin in bewegter Zeit und eine „Hausfrau, die sich zu schaffen macht, um das Haus wieder in Ordnung zu bringen“: Maria Theresia (1717–1780).

Der virtuose Meister des Flirts findet stets das richtige Wort zur richtigen Zeit. Hier: „Hat Ihnen schon mal jemand gesagt, was für schöne braune Augen Sie haben?“

JAKÝ JE KURS?

Británie	1 GBP	43,66 Kč	(43,80)
Francie	1 FRF	5,34 Kč	(5,34)
Itálie	1000 ITL	18,92 Kč	(19,19)
Rakousko	1 ATS	2,56 Kč	(2,56)
SRN	1 DEM	18,02 Kč	(18,02)
Svjácarsko	1 CHF	19,49 Kč	(19,50)
USA	1 USD	29,89 Kč	(29,89)

staré mamy". Když dojdou husy, respektive budou již všechny, co na Slovensku jsou, „sečtrané“, mohli by začít třeba vyřítat. Škoda jen, že česká Ústava povinnosti práce věřtů nestanovuje. Ministr Novák by mohl jako chlap věřtům nav-hnou například vyřezávání lidového dřevěného nádobí...

Husy do cel

Vězeňství stojí spousty peněz, a tak musozi hledají způsoby, kde tyto prostředky vzít. Jidlo pro chovance napravných ústavů, je- trická energie pro provoz celých komplexů tvoří nemalou částku ve státním rozpočtu. Ideální by asi bylo, kdyby si vězni tyto peníze vydělali prací. K tomu směřuje i program slo- venské ministryně spravedlnosti Kataríny Tothové, která navrhlá, vzhledem k nedostatku pracov- ních příležitostí ve výrobní sféře, alespoň částečné řešení krytí fi- nancních nákladů na převýchovu. Chov husí ve věznicích. Zabíjí se tím podle ní dvě mouchy jednou ranou. Chovanci budou mít za- bezpečenu siravu a navíc se peří z hus stane výhodným prodejním artiklem. Jak konstatovala, nijak to nenarší provoz věznic, neb

Rauchen kann Basedow-Leiden fördern

Einen weiteren Grund, vom Zigarettenrauchen abzulassen, haben holländische Ärzte jetzt entdeckt: Rauchen fördert offenbar die Basedow-Krankheit. Diese Überfunktion der Schilddrüse kann zu Hervortreten der Augäpfel („Glotzaugen“), Kropfbildung und Steigerung der Herzschlagfrequenz führen. Bei einer Untersuchung von 450 Basedow-Patienten fanden Ärzte der Universität Amsterdam, daß Raucher mit einer erheblichen Vorbelastung für Basedow weitaus häufiger unter diesen Symptomen litten als Nichtraucher.

Raucher mit Basedow-Veranlagung haben das doppelte Risiko wie vergleichbare Nichtraucher, an der Überfunktion der Schilddrüse zu erkranken, berichteten die Forscher im Journal der Amerikanischen Ärzteschaft („JAMA“). Das Hervortreten der Augäpfel war bei Rauchern fast achtmal so häufig wie bei Nichtrauchern. Die Forscher fürchten, daß selbst das Passivrauchen genügt, die Basedow-Symptome bei genetisch Vorbelasteten zu fördern.

Kde však musí vězni pracovat. Kde však vzít práci, když mimo vězení se pohybující Slováci nemají kde přiložit ruku k dílu? Ministryně to vyřešila po žensku. Chlapci budou drát peří „ako to robily naše

a celý dostatečně prostorné pro draní bělostných bik. Jakkoli se může toto navrhová- né opatření zdát směšné, vyplývá ze slovenské Ústavy, podle které

Beliebtstes Reiseland

Frankreich ist das beliebteste Reise- land der Welt: 1991 — so zeigt es eine jetzt veröffentlichte Übersicht der World Tourism Organisation (WTO) — wurde das Land von fast 56 Millionen ausländischen Touristen besucht. In die USA reisten knapp 43 Millionen, nach Spanien etwas über 35 Millionen und nach Italien knapp 27 Millionen. Deutschland liegt im welt- weiten Vergleich auf Platz neun mit 15,6

Millionen Besuchern aus dem Ausland. Die größten Einnahmen aus dem inter- nationalen Tourismus strichen die USA ein: 45,5 Milliarden Dollar blieben 1991 in den USA. Frankreich nahm 21,3 Milliar- den, Italien 19,7 und Spanien 19,0 Milliar- den ein. Auch als Devisenbringer stehen US-Bürger im internationalen Vergleich an der Spitze: Sie ließen im vorletzten Jahr 39,4 Milliarden Dollar im Ausland und übertrafen damit sogar die reisefreudigen Deutschen, die 31,7 Milliarden Dol- lar — umgerechnet über 50 Milliarden

Mark — ausgaben. Während diese Zahlen amtlich sind, gibt es für 1992 bisher nur globale Schät- zungen. Demnach stieg im letzten Jahr die Zahl der Auslandsreisen um 4,6 Pro- zent auf 476 Millionen, die Einnahmen aus dem internationalen Reiseverkehr wuchsen um 6,8 Prozent auf 279 Millio- nen Dollar.

Sarajewo, Marschall-Tito-Straße.

Blahoslavená Zdislava uděluje almužnu chudým, v rukou drží model kostela. Rytina A. Neureutera, první polovina 18. století.

Prager Börse startet im April
Die Prager Aktienbörse wird am 6. April ihren Handel aufnehmen. Zunächst soll das Geschäft sechs Wertpapiere umfassen, teilt Börsenvorsitzender Richard Salzmann mit.

Bude paní Zdislava svatá?

„Pět mrtvých vzkriesila, mnoho slepých prosvietila, chromých a malomocných mnoho uzdravila...“

(z Dalimilovy kroniky.)

Žila v době, kdy o vládu nad naši zemí bojoval král Václav I. se svým synem Přemyslem Otakarem II. Paní Zdislava z Křižanova, manželka Václavova bojovníka a diplomata Havla z Lemberka, nemohla snášet pohled na lid, který díky válce trpěl hladem a nemocemi. Jako svatá Anežka i ona založila »špitál« a svůj léčitelský um věnovala nemocným. Krom toho, že se vzdala veškerých výhod svého šlechtického stavu, byla širokému okolí příkladem i svým vlastním rodinným životem. Pro všechny své ctnosti byla nedávno blahoslavena a nyní se připravuje i její kanonizace (svatořečení). Část života blahoslavené Zdislavy je spjata s dominikánským klášterem v Jablonném, a proto jsme naše otázky týkající se připravovaného svatořečení položili ThDr. DOMINIKU DUKOVI — provinciálu řádu dominikánů.

Co všechno předchází blahoslovení či svatořečení té které vybrané osobnosti?

Jedná se o složitou proceduru. První člověk úředně prohlášený za svatého byl svatý Oldřich. Do té doby se svatci jako například sv. Václav nebo sv. Ludmila za svaté neprohlašovali. Úcta k nim vznikla živelně a jejich kult spontánně pokračoval a pokračuje. V nejstarších křesťanských dobách byl pouze kult mučedníků — lidí, kteří byli pro víru umučeni. Na místě, kde byli pohřbeni, nebo na místě jejich smrti se začaly konat vzpomínkové akce v den jejich umučení, čímž jejich jméno vstoupilo i do kalendáře. Nejprve pro potřebu nejbližší obce křesťanů. Jak se ale křesťanství šířilo dál, rozšiřovala se i znalost a úcta k těmto světcům. V období raného středověku, kdy se vytvářely větší, řek-

něme politické celky — především na západě, kde germánské kmeny zakládaly svá království — šířila se úcta k oněm světcům po celém království. Prvním světcem, ne však mučedníkem, byl svatý Martin — biskup z Tours a úcta k němu vstoupila do povědomí nejen veliké říše, ale i po celé Evropě.

Takže i nyní postačí jako »vstupenka mezi svaté« trvale a prokazatelně projevovaná úcta, nebo je zapotřebí i jiných náležitostí?

V současné době podle církevních předpisů vlastně první moment úcty ke světcům vznikne tehdy, když církevní autorita buď v místě biskupství nebo provincie dojde k závěru, že by si ten či onen člověk úcty zasloužil. Tehdy se provádí takzvané šetření, na jehož základě dostává titul ctihodný nebo ctihodná Boží služebnice. Takto projevená úcta nemá ještě povahu liturgickou, ovšem je už možné seznámit se s životopisem onoho člověka a modlit se za to, aby mohl vstoupit do seznamu blahoslavených. Jestliže se poté přistoupí k blahoslovení, musí se šetření provést soudní cestou v rámci příslušné diecéze. Výsledkem celého vyšetřování je postoupen do Říma, pro ten účel ustanovené zvláštní komisi. Pokud se jedná o návrh blahoslovení historické postavy, pak tato komise nejprve zkoumá její historičnost a potom hodnotí dokumentaci jejího života. Jinak je tomu u mučedníků, kteří úkon hrdinné víry dokázali tím, že za víru položili život. Z předloženého životopisu je nutno vysledovat, v jaké oblasti základních křesťanských ctností podala navržená osoba důkaz hrdinské svatosti. Dále se musí potvrdit, že si lidé té osoby váží a že existuje kult, který nebyl uměle vyvolán. Zároveň se musí dokázat, že již na přímluvu blahoslaveného či

blahoslavené obdržel někdo vyslyšení či splnění své prosby nebo byl uzdraven. Pokud by se jednalo o uzdravení, je nutné potvrzení lékařské komise. Všechny tyto materiály se zpracují, přešetří a dojde-li se k závěru, že by bylo možné kladné vyřízení záležitosti, předají se speciální komisi kardinálské. Takovýto soudní tribunál po prostudování všech dokumentů a výsledků šetření rozhodne, zda doporučí či nedoporučí papeži, aby ten který kandidát byl blahoslaven.

Jaký proces probíhá před svatořečením?

Pokud úcta k blahoslavenému pokračuje a přibývají další důkazy o vyslyšení prosb, zopakuje se celý předchozí proces a přistoupí se k svatořečení. Mnoho faktorů hraje v takovém případě důležitou roli. Například jak se zachovaly historické materiály nebo zda je komise schopna vyhodnotit všechny dokumenty. Klasickou ukázkou moderní doby je proces blahořečení arcibiskupa Stojana, kdy komise musí prostudovat veškerou jeho korespondenci. Vzhledem k tomu, že byl poslancem ve Vídni, pak také všechny jeho projevy, materiály z jednání vídeňského parlamentu. Musí se vyhodnotit jak hlasoval, kterých zasedání se zúčastnil, jak na jeho vystoupení reagovali ostatní poslanci a tak dále.

Jak dlouho trvá veškeré šetření?

Někdy nekonečně dlouho. Velikým problémem je, že stejných návrhů je několik tisíc. Takže také záleží na tom, jaké má kandidát své »pozemské« přímluvce, jakou námahu a kolik pozornosti mu příslušné biskupství věnuje. Jestliže navržený světec za svého života napsal literární či teologická díla, je nutné ještě komisi předložit takzvané kri-

tické vydání všech jeho spisů. Náročnost této práce je ještě umocněna tím, že musí být sestaven tým odborníků ochotných se takové záležitosti věnovat. Někdy zde hrají svou úlohu i finanční otázky. Celým procesem se na místní úrovni zabývá jmenovaný člověk — postulátor, v Římě pak promotor, který vše prozkoumává v širším kontextu a celou proceduru připravuje k uzavření. Ze všech těchto důvodů se jedná o záležitost komplikovanou, zdlouhovou, někdy i různým způsobem narušovanou.

Co by jí mohlo narušovat?

Politické poměry třeba u nás v Československu komplikovaly svatořečení Anežky nebo paní Zdislavy. Veškeré práce a shromažďování materiálů probíhalo ilegálně. Velká část lékařů pod hrozbou ztráty zaměstnání se bála vydat potvrzení. Ovšem nabytá svoboda případ paní Zdislavy zkomplikovala ještě jednou. To, co mohlo být vzhledem k politické situaci odpuštěno, se muselo dodatečně zdokumentovat. Mezitím se například změnilo složení lékařského týmu v nemocnici nebo došlo ke skartaci různých dokladů, a tak nastalo množství dalších problémů.

V jaké stadiu je příprava svatořečení blahoslavené Zdislavy nyní?

Na našem území je vytvořen prozatímní kanonizační výbor, jehož čestným předsedou byl zvolen do nedávna kardinál Tomášek a nyní na jeho místo nastupuje arcibiskup Vlk. V předsednictví tohoto výboru je i litoměřický biskup, protože kult paní Zdislavy a místo jejího působení má souvislost s litoměřickým biskupstvím. Jelikož Zdislava měla vztah i k dominikánskému řádu, dal-

šimí členy jsou i provinciál a generální představená sester dominikánek. Práce, které měly být vykonány na našem území, jsou všechny skončeny a veškeré dokumenty byly postoupeny do Říma. Poslední zpráva promotora, který v loňském roce navštívil při pouti Jablonné, je pro nás nesmírně pozitivní, neboť je ukončena i práce římské kongregace. Jsou uzavřeny materiály po stránce historického bádání i prokázání, jakým způsobem je paní Zdislava vzorem. Zdárská kronika dokazuje její život v manželství, další ctinosti pak Dalimilova kronika. Bohužel se nezachovala původní životopisná legenda, což by mohla být drobná komplikace. Existuje však celá řada světců, u kterých také nemohl být doložen bezprostřední životopis a bylo nutné se spolehnout na svědectví kronik. Naopak máme zachované ostatky paní Zdislavy a díky antropologickému průzkumu se mohla provést i rekonstrukce její podoby. Tim, že existuje její hrob, lze dokázat i skutečnost jejího kultu, neboť na toto místo přicházejí poutníci, modlí se k ní a existuje tak celá řada konkrétních vyslyšení a uzdravení.

Takže naděje na svatořečení je velká a víme již, že paní Zdislava je z hlediska řádových požadavků mezi prvními pěti nejaktuálnějšími kandidáty.

Jak probíhá vlastní svatořečení?

Jestliže bude rozhodnuto pozitivně, sám papež určí platné datum a veškeré okolnosti, jak bude svatořečení vykonáno. Pokud by se konalo v Římě, pak určitě při mši svaté v chrámu sv. Petra. Za účasti pozvaných přečte papež dekret, kterým vyhlašuje blahoslavenou Zdislavu za svatou. Jestliže by se kanonizace konala na našem území, například v rámci návštěvy svatého otce u nás, záleží již na naší fantazii, jaké místo vybereme. Nabízí se Jablonné v Podještědí, litoměřická katedrála, může být v Praze... samozřejmě vždy při mši svaté.

Jak si myslíte, že se vůle lidí, kteří se rozhodli toho či onoho člověka vyvyšit nad ostatní, shoduje s Božími záměry a Jeho spravedlností?

Protože víme, že tady určitý problém spravedlnosti je, světíme svátek všech svatých, čímž jaksí vyrovnáváme dluh u těch světců, o kterých buď nevíme, nebo je poněkud zanedbáváme. Prohlášením o svatosti církev garantuje, že kult a úcta k té osobě je správná a neuctíváme nikoho nepatřičného. I když se musíme přiznat, že do seznamu světců se dostávají osobnosti vybrané z různého hlediska. Víme, že ve středověku existovaly dynastie, které si tímto způsobem upevňovaly postavení v království. Jednalo se o jakési vytváření národních nebes, které tehdy mělo státotvorný a politický rys. V současné době vše souvisí s otázkou víry, že církev v čele s papežem neprohlásí za svatého toho, kdo by jím skutečně nebyl. Zároveň si musíme uvědomit, že každá doba dává do popředí jiného svätce. Současnému papeži je často vytýkáno, že prohlašuje za svaté a blahoslavené vysoké počty lidí, čímž by se úcta ke svatým mohla devalvovat. Nám dnes ale nejde o kult, jak jej známe z toho neblahého kultu osobnosti za každou cenu. Svatého

otce vede spíše myšlenka, že na základě těchto kanonizací dává lidstvu na vědomí, že i dnes je možné živé křesťanství.

*KAZBY, DATY NEVYŠEJ...
SVATY, ALE SVATÝ SVATÝ
TO JE TEPRV SVATÝ...*

šla k baru sama. Rekla jsem jí, že na to nejsem zvyklá, že jsem barmanka a ne pes. Od té doby si to nedovola, a myslím, že jsem si tam tímhle zjednal respekt. « Nějaký čas pracovala Daša až v Norimberku, v italské pizzerii. Na Itálii nedá dopustit, jsou prý to lepší šéfové než Němci. Je to tím, že i oni jsou v této zemi cizinci, a tak s českými servírkami nejdají nadřazené — jsou vlastně na jedné lodi. A co hosté — neobtěžují vás, zajímá mě. Na to Daša odpovídá, že skutečně záleží na tom, jak moc si je připustíte k tělu. » Víte co mě mrzí nejvíce? Že tady u nás se na člověka, co jezdí pracovat do Německa, dívají úplně jinak než dřív, skoro jako na cizince. Když se přijdu podívat do hotelu, kde jsem dělala, přímo z nich číší závist. Bodej by taky ne, když holky dělají za dva tisíce korun. Jsou otrávené, tak jim říkám, ať jdou do Německa jako já. Jenže to ony se bojí... »

Zkušenost další ženy jsem slyšela pouze zprostředkovaně — byla tu měsíc a nevydržela. Původním povoláním úřednice jednoho pilsenického podniku, našla si práci v německém hotelu jako pomocnice v kuchyni. Jenže zjistila, že kromě té nejnepříjemnější kuchařské práce (s čímž celkem počítala) musí dělat ještě posluhovačku v domácnosti majitelů — a to jí přišlo za tisíc marek nepřiměřené. Nevydržela a vzdala to.

Jiří a Ludvík rozvážejí ve Zwieslu a několika obcích noviny. Jsou tedy »cajuntréři« bavorského inzerčního týdeníku »Wochenblatt«, který vlastním autem rozvážejí vzdálenky ve středu a ve čtvrtek. Oba jsou podnikatelé a jejich hlavní činnost je jiná. Tohle vzali jenom na přilepšenou, aby měli nějakou tu marku. Jsou spokojeni, stěžují si jenom na německé motoristy. Už mnohokrát prý jim dali najevo svoji nadřazenost...

se český ministr setkal i s generálním tajemníkem ZEU W. van Eekelenem, se kterým hovořil o rozvíjejícím se politickém dialogu mezi Západoevropskou unií (ZEU), Evropským společenstvím (ES) a zeměmi visegrádské skupiny.

žil M. Křážkovi návrh české vlády, aby byla zabájena politická jednání na úrovni jejich ministerstev o režimu na hranici mezi oběma republikami. Rozhovory by měly vyústit v podpis dohod o hraničních přechodech a o malém potraničním styku. Podle posledních informací

litická dimenze integrace, zdůraznil J. Zielieniec. Ministr zahraničních věcí ČR J. Zielieniec se v úterý v Bruselu sešel také se svým slovenským protějškem M. Křážkem, aby jednali o režimu na česko-slovenské hranici. J. Zielieniec předlo-

s L. Brittanem řekl, že CR si je vědoma odpovědnosti při transformaci ekonomiky, ale evropský integrační proces musí být dvoustranný. Nejsme spokojeni s obchodními podmínkami ES, pro nás je to klíčový problém, možná větší než po-

se nedá, ale pracovní vztahy jsou tam dobré. Nikdy jsem nepocítil, že by nás Němci brali jako méněcenné zaměstnance. Jsem spokojený, jsem tady už půl roku a rozhodně nemíním se vracet. Plat máme stejný jako Němci, vyděláváme si 2000 hrubého, z toho se už dá něco našeřit!«

Jednadvacetiletá Daša je servírka. Vystudovala sice střední zdravotní školu, ale když poznala naše zdravotnictví, rozhodla se, že s ním nechce mít nic společného. Trvalé bydliště má na Spíčáku, takže ušetří za ubytování. Nejdřív to zkusila v jednom velkém hotelu tady v Čechách. Tam se seznámila se svým nynějším chlapcem, který je vyučeným číšníkem, a tak jí mohl s leccím poradit. Oba se pak společně rozhodli zkusit štěstí v německé Bavorské

Rem. Ru-
dě. »Prostě jsem se šla zeptat do jednoho hotelu, jestli nepotřebují servírku, a oni potřebovali, tak jsem nastoupila.« vypráví Daša. »Můj kluk dostal sice místo junde, ale chodil za mnou a když moje šéfová viděla, že umí femeslo, tak vyhodila jednu německou servírku a vzala místo ní jeho.« Po čase se ale Daša sama rozhodla odejít. »Platili mi jenom 1000 marek, to je málo.« Pak dělala barmanku u diskotéce. »Dost tvrdě mi hlavně mladí dávali najevo svoji nadřazenost. Český peršomál tu berou jako méněcenný — ale záleží na tom, jestli si to necháte líbit. Na mě jedna Němka zapískala jako na psa — tak jsem na to prostě nereagovala a počkala jsem, až při-

Dvoustřední integrační proces

rem L. Brittanem. Jednal s ním především o sjednání nové evropské dohody o přidružení CR k ES. Ministr J. Zielieniec po schůzce

BRUSEL: Ministr zahraničních věcí ČR J. Zielieniec, který je na návštěvě v Bruselu, se v úterý sešel s členem komise ES odpovědným za zahraničně obchodní vztahy si-

Voršilky se chtěly budovy vzdát

Rád svatě Voršily Římské vydal v těchto dnech prohlášení k prodeji tzv. restaurační budovy Národního divadla firmě Themos s. s. r. o. Z vyjádření, které podepsaly jak provinciální tak komunitní představená, vyjímáme:

Své finanční požadavky vůči ND Rád formuloval jakožto nájemné z navracených pozemků číslo katastrální (č. k.) 944/1 (Voršilská zahrada), č. k. 944/2 (pozemek pod budovou č. p. 1435), č. k. 944/3 (pozemek, kde je umístěna kotelná areálu ND) a č. k. 944/4 (nasávací šachta pro klimatizaci areálu ND). Platba nájemného však byla vedením ND odmítnuta. Současně nabídl Řádu ředitel Národního divadla, aby budovu č. p. 1435 (restaurační budovu — pozn. red.) převzal s tím, že Rád garantuje zachování provozu závodního klubu a jídelny, umístěných v budově. Toto bylo Řádem přislíbeno, nicméně v průběhu následujících dnů byla zmíněná nabídka ředitele ND odvolána.

Za této situace nabídl náš Rád vedení ND, reprezentovanému ředitelem Jindřichem Černým a správním ředitelem JUDr. Jiřím Srstkou, že se předmětné budovy

vzdá ve prospěch ND. I tato nabídka, která byla konzultována s tehdejšími ministrem kultury ČSFR Milanem Uřdem, byla nakonec vedením ND odmítnuta, a to především proto, že ND odmítlo hradit příslušné poplatky z tohoto převodu...

Nájemce (firma Themos s. s. r. o. — pozn. red.) okamžitě začal jednat jak s Řádem, tak i s vedením ND o umožnění přístupu do pronajatých prostor a zahájení stavebních

Restaurační budovu ND koupila od řádu sv. Voršily firma Themos s. s. r. o.

úprav a rekonstrukce. Do dnešního dne mu toto v dostatečné míře umožněno nebylo. Přesto vedení ND souhlasilo s tím, aby Rád budovu pojistil a ředitel ND Rád několikrát ujistil, že v případě vzniku jakékoli škody na budově nese zodpovědnost Rád jako majitel.

Za této situace bylo pro Rád dále neúnosné za budovu zodpovídat...

Vůli jednat o případu prodeje restaurační budovy ND na březnové schůzi Poslanecké sněmovny parlamentu ČR včera projevilo její politické grémium.

Oper erinnert nach Angaben des Independent am Sonntag berichtete, soll das Werk etwas weniger als vier Minuten dauern. Das Blatt durfte als einziges Medium an den Proben für das Musikstück teilnehmen.

"Sands of Time" weist mit einer Ouvertüre, mehreren Arien, Rezitativen und einem neunkündigen Finale alle Merkmale einer Oper auf. Die Sopranistin Rhian Owen, die Ehefrau darstellt, räumte jedoch ein, daß die Kürze des Stücks den Sängern kaum Zeit lasse, sich in die Rolle einzufinden.

Die Oper "Sands of Time" handelt von den Streitigkeiten eines Paares beim Frühstück. Auf dem Höhepunkt des Konflikts kommt der Vertreter einer Lotteriegesellschaft, der den beiden Hauptdarstellern einen Millionen-gewinn ankündigt. Die Musik der

Björn Borg za 50 000 dolarů (a na 99 procent) Klokani přijedou na pivo

PRAHA (Jk): Bombónkem pro milovníky tenisu, především pro ty dříve narozené, by měl být červnový Rodegast Prague Open (10.-13.6., 100.000) seniorů, součást ATP Senior Tour, která má letos na programu dvanáct akcí na celém světě. Organizátorem turnaje je společnost RETRO s r.o., o kontakt s hráči se stará především daviscupový kapitán Tomáš Smíd, ředitelem turnaje bude bývalý reprezentační trenér žen V. Safarik.

Během čtyř dnů uvidí diváci v Praze na Štvanici turnaj tenisových legend. V kategorii hráčů nad 35 let by se měli představit mj. Borg (T. Smíd: „Jeho start je na devětatřicet procent.“), Američan Tanner, Polák Fibak, Madar Taróczy, Iránc Bahrami, Jiří Hřebec, v jedné z kategorií je start Američana Gerulaitise, zúčastní se i Tomáš Smíd a Pavel Složil. V pavouku turnaje seniorů nad 45 let by měla být jména Nastaseho, Newcoma, Okpera, McMillana, Hewitta, Kodeše a snad i dalších Australanů (T. Smíd: „Je obdivuhodné, v jaké kondici je devětatřicetletý Rosewall“). Hráči v obou skupinách se nejprve střetnou vylučovacím systémem na jeden vítězný tie-break (systém mladší kategorie je dosud v jedné fázi), finále se bude hrát na dvě vítězné zkrácené hry. Tahákem by měly být i čtyřhry, v nichž se představí dvojice vytvořená vždy jedním mladším a jedním starším veteránem.

„Řada hráčů, s nimiž jsem mluvil, bylo nadšena, především Australané. Mimořádně — ti jsou nejvíce na pivo...“ řekl T. Smíd. „Věřím, že zhruba za měsíc budeme znát všech šestnáct jmen účastníků.“ Dodejme, že účast všech pozvaných hráčů je dobrovolná, byl i seniorský okruh má svá písná pravidla, v mnohém do detailu stejná jako profesionální okruh. A každý hráč má i svou cenu. „Borg chce za start 50 000 dolarů,“ prozradil T. Smíd. „Věřím, že turnaj přitáhne diváky, naši výhoda bezesporu je, že jsme získali termín bezprostředně po Roland Garros, kdy bude řada hráčů v Evropě. Mimořádně — do budoucna se uvažuje i o tom, že také veteráni budou mít svůj žebříček.“

Do loňského roku měl každý z nás občanství dvě České občanství chtějí i občané ČR

PRAHA: Přes šedesát tisíc žádostí o udělení českého občanství zaregistrovaly pracovníce civilní správního odboru ministerstva vnitra. Jde výhradně o žádosti podané do 31. 12. 1992. Žádosti zaplnily na ministerstvu několik místností. V současnosti jsou v řízení a všechny budou vyřešeny podle starého právního předpisu — tedy podle zákona č. 39 z roku 1969.

Jak nám sdělily pracovníce ministerstva, většina lidí neví, že právě zákon č. 39 z roku 1969 věc občanství

řešil. Po vzniku federace bylo již tímto zákonem stanoveno, kdo se stává občanem České republiky a kdo je

O hranicích také velvyslanci

PRAHA/BRATISLAVA (kav, mz): Korektní završení delimitačního procesu a dělení majetku, zachování paralelního ekonomického, kulturního, ale i politického vývoje po co nejdéle dobu a upřímné a přátelské vztahy s Českou republikou označil slovenský velvyslanec Ivan Mjartan po včerejší návštěvě audienci u prezidenta Václava Havla za hlavní priority svého působení v ČR. Své pověřovací listiny předal včera na Bratislavském hradě prezidentu SR Michalu Kovačovi také český velvyslanec na Slovensku Filip Šedivý. Na české ani slovenské straně není dosud definitivně vyřešen problém sídla velvyslanectví. Ta by však podle slov I. Mjartana měla začít prozatím fungovat v provizorních podmínkách „alespoň od 15. března“.

F. Šedivý stojí v těchto dnech v Bratislavě před nelehkým úkolem interpretovat a vysvětlit slovenským politikům návrhy české vlády týkající se režimu na státní hranici mezi ČR a SR. Již dnes se k jednání o problému změny hraničního režimu bude snažit sekat s předsedou slovenské vlády V. Mečiarom také I. Mjartan. „Budu flumocit prosbu české strany o co nejrychlejší zahájení jednání v této otázce,“ sdělil včera novinářům. Obě strany by si podle jeho slov měly ujasnit svá stanoviska ještě před zahájením schůzky ministrů šesti středoevropských zemí věnované problémům uprchlíků.

Die kürzeste Oper der Welt dauert vier Minuten

In der walisischen Stadt Cardiff soll am kommenden Wochenende die kürzeste Oper der Welt aufgeführt wer-

občanem Slovenské republiky. Jak jsme již uvedli, podle zákona 39 se stal občanem příslušné republiky ten, který se na jejím území narodil do 1. 1. 1954. Každý z nás měl tedy po roce 1969 „dvě“ občanství — jedno české a slovenské a druhé české nebo slo-

venské. Navíc v roce 1969 existovala šestiměsíční lhůta, během které se občan jedné republiky mohl přihlásit k občanství druhé pouhou volbou. Tato možnost využilo v roce 1969 50 tisíc občanů Slovenské republiky. Díky neinformovanosti se však mnozí občané doposud považovali za občany pouze „federální“. Také fakt, že politické republikové občanství do roku 1992 neuváděla v občanských průkazech, přispěl k tomu, že lidé o svém republikovém občanství nevěděli.

Necelé tři minuty trvalo nezkušeným prstům reportéra odstranit z dvacetikorunové bankovky slovenský kolek a proměnit tak 20.- Sk na 20 korun českých. Podle věřejšího kursovního lístku Investiční banky přinesla celá operace zisk tří korun a šedesátí haléřů. Kdybychom totéž udělali s deseti dvacetikorunami označenými slovenským kolkem, čistý zisk by podle téhož kursu dosáhl 36 korun. Kdyby šlo o sto nebo tisíc dvacetikorun...

Bankovka zůstala po našem věřejším experimentu zcela nepoškozena, nemuseli jsme ji napařovat ani ničím potírat. Samolepicí kolek šel odlepit neočekávaně hladce. Jak nás však včera ujistili pracovníci České národní banky, ačkoli k této proměně slovenských korun za české podle jejich informací dochází, nemůže být vzhledem k nominální hodnotě bankovek, jichž se to týká (20 a 50 Kč), ohrožena stabilita české měny. „Dosud se k nám dostalo asi sto kusů takto pozměněných padesátikorun,“ řekl nám Radoslav Bezděka ze zkušebny platidel ČNB. „Většinou na nich ulpěly zbytky slovenských kolků. Jinak se však tato operace velmi obtížně prokazuje.“

Podle paragrafu 141 Trestního zákona je tento čin kvalifikován jako pozměňování peněz a hrozí za něj 5 až 10 let odnětí svobody. Je-li prováděn organizovanou skupinou nebo ve velkém rozsahu, 10 až 15 let. To byl také důvod, proč jsme po našem věřejším experimentu kolek na zmíněnou dvacetikorunu opět nalepili a učinili z ní tak znovu zákonné slovenské platidlo.

Mehr Geld und mehr Punkte

Achtung: Mit Stichtag 1. April werden Tempo- und Rotlicht-verstöße teurer.

□ Innerorts 21–25 km/h zu schnell kostet 100 Mark Bußgeld und 1 Punkt in Flensburg; 26–30 km/h zu schnell heißt 120 Mark und 3 Punkte; 31–40 km/h mehr als erlaubt kostet 200 Mark und 3 Punkte. Wer mit 41–50 km/h über dem Tempolimit durch die Stadt rast, wird mit 250 Mark und 4 Punkten bestraft, bei 51–60 km/h zuviel kostet es 350 Mark und 4 Punkte. Wer mit mehr als 60 km/h über der erlaubten Geschwindigkeit erwischt wird, zahlt 450 Mark und erhält 4 Punkte. Außerdem droht jedem, der mehr als 31 km/h über dem Tempolimit liegt, ein Monat Fahrverbot.

□ Außerhalb geschlossener Ortschaften bleibt alles, wie es ist. Allerdings: Bereits ab 40 km/h über dem Tempolimit droht 1 Monat Fahrverbot.

□ Ampelsünder werden bei Gefährdung oder Sachbeschädigung mit 400 Mark Bußgeld, 4 Punkten und 1 Monat Fahrverbot bestraft, wenn die Lichtanlage bereits länger als 1 Sekunde rot war. Auch ohne Gefährdung kostet es dann schon 250 Mark, 3 Punkte und Fahrverbot.

□ Und ganz wichtig: Ab 1. April kostet es 40 Mark Verwarnungsgeld, wenn Kinder unter 12 Jahren, die kleiner als 150 cm sind, im Auto ohne spezielle Kinderrückhalte-Systeme mitfahren.

Na Moravě nejvíc uchazečů o práci

PRAHA: Úřady práce evidovaly k 28. 2. 1993 celkem 156 176 uchazečů o zaměstnání. V porovnání se stavem k 31. 1. 1993 to představuje pokles o 1,2 procenta, což je přibližně o 2000 osob. Jak nám sdělili na ministerstvu práce a sociálních věcí, relativně největší úbytek těch, kteří hledají práci, byl v Praze — tady se jejich počet snížil o 22,4 procenta, v Benešově o 9,9 procenta, v Semilech o 8,6 procenta, atd. Naopak největší přírůstek, víc než pětiprocentní, se proti lednu projevil v únoru v okresech Olomouc, Most, Lito-měřice, Tachov a Nymburk.

Míra nezaměstnanosti k 28. 2. 1993 činila v průměru 2,97 procenta. Pod jedno procento se dostaly Praha a okresy Karlovy Vary a Praha-východ. Nejvyšší míra nezaměstnanos-

ti — nad 6 procent — byla zaznamenána v okresech Třebíč, Louny, Vsetín, Bruntál. V okrese Znojmo se dokonce vyšplhala k 7,03 procenta. Počet volných míst v ČR poklesl v únoru o 5,9 procenta, což je přibližně o 2000 míst, hlavně z dělnické a zemědělské kategorie. Na konci února bylo evidováno celkem 72 402 volných míst.

Současná situace vyjádřena v absolutních číslech: v Praze bylo k 28. 2. zaznamenáno 2751 uchazečů o zaměstnání (míra nezaměstnanosti 0,39 procenta), v krajích — Středočeském 16 222 uchazečů (3,13 procenta), Jihočeském 8752 (2,51 procenta), Západočeském 10 713 (2,47 procenta), Severočeském 20 205 (3,35 procenta), Východočeském 16 114 (2,53 procenta), Jihomoravském 35 251 (3,42), Seve-

romoravském 46 168 (4,70 procenta). Podle krajů na tom byly v únoru stejně jako v lednu nejhůře oba moravské kraje a pak také Severočeský kraj.

Únorový pokles uchazečů o zaměstnání je možné vysvětlit mj. tím, že v lednu se jich víc hlásilo do evidence kvůli pojištění. Úřadům práce se podařilo během minulého měsíce tento stav snížit. Ti, kteří se přihlásili ze spekulativních důvodů, byli buď vyřazeni z evidence nebo si museli najít místo.

Příspěvek v nezaměstnanosti pobíralo minulý měsíc 73 921 osob, což je 47,3 procenta z celkového počtu nezaměstnaných.

se Produkte sind in Japan schon ein Renner.

In Europa arbeitet Toto bereits mit mehreren Firmen zusammen. Es wurde aber nicht mitgeteilt, ob die französischen und deutschen Partner in Zukunft auch Toiletten anbieten wollen, bei denen Papier überflüssig ist.

JM TO DĚLAL KARL IV. NA KARLSTYNĚ?

Jednoho dne navštívila Lincoln dáma sebevědomého vystupování. Bez dlouhého otálení přešla hned k věci: »Přišla jsem vás požádat, pane prezidente, abyste co nejdříve jmenoval mého syna plukovníkem. Nemyslete si, prosím, že usiluji o nějakou projekci. Soudím však, pane, že můj syn na to má plně právo! Můj děd bojoval u Lexingtonu, synůc byl jediný muž, který neustoupil u Bladensburgu. Otec bojoval u New Orleansu, paně, a můj manžel padl u Monterey!«

Lincoln se zamyslel, a potom zvolna odpověděl: »Nezlobte se na mne, madam, ale vaši žádost musím zamítnout. Myslím si, že vaše rodina toho udělala už dost pro tuto zemi, a že bychom měli dát příležitost i jiným.«

Keine Rückgabe an Sudeten

WIEN, 15. März (AP). Der tschechische Präsident Vaclav Havel hat erneut ausgeschlossen, daß vertriebene und enteignete Sudetendeutsche ihr Eigentum zurück-erhalten. Havel sagte bei einem Staatsbesuch am Montag in Wien, die Vertreibung nach dem Krieg sei eine Ungerechtigkeit gewesen. Die heutige demokratische Regierung sei entschlossen, Ungerechtigkeiten des kommunistischen Regimes wieder-gutzumachen.

Sie könne jedoch nicht die Schuld einer demokratischen Regierung vor der kommunistischen Machtergreifung im Februar 1948 ausgleichen. Die damalige demokratische Regierung habe zudem mit der Unterstützung der Großmächte gehandelt. Prag sei jedoch bereit, den Dialog mit den Betroffenen zu führen und hoffe auf deren Investitionen in der tschechischen Republik. **OKOKOK!**

Wasser und Luft machen Klopapier überflüssig

Die Zeiten des guten alten Toilettenpapiers sind vielleicht schon bald vorüber. Die Toto Ltd, größter japanischer Hersteller von Sanitäranlagen, will die Welt mit High-Tech-Produkten erobern und die Umsätze in Übersee bis zum Jahr 2000 vervierfachen. So hat das Unternehmen eine hochmoderne Technik mit Warm- und Kaltwasser und gelenkten Luftströmen entwickelt, die das Toilettenpapier überflüssig machen soll.

In Japan ist das Unternehmen für seine Produkte vom Toilettenbecken bis zu Produkten, die an die Raumfahrt erinnern oder Toilettensitze, die mit jeder Spülung ihre Form ändern, bekannt. In Zukunft sollen die Verkaufszahlen für Sitzbäder sowie für Toiletten, bei denen kein Toilettenpapier mehr nötig sein soll, steigen. Die-

Fremde Laster auf deutschen Straßen

Einfahrt nach und Durchfahrt durch Deutschland 1991 in 1000

Lkw aus:

Großbritannien Spanien Ungarn Schweden

149

126

86

73

Luxemburg

Schweiz

Polen

Italien

190

215

265

296

Österreich

Dänemark

CSFR

541

494

325

Belgien

Frankreich

924

964

Niederlande

2 465

Rechtsextremismus in Deutschland

Für das Jahr 1990 verzeichnet das Bundesamt für Verfassungsschutz 270 rechtsextrem motivierte Gewalttaten in den alten Bundesländern. Ein Jahr später hatte sich diese Zahl im wiedervereinigten Deutschland bereits verfünffacht, und 1992, im Jahr der ausländerfeindlichen Ausschreitungen von Rostock-Lichtenhagen und der Morde von Moelln, stieg die Zahl rechtsextremer Gewalttaten in Deutschland auf mehr als 2000. Allein in diesem einen Jahr verloren dabei 17 unschuldige Menschen ihr Leben, darunter acht Ausländer. Im gleichen Zeitraum, also innerhalb von zwei Jahren, stieg die Gesamtzahl organisierter Rechtsextremisten um rund 20%, von 34 500 (1990) auf 41 000 (1992), davon 8000 in den neuen Bundesländern. Im Vergleich zur flächenbrandartigen Ausbreitung rechter Gewalt ein nur mäßiger Anstieg, der aber das Mitgliederniveau rechtsextremer Organisationen der fünfziger Jahre — man zählte damals ca. 55 000 organisierte Rechtsextremisten in der alten Bundesrepublik — (noch) nicht erreicht hat.

Die Erfolge des Rechtspopulismus in Deutschland sind übrigens verbunden mit einer Proletarisierung und Verjüngung seiner sozialen Basis. Arbeiter, vorwiegend junge, wählen überdurchschnittlich rechtsextrem. Während die Republikaner bei der baden-württembergischen Landtagswahl 1992 im Landesdurchschnitt 10,9% erzielten, erreichten sie bei den unter 25jährigen jungen Männern 18,8%, von den gewerkschaftlich organisierten Arbeitern wählte nahezu jeder Vierte (24%) diese Partei. Sozialwissenschaftlich erklärt wird diese Entwicklung mit einem „Ungleichgewicht zwischen Modernisierungsverlierern und Modernisierungsgewinnern“ und mangelnder Krisenlösungskompetenz herkömmlicher Politikangebote.

Die Modernisierungsverlierer-Hypothese ist übrigens nicht im Sinne akuter sozialer Verelendung zu verstehen (der Mehrheit rechtspopulistischer Wähler in Deutschland geht es gar nicht so schlecht), sondern als vielschichtiges Phänomen soziokultureller Entfremdung, deren soziale und psychologische Dyna-

mik von der wirtschaftlichen Krise zwar genährt, von dieser aber nicht - gleichsam monokausal - verursacht wird. Empirische Untersuchungen, z. B. in Berlin (Ost und West) 1992, fanden jedenfalls keinen unmittelbaren statistischen Zusammenhang zwischen persönlicher wirtschaftlicher Lage und rechtsextremen Neigungen. Die Untersuchungen der „Forschungsgruppe Wahlen“ zeigen aber einen massiven Zusammenhang zwischen Ausländerfeindlichkeit und Bildungsgrad, vor allem bei Jugendlichen in Ostdeutschland. Während dort von den unter 35jährigen mit geringer Formalbildung lediglich 27% die Anwesenheit von Ausländern in Deutschland begrüßen, sind es bei jenen mit hoher Formalbildung 78%, im Westen gar 97%.

Während aber die Helden der germanischen Mythen, wie Siegfried, besiegbar, also menschlich, waren, sind die Heroen der Skins unverwundbar, technologischen Kampfmaschinen des späten 20. Jahrhunderts in „Terminator“-Gestalt

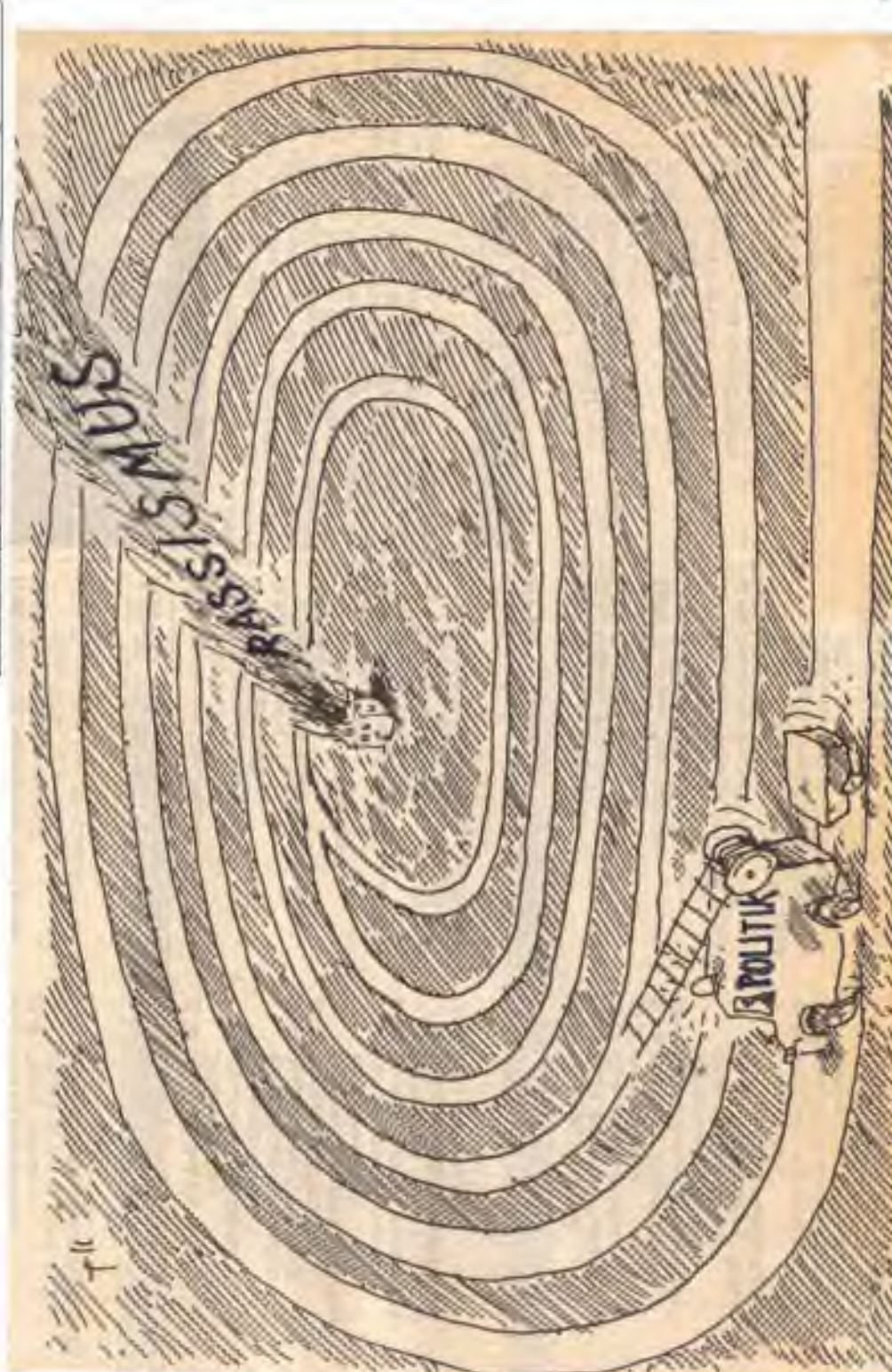
gleich, ohne menschliches Fühlen, ohne Gnade. Dazu ein Textbeispiel aus der deutschen Skinband-Szene:

„Er ist ein Skinhead und Faschist.
Er hat ne Glatze und ist Rassist.
Moral und Herz besitzt er nicht.
Haß und Gewalt zeichnen sein Gesicht.
Er liebt den Krieg und liebt die Gewalt,
und bist Du sein Feind, dann macht er Dich kalt.“

Unverhüllter Rassismus ist das Markenzeichen der Skin-Rockgruppen. Von der Gruppe „Endsieg“ stammt zum Beispiel dieser Text, der zum Refrain „Türke, Türke“ gesungen wird:

„Steckt sie in den Kerker
oder steckt sie ins KZ,
von mir aus in die Wüste,
aber schickt sie endlich weg.
Tötet ihre Kinder, schändet ihre Frauen,
vernichtet ihre Rasse,
und so werdet Ihr sie grauen.“

ZURACHENO, FRÄUZE HILFT NICHT
BLAU...
(Liedtexte aus: Skinheads, Bericht des Landesamtes für Verfassungsschutz Baden-Württemberg, Stuttgart, August 1992.)

Typický osud salónního bolševika

Předseda Komunistické strany Čech a Moravy Jiří Svoboda včera oznámil svůj úmysl v nejbližších dnech odstoupit ze své funkce. Všeobecně se soudí, že tento akt znamená počátek nástupu předlistopadových funkcí a polarizaci uvnitř strany. Požádali jsme několik osobností o hodnocení činu J. Svobody a dalšího vývoje vztahů ke KSČM.

Podle mluvčího KDU-ČSL **Jaroslava Orla** může Svobodovo odstoupení znamenat zvrat rovnováhy ve prospěch militantních bolševiků v KSČM, což by mělo být důvodem ke zpozornění celé společnosti. „Celkově bych však vliv dění v KSČM na osudy naší země ne-

přečenoval. Bliží se nule a je jen otázkou času, kdy k ní dospěje definitivně.“ soudí mluvčí KDU-ČSL.

„To záleží na tom, kdo nastoupí na jeho místo.“ odpověděl předseda poslaneckého klubu **ODS Jiří Honajzer** na otázku, co podle něj znamená Svobodova rezignace. Dodal, že pokud by stanul v čele KSČM někdo ze Štěpánova křídla, dostali by se komunisté „úplně na okraj politického života“.

„Náš vztah ke komunistům se nijak nemění, Svobodovo odstoupení může znamenat i rozštěpení KSČM, což samozřejmě uvítáme.“ sdělil nám poslanec **Tomáš Svoboda (KDS)**.

Jak uvedl tiskový mluvčí **LSU Aleš Věbr**, unie není na dění v KSČM žádným způsobem zainteresována. LSU také odmítá samotný ideologický základ KSČM a jako středové hnutí odmítá spolupráci s jakýmkoli politickým extrémem.

„Osud Jiřího Svobody je typickým osudem intelektuálních sniků a salónních bolševiků. Jiří Svoboda má štěstí, že se vše odehrává v roce 1993. Jinak by skončil na popravišti.“ řekl předseda politické komise **KAN Antonín Dušek**. „Domníváme se, že militantní komunisté z platformy Za socialismus se budou snažit ovládnout členskou zá-

kladnu KSČM, což nám vyhovuje, neboť to snad konečně povede k jejímu zániku.“ zdůraznil.

Podle předsedy **ČSSD Miloše Zemana** je Svobodovo odstoupení jasným důkazem teze, kterou odedávna hlásal, že komunistická strana je ve své podstatě nereformovatelná. K vývoji vzájemných vztahů M. Zeman uvedl, že uvítá, když lidé s ideály sociální spravedlnosti budou podporovat ČSSD ve volbách. „Nikdy však v našich řadách neuvídate ty bývalé komunistické funkcionáře, kteří tak hojně prosperují v dnešních pravicových stranách.“ podtrhl.

Grebeníček vůdcem místo Svobody?

PRAHA (dap): „Jsem nespokojen zejména s tím, že byl zásadním způsobem změněn dopis členům strany, který měl otevřít vnitrostraničnou diskusi o změně názvu.“ uvedl jako jeden z důvodů své rezignace na funkci předsedy v rámci včerejšího brifinku KSČM Jiří Svoboda.

Svoji demisi, jak sdělil, předložil 12. března výkonnému výboru. Na otázku, co udělá v případě, že nebude přijata, J. Svoboda odpověděl: „Tato možnost mi připadá žertovná. Nemám v oběance razítko a svoji funkci vykonávám dobrovolně. Pokud by ji chtěli nepřijmout, museli by přistoupit na mé argumenty a vyvodit z nich důsledky.“ Sobotní zasedání ÚV KSČM podle něj rozhodlo proti řadovým členům a proti zájmům těch, kteří se nepodíleli na žádných represivních akcích. „Ukázalo, že se vrací k praxi neschopného vedoucího orgánu, který KSČ přivedl do škarpy listopadu 1989“, řekl J. Svoboda.

Na náš dotaz, čím se bude zabývat po svém odchodu z vedoucí funkce, odpověděl: „Do června mám jako každý bývalý poslanec FS odstoupné a pak se pokusím vrátit ke své původní profesi, tedy filmové režii.“ Jak dále uvedl, eventuální scénář se nebude týkat jeho zkušeností z politiky, ale nutnosti zachování obecních hodnot, například přátelství. V této souvislosti konstatoval, že lituje odchodu P. Pitharta a J. Dienstbiera z politické scény. Václav Havel se podle něj „stal zajatcem ODS“.

Jak včera po tiskové konferenci KSČM informoval mluvčí platformy „Za socialismus“ Václav Papež, uvítá KSČM po J. Svobodovi ve funkci předsedy současného místopředsedu **Miroslava Grebeníčka**.

Svoboda možná předsedou zůstane

Praha (čtv): Předseda Komunistické strany Čech a Moravy Jiří Svoboda nevyločil možnost, že setrvá ve své funkci až do svolání mimořádného sjezdu strany. Na včerejším uzavřeném zasedání výkonného výboru KSČM Svoboda oficiálně předložil svůj požadavek na rezignaci, protože byl zásadním způsobem pozmeněn dopis členům strany, který měl otevřít diskusi o změně názvu strany, že se ústřední výbor vrátil k praxi neschopného předlistopadového vedení, a že nemůže pracovat ve straně, ve které znovu uchází »Dialog klubu marxleninistů.« Výkonný výbor se údajně rozhodl ukončit členům Platformy za socialismus členství ve straně. 13. 3. 93

V lednu 1989 elegán, vyznávající módu milicionářských uniforem, **larš** na pendrek a vodní děla. V listopadu symbol militantního bolševismu, který byl vypískán dělníky z ČKD. Později obyvatel cely pizeňských Borů, kde novinářům tvrdil, že komunismus skončil.

Nyní představitel hrozící platformy uvnitř KSČM.

Když jsme na tomto místě před měsícem napsali, že Jiří Svoboda nejspíš dohrává svou roli předsedy KSČM, sotva bylo předpokládat, že tomu bude tak rychle. Jenomže tempo vnitřní logiky totalitních stran je nevyzpytatelné. Odpovídá tomu, co se jejich „spravedlivému“ boji hodí. Mouření plní své úkoly. Potom je jejich cesta prostá: přes palubu.

Miroslav Štěpán

V září 1925 použil Stalin Bucharina k zásadnímu útoku proti Zinověvovi a Kameněvovi. O jedenáct let později se nelostný politický boj změnil v ještě brutálnější vraždící řešen. Roku 1936 byli Zinověv a Kameněv zastřeleni. Bucharina v jeho čele zabili o rok později. Splnil přece svou nezadatelnou historicko-materialistickou úlohu.

Podobné praktiky fungovaly i v jednovaječném dvojčeti této partaje, v NSDAP. Demagogický naivní „bojovník za práva pracujících“ Strasser pomohl Hitlerovi zavést nacismus jako lidové hnutí na severu Německa. Říhm jako pohlavár SA byl prvním stavitelem Vůdcova trůnu. Oba skončili v krvi „noci dlouhých nožů“. Svoji roli už přece sehráli. Co s nimi dál?

Jiří Svoboda dokázal, co bylo v daný historický okamžik pro komunistickou stranu potřeba. Převlekl ji dovedně přes Jordán odsouzení a dal jí tím příležitost žít jako normální součást parlamentního systému. Nyní přebírají štafetu štěpánovci. Vyplývá to ze zásad fungování totalitních stran. Nic se nemění.

Tato pravidla ovšem působí, doufejme, do důsledku. Definoval to kdysi, tuším, F. X. Šalda. Podle jeho výroku si jednou stoupne poslední svými vlastními soukmenovci nezlikvidovaný komunistický před zrcadlo a vyloučí se ze strany pro jakousi úchylnost.

Bylo by úlevou pro celou společnost, kdyby byl touto zlou královnou, které zrcadlo řekne, že ona skutečně není na světě ta nejkrásnější, právě **Miroslav Štěpán**.

Bič a sedlo

Stovky lidí se v poledne minulého pátku vyhruly z kryté jízdní hřebčince Písek, kde právě skončila 77. mezinárodní dražba sportovních a jezdeckých koní. Vyšly z mrazivé

jízdní do stejně mrazivého dne, ale s nádhernou blankytnou oblohou. Na nádvoří hřebčince byly zaparkovány desítky aut, mnoho z nich pro nás stále ještě exkluzivních, ale nikdo je neokukoval. Všichni se vrhli ke čtyřem stánkům s jezdeckými potřebami. Nesmírný byl zájem o dlouhé biče. Zdálo se, že ještě žije formanská sláva. Nadšenci s odbor-

stroj, polaskat se s kníž, kterou žád-
ná sebelepší umělá hmota nemít
nahradit. S obdivem jsem sledoval
stovky nadšenců, jejichž zájmem jsou
koně a vše co s tím souvisí...

suché kočárové lampy a ozdobná ko-
vání pro tažné koně, což kdysi bylo
vedle spřežení pýchou každého voz-
ky. Někteří nekupovali, stačilo jim
jen si pohledit nádherné sedlo či po-

jsou u nás stále desetitisíce koní a ne-
jž jen nepatrný zbytek z původního
povalečného stavu. U dalších stánků
byla k dostání nejen sedla, uzdění,
postroje, kamaše, ale i nádherné mo-

ností jen jim vlastní znalceky potě-
kávali v ruce dlouhé biče, vybírali
a nakonec někteří z nich koupili ne-
jeden, ale třeba i deset, jak jsem vi-
děl na vlastní oči. Zdálo by se, že

Palác kultury vydělal

PRAHA (pef): Poprvé za dobu své existence mohl Palác kultury v minulém roce vykázat zisk. Celkem 2.324 milionu korun přineslo především lepší využití všech prostor, malý nárůst nákladů a částečné zvýšení cen služeb. „V letošním roce budeme mít asi mnohem více problémů, protože jsme začali odvádět daň z přidané hodnoty, musíme platit zdravotní a sociální pojištění, což jsme dříve nemuseli, a spolu s dalšími novými skutečnostmi nám vznikly vícenásledky ve výši asi 120 milionů korun,“ řekl ústřední ředitel PK **Pavel Špiroch**. Podle slov ekonomického náměstka paláce **Jaroslava Staňka** se snížil výrazně i počet zaměstnanců různých profesí (ze 741 na 678).

V loňském roce se v Paláci kultury konalo celkem 1 560 akcí, z toho 700 kulturních, 100 mezinárodních kongresů, 30 výstav a zbytek tvořil akce gastronomické.

Deutscher Giftmüll in Böhmen

PRAG, 15. März. Verrostete Fässer mit 20 Tonnen illegal aus Deutschland eingeführtem Giftmüll haben die tschechischen Umweltbehörden im Lager eines nordböhmisches Genossenschaftsbetriebes entdeckt. Die Prager Tageszeitung *mlada fronta Dnes* berichtete am Montag, die Farbreste seien vom Institut für anorganische Chemie in Usti nad Labem (Außig an der Elbe) nach einer Analyse in die Kategorie „gefährlicher Abfall“ eingestuft worden. Der Müll stamme vom Dresdner Lackhersteller Perweg und sei von einer Hamburger Firma (MLY-JU) nach Böhmen exportiert worden.

Der Lastwagen mit der gefährlichen Ladung hatte die Grenze am deutsch-tschechischen Grenzübergang Zinnwald-Cinovec laut Informationen des Prager Blattes bereits Mitte 1992 überquert. In den Frachtpapieren sei der Abfall als „Rohstoff“ deklariert gewesen. Insgesamt habe die Hamburger Firma 70 Tonnen Abfall in die Tschechische Republik gebracht. Über den Verbleib der restlichen

50 Tonnen machte die Zeitung keine Angaben. Der Eigentümer des Hamburger Unternehmens, dessen Namen *mlada fronta Dnes* mit Horst Jurisch angibt, sei nach Angaben der Hamburger Polizei auch Miteigentümer der Genossenschaft Drutep im nordböhmisches Ort Osek, in deren Lager rund zehn Kilometer westlich von Teplice (Teplitz) der Müll in alten Behältern gefunden wurde.

Der Vorstand der Genossenschaft bestreitet laut Darstellung einer Sprecherin der Umweltschutzbehörde in der Kreisstadt Usti nad Labem, von der Einfuhr des Abfalls gewußt zu haben. Die Verantwortlichen sind laut eigenen Aussagen davon ausgegangen, daß es sich um eine Sendung handelte, die zu einer Bestellung technischer Anlagen zur Produktion von „Biofarben“ gehörte. Gegen eine amtlich auferlegte Geldbuße in Höhe von 120 000 tschechischen Kronen (rund 8000 Mark) hat die Leitung der nordböhmisches Genossenschaft inzwischen Widerspruch eingelegt.

dem a Západem na Slovensko-české hranici a Slovensko tím vytlačit na Východ. Viníka nepojmenoval, ale z kontextu vyplývá, že jím (či alespoň jeho nástrojem) je česká vláda.

Zahraniční aktivity českých představitelů zatím o ničem takovém nesvědčí. Spíše bychom mohli registrovat jejich snahu nést svůj díl odpovědnosti i za dřívějšího spolubydčičho ve společném československém domě.

Předseda vlády SR tedy začíná hledat vnějšího nepřítele. Je to ta nejjednodušší cesta, dostává-li se země do krize. Takový protivník je sjednotitelem a olejem, nalitým na rozbourané politické vody.

Vzájemné napadání může nástupnickým státům po Československu sotva pomoci. V okamžicích, kdy je kdokoli k něčemu takovému sveden, měl by si připomenout zítřejší datum. 14. března 1939 vznikl samostatný Slovenský stát. Další důsledky pro občany české národnosti na Slovensku nebyly příjemné. Byli ze Slovenska vyhnaní nedůstojným a ne právě přátelským způsobem.

Je v zájmu vzájemných dobrých vztahů toto vyhnutí nepřipomínat. V jejich zájmu je ovšem také nenaznačovat, že by někdo chtěl Slováky vyhnat na Východ. Snaha vytvořit normální hranice mezi dvěma svobodnými státy, navíc hranice s výhodami pro občany obou zemí, není pokusem o jakési vytlačení. Je to pouhé přizpůsobení se současným potřebám Evropy.

Dobré vzájemné vztahy by měly být garantem, že přes tyto hranice nepřejde nikdo, kdo by mohl v sousední zemi dělat problémy. Také ovšem zárukou toho, že přes ně nikdy nikdo nebude z nacionalistických důvodů vyháněn.

s kým chce a s kým nechce spolupracovat.

s kým chce a s kým nechce spolupracovat.

s kým chce a s kým nechce spolupracovat.

Poslední bitva vzplála

Soudruzi Stěpán a Obzina se svými věrnými zadali na trouby a českou krajinou se začal ozývat refrén starého boševického hitu. Jakoby strach z odumrtí popohnal „pravověrné“ komunisty k radikalizaci chování strany.

Jinak nemá levičácké přitvrzení žádné „revoluční“ vysvětlení. Partaje s diktátorskými sklony přece radikalizují své činy v dobách, které jim dávají záminku. Vybájí to především hluboké sociální otřesy, útrapy z válek či jiných katastrof. V Leninových a Stalinových receptech na uchopení moci se tomu říká „revoluční situace“. Ta u nás v současnosti není. Přesto se totalitáři rozhodli vystoupit ze svého ústraní a zahrát si tu svoji. Prohlášení, že jim jde o návrat před listopad 1989, zavání porušením zákona. Vzato do všech důsledků, vyjadřuje to touhu po vládě jedné strany, ústředních, krajských, okresních i místních partajních diktátorech, omezení lidských práv, obušcích a vodních dělech, zavírání do politických kriminálů, hermeticky uzavřených hranicích. To všechno přece období 1948—1989 charakterizovalo. Právní norma, která patřičně „oceňuje“ propagaci hnutí, jejichž cílem jsou podobné „výdobytky“, jak známo, existuje.

Je nesporné, že nositelům těchto „idejí“ otrnulo. Po třech letech zjistili, že už se hlavním organizátorům teroru proti vlastnímu národu sotva co stane. Místo aby si hluboce oddychli a byli tiše vděční, „dali se na pochod“. Samozřejmě povzbuzení podobnými pokusy v nástupnických státech „země, kde zítřka znamenalo včera“ či spíše „předevčirem“. Snaha postsovětských mumií oživit a zase nechat stát své pyramidy posiluje i naše stranickou příslušnost v minulosti zbožštěné vládcé.

Kromě zákoně normy by měl pokus vyhrávat ve staré notečce narazit na občanské vědomí. Lhostejnost se v takových případech nevyplácí. Vzpomeňme Velké říjnové a převzetí moci Hitlerem. Celý svět si myslí, že se nic nemůže stát. Jako my teď.

Jediné občané mohou dát stěpanovcům jasné najevo: „Soudruzi, otroubeno!“

Svoboda k ledu . . .

Předseda KSČM Jiří Svoboda se rozhodl. Jak včera oznámil, dvanáctého března rezignuje na svoji funkci a není již síly, která by tento jeho krok mohla zvrátit. Za příčinu označil závěry sobotního zasedání Ústředního výboru strany, jenž se „vrátil k praxi neschopného orgánu, který tu byl před listopadem 1989 a se kterým již nemůže z funkce předsedy spolupracovat.“ Další z důvodů jeho rezignace je, jak konstatoval, „nástup těch, kteří fatálně a osudově zdiskreditovali pojmy levice a socialismus natolik, že občané České republiky raději ve volbách 1992 volili objektivně proti svým sociálním zájmům pravicovou ODS, jelikož věřili, že tato strana dovede nejučinněji garantovat demokracii a svobodu v této zemi.“

Na první pohled by se tak mohlo zdát, že J. Svoboda odchází, protože se nemůže smířit s neotalitním křídlem, které v KSČM pomalu, ale jistě získává „navrch“. Když však pohlédneme zpět o několik málo měsíců, nemůžeme než konstatovat, že jeden z největších podílů na tomto vývoji má on sám.

Od 13. října 1990, kdy byl zvolen do své předsednické funkce, nebyl stavu veřejně se jménem KSČ omluvit za všechny zločiny, jichž se tato partaj dopustila během jednáctiletí let své vlády. Nikdy jasně neřekl, že by bývali vedoucí představitelé této totalitní strany, které po listopadu 1989 řadová členové vyhostili, nemohli znovu vplout do srpkoladivového mstařského lóna.

Jestliže Svoboda, necelý rok po tom, co za účelem volebního úspěchu vtáhl do své strany vše, co se na levé až ultralevé straně politického spektra šustlo, očekával, že ÚV přistoupí na jakousi, byf jen proklamativní humanizaci tváře KSČM, hluboce se mýlil. ÚV totiž po všech jeho vystoupeních nemohl přijmout nový postoj jinak, než jak ho charakterizoval komunistický moravský týdeník Naše pravda, který píše o „zrádcích a odrodilcích“. Svoboda tak sklidil, co sám zasel, respektive nevykořenil . . .

Po úderu pád?

Ve stejném okamžiku, kdy Milan Kňažko perli excelentní francouzštinou v Bruselu a zval své ministerské protějšky do Bratislavy, doručil na Bratislavský hrad Mečiarův posel návrh na jeho odvolání. Slovenský premiér udeřil tak, jak má ve zvyku. Tvrdě a nekompromisně. Když druhého muži strany nestačila jako varování dávná facka na britském konzulátu a později ani údajný direkt pěsti na jednáni představenstva HZDS, Vladimír Mečiar se jej rozhodl rozdrtit silou své pravomoci.

Předseda Hnutí za demokratické Slovensko a předseda vlády SR už ale není v pozici, kdy každému jeho kroku tleskaly davy stoupenců na náměstích. Po rozdělení ČSFR nezavládlo na Slovensku nadšení, ale skepse, která se každým dnem prohlubuje. Proti vládní politice protestující podnikatelé, bouři se zdravotníci, kultura hovoří o genocidě. Podobně jako v Čechách jde částečně o cenu za rozdělení i o splátku boševické minulosti. Místo české trpělivosti se však na Slovensku začíná rodit hněv. Hněv, který může přerůst v pád vůdce vítězné strany.

Jak ukazuje v cause Kňažko postoj prezidenta Kováče, který místo aby verdikt podepsal, chce jej dát k Ústavnímu soudu SR, Vladimír Mečiar už nemůže spoléhat ani na poslušnost svých nejbližších. Oni sami se totiž mohou ptát, kdo z nich bude další.

Jestliže se tedy pnutí v HZDS i vládě spojí s hospodářskou krizí příštích měsíců, může být premiérovou rozhodnutí odstranit Milana Kňažka jedním z posledních kroků do prázdnoty. Podle včerejšího vydání košického týdeníku *Domino* slovenské opoziční parlamentní strany už dokonce připravují katastrofické scénáře, v nichž se chystají na brzký rozpad vlády. Odchod samotného Mečiara z politické scény očekává list ještě letos.

Kdo kam tlačí Slovensko?

Vladimír Mečiar ve čtvrtek řekl, že se podle něho někdo snaží vytvořit předěl mezi Východ-

Kňažko k Ústavnímu soudu

Michal Kováč však návrh dosud nepodepsal, naopak. Jeho kancelář včera oznámila, že by měl prezident po poradě s legislativními odborníky postoupit tento návrh k přešetření Ústavnímu soudu SR. Podle včerejšího stanoviska KDH kví problém v tom, že Ústava SR jasně nestanoví, zda je odvolání ministra na návrh premiéra prezidentova povinnost nebo právo.

Mečiarův návrh neobchahoval žádné zdůvodnění. Jak včera slovenský premiér prohlásil, Ústava SR mu dává

právo podat návrh na odvolání z funkce ministra bez udání důvodu.

Sam prezident Kováč uspokojivě

O horečce

Mladé paní, o jejímž manželovi postiženém chřipkou jsme se minule zmínili, přibýlo starostí. Mladší dítka, synka Marka, rovněž postihlo horečnaté onemocnění. Musím zajít koupit do lékárny něco proti horečce, pomyslila si maminka. Ale čemu dát

přednost? Dětskému Acylpyrinu, Paralelu či Panadolu? Nebo je lépe nedávat dvouletému dítěti zatím nic? Ovšem v noci měl až 39 °C a teplota klesla až po omývání vlhkou žínkou, ale jen na čas. Snad se nepřidruží žádná komplikace, která by si vynutila podávat antibiotikum. V každém případě musíme navštívit dětského lékaře. Mamínku čekaly perné dny.

Zvýšená teplota je známá jako příznak nemoci od starověku, přesná měření teploměry se datují od poloviny 19. století. Horečka je vlastně nejčastějším důvodem k návštěvě lékařské ordinace i k přivolávání noční lékařské pohotovosti. Je považována za závažný problém i v případě, kdy nemocného netrápí jiné příznaky než pouze samostatné zvýšení tělesné teploty nad 37 °C.

Jak vlastně teplotu vnímáme? Je to vešce individuální — jsou jedinci, kteří si jsou schopni určit teplotu s velkou přesností, ale i takoví, kteří nepocítí ani horečku 39 °C. Obvykle lze rozlišit tři stadia horečky: začátek se zimně, vlastní horečku a její různě rychlý pokles. Ve chvíli, kdy organismus pod vlivem vnitřních regulačních mechanismů začíná »vytlačet« horečku, pocítíme obvykle chlad až zimnici. Kůže je studená a bledá, naježením chloupků vzniká »husí kůže«. Zrychluje se dech a tep. Obvykle chybí pocení, kterým by docházelo ke ztrátě tepla. Poté, co bylo dosaženo příslušného stupně horečky, tělesná teplota je shodná s »nastavením« teplotního centra, přestáváme mít pocit žimy. Kůže zrudne, je horká. Objevuje se zvýšená nervová dráždivost, bolesti hlavy, jindy ochablost a apatie. Při vyšších teplotách či při přidružení dalších nepříznivých vlivů může dojít k poruše vědomí, stavům zmatenosti, halucinacím, jindy ke křečím svalovými. U starších jedinců mohou být

zvýšené nároky na činnost srdeční neúnosné vzhledem k jejich snížené rezervě kardiovaskulární. Horečka u těhotných žen může ohrožovat plod. Další nebezpečí plyne ze zvýšených ztrát tělesné vody. Obzvláště u dětí a starých osob je někdy obtížné odpařenou vodu dostatečně doplnit. Ukončení horečky se děje po různé době, buď prudce (tzv. kritický pokles), či pozvolna (pokles lytický), často s výrazným pocením.

Léčba horečky, kterou mnozí považují za samozřejmou, patří mezi odborníky mezi nejvíce diskutované a studované problémy. Někdy léčíme horečku vlastně jen proto, abychom snížili obavy nemocného či jeho blízkých, prostě s představou, že se mu »udělá lépe«. Tak stojí proti sobě názor doporučující léčbu horečky automaticky v každém případě (alespoň od 38 °C výše) na straně jedné a názor, že horečka patří k nedílné součásti obranné reakce organismu, jejíž léčení má smysl pouze v ojedinělých případech, na straně druhé.

Nedávno prokázány vliv Acylpyrinu na vznik smrtelné probíhající komplikace, tzv. Reyova syndromu malých dětí, nebo poznatek o poškození jater po Paralelu, znovu nastolují otázku, co je vlastně nejlepší postup. Někteří doporučují například Brufen, Voltaren a další nové léky. Jiní jsou pouze pro studené zábalení, omývání chladnými žínkami, tření pokožky či vanovou lázeň. Použití rostlinných léčiv má zde nedoceněný význam. U nich se uplatňuje komplexní ovlivnění organismu — vzájemně spolupůsobení látek obsažených v léčivých rostlinách mnohdy předčí jedinou látku (jako je např. Acylpyrin). Navíc je zde dodávána tekutina a energie, pokud žuje sladíme. Bez černý se uplatní zejména svým potopudným a uklidňujícím účinkem. Podobně květ lípy, který navíc snižá dráždivý kašel a rozpustí hleny. Květ heřmánku a divizny mají též bohaté spektrum blahodárných účinků. Látky obsažené v listech jahodníku, ve vrbové kůře či tužebniku jilmovém jsou staletými prokázány předchůdci Acylpyrinu. Rada rostlin je zdrojem vitamínu C v přírodní formě i dalších vitamínů a příbuzných látek.

Největší norská investice v ČR

ních zástupců z 11 na 35 lidí. Zkracují cesty z výroby k zákazníkovi z dřívějších 4—6 týdnů na pouhých 14 dní. Základním cílem je také zlepšení kvality. Již dnes mají výrobky Vitany záruční dobu 6 až 9 měsíců a nyní se připravuje její prodloužení na 12 měsíců. Pro zákazníkovi připravují asi 15 novinek, z nichž některé jsou již v obchodech a také na potravinářském salonu Salima 93 v Brně. Jsou to kupř. chutná gulášová polévka v práškové existenci, dále instantní chřestová polévka a kulajda — vše v nových, přátelivých obalech. Vitana chce v budoucnu více instalovat v obchodech vlastní regály a provádět častěji delegace. Obch. ředitel J. E. Johannessen zdůrazňuje ještě jednu zásadu obchodní politiky, aby se ceny udělaly co nejnižší a výrobky Vitany byly dostupné pro všechny zákazníky.

robky se prodávají rovněž ve Švédsku, Finsku, Dánsku a na Islandu. Byšická Vitana je však ještě větším výrobcem tohoto druhu potravinářského zboží. Jak uvedl její nový norský generální ředitel Helge Mjdtun, vyrábí ročně 26 000 tun asi 110 různých výrobků, což je dvakrát více než dodává norský Toro. Obrat Vitany činil v roce 1991 659 milionů korun, Toni pak vzrostl na 775 milionů. Letos se výroba dále zvýší. Nově chtějí výrobu v Byšicích zmodernizovat a během pěti let proinvestovat 445 milionů korun. Koupě Vitany je největší norskou investicí v ČR vůbec.

Zároveň s modernizací kladou důraz i na nové podnikatelské aktivity, zejména na dokončení průzkumu trhu a přiblížení se zákazníkovi. Jak nám řekl norský obchodní ředitel Vitany Jan Emil Johannessen, zvyšují letos počet svých přímých obchod-

Je pozoruhodné, že právě Norové přišli na to, že byšická Vitana má nejen velmi dobrou tradici, ale je i vedoucím, dobře zavedeným výrobcem a dodavatelem dehydrovaných polévek, omáček, bujónů a moučných výrobků na českém a slovenském trhu. Neváhali a v říjnu loňského roku odkoupili od Fondu národního majetku České republiky 67 procent akcií Vitany s tím, že během dvou let zvýší svůj podíl na 97 procent.

Vitana se tak stala samostatnou společností potravinářské divize norského průmyslového a obchodního koncernu Rieber & Son, jehož obrat činil loni v přepočtu 15 miliard korun. Potravinářská divize tohoto koncernu svými výrobky značky Toro zásobuje asi 90 procent norských trhů dehydrovanými polévkami, omáčkami, bujóny, předvářenými výrobky, ryžá a nápoji v prášku. Vy-

Do Rady Evropy již v květnu

PRAHA (iřf): Členové delegace Rady Evropy včera na tiskové konferenci vyjádřili naději, že Česká republika bude do tohoto společenství přijata již letos v květnu.

Pracovní náplní návštěvy bylo posouzení dodržování lidských práv, zejména ve vztahu k národnostním menšinám a etnickým skupinám. Vedoucí delegace M. Lenz-Cornette netajila uspokojení nad tím, že nikdy nevstoupila v platnost Jirkovská vyhláška a jí podobné. F. Schiesser konstatoval zjištění jistých nedostatků, zejména v oblasti reálného pohledu občanů na romské etnikum. Zdbraznit však, že problémy nejsou

naší republiky. Načerno k nám dovezl zboží v celkové hodnotě 52 400 000 Kč.

Tramvaje za 5,- Sk

BRATISLAVA (mz): Cena jednorázové jízdenky v tramvajích, autobusech a trolejbusích Bratislavy bude zvýšena z dosavadních tří na pět slovenských korun. Za cestu nočními spoji budou muset cestující ve slovenském hlavním městě zaplatit celou desetikorunu. Zlevněné jízdné se zvyšuje z jedné na dvě koruny. Uvedl to ředitel Dopravního podniku hl. m. Bratislavy Ivan Letaši na včerejší tiskové besedě. Jak dále informoval, budou nově zavedeny časové předplatné jízdenky pro jednu, dvě nebo tři linky. Úpravou cen by se údajně mělo získat ročně asi 80 až 100 milionů korun. Roční ztráty bratislavského DP se však pohybují kolem 400 milionů. **13.3.95**

Pašoval ve velkém

CHEB (pk): Ve středu večer zadržela chebská policie pašeráka, který připravil naši republiku nej-

méně o 32 milionů korun na cly a o 16 milionů korun na daních. Jedná se o 33letého řidiče kamiónu ze Spišské Nové Vsi, tedy občana

SR, který od začátku listopadu do konce ledna desetkrát převezl přes hraniční přechody Vojtanov a Pomezí kamiónové zásilky cigaret, uvedené jako tranzit do Maďarska. Kamióny však vyložil na území

naší republiky. Načerno k nám dovezl zboží v celkové hodnotě 52 400 000 Kč.

Veksláci myslí na penzi

V džungli plakátů

PRAHA: Podle pražského podsvětí způsobují ekonomické reformy ústup veksláctví v Čechách. Pokud měl před dvěma lety vekslák z »protočení« 1000 DEM sedm tisíc korun čistého zisku, dnes je to pouze 300 až 500 Kč. Poptávka po tvrdě méně je přítom mezi občany ČR velmi nízká a pro cizince se již u veksláků měnit peníze příliš nevyplatí. Než by riskovali, že budou okradeni, mění ve směnárnách, které jsou pouze nepatrně dražší. »Ti rozumní investovali a nyní podnikají. Hodně lidí, kteří byli zvyklí utrácet denně velké peníze, se dalo na

hazardní hry a úplně se odepsalo.« komentoval situaci jeden z pražských veksláků. Veksláci budou nuceni přесunout se, jak řekl, do jiných oblastí. Nejvýnosnější je prý prodej kradeného zboží — cigaret, alkoholu a elektroniky. Do ČR jsou údajně z Ruska dováženy celé kamióny kradených cigaret západních značek. Ze by se veksláci zaměřili na prodej tvrdých drog podle stejných zdrojů nehrozí. Cenově dostupný je zatím pouze pervitin a marihuana. »Liberalizace vnitřní směnitelnosti učinila černý trh nezajímavým.« řekl k tomu mluvčí České národní banky

(ČNB) Martin Švehla. Poptávka po devizách se snížila. Občané již nepotřebují devizy na to, aby si mohli pořídit západní zboží, protože si ho mohou koupit doma. Pokud cestují, mohu si zaplatit zájezd s cestovní kanceláří v korunách a navíc si může čtyřčlenná rodina volně koupit devizy v hodnotě 30 000 Kč. Podnikatelé mohou devizy měnit neomezeně, uvedl M. Švehla. Připustil, že jakási obdoba černého trhu bude existovat stále, i když v menší míře než před dvěma lety. Bude se však zaměřovat spíše na »praní špinavých peněz«.

Dneska byste reklamní plakáty na cigarety značky Marlboro neměli v Praze vidět, neboť plakátovací a reklamní kampaň společnosti Europlakát a ORIS by měla už dnes patřit minulosti.

Je-li tomu naopak a z nějakého průčelí se na vás culí impozantní chlápci na koních, mají jmenované firmy víc než odvalu, protože riskují nemalou pokutu. Ta může dosáhnout až půl miliónu korun.

Zákon číslo 634 o ochraně spotřebitele z loňského prosince hovoří v paragrafu o omezení reklamy v druhém odstavci zcela jasně: Reklama tabákových výrobků se zakazuje. Toto ustanovení se všelijak obchází, reklamy na tabákové výrobky se cudně tváří, že vlastně jsou a nejsou. Například diskutabilní plakát na jedné z hlavních ulic v Benešově u Prahy, který propaguje značku CAMEL, dělá, že se může a nemusí jednat o cigarety, přestože každý ví, že »velbloudi« jsou »velbloudi«. Jenže pokud není pod plakátem obligátní varování ministra zdravotnictví České republiky, že kouření způsobuje rakovinu a že jedna cigareta obsahuje 1,1 mg nikotinu a 16 mg dehtu, lze se jen o nepovolené reklamě akademicky dohadovat.

V případě Europlakátu a firmy ORIS se však jednalo o něco úplně jiného. V únoru byla na několika místech v Praze inzerovaná plakátová reklama neoddiskutovatelná, nápis o škodlivosti kouření z porušení zákona jednoznačně nepovolený billboard usvědčoval.

Je tedy opravdu s podivem, že se ještě najdou reklamní agentury, které vidí jen krátkodobý zisk. Na pokutách by pokladny obecních zastupitelstev jistě rády ztloustly, zvláště mohou-li být v tomto případě uplatněny sankce s tříletou zpětnou platností. Druhou stránkou mince je skutečnost, že plakátovací džungli je jak zákonodárcům, tak radním v Praze a v dalších městech České republiky zatím, jak se zdá, zcela lhostejná.

PRAHA (kav): Pro zvýšené obchodní možnosti České republiky v západní Evropě a pro eventuální členství ČR v Evropských společenstvích se včera vyslovil komisař ES pro vnější ekonomické záležitosti Sir Leon Brittan. Do procesu zajištění většího prostoru pro naše výrobky na trhu ES se musí podle jeho slov zapojit také čeští výrobci a političtí činitelé. Vyzval Českou republiku, aby v rámci přípravy na členství v ES začala pracovat na přiblížení svého zákonodárství legislativě Společenství. L. Brittan uvedl, že není důvod, proč by mely všechny země visegrádské skupiny vstoupit do ES současně. »Nesem zde jako propagátor Visegrádu,« prohlásil na slavnostním obědě pořádaném Nadací Konrada Adenauera. »Kdybych já Čechem, volil bych lehkou visegrádskou strukturu,« uvedl dále. Zpracování dodatku o lidských právech do asociální dohody mezi ES a ČR považuje za čistou formalitu. ČR podle jeho názoru dosáhla v oblasti lidských práv za poslední tři roky jeden z nejpozoruhodnějších výsledků. K restriktivním opatřením ze strany ES vůči dovozu východoevropské oceli řekl, že »nenastane žádná všeobecná a obsáhlá akce proti importu oceli«. Nyní se podle něho jedná o tom, aby se upravily celní kvoty pro »omezený počet výrobků«, jejichž dovoz by mohl »vážně poškodit Evropská společenství«.

Frau aß ihren Mann auf – in 4 Gängen

Los Angeles – Eine Frau (24) ißt ihren Mann (56). Sie kocht aus ihm ein schauriges Festmahl, verspeist ihn in vier Gängen.

„Ich habe ihn köstlich zubereitet, mit Barbecue-Sauce und Olivenöl, wie im Restaurant“, sagte Omaiwa Nelson vor Gericht.

● Zuerst erschlug sie ihren William, einen Piloten. Sie zog ein rotes Abendkleid an, rote Pumps, einen roten Hut – „Lady in Red“.

● Sie zog der Leiche die Haut ab, entfernte schnippelnd Penis und Hoden.

● Den Schädel steckte sie in den

Backofen (225 Grad), röstete ihn. Die Hände brüht sie in einer Pfanne.

Aus den Rippen machte sie „Spare Ribs“. Die Leber zerhackte sie, düstete Geschmetzelttes. Die Überreste packte sie in Müllsäcke.

Nach dem Leichenschmaus stieg sie auf die Waage: Sie nahm 8 Pfund zu, wiegt jetzt 115 Kilo: „Mein William war lecker, so süß, so pikant.“

Die Gutachter sa-

gen: Sie ist ein Monster! Es gibt keine Erklärung für ihren Kannibalismus.

Die geborene Ägypterin konnte keinen Moskito töten, arbeitete in einer Beratungsstelle für vergewaltigte Frauen.

Urteil: 27 Jahre.

SVATÝ JAN NEPOMUCKÝ je ode dneška — 11. března — na nové české známce s hodnotou 8 Kč. Současně se poštovní správy Německa, České republiky a Slovenské republiky dohodly, že ve stejný den vydají známky podle jednoho návrhu, který je dílem německého grafika Joachima Riesse. Inspiroval se sochou sv. Jana Nepomuckého na Karlově mostě v Praze a známku vypracoval s působivým kolorem (ve vlnách Vltavy se zrcadlí pět hvězd kolem hlavy světce). Na Slovensku vychází známka s hodnotou 8 Kč a v Německu je označena 100 feniky. K nové známce vychází obálka prvního dne vydání s bohatou kresbou (detail reliéfu na podstavci sochy sv. Jana Nepomuckého — je tam zřetelně zpodobněna královna Žofie, text o okolnostech smrti sv. Jana a věnovací nápis i erb M. Wunschwitz z roce 1683, který dal pořídit sochu). Spolupráce tří poštovních správ ve střední Evropě, které se sešly nad výročním smrti sv. Jana Nepomuckého v roce 1393, je charakteristickým znakem nové společenské situace. Lze předpokládat, že k podobným společným emisím poštovních známek dojde i v budoucnosti. (Na naší reprodukci nová česká známka v rytině Josefa Herčíka).

■ Přístroj k odstraňování velkých ledvinových kamenů předal včera zástupcem urologické kliniky 1. lékařské fakulty UK v Praze jeho autor prof. Hans Sachs z Norimberku. Je to první přístroj tohoto druhu u nás. S jeho pomocí bude zkrácena doba rekonvalescence na jeden až dva týdny oproti dvěma až třem měsícům při operaci provedené klasickým způsobem.

JAKÝ JE KURS?

Británie	1 GBP	43,47 ^M	(43,46)
Francie	1 FRF	5,36 ^S	(5,33)
Itálie	1 000 ITL	18,89	(18,78)
Rakousko	1 ATS	2,55 ^S	(2,55)
Rakousko SRN	1 DEM	17,97	(18,00)
Švýcarsko	1 DEM	19,58 ^S	(19,54)
USA	1 USD	29,96	(29,91)

„Lotto“-Ziehung etwas früher

KIEL, 16. März (dpa). Lotto-Tipper müssen sich ab 3. April an neue Zeiten gewöhnen: Die Ziehung der Samstagzahlen soll künftig bereits vor der „Tageschau“ um „Sieben vor Acht“ live über den Bildschirm flimmern. Das hat jetzt die Geschäftsführung der staatlichen Lotogesellschaft Nord-West-Lotto Schleswig-Holstein auf ihrer Bilanz-Pressekonferenz in Kiel bekanntgegeben. Eine weitere „Revolution“ im Lotterie-Geschäft soll die Kunden ab 1994 erreichen. Dann können die Tipper auch noch am Samstag ihren Schein in den Annahmestellen abgeben.

Ist Sperma gesund?

Kann das Spermata tatsächlich den weiblichen Hormonhaushalt beeinflussen, mich schöner und gesünder machen – wenn ich es schlucke?

körperliches Wohlbefinden und auch der Hormonhaushalt in einem indirekten Zusammenhang mit dem Sex.

G.S.: Das Spermata an sich leidet nicht, auch wenn Männer das immer wieder gerne behaupten. Trotzdem steht

NOVÝ PREZIDENT.

2. března vyšla nová poštovní známka s portrétem prezidenta republiky Václava Havla. Je na ní nominální hodnota 2 Kč a název státu Česká republika. Portrét navrhl a rytinu nové známky provedl Miloš Ondráček. Znáмка je vytištěna třemi barvami (tmavočerveně, roztlačným ocelotiskem a modrým a fialovým hlubotiskem).

Proti jednobarevným známčkám s portréty prezidentů, jak tomu bylo dosud, je tříbarevná známka bohatší a působí vkusně. Ministerstvo hospodářství České republiky, které je vydavatelem poštovních známek, vyslalo novou známku do světa v tiskových listech po sto kusech.

pred
NEDĚLÍ

Nejsem na tapetě u podnikatelů,

Letos mu bude padesát tři let, je již dvacet čtyři let ženatý, má dvě děti — devatenáctiletého syna, studenta VŠE, a patnáctiletou dceru, dosud žákyni ZŠ —, bydlí ve státním bytě v Praze 1, volný čas tráví s rodinou hraním tenisu, v zimě lyžováním.

Tolik nám o sobě prozradil ministr hospodářství Karel Dyba, s nímž, jak jsme slíbili, přinášíme rozhovor o věcech spíš vážných než nevážných — ono také řídit hospodářství není žádná legrace. Působí dojmem člověka, kterého nic nerozhází, a proto i první otázka zněla: Co vás dokáže rozložit?

ale u pana Baránka

Foto: LD — MARCELA DVORÁKOVÁ

- **Smutek, radost, nostalgie** - rozhovor s divadelním režisérem Arnoštem Goldflamem **strana 7**
- **Štěpán Gavenda** - 8. část seriálu o protikomunistickém odboji **strana 8 - 9**
- **Maminka** - úryvek z připravované knihy o Janu Palachovi a jeho matce **strana 12**

»Chtěl jsem mimo jiné zjistit, jaká bude politika Clintonovy vlády směrem ven. Chtěl jsem mluvit s těmi, kdo mají na starost pomoc střední Evropě, protože se zdá, že by Spojené státy mohly mít dnes jiné priority — mohly by se víc zabývat Ruskem. Další věc, s níž jsem do USA jel, byla snaha znovu oslovit podnikatelské a bankovní kruhy, otestovat, jak dnes vidí Českou republiku, a připomenout jim, že je nejvyšší čas, aby u nás investovaly, protože je to nejvýhodnější místo pro obě strany.«

■ Výsledek?

»V některých našich kruzích se hovořilo o tom, že USA budou dělat průmyslovou politiku. Chtěl jsem to slyšet, co to znamená, z úst nejpovolavějších. Ukazuje se, že to ještě chvíli potrvá, než budou jasné nové směry jejich ekonomické politiky. Obchodní politika směrem ven se teprve formuje — vyměňuje se mnoho lidí. V USA jde zejména o to, aby prezident prosadil v Kongresu kroky směřující ke snížení deficitu rozpočtu, který je otevřenou ranou hospodářství Ameriky — omezení rozpočtových výdajů a zvýšení daní je jediná cesta. Co se týká nás, tak Američané mají zájem, aby naše vzájemné vztahy byly obdobné jako za Bushovy vlády. Je však realistické očekávat, že k nějakému velkému zvýšení prostředků na pomoc do střední Evropy nedojde, protože se některým zdá, že zejména v České republice se situace jak politicky, tak ekonomicky stabilizovala. To si myslím, že je oceněním všech lidí, kteří žijí v tomto státě — a měli by to také všichni vědět.«

»Mnoho věcí musím brát s jistým nachledem, nemohu se nechat unášet hněvem. Stále usiluji o to, abych mistrynám vtipně vyřadil ducha jako službu pro podnikatele, pro lidi. Když přijdu na to, že to vypadá obráceně, tak to mne zlobí. To mne velice zlobí.«

■ Čím si vysvětlujete, že tuto vaši snahu vidí obráceně právě podnikatelé, a nichž jste v posledních dobách stále častěji na tapetě?

»Nejsem na tapetě u podnikatelů, ale u pana Baránka.«

■ V rozhovoru pro LD se o vás nevyjádřil právě lichotivě...

»Je to jeho názor, jiní podnikatelé mají názor odlišný. Taková je moje zkušenost.«

■ Stále zřetelněji je slyšet názor, že se vláda izoluje od lidí. Máte také pocit, že se vám vzdalují jejich běžné problémy?

»Ježdím na různé mítinky, kde jsem mezi lidmi. Věřím, že moje problémy nejsou typické problémy dnešního člověka. Neuměl bych asi na některé dotazy, jak co vyřešit v jejich každodenním životě, odpovědět, ale být s lidmi v kontaktu tím jako povinnost.«

■ Ty každodenní problémy, o nichž mluvíte, jsou spojeny s historickou, leč pro leckoho bolestnou přeměnou naší ekonomiky. Jak tuto změnu chápe ministr hospodářství?

»Já jsem znám tím, že spíš vidím její pozitivní stránky. Na rozdíl od některých jiných se pokouším vždy ukazovat, že je věci třeba vidět

v proporcích. Je tady problém, s nimiž jsou lidé konfrontováni. Někdy je pro některé jedince obtížné se novým podnikáním přizpůsobit, ale snažím se vždy poukazovat na to, že je tato doba třeba chápat jako výzvu, příležitost, než ji vidět jako nostalgii. Mohu to říkat proto, že si myslím, že je tato cesta správná, že dosažené výsledky nás opravňují přes všechny problémy v ní větší. O tom mne přesvědčují nejen znalosti a zkušenosti, ale dennodenní konfrontace s ekonomikou, s čísly a daty. Navíc k tomu přistupuje ocenění z ciziny a také prosté srovnání s tím, co se děje jinde.«

■ S kým například?

»Třeba s bývalým východním Německem, kde je transformace ekonomiky z velké části placena z Bonnu. Myslím si, že my jsme stejných výsledků schopni dosáhnout vlastními zásluhami, vlastní prací. Věřím, že naše schopnosti jsou větší, než si někteří domnívají, a že o tom zbytečně pochybují. Jednou jsme na té špičce byli a vím, že nám nikdo nemůže zabránit, abychom se tam znovu nedostali, kromě nás samotných.«

■ Opozice vaše optimistické vidění nese. Vládu kritizuje za záměrné zamířování fakt, která pro perspektivu dalšího vývoje ekonomiky nejsou nejrůznější — například na vzrůst nezaměstnanosti v souvislosti s chystanými bankroty...

»Myslím, že moje vidění světa je realistické. Opozice je od toho, aby oponovala. Myslím, že jsme vývoj nikdy nepřikrašlovali. Vždy jsme upozorňovali na řadu problémů. Vždy jsme mimmo jiné říkali — ano,

nezaměstnanost definičně k tržní ekonomice patří, jde jen o to, abychom ji udrželi v určitých mezích, aby nebyla nadměrná. A to je hrozně těžké — o to musí hospodářská politika neustále usilovat — a bude o to usilovat. Nevidím žádná dramatická katastrofická scénář. O kolapsech jsem slyšel už mnohokrát, ale nikdy k žádnému nedošlo a také nedojde — alespoň ne u nás.«

■ To zní hezky... A co bankroty, ty vám nedělají starost?

»Ty rovněž patří k tržní ekonomice. Na tom, že někdo zbankrotuje, nevidím nic špatného. To je normální součást hospodářského života. Pro vládu je samozřejmě bankrot velkých podniků s velkým počtem zaměstnanců věcí, která si zasluhuje zvláštní pozornost.«

■ Znamená to, že vláda nechá podniky, které patřily k perliám našeho hospodářství, jako Škodovka, ČKD nebo Poldi Kladno padnout?

»To bylo dřív, dnes se hodně změnilo. V těchto podnicích zbývá často jen silné jádro s tradicí, ale zmizel trh. Jestliže nenajdou nový trh pro své výrobky a nezačnou je efektivně prodávat, tak i kdyby se vláda stavěla na hlavu, tak tyto podniky nelze zachránit. Mnoho dřívějších gigantů, o nichž se myslelo, že jsou nesmrtelné, zmizelo z podnikové mapy světa — třeba americká letecká společnost Panam. A jaký to byl podnik s obrovským počtem zaměstnanců a jaká to byla značka! Nic není na věky... Bylo však řečeno, že zákon o bankrotu potřebuje úpravy a vláda je připravila.«

■ Zbankrotované podniky půjdou do soutěže. Na některé z nich si možná již v tuto chvíli brousí zuby zahraniční kapitál, který čekal s investováním právě na tuto šanci získat. Budete mít podle vás naše nová podnikatelská sféra šanci v této konkurenci uspět?

»Myslím, že v jistém smyslu již uspívá. Máme řadu silných privatizačních fondů, jsou silní i někteří jednotliví podnikatelé. Z velké části musíme spoléhat na náš vnitřní kapitál a na zkušenosti a schopnosti našich podnikatelských vrstev. Známe jejich spoustu, co jsou úspěšní, i když musejí dřít od rána do večera, ale to už je asi ten podnikatelský úděl...«

■ Nicméně jim podrývá novou daňovou soustavu včetně zdravotního a sociálního pojištění...

»Nemyslím, že je na vině daňová soustava. Daňové zatížení celkem všemě obou typů dávek pojištění je nižší, než bylo v loňském roce. Co je zřejmě problém, je zatížení všemi dávkami nejnižší podnikatelské skupiny. Tady je zřejmě nutné na základě již fungování nového systému tento stav zanalyzovat a pak se zabývat jistými úpravami v této oblasti. Takový postup je běžný všude ve světě, kde se tyto daňové věci dělají v takovém to revolučním pohybu jako u nás. Neměli bychom to podle mého názoru dramatizovat, ale přistoupit k hledání řešení — a to se děje.«

■ Vrátil jste se nedávno ze Spojených států. Jaký úcel měla tato vaše cesta?

■ A co Westinghouse?

»Mluvil jsem samozřejmě i s lidmi z Westinghouse. Informoval jsem je o tom, jak probíhá jednání kolem temelínské elektrárny. Slyšeli jen to, co naše veřejnost již zná. Nic jiného.«

■ Předpokládám, že se váš osobní názor od názoru vlády na dostavbu Temelína příliš neliší...

»Dostavba je pro naše účely řešením nejméně škodlivým. Když říkám, že nejméně škodlivým, pak je z toho snad vidět, že nejsem žádný jeho nadšený příznivec. Ovšem po zvážení všech hledisek — ekologického, bezpečnostního, zdravotního či ekonomického — vychází varianty dostavby Temelína v uvozovkách vítězně.«

■ Rozhovor jsme začínali otázkou, co vás dokáže rozlubit. Proč ho neukončit tím, že nám naopak zdážíte, co vám naopak dokáže udělat radost, co vás třeba v poslední době nejvíce potěšilo?

»V poslední době? Zcela určitě to byly dva lyžařské dny, které jsem strávil na běžkách v okolí Prahy, a pak krásné představení nové Daňkovy hry s Viktorem Preistem v hlavní roli. Líbilo se mi, jak Ludvík Báborský ležel u nohou českého krále. Potěšil mne velmi zvláštní, jasně ironický humor této hry, který mi vyhovuje. Jinak mne také vždy potěší, když se na svých cestách potkám s lidmi, kteří mají na to, co se u nás děje, zdravý názor, kteří berou věci důkladně a pocitově a mají oprávněnou, zdůvodnitelnou viru ve své schopnosti.«

ALENA VLČKOVÁ

Ceská literatura švýcarskou optikou

Foto: MILAN MATĚJČEK

Svýcarská bohemistka Susanna Rothová patří v německy mluvících zemích

k nejuznávanějším zprostředkovatelům české literatury.

Přeložila skoro celého

Milana Kunderu,

z nejnovější zdejší

produkce třeba i dva

romány Daniela Hodrové

z trilogie Trýznivé město.

Nicméně zasvěcení si ji

především spojují

s postavou Bohumila

Hrabala, jehož je nejen

překladačkou, ale

i jakýmsi „literárním

agentem“, „pobočníkem

na cestách“

a samozřejmě

autoritativním znalcem.

není problém Hrabala překládat také pořad v hospodě a že bych některé otázky mohla vyřešit přímo tam. Je nomáže Hrabal se o takových problémech nerad baví a jako by ho vůbec nezajímalo, co kdo o něm vyvádá. Když se tehdy dozvěděli, že o něm pišu práci, řekl mi: „Hele, já to píšu pro tyhle chlapy v hospodě a taková mladá holka jako ty tomu vůbec nemůže rozumět.“ Když jsem potom psala disertaci, bylo velmi těžké s ním něco konzultovat, na něco z textu se ho zeptat. Tehdy mi řekl, že nejraději má jednu svou francouzskou překladačku, kterou vůbec nezná a která ho nikdy s žádným dotazem neobtěžovala. Ale musím říct, že jeho vztah ke mně se začal měnit v době, kdy jsem do Prahy nemožila a on věděl, že jsem z toho nešťastná.

Jaký máte pocit z toho, když se občas mihnete v jeho Dopisech Dubence?

No, musím říct, že se mi to moc nelíbilo. Tehdy, když po svém popsal tu záležitost, do Ameriky v roce 1980 jsem

mnohovořivita. V poslední době pracujete na studii o Boženě Němcové. Co vás láká právě na ni?

Uplněně řečeno, po napínavých, vzrušujících, ale i vyčerpávajících zkušenostech s Hrabalem jsem ztoulala pracovat na zcela jiném autorovi. A také musím říci, že mne lákala zejména autorka. Boženu Němcovou znám v širším evropském kontextu nikdo neinterpretoval. Původně se ta práce měla opírat o srovnání Němcové s Adalbertem Stifterem, ale Němcová mi pravděpodobně Stiftera zcela vyvolala, takže kolegyně se mi smějí, že ženská solidarita zvíťazila.

Co si myslíte, že z Němcové přežívá a co může zaujmout i lidi, kteří nejsou odechováni Babičkou?

Myslím, že především její fascinující korespondence. Ono je to trochu vkrádání se do autorovy intimity. Sama jsem o tom nejednou diskutovala s Milanem Kunderou. On jakýkoliv zájem o soukromý život spisovatele přisvědčí podobně jako třeba Zábrana, svou osobní korespondenci, respektive deníky psala i jako umělecký text, který by případně mohl být publikován.

Nakonec změníme téma. Vy jste zde v Praze rok a půl připravovala činnost pobočky nadace Pro Helvetia, která byla před čtrnácti dny otevřena v Jiřské ulici na Starém Městě. Co bude kolem této nadace a jak se bude lišit například od Goethova institutu nebo Francouzského institutu, které tady vyvíjejí intenzivní kulturní činnost?

Od těchto institutů se lišíme tím, že našim posláním není export naší, tedy švýcarské kultury. Pro Helvetia je samostatná kulturní nadace, financovaná vládou. Pobočky v Praze, Bratislavě, Budapešti a Krakově vznikly na základě zvláštního fondu na pomoc novým demokratům. Naši hlavní úlohou je podpora menších kulturních projektů, v nichž by se mohli setkat umělci čeští se švýcarskými. Jde nám tedy spíše o vytvoření sítě kontaktů, které by posléze fungovaly dál i bez naší pomoci. Nejsme tu pro prestižní akce.

Váše práce v Praze končí. Odjíždíte do Bratislavy, kde se ujmete vedení tamní pobočky. To jste se už Prahy nasytily?

Vlastně si tam jednu trochu odpočinout. Během posledního půlročního roku, kdy jsem obíhala nejrušnější úřady v souvislosti se zřízením pobočky, jsem se k ničemu nedostala — ani k práci na Němcové, ani k překladům. Praha je takové manické centrum, kam

Foto: MILAN MATĚJČEK

Hrabalovy poslední texty, tedy Dupisy Dubence, nejsou právě čtenářským bestsellerem. A dokonce se objevil názor, že mimořádně vysoká Hrabalova popularita v posledních desetiletích byla něčím uměným. V čem vy vidíte důvod toho, že na nového Hrabala se již nestojí fronty?

To je asi přirozený důsledek opadnutí zájmu o literaturu, a netýká se to jenom Čech. A pokud jde o Hrabalovy poslední texty, možná už nejsou tak atraktivní jako ty předchozí. Na druhé straně je Hrabal snad jediný český spisovatel, který pravidelně reaguje na současné dění.

V nejbližší době vydá Václav Kadlec ve svém nakladatelství Pražská imaginace vaši hrabalovskou studii Hlučná samota a horké štěstí. V čem je jiná než hrabalovské práce například M. Jankoviče nebo R. Pytlíka?

Když jsem to psala, žádná větší studie o Hrabalovi vůbec neexistovala. Mne tehdy fascinovaly varianty je-

pořád přijíždí plno lidí, člověk stále nemá klid. Ted' blahově doufám, že v Bratislavě — odkud to mám kousek i do svého bytu ve Vídni — ten klid naleznu.
Připravil JIRÍ PENAS

ho textů, to, jak spomíná vznikají různé podoby téhož textu, a to i takového, v němž je schopen — aby to bylo publikovatelné — sám sebe cenzurovat.

nevyšlo vůbec nic, ale v posledních letech je to uplňá exploze. Stejně tak v Itálii nebo v Portugalsku. Menší úspěch už má v Německu a skoro neznámý je ve Skandinávii.

z toho byla naštvaná. Tehdy jsem si řekla, že Hrabala už překládat nebudu. Nicméně stejně — i na jeho přání — jsem pak přeložila třílogii Svatby v domě, Vila nuova a Proletky.

o Hrabalovi mohla psát, aniž bych potřebovala archiv.
Znalá jste tehdy Hrabala osobně?
Já jsem tak vysedávala ve studovně na Straňově, jedna pani mi řekla, že

byly zničeny!), pak se zveřejnit může; nikdo tím užji neurpti a literatura bude obohacena.

Zájem o „trockistku“ Milenu Jesenskou, která zatýnuta v koncentračním táboře Ravensbrück, byl v celém totalitním období v její vlasti zaměřený poilačován. Existoval v zahraničí, tam jistě hlavně proto, že šlo o „Kafku a Freudin“. Tvrdím od sedesátých let, a zatím to nikdo nevyvrátil, že Milena Jesenská byla pozoruhodná osobnost našeho kulturního života dvacátých a třicátých let a schopná žurnalistka; pozoruhodná nezávisle na tom, že prošla životem Franze Kafky (ostatně osobnostmi byli i oba její manželé, Ernst Pollak a Jaromír Krejcar). Souhlasím s J. Chuchmou, že je správné bourat mýty, které o ni vytvářely spíše její příelky, a že je žádoucí vydávat další dokumenty, které by pravdivě osvětlily její osobnost. Po padesátiletém půstu je pochopitelné, že na trhu budou náhle čtyři knihy o Mileně. Správně také je, že by měl být vydán reprezentativní výbor z Mileniny žurnalistiky, aby spory o její kvalitu nezůstávaly jen záležitostí několika odborníků, kteří se probírali zařoutnými stránkami ročníků starých časopisů.

Demýtizace je jistě dobrá věc, ale i ona má své meze. Zejména když se stane módou — a tou se u nás bohužel stala: bourá se mýtus Jan Hus, mýtus obrození, mýtus Palacký, mýtus Masaryk, mýtus „první republika“, mýtus Kafka, mýtus Milena Jesenská. Je tak snadné bourat mýty, když se to bez rizika smí! lenže abychom nakonec nebyli národem sice bez mýtů, ale také bez kultury, tradice a dějin. Ostatně nebyl by to špatný start do nadnárodní, kulturní nedořečné, vědeckotechnické, standardizované, vědeckotechnické, standardizované nekonsumní společnosti. Mně osobně se tam zrovna moc nechce.

FRANTIŠEK KAUTMANN

měsíců před ní), a chce-li se někdo nezávaně a „neintelektuální“ od srdce zasmát, nabízejí mu knihovny, knihkupectví, divadla, kina i televize dostatečnou stravu, která mu dobře poslouží.

„Kafkány“ a kafkovské situace nevyzněly a nezaváděly Kafka: je jeho zásluhou — nikoli vinou — že utrdil, kam se člověk postmoderního světa řítí. „Šťastné zítřky“ v níctví by Kafkovo dílo bylo jen dokumentem chmurných kapitalistických věřejšků, jak si to přáli literární odborníci z NDR, se bohužel nekonaly. A lidstvo má to dělat, aby si zajistilo aspoň jakžtákdě snesitelné dnešky.

Jak se s vaničkou vylévá dítě

J. Chuchma čini Maxe Broda odpovědným i za „mýtus“ Milena Jesenská. Opakuje také ne novou formu — že totiž Jesenská byla dosti problematickou, kleptomanií, nymfomanií a dalšími aberacemi stíženou paničkou, která vešla do dějin díky tomu, že se do ní Franz Kafka na pár let zamiloval a zanechal o tom svědectví v milostné korespondenci. Tak tedy: Max Brod není vydavatelem Dopsů Mileně, ale je jim Willy Haas — když už tedy, pak je třeba vinu svěst na něj. Jistě je možné klást otázku, má-li se zveřejňovat milostná korespondence. Osobně si myslím, že jsou-li aktéři milostného svazku už dávno mrtvi a jde-li o epistolární odkaz tak skvostný a cudný, jako je tomu v Dopisech Mileně (nebo v Salmondové korespondenci s Rubenem Tivíživá samota — a Saldá přece také ve své veřejně publikované skutečné závěti žádal, aby všechny jeho dopisy

kultivovaný člověk a dovedl odhadnout význam díla v době, kdy to nechtělo okolí a někdy ani sami tvůrci. Uvedl do světa Janáčkova hudbu, Haskova Svejka a také Kafkovo dílo. Za to si zaslouží náš dik a účtu. Žádou vinou, jak soudí J. Chuchma, zatříděn není. Naopak, je hoden obdivu za to, že zpřístupnil čtenářům dílo přítele, který měl větší talent než on sám. To není běžné.

Že jsou dnes předmětem čachru relikvie a intimní slavných lidí, není žádná novinka už F. X. Saldá se podobným praktikám nejezdou ozval.

Ortodoxní marxisty bylo možné

pochoptit: kdyby byl Brod vypínil Kafkova „závěť“ ušetřilo by jim to mnohé starosti, mimno jiné také Liblickou konferenci z roku 1963, která byla podle nich ideologickou přípravou „kontrarevoluce“ v Československu. Ale jaký má důvod k protikafkovskému útoku J. Chuchma? Myslí snad jako jeho kolega Josef Brod, autor recenze divadelního představení Benmetovy hry Kafkovo brko v Divadle Na zábradlí (které jsem dosud neviděl a z recenze p. Brože si o něm nejsem schopen udělat jakoukoli představu), že je překafkováno? Možná že je, ale za to mohou Kafka a Brod právě tak málo, jako Mozart za čokoládové Mozartkugeln, které vám předkládají v každém krámků malebného Salcburku.

Nikdo Kafku nemusí číst, nechce-li (ostatně sám J. Chuchma kritizuje skutečnost, že Kafkaova díla vycházejí nesoustavně a Zámek po revoluci nevyšel ještě vůbec — vyšel totiž pár

kové zápisí, jako „Bůh nechce, abych psal, ale já musím“ nebo „Psaní jako forma modlitby“. Psaní považoval Kafka za své poslání a jedinou možnost autoru za dne zaneprázdněného občanským povoláním přímo fyzicky ničila. Přesto s psaním nepřestal. Grafomanie? Kde však je hranice mezi grafomaníí a „vážným“ psaním? Například Balzac za padesát let svého života desítky románů, nebyl snad grafoman? Přece nejde o to, jak autor píše, ale co napsal. Kdo si píše něco jen pro sebe, nikdy to nedá z ruky, ani členům rodiny, ani milence, ani nejbližšímu příteli. A před smrtí to sám

zničí. Nebo zapečetí do obálky, opatří nápisem *Otevřít za padesát let po mé smrti* a uloží v nošate. Kafka nic takového neudělal. Přátelům čelí úryvky ze svých ještě nedokončených prací. Půjčoval své deníky a rukopisy Maxu Brodovi a Mileně Jesenské. Místo žádosti o zničení svých rukopisů mohl přece říci nebo napsat je, potřebují se na ně podívat. Težko by mu takovou prosbu odmítl.

Tim netvrdím, že Kafkovo přání zničit jeho rukopisy byla póza. Všechny tři Kafkovy romány jsou fragmenty. Kafka přitom obdivoval propracovanost, definiivnost, jakou nacházel například u H. Kleista. Zkrátka jeho vlastní díla se mu zdála nehotová. K tomu přistupovaly mučivé záchvaty vědomí *marxosti*, *znarvenosti* jeho života a tím i díla. Chěl se prostě vymazat ze světa, v němž se po celý život cítil jako cizinec.

Max Brod rozhodl správně: byl to

V 9. čísle Respektu ožil Josef Chuchma dnes už bezmála zapomenutou teorií ortodoxních marxistů o tom, že dílo Franze Kafky z vůle jeho autora by vlastně mělo nebyť. Kafka autorizoval (tj. za svého života vydal) pouze necelou desetinu z toho, co napsal. Vše ostatní zůstalo v rukopisích, převážně u Maxe Broda a Mileny Jesenské. Kafka skutečně v dopisech (tedy nikoli v pravopisné závěti) projevil přání, aby všechny jeho rukopisy byly zničeny. Max Brod zřejmě porušil etiku, když vůli svého přítele nespínil.

Z Kafky by tak zůstal svazek povídek, koneckonců s jistým přímohouřením oči přijatelných i pro nejradikálnější jeniisty (do čela svazku by byl zařazen náležitě interpretovaný Tropic). Nebylo by „kafkovských vin“, nebyla by značná část moderní literatury Kafkou ovlivněná. A nebylo by nevkusných snah využívat Kafkovo osobu a jeho díla k nechutné módě komerci.

Hle, čeho všeho nás mohl Max Brod ušetřit! Neučinil tak — pravděpodobně z důvodů ziskových. Byl tak prozřivý, že hned po Kafkově smrti odhadl, jaký velkopřůmysl se dá z Kafkova díla vykřesat: co nakladatelé, překladatelé, badatelé, divadelníci, filmáři, malíři — ba i výrobci triček, igelitových tašek a rozmamitých suvenýrů — se na něm užijí.

Nihilistické záchvaty v poměru ke svému dílu mají občas i autoři nervově mnohem méně labilní, než byl Kafka. Případy, kdy zničili rukopisy svých děl, známe nemálo (Březinových román z mládeži, Il. díl Gogolových Mrtvých duší). Autor významný představa, že jeho dílo je špatné či dokonce škodlivé, po určitém vnitřním trápení bez velkých řečí hodí rukopis do kamen. A vic o tom nemluví.

Nelze tvrdit, že si Kafka psal své dílo jen tak pro sebe. Vytváří to ta-

Prag: Republik soll „Tschechien“ heißen

Prag. (AP) Der Streit um die deutsche Kurzbezeichnung für die Tschechische Republik steht vor dem Ende. Das Außenministerium in Prag kündigte gestern eine offizielle Empfehlung für die deutschsprachigen Länder in den kommenden Tagen an. Dabei sollte dem in Österreich eingebürgerten Begriff „Tschechien“ der Vorzug gegeben werden. Entschieden abgelehnt werde der historisch belastete Begriff „Tschechei“.

Die Empfehlungen stützen sich nach Angaben des Außenministeriums auf Untersuchungen der Prager Karlsuniversität, deren Sprachwissenschaftler und Historiker den tschechischen Begriff „Cesko“ zugrundelegen. Verzögerungen bei der Bekanntgabe der offiziellen Empfehlungen verursache vor allem die Suche nach einem englischen Synonym. Die Universität schlug „Czechia“ vor, die Regierung legte sich aber noch nicht fest.

Tschechen ziehen „Tschechien“ vor

AP Prag - Der Streit um die deutsche Kurzbezeichnung für die neue Tschechische Republik steht vor dem Ende. Das Außenministerium in Prag kündigte gestern eine offizielle Empfehlung für die deutschsprachigen Länder an, die in den kommenden Tagen herauskommen soll. Dabei soll dem in Österreich bereits eingebürgerten Begriff „Tschechien“ voraussichtlich der Vorzug gegeben werden. Entschieden abgelehnt wird in Prag dagegen der historisch belastete Begriff „Tschechei“.

„Tschechien“ vorn

Prag - Das Außenministerium in Prag will als deutsche Kurzbezeichnung für die Tschechische Republik voraussichtlich den in Österreich bereits eingebürgerten Begriff „Tschechien“ empfehlen. Entschieden abgelehnt wird dagegen der historisch belastete Begriff „Tschechei“. (ap)

Prag, 16. März. So ist es die tschechische - ab. 178

Wohin mit den Zuwanderern?

Mitteleuropäische Staaten bieten über deutsches Asylrecht

PRAG, 16. März (dpa/ug). Ohne Einigung über das ursprünglich angestrebte multilaterale Abkommen über die Rückführung von illegalen Zuwanderern ist Dienstagabend in Prag ein Treffen der Innenminister aus sechs Staaten Mitteleuropas zu Ende gegangen. Die Vertreter Österreichs, Ungarns, Polens, Sloweniens, der Tschechischen Republik und der Slowakei hatten in Prag die Folgen der zwischen den deutschen Parteien vereinbarten neuen Asylgesetzregelung für ihre Länder erörtert.

Dennoch wurde bei dem Treffen ein Konsens erreicht: Ein Netz bilateraler Verträge soll künftig die Rückführung von illegalen Zuwanderern in ihre Herkunftsstaaten regeln, womit die Teilnehmerstaaten klarstellten, daß auch sie nicht zur Aufnahme der in Deutschland oder in anderen westlichen Ländern abgewiesenen Asylbewerber bereit sind. Verträge über die Wiederaufnahme von

„Auswanderern“ sollen mit den Ländern geschlossen werden, aus denen die meisten Zuwanderer kommen. Keine Verantwortung werden die sechs Staaten für die sogenannten Altfälle übernehmen, die sich gegenwärtig in Deutschland in einem Asylverfahren befinden und die über das Territorium dieser Länder nach Deutschland gelangten. Dieser Punkt ist in einem Abschlusdokument verankert. In der Erklärung heißt es weiter, die teilnehmenden Länder Mitteleuropas wollten sich untereinander um eine Harmonisierung der Asylgesetzgebung bemühen.

Deutschland war von den Initiatoren des Prager Treffens nicht eingeladen worden, um jeglichem politischen Druck aus dem Wege zu gehen. Der tschechische Innenminister Jan Ruml teilte jedoch mit, daß an diesem Donnerstag eine tschechische Regierungsdelegation die deutschen Behörden über die Ergebnisse des Prager Treffens informieren werde.

Darum wird die Gefahr immer größer

Es sind immer mehr Mikrowellen-Geräte im Einsatz. Gefahr: Speisen werden nicht gleichmäßig erhitzt - Nistplätze für Salmonellen. ● Die aggressivste und gefährlichste Salmonellenart „enteritidis“ breitet sich rasend schnell aus. Experten vermuten: Salmonellenver-seuchtes Futter aus Übersee ist schuld. ● Salmo-nellen haben sich in Eierstöcken der Hennen festgesetzt, infizieren schon die Eier. ● Angaben über Legedatum von Eiern fehlen auf den meisten Verpackungen. Folge: Eier werden zu lange gelagert. Nur innerhalb von zwei Wochen nach Legedatum verhindert ein natürlicher Abwehrmechanismus im Eiweiß, daß sich Salmonellen vermehren. ● Keine durchgängige Kühlkette vom Bauern bis zum Verbraucher. ● Öko-Reinigungsmittel. Experten warnen: Die Mittel sind nicht aggressiv genug, Bakterien können überleben.

Industrie-Flaute

Kapazitätsauslastung in der westdeutschen Industrie jeweils im Dezember in %

London schöpft Hoffnung

LONDON, 18. März (Reuter). Erstmals seit drei Jahren ist die Arbeitslosigkeit in Großbritannien im Februar 1993 gesunken. Nach den am Donnerstag vom Arbeitsministerium in London veröffentlichten Statistiken sank die Zahl der Erwerbslosen im Berichtsmonat überraschend um saisonbereinigt 22.000 auf 2,971 Millionen. Die Arbeitslosenquote fiel von 10,8 Prozent im Januar auf 10,5. Volkswirte hatten für Februar mit einem Anstieg der Arbeitslosenzahl um 35.000 gerechnet.

Der überraschende Rückgang ist nach Einschätzung von Experten das bisher deutlichste Signal dafür, daß sich die britische Wirtschaft aus der Rezession herausbewegt. Damit habe auch der Druck auf die britische Regierung nachgelassen, die Zinsen zu senken, was sich positiv auf die Entwicklung belege zudem, daß das Vertrauen der Unternehmen in den wirtschaftlichen Aufschwung zunehme und eine Reihe von Firmen vor diesem Hintergrund Neueinstellungen vornähmen.

DAZLAND, wo ist DASNE HOPNUNG?

Königl. bayer. Posten und Telegraphen.
Telephon-Billet
zur Benützung einer öffentlichen Telephonstation auf die Dauer von 5 Minuten.
Dieses Billet ist bis zum Verlassen der Sprechstelle aufzubewahren und auf Verlangen vorzuzeigen

Die Zeiten ändern sich und die Telefonkarten mit ihnen

Hoher Blutdruck schädigt Nieren

Der zweite Mann hat zu hohen Blutdruck (Werte über 160) und läßt das Problem trotzdem nicht vom Arzt behandeln. Gefährlich - denn jetzt stellen US-Wissenschaftler fest: Schon Blutdruckwerte ab 180 schaden der Niere.

● Lebertrebs beim Mann entsteht nicht nur durch zuviel Alkohol, sondern nach Erkenntnissen griechischer Wissenschaftler manchmal auch durch einen Mangel des Hormons Testosteron. Männer mit Leberschäden sollten darum unbedingt einen Hormonstatus machen lassen.

TOKIO, 17. März. 28 Jahre lang stritt der japanische Historiker Saburo Ienaga um die Zulassung seines Geschichtsbuches. Nun wies Japans Oberster Gerichtshof Ienagas Klage endgültig zurück und gab dem Erziehungsministerium recht. „Es ist eine Schande für Japan“, sagte der 78jährige Autor, nach der Verkündung des Urteils. Er sei „sehr ärgerlich“, das Gericht habe sich nicht einmal die Mühe gemacht, auf alle Punkte der Klage einzugehen. Ienaga ist wegen seines zähen Kampfes gegen die Mühlen der Justiz zur Symbolfigur für die kritische Linke in Japan geworden. In seinem Geschichtsbuch beschrieb er die Grausamkeiten der japanischen Aggressionskriege. 1982 lehnte das Erziehungsministerium sein erstes Buch ab. Ein zweites wurde 1983 angenommen — nachdem er zahlreiche Textstellen verändert hatte.

Ienaga sagt, er sei vor Gericht gegangen, weil die Art und Weise wie die Schulbücher überprüft werden, dem Geist der Verfassung widerspricht. Das Erziehungsministerium hatte zum Beispiel das Streichen der Begriffe „brutale Handlungen der japanischen Armee“ und „dieser rücksichtslose Krieg“ verlangt. Begründung: Sie stellen eine „einseitige Kritik an den japanischen Aktivitäten dar“. Auch eine Textstelle über Massengewalttätigkeiten während des Krieges in China sollte Ienaga weglassen. Das Ministerium sagte: „Es ist auf der ganzen Welt üblich, daß Soldaten im Krieg Frauen vergewaltigen, deshalb ist es unangemessen, hier nur die Taten der japanischen Armee zu beschreiben.“ An einer anderen Stelle hatte Ienaga die Geheim-Einheit 731 der japanischen Armee und deren grausame medizinische Experi-

mente erwähnt. Das Ministerium forderte: „Streichung des Abschnitts. Es gibt noch keine glaubwürdigen Forschungen über die Einheit 731.“ Ienaga wurde außerdem mitgeteilt, er solle den Ausdrücken „antijapanischer Widerstand“ beim Beschreiben des Krieges in Korea weglassen und statt dessen formulieren: „Die Mitarbeit der koreanischen Bürger konnte oft nicht gewonnen werden.“ Das Ministerium legte dem Historiker außerdem nahe, die Worte „japanische Aggression“ durch „militärischen Vordringen“ auszutauschen. Ienaga bestand jedoch auf seiner Formulierung und konnte sich damit sogar durchsetzen.

In anderen Schulbüchern fand sich je doch jahrelang der verharmlosende Satz vom „Vordringen“ der japanischen Armee. 1982 gab es deshalb diplomatischen Ärger mit Korea und China. Die

beiden Länder kritisierten, die japanische Regierung stelle die Grausamkeit des Krieges in ihren Schulbüchern nicht richtig dar. Koreanische und chinesische Historiker bezeichneten Ienagas Buch dagegen als ehrlich und korrekt.

Im Jahr 1974 hatte das Tokioter Bezirksgericht dem Geschichtsprofessor eine Entschädigung in Höhe von 1400 Mark zugesprochen; das Erziehungsministerium habe in 19 von 200 Fällen un-recht mit seiner Kritik an einzelnen Textstellen des Autors. 1986 hob die nächsthöhere Instanz das Urteil wieder auf. Diese Entscheidung wurde jetzt vom Obersten Gerichtshof bestätigt. Richter Tsuneko Kabe begründete das jüngste Urteil so: Schulbücher müssen überprüft werden, um ihre Neutralität zu wahren. Das Ministerium habe richtig gehandelt, als es Ienagas Buch 1982 zurückwies.

Ein Schlag ins Wasser

Die Konferenz der „Prager Initiative“, auf der die sechs Staaten Mitteleuropas ein gemeinsames Konzept gegen die befürchtete Flüchtlingswelle aus Osteuropa beschließen wollten, hat sich als Schlag ins Wasser erwiesen. Der tschechische Innenminister Jan Ruml konnte sich nicht mit dem Plan durchsetzen, die Regierungen der sechs in Prag vertretenen Transitländer zu einem multilateralen Vertragsnetz über die Rücknahmepflicht illegal eingereister Auswanderer zu bewegen.

Auch die angestrebte Koordination der Asyl- und Visumpolitik Polens, Österreichs, der Slowakei, Sloweniens, der Tschechischen Republik und Ungarns gestaltet sich wegen unterschiedlicher Interessen schwierig.

Zumindest haben aber die Teilnehmer der Konferenz noch einmal klargemacht, daß sie sich nicht um Flüchtlinge kümmern werden, die bereits in der Bundesrepublik ein Anerkennungsverfahren beantragt haben. Lediglich den Transport abgelehnter Asylbewerber durch ihre Staaten wollen die Nachbarn zulassen, wenn sich Bonn mit den Herkunftsländern über deren Rückführung einig ist. Aber selbst wenn Staaten wie die Tschechische Republik, die bisher keinen Vertrag über die Rücknahme illegaler Grenzgänger mit Deutschland hat, bei den sogenannten Alt-Fällen gegenüber Bonn zu nichts verpflichtet sind, müssen sie sich dagegen wappnen, nicht Auffangbecken für Flüchtlinge zu werden, die nicht weiterkommen.

Welche Richtung die sechs Länder der „Prager Initiative“ einzuschlagen gedenken, steht in der Abschlusserklärung, die einen Minimalkonsens fest-schreibt. Koordiniert sollen Asylrecht, Ausländergesetzgebung und Visumpolitik novelliert — im Klartext: verschärft — werden. Nach dem Scheitern eines multilateralen Vertrags, der in den Parlamenten der einzelnen Länder ratifiziert werden mußte, soll in zweiseitigen Verträgen zwischen den Regierungen die Rücknahmepflicht illegal eingewanderter Ausländer festgeschrieben werden. Die Grenzen der Länder müßten zu „einer Kette von Filtern“ werden, sagte Prags Vize-Innenminister Martin Fendrych.

Aber auch diese Minimalstrategie der mitteleuropäischen Transitländer muß nicht aufgehen. So ist Budapest mit Rücksicht auf die ungarische Minderheit in Rumänien nicht bereit, eine

Visumpflicht für rumänische Staatsbürger einzuführen. Ob die wirtschaftlich noch nach Osten orientierte Slowakei, die zudem die Tschechische Republik als Puffer zwischen sich und der immer strenger bewachten Wohlstandsgrenze nach Deutschland weiß, zur Verschärfung der Einreisebestimmungen bereit ist, steht ebenfalls nicht fest. Natürlich stehe seine Regierung zum Rücknahmeabkommen mit Prag, das im Zuge der Auflösung der CSFR abgeschlossen worden war, sagte der slowakischen Innenminister Jozef Tuchyna nach Abschluß der Prager Konferenz. Dazu müsse man aber wissen, daß laut einer Statistik der damals noch existierenden Föderation in den ersten neun Monaten des vergangenen Jahres lediglich 750 Personen illegal aus der Slowakei über die Tschechische Republik nach Deutschland gereist seien.

Deutlich hat das Prager Treffen gemacht, daß Europa in der Flüchtlingsfrage inzwischen dreigeteilt ist. Die erste Gruppe bilden die wohlhabenden Staaten der Europäischen Gemeinschaft (EG), von denen Deutschland — gebunden durch das Schengener Abkommen — dem vollen Druck der Wanderungsbewegung aus Osten ausgesetzt ist. Zur zweiten Gruppe gehören die mitteleuropäischen Transitstaaten, die zwar selbst keine nennenswerten Auswandererzahlen aufweisen, jedoch für die nach Änderung des deutschen Asylrechts drohende Aufnahme Tausender von Flüchtlingen weder wirtschaftlich noch politisch gewappnet sind. Die osteuropäischen Länder der dritten Gruppe, wo das Flüchtlingsproblem wie auf dem Gebiet der Gemeinschaft Unabhängiger Staaten, Rumäniens oder der Kriegsregion in Ex-Jugoslawien seinen Ursprung hat, waren in Prag bezeichnenderweise nicht vertreten.

So können Sie sich schützen

Verderbliche Lebensmittel tierischer Herkunft, wie Eier, Milch, Joghurt immer im Kühlschrank bei 5 bis 7 Grad aufbewahren. ● Eier höchstens zehn Tage lagern. ● Spiegeleier von beiden Seiten braten. Grund: Keine Salmonellen-Gefahr, wenn das Eigelb geronnen ist. ● Frühstückseier mindestens fünf Minuten kochen. Nicht abschrecken. Vor dem Essen noch sechs Minuten im Becher stehen lassen. ● Nur solche rohen Eier für Gerichte verarbeiten, die nicht älter als zehn Tage sind. ● Selbstgemachte Soßen, Mayonnaisen, Eiercremes aus rohen Eiern sofort verzehren. ● Für Mayonnaise ersatzweise gekochtes Eigelb nehmen, das mit der Gabel zu Brei gedrückt wird, oder Kondensmilch benutzen. ● Industrieprodukte mit Eiern sind meist pasteurisiert (hitzebehandelt), daher unschädlich. ● Salmonellen können auch über Hände, Schwämme, Löffel, Geschirr übertragen werden. Daher: Gemüse und Salate getrennt von Geflügel, Fleisch und Fisch zubereiten. ● Hackfleisch, Tatar am gleichen Tag verbrauchen. Wichtig: Nach dem Einkauf darf das

Fleisch höchstens zwei Stunden ungekühlt bleiben. ● Geflügel, Fleisch und Fisch immer ganz durchbraten. Im Innern sollten mindestens 70 Grad erreicht werden. Beweis mit Piek-Probe: Mit Stricknadel ins Fleisch stechen. Wenn kein roter Fleischsaft mehr austritt, ist das Fleisch „durch“ (auch möglich: Fleischthermometer). ● Vorsicht beim Kochen in der Mikrowelle: Niedrige Einstellung wählen, langsam erhitzen und hinterher Stehzeiten einhalten. So werden Kälteinseln vermieden, an allen Stellen 70 Grad erreicht. ● Tiefrieren tötet Salmonellen nicht ab. Nach dem Auftauen vermehren sie sich blitzschnell. ● Taufähigkeit sofort weggießen. ● Geschirr, alle Küchenutensilien nach Kontakt mit rohem Fleisch, Fisch, Geflügel, Eiern mit reichlich heißem Wasser abschrubben. ● Lappen, Schwämme jede Woche wechseln. ● Geschirrhandtücher auskochen. ● Holzbretter benutzen. Darauf sterben Bakterien schneller als auf Kunststoffbrettern ab. ● Entwarnung für Eierlikör: Mehr als 12 Prozent Alkohol halten Salmonellen nicht aus.

Schweizer Vignette wird teurer

BERN, 18. März (AP). Der Schweizer Nationalrat hat am Mittwoch eine Verteuerung der Autobahnvignette von jährlich 30 auf 40 Franken beschlossen. Des weiteren soll ab 1995 die Schwerverkehrsabgabe um gut 30 Prozent erhöht werden.

WOLFF: TUNAL BYT, ANDRICHY' BRAMU' PROE BY NATIONALE BYT "STASI-SALMONELLEN"

Regierungskrise in der Slowakei

Zerwürfnis unter Ministern führt zu Kabinettsumbildung

ug PRAG, 18. März. Kurz nach der Regierungsbildung ist das Kabinett der seit Jahresanfang selbständigen Slowakei in eine Krise geraten. Wirtschaftsminister Ludovít Cernak von der Slowakischen Nationalpartei (SNS) reichte am Donnerstag in Bratislava (Preßburg) seinen Rücktritt ein. Cernak — einziger Minister, der nicht der Bewegung für eine Demokratische Slowakei (HZDS) von Regierungschef Vladimír Mečiar angehört — trat aus Protest gegen die Berufung von Imrich Andrejčak zum Verteidigungsminister zurück. Die SNS wirft Andrejčak vor, früher „in hoher Militärfunktion zur Rettung des kommunistischen Regimes das Vorgehen gegen Demonstranten vorbereitet“ zu haben.

Cernak begründete seine Demission zudem damit, in wirtschaftspolitischen Entscheidung von Mečiar nicht konsultiert worden zu sein, und warf ihm autoritären Führungsstil vor. Ähnliche Kritik hatte bereits zum Zerwürfnis des Regierungschefs mit Außenminister Milan Knažko (HZDS) geführt, dem Mečiar wiederholt Auslandsreisen untersagte. Es

wird erwartet, daß Knažko am heutigen Freitag vom slowakischen Präsidenten Michal Kováč abberufen wird. Nachfolger wird vermutlich der letzte CSFR-Außenminister Jozef Moravčík (HZDS). Auf der Tagesordnung des slowakischen Parlaments stand am Donnerstag zudem ein Mißtrauensantrag gegen Gesundheitsminister Viliam Sobona.

Cernak kündigte an, die SNS werde in die „konstruktive Opposition“ gehen. Da die HZDS über 74 der 150 Mandate im slowakischen Parlament verfügt, kann sich die Regierung damit nicht mehr auf eine Mehrheit der Abgeordneten stützen.

Der Konflikt zwischen Prag und Bratislava um die Eigentumsaufteilung zwischen beiden CSFR-Nachfolgerepubliken verschärfte sich. Am Mittwoch hatte das tschechische Kabinett beschlossen, die Aushändigung von Privatisierungsaktien tschechischer Betriebe an slowakische Bürger bis zur Begleichung slowakischer Schulden an Prag zu stoppen. Mečiar sprach daraufhin von Diskriminierung slowakischer Bürger, Vizepremier Roman Kováč von „Nationalisierung“.

Nach Jugoslawien Visumzwang

BONN, 18. März (AP). Nach der Entscheidung Rest-Jugoslawiens, die Visapflicht für zahlreiche europäische Staaten einzuführen, benötigen Deutsche vom heutigen Freitag an einen Sichtvermerk für Serbien und Montenegro. Dies teilte das Auswärtige Amt am Donnerstag in Bonn mit. Für einen Visaantrag, der bei der Botschaft oder den Konsulaten Rest-Jugoslawiens gestellt werden muß, werden zahlreiche Unterlagen benötigt. Neben dem Antrag selbst ist grundsätzlich die Bescheinigung über eine Krankenversicherung nötig, die in Jugoslawien gilt.

Bei privaten Besuchen müsse außerdem ein von jugoslawischen Behörden beglaubigtes Einladungs schreiben vorgelegt werden, bei Geschäftsreisen eine Einladung der jugoslawischen Firma sowie Angaben über die mitgeführten Geldsummen, teilte das Auswärtige Amt mit.

Arbeit ist das ganze Leben

VENEDIG, 18. März (epd). Nach 28 Jahren Dauerarbeit muß der 60jährige Athos Bagatin Ferien machen. Ein Gericht in Venedig verurteilte ihn jetzt dazu, seine aufgehäuften 900 Tage Urlaub zu nehmen, und zwar sofort. Athos Bagatin, dem die Gewerkschaft auf die Schliche kam, ist damit nicht zufrieden. Er könne sein Büro im Amtsgericht von Rovigo genauso wenig verlassen wie Fiat-Chef Gianni Agnelli sein Riesenunternehmen in Turin, meinte er. Immerzu habe ihn die Vorstellung erschreckt, aus dem Urlaub wiederzukommen und alles in Unordnung vorzufinden. Diese Gefahr besteht allerdings kaum mehr: Athos geht wahrscheinlich direkt in Pension.

Athos Bagatin, ein 60-jähriger Mann, hat 900 Tage Urlaub verdient. Ein Gericht in Venedig hat ihn dazu verurteilt, diesen Urlaub zu nehmen. Er ist nicht zufrieden, weil er sein Büro im Amtsgericht von Rovigo genauso wenig verlassen kann wie Gianni Agnelli sein Unternehmen in Turin.

pačnými poukážkami“ — „Einlösungs- und Antizipationsscheine“ — po dvou zlatých a jednom zlatém nominální ceny s nuceným oběhem. Tyto státní papírové peníze (šajny) poklesly záhy co do ceny tou měrou, že byla stanovena relace: 5 zlatých vídeňské měny rovná se 2 zlatým měny konvenční neboli stříbra. Patentem ze dne 27. dubna 1858 stanoveno posléz, že závazky na vídeňskou měnu znějící přepočítány být mají v poměru 100 zlatých vídeňské měny rovná se 42 zlatým měny rakouské toho roku zavedené.

Staré „černé bankocetle“ čili papírové zlatky a dvouzlatky vídeňské měny nebyly za mého mládí již v oběhu, ale ovšem kolovaly ještě přehojnou měrou drobné peníze měny vídeňské a lid počítal až do zavedení nové rakouské měny ve dvou měnách: na stříbro a šajny, ale více na šajny než na stříbro. Šajnovými měděnými mincemi byly dvougrošák, groš, dvoukrejcar a krejcar. Dvougrošák a groš byly velké placaté mince nehezkejší rázu. Dvougrošák měl ve vykrojených rozích ornamentového čtverce číslici 30, groš cifru 15, což bylo utkvělou památkou, že mince tyto v době, kdy raženy byly, platily třicet a patnáct krejcarů, kdežto za mojí doby už měly platební cenu jenom šesti krejcarů a tři krejcarů. Takové převraty měl za následek státní bankrot! Valutovou misérii let padesátých ilustrovaly nejlépe papírové drobné peníze. Ježto se za vysokého ážia skutečně stříbrné (konvenční) dvacetníky docela z oběhu ztrácely, ba i chartrné šestáky časem od spekulantů „stahovány“ byly, vydávala vláda dvacetníky a šestáky papírové. Ale nedosti na tom: i měděných drobných peněz pocítoval se nedostatek, a takž trhaly se papírové dvacetníky na půlky a čtvrtky, papírové šestáky pak na půlky, jako se dříve, dokud ještě vydávány byly skutečně šajny, trhaly zlatky a dvojky na půlky a čtvrtky. Nynější pokolení dovede si sotva představit, jak tehda vypadaly u kupců zásuvky s penězi: bývaly časem naplněny hromadou malých pomačkaných a umazaných papírků, obhavých trhaček, na kterých leckdy ani tisku už skoro nebylo lze rozeznatí a jimiž se kupujícímu dodávalo na větší peníze. Byly však doby, kdy jsme vůbec jiných peněz nevidali než takové papírky a trochu ošoupané mědi. V pohraničních krajích a zejména na vlastním pomezí kolovaly hojně peníze německé, bavorské, saské a pruské.

Počítání bylo takovéto: zlatý stříbra i zlatý šajnu, tedy zlatý vůbec měl šedesát krejcarů. Ve stříbře neboli konvenční měně počítalo se na zlaté a krejcare, ve vídeňské neboli šajnové měně pak na zlaté, groše a krejcare. Lid počítal se zálibou a houževnatou vytrvalostí na groše. Například: libra tohoto zboží nebo loket této látky je za 25 grošů. Dle valutové relace 5

MUSIM DNES PSÁT O PIVĚ

Jan Neruda

Je mnoho bídy ve světě, pravda, chudoby společenské, politické, duševní; daleko od nás, hned vedle nás, ale nečkejte od nás teď soucitu! „Cožpak ležím já na rúžích“, pravil král Montezuma, když ho pekli, „cožpak ležíme na rúžích“, voláme na bedňující tu světovou bídu my, pekoucí se na červencovém slunci, do večera nadobro usmazení, s mozkem vyprahlým, jazykem přilepeným, duší jako krákolýdý zaschlou. Jakpak můžeme mít soucitu my, kteří máme žítci! Nedivte se, musím dnes psát o pivě! Navyki jsem

SLOŽITÁ MĚNA

Až do roku 1859 mělo Rakousko dvoji měnu: stříbrnou a papírovou, kterýmž se říkalo měna konvenční a měna vídeňská. Konvenční čili stříbrná měna spočívala na mincovním rázu, který byl zaveden sice již roku 1738 v Rakousku, v Německu a v Polsku, ale přesně stanoven teprve smlouvou neboli konvencí Rakouska s tehdejším kurfiřtem bavorským ze dne 12. září 1753, a proto se nazýval úředně konvenčním. Lid však neřikal konvenční měně jinak než stříbrná, mluvě vždy jenom o dvou, třech... zlatých tolika a tolika krejcarech stříbra. V konvenční měně razilo se z vídeňské hřívnvy (16 vídeňských lotů) čistého stříbra 24 zlatých; speciálně pak razily se v první době toлары, zlatníky, dvacetníky, desetníky, pětníky a grošičky, později však jenom konvenční a levantské toлары po dvou zlatých, zlatníky a dvacetníky. Jakožto drobná mince raženy pak více než poloměděné šestáky, vedle nichž dlouho ještě v oběhu se udržovaly zbytky grošičků co do kovu ještě horších.

Stříbrnou se ta měna obecně nazývala, ale stříbra bylo v oběhu „mezi lidem“ velmi malounko. Zlatník byl mincí téměř neviditelnou a také dvacetníky byly dosti vzácný. Příčinou toho bylo stále rostoucí ážio. Jenom pověstný či proslulý šesták držel se jako vyšší druh drobné zvonivé mince v oběhu mezi konvenčními krejcare, kterýmž se říkalo krejcar stříbra, a podivnou havěří měděných peněz měny vídeňské neboli šajnové.

Videňská měna neboli peníze poukážkové (Scheingeld), obecně šajnoviny zvané, byla zvláštní rakouská valuta, která po státním bankrotu roku 1811 byla zavedena a do roku 1858 potrvála. Byla zastoupena státními papírovými „výplatními penězi“ a „anticipa-

stříbra atd. Netočti se čtenáři už hlava? —

Zavedení stříbrné, jednoduché a prosté měny v desetinné soustavě místo dřívější matenice šedesátkrejarových zlatých měny šajnové a konvenční bylo jákousi revolucí v celém hospodářském životě té doby a zaujímalo několik měsíců všechnu veřejnost tak, že se o němž jiném takřka ani nemluvalo. Oč vyhlášení prvního patentu [1857] uvažovalo, hádalo a počítalo sr, jak bude třeba účtovat, jak se budou staré sazby na nové převáděti a jaký účinek nová měna máti bude na ceny veškerého zboží. V této posléz uvedeně věci důležno předem již a ihned připomenouti, že se plnou měrou dostavilo, čeho se lid obával: zdražení všech životních potřeb na celé čáře.

Pokračování str. 196

vždy o tom, co je nejčasovější, poukazovat vždy tam, odkud lidstvu kyně nejistější spása, a s podivuhodným taktikem začínám vždy přitom zrovna tam, kde mne samotného nejvíce něco hněte. Teď mne hněte žízeň — vás ne? Jen buďte upřímní, jen se přiznejte, jak nedočkavě v denním vedru čekáte, až že nadejde večerní hodina hospodské návštěvy, jak se chvějete tajnou obavou, že snad navečer nebude pivo dosti dobré, — ach, vždyť si v bídě tak snadno rozumíme! A pak — když zasednem ve své hospůdce! Vynaložíme poslední sílu svou, abychom se na hospodského zasmáli hodně, ale hodně sladce, vždyť je takřka život náš v rukou jeho, svěžejum mu, co máme nejdražšího, své žaludky, a od něho zcela to závisí, na jakýže sud počne dnes ty žaludky pastvou. Večeříme sice, ale jen taktak, nejradyji bychom začli hned od párátka na zuby. A pak — pak chytmem sklenici za ucho opatrně jako králíka. Vyzdvihnem ji proti světlu, přivoníme k jejímu svršku, nasadíme — oko, nos, jazyk — ach!

Ano, pivo musí být božského původu! A také je! Už řečtí bohové uměli je vařit, ale v klasickém egoismu svým zamlčovali své tajemství, až je prozradila — žena, kdopak jiný! Ceres jmenovala se ta žena vznešená! Vandrovala Egyptem, zželo se jí této vyprahlé země, hynoucího úpalem lidu, a naučila ho pivo. Nemluvte proti nám pijákům, my jsme klasikové! Nebyli staří Řekové velcí pijáci piva a nejsou nám posud ve všem vzorem? Nevydával velký mudrc Aristoteles v Athénách zvláštní týdeník, ve kterém uveřejňoval jmena všech zvláštních pijáků — pro potupu prý, jak hloupí badatelé tvrdí? Není pití piva činem přímo bohumilým, nestojí v Písmě psáno: „Komu běda? Čím otci běda? Komu svady? Komu jámy? Komu bez přičiny rány? Komu červenost očí? Zdaž ne těm, kteříž meškají při víně a snažní jsou u vypíjení čišší?“ — neměla by se zlatá ta slova z knihy Přísloví otisknout do všech našich čítánek školských, a najdete vy mně v celém Písmě svatém *jiné místo proti nám, kteří snažní jsme u vypíjení holeb?*

Kdyby byl pánbůh nechtěl, piva by nebylo — naplní se tedy vůle páně! Já to alespoň velmi dobře cítím, že den co den konám něco dobrého. A pochlubím se milerád, že se stávám člověkem pořádnějším! Pivo je pokrok, povídám. Jen národově zcela suroví užívají látek surových, například vody, národově vzdělaní uměle si je přizpůsobují. Historik Tacitus uvádí o starých Němcích co první známku kultury, že pili pivo, moc piva, tuze moc piva. Zato teď paraziti Francouze. Pijme také pivo, moc piva, k tomu někdy nějakou slivovici, a porazíme zas Němce. A pivo vzdělává v každém směru. Cúme-li krále Gambrína, dokazuju, že si dovedem vážiti autoritu, a za to nás musí každý si vážiti. Vzpomenem-li sobě, že kdyby nebylo bývalo v středověku klášterů, bylo by umění pivovárčenské zcela se vytratilo, budem s opovržením hledět na všechny ty bídné novotáře, kteří chtějí vyhnat klášterníky, jezovity atd. Vítáme-li přátelsky každý privilej, který se z Vídně udílí našim pivovárčenským společnostem, spřátelujem se tím s Cislajtání. Sedíme-li v hospodě, nevidíme mizerné osvětlení noční Prahy a jsme spokojeni se správou obce. Počítáme-li dle předpisu knoflíky vesty své, poznáváme, že je jich na moderní vestě bohužel jenom pět, a přemýšlíme o tom, jde-li průmysl náš kupředu nebo nazad. Poznáme-li nějakého hospodského, který páše zločin míchání piva, naplňuje nás zločin takový spravedlivou nechuť. Stáváme se takto duševně zdravější, že je ale nutno, aby byla zdravá duše v zdravém těle, kdož nám může ještě zažlít, že užíváme vnitřních lázní plzeňských, když na lázně mořské nemáme peněz! Nebo chcete snad, abychom dělali dluhy?

Jak tu rozkvétá při pivě myšlenka! Obyčejně je četnější společnost, různé stavy, různé náhledy, myšlenky a holby jenjen se kmitají. Ale i když sedíme sami, jako bychom seděli zrovna na vysokých školách! Člověk si vzpomene, že okeán bije do Severní Ameriky, že za *devět milionů* let Severní Ameriky ani více nebude, — lítostí člověk změkne a přeje si, aby se toho raději ani nedočel. Nebo dostane kuráž, nebojí se 12. srpna ani komety a myslí si: „Eh co! Když už je povodeň i na Hradčanech, ať už to vezme všechno dřábel!“ Nebo dojde netušeného toho štěstí, že sama sebe poznává. Ví, to podle sebe. Před týdnem, když

byl Husův den, bylo bydliště jeho na Betlémském náměstí vyšperkáváno. Bohemie pak napsala, že si toho nikdo nevšimnul a že se tam chodili dívat jen „učeníci a děvečky“. Byl jsem tam ale také — teď nevím, jsem učeník či děvečka — přemýšlím o tom již celý týden!

Dovolte, abych ve své navyklé plzeňskolázeňské místnosti také dnes navečer ještě o tom přemýšlel.

1872!

Mnoho-li vypilo se tehda v Praze a v Čechách vůbec plzeňského piva? Odpověď zní: Praha byla již roku 1859 jeho největším konzumentem — vypilo se tu onoho roku 28 000 věder (čili asi 21 304 hektolitřů) plzeňského. Po Praze byla největším konzumentem plzeňského Vídně, kdež se ho roku 1859 vypilo 15 000 věder. V měšťanském pivovaru v Plzni uvařilo se toho roku celkem 60 000 věder, a 10 000 věder více než roku 1858, a přece vypilo se jenom v Čechách dle tehdejší poloúřední statistiky více než 100 000 věder „plzeňského“. Aktiového a společenského ani stavoplnského pivovaru tehda ještě nebylo... Kdo rozluští tuto hádanku, že se v Čechách vypilo roku 1859 o 40 000 věder plzeňského piva více, než se ho vůbec v Plzni uvařilo?

ZASOBOVÁNÍ A ŽIVNOSTI

Jak bylo v letech padesátých v Praze s chlebem a masem. Na obě tyto nejdůležitější potraviny vydávány tehda magistrátem pro každý měsíc nepřekročitelné sazby. Sazby vyhlašovány úředními plakáty a novinami v denních zprávách. Co se týče chleba, stanovena pro každý měsíc váha šestikrejarového bochánku, například v únoru 1856 musil vážiti šestikrejarový pecen bílého chleba (první a druhé jakosti) 1 libru 2 $\frac{1}{4}$ lotu, černého chleba (třetí jakosti) 1 libru a 4 loty; na měsíc duben stanovena váha šestikrejarového bochánku bílého chleba na 1 libru 14 lotů, černého na 1 libru 17 lotů; v květnu musil už vážiti šestikrejarový pecen bílého chleba 1 libru 17 lotů a černého 1 libru 20 lotů a roku 1857 v dubnu musil vážiti šestikrejarový pecen bílého chleba 2 libry 3 $\frac{1}{4}$ lotu, černého 2 libry 10 $\frac{1}{4}$ lotu, v srpnu bílý pecen 2 libry 3 $\frac{1}{4}$ lotu, černý 2 libry 7 $\frac{1}{2}$ lotu atd. atd. dle tržních cen obilí. Zajímavou zvláštností oné doby bylo, že se v Praze prodával hojně chléb ze Saska sem přivážený. Na vysvětlení tohoto zjevu musil uvést, že se tehda vyvaželo z některých krajín naší země obilí do Saska a že se odtamtud vracelo jako hotový chléb. Podobně dšlo se též s pšeničnou moukou. Mnozí krupaři pražští odebírali mouku jenom ze Saska. Saské mlýny obráběly sice také pšenici z Uberska, zejména z Banátu tam přiváženou, jako mlýny pražské, ale proto přece byla mouka ze Saska sem dovážena buď laciněji, aneb — při stejné ceně — lepší než zde vymletá. Saské mlýny měly totiž modernější, dokonalejší zařízení, zužitkovávaly lépe černější druhy mouky, otruby atd., a byly tedy s to prodávati jemné druhy mouky laciněji, než bylo možno mlýnům zdejšímu.

Na hovězí maso vydával magistrát pro každý měsíc jednotnou sazbu, bez ohledu na druh masa. Například: v dubnu 1856 stála libra hovězího masa (32 lotů) 12 krejarů, v květnu 13 krejarů atd. V některém měsíci zvýšena cena 1 libry hovězího až na 14 krejarů; vůbec stanovena cena dle příhonu nebo dle situace dobytčího tluhu. Roku 1857 byla cena masa skoro beze změny, 13 krejarů stříbra za libru, a klesla teprve koncem roku na 12 krejarů. Magistrát porážel časně sám voly nebo krávy a vysekal maso na zkoušku, aby seznal, za jakou nejnižší cenu řezníci maso prodávati mohou, aby přece pracovali se slušným ziskem. Při stanovení ceny nečinil žádného rozdílu, z které části si maso běře. Tu pak stávalo se, že hospodně nebo kuchařky samy nabízely o krejar nebo dva krejary více za libru, aby dostaly maso lepší, a někdy žádati takového příplatku řezník. Avšak přeplatky byly zakázány a řezník neměl jich přijímati, ani když mu dobrovolně byly nabízeny. Žádal-li nebo přijal-li řezník více, než sazbu bylo stanoveno, měl kupující právo, v úředním smyslu i povinnost, aby věc tržnímu úřadu oznámil. Každý se snadno domyslí, že za takových okolností tržní úřad stále byl zaměstnán žalobami a spory o překročování masné sazby, k nimž nezřídká dávala popud také konkurenční řevnivost. Řezníci i obecnístvo žádali již roku

1855, aby magistrát pražský stanovil tři ceny, 14, 13 a 12 krejarů za libru dle části, z které se maso běře, ale na takovouto novotu se hygienický aparát městský nebyl s to vyšší. Zmínka o sazbě na maso zaváděná podnět, aby zdraveno bylo několik slov ještě o řeznictví té doby. Maso smělo se v letech padesátých vysekávati a prodávati jenom v masných krámcích novoměstských, stroměstských a malostranských, na předměstích provozovali řezníci svou živnost po venkovsku, to jest každý pro sebe ve svém domě nebo sídle, leč i tu bylo později předepsáno zřízení společných masných krámců. Počet řezníků v Praze byl pevně stanoven v ten způsob, že bylo na Novém Městě povoleno a zřízeno 32 krámců, na Starém Městě také 32 a na Malém Stráně 16, avšak stávalo se, že ten neb onen řezník ještě

bylo 65. Pivovarů na Starém Městě 19, na Novém Městě také 19, na Malé Straně 5, tedy celkem 43. Hostinců bylo 404, kaváren 57 a vináren 35 (některé hostince byly již tehda zátoveň kavárnami). Cukráren bylo 38 a dvě továrny na cukrové zboží. Doktorů medicíny bylo v Praze 220 a vedle nich 24 zkoušených ranbojů a porodníků. Lékáren 15. Advokátů 61 a notářů 8. Knihkupectví (s c. k. hlavním knihokladem) 12, obchody s uměleckými výrobky a hudebninami 3, antikvariátů 8, půjčovny knih 3. Knihobíhání bylo 12, vedle nich pak 12 ocelo a kamenitiskáren. Noviny takzvané politické vycházely 4 (z nichž jedny české, totiž úřední Pražské noviny) a jeden lístek lokální. Malířů historických a portretistů bylo 42, krajinářů, pro architekturu a ornamentiku 13, malířů na porculanu 7. Malířů pokojů 67. Krejčovských mistrů pro mušské 475 a vedle nich 60 de-

1855, aby magistrát pražský stanovil tři ceny, 14, 13 a 12 krejarů za libru dle části, z které se maso běře, ale na takovouto novotu se hygienický aparát městský nebyl s to vyšší. Zmínka o sazbě na maso zaváděná podnět, aby zdraveno bylo několik slov ještě o řeznictví té doby. Maso smělo se v letech padesátých vysekávati a prodávati jenom v masných krámcích novoměstských, stroměstských a malostranských, na předměstích provozovali řezníci svou živnost po venkovsku, to jest každý pro sebe ve svém domě nebo sídle, leč i tu bylo později předepsáno zřízení společných masných krámců. Počet řezníků v Praze byl pevně stanoven v ten způsob, že bylo na Novém Městě povoleno a zřízeno 32 krámců, na Starém Městě také 32 a na Malém Stráně 16, avšak stávalo se, že ten neb onen řezník ještě

bylo 65. Pivovarů na Starém Městě 19, na Novém Městě také 19, na Malé Straně 5, tedy celkem 43. Hostinců bylo 404, kaváren 57 a vináren 35 (některé hostince byly již tehda zátoveň kavárnami). Cukráren bylo 38 a dvě továrny na cukrové zboží. Doktorů medicíny bylo v Praze 220 a vedle nich 24 zkoušených ranbojů a porodníků. Lékáren 15. Advokátů 61 a notářů 8. Knihkupectví (s c. k. hlavním knihokladem) 12, obchody s uměleckými výrobky a hudebninami 3, antikvariátů 8, půjčovny knih 3. Knihobíhání bylo 12, vedle nich pak 12 ocelo a kamenitiskáren. Noviny takzvané politické vycházely 4 (z nichž jedny české, totiž úřední Pražské noviny) a jeden lístek lokální. Malířů historických a portretistů bylo 42, krajinářů, pro architekturu a ornamentiku 13, malířů na porculanu 7. Malířů pokojů 67. Krejčovských mistrů pro mušské 475 a vedle nich 60 de-

1855, aby magistrát pražský stanovil tři ceny, 14, 13 a 12 krejarů za libru dle části, z které se maso běře, ale na takovouto novotu se hygienický aparát městský nebyl s to vyšší. Zmínka o sazbě na maso zaváděná podnět, aby zdraveno bylo několik slov ještě o řeznictví té doby. Maso smělo se v letech padesátých vysekávati a prodávati jenom v masných krámcích novoměstských, stroměstských a malostranských, na předměstích provozovali řezníci svou živnost po venkovsku, to jest každý pro sebe ve svém domě nebo sídle, leč i tu bylo později předepsáno zřízení společných masných krámců. Počet řezníků v Praze byl pevně stanoven v ten způsob, že bylo na Novém Městě povoleno a zřízeno 32 krámců, na Starém Městě také 32 a na Malém Stráně 16, avšak stávalo se, že ten neb onen řezník ještě

bylo 65. Pivovarů na Starém Městě 19, na Novém Městě také 19, na Malé Straně 5, tedy celkem 43. Hostinců bylo 404, kaváren 57 a vináren 35 (některé hostince byly již tehda zátoveň kavárnami). Cukráren bylo 38 a dvě továrny na cukrové zboží. Doktorů medicíny bylo v Praze 220 a vedle nich 24 zkoušených ranbojů a porodníků. Lékáren 15. Advokátů 61 a notářů 8. Knihkupectví (s c. k. hlavním knihokladem) 12, obchody s uměleckými výrobky a hudebninami 3, antikvariátů 8, půjčovny knih 3. Knihobíhání bylo 12, vedle nich pak 12 ocelo a kamenitiskáren. Noviny takzvané politické vycházely 4 (z nichž jedny české, totiž úřední Pražské noviny) a jeden lístek lokální. Malířů historických a portretistů bylo 42, krajinářů, pro architekturu a ornamentiku 13, malířů na porculanu 7. Malířů pokojů 67. Krejčovských mistrů pro mušské 475 a vedle nich 60 de-

1855, aby magistrát pražský stanovil tři ceny, 14, 13 a 12 krejarů za libru dle části, z které se maso běře, ale na takovouto novotu se hygienický aparát městský nebyl s to vyšší. Zmínka o sazbě na maso zaváděná podnět, aby zdraveno bylo několik slov ještě o řeznictví té doby. Maso smělo se v letech padesátých vysekávati a prodávati jenom v masných krámcích novoměstských, stroměstských a malostranských, na předměstích provozovali řezníci svou živnost po venkovsku, to jest každý pro sebe ve svém domě nebo sídle, leč i tu bylo později předepsáno zřízení společných masných krámců. Počet řezníků v Praze byl pevně stanoven v ten způsob, že bylo na Novém Městě povoleno a zřízeno 32 krámců, na Starém Městě také 32 a na Malém Stráně 16, avšak stávalo se, že ten neb onen řezník ještě

bylo 65. Pivovarů na Starém Městě 19, na Novém Městě také 19, na Malé Straně 5, tedy celkem 43. Hostinců bylo 404, kaváren 57 a vináren 35 (některé hostince byly již tehda zátoveň kavárnami). Cukráren bylo 38 a dvě továrny na cukrové zboží. Doktorů medicíny bylo v Praze 220 a vedle nich 24 zkoušených ranbojů a porodníků. Lékáren 15. Advokátů 61 a notářů 8. Knihkupectví (s c. k. hlavním knihokladem) 12, obchody s uměleckými výrobky a hudebninami 3, antikvariátů 8, půjčovny knih 3. Knihobíhání bylo 12, vedle nich pak 12 ocelo a kamenitiskáren. Noviny takzvané politické vycházely 4 (z nichž jedny české, totiž úřední Pražské noviny) a jeden lístek lokální. Malířů historických a portretistů bylo 42, krajinářů, pro architekturu a ornamentiku 13, malířů na porculanu 7. Malířů pokojů 67. Krejčovských mistrů pro mušské 475 a vedle nich 60 de-

1855, aby magistrát pražský stanovil tři ceny, 14, 13 a 12 krejarů za libru dle části, z které se maso běře, ale na takovouto novotu se hygienický aparát městský nebyl s to vyšší. Zmínka o sazbě na maso zaváděná podnět, aby zdraveno bylo několik slov ještě o řeznictví té doby. Maso smělo se v letech padesátých vysekávati a prodávati jenom v masných krámcích novoměstských, stroměstských a malostranských, na předměstích provozovali řezníci svou živnost po venkovsku, to jest každý pro sebe ve svém domě nebo sídle, leč i tu bylo později předepsáno zřízení společných masných krámců. Počet řezníků v Praze byl pevně stanoven v ten způsob, že bylo na Novém Městě povoleno a zřízeno 32 krámců, na Starém Městě také 32 a na Malém Stráně 16, avšak stávalo se, že ten neb onen řezník ještě

bylo 65. Pivovarů na Starém Městě 19, na Novém Městě také 19, na Malé Straně 5, tedy celkem 43. Hostinců bylo 404, kaváren 57 a vináren 35 (některé hostince byly již tehda zátoveň kavárnami). Cukráren bylo 38 a dvě továrny na cukrové zboží. Doktorů medicíny bylo v Praze 220 a vedle nich 24 zkoušených ranbojů a porodníků. Lékáren 15. Advokátů 61 a notářů 8. Knihkupectví (s c. k. hlavním knihokladem) 12, obchody s uměleckými výrobky a hudebninami 3, antikvariátů 8, půjčovny knih 3. Knihobíhání bylo 12, vedle nich pak 12 ocelo a kamenitiskáren. Noviny takzvané politické vycházely 4 (z nichž jedny české, totiž úřední Pražské noviny) a jeden lístek lokální. Malířů historických a portretistů bylo 42, krajinářů, pro architekturu a ornamentiku 13, malířů na porculanu 7. Malířů pokojů 67. Krejčovských mistrů pro mušské 475 a vedle nich 60 de-

1855, aby magistrát pražský stanovil tři ceny, 14, 13 a 12 krejarů za libru dle části, z které se maso běře, ale na takovouto novotu se hygienický aparát městský nebyl s to vyšší. Zmínka o sazbě na maso zaváděná podnět, aby zdraveno bylo několik slov ještě o řeznictví té doby. Maso smělo se v letech padesátých vysekávati a prodávati jenom v masných krámcích novoměstských, stroměstských a malostranských, na předměstích provozovali řezníci svou živnost po venkovsku, to jest každý pro sebe ve svém domě nebo sídle, leč i tu bylo později předepsáno zřízení společných masných krámců. Počet řezníků v Praze byl pevně stanoven v ten způsob, že bylo na Novém Městě povoleno a zřízeno 32 krámců, na Starém Městě také 32 a na Malém Stráně 16, avšak stávalo se, že ten neb onen řezník ještě

bylo 65. Pivovarů na Starém Městě 19, na Novém Městě také 19, na Malé Straně 5, tedy celkem 43. Hostinců bylo 404, kaváren 57 a vináren 35 (některé hostince byly již tehda zátoveň kavárnami). Cukráren bylo 38 a dvě továrny na cukrové zboží. Doktorů medicíny bylo v Praze 220 a vedle nich 24 zkoušených ranbojů a porodníků. Lékáren 15. Advokátů 61 a notářů 8. Knihkupectví (s c. k. hlavním knihokladem) 12, obchody s uměleckými výrobky a hudebninami 3, antikvariátů 8, půjčovny knih 3. Knihobíhání bylo 12, vedle nich pak 12 ocelo a kamenitiskáren. Noviny takzvané politické vycházely 4 (z nichž jedny české, totiž úřední Pražské noviny) a jeden lístek lokální. Malířů historických a portretistů bylo 42, krajinářů, pro architekturu a ornamentiku 13, malířů na porculanu 7. Malířů pokojů 67. Krejčovských mistrů pro mušské 475 a vedle nich 60 de-

1855, aby magistrát pražský stanovil tři ceny, 14, 13 a 12 krejarů za libru dle části, z které se maso běře, ale na takovouto novotu se hygienický aparát městský nebyl s to vyšší. Zmínka o sazbě na maso zaváděná podnět, aby zdraveno bylo několik slov ještě o řeznictví té doby. Maso smělo se v letech padesátých vysekávati a prodávati jenom v masných krámcích novoměstských, stroměstských a malostranských, na předměstích provozovali řezníci svou živnost po venkovsku, to jest každý pro sebe ve svém domě nebo sídle, leč i tu bylo později předepsáno zřízení společných masných krámců. Počet řezníků v Praze byl pevně stanoven v ten způsob, že bylo na Novém Městě povoleno a zřízeno 32 krámců, na Starém Městě také 32 a na Malém Stráně 16, avšak stávalo se, že ten neb onen řezník ještě

bylo 65. Pivovarů na Starém Městě 19, na Novém Městě také 19, na Malé Straně 5, tedy celkem 43. Hostinců bylo 404, kaváren 57 a vináren 35 (některé hostince byly již tehda zátoveň kavárnami). Cukráren bylo 38 a dvě továrny na cukrové zboží. Doktorů medicíny bylo v Praze 220 a vedle nich 24 zkoušených ranbojů a porodníků. Lékáren 15. Advokátů 61 a notářů 8. Knihkupectví (s c. k. hlavním knihokladem) 12, obchody s uměleckými výrobky a hudebninami 3, antikvariátů 8, půjčovny knih 3. Knihobíhání bylo 12, vedle nich pak 12 ocelo a kamenitiskáren. Noviny takzvané politické vycházely 4 (z nichž jedny české, totiž úřední Pražské noviny) a jeden lístek lokální. Malířů historických a portretistů bylo 42, krajinářů, pro architekturu a ornamentiku 13, malířů na porculanu 7. Malířů pokojů 67. Krejčovských mistrů pro mušské 475 a vedle nich 60 de-

1855, aby magistrát pražský stanovil tři ceny, 14, 13 a 12 krejarů za libru dle části, z které se maso běře, ale na takovouto novotu se hygienický aparát městský nebyl s to vyšší. Zmínka o sazbě na maso zaváděná podnět, aby zdraveno bylo několik slov ještě o řeznictví té doby. Maso smělo se v letech padesátých vysekávati a prodávati jenom v masných krámcích novoměstských, stroměstských a malostranských, na předměstích provozovali řezníci svou živnost po venkovsku, to jest každý pro sebe ve svém domě nebo sídle, leč i tu bylo později předepsáno zřízení společných masných krámců. Počet řezníků v Praze byl pevně stanoven v ten způsob, že bylo na Novém Městě povoleno a zřízeno 32 krámců, na Starém Městě také 32 a na Malém Stráně 16, avšak stávalo se, že ten neb onen řezník ještě

bylo 65. Pivovarů na Starém Městě 19, na Novém Městě také 19, na Malé Straně 5, tedy celkem 43. Hostinců bylo 404, kaváren 57 a vináren 35 (některé hostince byly již tehda zátoveň kavárnami). Cukráren bylo 38 a dvě továrny na cukrové zboží. Doktorů medicíny bylo v Praze 220 a vedle nich 24 zkoušených ranbojů a porodníků. Lékáren 15. Advokátů 61 a notářů 8. Knihkupectví (s c. k. hlavním knihokladem) 12, obchody s uměleckými výrobky a hudebninami 3, antikvariátů 8, půjčovny knih 3. Knihobíhání bylo 12, vedle nich pak 12 ocelo a kamenitiskáren. Noviny takzvané politické vycházely 4 (z nichž jedny české, totiž úřední Pražské noviny) a jeden lístek lokální. Malířů historických a portretistů bylo 42, krajinářů, pro architekturu a ornamentiku 13, malířů na porculanu 7. Malířů pokojů 67. Krejčovských mistrů pro mušské 475 a vedle nich 60 de-

1855, aby magistrát pražský stanovil tři ceny, 14, 13 a 12 krejarů za libru dle části, z které se maso běře, ale na takovouto novotu se hygienický aparát městský nebyl s to vyšší. Zmínka o sazbě na maso zaváděná podnět, aby zdraveno bylo několik slov ještě o řeznictví té doby. Maso smělo se v letech padesátých vysekávati a prodávati jenom v masných krámcích novoměstských, stroměstských a malostranských, na předměstích provozovali řezníci svou živnost po venkovsku, to jest každý pro sebe ve svém domě nebo sídle, leč i tu bylo později předepsáno zřízení společných masných krámců. Počet řezníků v Praze byl pevně stanoven v ten způsob, že bylo na Novém Městě povoleno a zřízeno 32 krámců, na Starém Městě také 32 a na Malém Stráně 16, avšak stávalo se, že ten neb onen řezník ještě

bylo 65. Pivovarů na Starém Městě 19, na Novém Městě také 19, na Malé Straně 5, tedy celkem 43. Hostinců bylo 404, kaváren 57 a vináren 35 (některé hostince byly již tehda zátoveň kavárnami). Cukráren bylo 38 a dvě továrny na cukrové zboží. Doktorů medicíny bylo v Praze 220 a vedle nich 24 zkoušených ranbojů a porodníků. Lékáren 15. Advokátů 61 a notářů 8. Knihkupectví (s c. k. hlavním knihokladem) 12, obchody s uměleckými výrobky a hudebninami 3, antikvariátů 8, půjčovny knih 3. Knihobíhání bylo 12, vedle nich pak 12 ocelo a kamenitiskáren. Noviny takzvané politické vycházely 4 (z nichž jedny české, totiž úřední Pražské noviny) a jeden lístek lokální. Malířů historických a portretistů bylo 42, krajinářů, pro architekturu a ornamentiku 13, malířů na porculanu 7. Malířů pokojů 67. Krejčovských mistrů pro mušské 475 a vedle nich 60 de-

1855, aby magistrát pražský stanovil tři ceny, 14, 13 a 12 krejarů za libru dle části, z které se maso běře, ale na takovouto novotu se hygienický aparát městský nebyl s to vyšší. Zmínka o sazbě na maso zaváděná podnět, aby zdraveno bylo několik slov ještě o řeznictví té doby. Maso smělo se v letech padesátých vysekávati a prodávati jenom v masných krámcích novoměstských, stroměstských a malostranských, na předměstích provozovali řezníci svou živnost po venkovsku, to jest každý pro sebe ve svém domě nebo sídle, leč i tu bylo později předepsáno zřízení společných masných krámců. Počet řezníků v Praze byl pevně stanoven v ten způsob, že bylo na Novém Městě povoleno a zřízeno 32 krámců, na Starém Městě také 32 a na Malém Stráně 16, avšak stávalo se, že ten neb onen řezník ještě

bylo 65. Pivovarů na Starém Městě 19, na Novém Městě také 19, na Malé Straně 5, tedy celkem 43. Hostinců bylo 404, kaváren 57 a vináren 35 (některé hostince byly již tehda zátoveň kavárnami). Cukráren bylo 38 a dvě továrny na cukrové zboží. Doktorů medicíny bylo v Praze 220 a vedle nich 24 zkoušených ranbojů a porodníků. Lékáren 15. Advokátů 61 a notářů 8. Knihkupectví (s c. k. hlavním knihokladem) 12, obchody s uměleckými výrobky a hudebninami 3, antikvariátů 8, půjčovny knih 3. Knihobíhání bylo 12, vedle nich pak 12 ocelo a kamenitiskáren. Noviny takzvané politické vycházely 4 (z nichž jedny české, totiž úřední Pražské noviny) a jeden lístek lokální. Malířů historických a portretistů bylo 42, krajinářů, pro architekturu a ornamentiku 13, malířů na porculanu 7. Malířů pokojů 67. Krejčovských mistrů pro mušské 475 a vedle nich 60 de-

1855, aby magistrát pražský stanovil tři ceny, 14, 13 a 12 krejarů za libru dle části, z které se maso běře, ale na takovouto novotu se hygienický aparát městský nebyl s to vyšší. Zmínka o sazbě na maso zaváděná podnět, aby zdraveno bylo několik slov ještě o řeznictví té doby. Maso smělo se v letech padesátých vysekávati a prodávati jenom v masných krámcích novoměstských, stroměstských a malostranských, na předměstích provozovali řezníci svou živnost po venkovsku, to jest každý pro sebe ve svém domě nebo sídle, leč i tu bylo později předepsáno zřízení společných masných krámců. Počet řezníků v Praze byl pevně stanoven v ten způsob, že bylo na Novém Městě povoleno a zřízeno 32 krámců, na Starém Městě také 32 a na Malém Stráně 16, avšak stávalo se, že ten neb onen řezník ještě

bylo 65. Pivovarů na Starém Městě 19, na Novém Městě také 19, na Malé Straně 5, tedy celkem 43. Hostinců bylo 404, kaváren 57 a vináren 35 (některé hostince byly již tehda zátoveň kavárnami). Cukráren bylo 38 a dvě továrny na cukrové zboží. Doktorů medicíny bylo v Praze 220 a vedle nich 24 zkoušených ranbojů a porodníků. Lékáren 15. Advokátů 61 a notářů 8. Knihkupectví (s c. k. hlavním knihokladem) 12, obchody s uměleckými výrobky a hudebninami 3, antikvariátů 8, půjčovny knih 3. Knihobíhání bylo 12, vedle nich pak 12 ocelo a kamenitiskáren. Noviny takzvané politické vycházely 4 (z nichž jedny české, totiž úřední Pražské noviny) a jeden lístek lokální. Malířů historických a portretistů bylo 42, krajinářů, pro architekturu a ornamentiku 13, malířů na porculanu 7. Malířů pokojů 67. Krejčovských mistrů pro mušské 475 a vedle nich 60 de-

1855, aby magistrát pražský stanovil tři ceny, 14, 13 a 12 krejarů za libru dle části, z které se maso běře, ale na takovouto novotu se hygienický aparát městský nebyl s to vyšší. Zmínka o sazbě na maso zaváděná podnět, aby zdraveno bylo několik slov ještě o řeznictví té doby. Maso smělo se v letech padesátých vysekávati a prodávati jenom v masných krámcích novoměstských, stroměstských a malostranských, na předměstích provozovali řezníci svou živnost po venkovsku, to jest každý pro sebe ve svém domě nebo sídle, leč i tu bylo později předepsáno zřízení společných masných krámců. Počet řezníků v Praze byl pevně stanoven v ten způsob, že bylo na Novém Městě povoleno a zřízeno 32 krámců, na Starém Městě také 32 a na Malém Stráně 16, avšak stávalo se, že ten neb onen řezník ještě

bylo 65. Pivovarů na Starém Městě 19, na Novém Městě také 19, na Malé Straně 5, tedy celkem 43. Hostinců bylo 404, kaváren 57 a vináren 35 (některé hostince byly již tehda zátoveň kavárnami). Cukráren bylo 38 a dvě továrny na cukrové zboží. Doktorů medicíny bylo v Praze 220 a vedle nich 24 zkoušených ranbojů a porodníků. Lékáren 15. Advokátů 61 a notářů 8. Knihkupectví (s c. k. hlavním knihokladem) 12, obchody s uměleckými výrobky a hudebninami 3, antikvariátů 8, půjčovny knih 3. Knihobíhání bylo 12, vedle nich pak 12 ocelo a kamenitiskáren. Noviny takzvané politické vycházely 4 (z nichž jedny české, totiž úřední Pražské noviny) a jeden lístek lokální. Malířů historických a portretistů bylo 42, krajinářů, pro architekturu a ornamentiku 13, malířů na porculanu 7. Malířů pokojů 67. Krejčovských mistrů pro mušské 475 a vedle nich 60 de-

1855, aby magistrát pražský stanovil tři ceny, 14, 13 a 12 krejarů za libru dle části, z které se maso běře, ale na takovouto novotu se hygienický aparát městský nebyl s to vyšší. Zmínka o sazbě na maso zaváděná podnět, aby zdraveno bylo několik slov ještě o řeznictví té doby. Maso smělo se v letech padesátých vysekávati a prodávati jenom v masných krámcích novoměstských, stroměstských a malostranských, na předměstích provozovali řezníci svou živnost po venkovsku, to jest každý pro sebe ve svém domě nebo sídle, leč i tu bylo později předepsáno zřízení společných masných krámců. Počet řezníků v Praze byl pevně stanoven v ten způsob, že bylo na Novém Městě povoleno a zřízeno 32 krámců, na Starém Městě také 32 a na Malém Stráně 16, avšak stávalo se, že ten neb onen řezník ještě

bylo 65. Pivovarů na Starém Městě 19, na Novém Městě také 19, na Malé Straně 5, tedy celkem 43. Hostinců bylo 404, kaváren 57 a vináren 35 (některé hostince byly již tehda zátoveň kavárnami). Cukráren bylo 38 a dvě továrny na cukrové zboží. Doktorů medicíny bylo v Praze 220 a vedle nich 24 zkoušených ranbojů a porodníků. Lékáren 15. Advokátů 61 a notářů 8. Knihkupectví (s c. k. hlavním knihokladem) 12, obchody s um

Alter Titel, neues Amt, dieselbe Aufgabe

Josef Moravcik hatte am Freitag gleich drei Gründe zum Feiern: Am 19. März fallen sein Geburtstag und Namenstag zusammen. In diesem Jahr Übernahme der letzte Außenminister der alten CSFR an diesem Tag auch noch die Leitung des Auswärtigen Amtes der neuen Republik Slowakei. Die Freude des 48jährigen,

der politisch dem slowakischen Regierungschef Vladimir Meciar nahesteht, dürfte sich jedoch in Grenzen halten. Innenpolitisch bläst seinen Parteifreunden von der „Bewegung für eine Demokratische Slowakei“ (HZDS) der Wind ins Gesicht, im Verhältnis zu den tschechischen Nachbarn drohen ernsthafte Konflikte.

Bevor Moravcik im Juli vergangenen Jahres als Außenminister der föderativen CSFR nach Prag ging, hatte der Jurist, der fließend Englisch und Deutsch spricht, Auslandserfahrung lediglich als Wissenschaftler sammeln können.

Geboren im mittelslowakischen Städtchen Ocela bei Banska Bystrica studierte Moravcik Rechtswissenschaften an der Karlsuniversität in Prag und an der Comenius-Universität in Bratislava (Preßburg). Später war er dort als Dozent im Fachbereich Wirtschaftsrecht tätig, wo er 1990 zum Dekan gewählt wurde.

Im selben Jahr rückte Moravcik ins slowakische Republik-Parlament nach. Als sich die Dachorganisation der Regimegegner in der Slowakei — die „Öffentlichkeit gegen Gewalt“ VPN — 1991 spaltete, entschied sich der Doktor der Jurisprudenz für die Mehrheitsgruppierung HZDS, wo er seit April 1992 dem Vorstand angehört. Im Juni 1992 wurde er ins tschechoslowakische Föderalparlament und dann zum Außenminister gewählt.

Im Übergangskabinetts während der

Spaltungsphase der CSFR trug der Neuling im diplomatischen Geschäft mit seinem sachlichen Auftreten und seiner gemäßigten Sprache dazu bei, dem Ausland die Ängste vor einem unfriedlichen Ende der Föderation zu nehmen. Nach der Teilung verschwand Moravcik als Berater von Slowaken-Premier und HZDS-Chef Meciar zunächst aus dem Rampenlicht.

Die Slowakei ist zu sehr auf eine wohlwollende Behandlung der westeuropäischen Staaten und deren Wirtschaftshilfe angewiesen, als daß sich die Richtlinien der slowakischen Außenpolitik mit Moravciks Amtsübernahme grundlegend ändern könnten. Schon vor Monaten hat der neue Außenminister unterstrichen, daß die Zukunft der Slowakei in der europäischen Integration liegt. Auch den Geistesblitz von Premier Meciar, den deutsch-tschechoslowakischen Freundschaftsvertrag nach der Selbstständigkeit der Slowakei neu zu verhandeln, wies er zurück. Der Vertrag sei eine brauchbare Basis für die weitere Zusammenarbeit zwischen Bratislava und Bonn, war Moravcik noch im November 1992 überzeugt.

Daß sich Moravcik in ähnliche Konflikte mit Meciar einlassen könnte wie sein am Freitag vom slowakischen Präsidenten Michal Kovac abberufe-

ner Parteikollege Milan Knazko, ist angesichts der Nähe beider Politiker unwahrscheinlich. Einigkeit zwischen Premier und Außenminister wird auch nötig sein. Nachdem im Erbstreit der beiden CSFR-Nachfolgerepubliken um die Verteilung des Föderaleigentums bereits von drohendem Handelskrieg und einem Ende der Zollunion von Tschechen und Slowaken die Rede ist, wird Moravcik in nächster Zeit sein Augenmerk vor allem auf die Schadensbegrenzung im Konflikt mit den früheren Bundes-Genossen in Prag richten müssen.

„Eine sinkende Glaubwürdigkeit der Slowakischen Republik ist schlecht für die Slowakei, aber es ist auch nicht im tschechischen Interesse, daß in der Welt ein negatives Bild der Slowakei entsteht. Wir müssen alles dafür tun, daß im Fall der Teilung hier zwei Republiken freundschaftlich nebeneinander leben, zwischen denen enge Verbindungen bestehen“, hatte Moravcik schon bei seinem Amtsantritt als CSFR-Außenminister der Prager Tageszeitung *Lidove noviny* gesagt. Ob damals Chef des CSFR-Außenamtes im Czernin-Palast auf der Prager Burg, oder heute slowakischer Außenminister in Bratislava: So einschneidend hat sich Moravciks Aufgabe nicht geändert.

Lubrikační gel nym jen 149,-

Nepostradatelný pomocník při sexuálním styku nebo použití pomůček. Klouzavý gel, který umocňuje vzrušení a zpříjemňuje tření. Kód 0188

Tschechische Republik

Tourismus wie gehabt

Die Tschechische Republik ist nach Angaben des tschechischen Wirtschaftsministeriums weiterhin ein beliebter Reiseziel als die Slowakische Republik. Was den touristischen Erfolg angeht, habe sich die Aufteilung der alten CSFR in zwei neue Republiken jedenfalls nicht zum Nachteil der Tschechen ausgewirkt, zitierte deren Nachrichtenagentur CTK jetzt den Abteilungsleiter für Tourismus im Wirtschaftsministerium, Jiri Cech. Schon 1992 hätten rund 80 Prozent der CSFR-Besucher sich für Orte in der Tschechischen Republik entschieden. Dieser Trend halte auch nach der Teilung vom 1. Januar weiter an.

Probleme hätten die Reisebüros offenbar noch mit der neuen Namensbezeichnung, sagte der Abteilungsleiter. Vielen sei „Tschechische Republik“ zu umständlich. Während die Österreicher gern von „Tschechien“ redeten, sei bei vielen Deutschen das von Hitler und den Nazis ab 1933 verwendete Wort „Tschechei“ noch im Umlauf.

chápe, proč například studovaný právník pracuje na železnici či v ocelárně.

Grenze bei Schirnding gesperrt

SCHIRNDING, 19. März (AP). Wegen Bauarbeiten wird der deutsch-tschechische Grenzübergang Schirnding von Montag an drei Monate lang für Personenwagen gesperrt. Wie der Autofahrerclub ADAC am Freitag mitteilte, muß der gesamte Autoverkehr bis zum 30. Juni auf die benachbarten Grenzstationen Waldsassen oder Selb ausweichen. Nur zu Ostern, Himmelfahrt und Pfingsten wird die Sperre aufgehoben, da die Bauarbeiten an den Feiertagen ruhen.

Lastwagen und Busse dürfen den Übergang Schirnding generell weiter passieren, müssen aber an der Baustelle mit Behinderungen rechnen.

Zoll auf Tankinhalt

Auto-Touristen werden neuerdings bei der Ausreise aus Rumänien zur Kasse gebeten: Der Tankinhalt muß verzollt werden, egal ob im Land getankt wurde oder nicht. „Da der Liter Superbenzin derzeit umgerechnet 45 Pfennig kostet“, so ein Sprecher des rumänischen Touristenamtes in Frankfurt am Main, „ist die Zollgebühr von 200 Prozent jedem Reisenden zuzumuten.“

SEX SUGAR

Afrodisiakum v podobě cukru pro nenápadné použití. Kód 32913

jen 199,-

Anonym šel krást

„Do budovy školy jsem umístil bombu,“ oznámil v noci anonym policijnmu oddělení v Přešticih (PJ). Při prohlídce objektu si policisté ověřili, že informace nebyla pravdivá. Tim ovšem jejich noční anabáze neskončila. O několik minut později zadrželi 23letého mladíka z Horšic. Právě se vracel z lupu v zemědělském družstvu. Ukázalo se, že právě on byl pachatelem anonymního telefonátu. Myslel si, že tak upoutá pozornost policie k budově školy a bude mít na dvou nekalou činnost klid.

Britové to nechápu

Ceského spisovatele Bohumila Hrabala představila britská televizní společnost BBC stříhovým pořadem, který byl natočen pro francouzskou televizi. Režisér Patrick Czalas ho sestavil z výpovědi spisovatele, názoru režiséra Jiřího Menzela, prezidenta ČR

Václava Havla a dalších osobností. Doplňují ho ukázky z filmů Ostré sledované vlaky, Postřiziny a Sklívání na nit. Divák neznalý poměrů u nás však těžko

Stimmungsmacher ein Glas Whisky.

Gelegenheitsschlucker sprechen schlicht von Whisky, bestenfalls unterscheiden sie zwischen seiner Herkunft aus Schottland, Irland, den USA oder Deutschland. Kenner nehmen beim schottischen Whisky die Etiketten unter die Lupe. Sie wollen wissen, ob es sich um ein reinrassiges oder ein gemischtes Produkt handelt. Ein Wort verrät die volle Wahrheit: Steht „Malt“ drauf, ist es ein ungemischter Whisky aus einer einzigen Brennerei.

Die 100 existierenden Maltdestillieren in Schottland haben ihren Stellenwert wie große Weingüter in Bordeaux. Die vier Hauptgebiete sind die

Lowlands, Highlands, Campbeltown und Islay. An den dortigen Flüssen sind Dutzende von Brennereien beheimatet. Jede Destillerie ist ein unerschöpfliches Gesprächsthema. Denn nicht nur die Whiskys jeder Gegend haben einen anderen Charakter. Jede Destillerie brennt einen im Geschmack abweichenden Malt, selbst wenn zwei Nachbarn sind und das gleiche Wasser und Malz zu Whisky verwandeln.

Malt wird ausschließlich aus dem gleichen Getreide hergestellt wie das meiste Bier: aus Gerste. Zuerst wird die Gerste angefeuchtet, damit sie zu keimen anfängt. Dann werden die angekeimten Getreidekörner über Torffeuer getrocknet. Das bringt den typischen Rauchge-

schmack. Inzwischen heißt das Ergebnis Malt, und die einstige Stärke im Korn hat sich in Zucker verwandelt. Geschrotet und mit warmem Wasser und Hefe vermischt, fängt die unansehnliche Brühe bald an zu blubbern und zu gären: Der Zucker wird zu Alkohol.

Besonders wichtig ist die kunstvolle Destillation in großen kupfernen Brennblasen. Beim erstenmal fließt ein 25%iges Rohdestillat heraus, das noch ein- oder zweimal destilliert wird. Was dabei aus der Brennblase plätschert, ist zunächst der Vorlauf. Aber den will niemand; er ist mit Fuselstoffen reich gesegnet. Wie Luchse passen die Brennmeister auf, bis die beste Partie aus der Kühlschlange fließt. Nur

dieser Teil kommt in kleine Fässer und erhält jahrelang Zeit, zu einem anständigen Malt von Charakter zu reifen.

Malt Whisky ist also ein reines Gerstendestillat, das in der Brennerei gelagert und abgefüllt oder faßweise an spezielle Abfüller verkauft wird. Doch was ist Scotch Whisky? Malt war vielen zu streng, zu eigenwillig im Geschmack. Ein Massenerfolg wurde das nie, er war und ist ein Getränk für Kenner. 1833 kam Mister Coffey, ein Zollinspektor im Ruhestand, auf die Idee, billigen Whisky herzustellen und nicht nur aus Gerste. Er erfand einen säulenartigen Brennapparat, in dem preisgünstig und vierzigmal schneller gebrannt werden konnte als bisher. Als Getreide wurde Mais und anderes Getreide verwendet. Heute besteht dieser im schottischen Lowland gebrannte Grain Whisky fast nur noch aus Mais; pikanterweise kommt der aus den USA. Entscheidend für den Erfolg war es nun, den geschmack-„losen“ Grain Whisky mit dem geschmack-„vollen“ Malt zu vermählen: Geboren war der Scotch Whisky, wie er in aller Welt millionenfach als Ballantines, Johnnie Walker, Dimple, Chivas Regal oder wie er noch heißen mag, getrunken wird.

Češi měli jen zbytky

Pracovní úřady mají v posledních měsících plně ruce práce. Obracejí se na ně v zoufalství čeští zaměstnanci řady zahraničních firem, které si pletou Českou republiku s rezervací a Čechy s nevolníky.

V nedávno otevřeném pražském City Hotelu Moráň, který provozuje rakouská firma Cityrama, zaměstnanci neměli možnost se stravovat mimo hotel a museli jíst v suterénu u WC. „Vedení nám předkládalo zbytky od snídaně po hostech,“ řekla nám včera bývalá zaměstnankyně hotelu. „Ředitelka vydala striktní zákaz vaření pro české pracovníky, i když jsme byli ochotni si na obědy připlácet. Ještě před kolaudací objektu

Cizí firmy se u nás chovají jak v rezervaci

j jsme byli zcela protizákonně nuceni uklízet po malých a lakýrnících, a museli se písemně zříci proplacení přesčasů...“

Ústní výpovědi a pracovní smlouvy neobsahující základní náležitosti, to jsou ty mírnější prohřešky, které se dají, i když složitě, řešit. Jak nám sdělila pracovnice Pracovního úřadu Prahy 9 dr. Fialová, firmy argumentují tím, že pro ně není náš Zákoník práce závazný. „To samozřejmě není pravda. Nemáme ovšem žádné prostředky, kterými bychom tyto firmy donutily k jeho dodržování. Jedinou poslední instancí je soud. A ten se může táhnout donekonečna...“

Protože jsme chtěli znát i názor druhé strany, obrátili jsme se na právního zástupce firmy dr. Jonáše. Ten ale nebyl k zastizení.

● Zaclétský zámeček v okrese Trutnov koupil od města v těchto dnech za 20 milionů korun podnikatel z východních Čech. Ze zachovalého třípodlažního zámečku s nádvořím a hradbami chce nový vlastník, který odmítl prozradit svoje jméno, vybudovat luxusní hotel.

V poslední době jsme svědky toho, že v českých médiích začínají slovenští novináři, umělci a intelektuálové (ať už žijí v českých zemích nebo na Slovensku) mluvit česky. Například Zuzana Bubilková v České televizi, Milan Zítay a Ivan Hoffman na Svobodné Evropě, Fero Fenič, Egón Lánský... Nevím, musím přiznat, že bych byl přece jenom rádší, kdybych i u nich nadále slyšel jejich mateřštinu. Proč? Co mě k tomuto postoji vede?

Abychom si nepřestali rozumět

Myslím si, že my všichni tady, v České republice bychom neměli ztrácat styk se slovenštinou (a to je jedna z cest), protože jinak se nám už za dvacet let stane, že ji přestaneme rozumět. Nebo ji budeme rozumět méně, jak tomu bylo u generací, které ještě neměly rozhlas a televizi. Přijde tak o určité obohacení, o znalost a o podíl na jedné kultuře. Soudím, že Česká republika by měla, a snad i musí, navazovat na vše kladné, co bylo spojeno s Československem. Není to jen vlnka s kinem, ale i slovenština, kontakt se slovenskými intelektuály a demokraty, ať už socialistického, liberálního či konzervativního zaměření. Vzdýt mezi Slováky a na Slovensku vůbec, je hodné lidí toužících mít širší duševní nebo hmotné prostředí než jen Slovensko.

To, že v českých médiích začínají slovenští novináři a umělci mluvit česky, zůstane samozřejmě vždy jejich čistě osobním rozhodnutím.

BOLESLAV RACHA, Praha

Piráť flastr nedostal

„Počítače proměnily mého syna v robota,“ prohlásila před londýnským soudem matka Paula Bedwortha (19). Její syn byl usvědčen, že nelegálně vstupoval do databázi Bílého domu, Evropského společenství a londýnských Financial Times. Trestu však unikl. Soud totiž uznal, že byl počítač „patologicky posedlý“. Nejedl, nespál, trávil u svého miláčka téměř 24 hodin denně. Bedworth patří v Británii mezi špičkové počítačové piráty a nyní studuje uměloú inteligenci na univerzitě v Edinburhu.

INTIMNÍ ŠPERK vzrušení pro oba partnery

**Nastavitelná očka (klipsy)
Žádné propichování
Zvyšuje erotický prožitek**

Britové pijí Vratislavice

V síti britských supermarketů Tesco se právě v těchto dnech objevilo první české pivo. Je to dvanáctka z Pivovarů Vratislavice nad Nisou (LI). Etikety a korunky na láhve pocházejí z Belgie.

„Příprava výroby piva pro Velkou Británii trvala sedm měsíců,” řekl Blesku

ředitel pivovaru ing. Arnošt Koutek (34). „Museli jsme zajistit absolutní čistotu provozu, kterou kontroluje mezinárodní labora-

toř Johnson. Koupili jsme nové filtrační linky a stáče- cí monoblok německé firmy Kronos. Doslova každá láhev je pod dohledem.”

Pivo pro Brity má zaručenou devítiměsíční trvanlivost. Na domácí trh jde dvanáctka s trvanlivostí jen tříměsíční. Vyrábí se však v podstatě stejně. „Po Bri-

tánii se nyní chystáme do- být Norsko a Švédsko,” prozradil nám ing. Koutek. Jeho nejoblíbenějším nápojem je vratislavická desítka. Kromě vlastního pivovaru je největším ředitelov- ým koníčkem rychlá jízda autem. Měsíčně prý na po- kutách zaplatí dva tisíce korun.

■ Společný podnik na výrobu frézovacích nástrojů založily Závody přesného strojírenství Zlín a rakouská firma Kestag Präzisionswerkzeuge.

hl s krku zlatý řetěz a medailonek, z uší jí vyndal náušnice a z rukou stáhl dva prsteny. Umazal se při tom od krve. Ruce si ořel do hadru, který našel na misi. Stejným ku- sem látky očistil i ukořistěné šperky. Vražedný nástroj

udeřil nejméně sedmkrát do různých částí hlavy, čímž jí způsobil tříštinou zlo- meninu klenby a spodiny lebky, pohmož- dění mozku a krvaví výrony v omožni- cích, přičemž bezprostřední příčinou smrti bylo pomohždění a otok mozku.

se tedy, že si před zadržením alespoň ještě naposledy užil je. Štěrnů i osobní věci Marie N. obrátil z téhle vraždy se vzhůru nohama. Nakonec jí ještě str-

Chtěl si ještě užít
Byl dostatečně zku- šený, aby věděl, že z téhle vraždy se nevykroulí. Rozhodl

PRŮVĚ TO SPRÁVDU PIVO LÁH PIVA...

Konečně něco nového! SEXTRAVAGANZA III.

Další z oblíbené serie tříhodinových videokazet vybraných na vaše přání.

SEXTRAVAGANZA III GROUP SEX SPECIAL

Tři hodiny plné erotiky ve třech (a více). Od zvědavých manželských dvojic po divoké party bez zábrán. Detailně vám přiblíží situace a způsoby, ke kterým je jedna dvojice málo. Vášeň, která se řetězově přenáší a stupňuje se s počtem diváků. Harmonie lidských těl, která dosáhnou společně vyvrcholení.

Dobrodružství, o nichž většina lidí pouze tajně sní.

Dokonalá kvalita na značkovém materiálu. Délka nahrávky

3 hodiny za pouhých

Při koupi všech 3 dílů (9 hodin) 3 89 Kč
SEXTRAVAGANZA I + II + III další prémiová kazeta zdarma.

Kazety jsou zataveny v průhledné smrtelné folii.

■ Skoda Engineering Plzeň po- depřala předběžnou dohodu o zalo- žení společného podniku s američ- kou společností Brown Root. Půso- bit bude v těžbě ropy a plynu, ener- getice a ekologii.

do zadní části provozovny, do skladu vyčištěného šatstva. Onen „masivní kovo- vý předmět“ při tom neodložil, přestože mu musel hodně překážet. Před soudem opět nedokázal vysvětlit, proč si počínal právě takhle. Paní Marii nechal ležet na zemi poblíž chodbičky spojující sklad s další zadní místností. Už se chystal k odchodu. Pak si ale všiml, že se probírala z bezvědomí a pokoušela se vstát. Chopil se opět své improvizované zbraně a znovu se do ní pustil. Tentokrát opravdu důkladně. Soudní znaleci později konstatovali, že ji

najednou tolik, odbyl ji, že chce vyrazit někam do baru. Zároveň si čmítil vyzved- nout kalhoty, které si ve sběrně nechával vyčistit. Přece se s nimi nebude tahat po nočních podnicích. Měl se pro ně zastavit následující den. Peníze dostal a odporou- čel se.

Kafe s vrahem

Nazítří – byl to pátek – se Petr K. nejdřív rozjel na Kláštno. Měl tam prý u nějaké své známé splatný dluh. Tisícovku, pro kterou si jel, však nezískal, s dotyčnou ženou se nesešel. Těsně před šestou klepal na dveře sběrně osvobozené domácnosti v Ná- dražní ulici. Jeho mecenáška už měla zam- čeno, uklízela. Ve sběrně byla tou dobou sama.

Za posledním pátečním návštěvníkem zno- vu zamkla, odložila smeták a postavila na kávu. Pili ji v šatně pro personál. Požádala ho, aby ji v sobotu 26. ledna doprovodil do Českých Budějovic, kam měla namířeno za příbuznými. Odmítl s tím, že se už na sobo- tu domluvil s jinou ženou.

Jak později tvrdil před soudem, začala mu za to nadávat, vyčítat mu další známosti, prý se ho snažila i fyzicky napadnout. Tou dobou postával u velkých násypných kamen, která příjemně hrála na jeho basou poničené plotýnky. Chytil ji za rameno a odstrčil. Zavravorala, otočila se o sto osmdesát stupňů a narazila na stůl, který stál uprostřed místnosti. Něco sebral ze země, přikročil k ní a udeřil ji ze zadu do hlavy.

Sedmáct ran ve skladu

Ono „něco“ dokázal soud specifikovat

Žena po úderu podklesla v kolenu, zůsta- la viset na stole, přestala se hýbat. Popadl jí za obě ruce a její bezvládné tělo odnáhl

ještě jako masivní kovový předmět. Sám Petr K. nechtěl nebo snad nedokázal uvést bližší podrobnosti.

Utlučena mezi bundami

Žil s ní od roku 1978 do roku 1985. Žil s ní sporadicky: vždycky se k ní vracel, když ho právě pustili z výkonu trestu. Pak ji zavraždil. Velice brutálně.

Rodinný krb

Jestli si někdo představuje idylický vztah, musí si nejprve ujasnit praktický obsah pojmu relativita. V tomto případě se oprav- du jednalo o idylu, ovšem relativní, vzhle- dem k poměrům běžně panujícím v krimi- nále. Petr K. (1942) se k Marii N. (1922) nic- méně vracel rád. Naposledy roku 1984,

po skončení již osmnáctého trestu.

Šest stovek do civilu

Když si odkroutil svůj osmnáctý flastr, odnesl si Petr K. jako obvykle vkladní kníž- ku, na níž mu erár ukládal „přebytky“ financí za jeho vězeňské pracovní výkony. Na knížce bylo přesně 607 Kčs, tedy část- ka ani v roce 1984 nikterak osiňující. Potřeboval občas finanční výpomoc. Občas dost často.

Se svou bývalou družkou už ve společné domácnosti nežil. Navštěvoval ji ale v čís- tinně v Praze na Smíchově, kde pracovala. Chodil za ni většinou právě tehdy, když potřeboval peníze. Nijak se netajil tím, že jejich dřívější vztah považuje za uzavřenou záležitost. Paní Marie se přesto nedokázala ubránit žárlivosti, vyčítala mu styky s jiný- mi ženami – a platila. Tu stovku, tu dvě.

Předvečer mordu

Čtyřicetadvacátého ledna 1985 za ní přišel znovu. Tentokrát si řekl rovnou o pět sto- vek. Když se ho ptala, nač potřebuje

Konečně bude mít i celnice na česko-slovenské hranici ve Stráni (UH) elektricky ovládanou závoru. „V těchto místech by nám to měli začít instalovat,“ řekli nám včera chlapi ve směně. Závoru vybalili a odnesli ji na místo, kde již brzo začne plnit svoji funkci. Čerwonobíle pruhozaná zábrana je ve srovnání s vybavením slovenských kolegů vrcholem přepychu, ovšem muže se stavěcími terči na rozblácené horské vozovce úplně vytlačit nemůže. Názory mnohých nezavěšených, že jde o dobře placenou práci, jsou také mylné. „Za ty peníze jsem to klukovi rozmluvila,“ řekla nám matka chlapce, který měl o práci na celnici zájem. „Tři tisíce korun není ani v tomto koutě světa moc...“

spolu se zakrváceným hadrem uložil do igelitové tašky a podle vlastního tvrzení odhodil do odpadkového koše na druhé straně Nádražní ulice. Na cestu si ze skladu vzal ještě zánovní bundu.

Zlato tentýž den prodal svým známým a vyrazil na poslední tah. Velikolepý flám trval čtyři dny. Devětadvacátého ledna 1985, poté co byla po víkendů ve smíchovské čistírně nalezena zohavená mrtvola Marie N., si kriminálka vyzvedla Petra K. v legendární vinárně Narcis.

Petr K. se blíží teprve k polovině svého trestu. městský soud v Praze ho v červenci 1985 odsoudil ke dvaceti rokům odnětí svobody ve třetí nápravně výchovné skupině. Bestiálnímu vrahovi přitížil mimo jiné i trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví, kterého se dopustil odcizením zelené silonové pánské bundy, svěřené tou dobou do péče podniku Osvobozená domácnost.

JAKY JE KURS?

1 GBP	43,42	(43,55)
1 FRF	5,36	(5,37)
1 000 ITL	18,95	(18,90)
1 ATS	2,55	(2,56)
1 DEM	17,99	(18,01)
1 CHF	19,62	(19,64)
1 USD	29,93	(29,89)

Británie
Francie
Itálie
Rakousko
SRN
Švýcarsko
USA

Samostatná Andorra

ANDORRA LA VELLA: Pro přijetí nové demokratické ústavy se v nedělním referendu v Andorrském knížectví vyslovilo 74,2 procenta oprávněných voličů. Polosuverénní stát, který doposud podléhá společně pravomocí francouzského prezidenta a španělského biskupa, se tak po sedmi stoletích rozhodl pro samostatnost. Ústava, která vstoupí v platnost do 15 dní, je výsledkem 21 měsíců trvajících jednání mezi představiteli Andorry, Francie a Španělska. Umožní knížectví vstup do mezinárodních organizací a vyvíjet vlastní zahraniční politiku. Definuje Andorru jako parlamentní knížectví a zakotvuje oddělení soudní, výkonné a zákonodárné moci vlády.

Pokus o záchranu anděla

DŮM č. 1 U ZLATÉHO ANDĚLA NA SMÍCHOVĚ, USTOUPIL VÝSTAVBĚ METRA V ROCE 1980

Smíchovský dům U zlatého anděla a křižovatka po něm pojmenovaná byla jakýmsi středem Smíchova. Odtud se rozjížděly tramvaje všemi směry. Anděl ve zlatožlutém vlajícím rouchu, s palmovou ratolestí, měl obličej plný něhy, a byl namalován technikou fresky, která je velmi krásná, ale i trvalá. Freska se připsuje Brožkovici, tím spí-

še, že v polovině minulého století se v tomto rozlehlém domě č. p. 222 hrávalo ochotnické divadlo, pro něž mladý malíř maloval kulisy. Tento dům měl dvě fronty, jednu do Nádražní ulice, a druhá část měla vjezd do rozlehlého dvora. Dům končil až u synagogy, poslední místnost v přízemí měla okna vyplněna skleněnou mozaikou.

Když se proslýchlo, že dům má být kvůli stavbě metra demolován i s andělem, došlo nakonec ke kompromisu. Metrostav měl pochopení a uvolil se postavit lešení a proplatit honorář za sejmutí fresky. Freska i s drapériemi měla čtyři a půl metru. Dva studenti restaurátorské fakulty AVU, žáci profesora Ondráčka, dělali počáteční zkoušky v rozích při sejmutí fresky, sám pan profesor byl pozván na lešení jako prvý. Potvrdil freskovou malbu, která se mu z blízkého pohledu líbila. Sekce restaurátorů SČVU doporučila zkušené restaurátory Tomka a Lárala, kteří spolupracovali na snímání fresky v chebském kostele. Pověst o nich nehařela, anděla se jim podařilo bez poškození celého sejmut. Jednotlivé díly rozložili v prázdném bytě na podlahu a pak zespu odstranili přebytečnou maltu obroušením. Fresku oboustranně impregnovali a pokryli gázou. Další úpravy už jsme mohli dělat přímo na podlaze v muzeu a v bezvadném stavu potom pďeat do péče Muzeu města Prahy. To už jsem měla několik menších kreseb zkopírovaného anděla hotových, a i celého, v povudní čtyř a půl metrové velikosti.

Zachránit našeho smíchovského anděla se nepodařilo, a tak se těším alespoň z toho, že zůstal na papíře.

OLGA BEŽÁKOVÁ, akad. malířka. Praha

Einer für alle

HAMBURG, 21. März (Reuter). Im Sommer kommt das Euro-Einheitskondom „EN 600“ auf den Markt. „Sicherheitsexperten“ aus 18 Ländern tüfteln die neuen Richtlinien aus, berichtet der Spiegel. Gemäß eines Wunsches aus Norwegen ist das neue Euro-Kondom 170 statt bisher 180 Millimeter lang.

Heiterkeit lösten die Deutschen aus: Da Kondome bei oralem Verkehr in den Mund genommen werden, fallen sie hierzulande unter das Lebensmittelgesetz.

Slovensko potrebuje milióny

BRATISLAVA — Pokud by slovenská koruna devalvovala, maloobchodní ceny by se podle slovenského premiéra Vladimíra Mečiarova zvýšily o 54 procent a hodnota státního majetku by se snížila o polovinu. Uvedl to ve včerejším pořadu STV Kroky.

Jak dále řekl, SR potrebuje k udržení stability měny a devizových rezerv 500 až 700 miliónů dolarů. „Ať viceguverneři sednou do letadla, obletí pětkrát planetu a tyto peníze přivezou,“ uvedl k této otázce obchodní ředitel Lidové banky Jozef Kollár. Platební neschopnost slovenských podniků je podle premiéra minimálně 60 miliard a Fond národního majetku je zadlužen 15 mld. Sk. Podle něj je na Slovensku uměle udržovaná přezaměstnanost, díky které mají lidé nízké mzdy. **SNAD TRILIONY!**

Připomněli si Tisa

BRATISLAVA: Výročí vzniku Slovenského státu oslavily včera na náměstí Slovenského národního po-

vstání v Bratislavě zhruba tři stovky slovenských občanů. Byla mezi nimi i četná skupina holohlavých skinheads, kteří ve Slovenské republice podporují krajní národnostní proudy. Vzpomínkový mítink se tentokrát

konal u příležitosti 54. výročí vzniku slovenského státu 14. března 1939. Setkání od roku 1990 pořádá ultranacionalistická Slovenská národní jednota a jako každý rok si i letos účastníci setkání připomněli památku prezidenta tzv. slovenského státu Jozefa Tisa.

Prodané „nevěsty“

RIM: Florentská policie odhalila síť prostitutek, v níž působily i nezletilé dívky z bývalého Československa. Oznámila to v sobotu ve stručné zprávě italská televize. Uvedla, že dívky „byly ve své zemi prodány po třech miliónech lir“ a že do Itálie se dostaly s falešnými dokumenty. Ty jim obstaral šéf bandy, původem Ju-

goslavec, který, jak se ukázalo, vedl „staj“ s třiceti cizinkami. Televize neupřesnila, kolik z nich bylo z bývalé CSFR.

Komitee will CSFR zurück

BRÜNN, 21. März (dpa) Für die Erneuerung der zu Jahresbeginn zerfallenen Tschechoslowakei setzt sich das Tschechisch-Slowakische Komitee (CSV) ein. Am Samstag fand in der südmährischen Stadt Brünn (Brno) der Gründungskongress der Organisation statt, an der sich fast hundert Tschechen und Slowaken beteiligten.

Die Abkassierer

Von den Arbeitsämtern aufgedeckte Fälle von Leistungsmissbrauch

(Arbeitslohn/Arbeitslosenlöhne)

Kouřové signály

Kouřovými signály se, jak známo, dorozumívaly rudé tváře. Nyní převzal jejich metodu náčelník KSČM Jiří Svoboda. 25. února v rozhovoru pro náš list říká: „Pokud bych cítil, že zvrát je zhoubný, dal bych společnosti signál už tím, že bych odstoupil.“

Odstoupil. Dal první kouřový signál. Jenomže pak se sešel potlach výkonného výboru, který, jenom aby si společnost nemyslela, že stav je nevyléčitelný, ustoupil všem Svobodovým požadavkům. Ten nemeškal a další sloup kouře byl ve vzduchu: „Jde o pozitivní signál...“

Jiří Svoboda předvedl brilantní politikářskou hru. Vyslal vůči společnosti tak mohutné kouřové signály, až z nich vznikla kouřová clona. Nejprve dal jasně najevo, že ovečky v jeho stádě jsou mnohdy maskovaní vlci. Svým vůdčím beránkům pak řekl: „Podívejte se, oni si naši spolu-

občané budou myslet, že jsme všichni Štěpáni-vlkouni.“ Toho se ostatní zalekli a rychle dali najevo, že se ten zlý milicionářský vikodlak jenom podplížil pod ohradou, ale že oni ho rychle vyženou. Stateční ovečkové...

Upřímně řečeno, velká většina z nás to komunistickému předsedovi zbaštila i s navijákem. Jako ti vesničané, kteří neustále běhali nahoru na pastviny, protože pasáček volával: „Vlk, vlk...“ Pasáček to dělal z plezíru, Svoboda z bolševické účelovosti. Výsledek ovšem může být stejný: až vlk přijde doopravdy a jeho chřtán bude plný smrtelného horka, vesničané s pomocnými klacky se nedostaví.

Oni taky proč by chodili? Metody hlavy ohlupující revoluční praxe, používající všeho lidského i nelidského, jsou, zdá se, komunistům celoživotně věrné. Velký kombinátor by se až zamyslel nad tím, jestli nejsou Svoboda se Štěpánem domluveni.

Jiří Svoboda ovšem zapomněl

na jednu, pro jeho budoucnost zásadní věc: v členské základně komunistické strany je mnohem víc milicionářů než filmových režisérů. Mnozí z nich jistě jeho markýrované odstoupení oslavovali. Teď temně vrčí.

● Rada výkonných ředitelů Mezinárodního měnového fondu (MMF) ve středu ve Washingtonu schválila půjčku České republice ve výši 177 milionů zvláštních jednotek čerpání (SDR) - asi 243 milionů dolarů - na podporu devizových rezerv národní banky. Jak sdělil asistent výkonného ředitele MMF J. Jonás, první část půjčky ve výši 70 milionů SDR (asi 97 milionů dolarů) bude uvolněna ihned.

Ve stínu Temelína

→ 15.3.93

Tealpery Prasleje
Dobrá
Kdo Mr. 44-0010
Zar. Querehka

VIDĚŇ: Český prezident Václav Havel se v pondělí dopoledne v úvodu své dvouhodinné návštěvy Rakouska setkal se spolkovým prezidentem Thomasem Klestillem. Po téměř dvouhodinové jednání obou hlav stálo a jejich doprovodou prezident Klestil před novináři prohlásil, že se se svým hostem shodli v názoru, že otázka dokončení Temelína by neměla být jediným tématem jejich rozhovorů.

Podle rakouského prezidenta tento problém návštěvu Václava Havla rozhodně nezastíní. Český prezident vyjádřil pochopení pro zneklidnění rakouských občanů nad rozhodnutím o dostavbě Temelína. „Kdyby dnes stála vláda před rozhodnutím, zda stavět takovou elektrárnu, jistě by rozhodla negativně,“ zdůraznil prezident a připomněl, že Temelín je dědictvím minulosti a česká vláda dlouho a odpovědně zvažovala

všechny alternativy jeho budoucnosti.

K problematice odsunutých sudetských Němců rakouský prezident prohlásil, že politika může být úspěšná jen tehdy, když vychází z reality. V rozhovoru se svým českým partnerem připomněl zájmy části Rakušanů, kterých se to týká. Český prezident současně připomněl, že odsun považuje za nespravedlivý. Česká demokracie se podle jeho slov rozhodla napravovat křivdy komunismu, nemůže ale napravovat chyby, které provedla demokratická vláda před nástupem komunismu a které byly navíc zažitěny velmocemi. Za jedinou možnost nyní považuje pravdivě pojmenovávat minulost, vést s těmito lidmi dialog a usilovat o spolupráci s nimi. Nelze však vracet majetek, o který tehdy přišli, zdůraznil V. Havel na setkání s novináři.

• V souvislosti s návštěvou prohlá-

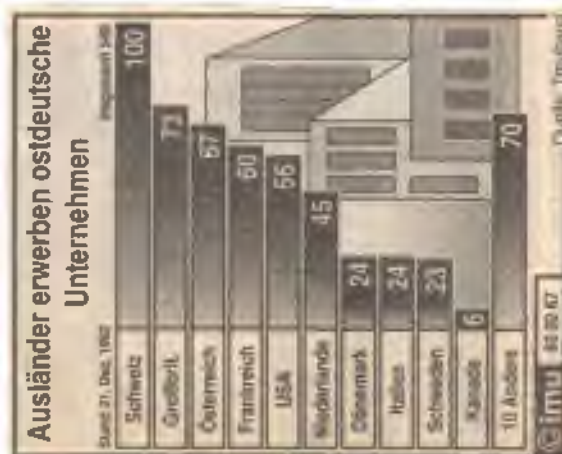
sil v pondělí mluvčí rakouských Zelených Rudi Anschöber, že oproti projektu na výstavbu jaderné elektrárny Temelín, který byl přijat v roce 1982, je současný záměr jejího zastavby natolik odlišný, že je třeba zahájit nové povoloovací řízení. Mluvčí prozradil záměr předat prezidentu Havlovi „pamětní balíček“. Kromě právního dobrozdání o nutnosti zahájit v souvislosti s dostavbou JE Temelín nové povoloovací řízení má obsahovat úvahu o bezpečnostní situaci a zvukovou nahrávku Schubertovy 8. symfonie „Nedokončená“.

Mluvčí liberálů (FPÖ) Peter Rosenstingl, který sleduje problematiku energetiky, řekl, že otázka Temelína bude „prubišským kamenem rakousko-českých vztahů“, a vyzval rakouskou vládu, aby u příležitosti návštěvy V. Havla zaujala v této záležitosti jednoznačné stanovisko. Nejnovější kritiku Václava Klause na adresu spolkového kancléře Franze Vranitzkého označil za provokaci. Možnost hospodářských sankcí vůči Praze odmítl v souvislosti se sporou JE Temelín rakouský ministr hospodářství Wolfgang Schüssel. Uvedl, že toto opatření by poškodilo i hospodářství jeho země.

Zadržení akcií

PRAHA: Výkonná rada Občanské demokratické strany souhlasí s tím, aby vláda pozdržela vydání akcií českých podniků slovenským držitelům investičních kupónů (DIK). Česká strana podle ministra pro správu národního majetku a jeho privatizaci Jiřího Skalického (ODA) váhá s vydáním akcií českých podniků z první vlny kupónové privatizace slovenským DIK. Postoj české strany zdůvodnil minulý čtvrtek ministr Skalický přístupem Slovenské republiky k řešení dalších sporných otázek bývalého federálního majetku. V souvislosti s tím uvažuje česká strana o vhodných restriktivních opatřeních.

● Ve významných postaveních působí v Německu ještě 200 až 250 neodhalených špičkových agentů bývalé tajné východoněmecké policie (Stasi). Uvedl to náměstek šéfa Spolkového úřadu na ochranu ústavy P. Frisch.

London - Fergie (33) wird zur Schulden-Prinzessin.

Sie ist geschockt. Sie wollte 10 Mio. Mark für die Scheidung von Prinz Andrew (33). Aber Schwiegermutter Queen zahlt angeblich nur 3,4 Millionen. Fergie bitter: „Das ist lächerlich - wie soll ich davon leben?“

Ihre Haushaltskasse zwickt. Sie hat ihr Konto überzogen, z. Z. 155 000 Mark miese. Sie zahlt monatlich 10 000 Mark Miete. Sie lebt noch immer à la Prinzessin: Köchin, Zimmermädchen, ein kleiner Hof-

Nicht mal die Abfindung rettet sie.
● Von den 3,4 Mio. darf sie nur 1,2 Mio. Mark für sich abzwacken. Sie hatte mit achtmal mehr gerechnet.
● Die übrigen 2,2 Millionen muß sie für die Zukunft ihrer beiden Prinzessinnen Beatrix (4) und Eugenie (5) mündel-sicher anlegen.
● Ihr Hochzeitsgeschenk, Schloß Sunninghill, muß sie

der Queen zurückgeben.
Freunde sagen: Sie ist nahe am Zusammenbruch.
Muß sie arbeiten gehen?
Aber was? Sie kann nix, ist von Beruf Prinzessin (schwer vermittelbar).
PS: Ihr gehörter Ex, „Randy Andy“, kriegt jährlich 810 000 Mark, zahlt keine Af-fente.

Ausgaben jährlich: mindestens 500 000 Mark.

V patek odpodadne se mi zdálo, že se trhlina na zdi, které na nich byly už pár let, zvětšily. Začala se olupovat omítka. Po půlnoci už padala v kusech s hlasitým pleskáním. To nás vzbudilo. Asi ve dvě hodiny se ozvala hrozná rána, v tu chvíli jsme nevěděli, že se zřítí částí sloupů podlouhí. Řinčelo sklo v oknech, ve vzduchu byl cítit prach. Volala jsem na 158. Tam mi nevěřili, prý není možné, aby se třípatrový dům začal najednou sypat. Soused telefonoval taky, ale hasičům. Za deset minut přijeli a hned nás vystěhovali," vyprávěla nám včera v hotelu Axa Jitka Landová, jedna z nájemnic domu číslo 3 v ulici Pod Bruskou v Praze 1, jehož nosné zdi začaly v sobotu časně ráno prskat. Už před měsícem upozorňovala OPBH, že by se dům mohl sesunout. Odpověděli jí, že objekt je památkově chráněn a jsou problémy s jeho restitucí, takže se zatím nedá nic dělat. Podle statika je příčinou havarijního stavu domu provoz metra a tramvají. Nájemníci z 15 bytů byli umístěni v hotelech Axa a Merkur. Od vedoucího recepce hotelu Axa Svatopluka Doubka jsme se dozvěděli, že se o víkendu z obvodního úřadu Praha 1 vůbec neozvali. Nikdo nepřišel, aby 19 nájemníků, kteří byli v tomto hotelu, uklidnil a vysvětlil jim situaci. Mnozí z nich jsou staří a nemocní lidé. Někteří si ani nestačili vzít peníze a potřebné léky. Podle informace z OÚ Praha 1 jsou pro nájemníky zajištěny po dobu rekonstrukce — jež by měla trvat asi šest měsíců — náhradní byty.

Děravá hranice

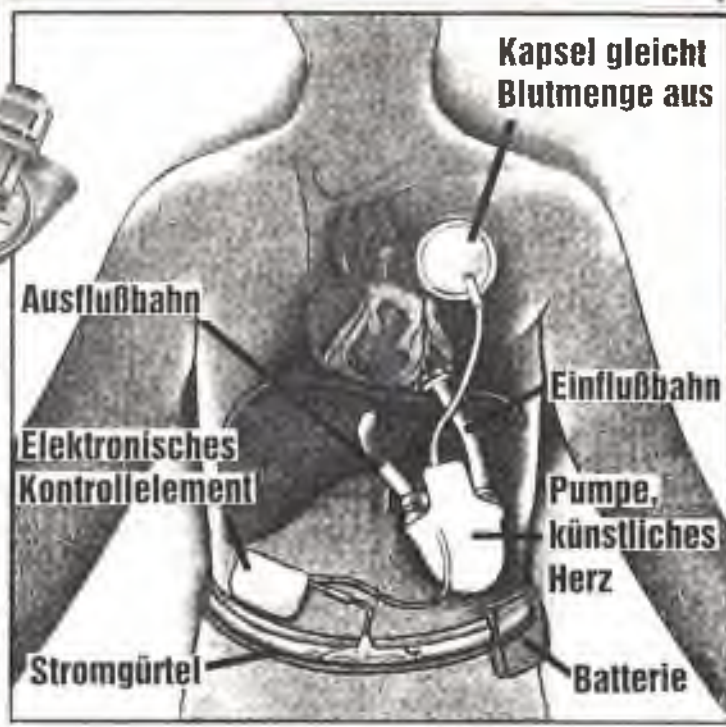
NEDAŠOV (ce): Podle informací, které získal zpravodaj LD od občanů v obci Nedašov na východním okraji zlínského okresu, jenž sousedí se Slovenskou republikou, potkávají obyvatelé Nedašovska na vedlejší silnici, spojující zde přes hřeben Bílých Karpat Moravu se Slovenskem, těžké kamióny, které tudy nikdy nejezdily. Na této komunikaci zatím nebylo vybudováno žádné trvalé celní pracoviště a důsledná ostraha zde byla zabezpečována jen v době měnové odluky. Dochází zde k nekontrolovatelnému toku zboží mezi oběma republikami? Jak jsme se dozvěděli od ředitele Oblastního celního úřadu v Olomouci J. Kysele, celní orgány o zmíněné silnici vědí, ale zatím na ní provádějí jen příležitostné kontroly. »Máme dost práce obsadit regulérní hraniční přechody,« konstatoval.

Erstes Kunstherz eingepflanzt!

Einzelteile von Novacor portable, der implantierbaren Hilfspumpe für das kranke Herz (oben). Das Kunstherz ist nicht größer als eine Mannertauch, wird in die Bauchhöhle verpflanzt (Zeichnung). Es saugt sauerstoffhaltiges Blut aus der linken Herzkammer durch die Einflußbahn an, pumpt es weiter durch die Ausflußbahn in die Hauptschlagader (Aorta), unterstützt das linke Herz

Es schlägt wirklich

Slowakische Roma organisieren sich
KOSICE, 22. März (dpa). In der Slowakei haben sich 17 Parteien und kulturelle Vereinigungen der Roma zu einer „Vereinigung der Roma der Slowakei“ zusammengeschlossen. Im Parlament sind keine Roma vertreten, obwohl sie rund acht Prozent der Bevölkerung stellen.

Bußgeldkatalog tritt in Kraft

BONN, 22. März (dpa). Kraftfahrer müssen ab 1. April bei Geschwindigkeitsverstößen und Überfahren des Rotlichts mit erheblich verschärften Strafen rechnen. Zu diesem Zeitpunkt tritt eine umfangreiche Verordnung zur Änderung des Bußgeld- und Verwarngeldkatalogs in Kraft. Wer künftig innerhalb geschlossener Ortschaften die zulässige Höchstgeschwindigkeit zum Beispiel um mehr als 30 Stundenkilometer überschreitet, muß nicht nur ein Bußgeld in Höhe von 200 Mark (bisher 150 Mark) zahlen, sondern auch ein Fahrverbot von einem Monat hinnehmen.

Ein Bußgeld von 400 Mark und ein Fahrverbot von einem Monat kostet es künftig, wenn „Rot“ nicht beachtet wird und andere Verkehrsteilnehmer gefährdet werden oder eine Sachbeschädigung eintritt. Wer beim Abbiegen in ein Grundstück, beim Wenden oder Rückwärtsfahren jemanden gefährdet oder eine Sachbeschädigung verursacht, wird mit einem erhöhten Bußgeld von 100 Mark belegt.

Sorge um Frank Sinatra

Palm Springs - Freunde von Frank Sinatra (77) sind geschockt. Der Sänger verfällt immer mehr.

Bei einer Party stützte er sich, um aufrecht zu gehen, auf seine Frau. Vor kurzem bekam der Star ein Hörgerät. Jetzt muß er operiert werden, um sein Augenlicht zu erhalten.

Premiere in Paris. High-Tech im menschlichen Körper. Kunststoff, Elektronik, Sensoren — das Kunstherz. Jetzt schlägt es direkt im Körper eines Menschen, hilft dem kranken Herzen beim Blutpumpen, rettet Leben.

In der französischen Hauptstadt hat Herzchirurg Professor Daniel Loisançe (47) im Krankenhaus Henri-Mondor einem 44 Jahre alten Patienten ein tragbares elektrisches Kunstherz eingepflanzt. Und es schlägt wirklich! „Eine Weltpremiere“ nennt der Spezialist seine Operation. Sein deutscher Kollege Professor Roland Hetzer (49) vom Deut-

schen Herzzentrum Berlin zu BamS: „An dieser Entwicklung wird schon seit 20 Jahren gearbeitet. Mit der Implantation habe ich gerechnet.“

Der französische Arzt ist davon überzeugt: „Die gelungene Implantation des Elektrogeräts vom Typ Novacor portable ist ein bedeutender Schritt für die Herzchirurgie.“ Bei dem Apparat handelt es sich um ein „halbes künstliches Herz“. Es besteht aus einer Herzpumpe, die zur Unterstützung der linken Herzhälfte entwickelt wurde.“ Erfinder dieser Herzpumpe ist Professor Peer Portner von der Stanford-Universität in

Palo Alto (Kalifornien). Er sagt: „Fast immer ist es das Versagen der linken Herzhälfte, das zum Eingreifen zwingt“.

Links wird die Pumpe in der Bauchhöhle unter den Muskeln eingenäht, rechts im Oberbauch die Steuerelektronik. Die Neuheit: Sie ist inzwischen so winzig, daß sie ohne Probleme unter die Haut gepflanzt werden kann. Die Energiezufuhr erfolgt durch Induktionsstrom über zwei Metallgürtel, von denen der innere nicht zu sehen ist — er verläuft in Taillenhöhe unter der Haut. Der äußere wird wie ein normaler Gürtel umge-

schnallt und aus einer tragbaren Batterie versorgt. Vorteil: Der Patient kann sich frei bewegen. Die Energie reicht für 45 bis 60 Minuten.

Die Pumpe kommt für zwei Patientengruppen in Frage: Für die, die auf ein Spenderherz warten, deren Zustand sich aber so sehr verschlechtert, daß Herz- oder Kreislaufversagen drohen. Sie erhalten das amerikanische Kunstherz als Brücke bis zur Transplantation. Die andere Gruppe bekommt es zur Entlastung des eigenen Herzens so lange, bis sie sich wieder erholt hat und allein den Kreislauf des Blutes sichert.

Budapest: Ich sah den Sex, ich sah das Elend

Ficki, ficki, Deutscher", sie lacht mich an. Macht die obszöne Handbewegung. Ich fasse nach ihrer Schulter. „Mit dir?“ Sie nickt mir in die Augen. Knöpft sich das enge Blüschchen auf. Und streicht mit meiner Hand über ihre Brust! „Hau ab!“ schreie ich, ziemlich hilflos. Sie spuckt mir aufs Hosendeckelchen, verschwindet.

Das passiert jetzt, im März 1993, an einem Sonnabendnachmittag. In Budapest. Auf dem kalten, dreckigen Matyas-Platz. Zwischen Kinderschaukeln und Hundescheiße: Ungarns größter Strich ist hier. Gutgekleidete Frauen darunter, noch ohne jede Erfahrung fürs Gewerbe, Angst und Unsicherheit in den Augen.

Schöne Frauen, Ungarinnen, Zigeunerinnen, Polinnen, Russinnen. Hier sucht das letzte Elend nach der letzten Chance: **20 oder 30 Mark kostet die schnelle Nummer.** 50 Mark die Stunde. Die Luden lümmeln in den verwarlosten Hauseingängen.

„Deutsche?“ grinst der Portier vom Matyas-Hotel. „Hier nur Ostdeutsche. Die nix viel Geld.“

Das „Matyas-Hotel“ ist das einzige Stundenhotel am Platz. 30 Mark Miete zahlt man hier. Wer's nicht hat oder will, geht mit den Frauen in eins der Häuser ringsum. Dort ziehen die Familien abends in die Küchen um. Ihre schabigen Wohnzimmer werden zu Bumszellen. Zehn Mark Miete pro Freier. Man steht Schlange.

Nirgends eine Waschgelegenheit: Bloß ein Kleenex, mit dem sich die Frauen abwischen. Überall Dreck, Alkohol, Krankheit, häßliche Armut. Unglaublich, daß Ungarn im letzten Jahr offiziell nur 20 Aids-Tote hatte: Hier, wo sonst, hat Aids ein dreckiges kleines Paradies.

„Ficki, ficki, Deutscher.“ Das Mädchen, das mich ansprach, war zehn, höchstens zwölf. Kinderprostitution, das äußerste Ende des Elends. Hier ist für viele der Strich, der durch die Kindheit geht.

Ich habe die Väter gesehen, die ihre Töchter brachten. Ich habe die Zimmer gesehen, in denen ihre Töchter routiniert die Männer bedienten: Ich weiß, was ich schreibe.

„Ich weiß es auch“, sagt György Suha (28), der Sprecher der Budapester Polizei. „Heute pflücken wir die Mädchen von der Straße. Morgen stehen sie wieder da.“ Gegen den Druck des Elends ist die Polizei machtlos. Von 1989 bis 1991 hat sich die Kriminalität in Ungarn verdoppelt. Längst drängen vor allem Russin-

nen und Rumäninnen auf den Strich! Fast 70 000 Rumänen leben illegal in Ungarn. Und aus der GUS – Russen, Ukrainer – wohl ein paar Zehntausend. Für sie alle ist Budapest ein Klein-Amerika. Durchgangsland in den Goldenen Westen. „Wir sind zu liberal“, sagt Suha. „Wir lassen zu viele rein.“

Auf dem Strich wird Konkurrenz immer größer. Die Preise fallen weiter. Die Russen-Mafia hat Tschetschenen eingesetzt, heißt es, die berühmtesten Afghanistan-Kämpfer. „Die verdrängen die einheimischen Gangs. Wir haben ein paar Körper ohne Kopf gefunden“, sagt Oberstleutnant László Tonhauser (40), Chef der Sonder Einheit gegen internationale und Rauschgift-Verbrechen. „Das Markenzeichen der berühmtesten Killer.“

Die First-class-Prostitution wird in den Hotels abgewickelt. Im „Duna Interkontinental“ oder im „Atrium“. Dort steigen die Wohlhabenden ab. Geschäftsleute aus Deutschland, Österreich, Unübersehbar das geillockende Angebot, nachts in den Hotelhallen. Oder man geht in einen der vielen Nachtclubs. Ins „Dolce vita“, gleich am Roosevelt-Platz an der Kettenbrücke, Strip und Animation. 10 Mark der Eintritt. **200 Mark die Stunde Sex.** Schöne Frauen, kultivierte Umgebung. Hier sind viele Deutsche. Oder ins „Sixty Nine“ auf der Jozsef Körút, im VIII. Bezirk, der **Edelpuff** Budapest schlechthin. Dort tanzt Enikő (22), ein ehemaliges Fotomodell. Nie sah ich eine Stripperin so wundervoll tanzen. 20 Mark bekommt sie pro Nacht. Die geht von 21–5 Uhr früh. Das Trinkgeld ist ihr eigentlicher Verdienst. Bald, sagt sie, wird sie irgendwo einen eigenen kleinen Laden aufmachen. Bald, ja!

Noch bietet Budapest dem deutschen Sex-Tourismus zu wenig. Der Billigstrich ist zu schmutzig. Der Nicht-Club-Sex viel zu teuer. „Trotzdem“, sagt Georg Suha, „es kommen immer mehr Deutsche.“ Aus den unterschiedlichsten Gründen. „Zu DDR-Zeiten konnte ich mir nicht mal ein billiges Hotel leisten“, sagt Werner P. (43), Berlin, Schönhäuser Allee. Ich treffe ihn im **Pink-Pussicats-Night-Club** in der Wesselenyistraße. Zwei nackte Schönheiten auf dem Schoß. Die Hände in ihre Weichteile versenkt: „Jetzt habe ich die D-Mark. Jetzt sage ich: Knie nieder, Ungarin!“ Ja, das mag's wohl sein: Obsessionen ausleben. Die Macht der Mark fühlen.

WELTRANGLISTE. Männer: 1. Courier (USA) 3781 Punkte; 2. Sampras (USA) 3559; 3. Edberg (Schweden) 3054; 4. Becker (Leimen) 2880; 5. Korda (Tschechische Republik) 2452; 6. Goran Ivanisevic (Kroatien) 2294; 7. Agassi (USA) 2176; 8. Lendl (USA) 1932; 9. Chang (USA) 1 851; 10. Stich (Elmsborn) 1 828; ... 29. Steeb (Stuttgart) 905; 53. Korbacher (München) 874; 71. Kühnen (Mannheim) 574; 81. Prinosil (Amberg) 520; 94. Goellner (Neuss) 459.

Frauen: 1. Seles (Jugoslawien) 321,1114 Durchschnittspunkte; 2. Graf (Brühl) 287,1185; 3. Navratilova (USA) 199,8006; 4. Sanchez-Vicario (Spanien) 196,8193; 5. Sabatini (Argentinien) 179,1854; 6. Fernandez (USA) 118,9893; 7. Capriati (USA) 118,4954; 8. Martinez (Spanien) 101,0102; 9. Novotna (Tschechische Republik) 87,8709; 10. Malejewa-Fraginere (Schweiz) 81,1472; 11. Huber (Heidelberg) 75,5938.

● Dätvéra Slovákú k V. Mečiarovi klesla v letos v únoru ze 34 % na 25 %. Vyplynulo to z průzkumu Slovenského statistického úřadu. V. Mečiar však nadále zůstává v čele žebříčku důvěry. V porovnání s lednem stoupla nejvýrazněji důvěra v prezidenta M. Kováče — ze 7 % na 24 %. Sympatie Slováků k HZDS klesly v únoru z 24 % na 18 %, Na druhém místě je SDĽ se 14 %, na třetím pak SNS s 9 %.

MEDICINA

Trápí vás kašel?

Eva již druhý týden kašle. Kašel ji obtěžuje po ránu, když vyjde na chladný vzduch, ale i v teple, například při delším hovoru. Stejně jako rodina jejího bratra prodělala chřipkové onemocnění, ale zvýšené teploty měla jen asi tři dny. Vzala si den náhradního volna a nyní již zase chodí do zaměstnání. Samozřejmě, že zanechala kouření, byť pouze svátečního, obvykle cigareta ke kávě či po obědě...

Kašel patří k nejčastějším příznakům doprovázejícím onemocnění dýchacího ústrojí. Explosivním výdechem s prudkým otevřením dechových cest snaží se organismus zbavit průdušnicí a srom průdušek a průdušinek sekretů a cizích tělísek. Zdravý člověk nevykašle více než asi 10 ml hlenu, obvykle po ránu. Kašel může mít původ v dráždném zánětu, cizími tělesy, dráždivými látkami či tepelnými podněty (jako například chladný vzduch). Lékaře zajímá vždy, zda je kašel produktivní, tj. doprovázený vykašláváním hlenu (sputa), či zda je kašel dráždivý, který sice nemocného obtěžuje, ale nedochází při něm k vykašlávání. Oba dva druhy kašle mohou vznikat ve spojitosti s akutními infekčními onemocněními dýchacího ústrojí, ale stejně tak mohou doprovázet celou řadu závažnějších chorob. Pro lékaře má význam informace o zvýšených teplotách, množství a barvě vykašlávajícího sputa. Zajímají ho souvislosti, při nichž se kašel objevil. Například náhle vzniklý kašel při zánětu žilního může znamenat plicní embolii. Jindy lze vystopovat vliv alergenů v prostředí, například v sezóně vázaného kašle či kašle vyskytujícího se jen při návštěvě určitých míst. Údajem nesmírně závažným je pozorování příměsí krve v čirchli. Zde je na místě provést podrobnější vyšetření (rentgenem plic aj.). Kašel, který je spojený s pocitem dušnosti, s piskoty a nemožností dobře vydechnout, může upozornit na křeče průdušek — astma. Pokud je kašel doprovázen bolestmi na hrudníku, je třeba i pomýšlet na dráždní pohrudnice. Kašel, který buď v noci ze spánku starší nemocné, může být původu srdečního. Někdy je kašel vyvoláván zatekáním sekretu z nosohltanu, například zánětech vedlejších dutin.

Léčba závisí na správném stanovení příčiny kašle, poté je tímto směrem vedena. Základní dvě skupiny léků se

nazývají antitusika a expektorancia. Antitusika mají tlumit dráždivý kašel, a to zejména tam, kde je to nepříjemné až nesnesitelné, například budí-li nemocné ze spánku. Jedna skupina antitusik používá kodein a látky příbuzné. Jsou dobře účinné, ale bohužel zde hrozí nebezpečí zneužití u toxikomanů. Kodein je »blízký příbuzný« heroinu a morfia. Druhá skupina tzv. antitusik nekodainových je proto výhodnější — například Ditusstat, Tussin či Stoptussin. Kašel produktivní s velkým množstvím sputa by neměl být tlumen. Zadržování sputa v dýchacím ústrojí zhoršuje dechové poměry a ohrožuje plicce udržováním infekce. Sekrety husté a vazké je třeba zředovat. Zde se vedle dostatečného zavodnění (pitím čajů) a vedle zvlhčování vzduchu uplatní skupina látek zvaných expektorancia čili mukolytika. Prakticky všechny vycházejí z léčivých rostlin. Účinnými jsou silice — zvyšují sekreci řídkého a snadněji odkašlatelného hlenu, a látky slizové povahy — chrání zánětem změněné sliznice. Například Pleumolysin (kapsky či tablety) obsahuje olej anýzu, máty, pomerančové kůry s kodeinem a dalšími látkami. Tussilen matefidoušku, rosnatku, efedrin aj., Thy-momel tymián, matefidoušku, jitrocel v medu a sirupu. Mucosolvan a Bromhexin jsou látky rovněž odvozené od rostlin, ovlivňují metabolismus hlenu dýchacích cest a činí je velmi řídkými. Složení hlenu rovněž ovlivní jód, přijímaný buď formou inhalací (například voda Vincentka) nebo v sirupu »kalií jodati« — jód se uplatní účinkem protibakteriálním a mukolytickým. Kořen tpecacuanthy, využívaný v Ipecaninu, ve velkém množství vyvolává zvracení, v dávkách menších touto cestou zvýší opět sekreci hlenu. Látky jako efedrin (nechvalně známý jako prostředek doping sportovců) působí již přímo na uvolnění svaloviny průdušek. Z bohaté nabídky léčivých rostlin dnes připomeneme zejména podběl léčivý, jehož žluté květy se již brzy začínají objevovat na vlhkých jamkách půdách. Polévková lžíce sušeného květu přelita na 15 minut půl litrem horké vody dá nálev, jehož požívání usnadní odchod hlenu.

Léčby razantními prostředky moderní medicíny, jakými jsou antibiotika, patří jen do rukou lékaře. Musí vycházet z podrobného rozboru potíží nemocného, z objektivního nálezu na jeho dýchacím ústrojí a často i z pomocných vyšetření, jakými je rentgenový snímek plic či kultivace sputa na bakteriální původce chorob.

ce zabraňovali našim fotografům v pořizování záběrů. Mimo hřiště tedy vyhráli domácí, bohužel dost podobně to bylo i na trávníku a seminálový sen Sparty se velmi rychle rozplynul.

Už první střetnutí příznivců našeho pohárového vítěze s místními karabiniéry nevyšlo nic dobrého. Policisté dvacet našich autobusů uvěznilí v ulicích Puccini, která přiléhá k jejich stanici a vede ke stadionu a rozkvarcované spartánské příznivce ani nepustili do města. Jen na stadion. Došlo i na obušky a policisté dokon-

Skodovka byla na koncernové konferenci chválena Léčba Lopezem zatím nenastala

Ignazio Lopez je muž, kterého koncern Volkswagen v těchto dnech přetáhl americké firmě General Motors (mluví se o pětileté smlouvě za 20 miliard dolarů). Není to tak dávno, co tento šéf nákupu svou politikou nekompromisního snižování nákladů doslova zachránil GM před krachem. Aktivita tvrdého manažera španělského původu byla však spojena se zavíráním četných závodů firmy, a tedy i propouštěním velkého množství zaměstnanců.

Je známo, že v krizi se ocitl i automobilový koncern s W ve znaku, který je spoluvlastníkem mladoboleslavské Skodovky. Rozjeli jsme se tedy do Mladé Boleslavi, abychom na místě zjistili zda se „léčba Lopezem“ projeví i zde. „Zúčastnil jsem se úterní satelitní konference ve Wolfsburgu. Koncern na tom skutečně teď není moc dobře, chce letos propustit 5000 zaměstnanců, padlo rozhodnutí, že se jeho vedoucím pracovníkům sníží prémie až o 70% ... Nadšeně řečeno, někteří manažeři byli ve svých kancelářích zaplostrováni tak důkladně, že bylo nutno udělat průvan,“ řekl nám včera zástupce vedoucího tiskového oddělení Škody Mladá Boleslav Milan Smutný. Podle jeho slov však Škodovce

Jako jedna z mála částí koncernu Volkswagen, by si Skodovka měla zachovat nynější zaměstnanost.

tvrdá opatření zatím nehrozí. „Jestliže jsme v roce 1991 zaznamenali ztrátu 900 miliard korun, za rok 92 jdeme do zisku. O Škodě se v úterý ve Wolfsburgu mluvilo velmi málo, a když, tak jen v pochvalném tónu. Chtěli bychom zachovat nynější zaměstnanost, to jest 17,5 tisíce pracovníků, ovšem při rychle rostoucí produktivitě,“ řekl dále M. Smutný. Dodal, že situace všech čas-

tí koncernu se však hodnotí každý týden, nikdo tedy nemůže usnout na vavřínech. Na úterní satelitní konferenci toho prý pan Lopez, kromě několika zdvořilostí, mnoho nefekl. „Za něj mluví práce, kterou odvedl v GM,“ dodal M. Smutný. Podle jeho slov je Volkswagen v současné době v nejhorší situaci na severoamerickém trhu.

Typisch deutsch

KÖLN, 23. März (Reuter). Um als Spät-aussiedlerin anerkannt zu werden, hat eine Frau aus der ehemaligen Sowjetunion vor dem Kölner Verwaltungsgericht ihre Deutschkenntnisse unter anderem an der Speisekarte der Gerichtskan-tine erproben müssen. Die Frau habe den Test „bravourös bestanden“ und alle typisch deutschen Gerichte „einwandfrei“ vorgelesen, sagte der Richter der 17. Kammer des Gerichts, Harald Bohlen. Die Frau darf nun mit ihrem Ehemann und ihrem Kind einreisen.

PRAHA (úajš): Hlavní hygienik CR Jaroslav Kříž potvrdil skuteč-nost, že se u nás zvýšil počet vý-skutu nemoecných tuberkulózu.

Odvůdnil to situací, kdy se v Čes-ké republice zdržuje řada uprchli-ků, stáváme se průchozí zemí. Podle jeho slov se uvažuje o dal-ším povinném očkování proti TBC. Očkování bude hrazeno zdravotními pojistovkami, to zna-mená, že pacienti nebudou platit nic.

Vypukne obchodní válka?

PRAHA/BRATISLAVA (vlč, mz, kav): Za nepřijatelný nátlak na stát a akt porušení mezinárodního práva označil včera slovenský premiér V. Mečiar rozhodnutí české vlády pozastavit předávání akcií slovenským DIK, kteří investovali v kupónové privatizaci v ČR.

„Podle dohod, uzavřených mezi Českou a Slovenskou republikou, není možné spojovat akcie, které jsou majetkem občanů, s majetkovým vyrovnáním státu,“ prohlásil slovenský premiér. „Kdybychom na tento akt reagovali, znamenalo by to začátek obchodní války mezi Čechy a Slováky. To jsme nikdy nechtěli a nechceme to ani teď.“

V. Mečiar dále konstatoval, že podklady pro majetkové vyrovnání mezi oběma republikami jsou údajně diskriminující a jako takové znevažují Slovensko. „Je nám to vše velmi líto, ale nejsme provincií České republiky. Jsme svrchovaný stát! Pánové v Praze si zřejmě posunuli hodinky zpátky,“ uzavřel V. Mečiar své neplánované vystoupení v NR SR.

„Pokud by česká strana postupovala benevolentně jako dosud, vyrovnání mezi oběma státy by nikdy nenastalo,“ řekl nám včera český velvyslanec na Slovensku F. Šedivý. Podle informací, které LD poskytli ministr financí Ivan Kočárník, činí pohledávky české strany vůči Slovensku celkem asi 43 miliard korun. Nejvyšší položkou je vyrovnání mezi národními bankami ve prospěch ČNB ve výši 24,7 miliardy korun.

téměř 17 miliard z kupónové privatizace a navíc minimálně 1,5 miliardy za neodvedené daně z obrátu. „Mohou ovšem vzniknout i další pohledávky. Dluhy bývalé ČSFR k zahraničním bankám nebo k jednotlivým mezinárodním institucím se dělí podle zákona o dělení federálního majetku v poměru 2:1. V některých případech však věřitel požaduje, aby Česká republika byla ručitelem slovenských závazků. V případě, že by byla Slovenská republika nesolventní, existuje potenciální hrozba, že bychom byli nuceni platit i za Slo-

vensko,“ řekl nám I. Kočárník. „Slovenská část majetkové komise odkládá svá jednání a vyjádření, chce jednat pouze o tom, co je pro ni přijemné,“ konstatoval dále. Pozastavení vydávání akcií slovenským DIK podle jeho slov není zasahováním do vlastnických práv, neboť práva akcionáři nabývají až po obdržení dokladu o vlastnictví. „V každém případě je možné uvažovat o náhradě. DIK vložili do účasti v kupónové privatizaci tisíc korun za kupónovou známku, tj. jednu korunu za investiční bod. Jedna z představitel-ných možností je jim tuto korunu za bod v počtu akcií, které jim nebudou předány, vrátit,“ řekl nám včera I. Kočárník.

vě Markétě Lazarové mužem po-věřeným stíháním zemských škůdců. Je otázka, zda to činil s rozkoší, ale činil.

Sládkovci vytvořili na Moravě juntu, která se nazývá moravskou vládou. Vypadá to směšně, či spíše trapně. Svádí to mávnout rukou a prohlásit, že se jedná o partu bláznů. To by ovšem bylo navýsost nemoudré. V demokratické zemi totiž nejde jen tak vytvořit jakousi územní vzdoro-vládu. Budeme-li používat dů-sledných slov, pak se v tomto pří-padě jedná o puč. A jako s pučis-ty musí vláda, hájící demokracii, se samozvanými ministry jednat. Jde přece o zemské škůdce.

Všichni víme, že problém Mo-ravy je otázka křehká. V tomto případě ale nejde o Moravu a je-

jí postavení ve státě. (Ostatně ce-lá akce se vyvíjela v mozku ještě nedávného Pražáka Miroslava Sládka.) Důležité je, že byly jed-noznačně zpochybněny zásady demokratického systému.

Před pár dny se stalo cosi po-dobného. Skupina kolem Mirosla-va Štěpána prohlásila, že jí jde o návrat před listopad 1989. Tedy k „diktatuře proletariátu“ a „třídinnému boji“. Je to protizá-konné. Ale ani proti těmto zem-ským škůdcům zatím nikdo ra-zantně nezakročil.

Podceňovat podobné „hry“ se nevyplácí z mnoha důvodů. Uvedme dva, které lze pokládat za nejdůležitější. Ten první: pod-ceňování bylo živým roztočem pro převzetí moci Leninem v Rusku v roce 1917 a Hitlerem v Němec-

hubední vkus duchovních. Průzkum mimo jiné doporučuje, aby faráři měli možnost vybavit kostely hudebním počítačem, který by reproduko-val hudbu na jejich přání a v doko-nalém provedení. Jednou z příčin vztlahů „chladnějších než kdykoli v minulosti“, je údajně velmi slabá nebo vůbec žádná hudební výchova duchovních anglikánské církve.

Generální prokurátor Jiří Šetina dal včera po-kyn, aby v souvislosti s informací o jmenování moravskoslezské zemské vlády bylo zabájeno trestní stíhání pro podezření z trestného činu šle-tení poplašné zprávy.

LONDÝN: Velmi chatrné vztahy mezi faráři a varhaníky, kteří dopro-vážejí hudbou bohoslužby anglikán-ské církve, odhalil nový průzkum Oxfordejské univerzity. Faráři jsou ne-spokojeni s výkony varhaníků a var-haníkům údajně nevyhovuje slabý

ku o šestnáct let později. A dru-hý: demokracie, chce-li být demokracií, musí lpět úzkostlivě na do-držování zákonů.

V obou případech byly zákony porušeny. Zemské škůdce by-chom tedy měli. Zbývá se zeptat, kde je hejtman Pivo.

Kde je hejtman Pivo?

Hejtman Pivo byl ve Vančuro-

Případ Tuchačevskij

V šedesátých letech na sebe upozornil dr. Rudolf Ströbinger svou knihou *Plameny nenavísti* — o sudetoněmeckém problému. Později zdatilou publikaci *Stopa vede k Renému* — o známém agentu čs. zpravodajské služby A-54 — čl. útlou knižičkou z vydavatelství Magnet — *Pobřeží v plamenech* — o invazi spojenců v Normandii v červnu 1944 a dnes již podruhé vydanou slavnou *Matou Hari* opět z Magnetu, *Okupace Československa v roce 1968* vyhnala tehdy zastupujícího šéfredaktora deníku *Lidová demokracie* dr. Ströbingera do německého Kolína nad Rýnem. Ani tam nestal ve své publicistické činnosti. Jeho kniha *Poker o Práhu* přibližuje čtenářům Pražské povstání. Jiná kniha o procesu se Slanským byla dokonce zfilmována a vyšla v češtině v nakladatelství Petrov. Nejznámější z posledních Ströbingerových knih je *Bezesporu práce o maršálu Tuchačevském, která vyšla nedávno v Německu již v druhém vydání.*

Jak jste se dostal na téma Tuchačevskij?

Dlouho jsem se důkladně zabýval osobou Reinharda Heydricha, který hrál v aféře maršála Tuchačevského velmi významnou roli. Případ Tuchačevskij také úzce souvisí i s Československem. Když jsem studoval materiály II. odbohu hlavního štábu čs. armády, zpravodajského oddělení plk. Moravce, musel jsem zákonitě narazit na případ Tuchačevskij. Později jsem vyhledal některé mužské proslavené »Moravcovy jedenáctky«, která odletěla v předvečer okupace

ho potencionálního nepřítele...

Já se domnívám, že tak to není. Stalin měl značnou averzi vůči maršalovi. Tuchačevskij byl pro Stalina v jistém slova smyslu zrcadlem všech jeho vojenských neuspěchů. Když se s ním v životě setkal, měl Tuchačevskij úspěch a Stalin byl na druhé straně podroben tvrdé kritice. Zračilo to v roce 1920 bitvou na Visle, kde stál Tuchačevskij v čele armády před Varšavou a Stalin, proti Leninově vůli, zatím bezhlavě útočil s Buddoného jízdní armádou na Lvov, který samozřejmě nedobyl. Tuchačevskij musel ustoupit, jelikož nedostal podporu jízdní armády, a tím došlo k brozné porážce Rudé armády. Lenin tehdy Stalina ostře kritizoval. Tuchačevskij získal slávu, když likvidoval povstání námořníků v Kronštadu a rozbil intervenční vojska na Ukrajině, a Stalin stal vždy stranou.

Ještě předtím, než v roce 1935 vyšla ona vámi zmíněná stat v časopise *Vojenný Vestník*, se Tuchačevskij na jedné recepci v Moskvě setkal s německým diplomatem von Twardowským a nabízel mu obnovení vojenské spolupráce s nacistickým Německem. Když přišlo hlášení vojenského přidělení do Berlína, byl to opět Hitler, kdo vojenskou spolupráci odmítl. Osobně jsem Twardowského hlášení viděl. Teprve když Tuchačevskij »dostal košem«, vychází jeho analýza v časopise *Vojenný Vestník*. V Německu jsou doslova šokováni, že maršál, který s nimi chtěl spolupracovat, nyní Německo otevřeně napadá. Musíme však vidět i pozadí případu. Stalin v té době posílá do Berlína své zmocněnce s úkolem navázat úzké hospodářské styky s Německem. To mu chtěl Tuchačevskij zabránit, což se mu nepodařilo. V roce 1936 podepisuje Sovětský svaz obchodní smlouvu s Hitlerem.

Jaký byl Tuchačevskij jako člověk?

11.12.2018 10:00:00

je to skutečně s intrikami Tuchačevského proti Stalinovi?

Myslím, že Stalin má v jedné pravdu: Tuchačevskij proti němu skutečně intrikoval, jakmile zjistil, že se pokouší o sblížení s Hitlerem. Vůžil k tomu cesty na pohřeb anglického krále Jiřího V., kam byl vyslán v oficiální sovětské delegaci. V Praze se setkal s de Gaullem a řadou dalších vysokých francouzských vojenských činitelů. Při zpáteční cestě z Velké Británie se v Berlíně Tuchačevskij setkal s řadou svých německých přátel, které znal z doby jejího působení v sovětských výcvikových protostorech nebo z několika návštěv Německa. Právě tehdy Stalin vysvětlil, že se něco děje.

Sovětský generálové určitě nebyly se Stalinovou vnitřní a zahraniční politikou. Vadil jim jeho ostrý postup proti kulakům, což se o ráželo v igranění morálky Rudé armády. Ale o tom, že by Tuchačevskij chystal puč, se neřká mluvit. Spiknutí v pravém slova smyslu to zcela určitě nebylo. Možná že někde při sklence vodky na něho ten nebo onen generál nadával, ale nic víc se nekonalo.

Vraťme se k Heydrichovým vzrženým dokumentům o údajném Tuchačevského zradě...

Před časem byla v německé televizi vysílána diskuse německých a sovětských historiků a politologů. Vystoupil na ní také bývalý tajemník ÚV KSSS Falin, který byl také vyslanecem Sovětského svazu v Bonn. Řekl, že viděl celou složku oněch falešných dokumentů. Přiznal tam, že v sovětských archívech tyto dokumenty jsou a že se všeobecně ví o jejich nepravdivosti.

Heydrich skutečně nechal tyto dokumenty vyrobiť. »Akce« se ujal známý Alfred Naujocks, vykonavatel filmové vraždy ing. Formise v hotelu Záhoří, přepadu gličického vyslance čí únosu britských důstojníků Steve

a prostředky štátní instituce nestaci, přicházejí ke slovu možností firm. Také nás deník se mezi takové firmy řadí. Desetidenní pobyt u moře ve Španělsku věnuje jedné školní třídě vydavatel LD spolu s firmou Auto - Bey. Způsob, jak mezi tisíci škol, které by si desetidenní výlet k moři do Španělska zasloužily, vybrat tu jedinou školní třídu, neexistuje. Jakákoliv kritéria výběru by nikdy nebyla zcela spravedlivá. Proto s vámi od pondělí budeme hrát Hru o moře. Dává všem stejnou šanci.

Naše Hra je jednoduchá, zvládne ji každý. Stačí od pondělí 22. března sbírat kupóny s body denně zveřejňovanými v našem listě. Pozor! Kupóny nebudou otištěny na stejné stránce! Dnes opět přinášíme pravidla Hry a vzor našich možných potvor - kupónů. Hrajte s námi! Hra o moře začíná pozítří! U moře se ocitnete, ani nevíte jak!

O co se hraje? O desetidenní pobyt v létě u moře ve Španělsku. Pobyt věnuje jedné školní třídě vydavatel LD spolu s firmou Auto - Bey. Deset dní na španělském pobřeží stráví školní třída, která nasbírá nejvíce bodů.

Kdo může hrát? Máte-li rádi napětí a zábavu a jste-li studenty 5.—9. třídy základní školy, 1. ročníku střední školy nebo 1. ro-

Připnáváme, že ohlas na stránku z minulých soboty o naší Hře nás velice překvapil. Nečekali jsme, že ti, kdo se chystají s námi hrát, se nám přihlásí ještě před začátkem Hry o moře. Napsali a volali nám děti i učitelé. Za te- lefony i dopisy děkujeme, nemůžeme však odpovídat na všech- ny. Nejčastější otázka zněla: Kde stráví vítězná školní třída ve Španělsku oněch deset dní? Odpověď zní: Na pobřeží Costa Brava. Dále jste se ptali na termín pobytu. Patrně půjde o přer- lom června a července. O termi- nu se dozvíte později.

níku učňovské školy, můžete po celý měsíc hrát s naším listem. Hry se mohou zúčastnit studenti jak škol státních, tak soukromých. Zapojit se lze kdykoli během Hry. Hra není složitá, zvládne ji každý. Samozřejmě hraje ta třída, která chce prožít společně léto u moře.

Jak se hraje? Od 22. března začne náš list denně zveřejňovat kupóny s body. Kupónů budou čtyři druhy s odlišnou bodovou hodnotou: 5, 10, 20, a 100 bodů. Budeme je otiškovat čtyři týdny. Hodnoty (tedy počet bodů na kupónech) se budou denně střídát a jen dvakrát po dobu soutěže přijde Velká trefa - 100 bodů. Ukollem hráčů je nasbírat co nejvíce bodů. Dnes si kupóny můžete znovu prohlédnout. Kupóny otištěné dnes nesbírejte. Jde pouze o vzor.

Kdo Hru hodnotí a kontroluje? Dva zástupci třídy, která nahlásí největší počet bodů, budou vyzváni, aby se za přítomnosti pracovníka školy dostavili s rozříděnými kupóny a podle jednotlivých hodnot nahlepenými na arších velikosti A4 (rozměr velkého sešitu) k nám do redakce. Přepočítání bodů bude samozřejmě přítomně zástupce listu a státní notář, který dohlédne na platnost výsledku. Pokud by někdo nahlásil vyšší počet bodů, než skutečně nasbíral, bude ze Hry vyloučen.

Co když přijde více hlášení se stejným počtem bodů? V případě rovnosti bodů dvou nebo více soutěžících tříd, rozhodne větší počet nasbíraných Velkých tref - tedy kupónů v hodnotě 100 bodů. Pokud se vyskytnou soutěžící se stejným počtem bodů i 100bodových kupónů, rozhodne o vítězi za přítomnosti státního notáře a zástupce listu los.

Pojedte do Španělska s LD! Chcete-li prožít letní dobrodružství u moře, navštívit exotickou zemi, užít legraci i neuvěřitelné zážitky, zapojte se do naší Hry. Tabe hra stojí za to. Startujeme v pondělí! U moře se ocitnete, ani nevíte jak!

HRA O MOŘE

HRA O MOŘE

HRA O MOŘE

lyto různě vypravěny neční nárok na historické přesnost. Jenom se pamí Histozlehka dotýkáji. Naši předkové se v nich nechováji tak, jak chováli ve skutečnosti a v dobách souvislostech. Spíš tak, jak bychom se v jejich situaci chováli my, jejich mnohonásobní právníci. I mluví jako mluviny na chodníku. Proto je podost našich Uzličků český s dějinami pouze náhodná. L s Člověkem českým, doufajm že nenáhodná. Alespoň autor t tomu byl rád ...

Překvapený Morava

„Odkud přicházíš, muži? ..
..Z východu. Ze země knížecí.
Rastislava ...
Rozhledl se po mužích divokých tváří, kteří kolem něj a jeho doprovodu postávali a odhadovali své čeledi. Vzpomněl si, jak říkali doma: „Do Cech nejez tam žijí sami divousovéj.“
Ale obchod je obchod ...
„Z Velké Moravy jsem.“ Nebál upozornit na své bohatství, proti že se mu zdálo, že má nad těmi i vočáky převahu.
„Můj velký kníže Mojmir přičerly vyhnal nitranského kníže Pribinu. A tak počula Velká Morava. Nejstarší země nejstaršího knížete.“
„Nějak moc se chlubíš.“ Ře největší z mužů. Jeden z mlá, který seděl na koni. Nejspíš vůdce.
„Nechlubím, káby ses k vůl přijel podívat, sám bys viděl.“
„Co bych k vám jezdil. Mář svých starostí dost.“ odsekl Cec.
„Také tady mohou mít stáru ti?“ napadlo Velkomorav.
„Žijí tady v lesích jako divo zvěř, jistě přemýšlí jenom o tom, jak si nacpat břicho a koho porážnout.“ Nahlas byl ale zdvořil.

Další otázky se týkaly rozhovoru s automobilovým závodníkem a majitelem firmy Auto - Bey Milošem Nebřenským, který věnuje do soutěže dopravu do Španělska luxusním Neoplanem. Někteří z vás chtěli tento autobus s „parametry letadla“ vidět. Zajeli jsme proto do sídla firmy Auto - Bey v Praze-Libuši a také toto vaše přání plníme.

(ire)

Z GALERIE NAŠICH POLITIKŮ

ky jeho působení jsou spjaty s Národní stranou svobodomyšlnou, pod jejíž patronací založil r. 1896 Politickou selskou jednotu pro okresy Pardubice, Ptelouč a Holice. Za mladočechy byl zvolen r. 1897 do říšské rady a r. 1898 do sněmu Království českého. Jeho úsilí o politickou koncentraci rolnictva je vyjádřeno členstvím v přípravném výboru Sdružení českých zemědělců pro Krátovství české. Tato organizace byla povolena místodržitelstvím v r. 1897. Zanedlouho se však Sdružení chtělo vymanit ze závislosti na mladočeské politice, která zájmy rolnictva zanedbávala. S tím však Udržal nesouhlasil (považoval to za zbytečné tříštění sil), a proto zůstal on a jím vedená Jednota východočeská mimo nově založenou Českou stranu agrární. Dál ovšem pracoval ze všech sil ve prospěch venkova, čehož důkazem budiž to, že byl na ustavující schůzi Ústřední jednoty řepařů zvolen do jejího ředitelství. Když viděl životaschopnost samostatné agrární strany, uvědomil si svůj nesprávný postoj při jejím zakládání a chybu napravil dodatečně tím, že do Československé strany agrární i s celou Jednotou východočeskou r. 1906 vstoupil.

Osobnost F. Udržala se výrazně prosadila na říšské radě - již r. 1907 byl zde zvolen předsedou klubu agrárních poslanců, hned poté delegován tímto klubem za místopředsedu českého národního klubu. O tvrdosti klámi při jednáních poslancůcké sněmovny svědčí to, že Udržal musel jedenkrát dělat i sekundanta baronu Rollisbergovi.

když tento vyzval na soubor německého poslance Malika. Nešlo-li to jinak, byl nucen vést agrární klub k obstrukci.

Udržalova prestiž byla oceněna zvolením za místopředsedu Slovanské jednoty na říšské radě. V téměř roce (1911) byl jedním ze zakladatelů Agrární banky.

Od července 1918 byl členem Národního výboru. Za převratu se samotný vypravil do Litoměřic a zpacifikoval zde zemské vojenské velitelství. V revolučním Národním shromáždění RČS pak měrou vrchovatou zúročil své dosavadní parlamentní zkušenosti. Jeho práce v branném výboru poslancecké sněmovny NS ho přímo předurčila k tomu, aby zastával funkci ministra národní obrany v Benešově a první Švehlově vládě v letech 1921 až 1925 a poté v třetí Švehlově a částečně i ve své vládě 1926 až 1929, než ho brimě vládní odpovědnosti donutilo soustředit se výhradně na premiérství a přepustit svůj zamilovaný resort dr. Víškovskému. Tou dobou už se Udržal nacházel v zenitu svého celoživotního politického působení. Na začátku roku 1929 ho totiž prezident T. G. Masaryk pověřil sestavením vlády. Bohužel jeho premiérství narušila světová hospodářská krize, vyřešení jejích důsledků bylo nad jeho síly. Ani po pádu své druhé vlády v r. 1932 nepřerušil svou práci v NS, v letech 1935—37 už jen jako senátor, než ho zdravotní důvody donutily odejít z veřejného života.

JAROSLAV HALADA

Již za pouhých tři měsíce vystartuje vítězná školní třída takovými Neoplany na pobřeží Costa Brava do Španělska. Foto: LD — M. POŠ

ši: „Každý má jistě své starosti.“ „Abyste neměl brzo i ten svůj nejslavnější kníže. Co já vim, už se přitísí Ludvík Němcovi nezamítová.“

„Co ten může vědět o francem králi?“ pomyslel si velmož ze země na východ od Čech.

Jako by mu četl myšlenky, odpověděl Čech na nevyčtenou otázku: „Vim i juké poplatky mu váš kníže dává.“

Kdyby se mohl muž z Velké Moravy podívat do budoucnosti, viděl by, že se divous nemylí. Vláda Mojmirů I. se nachylovala. Už za rok, roku 846 vtrhne Ludvík Němec na Moravu a dosadí na knížecí stolec Mojmírova synovce Rostislava.

Abyste ovšem nezůstal v defenzivě, prohlásil Moravan: „Musím se pomodlit.“ Počítal s tím, že tím začne českého divocha do úzkých. Kápek by tady věděli o dobrodřích síle jediného Boha. Jiště bijí haviarčí o zem u sachů bůžků. A ještě dlouho budou. Vždyť je to zvěř, která myslí jenom na žrádlo a chlást.

„Učím své víře tak, jak ti veli povinnost.“ řekl kapodivou kulturně obyvatele české kotliny: „Nebudu tě zdržovat. Sám musím spěchat.“

„A kam vlastně?“ slyšel se Moravan. Byl vzteklý, že neudržel na uzdu svoji zvědavost a byl tak nezdrženlivý, ale už to bylo venku.

Česky vůdce škubl uzdou, otočil koně a vydal se na cestu. Jenom přes rameno hodil větu: „Jedu do Řezna. Nechat se pokřítí...“

Nechal Moravana s ústy dokořán a pomalu se svým průvodem mizel úzkou stezkou do hloubi lesa.

(To, že se roku 845 nechalo v Řezně, hlavním městě východofrancské říše, pokřtít 14 českých knížat, je vlastně jedinou určitější zprávou o existenci života na dnešním území Čech v době, kdy východně od těchto krajů zvětavala říše Velkomoravská.)

VLADIMÍR KUČERA

Bezpečnostní situace na území Prahy se trvale zhoršuje. Kriminalita roste, počet objasněných trestných činů klesá a přetíženo soudního aparátu a nedostatečná a nevyhovující legislativa zaručují relativní beztrestnost i v řadách samotné policie. V souboji se zločinem, který se stále rychleji organizuje, společnost výrazně prohrává. Politici hovoří o přijímaných bezpečnostních a legislativních opatřeních s mírným optimismem, statistika jim však bohužel za pravdu nedává. Fakta, která dále uvádíme, jsou zhodnocením vývoje kriminality v Praze za loňský rok. Nejsou nijak radostná, nicméně myslíme, že Pražané mají právo je znát.

CELKOVÁ KRIMINALITA

V roce 1992 bylo v Praze zjištěno celkem 72 508 trestných činů hospodářských a trestných činů způsobených při dopravních nehodách. Proti roku 1991 je to nárůst o 12,2 procenta, proti roku 1990 o 36,3 procenta. Objasněno bylo v loňském roce pouhých 20,4 % trestných činů, v roce 1991 to bylo 24,3, o rok dříve 22,9 procenta.

Celková kriminalita tedy rychle vzrůstá, její objasněnost mírně klesá.

KRIMINALITA OBECNÁ

V loňském roce bylo zjištěno 68 267 případů obecné krimi-

nalita. Proti roku 1991 je to nárůst o 12,2 procenta, proti roku 1990 o 36,3 procenta. Objasněno bylo v loňském roce pouhých 20,4 % trestných činů, v roce 1991 to bylo 24,3, o rok dříve 22,9 procenta.

MRAVNOSTNÍ

Tato oblast trestné činnosti se udržuje zhruba na stejné úrovni, což platí i o objasněnosti. Statistika vykazuje za rok 1992 318 mravnostních trestných činů, znásilnění bylo zjištěno 115. Podstatný nárůst se ukazuje v kolonce pohavního zneužívání — 122 trestných činů s objasněností 80,3 %. Na objasněných případech pohavního zneužívání se podílejí 17,3 % kriminální recidivisté a z objasněných 98 případů

z 16,4 % v roce 1991 na 11,8 procenta loni a roste způsobená škoda — loni 255,7 mil. korun. To zřejmě naznačuje určitou profesionalizaci i v této oblasti.

HOSPODÁŘSKÁ

V oblasti hospodářské kriminality bylo

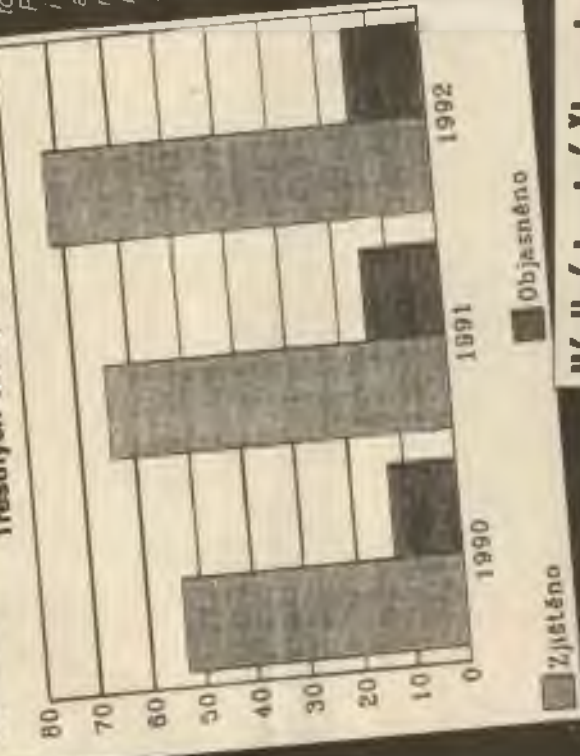
objasněno 11,8 procenta loni a roste způsobená škoda — loni 255,7 mil. korun. To zřejmě naznačuje určitou profesionalizaci i v této oblasti.

Například H. Ch. získávala od soukromých podnikatelů a známých vyšší částky na údajně výhodné obchody s armádním materiálem. Silbovala úroky ve výši 20 až 25 %, už po několika dnech vypůjčky, na schůzky s věřiteli zvala i vyšší armádní důstojníky, část peněz z dalších půjček i vracela a d výsledek — obsud zdokumentovaná škoda 98 mil. korun. Paradoxem případu je, že i když jde o vysokou škodu a je předpoklad, že obžalovaná bude posobit na svědky, navštívil městský soud v Praze přes požadavek vyšetřovatele i prokuratury na H. Ch. vazbu. Je tedy nadále vyšetřována na svobodě.

ULIČNÍ HOSPODÁŘSKÁ KRIMINALITA je problematická především proto, že neexistuje účinná právní norma posilující »veksl«. Přesto pracovníci stejnojmenného týmu policie objasnili loni 438 trestných činů v rozsahu 37,5 mil. korun. Pachatelé devizové trestné činnosti jsou dnes

Celková kriminalita v období 1990 až 1992

Trestných činů (v tis.)

Násilná trestná činnost v období 1990 až 1992

Trestné činy

Rozšířené jsou i **KAPESNÍ KRADEŽE** v loňském roce jich bylo v Praze spácháno 4570, objasněno však bylo pouze 271 (5,9 %). Policie to považuje za přívalu kapesních zlodějí

bylo 40,8 % provedeno Romy.

MAJETKOVÁ

Majetková trestná činnost má nejrychlejší vzestup. Na území

nality (1990 — 50 150, 1991 — 61 275). Přitom objasněnost klesá z 20,6 % v roce 1990 na 17,1 % v roce loňském.

Nejvíce trestných činů obecné kriminality měl Praha 4

a Praha 1, zejména Praha 7. Další údaje uvádějí členění podrobněji.

NÁSILNÉ

Nejzávažnějších, tedy násilných trestných činů bylo loni v Praze spácháno 2713, objasněno 1454 (53,5%). Na objasněné trestné činnosti mají vysoký podíl recidivisté — 40,4% a Romové — 12,1%.

VRAŽDY

Zjištěno bylo celkem 46 vražd a pokusů o vraždu, z toho je 35 vražd dokončených. Je to o sedm více než loni, ale stejně jako v roce 1990. Objasněno je zatím 31 vražd. Nejčastějším motivem je loupež (16 případů), následují osobní neshody (11) a sexuální motiv (3). Novým prvkem jsou vraždy dvou cizích států, příslušníků s pravděpodobným motivem vyřizování účtu mezi „obchodními“ firmami.

LOUPEŽE

Těch bylo v loňském roce spácháno 949 (o 230 méně než v roce 1991), objasněno je 212 případů — 22,3%. Nejvíce loupeží se odehrává v Praze 1, 4 a 2. Největší počet loupeží je „pouličních“, více než 63%. Na objasněných loupežích se podílejí recidivisté 56%, Romové 30,7% a mladiství 19,8%.

Při určitém poklesu počtu loupeží se škoda jim způsobená proti rokům předchozím ztrojnásobila a rostla i brutalita pachatelů. Ti ve 180 případech použili pohružky a v 773 případech skutečného násilí.

Novým prvkem je vydírání soukromých podnikatelů, kteří se podle zjištění v řadě případů na policii neobracují. Dílem ze strachu, dílem proto, že se sámi dopouštějí různé trestné čin-

64 102 tyto trestné činy, což znamená nárůst o 13% proti roku 1991 a o 39,9% proti roku 1990. Škody způsobené touto trestnou činností jsou odhadnuty na 1 941,8 milionů Kčs, což odpovídá jak nárůstu majetkové trestné činnosti, tak i míře inflace.

Převažují KRADEŽE PROSTĚ, jejichž počet se zvýšil proti roku 1991 o 8900. Objasněno bylo 4551 krádeží, škoda se odhaduje na 751,9 milionu Kč.

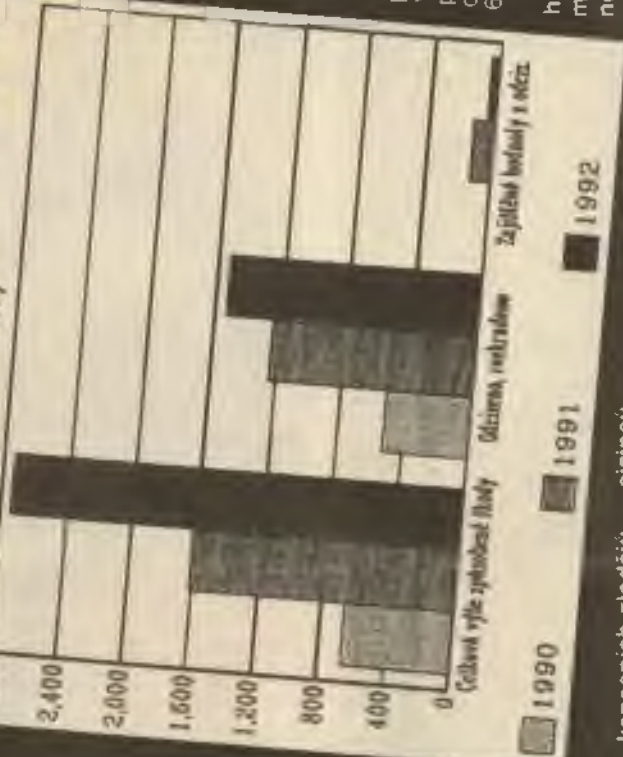
KRADEŽI MOTOROVÝCH VOZIDEL bylo zjištěno 6686 — nárůst proti roku 1991 o 72,4 procenta. Objasněnost je 15,1%, nejhuře jsou na tom obvod Prahy 4 a 10. Zásadní změnou je, že vozidla už se nekradou kvůli svezení a potom se najdou odstavená, ale na kšeft. Krádežemi motorových vozidel se zabývají skupiny pachatelů, zejména občanů Bulharska, bývalé Jugoslávie, Polska a Ukrajiny. Jde o výsoce organizovanou činnost, pro niž bylo v loňském roce v Praze zadrženo 49 cizinců.

Největší zadrženo skupinou byla skupina Karamanski, v níž bylo celkem 26 osob, zejména Bulharů. V Praze kradli zahraniční automobily, montovali na ně bulharské SPZ a vyváželi je na padělané doklady bulharského automobilů. Disponovali pasy různých zemí, zbraněmi, vozidly atd.

VLOUPÁNÍ patří mezi nejzávažnější majetkovou trestnou činnost. Loni bylo v Praze spácháno 19 293 vloupaček, což je o 12,9% méně než v roce loňském, ale o 17,9% více než v roce 1990. Objasněno bylo pouhých 10,5% případů. Způsobená škoda činila loni 991,2 mil. Kčs. Pachatelé jsou

do Prahy i nepřiměřené legislativě. Nejhuře je na tom samozřejmě turistické centrum, pachatelé této trestné činnosti jsou převážně Romové a to jak z bývalé ČSFR, tak ze zahraničí. Nejvíce zadrž-

Celková kriminalita — výše způsobené škody (v mil. Kčs)

kapesních zlodějí — cizinců — mělo rumunskou a bulharskou státní příslušnost. V poslední době pracují kapesní zloději ve větších skupinách, v nichž je zpravidla osoba nezletilá a těhotná žena. U nich je postih vyloučený, stává se proto, že těhotná žena nebo dítě jsou pro kapesní krádež zadrženy i několikrát týdně.

BYTOVÉ KRADEŽE VLOUPÁNÍ mírně poklesly, v roce 1991 to bylo 6098 případů, loni o 1282 méně. Poklesla ovšem objasněnost těchto případů

vybavení dokonalejšími technickými prostředky a postupně se zde formuje skupina lidí provádějících výsoce nebezpečnou hospodářskou trestnou činnost. Navíc se nelegální obchod s valutami začíná prolínat s legální činností některých podnikatelů.

Samostatnou kolonku hospodářské kriminality jsou vzniklé požáry, výbuchy s následným požárem, šíření poplašných zpráv a vyhrožování. V roce 1992 bylo v Praze zjištěno 2468 požárů a výbuchů (o 457 více než v roce 1991). Zvýšil se počet případů šíření poplašných zpráv a vyhrožování — v roce 1991 336 případů, v roce 1992 776 případů. Neobjasněny zůstávají 603 případy z loňského roku.

Mezi příčinami negativního vývoje hospodářské kriminality najdeme vznik řady nových firem, v nichž se lze obtížně orientovat, nepřizpůsobení právního řádu společenským změnám, nepřipravenost orgánů státní správy na nové úkoly v oblasti dozoru a kontroly ekonomiky atd. To navozuje v pachatelích pocit beztrestnosti. Pocit běžného občana se po přečtení těchto čísel asi nijak nemění. Je to pocit trvalého ohrožení, který zná každý Pražan dostatečně důvěrně.

Loni zjištěno 1680 skutků, což je nárůst o 26,7% proti roku 1991 a o 34,9% proti roku 1990. Objasněnost je 81,7%. Enormně vzrostla výše způsobených škod. V roce 1990 to bylo 21,6 mil. Kčs, loni už 679,4 mil. Kčs.

Nejvíce zjištěných případů spadá do kolonky »rozkradání majetku zaměstnancem«. Jde o 572 krádeží, zpronevěr a podvodu. Na dalších místech jsou neoprávněně podnikáni, rozkradáni zásleky na železnici,

Evrim, jak vy, ale já osobně, když jsem měl jako tiskovou bichle, jsem měl

NEJZÁVĚŠNĚJŠÍ

TEČKA S OTAZNÍKEM

evním, jak vy, ale já osobně, když jsem měl jako školu povinné přečíst áskovy bichle, jsem měl ažený den. Je sice hezké číst asiky, ale museli toho na-

Firásek

zat tolik, říkal jsem si... Po upem času si ale uvědomuji, e nám vlastně názvy jeho ůh mají stále co říci k naší rské současnosti. Jedno z je- ů významných děl, Temno, me si již, alespoň doufám, ožili. Podiváte-li se ovšem zorně kolem sebe nebo čte- ůli noviny, nejsem si tím tak st u Psohlavci, nemluvě názevch Mezi proudy či do- once Proti všem. Inu, klasik i klasik! Těch děl by se po- hopitelně našlo ještě více, já šak ale musím končit. U nás redakci je totiž nazýván Ji- áskem každý, kdo nupíše glo- u delší než patnáct řádek.

František MAŠEK

Město vypovědělo smlouvu s firmou Dambach, ale ta nadále staví a jednání pokračují

Praha (sch). Praha vypověděla smlouvu s německou firmou Dambach, nicméně v poslední době se v ulicích objevilo několik nových přístřešků MID. Staví se tedy dál a nedávno proběhlo i jednání zástupců firmy na pražské radnici.

»V polovině února zástupci firmy Dambach předložili znovu ekonomickou nabídku, přičemž tato ekonomická část smlouvy je vázána na přijetí nových podmínek smlouvy.« řekl nám primátor M. Kondr úvodem.

■ Jedná se tedy dál?

»Dambach zatím v podstatě zopakoval svou nabídku z konce loňského roku, v ekonomické části nepřináší veškeru nic nového a je samozřejmě otázkou, jak se k ní rada postaví. Nicméně jednáme dál. Podstata problému je, a to bylo také jádro sporu mezi firmou a městem. Vypověděli jsme ji proto, že podle našeho názoru Dambach neplnil, k čemu se zavázal. Proto má předložit, jak si představuje plnění v letošním roce, pokud by Praha ustoupila od vypovězení smlouvy. Od počátku nám jde jen o to, aby při-

střešky stály. A včas. Proto si myslím, že pokud se Dambach zaváže k některým do- dávkám, jimiž by alespoň částečně dohnal skluz, je pro nás možná lepší akceptovat jeho nabídku než jít do soudního sporu a hledat firmu novou. Dohodli jsme se zatím, že svou nabídku předloží Dopravnímu podniku, a se stanoviskem předloží radě. Do konce března bychom měli v každém případě rozhodnout.«

ZELENÝ TELEFON

Praha (hus). Vše, co je to Zelený telefon? Pokud se zajímáte o ekologii, pak nespíš ano... Zelený telefon vznikl v prosinci 1999 jako informační a poradenská služba studentů přírodovědecké fakulty UK v Praze. Vytvořili telefonní číslo 29 40 19, můžete se zeptat na cokoli v oblasti životního prostředí. Službu zdarma zajišťuje 10 studentů, kteří odvolávají nejkvalitnější na fakultě týkající se právních sorem ochrany přírody. Poslední dobou jsou aktuální například otázky kolem hospodářství s odpady. Zelený telefon je nevyčleňtá organizace, která sídlí v ústavu pro životní prostředí v Benátské ulici v Praze 2 a která »více« vyhraňuje 7 dnů a 24 hodín

Nekupujte zájce v pytli!

Stížnosti na zásilkové služby □ Navísta hranici s hloupostí

Také jste jedním z těch, kdo se nechal obalamutit lákavou nabídkou zboží, které nikde v obchodě neseženete, nebo »záračností« výrobku s extrémně nízkou cenou?

Přesně takové hity nabízejí nejčastěji zásilkové služby na stránkách tisku. Je možné, že s nimi má-

První příklad:

Smlouva ze 16.3.1991 zaručila Dambachu výhradní právo postavit čekárny a reklamní vtržny ve všech obvodech města.

6.6.91 uzavřela Praha 1 podobnou smlouvu s firmou DECAUX.

Advokát zastupující město Prahu charakterizoval tento krok jako porušení smlouvy ze strany města Prahy.

Druhý příklad:

Smlouva ze 16.3.91 zavazuje firmu Dambach postavit do konce roku 1992 270 čekáren. Místa pro čekárny měla být společně vybrána, město se mělo postarat o základy a proud.

Do dnešního dne Praha oznámila 117 stavebně připravených čekáren, zatímco rebyly dosud přeloženy.

Dambach dostal 98 čekáren a nyní dokončuje dalších 18. Pak již není co dělat.

Radiála je zbytečná, vysočany se bez ní obejdou, říká T. Szennal

»Vysočanská radiála by pro nás měla katastrofální ekologické důsledky, zasáhla by totiž poslední zelené pásmo, které u nás dosud existuje.« říká T. Szennal, starosta městské části Prahy 9.

Tato komunikace měla podle jedné z variant řešících dopravu v Praze 9 po roce 2000 vyhledově spojit severovýchodní část Prahy s tzv. středním dopravním okruhem. V souvislosti se změnami, které se mají týkat především dopravy v So- kolovské, Kolbenově a Českomoravské ulici, se zdá, že v současné době je radiála zbytečná.

Potvrzuje to i nový regionální plán, který si nachala v dohledné budoucnosti.

ČH v Praze

obře zkusebnosti. S temi opacny-
se vsichni »postizeni« obraceji
ceskou obchodni inspekcii jako
ledni zachranu a naději.
obuzel lacnost lidi po této formě
upů, nedostatek některých vy-
ků a potažmo i rozříštěná ob-
dná síť, speciálně na venkově,
a stále ještě veliké. Proto jsme pro
sí potenciální zákaznky obdrželi
pražském inspektorátě ČOI tyto
by: při objednávání si uvědomte,
žobí díky zásluze na dobírku uvi-
zkontrolovate a vyzkoušete až
zaplacení. Někdy už je pozdě,
ž se z ručního záračného šicho
je vyklubal dětská bračka. Zákaz-
tedy zboží vrátí v soulatu s jed-
a z variant nabídky a čeka, až mu
na přesně podle slibu vrátí peni-
dpověď žádá, natož pak zmíně-
obnos... Nemá se ani kam obrátit,
tože zaručenou fintoou firm je
ovat se za P.O.BOX. Ani pro pra-

své náklady připravil. »Až bude
známo celkové dopravní řešení, rádi
bychom odstranili stavební uzavěru,
která byla v souvislosti s přípravou
na výstavbu rozsáhlé vyhlášena.« po-
kračuje starosta »devětky«. Podle je-

»Všichni to děláme bezplatně,« svědčí se
nám studentka Běla Barlanová, která měla
zrovna službu na telefonu. »Bereme to jako
svou práci, protože štola nám jí, bohuzel,
neposkytuje v takové míře, v jaké bychom
potřebovali.«

**Volali jste nám
na 26 12 88**

● Kde je možné přihlásit děti
do jazykové školy Lamea?
Lamea sídlí na Senovázském ná-
městí 21, takže buď přímo na této
adrese, nebo na telefonním čísle
214 95 34.

Stavební stroje vyřídily od věrejšího automo-
bily z Valštejnské ulice na Malé Štáně. Důvodem uza-
virky, která z nejbližších šest měsíců přinese
nemalé počty motoristům, je kompletní rekonstrukce jak
Valštejnské, tak i navazující Tomášecké ulice. Zatímco
vodovodní a kanalizační řady má »v péči společnost
D+Z, následnou opravu povrchů obou ulic provede firma
IMPROS. Snímek: VP — Lufantský

● NA KRŽOVATCE ulice
17. listopadu a náměstí Curieo-
vých nedala večera v šest hodin
večer řídička osobního vozu
přednost souběžně jedoucí tram-
vaji linky č. 18. Při nárazu nebyl
nikdo zraněn. Policie celý případ
vyřešila pokutou udělenou na
místě. Doprava byla zdržena jed-
ním směrem sedmáct minut.

● STARÝ PÁN, který přecházel
po šesté hodině večer Litoměřic-
kou ulicí v Praze 9, bude mít na
včerejšek nepěkné vzpomínky.
Při přecházení jej srazilo na vo-
zovku osobní auto. Starík při ná-
razu utrpěl otevřenou zlomeninu
nohy a byl převezen do obvodní
nemocnice.

● RAKOUSKÝ ŘIDIČ nezvládl
věra v devět hodin večer řízení
své mazdy a vjel do zastávky au-
tobusů v Bohdalecké ulici v Pra-
ze 10. Přední částí vozidla nara-
zil do kovové konstrukce při-
stěšky a zezadu naboural do au-
tobusu, který už stál v zastávce.
Při srážce nebyl nikdo zraněn,
Rakušan odmítl ošetření.

● VÁLKA... FTD a Interpost.
ském inspektorátě ČOI mají od za-
čátku roku přes 270 stížností, z ni-
chž více než polovina je na zásilko-
vé služby. Nejčastěji se objevují jmé-
na Euro Biotomik, CS Direct, Jana už
to zná..., FTD a Interpost.

VANDALSKÝ ZÁSAH DO PŘÍRODY ● STROMKY Z PROKOPSKÉHO ÚDOLÍ
Na počátku byl nápad a úmluva. Od slov k činům neměl 47le-
tý F. K. nikdy daleko. Vždyť jeho minulost se skvěla osmi zá-
znamy v trestním rejstříku. Jako předseda jednoho družstva měl
i jisté možnosti a navíc za dobrý nápad se vždy dobře platí, ne?
V předvánoční době, tedy
někdy v polovině prosince loň-
ského roku, se dohodl pan K.
s 54letým J. U. z Prahy 4, aby
pro něho porazil v pražském
Prokopském údolí 25 borovic.
»Dostaneš stovku,« přislíbil
jako odměnu pan K. za výřez
stromků. »Ale musí to být
kvalita,« dožadoval se. »Víš,
nejlepší bude, když ze šesti-
metrových borovic odřízneš
dva metry od špičky. To jsou
stromky bez konkurence,«
pravil a doplácel svého budou-
cího dodavatele po ramenou.
Jak se dohodli, pan J. U. i učí-
nil. Uřezal špičky asi 25 stat-
ných boroviček. Každá měla
té době hodnotu už nejméně
přibližně 40 Kč, Perleťní vánoční
překážkovičím . . .

bývá pravidlem. Panu K. však
takový okamžik neutbral na
bujarém veselí. Dohodl se
s majitelem hotelu, že zaplatí
do tří dnů. Jenže pan hoteliér
se našel. Dodnes mu nikdo
sedmimísticovou hostinu neza-
platil. A tak se skutky pana
F. K. při jeho pobytu ve vazbě
sčítají. Podivné praktiky skon-
čily. Nyní se bude řádně účto-

● VÁLKA... FTD a Interpost.
ském inspektorátě ČOI mají od za-
čátku roku přes 270 stížností, z ni-
chž více než polovina je na zásilko-
vé služby. Nejčastěji se objevují jmé-
na Euro Biotomik, CS Direct, Jana už
to zná..., FTD a Interpost.

**Volali jste nám
na 26 12 88**

● Kde je možné přihlásit děti
do jazykové školy Lamea?
Lamea sídlí na Senovázském ná-
městí 21, takže buď přímo na této
adrese, nebo na telefonním čísle
214 95 34.

Stavební stroje vyřídily od věrejšího automo-
bily z Valštejnské ulice na Malé Štáně. Důvodem uza-
virky, která z nejbližších šest měsíců přinese
nemalé počty motoristům, je kompletní rekonstrukce jak
Valštejnské, tak i navazující Tomášecké ulice. Zatímco
vodovodní a kanalizační řady má »v péči společnost
D+Z, následnou opravu povrchů obou ulic provede firma
IMPROS. Snímek: VP — Lufantský

● NA KRŽOVATCE ulice
17. listopadu a náměstí Curieo-
vých nedala večera v šest hodin
večer řídička osobního vozu
přednost souběžně jedoucí tram-
vaji linky č. 18. Při nárazu nebyl
nikdo zraněn. Policie celý případ
vyřešila pokutou udělenou na
místě. Doprava byla zdržena jed-
ním směrem sedmáct minut.

● STARÝ PÁN, který přecházel
po šesté hodině večer Litoměřic-
kou ulicí v Praze 9, bude mít na
včerejšek nepěkné vzpomínky.
Při přecházení jej srazilo na vo-
zovku osobní auto. Starík při ná-
razu utrpěl otevřenou zlomeninu
nohy a byl převezen do obvodní
nemocnice.

● RAKOUSKÝ ŘIDIČ nezvládl
věra v devět hodin večer řízení
své mazdy a vjel do zastávky au-
tobusů v Bohdalecké ulici v Pra-
ze 10. Přední částí vozidla nara-
zil do kovové konstrukce při-
stěšky a zezadu naboural do au-
tobusu, který už stál v zastávce.
Při srážce nebyl nikdo zraněn,
Rakušan odmítl ošetření.

obře zkusebnosti. S temi opacny-
se vsichni »postizeni« obraceji
ceskou obchodni inspekcii jako
ledni zachranu a naději.
obuzel lacnost lidi po této formě
upů, nedostatek některých vy-
ků a potažmo i rozříštěná ob-
dná síť, speciálně na venkově,
a stále ještě veliké. Proto jsme pro
sí potenciální zákaznky obdrželi
pražském inspektorátě ČOI tyto
by: při objednávání si uvědomte,
žobí díky zásluze na dobírku uvi-
zkontrolovate a vyzkoušete až
zaplacení. Někdy už je pozdě,
ž se z ručního záračného šicho
je vyklubal dětská bračka. Zákaz-
tedy zboží vrátí v soulatu s jed-
a z variant nabídky a čeka, až mu
na přesně podle slibu vrátí peni-
dpověď žádá, natož pak zmíně-
obnos... Nemá se ani kam obrátit,
tože zaručenou fintoou firm je
ovat se za P.O.BOX. Ani pro pra-

**Volali jste nám
na 26 12 88**

● Kde je možné přihlásit děti
do jazykové školy Lamea?
Lamea sídlí na Senovázském ná-
městí 21, takže buď přímo na této
adrese, nebo na telefonním čísle
214 95 34.

Stavební stroje vyřídily od věrejšího automo-
bily z Valštejnské ulice na Malé Štáně. Důvodem uza-
virky, která z nejbližších šest měsíců přinese
nemalé počty motoristům, je kompletní rekonstrukce jak
Valštejnské, tak i navazující Tomášecké ulice. Zatímco
vodovodní a kanalizační řady má »v péči společnost
D+Z, následnou opravu povrchů obou ulic provede firma
IMPROS. Snímek: VP — Lufantský

● NA KRŽOVATCE ulice
17. listopadu a náměstí Curieo-
vých nedala večera v šest hodin
večer řídička osobního vozu
přednost souběžně jedoucí tram-
vaji linky č. 18. Při nárazu nebyl
nikdo zraněn. Policie celý případ
vyřešila pokutou udělenou na
místě. Doprava byla zdržena jed-
ním směrem sedmáct minut.

● STARÝ PÁN, který přecházel
po šesté hodině večer Litoměřic-
kou ulicí v Praze 9, bude mít na
včerejšek nepěkné vzpomínky.
Při přecházení jej srazilo na vo-
zovku osobní auto. Starík při ná-
razu utrpěl otevřenou zlomeninu
nohy a byl převezen do obvodní
nemocnice.

● RAKOUSKÝ ŘIDIČ nezvládl
věra v devět hodin večer řízení
své mazdy a vjel do zastávky au-
tobusů v Bohdalecké ulici v Pra-
ze 10. Přední částí vozidla nara-
zil do kovové konstrukce při-
stěšky a zezadu naboural do au-
tobusu, který už stál v zastávce.
Při srážce nebyl nikdo zraněn,
Rakušan odmítl ošetření.

obře zkusebnosti. S temi opacny-
se vsichni »postizeni« obraceji
ceskou obchodni inspekcii jako
ledni zachranu a naději.
obuzel lacnost lidi po této formě
upů, nedostatek některých vy-
ků a potažmo i rozříštěná ob-
dná síť, speciálně na venkově,
a stále ještě veliké. Proto jsme pro
sí potenciální zákaznky obdrželi
pražském inspektorátě ČOI tyto
by: při objednávání si uvědomte,
žobí díky zásluze na dobírku uvi-
zkontrolovate a vyzkoušete až
zaplacení. Někdy už je pozdě,
ž se z ručního záračného šicho
je vyklubal dětská bračka. Zákaz-
tedy zboží vrátí v soulatu s jed-
a z variant nabídky a čeka, až mu
na přesně podle slibu vrátí peni-
dpověď žádá, natož pak zmíně-
obnos... Nemá se ani kam obrátit,
tože zaručenou fintoou firm je
ovat se za P.O.BOX. Ani pro pra-

**Volali jste nám
na 26 12 88**

● Kde je možné přihlásit děti
do jazykové školy Lamea?
Lamea sídlí na Senovázském ná-
městí 21, takže buď přímo na této
adrese, nebo na telefonním čísle
214 95 34.

Stavební stroje vyřídily od věrejšího automo-
bily z Valštejnské ulice na Malé Štáně. Důvodem uza-
virky, která z nejbližších šest měsíců přinese
nemalé počty motoristům, je kompletní rekonstrukce jak
Valštejnské, tak i navazující Tomášecké ulice. Zatímco
vodovodní a kanalizační řady má »v péči společnost
D+Z, následnou opravu povrchů obou ulic provede firma
IMPROS. Snímek: VP — Lufantský

● NA KRŽOVATCE ulice
17. listopadu a náměstí Curieo-
vých nedala večera v šest hodin
večer řídička osobního vozu
přednost souběžně jedoucí tram-
vaji linky č. 18. Při nárazu nebyl
nikdo zraněn. Policie celý případ
vyřešila pokutou udělenou na
místě. Doprava byla zdržena jed-
ním směrem sedmáct minut.

● STARÝ PÁN, který přecházel
po šesté hodině večer Litoměřic-
kou ulicí v Praze 9, bude mít na
včerejšek nepěkné vzpomínky.
Při přecházení jej srazilo na vo-
zovku osobní auto. Starík při ná-
razu utrpěl otevřenou zlomeninu
nohy a byl převezen do obvodní
nemocnice.

● RAKOUSKÝ ŘIDIČ nezvládl
věra v devět hodin večer řízení
své mazdy a vjel do zastávky au-
tobusů v Bohdalecké ulici v Pra-
ze 10. Přední částí vozidla nara-
zil do kovové konstrukce při-
stěšky a zezadu naboural do au-
tobusu, který už stál v zastávce.
Při srážce nebyl nikdo zraněn,
Rakušan odmítl ošetření.

Bezpečnostní situace na území Prahy se kvůli 2700
KŘIMONALITTA
pasovávací devizové trestné či-
uplatnění sivi aidi Nejčastěji!

Klaus v zemi tulipánů

HAAG: Česká republika směřuje k tržní ekonomice bez přídomků. Už překročila Rubikon a je definitivně na druhém břehu, řekl včera V. Klaus na začátku své pracovní návštěvy Nizozemského království. Český premiér v Haagu jednal se svým nizozemským protějškem R. Lubbersem o obecných tématech evropské politiky a o možnosti rozšířit česko-nizozemský obchod. Podle R. Lubberse je ČR nejvyspělejší zemí středoevropského regionu, která má šanci na rychlou integraci do Evropy. V. Klaus konstatoval, že do dvou tří let bude Česká republika splňovat všechna standardní kritéria Západu. V. Klause v podvečer ve svém soukromém sídle v Haagu přijala nizozemská královna Beatrix.

TEH VLEVA BRESLE NEPOTÁBĚBUJE... ČINANI VOLI BRESLE, ANIŽE PŮTRROVI, PROTOŽE CHTĚLI VYPADAT UČENĚ!

Šetina třikrát lustrován.

Dienstbier proti Šetinovi

ZU GAST IN BONN: der Regierungschef der Tschechischen Republik, Vaclav Klaus (links), und Helmut Kohl wollen Gespräche über ein Asylabkommen beschleunigen.

Neúcta k soukromému vlastnictví

Tvrdá kritika vládních představ o transformaci zemědělství dominovala středeční tiskové konferenci Liberálně sociální unie. Vedle Františka Trnky a Aleše Svítka si svou kapku oleje do ohně přilil i předseda Československé strany socialistické Ladislav Dvořák, který vyprávěl svůj zážitek z Chrudimska.

Navštívil soukromého rolníka, kterému byla v restituci vrácena půda. Zhruba 120 hektarů z ní pronajmul a asi na 80 ha hospodářství. Vypůjčil si peníze a se státní dotací, která činila v tomto případě přibližně 80 % investice, začal stavět vepřín. L. Dvořák se velmi podivil té nehospodárnosti, když pár desítek metrů od stavby (patrně ne na pozemku našeho rolníka) sídlí vyklizeň a nepoužívaný vepřín. Předseda socialistů také zaznamenal obavu navštíveného zemědělce, jak bude splácet dluhy, když nebude mít za jistěn odbýt.

Typická socialistická historka. V městských poměrech by mohla mít následující podobu. Občan získá zpět dům, který komunisté ukradli jeho rodičům. Nákladně a s vypůjčenými penězi adaptuje nehytové prostory v přízemí, aby v nich mohl provozovat např. drogerii. L. Dvořák by se mohl divit, proč to dělá, když v sousední budově jsou uprázdněné prostory po agitačním středisku. A na základě přirozené obavy budoucího podnikatele, zda k němu najdou cestu zákazníci, usoudí, že český obchod je v rozkladu, a to vinou vládní politiky.

Oba příběhy — skutečný a převyprávěný — mají cosi společného. Vepřín a agitační středisko jejich hrdinům nepatří, a proto je nemohou používat. Tak jako rómští spoluobčané nemohou bez dekretu žít v neobyvaných bytech. Ohava o odbýt patří k přirozeným důsledkům trhu. Je jen rubem naděje na podnikatelský zisk. Za slovy L. Dvořáka se tedy skrývá neúcta k soukromému vlastnictví a k osobní iniciativě.

Ovoce totální války

„Kuje Kováč podkovičku, Mečiarovi na nožičku.“ Bratislavskými novináři hbitě pozmeněná slovenská říkanka o kováři a koníkovi se pomalu naplňuje. Nejpozději dnes by měl slovenský prezident Michal Kováč projevít dostatek loajality a odvolat Milana Kňažka. Pokud ministr zahraničí nepodá demisi sám, což je nepřilíhivě pravděpodobné, hrozí Vladimír Mečiar prezidentovi demisi vlastní. Podle včerejších informací z Bratislavy, by tak ještě dnes odpoledne měl Kňažka nahradit bývalý ministr zahraničí Moravčík.

Jak jsme však napsali již před časem, případná Mečiarova demise není zcela vyloučena. Mohla by být sice dramatickým, leč značně promyšleným tahem, jak Slovensku ukázat, že bez rodáka z Nemšové to prostě nejde. Prezident by ji nepřijal, a pokud ano, poslanci NR SR budou asi opět hlasovat pro stejného premiéra.

Opoziční, ale i donedávna koaliční strany, by totiž za současné komplikované hospodářské situace přezvaly komidlo státu jen v pomatení smyslu. Poté, co se ve středu vzdal křesla ministra hospodářství (a tedy i odpovědnosti) Ľudovít Černák, předseda SNS, zůstává Vladimír Mečiar s HZDS na Slovensku jediný, kdo je v tuto dobu ochoten táhnout značně pošramocenou káru dál.

Kromě celkového stavu země je ale neradostná i jeho osobní situace. Zdá se, jako kdyby se rozhodl k totální válce: kromě boje s Kňažkem si ve středu dopřál i konflikt v Národním radě SR s jejím předsedou Gašparovičem. Stejný den mu po výtkách poslanců nezbyvalo než s nejtvrději razancí zaútočit na KDĽ. Uprostřed vleklého diplomatického konfliktu s Maďarskem se včera rozhodl označit poslední kroky české vlády za začátek obchodní války a pohrozil odvetou.

Totální válka proti všem však kýžené ovoce nepřinesla. Naopak. Podle posledního průzkumu veřejného mínění se mu za ni sami Slováci odvděčili poklesem osobní po-

popularity ze 34 na 24 procent. HZDS klesla o šest bodů na 18 procent ob-

Feuerameisen belagern Stadt

BRASILIA, 23. März (Reuter). Mit Gift und kochendem Wasser setzen sich die Bewohner der brasilianischen Kleinstadt Envira gegen eine Invasion zur Wehr — Feuerameisen haben sich in der Stadt im Amazonas-Urwald breitgemacht und greifen Haustiere, aber auch Kinder an. Bürgermeister Luis Andrade Neto schildert, fast 70 Prozent von Envira hätten die gefährlichen Kleintiere bereits eingenommen. Im Abstand von einem bis fünf Metern ragten Ameisenhügel aus dem Boden. Alle Bemühungen der etwa 10 000 Bewohner seien vergebens gewesen — die Ameisen vermehren sich weiter. Sie seien hinter Fleisch, Salz und Blut her.

Nach Netos Worten greifen die Feuerameisen Kleintiere wie Hühner, Katzen und Tauben an, machen aber auch vor Kindern nicht halt. Viele Bewohner trauten sich nur noch mit Plastiktüten um den Beinen in Gebiete, die buschbestanden seien, berichtete der Arzt der örtlichen Klinik. Neto zufolge treten Feuerameisen in Gegenden auf, in denen der Urwald gerodet ist und damit ihre natürlichen Feinde wie Vögel und Spinnen ausgerottet sind.

ho Roma Emilia Bendika. Nejvyšší tresty. 7,5 roku odněti svobody soud uložil dvěma obviněným P.S. a J.V., které uznal vinnými z ublížení na zdraví Emila Bendíkovi, který v období krvácení do mozku a tukové embolie v nemocnici zemřel.

Odsouzen lynch

PLZEN: Deset trestů nepodmíněně odněti svobody od 16 měsíců do 7,5 roku a 18 podmíněných trestů od šesti do osmácti měsíců uložil včera krajský soud v Plzni 28 obžalovaným, kteří v únoru 1991 měli zautčit na dvě romské rodiny v Klatovech a Lipkovicích a na jejich obydlí. Dvoudenní pronásledování skončilo smrtí 22leté-

JAKY JE KURS?

Británie	1 GBP	43,86 (43,47)
Francie	1 FRF	5,35 (5,36)
Itálie	1000 ITL	18,87 (18,94)
Rakousko	1 ATS	2,55 (2,55)
SRN	1 DEM	17,98 (18,01)
Švýcarsko	1 CHF	19,54 (19,64)
USA	1 USD	29,88 (29,84)
193,92		
Kurs slovenské koruny		
Čs. obchodní banka	96,00	100,00
Česká spořitelna	94,00	97,00
Komerční banka	83,30	86,70
Agrobanka	96,00	100,00
Investiční banka	84,00	89,00

Flug mit „MIR“ war billiger

Die zweite deutsche Spacelab-Mission ist mehr als doppelt so teuer wie die 1985 gestartete D-1-Mission. Von den D-2-Gesamtkosten, die vor der Startverzögerung mit 890 Millionen Mark angegeben wurden, übernahmen „externe Nutzer“ des Raumflugs (Japan, die Nasa, die europäische Weltraumbehörde ESA) 130 Millionen Mark. Die D-1-Kosten beliefen sich auf 408 Millionen Mark. Die Kosten für 14 Experimente beim Mitflug 1992 zur russischen Weltraumstation MIR betragen nur 45 Millionen Mark.

Arbeitslose

Začíná rok svatojanských oslav

NEPOMUK/PRAHA (pk, ČTK): Rodné město svatého Jana Nepomuckého v okrese Pízeň-jih dnes začne prožívat velké oslavy, které svým významem daleko přesahují rámec města i celého regionu. Letošní rok uplyne právě 600 let od mučednické smrti Jana Nepomuckého. Dnešek a zítřek se stanou hlavními dny slavnostního uctění památky tohoto světce v jeho rodném Nepomuku.

První slavnostní den, tedy dnes, bude v Nepomuku otevřena tematická výstava, v kostele svatého Jana Nepomuckého proběhnou koncerty souborů z Čech a Německa a večer čeká na návštěvníky ohňostroj. Zítřka zavítá do střediska oslav premiér Václav Klaus s projevem k zahájení oslav. Svojiúčast přislíbili i ministři Stráský, Dyba, Němec a další významní hosté.

K oslavám se samozřejmě připojí i hlavní město Praha. Dnes se otevrou brány Lobkovického paláce, kde je připravena výstava »Svatý Jan Nepomucký a vysehradská kapitula«. Výstava zde bude i unikátní listina z konce 14. století, podepsaná Janem z Pomuku, notářem a vysehradským kanovníkem, který je v současnosti ztotožňován se svatým Janem Nepomuckým.

ministra hospodářství Jaroslava Kubačka. Oba jsou členy HZDS. Odchodem M. Křažka opouští centrum politického dění poslední protagonist bratislavské sametové revoluce z listopadu 1989, přijatá demise L. Černáka, předsedy SNS, znamená s největší pravděpodobností konec koaliční spolupráce mezi oběma stranami.

tečnost, že zahraniční výbor NR SR nebyl schopen zaujmout k problému stanovisko. »Budu odvolán ze své funkce, aniž by někdo bral v úvahu věcné argumenty. Nabyt jsem dojmu, že demokratické principy jsou nahrazeny autoritativními způsoby řízení,« zdůraznil M. Křažko. Prezident SR M. Kováč jmenoval včera do funkce ministra zahraničí Jozefa Moravčíka a do funkce mi-

Dvojitý punč

Česká vláda bacila do stolu. Jako by furiantsky, se slovy: »Tak tenhle punč už platit nebude. Vy, bývalí bratia, nechcete dát ani korunu z peněz, které nám dlužíte, my vám tedy pozastavíme to, na co máte nárok. A když se vaše vláda neumoudří, tak vám to nedáme.«

Na první pohled pěkné gesto. Pře-

ce sebou nenecháme stále orat. Přece jsme se s bolestí v srdéčku nerozdělili kvůli tomu, abychom donekonečna na Slovensko dopláceli a pumpovali tam peníze. Naopak, rozdělení prošlo u občanů celkem snadno proto, že se zbavili méně produktivního příbuzného, který by sice také chtěl co nejdříve do civilizované a blahobytné Evropy, ale na pěkném tátošovi, s utahováním opasku, jenž je natažen přes české břicho.

Na druhý pohled nám však toto gesto může přinést takové problémy, že snad ani za těch 17 miliard nestojí. Slovenský premiér Mečiar už odchodní válkou pohrozil, což kromě mnoha dalších ztrát může znamenat i přiskrcení kohoutků na ropovodu a plynovodu, a tedy pěkné zdržení na cestě směrem k Západu. A také velmi složitou vnitropolitickou situaci.

Pevně věřím, že česká politika ale není tak naivní a neuvažuje jen v prvních a druhých pohledech. Ze toto kupónové gesto nebylo pouze furiantské, nýbrž hluboce pragmatické a dlouho do noci konzultované se slovenskými partnery. Třeba s právě odstouplým ministrem hospodářství Černákem. Jeho Slovenská národní strana každým okamžikem vyhlásí program s motem: »Vše nejlepší pro Slovensko«. SNS si pravděpodobně uvědomuje — potvrzují to Černákovy vstřícné postoje při jednání s českou reprezentací a znalosti ekonomických zákonitostí — stejně jako česká politika, že vše nejlepší pro Slovensko velmi těsně souvisí se vším nejlepším pro Česko. Na rozdíl

cí a způsobit tím i svými nevhodnými výroky nepřehráš pozitivní obraz Slovenska. »Smutné je, že jsme si z takových příkladů nezvali poučení,« konstatoval M. Křažko. Podle jeho slov premiér Mečiar z politických důvodů odmítá služby některých schopných diplomátů, jakých Slovensko nemá mnoho. M. Křažko kritizoval i sku-

BRATISLAVA (mz): Ministra zahraničí SR Milana Křažka odvolal včera podle očekávání slovenský prezident M. Kováč na návrh premiéra Vladimíra Mečiara. Prezident SR přijal také demisi ministra hospodářství SR L. Černáka. V projevu před svým odvoláním na plénu NR SR obvinil M. Křažko premiéra Mečiara, že neprojevil zájem o spolupráci s resortem zahraničních vě-

od Mečiara, který se řídí heslem »Vše nejlepší pro Mečiara«. Ale jak je vidět z poklesu jeho popularity, nakonec by onen punč mohl platit on. Dvojitý.

Křažko odvolán

Sup je zvláštní pták. Neomylným pudem nachází jakoukoli mršinu, aby si zemřelým masem nacpal břicho. Čím smradlavější, tím větší pochoutka. Je proto pro lid běžný nepřítel a v pohádkách a bajkách bývá terčem opovržení. Na druhé straně ho ale lze chápat jako jakousi »hygienickou policii«, která zbavuje přírodu odpadu. Předseda republikánů bezesporu z jedné části funkci jakéhosi »supa naší politiky« plní. Jeho kroužení vždy upozorňuje na to, že vycítil svým šestým smyslem pach nřešeného politického problému a vydal se načerpat svoji další energii.

Miroslav Sládek

Severní Čechy, starosti s částí romské komunity, nešikovnosti při vypořádání se s minulostí, to všechno mu dodávalo kalorie potřebné k dalšímu letu. Ve chvíli, kdy se problémem někdo začne zabývat konstruktivně, stává se Miroslav Sládek přelétávavým a vydává se za dalším, jehož řešení se odkládá tak dlouho, až vydává pachové signály. Takovou starostí je nyní Morava. Přiblížil dlouho se všichni kompetentní tvářili, že o nic nejde. Využili toho mnozí, kteří jsou přesvědčeni, že nosí politické ostruhy. Nyní jim pobodl právě moravského koně. Nejvýše ovšem opět vyletěl pták republikánů. Vytvořil »zdrovovádné« orgány a chystá se vylepšit si tímto problémem jídelniček. Krouží-li nad Moravou Miroslav Sládek, svědčí to o tom, že už je nejvyšší čas něco dělat. Mohl by si tu uspořádat výdatnou hostinu. A pak také začít předstírat, že právě on je tím našim správným »politickým hygienikem«. Což je ovšem ta podoba supí funkce, kterou nejvyšší republikán neplní. Představuje si ji jako demagogické a nebezpečné akce, které ohrožují demokracii. Ať už je to vznik protistávní »moravské vlády« či rasistická odměna v podobě luxusního automobilu pro ty, kdo zbaví kraj nejvíce Romů.

Proto by se měla jeho politika supích letů stát právě jenom předmětem občanského opovržení. Jeho přímé útoky na zákon a demokratický systém by pak měli řešit ti, kdo mají »společenskou hygienu« opravdu v popisu práce.

Totožné problémy

Víte, co je KLOKOČÍ?

Za tímto voňavě starodávným názvem se ukrývá nakladatelství a vydavatelství, je muž od roku 1990, tedy od jeho vzniku, šéfuje Jiří Suchý. Je tedy nabídnutí, že Klokočí bude mít jistě něco společného s divadlem Semafor a především s Jonášem a Melicharovou. Hlavně s Melicharovou, protože právě v jejím „Opchůdku“ vedle Semaforu můžete získat vše, co spatříte světlo světa s firmou nálepku Klokočí.

Za dva roky činnosti se toto mininakladatelství zcela osamostatnilo a má za sebou pořádný kus práce. Vydává knihy (Větší lexikon pro zamilované, Texty o domu a událostech), občasnky, pohlednice (cyklus „Girls of Prague“, „Praha zmalovaná“ a „Zofie Melicharová romantická“), kazety (Jakobabaret Jára Kohouta, Gramotíngtangl), videokazety (Perplex magazin, The best of Večirek, Smutek bláznivých panen), dokonce i vlastní bankovky — samozřejmě s omezenou platností.

Máte-li tedy chuť zavzpomínat, zasmát se, pátrejte po všem, co má onu malou voňavou etiketku Klokočí . . .

PPRAHA (dap): „Ze zkušenosti víme, že druh trestné činnosti, který se objeví v jednom z hlavních měst, se brzy objeví i v těch ostatních,“ řekl na včerejším brífinku policejních ředitelů Prahy, Bratislavy, Vídně a Budapešti Pavel Hofman, ředitel pražské policie.

Všichni čtyři policejní ředitelé dále konstatovali, že jejich vzájemná setkání slouží především k hledání možností rychlé a operativní výměny informací, především v otázkách dopravní policie, kriminality cizinců a krádeží motorových vozidel. Ve všech čtyřech městech totiž podle nich pracují propojené

gangy, převážně rumunských a maďarských mafii. Policejní ředitelé se dále shodli i na nutnosti spolupráce při boji proti rozšiřování drog, vydírání, placení za ochranu a rozšiřujícím se obchodu s radioaktivním materiálem.

Na otázku, jak se konkrétně projevuje spolupráce policejních ředitelství čtyř hlavních měst a zda to není suplování práce Interpolu, odpověděl vídeňský policejní ředitel Günter Bogl, že „tato forma je daleko pružnější a daleko užší“.

Na setkání dále zaznělo, že problémy s prostitucí má nejen Praha, ale hlavně Budapešť. Podle ředite-

le tamní policie Janose Bodracsckého neexistuje v Maďarsku zákon, na jehož základě by bylo možno prostitutky stíhat. Ten podle jeho slov musí přijmout parlament. P. Hofman sdělil, že plošný zákaz prostituce, který v současnosti na území ČR platí, nepovažuje za šťastné řešení. Podle něj je potřeba prostituci koordinovat a kontrolovat, například tak, jak to dělají ve Vídni, kde je zákaz vykonávat tuto činnost před školami, domovy důchodců a kostely. Prostitutky tak mají přesně vymezená místa svého působení a policie dbá i na pravidelné lékařské prohlídky.

Ministr vnitra SR Jozef Tuchyňa k česko-slovenské hranici

Uzavřeli jsme dohody

Představitelé ČR usilují o zavedení normálního hraničního režimu na česko-slovenských hranicích. Tyto snahy zdůvodňují nárůstem ilegální migrace. O názor na tento problém jsme požádali slovenského ministra vnitra Jozefa Tuchyňu.

„Samozřejmě že stejně jako Česká republika chceme mít svrchovanost, a k té patří i hranice — to nijak nepopíráme. Uzavřeli jsme však s Českou republikou dohody, které ratifikovaly parlamenty — a tyto dohody platí. Pokud tedy chce česká strana vytvořit hranici, my se tomu nebráníme. Je však nutné říci, že jsme došli do stadia, kdy je třeba dohody vypovědět nebo zrušit nebo novelizovat. V tom je celá podstata problému.“

Zástupci ČR však prohlásili, že

v souvislosti s tvorbou hranice nebude třeba uzavřené dohody rušit.

„Když je nechtějí rušit, tak proč mluví o dohodě o malém pohraničním styku, když podle současné dohody o bezvízovém styku mohou občané obou republik na své osobní doklady pobývat na celém území obou republik bez omezení? Navíc to není jen otázka jednání vlád. Změnu dohod musí ratifikovat parlamenty. Jde totiž o mezistátní dohody. Není to již tak, že jsme se dohodli Fero a Jano.“

Česká strana nutnost hranice odůvodňuje růstem ilegálního uprchlictví přes naše země.

„Ze Slovenska přešlo podle federálních statistik do ČR ilegálně za tři čtvrtě minulého roku 750 lidí. Sudte to tedy z toho hlediska, že přes česko-německou hranici

přešlo za stejné období nelegálně 17 tisíc lidí . . .“

Proč tedy podle vás ČR usiluje o vytvoření vzájemné hranice?

„Jistě ji chápe jako další filtr, protože přece jen, když tu hranice bude, dá se předpokládat menší propustnost pro ilegální migraci. Samozřejmě že také počítáme s postupným vytvořením hranice, ale ne hekticky dnes, několik týdnů po ratifikování tří smluv, které určují, jak má fungovat hraniční režim, a definují tento problém jinak. Budeme asi muset říci svým občanům, že někdo tyto dohody vypověděl, že již nebude možnost cestovat a navštěvovat příbuzné po celém území ČR, že tu bude jen malý pohraniční styk a že to je v rozporu s těmi a těmi dohodami.“

Ekonomicky je možná neefektivní, ale pro zachování kulturní identity národa nezbytný.

Dávid Dávidovcov →

Má matka Marlene

Ještě před návštěvou Zenevy podepsal V. Dlouhý v Dillí obchodní dohodu s Indii, která opouští clearingový systém a výměnu zboží podle určených seznamů. Nová dohoda předpokládá zavedení obvyklého způsobu obchodu za použití volně směnitelných měn. V. Dlouhý oznámil, že zatím nebyla vyřešena otázka kladného salda ve prospěch ČR z minulosti, které činilo např. vloni 33 mil. USD. Zároveň informoval o tom, že je český podnik Škodaexport velkým favoritem na získání indické zakázky na výstavbu 1400 km ropovodu v hodnotě 370 mil. dolarů. Případnou realizaci zakázky ministr označil za jeden z největších obchodů ČR za posledních 10 až 15 let.

Bylo to předevcírem

V pondělí bylo 15. března. I v roce 1939 byl třetí měsíc a jeho patnáctý osklivý den. Už je to padesát čtyři let a stejně jsem zaslechl v jedné hospodské debatě v ten výroční pondělní večer zvláštní věty: „Zase nás prodávají Němcům. Jako kdybychom nevěděli, jak našimi lebkami chtěli dláždít Václavák. Jediný dobrý Němec je mrtvej Němec.“

Snadnost spojení Němců a nacismu až děsí. Právě tak jako spojení Rusů a komunismu. Byli Hitler Němec a Lenin Rus, ne-

Oldřich Nový a Nataša Gollová. Hlavně Kristián a Eva tropí hlouposti (na snímku)

znamená to, že nebudeme číst Goetha a Tolstého.

Věčné vyvolávání národnostních nepřijemných a smutných vzpomínek je porušením základního lidského práva. Práva na lidskost.

Spojování přítomného národa s hříchy jeho dějepisu je ubohé. Jako kdyby nám někdo vyčítal, že husité ničili historické památky a upalovali ve stodolách své nepřátele. Nehledě k tomu, že nemohli tušit, že se jednou bude jednat o památkové objekty, a bral to, jako by současní vojáci v boji válcovali třeba Jižní Město, a že se tehdy válčilo bez dodržování jakýchkoliv, natož ženevských konvencí. My, jejich potomci přes kolikáté koleno, za ty maléry nemůžeme. A kdo ví, zda bychom v té době bvli zrov-

výbor organizace Prahy 2. Zdejší tajemník Karel Jencík však rovněž nevěděl, jak se s vedením jednoho ze svých článků spojit. „Soudruh předseda tu není, ale ten to asi také vědět nebude.“ řekl nám K. Jencík.

Ma nemá telefon. Pravda, zapomněli jsme se zeptat, kde je mrtvá schránka, v níž si soudruzi nechávají vzkazy. On by nám to staronový propagačníor socializmu ale zřejmě stejně neprozradil. Mluví KSCM Blanka Robejšková nám poručila obrátit se na obvodní

Ach, bože, jaká to byla manželská dvojice! Theodor Pištěk a Antonie Nedošinská. Dotáhli to až, dokonce opakovaně, na otce a matku Kondelíkovc. Naposledy si spolu zahráli v Čapkových povídkách. Ovšem to už jejich dvojice nebyla nijak přibuzenaký spojena. Pro paní Nedošinskou byla její aluzivná Méry tou úplně poslední filmovou rolí

na na straně tábořských vojsk.

Je dobře si dny, jako byl ten patnáctý březnový v roce 1939, připomínat. Ne z nich ale dělat zvykovou oslavu vyčítání a nenávisť.

Za pár dní jede Václav Klaus do Německa. Jistě se v jeho tamějších rozhovorech objeví problémy, které jsme zdědili po událostech, jichž byl 15. březen 1939 součástí. Musíme jenom doufat, že se německá strana nebude zmiňovat o dějinách mnohem nedávnějších. Třeba o tom, že Češi, jak nedávno uvedly některé deníky, kradou v Německu jako straky. Češi velmi současní, nikoliv vnukové nějakých léta vzdálených dědů.

„O nějakých svých nynějších politických ambicích jsem nikdy nehovořil. Ale na druhou stranu nejsem méněcenný, mám stejná práva jako každý řadový člen. Žádný výkonný výbor mi nemůže ukončovat členství. To mohu jen já sám nebo základní organizace, která mě přijala.“ řekl

včera LD k ukončení svého členství v KSCM Miroslav Štěpán. Podle jeho slov se komunistický člunek základní organizace komunistů z Prahy 2, který jej přijal, bude rozhodnutím výkonného výboru zabývat na svém příštím řádném setkání. „Nebudou kvůli mně svolávat mimořádnou schůzi,“ dodal M. Štěpán. Na naši otázku, jakým způsobem je možno se spojit s předsednictvem jeho mateřské organizace, odpověděl, že není nic, kromě toho, že její předseda

Štěpánova organizace v ilegalitě?

Obavy z Temelína nemizí

VÍDEŇ: V úvodu druhého závěrečného dne své návštěvy Rakouska navštívil český prezident Václav Havel vídeňskou radnici, kde se zapsal do Zlaté knihy města Vídně. Poté položil V. Havel věnec u domu prvního československého prezidenta T. G. Masaryka. Vídeňský starosta podobně jako řada dalších rakouských politiků před ním v rozhovoru po agenturu APA odmítl hrozby vůči České republice kvůli jaderné elektrárně Temelín jako „zcela nesmyslné“.

Podle jeho slov nelze podobnými postupy ve svobodném světě ničeho dosáhnout. I rakouský kancléř Franz Vranitzky věří, že česká vláda má stále „manévrovací prostor“ k tomu, aby ještě jednou zvážila rozhodnutí o Temelínu. Jak prohlásil po úterním jednání rakouské vlády, nepovažuje hospodářské sankce za „vhodný postup“, protože by v tomto případě nebylo možno s nimi spojovat realistická očekávání. Českému premiérovi chce rakouský kancléř v osobním dopise ještě jednou vysvětlit argumenty proti jaderné elektrárně. Rakouská iniciativa podle jeho slov není vymeškována.

Na večerní závěrečné tiskové konferenci obou prezidentů Václav Havel uvedl, že smyslem jeho návštěvy bylo vytvořit perspektivu trvalého dialogu a spolupráce obou zemí. Thomas Klestil podotkl, že z rozhovorů vyplynul stejný cíl

obou zemí, jímž je společná Evropa. Václav Havel rovněž informoval, že se v rozhovorech s kancléřem Franzem Vranitzky zmínil i o exportu českých výrobků do Rakouska, kde „pocitujeme určité tendence k ochranářským opatřením“. Předseda vídeňské vlády vyjádřil pochopení pro vývozní potřeby české ekonomiky a požádal naopak o pochopeňi současných rakouských hospodářských starostí. Podle jeho slov je jen otázkou tempa a rytmu, v jakém se budou tato ochranná opatření odbourávat, uvedl český prezident. K problematice Temelína T. Klestil prohlásil, že je to téma, které vyvolává obavy a strach rakouské veřejnosti, a vyjádřil přesvědčení, že je tento fakt v Praze brán vězně. V. Havel k tomu dodal, že v neprospekch přestavby Temelína na plynovou elektrárnu hovoří nedostatek plynu a potřeba.

„Tohuwabohu“ – woher kommt das?

Dieses Wort ist keine moderne Neuschöpfung, es stammt ursprünglich aus dem hebräischen Urtext der Bibel. In der Schöpfungsgeschichte (1. Buch Moses 1,2) findet sich der Ausdruck „Tohu wa vohu“, was soviel wie „Wüste und Öde“ bedeutet. Luther übersetzte diese Stelle „(Die Erde war) wüst und leer“. In unserer Umgangssprache bedeutet „Tohuwabohu“ Chaos, Wirrwarr oder Durcheinander.

... BORDEN... TO HIEL
LUTHER HAT NA NYSLI...

Disneyland, Bibelland

JERUSALEM, 25. MÁRZ (AFP). In Israel soll ein Disney-Park mit mythischen Figuren aus der Bibel entstehen, kündigte die Verwaltung für die touristische Entwicklung der Negev-Wüste am Donnerstag an. Das Riesenprojekt soll am Ort der antiken Kupferminen von König Salomon im südraelischen Timna entstehen. Es soll den Besuchern die Bibel mit audiovisuellen Spezialeffekten nahebringen. Israel sucht ausländische Investitionen. Die Kosten werden mit 15 Millionen Dollar (rund 24 Millionen Mark) angegeben.

Rozdělená vesnice

BRUMOV-BYLNICE (ce): Přání posunout česko-slovenskou státní hranici z koryta potoka Vlárky, který rozděluje obec Sidonii (místní část Brumova-Bylnice v okrese Zlín) uvnitř zástavby mezi obě republiky na úroveň hraničních kamenů z let 1939 až 1945 vyjádřila v lednu prostřednictvím ankety a petice většina obyvatel této lokality. Korekcí hranic, která by si vyžádala 17,678 hektaru nynějšího

slovenského území, by došlo k převodu 11 domků z katastru obce Horní Srnie na Moravu a celá Sidonie včetně vjezdové křižovatky a železniční stanice Vlárský průsmyk by pak ležela na území ČR. Tímto požadavkem se bude zabývat rozhraničovací komise. Prvořadou podmínkou úspěšnosti jednání se slovenskou stranou je ovšem bezesbýtová územní náhrada na jiném místě hranic.

nou s tzv. politruky. Zjišťování mají být schopnosti morální, odborné a fyzické. „Nechci podceňovat fyzickou zdatnost. Tlustý důstojník mi připadá nepřipustný.“ uvedl ministr. Změnu struktury armády včetně nové doktríny považuje A. Baudyš za „zcela principiální věc“. „Nechci, aby nová česká armáda byla zatížena únavou a chybami.“ sdělil ministr obrany.

Bilaterální dohody výhodnější

Delegace ministerstva vnitra České republiky, Slovenska, Rakouska, Maďarska, Polska a Slovinska se včera sešly v pražském hotelu Praha k jednání o řešení otázek ilegálních přistěhovalců.

Na závěr svého setkání podepsali zástupci všech šesti zúčastněných zemí dokument, na jehož základě předložili vládám následující doporučení:

1. Účastnické státy nebudou přebírat odpovědnost za cizince, kteří vstoupili do azylové procedury před přijetím nového azylového zákona v SRN.
2. Účastnické státy zváží možnost návratu cizinců do zemí původu přes vlastní území za přesně stanovených podmínek, které musí odpovídat základním humanitárním principům včetně podmínky, že požadující stát zajistí smluvně příjem ilegálních přistěhovalců v zemích původu.
3. Ministři vnitra budou usilovat ve svých zemích o doplnění vzájemných standardizovaných readmisních dohod a vyvinou iniciativu k uzavírání těchto smluv se zeměmi, z nichž přicházejí ilegální migranti.
4. Ministři vnitra se zasadí o harmonizaci azylových procedur.
5. Účastníci konference pojmají otázku evropské migrace jako závazný celoevropský problém a doporučují využít možnosti, které skýtá KBSE.

Jak na tiskové konferenci sdělil ministr vnitra ČR Jan Ruml, jednání nebyla jednoduchá. „Přes rozdílné názory, protože si uvědomujeme závažnost problému, došli jsme k uvedenému komuniké.“ řekl ministr.

Podle sdělení Jana Rumla nebyly na setkání projednávány otázky vzájemných vizových povinností jednotlivých zemí ani otázka česko-slovenských hranic. Tyto označil J. Ruml za problém dvoustranných jednání. K problému česko-slovenských hranic slovenský ministr vnitra Tuchyňa uvedl, že Slovensko uznává právo každého suverénního státu vytvořit normální hraniční režim, dodal však, že mezi ČR a SR byly uzavřeny smlouvy, které problematiku hranic řeší.

„Uvědomujeme si, že Česká republika se může z tranzitní země stát zemí cílovou po zavedení německých azylových zákonů. Nemůžeme proto čekat a ve spolupráci s ostatními zeměmi připravujeme řadu opatření.“ řekl J. Ruml.

Dalšího setkání, jehož termín ani místo konání nebylo dohodnuto, by se podle názoru českého ministra vnitra měly zúčastnit i země původu. Na otázku, zda Maďarsko uvažuje o zavedení vizové povinnosti vůči Rumunsku, z něhož pochází největší počet ilegálních uprchlíků, odpověděl

Sázejí na perspektivu

plácí se z hlediska uzavírání kontrátních dohod a navazování nových obchodních kontaktů. „Dnes si už nikdo nemůže dovolit požádat o bombastické akce bez ekonomického efektu.“ dodal. I přes recesi odbytu bižuterie na světovém trhu za znamenávají tradiční i nové bižuterijní firmy na Jablonce výrobní rozmach. Proto sázejí jablonečtí výrobci na perspektivu tradiční výroby a také proto mezi sebou uzavřeli dohodu, že si nebudou vzájemně škodit podbíživými cenami svých výrobků.

JABLONEC NAD NISOU (koč): Na jabloneckém výstavišti byl zahájen 4. ročník kontraktovní výstavy výrobků bižuterie Jablonce '93. Účastní se ho 22 vystavovatelů včetně Čechů soukromých bižuteriích výrobci. Předseda Svazu výrobků bižuterie ing. Ludvík Karl zdůraznil, že výstava je přísne účelová a vy-

vedoucí maďarské delegace, že tento krok zřejmě nebude možný vzhledem k velkému počtu občanů rumunské národnosti na území Maďarska.

Jak konstatoval ministr vnitra ČR, multilaterální dohoda je v současné době záležitostí dlouhodobějšího jednání. Ideálním se ukázalo řešení prostřednictvím bilaterálních vzájemně navazujících smluv, které navrhol jako jednu z možností ministr Ruml v Budapešti.

Z vojny už letos?

PRAHA (dap): „Návřh zkrácující vojenskou základní službu na 12 měsíců prochází v současnosti připomínkovým řízením. S jejím zavedením počítáme ještě letos.“ prohlásil včera na tiskové konferenci ministr obrany Antonín Baudyš a dodal, že se toto opatření dotkne branč, kteří již v tomto roce prezenční službu nastoupili. Ministr dále sdělil, že plně profes-

onální armáda je otázkou daleké budoucnosti. V současnosti se však připravuje zmenšení armády o 30 až 35 %. „Dojde k tomu, že bude třeba si vybrat důstojnické kádry. Chceme s každým důstojníkem pohovořit, abychom zjistili, jaké má předpoklady pro službu v armádě.“ řekl A. Baudyš. Podle něho první pohovory proběh-

Helmut Schmidt

BLANŠELÁ -
VELKÝ
HELMUTÉ,
DROBŮV
ZA NĚS!

„Der größten Herausforderung seit 1945 ist Kohl nicht gewachsen.“

TAVĚ PREZIDENTE, NĚKDY
MĚNĚ JE VÍCE...

Dialog a Sudetáci

„Při nekonečných jednáních se Slováky v době rozdělování státu jsem se naučil, že vždy je nutné nevyhrocovat postoj a jednat, jednat, jednat stále dál.“ řekl mi během státní návštěvy Německa český premiér Václav Klaus. Na rozdíl od rozhovorů se slovenskou reprezentací během loňského horkého podzimu, právě ukončená návštěva v Mnichově a Bonnu žádné zásadní hroty obrušovat neměla. Václav Klaus přijel spíš jenom potvrdit, že Česká republika je sympatická demokratická země, do níž stojí za to investovat, a se kterou by bylo dobré počítat jako součástí evropských systémů.

Přesto se určitá hrana objevila. Vzhledem k nedávné návštěvě Václava Havla v Rakousku a nešťastné zmínce o sudetských Němcích, i vzhledem k nedělnímu výroku Franze Neubauera o „jistě změně postojů české vlády“, oficiální cestu Václava Klause poněkud poznamenal právě tento problém. O to víc, že dokonce bavorský premiér Streibl po ukončení rozhovorů v Mnichově určitou možnost dialogu Čechů a landsmanšaftu naznačil. Václav Klaus na vše zareagoval jako zkušený diplomat. Myslenku jednání české vlády se sudetskými Němci okamžitě kategoricky odmítl. Později však zároveň řekl, že „nějaké rozhovory“ apriori nevylučuje. „Hledám nějakou rovinu, v níž by se tyto rozhovory mohly uskutečnit, opravdu však nevím, jaká by měla být,“ prohlásil premiér. Zauvažoval, zda by se této role neujala nějaká menší politická strana.

Ustoupil tedy premiér tlaku Bavorů? Zdá se, že nikoli. Jenom opět potvrdil své přesvědčení, že jednáním se nic nezkazí. „Nechceme vzbuzovat žádné falešné naděje, ale jen na sebe kritičtější,“ prohlásil na improvizovaném projevu po obědě s podnikateli v Mnichově. Stejně jako v případě Slovenska dal také v případě sudetských Němců najevo, že dává přednost jednání před vyhrcovanou konfrontací. Před konfrontací, která vždy přináší víc zla než užít-

O víkendu zasedal parlament sudetských Němců

Právo na bývalou vlast

MNICHOV: Sudetoněmecký parlament potvrdil na svém víkendovém zasedání v Mnichově platnost zájmu o realizaci práva na bývalou vlast a konfiskovaný majetek pro Němce odsunuté po válce z českých zemí. Zopakoval přitom loňský návrh na jednání o těchto otázkách u „kulatého stolu“ s oficiálními českými místy.

Mluví sudetských Němců F. Neubauer v této souvislosti kritizoval trvajících negativní stanovisko české strany k řešení sudetoněmeckých nároků na vyvlastněné jmění. Není podle něj možné je odmítat a na druhé straně očekávat od sudetských Němců investice. Naději pro sudetské Němce je podle něj postoj prezidenta V. Havla. S odvoláním na probíhající debatu o případném návratu církevního

a židovského majetku vyvlastněného před rokem 1948 upozornil mluvě, že sudetští Němci už před dvěma roky požadovali jako rozhodující moment pro restituční nároky rok 1938.

Před novináři Neubauer zdůraznil zájem Sudetoněmeckého krajského sdružení o přímý dialog s českou vládou, a to o prvotním právu odsunutých na vlast. Nejde přitom podle jeho slov o žádné nové vyhánění lidí z jejich domovů. Sudetští Němci si také uvědomují obtížnou ekonomickou situaci České republiky a to, že není možné nahradit vyvlastněný majetek okamžitě. Všechny tyto otázky by ale měla podle Neubauera řešit právě společná debata. Mluví sudetských Němců doufá, že předseda bavorské vlády M. Streibl bude zít-

ra v Mnichově vedle jiných důležitých problémů hovořit o sudetoněmeckých otázkách také s českým premiérem V. Klausem. Neubauer, který se tento měsíc stal prezidentem Bavorské zemské banky, bude rovněž přítomen pondělnímu slavnostnímu obědu na počest předsedy české vlády. Jako šéf největšího peněžního ústavu v Bavorsku Neubauer věří v plodnou spolupráci s českým hospodářstvím.

Zasedání sudetoněmeckého parlamentu se v Mnichově zúčastnili i představitelé sítěštní organizace Němců žijících v České republice Erwin Scholz a Walter Piverka. Poslední jmenovaný zdůraznil, že německá menšina potřebuje především politickou, duchovní, morální, ale i materiální pomoc z německé strany.

UŽ ZÁČEK!

„Mezikrok“ k Evropě Vláda rozhodne o obchvatu

„Kancelář je a bude tou hnací silou, která prosazuje urychlené přiblížování České republiky k Evropě,“ prohlásil včera v Bonnu po stoniuniovém rozhovoru s Helmutem Kohlem předseda české vlády Václav Klaus. „On sám hledá nějaké mezikroky, které by překlenuly zdánlivě velký prostor mezi asociacími dohodami a plným členstvím v Evropském společenství,“ řekl Klaus o německém kanceléři. Včerejší setkání s H. Kohlem bylo hlavním a jediným bodem druhého dne návštěvy českého premiéra v Německu.

Kromě perspektivy zapojení českých zemí do ES byla druhým nejdůležitějším tématem rozhovoru diskuse o spolupráci ve středoevropském prostoru. „Pan kancelář ví, že by bylo nerozumné institucionalizovat seskupení ve střední Evropě a přesně rozumí našemu návrhu, aby to bylo takové „G 7,“ setkávání na nejvyšší úrovni,“ řekl český premiér.

Jednání se týkalo také ekonomických otázek, v nejbližší době pošle Václav Klaus německému kanceléři konkrétní seznam ochranných opatření ze strany ES vůči ČR, který hodlá faktická hlava německého státu využívat jako argument v náš prospěch. Z německé strany bylo ovšem vnitropoliticky závažnější jednání o ekonomických uprchlících. Jak uvedl Václav Klaus, budou o nich obě strany „bleskově jednat“ ještě před velikonočními.

po nichž má německý parlament schválit nové azylové zákonodárství.

Okrajovým, ale nikoli nedůležitým bodem jednání se stala i otázka finanční náhrady obětem německé perzekuce za II. světové války v Čechách. V rozhovoru s českým premiérem uvedl, že se s kanceléřem Kohlem dohodli na neoficiální schůzce, na níž by tuto otázku - zřejmě stejně jako Němci otevřený tzv. sudetoněmecký problém - zevrubně projednali. Cestou zpět do Prahy pro CT 2 prohlásil, že jednání v Německu „může přinést další efekty, o nichž dnes zatím nelze hovořit“.

V reakci na pondělní vystoupení českého premiéra v Mnichově odsoudil včera sudetoněmecký landsmanšaft „nedostatečnou připravenost ke kompromisům“, kterou podle nich V. Klaus projevil.

PLZEŇ: O vybudování dálničního obchvatu u Plzně, na němž závisí další výstavba dálnice D5 Praha—Rozvadov, by podle ministra dopravy Jana Stráského mělo být rozhodnuto příští měsíc.

Jan Stráský uvedl, že se zasadí o to, aby vláda rozhodla o výstavbě obchvatu co nejdříve. Jinak je podle jeho slov ohrožena mezivládní dohoda s Německem, ve které je stanoveno, že dálnice bude postavena do roku 1997. O dálničním obchvatu se vedou spory už více než rok a půl. Plzeňská radnice se snaží prosadit variantu, která by odvedla dálnici dále od města. To ale nevyhovuje obcím v okrese Plzeň-jih, které požadují vedení obchvatu zářezem mezi městskými čtvrtěmi Čermice a Bručná. Proto bude muset o výstavbě rozhodnout vláda.

Erdnüsse geben den Nerven Kraft

Ein Mann wie aus dem Groschenheft

DÜSSELDORF. In Hollywood wäre er einer der ganz Großen geworden: in einer Kategorie mit Douglas Fairbanks und Errol Flynn. Seinen ersten Film drehte er, als Charlie Chaplin noch von Varieté zu Varieté tingelte, seinen Letzten in den 50er Jahren. Mit dem Grundsatz „Man muß die Dinge auf die Leinwand bringen, die auf der Bühne unmöglich sind“, wurde Harry Piel aus Düsseldorf zum populärsten deutschen Filmstar der 20er und 30er Jahre — mit am Ende über 100 Filmen, in denen er ab 1919 meistens Hauptdarsteller und Regisseur war.

Er hängte sich an eine Drahtseilbahn über dem Abgrund, sprang von einem fahrenden Auto auf das nächste, raufte mit Tigern und Riesenschlangen, überstand Explosionen und Knochenbrüche, drehte deutsche Western und Actionkrisis. Keine Kunst — Kino als Jahrmarkt-spektakel mit Akrobatik, Zirkussensationen und „einem Mann ohne Nerven“. Freilich ließ er die oft lebensgefährlichen Szenen zunächst von geübten Zirkusartisten spielen und später Stuntmen an seiner Stelle auftreten. Gerade die gefährlichen Szenen reizten ihn aber so sehr, daß er sie auf dem Höhepunkt seiner Popularität meistens doch selbst übernahm.

Ein Mann wie aus dem Groschenheft, immer unter Strom, immer unterwegs — ein Kinoheld. Im Unterschied zu den meisten seiner Konkurrenten und Zeitgenossen im Filmgewerbe war Piel kein Mann des Theaters. Fast ohne jeden Umweg kam er zum Film: nur ein paar Ausbruchversuche, um nicht im Kontor einer Düsseldorfer Maschinenfabrik hängen zu bleiben: Piel brannte als Jugendlicher mit dem nächstbesten Zirkus durch und heuerte als 17jähriger auf einem Seegelschiff der Handelsmarine an.

Dann wollte er Paris kennenlernen und mietete 1911 per Zufall eine Mansarde bei einem jungen Regisseur der Gaumont-Filmfabrik. Harry Piel war begeistert von den phantastischen Geschichten George Méliés und von den Detektiv- und Kriminalfilmen Louis Feuillades mit seiner Serie um den Meisterverbrecher „Fantomas“. Mit 19 Jahren beschloß er, Filmregisseur zu werden.

Dann die Lehrzeit als Naßforscher Jungregisseur in der Filmmetropole Berlin. Harry Piel drehte Detektiv- und Sensationsfilme mit Titeln wie „Schwarzes Blut“ (1912) oder „Im Banne der Vergangenheit“ (1915)). Er realisierte diese Filme mit später so renommierten Schauspielern wie Curt Götz, Fritz Kortner und Ludwig Trautmann. Bald schon war er so

populär, daß eine erste Karikatur erschien. Sie zeigt ihn 1917 in Cowboypose vor Filmplakaten, die wie Steckbriefe an der Wand hängen. Die Bildunterschrift: „Harry Piel, der Dynamitregisseur“.

Neben seiner Liebe zu Raubtieren und Zirkusattraktionen hatte Harry Piel früh schon die Faszination der Technik erkannt: fliegende Autos, U-Boote und geheimnisvolle Sprengstoffe möblierten seine Filme. Erst 1919 aber entdeckte er seine wahre Erfolgsformel: „Harry Piel“. In seinem ersten Film als Produzent, Regisseur und Hauptdarsteller war er noch — so auch der Filmtitel — „Der große Unbekannte“. Er machte sich aber gleich zum Serienhelden — als Detektiv Harry Peel —, und das so erfolgreich, daß ab 1920 eine Groschenheftserie „Harry Piel, der tollkühne Detektiv“ erschien.

150 dieser Heftromane nach den Stummfilmen von Harry Piel kamen bis 1926 heraus. Harry Piel „Der Mann ohne Nerven“ (1924), war „Schneller als der Tod“ (1925). Die spektakulären Stunts und Tricks wurden Tagesgespräch in der Boulevardpresse. Die Fanpost nahm ungewöhnliche Ausmaße an. Und die Geschenkartikelfirma Mynoa aus Berlin produzierte 1924 sogar eine 16 Zentimeter hohe Büste des Kinohelden.

Harry Piel

Seine Filme wurden auch im europäischen Ausland ein Erfolg und sein Name wurde zu einem Markenbegriff. „Harry Piel sitzt am Nil und putzt die Zähne mit Persil“, stabreimten die Gassenjungs neidisch und manch' eine Ehefrau erträumte sich ihren Gatten als den Draugänger mit der schwarzen Toile. Auch den Umbruch zum Tonfilm überstand Piel glänzend mit Filmen aus der von ihm sehr geliebten Welt des Zirkus. „Menschen, Tiere, Sensationen“ war 1938 sein letzter Triumph.

Harry Piel, eigentlich ein eher unpolitischer Mensch, blieb auch unpolitisch, als politisches Bewußtsein gefordert war. Er wurde 1933 Mitglied der NSDAP, schrieb Ergebnissadressen an die Reichsfilmkammer und spendete für die SS, was ihn zum „fördernden Mitglied“ machte. „Der deutsche Film ist im Dritten Reich aus einer Branche zu einer kulturpolitischen Wesenheit geworden. Das danken wir unserem Führer“, schrieb er in der Berliner Volkszeitung. Trotz mancher Schwierigkeiten mit den Nazis, die seine Firma liquidiert hatten und ihn pazifistischer Tendenzen verdächtigten (weil sein Film „Der Geheimagent“ 1931 zum Beispiel von Lotte Eisner als filmische Stellungnahme gegen den Gaskrieg verstanden worden war) drehte Harry Piel immer weiter seine Sensationsfilme bis in die letzten Tage des Krieges.

Im Entnazifizierungsverfahren wurde ihm dafür die Rechnung aufgemacht: fünf Jahre Berufsverbot. Danach noch einmal der Comebackversuch mit Tieren und Sensationen in den 50er Jahren. Aber der Anschluß war verpaßt. Verbittert und verarmt starb Harry Piel am 28. März 1963. Manchmal erreichte ihn aber noch eine Fanpost wie diese aus Venezuela: „Lieber Harry Piel! Sie waren der Held meiner Jugend. Ich habe später viele große Filmkunstwerke gesehen, aber immer wieder zog es mich zu ihren Abenteuern hin, obwohl ich längst darüber hinaus gewachsen war. Haben sie Dank für die schönen Stunden, die sie uns als Knaben geschenkt haben. Als Erwachsene fühlten wir uns wieder zu Knaben werden, wenn wir uns in Ihre Abenteuer versenken.“

„Ötzi“ war kein einsamer Jäger

Gletschermann suchte vermutlich nach verirrtten Schafen

ERLANGEN, 28. März (dpa). Gletschermann „Ötzi“ war kein einsamer Jäger, sondern muß engen Kontakt zu Siedlungen und Handwerkern gehabt haben. Das ergaben eingehende Untersuchungen von Kleidung und Ausrüstung der 5300 Jahre alten Leiche aus den Ötztaler Alpen, berichtete der Innsbrucker „Ötzi“-Chefarchäologe Konrad Spindler am Donnerstagabend in Erlangen. „Er war keineswegs ein Flüchtling, ein Ausgestoßener.“ Wahrscheinlich sei der Mann bei der Suche nach verirrtten Schafen oder Ziegen auf Hochalpen von einem Wintereinbruch überrascht worden. Gestorben sei

er vermutlich durch Erfrierung und Entkräftung. Als letztes sei ihm sein „wertvollster Besitz“ aus den Händen gerollt: Ein Glut-Transportbehälter aus Birkenrinde zum Wärmen und Feuermachen.

Nach Spindlers Angaben ist die Mumie in Innsbruck bei minus sechs Grad und 98 Prozent Luftfeuchtigkeit in einer sterilen Kühlzelle unter idealen Bedingungen gelagert. „Ötzi“ habe sich in den vergangenen eineinhalb Jahren nicht verändert. Eine spätere Ausstellung des Gletschermannes in einem Museum erklärte der Archäologe wegen der Zersetzungsgefahr durch Mikroben aber für unmöglich.

Kann man Ostereier auch mit natürlichen Zusätzen färben?

Bunte Eier gehören zu jedem Osterfest und haben eine lange Tradition. Schon die Ägypter und Perser kannten bemalte

Eier und schmückten damit die Grabkammern der Toten. Neben den synthetischen Färbetabletten kann man die Farben auch selbst herstellen. So wird's gemacht: Eier mit Zitronensaft oder Es-

sig abreiben, gut abtrocknen und dann im Farbbad kochen. Natürliche Zusätze geben den Eiern Farbe: Rote-Bete-Saft

Výhled sousedského soužití

PRAHA: Rozhovory prezidentů České republiky a Slovenska při návštěvě prezidenta Michala Kováče v České republice, která je ohlášena na 30. a 31. března, by se podle Václava Havla měly orientovat především na dlouhodobý výhled sousedského soužití obou států. V Havel rovněž v pravděpodobných rozhlasových Hovorách z Lán uvedl, že jednání se jistě nevyhne aktuálním tématům, jakými jsou dělení kupónové privatizace či budování branné síly. Návštěva na prezidentské úrovni by se však podle Václava Havla neměla omezovat na problémy exekutivy, které jsou předmětem každodenního jednání ministrů. V souvislosti se středečním rozhodnutím vlády ČR odložit zatím vydávání akcí z kupónové privatizace prezident Havel zdůraznil, že se týká všech držitelů kupónů, nikoliv pouze slovenských. Vláda podle něj současně však dala najevo, že tento krok do jisté míry souvisí i s vlekováním se jednáním se slovenskou stranou o určitých pohledávkách při dělení majetku.

Slovensko

nemá nepřítel

(rot). Preiselbeersaft (rosa), starker Tee- oder Zwiebelsud (braun), Brennnesselsud (gelb), Petersilien- oder Spinatsud (grün) oder eingeweichte Rorkohlblätter (blau). Ein Spritzer Öl im Kochwasser. und das Eiweiß gesprenkelt.

mády, prezidenta ujistil, že její armáda bude respektovat jako svého hlavního velitele a že je připravena plnit všechny jeho rozkazy. » Vycházíme pracovního shromáždění velitelství slovenské armády, které se uskutečnilo v Trenčíně. Generálmajor Julius Humay, šéf velitelství slovenské armády, který je zároveň nejvyšším velitelem slovenských ozbrojených sil, se věra zúčastnil

z principu, že nemáme konkrétního nepřítel, nepociťujeme bezprostřední ohrožení naší bezpečnosti a stejně tak ani my nikoho neohrožujeme,“ konstatoval slovenský prezident.

■ Honig ist mehr als nur eine Gaumenfreude. Er enthält wertvolle Vitamine, Mineralien, Spurenelemente und dient Naturmedizinern als Heilmittel!

Entzündungen im Mund: Mehrmals täglich einen Löffel Honig im Mund zergehen lassen. **Wunden, leichte Verbrennungen:** Aufgetragener Honig tötet Bakterien ab, fördert die Heilung. **Erkältungen:** Frisch gepreßter Zitronensaft mit zwei Teelöffel Honig bringen Linderung. Bei Husten hilft ein Trank aus zwei Teelöffel Honig in heißer Milch. **Kreislaufprobleme:** Morgens einen Eßlöffel Honig, zwei Eßlöffel Obstessig mit einem Glas Mineralwasser mischen. **Schlafstörungen:** Zwei Teelöffel Honig naschen. **Herzbeschwerden:** Lassen Sie einen Liter Wein, einen Bund Petersilie und zwei Eßlöffel reinen Weinessig zehn Minuten kochen. 300 Gramm Bienenhonig dazugeben, abseihen und noch heiß in saubere Flaschen füllen. Bei Bedarf ein oder mehrere Eßlöffel einnehmen.

Was ist ein EKG?

EKG ist die Abkürzung für Elektrokardiogramm = Aufzeichnung einer Herzstromkurve. Von unserem Herzen gehen ständig elektrische Impulse aus, die sich auch auf der Haut messen lassen. Mit einem empfindlichen Meßgerät, dem „Elektrokardiografen“, werden eben diese elektrischen Ströme aufgezeichnet. Von den Zacken und Kurven auf dem Papierstreifen (Elektrokardiogramm) schließt der Arzt auf etwaige Veränderungen am Herzen. So kann er anhand von ganz charakteristischen Kurvenverläufen beispielsweise erkennen, ob die Herzkranzgefäße verengt (Angina pectoris) oder gar verschlossen (Herzinfarkt) sind; ob sich das Herz vergrößert oder in seiner Lage verändert hat. An den Kurvenbildern auf dem Papierstreifen läßt sich auch ablesen, wenn der Herzschlag aus dem Takt gerät.

Bewaffnete Passagiere

KÖLN, 26. März (AP). Auf dem Flughafen Köln-Bonn hat die Polizei im vergangenen Jahr 162 Schußwaffen, 98 Waffenattrappen und 803 Hieb- und Stichwaffen sichergestellt, wie die Behörde bei der Vorstellung der Jahresbilanz am Freitag mitteilte. Darüber hinaus fanden die Beamten vier Schußapparate wie Harpunen und Bogen, 240 Tränengaskörper, 42 verschiedene chemische Substanzen wie Säure oder Benzin und knapp 2400 Stück unterschiedlicher Munition.

Weitere 364 sichergestellte Gegenstände wie Feilen, Sägen oder Stahlruten stuft die Polizei als gefährlich ein. Nach Auffassung der Behörde ist der Trend, verbotene Waffen und gefährliche Gegenstände mit in die Flugzeugkabine zu nehmen, deutlich angestiegen.

VW-Sparkurs trifft Skoda noch nicht

FRANKFURT A. M. (FR). Der tschechische Autohersteller Skoda rechnet fest mit Investitionen seines Mutterhauses VW in Höhe von rund fünf Milliarden Mark bis 1997. Die derzeitige Sparwelle beim Wolfsburger Konzern habe das Unternehmen bisher nicht getroffen, erklärte der stellvertretende Vorstandsvorsitzende von Skoda, Volkhard Köhler, anlässlich einer Veranstaltung des Hessischen Kreises in Frankfurt. Neben den Sachinvestitionen plant VW noch, bis 1995 seine Beteiligung an der tschechischen Firma von 31 auf 70 Prozent aufzustoßen.

Laut Köhler arbeitet Skoda im Gegensatz zu der deutschen Muttergesellschaft mit voll ausgelasteten Kapazitäten. Bei rund 200 000 produzierten Fahrzeugen und 1,8 Milliarden Mark Umsatz habe das Unternehmen im vergangenen Jahr einen „moderaten Gewinn“ erreicht, der nach Angaben des Managers über den prognostizierten zwei bis drei Millionen Mark liegt. In der Vorperiode war ein Verlust von 45 Millionen Mark ausgewiesen worden. Die VW-Tochter plant bis Mitte der neunziger Jahre eine Verdoppelung der Kapazität auf 450 000 Fahrzeuge. Die Zahl der Beschäftigten — derzeit 17 000 Leute — soll aber nicht zunehmen.

Erstes Mittel gegen die Alzheimer-Krankheit

In den USA steht die Zulassung eines ersten Medikamentes speziell gegen die Alzheimer-Krankheit unmittelbar bevor. Dies und eine Reihe unwägender Forschungsergebnisse bergen erstmalig leichte Hoffnung für die vielen Millionen Betroffenen des Leidens weltweit. Eine Therapie für alle Patienten, geschweige denn eine Heilung, ist allerdings noch nicht in Sicht. Der Wirkstoff Tacrin, ein Cholinesterase-Hemmer, wird wahrscheinlich noch im April in den USA auf den Markt kommen. Die Genehmigung der Kontrollbehörde FDA ist so gut wie sicher. Allerdings spricht Tacrin nur bei jedem fünften Patienten an. Bei vielen erzeugt es Übelkeit und Brechreiz, schlimmstenfalls sogar Leberschäden. Nach Angaben des Herstellers, Warner-Lambert in Morris Plains (New Jersey), wurde die Zulassung auch in Großbritannien, Frankreich und Kanada beantragt, jedoch noch nicht in Deutschland.

Allein in den USA leiden vier Millionen Menschen unter Alzheimer, in Deutschland sind es 600 000 bis 800 000. Die schleichende Krankheit raubt den Patienten die Fähigkeit, sich zu erinnern, zu denken und zu reagieren, schließlich sogar zu sprechen. Vom ersten Anzeichen der Verwirrung bis zur totalen geistigen Um-

nachtung dauert es meist viele Jahre.

Auf weite Sicht verheißender als Tacrin sind Genfunde, die mehrere US-Forscher kürzlich veröffentlichten. Diese heißen Fährten könnten schon bald zu Mitteln mit mehr Breitenwirkung führen.

Prag und Umgebung, Karin Werner, Jozef Petro, Reihe City-Guide, Peter-Rump-Verlag, Bielefeld 1992, 360 Seiten, 26,80 Mark.

Prag

Definieren wir es ex negativo: Wenn Sie Kunstgeschichte studiert haben, eine Unterrichtseinheit über die Zeit Karls IV. vorbereiten oder Material für eine Vorlesung über böhmisches Barock sammeln wollen, wird Ihnen der Reiseleiter „Prag und Umgebung“ des Peter-Rump-Verla-

Klaus nenašel Mjartana

Václav Klaus ve včerejším slovenském Radiožurnálu uvedl, že dosud nedostal odpověď slovenské vlády na dopis, v němž 17. března česká strana vyslovila ochotu okamžitě jednat o uzavření dohody o majetkovém vypořádání.

Uvedl, že nebyl schopen během celého pátku slyšet slovenského velvyslance v Praze. „Není s kým komuni-

kovat. Šháním slovenského velvyslance Mjartana a nenaaleznu ho. Nenaaleznu za den ani stopu po slovenském

ner“ und „Die Stadt und ihre Besucher“ zugute. Schattenseiten werden nicht ausgespart. Zur Sprache kommen Fakten der Alltagskultur wie die Tristesse der „panelaky“ — der Panel — oder Plattenbauten, in der knapp die Hälfte der Prager Bevölkerung lebt, die daraus resultierende Stille und Wochenende oder die rasante Umgestaltung des Geschäftslebens im Zentrum von der Normalversorgung zu einem Angebot, bei dem die Einheimischen den Snob-Touristen lediglich noch durch die Schaufenster beim Einkauf zusehen können.

Die Tips für Verkostung, Unterkunft und Unterhaltung verraten Ortskenntnis. Detailliert sind die Hinweise zur Reisevorbereitung, der geschichtliche Über-

ges in Bielefeld nicht ausreichen. Wenn Sie allerdings als Normaltourist in die tschechoslowakische Hauptstadt kommen — möglicherweise zum ersten Mal oder erstmals wieder nach der „sanften Revolution“ — sind Sie mit dem 360-Seiten-Bändchen der Deutschen Karin Werner und des in Prag lebenden Slowaken Jozef Petro gut bedient.

In der fälligen Beschreibung der Hauptsehenswürdigkeiten auf der Burg, der Kleinstadt und dem Vysehrad sowie in der Innenstadt, den Randbezirken und der näheren Umgebung haben sich die beiden Autoren auf knappe Angaben beschränkt, ohne oberflächlich zu werden. Die Platzersparnis kommt den Informationen über „Die Stadt und ihre Bewoh-

ner“ und „Die Stadt und ihre Besucher“ zugute. Schattenseiten werden nicht ausgespart. Zur Sprache kommen Fakten der Alltagskultur wie die Tristesse der „panelaky“ — der Panel — oder Plattenbauten, in der knapp die Hälfte der Prager Bevölkerung lebt, die daraus resultierende Stille und Wochenende oder die rasante Umgestaltung des Geschäftslebens im Zentrum von der Normalversorgung zu einem Angebot, bei dem die Einheimischen den Snob-Touristen lediglich noch durch die Schaufenster beim Einkauf zusehen können.

ner“ und „Die Stadt und ihre Besucher“ zugute. Schattenseiten werden nicht ausgespart. Zur Sprache kommen Fakten der Alltagskultur wie die Tristesse der „panelaky“ — der Panel — oder Plattenbauten, in der knapp die Hälfte der Prager Bevölkerung lebt, die daraus resultierende Stille und Wochenende oder die rasante Umgestaltung des Geschäftslebens im Zentrum von der Normalversorgung zu einem Angebot, bei dem die Einheimischen den Snob-Touristen lediglich noch durch die Schaufenster beim Einkauf zusehen können.

Luft über der Arktis immer kälter

Die Arktis ist in den vergangenen Jahrzehnten deutlich kälter geworden. Seit 1950 vorgenommene Langzeitmessungen zeigen eine um fast fünf Grad gesunkene Temperatur im westlichen Eismeer an.

Vstanou noví poradci?

V nedělním televizním pořadu Debata se pokusil pan Miroslav Ransdorf z KSČM svalit rozhodující část viny za zločiny z padesá-

dní akcí slovenským DIK. Uvedl, že slovenské velvyslanectví v Praze ještě nefunguje, protože dosud nebyla podepsána dohoda o pronájmu „alespoň jedné jediné místnůstky“. Dodal, že dnes v úterý v Praze bude.

spolupracovníků má ty další dohody, a on tady teď není, tak o těch jednat nemůžeme.“ Ivan Mjartan informoval zpravodaje ČTK, že není slovenskou vládou pověřen, aby tlumočil výsledky jednání slovenské vlády k pozastavení pře-

velvyslanci v Praze.“ řekl. Upozornil také na nepřipravenost slovenské strany na jednání majetkových komisí. Podle českého premiéra se v telefonickém rozhovoru slovenský ministr finanční svému českému kolegovi vyjádřil: „Ano, letíme, ale nebudeme o všem moci jednat, protože některý z mých

tých let na sovětské poradce. Inu, byl v úzkých, a tonoucí se i poradců chytá. Mohli bychom to považovat pouze za nehoráznost a demagogii, kdyby nebylo souvislostí. Těch souvislostí, které příručky o způsobu převzetí moci krajiní levici nazývají „historickými“ a svazují je do uzliku tzv. revoluční situace.

Tato situace se skládá z příznivých „vnitřních“ a „vnějších“ podmínek. Ze by se poměry v České republice stávaly vhodnými pro dinosaury v Ransdorfově straně, rozhodně nelze říci. Ovšem „nejvnitřnější“ revoluční situace, tedy ta v KSČM, je, zdá se, jiná. Přes nedávný šikovný trik, který zachoval dosavadního předsedu Jiřího Svobodu ve funkci, měli spíše pravdu ti novináři, kteří tvrdili, že jeho „reformní“ politice je odzvoněno. Svědčí o tom nová iniciativa, která volá po mimořádném zasedání ÚV KSČM, jež by měla přivodit Svobodův pád. Pozoruhodné je, že se na ni podíli kupříkladu právě pan Ransdorf v jedné řadě s mluvčím štěpánovské platformy Za socialismus Václavem Papežem. O její orientaci není pochyb.

Ortodoxní bolševičtí fundamentalisté zvedají hlavy ve chvíli, kdy se v Rusku jejich ideoví bratři rozhodli zvrátit průběh reformy. Ze je to náhoda, může říci jenom naivka, který nikdy ani okem nenahlédl do dějin VKS(b).

Potřeba řídit se radami poradců z Velké země je „nerestovatelým“ nejvládnějším, ať říkají, co chtějí. Pan Ransdorf tvrdí, že zločinný padesátých let způsobily rady Stalinových mudrců. Jejich pohroby zvedají v Rusku hlavu. Zacinají-li se i u nás rojit nejlevější z levých, zdá se, že „východním“ radám ještě zdaleka nebylo odzvoněno. Co si naši „pravověrní“ nechávají radit z Moskvy, je na základě zkušeností ze známých čtyřiceti let celkem nasnadě.

Nástroj k vydírání

„Ze Slovenska přešlo podle federálních statistik do České republiky za tři čtvrtě minulého roku pouze 750 ilegálních uprchlíků,“ tvrdí v rozhovoru pro LD slovenský ministr vnitra Jozef Tuchyňa. V závěru dodává, že pokud bude ČR trvat na rychlém ustavení normálního hraničního režimu na společné hranici, „budeme muset svým občanům říci, že již nebudou moci cestovat a navštěvovat své příbuzné po celém území ČR, že tu bude jen malý pohraniční styk a že je to v rozporu s těmi a těmi uzavřenými dohodami“.

Toto „upozornění“ přesně zapadá do scénáře slovenského kabinetu „hledání viníka vlastního neúspěchu“. Pomalu, ale jistě vytváří v občanech své země dojem, že tím zlým jsou „prokletí Čechůni“, kteří zavinili rozpad federace, ukradli slovenský zlatý poklad, oddělili měnu a teď ještě ke všemu zavědli hládanou hranici. Slovenská vláda tak činí bezhlavě, neohlížeje se na jednoznačná prohlášení znějící z Prahy, že snaha zavést normální hraniční režim není namířena ani proti Čechům, ani proti Slovákům. Jedná se o nutnost vzhledem k obavám z očekávané vlny ilegálních uprchlíků z třetích zemí, spolu s nebezpečím vyplývajícím z nového německého azylového zákona, přičemž uzavřená dohoda nemusí být porušena. Jednoznačně nejde o pokus ČR „posunout Slovensko na Východ“, jak prohlásil Vladimír Mečiar. Naopak. Snažíme se, aby náš bývalý federální bratr zůstal spolu s námi ve „středu“ kontinentu.

Ještě jedna věc je na vyjádření ministra Tuchyňi matoucí. Nechci zpochybňovat federální statistiky, jak však mohly při faktické neexistenci česko-slovenské hranice v předchozích letech spočítat, kolik přes ní přešlo ilegálních uprchlíků? To mi prostě není dost jasné...

Mečiar po tisíci ublížený

Vladimír Mečiar, předseda vlády našeho nejbližšího východního souseda, má talent hledat nepřátele a tvářit se jako oběť piklů či terčů zlých ublížení.

Teď naposled si v deníku Smeňa na dotaz, zda je možné v demokracii osočovat osobu premiéra tak, jak to učinil v sobotním televizním pořadu Milan Markovič, postěžoval, že to, co komik udělal, je „mezinárodní velmi nevhodné“. „Mezinárodní nevhodnost“ tkví v tom, že v pořadu vystoupili také velvyslanec ČR Filip Sedivý a honorární konzul Švédského království na Slovensku.

„A my nyní přemýšlíme, jak zareagueme, když velvyslanec země sedí na takovéto akci a neodejde. V podstatě se jí účastní a upřímně se baví,“ řekl slovenský premiér. Jak zareaguje, je otázka. Rozhodně ovšem naznačil, že mu česká strana prostřednictvím svého diplomata zase ublížila. Jeden z dalších kamínků při vytváření nepřátel, kteří jeho, jediného spravedlivého, zase pronásledují.

Panovníci mívali klauny. Ti jim mohli říkat věci, které by si jiný smrtelník nemohl dovolit vyslovit. Jejich vtipům se smávali i vyslanci jiných zemí, přítomní na královských sedánkách. Dobří králové se také smáli a nenaznačovali, že by si šašek zasloužil hlavu dolů a země, jejíž zástupce se uchechtl, temnou hrozbou nějaké reakce.

Milan Markovič je klaun. Dobrý vládce by se jeho vtipu zasmál. Slovenský premiér se kaboní a vyhlašuje, že mu zase ublížili. Klasifikuje to jeho samotného. Ne klauna a Čecha se Švédem, kteří se smáli.

Ze je Vladimír Mečiar nebezpečný pro Slovensko, se ví už dlouho. Podobné malicherné reakce ho usvědčují, že je nebezpečný i pro sebe samého. V dlouhodobém pohledu je to pro Slovensko šance.

Slovenští soudruzi se bát nemusí

Mezi Českou republikou a Slovenskem platí v otázce vydávání pachatelů trestných činů mimo jiné zásada nevydávání vlastních občanů. Vyplývá to ze smlouvy o právní pomoci, kterou nedávno podepsali nejvyšší představitelé obou zemí. Překážkou pro vydání stíhané osoby může podle této smlouvy být i promlčenost zločinu na území státu, jehož občanem pachatel je, pokud se na území „domoviny“ nachází.

Podle vyjádření ministra spravedlnosti Jiřího Nováka v případě, že Slovensko nebude chtít pachatele vydat, „můžeme požádat o jeho stíhání na Slovensku podle tamních právních předpisů“. Vzhledem k tomu, že po rozpadu federace převzaly oba nástupnické státy trestní řád a trestní zákoník v podstatě beze změny, měli by být pachatelé trestných činů na základě této formule na Slovensku i v ČR trestáni obdobně. Jenže...

Občanská demokratická strana se na posledním zasedání své Výkonné rady rozhodla předložit návrh o protiprávnosti komunistického režimu, jehož těžištěm je mimo jiné zastavení promlčecí doby všech trestných činů od 25. února 1948 do konce roku 1989. Slovensko se k něčemu podobnému nejen nechystá, ale vzhledem k tamnímu nerespektování lustráčního zákona nic podobného ani očekávat nemůžeme. Pokud tedy bude návrh ODS přijat, stanou před našimi soudy jen ti pachatelé komunistických zvrstev, kteří jsou v současnosti občany ČR. Slovenští „aparátčiči“ budou moci dále v klidu užívat vysokých důchodů a to i přes to, že své prakticky uplatňovali v rámci tehdejší ČSR a ČSSR. Svědčí o tom i prohlášení bývalého vrchního ideologa KSČ Vasilka Bifaka, jenž sdělil světu, že na soud do Čech ho nikdo nedostane. Zkrátka jiný kraj, jiný mrav. České „totalitčičky“ by tak od trestu mohlo uchránit snad jen vystěhování na Kubu, nebo... na Slovensko.

Klaus potvrdil české „Ne“ sudetským Němcům

Ingolstadt podle dohody

Setkáním s bavorským premiérem Maxem Streiblem zahájil včera v Mnichově předseda české vlády Václav Klaus dvoudenní návštěvu Německa. Tématem veřejnějšího jednání byly vzájemné vztahy s Bavorskem, ekonomická spolupráce a problematika vytváření euroregionů.

Opět bylo potvrzeno v poslední době zpochybňované zahájení stavby ropovodu Ingolstadt—Kralupy na rok 1994 a jeho dokončení v roce 1995. „Citíme strategický význam této stavby pro Českou republiku,“ řekl v této souvislosti našemu zpravodaji bavorský ministerský předseda Streibl. Globálně stvrzena byla i výstavba dálnice Norimberk—Plzeň, o jejíž zprovoznění se uvažuje v roce 1997. Premiér jednal také o ekologické pomoci severním Čechům. Podle jeho názoru by bylo ideální, kdyby bavorská vláda místo studií například odsířila jeden elektrárenský komín.

„Sudetští Němci jsou problémem Němců, v žádném případě ne našich,“ řekl novinářům Vác-

lav Klaus. „Věnovali jsme mu z více než hodinového rozhovoru pouhých pět minut. Opět jsem potvrdil stanovisko své i celé české vlády, že se odmítáme vracet v jakýchkoli nárocích před 25. únorem 1948.“ Na přímou otázku, zda si Franz Neubauer vymýšlel, když hovořil o „jistě změně postojů“ české vlády, Václav Klaus odpověděl: „Jeho výrok nemíním hodnotit. Česká vláda s ním nikdy nediskutovala a tedy nemohla ani měnit postoj.“ Chceme ale sudetským Němcům vysvětlit naše stanoviska. Neznámá to ovšem změnu pozic české vlády. Premiér Streibl dodal, že dialog je nejlepší forma, jak dospět k vzájemnému porozumění a zdůraznil, že „sude-

toněmecká otázka“ není překážkou ve vztazích mezi Prahou a Mnichovem.

Považují ji za nepodstatnou i přední bavorští bankéři, podnikatelé a obchodníci, s nimiž se Václav Klaus setkal při slavnostní obědě. „Nic nevrácejte, pokud chcete. prodávejte,“ vyjádřil jejich postoj jeden z nich, B. Helbach, prezident textilní obchodní sítě NKD.

Odpoledne se premiér Klaus setkal s šéfredaktorem nejlépešího bavorského listu Süddeutsche Zeitung, a pronesl projev na téma „Změny v Praze a evropské a evropské souvislosti“. A pak převzal prestižní cenu Konrada Peutingerera, udělovanou špičkovým manažerům a ekonomům. Dnes se setká v Bonnu se spolkovým kancléřem Helmutem Kohlem.

ZA KLAUSE ODMUVÍ A
ŘEŠÍ, ŽE SE STYDÍ...

Baudyšova mise

BRUSEL: Ministr obrany ČR A. Baudyš, který je na návštěvě v Belgii, včera v bruselském sídle NATO jednal s nejvyššími představiteli aliance především o bilaterálních vztazích a o situaci v bývalé Jugoslávii a Rusku. V rozhovoru s generálním tajemníkem NATO M. Wörmerem deklaroval cíl ČR stát se členem aliance. M. Wörmer odpověděl, že v nynějších podmínkách NATO nepředpokládá rozšiřování počtu členů, ale pokud by v budoucnu Rada NATO rozhodla, že se nyníjší „šestnáctka“ může rozšířit, byla by ČR vzhledem ke své politické stabilitě a hospodářské situaci mezi prvními.

Dvě přítelkyně štěbetají nad šálky kávy.

„Já zbožňuju přírodu,“ řekne jedna.

Druhá pozorně pohlédne na přítelkyni a jizlivě poznamená:

„A to i potom, co s tebou provedla?“

NÁHLÍ SE URČITĚ LIDETAVOŇ

Odškodnění má být hmatatelné

Odškodnění českých občanů perzekvovaných v době nacistické okupace by mělo mít konkrétní, hmatatelnou podobu. Uvedl to včera v Poslanecké sněmovně český premiér Václav Klaus během rozpravy k informaci vlády o stavu jednání s německou vládou ve věci odsunu sudetských Němců.

Pokud jde o odškodnění, „propásla se“ podle Václava Klause doba, kdy se v tomto směru podařilo něco udělat například Polsku. Připomněl, že Německo má v současné době „superproblémy“ s financováním oblastí bývalé NDR. „Je tak v jiné situaci než před několika lety a my to musíme vzít v úvahu,“ dodal premiér na adresu Německa. Václav Klaus je toho názoru, že možná forma náhrady za věznění našich občanů v letech 1938 až 1945 může být německou vládou naplněna výstavbou nemocnic či domova důchodců v naší republice. »Je to lepší než zřizování fondů a nadací, u nichž není jasné, kdo s penězi disponuje.« řekl premiér. Tam by podle něj hrozilo, že většina peněz fondu by sloužila spíše k financování různých služebních cest než k zamýšlenému účelu.

Jak uvedl pro LD premiér v úterý po rozhovoru s Helmutem Kohlem, bylo by postavení nějaké zmíněné stavby z německých peněz významné i z hlediska psychologického, protože bronzové cedule na budovách by poutaly pozornost sdělovacích prostředků.

Ve stejné době, kdy Václav Klaus projednával tuto otázku během ston minutového rozhovoru s Helmutem Kohlem, reportér LD se zeptal na názor poradce českého velvyslance v SRN pana Tomáše Kosty. Ten

26. 3. 93
uvedl, že „nyní jde o poslední šanci nějaké odškodnění pro poškozené občany získat“. Svého času se v této souvislosti mluvílo o částce půl miliardy německých marek, které by byly převedeny do tehdejšího československého rozpočtu a postiženým občanům rozděleny přímo naším státem. Ačkoli tato varianta je již takřka určitě opuštěna, „každopádně by nešlo o žádná ho-

Investice za dvě miliardy dolarů

PRAHA: „Od listopadu 1989 do konce roku 1992 činil objem zahraničních investic do ČR 2,18 miliardy dolarů. V roce 1992 jich bylo za 1,2 miliardy a v roce 1991 za 0,6 miliardy dolarů“, řekl včera při prezentaci České agentury pro zahraniční investice (CzechInvest) ministr obchodu a průmyslu Vladimír Dlouhý.

Na celkové částce se podle jeho informací 39,9 procenty podílelo Německo, 21,1 procenta Spojené státy, 14,6 Francie, 6,6 Rakousko a 5,8 procenta Belgie. Z celkové částky zahraničního kapitálu v roce 1992 bylo proinvestováno v dopravě 29,4 procenta, bankovníctví 10,5, obchodu a stavebnictví

rentní částky,“ uvedl pan Kosta. „V nejlepším případě o dva, tři tisíce marek.“ Faktem také je, že odškodnění zmíněných lidí těsně po válce zabránila politika SSSR.

Z kruhů blízkých Klausova kabinetu se ovšem prosídhá, že stále ještě by bylo možné jednat s Německem i o variantě, při níž by SRN poskytla větší finanční obnos na nějakou pro Českou republiku důležitou stavbu. Peníze ušetřené z našeho rozpočtu by pak mohly být nacisty perzekvovaným občanům rozděleny.

12,7 průmyslu a potravinářství 11,7 a v maloobchodu a službách šest procent.

Podle ředitele CzechInvestu Jana Amose Havelky je v objemu přílivu zahraničních investic zatím ČR spolu s Polskem na druhém a třetím místě z postkomunistických zemí. Před naše konkurenty bychom se podle předpokladů mohli dostat v roce 1994, prohlásil.

Elektrické vozíky a rehabilitační pomůcky pro zdravotně postižené v celkové hodnotě jednoho miliónu šilinků (přibližně 2,5 miliónu Kč) převzala včera od rakouského velvyslance v ČR K. Petřlíka předsedkyně Výboru dobré vůle O. Havlová.

● O sochu Dionýza před klubem na Novotného lávce v Praze se »při nočním tahu« Prahou z neděle na pondělí »opřeli« čtyři podnapilí Dánové. Sochu zcela zničili a jejímu majiteli tak způsobili škodu za 160 000 korun.

Oceněna statečnost

PRAHA: Ministr vnitra Jan Ruml včera v Praze poděkoval a zároveň předal peněžítý dar v hodnotě 10.000 korun 67letému P.V., který 21. ledna svou osobní statečností zabránil vyloupení pošty v obci Josefův Dvůr na Mladoboleslavsku. V lednu se dnes již zadržený muž pokusil v dopoledních hodinách s gumovou maskou na obličej a s pistolí v ruce poštu vyloupit. P.V., který byl v místnosti přítomen se s pachatelem začal prát, snažil se ho odzbrojit a současně mu strhl masku. Lupič chtěl vystřelit z pistole, ale ta pravděpodobně selhala, a tak vyběhl před poštu a odjel z místa činu autem.

Nespokojenost s ČT

PRAHA (čka): Většina televizních diváků hodnotí velmi kriticky vysílání všech tří programů České televize a ve srovnání s loňským rokem považuje jeho úroveň za klesající. Vyplývá to zbleskového reprezentativního výzkumu veřejného mínění, který tento týden v Praze uskutečnila společnost Dema. Program ČT 1 je proti loňsku horší podle názoru 49 % dotázaných, o ČT 2 totéž soudí 50 % a o ČT 3 dokonce 62 % respondentů. Jen jedno až dvě procenta účastníků výzkumu vyjádřila názor, že se program výrazně zlepšil.

KRYŠTOFORIOVI
DĚ, JAK ŽE KOSTY
STRÁVNĚ, NEJHODNĚ!

Na seznamu UNESCO

ČESKÝ KRUMLOV (tš): Oslavy zapsání měst na seznam UNESCO proběhnou dnes a tento víkend v Českém Krumlově. Historická jádra měst Českého Krumlova, Prahy a Telče byla zařazena jako první české památky na seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO 14. prosince 1992 v americkém Santa Fé. Účast na oslavách potvrdili velvyslanci Spojených států, Kanady, Francie a dalších zemí, starostové ze sousedních rakouských a německých okresů, zástupci Úřadu vlády, předsednictva ČNR a komise pro spolupráci s UNESCO. Schvalovací řízení, které předcházelo hlasování zástupců UNESCO v Santa Fé, trvalo rok a za zmínku stojí, že neprošel například Karlštejn z důvodu jeho přestavby na jiný (nepůvodní) architektonický styl. Zapsáním na seznam UNESCO získalo město kredit, jehož význam vidí radní Českého Krumlova hlavně ve zvýšení zájmů turistů a podnikatelů.

„V areálu Pražského hradu je zhruba stovka objektů, z toho je asi deset církevních,“ sdělil včera prezident Václav Havel představitelům Poslanecké sněmovny. Zástupci parlamentu vyslechli během setkání prezidenta kanceláře politně vyjasnit mezikřivkové vztahy s církví. Uvedl, že by ve prospěch církve měly být převedeny budovy jako chrám svatého Víta nebo Staré probošství, přestože na ně nemá restituční nárok. Je nutné však vyjasnit legislativní otázky převodu vlastnictví,“ poznamenal prezident. Jak dodal, bylo by možné s církví vyměnit tyto budovy například za Kanovnický dům, ve kterém je restaurace Vikárka. Tu by prezident rád ponechal ve správě kanceláře. Prezident připravuje ustavení nového poradního orgánu s názvem Rada Hradu, složeného z předních architektů, archeologů apod., který se má zabývat koncepcí celého areálu Pražského hradu. V čele Rady má být reditel Komerční banky Richard Šaizmann. V časti kanceláře, která slouží pro potřebu prezidenta, pracuje v současnosti 138 lidí. Denně sem přichází 600 dopisů od občanů, které by někdy, podle mínění předsedy Poslanecké sněmovny Milana Uhdého, mohly posloužit jako inspirace pro legislativní činnost. Zároveň by také měl být jeden poslanec pověřen sledováním problémů Pražského hradu, rovněž i rozpočtový výbor sněmovny naváže pevnější spolupráci s kanceláří prezidenta.

Malá slavnost s velkými osobnostmi se uskutečnila včera po páté hodině odpoledne v pražském Euroclubu u příležitosti vydání jubilejního katalogu malíře Jana Kristoforího. Mezinárodně uznávaný výtvarník a ilustrátor většiny knih největšího žijícího humoristy Ephraima Kishona je především hluboce věřícím křesťanem. Jeho víra v boží moudrost je skromná a tichá. Žít bez víry je podle něho jako žít bez lásky. Boha a křesťanství, kterému věnuje velkou část své tvorby, vnímá upřímně a bez okázalosti. Snad právě proto, že Kristoforí sám je velkou osobností, přišlo na slavnostní odpoledne na dvě stě jeho přátel umělců, politiků. My jsme malíře zastihli, jak vpisuje do katalogu věnování Miroslavu Horničkovi. Výtěžek večera bude věnován na nákup inhalačních přístrojů pro nemocné a postižené děti.

Pocijete sinaimi!

»Sam sebe vidím jako hrobarika«

řiká písničkář a básník Karel Kryl

KAREL KRYL (1944) zůstal u nás pojmem i tři roky po pádu komunismu. Jeho desky kupují i ti, kteří se narodili až po roce 1968. Jeho vyprodané koncerty navštěvují v bývalém Československu všechny věkové kategorie příznivců. Karel Kryl je v těchto dnech opět na turné ve své vlasti. V Brně mezi zkouškou a natáčením v televizi jsme si s ním krátce povykládali.

Pane Kryle, dost se psalo o vašem soudu s Petrem Janďou. A také o problémech s vaším občanstvím. Jak obojí nakonec dopadlo?

»Soud s Jandou, ohledně mé desky, kterou vydal, jsem vyhrál. Byl jsem podezříván, že mi jde o peníze, nebo reklamu. Nikoliv — šlo mi a stále jde o kvalitu té nahrávky, o dobře udělané doprovod, aby obálka desky byla na té úrovni jako obaly jiných mých desek. Čili soud jsem vyhrál, ale pan Janda, vykašlav se na to, nyní vydal další sérii těch desek. Normálně, všude jinde, by to bylo přinejmenším opovržení soudem a šel by do železnic. Tady ne.

Pokud jde o občanství, tak jsem před časem reagoval na článek tehdejšího místopředsedy federální vlády pana Macka, kterým se vyjádřil v Moravskoslezském dni o tom, za jakých podmínek bude možné nabýt české občanství. Podle něho bych neměl nárok, zatímco každý sovětský okupant by měl, protože zde poslední dobou žil potřebný počet let. Na mou reakci se posléze ozval pan Mečiar a nabídl mi občanství slovenské. Odpověděl jsem mu, že toho využiji, a když

už nemůžu mít občanství československé, chci mít občanství české i slovenské. Teď vyčkávám, jak vše legislativně dopadne. Zatím mám pas federální socialistický, v němž už odpovídá skutečnosti jen má výška.«

V roce 1990 jste v jedné oficiální besedě nazval Svobodnou Evropu zlatou kleci. Proč jste z této klece po dvaceti letech vyletěl?

»Přede vším, já jsem v té zlaté kleci nebyl dvacet let. Byl jsem volným spolupracovníkem, a to je něco jiného. Dvacet roků jsem tam přispíval a byl jsem placen od napsané a odvysílané minuty. Ale odešel jsem odhlamtud, protože jsem měl jiné představy o tom, co mám dělat. Ve chvíli, kdy již naši občané mohou svobodně cestovat, jsem považoval za unfair věnovat se i nadále práci od tamtud a poučovat lidi odtud. A také nebylo možné dostat dostatek volna, abych mohl jezdit po koncertech, hovořit s lidmi a zpívat jim. Nejsem žádný svatý a z něčeho musím žít, ale peníze nejsou pro mne to hlavní. Nemyslím ekonomicky, takže se asi pro tuto společnost nehodím. Věnoval jsem týdenletý zemi, a to by-

la moje práce, nejmiň třicet let. Stále se toho držím, i když někdy pochybuji, zda to má nějaký smysl. Jsem jako starý komunista, kterej se již jednou upsal svý víře a věří tomu marxismu furt. Tak já věřím, že se tu dá udělat slušná společnost.

S nadsázkou jste řekl, že jste jako starý komunista. Kam byste sám sebe zařadil politicky?

»Klerofašistický židobolševik. Dogmatický revizionista. To říkal kdysi v šedesátých letech jeden blázen v Dobranech, i když si myslím, že byl vlastně normální. Ze mne to udělaly noviny.«

A kde tedy opravdu stojíte v politice?

»Stojím si, prosím, na svém. Mně strany uhybají napravo i nalevo.«

Máte k nějakému politikovi důvěru?

»Ale kdepak, člověk nemůže politikům důvěřovat. Musí je kontrolovat. Politik, a to každý, dělá věci dobré i pitomosti. Jednou tak, podruhé tak. Lidi mi říkají: »Ale kdo jiný než Klaus?« A já říkám, proč ne, třeba Klaus. Ale kontrolovanej a pořádně. Tady je to bohužel naopak. Koykoliv někdo má jiný názor než oficiální, jest novinařím určen a zasunut někam, je nepřitelem. Začíná to u zdejšího předsedy vlády, který říká: »Každý rozumný člověk ví, že...« Když tímhle začne větu, tak uvádí kteréhokoliv člověka s odlišným názorem do pozice člověka méněcenného, nerozumného nebo poněkud morálně vyšiniutého. Domnívam se, že mám co říct k věcem, které se tady dějí. A jestli je to nepohodlný, to mě nezajímá. Myslím

si, že tady schází fundovaná kritika a sebe vidím ve funkci supa, hyeny, hrobaríka, kteří ten svineček rozkládají. Oni to nejsou zrovna hezký zvířata, žádní motýlci to nejsou, ale mají svůj důležitý úkol ve společnosti.«

Ale i sup, hyena a hrobarík potřebují být kontrolováni a kritizováni...

»Oni mě taky velice kritizují. Vy určitě nechtěte Reflex a Respekt. Kritizují a dokonce si vymýšlejí.«

Jedete nyní na Slovensko. Kdysi jste psal, že tam jezdit rád. Platí to pořád?

»Jistě, jsem zde totiž doma. Jako kdekoliv v Československé republice. Doslova doma. Tak když jedu třeba z Bratislavy Koprivnice, jedu z domova domů. Ké Slovensku mám tedy vzít přímo rodinný - je mým domem.«

Taková sousedská návštěva . . .

Státní návštěva Václava Klause v Německu, kterou český premiér uskutečnil začátkem tohoto týdne, nepatřila svým ohlasem mezi ty cesty, které vcházejí do dějin. Nebyl podepsán žádný významný dokument, nedošlo k zásadnímu průtoku ve vzájemných vztazích, novináři se nepředbíhali ve spekulacích a lid nejšel na ověčených ulicích. Což neznamená, že byla bezvýznamná. Šlo o ten typ návštěvy, během níž se partneri ujistí, že se vzájemně respektují, počítají spolu, a vymění si názory na to, co se kolem nich děje. Návštěvu, která ve slušné společnosti patří k dobrému tónu a během níž lze dohodnout spoustu drobností nebo si vyjasnit vzniklá nedorozumění. Takové sousedské popovídání . . .

Jak taková sousedská návštěva na nejvyšší úrovni vypadá v okamžicích, kdy na státníky právě nemíří objektivní fotoaparátů a televizních kamer, bychom vám díky pochopení premiéra a jeho kanceláře chtěli ukázat.

8.30, úterý — Václav Klaus opouští po snídani mnichovský hotel Bayerische Hof, další jídlo ho čeká až pozdě večer.

Pondělí

8.45 — Na ranvěži starého ruzyňského letiště stojí vládní letoun Challenger. Dvacetimístné letadlo, vyhrazené prezidentovi a vládě, bylo zakoupeno poměrně nedávno, aby se našlo místo pro palivo, které dřív spouštěly nenasytné motory strojů sovětské výroby. Jeho dveře jsou otevřeny, čeká se na premiéra. Ve vládním salónku jsme se zatím sešli jen s jedním. Ekonomický poradce předsedy vlády ing. Jiří Weigl, kolega Petr

úpravě větu ručně vpisuje do vytištěného textu.

10.30 — Přistáváme v Bonnu. Opět krátká přehlídka a cesta v koloně. Ve srovnání s Bavory se bonnská policie ukazuje jako mdlý odvar. Po dokonale přesnosti ani stopy, motáme se mezi ostatními vozy. Přehlídka před sídlem spolkového kanceláře si ovšem s tradiční německou důkladností nijak nezádá. Poměrně rychle mizí Václav Klaus v salónku Helmuta Kohla. Setkávají se jako dva přátelé, kteří jsou ovšem nadmí-

rospěk...
nálu a já.

9.15 – Potichu a bez houkaček přijíždí ve vládním voze Václav Klaus. Zbytek výpravy tvoří ředitelka jeho kanceláře Dagmar Mrázová a major od tělesné stráže. Vládní delegace státní návštěvy jak má pouhé čtyři oficiální členy. My dva novináři jsme představeni premiéroví, podotýká, že je tentokrát zástupců sdělovacích prostředků nějak málo a že to snad vyrovnáme kvalitou informací. „Doufám, že nebudete tak zločinní jako věrejší televizní zprávy. Totálně zkreslení můj projev v Nepomuku,“ odtuší Václav Klaus.

9.20 – Premiér si sundává sako, startujeme. Jakmile Challenger přejde na letovou hladinu, požádá Václav Klaus letušku o minerálku, prohodí několik zdvořilostí vůči Dáše Mrázové a zahltoubá se do studia připravených materiálů. „A jeje,“ řekne, když si probírá program. „Bavonáci přichystali i vojenskou přehlídku. To mít nemusím.“

10.15 – Přistáváme v Mnichově. Václav Klaus se vítá s německými zástupci protokolu a s velvyslancem České republiky v Německu Jiřím Grušou. Ten jej informuje o posledních novinkách a o tom, jak se vyvíjejí čerstvé německé vládní skandály, které vypátral místní tisk. „Skoro to vypadá, že naše návštěva má bavorské vládě také pomoci trochu zahladit špatný image posledních dnů,“ zavtipkuje jeden člen Klausova doprovodu.

10.30 – Kolona BMW 740i bavorské vlády obklopena policejními vozy a motorkáři míří do rezidence předsedy vlády Maxe Streibla. Policisté demonstrují německou dokonalost, s hodinářskou přesností se motorkáři vyměňují na určených místech kolony. „Kéž by si toho premiér všiml,“ posteskně si později major od tělesné stráže. „Doma nás nutí jezdit bez houkaček a doprovodu. Nevěřili byste, jaké potíže to ochranné dělá.“

11.00 – Před rezidencí Maxe Streibla se oba státníci vítají, Václav Klaus důstojně absolvuje malou vojenskou přehlídku. Ve změti fotografických blesků pak oba předsedové

9.20,

úterý — Ve vládním Challengeru před návštěvou Helmuta Kohla panuje i díky velvyslanci Grušovi vtipná intelektuální atmosféra.

a za nimi i jejich doprovodem se uzavřou dveře Porcelánového kabinetu rezidence. Začíná první jednání.

12.35 – Novináři dostávají tištěný obsah rozhovoru, začíná krátká tisková konference. Vzhledem k víkendovému prohlášení sudetoněmeckého landsmanšaftu se otázky okamžitě stočí na toto téma. Mezi Streiblem a Klausem dochází k drobnému nedorozumění při výkladu — předseda české vlády okamžitě potvrzuje, že jeho kabinet s landsmanšaftem jednat nehodlá. „Zbytečně to vyhrocujete,“ vytíkně později českému rozhlasovému reportérovi otázku o sudeťácích na Maxe Streibla. „To je přece jejich problém. Ne náš. Oni mají na jeho řešení tlačit.“

Po tiskovce podává Václav Klaus ruku zhruba sto padesáti průmyslníkům, bankéřům a obchodníkům, výkvetu bavorské ekonomiky. Z titulu prezidenta Zemské banky je mezi nimi i Franz Neubauer, mluvčí landsmanšaftu. Jako snad jediný neřekne premiéroví ani slovo — kolega Robert Dengler z Rudého práva pořizuje snímek tohoto rukoučání.

12.50 – V Antiquariu rezidence se podává pro průmyslníky na počest Klause slavnostní oběd. Růžový losos, hovězí vývar, obalované kousky pstruha, citrónová zmrzlina s čerstvými borůvkami, malinami a ostružinami. Václav Klaus během oběda jedná s ministrem hospodářství Langem. Pak pronese improvizovaný projev, v němž se dotkne sudetoněmecké otázky: „Nechceme vzbudit žádné falešné naděje, ale přece na sebe nebudeme přes šumavské kopce křičet.“

14.25 – Po kávě opouští český premiér bavorskou rezidenci. Miniaturní vládní delegace se ubytovává v hotelu Bayerische Höf — Palais Montgelas. Apartmá plati bavorská strana. Po krátkém odpočinku od-

chází premiér pěšky do redakce nejvýznamnějšího místního listu Süddeutsche Zeitung, kde jej čeká dohodnuté interview.

18.20 – Po krátkém setkání s Lidovou demokracií, Rudým právem a Svobodnou Evropou vede Václav Klaus rozhovor s bavorským ministrem financí von Waldenfelsem. Pak schází do přízemí hotelu, kde jej očekává prestižní Peutingerské kolegium. Před zaplněným sálem pronese projev „Změny v Praze a evropské souvislosti“. Jak se později vyjádří přítomní Bavoři, excelentní němčinou. Po projevu dostává od kolegia medaili Konráda Peutingera, ocenění určené špičkovým manažerům a ekonomům. Klaus nezakrývá, že je mimořádně potěšen — obdržel stejnou cenu jako svého času jeho velký ekonomický a filozofický vzor Augustin Fridrich von Hayek.

20.00 – Večeri na počest premiéra končí pondělní program. Václav Klaus během ní stihne jednat se zástupci Siemensu, BMW, velkých bavorských bank a průmyslových podniků. „Z takových rozhovorů se mohou vylihnout velkolepé projekty, ani se člověk nenaděje,“ řekne později.

Úterý

8.30 – Po střidmém snídani rychlý odjezd na letiště. Challenger startuje směrem Bonn, Václav Klaus dolažuje se velvyslancem Grušou některé body rozhovoru se spolkovým kancléřem Kohlem, pak upravuje komentář pro jeden český deník. V jednom případě si není jist formulací a ptá se doprovodu, jak myšlenku nejlépe vyjádřit. „A co takhle — Češi uchořili reformu v sametové rukavici, ale železnou rukou,“ navrhuje Jiří Gruša. To hvělo „ říká premiér a no další

ru zamesarou.

12.50 – Po stominutovém rozhovoru oba muži opouštějí jednu místnost. Helmut Kohl se novinářům okamžitě vymluví, Václav Klaus během deseti minut vyloží obsah rozhovoru. „Nad otázkami předválečné a poválečné historie se sejdeme ještě jednou, skoro inkognito,“ odpovídá. Pak shrne témata — náš postud od ES, visehradská skupina, globální ekonomické problémy, ochranařství vůči české oceli, azylanti. Profesionálně zapózuje pro fotografy a zmizí ve vládním mercedesu. Směr — letiště.

13.30 – Challenger zamířil svým nosem do Prahy. Uvnitř něj s ukazuje, že dnes se premiér může obejít bez obědi. „Nevadí, alespoň neztloustneme,“ říká. Letuška najde v palubním baru alespoň keksy. „No to je skvělé,“ vtipkuje Václav Klaus. „Sušenku jako když najdeš.“ V uvonněné atmosféře během letu ujde prokroď k nám, novinářům. „Já chpu,“ říká. „že na první pohled na návštěvě nebylo nic do palcových tultků. Jenže taková je politika. Kterou děláme. Přátelský dialog přinese mnohem více užitku a dalších efektů než dramatická gesta.“ Jako důkaz vykládá nedávný příběh, kdy se m během oběda v Itálii jakoby na okraji podařilo dohodnout rozsáhlou půjčku od Mezinárodního měnového fondu. „Dostali jsme ji v rekordně krátké době. Právě proto, že jsme nešli klasickou cestou rozsáhlých delegací a výměn oficialit, ale p přátelské linii. Tak to ve velkém n naněnictví zkrátka chodí — i tahle cesta určitě přinese pět šest efektů o nichž teď nelze mluvit,“ vysvětluje premiér.

14.25 – O půl hodiny pozdě, než bylo naplánováno, přistáváme v Ruzyni. Na letišti čeká Václav Klause další tiskovka, tentokrát s pražskými novináři. S údivem na ní dozvídá, že měl v Mnichově jednat s Franzem Neubauerem. V světlí, že to je nesmysl. I se Streiblem mluvil o sudeťácích jen 39 sekund. „Ach jo,“ povzdechne si p tiskové konferenci. „Zločinní novináři.“

a

VEDĚLI

lé u Mariánských Lázní slaví 800 let od svého založení

na kraji světa

- Reportáž o návštěvě premiéra Klause v Německu strana 6
- Sestry z nemocnice pod Petřínem strana 7
- Zadáno pro ženy a pro volnou chvíli strana 8-9

»Když se nám v březnu 1990 podařilo obnovit pravidelnou bohoslužbu,« říká páter Kazda, »považovali jsme to za malý zázrak. A 28. října příštího roku jsme se sem už mohli nastěhovat a obnovit řeholní život. Dnes je nás tu deset, z toho jsou čtyři novici. Dva chlapci jsou na studiích v Římě. Někteří z nás také pracují v duchovní správě. Je to naše tradice, vždyť před rokem 1950 měli premonstráti z Teplé na starosti 26 far v okolí.«

Tepešský klášter měl dříve značný majetek, který představovalo 8000 hektarů lesů, polí, stavebních pozemků i rybníků. Dobře se tu hospodařilo, dnes bychom řekli ekologicky. V souvislosti s tolik diskutovanými restitucemi jsem se provizoria kláštera zeptal na jeho názor.

»Nedostatečně informovaná veřejnost vidí v církevním majetku především mocenské zázemí. Mállokdo si uvědomuje, že majetek kláštera je jmenitvým účelově vázaný, které má umožňovat duchovní poslání instituce. Nelze s ním tedy libovolně nakládat. Má povahu nadace, což přesně vystihuje i německé pojmenování klášterů, které mají nějaký majetek, jimž se říká Stift, což je odvozeno od slova Stiftung, nadace. Lidé si někdy myslí, že církevní majetek slouží k tomu, aby kněží mohli požídat pečené holuby, ale naše životní úroveň je velmi průměrná. Ještě před listopadem 1989 jsem měl jako farář plat patnáct set korun a i dnes tu mám jen o něco více než naše uklízečka.

A co se restitucí týče? Musíme se na problém dívat nejen z hlediska ekonomického, ale i právního. Snažíme se vybudovat právní

stropě. Ovšem budova konventu, tož obraz zkázy. A sem turisty nikdo ne-
vodí.

Komunistický režim s oblibou umísťoval své ozbrojené sily do známých rodinných zámků a klášterů. Výjimkou nebyla ani Teplá. Jaké byly důsledky tohoto neosvíceného počínání, je snadné uhádnout...

V uplynulých měsících se premonstrátům podařilo v poničené budově aspoň udělat pořádek, uklidit trosky. Ale přesto na vás ze stěn ještě hledí v tomto prostředí absurdní malbyky nahých žen, stylizované kosočtverce, opízlé nápisy, otisky kopacího míče či oznámení, že Franta, Vašek či Pepa to už mají »zapár«. Kamenný barokní portál a na něm rudý nápis »výstrojný sklad«. A v refektáři monumentální nástěnný obraz »Poslední večere Páně«, poznamenaný zubem času. Kdy tu naposledy premonstráti seděli u prostřeného stolu?

Na rajském dvoře taje sněh, kolem kašny třetí bodláky a suchá tráva, kterou už léta letoucí nikdo nesekal. Slunce svítí, voda zraje v zrezavělých okapech a místy prosakuje po zdech. Vzpomínám na těch 600 milionů korun, na něž odborníci odhadli celkovou rekonstrukci kláštera před necelými třemi roky. Kolik by to bylo dnes?

Konvent zatím nikdo neopravuje, pracuje se však jinde, aby byla dodržena tradice, která Tepešský klášter proslavila. Ispolpa z pověsti totiž praví, že blahoslavený Hroznata velkoryse pamatoval na pohostinství v klášteře. Pocestné a poutníky podle jeho přání vítali v kteroukoli denní dobu tak, jako by bylo před obědem. Každý dostal teplé jídlo a mohl si odpočinout. Později jako symbol této zvyklosti umístili tepeš-

Tepelskému klášteru dominuje románsko-gotický kostel Zvěstování P. Marie.

Klášterní knihovna je druhá největší ve střední Evropě.

588 uzavřeli zdejší premonstráti smlouvu s architektem Kryštofem Jenzenhoferem, který zahájil stavbu nového barokního konventu a dokončil ji v roce 1721. Slavná tepelská knihovna, po strahovské druhá největší klášterní knihovna ve střední Evropě, sídlí v relativně moderní, historizující budově z let 1902—1910 od chebského architekta Krause. Velkolepý interiéř kostela zdobí dřevěné plastiky jednoho z nejvýznamnějších českých barokních sochařů I. F. Platzera.

Klášter se zasloužil o rozkvet kraje nejen v průkopnických dobách «mněho» středověku, ale i v době historicky méně vzdálené. Buduje to první v Čechách v městečku plá čtyřtřídní školu, pak další školsociální zařízení, špitály a v roce 18 na svém pozemkovém vlastnictví zakládá Mariánské Lázně. Premonstráti v Teplé také působily známém pizeňském gymnáziu, které se stalo jádrem českého národního obrození v Plzni a jejím okolí. Nejméně tři období historie klá-

cházelo k postupné likvidaci církevních špiček a v roce 1950 přišly na řadu řeholní řády. V noci ze 13. na 14. dubna obklíčily skupiny příslušníků Státní bezpečnosti a Lidových milic tepelský klášter, pak vtrhly dovnitř, řeholníky zatklly a v autobusech odvezly do tzv. internačních klášterů a budovy vydrancovali. Areál kláštera pak připadl armádě, která tu »hospodařila« až do roku 1978. Když jej zdevastovaný opustila, dostal se do správy státní památkové péče, která však pro obrovský objekt neměla využití a ani peníze na jeho údržbu. Tepelský klášter tedy chátral dál.

Majetek je vlastně nadace

Zákonem z roku 1949 se sice stát zavazoval pečovat o církev a památky, které jí zabavil, ale praxe byla zcela jiná. Když byl zákonem z 19. 7. 1990 Tepelský klášter vrácen původním vlastníkům, odhadla komise nezávislých odborníků škody na 600 miliónů korun. Bratři se však nenechali odradit, přestože mnozí z nich měli předtím ve vnitrozemí

stát a z tohoto pohledu má prestiž obecný význam. Právo není to, co vyhovuje tomu, kdo je zrovna u moci. Podle mého mínění se nesmí povolit porušení práva v jedné oblasti, to je pak už jen krůček k jeho soustavnému porušování.

Vstoupil jsem do řádu premonstrátů ilegálně v roce 1967, mařil jsem tím vlastně dozor státu nad církvemi. Do kláštera jsme měli zakázaný přístup. Žili jsme v opravdu tíživých poměrech, které nám v jistém smyslu možná i prospěly, ale mám snad být takový cynik, abych si přál jejich návrat? Jestliže církev nedostane zpět majetek, který jí komunistický stát zkonfiskoval, my to rozhodně přejijeme, přestáli jsme již horší časy. Ale naše ostuda to nebude.

Kdybychom měli záruku, že by nějaká fyzická nebo právní osoba zaručila využití tohoto majetku pro chudé, na opravy památek a kulturní a duchovní potřeby, bez váhání se jej vzdáme. Avšak nebezpečně se obáváme, že na jeho privatizaci čekají různí podnikatelské dravci, které zajímá jen jejich osobní zisk. To je podle mého soudu podstata sporu, který se teď na veřejnosti rozvíjí.

Katolická církev si díky svému odporu vůči komunistickému režimu vysloužila u mnohých gloriolu mučedníků. Dnes se však ozývají i nározy, že tento kredit může svým »hmotařským« usilováním o majetek ztratit. Páter Kazda s nimi však polemizuje: »Lidé, kteří mají k církvi kritický postoj, údajně kvůli majetku, by si našli jinou záležitost. Komunistická a předtím i nacistická proticírkevní propaganda pracovala s nejnižšími lidskými pudy, jako je třeba závist. Bohužel úspěšně.«

Stále půl dvanácté

Návštěvník, který absolvuje ve skupině s průvodkyní prohlídku přístupných částí kláštera, bývá spokojen. Uvidí interiéř nádherného kostela, kapli blahoslaveného Hroznaty, sochy barokního mistra Ignáce F. Platzera, v hlavním sále knihovny obdivuje vyřezávané regály s úsici

šti opati na hlavní vchod hodiny, které stále ukazovaly jen jeden čas půl dvanácté před obědem.

Premonstráti nyní obnovují hospic, tedy klášterní zařízení, které slouží k ubytování a stravování při chozích i těch, kteří si chtějí v kláštefe obnovit fyzické i duchovní síly. Hospic má být otevřen už letos v létě během oslav 800. výročí založení kláštera. Bude mít 120 lůžek a jeho předností bude to, že má být přístupný všem, i lidem, kteří mají hlouběji do kapsy a hotely a restaurace v nedalekých Mariánských Lázních jsou pro ně příliš drahé.

Na stavbu hospice si premonstráti vypůjčili od církevní banky LIGA v Řezně, ale jinak dávají přednost českému kapitálu. Hmotná pomoc od řádových bratří z ostatních zemí není rozhodující. Řád má jiné priority, než je oprava památkových objektů v Čechách. »Náš řád má zařazení třeba v Brazílii nebo Indii,« říká páter Kazda, »pečuje zde o chudé a potřebné. O rozdělování prostředků rozhoduje náš generálát v Římě a bylo by jistě nevhodné, kdybychom dostávali peníze na opravu budov, zatímco jinde lidé umírají hladem. Náš stát mnoho peněz nemá, a tak hlavním zdrojem peněz jsou sbírky a dary.«

Letošní rok bude v Teplé rokem výjimečným. Vnější veřejná oslava spojená se zahájením jubilejního roku se koná dnes, v sobotu 27. března, je to pontifikální koncelebrovaná bohoslužba s Otcem biskupem Lokkovicem. Po ní následuje beseda s biskupem a představenými kláštera. Během jara a léta budou následovat další církevní i kulturní akce, pobyty dětí, programy pro mládež, například o velikonocích.

Hlavním cílem tepelských premonstrátů je obnovit řádový život. Lidé, kteří v minulosti propadli materialismu, jsou jen těžko oslovitelní, přístupní jiným názorům. Ovlivní je jen příklad, život sám. Když uvidí, jak tu řeholníci žijí, co znamená život z evangelia, pak snad pochopí, že je možný také jiný životní styl. Naše západní pohraničí na takovou duchovní vzpruhu už naléhavě čeká.

MICHAEL BOROVIČKA

Trest místo odměny

STRAŽ POD RALSKEM: Jako starý recidivista měl 39letý Petr Hübsch z Hradce Králové 28. ledna 1993 nastoupit dvouměsíční trest odnětí svobody za krádež dámského kola. Do vězení se mu už potřeťi nechtělo, proto v hospodě U růžku slíbil dosud netrestanému 30letému Josefu Janouchovi 5 000 korun a pravidelně haličky do vězení, aby trest za něj odseděl.

Nezaměstnanému Janouchovi přišla ve finanční tísní nabídka vhod, zvláště, když se nechal přesvědčit, že chystaná amnestie jeho pobyt ve vězení podstatně zkrátí. Vzal si od Hübsche Výzvu k nastoupení trestu a předložil ji spolu s jeho občanským průkazem přijímací komisi v Hradci Králové, kterou nápadná podoba obou mužů zmátla natolik, že Janoucha poslala za mříže i přes některé nesrovnalosti při přijímacím řízení. Janouch se amnestie nedočkal, ale po převozu 15. února do věznic ve Stráži pod Ralskem se dozvěděl, že ho jako Hübsche čekají další tři roky »natvrdo« za porušení zkušební lhůty z předchozího zkráceného trestu. Když pak bývalý Hübschův spoluvězeň z plzeňské věznic odhalil záměnu, Janouch raději své pravé jméno přiznal.

Po přezkoumání identity a srovnání otisků prstů byl Janouch 19. března

propuštěn na svobodu a ve středu 24. března byl v Hradci Králové zajištěn také Petr Hübsch. Veselá historka bude mít ještě dozvuky u soudu. Jak nám řekl ředitel Vězeňské služby ČR ve Stráži pod Ralskem František Vach,

navrhne generálnímu ředitelství vězeňské služby rozšířit kritéria při přijímání nových vězňů, aby se podobné případy neopakovaly: »Tento případ se nesmí stát precedentem.« říká F. Vach. »Dovedu si docela dobře představit, jak se úspěšnému podnikateli vyplati poslat za sebe do vězení někoho jiného. Nejbezpečnější by bylo hned při nástupu vězňů porovnat otisky prstů.«

Wer raucht, muß laufen

New York - In Davis (Kalifornien) ist das Rauchen ab sofort 6 Meter von Ein- und Ausgängen von Gebäuden mit Publikumsverkehr und an Bushaltestellen verboten. Auf dem Bürgersteig muß man beim Rauchen laufen - stehenbleiben nicht erlaubt. Wer sich nicht dran hält: 75 Mark Strafe.

Länger ist kürzer als lang

KASSEL, 29. März (AFP). Länger ist zwar länger als kurz, aber kürzer als lang. Mit dieser Begründung gab das Bundesarbeitsgericht (BAG) in Kassel der Klage eines Metall-Arbeitnehmers statt, der sich seinen Urlaub auszahlen lassen wollte. Weil er 24 Tage lang krank war, hatte er sieben Tage Resturlaub nicht mehr fristgerecht antreten können. Er berief sich auf den Tarifvertrag, nach dem bei „längerer Krankheit“ eine finanzielle Abgeltung von Urlaubsansprüchen möglich ist. (AZ: 9 AZR 331/91)

Nach der Grammatik sei „länger“ zwar die Steigerungsform von „lang“, in der Umgangssprache sei das aber ganz anders, meinten die Richter. Die Tarifparteien hätten offensichtlich solche Krankheiten gemeint, die „nicht nur kurz“ sind. Wo die genaue Grenze liegt, ließ das BAG offen. In jedem Fall seien 24 Tage länger als kurz und deshalb eine „längere Krankheit“.

Negatives Bild von Deutschland

DEN HAAG, 29. März (dpa). Niederländische Jugendliche haben ein äußerst negatives Bild von Deutschland. So hält nach einer am Montag veröffentlichten Studie des niederländischen Clingendael-Instituts für internationale Beziehungen jeder zweite 15- bis 19jährige die Deutschen für „kriegslüsternd“. Von 2000 befragten Jugendlichen meinte mehr als die Hälfte, die Deutschen seien „arrogant“.

Mehr Tote auf den Straßen

WIESBADEN, 29. März (AP). Die Zahl der Toten und Verletzten bei Verkehrsunfällen auf deutschen Straßen ist im Januar stark gestiegen. Wie das Statistische Bundesamt am Montag mitteilte, kamen 845 Menschen ums Leben; das waren sechs Prozent mehr als im Januar vorigen Jahres.

Soukromá iniciativa

RIM: Biskup slovenského původu P. Hnilica byl v úterý římským soudem odsouzen ke třem a půl letům vězení pro pokus získat některé dokumenty z pozůstalosti prezidenta zkrachovalé italské banky A. R. Calviho. Calvi byl před jedenácti lety nalezen oběšený pod jedním mostem v Londýně. Dokumenty údajně poskyzovaly zájmy katolické církve a Hnilica podle obžaloby postupoval v zájmu Vatikánu, když je chtěl od dvou podvodníků koupit.

Biskup Hnilica se během procesu hájil tím, že byl obětí podvodu, a zdůrazňoval, že šlo o jeho osobní iniciativu, se kterou nemá Vatikán nic společného. Monsignor P. Hnilica žije v Římě od počátku 50. let. Nyní vede sdružení Pro Deo et Fratribus, které se zabývá pomocí církvím ve východní Evropě.

Kdyby byly volby

... příští týden, zúčastnilo by se jich „rozhodně“ 42 % občanů, „spíše“ dalších 28 %. Úvadi to poslední průzkum volebních preferencí IVVM. Oproti únoru klesl počet potenciálních voličů ODS z dvaceti na sedmadvacet procent. Polespíši si zejména sociální demokraté, kteří by měli o 4 % více hlasů, volilo by je tedy jedenáct procent občanů České republiky. Fokles republikánů o dvě procenta — na čtyři — a stejny nárůst ODA — na jedenáct — nejsou zcela statisticky významné. V podstatě „na svém“ zůstává KDU-ČSL s pěti procenty, neměnné je číslo levého bloku (8 %). LSU je bod pod magickou pětiprocentní hranicí, OH získává mířivě 2 % a jediná o jedno méně HSDMS. Pouhé pátiprocento zbylo pro KDS. Parlamentní koalici strany le- dy získávají 43,5 % hlasu, opozice 28 %. V únoru byl poměr 48 : 26. Situace na naší politické scéně se tedy příliš významně nemění.

Neue unbekannte Bergziege

FRANKFURT A.M., 29. März (AP). Als sensationell haben Wissenschaftler nachträglich die Entdeckung einer Bergziege im Mai vergangenen Jahres im nordvietnamesischen Schutzgebiet Vu Quang bewertet. Es gebe jetzt eindeutige Beweise dafür, daß das Tier eine wissenschaftlich unbekannte Spezies sei, berichtete die Umweltstiftung World Wide Fund for Nature (WWF) am Montag in Frankfurt. Dies sei sensationell, da in diesem Jahrhundert erst fünf neue Groß-Säugetierarten entdeckt worden seien. Möglicherweise handele es sich bei dem Tier, das vorläufig „Vu Quang Oryx“ getauft worden sei, sogar um eine ganz neue Gattung in der Familie der Hornträger.

Nach Berichten von Einheimischen lebten wahrscheinlich noch einige hundert dieser scheuen Tiere in der Vu-Quang-Region, teilte die Umweltstiftung mit. Sie ernährten sich bevorzugt von Feigenblättern und Heilpflanzen. Im Sommer blieben sie in den Bergen, doch im Winter kämen sie in die Täler, wo sie gejagt würden. Auffälligstes Merkmal von „Vu Quang Oryx“ sind laut WWF ihre scharfen, bis zu 50 Zentimeter langen Hörner, „die völlig gerade und in einem so flachen Winkel nach hinten wachsen, daß sie mit ihren Spitzen auf dem Rücken aufliegen, wenn das Tier den Kopf hebt“.

Neue Partei in der Slowakei?

BRATISLAVA, 29. März (dpa/AFP). Der frühere slowakische Außenminister Milan Knazko will nach seinem Austritt aus der regierenden Bewegung für eine Demokratische Slowakei (HZDS) nun eine liberale Partei gründen. Das berichteten die slowakischen Medien am Montag. Knazko hoffe darauf, aus den Reihen der HZDS Mitglieder zu gewinnen. Die im Parlament ohnehin schon in der Minderheit befindliche Regierungspartei werde in ihrer Handlungsfähigkeit damit weiter eingeschränkt. Ministerpräsident Vladimír Meciar schloß unterdessen Neuwahlen im Falle einer solchen Situation nicht aus.

Meciar wurde am Sonntag erwartungsgemäß in seinem Amt als Parteichef der HZDS bestätigt.

Rente für lettische SS-Leute

HAMBURG, 29. März (AP). Ehemalige lettische Legionäre der Waffen-SS, die während ihres Kriegsdienstes zwischen 1943 und 1945 verletzt worden waren, erhalten Kriegversehrenrente nach dem Bundesversorgungsgesetz. Das für die baltischen Republiken zuständige Versorgungsamt Ravensburg bestätigte am Montag einen entsprechenden Bericht des ARD-Magazins „Panorama“. 138 Letten sei bisher eine solche Rente zwischen 100 und 300 Mark monatlich bewilligt worden, sagte Amtsleiter Hans-Peter Gianmoena. Falsch sei jedoch, daß lettische SS-Veteranen grundsätzlich deutsche Renten erhalten könnten.

Wie „Panorama“ vorab berichtete, stehen 421 weitere Rentenanträge ehemaliger SS-Kämpfer aus. Nach Angaben des lettischen Fürsorgevereins leben in der baltischen Republik noch 12 000 potentielle Antragsteller. Fragwürdig nannte „Panorama“ deutsche Renten für ehemalige Mitglieder von Schutzmannschaften der SS, die zwischen 1941 und 1943 an Massenerschießungen von 75 000 Juden beteiligt gewesen seien. Laut Gianmoena schließt die Beteiligung der SS-Veteranen an solchen Kriegsverbrechen die Bewilligung einer Rente nicht aus.

Restituce jelenů?

ZEHUSICE (re): Bílí jeleni, pocházející z Indie, kde už byli vyhubeni, žijí v ČR ve dvou oborách — ve Žlebech u Čáslavi a v oboře Zehušice v okrese Kutná Hora, kde je jejich nejvalitnější stádo. Oboru v Zehušicích o výměře 245 ha dostala v rámci restituce zpět rodina Růžičkových z Prahy, které Lesy ČR vrátily do užívání téměř 1 500 ha lesů. Předmětem dohody o navrácení

Dichtung Bibel

London - Die meisten Geschichten im Alten Testament sind erfunden. Abraham, Jakob, Moses und König Salomon haben nie gelebt. So der US-Professor Thomas Thompson.

★ Steht ein Schwein vor einer Steckdose und sagt: „Na, Kumpel, wer hat dich denn eingemauert?“

Schmidt zu Engholm (SPD)

„Die Friedensbewegung in der SPD — bloße Ideologie und ängstlich angepaßt. Schafe im Schafspelz.“

„Sassenhusen“ wird 800 Jahre alt.

Das „Ding“ vor den Toren Frankfurts: Sassenhusen im Jahr 1628. Ein Kuperstich von Matthäus Merian.

Wollen Sie mal ein Bier trinken, das 3800 Jahre alt ist?

Erst waren die Menschen Jäger. Dann wurden sie sesshaft, bauten Getreide an und backten Brot. Soweit die Schulbücher. Aber das Brot haben sie nicht gegessen. Sie haben Bier daraus gebraut. **BIER IST VIEL NAHRHAFTER.**

Neue US-Forschungen aus Mesopotamien (heute Irak):

Dort lebte vor 3800 Jahren das Volk der Sumerer. Sie trugen Kittel aus Fell, Schilf und Federn.

Sie hatten einen Bier-Gott – „Ninkasi“. Wörtlich: „Der, der du mich so schön abfüllst.“

Ninkasis Brau-Rezept steht auf einer gebrannten Tontafel: „Nimm gebackenes Gerstenbrot, lege es in Wasser. Dann tu Malz dazu, rohe und geröstete Gerste. In die Maische tust du Datteln und Honig.“

US-Forscher Fritz Maytag ließ das Bier neu brauen. Kollegen probierten es. Einer: „Sehr süßig.“ Ein anderer: „Es schmeckt nach Sherry.“ Das Bier hat 4 Prozent Alkohol.

Die Sumerer wurden von Kriegervölkern ausgerottet. Ein Forscher: „Sie wehrten sich nicht. Sie wollten bloß Bier.“

Plzeňský rébus nevyřešen

Dálnice se blíží k Plzni. Může se však stát, že tady zatím skončí. Vláda totiž stále ještě nerozhodla o tom, kudy povede obchvat druhého největšího českého města. Ve hře jsou přitom dvě varianty. S jednou však nesouhlasí plzeňský magistrát, s druhou okres Plzeň-jih. Ohrožen je tak i termín dokončení celé dálnice D 5 Praha—Rozvadov, který byl stanoven na rok 1997.

Středem západočeské metropole projede denně více než dva tisíce kamiónů. Za těchto okolností je dálniční obchvat více než naléhavý. Jeho trasu schválila ještě Pithartova vláda. Ta však podle názoru některých odborníků rozhodovala ukvapeně, v časové tísní. Podle této varianty by měla dálnice vést poměrně blízko městské zástavby, mezi plzeňskými čtvrtěmi Bručná a Černice. Proti tomu se ale ohradil magistrát města Plzně, který tuto trasu požadoval posunout více k jihu. S tím pro změnu nesouhlasí okolní obce: Starý Plzenec, Štěňovice a Útušice. Zatím platí původně schválená varianta. O případných změnách by mohla rozhodnout česká vláda. Pokud však v této věci nevydá konečné stanovisko co nejdříve, investor stavby Ředitelství dálnic Praha zatím dvanáctikilometrový úsek plzeňského obchvatu prostě stavět nebude.

»Pro občany Starého Plzně je samozřejmě přijatelnější trasa, která bude vést dále od nás. Protože si

Na grafu je znázorněna trasa dálnice D 5 vedoucí z Prahy přes Plzeň ke státním hranicím se SRN, jež by měla být dokončena v roce 1997.

uvědomujeme, že dálnice skutečně potřeba je, chceme, aby vláda rozhodla co nejdříve a aby zvolila tu trasu, která postihne nejméně obyvatel a která je nejekonomičtější. Tou je podle nás trasa kompromisní mezi oběma dosud zvažovanými variantami: poslali jsme do vlády naše stanovisko, doložené všemi

potřebnými doklady.« říká starosta Starého Plzně Jan Metlický.

Jak uvedl v sobotu v Plzni ministr dopravy Jan Stráský, vláda může rozhodnout, až bude mít k dispozici studii ministerstva životního prostředí. Ta měla být hotova do konce března.

Společně proti zločinu

LIBEREC (koč): V Liberci byla ustavena bezpečnostní komise, v pořadí již osmá pracovní skupina české části euroregionu Nisa. Tvoří ji zástupci Policie ČR, Cizinecké a Pohraniční policie a Celní správy zainteresovaných okresů ze severních a východních Čech. Rostoucí kriminalita v pohraničí si stále důrazněji vyžaduje spolupráci našich, německých

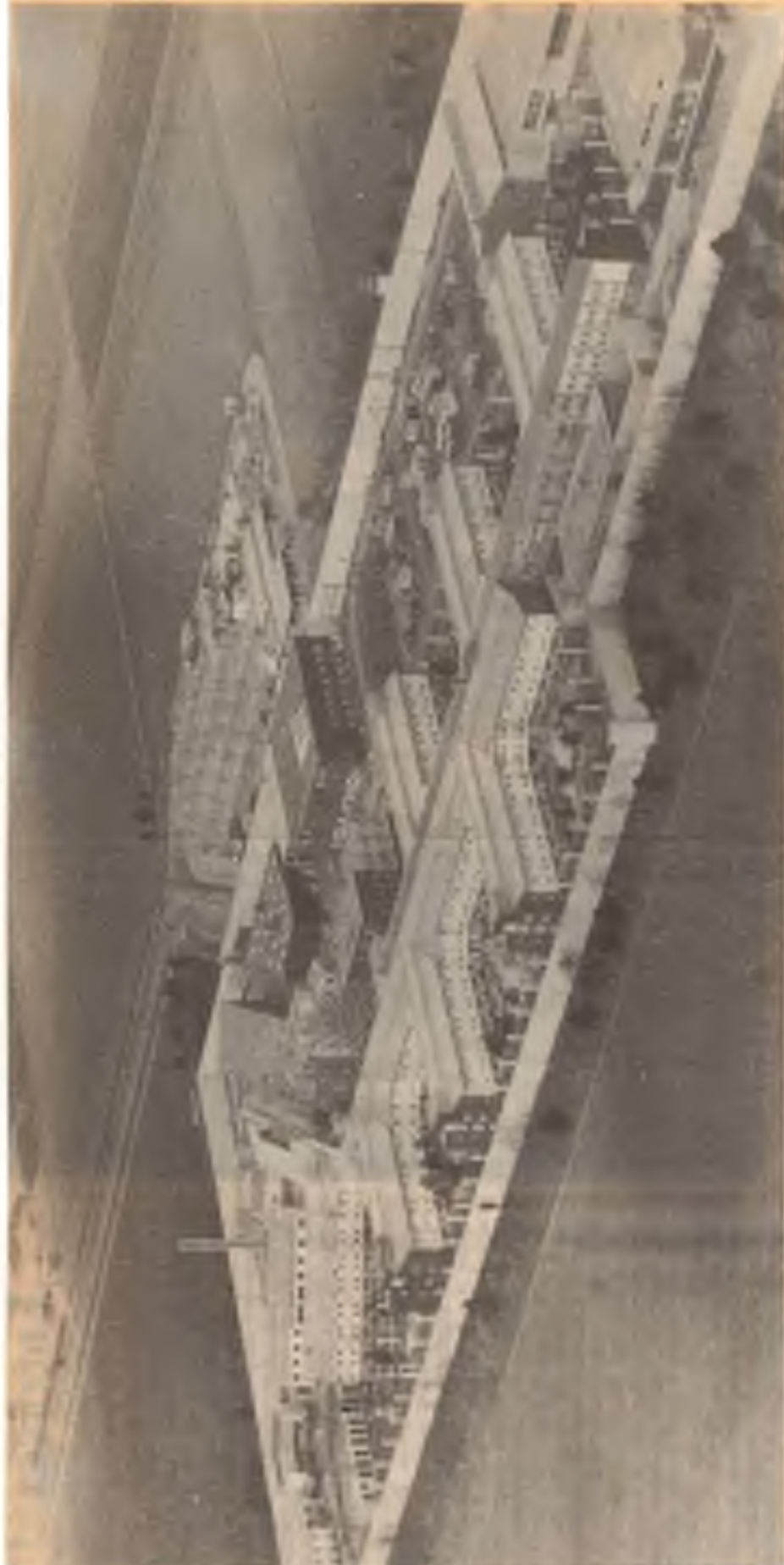
a polských policistů. Jedná se hlavně o obrovský počet kradených a přes hranice převážených aut, nelegální přechody hranic a vykrádání rekreačních chalup. Vzájemné kontakty mezi policisty v příhraničních oblastech jsou však zatím založeny pouze na soukromých vztazích a vzhledem k současné legislativě se omezují jen na výměnu informací.

Schválena prezidentova kancelář

PRAHA (jřf): Český sněm včera schválil zákon o Kanceláři prezidenta republiky bez pozměňovacího návrhu Pavla Tollnera (KDS), který doporučoval, aby sídlem prezidenta byl areál Pražského hradu s výjimkou nemovitostí, jež byly k 25. únoru 1948 ve vlastnictví Náboženské matice, Metropolitní kapituly u sv. Václava, Pražské proboštské benediktiny a Kolegiální kapituly kostela Všech svatých, dále zámku Lány. Poslanci však vyjádřili podporu kompromisnímu řešení a do zákona zakomponovali odstavec, který zabráňuje tomu, aby uvedením sídla kanceláře byly dotčeny zvláštní zákony upravující majetkoprávní vztahy. V čele kanceláře má stát vedoucí, kterého jmenuje a odvolává prezident.

Schmidt zu Kohl (CDU)

„Er besitzt mehr Macht als je ein Kanzler vor ihm. Er hat am souveränsten und am rücksichtslosesten regiert.“
Schmidt zu Kohl (FDP)
„Besonders markige Forderungen und Sprüche. Von Kinkels FDP ist keine Reform der Politik zu erwarten.“

Die Untersuchungsanstalt in Weiterstadt: Das dunkle, winkelförmig angelegte Verwaltungs- und Kommandogebäude in der linken Bildmitte war das Ziel des Anschlags. Die Zellentrakte sind in dem langgestreckten Komplex mit den sechs Fingern untergebracht, rechts befinden sich die Energie- und Versorgungszentrale.

Nein, Mao schrumpft nicht

heb PEKING, 30. März. Maos Leiche ist noch nicht verfault. Anderslautenden Gerüchten erteilte die amtliche chinesische Nachrichtenagentur Neues China am Dienstag eine entschiedene Absage. Die Direktorin der Mao-Zedong-Gedenkhalle Xu Jing, die seit dem Tod des Großen Vorsitzenden am 9. September 1976 über dessen sterbliche Überreste wacht, sagte der Agentur, von einem „Schrumpfen“

oder einer „Entfärbung“ des Leichnams könne keine Rede sein. Mao sei sofort nach seinem Tod mit einer Flüssigkeit einbalsamiert worden und sei nun in seinem gläsernen Sarkophag von einer schützenden Gaswolke umgeben. Überwachungsmonitoren zeigten keine „erkennbaren Veränderungen“, sagte die Expertin, die bereits vier Stunden nach Maos Tod die Konservierung des Großen Stauermannes übernommen hatte. Auf-

grund wissenschaftlicher Methoden sei die „Langzeit-Erhaltung“ kein Problem. Viele Besucher, die sich an bestimmten Wochentagen in langen Reihen durch das Mausoleum auf dem Platz des Himmlischen Friedens drängeln, hatten zuvor von einer „grünlichen Farbe“ des Ex-Revolutionärs berichtet. Solche „Gerüchte“ seien jedoch nur auf komplizierte Lichtreflexionen zurückzuführen, sagte die Mumifizierungs-Expertin.

Havel lehnt Entschädigung ab

PRAG, 30. März. Der tschechische Staatspräsident Vaclav Havel hat seine Auffassung, daß die Vertreibung der Sudetendeutschen aus der Tschechoslowakei moralisch verwerflich gewesen sei, bekräftigt, gleichzeitig jedoch eine Wiedergutmachung ausgeschlossen. Die tschechische Presse zitierte Havel am Dienstag mit den Worten, die Abschiebung der Sudetendeutschen nach dem Prinzip der Kollektivschuld und des Nationalismus sei eine „moralisch zweifelhafte Tat“ gewesen. Die Entscheidung sei jedoch damals von einer demokratisch gewählten Regierung gefällt und durchgesetzt worden. Die moralische Verantwortung der Vertreibung werde daher keinerlei rechtliche Folgen haben.

„Wir versuchen mühsam, einiges Un-

Geschichte an. Die gewaltsame Abschiebung der Sudetendeutschen zu rechtfertigen, hieß, die Vertreibung von Juden, Tataren und Litauern oder die „ethnischen Säuberungen“ in Bosnien gutzuheißen.

Die Tschechen müßten sich auch anderen unangenehmen historischen Tatsachen stellen, fuhr Havel fort, „zum Beispiel der unbefriedigenden Lösung der Minderheitenprobleme in der Ersten Republik, der nicht immer guten Behandlung der Slowaken oder der Tatsache, daß unsere Widerstandskämpfer sich während des Kommunismus großer Unterstützung erfreuten“. Auch seien viele Tschechen nach dem Münchner Abkommen von 1938 „dem niederträchtigsten Antisemitismus verfallen“.

Daß gerade die Linke die Vertreibung

der Sudetendeutschen kämpferisch verteidigte, überraschte ihn nicht, meinte Havel. Nachdem ihr kommunistischer Kollektivismus zusammengebrochen sei, brauche sie offenbar als Ersatz den nationalen Kollektivismus, der die Nation in Schuldige und Unschuldige aufteile.

„Keine Eier ausblasen“

BONN, 30. März (AFP). Bereits beim Bemalen von Ostereiern droht nach Einschätzung von Verbraucherverbänden Salmonellen-Gefahr: Die Verbraucher-Initiative warnte am Dienstag in Bonn eindringlich davor, Hühnerlei vor dem Bemalen auszublasen. „Wer solche mit Darmbakterien verschmutzten Schalen an den Mund nimmt, riskiert an Salmonellose zu erkranken.“ Gefährdet seien vor allem Kinder und Menschen mit geschwächtem Immunsystem.

„ I K O Y D Y E T A K O U Z L I C H K B Y L ...

HAVLE, HAVLE, HAVLE!
DRE POUJAKU
TROJICEM...

Droht Ex-Boxer Meciar demnächst der stehende K.o.?

Die Probleme wachsen und nur noch 24 Prozent der Bevölkerung stehen hinter dem slowakischen Regierungschef

Beim Showdown fielen harte Worte. Als Milan Knažko — vor zwei Wochen als slowakischer Außenminister geschäft — beim Parteitag der in Bratislava (Preßburg) regierenden Bewegung für eine Demokratische Slowakei HZDS endlich zu Wort kam, legte sich der Ex-Schauspieler keine diplomatischen Zügel mehr an. Der slowakische Premier, HZDS-Chef Vladimír Meciar, zeigte „diktatorische“ Attitüden und habe „die Lüge zur Arbeitstheorie“ gemacht, klagte dessen abtrünniger Weggefährte. Umgeben ist Meciar nach den Erfahrungen Knažkos von intriganten Mitarbeitern wie seiner Bürochefin Anna Nagyova, die in Bratislava den Spitznamen „Anna die Schreckliche“ führt. Meciar habe versprochen, Nagyova und den zum Geheimdienstchef avancierten Ivan Lexa wegen ihres Dilettantismus zu entlassen. Die Zusage könne der Premier aber nicht einhalten. Denn beide Mitglieder seines engsten Beraterkreises verfügten über Informationen, die „Meciar und die HZDS vernichten könnten“.

Knažko hätte mit seinem Auftrittsversuch vermutlich sogar dann auf verlorenem Posten gestanden, wenn ihm die Regie das Rederecht nicht erst nach den Wahlen gegeben hätte. Zu klar hatte sich die Parteitagsmehrheit zuvor bei der Entscheidung über den Parteivorsitz auf die Seite Meciar gestellt. In geheimer Wahl sprachen sich 183 Delegierte für ein Verbleiben Meciar im Amt aus. Nur ein Häuflein von 41 Parteifreunden bekannte sich zu Knažko, der tapfer gegen den mächtigen HZDS-Chef angetreten war. Auch beim Anlauf zur Wiederwahl als stellvertretender Vorsitzender scheiterte Knažko. Folgerichtig konnte er sich auch mit seinem Vorschlag nicht durchsetzen, wegen der „drohenden politischen Pleite der HZDS“ einen Sonderparteitag über die Zukunft der Bewegung zu beschließen. Als Konsequenz trat Knažko umge-

hend aus der HZDS aus und steht nun vor der Alternative, eine eigene Partei zu gründen, für die er angeblich bereits Räume bei der Oberbürgermeisterin von Bratislava beantragt hat, oder dem Angebot zur Mitarbeit in der Slowakischen Nationalpartei SNS zu folgen.

Im Vollgefühl der breiten Unterstützung auf dem Delegiertentreffen im westslowakischen Trnava sah der Ex-Boxer Meciar denn auch keinen Grund zu übermäßiger Selbstzerknirschung. Für den Premier scheint es kein Anlaß zur Sorge noch über eine, wenn auch knappe Mehrheit im slowakischen Parlament verfügt. Nachdem die nach der HZDS starken Fraktionen der Partei der slowakischen Linken SDL und der SNS ihre Zusammenarbeit mit der Regierung gegen die Oppositionsrolle eingetauscht haben, kündigte der Regierungschef ein „neues System der Zusammenarbeit mit anderen Parteien“ an, ohne sich dabei in Einzelheiten zu verlieren. Trotz eines Absinkens der Industrieproduktion um 13,7 Prozent im vergangenen Jahr sieht Meciar Grund zum Optimismus. Die Slowakei habe in kürzester Zeit eine aktive Außenhandelsbilanz erreicht. Die Statistiker sprechen allerdings — zumindest für 1992 — von einem Defizit von 2,1 Milliarden Kronen (rund 115 Millionen Mark).

Auch um das Ansehen der Slowakei im Ausland fürchtet Meciar nicht, obwohl die junge Republik in den drei Monaten ihres Bestehens mit Jozef Moravcik nun schon den zweiten Außenminister aufbietet. Der Bratislava-Besuch des deutschen Außenamts-Chefs Klaus Kinkel vergangene Woche habe bestätigt, daß die Slowakei „eine reale Chance hat, in kurzer Zeit als erste ein gesellschaftliches Modell neuen Typs aufzubauen“. Der junge Staat könne bei vernünftiger Politik bald höheres Gewicht gewinnen als die

Tschechische Republik. Vom Besuch in Moskau Ende vergangener Woche hat der slowakische Regierungschef zudem den Eindruck mitgebracht, Rußland wünsche eine Zusammenarbeit auf breiterer Ebene. Seine Schulden will Moskau anzahlen — ein Angebot, über das in Bratislava noch nicht entschieden sei.

Auch die Zeit für HZDS-interne Reformen, wie sie seine Kritiker anmahnen, hält Meciar noch nicht für gekommen. Binnen eines Jahres werde sich die Bewegung in eine Partei verwandeln, kündigte er vage an. Bereits jetzt habe die Gruppierung ein Angebot sowohl zum Eintritt in die Europäische Demokratische Union (EDU) der konservativen Parteien wie in die Sozialistische Internationale bekommen. Sollte das stimmen, wird die Aufnahmewilligen vielleicht überraschen, daß das HZDS-Treffen in Trnava nahezu unter Ausschluß der Medien abließ. Insbesondere könnte das für demokratische Parteien etwas ungewöhnliche Verfahren den Verantwortlichen der SPD-nahen Friedrich-Ebert-Stiftung zu denken geben, die bereits zwei Deutschlandbesuche Meciar's gesponsert hat.

Nicht nur die Abschirmung des Parteitag gegenüber der Öffentlichkeit spricht dafür, daß sich hinter der äußerlichen Selbstsicherheit der HZDS-Führung Nervosität verbirgt. Erst am Montag mußte sich die Regierungspartei wieder ins Stammbuch schreiben lassen, daß sie sich nicht an Absprachen und Verträge hält — diesmal von Seiten der Gewerkschaften, auf die das Kabinett mit seinem Ziel der sozial abgefederten Marktwirtschaftsreform dringend angewiesen ist. Im Gespräch mit einer Zeitung im ostslowakischen Kosice (Kaschau) hielt der Vorsitzende der slowakischen Gewerkschaftsföderation, Alois Englis, der Regie-

PRAHA (Ika): O navrácení historického mobiliáře Pražského hradu, zapůjčeného v letech 1927, 1934 a 1935 na zámek Topolčanky, žádá Kancelář prezidenta republiky. Obrátila se na českou část Společné komise pro vypořádání hodnot a předmětů kulturního dědictví, aby tuto žádost tlumočila slovenské stra-

ně. Ta byla žádána o navrácení zapůjčených věcí, které tehdy v Topolčankách sloužily jako vybavení rezidence prezidenta Československé republiky, již dvakrát. V roce 1942 a 1953. Při druhém jednání byl tento zapůjčený nábytek převeden do správy poverenictva školstva a osve-

ty, protože jej využívala zotavovna ROH, a s kvalitnějšími předměty se počítalo pro nově zřizované muzeum. Jak vyplývá z přiložených spisů, byl mobiliář zapůjčený do Topolčanek součástí větších celků zhotovených pro Pražský hrad v minulém století. Jde o několik desítek předmětů, většinou židle (empír, biedermeier), které patly do inventáře

Pražského hradu. „V dnešní době by podobné židle na starožitnickém trhu stály až 10 000 Kč za kus,“ řekl nám tajemník české části komise dr. Jan Vojta. A při zvažení skutečnosti, že tržní ceny jsou poněkud převýšeny například zájmem sběratelů o dané období, je nyní finančně vyjádřitelná hodnota dvacetinásobkem ceny z ro-

Neúspěšný pokus o dialog

PRAHA (Kav): „Chtěli bych v první řadě zdůraznit časovou naléhavost řešení zbývajících otevřených problémů, které vyplynuly z rozdělení federace, především problémy majetkového vyrovnání,“ píše svému slovenskému protějšku V. Mečiarovi premiér V. Klaus v dopise, kterým se včera opětovně obrátil na slovenskou stranu.

Po rozhodnutí české vlády z minulého týdne o pozastavení vydání akcií slovenských DIK, kteří v první řadě kupónové privatizace investo-

ung sogar vor, sie mißachte die Verfassung und die Gesetze der jungen Republik. Daß nicht nur die Arbeitnehmervertreter, sondern die gesamte Bevölkerung viel von ihrem früheren Vertrauen in Meciar verloren haben, beweisen Umfragen. Dem Premier sprach er danach im ersten Monat des Bestehens der Slowakischen Republik schlapp: 24 Prozent der Befragten ihr Vertrauen aus, im Februar 1992 waren es noch 35 Prozent gewesen.

In dieser Situation bleibt es Meciar's Geheimnis, wie die Regierungspartei im Parlament neue Partner finden will. Nachdem Nationalpartei und SDL gerade die Kooperation angekündigt haben, bleiben lediglich die christdemokratischen Erzivalen um Ex-Regierungschef Jan Carnogursky oder die von Meciar's Minderheitenpolitik vergrätzten Parteien der ungarischen Bevölkerungsgruppe. Zudem haben auf dem Treffen dem Vernehmen nach 17 der 72 HZDS-Abgeordneten im slowakischen 150-Sitze-Parlament den Rebellen Knažko unterstützt. Falls sich die unterschiedlichen Oppositionsparteien einigen können und parlamentarische Spielregeln Gültigkeit behalten, spricht vieles für die Analyse der bisher nicht übermäßig regierungs-kritischen Tageszeitung *Narodna obroda*.

Nach deren Einschätzung könnten die Regierungskritiker schon bald „mit dem Minderheitskabinett Katz' und Maus spielen.“ Möglicherweise — so das Blatt weiter — werde die Opposition die Regierung mit einer Salamatikritik funktionsun-tüchtig machen: „Aber zum radikalen Schnitt wird sie sich erst entschließen, wenn Kabinett und Premier von unzähligen Scharmützeln zermürbt sind. Und wenn außerdem offenbar wird, daß Meciar nicht mehr zur Rückkehr in die Politik fähig ist. Auch so kann der Weg zur slowakischen Prosperität aussehen.“

JIN ZAVRÁTKA, PRAŽSKÉ NEBOJAVSTVÍ NA POLSKO STRANĚ TATIER. → str. 219

vali své akcie v ČR, tak z Prahy opětovně zaznělo upozornění na nemožnost dalšího otálení při řešení otázek souvisejících s rozpadem CSFR. Podle V. Klause k tomu česká strana používá „argumenty a zbraně“, které má k dispozici. „Chceme přimět slovenskou stranu, aby to vzala vážně,“ řekl včera premiér.

V dopise, který reaguje na odezvu V. Mečiara, se dále píše: „Hlavní pohnutkou, která vedla českou vládu při jejím rozhodnutí, na něž ve svém

listě reagujete, bylo vědomí této naléhavosti a připravenost okamžitě podepsat základní dohody o majetkovém vypořádání, o hraničních přechodech a o malém pohraničním styku. Nemohu zastít své zklamání z toho, že slovenská vláda i vy osobně tuto naléhavost zřejmě nepocítujete. Je to ostatně vidět i z toho, že váš dopis byl formou faxu odeslán až tři dny po zasedání slovenské vlády, o němž mě informujete. Navíc váš dopis bohužel nereaguje na to

základní, co bylo smyslem a obsahem mého listu, totiž na připravenost české vlády konstruktivním způsobem řešit dosud otevřené problémy.“ pokračuje premiér v dopise, o kterém v průběhu jednání vlády informoval novináře. „Dopisy se to řešit nedá,“ konstatoval V. Klaus. Jak dále uvedl, vybaven kompetencemi a podklady pro jednání se SR bude v této věci zastupovat českou stranu ministr zahraničních věcí Josef Zieniec (na snímku uprostřed).

Wie oft darf ich grillen?

grillen?

Die Temperaturen steigen, die Sonne hat den Himmel zurückerobert. Endlich können wir wieder unbeschwert ins Freie gehen. Grills werden rausgekratzt, die Fahrräder entstaubt und Gärten auf Vordermann gebracht: Das Leben kommt wieder in Schwung. Doch einige unserer Aktivitäten haben auch ihre Kehrseite: Den Nachbarn plagen die Grillgerüche und die Natur ist dem Ansturm der sonnenhungrigen Massen an den Wochenenden auch längst nicht mehr gewachsen. Worauf wir achten sollten: **Grillen** ist entgegen landläufiger Meinung auch auf den Balkons von Mietshäusern nicht grundsätzlich verboten. Die Sache hat aber zwei Seiten: Wenn sich auch nur ein einziger Nachbar durch Rauch und Geräusche belästigt fühlt, ist der Spaß vorbei. Wenn gar die Polizei gerufen wird (und das passiert im Sommer leider oft) kann im Zusammenhang mit der Geruchsbelästigung sogar ein Verwarnungsgeld fällig werden.

Freizeit und Natur: Jogger, Mountainbikerfahrer sowie Gleitschirmflieger und Kletterer belästigen die Natur, ohne es zu wollen: Pflanzen brechen, Wildtiere werden aufgeschreckt. Nachdem viele Appelle verpufft sind, gibt es jetzt erste Verbote. Beispiel: Ba-

Sonntag mäh, riskiert ein Bußgeld. Mit der Gartenparty sieht es etwas anders aus: Einmal im Jahr müssen die Nachbarn ein lautes Fest hinnehmen, sagen die Gerichte. Ansonsten gilt: Ab 22 Uhr sollte das Fest ins Haus verlagert werden.

Wenn es qualmt, hört der Spaß meist auf

KEIN APRILSCHERZ:

Am 1. April beginnt bei der Gelben Post ein neues Zeitalter. Mit vier nach Format, Dicke und Gewicht gestaffelten Basisangeboten startet das Konzept „Brief 2000“. (Brief-)Drucksachen entfallen. Für Modernisierung und Sanierung des Briefdienstes will das Staatsunternehmen 3,9 Milliarden Mark ausgeben. Dafür werden die Kunden zur Kasse gebeten. Geplant sind durch Gebührenänderungen jährliche Mehreinnahmen von 2,6 Milliarden. Den Löwenanteil müssen Geschäftskunden tragen. Für private Postnutzer dürfte vor allem wichtig sein, daß sich das Postkarten-Porto um ein Drittel auf 80 Pfennig erhöht. Der Standardbrief kostet weiter eine Mark; dies gilt innerhalb Europas.

Tip: Verwenden Sie beim Grillen mageres Fleisch, damit weniger Fett in die Glut tropft (dabei entsteht der beißende Rauch). Wer ausschließlich auf dem Balkon grillt, sollte die Anschaffung eines Elektro- oder Gasgrills in Betracht ziehen. Der Vorteil: weniger Qualm und gesünderes Essen. Wenn sie unterwegs in der freien Natur grillen möchten, sollten Sie möglichst ausgewiesene Grillstellen benutzen. Im Wald dürfen (auch bei größter Sorgfalt) keinesfalls auf eigene Faust Feuerstellen errichtet werden.

In Ihrem **Garten** können Sie tun und lassen, was sie wollen. Basta. Das gilt nicht nur für den Würstchengrill, sondern auch für Sport und Gartenarbeit. Aber auch hier gelten die Ruhezeiten. Schon Tischtennis kann zu laut sein. Das Oberlandesgericht Köln entschied kürzlich: **Kein Pingpongspiel im Freien zwischen 13 und 15 und nach 19 Uhr.**

Auch der Rasenmäher ist immer wieder ein Streitpunkt: Gemäht werden darf nur montags bis samstags außerhalb der Ruhezeiten (siehe oben). Besonders leise Elektromäher dürfen auch bis 22 Uhr benutzt werden. **Wer am**

Entwicklungshilfe: Wer gibt wieviel?

Öffentliche Entwicklungshilfe der westlichen Industrieländer 1991

KLEINE LÄNDER sind gegenüber der Dritten Welt meist im Verhältnis zu ihrer Wirtschaftskraft freigiebiger als große, das zeigt die jährliche Entwicklungshilfe-Rangliste der OECD in Paris. Dabei liegen die USA ohnehin nur dank statistischer Tricks noch auf dem ersten Platz nach absoluten Beträgen. In den 11,5 Milliarden Dollar der Amerikaner sind nämlich fast zwei Milliarden enthalten, die aus dem Erlaß der Forderungen von früheren Rüstungskrediten vor allem an Ägypten herrühren. Nur unter dem massiven Druck Washingtons war das OECD-Büro bereit, diesen „Schuldenerlaß“ als Entwicklungshilfe anzuerkennen. Mit einem Anteil der Entwicklungshilfe von rund 0,4 Prozent des Bruttosozialprodukts (BSP) liegt die Bundesrepublik im internationalen Mittelfeld. Allerdings ist dieser Anteil in diesem und im vergangenen Jahr gesunken. Damit entfernt sich eines der reichsten Länder immer weiter vom ursprünglichen Ziel der Vereinten Nationen von 0,7 Prozent des BSP.

Ab 1. April 1993: Von Standard bis Maxi - Das neue Briefporto

Standardbrief
Größe: bis 23,5 x 12,5 cm (B6/DL)
Dicke: bis 0,5 cm
bis 20g

Kompaktbrief
Größe: bis 23,5 x 12,5 cm (B6/DL)
Dicke: bis 1 cm
bis 50g

Großbrief
Größe: bis 35,3 x 25 cm (B4)
Dicke: bis 2 cm
bis 500g

Maxibrief
Größe: bis 35,3 x 25 cm (B4)
Dicke: bis 5 cm
bis 1000g

© Hansa press bonn 0636

Přichází jaro, nemocní se uzdravují a těší se na sluníčko a vzduch. Olga jde dnes s malým synkem na kontrolu k dětskému lékaři. Ještě mu asi vyšetří sedimentaci a snad již bude dítě smět opět ven. Co to vlastně znamená »vyšetřit sedi-

mentaci? Již odedávna si lékaři všímali určitě závislosti mezi vzhledem krevní sraženiny či rychlostí jejího vzniku a onemocněním člověka. Již ve starověku Galén popsal úkaz zvaný crusta phlogistica. Všiml si, že na povrchu většího množství krve, kterou vypouštěl nemocným, se usazovala špekovitá vrstva. Dnes víme, že v závislosti na složení krevních součástí, ať již buněčných (krvinky), či nebuněčných (bílkoviny), má krev jako tekutina rozličné vlastnosti, které lze objektivně hodnotit. Na vědecký základ byla problematika krevní sedimentace postavena na začátku XX. století. Profesor Kristián Hynek (1879 až 1960) pozoroval již v roce 1911 rychlost, s jakou sedají červené krvinky. Nejprve musel přidat k vyšetřované krvi látku, která zabrání srážení krve. Hynek používal hirudinu, látku ze slinných žláz pijavice. Poté vpravoval nesrážlivou krev do trubiček ze skla dlouhých 100 mm. Tyto zapíchl koncem do vosku a po dobu 90 minut sledoval, jak rychle klesá vrstva červených krvinek. Nad ní zůstala tenoučká milimetrová vrstvička

bílých krvinek a různě vysoká vrstva krevní plazmy. K dokonalosti pracovali metodu Svědové Robin Fahraeus a Alfred Westergren ve Stockholmu v roce 1921. Dovedli vyšetření k širokému užití v obecné lékařské praxi. Na jejich památku nyní celý svět používá k označení sedimentace značku »FW«. FW je velmi levný a jednoduchý test, bez něhož se neobejde snad žádný lékař. Vyšetření má vysokou citlivost (senzitivitu). Změny v rychlosti sedimentace krvinek mohou odrazet nejruznější děje, které v organismu probíhají. Zrychlení naslává zejména při zánětech, ať již akutních (například při běžné infekci), tak při chronických, vlekloucích se měsíce či roky (například záněty jater, ledvin). Rovněž mnohá závažná onemocnění, jako jsou například nádory, infarkty či chudokrevnost, doprovází zvýšená sedimentace. Zvýšenou sedimentaci mají dále například zdravé těhotné ženy či staří lidé vcelku zdraví.

Hodnotu FW vyjadřujeme v milimetrech za hodinu. Například FW=14/28 znamená, že za první hodinu sedly krvinky o 14 mm, za druhou celkem o 28 mm. K vyšetření stačí odběr 1,6 ml žilní krve, která se doplní na 2 ml přidáním protisrážlivého činidla. Za normální hodnoty obvykle považujeme u mužů věk dělený dvěma, u žen (věk + 10) : 2. Vyšetření je sice vysoce citlivé, ale zároveň je málo specifické. Tim máme na mysli, že zvýšení sedimentace může být způsobeno širokou škálou nejroznodnějších vlivů. Proto její posouzení, další sledování či zahájení dalšího vyšetřování s uplatněním jiných metod (rentgenových, biochemických) přislouží vždy zkušenému praktickému lékaři.

Einsparpotential

Unverbrauchte Arzneimittel

Von 100 In die Apotheke zurückgebrachten Arzneimittelpackungen waren ...

IM MÜLL landet ein Teil der Medikamente, allerdings nicht so viele, wie bisher geglaubt wurde. Das ergeben Hochrechnungen aus drei Studien (siehe Bericht). Bei der Berliner Untersuchung kamen folgende konkrete Zahlen heraus: Immerhin 31 Prozent der weggeworfenen Packungen waren nicht angebrochen, 34 Prozent ganz voll und 36 Prozent eher leer.

Silber

Silber ist eines von acht Edelmetallen, die von der Degussa (Abkürzung für Deutsche Gold- und Silber-Scheideanstalt) aus etwa 120 verschiedenen Arten von Restmaterialien mit individuellen Verfahren zurückgewonnen werden. Allein die Fotoindustrie nutzte 1992 mehr als 40 Prozent (6 500 Tonnen) des weltweiten Silberangebots (14 900 Tonnen). Dazu trug das Hanauer Werk rund 10 Prozent bei. Die Schmuck- und Silberwarenbranche verbrauchte 3 600, die Elektroindustrie 2 000 Tonnen Silber. Von allem recycelten Silber (3 450 Tonnen) stammten 75 Prozent aus dem Fotobereich. Jährlich werden der Degussa 7 000 Tonnen Altfilmmaterial angeliefert. Aus jeder lassen sich fast 10 Kilogramm Silber zurückgewinnen. Ein Kilo hat derzeit einen Wert von 200 Mark.

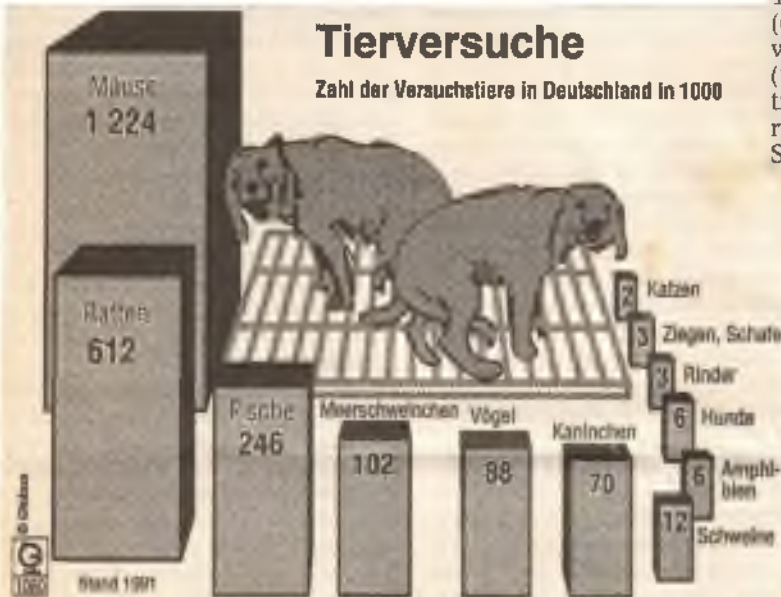
Wer schneidet endlich die alten Zöpfe ab?

Arzneimarkt: Jetzt übersichtlicher

Der deutsche Arzneimittelmarkt ist übersichtlicher geworden. 70 000 Präparate wurden gelöscht, 57 000 bleiben verordnungsfähig. Das Bundesgesundheitsamt meint: Damit ist der deutsche Markt vergleichbar mit den meisten anderen Ländern.

Tierversuche

Zahl der Versuchstiere in Deutschland in 1000

STARK RÜCKKLÄUFIG sind die Versuchstierzahlen der Firma Bayer in Leverkusen: Auf unter 30 Prozent ging die Zahl der in Tierversuchen eingesetzten Wirbeltiere seit 1970 zurück. 1990 wurden noch rund 300.000 Tiere benötigt. Den überwiegenden Anteil davon stellten mit 78 Prozent Mäuse, gefolgt von Ratten mit 18 Prozent. Hunde und Katzen machten nur 0,4 bzw. 0,1 Prozent aus. Mit diesen Zahlen bestätigt Bayer die Entwicklung in ganz Deutschland: Nach den neuesten Zahlen wurden 1991 insgesamt 2,4 Millionen Wirbeltiere benötigt, auch davon der weitaus überwiegende Teil Nagetiere.

Kleinvieh macht auch Mist

den-Württemberg: Mountainbikes dürfen auf Waldwegen unter 2,5 Metern Breite nicht mehr fahren; in Naturschutzgebieten zeigen Schilder, wo das Verlassen der Wege verboten ist. Kletterfelsen stehen übrigens als Brutplätze für Vögel schon immer unter Biotopschutz, der auch respektiert

werden sollte: Beim Brüten auf geschützte Vögel lassen in der Regel ihre Nester im Stich. Wollen Sie daran schuld sein?

Vzdělání
lita

fan

Vladimír

Šetina (Asba)